BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
24 K
4

14. 24: K. 4

REGVLA S. AVGVSTINI
ET
CONSTITVTIONES
FF. ORDINIS PRÆDICATORVM

Nunc recentèr reimpreſſæ

Iuſſu Reuerendiſs. Patris ANTONINI CLOCHE, eiusdem Ordinis Magiſtri Generalis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

26

ROMÆ, M.DC.XC.

Typis Nicolai Angeli Tinaſſij. *Superiorum permiſſu.*

FR. ANTONINVS
C L O C H E

Sacræ Theologiæ Profeſſor, ac totius Ordinis Fratrum Prædicatorum humilis Magiſter Generalis, & Seruus.

Vniuerſis, & ſingulis eiuſdem Ordinis Patribus, ac Fratribus ſalutem in Domino, ac ſollicitam Legum noſtrarum cuſtodiam.

INTER plurima, quæ pro ſtabiliendo magis Ordinis noſtri communi bono, in præterito proximè Capitulo à Patribus propoſita, & neceſſaria exiſtimata ſunt, illud non poſtremum omnibus viſum eſt: vt noua Conſtitutionum noſtrarum editio ſtudioſiſſimè curaretur; cùm iàm diſtractis aliarum omnium editionum exemplaribus, iàmque vſu conſumptis, perpauca, in quibus Religioſi ſuas Leges addiſcant, reperiantur. Hinc etiam ſperandum fore exiſtimatum eſt, vt facilius reſectis quarumdam Prouinciarum, vel Conuentuum prauis conſuetudinibus, ad vniformem obſeruantiam omnes reuocarentur: ſi exhibitis nouis, maiorique nu-

mero exemplâribûs, nedùm Prouinciarum, Conuentuumque Superiores, ſed & Religioſi ſinguli, in his legendis, in ijsque meditandis maiori ſtudio incumbant; & Superiores regendi rationem, ac ſinguli vitam ſuam ad eam normam componant. Hanc igitur inter primas regiminis noſtri curas habuimus, vt communibus omnium Patrum Capituli votis, quamprimùm ſatisfieret, & Conſtitutiones vſui veſtro ſubijcerentur: in quibus hoc præcipuè præſtitum eſt; vt citationes Capitulorum, quibus Gloſſæ contextæ ſunt, adnotatis ſummâ diligentiâ, nec ſine ingenti labore Capitulis, locis, & annis, quibus habita ſunt, quàm exactiſſimè reſtituerentur. Acceſſit & nouum Magiſtrorum Ordinis Chronicon, quod non ſolùm faciliori methodo, ac diſpoſitione adornatum eſt, verùm & cui Indicem rerum ſingularium, quæ in eo continentur, pro maiori legentium opportunitate ſubnecti curauimus. Quid aliud iàm ſupereſt Patres, ac Fratres in Chriſto dilectiſſimi, niſi vt primùm quidem Legem, quam vos ſeruaturos eſtis polliciti, vobis exhibitam, ſummo affectu, promptaque

que voluntate legendam amplectamini, ac
deindè in ea ſedulo meditemini; veſtros
mores, actusque, ac vitam omnem ad eam
regulam compoſituri. *Voluntatem enim* In Pſ.1.
(inquit Diuus Ambroſius) *priùs in lege*
habere neceſſe eſt, meditationem ſecundùm
legem: nec ſolùm in ſtudio, ſed in facto
habenda eſt; neque enim tam continua
Legum poſtulatur intentio, quàm ſeruan-
dæ legis affectus. Sed vt illud perpetuò
menti veſtræ obuerſetur, optamus: volun-
tatis fuiſſe, quod cùm legem vos ſeruatu-
ros eſſe profeſſi fueritis, emiſsâ profeſſio-
ne, ac promiſſione facta, neceſſitatis eſſe
vt ſeruetis. *Non enim* (inquit Diuus Au- Epiſt.45.
guſtinus) *talis eris, ſi non feceris, quod*
vouiſti, qualis manſiſſes, ſi nihil tale vo-
uiſſes. Minor enim tunc eſſes, non peior.
Modo autem tantò, quod abſit miſerior,
ſi fidem Deo fregeris, quantò beatior ſi
perſolueris. Non effluant quocircà hæc ab Prou.4.
oculis veſtris, tenete diſciplinam, & cuſto-
dite illam, quia ipſa eſt vita veſtra. Dili-
gite illam, & conſeruabit vos æternâ mer-
cede remunerandos. Valete in Chriſto Pa-
tres, ac Fratres chariſſimi, noſtrosque in

bono Religionis promouendo, ſtabiliendo, ac conſeruando conatus, veſtris orationibus adiuuate. Dat. Romæ in Conuentu S. Mariæ ſuper Mineruam die 13. Aprilis 1690.

Fr. Antoninus Cloche
Magiſter Ordinis.

Fr. Paulinus Bernardinius Mag. & Socius.

FR.

FR. VINCENTIVS BANDELLVS

DE CASTRO NOVO,

Totius Ordinis Prædicatorum humilis Generalis Magiſter, & Seruus

Vniuerſis, & ſingulis præfati Ordinis Profeſſoribus ſalutem, & ſpiritum obedientiæ ſalutarem.

DEmandatum humeris meis totius Ordinis noſtri regiminis honorem, ne onus dixerim; mea pro virili integerrimè adminiſtrare, Ordinique tantùm prodeſſe (quantùm diuina opitulante gratia mihi dabitur) maximoperè affectans, quid potiſſimùm, vt tàm pium, ſanctumque deſiderium ad optata ducatur faciendum ſit, non planè video: niſi vt maiorum noſtrorum leges, inſtituta, atque ſanctiones, quæ hactenùs in Ordine emanarunt ad vnguem illibatè impleantur. Fieri enim tunc facillimè poterit, vt antiquus ille Religionis noſtræ decor, maieſtas, & ſplendor, quem in priſcis illis Patribus, qui Ordinis optima iecere fundamenta, vera, & conſtanti fama corruſcaſſe didicimus, etiam noſtris temporibus aliqua ex parte in nobis eluceſcat. Equidem etſi longè à priorum perfectione diſtemus, nullaque, vel fermè modica (quod non ſine ingenti animi cruciatu ſcribo) noſtra tempeſtate Regulæ, ac Conſtitutionum obſeruantia in plurimis Ordinis profeſſoribus reperiatur: non ità tamen à recto exhorbitauimus; quin reuerti in viam Patrum noſtrorum (modò pectus, animusque veram religionem ſitiat) è veſtigio valeamus. Ea propter, vt obſervantiæ candor, diuini amoris feruor, ardens ad commune bonum, veramque pacem flagrantiſſima charitas, ſine cunctatione obedientia, niueus, purusque mentis, ac corporis cœlibatus, atque rerum omnium temporanearum exactiſſima nuditas, ſub meo regimine aliquantulùm reſtaurentur;

dùm Italiam , Galliam , Hiſpanias , parteſque inferioris Germaniæ , Ordinem pro communi bono viſitando , multis circumdatus diſcriminibus peragrarem ; multorum Capitulorum Generalium acta , & Ordinationes , quæ in diuerſorum Conuentuum ſcrinijs deliteſcebant Mediolanum detuli , atque ex ipſis ſuper Conſtitutionum noſtrarum ſententijs dubijs declarationes conflaui , ipſaſque Conſtitutiones plurimis in locis mutilatas , & truncas ad plenum , & perfectè correxi . Nonnullæ enim ordinationes , quæ tria continua Generalia Capitula ſortitæ fuerant , vim Conſtitutionis habebant : quæ tamen Prælatorum inſcitia , & incuria in Conſtitutionibus hactenùs haud erant inſertæ . Quo igitur Fratres omnes ad libitum , & emendatiſſimas Conſtitutiones , earumque declarationes præ manibus habere poſſint , illas imprimi , in milleque exemplaria traduci curaui : præcipiens in virtute Spiritus Sancti , & ſanctæ Obedientiæ omnibus , & ſingulis Conuentuum Ordinis noſtri Præſidentibus ; vt ſuas Conſtitutiones cum his noſtris conferant , emendentque , vbi emandatione opus fuerit . Iam finem faciam , ne Epiſtolæ modum excedam : ſi priùs tamen vniuerſos , & ſingulos Ordinis Fratres admonuerim ; vt iugi meditatione attentiùs conſiderent , quem in locum , & ad quid venerint . Facilè enim ſpretis mundi illecebris Religionem amplexabuntur, ſi hæc diligentiùs cogitauerint, penſauerintque. Valete.

INCI-

INCIPIT

REGVLA B. AVGVSTINI EPISCOPI.

ANtè omnia, Fratres chariſſimi, diligatur Deus; deindè proximus; quia iſta præcepta ſunt principaliter nobis data. Hæc igitur ſunt, quæ vt obſeruètis præcipimus, in Monaſterio conſtitùti. Primùm propter quod in vnum eſtis congregati, vt vnanimes habitetis in Domino: & ſit vobis anima vna, & cor vnum in Deo. Et non dicātis aliquid proprium; ſed ſint vobis omnia commūnia. Et diſtribuatur vnicuique veſtrum à Præpoſito veſtro victus, & tegumentum; non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes; ſed potiùs vnicuique prout cuique opus fuerit. Sic enim legitis in actibus Apoſtolorum, quia erant illis omnia communia; & diſtribuebatur vnicuique prout cuique opus erat. Qui vero aliquid habebant in ſeculo, quando ingreſſi fuerint Monaſterium, libēnter velint illud eſſe commune. Qui autem non habebant, non ea quærant in Monaſterio, quæ nec foris habēre potue-

tuerunt. Sed tamen eorum infirmitati quod opus eſt tribuatur, etiam ſi paupertas eorum quando foris erant, nec ipſa neceſſaria pōterat inuenīre. Non tamen ideò putent ſe eſſe felices, quia inuenērunt victum, & tegumentum, quale foris inuenire non potuērunt. Nec erigant ceruicem quia ſociantur eis, ad quos foris accēdere non audēbant, ſed ſurſum cor habeant, & terrena vana non quærant: ne incipiant Monaſteria diuitibus eſſe vtilia, non pauperibus; ſi diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflāntur. Rurſus etiam illi, qui aliquid videbāntur eſſe in ſeculo, non habeant faſtidio Fratres ſuos, qui ad illam ſanctam ſocietatem ex paupertate venērunt. Magis autem ſtudeant non de parentum dīuitum dignitate, ſed de pāuperum Fratrum ſocietate gloriari. Nec extollāntur ſi communi vitæ aliquid de ſuis facultatibus contulērunt, nec de ſuis diuitijs magis ſuperbiant, quia eas in Monaſterio partiuntur, quàm ſi eis in ſeculo fruerēntur. Alia quippè quæcūnque iniquitas in malis opēribus exercētur vt fiant, ſupērbia verò etiam bonis operibus inſidiatur vt pēreant. Et quid prōdeſt diſpergendo dare pauperibus, & pauperem fieri, cùm anima mīſera ſuperbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat poſſidendo? Omnes ergo vnanīmiter, & concōrditer viuite, & honorate in vobis Deum īnuicem, cuius templa facti eſtis.

Orationibus inſtate horis, & tempōribus conſtitutis. In Oratorio nemo aliquid āgat, niſi ad quod factum eſt, vndè & nomen accēpit; vt ſi fortè aliqui etiam præter horas conſtitūtas (ſi eis vacat) orare

orare voluērint, non eis ſint impedimēnto, qui ſibi
aliquid agendum putāuerint. Pſalmis, & Hymnis
cùm oratis Deum, hoc verſētur in corde, quod
profērtur in ore. Et nolīte cantāre, niſi quod legi-
tis eſſe cantandum. Quod autem non ità ſcriptum
eſt vt cantētur, non cantētur.

Carnem veſtram domate ieiunijs, & abſtinentiâ
eſcæ, & potus, quantùm valetūdo permīttit. Quan-
do autem aliquis non poteſt ieiunāre, non tamen
extrà horam prandij aliquid alimentōrum ſumat,
niſi cùm ægrōtat. Cùm accēditis ad menſam, dō-
nec indè ſurgātis, quod vobis ſecundùm conſuetu-
dinem lēgitur, ſine tumūltu, & contentiōne audite:
ne ſolæ vobis fauces ſumant cibum, ſed & aures
eſūriant verbum Dei. Qui infirmi ſunt ex prīſtina
conſuetudine, ſi aliter tractantur in victu, non de-
bet alijs moleſtum eſſe, nec iniuſtum vidēri eis,
quos fecit aliqua conſuetudo fortiores. Nec illos
feliciores pūtent, quia ſūmunt quod non ſumunt
ipſi, ſed ſibi potiùs gratulēntur, quia valent quod
non valent illi. Et ſi eis qui venērunt ex mōribus
delicatioribus ad Monaſterium, aliquid alimentō-
rum, veſtimentōrum, operimentorūmve datur,
quod alijs fortioribus, & ideò felicioribus non da-
tur: cogitari debent quibus non datur, quantum
de ſua ſeculari vita illi ad iſtam deſcēnderint;
quamvis vſque ad aliorum, qui ſunt corpore fir-
miores frugalitatem, pervēnire non potūerint. Nec
debent velle omnes, quòd paucos vident ampliùs
(non quia honorāntur, ſed quia tolerantur) acci-
pere, ne contingat deteſtanda pervērſitas: vt in
Mona-

Monaſterio, vbi quantùm poſſunt fiunt diuites laboroſi, fiant pāuperes delicati. Sanè quemādmodum ægrotantes neceſſe habent minùs accipere ne grauēntur, ità & poſt ægritūdinem ſic tractandi ſunt, vt citiùs recreēntur: etiam ſi de humillima ſeculi paupertāte vēnerint; tamquam hoc illis contūlerit recentior ægritudo, quod diuitibus antērior conſuetudo. Sed cùm vires prīſtinas reparāuerint, rēdeant ad feliciorem conſuetūdinem ſuam, quæ fāmulos Dei tantò ampliùs decet, quantò minùs indīgent, ne cibi eos teneat volūptas iàm vegetatos, quos neceſſitas leuārat infirmos. Illos ſanè exīſtiment ditiores, qui in ſuſtinenda parcitate fuerint fortiores. Melius eſt enim minùs egēre, quàm plus habēre. Non ſit notabilis Habitus veſter, nec affectetis veſtibus placēre, ſed moribus. Quando procēditis ſimul ambulate, cùm venēritis quo itis, ſimul ſtate. In inceſſu, ſtatu, Habitu, & in omnibus motibus veſtis, nihil fiat quod cuiuſquam offendat aſpectum, ſed quod veſtram deceat ſanctitatem. Oculi veſtri, etſi iaciantur in aliquam fœminarum, in nullam figāntur. Neque enim quando procēditis fœminas videre prohibēmini; ſed appētere, vel ab ipſis āppeti velle, criminoſum eſt. Nec ſolo tactu, & affectu, ſed & aſpectu quoque appētitur, & āppetit, concupiſcentia fœminarum. Nec dicatis vos habere animos pudīcos, ſi habeatis oculos impudīcos: quia impudīcus oculus, impudīci cordis eſt nuncius. Et cùm ſe inuīcem ſibimet etiam tacente lingua, conſpectu mutuo, corda nunciant impudica, & ſecundùm concupi-

cupiſcentiam carnis alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit caſtitas ipſa de moribus. Nec putare debet qui in fœminam figit oculum, & illius in ſeipſum diligit fixum, ab alijs ſe non videri, cùm hoc facit. Videtur omninò, & à quibus ſe videri non arbitratur. Sed etſi lateat, & à nemine hominum videatur: quid faciet de illo deſuper inſpectore, quem latere nihil poteſt? An ideò putandus eſt non videre, quia tantò videt patientiùs, quantò ſapientiùs? Illi ergo vir ſanctus timeat diſplicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, ne velit fœminam malè videre. Illius namque & in hac cauſa commendatus eſt timor, vbi ſcriptum eſt: Abominatio eſt Domino, defigens oculum. Quando ergo ſimul eſtis in Eccleſia, vel vbicumque fœminæ ſunt, inuicem veſtram pudicitiam cuſtodite. Deus enim qui habitat in vobis, etiam iſto modo cuſtodiet vos ex vobis.

Et ſi hanc de qua loquor oculi petulantiam in aliquo veſtrum aduerteritis, ſtatim admonete ne malè cæpta progrediantur; ſed de proximo corrigantur. Si autem & poſt admonitionem iterùm, vel alio quoque die idipſum eum facere videritis, iàm velut vulneratum ſanandum prodat; quicumque hoc potuerit inuenire. Priùs tamen eſt alteri, vel tertio demoſtrandum; vt duorum, vel trium poſſit ore conuinci, & competenti ſeueritate coërceri. Nec vos iudicetis eſſe maleuolos; quando hoc indicatis. Magis quippè innocentes non eſtis, ſi Fratres veſtros, quos indicando corrigere poteſtis,

ſtis, tacendo perire permittitis. Si enim Frater tuus vulnus habet in cōrpore, quod velit occultari, dùm timet ſecāri; nonne crudeliter à te ſilerētur, & miſericorditer indicarētur? Quantò ergò potiùs debes manifeſtare, ne deteriùs putreſcat in corde? Sed āntequàm alijs demonſtretur, per quos conuincendus eſt ſi negāuerit, priùs Præpoſito debet oſtendi, ſi admōnitus neglexerit cōrrigi: ne fortè poſſit ſecretiùs correctus, non innoteſcere cæteris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi ſunt alij (etiam coram omnibus) vt poſſit non ab vno teſte ārgui, ſed à duobus, vel tribus conuinci. Conuictus verò, ſecundùm Præpoſiti, vel etiam Presbyteri (ad cuius diſpenſationem pērtinet) arbitrium, debet emendatoriam ſubire vindictam. Quam ſi ferre recuſauerit, (etiam ſi ipſe non abſceſſerit) de veſtra ſocietate proijciatur. Non enim hoc fit crudeliter, ſed miſericorditer; ne contagione peſtifera plurimos perdat. Et hoc, quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, iudicandiſque peccatis; diligēnter, & fidēliter obſeruetur, cum dilectione hominum, & odio vitiorum. Quicumque autem in tantum progreſſus, fuerit malum, vt occultè litteras ab aliquo, vel quodlibet munus accēperit; ſi hoc vltrò confitētur, parcatur illi, & oretur pro eo. Si autem deprehenditur, & conuincitur, ſecundùm arbitrium Presbyteri, vel Præpoſiti grauiùs emendētur.

Veſtes veſtras in vnum habeatis ſub vno cuſtode, vel duobus, vel quot ſufficere poſſint ad

eas

eas excutiendas, ne à tinea lædantur. Et ſicut paſcīmini ex vno cellārio, ſic induāmini ex vno veſtiario. Si fieri poteſt, ad vos non pertīneat, quod vobis indumentum pro tēmporum congruentia proferātur, vtrum hoc recipiat vnuſquiſque quod depoſūerat, an aliud, quod alter habūerat; dùm tamen vnicuique, prout cuique opus eſt, non negētur. Si autem hinc inter vos contentiones, & murmūra oriuntur, & conquærītur aliquis ſe deteriùs accepiſſe, quàm priùs habuerat, & indignum ſe eſſe, quòd non ità veſtiatur, ſicut alius Frater veſtiebātur; hinc vos probate quantùm vobis deſit in illo interiori ſancto habitu cordis, qui pro Habitu corporis litigatis. Tamen ſi veſtra toleratur infirmitas, vt hoc recipiatis, quod poſueritis; in vno tamen loco, ſub communibus cuſtodibus habete quod ponītis; ità ſanè, quod nullus ſibi aliquid operetur; ſed omnia opera veſtra in vnum fiant, maiori ſtudio, & frequentiori alacritate, quàm ſi vobis ſingulis propria facerētis. Charitas enim, de qua ſcriptum eſt, quod non quærit, quæ ſua ſunt, ſic intelligitur; quia communia proprijs, non propria communibus antepōnit. Et ideò quantò ampliùs rem communem, quàm propria veſtra curauēritis, tantò ampliùs vos proficere nouēritis; vt in omnibus quibus vtitur tranſitoria neceſſitas, ſupereminneat, quæ permanet charitas. Conſequens ergò eſt, vt etiam cùm quis filijs ſuis, aut aliqua neceſſitudine ad ſe pertinentibus, in Monaſterio conſtitutis, aliquam contūlerit veſtem, ſiue quodlibet aliud inter neceſſaria deputandum:

non

non occultè accipiatur, ſed ſit in poteſtate Præpoſiti; vt in rem communem redactum, cui neceſſe fuit præbeātur. Quod ſi aliquis rem ſibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur.

Indumenta veſtra ſecundùm arbitrium Præpoſiti lauentur, ſiue à vobis, ſiue à fullonibus, ne interiores animæ ſordes contrahat, mundæ veſtis nimius appetitus. Lauacrum etiam corpori cùm infirmitatis neceſſitas cogit, minimè denegētur. Fiat ſine murmure de conſilio Medicinæ, ità vt (etiam ſi nolit) iubente Præpoſito faciat, quod faciendum eſt pro ſalute. Si autem velit, & fortè non ēxpedit, ſuæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim (etiam ſi noceat) prodeſſe creditur, quod delectat. Denique ſi latens eſt dolor in corpore, famulo Dei dicenti quid ſibi doleat, ſine dubitatione credatur. Sed tamen vtrum ſanando illi dolori, quod delectat, expēdiat, ſi non eſt certum, Medicus conſulātur. Nec eant ad balnea, ſiue quocumque ire neceſſe fuerit, minus, quàm duo, vel tres. Et ille, qui habet aliquò eundi neceſſitatem, cum quibus Præpoſitus iuſſerit ire debet. Ægrotantium cura, ſiue poſt ægritudinem reficiendorum, ſiue aliqua imbecillitate (etiam ſine febribus) laborantium, vni alicui debet iniungi, vt ipſe de Cellario petat, quod cuique opus eſſe proſpexerit. Siue autem, qui Cellario, ſiue qui veſtibus, ſiue qui codicibus præponuntur, ſine murmure ſeruiant Fratribus ſuis. Codices certâ horâ ſingulis diebus petantur. Extra horam, qui petierit, non acci-

accipiat. Veſtimenta verò, & calceamenta, quando fuerint indigentibus neceſſaria, dare non differant, ſub quorum cuſtodia ſunt, quæ poſcuntur.

Lites, aut nullas habeàtis, aut quàm celerrimè finiàtis: ne ira creſcat in odium, & trabem faciat de feſtùca, & animam faciat homicidam. Sic enim legitis: Qui odit fratrem ſuum, homicida eſt. Quicumque conuicio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu aliquem læſerit, meminerit ſatisfactionem quantòcyus curare, quod fecit; & ille, qui læſus eſt, ſine diſceptatione dimittere. Si autem inuicem ſe læſerint, inuicem ſibi debita relaxàre debent propter orationes veſtras; quas vtique quantò crebriores habetis, tantò ſanctiores habère debètis. Melior eſt autem, qui quamquam irâ ſæpè tentètur, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat, cui ſe feciſſe agnoſcit iniuriam; quàm qui tardiùs iraſcitur, & ad petendam veniam tardiùs inclinàtur. Qui autem numquàm vult petere veniam, aut non ex animo petit, ſine cauſa eſt in Monaſterio, etiam ſi indè non proijciatur. Proindè vobis à verbis durioribus parcite. Quæ ſi emiſſa fuerint ex ore veſtro, non pigeat ex ipſo ore proferre medicamenta, vndè facta ſunt vulnera. Quando autem neceſſitas diſciplinæ in moribus coercendis dicere vos dura verba compellit, etiam ſi ipſi modum vos exceſſiſſe ſentitis, non à vobis exigitur, vt à vobis ſubditis veniam poſtuletis; ne apud eos, quos oportet eſſe ſubiectos, dùm nimiùm ſeruatur humilitas, regendi frangatur

tur authoritas. Sed tamen petenda eſt venia ab omnium Domino, qui nouit eos, quos plùs iuſto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis. Non autem carnalis, ſed ſpiritualis inter vos debet eſſe dilectio.

Præpoſito tamquàm patri obediatur, multò magis Presbytero, qui omnium veſtrum curam gerit. Vt ergo cuncta iſta ſeruentur, & ſi quid minùs ſeruatum fuerit, non negligenter prætereatur, ſed vt emendandum, corrigendumque curetur, ad Præpoſitum præcipuè pertinebit, vt ad Presbyterum, cuius eſt apud vos maior authoritas referat, quod vires, vel modum eius excedit. Ipſe verò, qui vobis præeſt, non ſe exiſtimet poteſtate dominante, ſed charitate ſeruiente felicem. Honore coram vobis Prælatus ſit vobis, timore coram Deo ſubſtratus ſit pedibus veſtris. Circa omnes ſeipſum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, conſoletur puſillanimes, ſuſcipiat infirmos, patiens ſit ad omnes. Diſciplinam libens habeat, metuendus imponat. Et quamvis vtrumque ſit neceſſarium, tamen plùs amari à vobis appetat, quàm timeri; ſemper cogitans Deo ſe pro vobis redditurum eſſe rationem. Vndè & vos magis obediendo, non ſolùm veſtri, ſed etiam ipſius miſeremini, qui inter vos quantò in loco ſuperiori, tantò in periculo maiori verſatur.

Donet Dominus vt obſeruetis hæc omnia, tamquàm ſpiritualis pulchritudinis amatores, & bono Chriſti odore de bona veſtra conuerſatione fra-

PROLOGVS IN LIBRVM CONSTITVTIONVM Fratrum Ordinis Prædicatorum.

CVPIENTES nonnulla loca Conſtitutionum noſtri Ordinis Prædicatorum declarare, à titulo exordium ſumendum eſſe cenſemus: declarantes, quòd hoc Nomen PRÆDICATORUM, fuit Ordini noſtro impoſitum à Papa Innocentio III. per litteras, quas direxit Beato Patri DOMINICO, & Socijs eius: & ab Honorio III. fuit hoc nomen approbatum, & à Gregorio IX. in Bulla Canonizationis Beatiſs. Patris DOMINICI confirmàtum; ac demùm ab aliis Pontificibus commendatum: qui miris laudibus, & præclariſſimis priuilegijs prædictum Ordinem exornarunt. Vnde Dominus Alexander IV. in laudem, & commendationem præfati Ordinis ſic dixit. Cœleſtis ille Agricola ſummus auctor fidei, præcipuusque protector, ſacrum Fratrum Prædicatorum Ordinem, quaſi lignum fertile in Eccleſiæ Paradiſo inſeruit, vt delectaret amœnitate, vbertate ſatiaret, & fructuum ſuauitate mulceret. Hoc itaque ſpecioſum, fœcundum, ac dulce lignum, imbre ſuperno irrigatum, pulchra plurima, ac dulcia poma profert: quorum odore, ac ſapore confortantur, & conualeſcunt debiles, varijsque detenti languoribus liberantur. In hoc vtique vitæ ligno mortales homines carnis infirmitatibus prægrauati, pabulum ſalutis inueniunt, & internam recipiunt ſoſpitatem. Huius inquam ligni percepta fragrantia, vndique ad libamen ipſius concurrunt innumeri Profeſſores fidei: qui aſſiduè illo perfruentes, & eius ſalutaribus fructibus conueſcentes, de ipſorum prægustata dulcedine, miniſtrant & ipſi alijs, ſuauia libamenta ſalutis. Hæc eſt illa generoſa plantatio, quæ ramos ſuos vndique expandens, flores plurimos honoris, & honeſtatis, fructusque vberrimos doctrinæ profert, & virtutis; & odorem ſanctæ, ac laudabilis conuerſationis longè, latèque diffundit. Hic eſt Ordo Sacer Prædicatorum, honeſtate floridus, præclarus ſcientiâ, virtute fœcundus, à Sede Apoſtolicâ meritò approbatus: qui inter

alia plantaria Dominica, puritate conuerſationis, ſapientiæ dono, & virtutis merito dignoſcitur ſpecialiter inſignitus. Huius ſacri, clari, conſpicui, & approbati Ordinis Fratres, Sacrarum Scripturarum ſtudio inſtanter incumbunt, animarum profectibus, Diuinis officijs, & orationibus inceſſanter intendunt, atque Euangelicæ prędicationi ardenter inſiſtentes, lumen Diuinæ doctrinæ vbique per orbem diffundunt. Hi ſunt viri doctrinâ clariſſimi, qui contemplationi cæleſtium feruenter inuigilant, & piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant. Hi ſunt viri probati, & plenè in lege Domini eruditi, efficaces quidem in opere, & in prædicatione potentes; quorum labia gratia cæleſtis edocuit ad propinandam ſalubrem doctrinam alijs, & commodum, ac profectum animarum Chriſti fidelibus exponendum. Vnde vbique per mundum ora ipſorum intonant veluti tubæ, ac in omnem terram exit ſonus prædicationis eorum, & vſque ad fines Orbis ſua ſalutifera verba ſonant. Hi ſunt viri præclari, conſpicua religione fulgentes, qui tamquam lucentia ſydera in Eccleſiæ firmamento, ſuis ſplendidiſſimis documentis, viā cæleſtis vitæ mortalibus inſinuant. Hi ſunt phialæ aureæ plenæ odoramentis, qui ſua ſacra conuerſatione ſuauiter redolentes, hortantur per hanc alios, & inducunt à ſomno negligentiæ celeriter ſurgere: & excuſſa prorsùs inertia, ad opera lucis, & bonitatis feſtinanter properare. Hi ſunt dilecti Deo, & hominibus, Fratres videlicet Prędicatores, morum honeſtate conſpicui, ſcientiæ titulis inſigniti; quos æterni Patris benignitas inter plurimas perſonas diuinis obſequijs deputatas, pro ſui nominis attollenda gloria, & Fidelium procuranda ſalute, ſpecialiter elegit: qui ſuum ſemper affectum ad amorem cæleſtium dirigentes, virtutem Diuini nominis vbique publicant, & pro Chriſtianæ Religionis ampliando cultu, vigili attentione laborant. Hi ſunt, qui vitam, & merita Beatiſſimi Pauli Apoſtoli contemplantes, gloriantur in ſola Cruce Domini noſtri Ieſu Chriſti; & mundi pompas, ac ſolatia ſpernentes, ad ſolam cæleſtem patriam, & ad Paradiſi delitias recta intentione ſuſpirant. Hi ſunt, qui propter Deum ſemetipſos ſalubriter abnegantes, elegerunt ſub arctiſſima paupertate Deo deſervire: tamquam nihil habentes, & omnia poſſidentes. Hi poſtremò ſunt, qui cùm omnia terrena propter amorem bonorum cæleſtium reliquerint, ſobriè, iuſtè, piè, & caſtè viuentes, ac

exilia

exilia vitæ ſubſidia mendicantes, Chriſtum pauperem imitantur, perfectionem Euangelicam amplexando. Vnde clariſſimè conſtat, eos in ſtatu perfectionis exiſtere, & per ſuæ Religionis obſeruantiam, quæ quidem ipſius Euangelicæ perfectionis continet formam, in æternæ retributionis præmio præcellentem gloriam promereri.

Quanti autem Ordinem noſtrum fecerit, quidvè de ſucceſſoribus S. Patris DOMINICI præſagiuerit Honorius, ex Bulla confirmationis Ordinis certiſſimum eſt, quæ ità habet ad verbum: Honorius Epiſcopus, Seruus Seruorum Dei. Dilecto Filio Fratri Dominico Priori Sancti Romani de Toloſa, & Fratribus tuis regularem vitam profeſſis, & profeſſuris ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Nos attendentes Fratres Ordinis tui futuros pugiles fidei, & vera mundi lumina: confirmamus Ordinem tuum cum omnibus caſtris, & poſſeſſionibus habitis, & habendis; & ipſum Ordinem, eiusque poſſeſſiones, & iura, ſub noſtra gubernatione, & protectione ſuſcipimus. Datum Romæ apud Sanctam Sabinam xj. kalendas Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno primo.

TEXTVS I.

QVoniam *a* ex præcepto Regulæ iubemur habere cor vnum, & animam vnam in Domino; iuſtum eſt, vt qui ſub vna Regula *b* & vnius profeſſionis voto viuimus, *c* vniformes in obſeruantijs canonicę Religionis inueniamur; quatenus vnitatem, quæ interius eſt ſeruanda in cordibus foveat, & repræſētet vniformitas exterius ſeruata in moribus.

a Quoniam ex præcepto Regulæ iubemur habere cor vnum, & animam vnam in Domino.) Declaramus, quòd vnitas cordium in his, quæ Dei ſunt, ſecundùm Regulam noſtram eſt in præcepto, ſicut & communitas rerum, ſed ratione diuersâ. Nàm ad vnitatem cordis ſeruandam ex diuinæ legis generali præcepto, de quo in Regula admonemur: ad communitatem autem rerum ex ipſius Regulæ præcepto adſtringimur. Et ideò circa vnitatem cordium, & communitatem rerum magna diligentia adhibenda eſt.

b Et vnius profeſſionis voto viuimus.) Declaramus, quòd ideò ſub vnius profeſſionis voto viuere dicimur, quia ſub vnius Generalis Capituli, & ſub vnius Generalis Magiſtri obedientiâ regimur, & gubernamur. Sicut enim vnitas Eccleſiæ ex vnitate capitis dependet, ità & vnitas Ordinis noſtri ex vnitate vnius Generalis Capituli, & vnius Generalis Magiſtri, cui ſecundùm vnam Regulam, & ſecundùm eaſdem Conſtitutiones ex Voto noſtræ profeſſionis tenemur obedire, abſque dubio dependere dignoſcitur. Quamobrem in Capitulis Generalibus Romæ celebratis 1589.1601.& Venetijs 1592. & Pariſijs 1611.prohibitum fuit ſtrictiſſimè, ne dimiſſionem Ordinis quocumque modo Fratres procurent.

c Vniformes in obſeruantijs canonicæ Religionis inueniamur.) Declaramus, quòd ſicut ex voto noſtræ profeſſionis tenemur caſtè, & ſine proprio, & ſub vnius Generalis Prçlati obedientia viuere; ità & exterioribus obſeruantijs, cæremonijs, ieiunijs, abſtinentijs, & in alijs ſtatutis, quæ ad ornatum, & decorem canonicæ Religionis, ſeu regularis vitæ obſeruantiam pertinent, vniformes eſſe debemus. Ideò particulares conſuetudines prçter Regulam, Conſtitutiones, & Ordinationes Capitulorum Generalium fugiendæ ſunt, & amputandæ: ut vniformitas exterius ſeruata in moribus, foueat, & repræſentet illam vnitatem, quam interius debemus ſeruare in cordibus. Quare in Capitulo Generali Valliſoleti 1605. fuit ordinatum, quod ſi quis in fundatione alicuius Conuentus, nouas cæremonias, quæ non ſunt in Conſtitutionibus noſtris voluerit introducere, talis Conuētus nulla ratione acceptetur. In Capitulo etiam Bononienſi 1564. admonentur Prælati, vt diligenter attendant, ne contra Conſtitutiones, abuſus, aut conſuetudines præualere incipiant: ſuper quo Prouincialium, & Viſitatorum conſcientias oneramus, vt ſi quos Priores, aut Prçſidentes inuenerint, qui abuſus inducant, aut conſuetudines noſtris legibus contrarias in communi tolerent, in pœnam ab officijs abſoluant.

II.

QVod profectò eò competentius, & perfectius poterit obſeruari; ſi ea quæ agenda ſunt, ſcripto fuerint commendata: ſi omnibus qualiter ſit viuendum ſcriptura

ptura teſte innoteſcat: ſi mutare, vel addere, vel minuere nulli, quidquam propria voluntate liceat: *d* ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus.

d Ne ſi minima neglexerimus paulatim defluamus. Declaramus, quòd illa, quæ ponuntur in noſtris Conſtitutionibus, & non habent præceptum annexum, ſed ſunt purè ſtatuta ad ornatum, & decorem Regularis vitæ pertinentia, videntur eſſe minima reſpectu illorum, quæ pertinent ad ſubſtantiam Religionis, vel quæ habent pręceptum annexum. Tamen illorum traſgreſſio ex negligentia, non eſt ſine veniali culpa: quæ diſponit ad mortalem, vt docet S.Thom. 2.2. q.186. art.9. ad 1. Et ideò benè dicit Conſtitutio in textu: Ne ſi minima neglexerimus, paulatim defluamus. Nam vt eſt in Eccleſiaſt.18.cap. *Qui minima negligit, paulatim decidet*. Et S. Bernardus dicit: *Neglectus ſemper culpabilis eſt*. Et S.Hieronymus: *Mens Chriſto dedita*, inquit, *ſic caueat minora, quomodo & maiora; ſciens etiam pro verbo otioſo reddendam eſſe rationem*. Et Iſidorus: *Qui otioſa verba non deprimit, ad noxia citò tranſit. Paulatim creſcunt vitia, & dum parua non cauemus, in magna prolabimur*.

III.

AD hæc tamen in ſuo Conuentu *e f* Prælatus diſpenſandi cum fratribus habeat poteſtatem, cum ſibi *g* aliquando videbitur expedire: in his præcipuè quæ ſtudium, vel prædicationem, *h* vel animarum fructum videbuntur impedire. *i* Cùm Ordo noſter ſpecialiter ob prædicationem, & animarum ſalutem ab initio noſcatur inſtitutus fuiſſe, & ſtudium noſtrum ad hoc debeat principaliter intēdere, vt proximorum animabus poſſimus vtiles eſſe. *k* Priores etiam vtantur diſpenſationibus, vt alij Fratres.

e Ad hæc tamen in ſuo Conuentu Pręlatus diſpēſandi cum Fratribus habeat poteſtatem.) Declaramus, quòd Pręlatus hic vocatur ſolus ille qui habet curam animarum ſicut Prior in ordine noſtro canonicè electus, & per Superiores confirmatus, vt dicit Gloſ. Clement.c.1.de elect. Supprior verò, & Vicarius, cum non ha-

beant curam animarum, niſi ex commiſſione Prioris, vel alterius Superioris; neuter eorum poteſt dici Prælatus, nec poteſt ſibi eligere Confeſſorem, nec Priore præſente in domo poteſt cum fratribus diſpenſare ex virtute Conſtitutionum, ſed ſolùm ex commiſſione Prçlati: niſi fortè quando mortuo Priore, vel amoto, ipſe ſit quaſi Ordinarius vices eius in omnibus gerens. Et ideò in Capitulis Pariſiis 1246. & Metis 1251. celebratis, fuit ordinatum, quod cum Priores ſunt prçſentes in domo, Supriores, & Vicarij diſpenſandi non habeant poteſtatem. Cæterum, cùm contingat Priorem à ſuo Conuentu abeſſe, declaramus Priorem teneri in primo Capitulo ſui Prioratus conferre authoritatem neceſſariam Suppriori, & in abſentia illius ſuo Vicario, pro omnibus caſibus neceſſarijs emergentibus, & prçſertim pro pertinentibus ad forum conſcientiæ, quotieſcumque, & quomodocumque ipſe Prior ſit extra Conuentum, prçſertim per diætam abſens. Et quamuis hoc non habeatur expreſſum in Conſtitutionibus, conforme tamen eſt diſpoſitioni earundem Conſtitutionum.

f In ſuo Conuentu.) Declaramus, quòd quilibet Prçlatus poteſt in ſuo, non autem in alieno Conuentu, cum Fratribus non ſolum ſuis, ſed etiam alienis ex honeſtâ, & rationabili causâ diſpenſare in vigilijs, ieiunijs, abſtinentijs, & in alijs, quæ diſpenſabilia ſunt, & quç non ſunt ſibi expreſsè prohibita: dummodò hoc non regulariter faciat, nec de facili, ſed cùm rationabiles cauſæ id expoſcunt: ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1261. Quare Magiſter Humbertus dicit, quòd Prælatus honeſta, rationabilique de cauſa, poteſt compellere Fratrem ſubditum, & etiam extraneum in ſuo Conuentu, ad recipiendam diſpenſationem in ieiunijs, & comedendis carnibus, alijsque ſimilibus, vtpotè in caſu, in quo non vti diſpenſatione illâ eſſet peccatum, ac proindè contra Ordinem: aliter, non poteſt compellere. Vnde S. Bernardus in lib. de diſpenſatione ſic ait: *Votum meum non augeat Prælatus abſque mea voluntate, nec minuat ſine certa neceſſitate: ſed alioquin remiſſio voti abſque neceſſitate, non diſpenſatio eſt, ſed diſſipatio.* Quando tamen Prælatus præcipit Fratri in ſuo Conuentu, vt diſpenſationem accipiat, non debet de facili iudicare, quod Prælatus non habeat cauſam rationabilem; quia fortè facit causâ humiliandi eum, vel aliâ, quã ipſe neſcit: videlicet quia probabiliter de eius debilitate dubitat, quamvis ſubditus ſibi fortis eſſe videatur. Et in hoc debet

bet iudicium ſuum iudicio ſupponere Prælati, & ei obedire; quia ſæpè euenit, vt alij magis perpendant debilitatem alterius ex aſpectu, quàm ipſemet qui eam patitur. Et ideò in dubio tenetur ſubditus Prælato obedire, quia obedientia excuſat in dubijs 23. quęſt. 1. cap. Quid culpatur. Item declaramus, quòd Priores in Conventu ſuo, & in eorum abſentia Suppriores, & eorum Vicarij, omnes Fratres noſtri Ordinis ad eorum Conuentus declinantes, ab omnibus peccatis, & cenſuris, tam à iure, quàm ab homine generaliter prolatis, Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter non reſeruatis (vt infra magis explicabitur in cap. de profeſſione) poſſunt abſoluere, ac etiam Sacramentum Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis adminiſtrare, ſicuit fuit declaratum Valencenis 1337. & conceſſum per priuilegium, quod dicitur Mare magnum.

g. Aliquando.) Declaramus, quod diſpenſationes in ieiunijs, & abſtinentijs nunquam ſunt faciendæ, niſi ex magna cauſa cum toto Conuentu, etſi perſonis aliquibus merito interdùm ſint indulgendæ: nec etiam ſemper fieri debent, & aſſiduè, ſed ſolùm aliquando: iuxta quod Pręlato propter aliquam vtilitatem, vel neceſſitatem, vel honeſtam, & rationabilem cauſam videbitur expedire, ſicut fuit declaratum Valentiæ 1364. Barcinonæ 1261. & Venetijs 1592.

h Cùm Ordo noſter ſpecialiter ob pręedicationem, & animarum ſalutem ab initio noſcatur fuiſſe inſtitutus.) Declaramus, quòd illa Religio, cuius inſtitutio, & obedientia eſt eſſentialiter, principaliter, & nominatim ordinata ad docendum & prædicandum, ſeu illuminandum & ſaluandum animas per doctrinam, & prædicationis officium; eſt omnibus alijs excellentior, & perfectior: quia prædicare, & docere, ſunt actus ex abundantia, & plenitudine cõtemplationis procedentes, & vt dicit S. Gregorius, *doctrina, & prædicatio præfertur ſimplici contemplationi*. Et ſicut maius eſt illuminare, quàm lucere ſolùm, ita maius eſt contemplata alijs tradere, quàm ſolùm contemplari. Et ſic Religio ad docendum & prædicandum principaliter, & eſſentialiter ordinata, tenet ſupremum gradum in Religionibus, vtpotè inſtituto Chriſti Domini magis conformis, vt docet S. Thom. 2. 2. quæſt. 188. art. 6. in hæc verba: Summum gradum in Religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & pręedicandum, quæ & propinquiſſimæ ſunt perfectioni Epiſcoporum: ſicut & in alijs

alijs rebus, fines primorum coniunguntur principijs ſecundorũ, vt docet Diuus Dionyſius c. 7. de Diuin.nominib. Huiusmodi autem eſt Ordo noſter Prędicatorum, qui ex ſua prima inſtitutione eſt principaliter, eſſentialiter, & nominatim, ad docendum, & prædicandum, ad communicandum alijs contemplata, & ad procurandam animarum ſalutem inſtitutus. Cùm itaque finis Ordinis noſtri ſit prædicatio,& ſalus animarum, ideò ſtatuta Ordinis non debent ita rigidè ſeruari, quod impediant illud, propter quod Ordo principaliter eſt inſtitutus: quia quod propter aliquid inſtitutum eſt, non debet contra illud militare: Et quæ ſunt ad aliquẽ finem ordinata, debent eſſe proportionata, & commenſurata eidem fini, & regulari ſecundùm congruentiam ad illum finem. Ea propter benè dicit Conſtitutio, quod Prælatus poterit in ſuo Conuentu cum Fratribus diſpenſare, in jis præcipuè, quæ ſtudium, vel prædicationem, vel animarum fructum videbuntur impedire.

i Animarum ſalutem.) Declaramus, quòd tria ſunt præcipuè, quæ ſalutem impediunt animarum, licet non ſint contra Ordinem. Primum eſt, quæſtus immoderatus. Mundus enim eſt auarus, & fugit quæſtores importunos, & immoderatos. Secundum eſt, officia odioſa, vt ſunt Inquiſitiones ad Tribunal Sancti Officij non pertinentes, viſitationes, correctiones violentæ, executiones teſtamentorum, vel arbitrorum ſententiæ, & aliæ cauſæ arduæ, & odioſæ, ex quibus frequenter perturbatur hominum deuotio ad Ordinem, & Fratres. Tertium eſt nimia auſteritas in conſilijs, & opinionibus: terrentur enim homines ex hoc in tantùm, ut ſalutem propriam negligant. Quapropter parcendum eſt ab importunitate notabilis quæſtus: fugienda ſunt omninò officia odioſa, licet alicuius ſint vtilitatis: & relaxanda eſt (quantùm fieri poteſt) rigiditas, & auſteritas in conſilijs, ac homines benignè tractandi ſunt. Et ideò in Capitulo Pariſijs 1234 ſic fuit ordinatum: Strictiſſimè prohibemus, ne Fratres ſuſcipiant commiſſiones cauſarum, arbitria, ſiue iudicia, nec pignora, ſiue obſides, neque per iuriſdictionem Epiſcopalem aliquos coerceant, & qui contra fecerint grauiter puniantur: Et Bononiæ 1252. fuit prohibitum, ne Fratres eſſent diſpẽſatores alienarum pecuniarum, nec teſtamentorum executores. Et Burdegalæ 1287. fuit diſtrictè prohibitum, ne aliquis Frater de cætero intromittat ſe de matrimonijs

monijs conciliandis, ſeu etiam de magnis, & arduis negotijs ſecularium pertractandis, & abſtineat à cauſis odioſis ſuſcipiendis. In Capitulo quoque Generali Romæ 1601. fuit diſtrictè omnibus noſtri Ordinis Fratribus inhibitum, vt neque poſſint ſecularium negotia litigioſa apud quæcumque Tribunalia procurare, neque ſe negotijs ſecularibus, mercimonijs, aut alijs huiusmodi, quæ vitio proprietatis vicina ſunt, immergere. Ne igitur ſalus animarum impediatur, debemus ab his omnibus odioſis negotijs abſtinere; & laborare, vt noſtra conuerſatio ſit bona, & ſancta, & ſummam diligentiam adhibere, vt fama Ordinis, & Fratrum integra ſeruetur: ac ſtudendum eſt, vt in his, quæ non ſunt reprehenſibilia amicabiles nos hominibus reddamus, ac humaniter, & benignè cum eis conuerſemur.

k Priores etiam vtantur diſpenſationibus, vt alij Fratres.) Declaramus, quòd Fratres noſtri inferiores, & ſubditi non poſſunt propriâ auctoritate ſeipſos in his, quæ ad Conſtitutiones pertinent diſpenſare; ſed debent à Prælatis, ſub quorum iuriſdictione, & foro ſunt, diſpenſationem accipere. Superiores verò, & Prælati per iſtam Conſtitutionem, quando iudicauerint expedire, ſunt diſpenſati; & poſſunt ſicut & cæteri, diſpenſatione vti.

I V.

l VT igitur vnitati, & paci totius Ordinis prouideamus, volumus & declaramus, vt Regula noſtra, & Conſtitutiones noſtræ non obligent nos ad culpam, ſed ad pœnam: *m* niſi propter præceptum, *n* vel contemptum. Pœnis tamen abſolutionis ab officio, priuationis vocis actiuæ vel paſſiuæ, grauioris culpæ, & alijs maioribus (quantumcumque tàm in Conſtitutionibus, quàm extra, ipſo facto ſint incurrendæ) niſi ſit pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nullus ſit ſubiectus, *o* niſi ſuperueniat declaratio Prælati in particulari, reſpectu huius, quantumcumque etiam notorium facti, vel iuris, aut vtriuſque interueniat. Præceptum autem in Re-

gula nullum (niſi quod de natura ſua eſt, ratione trium votorum, vel Diuinæ, aut Eccleſiaſticæ legis) contineri volumus, & declaramus. Et idem in Conſtitutionibus: niſi vbi ponitur ſententia excommunicationis, aut formaliter exprimitur per verbum (præcipimus in virtute ſanctæ Obedientiæ) & hoc idem in Ordinationibus, & Prælatorum verbis, & litteris intelligi volumus. Pœnam Excommunicationis, & Excommunicationem latæ ſententiæ, per nulla verba tàm in Conſtitutionibus, quàm extra in noſtro Ordine intelligimus, niſi vbi explicitè, & verbaliter pœna Excommunicationis, & Excommunicatio latæ ſententiæ, exprimitur.

V.

PORrò Prælati non faciant præcepta obligantia ad mortale peccatum, in ira exteriori, maximè contra ſubditos turbatos: & ſi fecerint, irrita ſint & inania: facta tamen valeāt, quoad quaſcumque pœnas temporales. Præcepta quoque in ſcriptis facta cenſeantur ſine ira facta. Nec faciant præcepta quieto animo, niſi in ſcriptis, extrà neceſſitatis articulum, quod fit à Viſitatoribus in viſitationibus: facta tamen valeant. Nec damnent aliquem ad pœnam grauioris culpæ, aut carceris, niſi in iudicio confeſſum, vel conuictum, & in ſcriptis. Et ſi ſecùs factum fuerit, totum ſit irritum, & inane.

V I.

STatuimus etiam, quod tàm in Conſtitutionibus, quàm extrà, quidquid non ſecundùm ſe mortale, mandatur ſub quacumque pœna niſi excommunicationis, ad ſolam pœnam obliget: non obſtante,

quod

quod in Capitulo de grauiori culpa dicitur: vt qui membrum Diaboli culpam perpetrando non erubuit fieri, &c.

l Vt vnitati, & paci totius Ordinis prouideamus, volumus, & declaramus, quod Conſtitutiones noſtrę nõ obligent nos ad culpam, ſed ad pęnam.) Declaramus, quòd cùm in ſtatutis maximè ſit attendenda intentio, & voluntas ſtatuentis: & quæ intentio, ac voluntas eorum, qui noſtras Conſtitutiones ediderunt fuerit, vt nos non obligarent ad culpam: ſicut patet ex Capitulo ſecundo Generaliſſimo Pariſijs celebrato 1236 in quo iſta Conſtitutio propter pacem, & quietem conſcientiæ Fratrum fuit confirmata. Idcircò transgreſſores noſtrarũ Conſtitutionum, quando ſunt purè Conſtitutiones, & non habent pręceptum annexum,& id quod eſt in eis non eſt aliàs lege Diuina, vel humana prohibitum, vel mandatum; non obligantur ad aliquam culpam, ſed tantùm ad pœnam in Conſtitutionibus taxatam; vel per Prælatos imponendam,vel taxandam: quam ſi facere recuſauerint, non euadent culpam. Nàm, vt docet S. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 4. ad 1. In Religione Ordinis Fratrum Prædicatorum, tranſgreſſio, vel omiſſio (ſcilicet, Regulę,ſiue Conſtitutionum) ex ſuo genere non obligat ad culpam, nec mortalem,neque venialem, ſed ſolùm ad pœnam taxatam ſuſtinendam,quia per hunc modùm, ad talia obſeruanda obligantur; qui tamen poſſent venialiter,vel mortaliter peccare, ex negligentia,vel libidine,ſeu contemptu. Et quamvis pœna non debeat infligi nolenti ſine culpa: ei tamen, qui voluntariè ſe obligauit ad aliquam pœnam, poteſt talis pœna ſine culpa infligi. Tales autem ſunt Fratres Ordinis noſtri, qui voluntariè in ſua profeſſione huic legi ſe obligauerunt.

m Niſi propter pręceptũ.) Declaramus, quòd Priores in ſuis Conuentibus poſſunt ex rationabili cauſa in his,quę ad Regulam, vel Conſtitutiones explicitè, vel implicitè pertinet; præcepta facere: quæ tranſgreſſores obligabunt non ſolùm ad pœnam, ſed etiam ad mortalem culpam: quia ex voto noſtræ profeſſionis tenemur Regulam, & Conſtitutiones non contemnere;& pręceptis Pręlati noſtri in his, quæ ſunt ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones obedire. Non debent tamen Prælati eſſe faciles, nec præcipitanter & indiſcretè præcepta, & ex-

excommunicationes fulminare, ſed cum maturo conſilio, & ex diligenti deliberatione præhabita, & ex cauſa vrgenti, & neceſſaria huiusmodi præcepta diſcretè facere, ſicut fuit ordinatũ Pariſijs 1269. Oxoniæ 1280. Ferrariæ 1290. Cæterùm, de excommunicatione ferenda illud in mente habeant, quod decernitur à Concil. Trid. ſeſs. 25. cap. 3. his verbis: Quamvis excommunicationis gladius, neruus ſit Eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad continendos in officio populos valdè ſalutaris; ſobriè tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt: cum experientia doceat, ſi temerè, aut leuibus de cauſis incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam ſalutem. Vnde & in primo Capitulo Generali poſt Concilium Tridentinum Bononiæ celebrato anno 1564. de ſententia excommunicationis ſic habetur: Et quoniam in huiusmodi ſententiis ferendis S. Synodus moderamen eſſe voluit, deinceps attendant Reuerendi Prouinciales, & Diffinitores, vt niſi pro grauioribus cauſis, quæ præſentaneum exigunt remedium, non imponantur. Priores etiam Conuentuales, quàm rariſſimè, & matura deliberatione cenſuris vti debent: & qui in hoc faciles inuenti fuerint, à ſuis Superioribus corrigantur. Præcepta etiam ad peccatum mortale obligantia, aut nulla, aut quàm pauciſſima fiant: maximè circa eas ordinationes, quæ longo tempore ſunt duratura. In alijs quoque omnibus, quæ ad releuandas ſubditorum conſcientias neceſſaria videbuntur, Prælati ſe benignos, & faciles exhibeant, memores illud, qui magis miſericordiam dilexit, quàm ſacrificium.

n Vel propter contemptũ) Declaramus, quòd ſicut transgreſſio præcepti in Regula, vel Conſtitutione poſiti, ſiue à Prælato facti obligat ad culpam; ità & transgreſſio Conſtitutionis quantumcumque minimæ ex contemptu facta obligat ad culpam mortalem; quia, vt dicit S. Bernardus: *Neglectus ſemper culpabilis eſt, contemptus verò damnabilis*. Dicitur autem aliquis peccare ex contemptu, iuxtà doctrinam S. Tho. 2.2. q. 186. a. 9. ad 3. Quando voluntas eius renuit ſubijci ordinationi legis, vel Regulæ, & ex hoc procedit ad faciendum contra legem, vel Regulam. Quando autem è conuerſo propter aliquam particularem cauſam (puta concupiſcentiam, vel iram) inducitur ad aliquid faciendum contra ſtatuta legis, vel Regulę, non peccat ex contemptu, ſed ex aliqua alia cauſa: etiamſi frequenter ex eadem cauſa, vel alia ſimili pec-

peccatum iteret, ſicut dicit Sanctus Auguſtinus in lib. de natura, & gratia cap. 29. *Quod non omnia peccata committuntur ex contemptu ſuperbiæ: frequentia tamen peccati diſpoſitiuè inducit ad contemptum*: ſecundùm illud Prouerb. 18. *Impius cùm in profundum venerit peccatorum, contemnit.*

o Niſi ſuperueniat declaratio Prælati.) Denuntiamus, iuxtà declarationem factam Ianuæ 1513. quod pœnæ exigant declaratioñe Superioris in particulari, niſi ipſemet reus ſeipſum declaret. Quod facere debet, humiliter cognoſcens errorem ſuum, ſi factum eſt publicum, vel notorium. Si enim ipſe ſe declarauerit, alia non eſt opus declaratione. Et 1518. additum fuit declarando, quòd nullus Pręſidens poteſt ſeipſum declarare abſolutum ab officio ſuo, propter quamcumq; transgreſſionem commiſſam.

V I I.

ET vt multitudo Conſtitutionum vitetur, *p* prohibemus, ne de cætero aliquid ſtatuatur, niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, & tunc in tertio Capitulo immediatè ſequenti poterit confirmari, vel deleri: ſiue per Priores Prouinciales, ſiue per alios Diffinitores, vbicumque illud tertium Capitulum celebretur.

p Prohibemus ne de cætero aliquid ſtatuatur.) Declaramus, quòd nec Prior Prouincialis, nec Magiſter Ordinis, nec aliquod Capitulum, poteſt facere Conſtitutionem: ſed oportet, quod ad Conſtitutionem faciendam concurrant tria Capitula Generalia, & continua; vel vnum Capitulum Generaliſſimum, quod tribus Generalibus Capitulis continuis æquipollet. Poſſunt tamen Capitula Generalia, & Magiſter Ordinis facere ordinationes, & admonitiones, quæ perpetuo durabunt, quouſque non fuerint reuocatæ, & poterunt ſecundùm ipſas Prælati corrigere Fratres, & etiam in ipſis ex cauſa rationabili diſpenſare, vt communiter tenetur. Et idem dicimus de gratijs factis per Capitula Generalia, & Magiſtrum Ordinis.

V I I I.

INchoationes autem, quæ fiunt in Capitulis Gene-

Generalibus, non mandentur executioni vſquequò approbatæ fuerint per alia duo Capitula, & factæ ſint Conſtitutiones: niſi fortè eadem inchoatio fiat per modum ordinationis. *q* Intepretationes Regulæ, vel Conſtitutionũ, factæ à Generali Capitulo, *r* non habeant vim Conſtitutionis, niſi per tria Capitula Generalia continua in modũ aliarum Conſtitutionum, ſcilicèt per viam inchoationis, & confirmationis continuatè fuerint approbatæ.

I X.

ORdinationes tàm Capitulorum Generalium, quàm Magiſtri Ordinis, quo ad vim pręcepti, & cenſurarum Eccleſiaſticarum, cum ipſis expirare volumus. Vita verò Capituli, vſque ad ſequens Capitulum intelligitur. Quo ad reliqua verò quomodolibet per Generale Capitulum, vel Magiſtrum Ordinis facta durare volumus, donec fuerint reuocata per ſimilem poteſtatem, excepto ſi quē Magiſter Ordinis Vicarium totius Ordinis inſtituiſſet; hunc enim volumus cum ipſo expirare. Ab inferioribus autem Capitulis, & Prælatis quomodolibet ordinata, cum ipſis tanquam ab homine ordinata, expirare volumus: exceptis Supprioribus, Confeſſoribus tàm Fratrum, quàm Monialium, Vicarijs Monialium, & Magiſtris perſonarum vtriuſq; ſexus tertij habitus, & Officialibus Conuentuum abſq; iuriſdictione: hos enim volumus durare cum ea quã habeant auctoritate, donec reuocentur ab habente poteſtatem deſtituendi eoſdem.

X.

POrrò Prælati omnes à multitudine præceptorum, & ordinationum abſtineant, ne laqueum animabus ſubditorum inijciant;

ciant; nec propter defectum vnius, vel paucorum, quem, vel quos non audent corrigere, communitatem inuoluant. Nulla quoque poteſtate in Ordine noſtro in communi, vel particulari aliquid ordinetur, vel prohibeatur cum hac pœna, quod non poſſit abſolui à peccatis ſuis. ſ Priores tamen poſſunt aliquos determinatos caſus peccati mortalis ſibi reſeruare, vt viderint expedire animabus.

q Interpretationes Regulę, vel Conſtitutionum.) Declaramus, quòd ſi in aliquo paſſu Regulæ, vel Conſtitutionum occurrerit aliquod dubiũ, ſtabitur interpretationi, & declarationi Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis; dummodò illa declaratio non contineat manifeſtum errorem, quia in dubijs ſequenda eſt maiorum ſententia, & obedientia excuſat in dubijs. Et Iulius III. Pont. Max. Generali Magiſtro conceſſit, vt ambiguitates in Conſtitutionibus, aut circa priuilegia, gratias, exemptioneſque à Sede Apoſtolica Ordini conceſſas, poſſit auctoritate Apoſtolica declarare. Et ideò interpretatio, vel declaratio facta per Capitulum Generale, vel per Magiſtrum Ordinis, licet non habeat vim Conſtitutionis, à ſubditis tamen tenenda, & obſeruanda eſt. Et propterea in pluribus Capitulis Generalibus, à principio Ordinis vſque ad hæc tempora celebratis, ſæpiſſimè fuit ordinatum, vt admonitiones, ordinationes, ac declarationes Capitulorum Generalium, à ſingulis Conuentibus in aliquo libro debeant ſcribi, atque ter, vel quater in anno cõgregatis Fratribus legi: neque deleri debent, niſi fuerint reuocatæ, ſicut habetur in Capitulo Colonienſi 1245. In Capitulo etiam Biſuntino 1353. ſic dicitur: Imponimus diſtrictè omnibus, & ſingulis Prioribus Prouincialibus, vt declarationes huius anni, & omnes alias præteritis temporibus factas, quas habere poterunt, diligenter in vno volumine ſcribant, & cum aliis ſcriptis Prouinciæ cuſtodiant, & Conuentibus ſuis communicent, ac eas ſæpiùs legi faciant. Omnia autem acta Generalis Capituli, illicò in toto Ordine publicentur per Prouinciales, vel per Viſitatores, non expectato Prouinciali Capitulo, vt Romæ 1542. 1546. & nouiſſimè 1589. in hunc modum ordinatum, & Pariſijs 1611. confirmatum fuit.

Item conformiter ad ea, quæ in pluribus Capitulis Generalibus ſancita fuere, declaramus non eſſe in poteſtate alicuius Prouinciæ, prætextu cuiusvis conſuetudinis, aut priuilegij, non acceptare acta, ſeu ſtatuta Capitulorum Generalium, ſed omnes, & ſingulas Prouincias decretis, & ordinatis in eisdem Capitulis ità ſubjectas eſſe, vt vnaquæque earum teneatur ipſa acta in vnoquoque Conuentu publicare, acceptare, & inuiolabiliter obſeruare: vtpotè pro cõmuni bono vniuerſitatis Prouinciarum, Conuentuum, & Fratrum facta. Et quatenùs opus eſſet auctoritate Apoſtolica reuocamus, & annullamus quamcumque conſuetudinẽ, aut priuilegium quomodolibet prætenſum, aut in contrarium exiſtens.

Mandamus inſuper, vt ſingulis diebus non ſolemnibus cuiuslibet hebdomadæ per totum annum lectioni menſæ inſeratur lectio de ſacris Conſtitutionibus, & quater in anno Acta Capitulorum Generalium coram toto Conuentu publicentur, & cum alijs ſcripturis exemplaria eorum ad eum modum conſeruentur; vt vnum exemplar ſit penès Priorem, alterum in depoſito communi, tertium penès Magiſtrum Nouitiorum. Romæ 1532. 1580. 1589. 1601. 1608. & Barcinonæ 1574.

r **Non habeant vim Cõſtitutionis, niſi per tria Capitula Generalia continua in modum aliarum Conſtitutionum, ſcilicet per viam inchoationis, & confirmationis continuatè fuerint approbatæ.**) Declaramus, non ſufficere ad conſtitutionem faciendam, vt ſint tria Capitula Generalia continuata quomodolibet idem ordinantia, & confirmantia: ſed oportere, vt primum Capitulum id ordinet per viam inchoationis, & alia duo immediatè ſubſequentia, eandem inchoationem confirment, vt apertiſſimè textus Conſtitutionis inſinuat.

s **Priores tamen poſſunt aliquos determinatos caſus peccati mortalis ſibi reſeruare.**) Denunciamus fel. record. Clementem VIII. Apoſtolicam Conſtitutionem circa reſeruationem caſuum edidiſſe in hunc modum: Sanctiſs. Dñus Clemens VIII. qui iàm pridem accuratè perpendit, quod reſeruatio facultatis abſoluendi Religioſos pœnitentes à quibuſdam grauioribus delictis, niſi moderatè fiat, nonnullos infirmiores in æternæ damnationis periculum, & deſperationem inducere poſſet: ideò decreuit, vt nemo Superior Regularis

laris peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis his, quæ ſequuntur: aut aliquibus illorum, prout in Domino expedire iudicauerit.

Veneficia, Incantationes, & Sortilegia.

Apoſtaſia à Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento: quandò eò peruenerit, vt extrà ſepta Cõuentus fiat egreſſio.

Nocturna, & furtiua è Conuentu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta.

Proprietas contrà votum paupertatis, quæ ſit mortale peccatum.

Iuramentum falſum in iudicio regulari, ſiue legitimo.

Procuratio, auxilium, ſiue conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſecuto.

Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Conuentus.

Furtum de rebus Conuentus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.

Lapſus carnis voluntarius opere conſummatus.

Occiſio, vulneratio, ſeu grauis percuſſio cuiuſcumque perſonæ.

Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura diſcuſſione, & aſſenſu. Non liceat Superioribus Regularium confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum commiſerint; aut ipſimet ſubditi ſpontè id petierint. Superiores in ſingulis domibus duos, vel tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori deſignent. Ijque ſint docti, prudentes, & charitate præditi; qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio cõmittatur, quando caſus occurrerit: in quo caſu debere committi, ipſe imprimis Confeſſarius iudicaverit. Tàm Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarij, qui poſteà ad Superioritatis gradum aſſumpti fuerint; caueant diligentiſſimè, ne ea notitiâ, quam de aliorum peccatis in confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues, quibuſdam peccatis etiam non reſeruatis, à Confeſſarijs imponendas: quæ ſubditos ab illis cohibere poſſint. Et ità mandat ſeruari ab omnibus, non obſtantibus &c.

Librum autem iſtum diligenter conſcripſimus, in quo duas Diſtinctiones adnotauimus.

Explicit Prologus cum ſuis Declarationibus.

PRIMA DISTINCTIO

Continet viginti Capitula.

PRIMVM. De Officio Eccleſiæ.
Secundum. De inclinationibus.
Tertium. De ſuffragijs mortuorum.
Quartum. De ieiunijs.
Quintum. De cibo.
Sextum. De collatione.
Septimum. De infirmis.
Octauum. De minutione.
Nonum. De lectis.
Decimum. De veſtitu.
Vndecimum. De raſura.
Duodecimum. De ſilentio.
Tertiumdecimum. De recipiendis.
Quartumdecimum. De Nouitijs, & eorum inſtructione.
Quintumdecimum. De profeſſione.
Sextumdecimum. De leui culpa.
Decimumſeptimum. De graui culpa.
Decimumoctauum. De grauiori culpa.
Decimumnonum. De grauiſſima culpa.
Vigeſimum. De Apoſtatis.

SECVNDA DISTINCTIO

Continet nouemdecem Capitula.

PRIMVM. De Domibus concedendis, & conſtruendis.

Secundum. De Electione Prioris Conuentualis, & inſtitutione Supprioris.

Tertium. De Electione Prioris Prouincialis.

Quartum. De Electione Magiſtri Ordinis.

Quintum. De Electione Diffinitorum Capituli Prouincialis, & Generalis.

Sextum. De Capitulo Prouinciali.

Septimum. De Capitulo quotidiano.

Octauum. De Capitulo Generali.

Nonum. De ſolemni celebratione Capituli.

Decimum. De Capitulo Generaliſſimo.

Vndecimum. De Viſitatoribus.

Duodecimum. De Prædicatoribus.

Tertiumdecimum. De Itinerantibus.

Quartumdecimum. De Studentibus.

Quintumdecimum. De Conuerſis.

Sextumdecimum. De Conſtitutionibus Capituli Perpiniani.

Decimumſeptimum. De Capitulo Biennali, vel Triennali.

Decimumoctauum. De Conſtitutionibus Bonifacij Papæ IX.

Decimumnonum. De Conſtitutione Alexandri VI. de Electione Magiſtri Ordinis.

Laus Deo.

CONSTITVTIONES FRATRVM ORDINIS PRÆDICATORVM.

PRIMA DISTINCTIO.

CAPVT I.

De Officio Eccleſiæ.

CONSTIT. I.

AVDITO primo ſigno, ſurgant Fratres, *b* & ſtando dicant Officium de B. Virgine, *c* pro tempore: *d* Matutinas autem & Miſſam,& omnes alias Horas Canonicas ſimul audiant Fratres noſtri, *e* niſi cum aliquibus Prælatus aliter diſpenſare voluerit.

a Audito primo ſigno.) Declaramus, quòd ad Horas Canonicas non debemus regulariter habere niſi duo ſigna. Primum debet eſſe breue, quo audito, Fratres debent ſe præparare, & occupationes, in quibus tunc verſantur dimittere, nec nouas aſſumere. Secundum autẽ ſignum debet eſſe ità prolixum, vt ante eius terminationem, poſſint Fratres de omni remotiori loco Domus, ſecundùm exiſtimationem pulſantis, ad Eccleſiam conuenire. Inter primum autem, & ſecundum ſignum debet eſſe tantũ ſpatium, vt Fratres ſe poſſint præparare.

b Et ſtando dicant Officium de Beata Virgine.) Declaramus, quòd in Matutinis, audito primo ſigno, debent in Dormitorio Fratres ſtando dicere Officium de B. Virgine, quando pro tempore eſt dicendum; vno incipiente,& dicente vnum verſum, & alijs reſpondentibus, & dicentibus alium verſum: & poſt ſecundũ ſignum debent Officium de Tempore in Choro deuotè, & diſtinctè cantare. Verumtamen, vt maiori

quâ

quâ poteſt pietate, & deuotione erga B. Virginem, ſpecialem Ordinis Aduocatam, Officium illius in Dormitorio recitetur, in Dormitorijs Conuentuum, locorumqne noſtrorum, debet eſſe erectum Altare cum imagine eiusdem Beatiſs. Virginis, ſicut fuit ordinatūm Barcinonæ 1574. & Valentiæ 1596. In alijs verò Horis debent poſt ſecundum ſignum in Choro antè Officium de Tempore, ſtando Officium Beatæ Virginis præmittere: niſi in Completorio, vbi poſt Officium de Tempore, Officium Beatæ Virginis dicitur, ſicut fuit ordinatū Metis 1421.

c Pro tempore.) Declaramus, quòd Officium B. Virginis certis diebus in Dormitorio, & in Choro intermittitur; & ad ipſum dicendum Fratres non obligantur: videlicet in Feſtis Duplicibus, & ſupra: & in Octauis Solemnibus, & quando de Beata Virgine fit Officium, ſiue in Octaua ipſius, ſiue extrà Octauam; & certis alijs diebus in Ordinario adnotatis. Et propter hoc dicit Cõſtitutio, quòd Fratres audito primo ſigno dicant Officium de Beata Virgine, pro tempore, & non ſemper: propter illos dies, in quibus intermittitur; quamvis & illis diebus ex deuotione in priuato, ſemper dici debeat, eò præſertim, quòd beatæ memor. Pius V. illud deuotè recitantibus quando non tenentur, conceſſit centum dies indulgentiarum litteris Apoſtolicis.

d Matutinas autem, & Miſſam, & omnes Horas Canonicas ſimul audiant Fratres.) Declaramus, quòd omnes Fratres Clerici ſimul in Eccleſia Miſſam Conuentualem debent audire, & Horas Canonicas dicere; quia Eccleſiæ noſtræ ſunt Conuentuales: niſi Prælatus cum aliquibus propter honeſtas, & legitimas occupationes voluerit diſpenſare, vt priuatas Miſſas audiant, & in priuato Officium dicant. Declaramus autem, quòd Fratres Sacerdotes, ſi à celebratione ſacroſancti ſacrificij Miſſæ ſint legitimè impediti, debent illi aliàs cum magna deuotione intereſſe: & quæ à Sacerdote in Miſſa dicuntur, quantùm fier poterit, attentè audire, ſicut fuit ordinatum Barcinonę 1574. & Romæ 1589. quia valdè irreligioſum eſt, quòd Frater quotidiè, maximè quando eſt in domo, non audiat Miſſam. Nec ſuper hoc debet Prælatus de facili diſpenſare, ſed potiùs per pœnitentias debet Fratres ad audiendam quotidiè Miſſam compellere. Si qui autem ſint, qui vel ſenio confecti, vel aliquâ infirmitate, vel quocumque alio impedimento detenti celebrare

brare non poſſint; teneantur ſaltem in qualibet Generali Communione ſacram Euchariſtiam ſumere, confeſſione ſacramentali præmiſſa. Communionem verò Generalem haberi volumus tempore Aduentus, & Quadrageſimæ ſingulis diebus Dominicis: reliquis verò temporibus ad minus de quindena in quindenam, & alijs quibusdam ſolemnitatibus, arbitrio Prçlati determinandis, ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. Horæ autem Canonicæ, quando in priuato dicuntur, taliter recitari debent, vt ille qui dicit, niſi ſit ſurdus, vocem propriam poſſit audire.

Debet etiam quilibet diſtinctè, tractim, & cum debitis punctis, & attentione tàm in Choro, quàm extra Chorum, Diuinum Officium perſoluere. Non requiritur tamen actualis attentio per totum Officium, nec ſufficit ſola habitualis: ſed requiritur virtualis attentio, quæ ex primo propoſito per totum Officium continuatur; quando ſcilicet quis ponit ſe ad dicendum Officium cum intentione attendendi ad illud, vel ſaltem ſoluendi ſuum debitum, quo obligatur ad Officium recitandum: etiamſi frequenter intra ipſum Officium ex quadam infirmitate & negligentia diſtrahatur: dùm tamen contraria intentio (ſcilicet nullo modo volendi attendere) non interueniat. Sed ſi quis dicendo Officium, per magnam eius partem occupet ſe in aliquo exercitio manuali diſtractiuo, talis non continuaret virtualem attentionem, nec prçcepto Eccleſiæ ſatisfaceret.

Fratres autem Conuerſi, quia vocati ſunt ad officia corporalia & vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo, ad prædicta non tenentur: ſed ſufficit eis audire Miſſam priuatam ſine nota, & loco Officij, ſua Pater noſter, & Aue Maria dicere. Nec debent propter particulares deuotiones opera corporalia dimittere, ſed in ipſis ſe debent continuè exercere. Ad Completorium tamen, & ad Salutationem B. Virginis, niſi eos magna excuſet neceſſitas ſemper cum alijs debent venire. Item declaramus, qnod ſicut Clerici ſeculares, qui non ſunt in ſacris, ſi ſint Beneficiati, tenentur & obligantur dicere Officium; ità & quilibet Religioſus Clericus, qui ex eleemoſynis viuit, & ab Ordine prouiſionem victus, & veſtitus habet, tenetur de neceſſitate ſalutis officium dicere. Nec in hoc poteſt cum eo Prælatus diſpenſare, niſi fortè ſit Nouitius, qui non eſt adhuc Religioni obligatus, nec fortè ſcit Officium recitare. Debet tamen aliquas orationes pro ſatisfactione loco Officij dicere. Et debent Fratres libentiùs in Ec-

Eccleſia Officium dicere, quàm extrà, propter deuotionem loci, propter præſentiam Diuiniſſimi Sacramenti Corporis Chriſti, propter Reliquias Sanctorum, propter Angelos Aſſiſtentes, propter ſocietatem Fratrum, & denique propter maiorem diligentiam, quæ in Officio dicendo ſolet ibi apponi quàm extrà. Ideò non ſunt quęrendæ occaſiones, vel licentiæ de facili recedendi à Choro: ſed omnes ſimul ad officium dicendum, debent in Eccleſia, & Choro conuenire. Quapropter in Cap. Placentino 1310. ſic dicitur: Volumus, & ordinamus, vt nullus Frater, etiam prætextu Prælationis, vel lecturæ præteritæ, ſeu alterius officij cuiuſcumque, à communibus Fratrum obſequijs, & officijs, ſeu à Choro aliquatenus ſit exemptus. Gratias autem quibuſcumque ſuper hoc hactenus per Priores Prouinciales, vel inferiores eis conceſſas, ordinatione præſenti penitùs reuocamus. Et in Capitulo Auenionen. 1561. ſtatutum fuit: Nullus Frater noſtri Ordinis, ratione paternitatis, aut alterius gradus exemptionem prætendere poſſit à ſequela Chori, aut alijs grauaminibus Ordinis, Magiſtris in Theologia Prouinciarum, Lectoribus actu legentibus, & Prædicatoribus actu prędicantibus, dumtaxàt exceptis. Circa quos tamen legitimę conſuetudines Prouinciarum obſeruentur. Prædicatores autem actu prædicantes illi intelliguntur, qui in aliquo Conuentu deſignati ſunt ad conciones habendas per totum annum, easque continuò diebus Dominicis, & feſtiuis habent; ſicut fuit declaratum in Cap. Auenion. 1561. Lugduni 1536. Venetijs 1542. Valentiæ 1596. & confirmatum in Cap. Generali Pariſien. 1611. Quod ſi in aliqua Prouincia mos eſt, vt nec etiam Prædicatores actu prædicantes ſint exempti à Choro; obſeruetur circa eos huiuſmodi conſuetudo, vt in eodem Capitulo ordinatum eſt. Additum eſt etiam iſtud Venetijs 1592. Reliqui verò tàm Lectores, quàm Prędicatores nullis prorſus gaudeant priuilegijs, & exemptionibus; ſed ad ſequelam Chori die, noctuque, & ad cętera communia Fratrum officia, ac grauamina, nec non ad Hebdomadariam reſpectiuè teneantur: nec eis exemptionibus gaudere illos permittant Prælati, ſub pœna abſolutionis à ſuis officijs, & priuatione vocis activæ, & paſſiuæ.

e **Niſi cum aliquibus Prælatus aliter diſpenſare voluerit.**) Declaramus, quòd Prælati ſicut poſſunt Fratres ex cauſa rationabili diſpenſare à Choro, ità poſſunt eos diſpen-

ſpenſare quoad proprietatem officij, quæ inducta eſt ab Ordine: non tamen poſſunt eos diſpenſare quoad ſubſtantiam Officij, quin illud dicant Fratres quoquo modo, vtpotè, quandò deberet fieri de feria, poſſunt ex aliqua honeſta, & deuota cauſa diſpenſare, quod fieret de aliquo Sancto Officium trium lectionum, vel nouem, vel ſicut fit de feſto Duplici, & ſupra. In quo caſu Fratres, qui non dixerunt Officium Beatæ Virginis in Choro, tenentur illud dicere in priuato. Item declaramus, quòd Fratres tenentur ex præcepto ſemel in Hebdomada totum Officium Defunctorum dicere, cum dici debet infra Hebdomadam in Choro, omni antiquâ conſuetudine rationabiliter prætermiſſa. Nàm in Capitulo Salmanticen. 1551. auctoritate Apoſtolica ſtatutum fuit tàm de Officio Defunctorum, quàm de Litanijs hoc modo: Abſoluimus tàm Chorum, quàm Miniſtros Altaris ab obligatione recitandi Vigilias trium Lectionum pro Mortuis, prout hactenùs obſeruatum eſt. Et in recompenſationem, pro debito iuſtitiæ, & charitatis, ordinamus; & ità ſeruari volumus, vt nullis Feſtis, aut Octauis etiam Solemnibus obſtantibus (præter Octauas Paſchæ, & Pentecoſtes) totum Officium pro ipſis Defunctis cum nouem lectionibus qualibet Hebdomadâ ſemel ab omnibus, & ſingulis Fratribus tàm in Choro, quàm extrà exiſtentibus perſoluatur. Et manè ſequenti, pro ipſis vna Miſſa de Requiem cantetur, ſi non ſit dies multùm ſolemnis: aliàs cantetur Miſſa ordinaria, cum Oratione: *Omnipotens ſempiterne Deus, qui viuorum dominaris &c.* & cum aliqua proceſſione per clauſtrum, vel per Eccleſiam, cum Reſponſorio, vel Reſponſorijs &c. & hoc inuiolabiliter in omnibus Conuentibus Ordinis noſtri obſeruetur: ſuper quo tam Prælatorum, quàm Cantorum conſcientias oneramus. Qui etiam curent, vt tali die, & hora, prædicta fiant, quibus omnes poſſint melius intereſſe. Ad quæ omnes, & ſinguli teneantur, etiam Magiſtri, & actuales Lectores, ſuis diſpenſationibus non obſtantibus.

Item declaramus Litanias debere dici in Choro quando fit de feria, prout hactenùs factum eſt; ſed in eis non repetatur à Choro nomen alicuius Sancti, ſed ſolùm reſpondeatur: *Ora pro nobis.* Neque dicantur poſt Matutinas, ſed in ſerò præcedenti poſt Completorium, vbi meliùs omnes Fratres conueniunt. Qui autem non conuenerint, vel extrà Conuentum fuerint, ad eas minimè teneantur. Item quòd in ipſis Litanijs nomina Sanctorum, qui non habentur in Ordinario

nario à nemine apponantur, & appoſita deleantur.

Pro ſingulari autem Ordinis noſtri ergà Beatam Virginem, eiuſdem Ordinis Patronam deuotione, & vt pro innumeris àb eiusdem Virgineis manibus acceptis beneficijs aliquales gratias rependamus, & Ordo noſter (cuius ſingulari favore, ac beneficio procreatus eſt) ipſius patrocinio protegatur; volumus, & ordinamus, vt in omnibus noſtri Ordinis Conuentibus, locis, domibus, ac Monaſterijs, etiam Monialium, eiusdem Deiparæ Virginis Litaniæ ſingulis diebus Sabbati, prout in multis noſtri Ordinis Conuentibus, piè fieri jàm conſueuerat, poſt Salue Regina decantentur. Item vt Octauæ ſolemnes feſti Sanctiſſimi Roſarij menſe Octobri celebrentur, ità tamen, vt Feſtum Angelorum non prætermittatur.

Vt autem cultus ergà Diuiniſſimum Euchariſtiæ Sacramentum magis eluceſcat, confirmamus illàm jàm in multis Capitulis Generalibus ſancitam Ordinationem: vt videlicèt in diebus Cœnæ Domini, & Paraſceves antè ſepulchrum, vbi Sacratiſſimum Chriſti Corpus aſſeruatur, à noſtris Fratribus cum deuotione, & religioſa grauitate, vigiliæ fiant: quod & fieri, ac diligentiſſimè obſeruari volumus, quotiès Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum publicè adorandum proponitur. Præcipimus etiã omnibus Conuentuum noſtrorum, & Prouinciarum Præſidentibus, vt ſingulis ſeptimanis Sacroſancti Euchariſtiæ Sacramenti formæ, ſeu particulæ, etiam illæ, quæ ſecularibus porrigi ſolẽt, qua par eſt reuerentia, inſpectione, ac munditia, prout tantũ Sacramentum decet renouentur. Et quotiès Sacerdos ad thurificandum Altaria cappa, ſeu pluuiali indutus procedit, ſtolam deferat. Bononiæ 1615.

I I.

HOræ omnes tàm diei, quàm noctis in Eccleſia *f* breuitèr, & ſuccinctè taliter dicantur; ne Fratres deuotionem amittant, & ſtudium eorum minimè impediatur. Quod ita dicimus eſſe faciendum, vt in medio verſus metrum cum pauſa ſeruetur: non protrahendo vocem in pauſa, vel in fine verſus; ſed ſicut dictum eſt, breuitèr & ſuccinctè terminetur. *g* Hoc autem magis, & minus pro tempore obſeruetur.

f Breuitèr, & ſuccinctè.) Decla-

Declaramus, quòd Diuinum Officium debet cantari deuotè cum quadam dulcedine, & ſuauitate vocis, non cum rigiditate, nec cum aſperitate, nec nimis altè, ſed voce mediocri. Breuitèr, hoc eſt, diſtinctè, expeditè, & non nimis morosè. Debet etiam dici ſuccinctè, hoc eſt ſine caudis, & protractione vocis in pauſis, vel in fine verſuum; & hoc ne Fratres deuotionem amittant, ſi feſtinanter, confusè, & ſine pauſis; & non tractim, & diſtinctè dicatur, & ne etiam ſtudium eorum impediatur, ſi nimis morosè, & cum caudis, & protractione vocis in medio, vel in fine verſuum decantetur. Et quandò verſus eſt longus, debet fieri duplex pauſa inter principium, & finem verſus; vna breuis, ſeu minor, & alia maior in medio verſus: & huiusmodi pauſæ fiunt propter reſumptionẽ anhelitus, & propter decentiam, & decorem pſalmodiæ. In fine autem verſuum non debet fieri pauſa inter verſum, & verſum, quamvis non debeat incipi ſequens verſus, antè terminationem verſus pręcedentis. Pulchritudo enim Officij conſiſtit in pauſis, & deturpatio eius conſiſtit in feſtinatione, & confuſione; quæ cauſatur per remotionem pauſæ. Prolixitas autem Officij cauſatur ex protractione vocis in medio, vel in fine verſus. Et ideò vt Officium tractim, & diſtinctè, & deuotè dicatur; pauſæ ſunt faciendæ, & caudæ amputandæ.

g **Hoc autem magis, & minus pro tempore obſeruetur.**) Declaramus, quòd pro varietate dierum eſt maior, vel minor ſolemnitas in Officio Diuino obſeruanda. In diebus enim feſtiuis eſt Diuinum Officium cum maioribus pauſis celebrandum, quia tunc Fratres ſunt minus in ſtudio, & lectionibus occupati: & etiam ſeculares in præfatis diebus ſolent magis ad Diuinũ Officium conuenire; & etiam illis diebus magis tenemur Deo vacare, quia ad hoc tales feſtiuitates ſunt inſtitutæ. Ideò illis diebus deuotè, alacriter, & ſolemniter Diuinum Officium decantandum eſt: alijs verò diebus poterit minùs ſolemniter, & cum minori pauſa, tractim tamen & diſtinctè, ac deuotè celebrari.

III.

TEmpore quo bis reficiuntur Fratres, *h* legatur antè Completorium in Eccleſia lectio: Fratres ſobrij eſtote, &c. *i* & facta confeſſione, & dicto Completorio, det qui præeſt benedictionem: *k* & Hebdomada-

madarius aquam aſpergat benedictam, *l* poſteà dicatur Pater noſter, & Credo in Deum; quod etiam fieri debet antè Primam, & Matutinas.

b Legatur in Eccleſia lectio: Fratres ſobrij eſtote, &c.) Declaramus, quòd quando in Eccleſia antè Completorium legitur lectio: *Fratres ſobrij eſtote &c.* debet præmitti: *Iube Domne benedicere*: & Hebdomadarius ſubiungere benedictionem; ad quam omnes Fratres inclinare debent vſque ad genua, ſicut ad benedictionem, quæ datur antè lectionem in Refectorio in prandio, & in cœna. Sicut declaratum fuit Salmanticæ 1551.

i Et facta confeſſione, & dicto Completorio, det qui pręeſt benedictionem) Declaramus, quòd quando plures Prælati ſunt in Choro, ille qui præeſt alijs loco, debet dicere *Confiteor*, & dare benedictionem: & in fine Horæ *Fidelium* dicere, cum grauitate, & tali voce, vt poſſit ab omnibus audiri. In domibus autem, ſeu Vicariatibus locorum, ſi Prior Conuentualis fuerit præſens, præcedere debet Vicarium, & dicere *Fidelium*, etiam ipſo Vicario præſente: ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1574. In abſentia autem Prælatorum, & Supprioris, Hebdomadarius omnia illa prædicta facere debet. Qui etſi non præſit alijs loco, præeſt tamen eis pro tunc officio, & auctoritate. Item declaramus, quod in fine cuiuslibet Horæ, quando poſt ipſam non eſt immediatè alia Hora, neque Miſſa dicenda; debet dici *Fidelium*, & ſtatim poſt *Pater noſter*, flexis genibus, debent Fratres dicere: *Salue Regina, &c. Pie Pater Dominice, &c.* cũ verſibus, & orationibus notatis. Quando verò Miſſa Conuentualis dicitur poſt aliquã Horam, & alia Hora non ſequitur; debet immediatè poſt Miſſam dici *Fidelium*, & *Salve Regina*. Si verò Miſſa fuerit de Mortuis, dicto *Requieſcant in pace*, & reſponſo, *Amen*, debet dici *Pater noſter*, & *Salve* vt ſupra: ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1252. & apud Lemouicum 1384.

k Et Hebdomadarius aquam aſpergat benedictã.) Declaramus, quòd in feſtis Duplicibus, & ſupra, & quando fit de B. Virgine, & infrà Octauas Solemnes, & quando in Choro non recitatur Officium quotidianum B. Virginis; ſtatim poſt Completorium de Tempore, horâ populo opportunâ, debet cantari Antiphona *Salve Regina*. Cuius in Eccleſia proceſſionaliter

ter decantandæ inſtitutio cum ipſo Ordine à Sancto Patre noſtro Dominico ortum habuit: ſicut fuit denunciatum Barcinonæ 1574. In alijs verò diebus, quando in Choro recitatur Officium quotidianum Beatiſſimæ Virginis, prædicta Antiphona poſt Completorium eiusdem Virginis Beatiſſimæ decantari debet. Ad quam ſanè proceſſionem omnes Fratres, etiam quocumq; modo à Choro exempti debent conuenire; tùm propter deuotionem erga ſacroſanctam Deiparam ſpecialem Ordinis noſtri Aduocatam, tùm propter Indulgentiam ducentorum dierum, omnibus non ſolum Religioſis, ſed etiam ſecularibus, qui adſunt in Eccleſia dùm prædicta Antiphona cantatur à Paulo Quinto conceſſam: vt fuit denunciatum Romæ 1608. Quando autem Fratres proceſſionaliter procedendo fuerint in Eccleſia laicorum, debet Hebdomadarius aquâ benedictâ Fratres omnes aſpergere, incipiendo à Choro dextro; niſi maior Prælatus, qui loco omnes alios Fratres præcederet, eſſet in Choro ſiniſtro: quia tunc ille primò eſſet aſpergendus, & poſteà Chorus dexter. Et idem faciendum eſt in thurificatione, vt ſcilicet poſt eum, qui facit officium, & Acolythos, & Cantores, Prælatus, qui ſuperiorem locum inter alios Fratres tenet, ſi fuerit in ſiniſtro Choro prius thurificetur, & deindè Chorus dexter. Si autem Prælatus, qui eſt in ſiniſtro Choro haberet aliquem Fratrem Magiſtrum ſupra ſe, tunc aſpergendus, & thurificandus eſſet prius Chorus dexter. Sed ſi Magiſter Ordinis (qui in ſua ſemper ſede manere debet) fuerit in Chòro, thurificato eo qui fecit officium exiſtente in Choro ſiniſtro, debet thurificari ipſe Magiſter Ordinis, deindè Acolythi, ac poſtremò alij per ordinem.

l Poſtea dicatur Pater noſter, & Credo in Deum.) Declaramus in Capitulo Bononienſi 1564. & in quamplurimis alijs Capitulis ordinatum fuiſſe, vt poſt *Pater noſter*, *& Credo in Deum*, recitata in fine Completorij, Fratres in Choro perſiſtant ad orationem mentalē ſaltem per quartam partem horæ. Quæ ſanè Oratio poſt Completorium ſingulis diebus, & poſt Matutinas hyuerno, poſt Nonā verò æſtivo tempore habenda eſt. Curent igitur diligenter Prælati, vt tàm ſalubris inſtitutio, vbi jam eſt inducta ſeruetur: vbi verò intermiſſa eſt, omninò reſtituatur. Quod ſi in ea re fuerint negligentes, à ſuis Prouincialibus, vel à Viſitatoribus corripiantur; ſicut fuit ordinatū Romæ 1571. Barcinonæ 1574.

Totum

I V.

TOtum Officium, tàm diurnum, quàm nocturnum, ſecundùm correctionem, & ordinationem Venerabilis P. F. Humberti Magiſtri Ordinis noſtri confirmamus, & volumus vniformiter ab omnibus obſeruari: *m* ità quòd nulli liceat aliquid de cętero innouare. *n* Fratres noſtri nō habeant in domibus noſtris, niſi vnam campanam ad omnes Horas. Solus Hebdomadarius tàm in Choro, quàm in proceſſione cappâ ſericâ vtatur.

m Aliquid de cætero innouare.) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis non poteſt aliquid innovare circa Diuinum Officium ad durandum perpetuò per modum Conſtitutionis, vel conſuetudinis generalis: ſicut non poteſt tollere conſuetudines communiter approbatas, & obſeruatas in Ordine, neque nouas inducere. Poteſt tamen ex deuotione, vel ex alia cauſa rationabili in aliquo Conuentu, vel aliqua Prouincia diſpenſare, quod ad horam aliquid immutetur circa proprietatem Officij, inductam ab Ordine: puta; quod fiat de aliquo Sancto feſtum Simplex, vel Duplex (obtento tamen prius Sacræ Rituū Congregationis conſenſu): ſeruato quoque ordine ſecundùm correctionē Magiſtri Humberti inducto: videlicet ſi ſit Confeſſor, dicantur Pſalmi, Hymni, Verſiculi, & Reſponſoria de Confeſſore: ſi verò fuerit Martyr dicantur Pſalmi, Hymni, Verſiculi, & Reſponſorij de vno Martyre, & ſic de reliquis. Salmanticæ etiam 1551. Apoſtolica auctoritate fuit ordinatum Officium commune vnius Sanctæ nec Virginis, nec Martyris, ſicut in noſtro Breuiario habetur, & Bononiæ inſtitutum 1615. quod ſequitur: Vnanimi omnium noſtrum voto, pro omnibus noſtris Prouincijs ſtatuimus, vt feſtum de Angelo Cuſtode ſub Toto Duplici (Officio B. Virginis Mariæ non prętermiſſo,) ſingulis annis celebretur. Item S. Caroli Borromæi feſtum 4. Nouembris volumus à Fratribus noſtris, & Sororibus ſub Toto Duplici celebrari. Circumciſionis quoque Dominicæ feſtiuitas ſub Toto Duplici in poſterum celebretur, ibidem Bononię 1615. & SS. Virginis ad Niues die 5. Auguſti, & S. Franciſci 4. Octobris, vtrumque ſub Toto Duplici, ſicut & feſtum Cathedræ S. Petri ſub Duplici. Valliſoleti 1605. In omni-

omnibus autem Conventibus, vbi viget ſtudium Artium ſimul, & Theologiæ; ſingulis quartis Ferijs fiat Officium de S. Thoma Aquinate: eodem modo, quo in tertijs Ferijs fit Officium de S. Dominico: excepto ſi in Feria quarta occurrat Feſtum 3. lectionum, quod ad quindecim dies differri non poſſit, quia tunc de eo fiet Officium, cum memoria de S. Thoma Aquinate. Pariſijs 1611. Neque etiam in Officio quotidiano B. Virginis memoria S. P. Dominici vnquam intermittatur, etiam ſi de eo in Choro agatur. ibidem Pariſijs.

Modò verò hæc Feſta ſuperiùs recenſita celebrari debent, ſecundùm illam ſolemnitatem, quam habent in Kalendario à Sacra Rituum Congregatione, & Summo Pontifice recenter approbato.

n Fratres noſtri non habeant in domibus noſtris niſi vnam campanam.) Declaramus, quòd in principio Ordinis in domibus noſtris non habebamus, niſi vnam campanam, vt notatur in *cap. Nimis primo: Extra* de Exceſſ. Prælat. & in *cap. Potentib.* de Privileg. ſecundùm Hoſtien. & Panormitanum. Sed huic Conſtitutioni derogatum eſt, per contrariam cõſuetudinem quaſi generalem: non quidem temerè inductam, ſed ad excitandam Chriſtiani populi devotionem: quæ cùm iam prçſcripſerit, vim ſine dubio legis obtinuit. Seruatur tamen hæc Cõſtitutio quoad hoc, quod in diebus non ſolemnibus, vnam tantùm campanam pulſamus ad omnes Horas: in feſtis autem Duplicibus, & ſupra; ad excitandam populi deuotionem pulſamus campanas in Matutinis, & ad Miſſam Conuentualem.

Item declaramus, quòd Innocentius XI. Pontifex Maximus, per Breve, quod incipit: *Exponi nobis nuper fecit* &c. Datum Romæ die 12. Februarij Anno 1685. conceſſit; ut Fratres noſtri in ſuis Conuentibus, ſiue Eccleſijs vbicumque locorum exiſtentibus, plures, & quotquot Magiſter Generalis pro tempore exiſtens, ſiue Prior Provincialis cujuslibet Prouinciæ reſpectiuè determinauerit: Campanas habere, illaſque ad excitandam populi deuotionem, liberè, & licitè pulſare valeant.

Ordinamus etiam, & vbique ab omnibus prorſus obſeruari volumus, vt Sacerdotes in noſtro Ordine poſt Miſſam legant Euangeliũ, *In principio erat Verbum* &c. & etiam vbique in ſacro Miſſæ ſacrificio, etiam non ſolemni, vel maiori accendatur cereus in conſecratione, & eleuatione Sanctiſſimi Sacramenti Corporis Chriſti, & aliquot ictibus

bus campanulæ admoneatur populus, quo deuotiùs tantùm Sacramentum adorare poſſit: ſicut fuit ordinatum Romæ 1589. Ne autem du n nimium ſecularium deuotioni indulgemus, inordinatus à nobis cultus Deo Optimo Maximo reddatur, cùm præſertim paupertatis, & inſtituti noſtri memores eſſe debeamns, vtpotè divina Officia ex præſcripto noſtrarum Conſtitutionum, cantu Chorali breuiter, & ſuccinctè pro qualitate tamen, & varietate ſolemnitatum taliter perſoluantur, ne Fratres deuotionem amittant, aut eorum ſtudiũ impediatur: diſtrictè præcipimus conſcientiam Prælatorum aggravantes, vt muſicæ in Eccleſijs noſtris, quam moderatiſſimæ fiant, neque liceat eiſdẽ Muſicis, ſeriem noſtri Officij contra præſcriptum Ordinarij noſtri imminuere, aut immutare. Cùmque domum Dei deceat ſanctitudo, ac indè nedum profana, ſed etiam religioſa ſpectacula, ſiue repræſentationes arcendæ ſint; præſertim cum pio illi loco, qui Domus orationis eſt, minimè congruant: idcircò ab Eccleſijs, & Cæmeterijs noſtris ſub pœna grauioris culpæ, tàm Prælatis, quàm ſubditis eliminanda præcipimus, quacumque in contrarium conſuetudine, quæ potiùs abuſus eſt, non obſtante. Bononiæ 1615.

Cæterùm, vt in Diuinis obſeruandis, recitandisque vniformitas, iuxtà præſcriptum noſtrarum Conſtitutionum vbique ab omnibus ſeruetur, plurima à Capitulis Generalibus circa Eccleſiarum venerationem, Altarium ornatum, & ſacrificij Miſſæ celebrationem ordinata fuerunt, præter ea, quæ in Ordinario, & Miſſali præſcripta ſunt.

1. Imprimis in Eccleſijs Fratres, nec inter ſe; nec cum ſecularibus confabulantes deambulent, maximè in proſpectu Sanctiſſimi Sacramenti: & præſertim coram ſecularibus. Romæ 1571. Barcin. 1574. Romæ 1580.

2 Eccleſiæ ad eum modum mundentur, & ornentur; vt in eis nihil ſit, quod domum Domini dedeceat: vel aduenientium oculos offendat.

3. Altaris conſecrati menſa decenter ſtrata, ornata, munda ſit: tribusque mappis lineis, & mundis cooperta; quæ etiam habeat coopertorium coriaceum, vel ex craſſiori, & colorata tela, vt à pulvere, & alijs immundicijs mappæ præſerventur.

4. Altaria portalitia ex perpolito lapide, integra, longitudinis vnius palmi cum dimidio, latitudinis verò vnius palmi ad minus, non computato ornamento ligneo, in medio menſæ Altaris aptè inſerta ſint: vt non nihil emineant è ſuperficie menſæ; quo Sacerdotis tactu poſſint dignoſci.

Cor-

5. Corporalia latitudinis duorum palmorum, longitudinis verò duorum, & dimidij ad minus è tela candidâ, lineâ, purâ, & ſimplici; nihil elaborati, aut ſerico intexti habeāt. Hęc verò, & purificatoria, & ſtrophiola ſæpiùs laventur.

6. Burſæ Corporalium ex vna parte crucem, vel imaginem aliquam ſacram, ex altera verò verba conſecrationis in ſcheda deſcripta (vbi tabellæ non ſunt in Altari eadem continentes) intrinſecus ſerico, aut tela tenui fulciantur.

7. Ampullæ nonniſi è vitro, non depicto, ſed perlucido, opercula ſtannea, vel argentea, vel alia habeant.

8. Confeſſionalia à lateribus Eccleſiæ extrà Chorum, locis decentibus cum feneſtellis crate aliqua diſtinctis aptè collocentur.

9. In Sacriſtia quatuor Tabellæ appendantur: in quarum prima, Proceſſus anniuerſarius Bullæ Cœnæ Domini; in ſecunda Caſus tam Epiſcopo, quàm Summo Pontifici reſeruati; in tertia Anniuerſaria, ad quæ Cōuentus obligatur; & in quarta Miſſarum quotidianarum numerus repræſentetur.

10. Diuinæ Laudes ſtatutis horis diurnis, nocturniſque debita cum attentione, reuerentia, ac deuotione à Fratribus omnibus: Matutinæ verò Preces nonniſi noctu perſoluantur. Venetijs 1592. Romæ 1589.

11. Sacerdos celebraturus antequàm induat ſacras veſtes cōfiteatur, ſedente Confeſſore, & illo genuflexo, & capite diſcooperto.

12. In introitu Miſſæ vſque ad inceptionem *Gloria in excelſis*, vbi deponuntur manus, & poſteà vſque ad eius terminationē incluſiuè: deindè in *Graduali*, *Offertorio* proſecutione *Credo*; in principio *Canonis*; vſque ad *Communicantes*, præmiſſis benedictionibus &c. manus coniungantur. Ad *Dominus vobiſcum*, *Oremus*, *Offertorium* aperiendæ primùm, deindè claudendę ſunt: in reliquis attendatur forma, ab Ordinario præſcripta. Romæ 1569.

13. Miſſa nec celeriter, nec moroſè, voce mediocri, deuotâ, quæ à ſecularibus audiatur, *Secretæ* verò, & *Canon*, & præſertim verba conſecrationis, ſubmiſsè dicantur. Valentiæ 1596. Romæ 1569.

14. *Kyrie*, Sacerdos cum ſeruiente alternatim dicat. Valentiæ 1596.

15. In Miſſa tam priuata, quàm communi, neque inter *Kyrie*, neque inter *Gloria in excelſis* quidquam quod in Miſſali deſcriptū non eſt, interponatur: in reliquis etiam, nihil quod in Ordinario notatum non eſt, miſceatur. Salmanticæ 1551.

16. Quando pulſantur Organa in Miſſa, *Gloria in excelſis* à Choro & Organis, alternatis: *Credo* autem ſine Organis, totum à Choro dextro & ſiniſtro, vel à Cantoribus & Choro, alternatis videlicet verſibus decantetur. Salmanticæ 1551. Ad *Gratias agimus tibi*, Fratres vſque ad genua inclinent. Romæ 1589.

17. Prophetiam in Miſſa maiori Acolythus, Epiſtolam Subdiaconus ſacris indutus, nec vllo modo alius non ordinatus dicat. Bononiæ 1564.

18. Epiſtolam Sacerdos manibus ſuper Altare, vel ſuper librum cancellatis recitet. Valentiæ 1596.

19. Ad verba in Symbolo, *Et Homo factus eſt*, omnes genua flectant. Conſtit. infrà Cap.II. Text.4.

20. In conſecratione, & eleuatione SS. Sacramenti cereus accendatur, & aliquot ictibus campanulæ populus admoneatur. Romæ 1580. confirm. 16. & 1589. ord.4.

21. Poſt conſecrationem Hoſtiæ, & Calicis, quoties Sanctiſſimum Sacramentum manibus tractandum fuerit, Sacerdos antè acceptionem, & poſt depoſitionem illius genua flectat. Pariſijs 1611. ord. 3. & Romæ 1612.

22. Poſt ſumptionem Sacramenti à Sacerdote dicto, *Quod ore ſumpſimus*: neque *O Sacrum*, neque *Nunc dimittis* dicatur. Salmanticæ 1551. Bina ablutio à Sacerdote ſumatur. Neapoli 1600.

23. In Miſſa Defunctorum, Benedictio non detur. Romæ 1608. & Pariſijs 1611. confirm. 3.

24. Poſt Miſſam Sacerdos Euangeliũ *In principio* dicat, exceptis Dominicis, & ferialibus diebus ſi in eis Miſſa, vel votiua, vel de Sancto celebratur: tunc enim Euangelium diei recitabitur. Romæ 1589. ord.3.

25. Corporale, nonniſi poſt Euangelium *In principio*, & non antè complicet Sacerdos. Salmant. 1551.

26. Vt omnia iſta ſeruentur, Prouinciales inuigilent. Romæ 1569.

Declaramus inſuper ordinatum fuiſſe in Capitulo Mediolanenſi 1622. ord.1. vt PP. Sacerdotes ad Altaria, vbi Corpus Chriſti aſſeruatur, Sacrum facientes; dicturi *Dominus vobiſcum*, pauliſper ad ſiniſtrum cornu declinent, ne Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento terga obuertant. Similiter in confeſſione, quæ fit in inchoatione Miſſæ, vbi dicitur *Confiteor Deo*, addatur *Omnipotenti*. B. Mariæ, addatur *ſemper Virgini*. Romæ 1629. ord. 4. Beato Dominico, addatur. *Patri noſtro*. ibidem 1644. ord.2. & in Miſſa pariter

Beati Dominici in Ferijs Tertijs, poſt vltimum Alleluia, debent dici poſtremi Verſus Sequentiæ eiusdem: apud Nurimbergiam 1405. Reliqua, quæ vel ad integritatem, vel ad ſolemnitatem Miſſæ Sacrificij pertinent, in Rubricis Miſſalis, vel Ceremoniario Ordinis videnda ſunt.

C A P. II.

De Inclinationibus.

a FInitis Matutinis de B. Virgine, quando Fratres in Chorum venerint, inclinēt antè Altare profundè: & cum ad ſedes ſuas venerint, facto ſigno à Prælato *b* flexis genibus, & proſtrati ſuper formas, *c* vel inclinati profundè pro tempore, dicant Pater noſter, & Credo in Deum. Iterum facto ſigno à Prælato ſurgant. Horâ itaque deuotè inceptâ, verſi ad Altare muniant ſe ſigno crucis, & ad Gloria Patri inclinet Chorus contra Chorū profundè; vel proſternant ſe pro tempore vſque ad Sicut erat. Hoc etiam faciendum eſt, quoties Pater noſter, & Credo in Deum dicuntur: niſi in Miſſa; & antè Lectiones, & in gratiarum actione, in quibus inclinamus ſolùm ad vtrumque Pater noſter, & ad Orationem Retribuere. Idem etiam faciendum eſt ad primam Collectam in Miſſa, & ad Poſtcommunionem, & ſimiliter ad Orationem pro Eccleſiâ, & in ſingulis Horis ad Collectam, & ad Gloria Patri, quoties in inchoatione Horæ dicitur.

a Finitis Matutinis, &c.) Declaramus, quòd quando primùm Fratres Chorum intrauerint, vel præſentauerint ſe ante Diuiniſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, etiam tranſeundo; non ſolùm profundâ inclinatione; ſed etiam genuflexione reuerenter illud adorare debent: tum propter maieſtatem Dei, tum propter præſentiam ſacroſancti Corporis Chriſti, tum etiam propter ſanctitatem Altaris. Romæ 1569. ord. 2. Et Barcinonæ 1574. confirm. 4. idem fuit confirmatum illis verbis: Item confirmamus; & omninò obſeruari volumus, quod iam

ab vniuerſo Ordine eſt receptum, & in multis Capitulis decretum, & approbatum fuit; de adoratione Diuiniſſimi, & Auguſtiſſimi Altaris Sacramenti, non ſolùm profundâ inclinatione, ſed etiam genuflexione.

b Flexis genibus, & proſtrati ſuper formas.) Declaramus iſtam genuflexionem, & proſtrationẽ ſuper formas eſſe, quando flexis genibus cum cubitis,& corpore procumbimus, & proſternimur ſuper formas, vel ſuper genua quando non habemus formas: quæ facienda eſt quotieſcumque fit de feriâ extra Tempus Paſchale ad *Pater noſter*, quando recitatur ante inchoationẽ cuiuslibetHoræ: & ad primum *Gloria Patri* poſt inchoationem Horæ, & ad primam Collectam, & ad preces, quæ dicuntur ante ipſam. Et quotieſcumque extra Miſſam *Pater noſter*,*& Credo in Deum*,*&* *Confiteor* recitantur,ſiue coniunctim, ſiue diſiunctim, ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine Officij: præterquam ad *Pater noſter*, cùm recitatur ante lectiones; & inter *Pretioſa*,& gratiarum actiones, vbi ſolùm inclinamus profundè. Item eodem modo genuflexi proſtrationem facimus ad *Pater noſter*, cùm dicitur poſt *Fidelium:* in Gratijs quando extra Tempus Paſchale fit de Feriâ, ſi ad Horam immediatè præcedentẽ proſtrationes ſint factæ. Et eodem modo fit proſtratio ab eo,qui legit lectionem in Matutinis: poſt finitam lectionem, inter pulpitum, & gradus presbyterij; niſi in die Animarum, vbi inclinant ſolùm profundè. Eadem proſtratio extra Tempus Paſchale fit, in omnibus diebus Ferialibus in Miſsâ de Feriâ, pro Defunctis ad primam Collectam, quæ ſequitur poſt *Dominus vobiſcum*, & ad Orationẽ pro Eccleſiâ,& ad Poſtcommunionem:ſimiliter per totam Quadrageſimã in feſto cujuslibet Sancti, in Miſsâ de Feria, proſtrationes eodem modo fiunt.Item Feriâ Quintâ in Cœna Domini,& Feriâ Sextâ in Paraſceue: & Sabbato Sancto finitis Matutinis poſt *Kyrie*, & *Verſiculos*, & *Mortem autem Crucis*, proſtrationẽ faciant Fratres ſuper formas, quouſque recitauerint *Pater noſter*, & *Miſerere*, & Orationem *Reſpice*. Item in Paraſceue, & Sabbato Sancto, eodem modo Fratres proſtrationẽ faciant, ſicut in alijs diebus ferialibus, & etiam ad *Miſerere*, quod recitatur poſt Antiphonã cuiuslibet Horæ. Item quotieſcumque recitatur Officiũ Mortuorum extra Tempus Paſchale, & fit de Feriâ, Fratres in Choro iaceant proſtrati: ad *Pater noſter*,cùm recitatur poſt Antiphonam ad Magnificat, & ad totum Pſalmum *Lauda anima*

mea &c. in Veſperis Defunctorum; & ad primam Orationem, & ad *Pater noſter* poſt *Requieſcant in pace*. Et idem fieri debet in Laudibus poſt Antiphonā ad *Benedictus*, & ad Pſalmum *De profundis*. Item eodem modo fit proſtratio, quotieſcumque dicūtur Litaniæ in Choro: à principio Pſalmi *Deus in adjutorium*, vſque ad vltimam Orationem.

Similiter quando fit diſciplina, à *Confiteor* vſque ad finem Orationis. Similiter in die Cinerum, & in die Cœnæ Domini ante Miſſam Fratres in Choro proſtrationem ſuper formas faciāt, dum recitantur Pſalmi Pœnitentiales. Similiter quotieſcumque Prælatus facit generalem abſolutionem, Fratres proſtrationem faciant dicendo, *Confiteor*. Similiter quando Diaconus antè Cōmunionem, vel poſt defert pixidem, in quâ eſt Corpus Chriſti; & quotieſcumque aliàs Fratribus exiſtentibus in Choro, hoc Sacramentum defertur. Similiter dùm fit Communio, Fratres in Choro exiſtentes, proſtrationes ſuper formas faciant. Item in Paraſcene in Miſſa antè adorationem Crucis, quando Prælatus detegens Crucem, & eleuans incipit Antiphonam, *Ecce lignum Crucis*: in ipſius inchoatione omnes Fratres genua flectendo proſternant ſe ſuper formas. Et idem faciant, dum poſt adorationem eleuans ipſam incipit Antiphonam *Super omnia*: quouſque Cantor proſecutionem Antiphonæ incipiat. Similiter quando ille, qui legit Paſſionem pronunciauerit *emiſit ſpiritum*, Fratres proſtrationem faciant ſuper formas, Deo deuotè gratias agendo; quouſque Sacerdos ſignum fecerit. Item Ferialibus diebus omni tempore in Miſsâ iacemus proſtrati ſuper formas, poſtquam cantatum eſt *Sanctus*, vſque ad *Agnus Dei* excluſiuè. In feſtis verò trium, & nouem Lectionum, poſt eleuationem Calicis, vſque ad *Pater noſter* excluſiuè.

c Vel inclinati profundè.] Declaramus tres eſſe differentias inclinationum. Prima dicitur profunda. Secunda vſque ad genua. Tertia dicitur inclinatio capitis. Prima eſt quando corpus & caput tantùm inclinantur, quantùm cubitus poteſt genibus inhærere: & hæc facienda eſt ante Altare, quando Fratres intrāt Chorum, vel exeunt, vt dictum eſt: & quando dicitur *Pater noſter* ante Lectiones, & infra gratiarum actiones, & ad Orationem *Retribuere*, tam in Choro, quàm in Capitulo; & quotieſcumque recitatur *Pater noſter*, & *Credo* in principio, vel in medio, vel etiam in fine Horarum: & poſt gratiarum actiones, & in Veſperis, & in Matutinis Defunctorum, & ab eo, qui legit, poſt

poſt finitam Lectionem in Matutinis inter Pulpitum, & gradus Presbyterij: & in feſtis triũ Lectionum, & ſupra, & ad primam Collectam, poſt *Dominus vobiſcum*, ſiue in Horis, ſiue in Miſsâ, & ad Orationem pro Eccleſiâ, & ad primum *Gloria Patri* in inchoatione Horæ, Tempore videlicet Paſchali, & præfatis feſtis. Item facienda eſt profundè, quoties proſtrationes intermittũtur: videlicet in omni Sabbato,& in Vigiliâ cuiuslibet feſti nouem Lectionum in Nonâ, præterquam in Quadrageſimâ;nam tunc etiam in Nonâ, prædictis diebus proſtrationes ſunt faciendæ. Item intermittuntur in Veſperis Sabbati, & Vigiliæ feſti nouem Lectionũ, & deinceps vſque ad Completorium Dominicæ, vel Feſti,vbi per totum annum ad Horas, & Orationes in Miſſa, nullæ fiunt proſtrationes. Similiter in feſto trium Lectionum à primis Veſperis vſque ad Nonam ſequentis diei incluſivè, proſtrationes non fiunt; nec etiam poſt Gratiarum actiones, quando dictum Feſtum in die Ieiunij euenerit: ſimiliter quando in Veſperis cãtatur Antiphona O, per ſeptem dies ante Vigiliam Natiuitatis Domini, intermittuntur proſtrationes. Item in quartâ Feriâ Dominicæ in Ramis Palmarum in Veſperis, et in Completorio proſtrationes dimittuntur: et etiam in Cœnâ Domini ad Matutinas, et Horas, et ad Orationes in Miſsâ proſtrationes non fiunt. Item à Feriâ ſecundâ poſt Octauam Paſchæ, vſque ad ſextam Feriam poſt Octauam Corporis Chriſti, intermittuntur proſtrationes ad Orationes in Miſsâ, ad Matutinas, et ad alias Horas. Item in die Animarum ad Matutinas, et ad Horas,et ad Orationes in Miſsâ, proſtrationes non fiant. Item quotieſcumque aliquod Feſtum in ieiuniis Quatuor Temporum venerit, intermittuntur proſtrationes: et in Miſſa de Feria, præterquam in Quadrageſima. Item quando in Profeſtis diebus celebratur *Miſſa Dominicalis*, quæ in Dominicæ non fuit celebrata, vel *Miſſa de Cruce*, vel *de Spiritu Sancto*, vel *de Beatiſſima Virgine*, vel de aliquo Sancto, intermittuntur proſtrationes ad Orationes. In prædictis autem diebus, in quibus proſtrationes intermittuntur, debent Fratres in Choro vicè proſtrationis inclinationem profundam facere.

I I.

AD omnia autem alia Gloria Patri, & ad extremos verſus Hymnorum, & ad penultimum verſum Cantici Benedicite, *d* inclinamus vſque ad ge-

genua. Similiter quando cantatur Gloria in excelſis, ad Suſcipe deprecationem noſtram: & quotieſcumque nomen Ieſu in Præfatione, in Collecta, in Antiph. Salue Regina, & in Gloria in excelſis nominatur. *e* Quando verò nomen Ieſu alias in Choro nominatur, eidem Fratres reverentiam faciant capite deuotius inclinato. Item inclinamus vſque ad genua in benedictione lectionis, & in Capitulo ad Orationē Sancta Maria, & in omni Oratione, quando nomen Beatæ Virginis in Antiph. Salue, & in Prẹfatione nominatur. Idem fiat in qualibet Miſſa Conuentuali, dùm dicitur in Præfatione, Gratias agamus Domino Deo noſtro: & ſimiliter ad verſum, O Crux aue, Fratres reuertenter in Choro inclinent: ſicut fieri debet, quando nomen Ieſu, aut B. M. Virginis Matris eius in collecta nominatur.

d Inclinamus vſque ad genua.) Declaramus hanc eſſe ſecundam inclinationem, quæ dicitur vſque ad genua, quando videlicet caput taliter inclinatur, quòd ſit per directum ad genua oppoſitum. Et hæc facienda eſt ad omnia, ad quæ Conſtitutio præſcribit: & ad benedictionem, quæ datur poſt Completorium. Et ad *Grntias agimus tibi propter magnam gloriam tuam*, quando dicitur, *Gloria in excelſis*: & ad inchoationem Hymni, *Aue maris ſtella*. Barcinonæ 1574. Declaramus tamen rurſus ordinatum fuiſſe in Capitulis Vliſſiponen. 1618. inchoat. 1. Mediolanenſi 1622. confirm. 1. & Romano 1629. ordin. 3. vt loco inclinationis profundæ in pronunciatione Hymni *Aue maris ſtella*, maneant Fratres genuflexi, vſquequò abſoluatur prima ſtropha.

e Quando verò nomen Ieſu alias in Choro nominatur eidem Fratres reuerentiam faciant, capite deuotius inclinato.) Declaramus hanc eſſe tertiam inclinationem, quæ dicitur inclinatio capitis, quando ſimul caput cum corpore aliqualiter inclinatur: & hæc facienda eſt, quando etiam nomen Ieſu extrà Chorum nominatur. Romæ 1558.

Item

Item quotieſcumque dicitur, *Sit nomen Domini benedictum*, Salamanticæ 1551. Item declaramus, quòd etiam deuotius inclinamus capite diſcooperto ad verba in Symbolo, *Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur*, vt Romæ 1580. inchoatum, & iterum ibidem 1583. confirmatum, & tandem in Conſtitutionem redactum fuit Romæ 1589. Item caput inclinamus, quotieſcumque vel aliquid veſtimenti, vel quodcumque aliud Fratri tribuitur: & quando Prælatus aliquam commemorationem iniunxerit, vel aliquid facere, vel dicere impoſuerit. Similiter quando Cantor, vel alius Frater Pſalmum, & Antiphonam inchoauerit, debet caput reuerenter inclinare. Similiter quando quis tranſit iuxtà Prælatum, vel Superiores ſuos, reuerenter caput inclinet. De inclinatione porrò ad *O Crux aue*, in ſequenti declaratione dicetur.

I I I.

Horâ itaque prædicto more inceptâ, poſtquam ad Gloria Patri poſt Venite inclinauerint, ſtet Chorus contrà Chorum. Deindè ad primum Pſalmum ſedeat vnus Chorus, & ad ſecundum ſimiliter ſtet, & alius ſedeat, & ſic alternent vſque ad Laudate Dominum de cęlis: & ſic faciant ad omnes Horas. Finitâ autem lectione in Matutinis, niſi fiat Officium pro Mortuis, ille qui legit inter Pulpitum, quod eſt in medio Chori, & gradus, inclinationem faciat; vel proſternat ſe pro tempore. In inclinationibus conformemur moribus eorum, ad quos declinamus.

I V.

g Porrò ad Salue ſancta parens, & ad Salue poſt Completorium, & ad Veni Sancte Spiritus, & ad Veni Creator Spiritus, in die Pentecoſtes, & per totam hebdomadam, & ad Credo in Miſſa ad, Ex Maria Virgine, & Homo factus eſt, flectimus genua: In Ferialibus quoque diebus iacemus proſtrati, à Sanctus vſque ad Agnus: In feſto verò Trium, & Nouem Lectionum iace-

mus proſtrati ab eleuatione calicis, vſque ad Pater noſter. In proſtrationibus idem ſeruamus, in feſto Trium Lectionum, vel Nouem. Quando Prælatus iniunxerit aliquam communem Orationem, inclinent omnes. Similiter omnes faciant, quibus aliquid facere, vel dicere iniunxerit. Si autem aliquam obedientiam, vel officium, vel miniſteriū aliquod cuiuis iniunxerit, *i* humiliter proſternens ſe ſuſcipiat, quod iniunctum ei fuerit. Quando etiam Fratribus quidpiam veſtimenti tribuitur, inclinantes Benedictus Deus dicant.

g Porrò ad Salue Sancta parens.) Declaramus hanc eſſe genuflexionem rectā, quando videlicet curuantur genua, toto corpore exiſtente erecto. Et hæc eſt facienda, cùm in Choro cantatur in introitu Miſſæ, *Salue Sancta parens*: Et toties pariter, quoties eam faciendam eſſe ſtatuit Conſtitutio. Prætereà fieri debet ad *Salue Regina* poſt Horas. Et cùm in proceſſione, quæ fit Dominica in Ramis Palmarum, dicuntur illa verba *Aue Rex, &c.* & denique in die Paraſceue, quando inchoatur *Sanctus Deus, &c.* Iterū declaramus nouiter Conſtitutionem eſſe factam, quod genua flectant Fratres ad illa verba Euangelij Epiphaniæ, *Et procidentes adorauerunt eum*; & in Cantico, *Te Deum*; ad verſiculum, *Te ergo quæſumus*; & in Hymno Corporis Chriſti ad verſum *Tantum ergo Sacramentum*, vt Romæ 1580. inchoatum, inchoat. 1. & iterum ibid. 1583. confirm. 1. confirmatum, & nouiſſimè etiam Romæ 1589. confirm. 2. in Conſtitutionem redactum fuit.

Declaramus inſuper in Capitulis Romano 1644. ordin. 16. & Valentino 1647. ordinatum fuiſſe, quatenùs ad demonſtrandam exteriorem humiliationē, internæ animi ſubmiſſioni reſpondentem; ad illa verba Inuitatorij, *Venite adoremus, & procidamus antè Deum*, Fratres in Choro genua flectant: cantantes verò, vel recitantes poſt expletum verſum reuerenter inclinent. Idem dicendum eſt de illis Euangelij verbis, *Et Verbum caro factum eſt*; juxtà ordinationem Capituli Valentini 1596. Tùm & ad illud Hymn. de SS. Trinitate, *Adſumus & nos cernui, te adorantes famuli*, vbi Eccleſiæ ſecularium ità facere ſolent: & hoc fuit ordinatum Romæ

Romæ 1644. ordin. 16. Similiter in decantando *Salue Regina* poſt Completorium,ad illa verba, *Eia ergo Aduocata noſtra*, vſque ad illa,*poſt hoc exilium oſtende* genuflexi manere debemus. Valentiæ 1647. Hoc idem obſeruari ſolet in Miſſis de Feria tempore Quadrag. ad ila verba Tractus, *Adiuua nos Deus ſalutaris noſter, &c.* Romæ 1650. & 1656. Pariter ad *Veni Sancte Spiritus*, in Miſſa de Spiritu Sancto.

Pariſijs quoque nouiſſimè 1611. ordin.3. ordinatum fuit, vt in Sacrificio Miſſæ deinceps facta conſecratione, tùm antè, & poſt eleuationem tàm Hoſtiæ, quàm Calicis; tùm etiam quotieſcumque tantùm Sacramentum manu tractandum venit: Sacerdos antè eius acceptionem, & poſt eius depoſitionem ſingulis vicibus (omíſſa profunda venia) genua flectat.

Porrò vt memoria Paſſionis Dominicæ tanto magis in veneratione habeatur, quamquam antiqua Conſtitutio aliter diſponebat, nimirum, vt tantùm inclinaremus: nunc autem in Hymno Paſſionis ad verſum illum, *O Crux aue ſpes vnica*, flectimus genua, quod eſt in Capitulo his verbis decretum Venetijs 1592. Confirmamus id, quòd in Capitulo Generali Romæ 1583.inchoat.2. inchoatum, & in Capitulo Romæ 1589. pariter confirmatum fuit: nempè, quòd in Hymno Paſſionis cùm peruenerint Fratres ad verſiculum illum, *O Crux aue,&c.* omnes deuotè genua flectant; & hoc jàm habet vim Conſtitutionis. Item genua flectimus ad Antiphonam, *Sub tuum præſidium*, quotieſcumque in Choro dicitur. Bononiæ 1615. ordin. 3.

i Humiliter proſternens ſe.). Declaramus præter inclinationes, & proſtrationes, ac genuflexiones prædictas, aliam eſſe proſtrationem, quæ dicitur venia: & eſt extenſio totius corporis ſuper terram; non ſuper ventrem, ſed ſuper latus, tibiam vnam ſuper aliam tibiam tenendo: & hæc facienda eſt ab omnibus Fratribus in Vigilia Annunciationis, quando ab eo, qui legit in Martyrologio pronunciatur, *Annunciatio Dominica*: & in Vigilia Natiuitatis Domini, quando dicitur, *Ieſus Chriſtus Filius Dei in Bethlehem Iudæ naſcitur*, quouſque Prior fecerit ſignum. Similiter hæc proſtratio cum toto corpore, ſuper vnum latus in longum facienda eſt ab omnibus Fratribus in Capitulo,quando Prælatus dicit: *Qui ſe reos ſentiunt,faciant veniam ſuam.* Item quando Fratres dicunt ſuam culpam in Capitulo,vel vbicumque reprehenſi

henſi fuerint à ſuo Prælato, debent per modum veniæ humiliter toto corpore ſe in latus proſternere. Similiter quando exituri domo, ſunt plus quàm vna nocte moraturi: & pariter quando reuertuntur, debent ſe prædicto modo proſternere, & benedictionem à Prælato ſuſcipere. Similiter, quando Frater quouis modo fratrem ſuum ſcādalizauerit, vel offenderit: debet ante pedes eius prædicto modo proſtratus iacere, quouſque placatus eum erexerit. Similiter ſurgentibus Fratribus de menſa, proſtratio prædicto modo facienda eſt ab his, qui ſeruiendo, vel comedendo, vel legendo, vel aliud faciendo, in aliquo offenderint: quouſque Prælatus ſignum fecerit. Similiter ſi quis in Choro malè legendo, vel cantando offenderit, debet poſt Officium prædicto modo humiliter ſe proſternere; quouſque Prælatus ſignū fecerit. Cæterum à Prælato, & Sacerdote, ac Miniſtris in die Cinerum, & in Cœna Domini, quando recitantur ſeptem Pſalmi Pœnitentiales in Choro, non venia, ſed proſtratio ſuper gradus Altaris facienda eſt: quēadmodum in Ordinario ſtatuitur. Porro declaramus, quod proſtrationes, & genuflexiones, ad quas Conſtitutio in Officio recitando obligat, intelliguntur eſſe faciendæ in Choro, & non extra Chorum à Fratribus, quā do in priuato recitant Officium. Vbicumque Conventus eſt congregatus in Capitulo, vel in Refectorio, in Gratijs, & huiuſmodi; debent Fratres loco proſtrationum, inclinationes vſque ad genua facere, ſicut fuit declaratum Carcaſonæ 1378. & in multis alijs Capitulis.

CAP. III.

De Suffragijs Mortuorum.

I.

A Feſto Sancti Dionyſij, vſque ad Aduentum Domini pro Anniuerſario Fratrum, Sororum, & Familiarium receptorum per litteras ad beneficia Ordinis, Clericus Pſalterium, Sacerdos tres Miſſas, Laici quingenta Pater noſter dicant.

a Idem faciat quilibet Frater pro defuncto Fratre ſui Conuentus: & idem fiat per totum Ordinem pro Magiſtro Ordinis, & à Comprouincialibus pro Priore Prouinciali defuncto. Idem etiam fiat per totum Ordinem *b* pro Diffini-

finitore Capituli Generalis, vel Socio eius: & pro Electoribus Magiſtri Ord. & Socio Prioris Prouincialis euntis ad Capitulum Generale; ſi aliquem eorum in via, vel in ipſo Capitulo mori contigerit. Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, ſi in Curia Romana in Procurationis officio decedat. Idem etiã fiat pro Viſitatore, à Domibus quas viſitare debet; ſi in viſitatione moriatur. *c* Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno pro Fratribus, & Sororibus noſtris defunctis: & quilibet Clericus triginta vicibus ſeptem Pſalmos, *d* & quilibet Conuerſus triginta vicibus centum Pater noſter dicat: *e* & quilibet Conuẽtus viginti Miſſas, in communi. Anniuerſarium Patrum & Matrum, tertia die poſt Purificationem B. Mariæ Virginis: Anniuerſarium verò Benefactorum, & Familiarium, ſequenti die poſt Octauam B. Auguſtini: *f* Anniuerſarium verò Fratrum, & Sororum, ſequenti die poſt Feſtum Sancti Dionyſij eſt faciendum: Anniuerſarium demùm omnium ſepultorum in Cęmeterijs noſtris, vbique fiat duodecimâ Iulij. *g* Fratres verò noſtri numerum Miſſarum non admittant.

a Idem faciat quilibet Frater pro Defuncto Fratre ſui Conuentus.) Declaramus Romæ 1601. fuiſſe ordinatum: vt quotieſcumque in aliquo Conuentu aliquem Fratrem mori contigerit, Prælatus illius Conuentus infra ſpatium ſex dierum teneatur omnes ſuæ Prouinciæ Præſidentes de morte Fratris certiores facere: quod fuit confirmatum Valliſoleti 1605. & tandem Romæ 1613. conf. 4. & inſuper ordinatum, vt pro illius anima quilibet Sacerdos eiuſdem Prouinciæ celebret vnam Miſſam; Clerici verò non Sacerdotes recitent ſeptem Pſalmos, & Conuerſi Roſarium Beatiſſimæ Virginis. Item Romæ 1580. ord. 5. ordinatum fuit, quod quando aliquem Fratrem, dum eſt Prior in aliquo Conuentu, cuius non eſt filius, mori contigerit; etiam ipſe-

ipſemet Conventus, in quo erat Prior, ad ſuffragia pro eius anima teneatur: non obſtante,quod omnia eius bona ad eum Conuentum, cuius erat filius, ſolummodò ſpectent.

b Pro Diffinitore Capituli Generalis.) Declaramus, quod iſta ſuffragia debeant fieri pro Diffinitore Capituli Generalis, etiamſi eum in via, ſcilicet eundo, vel redeundo mori contigerit. Romæ 1532. declar. 5.

c Quilibet Sacerdos celebret triginta Miſſas in anno.) Declaramus, quòd prædictæ triginta Miſſæ debent eſſe de Requiem, ſi commodè dici poſſunt. Vbi autem propter multitudinem feſtiuitatum, & alias obligationes hoc commodè fieri non poſſit: ſufficit vt quomodocumque dicantur; & quod Fratres numerum prædictarum non omittant. Romæ 1501. declar. 5.

d Et quilibet Conuerſus, triginta vicibus centum Pater noſter.) Declaramus, quòd Fratres Conuerſi quoties dicunt *Pater noſter* in Horis, toties *Aue Maria* dicere tenentur. Treueris 1266. Quot autem *Pater noſter*, & *Aue Maria* ſingulis diebus pro Diuino Officio recitare teneantur, decernitur infra diſtinct. 2. cap. 15. Text. 1. & 2.

e Et quilibet Conuentus viginti Miſſas in communi.) Declaramus, quod iſtæ 20. Miſſæ intelliguntur præter Miſſas mortuorum generales, quæ dicuntur qualibet Hebdomada, quando totum Officium Mortuorum dicitur. Ideò debent ſpecialiter celebrari, & debent eſſe de Requiem, ſi commodè fieri poteſt: aliàs ſufficit, quòd quomodocumque celebrentur. Nannetis 1453.

f Anniverſarium verò Fratrum, & Sororum.) Declaramus, quòd circa hoc Anniuerſarium faciendum, debeat obſeruari Rubrica illa, quæ in Breuiarijs, & Diurnis nouiter impreſſis ad diem 10. Nouemb. adſcripta eſt.

g Fratres verò noſtri, numerum Miſſarum non admittant.) Declaramus, quòd in primis Conſtitutionibus editis per Magiſtrum Iordanem, prædicta clauſula poſita erat in Capitulo de Domibus concedendis, vbi ſic dicebatur. Poſſeſſiones, ſiue redditus, nullo modo recipiant Fratres noſtri, nec Eccleſias, quibus animarum cura annexa eſt; & numerum Miſſarum nō admittant. Sanctus autem Raymundus repor-

portauit hanc clauſulam in hoc Capitulum, tanquam in proprium locum. Ex quibus patet, quòd per illam clauſulam, intendebat Conſtitutio prohibere certum numerum Miſſarum in perpetuum, ne poſteri ex hoc nimis grauarentur: vel ne redditus perpetuos propter hujuſmodi Miſſas recipere cogerentur. Vnde in Capitulo Pariſien. 1256. ſic dicitur: Prohibemus ne Fratres ſe obligent vllo modo ad Anniuerſaria perpetua. Non autem intendit prohibere, quin poſſimus numerum Miſſarum, quæ à laicis quotidiè petuntur pro peccatis, ſiue pro viuis, ſiue pro mortuis accipere: dummodo hoc diſcretè, & ſine ſuperſtitione fiat: quemadmodum Concil. Trid. præſcribit his verbis: *Quarumdam verò Miſſarum, & candelarum, certum numerum, qui magis à ſuperſtitioſo cultu, quàm à vera Religione inuentus eſt; omninò ab Eccleſia remoueant.*

Item declaramus, quòd non eſt rationabile, vt aliquis Prior cum Conuentu, propter aliquã eleemoſynam quam de præſenti recipit, obliget poſteros ad dicendum certum numerum Miſſarum in perpetuum; niſi fortè eleemoſyna eſſet ita pinguis, & redditus illius annuatim ita in perpetuum durarent, quod meritò numerus prædictarum Miſſarum in perpetuum ſibi aſſignari deberet. Quare prohibemus, ne de cætero Præſidentes, huiuſmodi Miſſas perpetuas acceptent, niſi eleemoſyna ſit perpetua. Quod ad præteritas fundationes attinet, reuocanda eſt in memoriam diſpoſitio Sacri Concilij Tridentini, quæ ſic habet ſeſſ. 25. de Reform. cap. 4. *Sancta Synodus, cupiens ad pios vſus relicta quo plenius, & vtilius poteſt impleri: facultatem dat Epiſcopis, vt in Synodo Diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, vt in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpectà, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſijs, quas hac prouiſione indigere cognouerint; ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum vtilitatem viderint expedire: ita tamen, vt eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute, ea legata ad pios vſus reliquerunt.* Præter eam Sacri Concilij determinationem, Bononiæ 1564. ordinatum iſtud fuit: Quæ circa Miſſarum numerum à Sancta Synodo decreta ſunt exequi cupientes; illius auctoritate noſtro Generali Capitulo commiſſa in hac parte fungentes: mandamus omnibus Prioribus, & alijs Præſidentibus noſtrorum Conuentuũ in virtute ſanctæ obedientiæ, vt intra menſem à notitia præſentium, maior Prælatus cum tribus Patribus, qui à conſilijs eſſe ſo-

ſolent in Cõventu, omnes Miſſas, quæ Defunctorum Teſtamentis relictæ, & à Conuentu fuerint ſuſceptæ, vt perpetuò, vel ſingulis, aut aliquibus diebus determinatè dicerentur, in numerum redigant. Et ex alia parte perpendant ſimiliter ſummam ſtipendij, ſiue eleemoſynę, quæ pro qualibet Miſſa inſtituta fuit: deinde ratione habitâ ſtipendij, ac ſuſtentationis, iuxtà quod pro more cuiuſque patriæ pro vna Miſſa, communi exiſtimatione cenſebitur, ex illis omnibus certum aliquem Miſſarum numerum in poſterum dicendarum ſtatuant, quem inviolabiliter prædicti Conventus Fratres poſſint implere: ſuper quo eorum conſcientias oneramus, vt quantùm fieri poteſt æqua ſit æſtimatio: cùm ad eximendos Fratrum noſtrorum ſcrupulos, hoc remedium ſit maximè neceſſarium. Et nihilominus in quotidianis Capitulis, & alijs ſuffragijs, quæ extra ea fieri ſolent, Defunctis, qui talia ſacrificia petierunt, coram Diuina miſericordiâ ſubueniatur. At quo minus deinceps huiuſmodi ſuffragiorum, & Miſſarum grauamina noſtris Conventibus imponantur, nulla in poſterum perpetua obligatio, ad certas Miſſas, vel ſuffragia admittatur: niſi cui fuerit talis ſuſtentationis annexum ſubſidium, quod prudentum iudicio ſufficiens æſtimetur. Circa quod diligenter obſeruari debent complura Decreta à Sacra Congregatione hoc in paſſu emanata. Vt verò maiori conſideratione hæc omnia fiant, nolumus huiuſmodi contractus ratos haberi, niſi Prælati, & maioris partis Fratrum conſenſus acceſſerit: & Prælati oppoſitum facientes à ſuis Officijs abſoluantur. Quod ſi alicubi ea eſt conſuetudo, vt Prouincialis ad hoc licentia requiratur, nolumus eam vllo pacto intermitti. Præſidentibus quoque noſtrorum Conventuũ, & alijs, qui huiuſmodi eleemoſynis recipiendis deputati fuerint, diſtrictè præcipimus: quatenus Miſſarum per ſingulos dies aduenientium, eum numerum dumtaxat admittant, quem commodè poſſint implere; ne vltrà modum grauati, occurrentibus alijs neceſſitatibus prouidere nequeant: & ne hac occaſione Sacerdotes aut non admodum diſpoſiti, aut ex conſuetudine potiùs, quàm ex deuotionis affectu, ad tremendum Altare interdum accedant. Cæterum, vt etiam memoriæ Defunctorum conſulatur, mandamus omnibus PP. Provincialibus, Prioribus, ac Præſidentibus noſtrorum Conuentuum, & locorum; vt diligenter inuigilent, quatenus Sacriſtæ in omnibus Conventibus Patrum, & Fratrum Ordinis noſtri, imò & ſecularium ſepul-

to-

torum, ſiue in Eccleſia, ſiue in Clauſtris, nomina, loca, & tempora in certo libro ad hoc præparato deſcribant. Bononiæ 1615. ord. 14.

C A P. I V.

De Ieiunijs.

I.

A Paſchate vſq; ad Feſtum Sanctæ Crucis reficiantur bis Fratres: exceptis diebus Rogationum, & ſextis Ferijs, & Vigilia Pentecoſtes, & ieiunijs Quatuor Temporum, & Vigilia S. Ioannis Baptiſtę, Petri, & Pauli, Iacobi, B. Dominici Patris noſtri: Laurentij, Aſſumptionis S. Mariæ, Bartholomæi, ac Natiuitatis B. Virginis. *b* A Feſto autem S. Crucis vſq; ad Paſcha, continuum tenebimus ieiunium, & Nonâ dictâ comedemus, exceptis Dominicis diebus. In toto autem Aduentu, & Quadrageſima, & Ieiunijs Quatuor Temporum, in Vigilia Aſcenſionis, & Pentecoſtes, S. Ioannis Baptiſtæ, Petri, & Pauli, Iacobi, *b* & B. Dominici Patris noſtri, Laurentij, Aſſumptionis S. Mariæ, Bartholomæi, Matthæi, Simonis, & Iudæ, & Omnium Sanctorum, Andreæ Apoſtoli, & omnibus ſextis Ferijs, Quadrageſimali vtimur cibo: niſi in prædictis ſextis Ferijs, tantùm cum aliquo propter labores diſpenſetur; vel in locis in quibus in eiſdem ſextis Ferijs aliter comederetur, vel etiam *c* niſi feſtum præcipuum fuerit.

a A Feſto S. Crucis vſque ad Paſcha continuum tenebimus ieiunium.) Declaramus, quòd Priores, & eorum vices gerentes in eorum abſentia, in ieiunio S. Crucis non debent quotidiè, nec cum omnibus Fratribus generaliter, & ordinariè diſpenſare. Poſſunt tamen aliquando, vt ſemel, vel bis in ſeptimana, non cum toto Conuentu, ſed cum aliquibus ex cauſa rationabili diſpenſare. Metis 1251. & Florentiæ 1321. ordin. 6.

b Et in Vigilia Beati Dominici Patris noſtri.) Hæc Conſtitutio ſic fuit declarata

rata in Capitulo Generali Pariſienſi 1286. ordin. 7. Declaramus, quòd Conſtitutio de ieiunio in Vigilia Beati Dominici intelligenda eſt, ſicut de ieiunijs Ordinis, in quibus Prælati ex cauſa rationabili poſsũt cum Fratribus diſpenſare. Et ob hoc Priores, ſeu eorum Vicarij non debent exhibere ſe difficiles ad diſpenſandum in tali Vigilia, cum Fratribus debilibus, vel aliàs indigentibus: quando in Sabbato talis Vigilia fuerit ieiunanda. Ex quo patet, quod ieiunium ſextæ feriæ eſt magis ſtrictum, quàm ieiunium Vigiliæ B. Patris Dominici.

c Niſi præcipuum feſtum fuerit.) Hæc Conſtitutio ſic fuit declarata in Capitulo Generali apud Sauilianum 1439. Præcipuum feſtum intelligimus, illa feſta, quæ ſecundùm iura ſunt colenda: & quæ ſecundùm noſtrum Ordinem Duplicia, & ſupra appellantur. In his enim feſtiuitatibus, poterit Prælatus, ſi venerint in ſexta feria, diſpenſare cum Fratribus, & toto Conuentu, vt ouis, & lacticinijs veſcantur, dummodo tamen ieiunent. Quod tamen in illis Prouincijs intelligi volumus, ubi ſeculares ferijs ſextis promiſcuè lacticinia, & oua comedunt: & non in illis, vbi ex eorum eſu ſcandalizarentur. In Adventu autem, non poterit etiam in huiuſmodi feſtiuitatibus cum toto Conuentu, aut cum Fratribus diſpenſare, vt ouis, aut lacticinijs vtantur: niſi ratione infirmitatis, cum aliquo Fratre, ſicut & in Quadrageſima.

I I.

d Itinerantes tamen bis refici poſſunt: niſi in Aduentu, & niſi in Vigilijs Natiuitatis, & Purificationis B. Virginis, & ieiunijs principalibus ab Eccleſia inſtitutis; & ſextis ferijs intus, & extra. Quando autem feſtum habens Vigiliam (in qua ſecundùm Ordinem eſt ieiunandum) venerit in ſecunda feria, eius Vigilia in precedenti Sabbato ieiunetur, contraria conſuetudine non obſtante. Feriâ ſecundâ & tertiâ poſt Quinquageſimam tàm intus, quàm extra, Quadrageſimali vtimur cibo, & ieiunamus. In Paraſceue verò per totam diem in pane & aqua abſtinemus.

d Itinerantes bis refici poſſunt, niſi in Aduentu & ſextis feriis, intus & extra) De-

Declaramus, quòd cùm ieiunium Aduentus in Ordine noſtro ſit ſtrictiſſimum, ſicut & ieiunium Quadrageſimæ: nullus Præſidens poteſt in Aduentu cum Conuentu diſpenſare, nec etiam cum aliquo particulari Fratre; niſi propter infirmitatem, aut debilitatem, ſicut poſſet & in Quadrageſima. Itinerantes autem non ſolùm in Aduentu, & ſextis Ferijs debent ieiunare, ſed etiam tenentur ieiunia, quæ communiter ſeruantur in patria, & ipſi obſeruare; ſicut fuit ordinatum Budę 1254. In ieiunio autem ſextæ Feriæ non poteſt Prælatus cum toto Conuentu diſpenſare. Mediolani 1340. Florentiæ 1321.& Valentiæ 1364. Et ideò Præſidentes, qui ſunt faciles ad diſpenſandum regulariter in ieiunio S.Crucis, vel in ſexta Feria, & duobus diebus immediatè ante Cineres diſpenſant cum toto Conuentu; cùm abutantur poteſtate ſibi traditâ, debent grauiter puniri: & à ſuis officijs abſolui. Fratres verò, qui ſunt ſani, & poſſent ieiunare, etſi non quotidiè, ſaltem aliquoties in Hebdomadâ; & propter guloſitatem ſolùm, nec ſextis Ferijs volent à cœna abſtinere, quin potiùs nullâ petitâ, vel obtenta licentiâ, huiuſmodi Conſtitutiones de ieiunio tranſgrediuntur, & in huiuſmodi tranſgreſſionibus perſeuerare intendunt; ad damnabilem contemptum quàm facillimè diſponuntur.

C A P. V.

De Cibo.

I.

a HOrâ competēti ante prandium, à Sacriſta paucis ictibus campana pulſetur, ut Fratres ad Refectionem venire nõ tardent. Poſtmodum pulſetur Cymbalum, ſi cibus ſit paratus; alioquin non pulſetur, donec paratus ſit. Ablutis verò manibus Prior, nolam Refectorij pulſet, & tunc Fratres ingrediantur. Quibus ingreſſis, dicat Benedicite qui dicit Verſiculos; & Conuentus proſequatur benedictionem. *b* Seruitores autem incipiant ab inferioribus, vſque ad menſam Prioris aſcendentes.

a Horâ competenti, &c. *Et infra*. Ablutis verò manibus.) Declaramus, quòd pulſato cymbalo pro refectio-

ne, debent Fratres cum ſilentio, & matura feſtinatione venire ad locum, vbi debent manus abluere, Quibus ablutis debent ire ad ſedendum ſecundùm ordinem ſuum, ſuper ſcamna extra Refectorium præparata: & quando Prior nolam Refectorii pulſare inceperit; debent bini & bini, incipiendo à iunioribus, ingredi Refectorium. Et cùm fuerit in medio, debent inclinare reuerenter ad Crucem, vel imaginem, quæ ſupra ſedem Prioris collocata eſt; & poſtea ire ad ſua loca ordinatè: & facta benedictione, ire ad ſedendum in menſa, & cum ſilentio, & lectione ſumere cibum.

b Seruitores autem incipiant ab inferioribus.) Declaramus, quòd in deferendis ſcutellis, vel pictantijs, ſeruitores ſemper ab inferioribus debent incipere, & vſque ad menſam Prioris aſcendere: niſi fortè in menſa Prioris eſſent aliqui viri illuſtres, ſicuti Epiſcopi, Comites, vel maiores his; quia tunc ab illis perſonis honorabilibus eſſet incipiendū. Quando autem ſeruitores deferentes ſcutellas, aſcendendo venerint ad menſam Prioris, ſi ſuper aſſerem aliquas ſcutellas habuerint, debent illas porrigere his qui ſunt in menſa Prioris, & non reuerti. In auferendis autem ſcutellis, vel menſæ reliquijs, debent à menſa Prioris incipere: & ſic ad inferiores deſcendere.

I I.

NVllus Fratrum præſentium à prima menſa remaneat; (præter ſeruitores & cuſtodes) niſi de licentia. Quotquot autem remanſerint, comedant in ſecunda menſa: ita quod tertiam facere non oporteat. Nulla fiat ſeruitoribus, vel miniſtris piſtantia, quæ non ſit Conuentui: niſi ſint infirmi, vel minuti. Frater non mittat Fratri pictantiam, excepto Priore, ſed ſibi datam dare poſſit, à dextris, vel à ſiniſtris. *c* Priores comedant in Refectorio, & cibarijs Conuentus ſint contenti. Similiter infirmarij, & ſeruitores hoſpitum, & alij Fratres: niſi Prior cum aliquibus diſpenſauerit ob aliquam cauſam, vt extra Conuentum aliquando comedant.

c Prio-

c Priores comedant in Refectorio .) Declaramus , quòd nullus Frater debet in cella , vel in camera tenere menſam , ſed omnes Fratres tam Priores , quàm alij , debent venire ad communem menſam in Refectorio : niſi fortè Prior aliquando cum aliquo diſpenſauerit , vt extra Conuentum in Hoſpitio, aut Infirmaria poſſit comedere . Vnde in Capitulo Lugdunenſi 1318. ſic fuit ordinatum. Cùm ex eo quòd Priores , & eorum locum tenentes, ac cæteri Fratres à ſequela communitatis ſe retrahunt, Religio plurimum relaxetur ; & multi Conuentus in diuerſis Prouincijs tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus diſſipentur , & deſtituantur : iniungimus , & mandamus Prioribus vniuerſis , vt à Choro, & Refectorio nullatenus ſe abſentent, niſi ex causâ rationabili , & vrgenti : & hoc idem faciant à ſuis ſubditis inuiolabiliter obſeruari . Quod ſi ſecus factum fuerit , per Prouincialem , vel eius Vicarium , in pœnam à ſuis officijs abſoluantur. Et hoc idem fuit ordinatum Cadurci 1319. & Coloniæ 1428. Vbi additur , ut quotidiè teneatur Refectorium , & quod in ſecunda , & quarta Feria minimè cum aliquo Fratre diſpenſetur, niſi propter infirmitatem in loco infirmorum . Et Romæ 1553. & Pariſijs 1611. ſtatutum fuit , vt omnes etiam Magiſtri caveant , ne in cubiculis , ſeu cameris comedant : ſed in communi Refectorio ; irritantes quamlibet licentiam ſuper hoc indultam , ac conceſſam . Quodque ſi qui Conuentus exiſtant , vbi nulla ferè ſeruetur Communitas , ac præcipuè in comedendo in Refectorio communi : hos priuamus omni facultate , & auctoritate recipiendi ad habitum Ordinis .

III.

d PVlmenta noſtra ſint vbiq; ſine carnibus in Conuentibus noſtris : præterquam in infirmarijs. Fratribus autem noſtris , ne ſint hoſpitibus oneroſi, pulmenta cocta cum carnibus comedere liceat extra clauſtrum . Fratres noſtri tam Priores, quàm alij, in locis vbi Conuentum habuerimus ; niſi cum Epiſcopo, vel in domibus Religioſorum , & hoc raro , extrà Clauſtrum comedere non præſumant . *e* Singulis diebus duo cocta pulmenta ; ſi fieri poteſt , ha-

beant. Poterit autem Prior ſuperaddere, prout opus eſſe iudicauerit, & facultas permiſerit. Si quis iuxtà ſe ſedenti viderit aliquid deeſſe de communi, requirat à ſeruitore. *f* Si quis de ſeruitoribus, vel comedentibus, ſeruiendo, vel comedendo in aliquo offenderit; ſurgentibus Fratribus veniam petat: & facto ſigno à Prælato redeat ad locum ſuum.

d Pulmenta noſtra ſint vbique ſine carnibus in Conuentibus noſtris.) Declaramus, quòd Præſidentes Conuentuum non poſſunt diſpenſare cum Fratribus, vt in Refectorio carnes comedant: nec extra Refectorium cum toto Conuentu regulariter, nec cum aliquo Fratre in Aduentu. Quod ſi fecerint, ſunt grauiſſimè puniendi, & in pœnam à ſuis officijs abſoluendi, vt fuit ordinatum Pauiæ 1423. Coloniæ 1428. & Venetijs 1487.

e Singulis diebus duo cocta pulmenta, ſi fieri poteſt, habeant.) Declaramus, quòd Preſidentes Conuentuum, debent eleemoſynas ex Miſſis, Officijs, Collectis, Redditibus, & Prouentibus Conuentus taliter diſponere; vt ſingulis diebus Fratres pictantiam habeant cum uno ferculo: & tempore ieiunij, vltrà pictantiam habeant duo fercula, vt ieiunare poſſint: ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

f Si quis de ſeruitoribus, vel comedentibus ſeruiendo, vel comedendo in aliquo offenderit; ſurgentibus Fratribus veniam petat.) Declaramus, quòd finito prandio, & facto ſigno à Prælato cum nola, lectio terminari debeat, dicendo: *Tu autem Domine* &c. & Prælatus ſtando debet pulſare nolam, quouſque Fratres à menſa ſurrexerint. Terminata autem pulſatione nolæ, illi qui ſeruiendo, vel comedendo, vel legendo, in aliquo offenderint, debent ſuas venias facere modo ſupradicto in hac diſtinctione c. 2. Textu 4. Et facto ſigno à Prælato ſurgere debent, & pergere ad propria loca.

CAP. VI.

De Collatione.

I.

Tempore ieiunij, horâ competenti Sacriſtà ad

ad collationem ſignum faciat, poſtea Refectorarius cymbalum pulſet: deindè Fratribus *a* venientibus in Refectorium, legat Lector, præmiſſo Iube Domne benedicere; & ſequatur benedictio Noctem quietam, & finem perfectum, tribuat nobis omnipotens, & miſericors Dominus. Infra verò lectionem bibere poterunt, facto ſigno à Prælato, & dicto Benedicitè à Lectore: *b* dataque benedictione ab Hebdomadario; Largitor omnium bonorum benedicat potum ſeruorum ſuorum. Finita lectione *c* dicat qui præeſt, Adiutorium noſtrum in nomine Domini: & tunc cum ſilentio intrent Fratres Eccleſiam. *d* Quicumque bibere voluerit extra horam, licentiam petat à Prælato, & vnum ſocium accipiat.

a Venientibus in Refectorium legat Lector.) Declaramus, quòd contra iſtam Conſtitutionem inualuerat vſus in multis locis propter concurſum ſecularium ad Eccleſias noſtras, vt Completorium more aliarum Eccleſiarum inciperetur in Choro per *Iube Domne* &c. Qui vſus cùm non poſſet ſine magna ſecularium admiratione reuocari, & iudicaretur rationabile, vt eſſemus conformes alijs Eccleſijs; idcircò in Capitulo Salmanticenſi 1551. ita ſtatuitur. Denunciamus ordinaſſe nos auctoritate Apoſtolica, vt Completorium etiam diebus ieiuniorum ſemper in Choro per *Iube Domne benedicere* incipiatur. Et quando dicitur: *Noctem quietam* &c. omnes Fratres, ſicut in alijs benedictionibus inclinent. Et quamuis hæc ordinatio Conſtitutioni contraria videatur, tamen piorum, ſanctiſſimorumq; Patrum iudicium fuit, antiquitatem Conſtitutionum noſtrarum tanti eſſe faciendam; vt textum illum à maioribus noſtris editum, potiùs declarandum, quàm delendum eſſe decreuerint.

b Dataque benedictione ab Hebdomadario.) Declaramus, quòd in Refectorio benedictio dãda eſt ab Hebdomadario: qui dum dat benedictionem non debet ſedere, ſed ſe eleuare, & ſtando benedictionem dare. Florentiæ 1257.

c Dicat, qui præeſt, Adiutorium.) Declaramus, quòd ab-

abſente Prælato ; atque eius Suppriore & Vicario, Hebdomadarius in Refectorio debet dicere *Adiutorium* : quia etſi non præſideat omnibus alijs loco, præſidet tamen auctoritate, & officio. Quando autem Prælatus dicit *Adiutorium*, vel *Fidelium*, præſente Conuentu, debet illud dicere cum magna grauitate : & ita ſonorè, quòd clarè ab omnibus audiatur. Et quando ſunt plures Prælati ſimul in Choro, vel Refectorio, ille, qui præeſt alijs loco, debet *Fidelium*, & *Adiutorium* dicere, & benedictionem in Completorio dare.

d Quicumque bibere voluerit extra horam.) Declaramus, quòd quamuis irreligioſum videatur tempore ieiunij poſt Completorium bibere : & propter hoc aliàs in Capitulo Ferrarien. 1290. fuerit ordinatum, quòd Frater, qui poſt Completorium bibebat, tenebatur iterato dicere Completorium : tamen quia Conſtitutio innuit, quod de licentia Prælati Fratres poſſint extra horam bibere; poterit Prælatus tempore ieiunij, (quando dies breues ſunt) collationem vſque ad poſt Completorium, finita oratione differre.

e Socium accipiat.) Declaramus, quòd cauſa honeſtatis & Religionis, nullus Frater debet bibere ſine licentia, & præſentia Socij. Prælati autem faciant Conſtitutionem de Ieiuniis à Fratribus diligenter obſeruari, ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Peſtum 1273.

CAP. VII.

De Infirmis.

I.

a CIrca infirmos caueat ne ſit negligẽs Prælatus, ſic enim procurandi ſunt infirmi, vt citiùs releuentur : ſicut dicit noſter Pater Auguſtinus. *b* Poterunt autem quidam veſci carnibus, prout eorum grauior exigit infirmitas, ſecundùm quòd Prælato viſum fuerit. *c* In locis verò vbi Conuentum habemus, extra domum noſtram carnes non comedant. *d* Si quis autem talem habuerit infirmitatem quæ nec multum eum debilitet, nec comedendi turbet appetitum : talis nec ſuper culcitram iaceat; nec ieiunia conſuetudinaria fran-

frangat, nec cibos Refectorij mutet.

a Circa infirmos caueat ne ſit negligens Prælatus.) Declaramus, quòd in ſingulis Conuentibus debent eſſe aliquę cameræ deputatæ pro infirmis, benè fulcitæ lectis, & linteaminibus, & alijs neceſſarijs pro Infirmaria: & debet inſtitui vnus Infirmarius principalis, diſcretus: qui prouideat infirmis de cibarijs, lectis, medicinis, & omnibus alijs neceſſarijs ad eorum releuationem: ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1286. Salmanticæ 1551. & in multis alijs Capitulis. Vt autem hæc facere poſſit, debet ei deputari aliqua pars pecuniæ, quæ ad Conuentum ex eleemoſynis venit: ſicut ordinauit Ioan. XXII. Prælati autem, qui in hoc inuenti fuerint negligētes, in pœnam à ſuis officijs abſoluantur.

b Poterunt autem quidam veſci carnibus, prout eorum grauior exigit infirmitas, ſecundùm quòd Prælato viſum fuerit.) Declaramus, quòd in Conſtitutione de carnibus non comedendis, non debet Prælatus diſpenſare, niſi cum infirmis, vel euidenter indigentibus: quamuis etiam extra caſum infirmitatis, poſſit cum aliquibus ex rationabili cauſa diſpenſare: vt cum notabiliter antiquis, & cum Lectoribus, & debilibus. Non debet hoc tamen regulariter, & quotidiè facere; ſed aliquibus diebus, & cum diſcretione: ſicut fuit ordinatum Florentiæ 1321. & Narbonæ 1394.

c In locis verò vbi habemus Conuentum, extra domum noſtram carnes nō comedant.) Declaramus, quòd licet in domibus Religioſorum, vel Epiſcoporum, de licentia Prælati poſſint Fratres quandoque, & raró comedere: non tamen aliàs extra Conuentum, etiamſi ſint infirmi, licitum eſt carnibus veſci. Et qui in hoc deliquerint, grauiter puniendi ſunt: ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1240. & Narbonæ 1394.

d Si quis autem talem habuerit infirmitatem, quæ nec eum multum debilitet, nec comedendi turbet appetitum.) Declaramus, quòd illi Fratres, qui ſunt ſani, ſed tantùm propter guloſitatē, & ſenſualitatem volunt continuè veſci carnibus: & cùm poſſent aliquibus diebus abſtinere, tamen nulla petitâ, & obtentâ licentiâ, carnes quotidiè comedunt, & in hoc perſeuerare intendunt; ad culpabilem, & damna-

mnabilem contemptum quammaximè diſponuntur.

I I.

e IN domibus noſtris nõ ſint niſi duo loca, in quibus comedant debiles, vel infirmi: vnus carnium, & alius aliorum ciborum; niſi ſit euidens neceſſitas, vel vrgens infirmitas. Similiter nec alij Fratres comedant, niſi in communi Refectorio, vel Hoſpitum domo: nec Priores Prouinciales, nec Magiſtri in Theologia, etiam actu legentes comedant in cameris, ſed in communi Refectorio, vel Hoſpitio, vel in domo infirmorum, aut domo debilium. Si autem Priores infirmari contigerit, in Infirmaria cum alijs procurentur. *f* Fratres verò leproſi infra ſepta ſui Conuentus ſeorſum ab alijs procurentur: Conuentus autem ſuus ille dicitur, cuius eſt filius. Quòd ſi arctitudo loci illius, vel alia cauſa legitima non permiſerit; ad alium Conuentum noſtri Ordinis per Priorem Prouincialem transferantur.

e In domibus noſtris non ſint niſi duo loca.) Declaramus, quod Fratres ſani, tam Priores, quàm alij, debent in Refectorio comedere, vel in domo hoſpitum de cibarijs Ordinis: debiles verò, & infirmi debent in Infirmaria comedere; & poterunt de licentia Prælati carnibus veſci. Alibi autem comedere non licebit, niſi propter euidentem neceſſitatem, vel vrgentem infirmitatem: ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1269. & Mediolani 1278. & apud Cæſarauguſtam 1391.

f Fratres verò leproſi, &c.) Declaramus, quòd ſi contingat Fratrem quempiam laborare quocumque morbo contagioſo, debere in loco ſeparato, & ſeorſum ab alijs infirmis ita curari, prout ſtatuit Conſtitutio de leproſis: quâ enim de cauſâ ſeorſum leproſi curari debent; eâ etiam illi, qui quocumque contagioſo morbo laborant, curandi ſunt: ne videlicet contagione ſui morbi alios infirmos inficiant.

CAP.

CAP. VIII.

De Minutione.

I.

a MInutio quater in anno fieri poſſit; Prima in menſe Septembri. Secunda poſt Natale. Tertia poſt Paſcha. Quarta poſt feſtum Sancti Ioannis Baptiſtæ. Præter has minutiones, nullus audeat ſibi minuere: niſi diſcretio Prioris propter aliquam cauſam iudicauerit aliter eſſe alicui faciendum. Minuti extra Refectorium cum ſilentio comedant, vbi commodè poterit obſeruari; & ſecundùm quòd facultas domus permiſerit, commodiùs procurentur. *b* Cauſâ verò minutionis carnes non comedant.

a Minutio quater iu anno fieri poſſit.) Declaramus, quod Fratres non teneantur vti minutione, niſi de conſilio Medici. Qui autem ſine conſilio Medici voluerit minutionem facere, teneatur illis quatuor temporibus eam facere; Quòd autem Religaoſi licitè poſſint minutione vti, textus eſt, *de ſtatu Monachorum*, Cap. *cum ad Monaſterium*, §. *Porrò*.

b Cauſâ verò minutionis carnes non comedant.) Declaramus, quòd minuti cùm propter extractionem ſanguinis in quo vita conſiſtit, debilitari ſoleant; debent extra Refectorium commodè, & frugaliter procurari: quantùm facultas ipſius Domus permiſerit. Quòd ſi Priori videbitur, & non aliter, poterunt veſci carnibus, iuxtà quod eorum complexio, vel debilitas poſtulauerit.

CAP. IX.

De Lectis.

I.

a SVper culcitras non dormiāt Fratres noſtri, niſi fortè ſtramen, vel aliquid tale, ſuper quo dormiant, habere non poſſint. Super ſtramina, & ſaccones laneos dormire licebit. Extra domum verò dormire poterunt, ſicut fuerit eis ſtratum; ne hoſpites moleſtentur. Qui autem culcitram petierit, ieiunet vna die in pane & aqua.

Cum

b Cum tunicâ & caligis cincti dormiant. *c* Nullus (Magiſtro Ordinis excepto,) qui in communi tolerari poſſit, habeat ſpecialem locum ad iacendum, niſi propter rerum cuſtodiam. Lectoribus tamen ſecundùm diſcretionem Prioris prouideatur.

a Super culcitras non dormiant Fratres noſtri.) Declaramus, quòd licet Fratres ſani non debeant dormire ſuper culcitras, infirmi tamen de licentia ſuorum Superiorum poſſunt ſuper culcitras dormire. Vnde in infirmarijs noſtris ſolemus habere culcitras pro infirmis,& hæc conſuetudo ſatis rationabilis eſſe videtur.

b Cum tunicâ, & caligis cincti dormiant.) Declaramus, quòd cùm Conſtitutio iſta non dicat, quòd debeamus dormire cum ſcapulari, quod eſt habitus Ordinis noſtri; & quod ſemper debeamus illud deferre, quando procedimus in publicum,cùm ſit proteſtatiuum noſtræ profeſſionis: non peccat Frater noſtri Ordinis,ſi ſine ſcapulari dormiat. Ideò poſſunt licitè Fratres noſtri ſine illo dormire. Debent tamen cum tunicella, cingulo, & caligis dormire:quia tunicella videtur pertinere ad habitum noſtrum de nocte, qui ſemper debet oſſibus noſtris adhærere. Narbonæ 1394. Et ideò illi,qui nullâ ſubſiſtente causâ, ſed ex ſola ſenſualitate ſine tunicella & caligis dormiunt, maximè quando hoc habent in conſuetudine: ita hanc tranſgrediuntur Conſtitutionem, vt ad damnabilem contemptum qui non eſt ſinè culpa, diſponantur.

c Nullus, Magiſtro Ordinis excepto &c.) Declaramus, quòd omnes Fratres noſtri (Magiſtro Ordinis, & infirmis, atque hoſpitibus dumtaxat exceptis) debent in communi Dormitorio dormire: quod quidem taliter debet eſſe diſpoſitum, vt ſerò claudi poſſit: & claves debent apud Priorem, vel aliam perſonam ſecuram remanere. Qui autem extra Dormitorium ſine licentia dormire præſumpſerit, debet à ſuo Prælato grauiter puniri. Narbonæ 1394.& in multis alijsCapitulis.

CAP. X.

De Veſtitu.

I.

a VEſtes laneas non attonſas vbi ſeruari poterit, deferant Fratres no-

noſtri. Vbi verò ſeruari non poterit, vtantur vilibus: & potiùs vilitas in cappis ſeruetur. *b* Lineis non vtantur ad carnem, nec etiam infirmi. Linteamina in infirmarijs noſtris concedimus, quod haberi poſſint: & ſimiliter in cameris hoſpitum. Nullus habeat plures tunicas, quã tres cum pelliceo in hyeme: & quatuor ſine pelliceo, quod ſemper tunicâ coopertum deferatur. Pelliceis ſilueſtribus, aut etiam coopertorijs quarumcumque pellium Fratres noſtri non vtantur, niſi in infirmaria. Nec tamen vtantur ibidem coopertorijs pellium ſilueſtrium. *c* Tunicæ circa cauillam pedum incluſiuè, & non plus deſcendant: Scapularia circa cooperturam genuum: Cappa verò ſit breuior tunicâ, & etiam pelliceum. Caligas, & ſoccos habebimus, vt neceſſe fuerit, & vt facultas permiſerit. *d* Ocreas non habebimus, nec chirotecas. Botæ extra ſepta Monaſterij non portentur.

a Veſtes laneas &c. *Et infra*: Veſtibus vtantur vilibus.) Declaramus, quòd Fratres noſtri cùm ſint Mendicantes, non debent vti pretioſis, ſed vilibus veſtibus: nec debent habere corrigias, nec cultellos curioſos deferre. Bononię 1285. Vnde illi, qui habent tunicas & cappas magni pretij, & vltrà numerum à Conſtitutione præſcriptum, & in huiuſmodi tranſgreſſione Conſtitutionis perſeuerant, ac perſeuerare intendunt; debent grauiter puniri, & talibus veſtibus privari. Coloniæ 1428. & Venetijs 1437. Item declaramus, quòd Præſidentes Conuentuum debent ſtudium & diligentiam adhibere, vt ex eleemoſynis, & redditibus ad Conuentum pertinentibus, prouideatur Fratribus indigentibus de veſtibus. Et ſi alicui Fratri à parentibus, vel ab amicis dentur pecuniæ pro veſtibus, tales pecuniæ dentur Procuratori Conuentus, qui pannum emat pro illo Fratre: ut ſicut paſcimur ex vno cellario, ita induamur ex vno veſtiario. Toloſæ 1258. & 1304. & Ianuæ 1305. & Placentiæ 1310.

b Lineis non vtantur ad carnes, nec etiam infirmi.) Declaramus, quòd qui nullâ ſub-

ſubſiſtente causâ, lineis vtuntur ad carnē, & in huiuſmodi tranſgreſſione intendunt perſeuerare; ad damnabilem contemptum diſponuntur. Idem intelligimus de canapo, & bombice.

c **Tunicæ circa cauillam pedum. Scapularia circa coopertural gunuū &c.)** Declaramus, quòd habitus Ordinis noſtri eſt tunica alba, & præſertim ſcapulare albū quoad Clericos: & nigrum quoad Cōuerſos, & cappa nigri coloris. Atque hunc habitum, & præſertim ſcapulare, debemus patenter deferre, quando procedimus in publicum; cum ſit proteſtatiuum noſtræ profeſſionis. Narbonæ 1394. Et in Concilio Tridentino *ſeſſ.25. de Regularib. cap.19.* prohibetur, ne cuiquam Regulari concedatur licentia occultè ferendi habitum ſuæ Religionis. Et quia breuitas veſtium leuitatem quandam ſignificare videtur, longitudo verò honeſtatem, & grauitatem deſignat: non debent tunicæ noſtræ eſſe notabiliter breues, ſed debent vſque ad cauillam pedum incluſiuè deſcendere, & antè, ac retrò conſutæ eſſe. Infra verò tunicam, non debemus caligas, vel alias veſtes alterius coloris, quàm albi habere. Cappa verò debet ſaltem quatuor digitis breuior, quàm tunicâ eſſe, Scapulare verò propter honeſtatem non debet eſſe notabiliter breue, nec etiam nimis ſtrictum, nec nimis latum: ſed ſufficit vt cooperiat commiſſuram manicarum & tunicæ; & debet caputium cappæ, cum ipſa cappa eſſe conſutum. Et quando in publicum procedimus, vel in Choro ſumus, debemus ſemper habere caput coopertum caputio. Et quando procedimus extra Conuentum, debemus cappam deferre propter Ordinis honeſtatem. Ianuæ 1305.

Item in Capitulo Salmanticen. 1551. ordinatum fuit pro vniformitate noſtri Ordinis, vt cappæ in Conventu à Paſchate Reſurrectionis vſque ad Feſtū Omnium Sanctorum, nonniſi in communione, & à ſervitoribus Miſſarum portentur. In hyeme verò, in Prouincijs vbi conſuetum eſt, portari poſſint, præterquàm in menſa.

Item Venetijs 1592. ordinatum fuit, vt nemo Confeſſariorum audeat ſub pœna ſuſpenſionis ab audientia confeſſionum, mulierum confeſſiones niſi ad feneſtrellam cratis ferreæ, vel ligneæ, aut alterius materiæ, & cum cappa ſemper audire: quod intelligendum eſt quando patenter in Eccleſia confeſſiones audiunt,

Item declaramus, quòd quotieſcumque Fratres, ſiue ad Officium Miſſæ, ſiue ad alia Offi-

cia

cia vtuntur ſuperpelliceis, debent deferre ſcapulare ſub ipſis: ita tamen vt caputium ſcapularis ſit extra ſcapulas ordinatum. Similiter Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi cum induunt ſacras veſtes, portent ſcapularia cum caputio ſub ipſis, nec vllo modo ea deponant. Et hoc idem in Miſſis priuatis obſeruetur. Pariſijs 1286. Neapoli 1311.

d Ocreas non habebimus, nec Chirotecas.) Declaramus, quòd Fratres itinerantes poſſunt ocreas, & chirotecas portare, prout neceſſitas poſtulauerit: intra Clauſtra verò, & per Ciuitatem nullo modo deferantur.

Item declaramus Venetijs 1592. confirmatam fuiſſe ordinationem aliàs factam, quòd nullus Frater, aut Soror Ordinis noſtri cuiuſcumque gradus, & conditionis exiſtat vti debet cochlearibus, & inſtrumentis aureis vel argenteis, aut etiam ex lapidibus pretioſis: ſiue in menſa, ſiue in cingulis, ſiue in cappis, cultris, vel eorum vaginis, ſiue in quocumque alio genere rerum vtenſilium. Qui autẽ tranſgreſſores reperti fuerint, ijſdem inſtrumentis omninò priuentur, & illa Communitati applicentur, & grauiter prætereà tranſgreſſores puniantur.

CAP. XI.

De Raſura.

I.

a RAſura ſit ſuperius non modica, vt Religioſos decet: ſic vt inter ipſam, & aures non ſint pluſquam tres digiti. Tonſura quoque fiat deſuper aures. Raſura verò fiat à Paſchate vſque ad Feſtum Omnium Sanctorum de quindena in quindenã, deindè autem ſemel in tribus ſeptimanis: ità tamen quod propter feſta ſolemnia poſſit per dies aliquot præueniri, vel retardari.

a Raſura ſit ſuperius non modica.) Declaramus, quòd Prælati & Præſidentes Conuẽtuum, debent diligentem curam & ſolicitudinem adhibere, vt Fratres omnes ſint vniformes in capillorum raſura: & ut decentem, ac religioſam habeant coronam. Nec vllo modo patiantur, quod Fratres, aut barbam nutriant, aut more ſecularium capillos longos deferant. Debet autẽ tonſura capillorum ſolum vſque ad ſummitatem aurium deſcendere, & inter ipſam, & ra-

& raſuram capitis deſuper, non debent eſſe pluſquam tres digiti. Poterit autem in regionibus calidis raſura fieri etiam in hyeme, de quindena in quindenam, ſecundùm quòd Prælatus iudicauerit expedire.

CAP. XII.

De Silentio.

I.

a SIlentium Fratres noſtri teneant in Clauſtro, Dormitorio, in Cellis, in Refectorio, & in Oratorio Fratrum: niſi fortè ſilenter aliquid loquantur, non tamen oratione perfectâ. Alibi tamen loqui poterunt de licentia ſpeciali. *b* Omnes Fratres vbique intus & extra, ſilentium teneãt, in menſa tam Priores, quàm alij: excepto vno, qui maior fuerit inter eos, vel alio, cui pro ſe loqui commiſerit: & tunc ipſe taceat, exceptis Magiſtris in Theologia. Prior tamen Cõuentnalis poteſt licentiare vnum de ſecum comedentibus ad loquendum. Si verò plures Priores Conuentuales ſimul comedere contigerit, *c* Prior antiquioris Conuentus loquatur, & vni loqnendi licentiam dare poteſt.

a Silentium Fratres noſtri teneant.) Declaramus, quòd in locis ſupra nominatis, continuum debent tenere ſilentium, nec in prædictis locis debet Prælatus diſpenſare cum Fratribus, vt ſilentium frangant. Et quidem cùm Fratres tranſeunt per Clauſtrum, debent Pſalmum *De profundis*, & alias Orationes pro Defunctis dicere. In cellis verò Dormitorij poſſunt ſcribere, legere, orare, & dormire. In Refectorio verò, dum ſunt in menſa, debent continuam lectionem habere. In Oratorio autem debent orare, & nihil aliud quam id, ad qnod factum eſt, agere. In alijs autem locis prædictis poterunt Fratres loqui de licentia ſpeciali. A ſigno autem quod fit cum parua Campana poſt Completorium vſque ad Primam: & ſimiliter à ſigno quod fit in æſtate poſt prandium vſque poſt Nonam dictam, nulli loqui licebit; ſed omnes ſilentium ſeruabunt. Toloſæ 1258.

b Omnes Fratres noſtri vbique intus & extra &c.)

De

Declaramus, quòd omnes Fratres ſimul comedentes, ſiue in terra, ſiue in mari, ſilentium ſeruare tenentur: excepto vno, qui maior fuerit inter eos, & exceptis Magiſtris in Theologia, qui extra Refectorium loqui poterunt, ſicut fuit declaratum in Monte Peſulano 1271.

c **Prior antiquioris Conuentus.**) Declaramus, quòd quando plures Priores ſimul extra Refectorium, vel extra Conuentum, vel extra Domum comedere contigerit: ſolus ille Prior, qui ſuperiorem locum tenet, loqui poterit, & vni licentiam loquendi dare. Prior autem antiquioris Conuentus, qui comedit cum alijs Prioribus, ſi nullus eorum ſit Magiſter in Theologiâ, debet ſuperiorem locum tenere.

II.

NVllus autem aliorum ibidem loquatur, niſi de neceſſarijs menſæ, & hoc per vnicam orationē breuiter & ſubmiſsè: niſi de licentia Epiſcoporum, ſeu Electorum, aut etiam maiorum his: ſeu etiam Regum, vel etiam Magiſtri Ordinis, aut Miniſtri Generalis Ordinis Minorum, *d* cùm contigerit nos cum eis comedere. Prior autem Prouincialis, abſente Magiſtro Ordinis, Fratribus ſecum comedentibus in ſua dumtaxàt Prouincia, poteſt dare *e* licentiam loquendi: in alia autem Prouincia tantùm vni. Si quis ſilentium fregerit ex propoſito, vel licentiam loquendi dederit; in vno prandio aquam bibat, & in Capitulo coram omnibus vnam diſciplinam recipiat: exceptis infirmis decumbentibus. *f* Et in hoc non diſpenſetur, niſi per Magiſtrum Ordinis, & Priorem Prouincialem, & hoc raró, & ex rationabili cauſa. Infirmi verò non decumbentes, à prandio vſque ad Veſperas ſilentium teneant: ſimiliter *g* poſt ſignum, quod fit poſt Completorium. A minutis verò, poſt primam diem ſuæ minutionis idem obſeruetur. *h* Fratres in Capitulo de ſilentio ſe accuſent, ſicut de alijs culpis; & Priorum arbi-

arbitrio puniantur. *i* Si quis tamen inter duo Capitula ſepties ſilentium fregerit, in vno prandio ſedeat in terra.

d Cum contigerit nos cum eis comedere.) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis cum omnibus Fratribus ſecum comedentibus extra Refectorium, videlicet in Hoſpitio, vel in Infirmaria, vel in ſua camera; poteſt dare licentiam loquendi in menſa. Quando verò ipſe comedit cum Fratribus in Refectorio, talem licentiam dare non poteſt, quia ibi continuum habemus ſilentium: & idem dicimus de Priore Prouinciali; quod in abſentia Magiſtri Ordinis, in ſua dumtaxat Prouincia, Fratribus ſecum comedentibus poteſt loquendi licentiam dare; non autem in Refectorio, quando ipſe cum Fratribus comedit.

e Licentiam loquendi.) Declaramus, quòd licet Vicarij particulares Magiſtri Ordinis, vel Priores Prouinciales, non habeant auctoritatem concedēdi Fratribus facultatem ad loquendum in menſa; nec talem auctoritatem poſſit eis Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis conferre: ſicut fuit declaratum Lucæ 1288. tamen quilibet Vicarius Ordinis, qui mortuo vel amoto Magiſtro vices eius obtinet; & quilibet Vicarius Generalis Prouinciæ per quemcumque modum legitimè fuerint inſtituti, hanc loquendi licentiam extra Refectorium ſecum comedentibus dare poſſunt.

f Et in hoc nō diſpenſetur, niſi per Magiſtrū &c.) Declaramus, quòd Vicarij Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium, quamuis non poſſint licentiam loquendi in menſa Fratribus dare; poſſunt tamen Fratres ſibi commiſſos à pœna, quæ eis debetur pro fractione ſilentij abſoluere: vel talem pœnam commutare, ſi eis à Magiſtro Ordinis, vel Priore Prouinciali fuerit conceſſum: ſicut fuit declaratum Bononiæ 1302. Poſſunt enim Magiſter Ordinis, & Priores Prouinciales facultatem diſpenſandi, ſeu relaxandi, vel commutandi pœnitentiam pro fractione ſilentij in menſa taxatam, alijs concedere; auctoritatem autem dandi licentiam loquendi in menſa, non poſſunt alijs delegare.

g Poſt ſignum, quod fit poſt Completorium.) Declaramus, quòd cùm Ordo noſter refugiat tanquam irreligioſum loqui poſt Completorium, debent Fratres poſt ſignū, quod

quod ſit poſt Completorium, tenere ſilentium vſque poſt Primam: quod etiam fuit in Capitulo Pariſijs 1611. ſtrictiſſimè commendatum. Quando autem Fratres cœnant poſt Completorium, ſicut in Dominicis diebus in hyeme, non eſt opus quod tale ſignum poſt Completorium pulſetur: ſed poterit differri vſque poſt ſecundam menſam cõpletam; & poſtea tenebuntur Fratres prædictum ſilentium ſeruare

b Fratres in Capitulo, de ſilentio ſe accuſent.) Declaramus, quòd non ſolùm Fratres in Capitulo, de ſilentio ſe debent accuſare, ſed etiam de alijs culpis, & tranſgreſſionibus quarumcumque Conſtitutionum & inſtitutionum Ordinis: ſicut habetur in Capitulis de leui & graui culpa, ac de Capitulo quotidiano, & debent arbitrio Prælati puniri.

i Si quis tamen inter duo Capitula &c.) Declaramus, quòd ſedentes in terra pro fractione ſilentij, non tenentur abſtinere in pane & aqua: ſed ſolùm in terra ſedere, & comedere, quod alij comedunt. Et debent in prandio, & non in cœna hanc pœnitentiam facere: ſicut Magiſter Ordinis, & Diffinitores coram toto Capitulo declarauerunt, quando iſta Conſtitutio fuit confirmata, & hoc declaratum fuit Toloſæ 1258. admonit. 15.

CAP. XIII.

De Recipiendis.

I.

a IN quolibet Conuentu tres idonei Fratres eligantur de communi conſilio Capituli: qui recipiendos in moribus & ſcientia *b* diligenter examinent, & examinationem Priori, & Capitulo referant; eorum iudicio an recipi debeant, relinquentes. Qui dum adducti fuerint in Capitulũ, proſternant ſe in medio. Interrogati verò à Prælato, quid quærant? reſpondeant: Miſericordiam Dei, & veſtram. Quibus ad iuſſum Prælati erectis, exponat eis auſteritates Ordinis, voluntatem eorum requirens. Qui ſi reſpondeant, ſe velle cuncta ſeruare, dicat poſt cætera: Dominus qui incepit, ipſe perficiat, & Conuentus re-

ſpondeat, Amen. Tunc depoſitis ſecularibus veſtibus, & religioſis induti; in noſtram ſocietatem in Capitulo recipiantur.

a In quolibet Conuentu tres idonei Fratres eligantur de communi conſilio Capituli &c.) Declaramus, quòd iſti tres Fratres eligendi, debent eſſe prudentes & diſcreti, ac de conſilio Patrum. In quolibet enim Conuentu noſtri Ordinis debent eſſe deputati aliqui Patres à conſilijs, viri prudentiâ prædíti, ſine quibus non liceat Prioribus grauiora Conuentus negotia tractare: nec poſſunt Priores ad libitum hos Patres inſtituere, vel deſtituere, vt fuit ordinatum Romæ 1569. Vocandi autem ſunt ad conſilium, in primis Magiſtri in ſuis Prouincijs acceptati, & qui fuerunt in aliqua Prouincia Prouinciales. Item Inquiſitores. Venetijs 1592. & Valliſoleti 1605. Et qui fuerunt Priores: in ipſis tamen Conuentibus, in quibus habetur conſilium. Romæ 1553. & 1558. & Valliſoleti 1605. Itẽ qui actualiter ſunt Suppriores; deindè Baccalaurei, ſeu Præſentati, Lectores primi, & Prædicatores Generales. Venetijs 1592. Et qui per decennium integra Quadrageſima munus prædicationis gratiosè exercuerunt, in illis dumtaxat Conuentibus, in quibus fuerunt aſſignati. Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. Magiſtri etiam Nouitiorum, vt ibidem, necnon Pariſijs 1611. confirmatum fuit. Vicarij nationum, vel qui per Magiſtrum Ordinis, vel per Priorem Prouincialem, Patres à conſilijs inſtituti fuerint, Cæſarauguſtæ 1391, & Papiæ 1423. Cæterùm hìc numerus Patrum à conſilijs, in nullo Conuentu (excepto Pariſienſi, ob multitudinem graduatorum) duodenarium numerum excedat: & ad quem nullus minor quadraginta annis, his exceptis, qui Patres de iure ſunt, admittatur. Romæ 1553. & 1558. In Capitulo enim Romæ 1589. Prioribus ſub pœna abſolutionis ab officijs ipſo facto incurrenda mandatum fuit, ne aliquem vltrà prædictum numerum ad conſilium vocent, aut admittant. Et ſi ſecus fecerint, totum ſit irritum & inane: & quæ in ipſis conſilijs decreta ab huiuſmodi Patribus fuerint, nullius ſunt roboris, vel momenti.

b Quod verò ad locum eorundem Patrum attinet in præſcripto duodenario numero, poſt Priorem, Magiſtri in Prouincijs acceptati primo loco computari debent: deindè qui fuerint illius, vel alterius Prouinciæ

Pro-

Prouinciales etiam non Magiſtri, Inquiſitores, poſtea Supprior: deindè Baccalaurei, deindè Lector primus: & ad extremum ſucceſſiuè cæteri, prout iuris ratio poſtulauerit. Neapoli 1600. Cæteri verò locum ſuæ profeſſionis, etiam inter alios Fratres retineant, ſiue ſint Patres de iure, ſiue ex gratia. Salmanticæ 1551. Quæ autem in conſilijs tractabuntur, poſtquam voce publicâ conſultiuâ (ſi voluerint aliquid dicere) fuerint diſcuſſa; ſubſequenter per vota ſecreta approbentur. Neapoli 1600. & in libro ad hæc deputato, vel per aliquem ex Patribus, vel per alium Sacerdotem ex aſſignatis in Conuentu ad officium Secretarij per vota ſecreta electum, deſcribantur: Qui Secretarius conſilij, ſi non erit ex numero Patrum à conſilijs, non habebit vocem deciſiuam, ſed tantummodò conſultiuam: & nihilominus ad ſecretum, ſicut & alij tenebitur, vt in eodem Capitulo Neapoli 1600. dicitur. Qui autem ex Patribus ſecreta conſilij in præiudicium iuſtitiæ, vel correctionis, vel etiam perſonæ cuiuſcumque quomodocumque reuelauerit, priuatus ſit Paternitate à conſilijs: neque unquam inter Patres à conſilijs cooptari poſſit, niſi à Magiſtro Ordinis, vel Generali Capitulo cum eo diſpenſetur. Barcinonæ 1574. & Romæ 1580.

Potiſſimè autem hæc in Patrum conſilio pertractanda ſunt. Inſtitutio Supprioris, quando fit à Priore, cap. de elect. Prioris. Ædificia notabilia in Conuentibus. Romæ 1589. Abſolutio Supprioris inſtituti, ſiue à Priore, ſiue à Prouinciali. Valentiæ 1596. Inſtitutio & abſolutio Magiſtri Nouitiorũ, quando extra Capitulum Prouinciale de hoc diſceptatur. Eiectio Nouitiorũ ab Ordine antè profeſſionem. Venetijs 1592. Extractio librorum à communi Bibliotheca. Neapoli 1600. Romæ 1601. & Valliſoleti 1605. Alienatio, ſiue commutatio bonorum immobilium, etiam habitâ licentiâ Prouincialis. Valliſoleti 1605. Electio Depoſitariorum Conuentus, ibidem, & Romæ 1608. Licentia itinerandi extra fines ſui Conuentus. Romæ 1589. Conceſſio litterarum teſtimonialium de doctrinâ & moribus, Fratribus mittendis ex Conuentu, in quo vixerunt, ad Collegia, ſeu ſtudia generalia. Romæ 1589. Deſtinatio Prædicatoris ad inſtituendam ſocietatem ſanctiſſimi Roſarij. Venetijs 1592. Examen, & approbatio Fratrum ad audiendas confeſſiones ſiue Fratrum, ſiue ſecularium: & inſuper ea omnia, quæ à toto Capitulo Fratrum definienda ſunt, prius in Conſilio Patrum proponenda, tractanda, & per vota

ſecreta concludenda erunt. Quæ omnia, vt tantò ampliùs obſeruentur, in memoriam reuocamus Leonis X. Pontificis Maximi Conſtitutionem Salmant. 1551. à Patribus acceptatam, cuius ea eſt particula: *Nihilominus mandamus vobis, vt illa, quæ per ſuffragia abſque canonica electione circa determinatas perſonas per vos concludenda ſunt: collatione prius facta, & auditis omnibus volentibus aliquid in negotio, de quo agitur dicere; cùm ad vota peruenitur, per fabas, vel aliud ſimile, vota nonniſi ſecretè dentur. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.*

b Diligenter examinent.) Declaramus, quòd recenter in Capitulo Bononien. 1615. fuit ordinatum, vt recipiendorum ad habitum clericalem, tùm ad probationis annum, tùm ad profeſſionem, à deſignatis iuxtà Conſtitutiones noſtras Examinatoribus coram Patrum conſilio examen fiat: vtque ſimiliter coram Patribus præuio examine Fratres Conuerſi ad profeſſionem recipiantur; & non admittantur, niſi fuerint in fide Chriſtianâ, & officio pro eorum debitâ ſufficientiâ inſtructi. In quo Præſidentium, & Examinatorum, ac reliquorum Patrum conſcientias aggrauamus.

Debent autem prædicti Examinatores, vrbanè, leniter, & in primis de impedimentis in Conſtitutionibus expreſſis inquirere: & omnium, quæ inuenerint, fideliter Conuentui relationem facere. Summoperè autem cauendum eſt, ne recipiantur ignari, aut inepti ad litteras, vel qui habent quædam vitia quaſi inſeparabilia, & naturalia. ſicut eſt innata iracundia, ebrietas, debilitas naturæ ex vitioſâ conſuetudine, & diſpoſitio ad furorem; & huiuſmodi, de quorum correctione vix ſpes poteſt haberi.

Item debent inquirere, quo ſpiritu, quâ mente & voluntate, id regularis vitæ genus elegerint; quem ſibi finem propoſuerint: num zelo perfectioris vitæ, & vt Deo liberius famulari poſſint, vel leuitate, vel humano affectu, aut inordinato animi motu ducantur. Clemens VIII. in Conſtitut. Apoſtolica.

Præterea declaramus, quòd fel. recor. Sixtus Papa V. edidit Conſtitutionem de non recipiendis ad Ordinem criminoſis, ære ingenti alieno oppreſſis, ratiocinijs obligatis, homicidis, & reliquis facinoroſis: & ſi fuerint tales recepti, receptionem & profeſſionem eorum aunullauit. Gregorius etiam XIV. declarauit, aliquam informationē reci-

recipi debere ante habitus ſuſceptionem, dummodò ante profeſſionem plena, atque eo modo, quo Sixtus V. diſponebat informatio caperetur: ſimulque declarauit ſufficere, vt Superiores Conuentuum, cum tribus aut quatuor de Capitulo per vota ſecreta captas informationes approbent. Tandem fel. recor. Clemens VIII. caſus in quibus profeſſio à Sixto V. nulla declarabatur, reduxit ad terminos iuris: ſaluas tamen omninò voluit eſſe pœnas contra Superiores, non ſeruantes in reliquis formam prædictarum Conſtitutionum, de criminoſis & alijs ſupra nominatis non recipiendis ad Ordinem, decretas. Item declaramus in Capitulo Romæ 1589. ordinatum fuiſſe, & authoritate Apoſtolicâ confirmatum; vt nullus ad habitum Clericalem in Ordine noſtro recipiatur, niſi qui calleat linguam latinam, & ſciat diſtinctè & clarè legere, benèque intelligat ac declaret ea quæ legit. Porrò per callere linguam latinam intelligitur, quod ſit in Grammaticalibus ſufficiēter inſtructus: prout Venetijs 1592. eâdem Apoſtolica anthoritate fuit declaratum. Clemens etiam VIII. ità ſtatuit: *Tantam verò litterarum ſufficientiam calleat recipiendus in Clericum, vt illius addiſcendæ ſpem indubitatam præſeferat: quod minores & ſuo tempore maiores Ordines, iuxta Decreta Concilij Tridentini ſuſcipere valeat.* Sed ſi quis annum vigeſimum quintum excedens, ad habitum regularem admitti poſtulauerit, & talis eruditionis expers inuentus fuerit; in Conuerſorum tantùm numerū, quibus litterarum ſufficientia neceſſaria non eſt, referatur.

I I.

VErumtamen antequā ſtabilitatem & communem vitam promittant, & obedientiam Prælato, & ſucceſſoribus ſuis faciant. *c* tempus probationis eis aſſignetur: *d* vt ipſi auſteritates Ordinis, & Fratres mores eorum experiantur, Nullus recipiatur, niſi ſit requiſitus an ſit coniugatus, *e* an ſeruus, *f* an ratiocinijs obligatus, *g* an alterius profeſſionis, vel occultam habeat infirmitatem.

c Tempus probationis eis aſſignetur.) Declaramus, quòd tempus probationis eſt vnus annus completus, qui non poteſt incipere ante annum quintumdecimum completum. Et ita nullus Clericus poteſt profiteri, niſi completo ſexto-

decimo anno: iuxtà Conſtitutionem Concilij Trident. ſeſſ. 25. cap, 15. Si quis autem infra annum probationis, vel infra ætatem à iure taxatam aliquem ad profeſſionem receperit, aut tali receptioni vnâ cum effectu conſenſerit: ſuſpenſus eſt à receptione cuiuſcumque Nouitij; donec à Magiſtro Ordinis, vel Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Prouincialis fuerit reſtitutus. Et præter hæc peccat mortaliter faciens contra præceptum Eccleſiæ, & debet puniri pœnâ grauioris culpæ, vt habetur in cap. *Non ſolùm*, & cap. *Conſtitutionum*. de Regularib. lib. 6. & in Capitulo Carcaſſonæ 1312. ordin. 7.

d Vt & ipſi auſteritates Ordinis &c.) Declaramus, quòd cùm auſteritas Ordinis præcipuè in continuatione conſiſtat; debet annus probationis integer eſſe, & continuus. Et ideò ſi quis ſtetiſſet in Religione noſtrâ per ſex menſes, & poſtmodum egrederetur; & tranſacto aliquo tempore reuerteretur ad Ordinem: non poſſet poſt ſex menſes recipi ad profeſſionem, ſed oporteret, vt annum integrum continuaret: quia non poſſet verè dici, quòd eſſet expertus auſteritates Religionis, quæ pro maximâ ſui parte in continuatione conſiſtunt. Nam aliquis poſſet faciliter ieiunare, & à carnibus abſtinere, & caſtitatem ſeruare per vnum, vel duos menſes, qui non poſſet prædicta continuare. Et ideò ad veram probationem auſteritatum requiritur continuatio vnius anni integri: quæ iuxtà deciſionem Romanæ Rotæ interrumpitur etiam per ſpatium vnius noctis, vel vnius diei; ac proindè talis non poteſt recipi ad profeſſionem Religionis. Nec obſtat textus Conſtitutionis de Nouitijs cap. 14. qui aliàs obſeruabatur ante Concilium Tridentinum.

e An ſeruus.) Declaramus, quòd ſeruus non debet recipi in Religionem, niſi de licentiâ ſui Domini, vel niſi omninò factus ſit liber: & ſi receptus, fecerit profeſſionem, & Monaſterium fuerit in culpa; putâ, quia ſciebat ipſum eſſe ſeruum, vel fuit negligens ad hoc inveſtigandum: facta profeſſio tenet, tenebitur tamen Conuentus ſatisfacere Domino ſuo.

f An ratiocinijs obligatus.) Declaramus, quòd ſi quis eſt obligatus ad ratiocinia Reipublicæ, non poteſt recipi in Religione, niſi prius de ratiocinijs ſe expediat: imò nec qui ad ratiocinia priuatorum hominum obligatus eſt; quia, vt

vt docet S. Thomas 2. 2. q. 189. art. 6. ad 3. argumentum, ille qui eſt obligatus ad aliquid certum, non poteſt illud licitè prætermittere, facultate exiſtente. Et ideò ſi aliquis ſit obligatus, vt alicui rationem ponat, vel vt certum debitum reddat; non poteſt hoc licitè prætermittere, vt Religionem ingrediatur. Præ oculis quoque habenda eſt Conſtitutio Clementis VIII. de receptione Nouitiorum, quæ ſic habet: *Quod attinet ad recipiendorum Nouitiorum formam, vltrà diligentem perquiſitionem, quæ habenda erit de naturalibus vniuſcuiuſque corporis valetudine, moribus, & anteacta vita: & præcipuè eorum, qui annum ſextum decimum exceſſerint; an criminoſi, aut ære alieno grauati, vel reddendæ rationi obnoxij ſint: iuxtà formam Conſtit. Sixti V.* &c. *Illud etiam Superiores perquirant, vt nullus admittatur, qui ex honeſtis parentibus natus non ſit* &c. Et infra: *Et ne eorum parentes, ope & ſubſidio ipſorum indigentes deſerant.*

De criminoſis porrò illud habetur in Capit. Romano 1583. Facinoroſi, & homicidæ non recipiantur ad habitum, niſi maximam ſuorum errorum pœnitentiam oſtenderint: aut feruentiſſimo ſpiritu ducti, ad Religionem venerint. Idque non ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali.

g An alterius profeſſionis.) Statuimus, vt nullus in alia Religione Profeſſus, vel ab ea eiectus, ad habitum Religionis noſtræ à quoquam recipiatur. Quod ſi receptus fuerit, præterquamquod recipientes grauiter puniantur, receptio, ſicut & profeſſio, (ſi tamen poſtmodum fuerit ſubſecuta) pro nullâ habeatur: & talis ſtatim ad ſeculum remittatur. Valentiæ 1596. Romæ 1601. Valliſoleti 1605.

III.

h NVllus recipiatur in Fratrem Clericum ad probationem, vel profeſſionem, niſi à Priore Prouinciali, vel ab eo, cui ſuper hoc dederit licentiam ſpecialem; vel à Priore Conuentuali cum aſſenſu totius, vel maioris partis Capituli. Conuerſum autem non recipiat Prior Prouincialis, nec aliquis de eius licentia, niſi de conſenſu Prioris, & duarum partium Fratrum, qui ſunt de Conuentu, *i* pro quo fuerit induendus. Nec Conuentus aliquis reci-

cipiat Conuerſum, ſine licentia Prioris Prouincialis.

h Nullus recipiatur.) Declaramus, quod Supprior, vel Vicarius Prioris in eius abſentia non poſſunt recipere Fratrem ad Ordinem, niſi ex commiſſione ſpeciali, & expreſsè ſibi factâ per Priorem Prouincialem, vel Magiſtrum Ordinis. Apud Verdunum 1356. & Inſulis 1293. Itaque in Capitulo Valliſoleti 1605. interdictum eſt omnibus Prioribus, in poſterum ne ſuis Supprioribus, vel Vicarijs licentiam committant recipiendi quemquam ad habitum, vel profeſſionem, ſine licentia Prouincialis: & qui contra fecerint, in pœnam ab officijs abſoluantur. Mortuo tamen, vel amoto Priore, cùm Supprior vices Prioris in omnibus plenariè gerat ex noſtris Conſtitutionibus; poterit Fratres ad Ordinem, vel ad profeſſionem recipere.

i Pro quo fuerit induendus.) Declaramus, quòd Nouitij ad illos Conuentus perpetuò pertinent, pro quibus fuerunt recepti. Lugduni 1348. Nec debent in alienis Conuentibus ad profeſſionem recipi, niſi de voluntate illorum Conuentuum, pro quibus ſunt recepti ad Ordinem. Maſſiliæ 1300. Declarantes etiam, quòd Priores Provinciales non poſſunt determinare aliquem Fratrem pertinere ad alium Conuentum, quàm ad illum, pro quo eſt profeſſus, niſi per ſimplicem aſſignationem in Ordine noſtro conſuetam. Victoriæ 1331.

IV.

k NVllus Conuerſus recipiatur infra decem & octo annos, *l* nec receptus fiat Clericus, niſi de licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. Nullus Religioſus profeſſus *m* cuiuſcumque Ordinis Mendicantium, recipiatur ad Ordinem noſtrum, ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis. *n* Nec quicumque illegitimè natus, niſi de Prioris Prouincialis licentia ſpeciali. Si autem talis illegitimè natus ad Ordinem receptus fuerit, & diſpenſatum fuerit cum eodem, quòd poſſit fieri Prior; non propter hoc Diffinitor fiat Capituli Generalis, aut Prouincia-

cialis, nec Prædicator Generalis: nec Elector Magiſtri Ordinis, abſque Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali.

k **Nullus Conuerſus recipiatur infra decem & octo annos.)** Declaramus, quod Fratres Conuerſi vocantur ad opera corporalia in Conuentibus exercenda, vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo. Et quamuis iuxtà Conſtitutionem, decimo octauo ætatis ſuæ anno recipi poſſint; tamen Clemens VIII. decreuit non eſſe recipiendos ante annum vigeſimum, & niſi doctrinæ Chriſtianæ capita præcipua ſciant. Tempore verò probationis elapſo, qui religioſæ perfectionis capaces ſunt, & ad laborem corporalem apti; dummodò ætatis ſuæ annum vigeſimum primum exceſſerint, profeſſionem emittant. Bononiæ quoque 1615. illud pro recipiendis Conuerſis ordinatum fuit. Vbi eſt conſuetudo recipiendorum Tertiariorum, ſtatuimus, ut nullus ad habitum Conuerſorum recipiatur, niſi prius per annos duos in habitu Tertiarij Conuentui inſeruierit: vt ſic ſpiritus, atque vires, quibus præcipuè in Fratribus Conuerſis Ordo noſter opus habet, probentur: Vbi verò conſuetudo non eſt recipiendi Tertiarios, ordinamus, vt recepti ad habitum Conuerſorum, primò duobus annis integris habitum Conuerſorum deferant: quo biennio eorum vires, & obſequia videantur, & probentur; an idonei ſint ad labores. Deindè verò poſt biennium, annus tertius in eodem habitu pro probatione illis aſſignetur: ita quod ſi benè, vt par eſt, ſe geſſerint, ad profeſſionem poſt tertium annum recipiantur.

l **Nec receptus fiat Clericus, niſi de licentia Magiſtri Ordinis.)** Declaramus, quod Priores Prouinciales non poſſunt dare licentiam, quod aliquis Conuerſus transferatur ad ſtatum Clericorum; ſed ſolus Magiſter Ordinis. Nullus etiam Conuerſum habitu albo in Ordine noſtro, excepto Magiſtro Ordinis, induere poteſt. Quod ſi ſecus fecerit, totum ſit irritum & inane: & Prælatus contraueniens, in pœnam ab officio abſoluatur, necnon voce paſſiuâ priuetur. Bononiæ 1564. Barcinonæ 1574. & Romæ 1580. atque idem de Tertiariis obſeruetur. Quicumque autem Conuerſus, Oblatus, vel Tertiarius inuentus fuerit ſine Magiſtri Ordinis licentia Clericalem habitum aſſumpſiſſe; ipſo omninò exuatur. Conuerſus per ſex menſes etiam

ſca-

ſcapulari nigro priuetur, & in Conuentu pro carcere uno anno detineatur, & ad priſtinum ſtatum redire cogatur. Romæ 1580. & Bononiæ 1615. Si quis autem Conuerſus ſeipſum tali habitu induere auſus fuerit, & quod peius eſt Ordines ſacros fraudulenter ſuſceperit: vltrà Conſtitutiones Apoſtolicas de malè promotis, juxtà leges noſtras ſeuerè puniatur, & ipſo etiam habitu Conuerſorum exuatur, atque ſolo habitu Tertiarij indutus, toto tempore ſuæ vitæ ab executione dictorum Ordinum ſit ſuſpenſus, perpetuòque inhabilis. Neque ab aliquo ad ſuum habitum reſtituatur, niſi à Capitulo Generali. Neapoli 1600. Romæ etiam 1608. ordinatum fuit, vt Conuerſi, qui habitum Clericalem, vel iam ſuſceperunt, vel in poſterum cum licentiâ Magiſtri Ordinis ſuſceperint; nullo pacto ſine licentia Magiſtri Ordinis, ſacris Ordinibus initientur. Quod ſi Magiſter Ordinis cum aliquo diſpenſauerit, non poterit habere vocem in quacumque electione canonicâ: nec ad eligendum eos, qui ſunt mittendi ad Capitulum Generale, vel Prouinciale, ante ſex annos completos, à die receptionis habitus Clericorum computandos: & niſi etiam fuerit Sacerdos, vt infra diſtinct. 2. cap. 2. de electione Prioris clariùs explicatur. Et quoad vocem, & quoad locum vbique eſſe debet poſt Fratres Clericos, qui eum in ſtatu Clericorum præceſſerunt. Biſuntij 1303. & Brugis 1369.

Præterea denunciamus Clementem VIII. ſtatuiſſe, vt qui ad Conuerſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum, etiam durante probationis anno tranſire non poſſint. Et cùm profeſſionem emiſerint, quemadmodum & Clerici in libro deſignato, profeſſionem ſuam ſubſcribant. Qui autem litterarum ignari ſunt, ſignum Crucis in eodem libro profeſſioni ſuæ alienâ manu deſcriptæ apponant, & teſtes aſſiſtentes ſubſcribant.

m Cuiuſcumque Ordinis Mendicantium.) Declaramus, quòd per Religioſos Mendicantes, intelligit Conſtitutio non ſolùm illos Religioſos, qui poſſeſſiones non habent, nec in communi, nec in particulari: ſed etiam illos, qui de iure, vel ex indulto Apoſtolico ſunt Mendicantes. Valentiæ 1337.

Ad Ordinem noſtrum.) Declaramus, quòd quamuis de iure antiquo communiter poterant Fratres quorumcumque Ordinum, ſiue Mendicantium, ſiue

ſiue non Mendicantium, ad Ordinem noſtrum propter ſui præſtantiam cum licentiâ Magiſtri Ordinis tranſire: tamen poſtea propter Conſtitutionem Bonifacij Papæ IX. nullus ex alio Ordine Mendicantium poteſt ad Ordinem noſtrum, neque ex noſtro ad alium, niſi de licentiâ Sedis Apoſtolicæ tranſire. Martinus quoque V. ſub pœna excommunicationis latę ſententiæ prohibuit, ne vllus Religioſus quorumcumque Ordinum Mendicantium, cuiuſcumque ſtatus, conditionis &c. virtute quarumcumque facultatum conceſſarum etiam authoritate Apoſtolicâ &c. admitti, vel recipi poſſit per quoſcumque Superiores Monaſticos in Monachũ cuiuſcumque Ordinis Monaſtici, (Carthuſienſi dumtaxat excepto,) ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ: quam incurrunt ipſo facto receptores, & recepti; à qua abſolui non poſſunt extra articulum mortis, niſi à Romano Pontifice.

n Nec quicumque illegitimè natus.) Declaramus, quòd nullatenus illegitimè natus poteſt recipi ad Ordinem ſine licentia Prouincialis, vel Magiſtri Ordinis, & ſi fuerit receptus non poterit eſſe Supprior, nec Vicarius Prioris in aliquo Conuentu, etiam Priore illius Conuentus mortuo, vel amoto, niſi cum eo fuerit diſpenſatum. Apud Podium 1344. declaratum fuit, quod illegitimè natus non poteſt fieri Prior, nec Supprior, nec Viſitator ſine diſpenſatione. Et ſi diſpenſatum fuerit, quod poſſit eſſe Prior: non poterit tamen propter hoc eſſe Vicarius Prouincialis, aut Prouinciæ: nec Diffinitor Capituli Generalis, niſi in diſpenſatione de prædictis facta fuerit expreſſa mentiò.

Item denunciamus Sixtum V. olim prohibuiſſe, ne illegitimi quicumque ad Religionem recipiantur. Clemens tamen VIII. eiuſdem Sixti Conſtitutionem ad terminos iuris reduxit: poſſeque illegitimos recipi indulſit; cum hac tamen clauſulâ: vt hi, ad quos ſpectat huiuſmodi receptio, præter alia, quæ inquirere debent, diligenter vitam, & mores examinent, & illos recipiant; ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpecimen præſeferant, vt merita ſuppleant natalium defectum, & illorum receptio Ordini profutura eſſe videatur. Dummodò tamen in eadem Religione filius, in qua pater profeſſus fuerit, viuente patre non admittatur. Voluit etiam idem Summus Pontifex licere Generali, aut Prouinciali, ad quos ſpectat dicta diſpenſatio, juxtà priuilegia illis conceſſa diſpenſare poſſe cum illegiti-

gitimis: ſuffragantibus meritis ad gradus, honores, & dignitates obtinendas.

V.

PRohibemus autem ne aliquis de cætero *o* aliquam mulierem tondeat, vel induat, vel ad profeſſionem recipiat. Pueri intra quartumdecimum annum, aut non recipiantur, aut ſi in aliquibus Conuentibus oporteat eos communiter recipere, recipiantur de conſenſu Capituli Conuentus, à Priore, & non alias. Nec retineri poſſint in aliquo Conuentu, *p* vbi non eſt Nouitiorum ſimilium congregatio cum proprio dormitorio & Magiſtro: ita quod alibi non recipiantur, niſi ſtatim mittantur ad huiuſmodi Conuentus, in quibus profitebuntur: pro Conuentibus tamen, in quibus receperunt habitum, & à quibus Conuentibus de veſtimentis prouideri eis debet.

o Aliquam mulierem tondeat, vel induat.) Declaramus Salmanticæ 1551. ita ordinatum fuiſſe. Strictiſſimè inhibemus Prælatis, & Conuentuum Præſidentibus, ne de cætero aliquam mulierem ad habitum Tertij Ordinis recipiant, quæ ſit minoris ætatis quam annorum quadraginta, & quæ non habeat vnde de victu, & veſtitu ſibi ſufficienter valeat prouidere: quod intelligimus de his, quæ in proprijs domibus habitant, & non de his, quæ ſunt in Monaſterijs collegiatis.

p Vbi non eſt Nouitiorum ſimilium cōgregatio.) Declaramus, quod huiuſmodi Congregatio debet eſſe ad minus in numero ſenario. Salmanticæ 1551. & Romæ 1553. & 1558. & Auenione 1561. addita ſunt hæc verba: Quæ ordinatio cùm iam habeat tria, & quatuor Capitula, & admodùm neceſſaria ſit, præcipimus, vt inuiolabiliter obſeruetur ab omnibus Prælatis. Declaramus etiam, quod Romæ 1589. Sixtus V. dato viuæ vocis oraculo fel. record. Cardinali Alexandrino Ordinis noſtri (ex quo fuit aſſumptus) Protectori, decreuit, & perpetuis temporibus obſeruandum in vniuerſo noſtro Prædicatorum Ordine

dine præcepit, vt de cætero Nouitij, qui in minoribus Conuentibus habitum Religionis aſſumpſerint; ad Conuentus maiores & religioſos tranſmittantur, vbi in Dormitorio communi eorum, cum debitâ clauſura, & ſaltem in numero ſenario educari poſſint ſub diſcreto & religioſo Magiſtro, Quod ſi quis Prælatus in poſterum profeſſionem alicuius Nouitij recipere præſumpſerit, qui iuxtà tenorem huius Decreti non fuerit inſtructus, ac educatus, vel intra menſem ſcienter Nouitium non tranſmiſerit ad Cõuentum (vt dictum eſt) in quo religiosè, vt ſupra inſtruatur: ipſo facto ſit excommunicatus & gradu atque officio Ordinis indiſpenſabiliter priuatus. Vt autem hæc ordinatio debitè obſeruetur, eadem Apoſtolica authoritate in virtute Spiritus Sãcti, & ſub ſanctæ obedientiæ formali præcepto Prouincialibus, ſeu Vicarijs præcepit: vt in ſuis Prouincijs, vel Congregationibus intrà ſpatium duorum menſium à notitiâ præſentium, Conuentus aliquos religioſos deſignent; ad quos tranſmittantur, qui in minoribus non aptis ad eorum inſtructionem ſunt veſtiti: Vbi annum probationis peragant, & ſuo tempore profeſſionem faciant: pro illis tamen Conuentibus, pro quibus habitum Ordinis ſuſceperunt; & ſic profeſſi ab illâ religiosâ, & conſimili ſocietate, & à cura Magiſtri Nouitiorum ad minus poſt biennium integrum ab emiſſa profeſſione non amoueantur. Non tamen prohibuit idem Sixtus V. quominus longiori tempore ſub curâ Magiſtri Nouitiorum remaneãt: quemadmodum poſtea Romæ 1608. & Pariſijs 1611. ordinatum fuit iſtis verbis: Ordinamus, vt Nouitij in poſterum poſt emiſſam profeſſionem maneant in domo Nouitiorum, & ſub curâ ſui Magiſtri vſque ad Sacerdotium: nec ante id tempus, vel extra domum Nouitiorum, vel à cura ſui Magiſtri ſubduci poſſint. Cæterùm Venetijs 1592. eadem Apoſtolica authoritate declaratum fuit, prædictum ſenarium numerum, vt in pluribus requiri: Prouincijs autem deſolatis, ſufficere dumtaxat quaternarium. Item declaramus in Capitulo Salmãticen. 1551. acceptatam fuiſſe Conſtitutionem Leonis X. in qua ſtatutum eſt, vt in iuuenum ſuſceptione ad habitum & profeſſionem, ſuffragia per vota ſecreta, ſeu per fabas in Capitulo ab omnibus ferantur: quod idem in Capitulo Valẽtiæ 1596. ordinatum fuit. Neque etiam in cellis, aut locis priuatis, ſed in Capitulo ad habitum & profeſſionem Nouitij recipiantur: non obſtautibus in contrarium qui-

quibuſcumque. Romæ 1601. & Valliſoleti 1605. Item, ætas illorum & tempus, in quo vel habitum recipiunt, vel poſtea votum profeſſionis emittunt, adnotetur. Romæ 1589. & infra *Cap. de Profeſſione*.

CAP. XIV.

De Nouitijs, & eorum inſtructione.

I.

a PRior Nouitijs Magiſtrum diligentem in inſtructione eorum prȩponat: qui eos de Ordine doceat, excitet in Eccleſia, & vbicumque negligenter ſe habuerint; verbo vel ſigno quantùm poterit eos ſtudeat emendare. Neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligẽtijs cùm ante eum petierint veniã, pœnitentiam dare: vel eos in ſuo Capitulo proclamare. Humilitatem cordis, & corporis doceat eos habere, iuxtà illud: Diſcite à me, quia mitis ſum, & humilis corde.

a Prior Nouitijs Magiſtrum diligentem præponat.) Declaramus, fel. recor. Clementem VIII. ſtatuiſſe, Nouitiorum ſimplicium Magiſtrũ non debere vacare officijs, & oneribus, quæ Nouitiorum curam poſſint impedire.

Item ſtatuit Magiſtrum debere eſſe Sacerdotem, qui expleuerit trigeſimum quintum ætatis ſuæ annum; & decimum ſuæ profeſſionis: doctrinæ & anteactæ vitæ exemplo præſtantem: orationi præterea & mortificationis operibus addictum: prudentiâ, & charitate præditum, affabilem, grauem, zelum Dei cum manſuetudine præſeferentem: ab omni cordis, & animi perturbatione, præſertim indignatione, quam longiſſimè alienum: & talem denique qui in omnibus bonorum operum exemplum ſe præbeat, & potiùs amari appetat, quàm timeri. Pro communibus autem, & proprijs vniuſcuiusque neceſſitatibus, quæ accidere poſſunt, vnus ex Nouitijs ætate, & moribus prouectior deputetur: qui, Magiſtro permittente, omnia prout opus fuerit agat; cui etiam portæ Nouitiatus cuſtodia, & rerum leuioris momenti prouiſio intra Nouitiatum poterit committi. Porrò authoritate Apoſtolica à Sixto V. in Capitulo Romæ 1589. ſub

ſub pœna abſolutionis ab officio ipſo facto incurrenda fuit inhibitum, ne Prior Prouincialis ſeu Conuentualis poſſit ad nutum inſtituere Magiſtrum Nouitiorum, vel iam inſtitutum ab officio amouere: niſi ex conſenſu Diffinitorum, ſi de hoc tractatur in Prouinciali Capitulo; vel ex conſenſu maioris partis Patrum à conſilijs illius Conuentus, in quo Magiſter Nouitiorum eſt inſtituendus vel amouendus, quando de tali re tractatur extra Capitulum. Ne autem Patres à tam neceſſaria cura iuuenum refugiant, Romæ 1608. ord. 13. fuit ordinatum; vt recuſantes officium Magiſtri Nouitiorum ſibi à Prouincialibus vel à Capitulo Prouinciali, vel Prioribus de conſilio Patrum impoſitum; non poſſint eligi per vnum annum in Priores. Magiſtris in Theologia, Patribus Prouinciæ, & Lectoribus actu legentibus dumtaxàt exceptis.

Vt autem iſtud officium tantò libentiùs ſuſcipiant, in eodē Capitulo ordinatum, & Pariſijs 1611. confirmatum fuit: vt Magiſtri Nouitiorum ſimplicium ſint Patres à conſilijs, & ab onere hebdomadariæ exempti.

II.

b FRequenter purè & diſcretè, *c* doceat eos confiteri, *d* ſine proprio viuere, propriam voluntatem deſerere, pro ſui voluntate, Prælati *e* obedientiam in omnibus voluntariam obſeruare: quomodo vbicumque & in omnibus ſe habere debeāt, ipſos debet inſtruere; & quod locum vbi poſiti fuerint, vbique teneant. Quomodo ſibi danti aliquid vel auferenti, malè, vel benè dicenti inclinare debeant: quomodo ſe ad cameras contineant, vt oculos ſublimes non habeant; quomodo & quid orent, & quàm ſilenter, vt alijs rugitum non faciant. Quomodo in Capitulo venia, vel vbicumque reprehenſi fuerint à Prælato, ſit facienda: & quod ſi quis Fratrem ſuum aliquo modo ſcandalizauerit; tamdiu ante pedes eius proſtratus iaceat, quouſque placatus erigat eum.

In-

III.

INſtruendi ſunt etiam Nouitij, vt cum nemine contendere præſumant, & in omnibus Magiſtro ſuo obediant. In Proceſſione ſocium ſibi collateralem attendant, nec loquantur locis & temporibus interdictis: neminem penitùs iudicent; ſed ſi aliqua ab vllo fieri videāt, licet mala videantur, bona ſuſpicentur, vel bona intentione facta: ſępè enim humanum fallitur iudiciū: & quòd non loquantur de abſente, niſi quæ bona ſunt. Diſciplinas frequenter ſuſcipiant, cum duabus manibus bibant, & ſedendo: diligenter libros, & veſtes, & res alias Monaſterij cuſtodiant. Et quòd ſi quid petitum fuerit ab vno Priore, non petatur ab alio, niſi causâ expoſitâ: ſed nec ſi à maiore petierint, vadant ad minorem.

b Frequenter, purè, & diſcretè doceat eos confiteri.) Declaramus, quòd Magiſter Nouitiorum debet eſſe vir prudens, diſcretus, zelator Religionis, & cæremoniarum valdè peritus: qui Nouitios de his inſtruat, quæ profeſſi facere tenentur; præter ea, quæ hìc in Conſtitutione expreſsè habentur, & doceat eos ſeruare illa, quæ ſunt ſubſtantialia Religionis: vt paupertatem, caſtitatem, & obedientiam: & quòd habitum Religionis, dum in publico apparent, vbique deferant. Similiter debet eos docere de ieiunijs certis temporibus ſeruandis, de abſtinentia ab eſu carnium: de lineis non portandis ad carnem, de culcitris non tenendis; de dormiendo cum tunicella, cingulo & caligis, de ſilentio certis locis & temporibus ſeruando. Qualiter in Oratorio ſe debent habere maturè: & præſertim iuxtà Altare reuerenter, iuxtà Reliquias timoratè, in menſa & in Capitulo compoſitè. In comeſtione religiosè: & quod ſuper eſcam ſe non effundant, mundè comedant, ne abominationem alijs faciant, & quod non ſint verboſi, ſed linguam reſtringant, oculos ſublimes non habeant, neque circumuoluant. In dormitorio quietè ſe habeant, & nec otiosè diſcurrant: & vbicumque fuerint, non otioſa, ſed vtilia dicant. Debet etiam eos docere de cæremo-

monijs, maximè circa miniſterium Altaris: videlicet de inclinationibus & proſtrationibus faciendis, & de alijs ad Religionem pertinentibus; vt ſimul mores diſcant & ſcientiam. Et quia ex ſanctâ ac probatâ Nouitiorum educatione, magni fructus in Religione proueniunt, & regularis diſciplina mirificè propagatur: multa in Capitulis Generalibus circa eorum eruditionem ordinata ſunt, videlicet: inſtruendi ſunt in cantu, & in Diuino Officio, & quòd niſi prius ſciant Diuinum Officium recitare, ad profeſſionem non recipiantur. Carcaſſonæ 1312. Item vt in loco ab alijs ſeparato educentur. Venetijs 1592. Et præter Magiſtrum, & Pædagogum, nemo nec etiam ipſi Lectores habeant clauem domus Nouitiorum, quocumque vſu, vel potius corruptelâ in contrarium non obſtante. Romæ 1608. Et Lectores Nouitiorum, nullo pacto eorum negotijs, aut gubernationibus ſe immiſceant, aut ipſos contra ſuos Magiſtros defendant, aut pœnitentias illis impoſitas impedire conentur: neque vllo prætextu, nec alia quacumque causâ, vel occaſione etiam repetendi lectiones, aut dubia explicandi, domos Nouitiorum ingrediantur; nec cum eis extra ſcholam, etiam de rebus ad ſtudium pertinentibus, ſine licentia Magiſtri Nouitiorum loquantur. Qui autem contra fecerint, & officio Lectoratus, & voce actiuâ paſſiuâque priuentur. Valliſoleti 1605. In anno autem probationis, Nouitij in ſtudijs Artium (præterquam linguarum) non occupentur, ſed tantùm in ſpirituali profectu, in humilitate ſpiritus & mortificatione carnis: & in ſumma in his, quæ ad ſummam perfectionis (præſertim ex lectione vitarum Sanctorum noſtri Ordinis, & opuſculis ſpiritualibus, quales ſunt Diui Bernardi, S. Vincentij Ferrerij, Magiſtri Humberti ſuper Regulam, & Ludouici Granateñ.) pertinere cognouerint, inſtruãtur. Poſt emiſſam autem profeſſionem, ad litterarum ſtudia poterunt admitti. Romæ 1608. & Pariſijs 1611. Item Romæ 1601. ordinatum, & Valliſoleti 1695. confirmatum, atque vtrobique præceptum fuit: vt Prælati omnem adhibeant curam, ſub pœna abſolutionis ab officio, ne vlla de causâ Nouitios, aut Profeſſos, per domum Nouitiorum, vel per Monaſterium vagari permittant, præterquam in euidenti vrgentique neceſſitate.

Item Nouitij vſque ad Sacerdotium indiſpenſabiliter ſint ſub cura Magiſtri Nouitiorum: ſub pœna abſolutionis ab offi-

 cijs,

cijs, Prælatis quibuſcumque in contrarium agentibus, vel permittentibus. Barcinonæ 1574. Quod Romæ 1608. declaratum fuit, id eſſe obſeruandum in vniuerſo Ordine noſtro, nullâ exceptâ Prouinciâ: ita tamen, vt Nouitij qui annum probationis nondum expleuerunt, in Nouitiorum domo, ſeu loco à ſocietate & conſuetudine Profeſſorum ſeparato, detineantur. Ad Eccleſiam, Oratorium, Chorum, & Refectorium, & alia publica loca, cùm opus fuerit, tum puri Nouitij, tum Profeſſi ſimul incedant, & conueniant. Porrò Nouitijs ad remotiores Conuentus mittendis, aliquis Pater bonæ atque integræ famæ, comes itineris adiungatur. Barcinonæ 1574. Nullus autem purus Nouitius ante profeſſionem à Prouinciali, vel Priore Conuentuali, vel Magiſtro Nouitiorum ſine conſilio Patrum, causâ maturè diſcuſsâ, habitu Ordinis exuatur. Romæ 1589. & Venetijs 1592.

c **Doceat eos confiteri.)** Declaramus, quòd Fratres noſtri non poſſunt ſua peccata, vlli Sacerdoti etiam Fratri Ordinis noſtri, abſque ſuorum Prælatorum licentia confiteri: vt ſupra in Prologo, præſertim ex Apoſtolica Conſtitutione Clementis VIII. dictum eſt. Quilibet tamen Prior in ſuo Conuentu, cum habeat iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, poteſt quemcumque Fratrem Ordinis noſtri, etiam hoſpitem ad ſuum Conuentum venientem, à quocumque peccato, & ab omni ſententiâ iuris, & iudicis generaliter, & non in particulari prolatâ abſoluere: niſi fortè talis eſſet exceſſus, vt meritò Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda. Poteſt etiam Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis Fratribus ad ſuum Conuentum venientibus miniſtrare; ſicut dictum eſt in Prologo; atque declaratum Perpiniani 1327. Toloſæ 1328. & Valencenis 1337. Poteſt autem prædicta omnia Prior facere per priuilegium, quod dicitur *Mare magnum*. Nec poteſt quoad hoc Priorum authoritas à Priore Prouinciali diminui, atque arctari: quia quod à Superiore conceditur, reuócari ab inferiore non poteſt. Præterea Prior Fratri ſuo ſubdito concedere poteſt, vt confiteatur Priori, vel Fratri alterius Conuentus (aliàs legitimè ad Confeſſiones audiendas expoſito) ſed non Sacerdoti alterius Religionis. Toloſæ 1328. Cùm verò Magiſter Ordinis curam animarum omnium Fratrum noſtri Ordinis plenè, & liberè habeat, ipſoſque Fratres authoritate propria ligare, & ab-

& abſoluere poteſt, vt patet per Priuilegia; omnes Fratres Ordinis ab omnibus exceſſibus, & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis poteſt abſoluere: niſi eſſent hæretici relapſi, vel ſchiſmatici, aut litteras Apoſtolicas falſificantes; vel ad infideles prohibita attuliſſent. Poteſt etiam ex legitima cauſa Fratribus licentiam dare, vt confiteantur Sacerdoti ſeculari, vel Regulari (aliàs legitimè expoſito) alterius Ordinis, quando copiam Confeſſoris Ordinis noſtri habere non poſſunt. Ex priuilegio autem Innocentij VII. quod in compendio Priuilegiorum noſtrorum continetur, poteſt Frater in itinere poſitus, aut quomodolibet ex Prælati obedientia extra Conuentum miſſus, ſua peccata ſeculari Sacerdoti, vel etiam Confeſſori alterius Ordinis confiteri. Quòd quidem vſus ipſe confirmat, & conceſſum inſuper eſt à Leone X. *Vt in Compendio Priuilegiorum Mendicantium* impreſſo Neapoli 1595. declaratur. Quæ ſanè conceſſio facta eſt ſpecialiter Fratribus Ordinis noſtri: hac tamen conditione; vt talis confeſſio ſine fraude fiat, & Prælato ſignificetur.

Item declaramus Salmanticæ 1551. ſic haberi: Denunciamus omnibus Fratribus, renunciaſſe nos priuilegijs omnibus, præſertim Ordinis Minimorum, quoad illud, quod ſpectat ad Fratrum confeſſiones audiendas. Romæ quoq; 1601. Conſtitutio Clementis VIII. in materia de Confeſſionibus acceptata fuit, cuius eſt diſpoſitio iſtis verbis concepta: Conceſſionem S. Cruciatæ, & aliorum indultorum particularium, quãtum ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Ordinis prædicti (ſcilicet Carmelitarum) ac aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum cuiuſuis Inſtituti Mendicantium, & non Mendicantium, tàm Prouinciæ Hiſpaniæ, quàm extra eam vbilibet, locum minimè habere, neque cenſeri: ſed noſtræ intentionis exiſtere; quod ijdem Fratres & Moniales, quantùm ad Sacramentum Pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem, diſpoſitioni ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint, Apoſtolicâ authoritate tenore præſentium perpetuò declaramus. Declaramus præterea, quod & Nouitij, & alij Fratres debent frequenter confiteri: ac præcipuè non Sacerdotes, ſaltem ſemel in Hebdomada, etiam ſi ſacramentalis Communio de quindena in quindenam debeat ab eis fieri, vt ſuprà dictum eſt. Sacerdotes verò tenentur

confiteri, quando celebrare debent, & qui in hoc fuerint negligētes à Superioribus acriter puniantur. Bononiæ 1252. & 1426. Cæterum propter reuerentiam pœnitentiæ Sacramenti, Fratres dum ſua confitentur peccata, debent ante Confeſſorem genua flectere. Auenione 1561. & Romę 1569. vbi ordinatum fuit, vt Sacerdotes celebraturi antequam ſacras veſtes induant, confiteantur.

d Sine proprio viuere.) Declaramus: quòd tàm Nouitij, quàm alij Fratres debent ſine proprio viuere, ſicut mandatur in Regula, vbi dicitur: *Nec dicatis aliquid proprium, ſed ſint vobis omnia communia.* Proprium autem dicitur quicquid celatur Prælato ſuo, vel tenetur contra eius voluntatem: & ideo Religioſus aliquod recipiens mobile, vel immobile, ſine conſenſu ſui Superioris; aut illud quod ex licentia Prælati recepit, ſi non eſt paratus totum ponere in manibus ejus ad placitum, & requiſitionem ipſius Prælati; aut aliquid abſcondit ne videatur, aut accipiatur à Prælato, proprietarius eſt, & peccat mortaliter: niſi tanta ſit paruitas materiæ, vt meritò à mortali valeat excuſari. Et propterea in diuerſis Capitulis fuit ſub præceptis, cenſuris, & pœnis prohibitum omnibus & ſingulis Fratribus, ne aliqua bona temporalia, niſi ad vſum tantùm, & de licentia ſuorum Prælatorum teneant: nec ea vendere, donare, pignorare, commutare, vel quouis modo alienare; aut pecunias, vel alia bona apud mercatores, aut campſores, ſeu apud quamcumque perſonam extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutam tenere, ſeu mutare, ſine licentia Superiorum: aut quod grauiùs eſt, negotiationes, ſeu mercaturas, aut artem Alchimiæ exercere præſumant. Fuit etiam demandatum, vt Fratres ſemel quotannis teneantur omnia bona ipſis ad vſum conceſſa, ad pedes ſui Prælati re ipſa exponere: vel ſaltem omnia, integraliter & fideliter, nihil occultando in ſcripta redigere, & ſuis Præſidentibus, quaſi ſeipſos omnium rerum proprietatem abdicantes, præſentare. Papiæ 1423. & in omnibus alijs ſequentibus vſque ad Capitulum Romæ celebratum 1508. incluſiuè: & iterum Romæ 1518. Et tandem propter Concilium Tridentinum in Capitulo Bononien. 1564. in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ Obedientiæ, omnibus Conuentuum Præſidentibus fuit præceptum: vt infra vnum menſem priuatas omnium (nullo excepto) cellas viſitarent; & ſi quid

ſi quid ſtatui paupertatis minus conueniens inueniſſent, auferrent atqne communi vtilitati applicarent: omnes verò Fratres quotannis ſua omnia Prælatis fideliter exponerent.

Item declaramus, quòd Religioſus de rebus ſibi conceſſis per Prælatum, ita habet vſum, quòd non habeat vſumfructum: ac ideò Religioſus, cùm non debeat eſſe proprietarius, nec alicuius rei habeat dominium; nihil donare, neque etiam eleemoſynam facere poteſt ex rebus ad vſum ei conceſſis, vel per induſtriam à ſe acquiſitis, vel quacumque ratione ei datis: quia omnia prædicta ſunt Monaſterij quantùm ad dominium. Et ideò Prælati tenentur laborare quantùm eis poſſibile eſt, vt Fratres in ſuo Conuentu in communi viuant, & proprietarij non ſint: & ſubditi non debent in hoc ſuis Prælatis reſiſtere. Si verò reſiſtentiam faciant, quia de ſuis rebus ſecundùm libitum propriæ voluntatis volunt diſponere; videntur eſſe in malo ſtatu.

c **Obedientiam in omnibus voluntariã &c.**) Declaramus, tranſgreſſionem obedientiæ peccatum eſſe mortale: vt habetur 1. Reg. c. 15. vbi dicitur; *Quaſi ſcelus idolatriæ eſt nolle obedire.* Sed non omnis tranſgreſſio ordinationis in Regula, vel in Conſtitutione poſitæ, vel à Prælato factæ eſt propriè inobedientia. Nec eſt aliqua Religio, in qua quis voueat ſe ſeruaturum omnia poſita & ordinata in Regula, vel in Conſtitutionibus, ſed aliqua ex ipſis, plus vel minus ſecundùm formam profeſſionis, in qua ſit votũ ſolemne. Quatuor autem modis agit quis contra votum obedientiæ, ac proindè peccat mortaliter tranſgrediendo ordinationes Regulæ, vel Prælatorum. Primo per contemptum: quia quantumcumque illud, quod eſt ordinatum à Regula, vel à Conſtitutione, vel à Prælato, de ſe ſit paruum; ſi per contemptum tranſgrediatur, committit peccatum mortale, ſicut in Prologo dictum eſt. Secundo agit quis contra votum obedientiæ, ac proindè mortaliter peccat, quando facit contra præceptum ſui Prælati: factum ſub præſcriptâ in Prologo verborum formâ, de his, quæ ad Regulam pertinent, vel ad Conſtitutiones; dummodò intendat Prælatus præceptum facere, & ſubditum obligare. Vt cùm dicit: Præcipio tibi in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ: vel, Præcipio ſub pœna excommunicationis. Tertio modo agit quis contra votum obedientiæ, ac præcepta con-

tenta in Regula, vel in Conſtitutionibus, vbi eſt aliquid ſub præcepto mandatum in virtute ſanctæ obedientiæ, vel ſub pœna excommunicationis. Quarto modo Religioſus agit contra votum obedientiæ, quãdo tranſgreditur eſſentialia, & ſubſtantialia Religionis, ex quibus Religio integratur: ſicut eſt paupertas voluntaria, obſeruantia caſtitatis; forma & color habitus, quem quilibet Religioſus tenetur patenter deferre quando procedit in publicum. Et ideò Religioſus proprietarius, aut incontinenter viuens, aut habitum ſuæ Religionis cùm procedit in publicum non deferens, vel abſque legitimâ causâ occultans. agit contra votum obedientiæ, & mortaliter peccat. Tranſgreſſiones verò aliarum ordinationum, vel admonitionum, quæ ponuntur in Regula, vel in Conſtitutionibus, vel quæ à Prælato fiunt: ſiue ſtatuta illa, & ordinationes ponantur affirmatiuè, ſiue ſimpliciter, & negatiuè; non obligant de ſe ad peccatum, cùm ſint tantummodò puræ Conſtitutiones, nec aliàs Diuina, vel humana lege prohibita: ad pœnam ſolùm, & non ad culpam obligant tranſgreſſores. Niſi fortè ſit cum eis præceptum coniunctum, vel fiat tranſgreſſio ex contemptu, ſicut ſupra dictum eſt: nam ex his duobus capitibus, tranſgreſſio erit peccatum mortale, & ſi ex negligentia, fiet veniale.

IV.

Item confeſſiones Nouitiorum ante profeſſionem recipiantur, & diligenter de modo confeſſionis, & de alijs inſtruantur. Item Nouitij ante profeſſionem, de debitis ſe expediant, & *f* omnia ad pedes Prioris ponant, vt ſe ex toto abſoluant. Similiter omnes Fratres ſingulis annis ſemel *g* omnia ſibi commiſſa Prioribus ſuis exponant, pariter & exhibeant, *h* eorum diſpoſitioni relinquendo.

f Omnia ad pedes Prioris ponant, vt ſe ex toto abſoluant.) Declaramus, quòd nullus Religioſus profeſſus debet in particulari aliquid proprium poſſidere, ſed omnia in communi ponere, vt in Regula dicitur. Quamobrem Vrbanus Pontifex Can. 12. qu. 1. cap. *Scimus*, ſic dicit: *Quicumque veſtrum vitam communem ſuſceptam habet, & vouit ſe*

ſe nihil proprium habere: videat ne pollicitationem ſuam irritam faciat, ſed fideliter cuſtodiat; ne damnationem, ſed præmium ſibi acquirat. Et extrau. *de ſtatu Monach.* cap. *Cum ad Monaſterium*, dicitur: *Prohibemus diſtrictè in virtute obedientiæ, ſub obteſtatione Diuini iudicij: ne quis Monachorum proprium aliquo modo poſſideat.* Et cap. *Monachi* eodem titulo, dicitur: *Præcipimus vniuerſis Religioſis, ne peculium, ſeu proprium habeant.* Et dicitur proprium, quaſi à communitate ſeparatum: & importat dominium rei iuſtis modis acquiſitum. Quarè Prælatus cùm Religioſo diſpenſare non poteſt, vt proprium habeat: ſcilicet, vt habeat aliquid ſimpliciter in ſuo dominio, ac de eo facere poſſit propria authoritate, quidquid velit ſine ſcitu,& voluntate Superioris. Quod ſi Prælatus permittat, vel quod peius eſt, conſentiat vt Frater aliquid proprium habeat, & quæ habuerit, ad placitum diſtrahat, diſſipet, atque etiam in Monaſterij detrimentum perdat: non excuſatur à graui peccato, cùm ouem ſuam morti exponat. Si verò Religioſus, ea quæ ſunt ipſi ad vſum conceſſa, ſine voluntate, & conſenſu ſui Superioris, quaſi dominus rerum donat, vel vendit; mortaliter peccat: niſi fortè in ratihabitione ſui Prælati ſpem poneret. Quapropter ne Fratres diſſipent res ſibi ad vſum conceſſas: Mediolani 1270. ſic decernitur. Volumus, & diſtrictè iniungimus, vt quilibet Prior Conuentualis, ſingulis annis, & ſpecialiter initio ſui regiminis, à quolibet Fratre diligenter inquirat, quid habeat, quid debeat, quid etiam ſibi debeatur: atque hæc omninò redigantur in ſcripta. Deindè cùm de rebus Fratris ſcrutinium fecerint, ſi quid auctum, vel diminutum fuerit, inquirant, & faciant; vt Fratres, qui pecuniam ad aliquos vſus habent, illam expendant; & longo tempore non reſeruent. Quam ſi Fratres infra tempus eis aſſignatum non expenderint, Prælati ab ipſis eam auferant, & dent Conuentui. Et Pariſijs 1276. ſtatuitur: Ordinamus, & diſtrictè iniungimus, ut nullus Frater pecuniam recipiat ſine ſui Prælati ſpeciali licentia: & ſi caſu aliquo contingente ſine licentia pecuniam receperit, teneatur ſtatim ſuo Prælato eam repræſentare. Quod ſi facere neglexerit, ex vi præſentis Ordinationis, ipsâ pecuniâ ſit priuatus, & ad Conuentum de quo fuerit deuoluatur: nec talis pecunia poſſit ei reſtitui à Priore, vel à quocumque Vicario. Volentes, quod Con-

ſtitutionem de rebus Fratrum ſuis Prioribus quotannis exponendis, & de ratione reddenda pecuniarum, atque aliarum rerum, quæ diſpenſantur per Fratres, teneantur Priores, & Vicarii obſeruare diligenter, atque vt obſeruentur à Fratribus pariter efficere: & qui facere neglexerint, grauiùs puniantur. Et in Capitulo Romano 1601. ſic habetur: Confirmamus, quod in duobus præcedentibus Capitulis Romæ & Valentiæ, aliiſque ſæpiùs ſanctè ſtatutum fuit: vt qui pecunias vndecumque habuerint; teneantur eas ſub pœnis proprietariis debitis, infra terminum viginti quatuor horarum ſuo Prælato præſentare, atque ex eius licentia in communi depoſito ponere. Quod quidem in modica pecuniarum quantitate, ad breue tempus, & ad certum vſum; attentâ tamen perſonarum, & occaſionum qualitate, permitti poterit: Prælatique grauiùs puniantur, ſi permiſerint pecunias à Fratribus aliter expendi, quàm eorum religioſa neceſſitas, vel commoditas poſtulauerit. Si quis autem Frater (quod Deus auertat) in proprietatis crimine mortuus eſſe repertus fuerit, talis beneficio Eccleſiaſticæ ſepulturæ omninò priuetur, atque in ſterquilinio ſepeliatur: iuxtà quod in quendam Monachum ſe feciſſe narrat Beatus Gregorius Magnus in lib. Dialogorum, & vt habetur *de ſtatu Monach.* cap. *Monachi*, &c. & cap. *Cum ad Monaſterium*.

Item ordinamus, & diſtrictè iniungimus, ne Fratres pecuniam teneant, nec habeant in depoſito, niſi ad certos vſus ex ſuorum Prælatorum licentia deputatam: quam in alios vſus eis non liceat commutare; eamque infra breue tempus, ipſis à ſuis Prioribus, vel eorum Vicariis aſſignandum, in prædictos vſus expendere teneantur. Alioquin ex vi præſentis ordinationis, ipſa pecunia in omnibus commemoratis caſibus ſint priuati, & ad eorum Conuentum ſine recuperandi ſpe, deuoluatur. Volentes vt Priores, & eorum Vicarii exequi prædicta ſtudeant diligenter, & ſi negligentes fuerint acrius puniantur. Priores etiam, & quicumque Vicarii ad eandem ordinationem ſeruandam de pecuniis eis datis ſimiliter obligentur. Quæ ordinatio, vt à Prioribus, & Vicariis diligentiſſimè obſeruetur, Priores Prouinciales diligenter curent. Mediolani 1278. Et Carcaſſonæ 1312. etiam iſtud additur. Cùm in quocumque Ordine proprietatis vitium execrabile ſit, ac ſummo ſtudio euitandum: ordinamus; vt quicumque Fratres

tres pecuniam aliquam, vel quæcumque iocalia in auro, & argento, ſeu lapidibus pretioſis, vel quaſcumque res alias habentes extra cuſtodiam Ordinis apud quamcumque perſonam depoſita, teneantur infra vnum menſem à notitiâ præſentis ordinationis, illa ad Ordinem reducere, quod ſi hoc facere neglexerint, ex nunc eos priuamus prædictis rebus omnibus, atque Conuentibus, ad quos dicti Fratres pertinent applicamus. Sub eâdem etiam pœnâ prohibemus, ne aliquis in futurum quæcumque talia, niſi in communi Fratrum depoſito, atque ex ſuorum Prælatorum ſpeciali, & expreſsâ licentiâ teneat. Fratres etiam, requirentibus Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus, iuxta tenorem noſtrarum Conſtitutionum, omnium receptarum, atque expenſarum rerum, ac diſpenſationum, & executionis teſtamentorum, rationem reddere teneantur. Quaſcumque autem gratias, ſeu exceptiones, quibuſcumque à quocumque quo ad hoc datas, præſenti ordinatione penitus reuocamus. Lugduni 1318. cum hac additione: Et nihilominus volumus, quòd Fratres qui de hoc conuicti fuerint, tanquam proprietarij puniantur: in quam pœnam ſimiliter volumus incurrere omnes, qui huiuſmodi depoſita apud ſeculares habuerint in futurum. Idem ſtatutum eſt Toloſæ. 1372. Narbonæ. 1394. Papiæ 1423. & Bononiæ. 1262. vbi additum eſt pro diuturniore pecuniarum in depoſito conſeruatione: Ordinamus vt nulli Fratri licentia concedatur de conſeruanda pro ſe pecunia, niſi pro libris, ſeu ſcriptis: neque ſic recepta, & depoſitata poſſit in alios vſus expendi. Item in Capitulo apud Montē Peſulanum 1265. ſtatutum eſt: Volumus, & ordinamus, vt Fratres, qui ex Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis licentia pecuniam receperint, teneantur ſuis Prioribus quantum, & à quibus perſonis receperint, quantocyus exponere. Item in Capitulo apud Peſtum 1273. habetur: Volumus, & mandamus, vt nullus Frater habeat veſtes Eccleſiaſticas, vel ornamenta, ſeu paramenta aliqua: nec cruces aureas, vel argenteas, vel cum lapidibus pretioſis: nec anulos, vel lapides pretioſos præter Magiſterij inſigna. Qui autem habuerint, teneantur infra tres menſes de prædictis ſe expedire: quod ſi non fecerint; eos prædictis rebus priuamus, & ſuis Conuentibus eas applicamus. Item in Capitulo apud Toloſam 1258. Volumus, & ordinamus, vt Fratres non emant ſibi pannum

pro

pro veſtibus, ſed per manus veſtiarij omnibus ematur: ſiue dentur veſtes de communi prouiſione, ſiue etiam de Prælati licentiâ dentur alicui pecuniæ, pro veſtibus ſpecialiter.

g Omnia ſibi commiſſa Prioribus ſuis exponant.) Declaramus, quòd Fratres, qui habent adminiſtrationem bonorum Conuentuum, vt Procuratores, Librarij, Veſtiarij, & Sacriſtæ, debent prædicta cum vtilitate, & non cum detrimento Conuentus adminiſtrare: & res ſibi commiſſas, ſolerter, & diligenter ſeruare, & neceſſaria vnicuique ſecundùm quod facultas permiſerit diſcretè diſtribuere, & miniſtrare: & fideliter ad bonum commune omnia ſibi commiſſa tractare. Nec debent pro huiuſmodi Officijs mercedem quærere, cùm omnia ſua opera, etiam voluntates ſint in poteſtate Prælatorum: nec poſſunt prædicta vendere, donare, aut quouis modo diſtrahere. Et ſi quis Religioſus habeat ad ſuperfluitatem aliquas res, ex conſenſu, & licentia ſui Prælati, & ſit ſemper paratus totum quod habet reſignare in manibus eius, quamuis talis non poſſit dici proprietarius, eſt tamen peccatum: tum in diſpenſante, tum etiam in diſpenſato. In diſpenſante quidem peccatum eſt infidelitatis: quia abutitur poteſtate ſibi traditâ, quæ cùm ſit ei data in ædificationem, ipſe eâ vtitur in deſtructionem. In recipiente autem, huiuſmodi diſpenſatio, peccatum eſt ſuperfluitatis: quia illa retinet ad redundantiam, & contra ſtatum paupertatis, & ſine rationabili causâ. Item Bononiæ ſtatutum fuit 1252. Cùm ſecundùm Conſtitutiones Fratres non debeant eſſe diſpenſatores alienarum pecuniarum, nec executores teſtamentorum: caueant ne hoc faciant ſine licentia ſuorum Superiorum, nec ullo modo huiuſmodi executiones ſupra ſe recipiant, & de prædictis rationem ſuis Prælatis reddant. Item Budæ 1254. ordinatum fuit: vt quicumque Frater, ſiue Prior, ſiue alius pecuniam in aliquo caſu diſpenſauerit, ſiue illa pecunia ſit Ordinis, ſiue extraneorum, teneatur reddere rationem. In Capitulo etiam Pariſienſi 1279. decretum eſt, vt nullus Frater pecuniam mutuò det vel accipiat, ſine ſui Prioris licentia ſpeciali. Priores autem ſeu eorum Vicarij non ſint faciles ad huiuſmodi licentias concedendas, niſi illas pètentes prius ſignificent, & declarent eis, quòmodo habere poterunt vnde ſoluant. Ordinatum etiam Valentiæ 1596. &

Ro-

Romæ 1601. ac poſtea Valliſoleti 1605. confirmatum fuit, quòd ſi àliqui Fratres reperti fuerint, qui alicui extra Ordinem ſummam pecuniarum per notabile tempus debeant, vel de quibus debitores conquerantur: actiuâ paſſiuâque voce per Superiores priuari debebunt, & nihilominus carceri mancipari iudicio Prælatorum, habitâ ratione debitorum. In Capitulo etiam apud Inſulas 1293. ſtatutum fuit, vt ille qui debitum contraxiſſet, teneretur in pane & aqua ſingulis diebus quouſque ſatisfaceret creditori ieiunare. Item Cæſar auguſ. 1391. iſtud fuit ordinatum. Volumus, & ordinamus, quòd Priores, vel Vicarij, ſeu ſocij Priorum ad Capitulum Generale, ſeu Prouinciale, quamuis tamquam Procuratores negotia ſuorum Conuentuum, gerere videantur; non poſſint, nec liceat eis ex rebus Conuentus facere donationes, vel alienationes: ſiue in Ordine, ſiue extra Ordinem, ſine conſenſu maioris partis Conuentus. In Capitulo etiam apud Inſulas 1293. fuit decretum, ne aliquis procurare præſumat, vt alius Frater poſt mortem ſibi in libris, vel alijs rebus ſuccedat: nec huiuſmodi gratiæ à Prælatis Ordinis vllo modo Fratribus concedantur.

X *h* Eorum diſpoſitioni relinquendo.) Declaramus, quòd ſicut in Concil. Trident. decretum eſt, nemini Regularium tàm virorum, quàm mulierum licet bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint etiam quouis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidēre, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere: etiā ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, vel commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum, ad ſolos Officiales eorumdem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat. Mobilium verò vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt conueniat: nihilque ſuperflui in ea ſit, nihil etiam quod ſit neceſſarium eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiuâ, & paſſiuâ voce priuatus ſit: atque etiam iuxta ſuæ Regulæ, & Ordinis Conſtitutiones puniatur. Quapropter in Capitulo Romano 1589. admonentur Fratres Ordinis noſtri, qualiter Ge-

Gener. Capitulum celebratum Bononiæ 1564. innixum Decretis Sacri Concilij Tridentini, incorporauit atque applicauit, ſiue potius incorporata declarauit bona immobilia omnia, & quoſcumque annuos reditus, vel prouentus quorumcumque Fratrum, & vndequaque illis aduenientes illis Conuentibus Ordinis noſtri, quibus debentur ſecundùm iura, ac noſtras Conſtitutiones. Quòd ſi in hoc negotio dubium acciderit, cuinam Conuentui debeant applicari, Magiſter Generalis, vel Superior Prælatus illius Prouinciæ, aut Congregationis, quid in hac rê faciendum ſit de maturo conſilio diſcretorum decernat, quam citiùs. Et inſuper idem Gen. Cap. Romanum præcepit, huiuſmodi bona, atque annuos redditus debere à Conuentuum Procuratoribus, ſeu Syndicis, & non à Fratribus particularibus exigi: Prælati autem pro cuiuſcumque indigentia ac neceſſitate in ipſorum Fratrum Religioſos vſus in toto, vel in parte eoſdem reditus poterunt conuertere. Similiter in eodem Capitulo Romano fuit ſtrictiſſimè præceptum, vt qui apud ſe habent, vel apud quoſcumque quomodolibet retinent, vel quempiam habere, aut retinere ſciunt liuellaria inſtrumenta, ſeu contractus, aut pecuniarum (vt fertur) inueſtituras, ſiuè nomine proprio, aut in propriâ perſonâ, ſiue nomine alicuius Conuentus quouis modo factas: infra ſpatium viginti quatuor horarum reuelare teneantur, ſiuè reſpectiuè conſignare, & effectualiter tradere Priori, vel Præſidenti Conuentus. Ipſi verò Priores, vel Præſidentes, teneantur huiuſmodi ſcripturas eis traditas in Archiuio Conuentus fideliter collocare. Quamobrem in Capitulo Bononienſi 1564. omnes generales licentiæ ſuſcipiendi, aut expendendi pecunias, ſiue quæcumque alia abſque proprij Prioris requiſito conſenſu: vel retinendi, aut conſeruandi pecunias extra commune depoſitum, etiamſi à Reuerendiſſimo Generali Magiſtro ſint obtentæ; abrogatæ decernuntur, atque declarantur, neque in poſterum huiuſmodi generales licentiæ abſque rationabili causâ alicui concedantur. Qui verò à ſuis Conuentibus abſunt, quamprimum ad eos reuerſi fuerint, proprijs Prælatis, dati atque accepti rationem reddere teneantur. Quod in Capitulo Romano 1508. aliàs declaratum fuit videlicet Fratres omnes Ordinis noſtri, ac Moniales, niſi habeant animum in veritate paratum ad ponendum omnia, quæ habent ad pedes ſui Prælati, & ſimiliter omnes

qui mutuant, aut quouis modo dominium, vel vſum pecuniarum, aut rerum pro ſua voluntate tamquam domini illarum rerum transferunt; abſque debitâ licentiâ; eſſe in ſtatu damnationis æternæ: & nihilominus contrafacientes priuandos fore per Prælatos rebus ipſis, vel pecunijs, Conuentibus proprijs, iuxta Conſtitutiones applicandis. Et in eodem Capitulo ordinatum fuit, vt in Conuentibus vitæ regularis, vbi in communi neceſſaria, & ſanis, & infirmis exhibentur; nullus præter Inquiſitores, etiamſi Prior Conuentualis ſit, teneat pecunias: niſi in communi depoſito, atque de ſui Superioris licentia. Nouiſſimè etiam in Capitulo Venetijs 1592. ordinatum fuit, quatenus Fratres debeant fideliter ſub pœnâ proprietarijs debitâ, Superioribus ſuis ſemper præſentare quamcumque pecuniarum ſummam ad eorum manus vndecunque venientem: ſiue prætextu Prædicationum, Lectionum, Confeſſionum, ſiue miſſarum; ſiue quolibet alio, etiam propriæ perſonæ intuitu, à conſanguineis, vel quibuslibet alijs, quod etiam de qualibet alia re faciendam eſſe; mandat *S. Pater Auguſtinus* in Regula, *ne quis furti iudicio condemnetur*. Eorumdem porrò Superiorum officium erit, ne diſſipatores potius, quàm diſpenſatores fideles inueniantur, ita de præfatis bonis pro vniuſcuiuſque ſibi ſubditi neceſſitate miniſtrare; vt alius non egeat, dum alius abundat.

V.

i QVicumque verò Frater pecuniã, vel alia quæcumque receperit, vel habuerit, vel expenderit, vel diſpenſauerit, vel diſpenſari fecerit: *k* reddat ſingulis annis, ſuis maioribus rationem; ſemel, vel pluries ſi fuerit requiſitus. Videlicet Magiſter Ordinis Diffinitoribus Capituli Generalis: Prior Prouincialis Diffinitoribus Capituli Prouincialis, Prior Conuentualis Priori Prouinciali, vel Viſitatori; cæteri Fratres, Priori Conuentuali.

i Quicumque verò Frater pecuniam, vel alia quæcumque, receperit, vel habuerit.) Declaramus, quòd habere aliquid proprium in particulari, repugnat Religio-

gioni, ſicut ſuperiùs dictum eſt: habere autem aliquid in communi, non minuit perfectionem Religionis, ſicut probatur 1. 2. qu. 1. cap. *Illi autem*. vbi Proſper ſic dicit: Satis oſtenditur, & propria debere propter perfectionem contemni, & ſine impedimento perfectionis poſſe bona communia poſſideri. In Religione verò illa, quæ eſt ordinata ad tradendum alijs, contemplata per doctrinam & prædicationem, congruit quam maximè illa paupertas, quæ habet aliquid in communi: moderatè tamen vt poſſit ſufficere ad victum, & veſtitum congruo tempore procurandum, ſicut docet Sanctus Thomas 2.2. qu.188. art.7. Et hoc neque perfectioni Religionis, neque perfectioni paupertatis derogat. Vndè in Capitulo apud Toloſam 1304. ſic dicitur: Diſtrictè iniungimus Prioribus, & eorum Vicarijs, vt cuilibet Fratri indigenti iuxtà eius neceſſitatem prouideant: quòd ſi nón fecerint, per Prouinciales in pœnam à ſuis officijs abſoluantur; & Viſitatores anni illius, quos inuenerint in hoc delinquentes, ſtudeant Provinciali Capitulo denunciare. Et idem ponitur in Capit. Ianuenſi 1305. ac mandatur prætereà Prioribus, eorumque Vicarijs, vt prouideant infirmis de ſeruitoribus, & de medicinis, & de alijs neceſſarijs ſecundùm ſuarum infirmitatum exigentiam: & qui inuenti fuerint in hoc negligentes, abſoluantur in pœnam à ſuis officijs; & pro illo anno ſint ineligibiles.

b Reddat ſingulis annis rationem.) Declaramus, quòd Inquiſitores hęreticę prauitatis ſunt ſuis Præſidentibus ſubiecti ſimpliciter: & Priori ſuo Conuentuali, necnon Prioribus Provincialibus; ſingulis annis omnium receptorum, expenſarumque omnium perſonalium, veras & certas ſub prę-cepto tenentur reddere rationes. Narbonæ 1354. & apud Montem Peſulanum 1294. & Florentiæ 1321. At verò de pertinentibus ad officium Inquiſitionis, ſervetur Conſtitutio Pauli III. in ijs omnibus, quæ ſancita ſunt. Prior autem Prouincialis tenetur reddere rationem ſuis Diffinitoribus rerum omnium, quæ pertinent nedùm ad officium, ſed etiam ad perſonam. Florentiæ 1321. Additum fuit Romæ 1608. vt Prouinciales Diffinitoribus Capituli Prouincialis reddant rationem, omnium datorum, & acceptorum, ſeu expenſarum, & receptorum in officio: & ea, quæ ſupererunt, vt in communi Prouinciæ depoſito reponantur. Et in hunc vſum, & ad

ad alias pecunias in vnaquaque Provincia aliquod commune depoſitum, ad neceſſarios ſumptus, & expenſas illius Prouinciæ conſtituatur.

VI.

NVllus Fratrum, etiã Prior, recipiat depoſitum cuiuſcumque, niſi in communi depoſito Cõuentus. Contrarium autem faciens, incurrat pœnam grauioris culpæ. *l* Item Nouitij intra tempus probationis, Pſalmodiæ, & Officio Diuino ſtudeant diligenter. Item infra annum ad longinquas partes, niſi ob cauſam neceſſariam Nouitij non mittantur, nec in aliquo officio occupentur: nec veſtes eorum ante profeſſionem alienentur, nec ipſi ante profeſſionem ordinentur.

VII.

ITem Nouitij non interſint Capitulo, nec in Dormitorio cum alijs Fratribus iaceant, vbi hoc commodè poterit obſeruari: ſed Magiſter eorum extra Capitulum culpas eorum audiat, & ipſos diligenter quantùm poteſt in moribus inſtruat; & charitatiuè corripiat.

l Nouitij intra tempus probationis.) Declaramus, quòd intra hoc tempus probationis libera eſt Religio in expellendo Nouitio ex Ordine noſtro: & ipſe quoque liber eſt in deſerendo eundem Ordinem. Completo autem anno probationis, ſi nulla ei facta ſit proteſtatio, nec ipſe egredi ex Religione, nec Religio eum expellere poteſt. Denunciamus, quòd poſt fel. record. Sixti V. de domibus Nouitiorum, deque eorum ſeparata educatione, in Capitulo Romano 1589. acceptatam Conſtitutionem: Clemens VIII. hæc obſeruanda circa loci qualitatem ſtatuit. Locus huiuſmodi, propria clauſura ab ea parte Conuentus, in qua degunt profeſſi, ſegregatus ſit: habeatq; tot cellas, quot erunt numero Nouitij; vel dormitorium ita capax, vt pro ſingulis, ſinguli lectuli commodè ſterni poſſint: in quo etiam ſit certus locus pro Magiſtro, & eius Socio.

cio. In eo etiam præter alias communes commoditates, aptus locus adſit ad ſpirituales collationes faciendas, ac lectiones, inſtructiones Magiſtri audiendas: & in quem hyemis tempore ad calefaciendum ſe igne communi ſe recipiant. Oratorium inſuper ſiue Capella, ſi commodè fieri poterit, adſit, ad Nouitios in ſpiritualibus cæremonijs, & Eccleſiaſticis functionibus exercendos. Hortus quoque peculiaris ad honeſtam recreationem benè concluſus illis aſſignetur: ſin minus hortum cæteris Fratribus communem ingrediantur. Quibus in eum commeantibus, nullus alius illuc ingrediatur. Ad huiuſmodi Nouitiorum domum, nemini Regularium etiam Conuentus Officiali, vllo vnquam tempore ſub quouis prætextu aditus pateat: niſi Magiſtro, & Socio, ac etiam Conuentus Superiori; quando ſibi neceſſarium putauerit: quo caſu aliquem ex ſenioribus Socium aſſumat. Huius loci clauſuræ clauis, apud Magiſtrum ſemper aſſeruetur: illique ſoli liceat alicui ingreſſum permittere. Et ſi quis quempiam Nouitiorum alloqui voluerit, Magiſtro præſente, & non aliter loquatur. *Et infra*: Curam diligentem adhibeant Magiſtri Nouitiorum; vt ipſi in Regulari diſciplinâ exerceantur, agnoſcant Diuinę vocationis quâ digni facti ſunt, præſtantiam, quæ vera ſit votorum ſolemnium, & ſuarum Conſtitutionum obſeruantia. Addiſcant modum in oratione tum vocali, tum mentali perſiſtendi, illicitas paſſiones per ſenſuum cuſtodiam, & mortificationem compeſcendi: auſteritates, ieiunia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſſionem; Sacramentorum præcipuè confeſſionis frequentiam, exercitium humilitatis circa opera vilia, modeſtiam in omnibus actionibus, & diuturnum ſilentium.

Declaramus inſuper reſiduum huius Capitis infra ponendum, ſub Reuerendiſſimo Magiſtro Thomâ Caietan. Ianuæ 1513. fuiſſe inchoatum: Neap. 1515. probatum; & tandem Romæ 1518. ſub Reuerendiſſimo Magiſtro Ordinis Garſia fuiſſe confirmatum, atque in Conſtitutionem redactum.

VIII.

MAndamus vniuerſis Fratribus, quatenus Nouitios volentes redire ad ſeculum, liberè permittant ire: *in* redditis ſibi omnibus, quæ ſecum detulerant. Nec ſint eis mo-

moleſti propter hoc: exemplo illius, qui diſcipulis aliquibus recedentibus, alijs remanentibus dixit: Nunquid & vos vultis abire?

Item nullus recipiatur ad profeſſionem vt Clericus; niſi ſciat plenè & expeditè dicere & legere Diuinum Officium, Nocturnum pariter & Diurnum ſolus: *n* & ſciat, vel ſit habilis in proxima diſpoſitione, vt ſciat Grammaticam. Et per duos menſes ante finem probationis, Examinatores teneantur eum examinare de his, & referre Priori & Capitulo: & ſi inuentus fuerit multum deficiens in prædictis; vocetur in Capitulum Nouitius, & ibidem ei aſſignetur certum tempus prolixius probationis. Vel declaretur ei, quòd nunquam veniet probationis terminus, niſi poſtquam iterum in Capitulum vocato, & pro ſufficienti approbato, octo adhuc dies ad minus relinquantur.

m Redditis ſibi omnibus.) Declaramus, & denunciamus, in Concilio Trident. ſeſſ. 25. tit. *de Regularibus* cap. 16. decretum eſſe, quòd abeuntibus ante profeſſionem Nouitijs, non ſolùm omnia, quæ ſua erant, reſtituantur; verùm etiam quòd nulla renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſcumque piæ cauſæ valeat: niſi cum licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarij fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, & non aliàs effectum intelligatur ſuum ſortiri, niſi ſequutâ profeſſione. Alitèr verò factâ, etiamſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iuratâ; ſit irrita, & nullius effectus. Et propterea in Capitulo Bononienſis 1564. ſtatutum fuit, vt in recipiendorum, ſiue Nouitiorum donationibus, ſiue renunciationibus omnia iſta ſollicitè ſeruentur: & ad quoſcumque huius generis contractus faciendos, Ordinarij primùm licentia requiratur, & ſolùm intra duos menſes ante profeſſionem fiant. Et ante profeſſionem nullum ius acquiſitum intelligatur, prætextu cuiuſuis donationis, aut renunciationis: cum præcepto ſub pœna ana-

 the-

thematis ne quidpiam etiam ſpontè oblatum à Parentibus, vel Curatoribus Nouitiorum; præter eorum victum, & veſtitum Fratres noſtri recipiant. Quod ſi ætatis prouectæ Nouitij ad Monaſterium aliqua detulerint, præcipimus noſtrorum Conuentuum Prælatis, vt ea omnia in communi depoſito ſeruanda reponant: & in libro ad hoc deputato conſcribi faciant; additâ ſubſcriptione ipſius Nouitij, & aliorum duorum Fratrum. Neque etiam de eius licentia ante profeſſionem expendi poſſint, aut alienari.

n Et ſciat, vel ſit habilis in proxima diſpoſitione, vt ſciat Grammaticã.) Declaramus, poſt hanc editam Conſtitutionem, Apoſtolicâ authoritate mandatum fuiſſe: Clericum ad habitum, ac profeſſionem recipiendum, debere eſſe in Grammatica ſufficienter eruditum, vt ſuperius in capit. *de Recipiendis* relatum eſt.

IX.

VLtrà hoc autem, ne pueruli recepti ad habitum inueniant ſe potius natos ſub iugo Religionis, quàm illud elegiſſe, euitenturque inconuenientia multa: ſtatuimus, vt ei, cui ante quintumdecimum annum Religionis habitus datus eſt, nunquam elabatur annus probationis: (quantocumque decurrente temporis ſpatio) niſi vocatus *o* poſt annum decimumſextum expletum, à Prælato in Capitulo coram Conuentu, terminum ad minus trium menſium acceperit ad deliberandum an profiteri velit: ita quòd annus probationis cum taxato illo termino terminetur; ac per hoc ex tunc incurratur profeſſio tacita.

X.

ET vt hoc inuiolabiliter obſeruetur, præſenti ſtatuto, cuilibet ante decimumquintum annum (pro tempore) recepto ad habitum aſſignamus annum probationis modo dicto. Mandamus au-

autem ſub pœnâ abſolutionis ab officio, & grauioris culpæ Prælato: vt quãdo vocatus fuerit Nouitius ad terminum profeſſionis ſuſcipiendum, expreſsè proteſtetur eidem, quod profeſſio ſua eundem obligabit ad tria vota; paupertatis ſcilicet, caſtitatis, & obedientiæ: ſecundùm Regulam Beati Auguſtini, & Inſtitutiones Fratrum Ordinis Prædicatorum; & non ſecundùm quod hodie hìc, vel ibi ſeruatur. Et quod ſtatim elapſo termino ſibi taxato, (niſi contradictum ab ipſo, vel à Religione fuerit) incurret profeſſionem, etiam ſi aliter non profiteatur.

X I.

NOuitios quoque recedentes ſine licentiâ cum habitu à Conuentu, niſi infra octo dies ad eundem redierint, pro refutatis ab Ordine habemus: & ſi ad alium Conuentum declinauerint, & fuerint in illo acceptati pro Nouitijs; volumus annum probationis inchoari ab illo die, quo in ipſo alio Conuentu fuerint acceptati. Quod ſi nullibi acceptati pro Nouitijs fuerint, poſt exitum ſine licentia: pro refutatis, & non Nouitijs tales haberi volumus; quanto tempore ſic permanſerint.

o Poſt annum decimumſextum.) Declaramus in Concilio Tridentino ſeſſ. 25. tit. *de Regul.* cap. 15. ſic haberi: *In quacumque Religione tam virorum, quàm mulierum, profeſſio non fiat ante decimumſextum annum expletum: nec qui minori tempore, quàm per annum continuum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta, ſit nulla: nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcumque effectus.* Quamobrem Bononiæ 1564. Fratribus denunciatum fuit, profeſſionem ante annum decimumſextum expletum, deinceps fieri non poſſe, & ſi ſecus

 fiat,

ſiat: irritam eſſe. Et Conuentuum Præſidentibus mandatum fuit, quantùm fieri poteſt, ne ad habitum recipiant pueros ante decimumquintum annum inchoatum. Et cuicumque Nouitio, cùm recipitur ad habitum, explicetur coram omnibus, profeſſionem nonniſi prædicto tempore eſſe faciendam. Quod ſi pueri ante decimumquartum annum expletum fuerint aliquando recepti, adhuc noſtra Conſtitutio obſeruetur; vt vltrà decimumſextum annum tres alij menſes ſuperaddantur, quibus de aſſumendo ſtatu Religionis, commodiùs poſſint deliberare. Denunciamus autem ſanctæ mem. Pium Papam V. declaraſſe, profeſſionem alicuius ad profitendum inepti, ad ſextum tantummodò menſem poſſe differri: ſi tamen ſpes aliqua haberi poſsit, quod talis infra illud tempus ſex menſium, habilem ſe reddat ad profitendum. Quo tempore elapſo, ſi eum inhabilem Prælati repererint, ex Monaſterio eijciant: iuxtà Decretum Concilij Tridentini ſeſſ.25. cap. 16.

Denunciamus etiam in Capitulo Romæ 1558. pro recipiendis ad profeſsionem ordinatum fuiſſe: quod inſtante profeſsione cuiuſcumque Nouitij, aliquot ante diebus Prior coram tribus (ad minus) proteſtetur eidem, quod liber eſt, & liberè dicat; an timore, coactione, aut violentiâ parentum, aut conſanguineorum, ingreſſus eſt Ordinem: & ſi voluntariè in eo perſeuerat, & vult profiteri. Et de his omnibus, & eius confeſsione fiat annotatio vel in libro conſiliorum, vel alio ad hæc ordinato: cui annotationi tam Nouitius, quàm dicti Patres ſubſcribant. Et hoc ad tollenda ſubterfugia: ne aliqui cupientes ſe ab Ordinis diſciplinâ ſubducere, prætextu, quod vi, vel metu fecerunt profeſſionem, ſe non teneri ad Religionem præſumant. Propter eandem cauſam ſub pœna abſolutionis ab officijs omnibus Prælatis præcipimus: vt interrogatoria de impedimentis in cap. ſuperiori expreſſis circa recipiendos ad habitum, & profeſſionem, eodem modo faciant; & in eodem libro, reſponſiones recipiendorum ad profeſſionem ſcribant: quæ à teſtibus ſubſcribatur, cum proteſtatione iuridicâ de nullitate profeſſionis, quotieſcumqne aliquid in poſterum compertum fuerit in contrarium.

CAP.

CAP. XV.

De Profeſſione.

I.

a Modus faciendi profeſſionem talis eſt. *b* Ego Frater N. facio profeſſionem: *c* & promitto obedientiam Deo, *d* & Beatæ Mariæ; *e* & B. Dominico: *f* & tibi N. Magiſtro Ordinis Fratrum Prædicatorum, & ſucceſſoribus tuis: *g* ſecundùm Regulam B. Auguſtini, *h* & Inſtitutiones *i* Fratrum Prædicatorum; *k* quòd ero obediens tibi, tuiſque ſucceſſoribus vſque ad mortem. Cùm autem fit alij Priori cuicumque, ſic facienda eſt. Ego N. facio profeſſionem: & promitto obedientiã Deo, & Beatæ Mariæ, & Beato Dominico: & tibi noſtro Priori talis loci, vice N. Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, & ſucceſſorum eius; ſecundùm Regulam Beati Auguſtini, & Inſtitutiones Fratrum Prædicatorum; quòd eró obediens tibi, tuiſque ſucceſſoribus vſque ad mortem.

a Modus faciendi profeſſionem.) Declaramus, quòd profeſſio eſt votum ſolemne, quod facit aliquem eſſe Religioſum, & ponit eum in ſtatu perfectionis: ad quem adipiſcendum, requiritur quædam obligatio abſolutè facta ad modum homagij; ſicut & in cæteris, quæ inter homines obtinent perpetuam firmitatem, quædam ſolemnitas adhibetur. Et dicitur propriè aliquis eſſe in ſtatu perfectionis, non ex hoc, quod habet actum dilectionis perfectæ, ſed ex hoc, quòd obliget ſe perpetuò cum aliqua ſolemnitate ad ea, quæ ſunt perfectionis: & iſto modo ſunt in ſtatu perfectionis Epiſcopi, & Religioſi, quia ad ea, quæ pertinent ad perfectionem. ſunt obligati perpetuò, & cum ſolemnitate conſecrationis, & profeſſionis. Aſſumunt autem homines ſtatum perfectionis, non quaſi profitentes ſe eſſe perfectos; ſed quaſi profitentes ſe ad perfectionem tendere. Vnde Religioſi non committunt mendacium, vel ſimulationem, ſi ſtatum perfe-

 ctio-

ctionis per profeſſionem aſſumentes, non ſint perfecti: mentirentur autem ſi ab intentione perfectionis animum reuocarent. Quamdiu enim manet intentio tendendi ad perfectionem, etiam verè dici poteſt eſſe in ſtatu perfectionis, quamuis non ſit perfectus. Talis autem profeſſio, quæ facit aliquem eſſe Religioſum, ſubditur ordinationi Eccleſiæ, propter ſolemnitatem, quam habet annexam. Et quamuis per iura antiquiora, ad profeſſionem faciendam tempus pubertatis ſtatutum fuerit 2. 2. qu.1. cap.1. tamen poſt Sacrum Concilium Tridentinum fieri non poteſt, niſi anno decimoſexto expleto. Nec oportet, quòd addatur vna dies; quia hoc nuſquam legitur. Quare probationis annus debet incipere à decimoquinto expleto. Si quis autem aliquem receperit infra annum probationis ad profeſſionem, præterquam quòd profeſſio eſt nulla, vt ſupra dictum eſt, ipſe recipiens peccat mortaliter: & ſuſpenſus eſt à receptione cuiuſcumque alterius, & puniri debet pœnâ grauioris culpæ. Quamobrem apud Carcaſſonam 1312. ſtatutum fuit: quod ſi fortè aliqui de cætero aliquem infra ætatem à Conſtitutionibus, & à iure taxatam receperint, aut tali receptioni conſenſerint cum effectu; ſint ipſo facto voce priuati in receptione Nouitiorum: quouſque per Magiſtrum Ordinis, vel Priorem ſuum Prouincialem, vel Diffinitores Capituli Prouincialis fuerint reſtituti. Ille autem, qui ſic receptus eſt, neque illi, neque alteri Religioni per talem profeſſionem manet obligatus: vt Tridentinum Concilium loco ſuperius citato diſpoſuit.

b Ego frater N. facio profeſſionem.) Declaramus, quòd quando quis profitetur, nomen profitentis, & eius cui profitetur: & dies menſis, & annus debent in aliquo libro ſpeciali conſcribi. Pariſijs 1246. Et Clemens VIII. authoritate Apoſtolicâ ita conſtituit: vt Superior cuiuſcumque Conuentus, in quo nouitiatus fuerit inſtitutus, librum habeat: in quo vniuſcuiuſque Nouitij profeſſio regiſtretur, illamque Nouitius profeſſus manu propriâ, ac duo teſtes qui præſentes fuerint ſubſcribant. Conuerſus vero litterarum ignarus, propriâ manu ſignum Crucis apponat. Et hic liber cum alijs Monaſterij ſcripturis aſſeruetur. Idem etiam in Nouitiorum profeſſione ſeruandum eſſe cenſuit, Sacra Regularium Congregatio: addendo præterea; debere profitentem ſuâ manu in eo libro

libro ætatem ſuam ſcribere, & ſpontè ſe eſſe profeſſum. Quod ſanè antea in Capitulo Romano 1558. ordinatum fuit.

Item declaramus, quòd Nouitij recepti in aliquo Conuentu, non debent pro alienis Conuentibus ad profeſſionem recipi: niſi de voluntate illorum Conuentuum pro quibus ad Ordinem ſunt recepti. Maſſiliæ 1300. Item Argentinæ 1358. fuit declaratum, quòd Nouitij ad illos Conuentus pertinent, pro quibus ſunt recepti. Si tamen ad aliquem alium Conuentum mitterentur, poſſunt de licentia Superioris pro illo Conuentu profiteri, accedente conſenſu Prioris, & maioris partis Vocalium vtriuſque Conuentus. Nec Priores Prouinciales poſſunt aliquem Fratrem profeſſum determinare, pertinere ad alium Conuentum: quam ad illum pro quo eſt ad profeſſionem receptus, niſi per ſimplicem aſſignationem in noſtro Ordine conſuetam.

Item declaramus, quòd duplex eſt profeſſio: videlicet expreſſa, quæ fit verbis ad modum homagij cum quâdam ſolemnitate, de qua ſuperius dictum eſt; alia verò eſt profeſſio tacita, quæ fit in Ordine noſtro, quando quis poſt annum quintumdecimum completum, portauerit habitum Nouitiorum per vnum annum integrum & continuum. Et hoc idem euenit in quâcumque Religione, vbi non eſt diſtinctus habitus Nouitiorum ab habitu profeſſorum, diſtinctione patenti: videlicet in ſciſſura, vel colore; quamuis eſſet diſtinctus diſtinctione occultâ, & talis profeſſio tacita obligat profitentem illi Religioni in ſpecie & determinatè, cuius habitum per annum continuum nullâ factâ proteſtatione portauit: ſicuti habetur in Clement. *Eos de Regular.*

c Et promitto obedientiam Deo.) Declaramus, quòd inter tria vota principalius & eſſentialius Religionis eſt obedientia: tùm quia per eam maius bonum Deo offertur, quàm per alia, (offertur enim per obedientiam Deo propria voluntas, & bona animæ: quæ præferuntur bonis corporalibus, & exterioribus, quæ per alia vota Deo offeruntur) tum ſecundò, quia votum obedientiæ continet in ſe alia vota & non è conuerſo, (qui enim promittit obedientiam, promittit caſte, & ſine proprio viuere) tum tertio, quia votum obedientiæ propriè ſe extendit ad actus proprios propinquos fini Religionis, qui eſt perfectio charitatis & di-

dilectionis Dei. Quantò autem aliquid eſt propinquius fini, tantò melius eſt, & propterea in profeſſione noſtra exprimimus ſolùm votum obedientiæ, ſub quo continetur obſeruatio caſtitatis, & voluntariæ paupertatis, & præceptorum, quæ in Regula, & Conſtitutionibus continentur vel quæ à Prælato fiunt: & promiſſio deferendi habitum patenter, dum in publicum proceditur.

Item declaramus, quòd profeſſio expreſſa per quam aliquis perfectè, & propriè Religioſus efficitur, in diuerſis Religionibus diuerſis modis exprimitur: & ſecundùm hoc arctius, vel leuius profitentes obligantur. Nam in aliqua Religione, promittit profitens in ſua profeſſione ſe ſeruare Regulam, vt in Ordine Minorum. In alia verò Religione cautius profitetur, quia promittit profitens viuere ſecundùm Regulam: quod intelligitur iuxta S. Thom. 2. 2. qu. 86. ar. 9. ad 4. & quodlibet 1. q. 9. ar. 4. quod intendat profitens ad hoc, quòd mores ſuos informet ſecundùm quoddam exemplar; & hoc tollitur per contemptum. In alia autem Religione adhuc cautius quis profitetur: quia promittit profitens obedire ſecundùm Regulam, ita quòd profeſſioni non contrariatur, niſi id quòd eſt contra præceptum Regulæ. In alijs autem quæ non habent præceptum annexum, tranſgreſſio, vel omiſſio obligat ſolùm ad veniale. In Religione tamen Fratrum Prædicatorum, talis tranſgreſſio, vel omiſſio, ex ſuo genere non obligat ad aliquam culpam, ſed ad pœnam: quia per hunc modum ad talia obſeruanda obligantur ex ſua profeſſione. Qui tamen poſſent peccare venialiter, ſi ex negligentia vel libidine: vel etiam mortaliter, ſi ex contemptu illa tranſgrederetur.

Item declaramus, quòd profeſſio expreſſa cum mala intentione, vel cum expreſſione alicuius illiciti facta, aliquandò tenet, & aliquando non. Si enim profitendo quis intendit eſſe Religioſus, & ſe obligare ad vota Religionis: ſed cum hoc intendit caſtitatem, paupertatem & obedientiam non ſeruare; immo intendit oppoſitum: vel ideò profitetur, & intendit eſſe Religioſus, vt poſſit fieri Epiſcopus, vel vt aliquod malum poſſit agere; talis profeſſio tenet, quia ex quo intendit eſſe Religioſus, & ſe obligare ad vota, licet intendat non ſoluere quod promittit, tamen conſentit promittendo. Solùm autem obligatio ad vota, non autem impletio votorum, eſt de eſſentia

Re-

Religionis. Si verò non ſolùm non intendit caſtè, & ſine proprio, & ſub obedientia viuere, ſed nec etiam intendit ſe ad prædicta obligare: tunc non eſſet profeſſus; quia hæc intentio repugnat eſſentiæ Religionis. Similiter ſi profitendo exprimat aliquid Religioni repugnans, puta ſi dicat; non pretendo ſeruare caſtitatem promiſſam, quantumcumque illam promittam, non tenet profeſſio: hæc enim expreſſa nocent, non expreſſa non nocent. Sicut enim in matrimonio carnali, Eccleſia iudicat ſecundùm actus exteriores, & non ſecundùm actus interiores, qui ſibi non poſſunt innoteſcere: & ob hoc quantumcumque non intendat quis contrahere matrimonium, ſi tamen exprimat verba contractus matrimonij quæ indicant conſenſum, iudicabit Eccleſia illud eſſe matrimonium, & coget cum illa habitare: ita & in profeſſione, quantumcumque quis non intendat ſe obligare ad vota Religionis, ex quo tamen ſpontè profitetur, & non proteſtatur aliquod in contrarium; Eccleſia coget illum ſeruare profeſſionem, quia præſumitur ſolemniter vouiſſe. Vnde ſicut excommunicat eũ, qui eſt tacitè profeſſus, ad hoc vt remaneat in Clauſtro, ita & hunc excommunicabit, vt ſeruet quod per profeſſionem promiſit. Si verò in ipſa profeſſione exprimeret aliquid contrarium, vt puta, quòd non intendit ſe obligare ad caſtitatem, & ad alia vota, vel quòd non intendit ſeruare caſtitatem quam promittit: tunc profeſſio non teneret, & Eccleſia talem profeſſionem non valere iudicaret. Si verò in ipſa profeſſione exprimatur conditio contra particularem auſteritatem, vt quòd liceat ei comedere carnes, vel vti lineis; ſi ſcit hæc contineri in Regula vel in Conſtitutionibus quas profitetur, tenetur illa ſeruare.

d Et Beatæ Mariæ.) Declaramus, quòd Ordo Prædicatorum inter alios profitetur Beatæ Virgini Mariæ: quia multoties, ac multipliciter compertum eſt, quòd ipſa ſpecialiter Ordinem noſtrum protegit & defendit. Ipſa enim impetrauit à filio ſuo irato contra mundum, vt Ordinem noſtrum inſtitueret: qui homines à peccatis & ab erroribus ſuis reuocaret; & ad Dei cognitionem, & dilectionem reduceret. Ipſa etiam Beatum Reginaldum corporaliter viſitans, ad ingreſſum Ordinis monuit, & induxit, & habitum, quem nunc deferimus induendum oſtendit dicens; *En iſte habitus Ordinis tui*: ipſumque ha-

habitum B. Reginaldus à B. Dominico Patre noſtro primus tàm feliciter, quàm perſeueranter accepit, & ex nunc tàm Beatus Pater Dominicus, quàm cæteri Fratres, illo habitu à Beatiſſima Virgine cœlitus oſtenſo, videlicet tunicâ, & ſcapulari albo & cappâ nigrâ vſi ſunt. Eſt etiam Regina cœli Beatiſſima Virgo ſingularis noſtri Ordinis aduocata, & pijſſima parens, & patrona: ſemper pro nobis apud Deum exoratrix, quæ ipſum pluries à diuerſis tribulationibus, & anguſtijs protexit & liberauit; ſicut patet in libro de Vitis Fratrum.

e Et Beato Dominico.) Declaramus, quòd ideò profitemur Beato Dominico Patri noſtro, quia ipſe fuit primus Magiſter, inſtitutor, ac Fundator Ordinis Prædicatorum: quem Beatiſſima Virgo tamquam fidelem, & Ducem ſtrenuum ad impugnandos errores, & vitia extirpanda, filio ſuo præſentauit: quem Apoſtoli Petrus & Paulus ad Prædicationis officium à Domino Deo eſſe prædeſtinatum, ſignis euidentiſſimis, oſtenderunt. Cum enim ipſe in Eccleſia Sancti Petri Romæ attentius oraret, apparuerunt ei prædicti Apoſtoli: & Paulus dedit ei librum, Petrus vero baculum, addentes; *Vade & prædica, quia à Domino ad iſtud officium electus es.* Quem etiam glorioſi Confeſſores Auguſtinus, & Benedictus, regularibus diſciplinis inſtruxerunt, & ad prædicationis officium magis idoneum reddiderunt. Sicut enim fuit Canonicus profeſſione, ita fuit & monachus conuerſatione: in ieiunijs, abſtinentijs, in veſtitu, in diſciplina ſilentij, atque in cæteris obſeruantijs contentis in Regula Beati Benedicti; quas ferè omnes, & alias etiam ſpeciales obſeruauit, & Filijs ſuis cum Regula Beati Auguſtini in ſuis Conſtitutionibus obſeruandas tradidit. Fuit etiam Apoſtolicus officio prædicationis: quem Innocentius III. Diuinâ reuelatione edoctus, quòd ipſe & fratres ſui illuminare debebant, ac defendere Eccleſiam, in ſancto propoſito de Ordine ad prædicationis officium inſtituendo, confirmauit, eique locum ſancti Xiſti in Vrbe tradidit, ac piam eius intentionem de zelo ſalutis animarum laudauit, commendauit, & approbauit. Quem etiam Honorius III. Innocentij ſucceſſor benignè ſuſcepit, & Ordinem ſuum liberaliter confirmauit: & facultatem libertatemque prædicandi, & confeſſiones audiendi, dato Apoſtolico Diplomate, ſibi & Fratribus ſuis authori-

ritate Apoſtolica conceſſit; ac ſingulos labores, quos in diſcurrendo ad prædicandum ſubirent, eis in remiſsionem omnium ſuorum peccatorum iniunxit. Quem etiam venerabilis Abbas Ioachim Florenſis Ordinis Inſtitutor. (Qui B. Dominicum multo tempore præceſsit) in habitu, quem non primò Canonicus tulit, ſed quem à Beatiſsima Virgine Fratrem Reginaldum inungente recepit, Fratribus ſuis oſtendit: & in Florenſi Monaſterio ſui Ordinis in Calabria in tali habitu depinxit, dicens eis; *Citò ſurrecturus eſt in Eccleſia Dei Ordo nouus docentium, & prædicantium cum tali habitu, cui præerit vnus maior, & cum eo, ac ſub eo erunt duodecim Ordinem prædictum regentes. Quia ſicut Patriarcha Iacob cum duodecim filijs ingreſſus eſt Ægyptum, ſic & ipſe cum illis duodecim ingredietur, & illuminabit vniuerſum mundum. Cùm igitur Fratres prædicti Ordinis ad vos venerint, cum omni honore, ac reuerentia illos recipite.* Quod vt filij obedientes fecerunt: nam quando primò Fratres Ordinis noſtri ad illos venerunt, cognoſcentes ex habitu eos eſſe, quos Pater eorum prædixerat; exierunt eis obuiam cum crucibus, & canticis ſpiritualibus, & omnibus locis ſuis, ſicut Fratres proprios benigniſsimè receperunt, atque humaniſsimè pertractauerunt.

At verò Pater iſte Sanctus Dominicus fuit Iacob prædicando, & Iſrael contemplando: vt nec Lia actionis, neque Rachel contemplationis in hac vita ſibi defuerint. Multiplicauit autem Dominus meritis Beati Dominici Patris noſtri Ordinem noſtrum, & dedit ei viros excelſos in verbo gloriæ: quorum alij fuerunt Doctores illuſtres; qui profunda fluuiorum, & abdita diuerſarum ſcientiarum ſcrutantes, obſcura produxerunt in lucem, & diuerſos libros, & commentarios ad corroborationem fidei, & ædificationem Eccleſiæ, & ad Sacræ Scripturæ explanationem, diuerſis locis, & temporibus ediderunt. Alij verò fuerunt inſignes Summi Pontifices, Cardinales, & Epiſcopi. Alij fortes ſummâ conſtantiã vſque ad ſanguinem pro fide decertantes, & pro ea ſtrenuè martyrium ſuſtinentes. Alij Prædicatores celebres, qui ad iuſtitiam erudientes multos, illuxerunt in firmamento Eccleſiæ, & diuerſas mundi partes verbis atque exemplis illuſtrauerunt. Diſpergente namque Beato Dominico Patre Noſtro fratres ſuos tamquã quoſdam radios, immò tamquam quædam luminaria: vbique terrarum cœperunt homi-

mines ſubmittere corda, & corpora ſuauiſsimo iugo Chriſti, indueruntque habitum Ordinis noſtri Prælati, Decani, Præpoſiti, Archidiaconi, Abbates, Priores Monachi, Canonici regulares, diuerſorumque facultatum Doctores; & alij viri illuſtres ac Principes, vitâ & ſcientiâ eminentes: qui veluti filij Iſrael germinantes creuerunt, & multiplicati ſunt ac roborati nimis, & intra breue temporis ſpatium per totum mundum diffuſi Prouincias omnes citrà, & vltrà mare fratribus Ordinis impleuerunt, ac Vrbes, Ciuitates, Oppida, Eccleſijs, Collegijs, & Conuentibus ornauerunt. Hunc etiam Sanctiſsimum virum Gregorius IX. Sanctorum catalogo adſcripſit qui teſtimonium de eius ſanctitate perhibens, coram Cardinalium Collegio dixiſſe fertur: *Tantum de huius viri ſanctitate dubito, quantum de ſanctitate Apoſtolorum Petri, & Pauli*. Ideo in litteris canonizationis illius ſic dicit: *Ætate creſcente creuit & gratia in hoc Sanctiſſimo viro Dominico; quandoquidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum, ad Dei eloquia dedit animum: & per Euangelium Chriſti multos generans, in conuerſatione tàm ſtrenuæ multitudinis, Euangelicæ dignitatis officium, & Prædicatoris nomen, & opus in terra meruit habere maiorum: Paſtor & Dux in populo Dei factus, nouum Prædicatorum Ordinem inſtituit, meritis & exemplis ornauit, nec confirmare deſijt miraculis euidentibus & approbatis*. Hæc ille.

f Et tibi N. Magiſtro Ordinis.) Declaramus, quòd vt habetur in Capitulo apud Caſtras 1352. quod in ipſa profeſsionis forma, quæ noſtris Conſtitutionibus eſt inſerta, ſi tempore quo quis profitetur, Ordo Magiſtrum habuerit, tunc nomen proprium Magiſtri exprimatur in ipſa forma profeſsionis. Si verò illo tempore Ordo Magiſtrum non habuerit, talis profitens obedientiam Præſidenti promittat vice Magiſtri Ordinis: abſque expreſſione nominis cuiuſcumque, videlicet dicendo; Et tibi N. Priori talis Conuentus, vice Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum. Item declaramus, quòd ideò ſoli Magiſtro Ordinis, vel alteri nomine eius fit profeſſio, & promittitur obedientia: vt vnitas Ordinis, & profeſſionis ſeruetur, quæ ab vnitate vnius capitis, cui omnes tenemur obedire dependet: qui eſt proprius & immediatus Prælatus omnium Fratrum, & Conuentuum totius Ordinis. Et poteſt

poteſt omnes Prælatos, & Officiales eiuſdem Ordinis inſtituere, & deſtituere: & eorum officia, & authoritates limitare. Qui ſtatim poſtquam eſt electus, curam omnium animarum Fratrum ipſius Ordinis plenè habet, & liberè gerit, ipſoſque Fratres authoritate propriâ ligare poteſt, & abſoluere; ijdemque Fratres ſibi tenentur deuotè, & humiliter obedire, ſicut patet in priuilegio, quod dicitur *Mare magnum* Alexandri IV. Clementis IV. Bonifacij VIII. Benedicti XI. Gregorij XV. Martini V. Eugenij IV. & Sixti IV. vbi omnia prædicta expreſsè continentur.

g Secundùm Regulam Beati Auguſtini.) Declaramus, quòd inter multas & varias Regulas, ſub quibus diverſi Religioſi militant Deo in Eccleſia Occidentali: Regula Beati Auguſtini multùm videtur excellere. Primò, ratione ſui exemplaris vnde fuit aſſumpta, quæ fuit Regula Apoſtolica. Vnde Eccleſia de ipſo cantat: *Cœpit viuere ſecundùm Regulam ſub ſanctis Apoſtolis conſtitutam*, Et ipſe in quodam ſermone dicit: *Apoſtolica vita optamus viuere*. Secundò, ratione antiquitatis, quia non ſolùm modernas Regulas, ſed etiam multo tempore Regulam Beati Benedicti præceſſit. Nam Sanctus Auguſtinus obijt anno Domini 425. Beatus Benedictus obijt anno Domini 509. & ſic patet, quòd Beatus Auguſtinus præceſſit Beatum Benedictum annis 84. Tertiò, ratione conditionis ſui Authoris: qui fuit authoritate Epiſcopus, vitâ ſanctiſſimus, ſcientiâ doctiſſimus. Quartò ratione moderationis, & diſcretionis. Nam Sanctus Auguſtinus in ſua Regula ſic ſeruat mediocritatem, quod nec multitudine, nec paucitate, nec obſcuritate, nec grauitate mandatorum cadit in extremum. Quintò, apparet laus Regulæ iſtius à materia eius; quia maximè verſatur circa ſpirituales actiones: ſicut eſt dilectio Dei & proximi, vnitas cordium, conformitas morum, caſtitas corporum, communitas rerum, ſtudium Scripturarum, correctio vitiorum, obedientia Prælatorum, & ſimilia, vt patet per totam Regulam. Sextò, ratione authoritatis, & antiquitatis, & multitudinis Ordinum, & locorum, in quibus prædicta Regula obſeruatur. Sub hac enim Regula Sancti Auguſtini militant Deo, Eccleſiæ Cathedrales, Religioneſque diverſæ. Nam præter illas, quæ communiter Canonicorum appellantur, ſub eâ militant quamplurimi Sacri Ordines

dines tam Regulares, quàm Militares ab Eccleſia approbati.

h Et inſtitutiones Fratrum Prædicatorum.) Declaramus, quòd Conſtitutiones noſtræ continent ſtatuta diſcreta, & valdè conformia fini Religionis, quæ quidem tenentur Fratres ſeruare eo modo, quo in eis continentur: hoc eſt præcepta, & ſtatuta ſimplicia, vt ſtatuta; dato quod Prælatus ſuus non mandet, nec dicat eis, quod ea ſeruent, quia quilibet tenetur ſeruare ea, quæ pertinent ad ſtatum ſuum. Et licet in profeſſione non promittant principaliter ſeruare Conſtitutiones, ſed tantùm obedire ſecundùm eas, tamen eo ipſo, quod aliquis profitetur Ordinem Fratrum Prædicatorum, promittit ex conſequenti, & implicitè ſeruare ſpectantia ad ipſum Ordinem; licet in tali profeſſione hoc non promittat expreſsè. Nam ex ſua profeſſione, vt dicit Sanctus Thomas, tenetur quilibet Frater Ordinis noſtri principaliter, directè, & abſolutè ſeruare ſubſtantialia Religionis, & præcepta in Regulâ, vel Conſtitutionibus poſita, aut a Prælato facta: ad obſeruandum verò alia ſtatuta non obligatur ex ſua profeſſione abſolutè, ſed ſub tali conditione, quòd ſi omitteret, vel tranſgrederetur illa, non incurreret culpam, ſed tantùm pœnam. Et ideò tranſgreſſio illorum, quæ in ſua profeſſione Religioſus abſolutè vouit, & promiſit, obligat eum ad peccatum mortale. Tranſgreſſio verò illorum ſtatutorum, quæ non abſolutè, ſed ſub illa conditione in ſua profeſſione ſeruare promiſit, non obligat ad culpam, ſed ad pœnam. Prædictæ autem Conſtitutiones, quia non continent niſi ſtatuta honeſta, & rationabilia, ſunt per Sedem Apoſtolicam confirmatæ: ſicut patet in priuilegio, quod dicitur *Mare magnum* Alexādri IV. Clementis IV. Nicolai IV. Bonifacij VIII. Benedicti XI. Ioannis XXII. Gregorij XI. Martini V. Eugenij IV. & Sixti IV.

i Fratrum Prædicatorũ.) Declaramus, quòd hoc nomen PRÆDICATORVM fuit impoſitum Ordini noſtro ab Innocentio III. qui dum ſcriberet Beato Dominico, & Fratribus ſuis, impoſuiſſetque Scriptori, vt ſcriberet hoc modo: Fratri Dominico, & Socijs: ſtatim reuocauit, & dixit: Scribe hoc modo: Fratri Dominico, & cum eo prædicantibus. Statimque aliquantulum plus conſiderans: Noli, inquit, ſic dicere; ſed ſcribe hoc modo: Magiſtro Dominico, & Fratribus Præ-

Prædicatoribus. Et ex tunc ipſe Beatus Dominicus Pater noſter, & Filij ejus cœperunt ſe Fratres Prædicatores vocare, cœperuntque in Curia, & vbique ab omnibus ſic vocari, iuxtà illud Iſaiæ: *Vocabitur tibi nomen nouum, quod os Domini nominauit*. Fuit etiam hoc nomen ab Honorio III. approbatum, & poſtea à Gregorio IX. in Bulla Canonizationis Beati Dominici confirmatum, & ab eodem Sancto Patre Dominico longè ante ardentiſſimis deſiderijs, orationibus, lachrymis, & multiplicibus meritis felicitèr obtentum. Et verè hic Ordo re, & nomine dicitur PRÆDICATORVM, quia principaliter ad prædicationem, & ſalutem animarum eſt inſtitutus. Eſt autem hic Ordo arctior, quàm appareat, & eius auſteritates magis in exiſtentia, quàm in apparentia conſiſtunt. Præterea hic Ordo ratione inſtitutionis antiquioris, & approbationis, alios Mendicantium Ordines antecedit. Nam præcedit Ordinem Minorum, vt expreſsè ponit Gloſſa in cap. *Quorumdam* in verbo *Prædicatorum* de electíon. lib.6. & gloſ. 21.cap.tit. *de pace, & tregua*: & Ioan. Andr. in cap. *Ioannes de Teſtamentis*, dicens: quod Ordo Prædicatorum excedit Ordinem Minorum ratione antiquioris inſtitutionis, ſicut litteræ in prædictis iuribus dicunt. Et hoc notat Petrus de Angar. aſſignans tempus inſtitutionis prædictorum Ordinum. Nam Ordo Prædicatorum, quantùm ad ſui exordium, cœpit ſub Beato Dominico in partibus Toloſanis anno Domini 1203. vbi Toloſam aduenìens, hoſpitem ſuum hæreticum conuertit ad Fidem. Poſtea fuit confirmatus ab Honorio, anno Domini 1216. xi. kalendas Ianuarij apud Sanctam Sabinam, Pontificatus ſui anno primo. Obijt autem Beatus Pater Dominicus Boloniæ anno Domini 1221. 8. Idus Auguſti. Fuit autem Canonizatus Beatæ per Gregorium IX. anno Domini 1234. 8. Idus Iulij. Ordo autem Minorum, quantùm ad ſui exordium, cœpit ſub Beato Franciſco in partibus Thuſciæ anno Domini 1207. & poſtea confirmatus fuit ab Honorio III. anno Domini 1223. Pontificatus ſui anno octauo. Quæ tempora ponit etiam Io. Andr. in cap. *Quorumdam*; & ſequitur eum ibi Dominicus, dicens, quod per illam gloſſam haberi poteſt, qualiter Religioſi debeant ordinari in proceſſionibus, & in alijs actibus, quibus interſunt. Secundò, Ordo Prædicatorum inter cæteras Religiones præſtantiſſimus eſt, propter perfectionem finis; quemad-

admodum ſupra dictum eſt.

Præterea Ordo Prædicatorum præſtat inter alios Ordines, ratione maioris arctitudinis, & aſperitatis. Eſt enim arctior omnibus Religionibus Mendicantium, propter parcitatem cibi, & longiora ieiunia. Non enim comedunt carnes, & ieiunant à quartadecima die Septembris vſque ad feſtum Paſchæ Reſurrectionis, & alia plura in Conſtitutionibus præſcripta ieiunia obſeruant. Quapropter Clemens V. interrogatus à quodam Milite, vt ſibi conſuleret, quem Ordinem deberet intrare, an Prædicatorum, an Minorum? ſic reſpondit: Sciſcitaris quem tibi ex Fratrum Prædicatorum, vel Minorum Ordinibus præeligendum eſſe declaremus; id præcipuè conſcientiæ tuæ relinquimus. Magis enim tu ſcire poteris vtriuſque Ordinis obſeruantias, quæ non ſunt pares in omnibus, & in diuerſis articulis excedentes ſunt, & exceduntur. Alterius quidem iſtorum Ordinum lectus eſt durior, nuditas grauior, & vt nonnulli iudicant, paupertas profundior. Et alterius cibus eſt parcior, longiora ieiunia, & vt nonnulli autumant, ſanctior diſciplina. Neutrum ergo alteri præferimus, ſed in vna & arctiſsima paupertate fundatos, ad vnum tendere finem credimus, ſalutem videlicet animarum. Et ideò ſiue hunc, ſiue illum elegeris, arctam viam ingredieris, & per portam intrabis anguſtam ad terram mellifluam, & præ cæteris ſpecioſam. Sic ergo vni iſtorum adhæreas, vt amore ab altero non diſcedas: Frater enim Prędicator reprobatus eſt, qui Minores non diligit; & Frater Minor eſt execrabilis, qui Ordinem Prædicatorum odit, vel contemnit. Hæc ille. Ex prædictis omnibus patet dignitas, & excellentia Ordinis Prædicatorum.

k Quod ero obediens tibi, tuiſque ſucceſſoribus.) Declaramus, quòd ex voto noſtræ profeſsionis, tenemur & obligamur caſtè, & ſine proprio viuere, & Regulam, ac Conſtitutiones non contemnere: & præcepto in Regula, vel in Conſtitutionibus contento, vel à Prælato facto, in his quæ ſunt ſecundùm Regulam, & Conſtitutionem, vſque ad mortem incluſiuè obedire.

Item declaramus, quòd Religioſus non tenetur in omnibus obedire Prælato ſuo, videlicet in his, quæ ſunt contra præcepta Dei, & Eccleſiæ, vel contra Regulam, vel quæ diſpenſationem Prælati non admittunt: in dubijs autem tenentur omnes obedire, vt habetur 33. qu. 1. cap. *Quid culpatur*.

Item

Item declaramus, quòd *Religio*, vt dicit Sanctus Bernardus, *Profeſſores ſuos ſimiles Angelis facit, diſſimiles hominibus immò imaginem Dei in homine ad inſtar Baptiſmi reformat*. Pro conſtanti enim habetur, quòd per profeſſionem tanquàm per Crucis aſſumptionem, conſequitur quis remiſſionem omniũ peccatorum, vt Sanctus Thomas docet 2. 2. qu. vlt. art. 3. ad 3. iſtis verbis: Si aliquibus eleemoſynis factis homo poteſt ſtatim ſatisfacere pro peccatis ſuis, ſecundùm illud Danieli 4. *Peccata tua eleemoſynis redime*, multò magis in ſatisfactione pro omnibus peccatis, ſufficit quod aliquis ſe totaliter Diuinis obſequijs mancipet per Religionis ingreſſum: quæ excedit omne genus ſatisfactionis, etiam publicæ pœnitentiæ; vt habetur in decretis 33. qu. 2. cap. *Admonere*. Sicut etiam holocauſtum excedit ſacrificium, vt Gregorius dicit *ſuper Ezechielem*. Vnde dicitur in vitis Patrum, quod eandem gratiam conſequuntur Religionem intrantes, quam conſequuntur baptizati. Igitur cùm per profeſſionem det homo omnia bona exteriora quæ habet, & habere poſſet, vouendo paupertatem; & omnia bona corporis, vouendo caſtitatem; & libertatem voluntatis cum omnibus bonis animæ vouendo obedientiam, quæ excedũt quaſcumque eleemoſynas: per eandem conſequitur remiſſionem omnium peccatorum ſuorum. Item profeſſio liberat profitentem ab omni voto ſimplici, ſiue ſit reale, ſiue perſonale, ſiue mixtum: qui etiam ſi vouiſſet arctiorem Religionem, profitendo latiorem liberatur, vt habetur cap. penult. *de Regularibus* lib. 6. licet malè fecerit omittendo perfectam adimpletionẽ voti ſimplicis, quod ſubditur in eodem Capitulo. Pro voto tamen non completo, erit eidem pœnitentia imponenda. Non tamen profeſſio liberat quempiam ab omni debito humanò pecuniario, ex delicto, vel quaſi ex contractu, vel etiam quocumque modo facto: quia, vt docet Sanctus Thomas 2. 2. quæſt. 189. art. 6. ad 3. argumentum: ille, qui eſt obligatus ad aliquid certum, non poteſt illud licitè prætermittere facultate exiſtente: & ideò ſi quis ſit obligatus, vt alicui rationem ponat, vel vt certum debitum reddat, non poteſt hoc licitè prætermittere, vt vota Religionis profiteatur: quemadmodum ſuperius cap. *de Recipiendis* num. 2. fuſiùs dictum eſt.

II.

l NOuitiorum veſtes hoc modo benedicantur in profeſſione. ℣. Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam. ℟. Et ſalutare tuum da nobis. ℣. Dominus vobiſcum &c.

Oremus.

DOmine Ieſu Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es, obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam, vt hoc genus veſtimentorum, quod Sancti Patres ad innocentiæ, & humilitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere digneris; vt qui hoc uſus fuerit, te induere mereatur Chriſtum Dominum noſtrũ. Amen. Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta.

In quolibet Conuentu habeatur liber particularis, in quo ſcribantur omnes, qui faciunt profeſſionem: ibi notando annum, menſem, & diem, & nomen Prælati recipientis ad profeſſionem; & ſub quo Magiſtro Ordinis.

l Nouitiorum veſtes in eorum profeſſione benedicantur.) Declaramus, quòd hæc benedictio veſtium ſumpta eſt ex cap. *Statuimus*, Extrau. *de Regular.* vbi ſic dicitur: Statuimus, quòd in Religionibus, vbi non eſt diſtinctus patenter habitus Nouitiorum ab habitu Profeſſorum, in profeſſione veſtes eorum, ſcilicet ſcapulare, & huiuſmodi debeant benedici: vt ſic ſit diſtinctus habitus Profeſſorum ab habitu Nouitiorum per hoc, quod ille eſt benedictus, habitus verò Nouitiorum non eſt benedictus. Et ideò in Ordine Prædicatorum videtur, quòd hoc deberet ſeruari, quòd Nouitijs quando recipiuntur ad habitum, non detur, ſi commodè fieri poteſt, ſcapulare benedictum. Profeſſi autem quando de nouo ſibi faciunt ſcapularia, debent à Prælatis ſuis ea facere benedici; quia ſcapulare benedictum eſt habitus Profeſſorum in Ordine Prædicatorum.

CAP. XVI.

De Leui Culpa.

I.

a LEuis culpa eſt, ſi quis mox vt ſignum factum fuerit, non relictis omnibus, cum matura feſtinatione differat ſe præparare: vt ad Eccleſiam ordinatè, & compoſitè, quando debuerit veniat. Si quis ad Gloria primi Pſalmi non adfuerit. Si quis in Choro malè legendo, vel cantando offendens, non ſtatim ſe coram omnibus humiliauerit. Si quis Diuino non intentus officio, vagis oculis, *b* & motu irreligioſo, leuitatem mentis oſtenderit. Si quis in Eccleſia, vel in Dormitorio, vel in Cellis aliquid inquietudinis fecerit. Si quis in Choro riſerit, vel alios ridere fecerit. Si quis lectionem ſtatuto tempore non præuiderit. Si quis aliud cantare, vel legere præſumpſerit, quàm quod communis probat vſus.

a Leuis culpa eſt.) Declaramus, quòd Capitula de levi, graui, grauiori, & grauiſſima culpa fuerunt edita ante primum Capitulum Generaliſſimum: & in ipſo, quod fuit celebratum Pariſijs 1228. fuerunt confirmata, & ordinata. Et tunc temporis non erat adhuc edita illa Conſtitutio, quæ declarat, Conſtitutiones noſtras non obligare nos ad culpam, ſed ad pœnam: ſed poſtmodum ad conſulendum paci totius Ordinis, & remouendum ſcrupulum à conſcientijs Fratrum, qui timebant ne tranſgreſſio Conſtitutionum obligaret nos ad culpam; fuit poſtea in ſecundo Capitulo Generaliſſimo celebrato Pariſijs anno Domini 1236. facta illa Conſtitutio, & in proœmio poſita. Et ſic ante præfatam Conſtitutionem, tranſgreſſio Conſtitutionum, quo ad ea, quæ non ſunt eſſentialia, nec habent annexum præceptum, vel contemptum, obligabat ad peccatum veniale: ſiue talis tranſgreſſio eſſet facta ex negligentiâ, inaduertentiâ, obliuione, leuitate, fragilitate, vel ex aliqua aliâ conſimili causâ. Et propter hoc fuit poſitum Capi-

tulum de leui, & graui culpa; quia pro illo tempore faciens, vel omittens aliquid eorum, quæ continentur in prædictis Capitulis, incurrebat culpam leuem, vel grauem. Poſt verò illam Conſtitutionem editam, tranſgrediens prædictas Conſtitutiones, licet ex vi Conſtitutionum nullam incurrat culpam, poteſt tamen aliàs illam incurrere: vt ex Diuo Thoma 2. 2. quæſt. 186. art. 9. ad 1. ſupra dictum eſt, Ad quod reſpiciens Conſtitutio diſtinxit Capitula de leui, graui, grauiori, & grauiſſima culpa: & eâdem de cauſa, Capitulum quotidianum, in quo Fratres de huiuſmodi tranſgreſſionibus ſe accuſant, dicitur Capitulum de culpis.

b Et motu irreligioſo leuitatem mentis oſtenderit.) Declaramus, quòd quamvis motus irreligioſus leuitatem mentis oſtendens, & riſus diſſolutus, & vagus, ac vanus oculorum aſpectus, & otioſus ſermo, & vaniloquus, & alia huiuſmodi, ſint peccata venialia: non tamen ideò peccata ſunt, quia per Conſtitutiones noſtras ſunt prohibita, ſed quia de ſe ſunt mala. Et ideò ex tranſgreſsionibus prædictorum, non ſolùm obligamur ad pœnam taxatam, vel taxandam, ſed etiam ad venialem culpam.

II.

ITem levis culpa eſt, ſi quis ad prædicationem vadens otioſa locutus fuerit, vel egerit. Si quis diſſolutè riſerit, cachinnis vel ludis, dictis vel factis alios ad ridendum concitauerit. Si quis oculos vagos per plateas vel villas eundo, ad vanitates frequenter direxerit. Si quis in vigilia Annunciationis, & Natiuitatis Domini in principio Capituli per negligentiam non adfuerit: vt pronunciatis redemptionis noſtræ exordijs *c* corde & corpore gratias agat Redemptori. Si quis de via veniens edâem horâ (ſi fieri poteſt) benedictionem accipere neglexerit, vel abſque eâ plus vna nocte moraturus exierit. Si quis ad lectiones dormierit. Si quis temporibus ſtatutis, cum alijs lectionem auditurus non adfuerit. *d* Si quis libros interdictos legerit.

Cor-

c Corde & corpore gratias agat.) Declaràmus, quòd in vigilia Annunciationis, quando à Lectore pronunciatur *Annunciatio Dominica*: & in vigilia Natiuitatis Domini, quando dicitur *Ieſus Chriſtus* &c. debent Fratres humiliter toto corpore ſe proſternere, eo modo, quo in Capitulo de Inclinationibus dictum eſt.

d Si quis libros interdictos legerit.) Declaramus, libros interdictos, de quibus hæc loquitur Conſtitutio, non eſſe illos, quorum lectio ab Indice, & à Canone omnibus Chriſtifidelibus prohibetur: tales enim libros legere grauiſsima culpa eſt, quandoque ſub anathematis pœnâ ab Eccleſiâ interdicta; ſed eſſe alios libros, qui continent inutiles, ac friuolas, ſiue narrationes, ſiue fabulas, ſiue inuentiones, aut vanitates. Horum enim quoque lectio dedecet Religioſum ſpiritualibus rebus omninò addictum.

III.

ITem leuis culpa eſt, ſi quis Eccleſiæ, vel Altaris ornamenta negligenter tractauerit. Si quis veſtes ſuas, aut libros in loco ſtatuto honeſtè non depoſuerit, vel negligenter tractauerit. *e* Si indumenta, vel alia Fratri data, vel conceſſa, ſine ipſius licentia, per ſe alius acceperit. Si quis aliquid vtenſilium fregerit, vel perdiderit. Si quis cibi, vel potus aliquid effuderit. Si liber, in quo legendum eſt, cuiuſcumque neglectu defuerit. Si quis aliquid dixerit, vel egerit, vnde offendantur Fratres.

e Si indumenta, vel alia Fratri data &c.) Declaramus, quod licet nobis ſint omnia communia, vt habetur in Regula, non eſt tamen in poteſtate cuiuſque accipere, id quod alteri ad vſum conceſſum eſt. Immò hæc acceptio furtiua in materia graui, abſque licentia Prælati, propria authoritate, eſſet peccatum mortale: Nec de hac loquitur Conſtitutio, ſed de acceptione quarumdam rerum manualium, quibus promiſcuè ſolent vti Religioſi: etiam abſque ſpeciali licentia Prælati, & ſolùm interueniente licentiâ eius, qui habet rem ad vſum. Sicut in eâdem materia graui non poteſt Frater,

qui habet rem ad vſum, concedere alteri Fratri talem rem abſque licentia Prælati.

IV.

ITem leuis culpa eſt, ſi quis cibum, vel potum abſque benedictione ſumpſerit. Si quis in Conuentum horâ quâ debet venire diſtulerit. Si quis ad Capitulum, vel collationem non venerit, vel communi refectioni non interfuerit. *f* Si quis commune mandatum dimiſerit. Si quis clamans in clamatione ſua iurgium fecerit. Si quis eum, à quo proclamatus fuerit, eodem die *g* quaſi ſe vindicando, clamare præſumpſerit.

f Si quis commune mandatum dimiſerit.) Declaramus, quòd commune mandatum dicitur illud, quod nec habet præceptum, vel excommunicationem annexam, nec materiam grauem; ſed in communi iniungitur à Prælato, attentis ijs, quæ communiter accidunt. Hoc ergo mandatum dimittere, eſt leuis culpa, ſecus autem in alijs mandatis.

g Qnaſi ſe vindicando clamare pręſumpſerit.) Declaramus non fieri ſermonem in præſenti Conſtitutione de vera vindicta, hæc enim plus quàm leuis culpa eſt: ſed de quaſi vindicta; quæ ſcilicet præſefert aliquam apparentiam vindictæ, & excuſatur à mortali, vel ex obreptione, vel ex paruitate materiæ.

V.

h ITem leuis culpa eſt ſi quis cū iuramento (vt loquendo fieri ſolet) aliquid negauerit, vel affirmauerit. *i* Si quis turpem ſermonem, vel vaniloquium dixerit, vel (quod grauius eſt) in vſu habuerit. Si quis eorum, qui officijs deputati ſunt, in aliquo negligens repertus fuerit: vt ſunt Priores in Conuentu cuſtodiendo, Doctores in docendo, Studentes in ſtudendo, Scriptores in ſcribendo, Cantores in officijs ſuis, Procuratores in exterioribus procurandis,

dis, veſtiarij in veſtibus prouidendis, cuſtodiendis & reficiendis: infirmorum Cuſtos in infirmis cuſtodiendis, procurandis, & reficiendis; & mortuis neceſſarijs miniſtrandis: & cæteri in officijs ſuis, vt iniunctum eſt eis. Clamatis, vel proclamantibus ſe de ſupradictis, detur pœnitentia, ſecundùm quòd Prælato videbitur expedire.

h Si quis cum iuramento (vt loquendo fieri ſolet &c.) Declaramus, quòd conſultò hic interponitur parentheſis, ſcilicet, vt loquendo fieri ſolet: ut denotetur iuramentum, quod eſt veniale.

i Si quis turpem ſermonem &c.) Declaramus id quoque intelligendum eſſe de turpiloquio, quando non eſt peccatum mortale: & vniuerſaliter de omnibus alijs ſuperius in hoc Capitulo poſitis, idem intelligendum eſt; quod ſunt leuis culpa tunc, quandò non accedunt ad rationem peccati mortalis: tunc enim deberent puniri, pœnâ grauioris culpæ, vt in cap. *de grauiori culpa* dicetur.

CAP. XVII.

De Graui Culpa.

I.

a GRauis culpa eſt, ſi quis inhoneſtè in audientia ſecularium, cum aliquo contenderit. Si Frater cum Fratre intus vel extra lites habuerit. Si quis alicui Fratri opprobrium dixerit. Si quis mendacium de induſtriâ dixiſſe deprehenſus fuerit. *b* Si quis ſilentium non tenere in conſuetudinem duxerit. Si quis culpam ſuam, vel alterius defenderit. Si quis in illum, à quo proclamatus eſt, vel in quemlibet aliũ maledicta, ſeu verba inordinata, & irreligioſa malitiosè inuexiſſe deprehenſus fuerit. Si quis Fratri præteritam culpam, pro qua ſatisfecit, improperauerit.

a Grauis culpa eſt.) Declaramus, quòd quamuis in hoc

hoc Capitulo multa contineantur, quæ de ſe culpa ſunt, ſicut dicere opprobrium Fratri, vel mendacium de induſtria dicere, vel maledicta, & verba inordinata, & irreligioſa malitiosè proferre: mala de Patribus, & Fratribus euomere, ieiunia ab Eccleſia inſtituta ſine causâ, & licentiâ frangere, & alia huiuſmodi; non tamen ideò culpa ſunt, quia à Conſtitutionibus ſunt prohibita, ſed quia de ſe mala ſunt, vel à jure Diuino, aut Eccleſiaſtico prohibita. Vnde tranſgreſſor in talibus duplicem incurrit pœnam: vnam ſcilicet Sacramentalem, ex eo quod culpam committit, quæ non poteſt deleri, niſi per contritionem, & confeſſionem, quando culpa eſt mortalis; aliam verò pœnam incurrit, ex eo, quòd tranſgreditur Conſtitutionem.

b Si quis ſilentium non tenere in conſuetudinem duxerit.) Declaramus, omnem Fratrẽ aſſuetum ad quoſcumque defectus in iſto Capitulo dumtaxat, & præcedenti enumeratos, debere puniri pœnâ grauis culpæ, ſicut vult Conſtitutio de aſſuetis ad ſilentij fractionem, ſicut fuit declaratum Venetijs 1357. Nam grauius punitur, qui ex conſuetudine, quam qui ex ſimplici tranſgreſſione offendit.

II

c ITem grauis culpa eſt, ſi quis mala de Patribus, aut Fratribus, vel domibus ſuis, vel Sororibus malitiosè euomuerit: quæ teſtimonio Fratrum ſuorum probare nequiuerit. *d* Si quis abſque licentia, & magna neceſſitate equitauerit, *e* vel carnes comederit, vel etiam in via pecuniam portauerit, vel portari procurauerit. Si quis procedens vbi fœminæ ſunt, oculum fixerit (ſi tamen hoc in vſu habuerit) vel cum fœmina ſolus non de confeſſionibus, vel honeſtis locutus fuerit. Si quis ieiunia ab Eceleſia inſtituta fregerit ſine cauſa, & licentia. *f* Si quis litteras alicui miſerit, vel ſibi miſſas legerit, quas primitùs ſuo Præſidenti non oſtenderit; Magiſtris in Theologia, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, & Prædicatoribus Generalibus

bus dumtaxat excepti s

c Si quis mala de Patribus, aut Fratribus &c.) Declaramus, quòd euomere mala de Patribus, aut Fratribus, ex genere ſuo eſt graue delictum: & longè grauius, ſi talia mala teſtimonio Fratrum probari non poſſint. Neque clauſula illa poſita in Conſtitutione, ſcilicet, quæ teſtimonio Fratrum ſuorum probare nequiuerit, habet exceptionis rationem, firmantis regulam in contrarium: quaſi ſenſus ſit, tunc non eſſe grauem culpam, quando illa mala, teſtimonio Fratrum probare poſſunt; ſed ponitur ad declarandam maiorem grauitatem culpæ.

d Si quis abſque licentia, & magna neceſſitate equitauerit.) Declaramus, quòd cum equitare maximè repugnet ſtatui Mendicantium, qui ex eleemoſynis viuunt: nullus Frater Ordinis noſtri ſine neceſſitate, & licentia (quando habet Prælatum in promptu) vel ſine magna neceſſitate debet equitare, ſed pedes vadat. Et ſi ſecus factum fuerit, grauiter puniantur tranſgreſſores, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Pariſijs 1264. Et in Capitulo apud Ferrariam 1290. ordinatum fuit, quòd Conſtitutio de non equitando ſtrictiſſimè obſeruari debeat, & maximè per territoria, vbi Conuentus habemus; & quòd tranſgreſſores, per Priores Prouinciales, & per Viſitatores acriter, & grauiter puniri debeant. Et idem fuit ordinatum Romæ 1569. & innouatum Venetijs 1592. Vbi præſertim fuit ordinatum, ne Conuerſi equitarent, niſi ex magna neceſſitate. Quod vero dicitur, de pecunijs in via non portandis, id intelligendum eſt, ſi quis ſine licentia Superiorum ſuorum eas portauerit.

e Vel carnes comederit.) Declaramus, quòd Prælati poſſunt cum Fratribus ſuis etiam extrà caſum infirmitatis ex cauſa rationabili, quantum ad eſum carnium, diſpenſare. Subditi autem non debent ſine licentia, vel magna neceſſitate carnes comedere, ſicut in *Capitulo de Ieiunijs* dictum eſt.

f Si quis litteras alicui miſerit.) Declaramus, quòd in Capitulo Pariſijs celebrato 1234. ſic fuit ordinatum: Volumus, & ordinamus, quòd nullus Prior in hoc deferat alicui, quin litteras accipiendas, & mittendas legat. Et in alio Capitulo 1243. ibidem celebrato fuit ordinatum, quòd Fratres non mittant litteras, etiam non ſigillatas, nec reci-

piant

piant ſine licentia ſui Prælati. Et in alio Capitulo ibidem celebrato 1264. ſic dicitur: Fratres qui miſerunt, vel in poſterum miſerint litteras, vel memorialia non oſtenſa Prælato ſuo, vel ſibi miſſas legerint, niſi habitâ prius licentiâ, grauius puniantur. Et in Capitulo Treueris 1289. ſic dicitur: Inhibemus diſtrictè, ne fratres litteras, vel cedulas, vel alia quæcunque memorialia legant, vel tranſmittant, vel ſibi tranſmiſſa aperiant: ſine eorum Superiorum inſpectione, vel licentiâ ſpeciali. Et hoc idem fuit in diuerſis alijs Capitulis ordinatum, præſertim Venetijs 1592. in hunc modum: Nullus Frater noſtri Ordinis, præter exceptos in Conſtitutionibus noſtris, audeat litteras aliquas ad aliquem, præterquàm ad Superiores mittere: niſi prius à proprio Prælato viſæ, & ſubſcriptæ fuerint; nec ad ipſum miſſas legere, vel aperire, niſi prius eaſdem Superiori ſuo legendas præſentauerit, ſub pœnâ carceris per menſem, & alijs, Superioribus arbitrarijs.

III.

g PRo huiuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus, & non proclamatis, tres correctiones in Capitulo dentur: & tres dies in pane, & aqua ieiunent. Clamatis verò vna dies, & vna correctio ſuperaddatur. Præter hæc autem, Pſalmi, & veniæ ſecundùm quòd diſcretioni Superioris viſum fuerit, pro qualitate culparum iniungantur. Eâdem pœnâ digni ſunt, qui poſtquam miſſi fuerint, ſine licentia reuerti præſumpſerint, *h* vel vltrà terminum ſibi aſſignatum moram fecerint ſine rationabili cauſa: vel ſi quis pro victu & veſtitu, vel qualibet alia re murmurauerit. Caueat autem quilibet frater *i* ne proclamet aliquem in Capitulo de crimine, (etiam de auditu) niſi ipſum crimen poſſit probare. Quòd ſi accuſatus negauerit, & accuſans in probatione defecerit, pœnâ accuſato debitâ puniatur. *k* Ne autem vitia occultentur, Prælato ſuo denunciet, quod

quod viderit, vel audiuerit.

g Pro huiuſmodi culpis, & his ſimilibus veniam petentibus, &c.) Declaramus, quòd fratres de his quæ continentur in iſto, & in Capitulo de Leui culpa, tenentur ſe in Capitulo de culpis accuſare, & pœnitentiam ſibi iniunctam facere: ſicut ſupra in cap. de ſilentio dictum eſt; quòd fratres debent ſe de ſilentio, ſicut & de alijs culpis in Capitulo accuſare. Et de Capitulo quotidiano dicitur, quod fratres qui ſe reos intellexerint, humiliter culpas ſuas confiteantur. Hoc tamen intelligendum eſt, quando perpetratio culparum grauium, eſt talis naturæ propter ſuam notorietatem, quod poſſit in iudicium deferri. Si verò talis perpetratio ſit occulta, non obligat Conſtitutio perpetrantem vt ſe prodat.

h Vltrà terminum ſibi aſſignatū moram fecerint.) Declaramus, quòd Fratres exeuntes à Conuentu ſine licentia, vel cum ſocio non ſibi à Prælato deputato: debent puniri eâdem pœnâ, qua puniuntur in Conſtitutionibus ij qui vltrà terminum ſibi aſſignatum, moram fecerint; vel ſine licentia reuerti præſumpſerint, prout exprimitur in hoc Capitulo: ſicut declaratum fuit Romæ 1558. Immò quia grauius eſt egredi domo ſine licentia, quàm vltrà terminum aſſignatum extra domum moram facere: illud ſeuerius puniendum eſt, quàm iſtud. Declaramus etiam pro huiuſmodi Conſtitutionis obſeruantia, iſtud quoque ſæpius ordinatum, Romæ 1608. confirmatum eſſe: vt cuique fratri è domo exeunti, nominatim ſocius aſſignetur à Prælato, nec vlli detur licentia exeundi, niſi ei ſimul ſocius deſignetur. Fratres verò cùm in domum redierint, quamprimum ſe ſiſtere debent Præſidenti Conuentus, vt acceptâ ab eo benedictione, ipſe ſciat, quid de eis actum ſit. Id verò toties quoties exierint, & redierint, facere debent, Romæ 1601.

i Ne proclamet aliquem in Capitulo de crimine.) Declaramus, quòd huiuſmodi proclamationes, quæ in Capitulis Religioſorum fieri ſolent, ſunt de quibuſdam leuibus quæ famæ non derogant: & ideò potius ſunt quædam commemorationes oblitarum culparum, quàm accuſationes, vel denunciationes: ac propterea fieri poſſunt, nullâ, etiam ſecretâ admonitione ſiue

ue correctione fratrum, præmiſsâ. Si tamen talia eſſent, vt ob illa frater infamaretur, contra præceptum Domini ageret, qui hoc modo peccatum fratris non præmiſsâ correctione fraternâ publicaret: vt docet S. Thom. 2. 2. qu. 33. art. 7. ad 4. Quapropter dictæ proclamationes regulariter loquendo, locum habent in ijs quæ continentur in *cap. de Leui culpa*, non tamen in aliquibus culpis contentis in hoc capitulo, niſi correctione fraternâ præmiſsâ. Et multò minus tenetur ſeipſum quis accuſare publicè de eiſdem culpis, niſi in caſu ſuprapoſito notorietatis facti.

k Ne autem vitia occultentur, Prælato ſuo denunciet.) Declaramus, hoc quod hic præcipit Conſtitutio, prudenter eſſe intelligendum, ſaluo ſcilicet ordine correctionis fraternæ, quam Dominus præcepit Matth. 18. verbis iſtis: *Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te, & ipſum ſolum*. Et hunc eundem ordinem hæc noſtra Conſtitutio ſeruandum eſſe ſupponit, tum hîc, tum in capite ſequenti num. 9. initio ipſius numeri, vbi hoc negotium clarius explicatur. Vnde ſi frater qui commiſit crimen, non indiget correctione fraternâ, quia iam eſt emendatus: quantumcunque adueniat præceptum Prælati, quod ſolet in viſitationibus communiter poni, non poteſt quis ipſum denunciare. Secus autem ſi inquiſitio fieret contra aliquem laborantem infamiâ, etiamſi iam ſit emendatus, quia in hoc caſu prouidetur bono communi. In duplici tamen caſu, non tenemur præceptum priuatæ, & ſecretæ correctionis ſeruare, vt docet S. Thom. loco nupêr citato in corpore articuli: quando videlicet peccatum eſt publicum, vel quando eſt occultum quidem, ſed eſt in nocumentum proximorum, vel corporale, vel ſpirituale. Nam in his caſibus, qui ſic peccat, non ſolum in ſe peccat, ſed etiam in alios. Et ideò omiſsâ priuatâ correctione, oportet ſtatim procedere ad denunciationem, vt huinſmodi nocumentum impediatur, niſi fortè aliquis firmiter æſtimaret, quod ſtatim per ſecretam admonitionem poſſet huiuſmodi mala impedire. Si autem peccatum eſt publicum, non eſt tantum adhibendum remedium ei qui peccauit, vt melior fiat; ſed etiam alijs, in quorum notitiam deuenit, vt non ſcandalizentur. Et ideò talia peccata ſunt publicè arguenda, ſecundùm illud Apoſtoli 1. ad Timoth. 5. *Peccantes coram*

omnibus argue, vt cæteri timorem habeant. Quod ſicut dicit Auguſt. lib. de verbis Domini cap. 16. *de peccatis publicis intelligitur*.

CAP. XVIII.

De Grauiori Culpa.

I.

a GRauior culpa eſt, ſi quis per contumaciam, *b* vel manifeſtam rebellionem inobediens Prelato ſuo extiterit; vel cum eo intus, vel foris *c* proterue contendere auſus fuerit. *d* Si quis percuſſor fuerit. *e* Si quis crimen capitale, id eſt, pœnâ mortis in ſeculo puniendum commiſerit. *f* Si quis procurauerit, quòd ipſe, vel alius, eximatur viâ non iuridicâ à poteſtate ſui Prælati. Si quis rem ſibi collatam receperit, de his quæ prohibentur recipi. Si quis rem ſibi collatam celauerit, quem B. Auguſtinus furti iudicio dicit eſſe condemnandum. *g* Si proclamatus conuictus fuerit, ſpontè ſurgat, & veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat: & denudatus (vt dignam recipiat ſuis meritis ſententiam) vapulet, quantum placuerit Prælato; & ſit omnium nouiſſimus in Conuentu: vt qui culpam perpetrando non erubuit membrum Diaboli fieri, ad tempus (vt reſipiſcat) ſequeſtretur à conſortio ouium Chriſti.

a Grauior culpa eſt, ſi quis per contumaciam.) Declaramus, quòd tranſgreſſoribus ſcienter præceptorum, & obedientiæ Superiorum poteſt, & debet imponi pro huiuſmodi trangreſſione per Præſidentem pœna grauioris culpæ: ſicut fuit ordinatum apud Caſtras 1352. hoc tamen intelligendum eſt ſi adſit contumacia atque rebellio. Nam ex vi huius Conſtitutionis non ſufficit ad hoc vt quis incurrat pœnam grauioris culpæ, quod ſit tranſgreſſor præcepti poſiti à Prælato, & multo minus ſimplicis obedientiæ: ſed requiritur,

tur, quod interueniat contumacia, vel manifeſta rebellio, vt dicitur in textu.

b Vel manifeſtam rebellionem.) Declaramus, quòd manifeſta rebellio eſt, quando ſubditus pertinaciter verba ſui Prælati contemnit: putà, cùm Prælatus iuxta præſcriptum Conſtitutionis, dicit; Volo omninò quod facias hoc, & ſubditus dicit: Noló facere. Et ſic obedientiam ſui Prælati tranſgrediens, debet pœnâ grauioris culpæ puniri, ſicut declaratum fuit Coloniæ 1428. Vnde S. Thom. 2. 2. qu. 39. art. 1. ad 2. dicit quòd tunc aliquis dicitur cum rebellione Prælato ſuo non obedire, quando pertinaciter eius mandata contemnit, & iudicium ſui Superioris ſubire recuſat.

c Proteruè contendere auſus fuerit.) Declaramus, quòd proterua contentio, eſt improba & peruerſa, ſeu ſuperba diſceptatio, vel impugnatio verborum cum tumultu. Vnde proteruè contendere cum Prælato, nihil aliud eſt, quàm verba ipſius verbis tumultuoſis, vel clamoſis improbè, & peruersè ſeu ſuperbè impugnare: & talis debet puniri pœnâ grauioris culpæ. Item declaramus, quòd nullus ſub pœna grauioris culpę præſumere debet aſſerere Priorem, ſui Conuentus non eſſe Priorem, neque ab eius obedientia ſe ſubtrahere, donec per Superiores, ſi quid acciderit dubij fuerit declaratum, ſicut in Capitulo apud Valentiã 1364. declaratum fuit.

d Si quis percuſſor fuerit.) Declaramus, quòd ſi quis aliquem quocunque inſtrumento enormiter percuſſerit, ſuper eius abſolutione Prior Prouincialis conſulatur, & ipſe percuſſor interim ab alijs ſequeſtretur. Poſtquam autem fuerit abſolutus, pœna grauioris culpæ puniatur: quam ſaltem per duos menſes perfectè, & completè per ſoluere teneatur, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Londonis 1314.

e Si quis crimen capitale, id eſt, pœnâ mortis in ſeculo puniendũ commiſerit.) Declaramus in Capitulo Romano 1518. explicatum fuiſſe, & in Conſtitutionem redactum, quòd propter crimen pœna mortis in ſeculo puniendum præter prædictam pœnam grauioris culpę debet qui illud committit carceri mancipari: ſicut etiam propter lapſum carnis. Propter quodcunque autem aliud crimen quod ſit peccatum mortale, & committenti adferat infamiam:

miam: ſicut eſt falſum teſtimonium, ebrietas aſſidua, & horum ſimilia; ille qui peccat, pœnâ grauioris culpæ puniri debet.

f Si quis procurauerit, quòd ipſe, vel alius eximatur viâ non iuridicâ à poteſtate ſui Prælati.) Declaramus, quod quicunque procurauerit correctionẽ (ſcilicet, de delictis in hoc capitulo contentis) de ſe vel de alio factam, vel aſſignationem quamcunque per perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas impedire, pœnâ grauioris culpæ puniatur: & omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus, nec ad ipſas reſtitui poſſit; niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale, Et eandem pęnam volumus incurrere eos, qui per perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas procurauerint, quod frater aliquis de Prouincia, vel de Conuentu aliquo expellatur: ſicut fuit ordinatum in capitulo apud Cadurcium 1319. & apud Rothomagum 1320.

Item denunciamus, non tantùm acceptatam eſſe ab Ordine noſtro in Capitulo Romæ 1589. Gregorij XIII. Conſtitutionem, quâ prohibetur fratribus, ne per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas, audeant ſibi aliquid in Ordine, ſub pœna inhabilitatis ad hæc, & ſimilia, (niſi per ſedem Apoſtolicam diſpenſati fuerint) obtinenda, procurare: ſed etiam ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ præceptum fuiſſe, ne quiſpiam directè, vel indirectè, per ſe, vel per alium, pro ſe, vel pro alijs eiuſdem Ordinis profeſſoribus, apud perſonas extra noſtrum Ordinum conſtitutas, & de noſtro Ordine non aſſumptas, gratiam aliquam, vel pœnarum remiſſionem à Prælatis noſtri Ordinis obtinendam, procuret; aut ad hunc effectum munera aliqua ſecularibus ſpondeat, vel exhibeat. Quæ Conſtitutio, vnâ cum ordinatione Capituli ſupranominati, atque cenſuris, & pœnis in eo expreſsis, cùm poſtea à Clemente VIII. & ſucceſsiuè à Paulo V. confirmata fuerit, & illa quidem in Capitulo Venetijs 1502. hæc autem Romæ 1608. acceptata fuerit: ideò operæ pretium eſt, vt omnes Fratres meminerint eius, quod Clemens VIII. cùm prius per gratias, quas per emendicatos fauores nolebat concedi, quoſcumque gradus, honores, dignitates, officia, adminiſtrationes, functiones, Praelaturasque Ordinis intelligi debere ſignificaſſet, expreſsè præcepit iſtis verbis.

Et propterea dilectis Magiſtro Generali, Prouincialibus, & alij

& alijs Prælatis, ac Superioribus eiuſdem Ordinis, non poſt hac aliquod præmiſſorum cuiquam ad inſtantiam, ſeu requiſitionem, vel contemplationem perſonarum ſuperius expreſſarum quarũcumque quouis modo concedere: Religioſis verò ac Fratribus eiuſdem Ordinis quibuſcumque, non ſolùm in præmiſſis omnibus ſecularium fauorem minimè procurare; ſed nec etiam ſpontè oblatum, aut ab eis minimè procuratum recipere: & ſimiliter, ne ad hunc effectum munera aliqua ſecularibus impendere, vel exhibere audeant, vel præſumant: authoritate Apoſtolicâ tenore præſentium in virtute ſanctæ Obedientiæ, ac ſub eiſdem pœnis in dictis Gregorij litteris contentis præcipimus, & expreſsè interdicimus, & prohibemus. Eâdem authoritate ſtatuentes, quòd omnes, & ſinguli in præmiſsis delinquentes, nullâ aliâ monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias & pœnas præmiſſas irremiſsibiliter eo ipſo incurrant: quodque ad illos ſententias, & pœnas huiuſmodi damnabiliter incurriſſe legitimè probandum, & omninò conuincendum; ſolæ præmiſſarum perſonarum inſtantiæ, fauores, & preces, etiam ore-tenus porrectæ, plenam, indubiam, & ſufficientem in iudicio, & extra fidem faciant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Item declaramus, quòd ſi quis Frater ſubditus, vel Prælatus inducat (ſcilicet vi, & metu, vel alio quocumque illicito modo) aliquem Fratrem per ſe, vel per alium ad electionem cuiuſcumque Prælati, aut Officialis noſtri Ordinis: ſi in hoc deprehenſus fuerit, pœnâ grauioris culpæ puniatur; & ſit per triennium omni voce actiuâ & paſsiuâ priuatus, ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1286. & Burdigalæ 1287. Et nouiſsimè Bononiæ 1615. ad memoriam reuocatur illud, quod in Decret. lib. 6. capit. *Sciant cuncti*, habetur iſtis verbis: Sciant cuncti, qui eos, ad quos ſpectat electio, pro eo quod rogati, vel inducti, eum pro quo rogabant, vel inducebant eligere noluerunt; ſpoliant, vel iniuſtè perſequuntur: ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrunt.

Item declaramus, Valentiæ, 1596. & Romæ 1601. & 1608. ſtrictiſsimè ſub pœnis in Capitulo grauioris culpæ contentis, prohibitum fuiſſe: ne quis Religionis negotia, ſiue Fratrum ſint, ſiue Monialium, quoquo modo deferre audeat, directè, vel indirectè per ſe, vel per alios ad Tribunalia extra Ordinem;

nẽm; vtque id ſcientes, Superiori infra 12. dies denunciare, Superiores verò præmiſſis pręmittendis, pœnam tranſgreſſoribus ſupra taxatam infligere teneantur. Ordinantes, vt quicumque Prælati ſui iudicium recuſauerit, ſeueriſſimè puniatur: ſuper quo conſcientiam Prælatorum aggrauamus. Qui nec ſe recuſatos iudicent; ſed reos pœnitentiam ſibi iniunctam ſubire cogant, & interim Superiores de omnibus certiores faciant.

g Si proclamatus conuictus fuerit.) Declaramus, quòd licet ſecundùm iura conuictus propriè dicatur, qui per teſtes in iudicio conuincitur: tamen conuictus etiam dicitur, qui Prælato ſuo peccatum ſuum fatetur, coactus per aliquam excommunicationẽ, ſiue per incluſionem, ſiue per diſciplinas, & alias pœnitentias, licet talis propriè ſit confeſſus. Vnde taliter conuictus illas eaſdem pœnas Conſtitutionis incurrit, ſicut fuit declaratum apud Toloſam 1328. Accuſatus autem à pluribus non conteſtibus, ab vno de vno actu, à ſecundo de alio ejuſdem ſpeciei: talis non eſt conuictus, nec poteſt ſententialiter condemnari; ſed benè poteſt ad quæſtiones poni. Similiter quando contra aliquem Fratrem habentur teſtimonia ſecularium fide dignorum, poteſt arctari ad dicendam veritatem, & ad quæſtiones poni; potiſſimè quando infamiâ probata contra eum laborat, ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. Quare ſi infamiâ præcedente, duo teſtes ſeculares deponunt contra aliquem Fratrem, talis poteſt ab alijs ſeparari, & veritas ab eo extorqueri. Immò infamia, & vnus teſtis, vel infamia, & vna vehemens ſuſpicio, ſufficiunt ad ſeparationem alicuius Fratris puniendi: & talis ſic ſeparatus tenetur Iudici veritatem dicere de eo crimine, de quo infamatus eſt, non ſolùm de ſe, ſed & de alio; ſi tamen alius ſimiliter fuerit diffamatus, atque ab eo ſic ſeparato petatur veritas iuxtà ordinem iuris, quia mentiri in iudicio, eſt peccatum mortale. Eo autem ipſo, quòd propter vnum crimen Iudex in aliquem iuſtè inquirit, & contra eum procedit, ex hoc ipſo non poteſt inquirere, & procedere contra ipſum de alijs criminibus occultis; adeout qui de vno crimine infamatus eſt, non tenetur alia crimina, de quibus non eſt infamatus, etiamſi de illis à Iudice interrogatus fuerit, confiteri, ſecundùm Caietan. 2. 2. quæſt. 69. art. 1. & 2. Ideò caueant Prælati ab huiuſmodi inquiſitione occultorum

criminum, quia peccant ipſi præcipiendo, vel inquirendo; & ſubditi non tenentur obedire. Non tamen poteſt reus, etiam infamatus per ſententiam, ad pœnam ordinariam condemnari, niſi fuerit per duos teſtes, vel per propriam confeſſionem conuictus.

II.

POEna autem ſequeſtrationis tūc tantum locum habeat, quando propter peccatum mortale ad pœnam grauioris culpæ quis eſt damnatus. In Refectorio quoque ad communem menſam cum cæteris non ſedebit: ſed in medio Refectorij *b* ſuper nudam terram comedet; & prouidebitur ei ſeorſim panis groſſior, & potus aquæ. Nec reliquiæ prandij ſui cum alijs miſceantur: vt cognoſcat, ſe ità eſſe ſequeſtratum à conſortio aliorum, quòd priuetur (niſi per pœnitentiam redeat) conſortijs Angelorum. Ad Canonicas Horas, & gratias poſt comeſtionem, ante oſtium Eccleſiæ trāſeuntibus Fratribus proſtratus iaceat, dum intrant & exeunt: nullus autem ſe audeat coniungere illi, vel aliquid mandare.

b Super nudam terram comedet.) Declaramus, quòd in Refectorio pro ſedentibus in terra pro grauiori culpa, debet haberi aſſer aliquis immediatè iuxtà terram, ſuper quem ponantur cibaria, videlicet panis, & aqua: & ipſi debent ſedere ſuper nudam terram. Pro alijs verò, qui ſedent in terra pro fractione ſilentij, vel pro alijs defectibus: debent haberi aſſeres, ſuper quos ſedeant; & aliqua menſa, vel forma lignea, ſuper quam comedant.

III.

PRælatus tamen (ne in deſperationem labi poſſit) mittat ad eum, qui eſt in grauiori culpa ſeniores: qui commoneant eum ad pęnitentiam, prouocent ad patientiam, foueant per compaſſionem, hortentur ad ſatisfactionē, adiuuent per ſuam interceſſionem; ſi viderint in eo humilitatem cordis. Qui-

Quibus etiam ſuffragetur totus Conuentus. *i* Nec renuat Prælatus cum eo facere miſericordiam: & ſi videbitur ei, denuò vapulet ad pedes ſingulorũ; primò Prælati, deindè vtriuſque lateris ſeſſorum. Talis quandiù erit in hac pœnitentia, non communicet, nec veniat ad oſculum pacis. Si Prædicator eſt, prædicationis officium non exerceat: non notetur ad aliquod officium in Eccleſia, nec vlla ei committatur obedientia: nec vocem habeat (niſi in ſui accuſatione) *k* ante plenariam ſatisfactionem; *l* vel donec per Magiſtrum Ordinis, aut Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis fuerit reſtitutus. Si fuerit Sacerdos, vel Diaconus, his officijs non fungatur, niſi poſtmodum religiosè conuerſatus fuerit.

i Nec renuat cum eo Prælatus facere miſericordiam.) Declaramus, quòd quando Frater aliquis de graui aliquo delicto accuſatur, ac per teſtes conuincitur, vel ipſe in loco iudicij confitetur. Prelatus non poteſt ei parcere, quoad pœnas priuatiuas, quæ in noſtris Conſtitutionibus cõtinentur. Et ſi dicatur, cum confeſſo eſſe mitius agendum, ac proindè tales ei pœnas remittendas eſſe: reſpondetur, quòd in pœnis poſitiuis, puta, quòd maneat in carcere, quòd comedat in terra in pane & aqua cum proſtrationibus tot diebus, quôd dicat tot Pſalteria, & accipiat tot diſciplinas, ſi ſpontè confitetur, cum eo mitiùs eſt agendum: & quoad huiuſmodi pœnas poteſt Prælatus ei parcere, de conſilio diſcretorum. Sed quoad pœnas priuatiuas, putâ; quod ſit priuatus voce actiuâ, vel paſſiuâ, vel gratijs Ordinis, vel officio prædicationis, & alijs huiuſmodi, quæ in noſtris Conſtitutionibus continentur, & quæ ſunt Canonis latæ ſententiæ: non poteſt Prælatus, etiam cum ſpontè confeſſo diſpenſare; ſed hoc pertinet ad Magiſtrum Ordinis, vel ad Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1328. & Coloniæ 1301. & Baſileæ 1473. Ad cuius Conſtitutionis obſeruationem Valentiæ 1596. declaratum eſt: pœ-

nas omnes priuatiuas in noſtris Conſtitutionibus contentas, quando adeſt clauſula (ipſo facto) ſola facti declaratione incurri : itaut non poſſit Iudex ipſas minuere in ſententia ferenda.

k Ante plenariam ſatisfactionem.) Declaramus, quòd cùm ad plenariam alicuius debiti ſatisfactionem alterum duorum requiratur : videlicet, aut debiti ſolutio ex parte eius, qui ſatisfacere tenetur, quando videlicet ſoluit debitum ; vel debiti relaxatio ex parte illius, qui poteſt debitum relaxare, quando videlicet ille, cui ſatisfaciendum eſt, remittit debitum : ita in propoſito, ſi ille, qui eſt in grauiori culpa, ſit adiudicatus ad faciendam talem pœnitentiam vſque ad annum, menſem, vel ad alium terminum, & pœnitentiam ſibi iniunctam facit, vel Prælatus qui poteſt, talem pœnitentiam remittit, vel relaxat; dicitur plenè ſatisfeciſſe, ſicut fuit declaratum apud Toloſam 1328.

l Vel donec per Magiſtrum Ordinis &c.) Declaramus circa hæc verba, quòd licet antiqua Conſtitutio facta apud Montem Peſulanum 1316. & in duobus Capitulis immediatè præcedentibus inchoata, & approbata ſic diſponeret, vt legeretur coniunctiuè: ſcilicet; (ac donec per Magiſtrum Ordinis) poſtea tamen in Capitulo Romano 1518. noua fuit edita Conſtitutio per tria Capitula immediatè continua, iuxtà modum inchoationis, & approbationis, ac per eam fuit decretum: vt copulatiua mutaretur in diſiunctiuam, & dicatur: (vel donec per Magiſtrum &c.) ac propterea ille, qui eſt in grauiori culpa, cùm primum ſatisfecerit, poteſt illis officijs, quibus priuatus fuerat, fungi, & voce actiuâ, vel paſſiuâ potiri, abſque noua reſtitutione à Magiſtro Ordinis, vel Diffinitoribus expctanda; niſi fortè in ſententia priuationis eſſet expreſſum, quòd illis non fungatur, donec fuerit reſtitutus. Illi porrò, qui de cætero abiurauerint, tanquàm de hæreſi vehementer ſuſpecti, non poſſint à quocumque etiam Magiſtro Generali reſtitui, aut promoueri ad aliquod officium, aut dignitatem toto tempore vitæ eorum: ſed permittantur in humilitate deflere peccatum ſuum ; irritum decernentes, quidquid in oppoſitum factum fuerit. Romæ 1553. & Auenione 1561. & Bononiæ 1564.

Si

IV.

SI quis autẽ (quod Deus auertat) *m* in peccatũ carnis lapſus fuerit, *n* aut furtum commiſerit, quod ſit notabile iudicio diſcretorum: *o* vel litteras Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium, vel eorum ſigilla falſificauerit, vel falſificatis ſcientèr vſus fuerit; aut in Prælatum ſuum manus iniecerit temerè violentas, aut quẽcumque lethalitèr, vel grauitèr, & atrocitèr percuſſerit, aut infra ſepta Monaſterij ſuper ſe arma inuaſiua portare præſumpſerit, aut aliquod prædictorum fieri fecerit: *p* carcerali cuſtodiæ mancipetur.

V.

q SI quis etiam alteri Fratri Ordinis, vel ipſi Ordini crimen falsò impoſuerit, propter quod crimen ſecundùm noſtrarum ſeriem Conſtitutionum Frater aliquis carcerem mereretur: aut crimina quæcumque huiuſmodi Fratrum ſecularibus perſonis, & extra obediẽtiam noſtri Ordinis conſtitutis reuelauerit, vnde Fratri, vel Ordini infamia, vel damna fuerint ſubſecuta; modo conſimili carcerali cuſtodiæ mancipetur. Et nolumus, quòd huiuſmodi Ordinis deſtructores, poſſint (niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale Capitulum) liberari. Idem dicimus de Fratribus, qui inuenti fuerint ad taxillos luſiſſe, *r* aut in ſententiam excommunicationis à quocumque Iudice noſtri Ordinis ritè latam, ſcienter incidiſſe: quos etiam pœnæ carceris volumus ſubiacere.

m In peccatum carnis.) Declaramus, in Capitulo Salmanticenſi 1551. iſtud editum fuiſſe. Item ordinantes, admonemus omnes Priores tam Conuentuales, quàm Prouinciales, vt in pœnitentijs (præſer-

ſertim in Conſtitutionibus taxatis) imponendis ſint ſeueriores: & in his maximè; quæ ad honeſtatem pertinent, vnde ſolet ex paucorum erratis tota Religio infamari, & in alijs, quæ in capit. *de Grauiori Culpa* continentur.

n **Aut furtum commiſerit.)** Declaramus, in Capitulo Romano 1583. fuiſſe ordinatum: vt qui ſemel reperti fuerint furtum graue feciſſe de rebus Monaſterij, (præter alias pœnas) priuentur officio; & inhabiles reddantur ad quācumque adminiſtrationem rerum temporalium.

o **Vel litteras Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium &c.)** Declaramus, quòd præter pœnas hic contra falſificantes litteras Magiſtri Ordinis, vel Priorum Provincialium conſtitutas, aliæ ſuperadduntur in Capitulo *de Apoſtatis* prope finem.

p **Carcerali cuſtodiæ mancipetur.)** Declaramus, quòd illi propriè carceri mancipati intelliguntur, qui per diffinitiuam ſententiam ſunt ad carcerem condemnati. Qui verò ad inquirendam veritatem ſunt in cuſtodia detenti, dicuntur ſeparati, vel arreſtati: ſicut fuit declaratum apud Rothomagum 1320. Item declaramus, quòd Priores non poſſunt, nec debent proprio iudicio incarcerare Fratres ſine conſilio diſcretorum: qui autem per ſententiam fuerint incarcerati, ſi inuenti fuerint culpabiles, non debent inde extrahi, vel liberari ſine licentia Prouincialis, ſicut fuit declaratum Pariſijs 1326. & apud Toloſam 1328.

Item declaramus, quòd Ioannes XXII. ordinauit, quod Frater qui fuerit carceri iudicialiter mancipatus, ſemotâ omni crudelitate, ſecundùm quantitatem, & qualitatem ſuorum exceſſuum debet in eodem carcere teneri, & etiam alijs diſciplinis, & abſtinentijs puniri: ità quòd rigor carceris exterminium non pariat, ſed ad meliora prouocet delinquentem. Item declaramus, quòd Bonifacius VIII. in Bulla, quæ incipit, *Ad augmentum &c.* ſtatuit, & ordinauit: quòd Prælati Ordinis noſtri, ad quos punitiones, & correctiones Fratrum delinquentium ſpectant, poſſint liberè punire, & corrigere Fratres delinquentes, ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta ipſius Ordinis generaliter facta, & etiam facienda, rimulis, & apicibus iuris, ac etiam ordine iuris poſtpoſitis; dummodò ſubſtantialia iuris ſeruentur, quæ præcipuè

ſunt quatuor. Primum, vt contra aliquem non procedatur, niſi accuſatum, denunciatum, aut infamatum: iuxta tres modos procedendi à iure ſtatutos; per accuſationem, denunciationem, & inquiſitionem. Secundùm, vt teſtes examinentur per præceptum formale. Tertium, vt abſens vocetur, & per duos ad minùs teſtes vel conteſtes per propriam confeſſionem conuincatur. Quartum, vt indefenſus non condemnetur ad pœnam ordinariam, niſi fuerit contumax. Nec licet eiſdem fratribus ab Ordinis punitionibus, & correctionibus aliquatenus appellare, niſi appellatio gradatim fiat: vt Capit. Roman. 1589. ex decreto Sac. Congregationis Regularium denunciato, ſtatutum eſt. Eſt autem decretum huiuſmodi conformiter ad conſtitutionem Bonifacij IX. de qua 2. diſt. cap. 18. his verbis pronunciatur. Quoniam nonnulli vagandi ſtudioſi, dum imminentes commiſſorum criminum pœnas ex ſuis Conſtitutionibus, aut aliàs debitas ſibi metuunt: falſa, & commentitia grauamina cauſati, non immediatè ad ſui Ordinis Superiores, ſcilicet à grauamine Prioris ad Prouincialem, à Prouincialis, ad Generalem, & à Generali ad protectorem, prout cuiuſcunque Religionis Conſtitutionibus diſponitur; ſed ad hanc Romanam Curiam abſque licentia fugiunt potius quàm recurrunt, ex quo Ordinum diſciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipſi in dies audaciores euadunt: placuit Sacræ Congregationi ex ordine Sanctiſſimi ſtatuere; vt ſi quis Regularium inpoſterum, temerè, leuiuè ex cauſa hanc almam Vrbem, ſeù Curiam abſque ſui Superioris licentia, & ſupradictâ formâ prætermiſsâ adire præſumpſerit, ad ſuos eoſdem Superiores ſeueriori pœnâ plectendus remittatur.

Item declaramus in Capitulo Romano 1558. decretum fuiſſe contra facinoroſos hoc modo. Denunciamus in noſtro Diffinitorio fuiſſe concluſum, & decretum: quòd Reuerendi Prouinciales cum ſuo Diffinitorio, vel cum quatuor Patribus Prouinciæ, aut qui fuerunt aliquando Diffinitores Prouincialis Capituli; delictis maioribus, & facinoroſis hominibus poſſint adhibere pœnas extraordinarias (etiam triremium) in delictis grauioribus apud ſeculares notis. Qui autem ad triremes etiam ad tempus fuerint condemnati iuridicè, & ſententia fuerit executioni mandata: ſunt ipſo iure irregulares; & priuati perpetuò executiòne ordinum ſuo-

ſuorum;cuius priuationis mentio inſeratur in ſententia diffinitiua. Quòd etiamſi non inſeratur, illi tamen ſunt eâ executione de facto priuati.

Item declaramus, quòd Priores Prouinciales debent facere, quòd in omnibus Conuentibus ſuæ Prouinciæ ſint firmi, & fortes carceres, vbi puniantur criminoſi, & rebelles: ſicut ordinatum fuit Bononiæ 1238. & Lugduni 1274. & apud Argentinam 1296. & iterum Lugduni 1536. & Romæ 1546. præceptum fuit Prioribus in quorum Conuentibus carceres deputati non ſunt, vt infra ſex menſes, eos conſtitui atque aptari ac muniri faciant: quod ſi realiter, & cum effectu non præſtiterint; careant in Prouinciali Capitulo voce actiuâ, & nullo modo admittantur ad illam. Et poſtea ibid. 1569. ſic habetur: Admonemus omnes Priores Conuentuales, vt ordinationes de muniendis carceribus omninò mandent executioni: qui infra ſex menſes à notitia præſentium id non præſtiterint; à Priore Prouinciali in viſitatione abſoluantur. Volentes quòd ordinatio facta apud Carcaſſonam 1378. quæ eſt infraſcripti tenoris, obſeruetur: Firmiter mandamus obſeruari, vt quicunque frater alium fratrem de carcere extraxerit, vel ad exeundum, ſeu ad frangendum carcerem, inſtrumentum aliquod alicui incarcerato, per ſe, vel alium miniſtrauerit; carceri realiter, & de facto mancipetur. Et in Capitulo Lucæ 1288. & Toloſæ 1362. ſic dicitur: Volumus, & ordinamus, quòd quicunque Frater noſtri Ordinis ad liberationem alicuius Fratris incarcerati operam dederit efficacem: ex præſentis ſtatuti ipſo facto excommunicationem incurrat; & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat. Declarantes, quòd fratres incarcerati, non ſunt ipſo facto bonis, & rebus ſibi conceſſis priuati: ſed debent conſeruari vt poſſint ſuo tempore eis reſtitui, ſi Superiores hoc expedire iudicauerint; vel ad Conuentus ſuos, vel ad eos in quibus detinentur deputati, ſicut fuit ordinatum apud Perpinianum 1327. & Brugis 1369. Et in Capitulo Ianuenſi 1513. ordinatum fuit, quod ſuadens alicui fratri fugam ex carcere, aut quomodolibet coadiuuans ad hoc: ſit ipſo facto priuatus voce actiuâ, & paſſiuâ, & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat; per dies decem intra menſem adimplendæ. Frangens autem ſeram carceris, per tres menſes ad carcerem deputetur: ita quòd elapſis tribus menſibus, poterit à Prælato liberari.

Expenſas porrò, quas fieri con-

contigerit, & pro captura, & pro carceratione Fratrum : à primo die detentionis, vſque ad diem eductionis eorum; ſoluant Conuentus, quorum ſunt filij. Neapol. 1600.

q Si quis etiam alteri Fratri Ordinis, vel ipſi Ordini crimen &c.) Declaramus in iure communi ſtatutum eſſe, vt non probantes obiecta, & maximè contra Superiores; etiamſi ſe non obligauerint ad pœnam talionis, eâdem ſunt puniendi, *extr. de calum. cap.* 2. In Capitulo autem Romano 1580. iſtud ex Capitulo Auenionen. 1561. contra infamatores fratrum confirmatum ſtrictiſſimè fuit : ne de cætero Frater aliquis, cuiuſcunque gradus, & conditionis exiſtat, ſcribere præſumat per ſe, vel per alios, litteras criminoſas, ad quoſcunque intus, vel extra Ordinem; ſine proprij nominis ſubſcriptione. Item ibidem eſt ordinatum, grauiſſimè eſſe puniendos detractores, etiamſi vera dicerent, contra ordinem charitatis : puniendos inquam vſque ad pœnam grauioris culpæ incluſiuè; ſi Prælato de conſilio Patrum, pro rei grauitate; ita viſum fuerit. Si qui autem de Superioribus ſuis, crimina quæ probari non poterunt euulgare præſumpſerint, volumus eos per triennium carcerali cuſtodiæ mancipari. Et Romæ 1601. de mandato Clementis VIII. ordinatum, ac Valliſoleti 1605. confirmatum fuit, vt ſi qui tàm temerarij, & audaces fuerint, nec Deum timentes, nec homines reuerentes : vt Sanctiſſimo aliqua memorialia exhibere attentauerint, in quibus aliquid falſum contra fratres ſuos, & præcipuè contra Prælatos ſit contentum; ſeueriſſimè puniantur. Item vt pœnæ à Conſtitutionibus taxatæ, deficienti in accuſatione alicuius Fratris, addatur : quòd hæc pœna omninò, & indiſpenſabiliter infligatur, & quòd perpetuo inhabilis ſit ad quaſcunque dignitates, & infamis; nec ei in tribunalibus fides aliqua adhibeatur. Quod tamen volumus intelligendum, quando delictum de quo alium accuſat, erit graue, & non aliter. Et Neapoli 1600. ordinatum fuit : quod ſcribentes libellos famoſos, non poſſint ſuper pęnis ſibi inflictis diſpenſari; niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

r In ſententiam excommunicationis &c.) Declaramus, excommunicationem eſſe duplicem : altera eſt iuris, & altera Iudicis. Iudicis ea eſt, quæ à Iudice, vel Superiore poteſtatem habente, in ſcriptis,

tis, per verba in Prologo præſcripta, trinâ monitione canonicâ præmiſsâ, profertur. Iuris illa eſt, quæ in lege ſcripta, per eadem verba, exprimitur. Quarum numerum, pro notitia fratrum, inquantùm eos attingere poſſunt, volumus adiungere.

Iſtæ ſunt Excommunicationes à Conſtitutionibus.

1 QVicumque apoſtatauerit. *Cap. de Apoſtat.*

2 Litteras Magiſtri Ordinis, vel Prouincialium, ſeu ſigilla eorum falſificauerit, vel falſificatis ſcienter vſus fuerit. *Ibidem.*

3 Vt cura Monialium, vel quarumcunque mulierum Fratribus Ordinis, ſine licentia Magiſtri Generalis committatur, curauerit. *Cap. de Domibus conced.*

4 His quæ circa electionem Magiſtri Ordinis ſtatuta ſunt contraire præſumpſerit. *Cap. de Electio. Magiſtri Ordin.*

5 Cauſam depoſitionis Magiſtri vel Prouincialium, vel eorum exceſſum, aut correctionem; vel ſecretum Capituli, diſſenſiones Diffinitorum vel Fratrum, vnde Ordo poſſit turbari vel infamari, extraneis publicauerit, *Cap. de Capitulo Generali.*

6 Ad diuiſionem Ordinis verbo vel facto laborauerit. *Ibidem.*

7 Si Prouinciales Diffinitoribus vel Diffinitores Prouincialibus, per ſuas diffinitiones præiudicauerint. *Ibidem.*

8 Bullas prædicauerit, aut quæſtus extraneos, vel perſonales fecerit, ſine licentia Magiſtri Ordin. *Cap. de Predicat.*

9 Ad inferiorem dignitatem Epiſcopali, extra Ordinem electo licentiam acceptandi dederit, vel eandem dignitatem acceptauerit. *Cap. de Itinerant.*

10 Gradum Magiſterij, niſi quatuor annos in aliqua Vniuerſitate legiſſet, acceptauerit. *Cap. de Student.*

11 Ad legendum pro forma, & ad honorem Magiſterij, ſine approbatione Capituli promotus. *Conſtit. Bonif. IX.*

12 Examinatores, ſi ignarum linguæ Latinæ, ad habitum vel profeſſionem Capitulo propoſuerint. *Cap. de Recipiend. ex Conſtit. Sixti V.*

13 Prælati, qui non probatæ vitæ pro ſuſcipiendis Sacris Ordinibus, vel non in legitima ætate conſtitutos miſerint. *Cap. de Itinerantib.*

14 Prælati: qui non ſufficientes, nec per quinque aut adminùs tres examinatores, aliquos ad prædicationis officium, aut confeſſiones ſecula-

cularium,& Fratrum excipiendas admiſerint, *Cap. de Prædicatoribus*.

15 Prælati, qui ædificium notabile, ſine aſſenſu maioris partis Patrum à conſilijs, & conſilio peritorum, ac licentia Prouincialis inchoauerint; vel veteri derelicto, nouum inceperint. *Cap. de Domib. conced. ex Conſtit. Sixti V.*

16 Gratias aliquas, vel pœnarum remiſſionem, per perſonas extra Ordinem conſtitutas, non autem ex Ordine aſſumptas poſtulauerint. *Cap. de Grauiori Culpa*.

Sequentes Excommunicationes ſunt ex iure communi, quæ poſſunt afficere Regulares.

SI quis violentam manum in Clericum iniecerit. *Can.* Si quis ſuadente 17. q. 4.

2 Sacramenta Euchariſtiæ & extremæ vnctionis ſecularibus extra caſum neceſſitatis, ſine licentia miniſtrare, vel matrimonia ſolemnizare ſine licentia Parochorum præſumpſerit. *Clem. de priuil.* Religioſi.

3 Ad vouendum, iurandum, vel promittendum vt ſepulturam in Eccleſijs Ordinis eligant, ſeculares induxerit. *Clem. de pœnit. Cap.* Cupientes.

4 Interdictum S. Sedis violauerit *Cap.* Si Dominici. *de pœnit. & remiſs.*

5 Pro ingreſſu Religionis aliquid dederit, vel receperit. *Cap.* Sanè. *de Simonia*.

6 Partem aduerſam in materia de peccato Originali Beatæ Virginis Mariæ hæreſis, aut peccati mortalis damnauerit. *Cap.* Graue nimis, extra: *de Reliq.*

7 Miracula falſa vel incerta, aut prophetias in Biblijs non contentas, in Sermonibus publicè prædicauerit; vel Epiſcopis, & ſtatui eorum detraxerit. *Concil. Lateran.* ſeſſ. 11.

8 Eos qui rogati vel inducti, vt aliquem in Monaſterijs eligerent, noluerunt eligere; ſpoliauerit, vel perſecutus fuerit *Cap.* Sciant cuncti, *de elect. in 6.*

9 Decimas ad ſe non ſpectantes, appropriare ſibi præſumpſerit. *Cap.* Religioſi. *de Decimis*.

10 Vt Leges, vel Phyſicam audiat, extra clauſtra exierit. *Cap.* Vt periculoſa. *Ne Clerici in 6.*

11 Noua loca vel domos ad habitandum receperit, vel recepta mutauerit, aut tranſtulerit ſine licentia. *Cap.* Vnicus, *de exceſſib. in 6.*

12 Ad curias Principum abſque licentia, vt Prælatis ſuis vel Monaſterio damnum inferat, acceſſerit *Clement.*

Ne

Ne in agro. *de ſtatu Monach.*

13 Libros interdictos legerit, aut detinuerit. *Bulla Cænæ Domini.*

14 Religionis habitum profeſſus, temerè dimiſerit. *Capit.* Vt perniciosa. *Ne Cleric. in 6.*

15 Matrimonium contraxerit. *6. Clem. de Conſanguin.*

16 A ſolutione decimarum auditores ſuos retraxerit. *Cap.* Cupientes. *de pœnis.*

17 Interdictum à matrice Eccleſiâ ſeruatum, non ſeruauerit. *Cap.* Ex frequentibus. *de ſententia excommunicat.*

18 Abſque licentia Sedis Apoſtolicæ ad alium Ordinem, excepto Carthuſiano, tranſierit. *Cap.* Viam ambitioſæ, extra. *de Regularibus.*

19 Intra ſepta Monaſterij arma tenuerit. *Cap.* Ne in agro. *de ſtatu Monach.*

20 Libros ſine licentia Ordinarij vel Inquiſitoris impreſſerit. *Concil. Lateranen.*

21 Bona Eccleſiaſtica quoquomodo alienauerit, vel vltrà triennium locauerit. *Paulus II. in Extrem.* Ambitioſæ.

22 A caſibus in Bulla Cœnæ Domini abſoluerit. *in eadem Bulla.*

23 Licere Sacerdoti exiſtenti in peccato mortali, non præmiſsâ confeſſione, habitâ tamen copia Confeſſoris, celebrare defenderit. *Concil. Trident.* ſeſs. 13. cap. 11.

24 Monaſteria Monialium ſine licentia ingreſſus fuerit. *Idem* ſeſs. 25. *C.* 5. Et abſque neceſſitate. *Gregor. XIII.*

25 Mulierem ad ſuſcipiendum habitum Religionis, vel emittendam profeſſionem coegerit: vel alicui ex his actibus conſenſerit, vel cum ſua præſentia authoriſauerit. *Ibidem* cap. 18.

36 Ne aliqua mulier Religionis habitum ſuſcipiat, vel profeſſionem emittat, ſine iuſta cauſa impedimentum præbuerit. *Ibidem* cap. 16.

27 A Nouitijs & Nouitiabus, vel curatoribus eorum, aliquid præter victum & veſtitum, ante profeſſionem ſi Superior Monaſterij receperit. *Ibidem.* cap. 16.

28 Lector, ſi non præmiſsâ profeſſione Fidei, Theologiam, vel Philoſophiam, aut Artes liberales legerit. *Pius IV. Cap.* In ſacroſancta.

29 In Decreta Concilij Tridentini, ſine licentia Apoſtolicâ commentarios, gloſſas, vel annotationes edere præſumpſerit. *Pius IV. Cap.* Benedictus.

30 Mulieres intra Conuentum introduxerit aut admiſerit. *Pius IV. Cap.* Regularium.

31 Per

30 Per litteras, aut internuncios confiteri, vel abſolutionem eodem modo recipere, ſi quis docuerit. *Clem. VIII.*

32 Officiales ſancti Officij, in perſonis vel rebus offenderit. *Pius IV. Cap.* Si de protegendis.

33 Inquiſitores, & eorum Officiales, qui odij vel amoris, lucri aut commodi temporalis cauſâ, contra conſcientiam omiſerint procedere: aut falsò contra aliquem de hæreticâ prauitate proceſſerint. *Cap.* Multorum. *de hæreticis.*

VI.

1 SI quis autem tale quid extra Monaſterium commiſerit, Frater qui cum eo eſt ſtudeat eius exceſſum Prælato quantocyus corrigendum intimare. Correctus verò ad locum in quo tale quid commiſit, vlterius non redeat: niſi ita religiosè conuerſatus fuerit; quòd per Diffinitores Generalis vel Prouincialis Capituli illuc reuerſurus iudicetur. Si verò huiuſmodi peccatum occultum fuerit, diſquiſitione ſecretâ ſecundùm tempus & perſonam, condignam agat pœnitentiam.

1 Si quis autem tale quid extra Monaſterium commiſerit.) Declaramus, quòd licet in Capitulo Burdigalæ 1324. fuerit declaratum, hanc culpam ad lapſum carnis iuxta Conſtitutionis Seriem tantùmmodò debere referri: tamen etiam referenda eſt ad alia crimina, quæ fuerunt præmiſſa; ſcilicet furtum: percuſſionem grauem, ſeu lethalem &c. Hæc enim crimina cùm ſcandalum generent extra Monaſterium commiſſa, indigent remedio in præſenti adhibito.

Item volumus, vt Superiores meminerint Decretorum Concilij Tridentini pro delinquentibus extra clauſtra. Primum ita habet *ſeſs. cap. 3. Nemo ſecularis, Clericus, vel Regularis, extra Monaſterium degens, etiam ſui Ordinis priuilegij prætextu, tutus cenſeatur: quominùs ſi deliquerit ab Ordinario loci tanquam ſuper hoc à Sede Apoſt. delegato, ſecundùm canonicas ſanctiones viſitari, puniri & corrigi voleat.* Alterum eſt *ſeſſion.*

ſion. 25. *cap.* 14. huiuſmodi. *Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui inter clauſtra Monaſterij degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit: Epiſcopo inſtante à ſuo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniatur; ac de punitione Epiſcopum certiorem reddat. Sin minùs, à ſuo Superiore, officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.* Pro cuius decreti executione, Clemens VIII. hoc addidit. *Cęterum ſi Superior in delinquentem Fratrem vt ſupra non animaduerterit, quinimò ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca extra Epiſcopi Diœceſim tranſmiſerit: volumus motu proprio, & authoritate Apoſtolica decernimus, vt Superior inſtante Epiſcopo, infra terminum ab Epiſcopo præfigendum, ſub pœnis indignationis noſtræ, priuationis officiorum & dignitatum, ac inhabilitationis ad illa & alia, & priuationis vocis actiuæ & paſſiuæ, (ad quæ non niſi per Sedem Apoſtolicam reſtitui poſſit) ipſo facto incurrendis; ipſum Regularem delinquentem à loco ad quem tranſmiſſus fuit reuocare, & in quo deliquit conſtituere teneatur. Quod ſi hoc facere prætermiſerit, ſtatuimus, vt Ordinarius loci ad quem delinquens tranſmiſſus fuerit, ſuper præmiſſis ab Ordinario loci in quo deliquit requiſitus, vel aliàs de illius delicto informatus; tanquam Sedis Apoſt. delegatus prædictum Concilij decretum omninò exequi, & in delinquentem Regularem ſeuerè animaduertere poſſit & debeat.*

VII.

t SI quis autem de mala familiaritate notabiliter ſuſpectus fuerit, & poſt admonitionem à Prælato, de conſilio diſcretorum Fratrum coram eiſdem pluries ſibi factam ſe non correxiſſe deprehenſus fuerit: præcipiatur ei in virtute ſanctæ obedientiæ per Prælatum, coram illis coram quibus monitus fuerat, ſi præſentes fuerint; vel coram alijs diſcretis de conſilio eorundem, vt à tali familiaritate deſiſtat. Quòd ſi tale præceptum tranſgreſſus fuerit, poſtquam hoc legitimè conſtiterit, tanquam reus & conuictus de ſuſpecto crimine habeatur.

t Si quis de mala familiaritate.) Declaramus, quòd Re-

Religioſi debent euitare conſortium & familiaritatem mulierum: tum propter periculum, quia multi Epiſcopi & Clerici poſt magnalia & ſigna miranda ſanctitatis naufragari noſcuntur propter mulierum conſortia, vt dicit Sanctus Auguſtinus; tum propter infamiam, quam ex tali familiaritate incurrunt, & bonum nomen amittunt, quod debet magis conſeruari, quàm diuitiæ: tum tertiò propter notam talis exempli; quia cùm viri perfecti inhærent prædictis familiaritatibus, dant occaſionem minoribus idem faciendi, & cùm ſint infirmi, de facili in peccatum corruunt. Vnde nec propter vtilitatem temporalē, nec propter deſiderium ſalutis debent Religioſi cum mulieribus conuerſationem aut familiaritatem habere, ſicut dicit Sanctus Auguſtinus: præcipuè quando mulieres ſunt innuptæ, & maximè iuuenes, vel quæ continentiam ſeruant, ſub ſpecie vel habitu ſanctitatis; de quibus Sanctus Hieronymus admonebat: *Fœminam, quam videris benè conuerſantem, mente dilige, ſcilicet ſecundùm Deum, non corporali conuerſatione*, vt habetur diſt. 32. cap. *Hoſpitiolum*.

Item denunciamus, in Capitulo Romano 1566. & 1571. & Barcinonæ 1574. ſub pœna grauioris culpę per vnum menſem pro prima vice, pro alijs verò vicibus ad arbitrium Prælati: ac deindè Romæ 1580. & 1583. ſub eâdem pœnâ grauioris culpæ; atque deinde Venetijs 1592. ſub pœna priuationis omnium graduum, dignitatum, ſiue officiorum, vocis actiuæ & paſſiuæ, aut carceris per ſemeſtre reſpectiuè, præceptū, atque etiam à ſacra Congregatione Regularium ex ordine expreſſo Sixti V. ordinatum fuiſſe: ne aliquis, exceptis Superioribus, Viſitatoribus, & Confeſſoribus ordinarijs, & extraordinarijs, in his dumtaxat, ſine quibus officium ſuum exercere non poſſunt; extra caſum neceſſitatis, ſine debita licentia audeat ad Monaſteria Monialium cuiuſcumque Ordinis accedere: nec cum ijſdem loqui, aut litteras, nuncios, vel munera illis mittere, vel ab eis accipere; etiam ſi pro ſacro faciendo, concionesue habendas, ad præfata Monaſteria miſſus fuerit. Admonentes AA. RR. PP. Prouinciales, vt nonniſi perſonas ætate graues, maturas, ac diſcretas; religioſiſque moribus ornatas, in Monialium Confeſſores præficiant, vt earum ſaluti ſpirituali, & profectui in via Dei conſulere poſſint.

Si

VIII.

v SI qui, per coniurationem, vel conſpirationem, vel malitioſam cõcordiam aduerſus Priores, vel Prælatos ſuos manifeſtè ſe erexerint, ſupradicto modo pęniteāt: & de cætero in omni vita ſua extremum locum ſui Ordinis teneant; & vocem in Capitulo non habeant. Neque eis aliqua committatur obedientia, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis fuerint reſtituti.

v Si quis per coniurationem &c.) Declaramus, ad tollendas rebelliones, & conſpirationes, ordinatum fuiſſe in Capitulo Romano 1525. vt nullus ad Superiores recurrat contra Prouincialem pro eius amotione impetranda, aut pro impetrando Viſitatore; niſi habeat commiſſionem à maiori parte Priorum illius Prouinciæ: oppoſitum autem faciens ipſo facto pœnæ grauioris culpæ ſit ſubiectus. Et in Capitulo Lugdunenſi 1536. & Romano 1539. dicitur: Declarantes; quòd ſubſcriptiones litterarum, & conſenſus Fratrum, non poſſunt fieri à Conuentibus, niſi Patres, & Fratres ſubſcribentes, & conſentientes ſint inſimul congregati in aliquo vno loco: & hoc idem dicimus de Patribus Prouinciæ ſubſcribentibus ſe, vel conſentientibus in aliquibus litteris. Et quod videantur, & ſciantur, quæ in litteris continentur, & ſcribuntur, & hoc ſub pœna grauioris culpæ. Declarantes, & determinantes, omnia quæ in contrarium fient, eſſe irrita, & inualida, & nullius roboris, vel momenti. Admonentur etiam Fratres in Capitulo Romano 1558. vt ſeruent hanc ordinationem, cùm iam conſtitutio facta ſit. Item declaramus in Capitulo Valentino 1596. ſic haberi: Ordinamus, & inuiolabiliter obſeruandum præcipimus, vt Fratres ad pœnam grauioris culpæ condemnati, in Conuentibus paruis minimè aſſignentur: ſed in magnis; vbi ſuas pœnitentias humiliter adimplere, & melius Obſeruantiæ Regulari operam dare poſſint. Ordinamus etiam, vt in poſterum defunctorum Fratrum proceſſus comburantur, dummodò ſine præiudicio iuſtitiæ, eorum qui vita ſuperſtites ſunt, fieri poſſit. Quod etiam antea Romæ 1569. fuerat

rat ordinatum. Viuentium autem proceſſus, nulla ratione permaneant apud Fratres, ſub pœnis grauioris culpæ tam poſitiuis, quàm priuatiuis: ſed apud RR. Prouinciales ſucceſſiuè tutò ſeruentur. Romæ 1580.

IX.

x SI qui tamen Fratres, non malitioſè, ſed in veritate aduerſus Prælatum ſuum aliquid habuerint, quod tolerari non debeat, nec deceat: priùs eum inter ſe cum omni humilitate, & charitate de ſua correctione admoneant. Quòd ſi frequenter admonitus ſe corrigere neglexerit, aut contempſerit; Priori Prouinciali ſignificent, vel Viſitatoribus: vt cum ad eandem domum viſitandam venerint, cauſa manifeſtè indicetur; & Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Prouincialis ſignificetur. Aliter Prælatos ſuos ſubditi infamare non præſumant. Statuimus, quòd ſi quis nefandum crimen concubitus contra naturam, homicidij, vel propinati (etiam effectu non ſubſecuto) veneni commiſerit: perpetuò carceri ſit addictus; à quo nec per Capitulũ Generale poſſit ante annos viginti liberari. Et nihilominus pœnis alijs puniatur, ſecundùm Prælati diſcretionem.

x Si qui tamen Fratres non malitioſè &c.) Declaramus, quòd cùm correctio fraterna ſit actus charitatis, quę ſe extendit ad æquales, & ad ſuperiores: tenentur ſubditi ex præcepto charitatis corrigere Prælatum, & admonere; ſi in eo graues defectus animaduerterint: etiam ſi illi defectus non in damnum boni communis, ſed tantùm in detrimentum Prælati, tanquam priuatæ perſonæ, cederent. Quòd ſi etiam Communitati, propter illos defectus Prælatus noceret; non tantùm ex charitate, verùm etiam ex iuſtitia, tenentur ſinguli, etiam cum periculo amittendæ eius gratiæ, illum corrigere. Correctione tamen, vt docet Sanctus Thomas 4. ſent. diſt. 19. humili cum manſue-

ſuetudine, & reuerentia, non autem correctione punitiua, aut increpatiua, iuxtà illud: *Seniorem non increpaueris*. 1. Timoth. 5. Ad hanc correctionem cum humilitate, & charitate factam, ſi mores inordinatos, & publicè ſcandaloſos non emendauerit Prælatus: debent ſubditi Prouinciali ſignificare, quemadmodum Conſtitutio diſponit.

CAP. XIX.

De Grauiſſima Culpa.

I.

a GRauiſſima culpa eſt, incorrigibilitas illius, qui nec culpas timet àdmittere, & pœnas recuſat ferre: vel ex earum ſæpius repetita inflictione, iudicio diſcretorum cognoſcitur non proficere. Talis de conſilio diſcretorum, carcerali cuſtodiæ mancipetur, & ibidem ſecundùm exigentiã culparum, iuxtà diſcretionem Prælati, ieiunijs, & abſtinentijs puniatur, vel ſecundùm Regulam Sancti Patris noſtri Auguſtini, ſi magis expediens iudicatur; *b* per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale, aut Prouinciale, exutus habitu Ordinis, de Ordine noſtro expellatur. Quod tamen maturè fiat, itaut appareant geſta cum toto proceſſu, & ſententia in ſcriptis, & cum debitis ſubſcriptionibus, & ſigillis: & hoc ſi talis ſani capitis, & integri ſenſus vſque ad illam horam extitiſſe cognoſcitur. Nullus autem cum habitu Ordinis, ob quamcumque cauſam criminalem à ſua Prouincia eijci poſſit, ſimpliciter, vel ad tempus; niſi à Magiſtro Ordinis, vel Generali Capitulo. *c* Si aliqui ſunt, qui iudicio diſcretorum ſine graui periculo, vel ſcandalo in communi tolerari non poſſint; in carcerem recludantur.

a Grauiſſima culpa eſt.) Declaramus, hoc Capitulum de Grauiſſima culpa fuiſſe antiquitùs confirmatum Pariſijs 1276. poſtea verò Auenione 1561.

1561. ex duobus Capitulis immediatè præcedentibus, per modum inchoationis, & confirmationis, quoad aliqua fuiſſe innouatum iſtis verbis: Confirmamus, quod in diſtinct. 1. cap. 19. de Grauiſſima culpa, vbi dicitur: Grauiſſima culpa eſt incorrigibilitas illius, qui nec culpas timet admittere, & pœnas recuſat ferre, addatur: Vel ex earum ſæpius repetita inflictione, iudicio diſcretorum, cognoſcitur non proficere. *Et infra*, vbi dicitur: Si magis expediens iudicabitur, addatur: Per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale, aut Prouinciale. Et poſt verbum, expellatur, hæc addantur: Quod tamen maturè fiat, itaut appareant geſta cum proceſſu, & ſententia in ſcriptis, & cum debitis ſubſcriptionibus, & ſigillis. Et hoc ſi talis ſani capitis, & integri ſenſus, vſque ad illam horam extitiſſe cognoſcitur. Et hæc habent tria Capitula.

b Per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale, aut Prouinciale exutus.) Declaramus in antiquioribus Capitulis Pariſienſi 1279. Florentino 1281. Pariſienſi 1286. Argentin. 1307. Cæſarauguſtano 1309. & apud Montem Peſulan. 1316. ordinatum, & confirmatum fuiſſe, quod nullus Prior Conuentualis, nec Supprior, nec Vicarius poteſt aliquem Fratrem in Ordine noſtro profeſſum, habitu exuere, & ab eodem Ordine licentiare, vel aliàs ex Ordine expellere, ſine licentia Generalis Magiſtri, vel Prioris Prouincialis; ſicut etiam per Ioannem XXII. in quadam Bulla, declaratum fuit, cum hac pœna adiecta: vt illi, qui contra hoc fecerint, ſint ipſo facto à ſuis officijs abſoluti. Sed poſtea per hanc Conſtitutionem Auenione factam, etiam Prouinciales prohibentur, ſoli abſque Prouinciali Capitulo aliquem habitu exuere, aut ex Ordine expellere: neque hoc eſt contra prædictam Ioannis XXII. determinationem. Nam in ea dicitur, quòd Prouincialis poſſit habitu aliquem exuere &c. non tamen dicitur, quòd ſolus, & ſine conſilio hoc poſſit facere: noua autem Conſtitutio hoc decernit, quòd faciat id quidem Prior Prouincialis, ſed non ſine Prouinciali Capitulo. Itaque Vicarius Prouinciæ, non poteſt aliquem Fratrem habitu exuere, aut ex Ordine expellere.

Quod autem attinet ad licentiam ad alios Ordines tranſeundi, ſic ſtatutum fuit Bononiæ 1615. Quoniam verò interdum ex Ordine noſtro ad alios Ordines, non maturâ in-

ſpectione præmiſsâ, ab aliquibus noſtris Fratribus facilem tranſitum fieri comperimus, vnde poſt breuem lapſum temporis eoſdem ad Ordinem noſtrum redire procurantes, & inſtantiſſimè petentes, ex fraterna pietate, & charitate recipere compellimur: idcircò decernimus, & declaramus; vt ſi quis Fratrum noſtrorum ex noſtro Ordine in alium commigrauerit, & denuò eo relicto ad Ordinem noſtrum rediens receptus fuerit, à tempore quo reuertitur ad noſtrum Ordinem, numerus annorum, & antiquitas ratione loci illi computentur.

Item declaramus, quòd non eſt etiam laudabile dimittere habitum vnius Religionis, & tranſire ad aliam Religionem, niſi propter magnam vtilitatem, vel neceſſitatem; tum quia plerumque ſcandalizantur illi Religioſi, qui relinquuntur; tum etiam quia faciliùs proficit aliquis in Religione, in qua conſueuit, quàm in alia, in qua non conſueuit, cæteris paribus. Vnde in collationibus Patrum Abbas Neſtorius dicit: *Vnicuique vtile eſt, vt ſecundùm propoſitum quòd elegit, ſummo ſtudio, ac diligentia ad operis incepti perfectionem peruenire feſtinet; & nequaquam à ſua quam elegit profeſſione diſcedat*. Et poſtea rationem aſſignat, dicens: *Impoſſibile namque eſt, vnum, eumdemque hominem, ſimul vniuerſis fulciri virtutibus: quas ſi quis voluerit ſimul attentare, in iſtud incidere eum neceſſe eſt; vt dum omnem ſequitur, nullam integrè conſequatur. Diuerſæ enim Religiones præeminent, ſecundùm diuerſa virtutum opera.*

c **Si aliqui ſunt, qui iudicio diſcretorum, ſine graui periculo, vel ſcandalo in communi tolerari non poſſint, in carcerem recludantur.)** Declaramus, quòd cùm vtilitas communis ſit præponenda vtilitati vnius: quando aliquis eſt ita ſcandaloſus, & periculoſus, quòd eius conuerſatio nocet Communitati, nec alij poſſunt eius mores prauos & peruerſos ferre; & potiùs eligerent è Monaſterio exire, quàm cum tali ſcandaloſo ſtare, debet talis ab alijs ſeparari, & in carcerem recludi, vt habetur 25. quæſt. 4. cap. *Reſecandæ*. Si verò talis eſſet incorrigibilis, & non poſſet apertè corrigi, capi, vel detineri, & recuſaret pœnitentias pro delictis ſuis impoſitas facere: poſſet modo ſupradicto exui habitu, & ab Ordine expelli; ſi tamen eſſet integri ſenſus. Ille autem, qui propter culpam ſuam

ſuam expellitur à Prælato, adhuc eſt ſuus ſubditus; ſicut ouis morbida, licet ſit expulſa à grege, adhuc eſt paſtoris. Vnde taliter expulſus, non eſt abſolutus ab obedientia Prælati, quouſque tranſierit ad aliam Religionem, & in ea fecerit profeſſionem: ſicut ponit Magiſter Humbertus ſuper Regulam. Et eſt aduertendum, quòd totum iſtud Capitulum *de Grauiſſima Culpa*, fuit confirmatum in Capitulo Pariſijs 1276.

CAP. XX.

De Apoſtatis.

I.

a QVicumque apoſtatauerit, ipſo facto ſit excõmunicatus; quam ſententiam ferimus ex nunc præſenti ſtatuto. *b* Si verò miſertus ſui redierit, depoſitis in clauſtro veſtibus, nudus cum virgis in Capitulum veniat, & proſtratus culpam ſuam dicat, & humiliatus veniam petat: *c* & quamdiù Prælato placuerit, pœnæ grauioris culpæ ſubiacebit; & in Capitulo nudus ſe præſentabit, ſemel in ſingulis ſeptimanis.

a Quicumque apoſtatauerit &c.) Declaramus, quòd ille, qui per ſe Ordinem egreditur, & ſubitò ac ſtatim reuertitur; non eſt iudicandus Apoſtata, nec incidit in pœnas Conſtitutionum. Quia tamen actum apoſtaſiæ commiſit, debet ab excommunicatione abſolui, & ad cautelam ad gratias Ordinis reſtitui: ſicut fuit declaratum Ianuæ 1305. & in multis alijs Capitulis. Declarantes, quòd quilibet Religioſus tenetur deferre patenter habitum ſuæ Religionis, cùm procedit in publicum: quicumque autem temerè habitum ſuæ Religionis dimiſerit, peccat mortaliter; & eſt excommunicatus de iure. C. *Vt periculoſa*, tit. *de Apoſtat.*

Item declaramus, quòd ad refrenandum damnoſum Apoſtatarum diſcurſum, Magiſter Ordinis de Diffinitorum conſilio, & aſſenſu in Capitulo Pariſienſi 1269. poteſtatem conceſſit Prioribus Conuentualibus, & Prouincialibus, ac eorum Vicarijs: vt apoſtatas, quos infra terminos ſuos inuenerint vndecumque venientes;

poſſint excommunicare, capere, ligare, & aliàs ſubijcere Ordinis diſciplinæ. Inſuper conceſſit & commiſit eisdem, vt ſi aliquos ceperint, vel incarcerauerint; ipſos ab excommunicatione poſſint abſoluere. Et in Capitulo apud Montem Peſſulanum 1294. ſic dicitur: Admonemus vniuerſos Priores Prouinciales & Conuentuales, & eorum Vicarios: vt iuxtà ordinationem Capituli Florentini celebrati anno Dom. 1281. diligentiùs laborent pro apoſtatis reducendis; ex quorum præſentia & diſcurſu, Conuentibus, & Fratribus ſcandalum generatur, vbicumque infra ſuos terminos poterunt eos inuenire. Quod ſi facere non poterunt, ſententiâ excommunicationis innodatos publicè denunciari procurent; vt ſic ſaltem ab alijs euitentur. Volumus autem, quòd expenſæ, quæ in ipſorum captione, vel detentione fient; à Prouincijs, vel Conuentibus, de quibus fuerint, plenè, & promptè ipſis capientibus, vel detinentibus refundantur: quod idem fuit ordinatum Palentiæ 1291.

Item declaramus in Capitulo Salmanticæ 1551. ordinatum fuiſſe Prælatis, vt in recipiendis apoſtatis, & ijs qui per Breuia Apoſtolica plures annos habitum dimiſerunt, quàm diligentiſſimè attendant, ne totam maſſam modico fermento corrumpant: & caueant ne ex nimia erga paucos miſericordia, crudeles in Communitatem inueniantur. Vbi etiam declaratur, quod illi qui ad Ciuitates ſuſpectas de hæreſi acceſſerunt, vel poſthac accedent, nullo modo, niſi tanquam apoſtatæ recipiantur. Et declaramus, in Capitulo Bononienſi 1564. ſic haberi: Admonemus RR. Prouinciales, vt ſi quando Fratres apoſtatas, qui quondam ſcandaloſè vixerint, receperint ad ordinem: eos ad illos Conuentus mittant, in quorum Terris tam manifeſta non ſit eorum infamia; etiamſi aliorum Conuentuum ſint filij, quorum filiationem non intelligantur amiſiſſe. Et poſtea in Capitulo Romano 1571. ſic dicitur: Concedimus omnibus Prouincialibus, ac etiam Prioribus Conuentualibus, vt iuxtà tenorem noſtrarum Conſtitutionum poſſint recipere apoſtatas ad eos reuertentes, etiam poſt decennium in apoſtaſia elapſum; non obſtante quacumque ordinatione, per quam aliter ordinetur.

b Si verò miſertus ſui redierit.) Declaramus, quod quidam prætendere poſſent ſe non fuiſſe apoſtatas, quia de licentia Sedis Apoſtolicæ habitum dimiſerunt: & propterea in

in Capitulo Romano 1553. pro his, & ibidem 1558. pro his, & alijs ordinatum fuit; quod qui de licentia Sedis Apoſtolicæ, noſtræ Religionis habitum dimiſerunt: nullatenus de cætero recipiantur, niſi processu ſuper eorum indulto facto, diligenter examinato. Et ſi vera & rationabilis cauſa aſſignata & probata fuiſſe inueniatur, abſque pœnitentia recipiantur: ſi autem cauſa rationabilis, & vera non inueniatur, & conſequenter Breue ſubreptitium; nonniſi vt apoſtatæ recipiantur. Ita tamen, quòd qui per quatuor annos extra Ordinem, quouis modo ſine habitu ſteterunt, non recipiantur, niſi de ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis. Addentes, quod huiuſmodi ſine habitu ad Ordinem reuertentes, etiamſi non vt apoſtatæ, ſed vt legitimè diſpenſati recipiantur; non tamen poſſint ante decem annos à ſua receptione promoueri ad vllam Ordinis dignitatem. Quod autem attinet ad authoritatem diſpenſandi Fratres, vt maneant extra Clauſtrum, ſeruandum eſt Decretum Clementis VIII. quo conſtituit, ne de cætero, niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, facultates manendi extra Clauſtra concedi poſſint.

c Et quamdiù Prælato placuerit &c.) Declaramus, quòd hoc intelligitur propter ſolam apoſtaſiam: pro alijs autem delictis, quæ in ipſa apoſtaſia, vel in Ordine cum habitu inuentus fuerit commiſiſſe; ſecundùm rigorem Ordinis & Conſtitutionum, pœnâ debitâ puniatur, ſicut declaratum fuit apud Biſuntium 1353.

Item apud Narbonam 1354. ſic dicitur: Declaramus, quòd committens crimina, ſeu peccata in ipſa apoſtaſia: puta; furta, adulteria, & huiuſmodi, propter talia ſic commiſſa, pari pœnâ debet plecti, & puniri, ac ſi dicta crimina in Ordine exiſtens perpetraſſet.

Item in Capitulo apud Lugdunum 1318. ſic dicitur: Cùm apoſtaſia culpam non minuat, ſed potiùs augeat, & pro quibuſdam criminibus à Fratribus commiſſis, circumſcriptâ omni apoſtaſiâ, eis debeatur cuſtodia carceralis: volumus, & ordinamus, quod ſi aliquis Frater ante apoſtaſiam aliquod tale crimen commiſerit, de quo non ſatisfecit, vel etiam in ipſa apoſtaſiâ; ſi poſtea ad Ordinem etiam ſpontè redierit, carcerali cuſtodiæ mancipetur.

II.

INfra hoc tempus pœnitentiæ, vbique in Conuentu nouiſſimus erit: & duobus diebus in qualibet ſeptimana per annum in pane, & aqua ieiunabit. Et peractâ pœnitentiâ, *d* ad priorem locum non redeat, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis cum eo fuerit diſpenſatum. Quæ diſpenſatio non fiat per eoſdem ante tres annos ad minus; ita tamen quòd anni, quibus fuerit in apoſtaſia, non computentur ei, quoad locum, *e* ſed ſit ſub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine, quàm ipſe habuerit quando exiuit. Quòd ſi ſecundò fugerit, & iterùm redierit: ſupradicto modo pœniteat; & priori anno ſecundus annus addatur. Si tertiò tertius, ſi quartò quartus.

d Ad priorem locum non redeat.) Declaramus, quòd Fratres, qui apoſtatauerint, debent tenere infimum locum infra omnes Fratres Clericos, ſi ſint Clerici; & infra omnes Conuerſos, ſi ſint Conuerſi; & poſtquam compleuerint in Conuentu pœnitentiam, adhuc tenebunt vltimum locum vbique, & redire ſeu reſtitui non poſſunt ad illum locum, quem prius tenebant, quando receſſerunt, ſine licentia, & diſpenſatione Magiſtri Ordinis, vel Diffinitorum Capituli Generalis, vel Prouincialis. Res autem, & bona ipſorum apoſtatarum debent ad Conuentus illos, in quibus erant aſſignati, tempore quo apoſtatauerunt liberè pertinere: ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Traiectum 1330. ſed poſtea in Capitulo Florentino 1414. & apud Argentinam 1417. fuit facta Conſtitutio, quòd huiuſmodi bona diuiderentur inter Conuentum originalem, & inter Conuentnm, in quo erat aſſignatus.

e Sed ſit ſub illis omnibus, qui habent plures annos in Ordine, quàm ipſe habuerit quãdo exiuit.) Declaramus, quòd ex iſta clauſula

ſula manifeſtè apparet, quòd Fratres debent tenere loca ſua in Choro & alibi, ſecundùm quòd habent plures, vel pauciores annos in Ordine à profeſſione ſua: ſeu ſecundùm quòd poſt profeſſionem tacitam, vel expreſſam, diutiùs habitum noſtri Ordinis portauerunt; niſi ſint Magiſtri in Theologia, vel Baccalaurei, qui ſententias legant, vel legerint in aliqua Vniuerſitate. Et ita illi, qui poſt apoſtaſiam recipiuntur ad Ordinem, & fuerunt diſpenſati per Magiſtrum Ordinis, vel per Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis, quòd de infimo loco reducantur ad priorem locum, quem tenebant, quando habitum dimiſerunt: nihilominùs habebunt ſeu tenebunt locum infra omnes illos, qui plures annos habent à profeſſione ſua; quàm haberent ipſi, quando ab Ordine receſſerunt: qui videlicet poſt profeſſionem ſuam diutiùs habitum noſtræ Religionis portauerunt, quàm ipſi apoſtatæ. Vnde non ſolùm non computantur apoſtatis anni, quibus fuerunt in apoſtaſia quoad locum, ſed etiam anni, quibus fuerunt in pœnitentia pro apoſtaſia: quouſque reſtituantur ad priſtinum locum.

Item declaramus in Capitulo Romano 1546. ita diſponi: Confirmamus, quod Fratribus exemptis, vel eis, qui quomodolibet extra Ordinem (ideſt extra obedientiam Ordinis) manſerunt, non numeretur, nec computetur tempus illud inter alios annos ſuæ profeſſionis; ſi eos poſtea ad Ordinem reuerti contingat. Quod priùs fuerat declaratum Romæ 1542. Quapropter quando iſtis poſtea gratiæ Ordinis reſtituuntur, non intelligitur propterea tempus illud eis numerari, vel computari, inter alios annos ſuæ profeſſionis.

VII.

OMnibus autem Fratribus, pro huiuſmodi pœnitentibus, humiliter in Capitulo deprecantibus, Prælatus cùm eorum pœnitentiam perſpexetit, *f* eis indulgere, vel remittere poterit: ſecundùm qoòd ſuæ diſcretioni viſum fuerit, vel placitum. Apoſtatæ vnius Conuentus, non recipiantur à Priore alterius Conuentus ad Ordinem in eâdem Prouincia, ſine licentia Prioris Prouincialis: nec

nec apoſtatæ aliarum Prouinciarum, ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. Si quis in apoſtaſia ordinatus fuerit, vel poſt excommunicationem Diuina celebrare præſumpſerit in ea; executione officij perpetuò carebit: niſi fortè poſteà ita religiosè conuerſatus fuerit, vt cum eo *g* authoritate Sedis Apoſtolicæ diſpenſetur. *h* Qui autem non in apoſtaſia, ſed tamen ſine legitima Ordinis licentia ordinatus fuerit, ipſo facto ſit addictus carceri: ad minùs per quatuor menſes; ibidē ſecundùm arbitriū Prelati, pœnis alijs puniendus. Et poſtmodum non permittatur exequi Ordines ipſos ſine licentia Magiſtri Ordinis.

f Eis indulgere, vel remittere poterit.) Declaramus; quòd in pœnitentia, quæ debetur apoſtatis pro apoſtaſia, poterit Prælatus indulgere quoad pœnas poſitiuas grauioris culpæ, & quoad ieiunia in qualibet ſeptimana duobus diebus facienda, de quibus ſupra facta eſt mentio: non autem quoad pœnas priuatiuas, de quibus infra dicetur; vt etiam ſupra declaratum eſt in capit. *de Grauiori Culpa*.

g Authoritate Sedis Apoſtolicæ diſpenſetur.) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis, & Priores Prouinciales, à ſuſpenſione quam quis Frater incurrit ſuſcipiendo Ordines in apoſtaſia, vel celebrando Diuina poſt excommunicationem, poſſunt authoritate Apoſtolica diſpenſare: ſicut patet *in Bulla aurea Sixti*, & in multis alijs Priuilegijs Magiſtro Ordinis conceſſis.

h Qui autem non in apoſtaſia.) Declaramus, Conſtitutionem hanc fuiſſe deſumptam ex Capitulo Valliſoletano 1523. ex eo, quòd, (vt in eodem Capitulo dicitur) habuit tria Capitula.

IV.

i QVi verò ſemel apoſtatauerit, vel de lapſu carnis manifeſtè conuictus fuerit, vel carceri ſenten-

tia-

tialitèr, & legitimè mancipatus: de cætero non predicet, nec audiat confeſſiones, nec ad aliquam electionem Ordinis, nec ad aliquem tractatum eorum, quæ mittenda ſunt ad Generale, vel Prouinciale Capitulum admittatur; niſi per Diffinitores Capituli Generalis, vel Prouincialis, vel per Magiſtrum Ordinis fuerit reſtitutus. *k* Quæ reſtitutio nõ fiat per eoſdem, ante tres annos ad minus. Et ſi fuerit Prædicator Generalis, dicto officio ſit priuatus: nec poſſit habere officium Prioratus, vel Supprioratus, vel Vicariatus, vel Lectoratus; nec poſſit fieri Deffinitor Capituli Generalis, vel Prouincialis, nec Predicator Generalis, nec Magiſtri Ordinis Elector, ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. *l* Quicumque litteras Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis, ſeu ſigilla eorum falſificauerit, vel eis ſcienter vſus fuerit ſententiam eandem incurrat excommunicationis latã, & priuationum dictarum ipſo facto.

i Qui verò ſemel apoſtatauerit, vel de lapſu carnis manifeſtè conuictus fuerit.) Declaramus, quòd quicumque iudicialiter de lapſu carnis, vel de furto conuictus fuerit, aut carceri mancipatus: talis ſit in perpetuum omni voce priuatus; & officio Prioratus, Supprioratus, Lectoratus, Prædicationis, & Confeſſionis, nec poſſit ad prædicta reſtitui. Niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale. Rothomagi 1320.

Item in Capitulo apud Barcinonam 1349. ſic dicitur: Quicumque de lapſu carnis manifeſtè conuictus fuerit, de cætero non prædicet, nec audiat confeſſiones, nec ad aliquam electionem Ordinis admittatur: nec ante triennium vllo modo ad prædicta poſſit reſtitui per quemcumque. Et ſi reſtituatur, reſtitutio nullo modo valeat, ante triennium.

k Quæ reſtitutio non fiat per eoſdem ante tres annos.) Declaramus, quòd in

in Capitulo apud Argentinam celebrato 1358. prædicta verba ſic fuerunt gloſſata: Non fiat, ideſt, fieri non poſſit per Deffinitores Generales, vel Prouincialis Capituli ante tres annos: & ſi reſtituatur nullo modo valeat ante triennium.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. ſic liaberi: Ordinamus, & omninò obſeruari volumus, vt apoſtatæ, qui poſthac ad Ordinem recipientur, etiamſi ad omnes Ordinis gratias admittantur, nunquam tamen ante 20. annos ad Prælaturæ officium poſſint aſſumi. et ſi ſecus factum fuerit, irritum omninò eſſe decernimus.

l Quicumque litteras Magiſtri Ordinis &c.) Declaramus, has pœnas additas fuiſſe illis, quæ in Capitulo *de Grauiori culpa* taxantur, de quibus ſuperiùs loco citato dictum eſt.

DISTIN-

DISTINCTIO SECVNDA.

CAPVT I.

De Domibus concedendis, & conſtruendis.

a NVlla Domus concedatur, *b* niſi à Priore Prouinciali, & à Deffinitoribus Capituli Prouincialis fuerit poſtulata: nec conceſſa ponatur, *c* nec poſita transferatur; niſi vbi prædicti viderint expedire. *d* Fratres autem nouis Domibus deputati, Conuentibus de quibus aſſumuntur, & ipſi Conuentus eisdem quantùm ad ſuffragia, ſicut ſuis Conuentualibus mutuò teneantur: quouſque Conuentus ibidem fuerit aſſignatus. Quantùm verò ad omnia alia, dicti Fratres ad Domos prædictas ſimpliciter pertinebunt.

a Nulla Domus concedatur.) Declaramus, quòd de iure antiquo communi, Religioſi Mendicantes non poterant nouas Domos, vel noua loca ad habitandum recipere, nec recepta mutare, alienare, aut relinquere; ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ, plenè atque expreſsè, de prohibitione huiuſmodi mentionem faciente: aliàs fuiſſent excommunicati, vt habetur *de exceſſibus Prælator. cap. vnico*, lib. 6. & in Clement. *Cupientes de pœnis*. Cæterùm poſt diuerſa Priuilegia hac in parte Ordini noſtro conceſſa, Concilium Tridentinum decreuit ſufficere ſolius loci Ordinarij licentiam, ad hoc, vt Conuentus, & loca noua Mendicantes recipiant; dum ſtatuit iſtud ſeſs. 25. de Regular. cap. 3. De cętero ſimilia loca non erigantur, ſine Epiſcopi in cuius Diœceſi erigenda ſunt, licentiâ priùs obtentâ, & ideò ab omnibus, Concilio Tridentino ſtandum eſt.

Item denunciamus, quòd Clemens VIII. in quadam ſua Conſtitutione motu proprio præcepit, ne Epiſcopus licentiam dare poſſit, vt noui Conuentus cuiuſcunque Ordinis Men-

Mendicantium erigantur niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus: & locis, vbi erigi debent, exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibus, & cognitâ causâ, quod noui, qui erigendi ſunt Conuentus ſine aliorum detrimento commodè ſuſtentari poſſint. Itaque in erectione, vel acceptatione nouorum Conuentuum, hi quorum intereſt, meminerint, vt ab Epiſcopo licentiam petant: quam ſi non obtinuerint, Reuerendiſſimum Magiſtrum Ordinis, vel eius Procuratorem admoneant.

b **Niſi à Priore Prouinciali.)** Declaramus, quòd nullus Frater cuiuſcunque ſtatus, vel conditionis exiſtat, ſine licentia Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis, ædificandorum Conuentuum causâ, poteſt vllo modo loca recipere. Quòd ſi secùs factum fuerit, talis receptio, ipſo facto ſit irrita, & inanis: ac huiuſmodi receptores ſint penitùs omni voce, præterquàm in ſui accuſatione priuati; quæ eis à nemine, præterquàm à Magiſtro Ordinis poſſit reſtitui.

Et caueant quàm diligentiſſimè Priores Prouinciales, ne Domus aliquæ cum incongruis conditionibus, & grauibus oneribus recipiantur. Mandantes, quòd Domus à Generali Capitulo conceſſæ, vel concedendæ, non ponantur in locis ita propinquis alijs Domibus, vt oporteat Fratres illarum Domorum occupare terminos Conuentuum, æquitate ſeruata ſtudeant limitare, ſicut ad pacem Fratrum, & ſalutem animarum viderint expedire: ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1246. Oxonio 1280. Florentiæ 1281. & Ferrariæ 1290.

Item declaramus, quòd Prouinciæ, quæ Domos petunt à Generali Capitulo, debent nominare Ciuitates, & Oppida, in quibus eas petunt: & exprimere cauſas, quæ mouent eos ad Domos huiuſmodi faciendas. Diſtrictè prohibentes ne Priores Prouinciales, & Deffinitores Capitulorum Prouincialium, aliquem locum vllo pacto recipere audeant: niſi priùs eis conſtiterit, eum locum eſſe idoneum ad Conuentum ædificandum, per Fratres idoneos ad hoc inquirendum ſpecialiter deſtinatos: ſicut fuit ordinatum Barcinonæ 1261. & apud Peſtum 1273.

In Capitulo autem Valliſoletan. 1605. ſic dicitur: Ordinamus, vt nulla vnquam Domus, ſiue Fratrum, ſiue Monialium (etiam ad petitionem cuiuſcunque, etiam Principis) de-

deinceps conſtituatur, in qua nouæ ceremoniæ, leges, ordinationes, pœnæ, pœnitentiæ, modus viuendi, vel veſtiendi, vel alia quæcumque, inducenda; & obſeruanda ſint; quæ diſponant aliquid præter noſtras Conſtitutiones, vel Ordini noſtro contraria, & ab eo aliena eſſe videantur. Quòd ſi ſecùs recipiantur, receptio ipſo facto nulla ſit, & nullius roboris; ſicut de facto ex nunc pro tunc nullam decernimus, & declaramus. In Capitulo etiam Neapol. 1515. ordinatum eſt: nullus recipiatur Conuentus, qui liberæ Superiorum diſpoſitioni non relinquatur, conformiter ad leges, & Conſtitutiones noſtras; & ſi ſecùs factum fuerit, totum ſit irritum, & inane.

c **Nec poſita transferatur.**) Declaramus in Capit. Barcinonen. 1574. RR. Prouincialibus mandatum fuiſſe: vt ſi quæ repererint loca, vel Vicariatus, in quibus Religio minus aptè foueri poſſit; quin potiùs otij, & diſſipationis diſciplinæ Regularis fomenta, & ſcandalorum occaſiones afferant; conſultis grauioribus Patribus, quò melius fieri poterit reddant, & relinquant omninò, cùm ex his grauiora mala ſequantur, ac maxima patiatur Religio detrimenta. Aduertendum tamen eſt, quod Fratres Prædicatores, cùm à priſtinis ſuis locis ad alia loca cum licentia ſe transferunt: poſſunt ſecum deferre omnium ædificiorum materiam (dedicatis Eccleſiæ dumtaxàt exceptis) libros, calices, paramenta, atque alia bona: & poſſunt etiam ipſa ædificia cum ſolo & alijs ad ea loca pertinentibus, præterquam Eccleſias vendere, & eorum pretium in ſuam vtilitatem conuertere: non obſtante quorumcumque Prælatorum contradictione; ſicut habetur in Bulla, quæ dicitur *Mare magnum*.

Item declaramus Romæ 1571. ordinatione 11. præceptum fuiſſe omnibus Prælatis Ordinis noſtri ſub pœna abſolutionis ab officio, ne loca Conuentuum Fratribus neceſſaria, vel quaſcumque officinas vlla de cauſa ſecularibus concedant, nec etiam ſub prætextu cuiuſcumque Fraternitatis. Si autem aliquid vſque modò conceſſum fuit, authoritate noſtra reuocamus: irritam præſenti ſtatuto decernentes huiuſmodi conceſſionem. Et hæc ordinatio confirmata fuit Barcin. 1574. & Romæ 1580.

d **Fratres autem nouis Domibus deputati.**)

De-

Declaramus, quòd Fratres miſſi ad loca noua recepta, intelliguntur eisdem locis omninò, & ſimpliciter aſſignati: ſed quoad ſuffragia Conuentus, ex quibus fuerunt aſſumpti, & ipſi eisdem Conuentibus mutuò tenebuntur; quouſque Domus illæ fuerint in Conuentus erectæ. Volentes, quòd ad noua loca mittantur ſolùm Fratres exemplares, graues, & maturi: ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montem Peſſulanum 1265. & apud Peſtum 1273.

Item declaramus, Romæ 1571. ordinatum, & declaratum fuiſſe, & Barcinonæ 1574. confirmatum: quòd Fratres qui ſunt in Vicarijs, aut in Conuentibus Monialium, cenſentur quoad ſuffragia aſſignati in Conuentibus, quorum ſunt filij; ita vt ipſi inter ſe viciſſim ad eadem teneantur. Et idem cenſendum eſt de Fratribus, qui ex Prælatorum legitima licentia, cum Epiſcopis, vel alibi extrà Ordinem commorantur. Quæ quidem ordinationes procedunt de Vicariatibus iam per ſe conſtitutis, non autem de nouis Domibus, quibus Fratres deputantur, iuxta id quod diſponit Conſtitutio.

II.

a CONuentus citra numerum duodenarium Fratrum profeſſorum, quorum decem (ad minùs) ſint Clerici, ſine licentia Generalis Capituli, & abſque Priore, & Doctore non ad mittatur: nec poſtquam ad miſſus fuerit, dictus numerus Fratrum minuatur. Et ſi aliquis inde ſubtractus fuerit, loco illius alius aſſignetur. Ille verò Conuentus, qui pro illo tempore prædictum duodenarium numerum non habebit, ab ea quæ tractanda ſunt in Capitulo Prouinciali, ſiue in electione Prioris Prouincialis; quoad Priorem & ſocium, & electores Prouincialis, nullatenus admittatur. Niſi fortè illo anno, per Fratris obitum dictus numerus fuerit diminutus. Quòd ſi oppoſitum factum fuerit, totum

tum ſit irritum, & inane: Prouincijs Hieroſolymitana & Græciæ, dumtaxat exceptis.

e Conuentus citra numerum duodenariũ &c.) Declaramus, quòd cùm Eccleſiæ noſtræ ſint Collegiales, & in ipſis debeat Diuinum officium in Choro perſolui, & Miſſa Conuentualis: numerus Fratrum Clericorum, (ſine quo Domus tanquam Conuentus recipi non debet,) intelligendus eſt de Fratribus Clericis, tàm vocalibus, quàm non vocalibus. Ac debet habere Doctorem id eſt Lectorem, qui Fratribus legat: aliàs Conuentus ille non admittatur ad ea, quæ in Prouinciali Capitulo tractanda ſunt; niſi fortè illo anno propter obitum Fratrum; numerus ille fuerit minutus. Et in tali caſu debent Priores Prouinciales, & Conuentuales operam dare efficacem, vt per Fratrum receptorum multitudinem, numerus ille ſufficienter poſſit reparari: ſicut fuit declaratum apud Biſuntium 1353. & apud Ianuam 1413. Declarantes, quòd in Capitulo Romano 1558. ſic ſtatutum fuit: Confirmamus declarationem factam in præcedenti Capitulo 1553. videlicet quòd Conuentus, qui Fratrum vocalium numerum ſaltem ſenarium nunquam habuerunt, tanquam non Conuentus æſtimentur: & quòd ab eis ſubtrahatur titulus Prioratus, quem ex vi præſentis ſtatuti ſubtrahimus; ſi tamen ſine ſcandalo fieri poterit. Qui autem aliquando integrum numerum habuerunt, & modò ad hoc redacti ſunt, vt quatuor Fratres vocales cum Priore non habeant: titulo Prioratus gaudere interim permittantur; ſocium verò ad electionem Prouincialis, vel ad Prouinciale Capitulum nequaquam eligant. Quòd ſi ſecus factum fuerit, totum ſit irritum, & inane. Præterea declaramus Valentiæ 1596. & Romæ 1601. Valliſoletti 1605. item Romæ 1608. ordinatum fuiſſe: vt poſſibilis adhibeatur diligentia ne in Conuentus, & Prioratus erigantur loca; quę poſtea taxatum numerum Fratrum iuxta noſtras Conſtitutiones ſuſtentare nequeunt. Quare inpoſterum nulla Domus in Prioratum erigatur, aut erecta intelligatur, quantumcumque conceſſio quælibet facta fuerit, niſi per annum integrum antea duodecim Fratres Religioſè aluerit; & pro Religioſis neceſſitatibus plenè prouiderit, vt in iiſdem Capitulis ordinatum

eſt. Quod quidem Indiarum Prouincias non aſtringit: tùm quia ex antiquiore Priuilegio Clementis VII. poterant earum Conuentus eſſe cum numero ſeptenario: tùm etiam quia Salmanticæ 1551. declarat. 5. declaratum fuit, in Prouincijs Indiarum numerum ſenarium Fratrum ad Conuentum conſtruendum ſufficere, prout eis authoritate Apoſtolica conceſſum eſt.

Item denunciamus confirmatam fuiſſe in Capitulo Romano 1601. ordinationem Capituli Valentini 1596. qua omnibus Præſidentibus Prouinciarum, Congregationum, & Vicariatuum in Prouincijs, & Conuentibus, vbi commodè fieri poterit, mandatur, vt curent certam notitiam habere de reditibus tàm certis, quàm incertis, omnium Conuentuum, & locorum ſuæ curæ ſubditorum; & conformiter ad ipſos de grauiorum Patrum conſilio, ipſis ſingulis determinatum numerum Fratrum præfigant: vltrà quem ad præfatos Conuentus plures Fratres, ipſi Præſidentes non mittant; vt Religioſis neceſſitatibus eorumdem Fratrum ſemper prouideri poſſit, & multa vitentur incommoda. Quod idem à Clemente VIII. & Paulo V. conſtitutum eſt.

III.

ITem nulla Domus trãſferatur de Prouincia ad Prouinciam, niſi per tria Capitula fuerit approbatum. *f* Mediocres Domos, & humiles, Fratres noſtri habeant: nec fiant, aut permittantur fieri *g* in Domibus noſtris curioſitates, & ſuperfluitates notabiles, in ſculpturis, picturis, pauimentis, & alijs ſimilibus; quæ paupertatem noſtram deformant. In Eccleſijs tamen Permitti poterunt. Si quis verò contra fecerit, pœnæ grauiori culpæ debitæ ſubiacebit. *h* Item poſſeſſiones, ſeu reditus nullo modo recipiantur; nec Eccleſiæ quibus animarum cura ſit annexa. Item, nullus audeat inſtare, vel rogare pro beneficijs conſanguineis ſuis obtinendis.

f. Mediocres Domos, & hu-

& humiles &c.) Declaramus pro huiuſmodi Conſtitutionis obſeruatione : vt ſi quibus cura ædificandorum, vel reædificandorum Conuentuum incumbit, priùs exemplar totius ædificationis faciant, ſecundum quòd Conſtitutio inferius diſponit ; & illud Prouinciali omninò oſtendant, abſque cuius licentia nihil omninò incipiant.

g In Domibus noſtris curioſitates &c.) Declaramus Venetijs 1592. ordinatum fuiſſe, vt omnes Fratres, cuiuſcumque gradus, & conditionis ſint in communi dormitorio, non in ſeparatis ædiculis, vel cameris habitent, vnicâ tantùm paupere cellâ contenti : Prælato, & grauiori aliquo Patre exceptis, quibus duæ ad ſummum concedi poterunt; ſi hactenus tot habuere, abſque eo, quod nouiter accommodentur, maximè cùm aliorum incommoditate. Ab his verò ſuperfluitates omnes, ornamenta vana, pretioſa quęque, & omnia tandem quæ religioſam paupertatem non ſapiunt, omninò auferantur : ſuper quo Superiores omnes ſpecialiter inuigilabunt.

Item ad obſeruationem, ne curioſitates ſenſim introducantur, & vt introductæ eradicentur ; Declaramus Bononiæ 1564. præceptum fuiſſe : vt omnium ſubditorum nemine excepto, priuatas cellas Prælati viſitarent, & eorum ſupellectilia conſiderarent. Quòd ſi aliquid inuenerint, quod ſtatui paupertatis non conueniat, auferant, & applicent communi vtilitati. In Capitulo etiam Romano 1569. authoritate Apoſtolica Pij V. ſub pœna abſolutionis ab officijs Prælatis, & amiſſionis cuiuſcumque, nec non priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, mandatum fuit : vt cameræ, & habitationes à communi Religioſarum cellarum forma reçedentes auferantur ; & vel ad conſuetam Regularium formam redigerentur, vel ſi id fieri commodè non poterit, in communem vſum reducantur, & vnuſquiſque tali cellâ in communi Dormitorio, nullo apparatu ornata contentus ſit. In Capitulo etiam Romano 1608. ordinatum eſt, vt à cellis Fratrum omnes imagines, quæ non ſunt ſacræ aut piæ, item illæ quæ propriam Fratris ; vel alterius non Sancti, aut pij imaginem exprimunt, amoueantur. In Capitulo quoque Salmaticen. 1551. iſtud habetur. Reprobamus abuſum quorumdam clauſtralium ſiue Conuentualium de vendendis, aut etiam teſtandis poſt mortem

cameris: irritantes quaſcumque conceſſiones, ſi quæ ſunt ſuper his hactenus factæ, & ordinantes, vt ſi de cætero vſus illarum conceſſus fuerit viuentibus, ſemper ponatur in litteris concedentis, ad beneplacitum noſtrum, & noſtrorum ſucceſſorum. Quod ipſum fuit poſtea Venetijs 1592. ordinatum, cum hac additione: quòd valebunt Superiores ipſi, etiam immediati; dum expediens illis videbitur, pro vitio proprietatis à cordibus ſubditorum eradicando, eoſmet ab vna cella ad aliam transferre, & mutare.

h **Item poſſeſſiones, ſeu reditus nullo modo recipiantur.**) Declaramus, quòd quamuis Ordo noſter ab Honorio III. confirmatus fuerit cum poſſeſſionibus, caſtris, & reditibus, quos tunc habebat, & in poſterum erat habiturus; ſicut patet in Bulla ſuperius memorata: poſt ea tamen in primo Capitulo Generali Bononiæ celebrato ſub B. Patre Dominico Anno Dom. 1220. totus Ordo prædictis poſſeſſionibus, & reditibus non ſolum præſentibus, ſed etiam futuris renunciauit, & per Conſtitutionem hic poſitam, & ſucceſſiuè in Capitulo Generaliſſimo Pariſijs ſub B. Iordano Magiſtro Ord. Anno Dom. 1228. confirmatam, ne Fratres in poſterum poſſeſſiones, & reditus recipiant, ſtatutum fuit. Cæterum, quia habere poſſeſſiones & reditus in communi, non eſt contra votum paupertatis; quia multæ Religiones Monachorum profitentes paupertatem reditus habent in communi: neque etiam eſt contra Regulam Sancti Auguſtini, quam profitemur; neque minuit perfectionem Religionis cum paupertas non ſit ipſa perfectio, ſed perfectionis inſtrumentum. Cùm autem inſtrumentum non propter ſe appetatur, ſed propter finem, non dicitur eſſe tantò melius, quantò eſt maius, ſed quantò magis fini eſt accommodatum: ſicut medicina non dicitur eſſe melior quæ eſt maior; ſed quæ magis ad expulſionem morbi, & introductionem ſanitatis eſt apta. Et propterea non oportet Religionem, quæ in omnibus par, & æqualis eſt alijs, eſſe tantò perfectiorem, quantò maiorem habet paupertatem: ſed quantò magis paupertas eius accommodata eſt ad finem toti Religioni communem, qui eſt incumbere in Diuina obſequia; vel ad finem ſpiritualem ipſius, qui eſt Diuina contemplatio, aut proximorum inſtructio. Quod ſanè perficitur per illam paupertatem

tatem, quæ modica humanæ vitæ neceſſaria congruo tempore ſine magna ſollicitudine procurata, in communi conſeruat; qualis eſt paupertas Ordinis noſtri. Quamobrem Sixtus IV. per Bullam quæ incipit, *Nuper &c.* cum toto Ordine diſpenſauit: omnibuſque, & ſingulis Conuentibus, ac locis Ordinis noſtri; vt poſſeſſiones, reditus, & prouentus, & alia bona immobilia libere poſſint in communi, & non aliter habere emere, & retinere, conceſſit: Non obſtantibus Conſtitutionibus Apoſtolicis, atque Inſtitutis Regularibus dicti Ordinis, ſecundùm quas Mendicantes appellantur, & ſine proprio ex incerta mendicitate viuere debent: alijs quoque Ordinis atque eius domorum ſtatutis, & conſuetudinibus; quibus omnibus ſpecialiter, & expreſsè ſua Sanctitas derogauit. Denique ad omnem ſcrupulum tollendum Concil. Trident. Seſs. 25. *tit. de Reg. capit. 3.* ſic ordinauit: *Concedit Sancta Synod. omnibus Monaſterijs, & domibus tam virorum quam mulierum etiam Mendicantium, (exceptis domibus Fratrum Sancti Franciſci Capucinorum, & eorum qui Minorum de Obſeruantia vocantur) etiam quibus, aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum: vt deinceps bona immobilia eis liceat poſſidere. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis, quibus ex authoritate Apoſtolica permiſſum erat, eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit.* Quapropter cùm iam vniuerſus Ordo prędictum Priuilegium, & Decretum Concilij receperit, denunciamus quòd nullus Prælatus poteſt bona immobilia, poſſeſſiones, aut reditus perpetuos Conuentus, ſub pœna excommunicationis vendere, aut quouis modo alienare: quemadmodum Paulus II. in ſua Conſtitutione his verbis præcepit: *Omnium rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, conceſſionem, hypothecam, locationem, & conductionem vltrà biennium fieri prohibemus, hac perpetua valitura Conſtitutione: niſi in caſibus à iure expreſſis; & tunc in Eccleſiarum euidentem vtilitatem. Si quis autem contrà huius prohibitionis ſeriem alienare præſumpſerit, alienatio conceſſio, hypothecа, locatio, conductio, nullius ſit roboris: & qui alienant, & qui recipiunt, ſententiam excommunicationis incurrant.* Item denunciamus in Capitulo Barcinonenſi 1574. ordinatum, & Romæ 1580. nec non Venetijs

 1592.

1592. confirmatam fuiſſe ordinationem, quâ præcipitur omnibus Prælatis noſtri Ordinis ſub pœna abſolutionis ab officijs: ne bona ſtabilia, aut fundos (quos vocant) alienare; & aliqua pecuniæ ſumma recepta, rationes, & prætenſiones Conuentuum extinguere audeant. Cæterum, quia ſæpè contingit, propter euidentem vtilitatem Conuentuum, bona elocare, & vendere: meminerint omnes Præſidentes Conuentuum; vt à Magiſtro Ordinis licentiam prius in ſcriptis obtineant. Huic enim pro tempore, Leo X. & poſtea Clemens VII. authoritate Apoſtolica indulſit: vt poſſit dare licentiam bona Conuentuum, & locorum ſibi in toto Ordine ſubiectorum, ad certum tempus, ac in perpetuum locandi; vel in emphiteuſim ad lineam maſculinam concedendi, ſiue commutandi, aut vendendi, vel quocumque alio titulo alienandi: bona immobilia, & pretioſa mobilia minus vtilia, quæ nunc habent, & in poſterum iuſto titulo habituri ſunt; tàm pro ſatisfactione debitorum, aut pro vtilitate, aut neceſſitate Conuentuum ſiue locorum prædictorum contractorum, aut etiam vtilitate ſuggerente contrahendorum, quàm alia euidenti vtilitate. Prouiſo tamen, quòd pretium bonorum immobilium ſi vendantur, aut quouis modo alienentur, centum ducatorum auri de camera, ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum non excedat: & in emptionem, reparationem, aut augmentum aliorum bonorum immobilium, ſeu præfatorum debitorum realem ſolutionem; cum effectu conuertatur, & accedat aſſenſus maioris partis vocalium Conuentus.

IV.

In virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub Excommunicationis pœnâ diſtrictè prohibemus: ne aliquis Fratrum noſtrorum laboret, vel procuret de cæterò; vt cura vel cuſtodia Monialium, ſeu quarumlibet aliarum mulierum Fratribus noſtris committatur, niſi de licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali. Prohibemus diſtrictè, ne aliquis curam recipiat prædictarum, niſi per tria Capitula Generalia continua fuerit approbatum; vel niſi cura per

per Dom. Papam Ordini committatur; vel per alium qui poſſit facere commiſſionem prædictã. Si quis verò contraire præſumpſerit pœnæ grauiori culpæ debitæ, ſubiacebit.

i Ne aliquis procuret vt cura, vel cuſtodia Monialium.) Declaramus, quòd Monaſteria Sororum curæ Ordinis commiſſa, & in poſterum committenda: iuxta Priuilegia Apoſtolica ſub cura ſunt ac regimine, & Magiſterio Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium; ſeu aliorum Fratrum dicti Ordinis, quibus eam curam ipſi commiſerint. Atque idem Magiſter, & Prouinciales prædicti, per ſe, vel per alios debent, & poſſunt eadem Monaſteria iuxta Conſtitutiones prædicti Ordinis regulare, & gubernare, atque ea tùm in capitibus, tùm in membris viſitare, & corrigere, ac reformare: Sorores, Prioriſſas, Supprioriſſas, & Officiales, nec non Conuerſos, & familiares ibidem inſtituere, deſtituere, mutare transferre, & alia ordinare; atque etiam ſub pœnis, quæ eis videbuntur mandare, & ſtatuere, proùt ſecundùm Deum viderint expedire: iuxta id, quod Bonifacius IX. in Bulla, quæ incipit. *Sacræ Religionis*, quæ infra Capitulo 18. inſerta eſt, atque Alexander IV. in alio Priuilegio decreuerunt.

Item declaramus, quòd Fratres, qui ad curam Monialium conſtituti ſunt, non poſſunt ingredi clauſuram ipſarum, niſi propter euidentem neceſſitatem: nec debent permittere, vt alij ingrediantur illuc, niſi ex legitima, & rationabili cauſa, & in priuilegio Bonifacij IX. ſic dicitur: *Nulla perſona, religioſa vel ſecularis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ poteſt ingredi in Monaſteria Monialium, quæ ſunt ſub cura Ordinis Prædicatorum, ſine licentia Magiſtri Ordin. niſi in caſibus in earum Conſtitutionibus expreſſis; & à tali excommunicatione non poſſunt abſolui, niſi per Magiſtrum prædictum, vel per alios quibus ipſe commiſerit.* Et in Concilio Tridentino ſeſs. 25. de Regularibus cap. 5. ſic ſtatuitur: *Ingredi autem intra ſepta Monaſterij (Monialium ſcilicet) nemini liceat, cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, aut ætatis fuerit: ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem licentiam tantùm Epiſcopus, vel Superior debet, in caſibus neceſſarijs: neque aliàs vllo*

modo poſſit, etiam vigore cuiuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Hactenus Concilium Tridentinum decreuit. Cui decreto inhærens Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, cenſuit, licentias ingrediendi intra ſepta Monialium, ex vera tantùm neceſſitate concedendas, quoad Monaſteria Regularibus ſubiecta, pertinere tantùm ad ipſos Superiores Regulares. Quamobrem poſt Decretum Concilij Trident. Bononiæ 1564. iſtud habetur: Admonemus Reuerendos Prouinciales, vt circa ingreſſum ad Monaſteria Monialium, magnam cuſtodiam adhibeant: & quando grauis neceſſitas pro ſui executione officij intrare compulerit; vnum tantùm aut duos vt plurimùm ſocios, eoſque graues ſecum adducant. Inferioribus autem Monialium Præfectis, ipſi Prouinciales leges præſcribant, quando eis, & cum quibus ſocijs ingredi liceat, ſuper quo eorum conſcientias oneramus. Cæterum quia multæ etiam perſonæ Illuſtres, ratione quorumdam priuilegiorum prætendere ſolent ingreſſum intra ſepta Monaſterij Monialium: denunciamus, Gregorium XIII. in Bulla, quæ incipit: *Vbi gratiæ* &c. & Paulum V. in alia, cuius initium eſt *Monialium ſtatui* &c. in Capitulo Romano 1612. acceptata; omnes licentias, omnibus mulieribus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, hactenus conceſſas, ingredi Monaſteria Monialium reuocaſſe: & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ mandaſſe; ne quæ earum ingredi in ea audeat. Neuè eas Prioriſſa, aut Superiores introducant, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ prohibitum eſt: à qua nonniſi à Rom. Pont. pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui poſſint; & ſub pœnâ priuationis ſuorum officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa inpoſterum obtinenda, ipſo facto ſine vlla declaratione incurrendis pœnis.

Item declaramus, quòd Fratres in Monaſterijs ſororum continuè per modum Collegij ſub cura ſui peculiaris Prioris, vel Vicarij reſidentes, (ſicut quondam in Monaſterio Sancti Sixti, & nunc etiam in Cœnobio Prulliano, & præſertim nouiſſimè in Monaſterio Sancti Sebaſtiani Neapoli commorantur) non pertinent ad alium Conuentum, niſi ſolùm quoad ſuffragia: eorumque bona

bona ſiue libros, ſiue res alias Prior Prouincialis poſt eorum obitum Conuentibus eorum originalibus reddere debet, ſicut habetur in *capitulo de Studentibus*. Et idem dicendum eſt de alijs Fratribus reſidentibus in alijs Monaſterijs, & de ipſorum bonis: quòd videlicet ad ſuos originales Conuentus debent pertinere, ſicut fuit ordinatum in Capitulo Venetijs 1297. Metis 1298. & iterum Venetijs 1437. Volentes. quòd Priores Prouinciales tàm Monialibus quàm Tertiarijs, conſtituant peculiares Confeſſores diſcretos, & maturos, & ſtatuant tempus, quo confiteri debent, iuxta præſcriptum Conſtitutionum: nec permittant à Fratribus eadem Monaſteria frequentari; ſicut fuit declaratũ apud Londonas 1250. & Metis 1251. Tandem in Concilio Tridentino ſeſs. 25. cap. 10. habetur, quòd præter ordinarium Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur. Quod etiam in Capitulo Romano 1601. præceptum fuit, & additum: Confeſſores poſt triennium amouendos eſſe, ſicut etiam fuerat antea ordinatum Romæ 1569. & 1583. Atque iterum Romæ 1589. ſub pœna grauioris culpę mandatum fuit: vt Confeſſores Monialium, quaſcumque eleemoſynas pro Miſſis ſibi datas, ac illarum numerum; infra vnius diei terminum ab earum receptione ſuis Prælatis manifeſtare teneantur. Declarantes, quòd Vicarij Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium, de viſitandis, vel ordinandis Monaſterijs Sororum nullo modo poſſunt ſe ingerere, niſi eorum litteris ſpecialiter ſit expreſſum: ſicut fuit ordinatum apud Argentinam 1307.

Item declaramus, quòd modus eligendi Prioriſſas iuxta tenorẽ Conſtit. Bonifacij VIII. talis erat: quòd videlicet Conuentus Monialium debeant compromittere in tres Fratres; qui audirent, & conſcriberent vota Sororum ad eligendam illam quam maior pars vltrà medietatem nominaſſet. Quo facto & auditis vocibus omnium Sororum in ſecreto, publicarent ſcrutinium: & factâ collatione numeri ad numerum, ſi maiorem partem omnium eligentium in vnum conueniſſe inueniſſent; debebat ille qui primus erat inter ſcrutatores, formare electionis decretum hoc modo. Ego Fr. N. vice mea, & Fratrum NN. compromiſſariorum, & Sororum electricum mecum conſentientium: eligo Sororem N. talem in Prioriſſam Monaſterij talis. Si verò omnes conſenſiſſent;

ſent; dicere debebat, & omnium Sororum electricum mecum conſentientium. Prioriſſa autem ſic electa poterat per Magiſtum Ordinis, vel Priorem Prouincialem, vel per eos quibus ipſi commiſiſſent (ſi eis videbatur) confirmari. His tamen non obſtantibus, declaramus, propter Concilium Tridentinum debere ſeruari modum, qui in ſequenti capitulo *de electione Prioris* poſitus eſt ex Capitulo Bononienſi 1564.

V.

k MVlieres Clauſtrũ, vel Oratorium, vel alias officinas noſtras nunquam ingrediantur, niſi in die conſecrationis Eccleſiæ: & tunc liceat eis ingredi Chorum, & Clauſtrum. In Paraſceue verò tantùm Chorum poterunt intrare vſque ad officium.

k Mulieres Clauſtrum, vel Oratorium.) Declaramus, quòd in Eccleſijs noſtris debent eſſe intermedia, quæ diuidant Chorum à ſecularibus: & debent vbique ſic eſſe diſpoſita; vt Fratres ingredientes Chorum non poſſint videri à ſecularibus nec eos videre. poterunt tamen aliquæ feneſtræ aptari, vt tempore eleuationis Corporis Dominici poſſint aperiri, & Sacramentum à Secularibus adorari, vt fuit ordinatum Treueris 1249.

Item declaramus fel. recor. Pium V. in Conſtitutione incipiente: *Regularium perſonarum* &c. reuocaſſe licentias quibuſcumque mulieribus conceſſas ingrediendi Monaſteria, & loca quorumcumque Ordinum Regularium: ac præcepiſſe Prioribus, & alijs Præſidentibus, quocumque nomine vocentur, etiam Mendicantibus, ſub pœnis priuationis officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis inpoſterum ad alia omnia, & ſuſpenſionis à Diuinis ipſo facto, abſque alia declaratione incurrendis; ne quaſcumque mulieres etiam Comitiſſas, vel Marchioniſſas, intra Monaſteria, vel Domos, introducere, admittereuè præſumant: quod idem pręcepit Gregorius XIII. in alia ſua Conſtitutione, incipiente: *Vbi gratiæ* &c.

Item declaramus, quòd in Capitulo Romano 1571. ſic habetur: Denunciamus à SS.D.N. Pio V. motum proprium emanaſſe, circa ingreſſum mulierum in Conuentus noſtros, quē Sua Sanctitas viuâ voce declarauit: quòd per dictas litteras

non

non præcluditur aditus mulieribus ad Monaſteria, & Clauſtra, quando in eis Miſſæ celebrantur; ac alia Diuina Officia, aut etiam quando proceſſiones fiunt, vel cadauera fidelium in eis ſepeliuntur, aut etiam pro eis ſuffragia fiunt: ſed eis concedit, quòd quando hæc fiunt, ad ea accedere poſſint. Similiter, quando verbum Dei in Eccleſia proponitur, vel ob quamcumque aliam cauſam tantus eſt concurſus populorum, quòd commodè ingredi, vel egredi per portam communem non poſſit · concedit idem Pius V. vt mulieres, vnâ cum alijs perſonis ſecularibus, ingredi, vel egredi poſſint per portam Conuentus Clauſtri, dummodo recto tramite accedant ab Eccleſiæ ianua ad dictam Clauſtri portam, qua exitur à Monaſterio &c. Non obſtantibus &c. Datum 1568. Iſtud viuæ vocis oraculum fuit factum Illuſtriſſimo, ac Reuerendiſſimo Domino Cardinali Alexandro Cribello anno Domini 1568. cui etiam declarauit Sua Sanctitas, in cæteris ſeruandum eſſe ſuum Motum proprium in omnibus Conuentibus noſtri Ordinis, ſub pœnis ibidem expreſſis.

VI.

l STatuatur ſemper aliquis Frater Clericus, vel Conuerſus diſcretus, maturus, & ſecurus, qui ſit portarius: & diligenter ea, quæ ad officium portarij pertinent exequatur: Poterit autem aliquem Fratrem, vel ſecularem honeſtæ cōuerſationis habere in adiutorium, cùm neceſſitas hoc requiret.

l Statuatur ſemper aliquis Frater Clericus.) Declaramus Valliſoleti 1605. ordinatum iſtud, & in Capitulo Romano 1608. confirmatum fuiſſe: vt in omnibus Conuentibus, maximè in præcipuis, ſemper ad oſtium Cœnobij Cuſtos aſſiſtat aliquis Sacerdos, vel Conuerſus diſcretus, & morum probitate inſignis; qui ſeculares aduentantes benignè recipiat, & de rebus ſpiritualibus colloquendo, eos detineat interim: dum Frater ab eis poſtulatus, ab alio iuniore Oſtiario (quem ſocium ſenior ille, & primarius Oſtiarius in eo officio ſemper habebit) vocatus adueniat. Nec permittat ſeculares per Conuentum diſcur-

ſci rrere, nec ad cellas Fratrum ac edere, niſi fuerint perſonæ graues. Oſtium autem ita introrſus ſemper ſit occluſum, vt nulla ratione à foris venientes poſsint aperire. Vt verò faciliùs Oſtiario innoteſcat, qui Fratres ſint foris, qui verò domi: mandamus ſub pœna grauis culpæ, ne quis extra Conuentum egredi audeat per portas Eccleſiæ, vel per alias; ſed ſolùm per vnicum commune oſtium domus. Ad oſtium verò introrſus, tabula loco apto affigatur, nomina, & cognomina Fratrum Conuentus continens: in qua Oſtiarius aliquo ſigno notet Fratrem domo egredientem, vel regredientem; vt ſic de quæſitis Fratribus rationem reddere queat. Prælati verò, qui in horum cura fuerint negligentes, à ſuis officijs abſoluantur.

VII.

m VOlumus autem, quòd fiat cum maturo cõſilio peritorum in arte, (conſiderato loco illo) in ligno, vel in alia materia, formula totius Domus conſtruendæ, quã non liceat tranſgredi pro voluntate varia Pręſidentium; ſed iuxta illam ædificetur. In Domibus autem conſtructis, mandamus nullam fieri conſtructionem, aut ædificationem notabilẽ in fabrica à Priore, vel Procuratore; niſi de licentia Prioris Prouincialis, & conſilio, atque aſſenſu Patrum. Oppoſitum autem facere pręſumens in pęnam abſoluatur; ſic quod per trienniũ, nec ibi, nec alibi præſit.

m Volumus autem, quòd fiat cum maturo cõſilio.) Declaramus, in Capitulo Salmanticen. 1551. ſic determinari: Ordinamus ne fiat aliquod ædificium, vel conſtructio notabilis in aliquo Conuentu, niſi de aſſenſu Patrum cum licentia Prouincialis, & cum conſilio Peritorum: & quod taliter per vnum Priorem inceptum eſt, per ſubſequentem continuetur; & ne potiùs noua ædificia inchoentur. Et qui his contrauenerint, pœnæ grauioris culpæ ſubiacere intelligantur. Et inter alia, quæ in Capitulo Romano 1583. ex mandato Sixti V. ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ordinata referuntur, iſtud

iſtud tertio loco habetur. Sanctitas Sua confirmat, & ordinat (ſi opus eſt) de nouo, id quòd aliàs in ſupradicto Ordine fuerat ordinatum: videlicet, quòd non fiat ædificium aliquod, vel conſtructio notabilis in aliquo Conuentu, (notabilis inquam reſpectiuè iuxtà Cõuentus quantitatem & qualitatem) niſi de aſſenſu maioris partis Patrum à conſilijs; & cum conſilio peritorum, ſimul etiam cum licentia Prouincialis. Rurſus, quod ab vno Prælato inceptum eſt, ſubſequens proſequatur: ita quòd non poſſit noua ædificia inchoare, ſi priora non ſint finita. Præcipit etiam, idipſum ſeruari in Monaſterijs Monialium; ita quòd non poſſit Prioriſſa ædificium notabile inchoare, ſine aſſenſu maioris partis Matrum à conſilijs; ſimul cum licentia Prouincialis, & cum peritorum conſilio; nec vllo modo ædificia noua aggrediantur, quouſque iam inchoata ſint finita. Prior autem Prouincialis, vel Conuentualis, vel Prioriſſa, ſi contra ordinationem iſtam agere præſumpſerit, ipſo facto excommunicationem incurrat, & officio priuetur. Vi autem huius prohibitionis non interdicitur, quin poſsint inchoari illa ædificia, quibus reparatur aliqua pars Conuentus collapſa, vel quæ in ruinam tendit: nec etiam ædificia illa, quæ extra Conuentus fiunt, quibus annui reditus creſcunt, & promouentur; dummodò in iſtis etiam conſtructionibus (ſi ſint notabiles) præcedant conſenſus, & licentia iuxtà ſupradicta.

Item declaramus in Capitulo Romano 1569. præceptum fuiſſe Reuerẽdis Patribus Prouincialibus, vt in viſitatione Conuentuum ſequeſtrent aliquas pecunias annuales, pro reparatione fabricæ Conuentuum, qui paſsim deſtruuntur: & vt etiam prouideantur pro loco infirmorum, & hoſpitum neceſſaria; adhibitis grauioribus pœnis ne huiuſmodi pecuniæ in alios vſus diſtrahantur, ſuper quo Prouincialium conſcientias, in diem Chriſti oneramus. Et in Capitulo Bononienſi 1564. fuit ordinatum, quòd in noſtris Conuentibus certus aliquis locus ſtatuatur, in quo priuilegia, & aliæ ſcripturæ neceſſariæ, ſub tribus clauibus conſeruentur; Et ſi quando inde pro neceſsitate Conuentus productæ fuerint, quam citiùs reponantur, nec in cella Prioris, aut Syndici, niſi pro neceſſario tempore retineri poſsint. Et in Capitulo Romano 1605. dicitur: In omni Conuentu locus tutus cum armarijs (vt vulgo dicitur) ſiue capſis habeatur, in quibus ſcripturæ, priuilegia, contractus, in-

inſtrumenta, libri profeſſionum Fratrum, & omnia iura ad Conuentum pertinentia cum ſuo inuentario, ſeu indice aſſeruentur. Similiter inuentarium bonorum mobilium, & immobilium tam Conuentus, quàm Eccleſiæ, conſcribatur, duplici authentico exemplari: quorum alterum in Archiuio illius Conuentus, alterum verò in Archiuio primarij Prouinciæ, vel nationis Conuentus diligenter cuſtodiantur.

Similiter in Capitulo Valliſoleti 1605. magis exactè, confirmando diſponitur: Confirmamus, & omnibus Prioribus, Conuentuumque Prȩſidentibus diſtrictè iniungimus: vt qua poterunt breuitate faciant memorialia, quæ vocantur inuentaria, tum in Depoſito de omnibus ſcripturis; tum annuorum redituum, quæ cenſualia vocantur; tum aliorum priuilegiorum, & ſimiliter in qualibet officina Conuentus. Ad quæ inuentaria conſtituatur liber in Depoſito, in quo ponatur: Primò, inuentarium priuilegiorũ, & aliarum ſcripturarum pertinentium ad fundationem, & ſtatum Conuentus. Secundò, ponatur inuentarium ſcripturarum cenſualium perpetuorum, & poſtea ſcripturarum cenſualium temporalium, per ordinem menſium: cum aliquo ſigno tam in inuentario, quàm in ipſa ſcriptura, vt poſſint facilè reperiri. Et in alia parte ponatur inuentarium omnium ſcripturarum pertinentium ad annuos reditus frumenti, vini, & olei. In alio autem libro ponantur ſigillatim inuentaria omnium bonorum, quæ repe늘riuntur in qualibet officina Conuentus: in quibus quæcumque bona, quæ de nouo ponuntur in aliqua officina, addantur inuentario illius officinæ; maximè autem in inuentario Sacriſtiæ ponantur omnia iocalia, & quæ offeruntur: quæ teneantur Sacriſtæ quantocyùs acceperint, præſentare Patri Priori, ſeu principali Præſidenti Conuentus, vt ponantur in inuentario. Ex quibus inuentarijs detur tranſumptum cuilibet Officiali talis officinæ, ſubſcripti à Patre Priore, ſeu principali Præſidente, Depoſitarijs Conuentus, & Officiali quocumque cuiuſcumque officinæ, quæ omnia teneantur adimplere Prælati, ſub pœna abſolutionis ab officijs eorum. Addentes, quòd nullo modo extrahantur aliquæ ſcripturæ à Depoſito, niſi in præſentia Prælati: taliter, quod in Depoſito maneat aliquod memoriale ſemper ipſius ſcripturæ, donec reſtituatur.

Item in Capitulo Romano 1608. iſtud habetur: Confirmamus ordinationem illam Capituli

tuli Valliſoletani immediatè præcedentis, de his, quæ pertinent ad commune Depoſitum Conuentus: nimirùm vt in quolibet Conuentu, vel Domo, deputetur aliquis locus fortis, & ſecurus, qui Depoſitum cõmune appelletur; cuius clauem habeat ſemper Prior, vel principalis Præſidens Conuentus. In quo conſtituatur arca fortis, & validè compacta, quæ tribus ſeris claudatur: quarum claues habeant ſinguli ſingulas; Prior, vel principalis Præſidens Conventus, & duo Patres Depoſitarij, moribus, & fidelitate probati, quos maior pars Patrum à conſilijs ad hoc munus aptiores eſſe iudicantes elegerint. Et in prædicta arca omnes pecuniæ Conuentus deponentur, & cuſtodientur.

In adminiſtrando autem Depoſito hæ leges ſeruabuntur.

Primò. Singulis hebdomadibus, vel menſibus ad prædictum Depoſitum conueniant Prior, & duo Depoſitarij: quibus Syndicus, Procurator, Sacriſta, & alii, ad quos ratiocinia Conuentus quoquo modo ſpectant, rationem reddant de receptis hebdomadæ, vel menſis præteriti.

Secundò. Sacriſtæ nihil eorum, quæ recipiunt, expendere audeant, neque etiam ſub prætextu adornandæ Eccleſiæ, vel muſicæ, vel alia occaſione, abſque licentia Prioris.

Tertiò. Fratres quaſcumque eleemoſynarum pecunias, tàm ad Miſſas celebrandas, quàm quauis alia ratione pro Conuentu eis traditas; infra ſpatium viginti quatuor horarum, Sacriſtæ ad Depoſitum conſignent, nec apud ſe retineant.

Quartò. Et quoniam longa Syndicorum in ſuo officio perduratio, Conuentibus damnoſa ſæpè eſſe ſolet: ordinamus, vt nullus Syndicus poſſit in ſyndicatus officiò perdurare, pluſquam per biennium; quo completo, ipſo facto à prædicto officio ſit abſolutus, nec ad illud ante biennium eligi poſſit ſine licentia Prioris Prouincialis, & præmiſsâ nouâ electione maioris partis vocalium Conuentus conſenſu accedente.

Quintò. Syndico nunquam concedatur facultas acceptandi pecunias, quæ ad extinctionem cenſuum erogari ſolent. Qui etiam teneatur ſingulis hebdomadibus, vel menſibus ad ſummum, rationem reddere Priori, & Depoſitarijs, de omnibus receptis, & pecunias omnes deferre ad Depoſitum: vt ibi in arca deponantur, & cuſtodiantur; vnde non poterunt extrahi, niſi in præſentia Prioris, & Depoſitariorum, & ſtatim in libro maiori ſcribatur diſtinctè, & clarè, in quos vſus expenduntur. Volumus autem, quòd

quòd Syndicus nullas pecunias expendere poſſit, niſi prius portatæ fuerint ad Depoſitum, & inde ſibi fuerint conſignatæ à Priore, & Depoſitarijs. Quòd ſi aliter fecerit, pœnæ proprietarij ipſo facto ſubiaceat.

Sextò. Liber magnus in arca Depoſiti cuſtodiatur, à qua non poſſit extrahi, niſi in præſentia Prioris, & Depoſitariorum: nec inde alio vllo modo, vel per breue tempus aſportetur, præterquam tempore Viſitationis Prioris Prouincialis: & tunc ad eius cellam poterit deportari, vt omnia ratiocinia poſſit intueri. In quo libro ex vna parte ſcribantur omnia recepta tam Syndici, quàm Sacriſtæ, quàm aliorum: itaut nihil in Conuentu recipiatur; quòd in prædicto libro non ſcribatur. Ex alia autem parte omnes expenſæ referantur, vt ſic tempore ratiocinij collatio fiat recepti, & expenſi; & cognoſcatur, an bona Conuentus rectè fuerint adminiſtrata. Prædictæ autem in adminiſtrando Depoſito leges, & ordinationes diſtrictè, & inuiolabiliter obſeruentur.

Hæc ordinatio fuit etiam confirmata in Capitulo Pariſienſi 1611. cum hac additione: vt in quolibet Conuentu fiat liber (ſi iam factus non eſt) in quo deſcribantur omnes reditus certi, territoria, ſyluæ, vineæ, prædia, ſiue poſſeſſiones Conuentuum cum ſuis confinibus, terminis, & limitibus; ad euitandas in poſterum lites, & depellendas iniurias occupantium bona Ordinis. Idque præcipitur tam Prouincialibus, quàm Præſidentibus, & Procuratoribus Conuentuum, ſub pœna abſolutionis ab officijs ſuis, niſi intra annum executioni mandentur. Et quia multa Priuilegia noſtro Ordini, eiuſque Prouincijs à Summis Pontificibus conceduntur, & ſingularia pro ijſdem Prouincijs, à Magiſtris Ordinis perneceſſaria præſcribuntur: vt huiuſmodi litteræ, vel Apoſtolicæ, vel Magiſtrorum Ordinis perpetuò conſeruentur; ideò in Capitulo Bononienſi 1615. mandatum eſt omnibus PP. Prouincialibus, quatenus de conſilio Patrum ſuarum Prouinciarum, prout neceſſitas expoſcet, vnũ, vel duos Conuentus primarios, pro huiuſmodi litteris conſeruandis, deſignent: in quibus Conuentibus omnes Prouinciales, finem ſuis officijs imponentes, de ſcitu Patrum Prouinciæ, tales litteras reponere tenebuntur.

Cæterum quia magis bona ſpiritualia, quàm temporalia in Conuentibus noſtris conſeruari debent: declaramus pro reformatione Obſeruantiæ Regularis, iſtud à Bonifacio Papa

pa IX. & à Beato Raymundo Capuano Generali olim Magiſtro ſtatutum; & poſt in Capitulo Salmanticenſi 1551. Romæ 1558. Bononienſi 1554. Romæ 1569. & Vallisſoleti 1605. ſtrictiſſimè mandatum eſſe omnibus RR. AA. PP. Prouincialibus; vt vnuſquiſque in ſua Prouincia, vnum, vel plures Conuentus, iuxtà qualitatem, & numerum Fratrum deputet: in quibus Regula, & Conſtitutiones Ordinis noſtri cum omni rigore ab omnibus illic degentibus ad vnguem obſeruentur; nec cum aliquo ibi commorante in carnibus, vel alijs Regulari vitæ repugnantibus quoquo modo, aut quouis prætextu, vel colore, niſi propter actualem infirmitatem dumtaxat, diſpenſari poſſit. In quibus Conuentibus, & locis nemo inuitus cogatur manere, nec aliquis nolens à ſuo retrahatur feruore; niſi quem iam arrepti propoſiti, & cœptæ obſeruantiæ pœnituerit. Ne verò contingat, ſicut plerumque maligni ſpiritus ſuggeſtione ſolet euenire, vt qui ſpiritu cœperunt, poſtmodum carne conſumantur: & qui ad meliora accendi videbantur, aliquando ſuperba elatione, & aliorum contemptu ad deteriora trahũtur, & vnde quærunt meliores fieri, inde inobedientes, & ſuis Superioribus rebelles efficiuntur: volumus & præſenti ſtatuto in perpetuum ordinamus; quòd omnes in præfatis Conuentibus commorantes, in omnibus, & per omnia ſuis Prouincialibus cenſeantur, & ſint ſubditi. Qui eos viſitare, aſſignare, & remouere poſſint, ſicut antea conſueuerunt, & omnia alia tam in dictis Conuentibus, quàm Fratribus facere valeant, quæ dicto viuendi modo, & Regulari Obſeruantiæ non repugnent. Diſtrictè etiam mandamus, ne Fratres in talibus Conuentibus commorantes, quouis modo poſſint Habitum, vel formam eius tranſmutare, ſed tali vti, quali in Capit. Romano proximè præterito, & in hoc Capitulo fuit decretum. Nec poſſeſſiones, cæteraque immobilia, & pretioſa, abſque ſpeciali Reuerendiſſimi licentia alienare audeant. Hortamur nihilominus dictos RR. AA. PP. Prouinciales, vt præfatos Patres foueant, & adiuuent, neque illis in ſuo feruore ſint impedimento: curentque ne Domini ſpiritus in aliquo extinguatur; moneantque eos, qui in tali obſeruantię arctitudine morantur, ne cæteros de ſua Prouincia ſpernant, nec alicui detrahant, nec alijs ſe eſſe meliores iudicent: ſed animaduertant, quòd quantò quis perfectior eſt, tantò humilior eſſe debet,

& tantò magis Superioribus obedientior; illius exemplo, qui vſque ad mortem factus eſt obediens, & mortem noſtram ſua morte deſtruxit, vt in omnibus humilitatem,& obedientiam nos doceret. Quare Reuerendiſſimum Patrem Generalem obnixè rogamus: vt in Prouinciarum viſitationibus, omnia quæ huiuſmodi viuendi modum adiuuare iudicauerit; pro ſuâ ſingulari prouidentiâ, & ſollicitudine curet ordinare.

Eam Capituli Valliſoletani ſanctiſſimam ordinationem, Capitulum Romanum 1608. confirmauit; cum denunciatione; quòd iam in pluribus Prouincijs executioni mandata ſit: & cum admonitione, vt in ijs Conuentibus Fratres nonniſi ſpontanei, & voluntarij aſſignentur; quibus etiam non liceat alias cæremonias, & obſeruantias, quàm in Ordine receptas, & approbatas inducere, aut ſe ab obedientia Præſidentis Prouinciæ ſubducere vllo pacto.

C A P. II.

De Electione Prioris Conuentualis, & inſtitutione Supprioris.

I.

a PRiores Conuentuales à ſuis Conuentibus ſecundùm formam canonicam eligãtur, videlicet *b* à maiori parte vltrà medietatem omnium eligentium: *c* vel per ſcrutinium, vel per compromiſſionem,vel per cõmunem inſpirationem; alijs ſubtilitatibus iuris relegatis. Quod ſimiliter in electione Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium obſeruetur. Cùm autem per diſquiſitionem, & ſcrutininm voluntatum procedit electio, vota eligentium recipiantur, & conſcribantur *d* per Supriorem, vel eius Vicariũ in abſentia Supprioris: & duos Fratres, *e* qui primitùs Habitum noſtri Ordinis

nis ſuſceperunt; ſi tamen poſt profeſſionem à noſtro Ordine nullatenus diſceſſerunt, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale, vel Prouinciale Capitulum cum eis fuerit diſpenſatum.

a Priores Conuentuales ſecundùm formam canonicam eligantur.) Declaramus, quòd Fratres noſtri, ſicut iura volunt, non poſſunt ſibi eligere, vel poſtulare Priorem, niſi ille qui præeſt in tali officio, ſit penitùs amotus. Nec etiam poſſunt eligere ſub conditione, ſi eum contigerit amoueri, ſicut fuit declaratum Pariſijs 1239.

Item declaramus, quòd ad electionem canonicam infraſcripta requiruntur.

Primum eſt, quòd mortuo, vel amoto Priore, Electores abſentes vocandi ſunt, ſi nuntius ad eos pedeſter per vnam diem commodè poſſit accedere, vt infra num. 6. amplius declaratur. Item in Capitulo Romano 1601. fuit pro his qui ad Capitulum Prouinciale proficiſcuntur, ordinatum: quòd quando Priores tempus ſui Prioratus (in Capitulo Prouinciali dumtaxat) expleuerint; tenentur Electores præſtolari ſocios eorundem Priorum, qui ad Capitulum Prouinciale profecti fuerint, vſque ad Sabbatum Pentecoſtes excluſiuè: & tunc procedere poterunt ad electionem Prioris; niſi fortè ante talem diem illi, qui ad Capitulum Prouinciale acceſſerant, reuerſi fuerint.

Secundum eſt, quòd vocatis, & expectatis abſentibus, debent vocales ad locum electionis per ſonum campanulæ conuocari: & præmiſſo tractatu, ſaltem in communi (ſi viſum fuerit) de perſona idonea eligenda, debet eligi hora, & locus pro electione facienda. Quòd ſi maior pars Electorum petierit à Suppriore, vel Vicario (ſi non adſit Supprior) vt congreget Capitulum ad electionem, & ipſe renuerit: tunc antiquior ex omnibus Electoribus, poſt tertium, aut quartum diem à notitia carentiæ Prioris, poterit congregare Capitulum, & ad electionem procedere. Quòd ſi iſte noluerit, alius antiquior poſt ipſum, & ſic de cæteris donec ad electionem procedatur, vt ipſis ijsdem verbis fuit declaratum Romæ 1601. declarat. 3. & Pariſijs 1611.

Tertium eſt, quòd determinatis iam hora, & loco electionis, præſentibus ad ſonum campanæ vocalibus, debet in Capitulo à Præſidente electionis

fieri proteſtatio: quòd non intendit admittere aliquem de iure non admittendum, nec excludere non excludendum.

Quartum eſt, quòd ille qui præeſt, debet ad cautelam generalem abſolutionem facere ab omni cenſura.

Quintum eſt quòd debet inuocari gratia Spiritus Sancti.

Sextum eſt, quòd ille qui præeſt, debet ſecum duos Scrutatores aſſumere, qui habitum noſtræ Religionis poſt profeſſionem diutius portauerunt: & cum eis ad ſcamnum præparatum ante oſtium Capituli debet accedere. Quibus Conuentus poteſt addere quartum, quem electores eligant in Capitulo per ſchedulas, tribus primis ſcrutatoribus exhibendas: & qui à pluribus fuerit nominatus (quamquam vota non exceſſerint medietatem) ille quartus ſcrutator habendus erit. Quòd ſi duobus æqualia vota collata fuerint, ille qui fuerit antiquior in Ordine, præferendus erit: ita vt ex primo ſcrutinio, quartus ille ſcrutator pro eâ dumtaxat electione ſemper habeatur.

Septimum eſt, quòd poſtquam prædicti tres, vel quatuor ſcrutatores in menſa coram omnibus ſederint, debent primo ſua, deinde aliorum vota, per inuolutas ſchedulas in aliquo vaſe, vel vrna recipere: nihil aliud reſpicientes, quàm quòd vna tantum ab vno quoque exhibeatur, & in vrnam mittatur. Quod vt rectè, & ſine aliqua fraude fiat; nullus eligentium manum cum ſchedula in vrnam mittat, ſed vnam ſolum ex aere pendentem, ita vt ſcrutatoribus viſibiliter cadens appareat, intromittat. Similiter, vt omnis fraus auferatur, omnibus ac ſingulis eligentibus in Capitulo Bonon. 1615. ſtrictiſſimè præcipitur; vt in omnibus Canonicis electionibus, nullus electorum audeat ſchedulas, quibus electiones huiuſmodi perturbantur, multiplicare.

Octauum eſt, quòd ſcrutatores receptis ſingulorum votis, debent ſchedulas involutas in menſam effundere, & numerare, atque conferre cum vocalium numero: & ſi numerus earum non fuerit æqualis numero eligentium; ſtatim eas non explicando neque legendo, comburant. Si autem æqualis fuerit, eas explicent, legant, diligenter ſcrutentur, & in ſcriptis redigant.

Nonum eſt, quòd facto ſcrutinio votorum, debent ſcrutatores conferre numerum cum numero eorum qui fuerint electi: & ſi inuenerint, quòd aliquis exiſtens extra Collegium, aut extra numerum eligentium fuerit electus à maiori

iori parte vltrà medietatem omnium eligentium; eius electio rata, ac legitima habeatur. Si quis verò de numero ipſorum eligentium electus fuerit: vt illius electio rata, & legitima ſit, ne fraudi locus adſit neque poſſit aliquis ſeipſum eligere; duo vota vltrà medietatem collata eſſe oportet. Declarantes tamen ſatisfieri huic ſtatuto de duobus votis, ſi conſtet illum eſſe electum à maiori parte, ſecluſo ſuo voto, ſi fortè illud ſibi contuliſſet. Id autem tunc ſatis cõſtabit, quando aderit vnum votum, & dimidium (quod dicitur) vltrà maiorem partem: vtpotè ſi eligentes ſint quinque maior pars ſunt tres; requiritur ergo, & ſufficit, vt electus, qui eſt de numero eligentium, habeat quatuor vota, vt eius electio rata, & legitima habeatur. Vt fuit ordinatum Bonon. 1564.

Item declaramus in Capitulo Barcinonen. 1574. confirm. 14. & poſteà Romæ 1580. & 1583. iſtud haberi, Ordinamus quod aliàs fuerat confirmatum in Capitulo immediatè præcedenti: vt ſi quis propriæ vocis renunciatione medietatem eligentium exceſſerit, in quacunque electione, tàm canonica quàm alia, irrita cenſeatur electio; & hoc habent quatuor capitula, quantùm ad electionem canonicam. Adijcientes quòd totum hoc ordinatum, cadit ſuper electione ipſa, & non ſuper electo, ita quòd non poſſit denuò eligi. Quod in Capitulo Romano 1589. confirm. 5. fuit confirmatum, & additum; quòd ſi quis, nec propriæ voci renunciare, nec ſuum votum conferre voluerit, ſed dixerit, neutraliter ſe velle habere; tanquam ſi voci ſuę renunciaſſet cenſendus erit. Et quòd qui contra huius tenorem quempiam electum confirmauerit: ijs pœnis ſubiaceat, quæ contra confirmantes non legitimè electos, ſtatutæ ſunt; ac talis confirmatio nulla ſit & inualida. Item in eodem Capitulo Romæ 1589. declarat. 6. fuit ordinatum, quòd ille qui eſt aſſignatus in aliquo Conuentu, & electioni reuera adeſſe poteſt: ſiue tali electioni cum alijs in Capitulo interſit, ſiue non interſit; debet neceſſariò habere duo vota vltrà eligentium medietatem, ad hoc vt ritè, & canonicè cenſeatur electus. Sicuti etiam de illo qui propriæ voci renunciat, iam ſæpè declaratum eſt.

Decimum eſt, quòd habito ſchedularum numero, & collatione factâ numeri ad numerum, debent vota in ſcriptis redigere, deinde ſchedulas coram eligentibus ante publicationem ſcrutinij comburere.

Tandem in medium Capituli veniendo, ſcrutatores nomina publicent eorum, qui fuerunt electi: atque exprimant numerum votorum, quæ vnuſquiſque habuit; quod etiam faciendum eſt, etiam ſi nullus fuerit à maiori parte vltrà medietatem electus, vt ad ſecundum ſcrutinium poſſint dirigi electores. Si autem electio rata fuerit; ille qui primam vocem habuerit inter electores, tenens in manibus librum Conſtitutionum, debet vice omnium prædictorum eligere, & decretum electionis formare, dicendo: Ego Frater N. vice mea, & omnium eligentium præſentium, eligo Fratrem N. in Priorem talis Conuentus. Quòd ſi primus ſcrutator fuerit electus, ſecundus ſcrutator in publicando ſcrutinio, & formando decreto ſuccedat: & ea ſolum quæ in Capitulo publicantur, in decreto electionis mittendo ad Confirmatorem, ſcribenda ſunt; ſubſcriptis nominibus ſcrutatorum. Clauſum verò, & ſigillo coram omnibus, antequam à loco electionis recedant, munitum; ad Confirmatorem mittatur quantocyus. Et idem modus eligendi ſeruetur in electione Prioris Prouincialis, ac Magiſtri Ordinis: & Diffinitorum Capituli Generalis, & Prouincialis, & Socij Prioris Conuentualis; euntis ad Capitulum Prouinciale.

Declaramus præterea, vt in illis Prouincijs, in quibus, vel ex Apoſtolico indulto, vel ex approbatâ, & iam diù receptâ conſuetudine, ſolent præter nomen electi apponi in eâdem ſchedula nomina eorum qui ſimul poſtulantur, ea conſuetudo deinceps conſeruetur. Nomina verò eorum qui poſtulantur, & numerus eorundem, ſimiliter in Capitulo publicentur, atque in decreto ſcribantur, & mittantur, vt in Capit. Bonon. 1564. ordinatum eſt. Quòd autem ad clauſuram ſcrutinij attinet, iſtud Romæ 1553. declarat. 3. ordinatum eſt: vt ſi contingat ſcrutinium ipſum debere tranſcribi poſtquam tranſcriptum fuerit, ſcrutatores ipſum coram vocalibus iterum legant, & in oculis eorum ſigillo claudant.

b A maiori parte vltrà medietatem omnium eligentium.) Declaramus, quòd nullus Frater irregularis, & qui non eſt in Sacris Ordinibus conſtitutus, vocem habet in quâcunque Ordinis noſtri electione, ſicut fuit declaratum apud Narbonam 1354. Nec ſufficit ad hoc quòd electio ſit canonica, vt electus habeat maiorem partem quàm alij, ſed oportet vt habeat maiorem par-

partem vltrà medietatem omnium eligentium.

c Vel per ſcrutinium, vel per compromiſſionē, vel per communem inſpirationem.) Declaramus, hanc antiquam eligendi formam per Concil. Tridentin. iam abolitam eſſe, & in omni canonica noſtri Ordinis electione, ſeruandum eſſe Decretum Sacri Concilij Trident. Seſs. 25. de Regularib. vbi ita decernit. *In electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, aliorumque Officialium Generalium, & Abbatiſſarum, ac aliarum Præpoſitarum, quò omnia rectè, & ſine vlla fraude fiant: in primis ſancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes prædictos eligi debere per vota ſecreta; ita vt eligentium nomina nunquam publicentur. Neque in poſterum liceat Abbates, Prouinciales, Priores, aut alios titulares quoſcunque ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si verò contra huius Decreti Conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit; & is qui ad hunc effectum, ſe in Prælatum creari permiſerit; deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis exiſtat, facultateſque ſuper his conceſſæ, eo ipſo abrogatæ cenſeantur, & ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquam ſubreptitiæ cenſeantur.* Et propterea in Capitulo Generali Bononienſi 1564. ſic habetur: In huius ergò (Decreti videlicet Concilij) executionem, præcipimus vniuerſis Fratribus noſtris: vt in futuris electionibus infraſcripta forma deinceps obſeruetur; & ſi ſecus factæ fuerint, irritæ prorſus habeantur. Singuli electores in ſchedula ſcribant electi nomen, vel ſcribi faciant; eligentis autem nomen nunquam ſcribatur, nec ſcrutatoribus, nec confirmatori vnquam reueletur. Abrogata igitur electione per communem inſpirationem, & per compromiſſum, ſemper per ſcrutinium facienda eſt electio. Quod etiam Romæ 1571. denunc. 6. ita diſpoſitum fuit: Denunciamus in noſtro Capitulo Generali diligenter ſuper forma electionis per ſchedulas facienda a Patribus eſſe tractatum, decretumque fuiſſe eam formam nullatenus eſſe immutandam: de qua re Sanctiſſimus Dom. Noſter Pius V. etiam conſultus in eâdē ſententiâ fuit. Quapropter præcipimus omnibus Fratribus Ordinis noſtri, tàm Prælatis quàm ſubditis; ne de cætero vllâ ratione eam immumutare contendant. Declarantes tamen ſcrutinia, quæ fiunt ſuper retentione, vel ab-

ſolutione Priorum, more hactenus conſueto facienda eſſe. Socij etiam Prioris Prouincialis euntis ad Capitulum Generale, ſiue Socij Diffinitoris Capituli Generalis: eodem modo à Diffinitoribus Capituli Prouincialis eligantur, ac deſignentur; ſicut antea conſueuit fieri. In receptione quoque Nouitiorum ad habibitum ſiue ad profeſſionem, & in præſtando conſenſu in contractibus qui circa temporalia negotia fieri ſolent nihil innouatum cenſeatur: vt fuit ordinatum Bonon. 1564. quia iſta quatuor, vel quinque relata, per electionem canonicam non fiunt; atque ideò, nec in Decreto Concilij, quod tantum de electione canonica procedit, comprehenduntur.

Item declaramus, in Capitulo Bononienſi 1574. ordinat. 9. ordinatum fuiſſe: ne quis Patrum eligentium in quâuis electione per ſchedulas, audeat, vel præſumat ipſis ſchedulis notam aliquam, characterem, vel ſignum quodlibet, & quouis modo, & cuiuſuis rationis, vnde poſſit nomen, vel perſona eligentis cognoſci, & ad notitiam venire, imprimere, inſcribere, vel aliàs annectere; priuatos ex nunc declarantes vtrâque voce tàm inducentem ad hoc, quàm tacientes, ſeu conſentientes. Vbi item ordinatur, & Romæ confirmatur 1580. quòd in omni electione cuiuſcumq; Prioris, ſiue Prouincialis, ſiue Conuentualis, & Prioriſſæ; teneantur omnes vocales, præmiſsâ (ſi opus habuerint) Sacramentali Confeſſione, Diuiniſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipere ante celebrationem electionis, ſub pœna priuationis vocis ipſo facto.

d Per Suppriorem, vel eius Vicarium.) Declaramus, quòd mortuò, vel amoto Priore, amouetur etiam & eius Vicarius: ſicut fuit declaratum Auenione 1367. & Romæ 1501. declarat. 3.

Item declaramus, quòd quãuis Supprior abſente Priore non poſſit Vicarium inſtituere, ſicut apud Briuam 1346. & in multis alijs Capitulis ordinatum fuit: tamen mortuo, vel amoto Priore cùm vices eius per legem plenariè gerat in omnibus; poteſt Vicarium inſtituere, ſicut hæc habet Conſtitutio. Poteſt etiam Fratres ad Ordinem, & profeſſionem recipere, & confeſſiones Fratrum audire: alioſque exponere ad audiendas eorundem Fratrum confeſſiones. Et hæc eadem facere poteſt Vicarius electus à Patribus, mortuo vel amoto Priore,

re, & abſente Suppriore: quia in tali caſu non ſunt ampliùs delegati; ſed vterque habet poteſtatem, & juriſdictionem ordinariam per legem ſibi datam, & conceſſam, vt ampliùs infra littera S. declarabitur.

Item declaramus, quòd per Vicarium Supprioris intelligit Conſtitutio Vicarium illum, qui in Conuentu ab ipſo Suppriore inſtitutus eſt, vel etiam à quocumque alio, eodem Suppriore abſente, & mortuo, vel amoto Priore eiuſdem Conuentus: ſicut fuit declaratum Venetijs 1325.

Item declaramus, quòd Vicarius electus à duobus, vel tribus antiquioribus è Conuentu, abſente Suppriore, & mortuo, vel amoto Priore, ſi Domus non habuerit Vicarium Supprioris, vel alterius Superioris; vota eligentium poteſt recipere ſicut fuit declaratum Cadurci 1319.

Item declaramus, quòd ſi in Conuentu habente Supriorem, mortuo, vel amoto Priore, aliquis per Capitulum, vel per Priorem Prouincialem datus fuerit Vicarius dicti Conuentus ſuper Superiorem, & omnes Fratres: Vicarius in tali caſu debebit conuocare Fratres ad electionem, Supprior autem cum duobus antiquioribus tenebit ſcrutinum: & prædictus Vicarius habebit vocem in tali electione, ſicut cæteri Fratres, vt fuit declaratum Auenione 1367.

Declaramus præterea, quòd Prouinciales, aut Vicarij, non poſſunt Vicarios pro electione Prioris faciendâ mittere ad Conuentus, niſi in cauſa magnæ diſſenſionis electorum: ſiue cùm in veritate, Conuentus adeò eſt viris idoneis deſtitutus; vt nullus in eo ſit, qui ſciat electionem dirigere. Et nihilominus, qui ſic miſſus fuerit, careat voce paſſiua in eâdem electione: quòd ſi ſecus factum fuerit totum ſit irritum, & inane. Et hæc ordinatio facta fuit primum Romæ 1553. deinde fuit confirmata ibidē 1558. & Auenione 1561. & Bononiæ 1564.

c Qui primitus Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt.) Declaramus, quòd illi eſſe debent ſcrutatores, non qui priùs Habitum ſuſceperunt, ſed qui poſt profeſſionem diutiùs ſuſceptum Habitum portauerunt, ſicut fuit declaratum apud Carcaſſonam 1324. Vnde illi, qui per apoſtaſiam à noſtro Ordine receſſerunt, cum ſint omni voce priuati, nec ad aliquam Ordinis electionem poſſint admitti; non poſſunt eſſe ſcrutatores, nec etiam vocem in electione habe-

habere: niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale, vel Prouinciale Capitulum fuerint diſpenſati; quæ fieri non poteſt ante tres annos. Ita tamen vt anni quibus fuerint in apoſtaſia, non computentur eis quoad locum, ſed ſint ſub illis omnibus, qui habent plures annos in ordine poſt profeſſionem, quàm ipſi haberent quando exierunt, & ita illi, qui diutiùs Religionis Habitum poſt profeſſionem portauerunt, dicentur eſſe antiquiores illis, qui priùs profeſſionis Habitum receperunt, ſed illum poſtea per apoſtaſiam dimiſerunt.

Declaramus tandem, quòd præfati ſcrutatores non debent eſſe cæci, neque ſurdi: ſed debent eſſe tales, vt videre poſſint eligentium vota, viſa ſcribere, & legere, & lecta in publicatione ſcrutinij audire.

II.

f PVblicato autem ſcrutinio in medio, & *g* expreſſis nominibus eligentium, & electorum, & *h* factâ collatione numeri ad numerum: ſi maiorem partem medietate omnium eligentium in vnum conueniſſe inuenerint, & minor pars interrogata maiori conſenſerit; *i* ille, qui primam vocem habuit inter electores, ſurgens dicat: Ego N. vice mea, & omnium electorum præſentium, eligo N. in Priorem talis Conuentus, vel talis Prouinciæ; ſi Prior Prouincialis eligatur. Si verò non omnes conſenſerint, ſed maior pars vltrà medietatem: tunc ſicut priùs, qui primam vocem habuerit dicat: Ego N. pro me, & his qui mecum conſentiunt, eligo N. in Priorem, &c. vt priùs. *k* Quod ſimilitèr in electione Magiſtri Ordinis, & Prioris Prouincialis obſeruetur.

III.

PRiores autem Conuentuales ſupradicto modo electi, *l* à Priore Prouinciali (ſi ei viſum fue-

fuerit) confirmentur. *m* Idem etiam fiat ſi aliquis à maiori parte illorum, ad quos pertinet electio, de alio Conuentu fuerit poſtulatus.

f Publicato ſcrutinio.) Declaramus, quòd ante publicationem ſcrutinij, tàm ipſi ſcrutatores, quàm cæteri vocales (dummodò omnes conſentiant) poſſunt voces mutare; ſed poſt eius publicationem illas mutare nullo modo poſſunt.

g Expreſſis nominibus eligentium, & electorū.) Declaramus, hanc antiquam Conſtitutionem de expreſſione nominum eligentium, poſt Tridentinum Concilium, de quo ſuperius mentio facta eſt quēadmodum, & illam aliam; Et minor pars interrogata maiori conſenſerit, in deſuetudinem abijſſe.

h Facta collatione numeri ad numerum.) Declaramus, quòd cùm iuxta tenorem noſtrarum Conſtitutionum, electiones noſtræ factæ à maiori parte vltrà medietatem eligentium ſint canonicæ, nec alia collatio, quàm numeri ad numerum requiratur: vt grauibus, & periculoſis diſcriminibus obuietur, prohibemus; vt præter talem electionis formam, ſeu poſt decretum talis electionis formatum, nullus præſumat ad aliam electionem procedere, vel aliud electionis decretum formare: ſub pœnâ priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ; quam ipſo facto incurrat, & ad eam non poſſit reſtitui; niſi per Magiſtrum Ordinis, vt fuit declaratum apud Londonas 1314. Quando autem concorditèr aliquis ab omnibus eligitur, non oportet vt fiat collatio numeri ad numerum; ſed ſufficit vt ille qui præeſt, dicat, cùm ſimus tot electores, omnes elegerunt talem.

i Ille qui primam vocē habuit inter electores.) Declaramus, quòd ille cenſendus eſt habere primam vocem inter electores, qui primus eſt inter ſcrutatores, & primus ſchedulam in vas mittit: & talis debet formare decretum electionis, ſicut fuit declaratum Perpiniani 1327.

k Quod ſimiliter in electione Magiſtri Ordinis, & Prioris Prouincialis obſeruetur.) Declaramus, quod quando eligitur Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis vel Conuentualis, pu-

publicato ſcrutinio debet vnus vice omnium eligentium formare electionis decretum, ſicut fuit ordinatum Florentiæ 1272.

l A Priore Prouinciali, ſi ei viſum fuerit, confirmentur.) Declaramus, quòd in Capitulo apud Verdunum in Prouincia Franciæ celebrato 1356. ſic dicitur: Imponimus vniuerſis Prouincialibus, eorumque Vicarijs, ſub pœna abſolutionis: quatenus electos in Priores quantumcumque unanimiter, non præſumant confirmare; niſi ſint ſufficientes in ſcientia, & moribus, & niſi veriſimiliter præſumant, quòd correctioni, & honeſtati, & reformationi Ordinis operam dabunt efficacem. Et propter hoc Conſtitutio dicit: quòd Prouincialis Priorem electum ſi ei viſum fuerit, cõfirmabit. Quòd verbum non deſignat liberam poteſtatem, ſed diſcuſſionem rationis, & arbitrium boni viri. Atque ideò non debet Prouincialis ſecundùm libitum ſuæ voluntatis; ſed ſecundùm iudicium rationis Priorem electum confirmare. Quamobrem in Capitulo Romano 1580. fuit confirmatum, vt Prouinciales in confirmandis Prioribus Cõuentualibus, Patrum diſcretorum conſilium adhibeant: eorum autem ſententias, & vota; quos ad conſilium capiendum vocauerint, per ſuffragia ſecreta ſeu fabas ſuſcipiant; quò liberius ſuam poſſint ferre ſententiam. Quòd etiam fuit ordinatum Barcinonæ 1574.

Item declaramus, quòd ſi Prior Prouincialis Fratrem aliquem electum, vel poſtulatum non confirmauerit, ſed ex aliquâ rationabili causâ, electionem caſſauerit: non poſſunt poſtea Electores eum ſecundò eligere, vel poſtulare ſine licentia Prouincialis. Quod ſi caſſatâ electione, ſine eius licentia denuò illum eundem elegerint, vel poſtulauerint, electio illa nulla ſit, & poteſtas prouidendi de Priore ad ipſum Priorem Prouincialem deuoluatur, ſicut fuit ordinatum apud Montem Peſulanum 1271. & Florentiæ 1272.

Item declaramus, quòd Priores Prouinciales electionem canonicè factam non debent niſi ex rationabili cauſa caſſare. Quòd ſi electio aliqua, de aliquo canonicè facta, ei fuerit præſentata, & ipſe dixerit: Ite & eligite vobis alium, quia hunc nolo confirmare, & non dixerit: Caſſo iſtam electionẽ; non poterunt Electores alium eligere. Si verò electione non caſſata elegerint alium, electio illa erit nulla, donec prima caſſata fuerit. Item ſi quis Frater

ter habens litteras Magiſtri Ordinis, quòd non poſſit cogi ad ſuſcipiendum officium Prioratus, eligatur iu Priorem alicuius Conuentus,& à Priore Prouinciali confirmetur : ſi talis Frater confirmationi factæ non conſenſerit, non eſt abſoluendus; ſed ſufficit electionem caſſari, vt Electores liberè aliũ eligere poſſint, ſicut fuit declaratum Ianuæ 1365.

Item declaramus, quòd ille qui eſt canonicè electus in Priorem alicuius Conuentus Ordinis noſtri, non poteſt ſtatim pronunciatâ electione cedere iuri ſuo. Primò, quia taliter electus in Ordine noſtro, ex tali electione nihil iuris acquirit. Quod patet, quia quantumcumque ab omnibus eligatur, nullam tamen habet adminiſtrationem; & tamen electi in quibuſdam Eccleſijs ſtatim habent adminiſtrationem, & gerunt quaſi vicem Prælati.

Secundò, quia Religioſus quicumque, cùm obedientiam ſit profeſſus, non habet velle, aut nolle: ac proinde ſi Prælatus aliquid ei præcipiat, oportet eum obedire; nec eſt in eo diſſentire, benè tamen in Prælato præcipiente, à cuius voluntate, ſubditi voluntas dependet.

Tertiò. Quia quantumcumque aliquis à maiori parte, vel ab omnibus eligatur, in poteſtate tamen Superioris eſt ipſum confirmare, vel non confirmare: quia Conſtitutio dicit, quòd Prouincialis poterit talem electum confirmare ſi ei videbitur expedire. Et quamuis illum non confirmet, non tamen reſtat tali electo locus appellandi, vel aliqua cauſa proſequendi, ſiue aliquid in foro contentioſo repetendi. Apparet ergo ex prædictis; talem non habere ius aliquod in tali electione, ac proindè non poſſe cedere iuri ſuo, quia ex vi talis electionis nullum ius dignoſcitur acquiſiuiſſe. Si quis autem à maiori parte eligitur, & tamen contradicitur tali electioni; electus non debet confirmari quouſque tales contradictiones audiantur, & remoueantur, ſicut fuit declaratum Valencenis 1337. Declaramus etiam, quod quantumcumque ſit aliquis canonicè electus, & confirmatus, eique præceptum de acceptatione factum ſit: ipſe tamen non conſentiat; nunquam eſt Prior, nec Prælatus, neque ius aliquod ſibi acquirit.

m Idem etiam fiat, ſi aliquis à maiori parte fuerit poſtulatus.) Declaramus, quòd quamuis olim quando quis erat ex alieno Conuentu, vel alium Prioratum obtinebat, non eligeretur, ſed poſtularetur: tamen poſtea in Capit.

pit. Placentiæ celebrato 1310. ſic fuit declaratum; quòd in omni electione canonica Ordinis vndecumque, vel in quocumque ſtatu perſona eligenda exiſtat, ſemper in formatione decreti dici debet: Eligo, & nunquam ſolum, Poſtulo.

IV.

n Conuentus autem, qui petit electi confirmationem: numerum, & nomina ſcribat eligentium; cum formatione decreti, & expreſſione eorum, quæ in electione facta ſunt.

n Conuentus autem &c.) Declaramus, quòd Conuentus qui mittit àd Prouincialem pro confirmatione Prioris electi, debet in ſcriptis narrare totum electionis proceſſum, & ſcribere numerum eligentium, & quot vota tam electus, quàm non electi habuerunt: eique ſignificare, nihil eorum, quæ ad canonicam requiruntur electionem, fuiſſe omiſſum.

Item declaramus, propter Decretum Concil. Trident. ſuperius relatum, in electionibus Priorum tum Conuentualium, tum etiam Prouincialiũ, ſeruandum eſſe in toto Ordine ſtatutum Capituli Generalis Bononien. 1564, ſimiliter etiã Vallisoleti 1605. quod quidem eſt huiuſmodi. Quia electionũ libertati quammaximè ſancta Synodus conſultum eſſe voluit: admonemus inprimis RR. Prouinciales, & alios Superiores, quibus poteſtas dirigendi, & confirmandi electiones commiſſa eſt; vt eâ quàm modeſtè vtantur. Quare vbi non fuerit ſpecialis neceſſitas, nullus Electoribus proponatur. Quòd ſi neceſſarium eſſe exiſtimabunt, non pauciores quàm tres in ſingulis electionibus proponant. Cæterum ſi Electores, alioquin dignum (quamuis non de propoſitis) elegerint; eam tamen electionem Confirmator, Diuini iudicij memor, (niſi iuſta ſubſit cauſa) confirmare non differat.

V.

o Si verò infra menſem non elegerint, vel poſtulauerint; Prior Prouincialis prouideat Conuentui de Priore, *p* qui competenter ſciat in ſuo Conuentu proponere verbum Dei. Nullus eligatur, aut confirmetur in

Prio-

Priorem, niſi ſciat Grammaticè loqui abſque falſa latinitate: & ſit ita inſtructus (ſaltem in moralibus ſacræ Scripturæ) vt ſciat proponere competenter verbum Dei in ſuo Conuentu. Quòd ſi ſecus factum fuerit, in Conuentibus habentibus integrum numerum Fratrum; Confirmator abſoluatur, & per triennium omni officio Ordinis priuetur.

o Si verò infra menſem non elegerint.) Declaramus, quòd ſi Electores ſtatuerint aliquam diem ad eligendum Priorem infra menſem, & in illa die ſtatuta non elegerint: poterunt alium diem infra ipſum menſem ad electionem faciendam conſtituere, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Declaratum etiam fuit in Capitulo Romano 1601. declarat. 2. menſem electionis incipere debere à die, quo de carentia Prioris in Conuentu cõſtiterit, infra quem menſem debent Electores canonicè aliquem eligere. Quòd ſi non elegerint, etiamſi actus aliquos electionis, vel ad electionem pertinentes fecerint; ſtatim tranſacto illo primo menſe; deuoluitur jus ad Prouincialem. Quòd ſi canonicè aliquem elegerint, & contigerit vt caſſetur electio; incipiat denuò alter menſis electionis, à die quo canonicè conſtiterit Conuentui prædicta caſſatio. Quod ſanè intelligendum eſt habere robur quomodocùmque caſſetur electio ſiue propter defectum in ipſa commiſſum, ſiue propter aliquam aliam rationem. Et ſi in illo caſu Prouincialis Priorem prouiderit, ille talis non erit Prior. Et quamquam Cõſtitutio Prouinciali terminum non præfigat ad prouidendum de Priore, ſed abſolutè dicat, quòd ſi infra menſem non elegerint, Prior Prouincialis Conuentui prouideat de Priore: non tamen propter hoc intendit derogare iuri communi; quo cauetur, vt ille ad quem poteſtas deuoluitur, debeat infra tres mẽſes Eccleſiæ viduatæ prouidiſſe; vt habetur in cap. *Ne pro defectu*, extra. *de electione*. Et ideò ſi Prouincialis, vel eius Viceſgerens in prædicto caſu infra tres menſes Conuentui de Priore non prouiderit; elapſis tribus menſibus non poterit prouidere, & ſi prouiderit, prouiſio non valebit, ſed ad Magiſtrũ Ordinis poteſtas prouidendi deuoluetur: vt habetur extr. *de ſupplen. negligent. Prælatorum*, cap. *Licet*. Vbi dicit

dicit gloſa, quòd mora in electionibus non poteſt purgari.

Item declaramus ex Capitulo Valentino 1596. declarat. 5. quòd quando contigerit Priorem, aliquem, non aliam ob cauſam à Prioratu, quem tunc habet, abſolui, quàm vt poſſit in Priorem alterius Conuentus confirmari: ſi confirmatio quâcumque de causâ ſuum non ſortiatur effectum, nulla cenſenda erit abſolutio; poteritque in primo ſui Prioratus officio perſeuerare. Item Romæ 1580. admonentur Patres Prouinciales, quòd ſi Inquiſitores eligi in Priores contigerit, non eos confirment, niſi conſulto Magiſtro Ordinis, atque ſacrâ Congregatione ſancti Officij: ne fortè ſanctum Officium Inquiſitionis impediatur.

p Qui competenter ſciat in ſuo Conuentu proponere verbum Dei.) Declaramus, quòd ille qui neſcit competentèr proponere verbum Dei, nec eligi poteſt in Priorem, nec confirmari: quia ſecundùm Conſtitutiones videtur ineligibilis. Quare in Capitulo Venetijs 1357. ſic dicitur: Volumus, & ordinamus, quòd nullus de cætero confirmetur in Priorem, niſi ſit ſufficiens, Prouincialis iudicio, ad proponendum verbum Dei: mandantes ſtrictiſſimè Prioribus Prouincialibus; quòd omnes Priores inſufficientes à ſuis officijs indilatè abſoluant. Et in Capit. apud Toloſam 1372. ſic dicitur: Ordinamus, quòd nullus Frater poſſit eligere in Priorem eum, qui neſcit competente proponere Verbum Dei: nec etiam poſſit eligi, qui non poteſt ſequi Chorum, Dormitorium, Refectorium, & communia, prout decet; & idem fuit declaratum Cenomanis 1491. declarat. 7. & in multis alijs Capitulis; potiſſimè autem Romæ 1571. admonit. 3. admonentur PP. Prouinciales, & vniuerſi Fratres, ad quos pertinet electio: vt in Conuentibus, vbi viget Studium Generale, dent operam vt viri graues, & quo magis fieri poterit in litteris periti, in Priores eligantur; vt ſcientiarum ſtudia, quæ maximè Ordo noſter profitetur, in dies augeantur.

Item declaramus, quòd electio debet eſſe digni, & idonei viri: & ideò nullus poteſt eligi in Priorem, qui non habet conditiones à ſacris Canonibus requiſitas. Nullus autem debet excludi à quacumque electione, prætextu alicuius criminis, vel delicti, niſi ſententialiter ſit condemnatus, & per ſententiam voce priuatus: quãuis ad electionem non debeat ad-

admitti ille, de quo manifeſtum ſit incidiſſe in excommunicationem latæ ſententiæ, etiam nullâ aliâ declaratione ſubſecutâ; cùm ſufficiat apertè conſtare eum commiſiſſe aliquid, per quod reuera ipſo facto in excommunicationem latæ ſententiæ inciderit.

Item non poſſunt eligi Fratres, qui morantur extra clauſtra, etiam ſi Cathedrali Eccleſiæ inſeruiant: vt declaratum fuit Romæ 1601. declarat. 5. Multò minus eligi poſſunt, qui extra Ordinem beneficia obtinent, vt inferiùs in capit. *de Itinerantibus*, dicetur: Et qui Prouincialis fuit, non poſſit infra octo annos immediatè eius abſolutionem ſequentes, eligi in Prouincialem in illa Prouincia: & qui fuit Prior infra quadriennium in eodem Conuentu, in quo fuit Prior, vt conſtituit Iulius II. Quod quidem intelligitur vbi Prouinciales durant per quadrienniũ, Priores verò per triennium. Duo etiam Fratres germani nõ poſſunt ſibi immediatè ſuccedere in officio Prioratus, aut Prouincialatus: quòd ſi ſecus factum fuerit, electio ſit irrita, & nulla; ſicut de facto irritam, & nullam decernimus, & declaramus. Romæ 1608. ordinat. 16. & confirmatum Pariſijs 1611. confirm. 10. Ineligibiles quoque ſunt ij, qui per ſententiam condemnati ſunt ad pœnas grauioris culpæ, donec diſpenſentur: quin etiam poſt diſpenſationem, vel ſatisfactionem non adeò facilè eligantur; niſi fortè poſt multos annos mores in melius commutaſſe ita clarè conſtiterit, vt meritò non indigni aliquâ gratiâ cenſeri poſſint. Romæ 1589. ordin. vltima. Item Romæ 1569. ordinat. 12. habetur: Apoſtatas in poſterum recipiendos ad Ordinem non poſſe admitti ad Prælaturas ante viginti annos: & irritum decernitur, ſi ſecus factum fuerit, vt etiam ſuperiùs in cap. *de Apoſtat.* dictum eſt. Et Romæ 1558. ordin. 3. definitur, vt qui abiurauerint tanquam de hæreſi vehementer ſuſpecti; non poſſint à quocumque etiam Magiſtro Ordinis reſtitui, aut promoueri ad quodcumque officium, ſiue dignitatem toto tempore vitæ ſuæ: irritum decernentes quidquid in oppoſitum factum fuerit. Quod etiam confirmatur Bononiæ 1564. confirm. 9. nulla facta mentione illorum verborum: *Etiam à Magiſtro Ordinis*. Eligendus etiam in Priorem debet habere 12. annos à profeſſione completos, vt fuit authoritate Apoſtolica ordinatum Valentiæ 1596. ordin. 10. & eadem authoritate confirmatum Neapoli 1600. ordin. 13. & Romæ 1601. ordinat. 5.

VI.

o FRatres autem poſt quatuor annos à profeſſione ſua, (ſi tamen ſint in ſacris conſtituti) ad electionẽ Prioris Conuentualis admittantur. Infra verò idem tempus in Socios Priorum Conuentualium, vel in Electores Priorum Prouincialium, vel in Priores nullatenus eligantur. *p* Si verò de aliena Prouincia fuerint, poſtquam per annum cõtinuum in aliquo vno Cõuentu alienæ Prouinciæ aſſignati morati fuerint, admittantur ad electiones in illa Prouincia, ſicut alij: & hoc tam ſi ad tempus, quàm ſi ſimpliciter ad alienam Prouinciam quis aſſignetur. Infra verò idẽ tempus non admittantur ad electionem Electorum Prioris Prouincialis, nec ad tractatus eorum, quæ ad Generale, vel Prouinciale Capitulum ſunt mittenda.

o Fratres autem poſt quatuor annos à profeſſione ſua.) Declaramus in Capitulo Romano 1608. ordinat. 4. ita fuiſſe ordinatum: Cùm in Capitulo Generali Valentiæ anno Domini 1596. celebrato, ordinat. 10. authoritate Apoſtolica ſtatutum fuerit; vt nullus haberet inpoſterùm vocem tam actiuam, quàm paſſiuam in vlla electione canonica, niſi poſt expletos duodecim annos à profeſſione ſua: quæ ordinatio recepta, & confirmata fuit in duobus immediatè ſequẽtibus Capitulis Generalibus, Neapolitano 1600. & Romano 1601. (vbi declaratum fuit, eâdem authoritate Apoſtolicâ interueniente, hanc ordinationem extendendam eſſe ad electionem Sociorum Priorum euntium ad Capitulum Prouinciale) nunc propter iuſtas, & legitimas cauſas, habito viuæ vocis oraculo à S. D. N. Paulo Papa V. de eiuſdem Apoſtolica authoritate, non obſtante præfatâ Capituli Valentini ordinatione, eiuſdemque per duo Capitula ſequentia confirmatione, ſtatuimus, & ordinamus: vt deinceps Fratres noſtri in quacunque electione canonica habeant vocem actiuam; dummodo expleuerint ſex annos integros à ſua profeſſione, & fuerint Sacerdo-

dotes. Conuentu noſtro Pariſienſi dumtaxat ob certas cauſas excepto, in quo præfatam Capituli Valentini ordinationem volumus, & declaramus in ſuo robore permanere. Item eadem authoritate Apoſtolica cum eadem moderatione confirmatum fuit Pariſijs 1611. & declaratum: per hanc moderationem, circa Moniales quidem nihil omninò innouatum; circa Fratres verò nihil quoad paſſiuam vocem mutatum fuiſſe.

Quòd ſi contingat aliquem Conuerſum profeſſum admitti ad Habitum Clericalem habeat vocem in electionibus Canonicis poſt duodecim annos à ſuſceptione Habitus Clericalis, vt Valliſoleti 1605. declaratum eſt. Declaramus etiã, quòd cùm dicit iſta ordinatio: Dummodo expleuerit ſex annos, hoc eſſe intelligendum de expreſsâ, vel tacitâ profeſſione: iuxtà declarationem factam in Capitulo Barcinon. 1574. Ita exponentem Conſtitutionem, quæ quatuor annos à profeſſione requirebat. Declaramus præterea, quòd ſi in aliquo Conuentu non reperiantur, niſi duo legitimi vocales (Sacerdotes videlicet, & qui habuerint ſex annos à profeſſione) tunc adiungantur vſque ad quinarium numerum ex his, qui habent quatuor annos à profeſſione, ſuntque in Sacris, incipiendo ab antiquioribus: quòd ſi tot non ſuppetant, addantur ſaltem vſque ad numerum ternarium, & ſic poterunt ad electionem procedere. Si autem tot non reperiantur; tunc deuoluitur electio ad Prouinciales, qui de conſilio quatuor, ad minus, grauiorum Patrum, maximâ cum conſideratione prouidere debebunt; eorumque conſcientias ſuper hoc aggrauamus: ſicut fuit authoritate Apoſtolica declaratum Romæ 1601. circa explicationem ordinationis, quæ 12. annos profeſſionis requirebat.

Item Romæ 1583. ordinat. 6. fuit ordinatum, quòd Fratres, qui ordinariè permanent extra Conuentum quâcunque occaſione, & prætextu, (præterquam pro Officio ſanctæ Inquiſitionis,) non cenſeantur aſſignati in Conuentibus ad vocem habendam in electionibus, quâcunque ratione in illis aſſignentur: ſed omninò excluſi intelligantur, quoad electiones faciendas. Quod etiam Romæ 1589. confirm. 4. confirmatum fuit, cum declaratione; quòd tantummodo vocem actiuam non habeant in electione, in Conuentibus in quibus ſunt aſſignati. Et iterum Romæ 1601. ordinat. 4. ordinatum fuit; vt Fratres extra

Ordinem commorantes, etiamſi alicui inſeruiant Cathedrali Eccleſiæ, vel ibi ſint Lectores; nec paſſiuam, nec actiuam habeant vocem.

p Si verò de aliena Prouincia fuerint, poſtquam per annum continuum &c.) Declaramus, quòd Fratres qui ſunt de vna Prouincia, ſi aſſignentur in aliquo Conuentu alterius Prouinciæ, ſiue pro ſtudio, ſiue quocunque alio modo, ſi non ſint ibi totalitèr tranſlati, non habent vocem in illo Conuentu: niſi poſt talem aſſignationem ſteterint per vnum annum continuum in aliquo Conuentu Prouinciæ. Et intelligitur, quòd fuerit continuatio aſſignationis, & maioris partis vnius anni; vt declaratum fuit in Capitulo Romano 1532. declarat. vltimâ. Si verò fuerint totalitèr tranſlati, & illi Prouinciæ incorporati; tunc poſtquam fuerint in aliquo Conuentu illius Prouinciæ aſſignati, abſque aliqua dilatione habebunt in præfato Conuentu vocem ad electiones faciendas: ſi tamen compleuerint ſex annos à ſua profeſſione, & Sacerdotes fuerint, prout ſupra dictum eſt. Quia ſic translati, ſunt de illa Prouincia ad quam ſunt totalitèr tranſlati, & non de alia; ſicut fuit declaratum apud Brugas 1336. declarat. 1. & Coloniæ 1428.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. ſic haberi: Concedimus Fratribus Prouinciarum Indiarum, & Congregationum; vt quamprimum Fratres ad illos ex partibus Hiſpaniarum declinauerint, & ad Conuentus ſuarum aſſignationum acceſſerint, habeant vocem etiam in electione Priorum: ſi aliàs habiles fuerint; eſtò quòd per integrum annum in aliquo Conuentu earundem Prouinciarum non ſteterint, & ſi quid in hac parte ſupplendum ſit, authoritate Apoſtolica ſuppletum eſt.

VII.

q Electio autem tàm Priorum Prouincialium quàm Conuentualium, ad illos tantùm pertineat electores; qui perſonalitèr præſentes in electione extiterint: ſicut fit in electione Magiſtri Ordinis.

q Electio autem tàm Priorum Prouincialium, quàm Conuentualium.) declaramus, quòd licet ſecun-

cundùm iura, illi qui ſunt abſentes, poſſint inſtituere Procuratorem ad eligendum, quando electio eſt facienda: tamen in Ordine noſtro in quacunque electione non poſſunt electores abſentes per litteras, aut per Procuratorem eligere; ſed oportet quòd ipſi perſonalitèr, & præſentialitèr in loco electionis exiſtant, niſi in eodem Conuentu eſſent infirmi decumbentes: quia tunc ſcrutatores debent ad eos accedere. Inſtante tamen electione Prioris in Conuentu, vel tractatu de ſocio faciendo: ſi aliqui ex electoribus extra Conuentum infra dietam fuerint; debent Præſidentes Conuentuum ad eos nuncium mittere. Quòd ſi noluerint, vel non potuerint venire, vel in loco vbi veriſimilitèr putabantur debere eſſe, factâ diligenti inquiſitione inuenti non fuerint; poterunt electores præſentes, poſtquam hoc eis legitimè conſtiterit, in eorum abſentia, canonicè ad electionem procedere: ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Biſuntium 1353. Et Romæ 160. ordinat. 28. authoritate Apoſtolica ſtatutum fuit, de Prouincialibus, & Diffinitoribus: ſcilicet, ne ſint duo Prouinciales vnius eiuſdemque Prouinciæ; idem dicendum de Diffinitoribus, qui ad electionem Magiſtri Ordinis conueniunt. Per dietam autem intelligitur, iter quòd poteſt facere vnus pedeſtèr in vna die.

Item declaramus, quòd in diuerſis Conuentibus ſeparatis, quorum vnus ab alio non dependet, non poteſt aliquis Frater habere vocem: nec Prior in vno Conuentu poteſt habere vocem in alio, niſi fortè ibi inſtitueretur Vicarius ad tempus; vt habetur in cap *Conſtitutis de electione* & capit. vltim. *de Relig.* & capit. *Cùm ſingula. de Præben. lib. 6.* vt etiam fuit in multis Capitulis ordinatum. Et nouiſſimè Vlyſſiponæ 1618. ordinat. vltima, ordinatum fuit; quòd nullus Frater ratione nouæ aſſignationis poteſt eodem anno duos eligere Priores, nec ſocios pro Capitulo Prouinciali; exceptis Regentibus, Lectoribus, & Studentium Magiſtris, qui ſtudiorum promouendorum intuitu alijs Conuentibus aſſignati fuerint, & etiam Supprioribus de nouo inſtitutis. Quæ exceptio non intelligitur de Lectoribus Caſuum Conſcientiæ.

Item declaramus, quòd cum ex inductionibus, & practicis indebitis libertati electionum Ordinis plurimùm detrahatur; & turbationes, & ſcandala plurima conſequantur, & ſynceritas ſtatus Ordinis noſtri multiplicitèr lædatur: propter

hoc in multis Capitulis fuit ſtrictiſſimè prohibitum : ne aliquis prece, pretio, promiſſione, comminatione, ex certâ ſcientiâ, & ex animi deliberatione præſumeret alium ad eligendum aliquem inducere. Qui verò contrarium fecerit, ſit per triennium omni voce priuatus ; & nihilominus pœnis alijs acritèr puniatur. Et eandem pœnam incurrat ille qui hoc ſciuerit, niſi ſtatim habitâ opportunitate debitâ, Prælato ſuo ipſum inductorem reuelauerit ; ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1286. Burdigalæ 1287. Lucæ 1288. Treueris 1289. Placentiæ 1310. Neapoli 1311. Carcaſſonæ 1312. Similiter propter eandem rationem, vt electiones noſtræ liberè fiant, in cap. 16. *infra de Ordinationibus* diſponitur : quòd infra menſem ante electiones quaſcumque, nouæ aſſignationes, & mutationes Fratrum non fiant ; niſi in caſibus ibi exceptis. Et de hoc fuerunt admoniti Prouinciales in Capitulo Bononienſi 1564. admonit. 8. per hæc verba : Admonemus RR. Prouinciales, vt cùm celebrandæ electionis in Conuentu aliquo tempus inſtat, etiam ſi Priori menſis vnus ſuperſit ſui Officij, maximè abſtineant à mutationibus Fratrum in dicto Conuentu, in quo inſtat electio : niſi in his caſibus, qui in noſtris Conſtitutionibus exprimuntur ; ne propter hoc eligentium libertati aliquod præiudicium fieri videatur. Et Romæ 1589. declarat. 5. ſic habetur : Declaramus ad tollendam quamcunque fraudem, & doli ſuſpicionem, & quatenus opus eſt decernimus, & ſtatuimus, quòd ad hoc vt aliquis in aliqua electione vocem habeat, non ſufficit quòd ante electionis menſem in Conuentu vbi eligere debet, fuerit aſſignatus ; niſi de aſſignatione ipſa, & Prælato, & Conuentui in quo de nouo eſt aſſignatus, reuera ante menſem conſtiterit. Quòd Venetijs 1592. fuit confirmatum, & additum ; quòd excipiatur caſus mortis ipſius Prioris, quando iam nulla fraus præſumi poteſt. Tandem in Capitulo Romæ 1601. acceptata fuit Clemen. VIII. Conſtitutio, ne duobus menſibus ante tempus electionis Prioris, vllæ fiant aſſignationes, vel reuocationes. Quæ etiam fuit acceptata Valliſol. 1605. acceptat. 2. & additum ; quòd ſi factæ fuerint, Fratres ſic aſſignati non habeant vocem in quauis electione illius Conuentus, donec aliquis fuerit confirmatus.

Item declaramus in Capitulo Romæ 1612. declarat. 2. fuiſſe ordinatum ita : Declaramus quòd cùm in Conſtitutionibus

nibus noſtris dicitur, quòd infra menſem electionis, numerus eligentium non augeatur; non debet intelligi quando quis intra tempus electionis complet ſex annos ſuæ profeſſionis, ſi eſt Sacerdos, vel ſacrum Presbyteratus Ordinem ſuſcepit, & explet ſex annos à profeſſione: poterit enim in præfatis caſibus vocem habere in electione. Et idem dicitur, ſi contingat Priorem mori; iuxta declarationem Venetijs 1592. factam, quia tunc nulla fraus præſumi poteſt.

Item declaramus ordinatum fuiſſe Pariſijs 1611. ordinat. 10. ad tollenda inconuenientia in electionibus, quòd non fiant aſſignationes doloſæ ac fictitiæ, ſed ad illos tantùm pertineat electio, qui realiter & bonâ fide in illo Conuentu aſſignati ſunt; & in eodem ſaltem per duos menſes realiter & bonâ fide Conuentui inſeruientes ante electionem Prioris permanſerunt. Nec etiam poſſunt vocales ab eodem Conuentu remoueri infra idem tempus electionis, antequam Prior electus fuerit, & confirmatus; niſi pro officio Prioratus, vel Lectoratus, vel ratione ſcandali. Item Valentiæ 1596. prohibetur, nè de electione peragenda aliquis tractare audeat (niſi ante diem vnam naturalem electionis) per ſe, vel per alios verbo, aut ſcripto, ſub pœna grauioris culpæ; ſiue is vocem habeat in electione, ſiue non. Et Prælati talem pœnam traſgreſſoribus infligere tenentur. Et in *cap.* Sciant cuncti. *de electione* lib. *6.* habetur ſummariè Decretum hoc: Sciant cuncti, qui eos ad quos ſpectat electio, pro eo quòd rogati, vel inducti, eum pro quo rogabantur, vel inducebantur eligere noluerunt, ſpoliant, vel iniuſtè perſequuntur; ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrunt. Quod in Capitulo Bonon. 1615. fuit ad memoriam reuocatum.

VIII.

r PRior autem Conuentualis, de conſilio diſcretorum Fratrum ſui Conuentus inſtituat Suppriorem: cuius officium erit habere diligentiam circa Conuentum; & corripere delinquentes, & in alijs quantùm Prior aſſignauerit, vel ei permiſerit. Idem autem *ſ* Supprior mortuo Priore, vel amoto, vices eius in

in omnibus plenariè obtineat; quouſque Prior eiuſdem loci fuerit electus, *t* & in Domo præſens extiterit; *v* niſi Prior Prouincialis alitèr ordinauerit. In quotidianis verò Capitulis non accuſetur Supprior: niſi aliquando pro aliquo maiori exceſſu, ſecundùm quòd Priori viſum fuerit, proclametur.

r Prior autem Conuentualis de conſilio diſcretorum,) Declaramus, quòd Prior Conuentualis, non poteſt inſtituere Suppriorem, niſi de conſilio, & aſſenſu ſpecialitèr ad hoc congregato, maioris, vel ſanioris partis Patrum illius Conuentus, qui iuxta morem ſolent ad conſilia vocari: & oportet, quod ille Frater, qui debet Supprior inſtitui, ſit in eodem Conuentu aſſignatus, ſicut fuit declaratum Venetijs 1325. Ad conſilia autem vocandi ſunt hi, qui deſignati ſunt in Capit. *de Recipiendis*.

Item declaramus, quòd Priores Prouinciales, in ſua Prouincia dumtaxat poſſunt inſtituere Suppriores: quia in Rectoribus eſſentialitèr ordinatis; quod inferiori conceditur, ſuperiori nullatenus denegatur; niſi ſuper hoc ſpecialis fiat exceptio, ſicut fuit declaratum Biſuntij 1353.

Item declaramus, quòd in quolibet Conuentu, Suppriore carente, Priores ſecundùm modum in Conſtitutionibus poſitum, tenentur infra ſpatium vnius menſis Suppriores inſtituere, vel inſtituendos petere: & qui in hoc inuenti fuerint negligentes, à ſuis officijs abſoluantur, ſicut fuit ordinatum Neapoli 1311. ordinat. 14. & Valençenis 1337. Declarantes, quòd imminente tractatu eorum, quæ ad Capitulum mittenda ſunt, non debent Priores vllo modo Suppriores abſoluere: quòd ſi contrarium fecerint, in pœnam à Prioratus officio abſoluantur, ſicut fuit ordinatum Auenione 1341. ordinat. 9.

Item declaramus, quòd quamuis Prior Conuentualis non poſſit inſtituere Suppriorem, niſi Fratrem in ſuo Conuentu aſſignatum, poteſt tamen inſtituere Vicarium in Conuentu ſuo, Priorem, vel Fratrem alterius Conuentus: licet hoc non debeat facere; niſi in caſu neceſſitatis. Nam ſecundùm iura, vnus Ordinarius poteſt committere vices ſuas alteri, cuiuſcumque alterius Diœceſis, & propter hoc cùm

cùm Prior ſit Ordinarius in ſuo Conuentu, poterit vices ſuas Fratri cuiuſcumque alterius Conuentus committere. Item declaramus, quòd nec Supprior, nec Vicarius inſtitutus à Priore, poteſt in abſentia Prioris alium Vicarium ſubſtituere, niſi ſibi ſpecialitèr committatur per Priorem; dicendo in ſuo receſſu: Ego inſtituo in Vicarium illum, vel illos, quos inſtituendos, duxeritis; ſicut fuit declaratum Toloſæ 1328. Item cùm abſentia Supprioris ſit Conuentui valdè damnoſa, nullo modo debent Suppriores, in ſocios Priorum eligi: qui autem oppoſitum fecerint, debent grauiter puniri, ac voce priuari, ſicut ordinatum Bononiæ 1275. & Toloſæ 1304. Si tamen Suppriores Conuentuum fuerint Prædicatores Generales, quia habent vocem in Capitulo Prouinciali, poſſunt ire ad Capitulum Prouinciale: vt fuit declaratum Romæ 1608. declarat. 1.

Item declaramus, quòd Suppriores, & Vicarij Priorum in abſentia Prioris, non poſſunt recipere Fratres ad Ordinem, vel profeſſionem, neque etiam ad ſacros Ordines promouere: ſicut fuit ordinatum apud Mõtem Peſulanum 1394. Poſſunt tamen abſentibus Prioribus, per Priuilegium, quò dicitur *Mare magnum*, omnes Fratres ſuorum Conuentuum, vel ad eos declinantes, ab omnibus exceſſibus, & cenſuris à iure, vel à Iudice generalitèr promulgatis abſoluere: ac Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ vnctionis eis adminiſtrare. Lundini 1335. & Valencenis 1337.

ſ Supprior mortuò Priore, vel amoto, vices eius in omnibus plenariè obtineat.) Declaramus, quòd per Conſtitutiones noſtras, mortuo, vel amoto Priore, cùm Supprior vices eius plenariè in omnibus obtineat; poterit in tali caſu agere quidquid Prior iure ordinario poteſt: & ideò poterit Vicarium inſtituere, Fratres ad probationem, vel ad profeſſionem recipere, Confeſſorem eligere; & aliorum Fratrum confeſſiones audire, & alios pro audientia Fratrum exponere. Quia cùm ſit in tali caſu quaſi ordinarius, & poteſtatem, ac iurisdictionem ordinariam habens; poterit prædicta, & quæcumque alia facere, quæ Prior iure ordinario poteſt. Non poterit autem Fratres præſentare Epiſcopis pro confeſſionibus ſecularium audiendis, vel Ordinibus ſuſcipiendis, vel alia huiuſmodi facere; quæ Priori competunt, non de iure,

re, ſed ex commiſſione. Et hæc eadem poteſt Vicarius electus à Patribus mortuo, vel amoto Priore in abſentia Supprioris: quia in tali caſu Vicarius non eſt delegatus, ſed habet iuriſdictionem ordinariam per legem ſibi datam.

t Et in Domo præſens extiterit.) Declaramus, quòd Prior Conuentualis nouitèr electus, & confirmatus, antequam veniat ad ſuum Conuentum, non poteſt Suppriorem à ſuo officio remouere: quia per legem, ſeu per Conſtitutionem, vices eius plenariè gerit in omnibus, quouſque ipſe Prior præſens in Domo extiterit. Poſtquam verò ſemel in Conuentu præſens fuerit, & poſtea à Conuentu receſſerit; poterit etiam exiſtens extra ſuum Conuentum, Suppriorem, vel etiam Vicarium à Patribus electum abſoluere: & alia quæ ad ſuam iuriſdictionem pertinent quoad Fratres ſui Conuentus exercere. Similiter poterit Prior Conuentualis Suppriorem inſtitutum à Priore Prouinciali abſoluere, vt declaratur in Capitulo Barcinonæ 1574. declarat. 12. Sed hoc de abſolutione Supprioris, intelligendum eſt iuxta declarationem Capituli Valentini 1596. declarat. 7. quòd poſſit abſolui à Priore de Patrum tamen conſilio per vota ſecreta.

Item declaramus in Capitulo Barcinonæ 1574. declarat. 11. fuiſſe declaratum: Suppriores non habere locum extra Conuentus, quibus præſunt, neque etiam ſuper Baccalaureos ſubditos ſuos, quos ſolent præcedere in ſuo Conuentu; ſi contingat Suppriorem, & Baccalaureum eiuſdem Conuentus, ad alium Conuentum ſimul declinare.

v Niſi Prior Prouincialis alitèr ordinauerit.) Declaramus, quòd mortuo, vel amoto Priore, Prior Prouincialis poteſt Suppriorem à ſuo officio abſoluere, vel authoritatem eius limitare; etiam antequam Prior electus fuerit, vel confirmatus, vel præſens in Domo extiterit. Et poterit in eodem Conuentu Vicarium inſtituere Fratrem alterius Cōuentus, qui habebit vocem in electione, & alijs negotijs, & tractatibus illius Conuentus; ſicut fuit declaratum Cadurci 1319. Non poteſt tamen in illa electione vocem paſſiuam habere in eodem Conuentu: quòd ſi ſecus factum fuerit, totum ſit irritum & inane, vt fuit ordinatum Romæ 1553. ordinat. 12. & 1558. & Auenione 1561. & Bononiæ 1564.

Si

IX.

x SI verò mortuo Priore, vel amoto, vel abſente, Domus Suppriorem præſentem, y vel Vicarium Prioris (in eius abſentia) non habuerit; tres Patres illius Conuentus præſentes, & vocem in electionibus habentes, qui primitùs Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, ſi tamen poſt profeſſionem à noſtro Ordine nullatenus diſceſſerũt, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Prouincialem, vel Generale Capitulum cum eis fuerit diſpenſatũ) z aliquem Fratrem de Conuentu illo, in Domo præſentem antequam comedant, & bibant eligere teneantur; renuntiatione quâlibet non obſtante. Qui vices ſupradictas Prioris obtineat, quouſque Domus ipſa Priorem præſentem habeat, vel Suppriorem, vel Vicarium Prioris in eius abſentia: vel Prior Prouincialis, vel Conuentualis alitèr ordinauerit. Quòd ſi prædicti tres non concordauerint, duorum ſententia ad prouidendum, ſiue de vno ipſorum trium, ſiue de aliquo alio Fratre Conuentuali præſente, præualebit.

x Si verò mortuo Priore, vel amoto, &c.) Declaramus, quòd mortuo, vel amoto Priore, ſi Domus non habuerit Suppriorem, vel Vicarium eius, vel alicuius alterius Superioris; tres Patres antiqui, qui diutiùs Habitum noſtræ Religionis poſt profeſſionem portauerunt, & aſſignati ſunt in præfato Conuentu, tenentur eligere vnum Vicariũ: qui in tali caſu poterit in electione cum alijs duobus vota recipere, & omnia facere, quæ poteſt Supprior mortuo, vel amoto Priore; ſicut declaratum eſt Cadurci 1319.

y Vel Vicarium Prioris.) Declaramus, quòd cùm mortuo, vel amoto Priore, Vicarius ab eo inſtitutus etiam remoueatur, & non remaneat amplius

plius Vicarius, ſicut declaratum fuit Brugis 1396. & Romæ 1501. illud verbum (vel Vicarium Prioris) non debet referri ad illud, mortuo, vel amoto Priore; ſed ad illud verbum, vel abſente Priore: & in tali caſu, videlicet in abſentia Prioris, ſi Domus Suppriorem, vel Vicarium eius, vel Vicarium Prioris non habuerit; tunc tres Fratres illius Conuentus, qui diutiùs Habitum noſtræ Religionis poſt profeſſionem portauerunt, tenebuntur aliquem Fratrem de illo Conuentu in Vicarium eligere: qui vices Prioris in omnibus plenariè obtinebit, quouſque Domus ipſa Priorem præſentem habeat, vel Suppriorem, aut Vicarium Prioris; vel Prior Prouincialis, vel Conuentualis aliter ordinauerit. Ex quo patet, quòd verbum illud, vel Vicarium Prioris, refertur ad abſentiam, & non ad remotionem Prioris: quia Prior remotus ab aliquo Conuentu, non poteſt de illo aliquid diſponere, vel ordinare; quòd tamen poteſt in ſua abſentia facere. Et propter hoc in Capitulo Barcinon. 1261. cùm in prædicta clauſula: Si verò mortuo, &c. nulla fieret mentio de abſentia Prioris, nec de ejus Vicario; fuit ſtatutum, & confirmatum, vt ſic diceretur: Si verò mortuo Priore, vel amoto, addatur, vel abſente. *Et infra*: Et domus Suppriorem præſentem non habuerit: addatur, vel Vicarium Prioris. *Et infra*, vbi dicitur, vel Prior Prouincialis, addatur, vel Conuentualis aliter ordinauerit. Et ita benè apparet, quòd prædicta clauſula, quæ ſolùm ſe extendebat ad eligendum Vicarium in caſu mortis, vel remotionis Prioris; nunc per illas tres dictiones additas, etiam ſe extendit in caſu abſentiæ ipſius Prioris. Item declaramus, quòd Priores abſoluti à ſuis officijs, ad illos Conuentus, de quibus fuerunt aſſumpti, pertinebunt; niſi per Superiores de illis aliter fuerit ordinatum.

z Aliquem Fratrem de Conuentu illo, &c.) Declaramus, quòd aliquis Frater propriè dicitur eſſe de aliquo Cōuentu, qui eſt in illo aſſignatus per Priorem Prouincialem, vel per Magiſtrum Ordinis, vel eorum Vicarios, vel per Capitulum Generale, vel Prouinciale. Et talis propriè dicitur eſſe Conuentualis illius Conuentus, etiamſi non fuerit in illo profeſſus. Non poſſunt ergo illi tres Patres aliquem Fratrem eligere in Vicarium, niſi fuerit in illo Conuentu aſſignatus; ſic enim poterit dici eſſe de illo Conuentu, vel Frater Conuentualis illius Conuen-

uentus, ſicut fuit aliàs declaratum Toloſæ 1328.

X.

℣ NVlli autem Præſidenti Ordinis liceat alicui extra obedientiam noſtri Ordinis exiſtenti, curam committere ſuper Fratres, vel Conuentus Ordinis quomodocumque: niſi Prælatis ex Ordine noſtro aſſumptis ſupra Socios eis deputatos, & quamdiù ſunt eorum Socij; & niſi ſupra apoſtatas, & vagos, hoc eſt ſine Ordinis licentia extra Ordinem commorantes, quamdiù ſic extra manent. Super quos volumus, quòd non ſolùm Magiſter Ordinis, ſed etiam Priores Prouinciales, & eorum Vicarij poſſint poteſtatem concedere omnibus Eccleſiaſticis perſonis. Quòd ſi ſecus factum fuerit, ſit irritum, & inane. Fratres verò noſtros, tam in Epiſcopatu præcisè titulari, vel aliàs infra Epiſcopatum conſtitutos, & beneficiatos, vel exemptos ab Ordine, (exceptis Magiſtro Sacri Palatij, & Pœnitentiarijs perpetuis D. Papæ, qui ſequuntur Romanam Curiam, eorumque Socijs,) nolumus in noſtris Conuentibus vltra triduum retineri: abſque licentia Prouincialis cum conſenſu (ad minus) duarum partium Conuentus obtenta. Alioquin ſuſpenſionem à ſuis officijs incurrant Præſidentes, ipſo facto contrafacientes.

℣ Nulli autem Præſidenti Ordinis liceat &c.) Declaramus, quòd cùm Ordo noſter ſit immediatè ſubiectus Romano Pontifici, & exemptus ab omni poteſtate, & iuriſdictione quorumcumque Prælatorum, qui non ſunt de Ordine: & cùm etiam nullus Præſidens, vel Frater Ordinis poſſit renunciare cuicumque priuilegio noſtro Ordini conceſſo, abſque aſſenſu Capituli Generalis; propter hoc hic prohibetur, ne alicui Præſidenti Ordinis liceat cuicumque

extra

extra obedientiam noſtri Ordinis exiſtenti committere curam, vel authoritatem dare ſuper Fratres, vel Conuentus Ordinis noſtri: quòd ſi ſecus factũ fuerit, irritũ ſit, & inane; & illi qui talem authoritatem huiuſmodi perſonis dederint, vel alicui priuilegio Ordinis renunciauerint, debent pœnâ grauioris culpæ puniri, à qua non poſſunt, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Priorèm Prouincialem, vel per Generale, vel Prouinciale Capitulum diſpenſari.

Item declaramus Valliſoleti 1605. ordin. 12. ordinatum fuiſſe, vt in Prouincijs, in quibus hactenus patentes litteræ confirmationis Priorum in Capitulo legi non conſueuerunt, deinceps legantur coram Fratribus in Refectorio, vel Capitulo: notando in eiſdem litteris diem, & horam, quibus fuerint intimatæ.

CAP. III.

De Electione Prioris Prouincialis.

I.

a STatuimus, & ordinamus, vt mortuo, vel amoto Priore Prouinciali, vel ipſo, & eo cui vices ſuas commiſerit, extra Prouinciam exiſtente; Prior Conuentualis illius lòci, in quo primum Capitulum Prouinciale fuerit celebrandum, vices eius obtineat: quouſque Prior Prouincialis illius Prouinciæ ſit electus, & confirmatus; & ipſe, vel ille, cui vices ſuas commiſerit, præſens in Prouincia extiterit. Quòd ſi Capitulum Prouinciale ex aliqua cauſa, ad Conuentum aliũ transferatur, (quæ tranſlatio fiat per Priorem Prouincialem, vel eius Vicarium, de conſilio diſcretorũ) poſt translationem, prioris Vicarij poteſtas expiret, & Prior loci illius, ad quem Capitulum fuerit translatum, vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit.

II.

IDem dicimus, ſi Capitulum Generale conti-

tigerit ad aliam Prouinciam transferri: videlicet, quòd authoritas Vicariæ ad Prouincialē illius Prouinciæ cū Capitulo transferatur. Si autem Conuentus ille, cui Capitulum aſſignatū fuerat, vel tranſlatum, Priorem non habuerit, vel cum infra tempus Vicariæ ſuæ mori, vel amoueri contigerit, vel extra Prouinciam eſſe: durante eius abſentia Prior illius Domus, vbi Prouinciale Capitulum antecedens fuerat celebratum, vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit; & ſic deinceps retrocedendo, quouſque Conuentus ille, in quo Prouinciale Capitulum fuerit celebratum, Priorem habuerit: qui vices Prioris Prouincialis in omnibus obtinebit, donec Prior illius Prouinciæ ſit electus, & confirmatus: vel Magiſter Ordinis, vel Generale Capitulū in prædictis caſibus aliter ordinauerit; vel ipſe Prouincialis, vel cui vices ſuas commiſerit, præſens in Prouincia extiterit.

a Statuimus &c. *& infra*: Vices eius obtineat.) Declaramus, quòd illi qui amoto, vel mortuo Priore Prouinciali ex vi Conſtitutionum gerunt vices Prouincialium in omnibus, nullam habent ex hoc ſuper Sorores noſtri Ordinis poteſtatem: ſicut fuit declaratum Victoriæ 1331. & Argentinæ 1307. Verumtamen Iulius Papa II. per ſuas litteras in forma Breuis, Fratri Thomæ de Dio Caietano tunc Vicario Ordinis, & omnibus Vicarijs pro tempore, Ordinis, Prouinciarum, Conuentuumque eius, mortuis, vel amotis, Magiſtro Ordinis, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus omnem poteſtatem, & facultatem, tam Apoſtotica authoritate, quàm quomodolibet aliter conceſſam, & in poſterum concedendam, Magiſtro, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus præfati Ordinis (exceptis illis, quæ in Conſtitutionibus dicti Ordinis ſpecialiter illis inhibentur) reſpectiuè conceſſit de gratia ſpeciali, die 7. Decembris, anni 1507.

III.

SI verò Prior illius Cōuentus, vbi Prouinciale Capitulum fuerit celebrandum, in Prouincia præſens extiterit, ſed aliquâ ex cauſâ Capitulo Prouinciali non interfuerit; ſimili modo Prior illius loci, vbi fuerat pręcedens Capitulum celebratum, vices Prioris Prouincialis (in ipſo tantùm Capitulo, durante abſentia prædicti Prioris) in omnibus obtinebit. Finito verò Capitulo, Prior Domus in qua Capitulum illud fuit nouitèr celebratum, vices Prioris Prouincialis (eo modo quo ſupra dictum eſt) in omnibus obtinebit. *b* Si autem Priorem Prouincialē in Capitulo Generali, vel medio tempore vſque ad Capitulum Prouinciale, vel in ipſo Capitulo Prouinciali mori, vel amoueri, vel quocumque caſu infra illud tempus Prouinciam aliquam Priore Prouinciali carere contigerit; vel carētia ipſa durauerit, ad ipſum Capitulum Prouinciale eius electio pertinebit: quâ peractâ Capitulum Prouinciale celebretur.

IV.

c QVod ſi nec ipſe in ipſo Capitulo electus, nec alius fuerit cōfirmatus; vel poſt Prouinciale Capitulum Priorem Prouincialē mori, vel amoueri contigerit: qui eius locum obtinet, teneatur conuocare quantocyùs poterit Electores; & in die ad eligendum aſſignata Prior Prouincialis eligatur, vel poſtuletur, & Prouinciale Capitulum celebretur, niſi prius celebratum fuerit. Quòd ſi in die ſtatuta non elegerint, vel poſtulauerint, qui debent eligere; ad Magiſtrum Ordinis poteſtas prouidendi transfera-

ratur. Quòd ſi Fratres cuiuſcumque Prouinciæ, infra annum poſtquam eis cōſtiterit, quòd Prouincia caret ſuo legitimo Prouinciali, non elegerint, vel non poſtulauerint Prouincialem; ipſo facto electio, & prouiſio de Prouinciali, ſit ad Magiſtrum Ordinis devoluta.

b Si autem Priorem Prouincialem in Capitulo Generali &c.) Declaramus, quòd circa initium Ordinis vſq; ad annum 1357. vbi fuit iſta Conſtitutio confirmata; ſingulis annis fiebant Capitula Prouincialia poſt Capitulū Generale. Et ſi Prior Prouincialis, poſt Prouinciale Capitulum moriebatur, vel amouebatur; ante Generale Capitulum conuocabantur Electores, & in die ſtatuta eligebatur Prior Prouincialis: & tunc non celebrabatur Capitulum Prouinciale; quia iam erat celebratum. Si verò amouebatur, vel moriebatur Prior Prouincialis in ipſo Capitulo Generali, vel poſt, vſque ad diem ſtatutam pro Capitulo Prouinciali; conuocabantur Electores, & in die ſtatuta eligebatur Prouincialis: & poſtea Capitulum Prouinciale celebrabatur, in quo recitabantur acta Capituli Generalis illo anno celebrati. Sed poſtmodum ad euitandas expenſas, & ad tollendam confuſionem, quæ ſequi videbatur, fuit facta iſta Conſtitutio: per quam ſtatutum fuit; ſi contingeret Priorem Prouincialem in Capitulo Generali, vel medio tempore vſque ad Capitulum Prouinciale, vel in ipſo Capitulo Prouinciali mori, vel amoueri, vel quocunque caſu contingeret infra illud tempus Prouinciam aliquam Priore Prouinciali carere, vel ipſam carentiam etiam ante illud tempus inceptam, infra illud tempus durare; tunc electio pertinere deberet ad Capitulum Prouinciale, & non ad Electores: hoc eſt ad Priores cum ſingulis Socijs, & ad Magiſtros in Theologia, & Prædicatores Generales. Et factâ electione in die ſtatuta, Capitulum Prouinciale debet celebrari. Vbi eſt aduertendum, quòd ſi etiam ante Capitulum Generale Prouincia inceperit Priore Prouinciali carere, ſed non potuerunt fortè Electores ante Capitulum Generale congregari, nec electionem facere; vel ſi potuerunt, & electionem fecerunt, electus non fuit confirmatus, & ſic carentia durauit vſque ad Capitulum Generale: tunc & eo caſu electio Prioris

Prouincialis pertinebit ad Capitulum Prouinciale, & non ad Electores; ſicut declaratum fuit Valentiæ 1364. Ianuæ 1365. & Auenione 1367. Et demùm in Conſtitutiones redactum in Capitulo Romano 1558. quòd inchoatũ fuerat Salman. 1551. & approbatum Romæ 1553.

c Quod ſi nec ipſe in ipſo Capitulo electus, nec alius fuerit confirmatus.) Declaramus, quòd cùm per priuilegia ſit nobis conceſſum, quòd quando in aliquo Capitulo, vel Conuentu noſtri Ordinis, de Prouinciali, vel Conuentuali Priore occurrerit electio facienda, ſi ex aliqua cauſa electionem factam contingat forſitan non confirmari; Superior ad quem confirmatio talis electionis pertinet, authoritate Apoſtolica concedere poterit, & in Priorem confirmare, aliquem de illis Fratribus, quos ipſi Electores, vel maior pars eorum per litteras ſuas ab eo petierint, quando ad ipſum pro electi confirmatione tranſmittunt. Et propter hoc dicit hic Conſtitutio: quod ſi nec ipſe in Capitulo electus, nec alius (ſcilicet poſtulatus) fuerit confirmatus; ille qui locum Prouincialis obtinet, teneatur conuocare quam citiùs poterit Electores.

V.

VOlumus autem quod electio prædicta (quæ non in ipſo Capitulo Prouinciali, ſed poſt Capitulum debet celebrari) tantùm ſpectet ad Priores Conuentuales, & ad Prædicatores Generales: & vnum Fratrem de quolibet Conuentu, ad hoc idem pro qualibet electione de Priore Prouinciali fienda (ſi pluries fieri contingerit) nouitèr electum; (Romæ 1558.) niſi Confirmator præſens fuerit, vel in tam parua diſtantia, quòd ante diſſolutionem prioris Congregationis, potuerit de caſſatione electionis prius factæ (ſi eam caſſari contingat) nuncius peruenire. Tunc enim & ſecunda, & tertia (ſi opus fuerit) electio, ad eoſdem pertinebit. Qui Elector, à maiori parte medietate Conuentus, *d* per diſquiſitio-

ſitionem Supprioris, vel vices eius gerentis, & duorum Fratrum, qui primitùs Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, nec poſt profeſſionem ſuam vllatenus à noſtro Ordine diſceſſerunt (niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale, aut Prouinciale Capitulum cum eis fuerit diſpenſatum) omnibus Fratribus ad Conuentum illum pertinentibus conuocatis: (ſi infra vnam dietam ad eos poſſit nuncius peruenire) eligi debet. Et hoc idem in electione Prioris Conuentualis, *c* & tractatu eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum Prouinciale, obſeruetur. Qui ſecundùm formam inferiùs in electione Magiſtri poſitam, electionem huiuſmodi celebrabunt: hoc excepto; quòd eos includi, ſicut in electione Magiſtri, non oportet.

d Per diſquiſitionem Supprioris.) Declaramus, quòd in electione electorum Priorum Prouincialium, Prior Conuentualis debet habere primam vocem: non obſtante illa Conſtitutione, quæ dicit; quod in electione prædicta Supprior cum duobus Patribus debeat vota Fratrum diſcutere, ſicut fuit declaratum in Capitulo Lucæ 1288. & Argentinæ 1296.

c Et tractatu eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum.) Declaramus, quod ad Priores Conuentuales non ſpectat ordinare, vel ſe intromittere de tempore, vel die inſtituendo, ſiue de quocunque alio eorum, quæ ad tractatum Prouincialis Capituli, vel electionem ſocij pertinent: ſed aſſignatio diei, in quo tractari debent ea, quæ ad electionem ſocij Prioris, & ea quæ ad Capitulum Prouinciale mittenda ſunt, pertinent ad Suppriorem; nec Priores electioni ſocij intereſſe debent, ſicut declaratum fuit apud Montem Peſulanum 1271. & Lugduni 1274. & Barcinonæ 1323. Et tractatus eorum quæ mittenda ſunt ad Capitulum, non poſſunt vltrà vnum diem prolongari.

Item declaramus, quòd ſocij Conuentuum electi ad Capitulum Prouinciale, vocem tantùm habeant in Capitulo

Prouinciali illius anni, pro quo fuerunt electi. Si autem ex causâ, vel impedimento, à Capitulo Prouinciali, illo anno ſuperſedeatur, ad tractatum Capituli Prouincialis anni ſequentis, ex vi talis electionis non admittantur: ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. In Capitulo etiam Bononiæ 1564. ordinatum fuit, quòd qui in vno Conuentu fuerit electus ſemel in ſocium Prioris Conuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale, in eodem Conuentu non poſſit eligi in ſocium Prioris pro Capitulo Prouinciali immediatè ſequenti: & ſi ſecùs fiat, irrita electio cenſeatur. Vbi etiam fuit declaratum, quòd Prouinciales qui ſuum officium expleuerint, aut etiam fuerint abſoluti; ad idem officium in eisdem Prouincijs, non poſſint eligi, niſi poſt tempus, quo duorum Prouincialium officium durare ſolet: vt etiam ſuperius ex Conſtitutione Iulij II. dictum eſt. Similitèr ſi ante mortem, vel amotionem Prioris Prouincialis, aliquis Conuentus de electione ſocij Prioris tractatum fecerit, & aliquem Fratrem in Socium elegerit: ſi contingat poſtea electionem ipſius Prouincialis fieri per electores, & non per Capitulum Prouinciale, non erit talis Frater ſic electus verus ſocius; ſed oportebit poſt mortem ipſius Prouincialis, vel amotionem, aliquem in ſocium de nouo eligi, ſiue numerari, ſicut declaratum fuit Briuæ 1346.

V I.

QVòd ſi Magiſter Ordinis, vel Capitulum Generale; aliquem Fratrem illius Prouinciæ Vicarium inſtituerit in eâdem; volumus ipſum Vicarium in electione prędictâ vocem habere. ƒ Tres autem Priores Conuentuales, qui primitùs Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt (quũ electio per ſcrutinium facienda eſt) voluntates ſingulorum ſigillatim; & ſeorſim aliquantulum in eodem loco coram oculis omnium diſquirant, & ſcribant: deinde ſcripturam in medium publicent; expreſſis nominibus eligentium, & electorum. Et factâ collatione numeri ad numerum, ſi omnes: vel maior pars vltrà me-

die-

dietatem omnium eligentium in vnum concordauerint, & minor pars interrogata maiori conſenſerit; ille qui primam vocem habuit inter electores, ſurgens dicat: Ego Frater N. vice mea, & omnium electorum præſentium, eligo Fratrem N. in Priorem Prouincialem talis Prouinciæ. Si verò non omnes conſenſerint, & tamen maior pars vltrà medietatem (vt dictum eſt) vnum elegerit; tunc (ſicut prius) qui primam vocem habuit, dicat: Ego Frater N. pro me, & his qui mecum conſentiunt, eligo Fratrem N. in Priorem talis Prouinciæ.

VII.

ILle autem ſupradictus Elector, illo anno ſit Socius Prioris Conuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale, ſi tunc fuerit celebrandum. Quòd ſi eum impediri contingat, antequam iter ad eundum ad electionem arripuerit; Conuentus alium poſſit eligere loco ipſius. Idem dicimus de Socio Prioris Conuentualis, eũtis ad Capitulum Prouinciale, electo. *g* Inſtante verò Prioris Prouincialis electione, Priorum Conuentualium abſolutionem (niſi ob cauſam criminis, vel grauis ſcandali, vel ipſo Priore petente, vel in Capitulo Prouinciali à Diffinitorio illius tunc poſt electionem Prioris Prouincialis factam, licet pendentem quoad confirmationem) fieri totalitèr prohibemus. Inſtare autem electionem Prioris Prouincialis dicimus, quandocunque Prouincia non habet Priorem Prouincialem præſentem, vel abſentem.

f Tres autem Priores Conuentuales &c.) Declaramus, quòd in electione Prioris Prouincialis, tres Prio-

res Conuentuales qui diutius poſt profeſſionem Habitum noſtri Ordinis portauerunt, debent vota electorum recipere; iuxta formam in Capit. Bonon. 1564. traditam, & ſupra *in Cap. 2. de electione Prioris Conuentualis* poſitam

g Inſtante verò Prioris Prouincialis electione.) Declaramus, & volumus, quòd ſicut imminente electione Priorum Conuentualium non debēt fieri mutationes Fratrum infra duos menſes (vt ſupra dictum eſt ex Conſtitutione Clementis VIII.) ante electionem prædictam, niſi in caſibus expreſſis in Conſtitutionibus: ſimili modo declaramus, & volumus quòd non fiant mutationes Fratrum, priuationes vocum, abſolutiones Priorum, à tempore notitiæ carentiæ Prouincialis in aliqua Prouincia, vſque ad notitiam confirmationis eiuſdem; niſi in caſibus in Conſtitutionibus contentis; ſicut fuit declaratum Venetijs 1357. Brugis 1369. & Coloniæ 1301.

VIII.

PRior autem Prouincialis ſupradicto modo electus, *h* poterit per Magiſtrum Ordinis confirmari, vel eius electio caſſari; ſi ipſi Magiſtro videbitur. Quòd ſi Ordo Magiſtrum non habuerit, ipſum electum confirmandi, vel infirmandi, & ad dicti officij ſuſceptionem compellendi, Vicarius Ord. habeat poteſtatem. Si verò poſt confirmationem, per Magiſtrum Ordinis factam, antequam ad electum ipſa confirmatio perueniat, Magiſtrum Ordinis mori, vel amoueri contigerit, confirmatio ſuum ſortiatur effectum.

IX.

i STatuimus autem, vt Prior Prouincialis in Capitulo Generali à Magiſtro, & Deffinitoribus Capituli (præmiſsâ diligenti examinatione) confirmetur, vel amoueatur.

h Po-

b **Poterit per Magiſtrũ Ordinis confirmari.)** Declaramus, quòd Magiſter Ordinis per priuilegia Bonifacij VIII. & Clementis VII. poteſt omnes, & ſingulos Fratres dicti Ordinis, Inquiſitores, ac Priores Prouinciales, & Conuentuales, & alios quoſcunque Officiales dicti Ordinis, ac Prioriſſas Monaſteriorum in dicto Ordine, & per Sedem Apoſtolicam, vel per quoſcunque, & quâuis authoritate deputatos, quoties ſibi videbitur reuocare, & à ſuis Officijs remouere: etiam ſi eis per Sedem Apoſtolicam fuiſſet conceſſum, quòd à ſuis prælationibus, vel Officijs remoueri non poſſent; & loco ipſorum alios, vel alias ſubſtituere, ac officia ipſa limitare, ac in Curia Romana Procuratorem inſtituere, & inſtitutum ab ipſo Officio remouere quoties ſibi, & ſuis ſucceſſoribus videbitur expedire. Item declaramus Bonon. 1615. iſtud ordinatum fuiſſe: Ad expenſas in Prouincijs, & alia varia inconuenientia euitanda, electionis Prouincialium ſcrutinia ad Magiſtrum Ordin. per Tabellarios, aut Fratres Conuerſos ſiue Tertiarios mittantur. Si verò aliquando per Patres grauiores ex causâ vrgentiſſimâ, huiuſmodi ſcrutinia mittere neceſſe fuerit; hoc arbitrio Magiſtri Ordin. probandum, vel improbandum relinquimus. Caueant autem Fratres Prouinciarum, ne facilè ſeſe electionibus Prouincialium opponant, aut proteſtationes de inualiditate earum faciant; alioquin pro ſuis auſibus temerarijs à Magiſtro Ordinis grauiſſimè puniantur.

Item declaramus, quòd ſi Priores Conuentuales, in Prouinciales electi fuerint, ſtatim vt Prouincialatus confirmationem acceperint, ab officio Prioratus cenſeantur abſoluti; etiamſi talis abſolutio in litteris confirmationis non fuerit expreſſa Bononiæ 1564. declarat. 1.

i **Statuimus autem, vt Prior Prouincialis in Capit. Generali &c.)** Declaramus, hoc ita eſſe intelligendum, ſi tunc in proximo Generale Capitulum celebrabitur: aliàs per Magiſtrum Ordinis de conſilio Patrum debet confirmari prout ſuperius dictum eſt.

Item declaramus, Romæ 1546. fuiſſe ordinatum, quòd ſi pendente confirmatione Prouincialis in aliquâ Prouinciâ, & finito Capitulo Prouinciali, electum mori contigerit, Vicariatus eiuſdem Prouinciæ pertineat ad illum

Priorem, in cuius Conuentu ſequens Capitulum fuerit aſſignatum.

X.

PRior autem Prouincialis eandem habeat poteſtatem in ſua Prouincia, quam & Magiſter Ordinis: *k* & eadem ſibi reuerentia, & obedientia à Comprouincialibus exhibeatur, quæ Magiſtro Ordinis, niſi Magiſter præſens extiterit. Item Prior Prouincialis totam ſuam Prouinciam per ſe (ſi poterit) vel Vicarios idoneos teneatur ſingulis annis viſitare, quibus authoritatem ſuam committat, prout ſibi videbitur expedire.

X I.

PRiores autem Prouinciales quum fuerint abſoluti, ad illos Conuentus pertineant, de quibus fuerunt aſſumpti: niſi per Superiores ſuos de eis alitèr fuerit ordinatum. Si verò in Prouincialatu deceſſerint, libri, & alia quæ habuerunt per prouiſionem Ordinis à Prouincia, vel etiam ab aliquo Conuentu antequam eſſent Prouinciales, vel in ipſo Prouincialatus officio; ad Prouinciam, vel Conuentum, vnde habuerunt ſimplicitèr pertinebunt. *l* Ea verò quæ acquiſiuerunt tēpore Prouincialatus; ad Prouincias quarum erant Priores ſpectabunt pro medietate, & pro medietate ad Conuentus ſuos quorum ſunt filij. Alia verò omnia ſint Conuentuum ſuorum quorum ſunt filij. Et idem dicimus de bonis Procuratoris Ordinis. Relicta autem Magiſtri Ordinis, quæ acquiſiuit in Magiſterio; pro medietate ſint ſui Conuentus originalis, alia verò medietas ad cōmune Ordinis bonum pertineat.

Sta-

X I I.

STatuimus, autem, vt in ſingulis Prouincijs Priores Prouinciales, vel eorũ Vicarij, & Deffinitores Capituli Prouincialis, Prouincias ſuas per Vicarias diſtinguant, ſecundùm quòd eis videbitur expedire. Quibus ſingulis, Vicarios præficiant, qui non ſint Priores, vel Lectores actu legentes, niſi prius à ſuis officijs abſoluantur; & requiſito conſilio Fratrum præſentium ad dictas Vicarias pertinentium, qui ſint de corpore Capituli Prouincialis. Qui Vicarij in Domibus ſibi aſſignatis, Prioris Prouincialis plenariè vices gerant: exemptis dumtaxat inſtitutione, & deſtitutione Priorum, & Lectorum; & vbique loca ſua teneant, niſi in Capitulo, dum officium ſuæ Vicariæ exercent; quorum poteſtas in die immediatè præcedente electionem Deffinitorũ Capituli Prouincialis expiret. Hos autem Vicarios, Prior Prouincialis corrigere poſſit, & ex causâ rationabili amouere.

k Et eadem ſibi reuerentia &c.) Declaramus, qùòd Priores Prouinciales extra ſuas Prouincias debent præcedere Priores Conuentuales tàm in loco, quàm in proceſſionibus, & in dicendo *Fidelium*: Similitèr, in Refectório habebunt locum nolæ, abſente Præſidente Prouinciæ: cùm ille non ſit locus iudicij, ſed dignitatis; vt habetur inferius cap. 13. In Capitulo autem, cùm extra Prouinciam ſuam nullam habeant iurisdictionem, habebunt locum immediatum à dextris Præſidentis Capituli, ſicut fuit declaratum Romæ 1468.

Item declaramus, nonnulla in diuerſis Capitulis ordinata eſſe pro officio Prouincialium: Imprimis, ne multa à Prouincialibus prouiſa, è memoria elabantur, vtque falſificationibus litterarum oſtium omninò occludatur, vt librum habeant, Regeſtum nuncupatum, in quo præcipuæ res, & acta eorum annotari debeant.

Val-

Valliſoleti 1605. ordinat. 13. Item nullus omninò Prouincialium, inconſulto Magiſtro Ordinis, contributiones prò ſui officij vſu, & neceſſitatibus in Prouincia augere valeat. Expenſas verò extraordinarias pro communi bono Prouinciæ, de conſilio Capituli Prouincialis, aut Prouinciæ, id eſt Magiſtrorum Prouinciæ, & eorum qui fuerunt Prouinciales, conſtituere poterit. Bononiæ 1615. ordinat. 13.

Item ad tollenda omnia Fratrum ſubditorum grauamina, vera, vel prætenſa: ordinatum eſt Valentiæ 1596. ordinat. 23. quòd Prouinciales quarumcunque Prouinciarum, & Vicarij Congregationum, ſiue Vicariarum, expleto officio ſui regiminis, debeant ſubire iudicium ſuæ adminiſtrationis, hunc in modum videlicet. Quatuor Deffinitores Capituli electionis ſui ſucceſſoris, vocabunt ad Deffinitorium ex vocalibus illius Capituli, primò Patres qui fuerunt Prouinciales eiuſdem Prouinciæ: deinde antiquiores Magiſtros in Capitulo exiſtentes, ita vt ſenarius numerus compleatur; cui addito quaternario ipſorum Deffinitorum, reſultabit numerus denarius. Hi itaque decem tenebuntur ſinguli duos Patres de præſentibus in Capitulo, ad id magis aptos, & idoneos, in ipſorum conſcientia, ſecretò, & per ſchedulas nominare. Hæ autem omnes ſchedulæ in vas aliquod mittentur; inde ſorte vna extrahetur, & in illa nominatus Pater, Iudex erit ad querelas audiendas, & examinandas contra Prouincialem præteritum. Extrahentur, & aliæ duæ, in quibus nominati Patres, præfati Iudicis conſultores habebuntur, pro ſententia dumtaxat ferenda, cum aſſiſtentia Prouincialis nouitèr electi: & pro diſcernendo, an vltrà tempus Capituli quandoque durare debeat prænominati Iudicis authoritas, cauſa capiendi aliquas informationes extra locum Capituli; quæ an neceſſario ſumi debeant nec ne attentâ negotij qualitate, videbunt ipſi vnà cum Prouinciali electo, vt ſupra: pariterque Iudici terminum præfigent, intra quem eas accepiſſe debeat, & ad ſententiam venire. Excipiuntur ab hoc modo iudicij, Superiores quilibet abſoluta authoritate à Magiſtro Ordinis, vel eius Vicario, Apoſtolico etiam interueniente indulto, dati & inſtituti: quibus Magiſtro Ordinis, aut illius Vicario Iudicem præſcribere erit poteſtas, cui rationem reddere teneantur.

Verum hæc ordinatio, fuit poſtea reuocata in capit. Romano

mano 1601. reuocatione 4. vbi ſic dicitur. Reuocamus ordinationem 23. Capituli Valentini 1596. qua præfigitur modus, quo ſubire iudicium tenentur RR. AA. PP. Prouinciales, & Vicarij Generales Congregationum. Terminato tamen officio, de datis, & acceptis, ſeu expenſis, & receptis in officio, Deffinitorio Capituli Prouincialis reddant rationem: & ea quæ ſupererunt reponantur in communi Prouinciæ depoſito; ſicut fuit ordinatum Romæ 1608. ordinat. 18. & Pariſijs confirmatum 1611. confirmat. 10.

CAP. IV.

De Electione Magiſtri Ordinis.

I.

STatuimus, vt ſi ante feſtum Sancti Michaelis, vel in ipſo feſto, Magiſtrum Ordinis mori, vel amoueri cõtingerit; Prior Conuentualis, vel Prouincialis, qui propinquior illi loco extiterit, vbi Magiſter deceſſerit. Pariſienſi, vel Bononienſi Conuentui (ſibi videlicet propinquiori) cum feſtinatione denunciet. Alterutrum autem iſtorum duorum Conuentuum, cui primò denunciatum fuerit, teneatur ſimiliter reliquis nunciare. Pariſienſis Conuẽtus, Prouincialibus Hiſpaniæ, Prouinciȩ Toloſanæ, Angliæ, Scotiæ, Teutoniæ, Daciæ, Aragoniæ, Prouinciæ Prouinciæ, Portugalliæ, Bethicæ, & Germaniæ inferioris, Sãctæ Crucis, Hiberniæ, S. Ioannis Baptiſtæ, S. Iacobi, S. Vincentij, & S. Antonini. Bononienſis verò Vngariæ, Romanæ Prouinciæ, Regni Siciliæ, Poloniæ, Terræ ſanctæ, Græciæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Lombardiæ, Saxoniæ, Trinacriæ, S. Thomæ, & Calabriæ, teneantur quantoçyus intimare. Si verò poſt dictum feſtum deceſſerit, vel amotus fuerit, ipſius obitus, vel amotio nihilominus nuncietur, vt ſuperſedeatur illo anno à Capitulo Generali.

Mor-

II.

MOrtuo igitur Magiſtro, vel amoto à Magiſterio, Prior Prouincialis illius Prouinciæ, vbi ſequens Capitulum fuerit celebrandum, vices Magiſtri Ordinis in omnibus obtineat, quouſque Magiſter Ordinis ſit electus; exceptis abſolutionibus Priorum Conuentualium aliarum Prouinciarum, & exceptis tranſlationibus Fratrum de Prouincia ad aliam, de quibus ſe nullatenus intromittat; niſi fortè aliquis Frater, non Prior Prouincialis exiſtens, pro Prouincialatus officio peteretur. Si autem illa Prouincia tunc Priorem Prouincialem non habuerit, vel infra tempus Vicariæ ſuæ eum mori, vel amoueri contigerit; Prior Prouincialis illius Prouinciæ, vbi immediatè præcedens Generale Capitulum fuerit celebratum, vices obtineat ſupradictas; & ſic deinceps retrocedendo, donec in aliqua Prouinciarum, iſto modo valeat Vicarius inueniri.

III.

POſtquam verò illa Prouincia, in qua fuerit Generale Capitulum celebrandum, Priorem Prouincialẽ habuerit confirmatum, ipſe Prior Prouincialis vices obtineat ſupradictas. *a* Priores autem Prouinciales triginta vnius Prouinciarum, *b* ſinguli cum duobus Fratribus in Capitulo Prouinciali electis à pluribus medietate omnium eligẽtium, ad Capitulum veniant Generale. Si autem in aliqua Prouincia, Prouinciale Capitulum fuerit celebratum, & in proximo feſto Penteçoſtes electio Magiſtri fuerit faciẽda; Definitor Capituli Gene-

ne-

neralis in anno Definitorum, & Socius eius ſint illo anno Magiſtri Ordinis Electores. *c* In anno autem Priorum Prouincialium, vel quando ex alia quacumque cauſa, Definitor, & Socius, vel Electores prædicti, non fuerint electi, neque ſuppetat tẽpus, vt eligantur, propter quodcumque (iudicio diſcretorum) legitimum impedimentum: tunc duo de Definitoribus immediatè pręcedentis Capituli Prouincialis, qui primitùs Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, *d* qui tunc ſuperſtites fuerint, ad electionem Magiſtri Ordinis admittantur; quorum antiquior in Ordine ſit illo anno Generalis Capituli Definitor. Qui ſi ad Capitulum non venerit, aut præcedentis Capituli extiterit Definitor, tunc ad definitionem Elector alius admittatur.

a Priores autem Prouinciales triginta vnius Prouinciarum.) Declaramus poſt factam hanc Conſtitutionem, auctum fuiſſe numerum Prouinciarum. Vnde in Capitulo Romæ 1153. ſic habetur: Declaramus conformiter ad ea, quæ in actis vetuſtiſſimorum Capitulorum Generalium reperta ſunt; quòd deinceps in Capitulis Generalibus, & vbique, Prouinciæ noſtri Ordinis ſeruare debeant infraſcriptum ordinem, iuxta quem tenebunt loca ſua.

I.	Hiſpaniæ.	II.	Toloſanæ.
III.	Franciæ.	IV.	Vtriuſque Lombardiæ.
V.	Romanæ.	VI.	Regni.
VII.	Hungariæ.	VIII.	Teutoniæ.
IX.	Angliæ.	X.	Poloniæ.
XI.	Daciæ.	XII.	Græciæ.
XIII.	Terræ ſanctæ.	XIV.	Aragoniæ.
XV.	Bohemiæ.	XVI.	Prouincia Prouincię, ſiue Angelorum.
XVII.	Saxoniæ.	XVIII.	Dalmatiæ.

Tri-

XIX. Trinacriæ.
XX. Portugalliæ.
XXI. Scotiæ.
XXII. Bethicæ.
XXIII. Germaniæ inferioris.
XXIV. Apuliæ S. Thomæ.
XXV. Calabriæ.
XXVI. S. Crucis Indiarum.
XXVII. Hiberniæ.
XXVIII. S. Iacobi de Mexico.
XXIX. S. Ioannis Baptiſtæ del Perù.
XXX. S. Vincentij de Chiappa.
XXXI. S. Antonini de nouo Regno.
XXXII. Occitana.
XXXIII. S. Dominici Venetiarum.
XXXIV. Nexſciouanenſis in Armenia.
XXXV. S. Catharinæ Martyris de Quito.
XXXVI. S. Laurentij de Chile.

Poſt ſtabilitum verò hunc Prouinciarum ordinem, & in Capitulo Romano 1558. confirmatum, tractu temporis, acceſſit ſubſequens numerus (benedicente Domino) diuerſarum Prouinciarum, quæ iuxta antiquitatem ſuæ erectionis, & inſtitutionis hoc ordine diſponuntur; videlicet.

XXXVII. SS. Roſarij Philippinarum, erecta Venetijs 1592.
XXXVIII. S. Hippolyti Martyris de Oaxaca, creata Venetijs 1592.
XXXIX. S. Petri Martyris, inſtituta Romæ 1601.
XL. S. Catharinæ Senenſis Aprutina, creata ibidem Romæ 1601.
XLI. S. Hyacinthi in Ruſſia, inſtituta Romæ 1612.
XLII. Pariſienſis, ſtabilita & confirmata Valentiæ 1647.
XLIII. Lithuaniæ, S. Angeli Cuſtodis, erecta ibidem Valentiæ 1647.
XLIV. S. Mariæ de Candelaria aliàs Canariarum, creata Romæ 1650.
XLV. S. Ludouici: inſtituta & ſtabilita Romæ 1670.
XLVI. S. Roſæ, creata, & ſtabilita nouiſſimè Romę 1686.

b Singuli cum duobus Fratribus &c.) Declaramus, quòd ſi in aliqua ex relatis Prouincijs, antequam mors, vel amotio Magiſtri Ordinis ei fuerit nunciata, Prouinciale Capitulum fuerit celebratum, & in proximo feſto Pentecoſtes electio Magiſtri fuerit celebranda; non erit opus aliud Capitulum Prouinciale celebra-

brare pro electione Electorum Magiſtri Ordinis: ſed in anno Definitorum ſi electio Magiſtri fuerit celebranda, Definitor Capituli Generalis, & Socius eius in Capitulo Prouinciali immediatè præcedẽti electi, erunt illo anno Magiſtri Ordinis Electores. In anno autem Priorum Prouincialium, duo ex Definitoribus immediatè præcedẽtis Capituli Prouincialis, qui diutiùs poſt profeſſionem, Habitum noſtri Ordinis portauerunt, qui tunc ſuperſtites fuerint, ad electionem Magiſtri Ordinis admittantur; quorum antiquior in Ordine, erit illo anno Capituli Generalis Definitor. Si verò in præfatis Prouincijs, ante notitiam mortis, vel amotionis Magiſtri Ordinis, Capitulum Prouinciale non fuerit celebratum: tunc celebrabitur Capitulum Prouinciale, & in eo duo Electores eligentur à pluribus vltra medietatem omnium eligentium; quorum vnus ad hoc electus, erit Generalis Capituli Definitor.

c In anno autem Priorum Prouincialium.) Declaramus, quòd mens huius Conſtitutionis eſt; quòd in anno Prouincialium, ſi celebrandum ſit Capitulum Generale in proximo feſto Pentecoſtes, vbi electio Generalis deberet fieri, & contigerit mori Generalem poſt Capitulum Prouinciale, nullo modo debent celebrari Capitula Prouincialia, ad conſtituendos nouos vocales, cùm Definitoribus Capituli Prouincialis præcedentis, fuerit iam ius acquiſitum: nec illa clauſula interpoſita (vel quando ex alia quacumque cauſa &c.) huic rei faceſſit negotium; cùm tota ſit reijcienda in annum Definitorum, nulloque modo pertineat ad annum Prouincialium, ſicut fuit declaratum Romæ 1583. ijſdem ipſis verbis. Vbi etiam ſic habetur: Item declaramus, verbum paulò infra in eâdem Conſtitutione, vbi agitur de duobus Definitoribus mittendis ad Capitulum Generale pro electione Generalis, quòd habet locum in alijs duobus Definitoribus: adeòut ſi deficiat primus aut ſenio, aut infirmitate, aut alio impedimento, ſubſtituatur ſecundus, ſecundo tertius, tertio quartus. Quòd ſi omnes defecerint, recurrendum eſt ad Capitulum immediatè præcedens; ſicque retrocedendo quouſque ſuis Prouincia poſſit gaudere ſuffragijs.

d Qui tunc ſuperſtites fuerint.) Declaramus, quòd ſi quis Definitorum in Priorem Prouincialem electus, & confir-

firmatus fuerit; talis quantùm ad actum Definitorij debitum, cùm ratione officij Prouincialatus in tali caſu electionis Magiſtri definire habeat, reputatur non ſuperſtes: & ideò ad definitionem alius Elector admittetur; ſicut fuit declaratum Lugduni 1348. ordinat. 5. & Barcinonæ 1349.

IV.

e QVi poſtquam congregati fuerint in Vigilia Pentecoſtes, à Prioribus Conuentualibus illius Prouinciæ, & à Fratribus præſentibus in loco, vbi fienda eſt electio, in vno conclaui firmiter includantur: ita quòd inde egredi nullatenus valeant; nec eis vllo modo aliqua alimenta miniſtrentur, quouſque Magiſter Ordinis ſecundùm formam Canonicam ſit electus. Hoc autem tam ab Electoribus, quàm à recludentibus præcipimus firmiter obſeruari. Quòd ſi quis contraire præſumpſerit, ipſo facto ſit excommunicatus, & pœnam grauiori culpæ debitam ſuſtinebit.

V.

FOrma autem electionis hæc eſt. Electoribus ſupradicto modo incluſis, cùm per diſquiſitionem, vel ſcrutinium voluntatum procedet electio, tres de Prioribus Prouincialibus, qui inter alios triginta, & vnum Prouinciales primitùs Habitum noſtræ Religionis ſuſceperunt, voluntatem ſingulorum ſigillatim, & ſeorſim aliquantulùm in eâdem Domo coram oculis omnium diſquirant, & conſcribant: deindè ſcripturam publicent in medium expreſſis nominibus eligentium, & Electorum. Quòd ſi Dei gratiâ inſpirante in vnum aliquem omnes vnanimitèr concordauerint, ille verus Magiſter Ordinis habeatur. Si autem

tem in partes inæquales ſe diuiſerint, ille in quem plures medietate omnium eligentium conſenſerint, *f* ex vi talis electionis, & huius Conſtitutionis ſit Ordinis Magiſter. Quod ſi aliquem, vel aliquos de Electoribus contigerit non venire: nihilominus tamen per eos, qui aduenerint, electio Magiſtri Ordinis celebretur. Hoc autem ita fiat, vt ſemper in ſecundâ feriâ Penteçoſtes Capitulum habeat Magiſtrum antiquum, vel nouum præſentem, vel abſentem; quia tunc incipit ſolemniter celebrari, ne acephalum iudicetur.

e Qui poſtquam fuerint congregati in Vigilia Pentecoſtes.) Declaramus, quòd ante electionem Magiſtri, debet Vicarius Ordinis congregare Electores in aliquo loco, & cum illis habere tractatum de futuro Magiſtro eligendo. Et in die electionis debet cantari Miſſa de Spiritu Sancto, cui ipſe cum Prouincialibus, & aliis Electoribus debent intereſſe. Finitâ autem Miſsâ, debet ad ſonum campanulæ cum Electoribus, & alijs Fratribus intrare Capitulum: & ibi fieri ſermo exhortatorius ad eligendum in Magiſtrum Ordinis virum prudentem, diſcretum, maturum, doctrinâ, & virtutibus ornatum, zelatorem Religionis, & non ignarum vitæ, & Obſeruantiæ Regularis. Finito verò ſermone, debet accedere ad Sacriſtiam, vel ad alium locum, in quo electio eſt facienda, cum Prouincialibus, & Electoribus, & ibi debent in vno conclaui firmiter includi: ita quòd ingredi, & egredi non valeant, nec eis vllo modo aliqua alimenta ſunt adminiſtranda; quouſque Magiſter Ordinis ſecundùm formam Canonicam ſit electus. Prædictus igitur Vicarius, Electoribus congregatis, poſtquam illi acceptauerint, diem, locum, & horam electionis; debet ſemel, iterùm & tertiò proteſtationem facere; quòd non intendit excludere ab electione non excludendum, nec admittere non admittendum: & abſolutione à cenſuris ad cautelam factâ, & inuocatâ Spiritus Sancti gratiâ, debet ipſe Vicarius duos ex Prioribus Prouincialibus aſſumere; qui inter om-

nes Prouinciales diutiùs poſt profeſſionem Habitum noſtræ Religionis portauerunt. Poſtea cum ipſis duobus Scrutatoribus, ſeorſim aliquantulum in eodem conclaui coram oculis omnium vota ſingulorum ſigillatim, & ſecretò diſquirere; expreſſis nominibus eorum, qui fuerint electi. Demùm factâ ſolâ collatione numeri ad numerum, ſi omnes, vel maior pars vltra medietatem omnium eligentium, in vnum concordauerint; tunc ille, qui primam vocem inter Scrutatores habuit, vice omnium eligentium formabit electionis Decretum, dicendo: Ego Fr. N. vice mea, & omnium eligentium, mecum conſentientium, eligo Fr. N. in Magiſtrum Ordinis Prædicatorum.

f Ex vi talis electionis, & huius Conſtitutionis, ſit Ordinis Magiſter.) Declaramus, quòd ſecundùm priuilegia Apoſtolica, Magiſter Ordinis poſtquam fuerit electus, eo ipſo curam animarum Fratrum omnium ipſius Ordinis plenariè habet, & liberè gerit: ipſoſque Fratres authoritate propria ligare, & abſoluere, necnon in eodem Ordine ea agere poteſt; quæ ipſe, & præfati Ordinis Definitores, iuxtà Conſtitutiones eiuſdem Ordinis, ſecundùm Deum viderint expedire. Tenenturque omnes Fratres ſibi deuotè, & humiliter ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones obedire: poteſtque ipſos ab omnibus officijs remouere, & ab omnibus exceſſibus, & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis abſoluere, atque in irregularitatibus diſpenſare. Et poteſt quaſcumque vtriuſque ſexus perſonas, extra Curiam Romanam ſibi confiteri volentes, ab eorum peccatis, exceſſibus, & caſibus, in quibus minores Apoſtolicæ Sedis Pœnitentiarij poſſunt, abſoluere; & Miſſam etiam, antequam dies illuceſcat, per ſe, vel per alium Sacerdotem idoneum celebrare.

V.

g HÆc verò omnia, quæ circa electionem Magiſtri ſtatuta ſunt, abſque contradictione volumus, & præcipimus firmiter obſeruari, *h* Quicumque autem auſus fuerit contradicere pertinaciter, vel rebellare; tanquam excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis ha-

habeatur: & (quouſque non ſatisfecerit) à communione omnium ſit penitùs alienus, & pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat. Præcipimus autem in virtute Spiritus Sancti, vt nullus ante electionem Magiſtri Ordinis, circa ſtatum Ordinis aliquid audeat immutare.

V I I.

STatuimus autem, quòd nec Magiſter Ordinis, nec aliquis Prior Prouincialis, aut quouis modo Præſidens in noſtro Ordine, aliquid accipiat, directè, vel indirectè, etiam ſpontè oblatum, à quacúnque perſona, ſiue prælata, ſiue ſubdita, prætextù litterarum, ſigilli, regiſtri, licentiæ, confirmationis, & vniuerſalitèr cuiuſcumque gratiæ, aut iuſtitiæ conceſſæ, aut concedendæ: ſed quilibet ſit communibus contributionibus, & viſitationibus contentus. Priores autem Prouinciales, & alij inferiores contrafacientes, in pœnã à ſuis officijs abſoluantur indiſpenſabiliter. Magiſter verò Ordinis, ſi in hoc exceſſerit, à Deffinitoribus Generalis Capituli corrigatur; & ſi obſtinatè reſtiterit, deponatur.

g Hæc verò omnia, quæ circa electionem Magiſtri, ſtatuta ſunt &c.) Declaramus, quòd omnes Fratres, ſub præcepto tenentur ea obſeruare, quæ circa electionem Magiſtri ſtatuta ſunt, & maximè electores.

h Quicumque autem auſus fuerit contradicere pertinacitèr) Declaramus, quòd qui his, quæ circa prædictam electionem ſtatuta ſunt, pertinacitèr contradicere, vel rebellare auſus fuerit; ipſo facto eſt excommunicatus: & tamquam deſtructor noſtri Ordinis carceri eſt mancipandus; & quouſque non ſatisfecerit, pœnâ grauioris culpæ puniendus eſt:

CAP. V.

De Electione Deffinitorum Capituli Generalis, & Prouincialis.

I.

a STatuimus, quòd ſingulis annis, in ſingulis Capitulis Prouincialibus, Hiſpaniæ, Toloſanæ, Franciæ, S. Dominici, Romanæ, Prouinciç, Regni Siciliæ, Hungariæ, Teutoniæ, Angliæ, Poloniæ, Daciæ, Græciæ, Terræ Sanctæ, Aragoniæ, Bohemiæ, Prouinciæ Lōbardiæ, Saxoniæ, Dalmatiæ, Trinacriæ, Portugalliæ, Scotiæ, Bethicæ, Germaniæ inferioris, S. Thomæ, Calabriæ, S. Crucis, Hiberniæ, S. Iacobi, S. Ioannis Baptiſtæ, S. Vincentij, & S. Antonini &c. quatuor Fratres de diſcretioribus, & magis idoneis, à Prouinciali Capitulo per diſquiſitionē Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij: & Prioris, & Supprioris eiuſdem loci, vbi Capitulum celebratur; vel ſi vnus defuerit, per diſquiſitionem duorum, quòd ſi duo defuerint, loco ipſorum per diſquiſitionem duorū antiquiorum in ordine præſentium in Capitulo, hoc modo eligantur.

II.

PRædicti ſiquidē tres, vel duo, ſi tertius defuerit, voluntates ſingulorum ſigillatim, & ſeorſim aliquātulum in eâdem Domo, coram oculis omnium diſquirant, & conſcribant fideliter. Deindè incontinenti in loco eodem, antequam Fratres diſcedant, & ad inuicem colloquantur, ſcripturam publicent in medium, expreſſis nominibus eligentium; & Electorum: & in quibus plures concordauerint, illi pro Deffinitoribus habeant. Si autem par-

partes fuerint æquales, tunc eodem modo per diſquiſitionem voluntatũ vnus de Fratribus, qui vocem in prædicta electione non habuerit, eligatur; & cui parti ille conſenſerit, illi pro Diffinitoribus Capituli recipiantur. Quòd ſi in electione ipſius adhuc diſcordauerint, alius eligatur per eundem modum: & ſic deinceps, donec in parte altera maior poſſit numerus inueniri.

III.

b PRædicti igitur quatuor Deffinitores eligantur in die proximo, præcedente diem aſſignationis Capituli Prouincialis; & ex tunc incipiat authoritas eorumdem. Quòd ſi aliquem de dictis quatuor Deffinitoribus, durante Prouinciali Capitulo, mori contigerit, vel aliâ legitimâ cauſâ impediri; Electores ſupradicti, ſecundùm dictam formam poſſint ſtatim alium Deffinitorem eligere dicti Capituli: qui mox electus, eandem habeat poteſtatem, quam cęteri Deffinitores habẽt; & loco mortui, vel impediti, omnia Capituli negotia, cum alijs paritèr deffiniet, & tractabit.

a Stauimus &c. *Et infrà*. Et in quibus plures concordauerint. } Declaramus, quòd ad hoc, vt aliquis ſit Deffinitor, non ſolùm oportet, quòd habeat plures voces, quàm alij; ſed oportet, quòd habeat plures vltrà medietatem: iuxtà Capit. Bonon. 1564. declarationem; vbi poſtquam de electione Prioris Prouincialis præmiſerat, quòd fieri deberet per vota ſecreta, & vltrà medietatem omnium eligentium, ſubdit hæc verba: Et idem modus eligendi ſeruetur in electione Prioris Conuentualis, & Magiſtri Ordin. & Deffinitorum Capituli Generalis, & Prouincialis, & Socij Prioris euntis ad Capitulum Prouinciale.

Item ordinamus, vt in omnibus Prouincijs, in quibus

Deffinitores Capituli Prouincialis eliguntur per Nationes, examinatores ſcrutiniorum Patrum vocalium Electorum pro Capitulo Prouinciali, eligantur etiam per Nationes à PP. Prouinciæ tantùm: qui ſcrutatores in natione Prioris Prouincialis proponantur ab eodem Prouinciali; in alijs autem nationibus à PP. Magiſtris antiquioribus ſecundùm profeſſionem. In Prouincijs verò, in quibus Deffinitores non eliguntur per nationes, præfati examinatores ſcrutiniorum proponantur à Prouinciali, ſeu Vicario Generali Prouinciæ de conſilio PP. Prouinciæ: præcipientes omnibus tàm Prælatis, quàm ſubditis, ſub pœna priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ; ne quidquam in contrarium attentare audeant, quâcumque conſuetudine non obſtante. Pariſijs 1611. ordinat. 11. Porrò per patres Prouinciæ tàm in Conſtitutionibus, quàm in declarationibus intelliguntur; non modò illi, qui fuere ipſius Prouinciæ Prouinciales; verùm etiam Magiſtri in Theologia ritè inſtituti: qui à Prouincia fuere acceptati, & potiuntur gratijs, & priuilegijs Magiſtrorum. Valentiæ 1596. declarat. 3.

Declaramus etiam, quòd ante electionem Deffinitorum, acta Capituli Generalis, & litteræ Magiſtri Ordinis debent legi omnibus vocalibus in ipſo Prouinciali Capitulo congregatis: & ille, qui fuit Deffinitor præcedentis Capituli Generalis, debet in ipſo Capitulo Prouinciali, cauſas Conſtitutionum inchoatarum, & approbatarum, & admonitionum exponere; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1257. & Argentinæ 1260. Item Pariſ. 1611. conceſſum fuit, vt ſi quę circa acta Capituli Generalis immediatè celebrati difficultates, aut dubia ſuboriantur; Deffinitores poſt Capitulum Deffinitorum, & Prouinciales poſt Capitulum Prouincialium, ea explicare, & declarare poſſint: quorum explicationi, & declarationi ſtandum erit, quouſque à Magiſtro Ordinis alitèr fuerit determinatum.

b Prædicti igitur quatuor Deffinitores eligantur in die proximo præcedente &c.) Declaramus, declaratum fuiſſe in Capitulo Romano 1553. declarat. 4. quòd prædicti Deffinitores omnes ipsâ die ſimul eligi debent, non autem ſigillatim, niſi per Nationes eligantur; Prouincialem verò poſteà in ipſo Capitulo eligi debere: ipſos autem Deffinitores ſtatim poſt ſuam

ſuam electionem habere locum ſuper omnes Fratres, inter ſe autem ſecundùm ordinem ſuorum graduum, vel Conuentuum dignitatem.

I V.

STatuimus etiam, vt per duos annos in dictarum triginta vnius Prouinciarum Capitulis, aliquis de magis idoneis, *c* à maiori parte Capituli eligatur, per diſquiſitionem Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij, & Prioris, & Supprioris illius loci, vbi Capitulum celebratur: & ſi vnus defuerit, per diſquiſitionem duorum; quòd ſi duo defuerint, loco ipſorum per diſquiſitionem duorum antiquiorum in Ordine præſentium in Capitulo, qui ſit Generalis Capituli Deffinitor ſecundùm formam ſupradictam in electione Deffinitorum Capituli Prouincialis. Cui Socius competens à Priore Prouinciali, & Deffinitoribus aſſignetur; *d* qui Deffinitor, & Socius, ſolùm de ſuis Prouincijs, quarum ſunt filij, aſſumantur. Quòd etiam de Electoribus Magiſtri Ordinis, volumus inuiolabiliter obſeruari. Socij etiam Priorum Conuentualium ad Prouinciale Capitulum, & Electores Prioris Prouincialis; tantùm de Conuentibus, in quibus ſunt aſſignati, eligantur.

V.

QVòd ſi ſuperſedeatur in illo anno à Capitulo Generali: qui in ſequenti Capitulo Prouinciali electus fuerit, habeatur Generalis Capituli Deffinitor. Valliſoleti 1523. Si verò nullus alius legitimus electus fuerit, ille qui in Capit. præcedenti fuerit electus, legitimus ſit Deffinitor. Et idem dicimus de illius Socio, quòd va-

valeat, & ſit eodem modo legitimus Socius, & in anno electionis Magiſtri Ordinis ſit Elector, ſi non eſt alius Elector electus. Et tàm Deffinitor, quàm Socius, habeant litteras teſtimoniales, non tantùm à Priore Prouinciali, ſed à toto Deffinitorio; aliàs nullo modo admittantur, neque ad deffinitionem, nec ad electionem Magiſtri Ordinis in anno electionis; niſi alitèr de iure conſtiterit.

V I.

NOlumus tamẽ, quòd is, qui in præcedẽti Capitulo electus fuerit, ad idem officium eligi valeat in anno Deffinitorum proximè ſubſequente: ſi verò medio tempore deceſſerit, vel in Priorem Prouincialem electus fuerit, & confirmatus, vel aliquo modo fuerit impeditus, quòd venire non poſſit ad Capitulum Generale; ipſo iure Socius eius loco ipſius Deffinitor habeatur, niſi tunc ſuperueniat Deffinitor, qui non obſtante deffinitione incepta per Socium, ipſe illa vice deffiniat, & Socius illius cedat. Quòd ſi alterum ipſorum ſupradicto modo impediri contigerit; primus Conuentus, ad quem declinauerit, teneatur ei de competenti Socio itineris prouidere. Fratres, qui in vno anno electi sũt in Deffinitores Capituli Prouincialis, ſequenti anno ad idem officium, non eligantur. Idem dicimus de Deffinitoribus Capituli Generalis.

c A maiori parte Capituli eligatur per diſquiſitionem Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij, & Prioris, Supprioris.) Declaramus fuiſſe prohibitum, ne vocales in Capit. Prouinc. committãt Priori Prouinciali, & Deffinitoribus Prouincialis Capituli, electionem Deffinitoris

toris Capituli Generalis, nec etiam Electorum Magiſtri Ordinis: ſed tàm Deffinitor, quàm Electores prædicti, debent eligi, ſecundùm formam in Conſtitutionibus expreſſam, à maiori videlicet parte vltrà medietatem omnium eligentium; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1257. ordinat. 3. & Argentinæ 1260. confirm. 8.

d **Qui Deffinitor, & Socius ſolùm de ſuis, Prouincijs, quarum ſunt filij aſſumantur.)** Declaramus, quòd Frater de illa Prouincia propriè dicitur, pro qua profeſſus eſt; vel ad quàm à Generali Capitulo, vel à Magiſtro Ordinis, non ſolùm aſſignatus, ſed ſimplicitèr tranſlatus, ſeu incorporatus eſt; ſicut fuit declaratum Coloniæ 1428. Et ideò quamuis Frater, qui eſt ex aliena Prouincia poſtquam ſteterit per vnum annum continuum, aſſignatus in aliquo Conuentu alicuius Prouinciæ, ſi habuerit ſex annos à profeſſione ſua, & fuerit Sacerdos, ad electionem Prioris Prouincialis admitti poſſit: non tamen eligi poterit in Deffinitorem Gener. Capitul. nec Socius eius eſſe, nec Elector Magiſtri Ordinis; niſi ſit illi Prouinciæ incorporatus, atque ad eam ſimplicitèr tranſlatus, Prouincijs Græciæ, & Terræ ſanctæ exceptis: Item declaramus ex mandato Clementis VIII. fuiſſe Romę 1601. ordinat. 28. ordinatum, & Valliſoleti 1605. accept. 1. acceptatum, ne titulares Prouinciales vllo modò creentur (excepto Prouinciali Terræ ſanctæ) nec vocales Electores. Quòd ſi contigerit conſtituere in aliquibus Provincijs, quaſi deſolatis, habentibus tamen aliquos Conuentus, aliquem Prouincialem, qui non ſit illius Prouinciæ filius: ſic volumus prouidere in hac parte, ne ſint duo Prouinciales harum Prouinciarum, vnius eiusdemque Prouinciæ. Idem dicimus de Deffinitoribus, ſi pro illis Prouincijs conſtitui debeant. Ita denique vt alicuius Prouinciæ vltrà tria vota non poſſit ſuperaddi ex quâcumque causâ, niſi tantùm vnum votum pro Capitulo Generali.

e **Ad idem officium eligi valeat.)** Declaramus, quòd Deffinitor, qui in aliquo Generali Capitulo deffiniuit, non poterit aliquo modo in alio Capitulo immediatè ſequenti ad idem officium eligi, aut quocumque modo deffinire: ſicut expreſsè in noſtris Conſtitutionibus continetur, fuitque declaratum apud Caſtras 1352. Hoc autem

tem ita fuit declaratum Romæ 1546. declarat. 2. ad eum modum, quòd qui in Capitulo Prouinciali fuerit electus Capituli Generalis Deffinitor, poſſit in ſequenti Capitulo reeligi, ſi nòn deffiniuit.

CAP. VI.

De Capitulo Quotidiano.

I.

a FInitis Matutinis, teneatur Capitulum, vel aliquando poſt Primam, vel etiam intermittatur, ne ſtudium impediatur; ſecundùm quòd Prælato videbitur. Ingreſſo Conuentu Capitulum, Lector pronunciet Lunam, & quæ de Calendario pronuncianda ſunt: & Sacerdos proſequatur, Pretioſa eſt &c. Deindè reſidentibus Fratribus, Lector pronunciet lectionem de Inſtitutionibus, vel de Euangelio, pro tempore: præmiſſo, Iube Domne: & Hebdomadarius ſubiungat benedictionem: Regularibus diſciplinis, vel Diuinum auxilium, pro tempore. Et factâ abſolutione pro Defunctis, dicat, qui tenet Capitulum, Benedicite, & reſponſo, Dominus; inclinent omnes. Deindè recitatis beneficijs, & dicto à Priore, Retribuere dignare &c. dictis etiam à Conuentu Pſalmis, Ad te leuaui &c. & De profundis &c. Kyrie eleiſon, cum Pater noſter: ſubſecutis etiam tribus verſiculis, Oremus pro Domino Papa; Saluos fac ſeruos tuos, & ancillas tuas; Requieſcant in pace; Dominus vobiſcum, ab Hebdomadario dicendis; cum his tribus Collectis, Omnipotens ſẽpiterne Deus, qui facis &c. Prætende &c. Fidelium Deus &c. reſedeant Fratres.

Tunc

II.

TVnc Prælatus poterit dicere breuitèr, ſi quid ad honeſtatem Ordinis, & correctionem Fratrum viderit expedire. Poſt hæc autem egrediantur Nouitij, quibus egreſſis dicat, qui preeſt: *b* Faciant venias ſuas, qui ſe reos exiſtimant. Continuò, qui ſe reos intellexerint, proſtrati veniam petant. Deindè ſurgentes, *c* humilitèr confiteantur culpas ſuas: & quorum culpa talis eſt, quæ digna ſit correctione, pręparent ſe ad correctionem; quam Prior faciat, vel ille cui iniunxerit.

III.

IN Capitulo verò Fratres, niſi duabus de cauſis, non loquantur; ſcilicet culpas ſuas, vel aliorum dicendo ſimplicitèr, & Prælatis ſuis tantùm ad interrogata reſpondendo. Vno etiam Fratre loquente, alius non loquatur. Nullus faciat proclamationem ſuper aliquem ex ſola ſuſpicione. Itē nullus accuſet de auditu, niſi dicat, à quo audierit, & ille ſit præſens in Domo, Auditis verò culpis dicatur Pſalmus, Laudate Dominum omnes Gentes, cum verſiculo, Oſtende nobis Domine &c. Dominus vobiſcum, & Collecta Actiones &c. In fine dicat Prior, Adiutorium noſtrū in nomine Domini, & ſic ſoluitur Capitulum.

a Finitis Matutinis teneatur Capitulum.) Declaramus, quòd Capitulum de culpis, ſi non poſſit teneri quotidiè propter ſtudium, vel alias occupationes, debet tamen ſaltem ſemel in qualibet ſeptimana, vel ad ſummum ſemel intra quindenam haberi: vt beneficia recitentur, & Benefactores Fratrum orationibus cōmendentur; ſicut fuit declaratum Sauiliani 1439. Romæ 1501. & in multis alijs Capitulis. Et nouiſſimè Romæ 1601. con-

confirm. 2. & Valliſoleti 1605. confirm. 1. confirmata fuit ordinatio de Capitulo habendo ad minus de quindena in quindenam; in quo inter reliqua tenebuntur Præſidentes culpas ſubditorum audire, vnius ſaltem Chori: & Prouinciales, quos in hoc inuenerint negligentes, à ſuis officijs abſoluant. Summoperè autem Prælatis cauendum eſt, ne irâ perciti Fratres corripiant, ſed omnem benignitatem, & Religioſam erga eos pietatem oſtendant, ſicut fuit ordinatum Venetijs 1592.

b **Faciant venias ſuas, qui ſe reos exiſtimant.)** Declaramus, quòd venia eſt totius corporis ſuper latus extenſio, ſicut ſuperius cap. 2. *de Inclinationibus* dictum eſt. Hanc igitur veniam Fratres, qui ſe reos eſſe intellexerint, debent in Capitulo facere proſtrati ſuper terram, ſignificando ſe veniam petere ſuarum culparum.

c **Humiliter confiteantur culpas ſuas.)** Declaramus, quòd Capitulum de Culpis, ideò de culpis appellatur, quia Fratres in eo de Conſtitutionum omiſſione, & tranſgreſſione ſe debent accuſare. Quæ quidem omiſſio, ac tranſgreſſio dicitur eſſe culpa, non eſſentialiter, ſed ſolùm antecedenter, vel conſequenter, ſicut ſuperius Capit. *de Leui, & Graui Culpa* explicatum eſt. Debent ergo Fratres ſe accuſare de defectibus manifeſtis commiſſis contra Regulam, & Conſtitutiones. Quòd ſi non ſe accuſauerint, vel pœnitentias taxatas, ſiue taxandas non fecerint; diſponunt ſe ad aliquã culpam, & eam incurrunt; venialem quidem ſi ex negligentia, vel leui malitia, mortalem verò, ſi ex contemptu pœnitentias illas omiſerint.

CAP. VII.

De Capitulo Prouinciali.

I.

a Capitulum Prouinciale poſt Capitulum Generale (quando, & vbi Prior Prouincialis, cum conſilio Deffinitorum elegerit) celebretur. Cõuentuales cum ſingulis ſocijs, à pluribus de Capitulo ſuo vltrà medietatem eligentium electis, per diſquiſitionem Supprioris, vel vices eius gerentis, & duorum Fratrum, qui primi-

mitùs Habitum noſtri Ordinis ſuſceperunt, & Prædicatores Generales. Si qui tamen, qui non ſunt de Capitulo, in Deffinitores eligantur, ad omnia actà eiuſdem dumtaxàt Capituli admittantur. Prædicatores autem Generales dicimus Magiſtros in Theologia, *b* & qui per Priorem Prouincialem, & Definitores Capituli Prouincialis fuerint inſtituti. *c* Quos inſtituendi nullus Vicarius, (etiam cum Definitoribus) habeat poteſtatem. Dicti autem Prædicatores Generales, dicto officio non fungantur, niſi in Prouincia, in qua fuerint inſtituti.

a Capitulum Prouinciale, poſt Capitulum Generale &c.) Declaramus, quòd antiquitùs, quando ſingulis annis celebrabatur Generale Capitulum, tunc Capitulum Prouinciale celebrabatur poſt Capitulum Generale: & in illo recitabantur acta Capituli Generalis, ac pro futuro Generali Capitulo, Definitor eligebatur; & ſic non erat niſi vnum Capitulum Prouinciale inter duo Capitula Generalia. Sed poſtea in Capitulo Florentino 1374. ex authoritate Gregorij XI. ſtatutum fuit, vt Generale Capitulum de biennio in biennium, vel de triennio in triennium celebraretur: Capitula autem Prouincialia eſſent biennalia; & ita inter duo Capitula Generalia debent mediare duo Prouincialia Capitula. Quorum primum poſt Generale Capitulum quantò citiùs fieri poteſt, celebrandum eſt; in ſecundo autem, quod erit poſt duos annos à primo, debet eligi Definitor Generalis Capituli: & ſcrutinium fieri, ſuper amotione, vel retentione Prioris Prouincialis ad Generale Capitulum deferendum; per Definitorem Capituli Generalis in anno Definitorum, & per Socium Prouincialis in anno Prouincialium. Et licet tunc ſtatutum illud editum fuerit, tamen non fuit poſitum in praxi, niſi poſt annum Domini 1421.

b Et qui per Priorem Prouincialem, & Definitores Capituli Prouincialis fuerint inſtituti.) Declaramus, quòd ſine Prioris Prouincialis aſſenſu, Deffinitores Capituli Prouincialis

non poſſunt Prædicatores Generales inſtituere: ſicut fuit declaratum in Capitulo apud Montem Peſulanum 1294. declarat. vnica. Prior autem Prouincialis, poteſt cum duobus Definitoribus præfatos Prædicatores generales inſtituere.

c Quos inſtituendi nullus Vicarius, (etiam cum Definitoribus,) habeat poteſtatem.) Declaramus, quòd quicumque hactenùs inter Definitores conſtitutus, ſeipſum de aſſenſu duorum, alijs diſſentientibus, Prædicatorem fecerit generalem; pro non Prædicatore habeatur. Prohibentes diſtrictè, ne ſuper hoc de cætero aliquid attentetur; ac ſine conſenſu Prioris Prouincialis, nullus Prædicator Generalis inſtituatur, ſicut fuit declaratum apud Londonas 1263. ordin. 3. & apud Montem Peſulanum 1265. & apud Perpinianum 1327. Item declaramus, quòd Prædicatores Generales, quando inſtituendi ſunt, debent in actis Capituli Prouincialis promulgari, & non per litteras fieri. Et ſi qui hactenus per litteras facti ſunt, pro non factis habeantur; ſicut fuit declaratum Florentiæ 1321. Barcinonæ 1323. declar. 4. & Pampilonæ 1355.

II.

NVllus Prior Conuentualis ducat ſecum plures Fratres ad Capitulum Generale, vel Prouinciale, ſine cauſa legitima. Quòd ſi Priorem Prouincialem abeſſe contigerit, nec vices ſuas alicui commiſerit, vel ille cui commiſerit, aliquo caſu abſens fuerit: Prior illius loci, vbi Capitulum fuerit celebrandum, cum Deffinitoribus Capituli, in celebratione procedat eiuſdem. *d* Quilibet autem Vicarius Generalis Prouinciæ (per quemcumque modum fuerit legitimè inſtitutus) locum Prouincialis teneat: Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & poſſit concedere litteras de beneficijs illius Prouinciæ; durante Capitulo Prouinciali dumtaxat. Vicarij verò particulares, ſiue Nationum, ſiue Conuentuum, nec Fidelium dicant:

cant; nec locum ſuum mutent: niſi in Capitulo, dum ibidẽ ſuum officium exercuerint.

III.

PRædicti igitur Deffinitores tractabunt omnia, & definient cum Priore Prouinciali. Quòd ſi in ſuis definitionibus in partes æquales ſe diuiſerint, illorum ſententia pręualebit, in quorum partẽ Prior Prouincialis concordauerit; aliâs enim ſententia plurium præualebit. Si autem per adiunctionem, vel abſentiam Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij, vel caſu aliquo contingente, partes fiant æquales; vnus ab eiſdem de Capitulo eligatur: & in quorum partem declinauerit, illorum ſentẽtia præualebit. Iſti autem quatuor Deffinitores, exceſſum Prioris Prouincialis confeſſi, vel proclamati in Capitulo Provinciali coram Fratribus audiant, & emendent, ei pœnitentiam iniungentes. Si autem (quod abſit) incorrigibilis extiterit, ipſum vſque ad Capitulum Generale ſuſpendant ab officio Prioratus, aliquem idoneum loco eius ſubſtituentes: & eius exceſſum referant ad Capitulum Generale, ſcripto communiter ſigillato.

IV.

CApitula Prouincialia deinceps fiant bienialia, ſi & in quantùm Prouiuciali, & Diffinitoribus in ſua Prouincia videbitur expedire. In ſingulis autem Capitulis Prouincialibus, auditis culpis fiat ſecretum ſcrutinium in cõſpectu omnium ſuper retentione, vel abſolutione Prioris Prouincialis: cum expreſſione nominũ, & officiorum Fratrum exprimentium vota ſua, per Deffinitores Capituli Pro-

Prouincialis. Et hoc ſcrutinium non publicetur, nec alicui oſtēdatur; ſed ſtatim ſigillis omnium Deffinitorum in cōſpectu omnium ſigilletur: & per Deffinitorem Generalis Capituli, vel eius ſocium, vel per ſocium Prioris Prouincialis (in anno Prouincialiū) ad Generale Capitulum deferatur. Et hæc eadem formam ſcrutinij faciendi de Priore Conuentuali, per Suppriorem, vel eius Vicarium, (in abſentia Supprioris) & duos antiquiores in Ordine de Conuentu, præſentes in Capitulo, in tractatu eorum, quæ mittenda ſunt ad Capitulum obſeruetur; & ſigillo Conuentus ſigilletur, & per ſocium Prioris, ad Prouinciale Capitulum tranſmittatur.

d Quilibet autem Vicarius Generalis Prouinciæ, &c.) Declaramus, quòd licet quilibet Vicarius Generalis Prouinciæ, per quemcumque modum legitimè fuerit inſtitutus, locum Prouincialis debeat tenere, *Fidelium* dicere, licentiam loquendi ſecum comedentibus, in illa Prouincia dare, & etiam litteras de beneficijs concedere: Vicarij tamen Magiſtri Ordinis, vel Priorum Prouincialium, non generales, ſed particulares, ſiue Nationum ſint, ſiue Conuentuum, ſiue miſſi ad aliquam Prouinciam viſitandam; debent vbique ſuum locum tenere, niſi in Capitulo, dum officium correctionis exercuerint: ſicut fuit declaratum Lōdonis *1263.* ordinat. *9.* & apud Montem Peſulanum 1265. Nec debent ſe de viſitandis, & ordinandis Monaſterijs Ordinis, quouis modo intromittere, niſi in eorum litteris hoc ſpecialiter expreſſum fuerit; ſicut fuit declaratum Argentinæ *1307.* ordinat. *3.*

Item declaramus, Vicarios tam generales, quàm particulares, ita ex ordine eſſe collocandos. Primus eſt Vicarius Generalis Ordinis, qui mortuo, vel amoto Magiſtro Ordinis, vniuerſæ Religionis adminiſtrationem habet. Secundus eſt Vicarius Generalis Magiſtri Ordinis, ab ipſo Magiſtro Generali inſtitutus. Tertius eſt Vicarius Generalis alicuius Prouinciæ, qui ſcilicet miſſus eſt à Generali Magiſtro, ad aliquam, vel aliquas Prouincias: Quar-

Quartus eſt Vicarius Prouinciæ, videlicet Prior Prouincialis, vel præteritus ante confirmationem Prouincialis nouiter electi; vel nouus electus ante ſui confirmationem, iuxtà priuilegia, & conſuetudines diuerſarum Prouinciarum. Quintus Vicarius Ptouinciæ eſt, qui mortuo, vel amoto Prouinciali, curam de iure gerit illius Prouinciæ. Sextus Vicarius Prouinciæ eſt, qui à Prouinciali abſente, præficitur toti Prouinciæ. Poſt hos Vicarios ſunt Vicarij Congregationum. Deindè Vicarij Nationum, vbi Prouinciæ ſunt diſtinctæ per Nationes. Poſtea Vicarius, qui quandoque conſtituitur in capite ſuper Priorem, vel abſente Priore. Vltimi ſunt Vicarij locorum, ſeu Domorum.

Item declaramus, quòd Vicarij Congregationum, extra ſuam Congregationem non habent locum ſuper Magiſtros: Vicarij autem locorum, in Domibus ſuis præcedunt quidem ſubditos, & debent habere ſuperiorem locum, non autem ſuper Magiſtros; vt fuit declaratum Barcinonæ 1574. declarat.15. Vbi etiam expreſſum eſt, quòd ſi contigerit vt Prior Conuentualis veniat ad illam Domum, debet Vicarium eiuſdem Domus præcedere, & eo præſente *Fidelium* dicere; quod & Romæ 1589. confirmat. 9. confirmatum fuit.

V.

Dictis autem Scrutatoribus voluntatũ, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus; quòd dictum ſcrutinium alicui per modum aliquem non reuelent. *e* Quòd ſi aliquis, vel aliqui de prædictis Scrutatoribus Prioris Cõuentualis impedimentum haberent; iudicio maioris partis, medietate Conuentus, ad audiendum, vel videndum, ſeu ſcribendum ea, quæ in ſcrutinio deponuntur, vnus de Fratribus ad ipſam electionem pertinentibus, (quem, vt dictum eſt, maior pars Conuentus nominauerit,) loco illius, qui impeditus fuerit, ad recipiendum dictũ ſcrutinium admittatur: & tunc ad ſeruandum ipſum ſcrutinij ſecretum, ex vi præcepti teneatur, vt alij. Et hæc eadem forma circa ſcrutinium Electorum

Q Prio-

Prioris Prouincialis, & electionis Prioris Conuentualis, in omnibus obſeruetur.

VI.

Accuſationi verò, & correctioni, profeſſi poſt triennium ab ingreſſu Ordinis poterunt intereſſe. *f* Infra verò quinquennium ab ingreſſu Ordinis, Fratres alij nõ admittantur ad diſcuſſionem eorum, quæ ad Capitulum Generale, vel Prouinciale ſunt mittenda: nec ad electionem Socij Prioris Conuentualis, nec ad electionem Electorum Prioris Prouincialis. Priores cum ſuo Conuentu, Capitulo Prouinciali ſingulis annis ſcribant debita Domus ſuæ, & cauſas etiam debitorum. Similiter etiam Prouinciales, & eorum Deffinitores, ſuarum debita Prouinciarum, cum ſuis cauſis Capitulo ſcribant Generali. Item nulla petitiõ offeratur Capitulo Prouinciali, niſi à Conuentu; nec Generali, niſi a Capitulo Prouinciali fuerit approbata. Nullus verò Religioſus alterius Ordinis, vel profeſſionis, nullusque ſecularis cuiuſcumque cõditionis, vel dignitatis, vel vitæ, ſecretis, vel tractatibus Capituli aliquatenùs admittatur. *g* Prior autem Prouincialis, & Deffinitores, in quolibet Capitulo Prouinciali determinent tempus, ante quod Fratres ad Capitulum ſequens non veniant.

e Quòd ſi aliquis, vel aliqui de prædictis Scrutatoribus Prioris Conuentualis, impedimentum haberent. } Declaramus, quòd ſi in ſcrutinio faciendo circa abſolutionem, vel retentionem Prioris Conuentualis, vel Prouincialis, vel circa electionem Electorũ Prioris Prouincialis, vel electionis Prioris Cõuentualis, vel Socij eius, aliquis ex prædictis Scrutatoribus impedimentum habuerit; vel

vel ſurditatis, vel cæcitatis, vel alterius infirmitatis: tunc eâ occaſione, ad audiendum, vel videndum, ſeu ſcribendum ea, quæ in ſcrutinio deponuntur, admittendi ſunt, non ille, vel illi, qui poſt eos, qui impedimentum habent, antiquiores ſunt; ſed ille, vel illi, quem, vel quos maior pars vltra medietatem omnium Vocalium elegerit, qui tamen ſint ex eorum numero, qui pertinent ad prædictam electionem.

f **Infra verò quinquennium ab ingreſſu Ordinis, &c.)** Declaramus, quòd quando hæc Conſtitutio fuit edita, Priores ſub pœna abſolutionis à ſuis officijs, non poterant aliquem ad Habitum Religionis, ante quintumdecimum annum recipere: ideò poſt quinquennium ab ingreſſu Ordinis habebant quatuor annos à ſua profeſſione tacita, vel expreſſa. Quamobrem ad omnem tollendam ambiguitatem, in Capitulo apud Valencenas 1337. declaratum fuit, illud quinquennium ita eſſe intelligendum; vt in ipſo ſemper quatuor anni à tempore profeſſionis computandi ſint: itaut omnes anni tempus profeſſionis præcedentes (quod dicitur tempus Nouitiatus) etiam ſi plures anni fuerint, pro vno tantùm anno computentur; & poſt quatuor annos à profeſſione, & non ante, admitti debent ad prædicta omnia, ſicut etiam declaratum fuit apud Biſuntium 1353. Verùm vt ſæpiùs dictum eſt ſuperius, nunc requiruntur ſex anni à profeſſione, & quòd ſint Sacerdotes, iuxtà ordinationem Romæ 1608. ordinat. 4. & Pariſijs 1611.

g **Prior autem Prouincialis, & Definitores in quolibet Capitulo Prouinciali determinent tempus, &c.)** Declaramus, quòd Priores Prouinciales, vel Vicarij Generales Prouinciarum, à tempore, quo Definitores Prouinciarum iter arripuerint ad Generale Capitulum, non poſſunt Capitula Prouincialia de loco ad locum, vel quoad tempus mutare; neque Priores Conuentuales, vel Prædicatores Generales abſoluere; quouſque de ipſo Generali Capitulo certiores facti ſint à ſuis Definitoribus, vel à Socijs eorum iam reuerſis: ſicut fuit declaratum Bononiæ 1380.

Item declaramus in Capitulo Pariſienſi 1611. conceſſum fuiſſe omnibus Prouincijs habentibus Prouinciales quadriennales, & non habentibus Capitulum intermedium (ſi tamen hæc conceſſio toti Pro-

uinciæ in primo Capitulo Prouinciali congregatæ propoſita placuerit, & ab omnibus fuerit acceptata) vt poſſint conuocare Congregationem ex Prioribus præcipuorum Conuentuum, & Magiſtris antiquioribus, & Patribus, qui fuerunt Prouinciales: in qua fieri poſſent Definitores ad inſtar Capituli Prouincialis, & haberi ſcrutinium de retentione, vel amotione Prioris Prouincialis; eligi Definitor Capituli Generalis, ſi in præcedenti Capitulo non fuerit electus: denique tantam habeat hæc Congregatio authoritatem, quantam haberet Capitulum intermedium formaliter conuocatum.

CAP. VIII.

De Capitulo Generali.

I.

a CApitulum Generale, vna vice vltra montes, altera vice citrà montes, alternatim (Auenione 1561.) de triẽnio in triennium celebretur: niſi Magiſtro cum Deffinitoribus, vel cum diſcretorum maturo conſilio, ex legitimâ, & vrgentiſſimâ causâ illud alibi aſſignare, aut aſſignatũ transferre, vel per annum præuenire, aut etiam prorogare, neceſſarium videatur; & niſi obitus Magiſtri Generalis acciderit. Quo eueniente fiat, ſicut Capitulo quarto de Electione Magiſtri Ordinis eſt decretum. Prædicti autem triginta vnius Prouinciarum Deffinitores in duobus Capitulis, triginta & vnus Prouinciales in tertio Capitulo cum Magiſtro Ordinis omnia deffinient, conſtituent, & tractabunt. Quòd ſi in partes æquales ſe diuiſerint, illorum ſententia præualebit, in quorum partem Magiſter Ordinis declinauerit. Si autem in partes inæquales; obtineat ſententia plurium. Si autem per adiunctionẽ Magiſtri partes fiant æquales, vnus eligatur à Deffinitoribus, ſecundùm quod in electione Deffinitorum Pro-

Prouincialium eſt ſtatutum. Quòd ſi ad Capitulum aliquo caſu præpediti non omnes venerint, illi, quos ex ipſis venire contigerit, cum Magiſtro Ordinis omnia pertractabunt.

a Capitulum Generale, &c.) Declaramus, quòd iſta Conſtitutio à principio Ordinis, ſcilicet ab anno 1220. ſic habebat: Vno anno Pariſijs, altero anno Bononiæ celebretur. Et ſeruata fuit vſque ad 1244. in quo fuit ordinatum, quod etiam alibi poſſet Capitulum celebrari: celebratumque fuit Coloniæ, ac ſingulis annis celebrabatur vſque ad annum 1370. in quo celebratum eſt Capitulum Valentiæ in Prouincia Aragoniæ; vbi aſſignatum fuit Capitulum Toloſæ poſt biennium celebratum, & inde Florentiæ etiam poſt biennium. Florentiæ verò authoritate Gregorij Papæ XI. in Conſtitutiones redactum eſt, & poſitum infra *Capite decimo ſeptimo de Capitulo Generali, biennali, vel triennali*. Deindè in Capitulo Romano 1553. inchoatum, & Romæ 1558. approbatum, & demum Auenione 1561. in Conſtitutionem redactum eo modo, quo ponit hic textus: & Capitulum decimumſeptimum de biennali, vel triennali Capitulo abrogatum ac deletum eſt; nec in hoc defuit authoritas Iulij Papæ III. quando inchoatum eſt, prout infra ſuo loco clariùs dicetur.

II.

b SI verò Magiſtrum aliqua occaſione abeſſe contigerit, vnus de Deffinitoribus eiuſdē Capituli, ab ipſis Deffinitoribus, vel maiori parte eorum aſſumatur in Magiſtri Ordinis Vicarium: qui durante Capitulo, vices Magiſtri gerat in omnibus dumtaxat, quæ ad tractatus, & Acta Capituli pertinebunt. Qui etiam locum Magiſtri vbique teneat, Fidelium dicat, licentiam loquendi tribuat, & poſſit concedere litteras de beneficijs Ordinis, vt Magiſter; in deffinitionibus vnam tantùm habeat vocem. Quòd ſi in eius aſſumptione in partes æquales ſe diuiſerint, vnus

de præſentibus Fratribus eligatur ab ipſis: & in quorum ſententiam iſte declinauerit, ille pro Vicario habeatur; cum quo Vicario, cæteri Deffinitores in deffinitione procedant. Quòd ſi in ipſa deffinitione iterum in partes æquales ſe diuiſerint, forma ſuperiùs poſita teneatur.

b Si verò Magiſtrum aliqua occaſione abeſſe contigerit, vnus de Deffinitoribus eiuſdem Capituli aſſumatur in Vicarium.) Declaramus, quòd ſi Capitulo Generali Magiſter Ordinis, ex quacumque cauſa intereſſe non poterit, poterunt Deffinitores vnum ex ipſis in Vicarium Magiſtri Ordinis eligere: non autem aliquem extraneum ab ipſis poterunt ad illud officium aſſumere. Talis autem Vicarius poterit etiam licentiam loquendi ſecum comedentibus tribuere.

III.

Iſti autem Deffinitores habebunt plenariam poteſtatem ſuper exceſſu Magiſtri Ordinis corrigendo, vel de eo penitùs remouendo: ipſorum verò ſententia tam in his, quàm in alijs inuiolabilitèr obſeruetur; ita quòd à nemine ab illorum ſententia *c* liceat appellare, & ſi appellatum fuerit, friuola, & nulla appellatio habeatur. Appellationem enim intra noſtrum Ordinem, ſub interminatione anathematis fieri inhibemus, *d* cùm non venerimus contendere, ſed potiùs delicta corrigere.

IV.

Item ne delicta maneant impunita, & obedientia in noſtro Ordine per appellationes friuolas infringatur: ſtatuimus, quòd quicumque Frater noſtri Ordinis contra obedientiam appellare præſumpſerit in futurum; niſi ipſi appellationi infra duos menſes renuncia-

ciauerit, vel etiam infra annum proſequi non inceperit, aut ab incepta proſecutione deſtiterit, vel in ipſa ſuccubuerit; adiudicatus carceri ſit ipſo facto: nec poſſit cum ipſo, niſi per Capitulum Generale, ante annos duodecim diſpenſari.

V.

Appellans autem ab abſolutione facta, vel facienda ab officijs Prioratus Prouincialis, vel Conuentualis, aut Vicariatus (etiam prætextu grauaminis) ipſo facto ſit abſolutus ab illo officio. Volentes quòd in iſtis ratio grauaminis tam proprij, quàm communis, non habeat locum quoad appellandum. Item ad nullum Iudicem extra Ordinem, niſi ad Sedem Apoſtolicam (cui immediatè Ordo ſubditus eſt) aliquod membrum Ordinis, illique ſubditum, pro iuſtitia recurrat: ſub pœna abſolutionis ipſo facto, ſi eſt Prælatus; & privationis vocis actiuæ, & paſſiuæ etiam ipſo facto, quoad alios.

c Liceat appellare.) Declaramus, quòd licet appellatio ſit de iure naturali, nihilominus modus, & ordo vtendi hoc iure præſcribitur à lege poſitiua, ne irrepat abuſus, pro vſu rei licitæ. Vnde in Capitulo Carcaſſonæ 1312. ſic dicitur: Volumus, & ordinamus, quòd quicumque Frater repertus fuerit (iudicio eius ad quē ſpectat) ſine cauſa rationabili à quocumque ſuo Superiori appellaſſe; carcerali cuſtodiæ mancipetur. Denunciantes Fratribus vniuerſis, quòd de iure communi, & ex ſpeciali Ordinis priuilegio, nulli Fratrum licitum eſt à correctione, vel ab officiorum amotione appellare; ſicut fuit declaratum Cenomanis 1491.

d Cùm non venerimus contendere, ſed potiùs delicta corrigere.) Declaramus, quòd Religioſi appellatio à correctore iuxta ſui Ordinis diſciplinam, videlicet ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones, & approbatas conſuetudines non valet: vt habetur

betur *in capit.* Cùm ſpeciali. *extra.* de Officio Ordinarij; niſi fortè corrigens modum in corrigendo excedat. Et propterea Bonifacius VIII. in ſuis Conſtitutionibus ſic dicit: *Authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus, quòd prædictus Magiſter, & alij Præſidentes in dicto Ordine, ad quos id pertinuerit pro tempore; in correctionibus Fratrum eiusdem Ordinis, iuris ordine poſtpoſito ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti, procedere liberè, & licitè poſſint, & valeant. Quodque nullus ex Fratribus, & Sororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis, aliquem ex Fratribus, vel aliquam ex Sororibus huiuſmodi, coram quocunque iudice, qui non ſit de dicto Ordine, ex quacunque cauſa conuenire; nec à correctione quacunque, ſeu aliàs ab aliquo Prælato, vel Fratre dicti Ordinis, quauis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere valeat: niſi priùs coram Conuentuali, ſeu Prouinciali Priore, ſeu Magiſtro Ordinis, & ſucceſſiuè in Generali Capitulo dicti Ordinis cauſam, & querelam ſuam propoſuerit verbo, vel ſcripto.* Hæc autem Conſtitutio Bonifacij explicata, & ampliata fuit à ſacra Epiſcoporum, & Regularium Congregatione, quemadmodum ſuperiùs *diſtinct.* 1. capit. 18. fol. 136. relatum eſt.

Item Iulius II. conceſſit Breue Fratri Vincentio Bandello Magiſtro Ordinis, infraſcripti tenoris. *Iulius Papa II. Dilecte filij ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. A fide dignis accepimus, quòd nonnulli Fratres Ordinis tui, & nonnullæ Moniales Ordinis ſancti Auguſtini, ſub Habitu, & cura Fratrum tuæ curæ ſubiectorum degentes, vt debitam correptionem, & abſolutionem à ſuis officijs ſubterfugiant; ad Cancellariam Auenionenſem, & alias curias ſeculares vel Eccleſiaſticas, à tuis, & aliorum Prælatorum ordinationibus, & mandatis appellare non erubeſcunt. Quo circa huiuſmodi ſubterfugijs obuiare quantùm cum Deo poſſumus cupientes Fratribus, & Monialibus antedictis, ne appellationes hactenus interpoſitas proſequi, aut in poſterum à mandatis huiuſmodi appellare iudicibus verò quarumcunque Curiarum, ne appellationes huiuſmodi recipere, aut illas cognoſcere quoquo modo præſumant; ſub excommunicationis pœna, diſtrictiùs inhibemus. Irritum quoque & inane decernimus, quidquid ſecus à quocunque quauis authoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis ſtatutis, & cæteris in contrarium facientibus*

tibus non obſtantibus quibuſcunque &c.

Item declaramus ſimilem Conſtitutionem editam fuiſſe Romæ 1558. contra Fratres, qui ad quodcunque tribunal, aut iudicem extra ordinem recurrerint. Et Barcinonæ 1574. confirmat. 42. confirmantur, & innouantur omnes pœnæ, tum per ſacras noſtras Conſtitutiones, tum per acta Capitulorum Generalium inſtrictæ, contra appellantes ad quodcunque ſeculare tribunal.

V I.

DEffinitores itaq; prædicti, poſtquam fuerint accuſati, quando eis videbitur expedire, exceſſum Magiſtri Ordinis ſeorſim corrigant, & emendent. Qui coram ipſis humiliter ſe proſternens veniam faciat, & ſtans de ſuis exceſſibus ſe accuſet, & Deffinitores audiant accuſantem. Auditis verò accuſationibus, ſecedat, & eo abſente Deffinitores de eius correctione conferant, & diſponant. *e* Quòd ſi prǫuaricator Ordinis fuerit, aut contemptor, aut adeò negligens, & remiſſus, quòd Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat: moneatur à Deffinitoribus, vt Magiſtratui cedat, & aliquem locum ad manendum ſibi eligat; vt poſſit honeſtè conuerſari. Alioquin amouendi eum ab officio Magiſtratus, liberam habeant facultatem.

V I I.

CEſſio autem Magiſtri à Deffinitoribus non admittatur, niſi propter aliquod prædictorum; aut defectum; aut impotentiam, quæ ipſum ab executione officij Magiſterij perpetuò impediret. Perpetuum autem dicimus, quòd Deffinitores de prudentum conſilio perpetuum iudicabunt. Magiſter verò Ordinis cedens, vel amotus, poſt Magiſtrum

ſtrum Ordinis in Deffinitorijs Capitulorum Generalium, & Prouincialium, & in abſentia Magiſtri poſt Prouincialem, in cuius Prouincia fuerit; & in abſentia Prioris Prouincialis, poſt principalem Prælatum, primam vocem, primumque locum vbique, & in omnibus obtinebit.

e Quòd ſi præuaricator Ordinis fuerit, & contemptor.) Declaramus. quòd Deffinitores Capituli Generalis, non habent poteſtatem remouendi Magiſtrum à ſuo officio, niſi in caſibus expreſſis in Conſtitutionibus: videlicet ſi fuerit contemptor, hoc eſt ſi ita ſpernit, & nihil curat de Regula, & Conſtitutionibus, vt pro nihilo reputet tranſgredi illas, & eius voluntas renuat ſubijci Regulæ, & Conſtitutionibus; immò nullâ ſubſiſtente causâ eas continuè tranſgreditur, & habet firmum propoſitum in huiuſmodi tranſgreſſione perſeuerandi. Vel ſi fuerit præuaricator, hoc eſt, ſi frequenter, & quaſi ex habitu Regulam, & Conſtitutiones tranſgrediatur: nam præuaricator dicitur ille, qui præ alijs pluſquam debeat legem tranſgreditur. Similiter ſi ſit adeò negligens, & remiſſus, vt Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat; quando videlicet non hortatur Fratres verbis, litteris, ordinationibus, & exemplis, ad honeſtè, religioſèque viuendum. Si defectus non corrigeret, & nullo modo puniret: ſi nunquam celebraret, & neque ad Chorum, neque ad Refectorium accederet. Si autem nihil horum haberet, quamuis quandoque Conſtitutiones tranſgrederetur, (non tamen ex contemptu, neque pluſquam alij) eſſetque aliquantulum negligens circa Diuina, & ea quæ ad communitatem pertinent; non poſſet ab ipſis Deffinitoribus deponi.

VIII.

DEffinitores autẽ Capituli Generalis, Dominicâ infra Octauas Aſcenſionis Domini, vel Sabbato præcedenti, locum Capituli intrare teneantur: & ex tunc in Choro, & alibi ordinatè ſua loca teneant; quouſque tempus ſuæ deffinitio-

tionis expiret *f* Prouinciales quoque abſoluti, loca in Prouincijs, in quibus præfuerunt, ſuper omnes alios vbique habebunt: (Romæ 1558.) & ſimiliter vocem in omnibus electionibus Prouincialium, & Deffinitorum, & electorum Magiſtri Ordinis; dummodò Magiſtri in ſacra Theologia, non Magiſtris ex hoc minimè poſtponantur, nec actualium Præſidentium locis minimè derogetur. *g* Magiſtris verò in ſacra Theologia, immediatè poſt Priorem, in cuius Conuentu fuerint, locum damus. *h* Baccalaureis, qui legitimè incorporati in Vniuerſitate ſententias ſolemniter legerint, aut legunt, poſt Suppriorem vbique in toto Ordine locum damus.

f Prouinciales quoque abſoluti, loca in Prouincijs, in quibus præfuerunt ſupra omnes alios vbique habebunt.) Declaramus, quòd Priores Prouinciales, ſi ſint Magiſtri ſacræ Theologiæ, poſtquam fuerint abſoluti, habebunt locum ſuper omnes Fratres Magiſtros, & Priores illius Prouinciæ; infra tamen Priorem illius Conuentus in quo ſe repererint. Si verò non fuerint Magiſtri, habebunt locum immediatè poſt Magiſtros, ſuprà tamen omnes Fratres, & Priores non Magiſtros: & hoc in Prouincia cui præfuerunt, non autem in alia Prouincia. Hoc autem de illis Magiſtris Prouincialibus intelligendum eſt, qui antequam eligerentur in Prouinciales, erant Magiſtri Prouinciæ. Sed ſi peracto eorum Prouincialatu, vel in Prouincialatu promoueantur ad Magiſterium, locum non habebunt ratione Prouincialatus, ſuper omnes alios Magiſtros, qui non fuerunt Prouinciales; ſicut fuit declaratum Neapoli 1600. declarat. 7. & confirmatum Romæ 1601. declarat. vbi etiam dictum fuit, ſic eſſe intelligendam hanc Cõſtitutionem. Item in Capitulo Romano 1553. declarat. 6. ſic dicitur Declaramus conformiter ad ea, quæ iam à duobus Reuerendiſs. Magiſtris Ordinis declarata ſunt: ſi in aliqua Prouincia contingat, inferiorem Magiſtrum priùs fieri Prouincialem, & poſteà antiquiorem,

rem; debere vtrumque completo Prouincialatu tenere locum inter ſe ſecundùm ordinem Magiſterij eorum. Similiter ſi duo non Magiſtri Prouinciales fiant, inter ſe locum ſuæ profeſſionis tenebunt poſt Prouincialatum, etiam ſi iunior ante antiquiorem Prouincialis fuerit.

g Magiſtris verò in ſacra Theologia &c. locum damus.) Declaramus, quòd Magiſtri in Theologia vbique tàm in Conuentibus, quàm in Capitulis, locum habent ſuper omnes Fratres, & Priores Conuentuales non Magiſtros: infra tamen Priorem, dumtaxat illius Conuentus in quo reperiuntur. Priores verò Conuentuales ſi non ſint Magiſtri in Theologia, vbique teneant loca ſua, ſecundùm antiquitatem Conuentuũ quibus præſunt; infra Priorem illius Conuentus in quo ſe repererint, & infra Magiſtros in Theologia.

Item circa locum, & vocem Magiſtrorum, Romæ 142. ſic declaratur: quòd graduati aliter quàm per viam Ordinis, aut per Breue, aut per ſaltum, non habeant locum quouſque approbentur per Capit. Generale; & ex tunc ratio ſui loci incipiat: quòd fuit etiam confirmatum Romæ 1546. confirm. 7. & Salmant. 1551. confirmat. 3. Et Romæ 1539. declaratur, quòd Magiſtri, qui primò fuerint laureati viâ iuridicâ, & ſine dolo in Ordine noſtro præcedant Priores profeſſos, laureatos tamen poſteà: ita, quòd non habeatur reſpectus ad profeſſionem, ſed ad coronam primò iuridicè acceptam. Bonon. etiam 1564. declaratur, quòd Magiſtri in Theol. qui in eodem Capitulo acceptati fuerint, aut approbati, inter ſe locum obtineant ſecundùm antiquitatem, quàm in Ordine habuerint, quod fuit confirmatum Romæ 1589. declarat. 10. & 1608. In quorum vltimo ſic habetur: Declaramus iuxta declarationem 10. factam in Cap. Rom. 1589. quòd Magiſtris in Theol. qui ſtatim in ſua Prouincia gaudere ſolent loco, & voce, & alijs priuilegijs Magiſterij: quamprimum promouentur, antequam etiam acceptentur à ſua Prouincia; computanda eſt eis antiquitas loci, & Magiſterij, tàm in ſua Prouincia, quàm in toto Ordine, à die promotionis eorum. Magiſtris verò qui in ſua Prouincia non gaudent loco, & voce, & alijs priuilegijs Magiſterij, antequam acceptentur à Prouincia; (vbi vſus eſt acceptandi Magiſtros ex priuilegio Apoſt. ſpeciali) etiamſi ante fuerint pro-

promoti, non eſt computanda in ſua Prouincia antiquitas loci, & Magiſterij eorum, niſi à die acceptationis in ſua Prouincia: in alijs verò Prouincijs computabitur ipſis à die promotionis eorum. Nec in ordine loci Magiſtrorum, attendenda eſt antiquitas profeſſionis, vel Habitus; ſed promotionis, vel acceptationis reſpectiuè, vti dictum eſt quomodocumque gradum Magiſterij cum voce, & loco in Prouincia ſuâ obtinuerint: Siue per acceptationem, ſiue per promotionem ad Regentatum in ſtudio Generali Prouinciæ. Sic tamen, vt qui ſimul promoti, vel ſimul acceptati fuerint, habeant locum ſecundùm antiquitatem ſuæ profeſſionis. Idem prorſus ſeruari volumus in Baccalaureis, ſiue Præſentatis.

Item in Capitulo Pariſien. 1611. ſic habetur. Confirmamus, id quod in declaratione 3. Generalis Cap. Romæ 1608. circa præcedentiam Magiſtrorum habetur: videlicet quòd Magiſtris in Theologia qui ſtatim in ſua Prouincia gaudere ſolent voce, & loco, & alijs priuilegijs Magiſterij; cùm primùm promouentur, antequam etiam à ſua Prouincia acceptentur; computanda eſt antiquitas vbique à die promotionis eorum. Declarantes prædicta verba (à die promotionis eorum) ita intelligi debere: id eſt à die, quo ſubſcriptæ ſunt litteræ patentes a Reuerendiſſimo Magiſtro Ordinis, vel à die quo Reuerendiſſimus ſuâ manu aliquem gradu Magiſterij ſolemniter decorauit; ſi litteræ patentes eiuſdem Magiſterij non fuerint ante expeditæ. Si autem in eodem Capitulo ſint promoti, aut extra Capitulum eodem die ſubſcriptæ litterę patentes, tunc locum inter ſe teneant ſecundùm antiquitatem profeſſionis.

Item declaramus, quòd ſi Priores ſint Magiſtri, ſua loca teneant inter ſe iuxta Magiſterij rationem. Cæteri verò Fratres loca tenebunt ſecundùm antiquitatem ſuæ profeſſionis: ita vt illi, qui poſt ſuam profeſſionem Habitũ Ordinis diutiùs portauerunt, eos, qui non tanto tempóre poſt profeſſionem Habitum prædictum portauerunt pręcedere debeãt. Declarantes, quòd nullus Frater noſtri Ordinis, Magiſter in Theologia exiſtens omiſſo nomine Fratris, pronuncietur Magiſter, dicendo: *Magiſter talis*, ſed ſemper dictio *Frater*, præferatur nomini, & cognomini; & ſubſequi poterit in nominatione hæc dictio *Magiſter* dicendo: Fr. Antoninus de Florentia, Magiſter; ſicut fuit de-

declaratum Florentiæ 1321. & Toloſæ 1371.

h Baccalaureis, qui legitimè incorporati &c.) Declaramus, iuxta ea quæ in Cap. Romano 1530. & 1532. declarat. 4. declarata ſunt: quòd nullus Baccalaureus ordinarius incorporatus locum Baccalaurei teneat; niſi actu legat Sententias vel Bibliam, vel legerit in aliquo Studio ordinario, in quo per annum ſolemniter lecturam fecerit. In Cap. etiam Romano 1542. dicitur: Confirmamus quòd Inquiſitores non Magiſtri, teneant primum locum poſt Suppriorem, & Baccalaureos, in Conuentibus.

Poſtea tamen ex S. Congregationis decreto, ſupra Suppriores illum obtinuere. Immò ex noua eiuſdem Sac. Congregationis conceſſione, illum ſuper omnes Magiſtros: immediatè autem ſub Prioribus Cõuentuum, in quibus reſident, intra ſuam iurisdictionem conſequuntur.

IX.

ITem in virtute Spiritus S. & ſanctæ obedientiæ, præcipimus firmitèr obſeruari; ne quis cauſam depoſitionis Magiſtri, vel Prioris Prouincialis, vel eorum exceſſum, vel correctionem, *i* vel ſecretum Capituli, ſeu diſſenſiones Deffinitorũ, vel Fratrum, vnde Ordo noſter poſſit turbari, vel infamari; audeat ſcienter extraneis publicare. Si quis autem ex deliberatione contra fecerit, tanquã excommunicatus, & ſchiſmaticus, & deſtructor noſtri Ordinis habeatur: & (quouſquè ſatisfecerit) à communione omnium ſit penitùs alienus; & pœnæ grauiori culpæ debitæ ſubiacebit. Eâdem diſtrictione præcipimus, *k* nequis verbo, vel facto ad diuiſionem noſtri Ordinis audeat laborare: qnòd ſi fecerit, pœnæ ſubiaceat ſupradictæ.

i Vel ſecretum Capituli.) Declaramus, quòd ſecreta Capitulorum Generalium, & Prouincialium reuelare, nos intelligimus perſonis extraneis: ex quorum reuelatione Ordo noſter, vel per-

perſonæ Ordinis lædi poſſent, vel infamari.

Vnde in Capitulo Bononienſi 1235. admonit. 4. & Placentino 1310. admonit. 9. & apud Carcaſſonam 1312. ordinat. 8. ſic fuit ordinatum: Cùm ex reuelatione criminum viſorum, vel auditorum, indebita, & incauta ſequatur Fratrum infamia, contra ordinem charitatis, & nihilominus de tali reuelatione multiplex ſcandali, & turbationis materia miniſtretur: volumus, ac diſtrictè iniungimus; vt quicumque viſum, vel auditum de Ordine, vel de Fratribus Ordinis, exprimendo Fratris perſonam, vel nomen, ſcienter & ex propoſito cuicumque perſonæ aliàs neſcienti reuelauerit, ad quam prædictorum correptio non pertinet, vel quæ non creditur probabiliter in illo caſu poſſe prodeſſe; per Priorem Prouincialem, vel eius Vicarium, vel per Prouinciale Capitulum (poſtquam legitimè conſtiterit) pœnâ criminoſo debitâ de Deffinitorum conſilio puniatur, ſi tamen alias de talibus ſit notatus.

k Ne quis verbo, vel facto, ad diuiſionem noſtri Ordinis audeat laborare.) Declaramus, quòd ille dicitur ad diuiſionem Ordinis laborare, qui verbo, vel facto per perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas, mutationem quærit generalis ſtatus noſtri Ordinis, & Conuentus ab obedientia Magiſtri Ordinis ſubtrahere: cùm vnitas Ordinis ex vnitate vnius profeſſionis dependeat; quâ ex ſolemni voto tenentur omnes Fratres vni Generali Magiſtro in his, quæ ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones ſunt. obedire. Quapropter in Capitulo apud Ferrariã 1290. dicitur: Volumus, ordinamus, ac mandamus, ne quis verbo, vel facto ad diuiſionem Ordinis noſtri audeat laborare, vel ad abſolutionem cuiuſcumque Prælati: vel etiam mutationes generalis ſtatus noſtri Ordinis, verbo, vel ſcripto, vel quocumque alio modo directè, vel indirectè, mediatè, vel immediatè per perſonas extra eiuſdem Ordinis obedientiam conſtitutas præſumat procurare. Quicumque verò ſcienter cõtra hoc fecerit, ipſum ex nunc, prout ex tunc omni voce, præterquam in ſui accuſatione; omni gradu, Prælatura, Doctoratu, alijsque omnibus gratijs Ordinis priuamus: nec ei poſſint reſtitui, niſi à Magiſtro Ordinis, vel Deffinitoribus Capituli Generalis; & nihilominus pœnam ſubeat culpæ debitam grauiori.

Item declaramus, quòd Prouinciæ,

uinciæ, vel Conuentus, Prioribus Prouincialibus, vel Conuentualibus ſatisfacere teneantur, pro impenſis factis causâ impugnandi appellationes malignorumque turbationes; & reſecandis ſeditionibus, & ſcandalis peruerſorum Fratrum, propter Ordinis tuitionem, & iuſtitiam, & famam defendendam: ſicut fuit declaratum Toloſæ 1372. Item Romæ 1383. ordinat. 5. ſic dicitur: Ordinamus de communi totius Ordinis conſenſu; & prohibemus, quòd nullus procuret Ordinis diuiſionem, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ac alijs pœnis grauioris culpæ: à quibus non poſſit abſolui, niſi à Magiſtro Ordinis. Mandamus quoque ſub eadem pœna, quòd nullus procuret inſtitutionem Vicarij Generalis Indiarum. Quam ordinationem valere volumus, quaſi haberet tria Capitula. Quòd idem Romæ 1589. confirmat. 7. Venetijs 1592. confirmat 3. & iterum Romæ 1601. & Pariſijs 1611. his verbis confirmatur: Confirmamus ordinationem, in quàm plurimis Capitulis Generalibus repetitam, quòd nullus ſub pœnis in capitulo *de Grauiori culpa* contentis, ac etiam ſub pœnâ excommunicationis latæ ſententiæ, hâc vnâ pro trinâ Canonicâ monitione præmiſsâ, (cuius abſolutio Magiſtro Ordinis reſeruatur) directè, vel indirectè diuiſionem Ordinis, aut inſtitutionem Vicarij Generalis Indiarum, quouis prætextu audeat, vel præſumat procurare. Quam ordinationem ſub eisdem pœnis volumus obſeruari.

X.

STatuimus, vt ſi in anno Deffinitionis Priorum Prouincialium, electio Magiſtri celebretur, illo anno vnus de Fratribus Electoribus de qualibet Prouincia, qui in Prouinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, ad deffinitionem cum eis paritèr admittatur. Quòd ſi ad Capitulum non venerit, tunc ad deffinitionem Elector alius admittatur. Si verò in anno Deffinitorum Priores Prouinciales conueniant, vtrorumque deffinitio ſit communis.

Sta-

X I.

STatuimus autem, & in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ obedientiæ, & ſub interminatione anathematis prohibemus diſtrictè; ne Priores Prouinciales Fratribus, vel Deffinitoribus, vel Fratres Deffinitores Prioribus Prouincialibus, per ſuas Deffinitiones, *m* præiudicium aliquod audeant generare. Quòd ſi facere attentauerint, eâdem diſtrictione prohibemus, ne in hoc aliquis præſumat eis obedire. Priori verò Prouinciali eunti ad Capitulum Generale, detur Socius à Deffinitoribus Capit. Prouincialis (Romę 1558.) Qui (ſi Priorem Prouincialē impediri contigerit, quòd ad Capitulum Generale in anno Prouincialium non accedat) loco ipſius cum Prioribus Prouincialibus admittatur ad omnia tractanda, & deffinienda.

X I I.

STatuimus inſuper, quòd omnes Priores Conuentuales cum Socijs ſuis, & Prædicatores Generales illius Prouinciæ, in qua Generale Capitulum celebratur, illo anno veniant ad Capitulum Generale: nec eodem anno in illa Prouincia ad celebrandum aliud Capitulum Prouinciale teneantur; & quòd idem faciant Prouinciæ propinquæ. *n* Licentiandi, & mandandi Magiſter Ordinis liberam habeat facultatem.

l Vnus de Fratribus Electoribus.) Declaramus, quòd quando electio Magiſtri Ordinis in anno Prouincialium celebranda eſt, tunc vnus ex duobus Electoribus, qui in Prouinciali Capitulo ad hoc electus fuerit, in deffinitionem vnà cum eis debet admitti. In anno verò Deffinitorum, Priores Prouinciales cum eis deffinient; & quilibet Deffinitor, cum alio Electore ad electionem Magiſtri Ordinis pariter admittetur. Et intelliguntur

prædicta, quando mors, vel amotio Magiſtri Ordinis nunciata fuerit ante Prouincialis Capituli celebrationem: quia ſi poſt Capitulum Prouinciale nunciata fuiſſet, tunc, & in eo caſu, in anno Deffinitorum, Generalis Capituli Deffinitor, & eius Socius ad electionem Magiſtri Ordinis erunt admittendi. In Anno verò Prouincialium, duo ex Deffinitoribus Prouincialis Capituli immediatè præcedentis, antiquiores in Ordine, ad electionem eiuſdem Magiſtri admittentur; quorum antiquior in Ordine erit illo anno Generalis Capituli Deffinitor.

m **Præiudicium aliquod audeant generare.**) Declaramus, quòd tunc ſolùm Deffinitores Prioribus Prouincialibus, & Priores Prouinciales Deffinitoribus per ſuas Deffinitiones præiudicium generarent: ſi in ſuis deffinitionibus ſtatuerent aliquid, per quod Prouincialium authoritas, vel tolleretur, vel minueretur, vel etiam limitaretur; & è contrario. Hoc autem fieri non poteſt, nec per tria Capitula, nec per vnum Generaliſſimum; ſed ſolùm authoritate Papæ. Non autem præiudicium aliquod generatur, ſi quod ordinatum, vel ſtatutum in vno, vel pluribus Capitulis per Priores Prouinciales, poſtea in alio, vel alijs Capitulis per Deffinitores ex cauſa rationabili reuocetur: & è contrario, ſicut quotidiè fieri conſueuit.

n **Licentiandi, & mandandi Magiſter Ordinis liberam habeat facultatem.**) Declaramus, quòd illo Anno, quo Generale Capitulum in aliqua Prouincia celebratur, debent vocales illius Prouinciæ ad Generale Capitulum venire, & ibi ſuum Prouinciale Capitulum celebrare, Atque Idem facere debent propinquæ Prouinciæ, quæ illo eodem anno aliud celebrare Capitulum non tenentur. Magiſter tamen Ordinis liberam habebit poteſtatem mandandi eiſdem Prouincijs, vt ad Capitulum accedant: & etiam concedendi, vt poſſint ad idem Capitulum non venire, atque alibi ſuum Prouinciale Capitulum celebrare.

CAP.

CAP. IX.

De ſolemni celebratione Capituli.

I.

a CApitulum Generale (quantùm ad authoritatem Deffinitorum (incipiat celebrari in Vigilia Pentecoſtes : Cùm autem in ſecunda Feria poſt Pentecoſten, vel in ipſo eodem Feſto, Fratres in Capitulum venerint; primò omnium deuotè inuocetur Spiritus Sanctus, à quo filij Dei aguntur : & dicatur. ℣. Emitte ſpiritum tuum, &c. cum Collecta de Spiritu Sancto. Deindè reſidentibus Fratribus, & loca ſua tenentibus omnibus (vt verbo Dei cæli firmentur) Verbum Dei in communi fiat. Sermoni autem intereſſe poterunt, qui ad ædificationem intereſſe voluerint.

II.

FInito ſermone, quia indigentibus quantocyùs ſubueniendum eſt, obitus Fratrum poſt præcedens Capitulum Defunctorum in communi recitentur, & fiat eis communis abſolutio : & dicatur pro eis Pſalmus De profundis, & Kyrie eleiſon. Pater noſter. Cum ℣. A porta inferi, &c. cum Oratione Abſolue &c. Poſtmodum, ſi litteræ legendæ ſunt legantur; & eis ſuo tempore cum conſilio reſpondeatur. Perlectis autem litteris, & factâ recommendatione virorum, dicatur Pſalmus; Ad te leuaui &c. Kyrie eleiſon. Pater noſter cum ℣. Saluos fac ſeruos &c. cum Oratione, Prætende &c. & tunc omnes, qui non ſunt de Capitulo, egrediantur. Quibus egreſſis, qui miſſi ſunt ad excuſandum eos, qui non

adſunt, ad quid venerint loquantur; deindè culpæ audiantur.

III.

b SI qui verò ſine licentia ad Capitulum Generale, vel Prouinciale venerint, primò culpæ eorum audiantur, & receptâ pœnitentiâ à Capitulo excludantur. Vt autem modus in eundo ſeruetur, nullus exeat ſine licentia, & neceſſitate. Egreſſus autem non diſcurrat; ſed expletâ neceſſitate, citiùs reuertatur. Qui autem in præſenti anno viſitare debuerant, & non ſicut oportuit fecerunt; culpam ſuam dicant, & dignæ vindictæ ſubiaceant. Tunc etiam abſentibus, qui adeſſe debuerant, & his qui peccauerunt, & non ſatisfecerunt; pœnitentia ſcripta mittatur.

a Capitulum Generale.) Declaramus, quòd licèt Generale Capitulum quantùm ad authoritatem Deffinitorum, incipiat in Vigilia Pentecoſtes celebrari, tamen quoad ſolemnitatem celebrationis. Feriâ ſecundâ poſt Feſtum Pentecoſtes habeat initium: quia tunc Capitulum dicitur habere Magiſtrum antiquum, vel nouum, præſentem, vel abſentem ne acephalum iudicetur. Tunc etiam Fratres locum intrent Capituli, & Spiritus ſancti gratia inuocetur: & tunc oretur pro viuis, & defunctis, & verbum Dei per vnius ſermonem omnibus explicetur.

b Si qui verò ſine licentia ad Capitulum Generale &c.) Declaramus, quòd Fratres ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis Capitulum Generale, vel Prouinciale adire non poſſunt. Et ſolus Magiſter, & Prouincialis eius Prouinciæ in qua Generale Capitulum celebraretur, licentiam ad idem Capitulum veniendi poſſunt concedere; videlicet Fratribus ſuæ Prouinciæ. Qui autem venerint ſine licentia, grauitèr puniri debent: ſicut fuit declaratum apud Treuerim 1289. ordinat. 2. & apud Toloſam 1304. & 1504. ordinat. vltima.

I V.

CONuentus autem, qui mittit accuſationes ad Capitulum Generale, vel Prouinciale, *c* ſcribat numerum, & nomina accuſantium; & ſi accuſant de viſu, vel auditu. *d* Accuſatio autem vnius tantùm ad Capitulum Generale, vel Prouinciale non mittatur: & tractatus eorum, quæ mittenda ſunt ad Capitulum, vltrà vnam diem non prolongetur. Qui autem habent facere proprias quæſtiones, vel communes ad Ordinem, vel prædicationem pertinentes; proponant Fratribus à Magiſtro, & Deffinitoribus ad hoc ſtatutis, vt pro loco, & tempore ſoluantur, & terminentur.

c Scribat numerum, & nomina accuſantium.) Declaramus, quòd illi, qui accuſationes mittunt ad Generale, vel Prouinciale Capitulum, debent modum exprimere, quo ſciunt crimen illud fuiſſe commiſſum; vtrùm ſcilicet ex viſu, vel ex auditu. Et ſi ex auditu, vtrùm per aliquem qui illud viderit, ſciant: ſicut fuit ordinatum Lugduni 1274. Et nullus debet aliquem accuſare de re criminoſa, quam audiuit, niſi probare poſſit: non ſolùm ſe illam audiuiſſe, ſed etiam veram eſſe; ſicut fuit ordinatum Toloſæ 1258.

Item declaramus, quòd quãdo contra Fratrem habentur ſecularium teſtimonia, talis Frater arctari poteſt ad dicendam veritatem, & ad quæſtiones poni potiſſimùm quando ipſe laborat infamia, non tamen poteſt per ſententiam condemnari, niſi conuictus, aut iudicialitèr confeſſus ſit, ſicut fuit declaratum Toloſæ 1304. Similitèr ſi accuſatur à pluribus non conteſtibus, ab vno quidem de vno actu, ab alio verò de alio actu eiuſdem ſpeciei; talis non eſt conuictus, neque ſententialitèr condemnari poteſt, ſed benè ad quæſtiones poni, ſicut fuit declaratum Perpiniani 1327. & Ferrariæ 1362.

d Accuſatio autem vnius tantùm &c.) Declaramus, quòd ideò accuſatio vnius non videtur eſſe mittenda ad Capitulum Generale, quia

quia ea adeò nulla cenſetur eſſe vt ex eâ ſola ad ſententiam aliquam procedi non poſſit:niſi præter accuſatorem, vel proponentem, duo ſaltem idonei teſtes ſcilicet conteſtes aduocentur, ſicut fuit declaratum Biſuntij 1353.

Item declaramus, quòd ſi quis Frater de aliquo occulto crimine accuſetur, quòd iuridicè probari non poteſt, vel quod neſcitur, niſi ab accuſato, & accuſatore; non propterea Prælatus accuſato præcipere poterit, vt coram accuſante, vel coram alijs, ſiue in Capitulo, ſiue extra Capitulum, vel ſeorſim ſibi ſoli dicat veritatem: & ſi præcipiat, grauitèr peccat, quia ſibi eam, quàm non habet authoritatem vſurpat, non enim eſt iudex occultorum; quia occulta Diuino iudicio relinquuntur, manifeſta autem, humano. Et in tali caſu accuſatus non tenetur dicere veritatem, nec ſeipſum infamare, nec prodere. Si tamen præter accuſantem infamia contra accuſatum vrgeret, poſſet Prælatus ei præcipere, & illum ad quæſtionem ponere; atque ipſe tenetur veritatem dicere, de eo tamen ſolo crimine, cuius ipſe laborat infamiâ.

Item declaramus, quòd ſi accuſator deficit à probatione, illius criminis, de quo aliquem accuſauit; eâdem pœnâ puniri debet, quâ puniendus fuiſſet accuſatus ab accuſatore conuictus: ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. confirmat. 34. prout iam ſuperius pag. 139. dictum eſt.

Item declaramus, quòd ſi aliqua ſint alicui commiſſa ſub ſecreto, ex quorum retentione imminet periculum ſcandali, vel ruinæ, vel graue præiudicium alicuius, vel magnum damnum communitatis,cui poteſt obuiari per reuelationem ſecreti, Prælato præcipienti in genere: tenetur ſubditus tale ſecretum reuelare; quia ſicut iuramentum non eſt vinculum iniquitatis, ſic ſecretum commiſſum, vel promiſſum, non debet eſſe vinculum, aut velamen ſcandali, ruinæ, & maximi damni proximi, vel communitatis. Non tamen tenetur de illo crimine ſibi ſub ſecreto commiſſo illum accuſare, niſi poſſit hoc ſufficienter probare, quod pertinet ad officium accuſatoris: quia nullus tenetur ad id, quod nequit perficere. Negotium autem accuſationis non perficitur, niſi accuſatus legitimè puniatur. Non autem punitur legitimè, niſi in iudicio fuerit legitimâ probatione conuictus, vel confeſſus. Si autem ex obſeruatione ſecreti non imminet ſcandalum, vel periculum aliquod præ-

prædictorum; niſi præceſſerit infamia, non poteſt Prælatus præcipere, nec ſubditus tenetur tale ſecretum Prælato præcipienti reuelare. Vnde in Capitulo Generali Pariſijs 1279. ordinat. 5. ſic fuit ordinatum: Quia ſic ſub ſecreti pallio plerumque vitia occultantur, & per conſequens correctio eneruatur: monemus, & diſtrictè omnibus Fratribus iniungimus, quòd nullus eorum ſuſcipiat aliquid ſub ſecreto; quod ſit impedimentum correctionis, ſeu quod quouis modo vergat in præiudicium, vel periculum Ordinis, ſeu perſonæ particularis.

V.

SI quæ verò diſſenſio inter Fratres noſtri Ordinis (quod abſit) emerſerit de libris, vel de alijs; cùm præponenda ſint ſpiritualia temporalibus, non inde agatur in Capitulo: ſed dicti Fratres extra Capitulum diſcuſsâ veritate diſſenſionem dirimant, & inter Fratres pacem reſtituant. De ſolutione autem, & terminatione quæſtionũ, de correctione Fratrum, de modo pœnitentiarum, & de Prædicatoribus ad prædicandum, & ſtudendum mittendis Prælatus maior cum alijs qui ad hoc ſtatuti ſunt, tractabunt. *e* Et quidquid inde Spiritu Sancto dictante ordinauerit Capitulum; vniuerſalitèr, vnanimitèr, ac deuotè ſuſcipiant: nullus murmuret, nullus reclamet, nullus contradicat. In fine fiat communis confeſſio, & abſolutio, & perſeuerantibus benedictio. Et hæc eadem forma in Capitulo Prouinciali ſimilitèr obſeruetur.

VI.

f POrrò Magiſter Ordinis, aut Priores Prouinciales non mutent Acta Capituli Prouincialis, aut Generalis; niſi fortè in ſpeciali ex cauſa neceſſaria, & vtili. Item Generale ſtatutum Ordinis,

vel conſuetudinem diu obtentam, & communitèr approbatam in Ordine, nec Magiſter Ordinis, nec Priores Prouinciales aliquatenùs audeant immutare; niſi per tria Capitula fuerit approbatum. Ea verò, quæ de Capitulo Generali dicta ſunt, in Vigilia Pentecoſtes debent inchoari.

VII.

Capitulum autem Generale vltrà Sabbatum infra Octauam Pentecoſtes non prolongetur: niſi ex cauſa rationabili Magiſtro, Definitoribus videatur; quòd per vnum diem, vel duos ad plùs debeat prolongari. *g* Capitula etiam Prouincialia eodem modo infra taxatum numerum dierum terminentur. Neceſſitate verò vrgẽte, Magiſter Ordinis, vel eius Vicesgerens, cum aſſenſu Prioris Prouincialis, in cuius Prouincia Capitulum Generale celebrandum fuerit, de conſilio diſcretorum ad alium Conuentũ eiuſdem Prouinciæ poſſit illud transferre. Quòd ſi in eadem Prouincia commodè celebrari non valeat, eodem anno Magiſter Ordinis, vel eius Vicesgerens, ipſo mortuo, vel amoto, dictum Capitulum ad aliam Prouinciam mutare poterit, ſi expediens iudicauerit de Fratrum conſilio Diſcretorum.

e Et quidquid inde, Spiritu Sancto dictante ordinauerit Capitulum; vniuerſalitèr, vnanimitèr, & deuotè ſuſcipiant.) Declaramus, quòd in Capitulo Romano 1589. declarat. 12. ſic fuit ordinatum: Conformitèr ad ea quæ in pluribus Capitulis Generalibus ſancita fuerunt, non eſſe in poteſtate alicuius Prouinciæ prætextu cuiuſuis priuilegij, aut conſuetudinis, Generalium Capitulorum ſtatuta, vel acta non acceptare: ſed Prouincias omnes, & ſingulas, decretis, & ordinatis factis in eiuſdem Capitulis, ità eſſe ſubiectas; vt

vnaquæque illarum eadem acta in Conuentibus ſingulis publicare, acceptare atque inuiolabilitèr obſeruare teneatur, vtpotè quæ pro communi Fratrum, Conuentuum, Prouinciarumque bono facta ſunt. Et quatenus opus eſſet, authoritate Apoſtolicâ conſuetudinem quamcunque aut priuilegium quomodolibet prætenſum, aut in contrarium exiſtens reuocamus, & annullamus: & hoc confirmatum fuit in ſubſequentibus Capitulis, Pariſijs 1611. admonit. 2. Vlyſſiponæ 1618. admonit. vltima, & Mediolani 1622. admonit. 5.

f Porrò Magiſter, aut Priores Prouinciales non mutent Acta Capituli.) Declaramus, quòd Magiſter Ordinis quamprimùm electus fuerit, ſtatim plenè, & liberè curam gerit animarum Fratrum totius Ordinis; eoſque propria authoritate ligare, & abſoluere poteſt: nec non in ipſo Ordine ea agere valet, quæ ipſe, & Definitores Generalis Capituli iuxta Ordinis Conſtitutiones, & ſecundùm Deum Fratribus, & Religioni viderint expedire; ac Fratres omnes in ijs, quæ ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones ſunt, tenentur ei deuotè, atque humilitèr obedire, ſicut habetur in *Mari magno*. Et quamuis ordinationes, atque Acta Capitulorum non debeat mutare, illa tamen quoad aliqua in particulari ex vtili, vel neceſſaria cauſa limitare vel tollere poteſt. Similitèr quamuis Generale ſtatutum Ordinis, vel conſuetudinem diù retentam, & communiter in Ordine approbatam non poſſit auferre; poteſt tamen ex rationabili, vtili, vel neceſſaria cauſa in prædictis omnibus diſpenſare.

Item ex commiſſione, quæ à Definitorio Prouincialis Capituli conceditur Priori Prouinciali, vt poſſit facere omnia, quæ poſſet, & ipſum Definitorium; Prior Prouincialis non poteſt Fratrem aliquem abſoluere à pœnis grauioris culpæ, & ab alijs pœnis, quæ aliàs Prouinciali ex vi Conſtitutionum non conceduntur; ſicut fuit declaratum in Capitulo Romano 1518. declarat. 3.

g Capitula etiam Prouincialia eodem modo infra taxatum numerum dierum terminentur.) Declaramus iuxta Bononienſis Capituli 1564. declarationem, quòd Definitores Capituli Prouincialis ſuam authoritatem vltrà duos alios dies prorogare non poſſunt: ac propterea à die electionis eorum, vſque ad diem quo eorundem expirat authoritas, nunquam ſint

niſi

niſi decem dies; cùm in Conſtitutionibus noſtris hic dierum numerus Generalis Capituli Definitoribus aſſignetur, & habeatur ibidem, quòd Capitula Prouincialia infra prætaxatum dierum numerum terminentur.

C A P. X.

De Capitulo Generaliſſimo.

I.

CApitulum Generaliſſimum non conuocetur niſi quando maior pars Prouinciarum petierit; vel Magiſtro cum media parte Prouinciarũ viſũ fuerit expedire. Prouinciæ verò, quæ petunt, ſcribant cauſas, quare petunt. De his tamen Capitulum Generale non habebit iudicare, vtrum ſufficientes ſint, vel non; ſed tamen ſcribantur, vt Fratres de his ante Capitulum conferre valeant. Priores autem Prouinciales ſinguli cum duobus Socijs à Capitulo ſuo Prouinciali electis à pluribus medietate omnium eligentium, tale Capitulum celebrabunt. Duobus autem annis ante pronuncietur, niſi vrgens fuerit neceſſitas.

I I.

a ANno ab Incarnatione Dñi 1228. conuenerunt Pariſijs in Domo Sancti Iacobi, Priores Prouinciales, vnà cum Venerabili Patre Fratre Iordano bonæ memoriæ Magiſtro Ordinis noſtri ſinguli cum duobus Definitoribus à Capitulis Prouincialibus deputatis: in quos Fratres omnes vota ſua vnanimitèr tranſtulerunt; eiſdem poteſtatem plenariam concedentes, vt quidquid ab eis fieret, ſiue in conſtituendo, ſiue in deſtituendo, mutando, addendo, vel minuendo, de cætero firmum, ac ſtabile permaneret: nec liceret

alicui

alicui quantæcunque authoritatis, aliquid eorum immutare, quæ ipſi ſtatuerunt perpetuis temporibus permanſura.

III.

PRiores igitur præfati cum ſuis Definitoribus, gratiâ Spiritus Sancti inuocatâ, quaſdam Conſtitutiones ad vtilitatem, & honeſtatem, & conſeruationem Ordinis, (præmiſsâ diligenti examinatione) vnanimiter, & concorditèr ediderunt; quas in ſuis locis inter Conſtitutiones alias inſerere procurarunt. *b* Inter alias autem, quasdam voluerunt inuiolabilitèr, & immutabilitèr in perpetuum obſeruari: videlicet de poſſeſſionibus, & reditibus nullatenùs habendis, vel recipiendis, de appellationibus remouendis; & quòd non poſſit per Fratres Definitores Prioribus Prouincialibus, neque per Priores Prouinciales Fratribus Definitoribus, in ſuis Definitionibus in aliquo præiudicium generari.

IV.

QVasdam verò voluerunt ſic immobiles permanere, vt nõ niſi à conſimilibus Capitulis, nouis emergentibus articulis, caſibus, vel negotijs, de ipſis poſſit aliquid pro tempore immutari: videlicet de Conſtitutionibus non faciendis, niſi per tria Capitula Generalia continua fuerint approbatæ: de non equitando, de expenſis non portandis, de carnibus (niſi causâ infirmitatis) non comedendis; ita tamen vt in his pro loco, & tempore Prælato liceat diſpenſare.

a Anno ab Incarnatione Domini 1228.) Declaramus, poſt hoc Generaliſſimum Capitulum, de quo hæc

hæc Conſtitutio ſermonem habet, aliud Capitulum Generaliſſimum Pariſijs itidem ſub eodem Reuerendiſſimo Magiſtro Iordano Anno Domini 1236. fuiſſe celebratum, de quo ſupra mentio facta eſt. Nullum autem aliud Generaliſſimum Capitulum vſque ad hæc tempora celebratum fuit etiam ſi bis, tempore videlicet Magiſtri Vincentij Bandelli, & demùm tempore Magiſtri Sixti Fabri Lucenſis, necnon tertiò, tempore Magiſtri Nicolai Rodulphij indictum fuerit; neutrum tamen celebratum fuit, ſed vtrumque factum eſt Generale Capitulum: & in vnoquoque duobus electis Definitoribus pro Generaliſſimo Capitulo, antiquior poſt longam diſcuſſionem, fuit ad definiendum admiſſus.

b Inter alias autem quaſdam voluerunt inuiolabilitèr, & immutabilitèr in perpetuum obſeruari: videlicet de poſſeſſionibus, & reditibus nullatenùs recipiendis.) Declaramus, quòd propter iſtam Conſtitutionem multa dicta, & ſcripta ſunt, à quàm plurimis viris doctis, & pijs, de quibus mentiò ſupra facta eſt. At inprimis in Trident. Concilio omnis ſcrupulus remouetur, dum in Seſſione 25. titulo de Regularibus capit. 3. *Sancta Synodus concedit omnibus Monaſterijs, & Domibus tàm virorum quàm mulierum, etiam Mendicantium, exceptis Domibus Fratrum Sancti Franciſci Capucinorum, & eorum qui Minores de Obſeruantia vocantur; etiam quibus, aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum; vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quòd ſi aliqua loca ex prædictis, quibus authoritate Apoſtolica ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint; eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit*. De quo ſupra *in hac* 2. diſtinctione *dictum eſt* pag. 165. colum.1.

CAP. XI.

De Viſitatoribus.

I.

a STatuimus, vt quatuor Fratres ad viſitandam Prouinciam in Capitulo Prouinciali, à Priore Prouinciali, & Definitoribus aſſignentur; vel plures, ſecundùm quòd

Capitulo Prouinciali videbitur expedire. *b* Qui exceſſus Priorum Conuentualium, & Fratrum audiant, & emendent, abſque conſtitutione, & immutatione ſtatus Domus. Loca verò ſua vbique tenebunt, niſi in Capitulo, dum ab eis officium ſuæ correptionis exercetur: *c* quod in tribus diebus cõtinuis terminetur. Si quæ autem grauia, & periculoſa inuenerint emerſiſſe à tempore Viſitationis vltimò factæ per Viſitatorem præcedentem, licet correcta fuerint, nihilominus cũ teſtimonio maioris partis Capituli ſtudeant denunciare Magiſtro, & Definitoribus Capituli Generalis, vel Priori Prouinciali, & Definitoribus Capituli Prouincialis, ſi ibi Generale Capitulum non fuerit celebrandum.

I I.

Viſitatores præſentes verbo, absẽtes ſcripto, referre debent Definitoribus Prouincialis Capituli, vel Generalis (cùm in ſua Prouincia celebratur) de his quos viſitauerint Fratribus: ſi in pace continui, in ſtudio aſſidui, in prædicatione feruentes; quæ de eis fama, quis fructus, ſi in victu, & veſtitu, & alijs ſecundùm tenorem inſtitutionum Ordo ſeruetur. Priores autem, ſiue Lectores, & Suppriores, in Viſitatores nullatenùs eligãtur. Quòd ſi quis Viſitator antequam viſitet, vel in ipſa viſitatione in Priorem fuerit electus, & confirmatus, vel mortuus, vel aliàs impeditus; prouideat Prior Prouincialis de alio Fratre qui viſitet loco eius.

a Statuimus, vt quatuor Fratres &c.) Declaramus, quòd Conſtitutio hæc

Bo-

Bononiæ fuit edita 1244. ſed poſtea Bononiæ pariter 1275. facta fuit aliá Cōnſtitutio, quæ *ſupra de Electione Prioris Prouincialis* habetur: quòd videlicet Prior Prouincialis totam ſuam Prouinciam per ſe ſi poterit; vel per idoneos Vicarios teneatur quotannis viſitare &c. Ex qua Conſtitutione patet, Priorem Prouincialem poſſe per ſe, ſine Definitoribus conſtituere Viſitatores, eiſquè committere authoritatem ſuã, iuxta quòd iudicauerit expedire.

Item declaramus, quòd Viſitatores inſtituendi, non debent eſſe iuuenes, ſed antiqui in Ordine, graues, & maturi, qui moribus, & vita probati ſint. Qui in ſuis viſitationibus de iuuenum, ac ſtudentium profectu, quomodo in moribus, & ſcientia ſe gerant, & an Fratres caſtè, & ſine proprio viuant, & ſilentium, ieiunia, abſtinentiam à carnibus, & alia regularia inſtituta obſeruent, debent quàm diligentiſſimè inquirere: & omnia Priori Prouinciali, vel Definitoribus Prouincialis Capituli, fidelitèr exponere; ſicut in pluribus Capitulis Generalibus fuit ordinatum.

Item declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. ordinat. 1. ſic fuiſſe ordinatum: Quoniam per negligentiam Viſitatorum maximè declinat Regularitas, & reformatio retardatur: ordinantes præcipimus ſub pœna abſolutionis ab officijs, omnibus RR. Prouincialibus noſtri Ordinis; quatenus ſemel in anno infallibilitèr per ſe ipſos, vel per alios idoneos Patres experientiâ, & zelo Religionis præditos, viſitent omnes Conuentus, & loca ſuarum Prouinciarum: & quantùm poſſunt obſeruantiam noſtrarum Conſtitutionum inducant. Præſertim verò infraſcripta, in quibus, (vt vidimus,) valdè Religio infirmatur, volumus toto conatu inuiolabilitèr, & penitùs obſeruari.

In primis, vt dicti Viſitatores ſtudeant diligentèr reparationi Diuini cultus, debitæ clauſuræ, & communitati Conuentus; pœnis etiam, & præceptis adhibitis. Diligentèr etiam curent vt vniformitas veſtimentorum, celebrationis Miſſarum, Diuinorumque officiorum, & cunctarum Ordinis cæremoniarum vbique teneatur. Item facient, vt cura non deſit infirmis, quemadmodum habetur ſupra, *capite de Infirmis*.

Item inhibeant vagationes inutiles; Et Rom. 1571. ordinat. 13. ſic dicitur: Ordinamus, & præcipimus omnibus Prouincialibus, & Vicarijs Generalibus Congregationum, & Vica-

Vicariatuum; vt infra quadriennium teneantur Prouinciales quadriennales ſuas Prouincias, ſeu Congregationes, vel Vicarias, & ſingulos ſuos Conuentus, ſaltem bis per ſe ipſos, niſi legitimum impedimentum habuerint, viſitare. Quodnam tamen impedimentum ſit legitimum, à diſcretis Prouincialibus iudicandum eſt. Si autem eorum officium fuerit biennale, ſaltem ſemel Prouinciam, vel Congregationem perſeipſos viſitare teneantur. Quod fuit confirmatum Barcinonæ 1574. confirm. 26. & in vtroque Capitulo nuper relato. Ac Romæ 1571. & 1580. ordinatum, & ſtrictè præceptum eſt omnibus Prælatis, & Viſitatoribus Ordinis noſtri; ne vel pecuniam, vel prætioſa munera à Fratribus, vel Sororibus accipiant: maximè verò ab ijs, qui aut gratiam, aut iuſtitiam ab eis expectant, ſed obſeruetur ab illis conſtitutio Clementis VIII. *de largitione munerum*. Contra hoc autem facientes authoritate Ordinis priuamus eos largitis muneribus, quæ Diuino cultui (quæcunque fuerint) harum ſerie applicamus. Declarantes tales Prælatos in crimen proprietatis incurriſſe, & pœnis à Sacro Tridentino Concilio, & à noſtris Conſtitutionibus ſtatutis ſubiectos eſſe; præter alias pœnas quæ in Conſtitutione Clementis VIII. continentur.

Item declaramus, quòd Viſitatores, & multò magis Prouinciales, in viſitatione admonere debent, & operam dare, vt ordinatio facta in Capitulo Bononienſi 1564. executioni mandetur: videlicet, quòd cæremoniæ omnes, quæ ad Diuinum miniſterium, atque ad alia diuina officia in noſtris Ordinarijs notatæ ſunt, prorsùs obſeruentur; & quòd earum executioni iuuenes incumbant, ita vt eas optimè addiſcant. Et quoniam ex Rubricis noſtris maxima dubia oriri ſolent, curet Reuerendiſſimus Generalis, vt à tribus ab ipſo deſignandis, omnia explicentur, quo in ſacro illo Altaris miniſterio maximè vniformitas inter Fratres noſtros vbique appareat. Sacrarum quoque veſtium, & corporalium, quoad fieri poteſt, eadem ſit forma, & ea munditiès, quæ tantum decet ſacrificium. Et præſertim in Capitulo Ianuenſi 1513. & Neapolitano 1515. ordinat. 6. mandatum fuit vniuerſis Fratribus, vt exhibeant reuerentiam debitam in Miſſis, Sacramento ſanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti: vt ſcilicet ante oris abſterſionem, digitorumq; ablutionem, ſumant ablutionem calicis, faciendam cum vino, & poſtea digitos abluant &c.

At-

Atque vt hoc omninò obſeruetur, Prælati id publicent, & contrafacientes à Viſitatoribus grauitèr puniantur.

b **Qui exceſſus Priorum Conuentualium, & Fratrum audiant, & emendent.**) Declaramus, quòd Viſitatores in ſua viſitatione poſſunt omnes Fratres ad ſuam viſitationem pertinentes ligare præcepto, & in eos ferre excommunicationis ſententiam, quando præcepto non poſſunt veritatem extorquere; ſicut fuit declaratum Perpiniani 1327.

Item declaramus, quòd omnes Fratres ſuis Prælatis, & Viſitatoribus præcipientibus, tenentur etiã ſecreta ſibi commiſſa quæ in periculum communitatis, vel aliarum perſonarum vergunt, reuelare. Quapropter in iuramento fidelitatis continetur, quòd ſerui debeant huiuſmodi ſecreta Dominis reuelare. Prælati ergo præcepto Religioſus obſtringatur ad pandendum tale ſecretum, etiam ſi promiſiſſet ſe non reuelaturum, dicentibus Auguſtino, & Iſidoro: *In malè promiſſis reſcinde fidem*. Quare in Capitulo apud Montem Peſulanum 1283. ordinat. 4. ſic dicitur: Seueriſſimè inhibemus Fratribus noſtris, aliquid ſub ſecreto recipere, quòd vel correctionem impediat, aut vergat in præiudicium, vel periculum Ordinis, vel quarumcunque perſonarum. Quòd ſi quis tale ſecretum receperit, teneatur illud ſuo Prælato, ipſo requirente, fidelitèr reuelare. Et hoc etiam ordinatum fuit Pariſijs 1279. ordinat. 5. Si autem ſecretum illud in confeſſione Sacramentali audiuiſſet, non tenetur, immò nec poteſt ex Præcepto Prælati illud vllo modo reuelare. Quare in Capitulo Mediolanenſi 1278. ordinat. 10. ſic dicitur. Strictiſſimè prohibemus, ne Fratres ſecreta in confeſſione Sacramentali accepta, directè, vel indirectè, nutu, vel ſigno, vel quouis alio modo alijs reuelent. Hæc ibi. Si verò ſecretum eis commiſſum non vergat in præiudicium communitatis, aut alterius perſonæ, & tale ſit quod abſque peccato celari poſſit; nullo modo tenentur, nec debent Prælato percipienti; illud reuelare: ſi enim reuelarent, peccarent frangendo fidem, nam lege naturæ, & promiſſione in Baptiſmo factà obligantur ad ſeruandum ea, quæ ſunt fidei, & charitatis; qualia ſunt illa, quæ & nulli nocent, & ſub ſecreto fidei committuntur.

Item declaramus, quòd ſi Viſitatores, vel Prælati præcipiant Fratribus, vt quæcunque cri-

crimina à Fratribus commiſſa, reuelent, & crimen illud ſit omninò occultum, & nullo modo ad multorum notitiam peruenerit, ac tale ſit, vt nulli noceat niſi committenti; ille qui tale peccatum occultum ſcit, ad hoc ſolum mentem debet intendere, vt peccantis Fratris ſaluti proſpiciat, ſeruato ordine correctionis fraternæ: vt ſcilicet prius eum ſecreto corripiat inter ſe, & ipſum ſolum, poſtea adhibeat duos, vel tres Fratres & tandem ſi ſe non correxerit, dicat Eccleſiæ, id eſt Prælato. Et tale crimen occultum ante correctionem fraternam, non tenetur ſubditus Prælato præcipienti reuelare, quia potiùs Deo, quàm hominibus obedire oportet. Ille tamen qui ſcit tale crimen, ſi firmitèr credit, quòd ille correptus non ſe emendet, immò ex aduerſo in ipſum indignetur; & præterea exiſtimet correctionem illius multò faciliùs eſſe futuram ex admonitione Prælati, qui pius, diſcretus, & ſpiritualis ſit, non habens indignationem, ſeu odium contra illum ſubditum: tunc poſſet etiam non accedente præcepto, crimen illud occultum ei tanquam Patri denunciare: & tunc non dicit Eccleſiæ, quia non dicit ei tanquam Prælato, & Iudici; ſed ſicut perſonæ intendenti ad correctionem, & emendationem proximi, ad quam ſemper debet voluntatem intendere ille, qui denunciat. Secus denunciando peccabit, quia facit contra præceptum Euangelij. Si autem peccatum Fratris, non ita ſit occultum quin aliquibus ſuſpicantibus innoteſcat multis, ex qua notitia multi ſcandalum ſumant; tale quidem peccatum non ſolum nocet committenti illud, ſed etiam multis. Et quoniam multitudinis bonum præfertur bono vnius, debet Prælatus inquirere veritatem, vt vel per pœnam peccantis, vel eius purgationem, & excuſationem, ſcandalum à multitudine auferatur. Et in tali caſu ſubditus, qui ſcit Fratris crimen, tenetur Prælato præcipienti obedire, peccatum illud ei manifeſtando; vt docet Sanctus Thomas quodlibeto primo, articulo 16. & 17.

c **Quod in tribus diebus cōtinuis terminetur.)** Declaramus, quòd Viſitatores primùm debent Priorum, Fratrumque exceſſus audire, atque illa, quæ eis manifeſtantur, ſi alicuius fuerint momenti, in ſcriptis redigere. Nec poteſt eis præfiniri tempus audiendi defectus huiuſmodi, ſed ſatis eſt vt cum diligentia, & ſollicitudine Fratres audiantur ab

cis, vt tempus inanitèr non conteratur. Vt autem audierint Fratres, eos ſeorſim, vel in Capitulo debent corrigere, & hoc corrigendi officium poſt tres dies continuos terminare. Ea autem quæ in ſua viſitatione corrigenda inuenerint, debent Magiſtro, Generalis Capituli Definitoribus (ſi anno illo in eorum Prouincia celebratur) verbo, vel ſcripto denunciare: ſi verò alibi celebretur Priori Prouinciali, & Definitoribus Prouincialis Capituli denuntiabunt.

CAP. XII.

De Prædicatoribus.

I.

a PRouideant diligentiſſimè Priores, ne committant Prædicationis officium, niſi Fratribus ad hoc idoneis; ac moribus, & ſcientiâ approbatis: ne eorum inſufficientiâ, Prædicantium Ordo veniat in contemptum; & vergat in periculum animarum.

Statuimus autem, quòd in qualibet Prouincia à Præſidente, & Definitoribus inſtituantur aliqui viri docti, & zelum Religionis habentes; examinatores, & approbatores omnium eorum Prædicatorum, & Confeſſorum, quos non conſtat manifeſtè eſſe doctos: ita quòd nullus talium (niſi approbatus à duobus eorum in ſcriptis, vel declaratus à Definitoribus in ſcriptis, ſufficiens, & idoneus ad prædicandum, vel confeſſiones extraneorum audiendum,) prædicet populo, etiam in villulis; aut audiat confeſſiones extraneorum ſub pœna carceris; & nihilominus Præſidentes hoc permittentes ab officijs ſuis abſoluantur.

I I.

NVllus aſſumatur ad Prædicationis officium extra clauſtrum, & Fratrum conſortium, infra

fra viginti quinque annos: nec prædicet populo, *b* nec confeſſiones audiat extraneorum ſine licentia Prioris in Capitulo de cõſilio Diſcretorum ſibi data. Illi verò, qui apti ſunt, cùm in prædicationem exire debuerint, eis Socij dabuntur à Priore, ſecundùm quòd moribus eorũ, & honeſtati iudicauerit expedire. Qui acceptâ benedictione exeuntes, vbique (tanquam viri qui ſuã, & aliorum ſalutem procurare deſiderant) religiosè, & honeſtè ſe habeant, ſicut viri Euangelici, ſui ſequẽtes veſtigia Saluatoris: cũ Deo, vel de Deo, ſecum, vel cum proximis vtilitèr loquendo, vitabunt ſuſpicioſi comitatus familiaritatem. Placitis, & cauſis (niſi pro fidei negotijs) non interſint.

I I I.

CVm Fratres noſtri Diœceſim alicuius Epiſcopi ad prædicandum intrauerint, primò (ſi poterunt) viſitabunt Epiſcopũ; vt ſecundùm conſilium eius in populo faciant fructum, quem facere intendunt. Et quandiù in eius Epiſcopatu fuerint, ipſi deuotè obedientes erunt. Prædicare verò non audeat aliquis in Diœceſi illius Epiſcopi, qui ne prædicet, interdixerit ex cauſa rationabili: niſi litteras, & mandatũ habeat Summi Pontificis. *c* Caueant etiam Fratres noſtri, ne (ponendo os in cælum) in ſuis prædicationibus Religioſos, & Clericos ſcandalizent: Sed ea, quæ in ipſis emendanda viderint, obſecrando, vt patres, emendare procurent. *d* Socius autem datus Prędicatori, ipſi vt Priori ſuo obediat.

a Prouideant diligentiſſimè Priores.) Declaramus, quòd cùm prædicationis officium in Eccleſia præcipuum ſit, multiſque priuilegijs do-

 ta-

tatum, vt habetur in cap. *Ex iniuncto* extra *de Hæreticis* & cap. primo ſecundo, extra. *De Exceſſibus* Prælatorum Prædicator in primis, vt dignè prædicet, debet habere ardentem dilectionem, atque in omnibus ſuis ſtudijs, & operibus animarum ſalutem, & ad eam ſuas vires, intendere. Deinde foris debet præſeferre mores Religioſos, vitæque honeſtate, & Chriſtianæ pietatis exemplo populos ædificare. Tandem ſcientiâ, atque intelligentiâ ſacrarum Scripturarum ſatis eruditus eſſe debet, & vtilia potiùs, quàm curioſa docere, ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

Item declaramus, quòd in Capitulo Bononien. 1564. ordinatum fuit, vt in exponendis, & examinandis Prædicatoribus, & Confeſſoribus, magna diligentia adhibeatur: & quòd non niſi in matura ætate ad audiendas ſecularium confeſſiones aliquis exponatur; & quòd iuuenes non ſacerdotes ad prędicandum etiam in villulis non mittantur. Et Prælati qui contrarium permiſerint, grauius puniantur. Et idem fuit confirmatum Romæ 1566. & 1571. & Barcinonæ 1574. & Romæ 1589. inter alias ordinationes authoritate Apoſtolica confirmatas, vna eſt, in qua ſic decernitur. Ordinamus & ſub formali eodem præcepto, eâdemque cenſurâ (videlicet latæ ſententiæ) præcipimus; vt nullus titulo, vel officio Prædicatoris donetur, ſeu Prædicator inſtituatur; niſi ſaltem per completum triennium ſacram Theologiam audiuerit: & à quinque deputatis examinatoribus (qui ipſum concionantē audiuerint, & nedum de litteris, & moribus, ſed de eiuſdē ad prædicandum aptitudine iudicium facere poſſint) idoneus fuerit iudicatus, & approbatus. Cui ordinationi additum fuit, (quod & confirmatum fuit Romæ 1601. confirmat. 5. & Valliſoleti 1605. confirmat. 3.) vt Prædicatores per vota ſecreta approbentur. Venetijs verò 1592. ordinat. 12. ſtatutum fuit, vt in qualibet Prouincia, Congregatione, ſiue Vicaria teneantur Præſidentes illarum reſpectiuè, de grauiorum earundem Patrum conſilio infra vnum menſem ab harum Conſtitutionum publicatione, deputaſſe vnum, vel plures Conuentus, in quo, vel in quibus, à deſignandis Patribus idoneis erudiantur iuuenes de prædicationis officio: præſertim ij, qui ad tale munus exequendum ſunt aptiores; qui debito tempore ad Dei gloriam, ſalutemque animarum prædicantes, iuſtè ſibi nomen Prædicatorum vendicaturi

turi videantur. Et nullus in poſterum Prædicatoris titulo donari poſſit, niſi confecerit curſum Artium, ſacramque Theologiam per triennium audiuerit, caſibus conſcientiæ operam dederit, & in modo concionandi in aliquo Conuentu ad id conſtituendo, iudicio examinatorum per vota ſecreta ferenda in Generali Studio, non parum profecerit; & morum ſit denique religioſorum, vt virum decet Euangelicum. Similiter nullus admittatur ad ſecularium cõfeſſiones audiendas, niſi pariter à quinque examinatoribus (& vbi tot non ſuppetunt idonei Fratres, ſaltem à tribus) aptus atque idoneus fuerit iudicatus. Præcipientes ipſis, Prædicatorum, ſiue Confeſſorum examinatoribus reſpectiuè, ſub eodem formali præcepto, eâdemque excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ; vt per vota ſecreta ſua dantes ſuffragia, excluſo quolibet particulari affectu, ineptos excludant, & aptos admittant.

b Nec confeſſiones audiat extraneorum.) Declaramus, quòd ad confeſſionum audientiam nullus exponi debet, niſi ſit in vitâ, & moribus, & ſcientiâ approbatus: maturus, diſcretus, ſecurus, & in caſibus Sedi Apoſtolicæ, & Epiſcopis reſeruatis, ac etiam alijs ad ſalutem pertinentibus animarum, ſatis eruditus: ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1235. ordinat. 1. Pariſijs 1236. & ibidem 1239. Nec ſecularium confeſſiones, maximè mulierum, ante trigeſimum annum debent audire; ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1244. & Neapoli 1600. & niſi habeant ſpecialem licentiam ab Epiſcopo, & à ſuo Prælato: ſicut fuit ordinatum Budæ 1254. Nec vllo modo debent implicare ſe negotio caſuum de iure Ordinarijs reſeruatorum, vel quos præfati Ordinarij ex rationabili cauſa duxerint eſſe reſeruandos; niſi ex eorum beneplacito, & licentia; ſicut fuit ordinatum Viennæ 1282.

Item declaramus felicis memoriæ Gregorium XIII. viuæ vocis oraculo, & etiam de conſilio Congregationis ſuper Concilium Tridentinum declaraſſe, ac ſtatuiſſe; facultate per *Mare magnum*, & per alia priuilegia conceſsâ, non poſſe Regulares abſoluere à caſibus Epiſcopo reſeruatis. Et ſacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium de ſpeciali mandato Sanctiſſimi Domini noſtri Clementis VIII. iubet omnibus Confeſſarijs, tàm ſecularibus, quàm Regularibus, quorumcunque Ordinum etiam Mendicantium, &

Societatis Ieſu, ne quis eorum ſub prætextu quorumcunque priuilegiorum à Sede Apoſtolica ductorum, quibuſcunque, etiam ſingularibus perſonis, ab vllo ex caſibus dubiè, vel clarè contentis in Bulla Cœnæ Domini, vel aliàs Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, nec etiam à caſibus Ordinarijs reſeruatis, vel reſeruandis quocunque caſu, niſi in mortis articulo, ſine noua licentia à Sede Apoſtolica, vel ab Ordinarijs reſpectiuè obtenta, abſolutionis beneficium impendere audeat. Quam licentiam à ſancta Sede Apoſtolica obtentam, teneantur Ordinarijs oſtendere, etiam ſub pœnâ excommunicationis, priuationis officiorum, & dignitatum, & inhabilitationis ad audiendas confeſſiones; & ad quæcunque officia, & Prælaturas, ipſo facto incurrenda abſque alia declaratione &c. A quibus nonniſi à Romano Pontifice abſolutionem obtinere valeant, & quatenus opus ſit Sanctitas ſua tales facultates nullas eſſe voluit. Sed poſtea eadem Congregatio ſpeciali mandato eiuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri Clementis VIII. ſimiliter viuæ vocis oraculo ſuper ea re habito, ipſum Decretum ita moderatur, & declarat etiam ſub eadem prohibitione: eos tantùm comprehendi caſus, qui in Bulla Cœnæ Domini legi conſueta continentur; ac præterea violationis immunitatis Eccleſiaſticæ, in terminis Conſtitutionis Gregorij XIII. violationis clauſuræ Monialium ad malum finem, prouocantium, & pugnantium in duello, iuxta Decretum Concilij Tridentini, & Conſtitutionem Gregorij XIII. inij cientium manus violentas in Clericos, *iuxta Canonem, Si quis &c.* ac iuris diſpoſitionem: Simoniæ realis ſcientèr contractæ, ac etiam confidentiæ beneficialis. Item omnes caſus, quos ſibi Ordinarij locorum reſeruarunt, ac impoſterum reſeruabunt. In quibus omnibus enumeratis caſibus dumtaxàt, & ſublatâ etiam pœnâ inhabilitationis audiendi confeſſiones, eadem Sacra Cõgregatio vult, & mandat dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere. Et præterea declarat eos Sacerdotes, tàm ſeculares, quàm Regulares, qui aliquo priuilegio in dicto Decreto expreſſo ſuffulti fuerint, poſſe iuxtà eorum priuilegia, indulta, & facultates vſu ante idem Decretum receptas; & quæ ſub alijs reuocationibus non comprehenduntur, tantùm, & non alitèr abſoluere à caſibus in præſenti declaratione non comprehenſis: alijs verò Sacerdotibus talia priuilegia non habentibus, ni-

hil

hil de nouo concedit.

Item in Capit. Rom. 1569. admonit. 1. iuſſu Sanctiſſimi Domini noſtri Pij V. debent omnes Prouinciales facere, vt ex eorum mandato publicetur in Conuentibus Bulla Cœnæ Domini, & omnes Confeſſarij penes ſe habeant exemplar illius, eiuſque tenorem fidelitèr obſeruent: & ſi qui illam non habuerint, confeſſionum audientiâ priuentur. Et Romę 1571. confirmat. 13. id confirmatur, & additur, vt bis anno legatur coram toto Conuentu, & in Sacriſtia affixa maneat. Et Barcinonæ 1574. confirmat. 11. & Venetijs 1592. ordinat. 1. ſtatuitur: vt in ſingulis Sacriſtijs loco patenti pendeant duæ tabellæ, in quarum vna ſit Bulla Cœnæ Domini; in alia verò ſit nota caſuum Summo Pontifici, & Epiſcopis quouis modo reſeruatorum. Et Romæ 1608. ordinat. 21. ſtatuitur, vt cum in actu confeſſionis, vel proximo, pœnitens eleemoſynam dare voluerit, eam non accipiat Confeſſarius, ſed ei ſignificet reponendam eſſe in communi arca Eccleſiæ: & qui contra hoc fecerit, ipſo facto ſit priuatus officio Confeſſarij per triennium, & idem confirmatur Pariſijs 1611.

Item declaramus in Capit. Bononienſi 1564. ex Trident. Concil. ſic fuiſſe ſtatutum: Prælati Ordinis diligentèr attendant omnia, quæ circa Reuerendiſs. Epiſcoporum obſeruantiam à ſancta Synodo fuerunt ſtatuta. Et ſi expoſitos ad confeſſiones, aut promouendos ad Ordines velint examinare; humilitèr pareant; neque ipſis contradicentibus, etiã in Eccleſijs noſtris prædicare præſumant. Et ſi in aliquo horum durius aliquando cum Fratribus noſtris agere videantur, æquo animo ſuſtineant: nec de ea re quæſtiones habeant, vt lites intentent. Cæterùm ſi non ferenda grauamina interim occurrant, conſulatur Reuerendiſſimus Generalis Magiſter, vel illius Prouinciæ ſuperior Prælatus; & ſecundùm eorum conſilium de opportuno remedio prouideatur. Item declaramus in Capitulo Romæ 1612. admonit. 2. ordinatum fuiſſe, vt Præſidentes noſtrorum locorum non permittant Clericos ſeculares habere conciones in Eccleſijs noſtris tempore tùm Aduentus, tùm etiam Quadrageſimæ. Similiter nec permittant Regulares alterius Ordinis, tempore vel Aduentus, vel Quadrageſimæ, vel infra annum regularitèr habere conciones in Monaſterijs Fratrum, & multò minùs Monialium.

c Caueant etiam Fratres noſtri &c.) Declaramus, quòd omnes Fratres noſtri, tùm Priores, tùm Prædicatores, tùm etiam alij, erga Dominos, & Prælatos Eccleſiæ, & verbis, & factis debent obſeruantiam habere, & quoad poſſunt lites in Clericos inferendas vitare: nec quæſtiones, aut cauſas contra eos agere, à quibus ſcandalum, & perturbatio poſſet oriri; ſicut fuit ordinatum in Capitulo Bononienſi 1252. & Viterbij 1268. ordinat. 2. & Florentiæ 1272. ordinat. 2. & Palentiæ 1291. & Pariſijs 1306. ordinat. vltima. Et cùm cauſa ſeruandi, vel non ſeruandi interdictum contingat, vt inter Fratres, & Clericos diſcordia, & diſſenſio oriatur: debent Fratres omnes, integris Dei honore, & priuilegijs Ordinis; matrici Eccleſiæ morem gerere; ſicut fuit ordinatum apud Cæſarauguſtam 1309. ordinat. 11.

d Socius autem datus Prædicatori &c.) Declaramus per hanc Conſtitutionem non dari aliquam iuriſdictionem Prædicatori ſupra Sociū; ſed ſolùm intelligi Socium debere ei tamquam Superiori ſeruire: atque in his, quæ ad perſonam, & ad officium pertinent, ſpontè, ac libenter parere, & obedire, ſicut fuit declaratum Victoriæ 1331.

I V.

STatuimus etiam, ne Fratres noſtri in prædicationibus ſuis *e* dari, vel colligi pecuniam admoneant pro domo, vel aliqua perſona ſpeciali: Nullus Frater audeat quæſtus facere, aut Bullas aliquas prædicare, niſi de licentia Magiſtri Ordinis ſub pœnâ excommunicationis latæ ſententiæ, quā ſedētes pro tribunali proferimus in his ſcriptis; & ſub pœnâ priuationis omnium bonorum eis ab Ordine conceſſorum, & communitati applicandorum.

e Dari, vel colligi pecuniam &c.) Declaramus, quòd cùm Prædicatores debeant ſe tamquam veros Religioſos, & viros Apoſtolicos in omnibus exhibere, & nulli materiam ſcandali præbere, & abſtinere ſe ab omni ſuſpicione criminis: ideò nullo modo debent permittere, vt dum

ipſi actu prædicant, pecuniæ, ſiue pro Domo, ſiue pro aliquacunque perſona colligantur; ne cupiditatis, & auaritię crimine notētur, & prędicationis officium contemnatur. Idem fuit ordinatum Pariſijs 1236. & proindè in multis Capitulis præſertim Sauiliani 1439. ſub pœnâ excommunicationis fuit prohibitū omnibus Fratribus, prætextu cuiuſcunque extranei quæſtus, & indulgentiæ prædicandæ, vagari extra ſuos Conuentus: vel pretium, aut mercedem causâ huiuſmodi prædicationum accipere; vel ad hoc Fratrem alium inducere. Et nihilominus tales Diuini verbi corruptores, qui labe cupiditatis, & quæſtuariâ illuſione ſplendorem noſtræ Religionis offuſcant, officio prædicationis, & bonis ad vſum eis conceſſis, ſtatim priuati ſint: & per annum ad carceres deputentur. Poterunt tamen Prædicatores Conuentus, & Fratres populo commendare, & eis paupertatem, & neceſſitem illorum exponere: atque vt tempore opportuno eis eleemoſynas largiantur, hortari.

V.

STatuimus etiam, vt *f* nullus fiat Prędicator Generalis, antequā Theologiam audierit per tres annos, & niſi ſit maturus, & diſcretus ad negotia Ordinis pertractanda in Capitulis: & niſi in Prouincia illa glorioſè prædicet; ita quòd ſaltem per tres Quadrageſimas in aliqua bona Ciuitate, ſeu terra, ſeu aliquibus bonis Ciuitatibus, ſeu terris prædicauerit. *g* Idem dicimus de Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis non inſtituēdis, qui ſufficientèr in locis ſuæ Inquiſitionis neſciunt prædicare. Quòd ſi ſecus factum fuerit, nullius ſit roboris, vel momenti.

f Nullus fiat Prædicator Generalis.) Declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. ordinatum fuiſſe, vt Prouincialis Capituli Definitores per ſe, vel per alios teneantur examinare eruditionē, tempus, & locum illius, qui petit vt fiat Prædicator Generalis: quantum ſcilicet, & vbi Theologiā audierit. Quòd ſi tempus à Conſtitutionibus taxatum non compleuerit, & idoneus minùs reperiatur; il-

lum

lum præſenti ſtatuto à promotione prohibemus, & promotum de cætero tali priuamus officio, & Salmanticæ 1551. dicitur: Ordinamus, vt in creandis Prædicatoribus Generalibus debitæ conditiones cõtentæ in Conſtitutionibus obſeruentur; quibus, & hanc addimus, quòd ſit ætatis ſaltem triginta quinque annorum. Quòd ſi contrarium fiat, vel factum fuerit, totum decernimus eſſe irritum, & inane. Et Romæ 1589. authoritate Apoſtolica ſub formali præcepto mandatum fuit, vt nullus poſtuletur Prædicator Generalis, qui actus legitimos non fecerit, ac requiſitas conditiones non habuerit, locuſque vacauerit: & ſtantibus æqualibus meritis, & æquali idoneitate, antiquiores iunioribus præferantur, in quorum petitionibus exprimi debet quot annis prædicauerint, & an? atque vbi vacet locus; secùs petitiones illorum non admittantur. Item declaramus, quòd Prædicatores Generales numerum Conuentuum non poſſunt excedere, vt conſtitutio *infra* cap. 16. diſponit, & in Capitulo Veneto 1592. declarat. 5. fuit paritèr ordinatum; ita ſanè, vt in numero Conuentuum, domus Vicariatuum non comprehendantur, vt habetur in Capitulo Romæ 1589. declarat. 2. Et ſi qui modò vltrà prædictum numerum reperiuntur inſtituti, decernitur eos non eſſe Prædicatores Generales, ac eorum gratijs, & priuilegijs non poſſe vti. Hi tamen in decedentium locum gradatim ſuccedent ſecundùm ordinem ſuarum inſtitutionum, ſemper tamen habitis requiſitis. Item Romæ 1537. ſic habetur: Ordinamus in toto Ordine, vt Lectores, & Baccalaurei, vel Præſentati fieri non poſſint Prædicatores Generales: & qui modo tales exiſtunt, volumus eos tali munere eſſe priuatos; quemadmodum re ipſa, ac de facto priuamus.

g Idem dicimus de Inquiſitoribus.) Declaramus, quòd Inquiſitoris officium non eſt committendum, niſi Fratribus maturis, Religioſis, diſcretis, eruditis cuilibet negotio idoneis, atquè ad tam ſalubre officium exercendum aptis, ſicut fuit ordinatum Argentinæ 1358. Inquiſitores autem non exercentes actu Inquiſitionis officium, vel non actu occupantes ſe in illo, ſubiaceant poteſtati, & obedientiæ ſuorum Priorum Conuentualium, quorum obedientias tenentur re ipſa adimplere eo modo, quo alij Fratres: atque etiam frequentare Chorum, & alia officia more cæterorum Fratrum

trum exercere; nec debent à Conuentu abſque licentia Prælatorum exire. Præſidentes etiam Conuentuum tenentur ipſis Inquiſitoribus dare Socios diſcretos, prouidos, honeſtos, atque idoneos ad eorum officia exequenda. Et Inquiſitores tenentur, ſicut cæteri Fratres accedere ad Capitula, ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1275. & 1285. Quod ſi quis Inquiſitor fuerit electus Prior confirmari non poteſt, niſi Sacra Congregatio Sancti Officij conſulatur. Item tenentur de perſonalibus, ſingulis annis reddere rationem ſuo Priori Conuentuali, vti iam ſupra pag. 95. column. 1. dictum eſt.

CAP. XIII.

De Itinerantibus.

I.

a EVntes ad Prædicationis officium exercendum, vel aliàs itinerantes; aurum, & argentum, pecuniam, aut munera (excepto victu, & neceſſarijs indumentis, & libris) nec accipient, nec portabunt. Si quis autem aliquid acceperit de prædictis teneatur Prælato ſuo) cùm redierit liberè præſentare. Fratres autem non recipiant à mulieribus munuſcula, nec dent: maximè Confeſſores. Item *b* Fratres non ſint diſpenſatores alienarum rerum, nec pecuniarum; nec extraneorum depoſita recipiant, niſi librorum, aut paramentorum eccleſiaſticorum.

a Euntes ad Prædicationis officium exercendum, vel aliàs itinerantes, aurum, & argentum &c.) Declaramus, hæc omnia ita eſſe intelligenda; vt non fiant ſine licentia Prælatorum, iuxta id quòd ſupra *cap. de grauiori culpa* dictum eſt: ſicuti fuit declaratum Romæ 1558. & ibidē 1589. ſic fuit diſpoſitum. Admonemus omnes, & ſingulos Fratres ex Prouincijs Indiarum aduenientes, vt rationem ſemper habeāt Apoſtolici Breuis editi à Pio IV. die 12. Augusti Anno 1562. infraſcripti tenoris. *Mandamus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, quòd nullus Frater, vel Religioſus cuiuſuis dignitatis,*

tis, gradus, vel conditionis exiſtat, ab Indijs, alijſque partibus regrediens, pecunias vltrà quàm viatico ſuo veriſimilitèr neceſſariæ fuerint, aſportare præſumat: omneſque pecunias per eos aſportandas, antequam naues aſcendant Superiori ſuo in partibus illis exiſtenti denunciare, oſtendere, literaſque taxationis viatici huiuſmodi ab eo recipere teneantur.

b Fratres non ſint diſpenſatores alienarum rerum &c.) Declaramus, quòd (ſicut iam ſupra in Prologo Conſt. pag. 8. col.2. inſinuatum eſt) Fratres non poſſunt ſuſcipere commiſſiones cauſarum, arbitria, ſiue iudicia, ſiue executiones teſtamentorum, vel diſpenſationes aliarum rerum, niſi eis authoritate ſui Ordinis, vel alicuius Superioris commiſſa ſint, vt dicit Sanctus Thomas *quodlibeto* 3. quæſt. 6. art. 1. cùm quo conſentit gloſſa in cap. *Non dicatis* 10. qu. 1. vbi dicitur, *Religioſos non habere velle, neque nolle, niſi quando eis actus aliquis à lege, vel à Superiore permittitur*. Et de hac re fuerũt expreſsè prohibiti Fratres noſtri in Capitulo Pariſijs 1234. ordinat. 2. & Bononiæ 1252. ordinat. 6. & Coloniæ 1301. & in multis alijs Capitulis. Atq; hoc ideò, quia ex talibus odia, damna, & ſcandala Ordini, ac Fratribus oriri ſolent. Hac etiam re prohibentur de iure communi Religioſi omnes 16. quæſt. 1. cap. *Monachi*, & cap. de præſentium, vbi dicit gloſſa, *Religioſum, niſi ex Superioris licentia iudicem, vel arbitrum, vel Aduocatum eſſe non poſſe*. Abbas autem, ſiue Prælatus benè hæc facere poteſt ſine licentia, vt ſentit *gloſſa* prima *in Clementina* Religioſus, & Bonifacius VIII. in priuilegio, concedit, vt Magiſter Ordinis, & Priores Prouinciales, ac etiam dicti Ordinis Fratres inferiores, ex licentia eorum, vltimas voluntates, & teſtamenta quorumcunque, qui ab eis hæc requiſierint, ac eos deſignauerint; exequi poſſint, & debitæ executioni mandare: Item cùm ex litigioſis, & arduis, ac per ſe odioſis cauſis frequentèr perturbationes, ac ſcandala oriantur: volumus, ac diſtrictè prohibemus aliquem Fratrem de cætero huiuſmodi cauſas aſſumere, neque matrimonijs procurandis, ſeu etiam magnis arduiſque negotijs pertractandis vllo modo implicari ſine Prioris Prouincialis ſpeciali licentia. Contrarium autem facientes à Prioribus Prouincialibus acriùs, & ſeueriùs puniantur; ſicut fuit ordinatum apud Treuerim 1266. Argentinæ 1307. & Metis 1313.

Præ-

II.

PRædicatores, vel itinerantes, cùm in via exiſtunt, officium ſuum dicant, prout ſciunt, & poſſunt: & ſint contenti officio Eccleſiarum, ad quas quandoque declinãt. *c* Fratres autem viatores litteras teſtimoniales ſecum deferant, & in Conventibus ad quos declinaverint, de exceſſibus ſuis corrigantur. *d* In quacumque autem Prouincia Fratres itinerantes deliquerint, Prior Prouincialis, vel Conuentualis, ſeu eorum Vicarij, Supprior, & Viſitator, & cæteri, in quorum terminis inuenti fuerint; corrigendi ipſos ſicut Fratres ſuos liberam habeant facultatẽ. *e* Prior in Ordine, ſit Prior in via; niſi fortè Prædicatori adiungatur, vel cùm egrediuntur, Prior alitèr ordinaverit de eis.

c Fratres autem viatores litteras teſtimoniales ſecum deferant.) Declaramus, quòd cùm ex nimio, & inordinato Fratrum diſcurſu, diſpendia, & perturbationes, ac diſtractiones plurimæ oriantur, regularisque obſeruantia plurimum relaxetur: Patres noſtri huiuſmodi diſcurſus inutiles, atque vagos compeſcendos, & ſubtrahendos curauerunt; atque id in multis Capitulis voluerunt, ſtatueruntque debere inuiolabiliter obſeruari. Et Priores Conuentuales, eorumque Vicarij, Fratres eorum Conuentibus aſſignatos, vltra terminos eorundem Cõuentuum, ideſt vltra dietam (vt declaratur in Capit. Romano 1569.) licentiare non audeant: niſi causâ grauis infirmitatis ipſorum, vel ſuorum parentum, vel etiam euitandi graue ſcandalum Ordinis, vel propter euidentem neceſſitatem, vel vtilitatem Conuentuum, ſiue etiam ſingularium Fratrum; & tunc ex diſcretorum conſilio talis licentia concedatur. Qui verò huiuſmodi licentiam obtinent, Conſtitutionem de litteris teſtimonialibus deferendis, & præſentandis obſeruent; in quibus & cauſa ipſius licentiæ generaliter, vel peculiariter, & terminus itineris exprimantur. Quicumque autem Prior, vel ejus Vicarius prædicta non ſeruaſſe

uaſſe repertus fuerit, teneatur infra quindenam in pane, & aqua triduo abſtinere; ita ſanè vt talis pœnitentia ſit Conuentui manifeſta: quam ſi (abſque cauſa infirmitatis) non peregerit, à Prouinciali, vel eius Vicario ſtatim, vt ipſi de exceſſu legitimè conſtabit, à ſuis officijs abſoluatur. Fratres verò, qui ad quoſcumque Conuentus ſine huiuſmodi litteris teſtimonialibus perrexerint, à Prioribus,& Supprioribus eorundem Conuentuum, ad quos peruenerint, noſtrâ authoritate ad vnum annum voce priuentur; & pœna grauioris culpæ eis imponatur: & Conuentui de quo ſunt, quòd talis pœna eis impoſita ſit, litteris peculiaribus ſignificare teneantur: & ſi hoc facere neglexerint, à ſuis officijs abſoluantur, & poſt abſolutionem ſint ipſo facto ad vnũ annum voce priuati; ſicut fuit ordinatum Placentiæ 1310. & apud Carcaſſonam 1312.& apud Montem Peſulanum 1316. ordinat.2. Et in Capitulo Romano 1558. ordinatum fuit, vt nullus Prior Prouincialis, vel Conuentualis, nullusque Præſidens ſub pœna grauioris culpæ Fratres recipiat fugitiuos, & vagos ſine illorum Prouincialis licentia: niſi quantum, non quidem ſpecies fictæ pietatis, ſed vera neceſſitas infirmitatis religioſam exigit charitatem. Item declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536.ordinatum fuiſſe, vt ſi itinerantibus domos ſecularium adire, & in eis commorari opus fuerit; nunquam eis, niſi cum Religioſo ſocio, & adire liceat, & commorari.

Et in Capit. Romano 1589. ordinatum fuit, vt Fratres exeuntes de terminis ſuorum Conuentuum litteras teſtimoniales ſemper deferant, alioquin non recipiantur. Quod & fuit confirmatum Bononiæ 1564. ordinat. 3. & additum; quòd Prælati litteras teſtimoniales Fratrum ad eos peruenientium legere teneantur. Similitèr, quòd nullus ſine ſui Prælati licentia à ſuo Conuentu recedat, etiam causâ eundi ad Superiorem, ſub pœna grauioris culpæ:quam tamdiu perſoluet, quamdiù extra Conuentum ſine licentia fuerit cõmoratus. Et in Capitulo Romano 1580. ordinatum fuit, quòd nullus Frater Ordinis noſtri, è ſuo Conuentu, vel Prouincia ſine dimiſſorijs litteris egrediatur; & quòd Superiores, ad quos huiuſmodi Fratres ſine licentialibus litteris venerint, eos in carceribus includant, & penitùs ad ſuas Prouincias,ſuoſque Conuentus redire compellant. Quod fuit confirmatum in ſequenti Capitulo Romano 1583. hoc inſuper

per addito; quòd Præſidentes Conuentuum ſub pœna abſolutionis ab officio tales fugitiuos retinere non audeant. Et tandem Romæ 1589. ſic dicitur: Admonemus etiam, qualiter Sanctiſſimus D. N. Sixtus Papa V. ſua conſtitutione, & declaratione anno ſuperiori editâ, prohibuit expreſsè; ne quis Regularis ex vna Prouincia ad aliam, ſiue ex vno ad aliud eiuſdem Prouinciæ Monaſterium, Domum, vel locum ad habitandum, vel tanquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus diuertere poſſit: niſi à Superiore illius loci, vbi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis deferat, & exhibeat: vel niſi ita ſit cognitus, vt nulla omninò de eius perſona dubitatio, vel ſuſpicio oriri poſſit. Et illi, qui huiuſmodi Regulares ſine licentia in ſcriptis aduenientes etiam ob cauſam pietatis, vel hoſpitalitatis receperint, eo ipſo ab eodem Sanctiſſimo D. N. priuantur, & in perpetuum priuati declarantnr voce actiuâ, & paſſiuâ: necnon officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcumque per eos obtentis; atque indigni, & inepti ſint ad alia in poſterum obtinenda: præter id quòd ſæpiùs in multis Capitulis ordinatum fuit, ne quis Frater adueniens ſine licentia, poſſit à Prælatis recipi, vel detineri, niſi in carceribus; vt punitus ad ſuum Conuentum, & Prouinciam remittatur. Quod quidem omnibus Prælatis, & Conuentuum Præſidentibus ſub pœna abſolutionis ab officio mandatum fuit. Ordinamus preterea mandantes omnibus Fratribus Ordinis noſtri ſub pœna grauioris culpæ, ne quis extra terminos ſuæ Prouinciæ, vel Conuentuum prædicet, aut in noſtris, aut in Eccleſijs alienis: & ne etiam quęſtum faciat, ſine licentia Magiſtri Ordinis, aut Patris Prouincialis, aut Prioris locorum; in quorum terminis prædicare, aut quæſtum facere voluerit. Quæ ordinatio aliàs facta in Capitulo Auenionenſi 1561. & Bononienſi 1564. confirmata fuerat.

d In quacumque autem Prouincia Fratres itinerantes deliquerint &c.) Declaramus, quòd Fratres viatores, & hoſpites, Præſidentibus Ordinis, ad quos perueniunt, ratione iuriſdictionis ſubijciuntur: qui & eorum malefacta non ſolùm ibi, ſed etiam alibi commiſſa caſtigare, & punire poſſunt, & debent; quia in ſuo crimine plectitur quis, vbi inuenitur, Can- *Vbi de crimine agi oportet*, lib. 1. vbi gloſſa allegat illud: *Vbi te inuenero, ibi te iudicabo*. Et de hoc habetur gloſſa

gloſſa 3. quæſt. 6. cap. 1. ſicut fuit declaratum,& in Capitulo Romano 1336. quòd exiſtentes in pœna grauioris culpæ in vna Prouincia, non poſſunt in alia abſolui, etiamſi in illa fuerint aſſignati.

e Prior in Ordine ſit prior in via.) Declaramus, quòd per hanc Conſtitutionem Priori in Ordine, (niſi Prælatus ſit) nulla datur in via ſupra ſuum ſocium iuriſdictio; ſicut fuit declaratum Victoriæ 1331.

IV.

f NVllus Frater vadat ad Curiam, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis: ſed mittatur nuntius ad Frarres, qui ſunt ibi, vel per aliquem alium (prout melius fieri poterit) negotium procuretur. *g* Prior Priorem ſuperuenientem honoret: ſed & hoſpes per Ciuitatem ſine conſilio eius non diſcurrat, nec moram faciat.

f Nullus Frater vadat ad Curiam.) Declaramus, in Capitulo Pariſienſi 1245. ſic fuiſſe ordinatum: Caueant diligentiſſimè Fratres noſtri, ne quis eorum accedat ad Curiam ſine licentia Generalis Magiſtri: qui verò ex licentia ipſius iuerint, vadant pedeſtres, ſecundùm ſtatuta Ordinis; & litteras ſecum deferant, cauſas, & negotia, propter quæ vadunt plenè continentes. Et in Capitulo Placentino 1310. ſic dicitur: Præcipit Magiſter Ordinis in virtute ſanctæ obedientiæ ex Definitorum conſilio, & aſſenſu: vt nullus Fratrum ad Curiam Romanam vadat, vel è ſuo Conuentu cum intentione eundi ad Curiam iter capiat, etiam cauſâ procurandi negotia Ordinis, abſque ipſius Generalis Magiſtri peculiari licentia. Quod ordinatum fuit in Capitulo Romano 1601. & ibidem 1608.denunt.9. fuit denunciatum: felicis recordationis Clementem VIII. amplo Decreto Superioribus mandaſſe, ne permittant Fratrem guẽpiam Romam venire; niſi prius à Generali dumtaxat licentiam in ſcriptis impetrauerit. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit, voce actiuâ, & paſſiuâ ad biennium priuatus exiſtat; ſubiturus etiam alias, arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia aduerſus eos, qui ſupradictos admiſerint,& receperint

perint, ſine vlla exceptione locum habeant. Inter pœnas autem arbitrarias hanc idem Sanctiſſimus expreſſit, vt huiuſmodi Fratres in carceribus per ſex menſes detineantur: prohibetque huiuſmodi pœnam poſſe ab eorum Superioribus remitti; cùm earum diſpenſationem & relaxationem Sua Sanctitas ſibi reſeruauerit. Similiter in Capitulo Placentino 1310. ordinat. 12. præcepit Magiſter Ordinis in virtute ſanctæ obediẽtiæ ex Definitorum conſilio; vt nullus Frater accedat ad Curias Regum, ſeu Dominorum, Legatorum, ſeu ſecularium Principum, Poteſtatum, vel Baronum ob cauſas litigioſas, & propter negotia quæcumque procuranda, quæ per ſe ſecularibus odioſa ſint: qui autem contra hoc feciſſe comprehenſus fuerit, priuetur omni voce; & præterea pœnis alijs grauioribus puniatur: & hoc idem fuit ordinatum Carcaſſonæ 1312. ordinat. 13. & Bononiæ 1285.

Item Perpiniani 1327. & apud Claromontem 1339. declaratum fuit: quòd quilibet Frater ad ſuum Prouincialem ſine licentia ſui Prioris, vel ad Magiſtrum Ordinis ſine licentia ſui Prouincialis accedens; niſi recto tramite, ſed ex aduerſo ſolus vagando, & hinc & inde curſitando iter habeat, tanquam apoſtata iudicandus, & in carcerem includendus eſt.

g Prior Priorem ſuperuenientem honoret, &c.) Declaramus, quòd tùm Prior, tùm alij Fratres, qui hoſpites ſunt, & peregrini, ſub iuriſdictione, & obedientia illius Prioris ſunt, à quo in ſuo Conuentu hoſpites recipiuntur: atque adeò eius ordinationibus, & mandatis ſunt ſubiecti; nec debent abſque illius licentia è Conuentu exire, ſeu per villam, vel Ciuitatem pergere: vt Valentiæ 1596. confirmat. 5. ordinatum fuit, & Romæ 1601. confirmat. 3. confirmatum, vt hoſpites legi Depoſiti ita ſubiecti ſint; vt ſi poſt ſextum diem in Conuentu aliquo moraturi ſunt, teneantur quamlibet ſummam pecuniarum in communi Depoſito illius Conuentus reponere, nec ſine licentia Prælati illius, pro negotijs quibuslibet expendere. Debet etiam aduenientem Priorem humanè benignèque recipere, eumque præ cæteris honorificè tractare; quia qui benè præſunt, duplici honore digni ſunt. Sed & ſi contingeret alienæ Prouinciæ Priorem Prouincialem in Refectorio comedere, abſente Præſidente Prouinciæ, Prior Conuentus debet illi dare locum nolę: cùm ille non ſit locus iudicij, ſed di-

dignitatis ; vnde & Abbatibus, & Epiſcopis datur, ſicut fuit declaratum in Capitulo Ianuenſi 1513.

Item in Capitulo Viennenſi 1282. ſic fuit ordinatum: Cùm ex inſinuatione terminorum, & limitum aliorum Conuentuum, & Prouinciarum, perturbationes, & ſcandala oriri ſoleant: Magiſter Ordinis ex conſenſu Definitorum Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, cæteriſque Fratribus ſtrictè iniungit; vt limitationes factas inter vnam Prouinciam, & aliam, & inter Conuentum, & Conuentum ſummâ, & exactâ diligentiâ obſeruari ſtudeant: & Fratres quoties oppoſitum fecerint, toties pœnæ grauioris culpæ ſubijciantur; & quidquid infra limites alterius Prouinciæ, vel alterius Conuentus acquiſierint, teneantur ſtatim Conuentibus, in quorum præiudicium quæſtum fecerint, abſque vlla dilatione reſtituere. Et Treueris 1249. ſic dicitur: Strictè prohibemus Fratres vnius Prouinciæ audere infrà terminos alterius Prouinciæ quæſtum facere, vel ibidē (niſi fortè tranſeundo, vel iter agendo) prædicare, abſque licentia Prioris Prouincialis, vel Conuentualis, ad quos ſpectant prædicti termini: quòd ſi contrarium fecerint, grauius puniantur. Et hoc idem fuit confirmatum Romæ 1605. ordinat. 23.

V.

h FRatres Minores, ſicut & noſtri charitatiuè, & hilaritèr recipiantur; & ſecundùm facultatem Domus piè, & honeſtè procurentur. Quicumque autem Prior Prouincialis ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel Frater alius quicumque, ſine licētia Prioris Prouincialis, *i* Archiepiſcopatum, vel Epiſcopatum receperit; (niſi per talē obedientiam cogatur, quam tranſgrediendo peccaret mortalitèr) ipſum præſenti ſtatuto ſuffragijs, ſocietate, ac omnibus beneficijs Ordinis, tàm in morte, quàm in vita priuamus.

h Fratres Minores, ſicut & noſtri charitatiuè, & hilaritèr recipiantur.) Declaramus, quòd Priores, & Fratres noſtri omnes diligentiſſimè curare debent, vt amorem

rem maximum erga Fratres Minores ſemper,& vbique habeant, & corde conſeruent: ore eos laudent, opere beni-gniſſimèque recipiant, humaniſſimèque tractent; & de pace cum eis habenda quantùm poſſunt ſolliciti ſint, qui autem contrarium auſi fuerint, grauitèr puniantur. Et caueant Fratres, vt neque inter ſe, neque cum alijs quantumcunque familiaribus, de ipſis minus benè loquantur. Si qui verò amicitiæ, & familiaritatis ſpecimen præſeferentes, mala de prædictis Fratribus retulerint, Fratres noſtri non ſint faciles ad credendum: quin potiùs eos quantùm poſſunt excuſare conentur. Quòd ſi fortè ipſi Fratres Minores de nobis male loquendo, nos quandoque prouocauerint; tamen nullo modo publicè cùm eis contendamus, ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1236. & 1256. & valentiæ 1647. ordinat. 18.

Item in Capitulo Mediolanenſi 1255. & Pariſienſi 1256. ordinat. 16. ſic fuit ordinatum: Fratres ſolliciti ſint, vt humanitèr excipiant hoſpites, & charitatiuè tractent, præſertim venientes ex Prouincijs extraneis, quibus omnia, quæ eis opus fuerint, vt neceſſitates itineris poſtulabunt, prouideant, & adminiſtrent; eiſque conſulant, & ferant auxilium, quòd ad alios Conuentus tranſire poſſint, maximè ex his locis, in quibus ſit tranſeundi difficultas.

i Archiepiſcopatum, vel Epiſcopatum receperit.) Declaramus, quòd ſolus Magiſter Ordinis, & Prior Prouincialis, non autem eorum Vicarij licentiam dare poſſunt recipiendi Epiſcopatũ, non obſtante ordinat. Capit. Generalis Treuerenſis 1289. declarat. 2. vbi etiam Vicarijs Magiſtri Ordinis, & Priorum Prouincialium tribuitur, quòd poſſint dare licentiam recipiẽdi Epiſcopatum. Tamen hæc facultas, ex authoritate Apoſtolica ſolis Magiſtris Ordinis, Prioribus Prouincialibus fuit reſeruata: prout Innocentius IV. Clemens IV. & Nicolaus IV. in priuilegio conceſſo Ordini noſtro ſic dicunt. *Prohibemus, ne quis Frater Ordinis veſtri, ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, aut Prouincialis, aut mandato Sedis Apoſtolicæ, electioni, aut poſtulationi ad quamcumque dignitatem extra Ordinem de ſe factæ audeat conſentire: decernentes irritum, & inane quidquid ſecùs contigerit attentari.*

V I.

k FRatres, noſtri Ordinis Epiſcopis, vel alijs quibuſcumque perſonis extra Ordinem aſſignatos, qui in ieiunijs, & abſtinentijs, victu, & veſtitu ſtatuta Ordinis non ſeruant; ſuffragijs, & beneficijs Ordinis tàm in morte, quàm in vita priuamus: quouſque ſuper huiuſmodi exceſſu adeò dignè ſatisfecerint, quòd per Magiſtrum Ordinis, vel Prouincialem ſuum ad huiuſmodi ſuffragia reſtitui mereantur.

k Fratres, noſtri Ordinis Epiſcopis &c.) Declaramus, quòd Priores Prouinciales in ſuis Prouincijs debent Epiſcopos ex Ordine noſtro aſſumptos admonere, vt ſecundùm Ordinis inſtituta, veſtibus, calceamentis, ieiunijs, & abſtinentijs alijſque rebus vtantur, quæ Epiſcopali officio non inferunt impedimentum: alioquin eis non concedant Fratres in munus Socij, & conceſſos reuocent; ſicut fuit ordinatum in Capitulo apud Montem Peſulanum 1247. ordinat. 2. Et in Capitulo Metis 1313. ſic fuit ordinatum: Cùm ex Fratrum Ordinis noſtri promotione ad incertos, & vagos titulos Epiſcopatuum, idem noſter Ordo in contemptum adducatur: diligentèr caueant Priores Prouinciales, ne propter cuiuſuis preces, & petitionem, alicui Fratri licentiam dare præſumant; Magiſtro Ordinis, vel Prouinciali Capitulo inconſulto. Nec talibus Epiſcopis, vel alijs quibuſcumque, vllos ex Ordine noſtro Socios, niſi diſcretos, & maturos, moribuſque probatos concedant. Si qui autem Epiſcopi Ordinis noſtri inuenti fuerint, qui minùs honeſtè in detrimentum, & præiudicium Ordinis viuant; Socios eis aſſignatos ſtudeant, quàmprimum ad Ordinem reuocare.

Item Biſuntij 1353. ſic habetur. Declaramus, & denunciamus vniuerſis Fratribus noſtri Ordinis, Dominum Papam noſtrum publicè, & manifeſtè denunciaſſe, quòd Capellani honoris Domini Papæ, aliorumque Prælatorum nullam exemptionem habent à Superioribus ſuis: ſed Magiſter Ordinis alijque Prælati poſſunt contra tales Capellanos procedere, illos corrigere, ad clauſtrũ redu-

reducere, & ſi opus fuerit, arreſtare. Idem dicimus de Fratribus, qui Regibus, Prælatis, Domicellis, atque alijs Eccleſiaſticis perſonis aſſignati ſunt; qui cùm deliquerint, ac minus honeſtè ſe geſſerint, à ſuis Prælatis pœnâ plectantur, & reducantur ad Ordinis diſciplinam: & in eorum locum eiſdẽ Eccleſiaſticis perſonis alij maturi, atque honeſti Fratres tribuantur. Et Bonifacius IX. in priuilegio Ordini conceſſo, ſic dicit: *Statuimus, & ordinamus, vt omnes, & ſinguli Fratres Ordinis Prædicatorum Apoſtolicæ Sedis Capellani præſentes, & futuri, perindè ſuis Superioribus, eorumque correctioni in omnibus, & per omnia ſubiecti ſint; ac ſi prædictæ Sedis Capellani non eſſent: non obſtantibus exemptionibus, alijſque quibuſcumque priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & litteris Apoſtolicis Capellanis dictæ Sedis coniunctim, vel diuiſim ſub quauis forma, vel expreſſione verborum à dicta Sede conceſſis, vel in poſterum concedendis.* Hæc ille: Et in Capitulo Bononienſi propter Concilium Tridentinum, ſic ſtatutum fuit: Nullus Fratrum noſtrorum alicuius Principis, vel Epiſcopi, vel Communitatis, ſiue etiam cuiuſuis alterius perſonæ obſequio ſe ſubijciat, vel legendi, ſiue prædicandi officio, ſine ſui Prælati licentia ſuas operas locet: ſecùs tanquam inobediens, & proprietarius pœnâ plectatur. Neque cuiquam liceat abſque licentia Pręſidentis recedere à Conuentibus ſuis, etiam causâ adeundi Superiorem, niſi cùm ab illo fuerit euocatus. Quòd ſi quis contra hoc fecerit tamdiù pœnæ grauioris culpæ ſubiaceat, quamdiù ſine licentia extrà Conuentum fuerit commoratus. Illi verò, qui ſtudiorum causâ ad Vniuerſitates mittuntur in quibus ſunt Conuentus Ordinis noſtri in ipſis dumtaxàt habitent; ſecùs omni gradu acquirendo habeantur indigni, & inſuper Prælato eiuſdem Conuentus cauſa iuſtè cognita, pœnâ plectantur.

VII.

FRatres verò noſtri Ordinis, cum fuerint ad aliquam Eccleſiam, vel dignitatem extra Ordinẽ ad ſui inſtantiam à Sede Apoſtolica pronunciati; *I* ipſo facto ſint ab omni præſidentia, & officio intra noſtrum Ordinem ſibi commiſſo abſoluti: à quibus eosdem tenore præſentium, abſolutos eſſe de-

decernimus. Alij verò, qui ſine ſui inſtantia, ſunt ſimilitèr pronunciati, niſi infra quatuor dies à notitia dictæ pronunciationis ſibi factæ, ipſi publicè renunciauerint, & per publicum inſtrumentum; ſimili modo, vt præfertur abſoluti exiſtant. Præcipientes omnibus, & ſingulis Fratribus præſentibus, & futuris, quatenùs nulli prædictorum obedire præſumant, vel audeant quoquo modo. Fratres noſtros beneficiatos, vel etiam habilitatos ſolummodò ad beneficia, inhabiles reddimus ad prælationem, ſeu ſuperioritatē in Ordine noſtro. Nec aliquis eorum paſſiuam, vel actiuam vocem quomodolibet in Ordine habere poſſit, niſi ante beneficio, & habilitationi renunciauerit: ita quòd renunciatio ſit legitimè acceptata inſtrumento teſtante. Renunciatio autem cum regreſſu, aut quacumque reſeruatione fructuum, niſi huiuſmodi fructus merè, & integralitèr proueniant ad noſtrorum vtilitatem Conuentuum; & non tantùm alicuius particularis perſonæ; non acceptetur, nec alicuius momenti habeatur.

l Ipſo facto ſint ab omni præſidentia, & officio intra noſtrum Ordinem, ſibi commiſſo, abſoluti.) Declaramus, quòd non ſolum illi, qui ſiue ad ſui; ſiue ad aliorum inſtantiam pronunciantur deſignati ad aliquam dignitatem extra Ordinem, ſunt ipſo facto ab omni præſidentia, & officio Ordinis abſoluti: verùm etiam illi, qui per litteras Apoſtolicas, quodcumque Eccleſiaſticum beneficium, vel Capellaniam aliquam obtinuerint; nec actiuam, vel paſſiuam vocem habere, nec in Conuentibus reſidere, nec in eis cameras obtinere poſſunt ſine licentia Magiſtri Ordinis. Et idem dicimus de alijs prouectis ad Eccleſias titulares, vel ad quaſcumque Eccleſiaſticas dignitates; ſicut Sixtus Papa Quartus in *Bulla aurea* declarauit. Item in alio Breui eiusdem Papæ Sixti recepto in

Cap.

Cap. Peruſino 1478. ſic habetur: *Nos, qui & ſcandala amputare, & quietem dicti Ordinis Prædicatorum præſeruare deſideramus: declaramus, quòd Fratres prædicti Ordinis ad beneficia habilitati, donec beneficia ſint conſecuti, actiuam tantùm vocem in dicto Ordine habent: quamprimum verò aliquod beneficium obtinuerint; etiam actiuam vocem ammittant, & neutra in dicto Ordine, vti poſſint; non obſtantibus quibuſcumque contrarijs.* Hæc ille. Et in prædicto Capitulo ſic dicitur: Statuimus, & ordinamus, quòd Fratres, qui licentiam habent exercendi Diuina officia extra Ordinem, quamdiù extra Ordinem ſic exercuerint, nec cellam, nec actiuam, vel paſſiuam vocem in Conuentibus eiuſdem Ordinis habere poſſint. Nec Conuentus ſit eis in aliqua re obligatus, niſi ſuffragijs in morte: & hoc idem fuit antea ordinatum Venetijs 1357.

Item in Capitulo Romano 1525. ſic ſtatutum fuit: Ordinamus, vt Fratres manentes extra Ordinem ſine Superiorum licentia, ſi poſtea ad eundem Ordinem, etiam ex Superiorum licentia redierint; non poſſint habere infra decennium aliquod prælationis, vel Vicariatus officium, ſine expreſſa licentia Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis in ſcriptis obtenta. Et in Capitulo Romano 1508. ſic habetur. Fratres aliarum Prouinciarum niſi per trienniũ fuerint in Prouincia, aut aliàs habeantur cogniti, Conuentibus, aut locis non præficiantur, nec Magiſtri Nouitiorum, nec Sacriſtæ fiant, nec ſimiles adminiſtrationes eis committantur. Et Romæ 1553. ſic dicitur: Admonemus omnes, & ſingulos Fratres Ordinis noſtri, præſertim Prælatos; eiſque in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus; ne eos, qui curata, aut non curata beneficia acceperint, retineant ad manendum in Domibus Ordinis: nec ad vocem actiuam, vel paſſiuam abſque Magiſtri Ordinis diſpenſatione admittant; niſi priùs re ipſa eiſdem beneficijs renunciauerint. Et iterum Romæ 1585. ſic habetur: Ordinamus, vt Fratres, qui quâcumque de cauſâ, & quomodocumque extra Conuentum permanent, (præterquam ſi officio ſanctę Inquiſitionis inſeruiant) non cenſeantur in Conuentibus aſſignati ad vocem quacumque ratione habendam: ſed omninò ab electionibus faciendis, ſicut dictum eſt, intelligantur excluſi; quod Romæ 1589. paritèr confirmatum fuit.

VIII.

PRæcipimus autem in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs: quòd nulli Fratri electo, ſeu poſtulato extra Ordinem ad quãcumque dignitatem, perſonatum, vel gradum infra dignitatem Epiſcopalem, licentiam concedant huiuſmodi electiones, ſeu poſtulationes acceptandi, vel alio quomodolibet proſequendi. Eodem pręcepto prohibentes, ne Fratres aliqui propter licentiam ſibi datam contra prohibitionem huiuſmodi, præmiſſas electiones, ſeu poſtulationes aliquatenus, vel per ſe, vel per alium proſequantur. Si quis autem in præmiſſis ſecùs fecerit, incurrat excommunicationis ſententiam ipſo facto; quam ſententiam ferimus præſenti ſtatuto: & nihilominùs *m* omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus; ad quas reſtitui non valeat, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

IX.

n SI quis Frater noſtri Ordinis per ſe, vel per alium pro ſe, vel pro alio ordinationem de ſe, vel de alio factam, vel obedientiam ſibi, vel alij Fratri iniunctã per quamcumque perſonam extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutam quocumq; modo procurauerit reuocari; vel in aliqua Prouincia, aut Conuentu, aut officio, ſiue etiam ſtudio generali poni, vel remanere, vel inde amoueri: ipſo facto ex vi præſentis ſtatuti in pœnam incidat grauioris culpæ; in qua, vel à qua cum tali diſpenſari non poſſit, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale.

Omni-

m **Omnibus gratijs Ordinis ſit priuatus.**) Declaramus, quòd priuare Fratrem omnibus gratijs Ordinis, eſt ipſum priuare Prioratu, Supprioratu, Lecturâ, Prædicatione generali, omnique gradu, & promotione, quæ in Ordine noſtro acquiri poteſt. Et volumus, atque ordinamus, vt talis Frater omnibus gratijs Ordinis ſic priuatus, omni etiam voce priuatus ſit: & bonis omnibus ad proprium vſum ei conceſſis; quæ ad Conuentum illius applicanda erunt; ſicut fuit declaratum apud Narbonã 1354. & apud Rhotomagum 1361. ordinat. 3. Quæ quidem gratiæ non poſſunt reſtitui, niſi à Magiſtro Ordinis, vel à Generali Capitulo.

n **Si qnis Frater noſtri Ordinis per ſe, vel per alium &c.**) Declaramus, quòd ſi quis Frater Ordinis noſtri per ſe, vel per alium, pro ſe, vel pro alio ordinationem de ſe, vel de alio factam, vel obedientiam ſibi, vel alteri Fratri impoſitam, quocumque modo per quamlibet perſonam extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutam reuocari conſenſerit: vel in aliqua Prouincia, ſeu Conuentu, ſiue etiam ſtudio generali poni, aut remanere, aut inde amoueri, vel cum perſonis extraneis commorari, vel in aliquo officio eſſe tentauerit; ipſo facto ex vi præſentis ſtatuti incidat in pœnam grauioris culpæ, à qua, vel in qua cum tali diſpenſari non poſſit, niſi à Magiſtro Ordinis, vel à Capitulo Generali. Talis autem quamdiù erit in hac pœnitentia, ſi Prædicator eſt prædicationis officium non exequatur; neque ad aliquod officium Eccleſiæ admitti debet, neque ei aliqua obedientia committatur, nec vocem habeat, niſi in ſui accuſatione: & ſi Sacerdos fuerit, vel Confeſſarius, his officijs non fungatur, atque adeò celebrare, & confeſſiones audire non poterit; ſed omnia debebit Sacerdotis officia prætermittere, ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. Atque animaduertendum eſt prædictam Conſtitutionem correctam fuiſſe apud Verdunum 1356. ſicut ſupra conſcripta eſt.

Item in Capitulo Lugdunenſi 1318. ordinat. 7. ſic dicitur: Cùm Fratres aliqui in confuſionem Ordinis, & damnationem animarum ſuarum, correctionem de eis, vel alijs factam, ſiue etiam faciendam impedire, & per perſonas extra obedientiam Ordinis conſtitutas alijs Fratribus grauamina facere contendant: volumus, & ordinamus, vt quicum-

cumque repertus fuerit eſſe talis, pœnę grauioris culpę ſubiaceat, & omnibus gratijs Ordinis priuatus ſit: quæ ei non poſſint reſtitui niſi à Magiſtro Ordinis, aut per Definitores Capituli Generalis. Et Romæ 1571. ordin. 9. ſic dicitur: Ordinamus ne Fratres Ordinis noſtri ad ſeculares cuiuſcumque conditionis, aut dignitatis confugiant: vel ad euadendas pœnas à ſuis Prælatis impoſitas, vel ad reijciendum aliquid quomodolibet ab eis mandatum, vel ad obtinendum, quẽcumque gradum, vel dignitatem. Declarantes præſenti ſtatuto Fratres noſtros eſſe inhabiles ad quaſcumque Ordinis dignitates, niſi à Magiſtro Ordinis fuerint reſtituti. Præcipientes inſuper Prælatis, vt Fratrem quemlibet huiuſmodi, tanquam præcepti trangreſſorem pœnæ grauioris culpę ſubijciant. Quod Bononiæ 1574. & Romæ 1580. confirmatum fuit.

Item declaramus in eodem Romano Capitulo 1580. publicatum fuiſſe Breue Gregorij XIII. in quo ipſe Summus Pontifex Prælatis omnibus Ordinis noſtri in virtute ſanctæ obedientiæ mandabat, ne ad inſtantiam, & petitionem quarumcumque perſonarum ſiue ſecularium; ſiue Eccleſiaſticarum extra eundem Ordinem conſtitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quâcumque ſeculari dignitate, & excellentia, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium; cuilibet dicti Ordinis Religioſo vllam gratiam concedere, vel pęnas aliquas remittere audeāt. Quinimmò quoſcumq; dicti Ordinis Fratres, & Religioſos, qui contra decreta ſuarum Conſtitutionum hac via, & his medijs per conquiſitos fauores, & ſuffragia aliquid ſibi procurauerint; ad talia, & ſimilia, ac etiam maiora in eodem Ordine conſequenda perpetuo inhabiles declarauit. Quapropter in Capitulo Romano 1589. poſtquam Breue Gregorij ad verbum relatum eſt *in §. Quamobrem*, ſic habetur: Quamobrem ſingulos noſtri Ordinis Prælatos admonemus, vt ſcientes ſe non poſſe abſque peccato mortali quidquam ad ſecularium, vel perſonarum extra noſtrum Ordinem conſtitutarũ inſtantiam concedere; abſtineant prorsùs, neque id vnquam faciant. Subditos verò paritèr monemus, vt conſiderantes ſe inhabiles fieri ad munera omnia, caueant ne aliquid hoc modo procurent. Et quoniam ex huiuſmodi mendicatis ſuffragijs Religionis ruina patentèr exoritur, ac eiuſdem ſtatus, atque tranquillitas ſummoperè perturbatur; diſtribu-

tiuæ

tiuæ iuſtitiæ aditus intercluditur, ambitioni via aperitur, & demùm indigni (vtpotè audaciores) virtute præditis, ac benemeritis in ſua ſe humilitate, ac modeſtia continentibus, interdùm præferuntur: idcircò ad huiuſmodi abuſus tollendos, in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ ſub formali præcepto, necnon ſub pœnâ excommunicationis latæ ſententiæ, hac vna pro trina canonica admonitione præmiſſa, præcipimus; ne quiſquam directè, vel indirectè, per ſe, vel per alium, pro ſe, vel pro alijs eiuſdem Ordinis Fratribus apud perſonas extra noſtrum Ordinem conſtitutas, & de noſtro Ordine non aſſumptas, gratiam aliquam, vel pœnarum remiſſionem à Prælatis noſtri Ordinis obtinendam procuret. Et ſub eodem formali præcepto eâdemque cenſurâ prohibemus, quẽlibet hac de cauſa aliqua munera ſecularibus promittere, vel exhibere.

Item declaramus, quòd cùm à nonnullis dubitaretur, an ſub gratiarum nomine, quo Gregorius XIII. in ſua Conſtitutione vſus fuerat, gradus, honores, dignitates, officia, & munia prædicti Ordinis comprehendantur, fel. recor. Clemens VIII. per aliàs ſimiles litteras datas *ad diem* 23. *Maij* Priores Gregorij Conſtitutiones quoad omnia confirmauit: & quoad quoſcumque gradus, honores, dignitates, officia, adminiſtrationes, functiones, Prælaturas eiuſdem Ordinis perpetuò amplificauit, atque ampliandas eſſe decreuit. Et vniuerſis Ordinis Fratribus non ſolum in prædictis omnibus fauorem ſecularium minimè procurare, ſed ne quidem ſpontè oblatum recipere; & ſimilitèr ne propter hanc cauſam munera aliqua ſecularibus elargiri, vel exhibere audeant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis in dictis Gregorij prædeceſſoris litteris cõtentis præcepit, interdixit, & expreſsè prohibuit. Item quæcumque contenta tùm in Gregorij XIII. litteris, tùm in illo §. *Quamobrem*, Romani Capituli 1589. his penè verbis in perpetuum confirmauit. *Nos Ordinis prædicti quieti, ac Religioſorum illius ſaluti opportuniùs conſulere, aliàſque in præmiſſis prouidere volentes: ad litterarum præfatarum, necnon Decreti Capituli Generalis eiuſdem Ordinis, in executionem earumdem litterarũ facti, quod incipit;* Quamobrem, ſingulos noſtri Ordinis Prælatos admonemus &c. *veriores, & totos tenores præſentibus pro expreſſis ac ad verbum inſertis habentes, motu proprio, ex certaque noſtra ſcientia, ac de Apoſtoli-*

ſtolicæ poteſtatis plenitudine, litteras, ac Decretum huiuſmodi, ac in eis contenta Apoſtolica authoritate tenore pręſentium perpetuò confirmamus, & approbamus; & illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus: omneſque, ac ſingulos tàm iuris, quam facti, & alios defectus, ſi qui in eis interuenerint, ſupplemus. Tandem Sanctiſſimus D. N. Paulus Papa V. in alia Conſtitutione *ad diem 7. Ianuarij* 1608. motu proprio, & ex certa ſcientia prædictas Gregorij, & Clementis litteras atque etiam in eis contenta in perpetuum confirmauit, & approbauit, & perpetuæ firmitatis robur adiecit. Quam poſtea Pauli V. Conſtitutionem, Patres Ordinis noſtri in Actis Romani Capituli 1608. inſertam eſſe voluerunt.

CAP. XIV.

De Studentibus.

a QVoniam circa ſtudentes diligens eſt adhibenda cautela, aliquem ſpecialem Fratrem habeant, ſine cuius licentia non ſcribant quaternos, nec audiant lectiones: & quæ circa eos in ſtudijs corrigenda viderit corrigat; & ſi vires eius excedant, Prælato proponat. In libris Gentilium, & Philoſophorum non ſtudeant, & ſi ad horam inſpiciant. *b* Seculares ſententias non addiſcant, neque artes, quas liberales vocant: niſi aliquando circa aliquos Magiſter Ordinis, vel Capitulum Generale, vel Prior Prouincialis, vel Capitulum Prouinciale voluerit alitèr diſpenſare: *c* ſed tantùm libros Theologicos, tàm iuuenes, quã alij legant. Ipſi verò in ſtudio talitèr ſint intenti, vt de die, de nocte, in Domo, in itinere legant aliquid, vel meditentur: & quidquid poterunt retinere cordetenus nitantur.

a Quoniam circa ſtudentes diligens eſt adhibenda cautela &c.) Declaramus, quòd ſtudium ſacrarum ſcientiarum Religioni noſtræ quàm maximè congruit. Inprimis, propter illud quòd vi-

vitæ contemplatiuæ proprium eſt : nam contemplatio ordinatur ad rerum Diuinarum conſiderationem, quæ rectè ſtudio dirigitur. Etenim ſtudium liberat contemplantem à periculis, quæ ſunt errores: in quibus ſæpe verſantur ij, qui contemplantur, cùm tamen Scripturas ſacras ignorẽt. Quapropter Greg. lib. Moralium dicit: *Nonnulli dum plus exquirunt contemplando, quàm capiant, vſque ad peruerſa dogmata erumpunt*. Secundò, ſtudium Religioni noſtræ neceſſarium eſt, quoniam ipſa eſt inſtituta ad tradendum alijs contemplata per doctrinam: quæ ſanè res fieri non poteſt ſine ſtudio ſcripturarum, earumque contemplatione. Quare Hieronymus 16. quæſt. 1. dicit: *Multo tempore diſcas, quod poſtea poſſis docere: ne ſis miles, antequam tyro; & Magiſter antequam diſcipulus*. Et Apoſtolus de Epiſcopo, ad quẽ pertinent actus huiuſmodi, dicit: *Vt potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere*. Quamobrem diſtinct. 38. dicitur *Ignorantia quæ mater eſt cunctorum errorum, à cunctis vitanda eſt, & maximè ab his qui officium docendi in populo ſuſceperunt*. Tertiò, litterarum ſtudium Religioni noſtræ conuenit, quoad illud, quod ei cum omnibus Religionibus eſt commune; valet enim primò ad profligandam carnis laſciuiam: quapropter Hieronymus inquit: *Ama ſtudia litterarum, & carnis vitia non amabis* de conſecratione *diſtinctione* 5. cap. Nunquam. Deinde, valet ad comprimendam, atque reſtringendam, diuitiarum cupiditatem: quia, vt dicit Philoſophus, *Melius eſt philoſophari, quàm ditari*. Ac proinde Hieronymus: *Crates ille Thebanus, cùm ad philoſophandum pergeret, magnum auri pondus abiecit* 12. quæſt. 2. capit. Gloria, Tandem valet ad exequendum ea, de quibus erudimur. Quare Aug. dixit: *Quæ peruerſitas eſt illi lectioni nolle obtemperare, qui vult ei continuò vacare*. A *ſacra etiam Scriptura docentur homines de modo, atque ordine obediendi*, vt habetur 8. quæſt. 1. capit. Sciendum.

b Seculares ſcientias non addiſcant.) Declaramus, quòd quamuis liceat Fratribus noſtris ſtudere ſcientijs ſecularibns, non tamen diù in illis verſari debent; & omne ætatis ſuæ tempus conſumere: ſed potiùs ſcripturarum ſtudio, atque eis, quibus conſulere poſſunt ſaluti animarum, debent ſe aſſiduè, ac ſollicitè exercere; à curioſitate, & inani gloria cauendo, atque ex illis non ſibi ſolùm, ſed etiam alijs ad benè, ſanctèque vi-

viuendum documenta capere, ſicut fuit in plurimis Capitulis ordinatum.

Admonemus etiam, ne per ſpeciem bonarum, vt ferunt, humanarum artium, & excultioris, atque ornatioris linguæ, libros maximè à Canone prohibitos legant: ex quibus corruptos mores, & dogmata peruerſa facilè poſſunt imbibere; ſicut fuit ordinatũ Romæ 1569. & 1571. & confirmatum Barcinonæ 1574. Verùm poſtea quoad Hebraicam, & Græcam linguam, Romæ 1608. ordin. 9. ſic iuſtis de cauſis fuit diſpoſitum. Ordinamus, vt poſt ſex menſes à præſentium notitia, Priores Prouinciales ſinguli in ſuis Prouincijs, teneantur ſtudium linguarum, præſertim Hæbraicæ, & Græcæ inſtituere; perquirendo doctiſſimos harum artium Præceptores: quos ſi in Ordine habere nequiuerint, ex ſęculo accerſant, diſcipuliſque præficiant; decernendo illis annua ſtipendia, ex communibus ſumptibus ſuorum Conuentuum. Et hoc idem poſtea non ſolum ordinatum Pariſijs 1611. denunc. 3. verum etiam à. SS. D. N. Paulo V. Apoſtolica authoritate ſtatutum fuit.

c Sed tantùm libros Theologicos &c.) Declaramus, in S. Concil. Trident. Seſſ. 4. editum fuiſſe Decret. ad hanc ſpectans Conſtitutionem, his verbis *SS. Synodus ad coercenda petulantia ingenia, decernit; vt nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, S. Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum quem tenuit, & tenet S. Mater Eccleſia (cuius eſt iudicare de vero ſenſu. & interpretatione S.Scripturarum) aut etiam contra vnanimem conſenſum Patrum, ipſam S. Scripturam interpretari audeat: etiam ſi huiuſmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucem edendæ forent; qui contra fecerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iuribus ſtatutis puniantur.* Et Romæ 1569. habetur: Diſtrictè præcipimus ſub pœna priuationis cuiuſcumque gradus, vltrà pœnas à iure ſtatutas: ne quis Magiſter, aut Regens, aut Lector, aut quiuis noſtri Ordinis, audeat aſſerere, vel defendere publicè, vel priuatim, vllum articulum pugnantem cum Decretis Sacri Concilij Tridentini; cum aſſertionibus ad dogmata fidei, vel ad bonos mores attinentibus: præſertim verò cum Canone illo de ſacramentali Confeſſione, ante ſumptionem Sacratiſſimi Corporis Chriſti neceſſariò præmittenda, etiamſi aliquem ex noſtris Doctoribus inſi-

inſignioribus, nempè Durandum, Caietanum, ſeu quamuis alium patrocinantem habuerit. Quod quidem confirmatum fuit Romæ 1571. confirmat. 5. & Barcinonæ 1574. Inſuper prohibemus Fratres omnes recitare, aut confirmare ſingularem aliquã opinionem, oppoſitam communi Doctorũ ſententiæ, in his quæ ad fidem, aut ad honeſtos mores pertinere noſcuntur: niſi reprobando, ac ſtatim obiectionibus reſpondendo. Qui autem in hoc deliquerint, à Priore Prouinciali, vel ab eius Vicario in pœnam ſtudio atque officio Lectoratus priuentur; ſicut fuit ordinatum apud Cæſarauguſtam 1309. ordinat. 2. & Metis 1313. 8. & apud Ciſtericum 1329. Præterea diſtinctè iniungimus Lectoribus omnibus, & Sublectoribus, vt præſtantiſſimam noſtri Angelici Doctoris Sancti Thomæ doctrinam ſemper legant, diſcant, & doceant: & iuxta eam omnia quæſita, & diſputata determinent, & deffiniant; ſuoſque diſcipulos in ipſa erudiant, & faciant vt ſtudentes in eam toto animi impetu diligentèr incumbant. Eſt enim excellentiſſima hæc doctrina, ſana præ cæteris, culta à doctioribus viris, Ordini noſtro vtilis, ſalutaris vniuerſæ Eccleſiæ, & toti terrarum Orbi admirabilis: ac denique Chriſti Saluatoris noſtri iudicio comprobata. Lectores ergo atque ſtudentes eam in lectionibus atque diſputationibus non prætermittant, ſed in ea verſentur, eamque explicẽt, & exhibeant: ipſi denique in fine ſuarum diſputationum, rationibus contrarijs ſolutis, & fractis, firmiſſimè adhæreant; ſtrictè prohibentes ne Fratres legendo, determinando, reſpondendo, aſſerere audeant ex propria ſententia oppoſitum eius, quod communi omnium iudicio creditur aſſertum eſſe à Sanctiſs. Præceptore.

Item in Capitulo apud Carcaſſonam 1342. ſic fuit ordinatum: Cum præclariſſima Doctoris Angelici S. Thomæ Aquinatis doctrina, in toto Orbe terrarum tanquam lux ſolis eluceat, & vt firmiſſima, ac ſolidiſſima doctrinarum omniũ, à Sede Apoſtolica, & à principalibus Eccleſiæ Doctoribus, cum teſtimonio Epiſcopi, atque Vniuerſitatis Pariſienſis honorificè approbata fuerit, & Diuinis laudibus ornata: imponimus Lectoribus, & Studentibus, vt ſpretis, & poſtpoſitis vanis, & curioſis, ac friuolis doctrinis, quarum plurimæ à veritate abducunt, eiuſdem ſanctiſſimi Doctoris doctrinæ omninò dent operam, & aſſiduè ſtudeant; iuxta quã quæſtiones omnes, & dubia determinent.

minent. Item in Capitulo Salmanticen. 1551. ordinatum fuit, in lectionibus Theologicis legatur totus artic. S. Thomæ, & ex eo declaretur, & manifeſtetur veritas. Quod Pariſijs 1611. confirmatum, & ampliatum fuit, ita tamen, vt ordinatum fuerit; articulum Sancti Doctoris legendum eſſe non compendioſè, & confuſè, ſed diſtinctè, & articulatè eſſe declarandum, & exponendum: rationem habendo non ſententiæ ſolùm, ſed etiam ordinis, atque connexionis textuum; & curando, vt diſcipuli hæc eadem omnia faciant, & memoriæ mandent, atque de eis in diſputationibus, & collationibus illos informent. Et Romę 1553. & 1558. & 1569. ordinat. 5. & 1571. confirmat. 6. Auenione 1561. confirmat. 5. & Bononiæ 1564. additum fuit, vt quicunque à ſolida doctrina S. Thomæ receſſerit, & vel verbo, vel ſcripto aliquid contrarium dixerit; officio Lectoratus, & quocumque alio gradu, & dignitate in perpetuum priuatus ſit, & eiſdem pœnis plectendus eſt quicunque aliquid contra S. Thomæ doctrinam prædicauerit; ſicut fuit ordinatum Valentiæ 1596. admonit. 1.

II.

CVret Prior Prouincialis, *d* ſi habuerit aliquos vtiles ad ſtudēdum, qui poſſint in breui apti eſſe ad regēdum, mittere ad ſtudendum ad loca vbi viget ſtudium, *e* extra ſuas Prouincias; de Deffinitorum Capituli Prouincialis, vel maioris partis eorum conſilio, & aſſenſu. Si verò aliquem miſſorum ſtudentiũ infra ſex menſes à tempore celebrati Capituli mori contigerit, vel aliàs legitimè impediri; Prior Prouincialis loco illius poſſit alium ſubrogare. Et in alijs, illi, ad quos mittuntur, non audeant eos occupare, neque ad Prouinciam ſuam remittere, niſi fuerint reuocati. *f* Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos, ad plùs, fuerint commorati, ipſo facto ſint ab ipſo ſtudio abſoluti: niſi de Magiſtri Ordinis licen-

licentia ſpeciali. Et hoc idem circa ſtudentes eiuſdem Prouinciæ obſeruetur.

d Si habuerit aliquos vtiles ad ſtudendum.) Declaramus, quòd Priores Prouinciales debent diligentèr exquirere iuuenes ad ſtudium aptos, qui breui tempore poſſint proficere; & eos Conuentibus, in quibus vigent ſtudia, aſſignare. Et Fratres non mittantur ad Studia Generalia, niſi qui bonis moribus præditi, atque ad proficiẽdum apti ſint: & iuuenibus ad ſtudium aptis non permittantur inanes vagationes extra Domum, & aliæ vagationes, quæ eis in ſtudio impedimentum inferunt. Nec concedatur illis licentia exeundi è Monaſterio, niſi ob maximam neceſſitatem: quæ ſi contingat detur eis Socius cum quo pergant, ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. Nequaquam autem moleſti, atque inepti Fratres mittantur ad ſtudia: & ſi quos tales miſerint, ſine dilatione ſtudeant reuocare. Nec imperiti Fratres, vt ſtudentes in aliquo Conuentu aſſignentur: ne ſtudij locum alijs eripiant, ſicut fuit ordinatum Metis 1251. ordinat. 7. Valencenis 1259. & apud Peſtum 1273. ordinat. 1. & Lugduni 1274. ordinat. 5. ac demùm Pariſijs 1279. ordinat. 3.

e Extra ſuas Prouincias.) Declaramus, quòd Fratres miſſi ad Studia Generalia extra ſuas Prouincias, ex illis Conuentibus ſunt, ex quibus erant, antequam recederent. Fratres verò qui conſtituuntur comites peregrinorum, ad eos Conuentus, & ad illas Prouincias pertinent; ex quibus Superiorum iuſſu profecti ſunt, atque ibi vocem habent, ſicut fuit declaratum Ferrariæ 1362. & Ianuæ 1513. & Neapoli 1515.

f Poſtquam autem in aliquo ſtudio per tres annos &c.) Declaramus, quòd ille ſtudens, qui ex ea Prouincia eſt, in qua eſt ſtudium; poſt triennij ſpatium, præſcriptum ei à Conſtitutionibus noſtris, remanet Conuentualis in ipſo Conuentu in quo fuit ſtudens: at vero ſtudens ex alia Prouincia poſt elapſum ſuum trienium, remanet Conuentualis illius Conuentus, in quo manebat tunc, cùm in ſtudio fuit aſſignatus; ſicut Perpiniani 1427. & Peruſij 1478. declaratum fuit. Item declaramus in Capitulo Romano 1571. fuiſſe Lectoribus præfinitum tempus Dialecticæ, Philoſophiæ,

ac Metaphiſicæ legendæ. Et Valliſoleti 1605. ſic fuit ſtatutum: Confirmamus, quòd ſtudij tempus formalium ſtudentium ſit triennium expletum: quo elapſo non poſſint amplius in eodem ſtudio permanere; vt detur locus alijs, ſicut iſta Conſtitutio poſtulare videtur. Sin autem ſine legitima cauſa extra Conuentũ, cui ad ſtudendum fuit aſſignatus, vltrà quatuor menſes fuerit commoratus, ad Conuentum ſuum remittatur omnino; ſicut fuit ordinatum Romæ 1530.

III.

TRes Fratres tantùm mittantur Pariſios ad ſtudendum de Prouincia: exceptis Prouincijs, Hiſpaniæ, Toloſanæ, Prouincia S. Dominici, Teutoniæ, Lombardiæ, Saxoniæ, Dalmaciæ, Daciæ, Poloniæ, Græciæ, Terrę ſanctæ, Aragoniæ Bohemiæ, Prouinciæ: de quarum qualibet duo tantùm mittantur. Quælibet autem Prouincia (exceptis Græciæ, Daciæ, Terræ ſanctæ) prouideat, vt ſemper in Conuentu aliquo idoneo ſit Generale Studium: & ad illum locum quilibet Prior Prouincialis poteſtatem habeat mittendi duos Fratres idoneos ad ſtudendum. g Quòd ſi in aliqua dictarũ Prouinciarum Lector ſufficiens pro tali ſtudio non fuerit, Magiſter Ordinis de Lectore prouideat cõpetenti.

IV.

STatuimus autem, vt quælibet Prouincia Fratribus ſuis miſſis ad ſtudium ad minùs in tribus libris Theologiæ teneatur prouidere: videlicet in Biblia, Hiſtorijs, & Sententijs, & ipſi in his tàm in textu, quàm in gloſſis, præcipuè ſtudeant diligenter, & intendant. Item nullus faciat ſcribi libros de rebus Domus, niſi ad communem vtilitatem. Nulli etiam certus vſus librorum conce-

datur,

datur, nec dedignetur à quocunq; auferantur, nec in cuius cuſtodia dimittantur. In diebus Dominicis, & in Feſtis præcipuis, à quaternis ſcribendis ſe contineant.

g Quòd ſi in aliqua dictarum Prouinciarum Lector ſufficiens pro tali ſtudio non fuerit.) Declaramus, quòd cùm ex ſtudiorum profectu dignitas Ordinis, & animarum vtilitas propagetur; Priores Prouinciales, & Conuentuales debent dare operam quantùm poſſunt, vt ſtudium ſemper vigeat, & ſtudentes diligentiſſimi ſint in lectionibus audiendis: nec à Gymnaſio abſint, niſi ex rationabili cauſa, & ex peculiari licentia. Et Lectores legant textum S. Thomæ, diſputent aſſiduè, & continuent lectiones: qui verò in his reperti fuerint negligentes, meritâ pœnâ plectantur. Curent autem inprimis Prælati, ne Fratres propter ſtudium artiũ, ſacræ Theologiæ ſtudium omittant: & ſi in aliqua Prouincia non ſit copia Lectorum, Fratres, & præcipuè iuuenes, bonis moribus ornati, & ad ſtudium apti; mittantur ad loca in quibus Lectorum copia ſuppetat. Nec Lectores ijs officijs, & negotijs occupentur, quibus impediantur. Et ſi non inuenerint Lectores, qui ſint idonei ad lectiones publicè habendas, ſaltem inueniant qui vel ſacræ Scripturæ, vel Summæ Caſuum, vel alicuius huiuſmodi rei priuatas lectiones habeant, ne Fratres marceſcãt otio, & tempus inaniter perdant. Volumus autem, vt in Studijs tàm Generalibus quàm particularibus, aliqui Lectores, qui ſint præ cæteris ad legendum magis idonei, nequaquam in officio regiminis occupentur: donec per aliquot annos Lectoratus officium exercuerint. Lectores autem actu legentes nullam habeant libertatem recedendi à Refectorio: ſed volumus, vt Priores pro ipſorum laboribus, poſſint aliquando cum eis in abſtinentijs diſpenſare. Et hæc omnia ſupradicta ordinata fuerunt in noſtris Capitulis, Bonon. 1240. Valencenen. 1259. apud Montem Peſulanũ 1265. Mediolani 1278. Pariſijs 1279. & Londonis 1314. Tandem Romæ 1553. & 1558. fuit ordinatum, & Auenione 1561. Bononiæ 1564. & iterum Romæ 1569. fuit confirmatum; vt ſi Lectores quarumcunque facultatum, etiam Caſuum Conſcientiæ, lectiones re ipſa, quâcunque de causâ prætermittant, aut à doctrina Sancti Tho-

mæ recedant; munere legendi omninò priuentur.

Item declaramus, in Capitulo Bononienſi 1564. ordinatum fuiſſe, vt in Conuentibus, in quibus ſtudia maiora non vigent, habeatur lectio de Caſibus Conſcientiæ. Vbi autem non vigent ſtudia Theologiæ, habenda eſt lectio de Caſibus ex Summa Caietani, vel ſimilis huic; ſicut fuit ordinatum Romæ 1671. & Barcinonæ 1574. Ad quam ſanè lectionem conuenire debent Sacerdotes omnes, & Confeſſarij, præterquam Graduati, & Lectores: ſicut fuit ordinatum Romæ 1580. & huiuſmodi lectiones ternæ per ſingulas hebdomadas eſſe debent, vbi hoc commodè fieri poterit. Vbi verò ob Fratrum paucitatem fieri non poterit; curent Superiores, vt pro lectione Fratres ſimul commorantes aliquem Conſcientiæ Caſum inter ſe conferant, vt fuit ordinatum Romæ 1569. & confirmatum 1571. & Barcinonæ 1574. & iterum Romæ 1601.

Item declaramus, in Capitulo Romano 1569. declarat. 6. ſic fuiſſe ordinatum: Quoniam ſæpiſſimè, ea quæ ad ſtudium pertinent, vocantur in controuerſiam inter Prælatos, & eius officiales ſtudij, neceſſarium eſſe duximus declarare, quid ad Regentis, quid ad Baccalaurei, quid ad Magiſtri Studentium ſpectet officia: eo præcipuè quòd de nullis iſtis officijs quidquam ordinauerint Cõſtitutiones noſtræ, neque in Ordinario Religionis vlla fiat mentio de eis.

Et primò declaramus, quòd in omnibus Vniuerſitatibus noſtri Ordinis, Regens eſt caput Studij: & non modo ſtudentes cuiuſcunque facultatis, ſed etiam omnes alij officiales ſtudij; & Lectores, ſubditi ſunt ei in omnibus illis rebus; quæ ad ſtudium pertinẽt, cuiuſmodi ſunt lectiones, diſputationes publicæ, circuli quotidiani, Caſus Conſcientiæ, & quicunque alij actus litterarij.

Item declaramus, maximè pertinere ad eum terminare, reſoluere, & definire quaslibet quæſtiones in diſputationibus propoſitas, ſilentium imponendo omnibus: hâc lege vt poſt datam ab eo reſolutionem, nulli omninò, exceptis RR. Prouincialibus, liceat quidquam in medium adducere. Item declaramus Regentes habere præcipuam Theologiæ lectionem, alijſque Lectoribus præſcribere debere quid legere debeant: ipſe verò legat horâ, quâ maluerit, eiuſque lectioni teneantur intereſſe non ſolùm ſtudentes formales, ſed etiam dantes operam Metaphyſicæ. Alij autem Lectores

res legant horis ab ipſo Regente conſtitutis. Declaramus etiam, ad ipsum primariò pertinere illa omnia, quæ de Magiſtro Studentium, tum in Conſtitutionibus, tum in Ordinario Religionis, *Capite de Officio Magiſtri Studentium*, ſcripta ſunt. Cùm autem ei in Generali, vel Prouinciali Capitulo diſputandum eſt, in eius libertate omninò ſit poſitum, hunc, vel alium ſibi eligere in reſpondentem.

Deinde declaramus, ſecundum locum in ſtudijs (quantùm attinet ad litteraria exercitia) Baccalaureum, ſiue ſecundum Lectorem Theologiæ tenere; præterquam in illis Vniuerſitatibus, in quibus ſunt duo, vel plures Regentes: volumus enim in ipſis ita ſe Regentes habere, vt alter alterum iuxta ſuum ordinem, & omnes Baccalaureum, ſiue ſecundum Lectorem Theologiæ antecedant. Et proinde abſentibus tùm primario, tùm alijs omnibus Regentibus, ad Baccalaureum ſpectat, omnia Regentis munia modo iam dicto obire. Præterea declaramus tertium locum pertinere ad Magiſtrum Studentium, quoad prædictas litterarias exercitationes. Præter illa verò, quæ de ipſo in locis commemoratis dicta ſunt, declaramus, ad eum peculiariter ſpectare concluſiones in quotidianis circulis diſputandas proponere, & reſpondentibus aſſiſtere; Caſus Conſcientiæ opportunis temporibus, ac dubia ſuper Epiſtolas, & Euangelia proponere, ac rationes adducere pro vtraque parte, ipſi Regenti vltimâ determinatione relictâ. Debet etiam ex Regentis conſilio ſcribere litteras dimiſſorias Studentibus, poſtquam ſuum ſtudium expleuerint; curando; vt illis Regens, & Baccalaureus vnà ſecum ſubſcribant. Inſuper declaramus eundem Magiſtrum Studentium exemptum eſſe à ſequela Chori, ſicut alij Regentes, tametſi nulla lectio legenda ad ipſum pertineat. Debet etiam habere librum Regiſtri, in quo præſcribat continuatè ſeriem Officialium, atque ſtudentium omnium, eorumque receptiones & remiſſiones: nec non ordinationes editas, circa ſtudium. Et hæc omnia confirmata fuerunt Romæ 1571. Barcinone 1574. & iterum Romæ 1580. vbi fuit additum: quòd quamuis præcipuo Prælato Conuentus, primus locus in ſedendo conueniat, in proponendis tamen, examinandis, recipiendis, & nominandis Studentibus conuenit ipſi Regenti, cui etiam à Definitorio commemorati Capituli hoc fuit conceſſum, & tributum.

Item declaramus Romæ 1571. ordinat. 4. ordinatum fuiſſe, vt Regentes, Baccalaurei, Magiſtri Studentium, alijque Lectores, illi fiant; non qui ſunt maiores natu, ſed qui ad diſcipulos edocendos ſunt aptiores: nec pro his officijs ad determinatum tempus ſunt aſſignandi, ita vt illi in primis, qui in hoc docendi munere fuerint egregij, etiam Prælaturæ causâ, à ſtudio non remoueantur. Et hoc fuit confirmatum Barcinonæ 1574. Romæ 1580. & iterum Romæ 1589. In quo vltimo Capitulo ſub pœna excommunicationis præceptum fuit, vt omni peculiari affectu depoſito, non niſi idonei ad hac exercenda litterarum officia eligantur. Item declaramus Neapoli 1600. fuiſſe ordinatum, vt nullus fiat Magiſter Studentium, qui non legerit curſum Artium, & ad legendam Theologiam idoneus per examinationem præuiam non fuerit iudicatus. Ad legendum autem Logicam, Philoſophiam, & Metaphyſicam, nullus admittatur, niſi per tres annos eaſdem diſciplinas audierit, & per tres alios curſum Theologiæ confecerit, atque inſuper à Theologiæ Lectoribus, & Magiſtro Studentium aptus ad tale officium fuerit iudicatus.

Item declaramus Barcinonæ 1564. fuiſſe ordinatum, vt nullus admittatur ad legendam Theologiam, niſi prius artibus ſtuduerit, curſu non interpolato ſed continuato, ab ipſa Dialectica ducto exordio. Item declaramus, quòd tempus habendarum lectionum, Romæ 1571. ſic fuit ſtatutum: Ordinamus, quòd ſaltem decem menſes quotannis ad lectiones habendas conſtituantur: & neque ſtudentes, neque Lectores ad prædicandum mittantur; ſed in ſtudijs omne tempus conſumant, niſi quandoque aliter ipſe Prior Prouincialis iudicauerit. Quod etiam fuit confirmatum Barcinonæ 1574. & Valliſoleti 1605. fuit ordinatum, vt nullâ ratione intermittantur lectiones, & litterariæ exercitationes, à Feſto Sanctæ Crucis, vſque ad Feſtum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, exceptis hebdomadâ ante Aduentum, & duabus hebdomadibus ante Quadrageſimam: dummodò eo etiam tempore ſingulis diebus vna lectio habeatur. A Dominica autem in Ramis Palmarum, vſque ad Dominicam in Albis, ceſſare poterunt omnia. Et Romæ 1601. & Valliſoleti 1605. fuit ordinatum, vt Lectores Artium tempore Quadrageſimę non poſſint concionari: ita vt ob conciones habendas conſuetæ lectiones omittantur; & quòd ambo Theo-

Theologiæ Lectores eodem tempore concionibus non dent operam, ſed ſemper alter eorum, ſit qui in legendi munus incumbat. Item in vtroque Capitulo ordinatum fuit, vt quotidiè lectionum omnium quæ habentur, concluſiones fiant, (quæ Circuli vulgari nomine appellari ſolent) niſi actus magis principalis impedimentum afferat.

V.

BOna Fratris defuncti, quo ad illa, quæ ab aliqua Prouincia, vel Conuentu habuit, ſint illius: quæ verò aliter acquiſiuit, ſint Conuentus, cuius eſt filius; ſi in alio Conuentu non eſt aſſignatus in perpetuum, ſed ad tempus propter ſtudium, vel officium aliquod. Quæ verò hæreditario iure obtinuerit, vel ei obuenerunt, erunt Conuentus ſui originalis; *b* etiam ſi alterius Conuentus factus ſit filius. *i* Si verò eſt aſſignatus in aliquo Conuentu ſimpliciter, ac pro tali ibidem præſentialiter receptus: & Conuentus ille conſueuit (prout tenetur) prouidere talibus de toto victu, veſtitu, & alijs huiuſmodi, tam tempore ſanitatis, quã infirmitatis: diuident hæc taliter acquiſita mobilia, æquis portionibus, inter Conuentum in quo eſt aſſignatus, & Conuentum cuius eſt filius. Alioquin quarta pars tantùm erit Conuentus, in quo ſimpliciter eſt aſſignatus; immobilia verò non hæreditario iure obuenientia, ſemper erunt Conuentus, cuius eſt filius.

V I.

IN vtroque autem caſu (ſiue aſſignetur ſimpliciter, ſiue ad tempus) Conuentus cui aſſignatus fuerit, & ipſe eidem Conuentui ad ſuffragia teneatur. Si autem ex quo alij Prouinciæ aſſignatus fuerit, ipſum mori contingat: *k* antequam certo Conuentui deputetur; Prior

eiuſdem Prouinciæ prouideat eidem de Conuentu, qui ſibi ad ſuffragia teneatur, ne conſuetis defunctorum ſubſidijs defraudetur.

h Etiam ſi alterius Cõuentus factus ſit filius.) Declaramus in Capitulo Romano 1542. ordinatum fuiſſe, ne filiationes intra eandem Prouinciam ex vno Conuentu in alium transferantur; niſi præcedente conſenſu Prouincialis, & maioris partis Capituli eiuſdem Conuentus. Et in Capitulo Romæ 1553. ordinatùm fuit, vt non fiant niſi ex conſenſu maioris partis omniũ in Conuentu præſentium Fratrum natiuorum vtriuſque Conuentus reſpectiuè, congregatorum ſimul in Capitulo: & ſi secùs factum fuerit, totum ſit irritum, & inane, prꝩterquam in Prouincijs Græciæ, Terræ ſanctæ, & cæteris deſolatis. Et hoc fuit confirmatum Romæ 1558. & fuit additum: quòd huiuſmodi translationes filiationum non fiant niſi ex conſenſu Prouincialis. Idem habetur Auenione 1561. Bononiæ 1564. Et poſtea Romæ 1580. ſic dicitur: Ordinamus, quòd in poſterum non fiant in Ordine noſtro translationes filiationum ex uno Conuentu in alium, niſi per vota ſecreta. Nolumus autem Prælatos poſſe recipi tamquam filios in illis Conuentibus, quorum ſunt Prælati; quamdiù funguntur prælationis officio etiam ſi habuerint omnia vota. Quod Venetijs 1592. fuit confirmatum, declarando, hanc ordinationem vim ſuam habere etiam apud Vicarios Domorũ. Tandem Romæ 1601. ordinat. 29. ex Clementis VIII. Decreto, huiuſmodi filiationum translationes fuerunt omninò prohibitæ.

i Si verò eſt aſſignatus.) Declaramus, quòd hæc recens Conſtitutio in hoc vſu verſatur; quòd ſi quis Frater in aliquo Conuentu ſimplicitèr aſſignatus ſit, bona omnia poſt eius mortem apud ipſum inuenta, quæ viuens ab alio Conuentu non habuit, in duas partes diuidantur: quarum altera datur Conuentui originali illius, altera vero Conuentui, in quo moritur aſſignatus. Et Barcinonæ 1574. ſic ſtatutum fuit Declaramus, & declarando omninò præcipimus, vt in diſtributione bonorum defuncti Fratris, ſeruetur Conſtitutio: videlicet, ſi contingat, vt aliquis non ſimplicitèr, ſed ad tempus tantùm causâ ſtudij, vel alicuius officij aſſignatus moriatur; ex vi Conſtitutionum Di-

Diſtinctione 2. Cap. 14. bona eius ſint illius Conuentus, cuius erat filius: vt ſæpè contingit de Fratribus, qui ex ſuo originali Conuentu, vel ex alio, in quo ſunt ſimpliciter aſſignati, ad Prioratus aſſumuntur. Declarantes, quòd ſi quis profeſſus Conuentus, fiat poſteà ex conceſſione Magiſtri Ordinis filius alterius Conuentus; bona immobilia ad Ordinem ſpectantia per talem Fratrem, debent ad primum Conuentum pertinere. Bona verò mobilia erunt ſecundi Conuentus, ad quem aggregatus eſt, ſi in eo aſſignatus moriatur; ſicut fuit ordinatum Peruſij 1478. ordinat. 11. Si quis autem Frater vnius Prouinciæ moriatur in alia Prouincia, dimidia pars bonorum, quæ ibi acquiſiuit, pertinebunt ad eam Prouinciã, in qua moritur: dimidia verò ad ſuum Conuentum originalem, niſi Magiſter Ordinis aliter ordinauerit; ſicut fuit declaratum Venetijs 1387. Et in Capitulo Romano 1530. facta fuit infraſcripta declaratio circa acquiſitionem bonorum à Fratribus defunctis relictorũ: quòd ſeruentur Conſtitutiones in his, de quibus ipſæ planè, & apertè loquuntur; quemadmodùm de his qui ſunt aſſignati in Conuentibus, & Prouincijs. De his autem qui commorantur extra Conuentũ, nullam habẽtes aſſignationem à Prouinciali, aut ſunt extra Ordinem; omnino declaramus, dimidiam partem ſuorum poſt eorum mortem ad Magiſtrum Ordinis, dimidiam verò ad Prouincialem pertinere.

k Antequam certo Conuentui deputetur.) Declaramus, quòd ſi quis Frater, vel verbo, vel ſcripto, alicui Conuentui aſſignetur dicendo: Ex nunc, prout ex tunc, ſiue præſentem, ſiue abſentem, aſſigno tali Conuentui; ſtatim valet aſſignatio, & Frater ille ad hunc modum aſſignatus, & eius bona ad illum Conuentum pertinent, cui ſic aſſignatus eſt; non autem ad illum cui priùs aſſignatus fuerat: ſiue ipſe antequam recedat à Priore illo Conuentu, ſiue in itinere, ſiue intra Prouinciam, ſiue extra illam moriatur. Si verò aſſignetur alicui Conuentui iuxta communem formam, dicendo videlicet: Tenore præſentium deputo, atque etiam aſſigno tali Conuentui: tunc non valet aſſignatio, donec litteræ exhibitæ fuerint aſſgnato. Et propterea ſi mors ei contingat antequam in eius manus peruenerint, ſpectabunt bona illius ad Conuentum, in quo prius erat Conuentualis: non ad alium, cui fuit poſteà aſſignatus; ſicut fuit declara-

ra-

ratum apud Toloſam anno Domini 1328.

V I I.

l Circa eos autem, qui ſtudent, talitèr diſpenſetur à Prælato: ne propter officium, vel aliud, de facili à ſtudio retrahantur, vel impediātur. *m* Locus verò proprius ſecundùm quòd Magiſtro Studentium videbitur, ſtatuatur; in quo poſt diſputationem, aut Veſperas, vel etiam alio tempore, prout vacauerit; ad dubitationes, vel quæſtiones proponendas, vel collationes faciendas, ipſo præſente conueniant. Et vno quærente, ſiue proponente, alij taceant: ne loquentem impediant. Si quis autem inhoneſtè, vel confusè, vel clamosè, vel proteruè quærens, vel proponens, vel reſpondens, offenderit; ſtatim ab eo, qui tunc inter eos præeſt, corripiatur. Cellæ, quibus Magiſtro Studentium expedire videbitur, aſſignentur. *n* Quòd ſi quis infructuoſus in Studio inueniatur, cella eius detur alteri, & ipſe in alijs officijs occupetur. In cellis verò ſcribere, legere, orare, dormire, & etiam de nocte vigilare ad lumen poſſunt, qui volunt propter Studium.

l Circa eos autem, qui ſtudent, taliter diſpenſetur à Prælato.) Declaramus, quòd Præſidentes eorum Conuentuum, in quibus eſt ſtudium, ſtudentes omnes, qui ad eos mittuntur, debent benignè recipere, & liberaliter, humaniterque eos tractare: & gratias omnes, immunitates, & priuilegia à Conſtitutionibus, vel à Magiſtris Ordinis, ſiue à Generalibus, vel à Prouincialibus Capitulis eis conceſſa, vel in poſterum concedenda; eisdem cum omni integritate ſeruare: alioquin à Prouincialibus, vel Viſitatoribus debitâ pœnâ plectantur; ſicut fuit ordinatum Romæ 1292. & Viennæ 1282. & Cæſarauguſtæ 1309. & Metis 1313. Declaramus, quòd etiam Studentes Generalium Studiorum, diebus Dominicis,

çis, & Feſtis ſolemnioribus, ſub officio Toto Duplici celebratis, tenentur ad Chorum accedere: atque ibi Horas Canonicas perſoluere, & Miſſam Conuentualem decantare; niſi tamen ipſi ijsdem diebus in actibus ſcholaſticis exerceantur. Ad Completorium verò, & ad Miſſam quotidiè debent accedere.

Item etiam ſemel in Anno ad hebdomadariam, & ad lectionem menſæ notandi ſunt. Et vt Studentes non diſtrahantur à ſtudio, non poſſint Præſidentes Conuentuum Fratribus ſtudio aſſignatis dare licentiam egrediendi extra terminos ſuorum Conuentuum, ſine Prioris Prouincialis, vel eius Vicarij peculiari licentia; ſicut fuit declaratum Argentinæ 1307. Paduæ 1308. & Cæſaraugustæ 1309.

m **Locus verò proprius, ſecundùm quòd Magiſtro Studentium videbitur ſtatuatur.)** Declaramus, quòd Magiſter Studentium, frequentèr Studentes præcipuè iuniores, conuocare debet, eoſque examinare ſaltem ſemel in hebdomada circa quæſtiones, & lectiones illas, quæ eis per hebdomadam fuerint explicatæ. Studentes autem cuiuſcumque facultatis, teneantur aſſiduè ſequi ſcholas, & diſputationes, collationes, tùm publicas, tùm priuatas: repetitiones, aliaſque ſtudiorum exercitationes non omittere; ſed in his omnibus diligentiſſimè verſari. Qui in aliquo fuerint negligentes, à Magiſtro Studentium accuſentur, & à Prælatis æquâ pœnâ plectantur. Debent etiam Viſitatores in ſuis Viſitationibus diligenter inquirere, quid, & quas lectiones in anno legerint, & quoties diſputauerint, & an Priores ſtudium propagauerint, & quomodo in ſtudia Fratres incubuerint: & hæc omnia nunciare debent Priori Prouinciali, vt eos, qui negligenter ſe geſſerint, grauiter puniat; ſicut fuit ordinatum apud Montem Peſulanum 1265. Ianuæ 1305. & Metis 1313.

n **Quòd ſi aliquis infructuoſus in ſtudio inueniatur.)** Declaramus, quòd Priores Prouinciales non debent ad ſtudium mittere Fratres inſolentes, & moleſtos; ſed modeſtos potiùs, & Religioſos. Eos autem, quos inuenerint in prædictis erraſſe, atque in ſtudijs non profeciſſe; teneantur à ſtudio reuocare, ſicut fuit ordinatum Pariſijs 1256. apud Peſtum 1273. ordinat. 1. Cadurci 1319. & Carcaſſonæ 1342.

Nul-

VIII.

o NVllus fiat publicus Doctor, nec diſputet, niſi de licentia Prioris Prouincialis, & Definitorũ Capituli Prouincialis. Nec aliquis habilitetur, ſeu aſſignetur in aliqua Vniuerſitate ad legendum pro forma, & gradu Magiſterij in Theologia; niſi ſit ſufficiens ad lecturam huiuſmodi ſolemniter perficiendam. Nec aliquis fiat Magiſter in Theologia (Romæ 1542.) qui non ſit ætatis ad minùs triginta annorum, & niſi ſit ſufficiens ad hoc, vt ſit Regens in aliquo ſtudio Generali, vbi viget in veritate ſtudium Theologiæ. *p* Iudicetur autem ſufficientia hæc (niſi ſit manifeſta) per examinatores, qui abſolutè referant: eſt vel non eſt iudicio noſtro ſufficiens ad legendum ſolemniter ſententias; vel vt ſit Regens in ſtudio, vbi in veritate viget ſtudium Theologiæ. Et nihilominus *q* per ſuæ Prouinciæ Prouinciale Capitulum, vel illius Definitorium ſit expoſitus: & à Magiſtro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodò aſſignari, vel licentiari poſſit.

IX.

SI quis autem abſque dictæ ſufficientiæ iudicio Baccalaureatus, vel Magiſterij in Theologia gradum, etiam cum licentia Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis aſſecutus fuerit; pro non Baccalaureo, vel Magiſtro habeatur in noſtro Ordine in omnibus, & per omnia. Dantes facultatem cuilibet Definitorio, conſcio notoriè de inſufficientia promoti ſibi ſubditi, abſque iudicio, vel examine ſuæ ſufficiẽtiæ hic ſtatuto; quòd decla-

clarent ipſum pro non promoto in noſtro Ordine habendum. Poterit tamen Magiſter Ordinis; ſi aliquem talem aſſignatum impediri contigerit; loco eius illum deputare, cuius actus valeant pro forma, & gradu Magiſterij: dummodò per ſequens Capitulum Generale fuerint approbati.

o Nullus fiat publicus Doctor, nec diſputet, niſi de licẽtia Prioris Prouincialis.) Declaramus, quòd Conſtitutio publicum Doctorem ſtatuit eſſe illum, qui eſt principalis Lector: huiuſmodi autẽ principales Lectores non debent Lectoratum cuiuſcunq; facultatis obtinere; niſi à Priore Prouinciali, & à Definitoribus idonei ad tale officium fuerint judicati. Et debent quotidiè, vel ſaltem quaternas in ſingulis hebdomadibus lectiones habere, niſi fortè legitimè fuerint impediti: aliàs omnibus gratijs Lectorum ſint eo ipſo priuati, ſicut fuit ordinatum Narbonæ 1394. ordinat. 3.

p Iudicetur autem ſufficiẽtia hæc, (niſi ſit manifeſta,) per examinatores.) Declaramus, quòd in qualibet Prouincia, & Congregatione, ſeu Vicaria Ordinis noſtri, debent à Prouinciali, vel à Vicario ex conſilio Patrum (quorum omnium conſcientias oneramus) inſtitui iudices docti, & Dei timore affecti; qui promouendos ad gradus examinare debeant, ſicut fuit declaratum Romæ 1546.

Item declaramus, quòd nullus promoueri poteſt ad aliquem gradum, vel officium, vtpotè Prædicaturæ, Lectoratus, Magiſterij Studentium, Baccalaureatus, Magiſterij ſacræ Theologiæ, niſi prius genuflectens coram Prouinciali, vel Præſidente Conuentus fidei Profeſſionem fecerit: iuxta Bullam Pij Papæ IV. & Capitulum Valliſoleti 1605. ordinat. 4. De cuius fidei profeſſione fidem per litteras authenticas debet recipere: & ſi ſecus factum fuerit, collatio illius gradus vel officij nulla erit, ſicut fuit ordinatum Neapoli 1600. ordinat. 2.

q Per ſuæ Prouinciæ Prouinciale Capitulum, vel illius Definitorium ſit expoſitus.) Declaramus, in Capitulo Romano 1580. fuiſſe ordinatum, vt nullus promoueatur deinceps ad Magiſterium ſacræ Theologiæ, vel ad Baccalaureatum, niſi ſuæ Pro-

Prouinciæ petitionem habeat: quâ etiam habitâ, non niſi rigoroſâ examinatione per quinque examinatores, & per vota ſecreta, ad gradus huiuſmodi admittatur. Quod fuit confirmatum Romæ 1583.& 1589. & fuit additum; quòd ſi ſecùs ex quâcumque causâ fiat, tanquam non factum habeatur. Et quòd qui falsò petendo Prouinciæ nomine gradum quemcumque obtinuerint, cùm verè Prouincia non petierit; inhabiles fiant ad nunquam huiuſmodi gradum obtinendum. Petitio autem non ſolùm à Prouinciali, ſed etiam à Definitorio fieri debet. Et in eodem Capitulo Romano 1589. fuit ordinatum, vt in Graduatorum, vel Prædicatorum Generalium petitionibus, ſemper exprimatur, quibus in locis, & quot annos illi qui petuntur, lectioni, aut prædicationi operam dederint. Et declaratum fuit, vt quotieſcunque litteræ patentes pro Magiſterio conceduntur, ſemper clauſula illa generalis (ſaluis ſuæ Prouinciæ iuribus) intelligenda eſt, etiam ſi in ipſis litteris non exprimatur: ita vt generales clauſulæ, quæ videntur facere in oppoſitum, nulli ſuffragari debeant; niſi fiat peculiaris mentio de priuilegior. derogatione pro illa vice. Et Romæ 1601. ordinatum fuit, vt ſi conceſſæ fuerint alicui litteræ patentes ſubreptitiæ, teſtificantes eum legiſſe, vel egiſſe alia huiuſmodi, & earum vigore litterarum gradum aliquem fuerit conſecutus, talis gradus à Prouinciali Capitulo non admittatur. Et hoc idem fuit etiam ordinatum de Prædicatoribus Generalibus, atque amplificatum etiam ad eos qui falſam informationem Generali Capitulo, vel Magiſtro Ordinis exhibuerint: quos ſuis officijs priuari, & ad ea inhabiles declarari debere decretum eſt. Quæ ſanè ordinatio fuit confirmata Valliſol. 1605. & Romæ 1608. Et Valentiæ 1596. fuit confirmatum, id quod de promouendis ad gradus dictum eſt: ſed Valliſoleti 1605. explicatum eſt non eſſe intelligendum de Baccalaureis, & Magiſtris, qui ſua legendi munera exercuerint, ad tempus præſcriptum à Conſtitutionibus noſtris. Item delaramus Romæ 1571. ordinatum fuiſſe, vt in quolibet Conuentu, vbi viget Studium Generale, Magiſtri omnes; etiam actu non legentes, votum habeant in receptione ſtudentium formalium, vel quorumcunque aliorum Fratrum, qui in ſtudia admittuntur: tum & in remiſſione eorundem ſtudentium, quando eos ad ſuos Conuentus reuerti oportuerit; quod fuit con-

confirmatum Barcinonæ 1574. cum hac tamen conditione, quòd eorum examinationi, diſputationique interſint.

q Et à Magiſtro Ordinis, vel Capitulo Generali tantummodò aſſignari, vel licentiari poſſit.) Declaramus, quòd licet Prior Prouincialis, vel Prouinciale Capitulum poſſit Fratres omnes aſſignare, & aliquos ad legendam Theologiam conſtituere; etiam tanquam Lectores principales noſtrorum Conuentuum, in quibus non viget Studium Generale: (dummodò non vt Magiſtri legant, vel doceant;) non tamen poſſunt Fratrem aliquem reddere habilem ad gradum Baccalaureatus, aut ad legendam Theologiam pro gradu, & forma Magiſterij; quoniam huius rei poteſtas in Definitoribus Generalibus conſtituta eſt. Neque habilitas huiuſmodi debet concedi alicui, qui ſaltem per tres annos Theolog. in aliqua Vniuerſitate non ſtuduerit, & per quatuor annos artes non legerit; ſicut fuit declaratum Romæ 1546. & 1583. Auenione 1561. & Bononiæ 1564. & tandem à Prouinciali Capitulo non fuerit expoſitus Capitulo Generali. Poſtquam autem legerit, & actus Baccalaureatus pro gradu, & forma Magiſterij perfecerit; non poterit fieri habilis ad Magiſterij gradum, ipſumque Magiſterium ſuſcipere, niſi eius lecturam, ac ſcholaſticos actus, quos per quatuor annos exercuit, Generale Capitulum, vel Magiſter Ordinis approbauerit. Oppoſitum verò faciens eo ipſo eſt excommunicatus, atque officijs & gratijs Ordinis, & cunctis exemptionibus in perpetuum priuatus. Neque cum eo poteſt diſpenſari, niſi per Generale Capitulum: non obſtantibus priuilegijs, gratijs, & Conſtitutionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie quibuſuis Fratribus, Prouincijs ſeu locis, conceſſis, aut concedendis ſub quâuis formâ, & expreſſione verborũ; quemadmodum Bonifacius IX. decernit in Bulla. Et ſicut paritèr ordinatum fuit Londonis 1263. Coloniæ 1428. Venetijs 1437. Sauiliani 1439. apud Montem Peſulanum 1456. Peruſij 1478. Romæ 1481. & Cenomani 1491. in quibus locis ſic dicitur: Ordinamns, quòd nullus Frater promoueatur, vel fiat habilis ad Baccalaureatum, ſiue ad legendum pro forma, & gradu Magiſterij: niſi prius à Definitoribus Capituli Prouincialis ſuæ Prouinciæ tanquam idoneus, Generali Capitulo fuerit exhibitus. Et poſtquam lecturam ſuam, alioſque

que actus ſupra iam poſitos perfecerit, non poſſit ſuſcipere Magiſterium, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, qui lecturam eius approbauerit. Declarantes eſſe irritum, & inane quidquid in contrarium fuerit attentatum.

X.

NEque aliquis Magiſtretur in Theologia, *r* niſi prius actus exercuerit pro forma, & gradu prædicti Magiſterij, per quatuor annos ad minùs *ſ* in aliqua Vniuerſitate: oppoſitum autem faciens eo ipſo ſit excommunicatus, atque omnibus gratijs, & officijs Ordinis, & exemptionibus perpetuò ſit priuatus: nec ſecum diſpenſari valeat, niſi per Capitulum Generale. Nullus Frater noſtrorum legat in Prophetis, vel in Pſalmis alium ſenſum litteralem, niſi quem Sancti PP. approbant, & confirmant. *t* Libri Ordinis, vel Fratrum non vendantur, niſi pretium eorum in alios libros, vel ſcripta conuertatur.

r Niſi prius actus exercuerit.) Declaramus in Capitulo Romano 1546. ordinat. 9. ordinatum fuiſſe, vt nullus promoueatur ad Magiſterium, niſi per quatuor annos Sententias legerit, & in Generali, aut Prouinciali Capitulo Theologicas concluſiones publicè defenderit; exceptis his, qui ſua ſcholaſtica munera exercent in Studio Pariſienſi. Quod fuit confirmatum Romæ 1558. confirmat. 13. & fuit additum, quòd Sententias per illos quatuor annos debet legere in aliqua ex deſignatis Vniuerſitatibus, Studio Louanienſi excepto: in quo ſicut & in Pariſienſi, promouendi ad gradus conſueta exercitia ab Vniuerſitate ſtatuta ſeruare debebunt.

ſ In aliqua Vniuerſitate.) Declaramus, quòd in Capit. Salmanticenſi 1551. & ſubinde Romæ 1553. & 1558. & Auenione 1561. determinatæ fuerunt Vniuerſitates, in quibus actus Scholaſtici modò explicati exercendi ſunt; & extra quas in eiſdem actibus ſe exercentes, ad gradus non ſunt admittendi. Sunt

Sunt autem infraſcriptæ.

In primis Conuentus noſter Pariſienſis.

In Prouincia Hiſpaniæ Conuentus Salmantinus, Valliſoletanus, Segouienſis, & de Taianos. Item Collegium ſancti Gregorij Valliſoleti, & Complutenſe, & Collegium Toletanum ſancti Petri Martyris erectum in Vniuerſitatem, Romæ 1583.

In Prouincia Toloſana Conuentus Burdigalenſis.

In Prouincia Franciæ, Conuentus Bituricenſis, & Rhemenſis.

In Prouincia vtriuſque Lombardiæ, Conuentus Bononienſis.

In Prouincia Romana, Conuentus Peruſinus, & Collegium Romanum.

In Prouincia Regni, Conuentus Neapolitanus Sancti Dominici.

In Prouincia Theutoniæ, Conuentus Colonienſis, Romæ 1553.

In Prouincia Prouinciæ, Conuentus Aquenſis.

In Prouincia Aragoniæ, Cōuentus Barcinonenſis, Valentinus, Cæſarauguſtanus, Luchentinus, & Illerdenſis, & Conuentus ſancti Dominici in Inſula Maioricarum, (dummodò in eo ſint Lectiones, vna Artium, & duæ Sacræ Theologiæ, Romæ 1571.) & Conuentus Calataiubij ſancti Petri Martyris, Romæ 1580. Collegia Dertuſenſe, Oriolæ, & ſancti Vincentij Cæſarauguſtanum.

In Prouincia Dalmatiæ, Cōuentus Iadrenſis.

In Prouincia Trinacriæ, Cōuentus ſancti Dominici de Panormo, & Conuentus ſancti Dominici de Meſſana.

In Prouincia Portugalliæ, Conuentus Vlyſſiponenſis, & de Bello, & Eborenſis, & Coimbricenſis.

In Prouincia Bethicæ, Conuentus Cordubenſis, Hiſpalenſis, & Giennenſis.

In Prouincia Inferioris Germaniæ, Conuentus Louanienſis, & Duacenſis.

In Prouincia ſancti Thomæ, Conuentus Andrienſis.

In Prouincia vtriuſque Calabriæ Conuentus Conſentinus.

In Prouincia ſanctæ Crucis Indiarum, Conuentus Ciuitatis ſancti Dominici.

In Prouincia ſancti Iacobi de Mexico, Conuentus Ciuitatis Angelorum.

In Prouincia ſancti Ioannis Baptiſtæ de Perù, Conuentus Ciuitatis Regum, & Conuentus de Cuzco, Neapoli 1600. & Conuentus ſancti Dominici Ciuitatis de la Plata, Romæ 1608.

In Prouincia ſancti Domini-

ci Venetiarum Conuentus Patauinus.

In Prouincia ſancti Petri Martyris, Conuentus ſancti Euſtorgij de Mediolano.

In Prouincia ſancti Antonini de Nouo Regno, Conuentus ſanctæ Mariæ de Roſario, Ciuitatis de ſancta Fe, Romæ 1580. & Conuentus ſancti Dominici de Iunia.

In Prouincia ſancti Laurentij de Chile, Conuentus ſanctæ Mariæ de Roſario Ciuitatis ſancti Iacobi.

In Prouincia ſancti Petri Martyris de Guaxaca, Conuentus ſancti Dominici de Oaxaca.

In Prouincia Aprutina Conuentus Aquilanus.

In Prouincia Occitana, Conuentus Toloſanus, & Aueniónenſis.

In Prouincia Ruſſiæ, Conuentus Leopolienſis.

In Congregatione Gallicana, Conuentus Nannetenſis.

Denunciamus autem ſcholaſticos actus, ſiue lecturas extra hos Conuentus, nequaquam in poſterum alicui ſuffragari ad gradum Magiſterij conſequendum; ſaluâ tamen Apoſtolica conceſſione, factâ alijs Vniuerſitatibus quibuſcumque.

Et quia poſt præallegata Capitula, plures aliæ fuerunt erectæ Vniuerſitates per ſubſequentia alia Capitula Generalia: contigitque, quòd aliquæ ex ijs Prouincijs nouitèr inſtitutis, & erectis fuerunt incorporatæ, & vnitæ; proindè vnaquæque Prouincia gaudeat in qualibet Vniuerſitate deſignata, iuribus, & priuilegijs, iuxta conſuetudinem, & praxim cuiuſcumque Prouinciæ reſpectiuè.

t Libri Ordinis, vel Fratrum non vendantur, niſi pretium eorum in alios libros, vel ſcripta conuertatur.) Declaramus, quòd cùm Ordo noſter propter prædicationis officium, & propter ſalutem animarum fuerit ab initio principaliter inſtitutus; illa nos diligenter, ac ſollicitè procurare debemus, quæ noſcuntur ad propagationem ſtudiorum, & profectum ſacræ ſcientiæ pertinere. Quoniam verò librorum copia, & ad hoc plurimum confert, & ad profectum incitat ſtudioſos; ideò Frater Aymericus Generalis quondam Magiſter Ordinis, in Capitulo Generali Patauij celebrato 1308. ordinat. 15. ex Definitorum conſilio, atque decreto; præcepit omnibus Prioribus, Supprioribus, Vicarijs, & Fratribus vniuerſis: vt libros, qui per mortem Fratrum, vel titulo donationis, aut legati; ſiue quocumque alio

alio modo ad Conuentum peruenerint, vendere, diſtrahere, alienare, pignorare, dare, vel concedere alicui ſimplicitèr ad vitam nequaquam præſumant; ſed ad communem pertineant Bibliothecam: niſi fortè Conuentus tales libros duplicatos haberet, vel iudicio Prioris, Supprioris, aut eorum Vicarij, ac Lectoris, & Bibliothecarij, communi Fratrum commodo minùs vtiles viderentur. In quibus caſibus vendi quidem poterunt; ſed eadem obligatione præcepti teneantur illorum pretium commutare libris vtilioribus, ac melioribus, vel ad celebrationem Diuinorum officiorum, vel ad ſimilia Bibliothecæ commoda. Verùm ſi quidam libelli, vel quaterni, ſiue commentarij eſſent non magni pretij, & paruæ æſtimationis; poterunt à Priore ex dictorum conſilio, aliquibus Fratribus magis indigentibus ad vſum concedi. Et eodem præcepto prohibuit Fratribus omnibus, ne vendant Theologicos libros perſonis extra Ordinem conſtitutis, ſine rationabili cauſa, & Prioris Prouincialis expreſſa licentiâ: qui autem contrarium fecerint, à Superioribus acri plectantur pœnâ; donec totum prædictorum librorum pretium, ſine fraude reddiderint Conuentibus, ad quos prædicti Fratres, & libri pertinent.

Item declaramus, quòd libri ex communi Bibliotheca non poſſunt extrahi ſine Superioris licentia, ſub pœnâ excommunicationis latæ ſententiæ: ſicut fuit ordinatum Valliſoleti 1605. confirmat. 10. Et in Capitulo Romano 1608. confirmat. 5. ſtatutum fuit, vt in poſterum nullus liber typis excudi poſſit, niſi prius examinatus, atque approbatus fuerit à duobus, vel tribus Patribus in vnaquaque Prouincia à Prouinciali, & Definitoribus Capituli Prouincialis conſtituendis: quibus ſub formali præcepto mandatur; vt totum librum diligenter perlegant, & examinent, atque perquirant: grauine, an abiectâ ſcriptionis formâ, & an de magni, an parui momenti re, ipſe liber compoſitus ſit. Declarantes non ſufficere, vt nihil contra fidem, aut bonos mores in ipſo contineatur, ſed talis eſſe debet, qui decori, atque honori Religionis noſtræ eſſe poſſit. Nec liber ſic quilibet examinatus, & approbatus imprimi poſſit in Italia, antequam Romam mittatur ad Magiſtrum Ordinis, vel eius Vicarium, vt ab eorum altero pariter approbetur: mandando ſub formali præcepto, ne in libro, poſtquam examinatus, correctus, &

approbatus fuerit eo modo quo ſupradictum eſt poſſit addi quidquam, vel detrahi; niſi illud iterum examinatoribus, & Superiori, quòd ab eis approbetur, vel reprobetur, iterum oſtendatur. Et in Concilio Trident. *ſeſſion.* 4. *de editione, & vſu ſacrorum librorum*, ſic dicitur: *Nulli liceat imprimere, ſeu imprimi facere quoſuis libros, de rebus ſacris ſine nomine authoris: neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primùm examinati, probatique fuerint ab Ordinario; ſub pœna anathematis, & pœnis in Canone Concilij nouiſſimi Lateranenſis, appoſitis. Et ſi Regulares fuerint, vltrà examinationem, & approbationem huiuſmodi, licentiam quoque à ſuis Superioribus impetrare teneantur; recognitis per eos libris, iuxta formam ſuarum ordinationum, Qui autem ſcripto eos communicant, vel euulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubiaceant, quibus Impreſſores: & qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint authores; pro authoribus habeantur. Ipſa verò huiuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque adeò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſſi authenticè appareat: idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen, gratis fiat, vt probanda probentur, & reprobentur improbanda.*

X I.

v NVlla ſcripta facta, vel compilata à Fratribus aliquatenus publicentur: niſi per Fratres peritos, quibus Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis commiſerit, diligentèr fuerint examinata. Fratres extra Conuentus, quorum ſunt filij aſſignati ad tempus, (id eſt ad exercitium, ſeu officium certo tempore durans, & determinato) completo illo certo tempore, (ex quo ſunt abſoluti ab aſſignatione) intelligantur aſſignati in Conuentibus, quorum ſunt filij; niſi Superior eos aliter aſſignauerit. Aſſignati autem ſimpliciter, nunquam intelligantur aſſignati in Conuentibus, quorum ſunt filij, niſi reaſſignentur. *x* Nullus ordinetur in Subdiaconum, niſi ſciat Grammaticam, ita quòd ſciat latinè loqui, & ſcri-

bere

bere abſque falſa latinitate: & ſi eſt Subdiaconus, non fiat Diaconus ſi eſt Diaconus, non fiat Sacerdos. Prælatus autem quilibet exponens aliter aliquem, abſoluatur in pœnam ab officio, & per triennium omni officio Ordinis priuetur.

v Nulla ſcripta facta, vel compilata à Fratribus aliquatenus publicentur &c.) Declaramus, quòd in Capitulo Metis 1313. ordinat. 9. ſic fuit declaratum: Inhibemus Fratribus ſtrictiſſimè, ne tractatus, compilationes, ſeu commentarios editos, vel edendos, quouis modo extra Ordinem publicentur: quouſque ab eis, quibus Magiſter Ordinis id commiſerit, diligenter examinata fuerint, & correcta. Qui autem contrarium fecerint, debita pœnâ plectantur; iuxta id, quod etiam apud Treuerim fuit ordinatum 1266. ordin. 6.

x Nullus ordinetur in Subdiaconum &c.) Declaramus in Capitulo Lugdunenſi 1536. innouatum fuiſſe, quòd nullus Frater promoueatur ad ſacros Ordines iuxta ſeriem Conſtitutionum noſtrarum, niſi ex conſenſu R.P. Prouincialis: qui nullum debet promouere, niſi omnia certa habeat de ætate, moribus, & eruditione Grammaticæ, & niſi à Priore, & Patrum conſilio exponatur, & præſentetur. In Capitulo quoq; Ianuenſi 1513. ordinat. 3. ſtatutum fuit, vt quilibet promotus ad ſacros Ordines, litteras habeat teſtimoniales, ſiue ab ordinante Epiſcopo, ſiue à Præſidente loci, vbi eſt ordinatus, acceptas, cum ſubſcriptionibus teſtium, qui ordinationi interfuerunt; quas ſi non habuerit, non permittatur exequi ſuſceptos Ordines. Et in Capitulo Bononienſi 1564. præceptum fuit omnia decreta communia Concilij Tridentini de ætate, vita, & moribus ordinandorum firmiter obſeruari: & fuit additum; vt nemo poſt ſuſceptionem Minorum Ordinum, antè elapſum annum ad maiores promoueatur. Nec Subdiaconus intra ſpatium alterius anni ad Diaconatum aſcendat, niſi ſit Miniſtrorum neceſſitas, quæ Patrum conſilio iudicetur ſufficiens cauſa vt aliter fiat; & ordinaturo Epiſcopo etiam referatur, & renuncietur. Item Barcinonæ 1574. ordinat. 18. fuit ordinatum, & Romæ 1580. confirmatum, quòd Priores non poſſint mittere iuuenes ad

ſacros Ordines, niſi cantandi facultatem iuxta Religionis formam calluerint. Et Romæ 1589. ordinat. 2. authoritate Apoſtolicâ Prælatis omnibus ſub formali præcepto, & ſub pœnâ excommunicationis latæ ſententiæ præceptum fuit; ne quempiam mittant ad Ordines, niſi probatæ vitæ, & bonorum morum, & litteris ſatis eruditus ſit: & præſertim, niſi clarè, & diſtinctè legere ſciat, & ea, quæ legit benè intelligat. Quicumque verò aliàs ſacros Ordines ſuſceperunt, & diſtinctè legere neſciunt; decreto illo interdicuntur, & prohibentur in ipſis Ordinibus miniſtrare, quouſque didicerint: Prælatiſque ſub pœnâ abſolutionis ab officio eo ipſo incurrenda, mandatur; ne eos interim miniſtrare permittant. Verùm poſteà in Capitulo Veneto 1592. eâdem Apoſtolicâ Authoritate ſic ſtatuitur: Declaramus, ab illa ſecunda ordinatione facta in Capitulo Romano 1589. ablatam eſſe excommunicationem: oneramus tamen conſcientias Prælatorum, vt nonniſi Fratres eruditos, & bonis moribus præditos dimittant ad ſacros Ordines ſuſcipiendos. Itẽ in eodem Capitulo Romano 1589. ſub eodem formali præcepto, eâdemque cenſurâ Prælatis præcipitur; vt nullum dimittant ad Ordines, niſi prius per litteras fidem facientes, legitimè illis conſtiterit, eum legitimâ eſſe ætate: iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini. Si autem poſt publicationem Conſtitutionis SS. D. N. Sixti V. contra malè promotos, aliquos ante legitimam ætatem ad Ordines acceſſiſſe repererint; eos in cenſuras, & pœnas in eadem Conſtitutione ſtatutas incidiſſe declarent.

C A P. X V.

De Conuerſis.

I.

a EOdem tempore ſurgant Conuerſi, quo & alij Fratres; & eodem modo inclinent. Cùm ſurrexerint ad Matutinas, dicant Pater noſter, & Credo in Deum: quod faciendum eſt ante primam, & poſt Completorium. In Matutinis dicto Pater noſter, & Credo in Deum, erigant ſe dicendo; Domine labia mea aperies &c. Pro Matutinis in profeſtis diebus, dicant viginti octo

Pater noſter, & in fine tantummodò dicant Kyrie eleiſon. Pater noſter &c. quo dicto dicant, Per Dominum noſtrum &c. dicendo, Benedicamus Domino &c. In Veſperis verò quatuordecim Pater noſter, in alijs horis ſeptem Pater noſter dicant.

I I.

IN feſtis autem nouem lectionum, in Matutinis *b* quadraginta Pater noſter dicant: & hoc ſub ſilentio in Eccleſia, vel vbicumque fuerint. Loco Pretioſa, tria Pater noſter dicant. Pro benedictione menſæ, Pater noſter. Gloria Patri, &c. Poſt menſam pro gratijs, tria Pater noſter, Gloria Patri, &c. vel: Miſerere mei Deus, qui ſciunt. *c* Indumenta tot habeant, quot cæteri Fratres, præter cappas: loco quarum habeant ſcapularia longa, & lata vſque ad iuncturam inter pugnum, & brachium; quæ etiam non ſint alba ſicut, & tunicæ, ſed ſimilis coloris cappis Clericorum.

I I I.

POſſunt, & breuia griſei coloris habere ſcapularia, ad menſuram ſcapulariorum noſtrorum. De ieiunijs, cibis abſtinentijs, culpis, & alijs omnibus, ſic ſe habeant ſicut, & Clerici: in labore tamen cum eis Prælatus poterit diſpenſare. Soli non vadant, ſed cum Socio Clerico, vel Conuerſo; Pſalteria non habeant, nec etiam aliquos alios libellos.

a Eodem tempore ſurgant Conuerſi, quo & alij Fratres.) Declaramus, quòd Fratres Conuerſi, quoties recitant *Pater noſter*, perſoluendo etiam in ſuo modo Canonicas Horas, toties *Aue Maria* recitare tenentur; ſicut fuit declaratum apud Treuerim 1266. non tamen tenentur Fratres

Conuerſi perſoluere Horas Canonicas, quamuis profeſſi ſint, & ex eleemoſynis viuant; quia ad temporales, & corporales exercitationes recipiuntur, vt in ſudore vultus ſui veſcantur pane ſuo. Quapropter ſufficiet eis recitare *Pater noſter*, & Miſſam audire: ad Completorium tamen vel ſaltem ad ſalutationem Beatiſſimæ Virginis, niſi magna eos neceſſitas excuſauerit, quotidiè debent accedere. Corrigendi etiam ſunt quando propter ſuas priuatas deuotiones opera communia, & publicas exercitationes prætermittunt. Quare in Capitulo Florentino 1284. ordinat. 7. & Pariſijs 1286. ordinat. 6. ſic fuit ordinatum: Ne Conuerſi torpeſcant otio, monemus Priores, eorumque Vicarios; vt curam adhibeant, quòd in coquina, & vbique in omnibus externis occupationibus teneantur occupati: & cogantur addiſcere artem aliquam factiuam Conuentibus vtilem; ſicut fuit ordinatum apud Toloſam 1372.

b Quadraginta Pater noſter dicant.) Declaramus, in Capitulo Salmanticen. 1551. authoritate Apoſtolica ſic fuiſſe ſtatutum: Vt à tanta obligatione recitandi *Pater noſter*, ſubleuentur Conuerſi, tùm Fratres, tùm Sorores, qui potiùs ad corporalia munia pro communi vtilitate ſuſtinenda, quàm ad alia officia exequenda recipiuntur: ſtatuimus; vt ad Matutinas loco viginti octo, vel quadraginta *Pater noſter*, ſingulis diebus ſiue trium ſiue nouem Lectionum ſufficiant viginti quatuor: pro Veſperis duodecim, ad cęteras Horas ſeptem *Pater noſter*, ſicut vſque modo ſeruatum eſt. Pro Pſalterio verò propter ſuffragia mortuorum, pro quingentis *Pater noſter*, recitentur centum quinquaginta: & pro Pſalmis Pœnitentialibus vbi centum habebant, ſufficiāt viginti quinque. Et ad hunc modum Conſtitutiones in Capi. *de Suffragijs mortuorum, & de Conuerſis* reformentur. Atque hæc ab omnibus obſeruanda ſunt, ac ſi haberent tria Capitula Generalia; nam ex authoritate Apoſtolicâ habent vim, & robur perpetuæ Conſtitutionis. Curent autem quā diligentiſſimè Priores, & Præſidentes, vt grauem aliquem, & optimum Clericum ſtatuant Conuerſorum Magiſtrum: qui eos religioſa pietate, inprimis verò humilitate, ac obedientia imbuant; quod confirmatum fuit Vallisoleti 1605. confirm. 42.

* * *
* * *

In-

c Indumenta tot habeant, quot cæteri Fratres.) Declaramus, quòd Fratres Conuerſi tunicas albas, & ſcapularia nigra nequaquam vero alba, habere debent: ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit, & præcipuè apud Montem Peſulanum 1294. ordinat. 8. Debent etiam Fratres Conuerſi recipi in Capitulo Clericorum, vbi ſine cantu recitandus eſt Hymnus, *Veni Creator ſpiritus*: nec poſſunt fieri Clerici ſine licentia Magiſtri Ordinis. Quòd ſi quis eorum Clericus fiat, debet ſuum tenere locum infra omnes, qui priuſquàm ipſe Clericalem Habitum ſuſceperunt; vt fuit ordinatum Biſuntij 1303. ordinat. 10. Si quis autem eſſet nobilis Laicus, litterarum ignarus, qui propter ſuam claritatem reciperetur ad Habitum Clericalem: iſte, non ad perſoluendas horas Canonicas, ſed ad recitanda *Pater noſter* teneretur; nec poſſet eligere, neque eligi, neque frui gratijs Clericorum; præſertim ſi ei prænunciatum ſit non obligari officijs Clericorum. Quomodo autem Conuerſi admittendi non ſint ad Habitum Clericorum; & quomodo etiamſi admittantur fieri non debeant Sacerdotes: & tametſi fiant, à quo tempore vocem in electionibus poſſint habere, dictum eſt ſupra Cap. *de Recipiendis* pag. 74. & 196. Si quis autem Frater Clericus eſſet facinoroſus, & ad Clericorũ officia ineptus; poſſet à ſuo Prælato (culpâ id poſtulante) Habitu priuari, & gratijs Clericorum, & fieri Conuerſus; dummodò ad Sacros Ordines non eſſet iam promotus, ſicut fuit ordinatum Biſuntij 1303. & Narbonæ 1394.

Ordinationes, & Admonitiones factæ in Capitulo Generali apud Perpinianum celebrato, Anno Domini 1327.

CAP. XVI.
De certis detractionibus, & ſingularitatibus vitandis.

I.

a QVicunque in publica prædicatione, vel in communi coram ſecularium multitudine, vllo tempore ſummum Pontificem diffamauerit, vel ipſius proceſſus & facta, vel irreuerentiam notabilem fecerit; carcerali

rali cuſtodiæ mancipetur: nec inde liberetur, niſi per Capitulum Generale, & cogatur (ſi commodè fieri poterit) in publico reuocare. Qui autem in priuato, poſtquam per teſtes legitimos conſtiterit, vel iudicialiter confeſſus fuerit, pęnâ grauioris culpæ puniatur: & niſi per Prouinciale Capitulum, vel per Priorem Prouincialem, de maturo conſilio diſcretorum cum eo minimè diſpenſetur.

I I.

EAndem pœnam incurrat, quicumque Preſidens vel Frater Conuentus, vel Prouinciæ, qui renunciauerit alicui priuilegio noſtro Ordini conceſſo, abſque Generalis Capituli aſſenſu. Sine cuius aſſenſu omnem huiusmodi renunciationē qualitercumque factam nullius volumus eſſe roboris, vel momenti. In quo ſimiliter caſu ſimilem pœnam incurrant, quicumque Præſidentes aut Fratres, ſiue Conuentus, qui ſine cauſa legitima, & vrgente litigauerint, aut appellauerint, contra Dięceſanos quoſcunque. Idem fiat de falſo accuſatore, vel teſte legitimè conuicto, vel iudicialiter confeſſo, in materia prædicta. Prælati verò, qui in corrigendo huiuſmodi tranſgreſſores, inuenti fuerint negligentes, per Generale, vel Prouinciale Capitulum à ſuis officijs abſoluantur in pęnam; & præter hoc pœnis alijs grauiùs puniantur.

a Quicunque in publica prædicatione &c.) Declaramus, quòd cùm ex fauore, & gratia Prælatorum Ordo noſter ſummopere ſuam augeat, & dignitatem, & vtilitatem; valdè illos venerari, colere, & officiosè obſeruare debemus: & nequaquam eis vnquam detrahere, aut lites, vel controuerſias illis inferre; ſed è contra vt eorum famam cuſtodiamus, ac tueamur, diligentiſſimè curandum eſt. Populum

pulum etiam in eorum obedientiam, ac reuerentiam debemus inducere, & nequaquam Laicos ab Eccleſiarum ſuarum frequentia, vel acceſſu auertere, ſicut in pluribus Capitulis ordinatum fuit. Qui autem oppoſitum fecerint, pœnâ grauioris culpæ debent puniri. Et ſi ſummo Pontifici publicè detraxerint, debent carceri mancipari.

III.

ITem quicunque in noſtro Ordine inuenti fuerint, *b* ſingularem vitam quocumq; modo vitioſam ducentes, & contra communem modum viuendi diu ab Ordine approbatum: primò moneantur, & ſi admoniti correcti non fuerint, ſeparentur; & in diuerſis Conuentibus ponantur. Et ſi in eadem perſiſtant, per Priorem Prouincialem, vel Prouinciale Capitulū carcerali cuſtodiæ mancipentur. Item quicumque crimen cōmiſerit, pro quo in ſeculo pœnâ mortis deberet plecti, in carcerem retrudatur; pœnis alijs macerandus ibidem, plùs, & minus ſecundùm delicti, & perſonæ qualitatem, & circumſtantias alias alleuiantes, vel etiam aggrauantes: & niſi per Generale Capitulū non poſſit ab ipſo carcere liberari. Quòd ſi ſecundò recidiuauerit, carceri perpetuò mancipetur.

b Singularem vitam quocunque modo vitioſam ducentes.) Declaramus, quòd illi dicuntur ſingularem, & vitioſam vitam ducere, qui mercaturas exercent, qui arti Alchimiæ ſtudent, & dant operam; qui aleis, & taxillis ludunt; qui concubinas tenent; qui Monaſteria ſine licentia intrant: Habitum Religionis noſtræ dimittunt, vel occultant; qui venationibus, & alijs exercitijs huiuſmodi frequenter incumbunt, quæ Religioſis ſunt prohibita: tales enim ſunt carceri mancipandi; ſicut in multis Capitulis ordinatum fuit.

* * * *
* * *

Item

I V.

ITem volumus, quòd ordinatio Capituli Burdigalenſis 1324. de mutationibus Fratrũ ſeruetur; quæ eſt infraſcripti tenoris: Cùm electiones noſtræ maximè liberè eſſe debeant, & omni notâ coactionis carere: diſtrictè iniungimus Prioribus Prouincialibus, & quibuſcumque Vicarijs; quòd *c* infra menſem ante electiones quaſcumque, nouas aſſignationes, & mutationes Fratrum non faciant in Conuentibus, in quibus electiones huiuſmodi fuerint celebrandæ: niſi pro officio Lectoratus, vel Prioratus, vel graui ſcandalo euitando; *d* vel niſi in Prouinciali Capitulo, vel in loco ipſius Prouinciali Capituli, ſicut in aliquibus Prouincijs eſt conſuetum. Quòd ſi contrarium factum fuerit, huiuſmodi aſſignationes, vel mutationes (quoad priuationes vocis in Conuentu; de quo fiunt ipſæ mutationes, & quoad ipſam vocem in Conuentu, vbi fiunt aſſignationes) ſuum non ſortiantur effectum. Priores autem Prouinciales, qui in hoc inuenti fuerint exceſſiſſe, per Magiſtrum Ordinis, vel Definitores Generalis Capituli (cùm legitimè conſtiterit) à ſuis officijs in pœnam abſoluantur. Vicarij verò omni officio Ordinis vſque ad tres annos ſint priuati. Nec Fratres poſſint priuari vocibus eodem tempore, niſi ob cauſas in Capitulo de grauiori culpa contentas.

c Infra menſem ante electiones quaſcumque, nouas aſſignationes, vel mutationes non faciant.) Declaramus, quòd vt ſupra dictum eſt Cap. 2. *de Electione Prioris Conuentualis* pàg. 199. ex Conſtitutione Clementis VIII. duobus menſibus ante tempus electionis, nouæ aſſignationes, ac mutationes fieri non

non poſſunt. Cùm autem tempus electionis ſit menſis, qui incipit à die, quo nota fuit carentia Prioris; ſequitur, vt per duos alios menſes, antequam iſte menſis electionis incipiat, tales mutationes, & aſſignationes fieri non poſſint. Viennæ etiam 1282. & Burdigalæ 1287. & Bononiæ 1315. ordinatum fuit, ne à die, quo fuit nota carentia Prioris Prouincialis, vſque ad completum menſem, quod eſt tempus conſtitutum ad eandem electionem; aſſignationes & mutationes Fratrum non poſſint fieri.

Item declaramus, quòd ab anno 1504. quo per Bullam Iulij Papæ II. Priores tùm Prouinciales, tùm Conuentuales, redacti ſunt ad determinatum tempus, & iam in toto fere Ordine, hæc Bulla recepta eſt: ac proinde cùm certò ſciri poſſit tempus vacationis, ſeu abſolutionis cuiuſcumque Prioris, fieri non poſſunt nouæ Fratrum aſſignationes infra duos menſes eandem abſolutionem, ſeu vacationem antecedentes, vt ſupra dictum eſt. Et de hoc admoniti fuerunt RR. Prouinciales in Capitulo Romano 1601. ex Clementis VIII. Conſtitutione.

d Vel niſi Prouinciali Capitulo &c.) Declaramus, prædictam clauſulam ita intelligi: quòd infra decem dies à Conſtitutione conceſſos propter Capituli celebrationem, tales Fratrum mutationes, & aſſignationes poſſunt fieri. Ante principium verò Capituli, vel poſt eius finem, mutationes huiuſmodi fieri non poſſunt. Quare ſi Prouincialis, vel eius Vicarius Generalis vltrà illos dies poſt actorum publicationem quamlibet faciat mutationem, ipſa nullam habebit vim, neque vllum conſequetur effectum; vt fuit declaratum Brugis 1369. & Venetijs 1357.

V.

ITem ordinamus, & diſtrictè prohibemus, ne fiat aliquis Prędicator Generalis, niſi maturus, & diſcretus; & ſufficientis litteraturæ; & qui conuenienter ſciat proponere verbum Dei, & qui ſit idoneus ad negotia Ordinis pertractanda: *e* nec numerum Conuentuum Prouinciarum excedant. Et non fiat aliquis in aliqua Prouincia habente numerum exceſſiuum, donec ad dictum numerum

ſint

ſint redacti, Magiſtris in Theologia, & illis dumtaxàt exceptis, qui ratione antiquitatis, vel infirmitatis ad Capitula Prouincialia venire non poſſunt. Quòd ſi ſecùs factum fuerit, totum ſit irritum, & inane.

e Nec numerum Conuentuum Prouinciarum excedant.) Declaramus, quòd hæc Conſtitutio cùm dicit Prædicatores Generales non debere excedere numerum Conuentuum: nomine Conuentuum, Vicariatus, & loca Ordinis non comprehenduntur; ſicut fuit declaratum Romæ 1589. declaration. 3. & confirmatum Venetijs 1592. declarat. 5. & Romæ 1612. confirmat. 3.

V I.

Item, quòd arceantur Priores, qui malè aſſociant Fratres: debet enim ſaltem alter illorum eſſe claræ famæ, & ſufficientis ætatis, & de lingua patriæ, vbi hoc commodè poterit obſeruari. Item, quòd *f* Fratres quando recedunt de Capitulis, per Superiores combinentur: ne vagando diſcurrant, ſed directè ad ſuos vadant Conuentus. Sciant omnes Fratres Ordinis noſtri, quòd omnes Conſtitutiones prædictæ vim Conſtitutionum noſtrarum habent authoritate Summi Pontificis; non obſtante quòd non habeant, niſi præſens Capitulum Generale, & omnes in fine Conſtitutionum noſtrarũ integrè conſcribantur.

f Fratres quando recedunt de Capitulis, per Superiores combinentur: ne vagando diſcurrant.) Declaramus, quòd cùm inutilis vagatio Fratrum perturbationes Ordini, ſcandala proximis afferat; & ex mala Fratrum conſocietate diſſolutiones, & inſolentiæ oriantur, & creſcant: decernimus, quòd nemo omnium Fratrum, ſine licentiâ Magiſtri Ordinis ad Generale Capitulum, & ſine licentia Prioris Prouincialis ad Capitulum Prouinciale poteſt accedere; ſub pœna priuationis acti-

actiuæ, & paſſiuæ vocis per vnum annum. Quando verò è Capitulis, vel è Conuentibus redeunt, debent Superiores prudenter, & diſcretè alterum cùm altero conſociare: & Fratres ad hunc modum conſociati, non ſe ſeparent, ita vt mutuò ſe videre non poſſint; ſed contra ſimul ambulantes, vt ſibi dare poſſint mutuum teſtimonium in quocumque loco, vel de quocumque negotio. Et ſi quos tranſgreſſores inuenerint, debent acriùs, & ſeueriùs corrigere, & punire. Debent etiam ipſi viatores litteras teſtimoniales deferre, & Præſidentibus Conuentum ad quos declinauerint, exhibere: vel Præſidentes ipſi ab illis exigere, legere, & diligenter inſpicere. Si autem eas non habuerint, viatores acri pœnâ plectantur, & voce per vnum annum priuentur: ſicut fuit ordinatum apud Montem Peſulanum 1294. Treuerim 1289. Placentiam 1310. & iterum apud Montem Peſulanum anno Domini 1316.

CAP. XVII.

De Capitulo Biennali, vel Triennali.

Conſtitutio noua facta eſt, in Capit. Generali Florentino, celebrato 1374. de Capitulo biennali, vel triennali, authoritate Gregorij Papæ XI. vim Conſtitutionis habens, licet non fuerit, niſi vnum Capitulum Generale. Ideoque in Conſtitutionibus noſtris, cura Reuerendiſs. P. Fr. Vincentij Bandelli Generalis Magiſtri editis, hoc Capit. 17. fuit inſertum: at quia in Capitulo Generali Auenione celebrato 1561. confirmat. 2. hoc Capit. deleri poſſe declaratum fuerat; in editione Conſtitutionum noſtrarum; Barcinonæ facta 1620. fuit omninò ſuppreſſum. Cæterum Patres noſtri in Capitulo Generali Romæ celebrato 1629. declarat. 2. ſanciuerunt, vt hoc Capit. quod in Conſtitutionibus noſtris Barcinonæ impreſſis omiſſum fuerat in eiſdem Conſtitutionibus reſtitueretur: hacque declaratione fulti, illud in hac Romana editione reſtituimus.

I.

a STatuimus, ſeu præſenti ſtatuto decernimus; quòd Magiſter Ordinis, ſeu vices eius gerens, & Definitores Capituli Generalis, ſicut poſſunt ex cauſa legitima quoad

quoad locum mutare Capitulum; ita etiam quoad tempus prolongando, vel accelerando illud: ita dumtaxàt; quòd neque acceleratio fieri poſſit infra annum prius aſſignati Capituli, neque prolongatio eiuſdem vltrà triennium, niſi Magiſtri vacatio contingeret in Feſto, vel poſt Feſtum Beati Michaelis in tertio anno triennalis Capituli, pròut inferius explicatur. Authoritatem autem accelerandi, vel prolongandi Capitulum, cuicumque Vicario concedi poſſe ſimpliciter prohibemus: adijciẽtes, quòd quandocumque imminente biennali Capitulo, Ordinem Magiſtro carere contigerit; nulla mutatio quoad tempus fieri poſſit, niſi Magiſtri vacatio contingat in Feſto, vel poſt Feſtum B. Michaelis, in ſecundo anno: quia tunc ſuperſederi debet illo anno à Capitulo Generali. Si verò anno primo imminentis triennalis Capituli, Ordo Magiſtro caruerit: tunc accelerabitur Capitulum; ita quòd inter vacationem Magiſtri, & Capitulum electionis, niſi vnum Pentecoſtes interuenire non poſſit. Aliàs ſi poſt vnum annum computandum à Vigilia Pentecoſtes excluſiuè, Magiſtri vacatio contingat, nulla mutatio Capituli quoad tempus fiat: niſi contingeret vltimo anno in Feſto, vel poſt Feſtum Beati Michaelis; quia tunc ſuperſederi etiam debet à Cap. Gener. vt expreſſum eſt de Capitulo biennali.

a Statuimus, ſeu pręſenti Statuto decernimus &c.) Declaramus, quòd ante iſtud Statutum, celebrabatur Capitulum Generale quolibet anno; nec poterat vltrà annum prolongari; niſi contigiſſet poſt Feſtum S. Michaelis, Magiſtrũ Ordinis mori, vel amoueri. Poſt verò iſtud Statutum, vſque ad Annum 1396. perſeuerauit prima conſuetudo, & ex tunc cæperunt Capitula Generalia eſſe biennalia, vel triennalia; eo

eo modo, quo hic fuit ſtatutum, & ordinatum.

II.

IMminente autem biennali, vel Triennali Capitulo, *b* non eligatur Definitor Generalis Capituli, nec ei Socius aſſignetur: niſi in anno vltimo, quo ſcilicet celebrandum eſt Capitulum Generale. Et *c* qui vna vice electus fuerit ad prædictam Definitionem, ad eandem eligi immediatè ſequenti vice non poſſit. *d* Singulis annis nihilominus poſt Feſtum Pentecoſtes, fiant Capitula Prouincialia, niſi per Magiſtrum Ordinis in aliquibus Prouincijs ex causâ ad biennium fuerint prolongata. In quibus etiam fiant ſcrutinia de Prouincialibus, deferēda per Definitores, vel Socios eorū: aut per Socium Prouincialis in anno Prouincialium ad Capitulum Generale; qui Definitores duabus vicibus, & Prouinciales tertia vice definient, conſtituent, & tractabunt. Recitabuntur inſuper obitus Fratrum, poſt præcedens Capitulum Defunctorum, & fiet pro eis communis abſolutio, vt moris eſt.

b Non eligatur Definitor Capituli Generalis, niſi in anno vltimo.) Declaramus, quòd ſi aliquis Frater eligatur in Definitorem Capituli Generalis in aliquo Capitulo Prouinciali, & poſtea per mortem, vel amotionē Magiſtri Ordinis, vel ex alia cauſa Generale Capitulum prolongetur; non poterit virtute talis electionis in Capitulo Generali definire: ſed opportebit aliam electionem in vltimo anno Generalis Capituli celebrandi facere.

c Qui vna vice ad prædictam Definitionem electus fuerit, ad eandem eligi immediatè ſequenti vice non poſſit. Declaramus, quòd cùm per tria Capitula Generalia continua, in quibus Priores Prouinciales vna vice, & Definitores duabus vicibus habent definire, poſſit fieri Conſtitutio; non poteſt vnus, & idem Frater in illis tri-

 bus

bus Capitulis continuis, plus, quàm vna vice definire:& propter hoc in hoc Statuto dicitur; quòd ille, qui vna vice ad prędictam Definitionem electus fuerit, ad eandem eligi immediatè ſequenti vice non poſſit. Et dato, quòd inter primam electionem Definitoris, & ſecundam electionem mediaret Definitio Prouincialium; adhuc ille, qui in prima electione fuit electus, non poterit in ſecunda eligi. Et poterit ſecunda electio dici immediatè ſequens ad primam; quia inter ipſam, & primam nulla alia electio Definitoris mediat: cùm Definitio Prouincialium non ſit per electionem. Siue ergo inter duas electiones Definitorum, nulla alia Definitio media cadat, ſiue cadat media Definitio Prouincialium: non poterit ille, qui eſt electus in prima, poſtea eligi in ſecunda.

d Singulis annis nihilominùs poſt Feſtum Pentecoſtes fiant Capitula Prouincialia.) Declaramus, quòd quando in initio Ordinis fiebant Capitula Generalia ſingulis annis, tunc etiam quolibet anno celebrabatur Capitulum Prouinciale: de quo plura declarata fuere ſupra Capit. 7. huius diſt. 2. quæq; ad declarationem huius Textus ſufficiũt.

CAP. XVIII.

Conſtitutiones Domini Bonifacij Papæ IX.

I.

DEnunciamus D. Bonifacium Papam IX. Anno 1402. quinto Kalend. Maij, Pontificatus ſui Anno XIII. Conſtitutiones edidiſſe, quæ per noſtrum Ordinẽ nequeunt immutari, tenoris infraſcripti. *a* Authoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, perpetuâ, & irrefragabili Conſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & ordinamus: quòd de cætero perpetuis futuris temporibus, nullus ex Fratribus Ordinis Prædicatorum, abſque licentia, ſeu aſſignatione Capituli Generalis, ſecundùm morem eiuſdem Ordinis ad legẽdum pro forma, ſeu ad honorẽ Magiſterij in Theologia promoueri, vel gradu huiuſmodi Magiſterij

fungi

fungi poſſit, aut debeat; niſi per dictum Capitulum fuerit approbatus vel promotus.

II.

Contrarium verò faciens eo ipſo excommunicationis ſententiam incurrat. Et ſi per Capitulum prædictum reprobatus extiterit, pro non Magiſtro habeatur: Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, conſuetudinibuſque Prouinciarum, & locorum dicti Ordinis, necnon priuilegijs,& conceſſionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie, quibuſuis Fratribus, Prouincijs, ſeu locis, conceſſis, ſeu factis, aut concedendis, vel faciendis; ſub quauis forma, & expreſſione verborum (etiamſi de eis de verbo ad verbum habenda eſſet in præſentibus mentio ſpecialis (& alijs contrarijs, non obſtantibus quibuſcumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

a Authoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetua, & irrefragabili Conſtitutione ſancimus &c.) Declaramus, à Sede Apoſtolica ſtatutum, atque ordinatum fuiſſe, vt nullus Frater Ordinis noſtri Baccalaureatus gradum poſſit aſſumere, niſi à Generali Capitulo ad illum aſſumendum fuerit promotus, & expoſitus: nec pariter gradum Magiſterij aſſumere poſſit, niſi eius lectura ab eodem Capitulo fuerit approbata, & ipſe ad Magiſterium aſſumendum fuerit expoſitus, & promotus. Et ſi ſecus factum fuerit, talium aſſumptio graduum ſit irrita, & inanis, atque aſſumentes eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant. Et hęc conſtitutio à noſtris Capitulis Generalibus approbata fuit,& renouata etiam Venetijs 1437. Peruſij 1478. Romæ 1481. & Genomanis 1491.

III.

Item ſtatuimus, & ordinamus, quòd *b* quorum-

rumcumque Mendicantiū Ordinum Fratres, huiuſmodi Prædicatorum Ordinis Fratres, aut Sorores ſubiectas eiſdem; in ipſorum, aut dictorum aliorū Ordinum Fratres, aut Sorores (etiam vigore quarumcumque litterarum Apoſtolicarum ſuper hoc hactenus forſan conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, etiam quòd ad parem, vel arctiorem tranſire poſſint Ordinem continentium; niſi in eiſdem de Ordinibus, ex quibus recedunt, & ad quos accedunt, & ad quos tranſferendi ſe licentiam obtinuerint, necnon de præſentibus, & earum toto tenore, ſpecialis, & expreſſa mentio habeatur) recipere non poſſint, aut debeant.

I V.

QVòdque nullus ex Fratribus, & Sororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis, aliquem, vel aliquam ex Fratribus, ac Sororibus huiuſmodi coram quocumque iudice, qui non ſit de dicto Ordine, ex quâcumque causâ conuenire, ſeu facere conueniri: nec à correctione quâcumque, ſeu aliàs ab aliquo Prælato, ſeu Fratre dicti Ordinis, quâuis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere (niſi prius coram Conuentuali, ſeu Prouinciali Priore, ſeu Magiſtro, & ſucceſſiuè in Generali Capitulo dicti Ordinis, cauſam, vel querelam ſuam propoſuerit verbo, vel in ſcriptis) poſſit, aut debeat.

V.

QVòdq; Ordinis Prædicatorum contra Ordinis Minorū, nec eiuſdem Ordinis Minorum Fratres, Inquiſitores hæreticæ prauitatis pro tempore exiſtentes, contra huiuſmodi Ordinis Prædicatorum Fratres, aut etiam dicti Ordinis Præ-

dica-

dicatorum Fratres Inquiſitores, ſine licentia Magiſtri, aut Prouincialium Priorum contra ipſorum Confratres eiuſdem Ordinis inquirere nequaquã poſſint, aut debeant. Sed ſi quid Prædicatores contra Minorum, & Minores Fratres Inquiſitores contra Prædicatorũ Ordinis Fratres prædictos de prauitate huiuſmodi perſẽſerint; id ad Sedem Apoſtolicam, vel præfatorum Fratrum Superiores deferre teneãtur. Item, quòd prædictus Magiſter, & alij Præſidentes in dicto Ordine, ad quos pertinuerint pro tẽpore in correctionibus Fratrum eiuſdem Ordinis, iuris Ordine poſtpoſito, ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti procedere liberè poſſint, & valeant; eis authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus.

b Quorumcumque Mendicantium Ordinum Fratres.) Declaramus, in hac Conſtitutione, Mendicantes eſſe intelligendos illos Religioſos, qui etſi poſſeſſiones habent in communi, non tamen poſſunt ſine mendicitate acquirere neceſſaria ad victum, & veſtitum; aliaque neceſſaria ad vitam ſufficienter procurare. Quare in Capitulo Valencenis 1337. ſic dicitur Declaramus, quòd noſtra Conſtitutio Religioſos Mendicantes intelligit, non ſolùm illos, qui poſſeſſiones non habent: ſed etiam eos, qui etſi poſſeſſiones habeant, tamen propter earum exiguitatem conſueuerunt cõmuniter mendicare.

V I.

ITem nullus ſecularis, vel Regularis, aliquod Monaſterium Sororum Prædicatorum Ordini ſubiectarum (niſi inquantùm earum Conſtitutiones, & Statuta id patiantur, vel de Sedis Apoſtolicæ, aut Magiſtri dicti Ordinis licentia ſpeciali) intrare; aut aliquæ Sorores huiuſmodi exire inde quoquomodo præſumant, Contrarium verò

verò facientes excommunicationis ſententiæ(à qua præterquam per Sedem, vel Magiſtrum memoratos, aut aliquem ex dicti Ordinis Fratribus,cui Magiſter prædictus id commiſſerit,*c* abſolui non poſſint)volumus ſubiacere.

V I I.

ITem ſtatuimus, volumus,atque ordinamus, quòd omnes,& ſinguli Religioſi quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum dictæ ſedis Capellani, qui ſunt,& erunt, perinde eorũ Superioribus, & correctioni ipſorum in omnibus, & per omnia, ſint ſubiecti,ac ſi prædictę ſedis Capellani non eſſent. Non obſtantibus exemptionibus, ac alijs quibuſcumque Priuilegijs,Indulgentijs, gratijs, & litteris Apoſtolicis Capellanis dictæ ſedis,vel alijs coniunctim, vel diuiſim ſub quâuis formâ, vel expreſſione verborũ à dicta ſede conceſſis,vel inpoſterum concedendis: etiamſi de illis de verbo ad verbum,& de ipſorum Capellanorum nominibus, & cognominibus proprijs, plena, & expreſſa mentio præſentibus ſit habenda, quæ (quoad hoc)ipſis in nullo volumus ſuffragari.

c Abſolui non poſſint.) Declaramus, quòd quicumque habent per Sedem Apoſtolicam generalem licentiam abſoluendi quoſcumque, à quibuſcumque caſibus, ex vi talis facultatis Fratres Ordinis noſtri nequaquam poſſunt abſoluere; ſicut idem Bonifacius declarauit in Bulla. Et ſi quis intra clauſuram Monaſterij alicuius, curæ, & regimini Ordinis commiſſi repertus fuerit, poterit per dicti Ordinis Præſidentes,ſeu ex eorum mandato capi, & carcerari, & pœnâ plecti, ſecundùm eorum arbitrium, & qualitatem delicti: ſicut idem Bonifacius in commemorata Bulla declarauit. Et ſi quis ſecularis, vel Regularis in aliquod prædictorum ſuorũ Monaſteriorum intrare, vel Sorores aliquæ inde exire ſine licentia Magiſtri Ordinis auſi fuerint; ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrunt: à qua

à qua non niſi per Papam, vel Magiſtrum Ordinis, vel ab aliquo Fratre, cui prædictus Magiſter facultatem conceſſerit, abſolui poſſint.

CAP. XIX.

Conſtitutio Dñi Alexandri Papæ VI. de Electione Magiſtri Ordinis.

I.

a DEnunciamus, quòd Dñus Alexander Papa VI. in Capitulo Generali Romæ celebrato Anno Domini 1501. ſtatutum, & Conſtitutionem fecit infraſcripti tenoris, quæ tunc acceptata, & ſeruata fuit. Volumus, & authoritate Apoſtolica per præſentes perpetuis futuris temporibus ſtatuimus, & ordinamus: quòd modernus Vicarius veſtri Ordinis per nos inſtitutus, & quilibet alius in ſimili caſu futuris temporibus per Sedem Apoſtolicam inſtituendus; ſicut primum locum in ipſo Capitulo, & vbique tenet, ita & in electione ipſius Generalis Magiſtri primam vocem habeat: & cum duobus Prouincialibus in dicto Capitulo exiſtentibus, qui diutiùs poſt expreſſam profeſſionem Habitũ veſtri Ordinis portauerunt; ad inquirendum, & conſcribendum vota electorum ad bancum ſcrutinij electionis prædictæ, ſedere debeat. Et hoc idem in quolibet Vicario Generali veſtri Ordinis, quem futuris temporibus contin-get ſecundùm Conſtitutiones veſtri Ordinis inſtitui; volumus, & ordinamus debere obſeruari. Nõ obſtantibus Conſtitutionibus prædicti Ordinis, & Ordinationibus Apoſtolicis, & quibuſcumq; alijs in contrarium facientibus.

a Denunciamus, quod Dominus Alexander Papa VI.) Declaramus, hanc Domini Alexandri Conſtitutionem in Generali Capitulo Romæ 1539. authoritate Domini Pauli III. nullum apud Ordinem noſtrum obtinuiſſe locum: & ab eo tempore, & dein-

deinceps in Magiſtri Ordinis electione, neque fuiſſe receptam, neque ſeruatam; quamquam de hoc nullæ authenticæ litteræ Apoſtolicæ extent.

FINIS CONSTITVTIONVM FRATRVM ORDINIS PRÆdicatorum, cum Declarationibus ſuis iam olim ordinatis, ac emendatis per bo. me. P. F. Vincentium Bandellum, & Fr. Vincentium Iuſtinianum eiuſdem Ord. Magiſtros Generales: nunc verò plurimis acceſſionibus locupletatarum, authoritate Reuerendiſs. P. Fr. Seraphini Sicci Papienſis S. T. Profeſs. & eiuſdem Ord. Gener. Magiſtri. etiam accedente Decreto, & approbatione Capituli Gen. Vlyſſiponæ celebrati, An. 1618. in quo RR. PP. Definitores omnes, ſubſcripſerunt in hunc modum.

Approbamus has Conſtitutiones, & Gloſſas, Nos.

Fr. Petrus de Herera Magiſter, & Definitor Hiſpaniæ.

Fr. Ioannes Tourne Magiſter, & Definitor Toloſanus.

Fr. Guillelmus Dudouyt Magiſter, & Definitor Franciæ.

Fr. Ioannes Michael de Bononia Magiſter, & Definitor Lombardiæ.

Fr. Michael Arrigus Magiſter, & Definitor Prouinciæ Romanæ.

Fr. Ambroſius de Cardoua Magiſter, & Definitor Regni.

Fr. Io. Baptiſta de Capriata Magiſter Prouincialis, & Definitor Angliæ.

Fr. Io. Bertram Præſentatus, & Definitor Aragoniæ.

Fr. Franciſcus Papa Magiſter, & Definitor Trinacriæ.

Fr. Vincentius Pereyra Magiſter, & Definitor Portugaliç.

Fr. Ioannes de los Angelos Magiſter, & Definitor Bethicæ.

Fr. Iacobus de Rocourt Magiſter, & Definitor Germaniæ inferioris.

Fr. Franciſcus Sprouerius à Monte alto, Magiſter, & Definitor Calabriæ.

Fr. Ludouicus Barroſo Magiſter, & Definitor Mexicanus.

Fr. Raynaldus Poiſſon Magiſter, & Definitor Occitaniç.

Fr. Balthaſar Verdugo Prædicator Generalis, & Definitor de Chile.

Fr. Archangelus de Dominicis Lector Prædicator Generalis, & Definitor Prouinciæ S. Catherinæ Senenſis.

Fr. Gabriel Drohobicenſis Magiſter, & Definitor Ruſſiæ.

INDEX
IN CONSTITVTIONES
Fratrum Prædicatorum.

Primus numerus Paginam, ſecundus Columnam indicat.

A

ABiurantes propter vehementem ſuſpicionem Hæreſis, toto tempore vitæ ſuæ, ad quodcumque Officium reſtitui non poſſunt. pag. 132. 2. & 193. 2.

Ablutio Calicis in Miſſæ celebratione, cum vino facienda. 271. 2.

Abſentes Electores ſi infra dietam à Conuentu permaneant, ad electionem vocari debent. 197. 1.

Abſentes, per litteras, vel per Procuratorem, electionem facere non poſſunt. *ibid.*

Abſoluere poſſunt Priores, à peccatis, & Cenſuris, noſtri Ordinis Fratres ad ſe declinantes. 7. 1. 82. 2.

Abſolutio Prioris ab Officio, in quibus caſibus eſt nulla. 192. 1. & 242. 2.

Abſolutiones Priorum fieri non debent, quamprimùm carentia Prouincialis innotuerit. 214. 1.

Abſolutionem cuiuſcumque Prælati Ordinis noſtri, per perſonas extraneas quærentes, pœna grauioris Culpę puniendi. 255. 2.

Abuſus, & nouitates contra Conſtitutionum tenorem omninò fugiendi. 4. 2.

Acta Capitulorum Generalium in qualibet Prouincia acceptanda, obſeruanda, & ter, vel quater in Anno in ſingulis Conuentibus publicè ſunt legenda. 15. 2. 16. 1. & 264. 2.

Accuſatus à pluribus non conteſtibus, de diuerſis actibus eiuſdem ſpeciei, talis non eſt conuictus. 129. 1. & 261. 2.

Accuſantes alios, & in probatione deficientes, perpetuò infames fiunt. 137. 2. & 262. 1.

Accuſationes quæ ad Capitula mittuntur, quomodo inſtituendæ? 261. 1.

Accuſare aliquem nemo poteſt, niſi illud crimen de quo accuſat probare valeat. *ibidem*. 2.

Accuſatio vnius ad Capitulum miſſa, nulla cenſenda eſt. *ibidem.*

Accuſatus de occulto crimine, quod iuridicè probari non poteſt, non tenetur dicere veritatem Prælato vrgenti, vt illud ſibi reuelet. 262. 1.

Aſſiliationes ex vno Conuentu in alium, prohibitæ. 312. 1.

Altare B.M.V. vbique in Dormitorijs noſtris erectum eſſe debet. 21. 1.

Altaris menſa qualiter ſtrata, ornata, & cooperta eſſe debeat? 31. 2.

Altaria portatilia cuius longitudinis, & latitudinis eſſe debeant? *ibidem.*

Alchimię ars à Fratribus non exercenda. 84. 2.

Alienatio bonorum immobilium alicuius Conuentus, quibus conditionibus facienda? 166. 1.

Amicabiles hominibus in quibus reddi debemus? 9. 1.

Ampulæ nonniſi è vitro pellucido factæ eſſe debent. 32. 1.

Anniuerſaria quatuor in Anno celebranda. 43. 1.

Annui reditus à Syndicis Conuentuum, & non à Fratribus particularibus exigantur. 92. 1.

Apoſtata quilibet ipſo facto eſt Excommunicatus, pœnæque grauioris Culpę ſubiacet. 149. 1.

Apoſtatæ à Prioribus Prouincial. & Conuentual. ac eorum Vicarijs, comprehendi, excommunicari, ac diſciplinæ Ordinis

dinis ſubijci poſſunt . *ibid.* 2.
Apoſtatæ cenſeri debent, qui ad Ciuitates Hæreticas accedere præſumunt. 150. 2.
Apoſtatæ recepti ad Ordinem, mittendi ſunt ad illos Conventus, in quibus non ita eſt manifeſta illorum infamia. *ibidem.*
Apoſtatæ etiam poſt decennium in Apoſtaſia elapſum redeuntes, à Prouincialibus recipi poſſunt. *ibidem.* 2.
Apoſtatæ reverſi ad Ordinem, pro criminibus in Apoſtaſia commiſſis, pari pœna plecti debent, ac ſi ea in Ordine perpetraſſent. 151. 2.
Apoſtatæ quem locum inter Fratres poſt ſuum regreſſum tenere debent? 152. 2.
Apoſtatis poteſt Prælatus indulgere pœnas poſitiuas, non autem priuatiuas. 154. 1.
Apoſtatæ iterum recepti ad Ordinem, ante annos viginti, ad Prælationis Officium aſſumi non poſſunt, 156. 2. & 191. 2.
Appellationes Fratrum ab Ordinis punitionibus, gradatim ſunt faciendæ. 135. 1.
Appellandi locum non habet electus etiam à maiori parte Vocalium, ſi à Superiore ob aliquam cauſam non confirmetur. 189. 2.
Appellatio quænam intra Ordinem fieri prohibeatur? 247. 2.
Appellantes ſine cauſa, quomodo puniendi? *ibidem.*
Appellatio à correctione, vel abſolutione ab Officio, non valet. *ibidem.*
Appellationes extra Ordinem fieri prohibentur. *ibid.* 1.
Aquæ benedictæ aſperſio, dum dicantur *Salue* quo ordine facienda? 28. 1.
Arbitria, & iudicia, non ſunt ſuſcipienda à Fratribus. 8. 2.
Arma inuaſiua ſuper ſe portare præſumentes, carcerali cuſtodiæ mancipandi. 133. 1.
Aſſerens Priorem ſuum non eſſe Priorem, quomodo puniendus? 127. 1.
Aſſignationes, & mutationes Fratrum, infrà Menſem, immò duos Menſes ante electionem fieri prohibentur. 198. 1. & 199. 1. & 214. 1. & 332. 2.
Aſſignationes doloſæ, & fictitiæ ſunt prohibitæ. 199. 1.
Aſſignati ex aliena Prouincia, poſt vnum annum habent vocem. 194. 1.
Aſſignationes verbo vel ſcripto factæ, attenta illarum diverſitate, efficiunt; vt bona Fratris defuncti, huic vel illi Conuentui debeantur. 313. 2.
Aſſignati propter Officium, illo expleto vbi cenſendi ſunt aſſignati? 324. 2.
Attentio actualis non requiritur ad recitandum Diuinum Officium, ſed ſola virtualis. 22. 1.
Auctoritatem ſuper Conuentum aut Fratres, non licet committere alicui perſonæ, extra obedientiam Ordinis conſtitutæ. 205. 1.

B

Baccalaurei quem locum habeant? 251. 1.
Baccalaurei Ordinarij in ſtudijs Generalibus, quodnam ſit officium? declaratur. 309. 1.
Baccalaurei non poſſunt fieri Prædicatores Generales. 282. 2.
Benedictio in inchoatione Completorij ab Hebdomadario ſubiungi debet, poſt præmiſſum *Iube Domne*. 27. 1.
Benedictionem finito Completorio quiſnam debeat dare, præſertim cum ſint plures Prælati in Choro? *ibidem.*
Bibere extra horam volentes, à Prælato licentiam petant, & ſocium accipiant. 53. 1. & 54. 1.
Bombice, & canapo vti, arguit damnabilem contemptum. 60. 1.
Bonis temporalibus, qualiter Fratres vti debent? 84. 1.
Bona Fratribus conceſſa, quotannis in ſcripta redigenda, & Prælato ſunt præſentanda. *ibidem.* & 86. 2.
Bonorum Conuentus adminiſtratores, quomodo ſeſe in adminiſtratione ſua gerere tenentur? 90. 1.
Bona immobilia, & annui reditus Fratrum particularium, Conuentibus applicanda ſunt. 92. 1.
Bona communia, ſine impedimento perfectionis, & paupertatis, à Religioſis retineri poſſunt. 94. 1.
Bona Apoſtatarum pertinent ad illos Conuentus, in quibus fuerunt aſſignati, antequam apoſtatauerint. 152. 2.
Bona immobilia Conuentuum, ſub pœna Excommunicationis alienari non poſſint. 165. 2.
Bona Fratrum, qui continuo in Monaſterijs Monialium degunt, ad quos Conuentus ſpectant? 169. 1.
Bona Fratris defuncti, quomodo inter Conuentum cuius eſt filius, & illum in quo aſſignatus moritur diſtribuenda? 312. 2. & ſeq.
Bona Fratris in extranea Prouincia decedentis, partim illi Prouinciæ in qua mori-

moritur; partim natiuo Conuentui applicanda. 313. 1.
Bona extra Ordinem commorantium: ibique decedentium, inter Magiſtrum Ordinis, & Prouincialem defuncti, ex æquo diuidenda. *ibid.* 2.
Bona Fratris defuncti ad quem Conuentum pertineant, etiam ex diuerſitate aſſignationum, verbo vel ſcripto factarum iudicari poteſt. *ibidem*.
Bona decedentium in Prouincialatu, ad quem Conuentum pertinent? 216. 2.
Bona Magiſtri, vel Procuratoris Ordinis, cui debentur? *ibidem*.
Bona inmobilia Conuentuum Obſeruantiæ, à Fratribus in ijs manentibus alienari non poſſunt. 177. 2.
Bona Prioris defuncti ad natiuum eius Conuentum ſpectant. 44. 1.
Bulla Cœnæ Domini, in omnibus Prouincijs, & Conuentibus bis in Anno publicari, & in Sacriſtia affixa manere debet. 279. 1.
Bullas aliquas prædicare, ſub pœna Excommunicationis prohibemur. 280. 2.

C

CAmeræ deputatæ pro infirmis, benè fulcitæ in ſingulis Conuentibus ſunt habendæ. 55. 1.
In Cameris, nec Priores Prouinciales, nec Magiſtri comedere debent. 56. 1.
Campanas plures in Eccleſijs noſtris habere poſſumus. 30. 2.
Campanula in eleuatione Corporis Chriſti, aliquot ictibus pulſari debet. 31. 1. & 33. 1.
Campana ante prandium, & collationem paucis ictibus primò, deinde Cymbalum pulſari debet. 49. 2. & 53. 1.
Campo ad carnem vti prohibemur. 60. 1.
Capillorum tonſura qualis eſſe debeat? 61. 2.
Capitulum de Culpis, tenendum ſemel in Septimana, vel in quindena. 235. 2.
Capitulum de Culpis quare ſic nominetur? 236. 1.
Ad Capitula plures Fratres, ſine cauſa legittima duci non debent. 238. 2.
Capitula Prouincialia, de loco, ad locum, & quo ad tempus mutari non poſſunt: poſtquam Diffinitores ad Generale Capitulum fuerint profecti. 243. 2.
Capitula prouincialia ſunt biennalia. 239. 1
Capitulum Generale, quando incipit, quo ad authoritatem, & ſolemnitatem? 260. 1. & ſeqq.
Ad Capitula tàm Generalia, quàm Prouincialia, Fratres ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel Prouincialis venire nequeunt, ſub pœna priuationis vtriuſque vocis. *ibid.* 2. & 334. 2.
Capitulo peracto Fratres reuerſuri, per Superiores prudenter alter cum altero conſociari, ac litteras teſtimoniales ſecum deferre debent, ſub pœna priuationis vocis. 334. 2.
Capitula biennalia, vel triennalia quomodo celebranda, prolonganda, vel acceleranda. 336. 2.
Capellani honoris Domini Papæ, aliorumque quorumuis; Principum, nullam exceptionem habent ab obedientia, & correctione ſuorum Superiorum, 292. 2. & 342. 2.
Cappa debet eſſe breuior quatuor digitis ipſa tunica. 60. 1.
Cappas deferre quando debemus? *ibidem*.
Caputium Cappæ, cum ipſa Cappa debet eſſe conſutum. *ibidem*.
Caputium, & Scapulare, à Miniſtris Altaris, ſemper ſub ſacris veſtibus deferendum. 61. 1.
Carceralis cuſtodia, quibus criminibus debetur? 133. 1. & 148. 1.
Carceri mancipati quinam propriè intelliguntur? 134. 1. & 156. 2.
Carcerati per ſententiam, ſine licentia Prouincialis, è Carceribus liberari nequeunt. 134. 2.
Carceres in omnibus Prouinciarum Conuentibus habendi. 136. 1.
Carceratos ad exeundum, vel frangendum Carcerem adiuuantes ipſimet Excommunicationis, & grauioris Culpæ pœnam incurrunt. *ibidem*. 2.
Carcerati, non ſunt ipſo facto bonis, & rebus ſibi conceſſis priuati. *ibidem*.
Carnes comedere intra Conuentum, quibus à Prælato diſpenſatio eſt concedenda? 55. 2.
Carnes comedere extra Conuentum, etiam infirmis non licet. *ibidem*.
Caſus reſeruati enumerantur, à quibus Regulares poſſunt abſoluere, & non abſoluere, ex decreto Sac. Congregationis. 277. 2. & ſeqq.
Caſus Epiſcopis quouis modo reſeruari, in Sacriſtia alicui tabulæ affigantur. 279. 1.
Cathedrali Eccleſiæ inſeruientes, etiamſi munus Lectorum ibidem exerceant, carent voce actiua, & paſſiua. 196. 1.
A cauſis odioſis ſuſcipiendis, debent abſtine-

ſtinere Fratres. 8. 2. & 284. 1.

Cereus in eleuatione Corporis Chriſti accendi debet. 33. 1.

Cibus in Refectorio, cum lectione, & ſilentio ſumendus. 50. 1. & 62. 2.

Chirotecas, & ocreas itinerantes deferre poſſunt. 61. 1.

A Choro remanendi licentias, & occaſiones, Fratres de facili non quærant. 23. 1.

A ſequela Chori nullus eſt exemptus, prætextu Prælationis, vel Paternitatis, vel Lecturæ præteritæ. 23. 1.

Clauſtrum tranſeuntes pro defunctis orare tenemur. 62. 2.

Extra Clauſtrum manendi facultas, nonniſi ex grauiſſima cauſa Fratribus concedi poteſt. 151. 1.

Clericus Regularis tenetur de neceſſitate ſalutis Officium dicere. 22. 2.

Clerici pro Anniuerſario Fratrum, & Sororum, Pſalterium dicere tenentur. 42. 2.

Clericus, vt recipiatur ad profeſſionem, quæ requiruntur? 97. 1. & 98. 1.

Collatio vſque ad poſt Completorium differri poteſt. 54. 1.

Comedere extra Clauſtrum, apud quas perſonas permiſſum. 51. 2.

Completorium ſemper per *Iube Domne benedicere*, inchoandum. 53. 2.

Communio generalis, quibus diebus habenda? 22. 1. & 83. 2.

Communio generalis quotieſcumque fit, in ea omnes quouis modo à celebratione impediti, communicare debent. 22. 1.

Commune mandatum quid ſit, & quæ Culpa in eius dimiſſione incurritur? 118. 1.

Confeſſariorum tàm Fratrum, quàm Sororum auctoritas durare debet, quouſque non reuocetur. 14. 2.

Confeſſionalia à lateribus Eccleſiæ extra Chorum collocari debent. 32. 1.

Confeſſores Monialium, ſint ætate graues, ac maturi. 143. 2. & 169. 1.

Confeſſarij exemplar Bullæ Cœnæ Domini penes ſe habere tenentur, ſub priuatione auditionis confeſſionum. 79. 1.

Confeſſarij in actu confeſſionis eleemoſynam à pœnitente etiam ſpontè oblatam, recipere non poſſunt. *ibidem*.

Confirmatio Priorum Conuentualium, quam diſcuſſionem, quaſue circumſtantias requirat? 188. 1.

Confirmatus aliquis in Priorem, ac præcepto ad acceptationem adſtrictus, ſi tamen non conſentiat tali acceptationi, nunquam eſt Prior, nec Prelatus. 189. 2.

Confirmationem electi Prioris à Prouinciali petentes, debent in ſcriptis totum electionis proceſſum enarrare. 190. 1.

Confirmari debet electus à Vocalibus, quando eſt dignus: etiamſi non ſit de propoſitis in electione. *ibid*. 2.

Confirmari poteſt in Priorem ille Frater, quem electorum maior pars per litteras à Confirmatore petierit. 210. 1.

Congregationes ex Prioribus præcipuorum Conuentuum, & Magiſtris, ad inſtar Capituli intermedij, omnibus Prouincijs ſunt conceſſæ. 244. 1.

Corporalia, & ſtrophiola cuiuſnam qualitatis eſſe debeant. 32. 1. & 271. 2.

Correctionis priuatæ, & ſecretæ præceptum, in duplici caſu nequit obſeruari. 124. 2.

Corrigias, & cultellos curioſos deferre prohibentur Fratres. 59. 2.

Conſilia PP. circa quæ potiſſimum fieri debeant? 67. 2.

Conſpiratio, vel malitioſa concordia aduerſus Prælatos, quam pœnam meretur? 144. 1.

Conſtitutio aliter fieri non poteſt, niſi per tria Capitula Generalia approbetur. 13. 2. & 16. 2.

Conſuetudo in tranſgrediendo, grauius punienda? 120. 1.

Contributiones in Prouincijs augere non poſſunt Prouinciales, inconſulto Magiſtro Ordinis. 218. 1.

Contumacia, vel manifeſta rebellio, quomodo punienda? 126. 1.

Conuentus quilibet, Miſſas 20. de *Requiem* annuatim celebrare tenetur. 43. 1.

Conuentus: qui non ſeruat Communitatem, priuatur facultate recipiendi ad Habitum Ordinis. 51. 2.

In Conuentibus diuerſis, & ſeparatis, non poteſt vllus Frater habere vocem. 197. 2.

In Conuentu carente Priore, & Suppriore, Vicarius à tribus antiquioribus PP. eligi poteſt. 203. 2. & 204. 1.

Ex Conuentu ſine licentia recedere non licet, ſub pœna grauioris Culpæ: etiam cauſa eundi ad Superiorem. 286. 2. & 293. 2.

Conuerſis ſufficit audire Miſſam priuatam. 22. 2.

Conuerſi non debent opera corporalia omittere, propter particulares deuotiones, *ibidem*.

Conuerſi ad Completorium, & Salutationem B.M.V. cum alijs venire tenentur. *ibidem*. & 328. 1.

Con-

Conuerſi dum dicunt *Pater noſter*, tenentur addere totidem *Aue Maria*. 44. 1. & 327. 2.
Conuerſi, vt recipiantur ad Habitum, cuius ætatis eſſe debent? 73. 1.
Conuerſi tempus probationis habere debent, duos annos, & tertium ſuperadditum. *ibidem*.
Conuerſus vt transferatur ad ſtatum Clericalem, Magiſtri Ordinis licentia requiritur. 73. 2. & 329. 1.
Conuerſi fraudulenter Sacros Ordines ſuſcipientes, qua pœna plectendi? *ibidem*.
Conuerſis ſingulariter equitare prohibitum. 121. 2.
Conuerſus ad Habitum Clericalem admiſſus, vt habeat vocem in electione Canonica, 12. anni à ſuſceptione Clericalis Habitus requiruntur. 197. 1.
Conuerſi in coquina, & ubique in omnibus externis occupationibus, & artibus factiuis occupari debent, ne torpeſcant otio. 328. 1.
Conuerſi ad Matutinas, Veſperas, & pro ſuffragijs mortuorum, quot *Pater noſter* recitare tenentur? *ibid.* 2.
Conuerſi tunicas albas, ſcapulare nigrum habeant. 329. 1.
Conuerſi in Capitulo Clericorum, ſine cantu tamen recipiantur. *ibidem*.
Conuictus quinam proprie dicitur? 129. 1.
Crimen pœna mortis in ſæculo puniendum, in Religione, quam pœnam meretur? 126. 2. & 331. 1.
Crimina falſo alteri imponentes, vel totum Ordinem infamantes, quomodo puniendi? 133. 1.
Crimina quæ probari non poſſunt, de Superioribus euulgantes, per triennium Carceri mancipentur. 137. 1.
Crimen concubitus contra naturam, perpetuum Carcerem meretur. 145. 2.
Crimen occultum, quod nulli nocet, niſi committenti illud, non debet Prælato præcipienti reuelari, antequam præcedat fraterna correctio. 273. 1.
Crimen Fratris, de quo iam eſt emendatus, Prælato etiam præcipienti denunciari non poteſt. 124. 1.
Culcitram, qui petierit, in pane, & aqua ieiunet. 58. 1.
Culpam grauem occultè, & non notoriè committens, non tenetur ſeipſum prodere. 124. 1.
Curiam Romanam, vel quamcumque aliam etiam in cauſis Ordinis, abſque licentia Magiſtri Ordinis accedere nullus poteſt, ſub pœna Carceris, & priuationis vtriuſque vocis. 288. 1. & 289. 1.
Cymbalo pulſato, cum matura feſtinatione Fratres conuenire tenentur. 50. 1.

D

Debita apud perſonas extra Ordinem contrahentes, quomodo puniendi? 91. 1.
Decreto Electionis ſemel formato, aliud Decretum nullo modo formandum eſt. 187. 2.
Decretum Electionis formari debet, qui habet primam vocem in electione. *ibid.*
De defectibus manifeſtis, Fratres ſeſe accuſare tenentur. 236. 2.
Delinquens in vno loco, ad eundem nonniſi per Diffinitores reſtitui poteſt. 141. 1.
Depoſitum commune, in vnaquaque Prouincia, pro expenſis ipſiuſmet Prouinciæ habendum. 95. 1.
Depoſitum cuiuſcumque, nonniſi ad commune Conuentus Depoſitum recipi debet, ſub pœna grauioris Culpæ. *ibidem*.
Depoſiti exacta adminiſtratio, certas conditiones requirit. 175. 1.
Dieta ſignificat iter vnius diei pedeſter. 197. 2.
Diffinitore Capituli Generalis mortuo, pro eo ſuffragia fieri debent. 44. 1.
Diffinitor Capituli Generalis ſi in Prouincialem eligatur, quantùm ad actum Diffinitorij, pro non ſuperſtite habendus. 224. 1.
In Diffinitorem eligendus, plura vota vltra medietatem habere debet. 229. 2. & 233. 1.
Diffinitores antequam eligantur, Acta Capituli Generalis, & litteræ Magiſtri Ordinis legi debent. 230. 1.
Diffinitor Capituli Generalis, debet in Prouinciali Capitulo, cauſas Conſtitutionum, nouiter factarum exponere. *ibidem*. 2.
Diffinitores, vel Prouinciales reſpectiuè, dubia circa Acta Capituli Generalis explicare poſſunt. *ibidem*.
Diffinitor, & ſocius Capituli Generalis aſſumi debent ex Prouincijs, quarum ſunt filij. 233. 1.
Diffinitores Capituli Prouincialis, per ſeipſos non poſſunt inſtituere Prædicatores Generales. 238. 1.
Diffinitores Capituli Prouincialis ſimul eligi debent. 232. 2.
In Diffinitionibus illorum ſententia illius par-

partis eſt potior, cui Prouincialis adhæſerit. 239. 1.
Diffinitores, exceſſum Prouincialis confeſſi, & proclamati, emendare tenentur. *ibidem*.
Difinitores Capituli Generalis, vnum è medio ſui, in Vicarium Magiſtri Ordinis (ſi tunc abſuerit) eligere poſſunt. 245. 2.
Diffinitores Capituli Prouincialis, vltrà duos dies ſuam auctoritatem prorogare non poſſunt. 265. 2.
In Difinitionibus, nec Prouinciales Diffinitoribus, nec è contra præiudicium aliquod generare debent. 257. 1. & quid intelligendum venit, nomine huiuſmodi præiudicij? 258. 1. & 267. 2.
Diſpenſandi poteſtas, penès Prælatos remanet. 6. 2.
Diſpenſatores alienarum pecuniarum, prohibentur eſſe Fratres noſtri. 8. 2. & 284. 1.
Diſpenſationem vt accipiat, poteſt Prælatus ſubditum compellere. 6, 2.
Diſpenſationes in ieiunijs, & abſtinentijs, quo moderamine faciendæ? 7. 1.
Diſpenſare in Aduentu cum infirmis, & debilibus, non tamen cum toto Conuentu Prælati poſſunt. 49. 1.
Diuina poſt Excommunicationem celebrantes, a Magiſtro Ordinis, vel Prouinciali ſuo abſolui poſſunt. 154. 2.
Diuiſionem Ordinis verbo, vel facto quærere, prohibitum. 255. 2.
Doctor publicus intelligitur ille, qui eſt Lector principalis. 317. 1.
Doctrina S. Thomæ excellentiſſima, & commendatiſſima, tàm à Profeſſoribus, quàm à Studentibus amplectenda, & ſectanda. 303. 1. & 2.
Ab ea recedentes, pœnam priuationis omnium graduum incurrunt. 304. 1.
S. Dominici P.N. elogia, & comparationes. 106. 1. & ſequen.
S. Dominicum Gregorius IX. Sanctorum Cathalogo adſcrpſit, adiecto inſigni eius ſanctitatis teſtimonio. 108. 1.
Duo Prouinciales vnius eiuſdemque Prouinciæ eſſe non debent. 197. 1. & 233. 2.

E

EBrietas aſſidua pœnam grauioris Culpæ meretur. 127. 1.
Eccleſiæ ita ornari debent, vt nihil ſit in eis, quod oculos ſpectantium offendat. 31. 2.
In Eccleſijs Fratres, nec deambulare, nec inter ſe, aut cum ſæcularibus confabulari debent. *ibidem*.
In Eccleſijs noſtris, nec Clerici ſæculares, nec Religioſi extranei, per Aduentum, & Quadrageſimam prædicent. 279. 2.
Ædificia per unum Priorem, vel Prioriſſam incepta, per ſubſequentem continuentur. 172. 2.
Ædificium vel conſtructio notabilis in Conuentibus, & Monaſterijs, ſine aſſenſu PP. & conſilio peritorum, ac licentia Prouincialis, fieri non poteſt. *ibidem*.
Ætas legitima iuxta Decreta Concilij, promouendorum ad Ordines, diligenter examinanda. 325. 2.
Electio Prioriſſæ quo ordine, quaue methodo fieri debeat? 169. 2.
Electio futuri Prioris, ſub conditione amotionis illius qui actualiter præeſt, fieri non poteſt. 179. 1.
Electio vt ſit Canonica, certæ conditiones requiruntur. *ibidem*. & 183. 1.
Electio vt ſit irrita, quæ conſideranda ſunt? 181. 2.
Electores non debent apponere ſchedulis notam aliquam, vnde poſſit perſona eorum, vel nomen cognoſci. 184, 1.
Electioni cuilibet, communio præmitti debet. *ibidem*. 2.
In Electione concorditer ab omnibus facta, non eſt neceſſaria collatio numeri ad numerum. 187. 2.
In Electione Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis: Decretum quomodo formandum? 187. 2. & 226. 1.
Ad Electionem cuiuſcumque Prælati, modo quocumque inducentes, pœna grauioris Culpæ puniendi. 128. 2.
Electus aliquis, ſed ex rationabili cauſa non confirmatus, nec eligi, nec poſtulari ſecundò poteſt. 188. 2.
Electio Canonicè facta, nonniſi ex rationabili cauſa caſſari debet. *ibid*. 2.
Electus Canonicè, poſt pronunciatam electionem, non poteſt ſtatim cedere iuri ſuo, ob tres rationes. 189. 1.
Electus à maiori parte vocalium, ſi ob aliquam cauſam non confirmetur à Superiore, non propterea appellare, vel in foro contentioſo litigare poteſt. *ibid*. 2.
Electus à maiori parte, ſi habeat aliquas contradictiones à quocumque, confirmari non debet. *ibidem*.
Electoribus nullus extra ſpecialem neceſſitatem proponi debet: vel ſi propoſitio fiat, non plures quam tres proponantur. 190. 2.

Ele-

INDEX.

Electionis Menſis incipit, à die carentiæ Prioris in Conuentu, 191. 1.
Electio, debet eſſe viri digni, & idonei. 192. 2.
Ab Electione nemo excludendus, niſi ſit per ſententiam voce priuatus. *ibidem*.
Eligendus in Priorem, debet habere annos 12. à Profeſſione completos. 193. 2.
Electores perſonaliter in loco electionis exiſtere debent, exceptis infirmis decumbentibus. 197. 1.
Electio fieri poteſt à præſentibus in Conuentu, non expectato aduentu illorum, qui ſunt extra Conuentum. *ibidem*.
Eligere duos Priores, vel ſocios nullus poteſt, etiam ratione nouæ aſſignationis. *ibid*. 2.
In Electione vt aliquis vocem habeat, eius aſſignatio Prælato, & Conuentui ante Menſem innoteſcere debet. 198. 2.
Intra tempus Electionis, complens 6. annos ſuæ Profeſſionis, dummodò ſit Sacerdos, habet vocem in electione. 199. 1.
Electio ad illos tantùm pertinet, qui ſunt bona fide aſſignati in Conuentu. *ibidem*.
De Electione peragenda non tractetur citius, quàm ante vnum diem naturalem præcedentem ipſam electionem, ſub pœna grauioris Culpæ. *ibid*. 2.
Non eligentes eum, pro quo rogabantur, vel inducebantur Vocales, non propterea iniuſtè perſequi debent: ſub pœna Excommunicationis. *ibidem*.
In Electione Electorum Prioris Prouincialis, Prior Conuentualis habet primam vocem. 211. 2.
Electioni ſocij, & eorum quæ ad Capitulum Prouinciale mittenda ſunt, Priores intereſſe non debent. *ibidem*. 2.
In Electionibus Prouincialium, oppoſitiones, vel proteſtationes de facili non fiant. 215. 2.
Electores Magiſtri Ordinis, tàm in Anno Prouincialium, quàm & diffinitorum, quinam eſſe debeant? 223. 1. & ſequent. & 260. 1.
Electioni Magiſtri Ordinis, quæ ſunt præmittenda? 225. 1.
Circa Electionem Magiſtri Ordinis ſtatuta, Fratres ſub præcepto obſeruare tenentur. 227. 2.
Epiſcopis volentibus nos examinare, ad Confeſſiones, vel ad Ordinum ſuſceptionem humiliter parendum eſt. 279. 2.
Eiſdem contradicentibus, etiam in Eccleſijs noſtris prædicare non debemus. *ibidem*.
Epiſcopatum recipere, nonniſi Magiſter Ordinis, vel Prouincialis licentiam dare poteſt. 291. 2.
Epiſcopi ex Ordine noſtro aſſumpti, à Prouincialibus admonendi ſunt, ad ſeruanda Ordinis inſtituta. 292. 1.
Epiſtolam in Miſſa maiori, nonniſi Subdiaconus decantare debet. 33. 1.
Equitare ſine magna neceſſitate, non eſt licitum. 121. 1.
Euangelium *In principio* poſt Miſſam legendum. 33. 2.
Examinatores recipiendorum, quàm vrbanè, & leniter in examinibus ſe gerere debent? 68. 2.
Examinatores promouendorum ad gradus, in qualibet Prouincia deſignandi ſunt. 317. 2.
Excommunicationis ſententia debet exprimi in Conſtitutionibus noſtris. 10. 1.
Excommunicationes quo moderamine ferendæ à Prælatis? 12. 1.
Excommunicationem à quocumque Iudice latam incurrentes, pœna Carceris puniendi. 133. 2.
Excommunicationes, quæ ex vi Conſtitutionum Fratres afficere poſſunt, ſunt 16. 138. 1.
Excommunicationes à iure communi, quibus Regulares ſunt ſubiecti, ſunt. 33. 139. 1. & ſeq.
Excommunicationem, aliaſque pœnas priuatiuas incurrunt, qui ad gradum Magiſterij habilitantur, illumque ſuſcipiunt; non habita Magiſtri Ordinis, vel Capituli Generalis approbatione. 319. 2.
Expenſas pro captura, & carceratione vagabundorum, Conuentus eorum natiui refundere tenentur. 136. 2. & 150. 1.
Expenſas extraordinarias pro communi bono Prouinciæ, poſſunt conſtituere Prouinciales, de conſilio Capituli Prouincialis, 218. 1.
Expenſas pro reſecandis ſeditionibus, vel ſcandalis peruerſorum Fratrum a Prouincialibus factas, quis reſarcire tenetur? 256. 1.
Exponendi vel ad audiendas Confeſſiones ſæcularium præſertim mulierum, vel ad prædicandum, qualiter examinari, & quàm maturæ ætatis eſſe debeant? 276. 1. & 277. 2.
Extraneæ Prouinciæ Fratres, non tranſlati totaliter ad illam Prouinciam, in qua commorantur, carent voce actiua. 196. 1.

Extra-

Extranearum Prouinciarum Fratres, nonniſi poſt expletum triennium, ad obeunda officia intra illam Prouinciam in qua commorantur, admittendi. 295. 2.

F

De Familiaritate mala notabiliter ſuſpecti, quo ordine correctionis puniendi? 142. 2.
Feſta aliqua recenſentur, cum expreſſione ritus ſub quo celebrari debent. 35. 1. & 29. 2.
Fratres Clerici omnes ſimul Miſſam Conuentualem audire tenenrur. 21. 2.
Fratris cuiuslibet mors, infra ſex dies per omnes Prouinciæ Conuentus notificanda. 43. 2.
Frater Fratri pictantiam mittere non poteſt. 50. 2.
Fratres omnes ſani etiam Priores, ad menſam communem venire tenentur. 51. 1. & 56. 2.
Fratres in Conuentibus Obſeruantiæ manentes, ſuis Prouincialibus in omnibus ſubditi eſſe debent. 177. 2.
Fratres germani, in Prioratum, & Prouincialatum ſibi immediatè ſuccedere non poſſunt. 193. 1.
Frater propriè dicitur, eſſe de aliuqo Conuentu, qui eſt in illo aſſignatus. 204. 2.
Frater propriè dicitur de illa Prouincia, pro qua profeſſus eſt, vel cui incorporatur. 233. 1.
Fratribus Minoribus, amicitiam, & familiaritatem ore, & opere teſtari tenemur. 290. 2.
Furtum graue faciens quam pœnam meretur? 134. 1.
Fugitiui, & vagabundi non recipiantur ad Conuentus ſine licentia Prouincialis eorum, niſi quandoque propter veram neceſſitatem. 286. 1.

G

Genuflexiones à Sacerdote celebrante Miſſam, quoties faciendæ? 33. 1. & 41. 1.
Genuflexiones in adoratione Sacramẽti Euchariſtiæ fieri debent. 34. 2.
Genuflexiones in Choro, qualiter, & quando faciendæ? 40. 2.
Grammaticam benè callere debet, recipiendus in Clericum. 69. 1.
Ad gratias Ordinis reſtitui ante triennium non poſſunt Apoſtatæ, de lapſu carnis conuicti, & ad Carceres ſententialiter damnati. 155. 1. & ſequent.
Gratijs Ordinis aliquem eſſe priuatum, quomodo intelligendum eſt? 297. 1.
Gratiarum nomine, quas per inſtantias ſæcularium Fratres quærere, & obtinere prohibentur, quid intelligeudum? 299. 1.
Grauis culpa quid ſit, quomodo incurratur, & quæ pœnitentia pro ea debeatur? 119. 2. & ſequent.
Grauior, & grauiſſima Culpa quid ſit, & quam pœnam meretur? 125. 1. & ſeq.

H

Habitus Ordinis noſtri quiſnam ſit? 60. 1.
Habitum Ordinis noſtri præſertim ſcapulare, dum procedimus in publicum patentur deferre tenemur. *ibidem*. & 86. 1. & 149. 2.
Cum Habitu Ordinis, nullus ob quamcumque cauſam criminalem à ſua Prouincia eijci poteſt, niſi per Magiſtrum Ordinis, vel Capitulum Generale. 147. 2.
Habitum Religionis temerè dimittens, peccat mortaliter, & eſt Excommunicatus. 149. 2.
Habitum Religionis de licentia Sedis Apoſtolicæ dimittentes, quibus cum conditionibus iterùm ad Ordinem recipiendi? 151. 1.
Habitum Religionis quouis modo per Annos 4. non deferentes, ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, non ſunt recipiendi. *ibidem*.
Ad habitum Clericorum ignarus aliquis ſi ſuſcipiatur, non tenetur ad Horas Canonicas, nec frui debet gratiis Clericorum. 329. 2.
Habitu Clericorum exui poteſt, & fieri Conuerſus, Frater qui eſt facinoroſus, & ad Clericorum officia ineptus. *ibidem*.
Habitus formam communem immutare non poſſunt, Fratres in Conuentibus pro Obſeruantia deſtinatis manentes. 177. 2.
Hebdomadarius in Refectorio, benedictionem ſtando dare debet. 53. 2.
Ad Hebdomadariam, & alia grauamina, Lectores actu non legentes, vel prædicantes tenentur. 23. 2.
Homicidij crimen perpetuum Carcerem meretur. 145. 2.
Horas Canonicas duo ſigna regulariter præcedere debent. 20. 1.

Eaſ-

Eaſdem omnes Fratres Clerici ſimul dicere tenentur. 21. 2.
Horæ Canonicæ dum in priuato dicuntur, qualiter ſunt recitandæ? 22. 1.
Horæ Canonicæ in Choro breuiter, & ſuccinctè recitandæ 25. 2. & quomodo terminandæ? 27. 2.
Hoſpites etiamſi ſint Priores, ſubijciuntur iuriſdictioni Præſidentis Conuentus, ad quem declinant. 289. 2.
Hoſpites ſi per ſex dies in Conuentu morari debent, legibus depoſiti ſubijciuntur. *ibidem*.
Hoſpites ex Prouincijs extraneis venientes, charitatiue ſunt tractandi, illorumque neceſſitatibus prouidendum. 291. 1.

I

Ieiunia Ordinis, quibus temporibus obſeruanda? 47. 1. & 49. 1.
In ieiunio Feriæ ſextæ, nullus Prælatus diſpenſare poteſt. 49. 1.
Ieiunare nolentes propter ſolam guloſitatem, ad damnabilem contemptum diſponuntur. *ibidem*. 1. & 56. 1.
Ieiunantes vltrà pictantiam, duo fercula habeant. 52. 2.
Illegitimè nati, officia in Religione habere non poſſunt, abſque licentia Magiſtri Ordinis. 72. 2. & 73. 1. & ſequent.
Imagines non ſacræ, vel propriam Fratris effigiem referentes, à Cellis remoueri debent. 163. 2.
Impedimentum excuſans Priores Prouinciales à perſonali viſitatione Conuentuum, quodnam cenſendum? 269. 2.
Inclinationes tàm profunda, quàm capitalis qualiter, & quoties faciendæ? 34. 1. & 36. 2. & 38. 2. & 39. 1.
Incorrigibiliter delinquentes, in quibus pœnæ repetitæ nihil proficiunt, quomodo tandem corrigendi? 146. 1. & 148. 2.
Inducens ad electionem, prece, vel pretio, vel comminatione, imò & ille, qui talem inductionem non reuelat, quibus pœnis afficiendus? 198. 1.
Indiarum Prouincias regredientes, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententię nequeunt plus ſecum aſportare pecuniarum, vltrà quàm viatico ſuo ſit neceſsè. 284. 1.
Ineligibiles ad Prioratus quinam cenſendi? 193. 1. & ſequent.
Infamatus de vno crimine, non tenetur alia crimina occulta Iudici interroganti confiteri. 129. 2.
Infamatus, niſi fuerit per duos teſtes, vel per propriam confeſſionem conuictus non poteſt ad pœnam ordinariam condemnari. 130. 1.
Infamatores Fratrum coram ſæcularibus (etiamſi vera dicerent, contra Ordinem tamen Charitatis) quam pœnam merentur? 137. 1. & ſequent.
Infamia, & vnus teſtis, vel vna vehemens ſuſpicio, ſufficiunt ad ſeparationem Fratris puniendi, vel vt ad quæſtiones ponatur. 129. 2. & 262. 1.
Infamia publica ſi vrgeat contra aliquem accuſatum, talis Prælato præcipienti, tenetur dicere veritatem, de illo crimine, cuius infamia laborat. 262. 1.
Infirmarius diſcretus, in quolibet Conuentu habendus. 55. 1.
Infirmi in infirmaria comedere, & ſuper Culcitras dormire poſſunt. 54. 2. & 56. 1.
Infirmi non decumbentes, ſilentium tenere debent. 63. 2.
Inquiſitores, pecunias apud ſe, abſque depoſito communi retinere poſſunt. 93. 1.
Inquiſitores, ſuis Præſidentibus ſunt ſubiecti ſimpliciter. 94. 2. & 282. 2.
Ijdem ſingulis annis receptorum, & expenſarum rationem reddere tenentur. *ibidem*. & 283. 1.
Inquiſitores in Priores confirmari non poſſunt, inconſulta Congregatione S. Officij, tùm & Magiſtro Ordinis. 283. 1. & 192. 1.
Inquiſitores tenent locum ſuper Magiſtros, immediatè poſt Priorem. 254. 1.
Inquiſitores inſtituendi cuius ætatis, & eruditionis eſſe debent? 282. 2.
Inſtrumentis aureis, vel argenteis, vel etiam ex lapidibus pretioſis, vti prohibemur. 61. 1.
Interdicti tempore, Matrici Eccleſiæ nos conformare tenemur. 280. 1.
Inuentaria bonorum mobilium, & immobilium Conuentus; & Eccleſiæ, in Archiuijs cuſtodienda. 174. 1.
Inuentarium rerum vniuſcuiuſque Officinæ Conuentus, ſingulis Officialibus curam ſuæ Officinæ habentibus, cum ſubſcriptione Prioris conſignari debet. *ibid.* 2.
Irregularis quilibet, caret voce, in Electionibus intra Ordinem fieri ſolitis. 184. 1.
Itinerantes, quibus diebus bis refici poſſunt? 48. 2.
Itinerantes poſſunt confiteri peccata ſua

 cui-

cuicumque Sacerdoti, etiam alterius Ordinis. 83. 1.
Itinerantes, quo pacto aurum, & argentum ſecum deferre permittuntur? 283. 2.
Itinerantes litteras teſtimoniales ſecum deferant. 285. 1. & 287. 2.
Itinerantes corrigantur ab ijs Superioribus, in quorum terminis quomodocunque; deliquerint. 285. 1. & 287. 2.
Itinerantes Officium ſuum prout ſciunt recitare poſſunt, contenti Officio Eccleſiarum ad quas declinant. 285. 1.
Itinerantes in domibus ſæcularium abſque Religioſo ſocio commorari nequeunt. 286. 2.
Iudex cum in aliquem propter vnum crimen inquirit, non poteſt inquirere de alijs criminibus occultis. 129. 2.
Iuuenes ad prædicationis Officium aptiores, debent in certis Conuentibus, in qualibet Prouincia deſignandis, in hoc munere probè addiſcendo inſtrui. 276. 2.

L.

DE lapſu carnis manifeſtè conuictus, quas pœnas poſitiuas, & priuatiuas incurrit? 154. 2. & ſeq.
Laudes, & encomia Ordinis noſtri. 1. 1. & 111. 1.
Lectio Caſuum Conſcientiæ habenda, in Conuentibus vbi ſunt minora ſtudia, ad quam omnes præter graduatos conuenire tenentur. 308. 1.
Lectionibus habendis tempus decem menſium præfigitur. 310. 2.
Lectores actu legentes, ſunt exempti à ſequella Chori. 23. 1.
Lectoribus ſpecialis locus ad iacendum prouideri poteſt. 58. 1.
Lectores Nouitiorum, nec eorum gubernationi ſeſe immiſcere, nec domum illorum ingredi debent. 81. 1.
Lectores Artium, & Theologiæ, poſſunt eligere duos Priores eodem Anno. 197. 2.
Lectores nequeunt fieri Prædicatores Generales. 282. 2.
Lectores ijs officijs non occupentur, quibus in ſtudijs impediuntur: præſertim ſi ſint ad legendum magis idonei. 307. 2. & ſeq.
Lectores actu legentes à Refectorij ſequela non eximuntur. *ibidem*.
Lectores dum ſine cauſa lectiones prætermittunt, vel à doctrina S. Thomæ recedunt, lectura priuentur. *ibidem*.
Lector Artium vt aliquis fiat, prius per triennium Philoſophiæ, ac Theologiæ ſtudere, ac demum per examen ad hoc approbari debet. 310. 1.
Lectores ad prædicandum non mittantur, etiam in Quadrageſima. *ibidem*. 2.
Ad legendum pro gradu, & forma Magiſterij, ſoli Diffinitores Capituli Generalis habilitare poſſunt. 319. 1.
Lectus extra Conuentum qualiſcumque ſternatur, illo licitè Fratres vti poſſunt. 57. 2.
Leproſi intra ſepta ſui Conuentus, ſeorſim ab alijs curandi. 56. 2.
Leuis Culpa quid ſit, & qualiter in Capitulo quotidiano de illa ſeſe accuſare teneamur? 115. 1. & ſequent.
Libros interdictos legere prohibentur Fratres. 117. 2.
Libellos famoſos ſcribentes, nonniſi per Magiſtrum Ordinis, vel Generale Capitulum à pœnis diſpenſari poſſunt. 137. 2.
Liber nuncupatus *Regiſtrum* à Prouincialibus pro annotatione actorum habendus. 217. 2.
Libri Fratrum defunctorum, ad communem Bibliothecam pertinent. 322. 2.
Librorum venditorem pretium, in alios libros vtiliores conuertendum. 323. 1.
Libros Theologicos perſonis extra Ordinem conſtitutis vendere prohibemur. *ibidem*.
Libros ex communi Bibliotheca extraentes, Excommunicationi latæ ſententiæ ſubijciuntur. *ibidem*. 2.
Liber antequam nouiter Typis excudatur, prius à duobus Cenſoribus, in vnaquaque Prouincia deſignatis examinetur, & approbetur. 325. 2.
Libri in Italia imprimendi, prius Romam ad Magiſtrum Ordinis mittantur. 323. 2.
Licentia exeundi ex Conuentu nulli detur, niſi ſimul, & ſocius exeunti aſſignetur. 123. 2.
Licentiæ ingrediendi Monaſteria quibuſcunque fœminis conceſſæ, ſunt reuocatæ à Pio V. 170. 2.
Lineis ad carnem ſine neceſſitate vti, arguit contemptum damnabilem. 60. 1.
Linteamina in infirmarijs, & Cameris hoſpitum haberi poſſunt. 59. 1.
Litaniæ in ſerò poſt Completorium dicendæ, quotieſcunque fit de Feria. 24. 2.
In ijs nomina Sanctorum, qui non habentur in ordinario non apponantur. *ibidem*.
Ad eas dicendas, qui extra Chorum ſunt, non tenentur. *ibidem*.
Litaniæ B.M.V. ſingulis Sabbatis poſt *Salue Regi-*

Regina decantandæ. 25. 1.

Litteræ, vel memorialia quæcumque abſque licentia Prælati, nec mitti, nec recipi debent. 122. 1.

Litteras Superiorum falſificantes, vel falſificatis vtentes, quas pœnas merentur? 134. 1. & 155. 1.

Litteras criminoſas ad quoſcunque intra, & extra Ordinem, ſine proprij nominis ſubſcriptione mittere illicitum. 137. 1.

Litteræ communes, quæ ad Superiorem transſmittuntur, à Fratribus ſimul congregatis, & ſcientibus quid in eis contineatur, ſubſcribi debent. 144. 1.

Litteræ Confirmationis Priorum legantur coram omnibus in Capitulo. 206. 1.

Litteræ teſtimoniales itinerantium, cum quibus clauſulis formandæ? 285. 2.

Sine litteris teſtimonialibus ad Conuentus doclinantes, pœna grauioris Culpæ, & Carceris puniendi. *ibidem.* 2. & 287. 1.

Litteræ Patentes pro Magiſterio conceſſæ, ſemper cum illa clauſula generali (ſaluis tuæ Prouinciæ iuribus) intelligendæ ſunt. 318. 1.

Cum litteris ſubreptitijs, vel falſa informatione gradum aliquem conſecutus, & eodem priuari, & inhabilis ad aſſecutionem aliorum reddi debet. *ibidem.* 2.

Lites, & quæſtiones cum Prælatis Eccleſiarum, & Clericis ſæcularibus vitandę. 280. 1. & 332. 1.

Litigare, vel appellare contra Diœceſanos quoſcumque, ſine cauſa legitima, pœnam grauioris Culpæ meretur. 330. 2.

Locum in Choro, & vbique Fratres tenere debent, ſecundùm Annos profeſſionis eorum. 153. 1.

Loca, in quibus Religio minùs aptè foueri poteſt relinquenda. 159. 1.

Ex vno loco ad alium Fratres ſeſe transferentes, omnia bona ſecum auferre, imò & edificia, & fundos vendere poſſunt. *ibidem.* 2.

Locus aliquis in quo Priuilegia, & ſcripturæ neceſſariæ ſub tribus clauibus aſſeruentur, in Conuentibus ſtatuendus. 173. 2.

Loquendi facultatem intus, & extra Refectorium concedere, quibus competat? 63. 2. & ſequent.

M

MAGISTRO ORDINIS interpretatio Regulæ, & ambiguitatum in Conſtitutionibus debetur. 15. 1.

Illo mortuo, & ordinationes cum illo expirant. 14. 1.

Idem dum eſt in Choro, ſtatim poſt illum, qui facit Officium thurificetur. 28. 2.

Idem circa Officium Diuinum nihil innouare poteſt, ſi non quo ad aliquam Horam tantùm. 29. 1.

Magiſter Ordinis non poteſt tollere conſuetudines approbatas in Ordine, & nouas inducere. *ibid.* & 265. 2. & 267. 2.

Idem Acta Capitulorum licet non mutare, limitare tamen poteſt. 265. 1.

Idem poteſt abſoluere Fratres ab omnibus Cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, paucis dumtaxat exceptis. 83. 1. & 226. 2.

Idem poteſt dare licentiam Fratribus, vt confiteantur Sacerdoti alterius Ordinis. *ibid.*

Magiſtro Ordinis ſoli facimus Profeſſionem, & promittimus obedientiam, & quare? 108. 2.

Magiſter Ordinis licentiam dare poteſt, bona Conuentuum tàm mobilia, quàm immobilia etiam in perpetuum locandi, vendendi, vel commutandi. 166. 1.

Idem omnes, & ſingulos Fratres à ſuis Officiis, & Prælationibus remouere poteſt, non obſtantibus quibuſuis eorum exemptionibus. 215. 1. & 226. 2.

Idem dum moritur, quo ordine mors eius vniuerſis Prouincijs denuncianda? 220. 1.

Magiſtro Ordinis mortuo, vel amoto, vices eius quiſnam gerere debet? *ibidem.* 2.

Eidem ceſſio à ſuo Officio quando permittenda? & quis locus dum amouetur aſſignandus? 249. 2. & ſequent.

Idem ſtatim ac eligitur, plenam curam habet omnium Fratrum totius Ordinis. 226. 1. & 265. 1.

Idem Vocales ad imminens Capitulum acceſſere, vel ne ad illud veniant, licentiare poteſt. 258. 2.

Magiſterij gradum vt quis obtineat, ſuæ Prouinciæ petitionem habere, & examen rigoroſum ſubire tenetur. 317. 2.

Ad Magiſterij gradum ſuſcipiendum, vt aliquis poſt abſolutos actus ſuos ſcholaſticos habilis reddatur, Generalis Capituli, vel Magiſtri Ordinis approbatio requiritur. 320. 1. & 318. 1. & ſequent.

Magiſtri Prouinciæ, à ſequela Chori exempti ſunt. 23. 1.

Magiſtri in Theologia quem locum tenere

nere debent? 252. 1.
Magiſtri omnes etiam actu non legentes, in Conuentu ubi viget Generale ſtudiū, habent vocem in receptione, & remiſſione ſtudentium Formalium. 318. 2.
Megiſterij gradum nequit habere, qui per Annos 4. in aliqua Vniuerſitate ſententias non legit. 319. 2.
Magiſterij inſignia Fratres habere poſſunt. 89. 2.
Magiſtri Studentium poſſunt eligere duos Priores eodem Anno. 197. 2.
Magiſtri Studentium quodnam ſit officium? declaratur. 309. 2.
Magiſtrum ſtudentium agere non poteſt, qui non prius prælegit curſum Artium, & ad Theologiam legendam idoneus repertus non fuerit. 310. 2.
Magiſtri Studentium ſaltem ſemel in Hebdomada, Studentes circa Lectiones examinare tenentur. 315. 1.
Magiſter Nouitiorum cuius ætatis, & doctrinæ eſſe debet? 78. 2. & 79. 1.
Magiſtri Nouitiorum officium recuſantes, quibus pœnis ſubijciuntur? *ibid.*
Magiſtri Nouitiorum circa educationem iuuenum quanta cura adhibenda? *ibid.*
Magiſter Conuerſorum grauis aliquis, & optimus Clericus conſtituatur, qui eos humilitatem, & obedientiam doceat. 328. 2.
Matrimonijs conciliandis non debent ſe intromittere Fratres noſtri. 9. 1. & 284. 2.
Memoria S. Dominici P.N. in Officio quotidiano B. M. V. numquam intermittenda. 30. 1.
Memorialia falſitatibus repleta, Sedi Apoſtolicæ contra Superiores præcipuè exhibentes, ſeueriſſimè puniendi. 137. 2.
Mendicantium nomine quinam ſunt intelligendi? 341. 2.
A prima Menſa, nullus præter ſeruitores remanere debet. 50. 2.
Menſis ad eligendum Vocalibus conceſſus, quando incipit? 191. 1.
Menſe electionis tranſacto, ſi in eo nullus fuerit electus, deuoluitur ius ad Prouincialem, prouidendi de nouo Priore. *ibidem*.
Mercaturas Fratres noſtri non exerceant. 84. 2.
Minutio de conſilio Medici 4. in Anno facienda. 57. 1.
Minuti extra Refectorium frugaliter ſunt procurandi. *ibidem*.
Miſſa, quàm clarè, & quàm celeriter dicenda? 32. 2.
Miſſam quotidie vt audiant Fratres, etiā per pœnitentias compellendi. 21. 2.
Miſſa pro Defunctis, qualibet Hebdomada cantanda. 24. 2.
In Miſſæ celebratione quæ obſeruanda à Sacerdote? 32. 2. & ſeq.
Miſſarum numerus qua cautella à Fratribus admittendus? 45. 1.
Monaſteria Monialium accedentes, intrantes, vel munera aut litteras eis mittentes, quas pœnas incurrunt? 143. 2. & 342. 2.
Monaſteria Sororum, ſunt ſub cura Magiſtri Ordinis, & Prouincialium. 167. 1.
Monaſteria Monialium ingredi, qua cautella conceſſum etiam ijs, qui curam earum gerunt? *ibidem*. & ſequent. & 342. 2.
Moniales vt habeant vocem in Electionibus Canonicis, 12. Anni à Profeſſione requiruntur. 195. 1.
In Monialium Eccleſijs, nullus extraneus prædicet. 279. 2.
Morbo contagioſo laborantes, ſeorſim ab alijs infirmis curandi. 56. 2.
Mulierum conuerſatio, præſertim iuuenum, quare euitanda? 143. 1.
Mulier aliqua ut fiat Tertiaria, certæ conditiones ætatis, & ſufficientiæ attendendæ. 76. 2.
Mulieres Clauſtra, & Monaſteria noſtra, quando ingredi poſſunt? 170. 1.
Mulierum Confeſſiones nullus audire poteſt, niſi habeat ætatis 30. annos completos. 277. 2.
Munera vel pecuniæ non accipiendæ ab ijs, qui gratiam vel iuſtitiam à Prælatis quærunt. 271. 1.
Mutationem generalem ſtatus Ordinis, verbo vel ſcripto procurare, pœnam grauioris culpæ meretur. 255. 2.

N

NEglectus, etiam minimorum, non eſt ſine culpa. 5. 1.
Negotia ſæcularium litigioſa, & odioſa, non ſunt ſuſcipienda à Fratribus noſtris. 8. 2. & 284. 1. & 2.
Negotia Religionis ad tribunalia extra Ordinem deferentes, pœnam grauioris culpæ incurrunt. 128. 2.
Negotijs Caſuum de iure Ordinarijs reſeruatorum, Fratres noſtri ſeſe implicare non poſſunt. 277. 2.
Nomen Prædicatorum, à quo fuit Ordini noſtro impoſitum? 1. 1. & 111. 1.

Nomi-

Nomina eorum qui in electione poſtulantur, in Capitulo publicari, ac in Decreto Electionis ſcribi debent. 182. 1.
Notitia in Confeſſione habita, nulli ſuperiori ad exteriorem gubernationem ſeruire debet. 17. 2.
Nouitij Officium Diuinum recitare non tenentur. 22. 2.
Nouitij ad illos Conuentus perpetuò ſpectant, pro quibus ſunt recepti. 72. 1. & 103. 1.
Nouitij in minoribus Conuentibus ad Habitum recepti, intra Menſem ad Conuentus maiores ſunt tranſmittendi. 77. 1.
Nouitiorum Congregatio, debet eſſe ad minus in numero ſenario. *ibidem*.
Nouitij de quibus a Magiſtro eorũ inſtruendi? 78. 1. & ſeq.
Nouitij in Anno probationis, ſtudijs Artium non occupentur. 81. 2.
Nouitij vſque ad Sacerdotium, ſub cura Magiſtri indiſpenſabiliter permaneant. *ibidem*.
Nouitij ſine conſilio Patrum, cauſa maturè diſcuſſa, Habitu Ordinis non exuantur. 82. 1.
Nouitijs ad remotiores Conuentus mittendis, aliquis Pater bonæ famæ comes itineris adiungatur. *ibidem*. 2.
Nouitiorum Confeſſio ante Profeſſionem recipi debet. 86. 2.
Nouitij ante Profeſſionem de debitis ſe expediant. *ibidem*.
Nouitij intra tempus probationis, Pſalmodiæ, & Officio Diuino ſtudeant. 95. 1.
Infra Annum ad longiores partes non mittantur. *ibidem*.
Nouitiorum veſtes ante Profeſſionem alienari non debent. *ibidem*.
Nouitij non interſint Capitulo, nec in Dormitorio cum alijs Fratribus iaceant. 95. 1.
Nouitius completo Anno probationis, ex Religione expelli non poteſt. *ibid.* 2.
Nouitiorum Domus benè diſpoſita, ſeparata, & immunis ab ingreſſu omnium eſſe debet. *ibidem*.
Nouitij volentes redire ad ſæculum liberè permittantur. 96. 2.
Nouitiorum renunciatio, aut obligatio etiam cum iuramento facta, effectum ſortiri non debet, niſi ſecuta profeſſione. 97. 2.
A Parentibus Nouitiorum præter victum, & veſtitum nihil aliud recipi debet, ſub pœna anathematis. 98. 1.
Nouitij quidquid ad Ordinem ſecum detulerint, in communi depoſito ſeruari, nec vllo modo ante Profeſſionem alienari poteſt. *ibidem*.
Nouitio ante Profeſſionem faciendam expreſsè proteſtari debet, quòd Profeſſio ſua eundem obligabit ad tria vota. 99. 1.
Nouitij ſine licentia à Conuentu recedentes, ſi infra 8. dies non redierint, pro refutatis ab Ordine habeantur. *ibidem*.
Nouitij ſine licentia ex vno Conuentu egreſſi, & ad alium declinantes, Annũ probationis à die acceptationis ſuæ inchoare tenentur. *ibidem*. 2.
Nouitiorum veſtes in profeſſione, & non ante benedici debent. 114. 2.
Numerus, & Ordo Prouinciarum, qualis, & quantus ſit? 221. & ſequent.

O

Obedientiæ tranſgreſſio eſt peccatum mortale. 85. 1.
Obedientiæ votum 4. potiſſimum modis infringitur. *ibidem*. 2.
Obedientiæ votum inter alia vota Religionis eſt principalius. 103. 2.
Officium B.M.V. in Dormitorio ſtando dici debet. 20. 2.
Officium de Tempore, debet præcedi ab Officio B. M. V. excepto Completorio. 20. 2.
Officium B. M. V. quo tempore omittendum? *ibidem*.
Officium Diuinum tàm in Choro quàm extra, diſtinctè, & cum debita attentione recitandum. 22. 1.
Officium Diuinum pro varietate dierum, cum maiori vel minori ſolemnitate dicendum. 26. 2.
Officium de S. Thoma Aquinate faciendum Ferijs quartis non impeditis. 30. 1.
Officium Defunctorum ſemel in Hebdomada ab omnibus, & ſingulis Fratribus perſoluendum. 24. 1.
Ad illud omnes Fratres etiam exempti conuenire tenentur, *ibidem*.
Opinionem aliquam oppoſitam communi Doctorum ſententiæ, vel Articulum pugnantem cum Decretis S.Concilij Tridentini tàm publicè, quàm priuatim defendere prohibemur. 302. 2.
Oratio mentalis, quo, & quanto tempore habenda? 28. 2.
Ordinationes tàm Capitulorum General. quàm Magiſtri Ordin. quo ad vim præcepti, & Cenſuras, quamdiu durare debent? 14. 1.

Nihil

Nihil ordinari vel prohiberi debet, cum hac pœna, quòd non poſſit abſolui à peccatis ſuis: 15. 1.
Ordines Mendicantium quinam propriè vocantur? 74. 2.
Ex vno Ordine ad alium tranſire, nullus poteſt, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ. 75. 1.
Ordo S. Dominici ab Honorio III. confirmatus fuit. 106. 2.
Ordo Prædicatorum eſt arctior quàm appareat, alioſque Mendicantium Ordines non ſolùm antecedit, ſed & tenet ſuperiorem gradum. 8. 1. & 111. 1.
Ex Ordine noſtro egreſſi, & ad eundem iterum redeuntes, à tempore quo reuertuntur, antiquitatis ſuæ Annos numerare debent. 148. 1.
Ab Ordine propter culpam expulſus, non eſt abſolutus ab obedientia Prælati, quouſque non tranſierit ad aliam Religionem. 148. 2.
Ordinis nullam dignitatem ante decennium merentur, qui deſertores Habitus effecti, iterum ad Ordinem recipiuntur. 151. 1.
Extra Ordinem commorantes, nec paſſiuam, nec actiuam vocem habent. 196. 1.
Ordo noſter eſt immediatè ſubiectus Summo Pontifici, & exemptus ab omni iuriſdictione Prælatorum. 205. 2.
Ordinibus Sacris initiandi à Patribus Conſilij exponi, & à Prouinciali ad hoc licentiari debent. 325. 2.
Ordinatus non permittatur exequi ſuſceptos Ordines, ſi non habuerit litteras teſtimoniales Ordinantis Epiſcopi. 325. 2.
Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus ſuſcepturi, certa Annorum interſtitia ſeruare tenentur. *ibid.*
Ordinibus Sacris initiari non poſſunt, qui non ſunt probatæ vitæ, & doctrinæ ſufficientis, & niſi calleant Cantum Religionis. *ibidem.* 2.
Ordinem Presbyteratus qui nec dum habet, caret voce in electione Canonica. 182. 2.
Ordines in Apoſtaſia ſuſcipiens, poteſt à ſuſpenſione per Magiſtrum Ordinis vel Prouincialem abſolui. 154. 2.
Ordinatus in Apoſtaſia pœnam carceris per 4. Menſes ad minus meretur. 154. 1.

P

Pauſæ in dicendo Diuino Officio, qualiter faciendæ? 26. 1.
Patres Prouinciæ quinam ex vi Conſtitutionum cenſeri debent? 230. 1.
Patres à Conſilijs quinam ſunt de iure, & quem ordinem inter ſe, quemue numerum ſeruare tenentur? 66. 2. & ſeq.
Pœnæ exigunt declarationem Superioris in particulari. 13. 1.
Pœna ſequeſtrationis, in quibus caſibus infligenda? 130. 1.
Pœna talionis puniendi, non probantes obiecta, maxime contra Superiores. 137. 1.
Ad pœnam grauioris Culpæ damnati, in paruis Conuentibus non aſſignentur. 144. 2.
Pœnam grauioris Culpæ incurrens, abſtineat à Communione. 131. 1.
Pœnam grauioris Culpæ, qui in una Prouincia incurrit, ab illa in alia Prouincia abſolui non poteſt. 288. 1.
Pecunia cuicumque Fratri pro veſtibus à Parentibus data, per Procuratorem Conuentus expendi debet. 59. 2.
Pecuniam Fratres ſine Prælati ſui ſpeciali licentia recipere, & expendere non poſſunt. 87. 2. & 88. 2. & 89. 2. & 91. 1.
Pecuniæ aliquæ annuales, pro reparatione fabricæ Conuentus, & alijs neceſſitatibus, à Prouincialibus Conuentus Viſitantibus ſequeſtrentur. 173. 2.
Peccatum carnis ſeueriùs puniendum. 133. 2.
Pelliceis ſylueſtribus, & coopertorijs quarumcumqe Pellium vti prohibemur. 59. 1.
Percuſsores Fratrum quomodo puniendi? 126. 2, & 133. 1.
Perſequentes iniuſtè eos, qui ad electionem ſe induci non permiſerunt, ſententiam Excommunicationis incurrunt. 199. 2.
Petitio promouendorum ad gradus, non à ſolo Prouinciali, ſed à toto Diffinitorio fieri debet. 317. 1. & 319. 2.
In petitionibus graduandorum, exprimi debent Anni, quibus laborauerunt. 318. 1.
Pictantia cum uno ferculo, ſingulis diebus à Fratribus habenda, 52. 2.
Pignora, ſeu obſides non ſunt à Fratribus ſuſcipienda. 8. 2.
Portarius in omnibus Conuentibus diſcretus, & maturus conſtituendus. 171. 2.
Per portas Eccleſiæ, vel quaſcumque alias egredi ex Conuentu vetitum, niſi per vnicum commune oſtium Domus. 172. 1.
Summum Pontificem, qui publicè, vel pri-

priuatim diffamauerit, Carceris pœnam meretur. 329. 2.
Poſſeſſiones, & reditus, liberè, & licitè habere permittimur. 164. 2. & ſeq.
Poſſeſſiones, & reditus perpetui, ſub pœna Excommunicationis vendi non poſſunt. 165. 2.
Præcepta ad peccatum mortale obligantia, aut nulla, aut quàm pauciſſima facienda. 12. 2.
Præcepta ſcienter tranſgredientes, pœna grauioris Culpæ plectendi. 125. 2.
Præceptum in Regula nullum eſt, Præter tria vota. 10. 1.
Præceptum in Conſtitutionibus eſt, vbi ponitur ſententia Excommunicationis. *ibidem*.
Prædicatores Generales à Prouinciali, & duobus Diffinitoribus inſtitui poſſunt. 238. 1.
Prædicatores Genarales, non per litteras, ſed per Acta Capituli faciendi. *ibid.*
Prædicatores Generales, vt fiant, certas conditiones ætatis, & doctrinæ ſeruare tenentur. 282. 1. & 333. 2.
Prædicatores Generales numerum Conuentuum non excedant. 334. 2.
Prædicatoris titulo nullus donetur, niſi Curſum Artium, & Sac. Theol. per triennium audiuerit. 276. 2.
Prædicatores actu prædicantes, à ſequela Chori eximuntur: attenta tamen Prouinciarum conſuetudine. 23. 1.
Prædicatores in ſuis prædicationibus, non admoneant dari, vel colligi pecunias pretextu cuiuſcumque extranei quæſtus. 281. 1.
Prædicator vt dignè prædicet, quibus qualitatibus debet eſſe præditus? 276. 1.
Prædicationis officium, in Eccleſia præcipuum. 275. 2.
Prælatus in ſuo Conuentu tantum, cum ſuis, & alienis Fratribus diſpenſare poteſt. 6. 2.
Prælatus ſolus ille eſt, qui habet curam animarum. 5. 2.
Prælati in ijs, quæ ad releuandam ſubditorum conſcientiam neceſſaria ſunt, benignos, & faciles ſe exhibeant. 12. 2.
Prælati non ſint faciles ad præcepta, & Cenſuras fulminandas. 12. 1. & 14. 2.
Prælati, quas pœnas incurrunt, ſi non exemptos à grauaminibus Ordinis, exēptionibus gaudere permittunt. 23. 2.
Prælati poſſunt diſpenſare Fratres, quo ad proprietatem Officij, ſed non quo ad ſubſtantiam. 24. 1.
Prælatus, qui præeſt in Choro, & Menſa, qua authoritate polleat? 27. 1. & 54. 1.
Prælati in præcipuis Feſtis diſpenſare poſſunt cum toto Conuentu, cum certa tamen cautela. 48. 1.
Prælati faciles ad diſpenſandum, temporibus pro abſtinentia deſignatis, grauius puniendi. 49. 1.
Prælati negligentes circa infirmos, à ſuis officijs abſoluantur. 55. 1.
Prælatus cum ſubdito ſibi Religioſo diſpenſare non poteſt, vt aliquid proprium habeat. 87. 1.
Prælati iudicium recuſantes, ſeueriſſimè puniendi. 129. 1.
Prælatus ad eum qui eſt in grauiori Culpa, ſeniores mittere tenetur. 130. 2.
Prælatus inferior Fratri conuicto de graui delicto, quo ad pœnas priuatiuas parcere nequit. 131. 2.
Prælato manus violentas inijcientes, quā pœnam merentur? 133. 1.
Prælati Ordinis noſtri, in correctione delinquentium, 4. tantùm ſubſtantialia iuris obſeruent, reliquis rimulis, & apicibus iuris poſtpoſitis. 134. 2.
Prælatis cauendum eſt, ne ira perciti corripiant Fratres. 236. 1.
Prælatus delinquens ex præcepto Charitatis à ſubditis admoneri, & corrigi debet correctione tamen humili. 145. 1.
Prælati ad inſtantiam perſonarum, extra Ordinem noſtrum conſtitutarum, nihil concedere poſſunt, vt ſint liberi à peccati mortalis grauamine. 298. 2.
Prælationis Officium habere nequeunt ante decennium, qui prius extra Ordinem ſine Superiorum licentia manentes, poſtea intra Religionem reuertuntur. 295. 1.
Prælatos ſæculares valdè venerari, & colere debemus, nec eis vnquam detrahere. 330. 2.
Præſidentes Conuentuum omnium Cellas viſitare, & ea, quæ paupertati contrariantur auferre debent. 84. 2.
Nullus Præſidens poteſt ſe ipſum declarare abſolutum ab officio. 13. 1.
Priores Conuentuales Vicarios Locorum præcedere debent. 27. 1.
Priores poſſunt abſoluere in ſuo Conuentu omnes Fratres, etiam hoſpites, à Cenſuris, & peccatis, niſi fortè eſſet exceſſus grauis delinquentis. 7. 1. & 82. 2.
Priores in ſuis Conuentibus, poſſunt præcepta facere obligantia ad mortalem Culpam. 11. 2.
Priores in ieiunijs, quo moderamine diſ-

diſpenſare poſſunt? 47. 2. & 48. 1.
Priores à Choro, & Refectorio nullatenus ſe abſentent. 51. 1.
Priores cibarijs Conuentus ſint contenti. 50. 2.
Priores Sacramenta Fratribus ad ſuum Conuentum venientibus miniſtrare poſſunt. 82. 2.
Priores Conuentuales, extra commune Depoſitum pecunias tenere non debent. 93. 1.
Priores Fratribus indigentibus, ac infirmis, de neceſſitatibus prouideant. 94. 1.
Aſſerere Priorem, non eſſe ſui Conuentus Priorem, vel ab eius obedientia ſe ſubtrahere, pœnam grauioris Culpæ meretur. 126. 2.
Priores proprio iudicio Fratres incarcerare non poſſunt. 134. 2.
Priores in Conuentibus, vbi viget ſtudium Generale, debent eſſe viri graues, & literati. 192. 2.
Priores infra quadriennium in eodem Conuentu reeligi non poſſunt. 193. 1.
Prior in uno Conuentu, non habet vocem in alio, niſi ſit ibi Vicarius. 197. 2.
Prior poteſt inſtituere Vicarium in ſuo Conuentu Priorem, vel Fratrem alterius Conuentus. 200. 2.
Prior nouiter electus, antequam veniat ad ſuum Conuentum, non poteſt Suppriorem à ſuo officio remouere. 202. 1.
Priores abſoluti à ſuo officio, pertinent ad illos Conuentus, de quibus fuerunt aſſumpti 204. 2.
Priores Conuentuales ab officio Prioratus cenſentur abſoluti, quamprimum in Prouinciales confirmati fuerint. 215. 2.
Priores conſuetudines contrarias inducentes, abſolutionem merentur. 4. 2.
Priores Conuentuum Fratres ſuos vltrà dietam licentiare non poſſunt, niſi in certis caſibus. 285. 2.
Prior aduenientem Priorem hoſpitem honorificè tractare debet. 289. 2.
Prior Conuentualis, Prouinciali extraneo ſecum in Refectorio comedenti, locum nolæ dare tenetur. *ibid.*
Prior tàm Prouincialis, quàm Conuentualis, non poteſt ad nutum inſtituere, vel deſtituere Magiſtrum Nouitiorum. 79. 1.
Priores tàm Prouinciales, quàm Conuentuales Apoſtatas ab Excommunicatione abſoluere poſſunt. 150. 1.
Priores tàm Prouinciales, quàm Conuentuales de ſtudiorum diligentia, & Lectorum aſſiduitate curam ſingularem gerant. 307. 1.
Prior in Ordine, ſit Prior in via. 285. 1.
Prior in Ordine ſi non ſit Prælatus, nullam habet in ſocium itineris iuriſdictionem. 288. 1.
Priuationes vocum fieri non debent, à tempore, quo innoteſcit carentia Prouincialis in Prouincia. 214. 1.
Priuilegio alicui noſtro Ordini conceſſo, quicunque Frater renunciauerit, pœnā grauioris Culpæ incurrit. 205. 2. & 330. 1.
Proceſſio pro Defunctis per Clauſtrum, qualibet Hebdomada facienda. 24. 2.
Ad eam omnes & ſinguli Fratres, etiam exempti conuenire tenentur. *ibidem.*
Proceſſus Fratrum Defunctorom comburantur, niſi hoc vergat in præiudicium viuentium. 144. 2.
Proceſſus viuentium, ſub pœna grauioris Culpæ, apud Prouinciales tantùm tutò ſeruentur. 145. 1.
Proclamationes in Capitulo qualiter faciendæ? 123. 2.
Procuratorem in Curia Romana Magiſter Ordinis inſtituere, & deſtituere poteſt. 215. 1.
Profeſſio infra ætatem à iure taxatam eſt inualida, & recipientes ad talem Profeſſionem pœnam grauioris Culpæ incurrunt. 70. 1.
Profeſſus in alia Religione, vel ab ea eiectus, non eſt recipiendus ad Habitum noſtrum. 71. 2.
Profeſſionis annus, & dies tàm à Clericis, quàm à Conuerſis in libro deſignato adnotetur. 74. 2. & 78. 1. & 114. 1.
Ad faciendam Profeſſionem anni ætatis 16. requiritur. 98. 2. & 99. 2.
Profeſſio alicuius ad profitendum inepti, ad 6. menſes tantummodò differri poteſt. 100. 1.
Profitenti interrogatoria fiant, & reſponſiones in libro ſcribantur teſtimonijs aliquorum firmata. 100. 2. & 102. 1.
Profeſſionis faciendæ modus præſcribitur. 101. 1.
Profeſſus ante legitimam ætatem Religioni non eſt obligatus. 102. 1.
Profeſſus in vno Conuentu, non poteſt determinari vt pertineat ad alium. 103. 1.
Profeſſio duplex, tacita, & expreſſa: & vtraque obligat. 103. 1. & 104. 1.
In vna Religione cautius quis profitetur, quàm in alia. 104. 1.
Profeſſio expreſſa cum mala intentione facta, aliquando tenet, aliquando non. 104. 2.

Profitentes, quare B. M. V. & B. Dominico profitentur? 105. 2. & ſeq.
Profitentes Ordinem Prædicatorum, promittunt ex conſequenti ſeruare ſpectantia ad ipſum Ordinem. 110. 1.
Profeſſio liberat profitentem ab omni voto ſimplici, ſed non à debito humano pecuniario. 113. 2.
Profeſſi poſt triennium ab ingreſſu Religionis, correctioni interſſe poſſunt. 242. 1.
Promoti ad aliquam dignitatem Eccleſiaſticam extra Ordinem noſtrum, ipſo facto ſunt ab omni officio, & Præſidentia Ordinis, tum & vtraque voce abſoluti. 293. 2. & ſequent.
Promouendi ad quemcumque gradum, vel officium Scholaſticum, priùs fidei Profeſſionem facere tenentur. 317. 2.
Propoſituræ Candidatorum in electionibus extra ſpecialem neceſſitatem fieri non debent, vel ſi fiant, non pauciores, quàm tres proponantur. 190. 2.
Proprietarij quinam propriè cenſeri debent? 84. 1.
Quæ vitio proprietatis vicina ſunt, illis Fratres ſe immergere non debent. 9. 1.
Proprietarius, beneficio Eccleſiaſticæ ſepulturæ priuetur. 88. 1.
Proprietarij pœnam incurrant, qui res ex auro, & argento, ac lapidibus pretioſis, apud ſæculares depoſitas aſſeruant. 89. 1.
Proterua contentio quid ſit, & quomodo punienda? 126. 1.
Prouinciæ Indiarum habent ſpeciale priuilegium, circa vocem actiuam Fratrum extraneorum illuc aſſignatorum. 196. 2.
Prouinciæ per Vicarias diſtribuantur. 217. 1.
Prouincia quælibet, non poteſt habere in Capitulo Generali, vltrà tria vota. 233. 2.
Prouinciales illicò Acta Generalis Capituli publicare tenentur. 15. 2.
Prouinciales Diffinitoribus ſuis tenentur reddere rationem tàm eorum, quæ ad officium ſuum, quàm, & quæ ad perſonam pertinent. 94. 2.
Prouinciales facinoroſis Fratribus, propter delicta grauia apud ſæculares nota, pœnas extraordinarias (etiam triremium) adhibere poſſunt. 135. 2.
Prouincialis amotionem, nullus ſub pœna grauioris Culpæ attentet, niſi habuerit commiſſionem à maiori parte Priorum ſuæ Prouinciæ. 144. 1.
Prouinciales infra 8. annos, eorum abſolutionem immediatè ſequentes, ad idem officium eligi nequeunt. 193. 1. & 212. 1.
Prouinciales poſſunt inſtituere Suppriores in ſua Prouincia. 200. 1.
Prouinciales Prouinciam ſuam, vel per ſe, vel per delegatos Viſitatores, quotannis viſitare tenentur. 270. 1. & ſequent.
Prouinciales in Capitulo Generali confirmentur, ſi illud in proximo eſt celebrandum. 215. 2.
Prouinciales intra, & extra ſuam prouinciam, quam poteſtatem, obedientiam, & præcedentiam habent? 216. 1. & 217. 2.
Prouinciales abſoluti, ſpectant ad illos Conuentus, de quibus fuerunt aſſumpti. 216. 1.
Quem locum poſt abſolutionem ſuam, deſignatum habent? 251. 2.
Prouinciales titulares non fiant, excepto Prouinciali Terræ Sanctæ. 233. 2.
Prouincialis non poteſt abſoluere Fratres à pœnis grauioris Culpæ, vigore commiſſionis, quæ ſibi à Diffinitoribus Capituli ordinariè datur. 165. 2.
Prouiſio Prioris Conuentualis, quando vel ad Prouincialem, vel ad Magiſtrum Ordinis deuoluitur? 191. 2.
Pueri infra 14. annum non ſunt recipiendi ad Habitum Ordinis. 76. 1.
Pulmenta cocta cum Carnibus, extra Clauſtrum comedere licet. 51. 2.

R

Raſuræ qualitas, & tempus præſcribitur. 61. 2.
Ratiocinijs obligatus, non eſt reijciendus ad Religionem. 70. 2.
Recipiendi ad Habitum ſiue Clerici, ſiue Conuerſi, coram PP. Conſilij diligenter priùs ſunt examinandi. 68. 1.
A receptione Habitus, & ingreſſu Religionis quinam arceri debent? 68. 2. & 69. 1. & 71. 2. & 72. 2.
Recurrentes ad perſonas extra obedientiam noſtri Ordinis conſtitutas, ſiue pro effugiendis pœnis, ſiue pro obtinendis gratijs, pœnæ grauioris Culpæ ſubijciuntur. 128. 1. & ſeq. & 298. 2. & ſequent.

Refectorium Fratres bini, & bini ingredi debent, in medio illius inclinantes. 50. 1.
Regentes poſſunt eligere duos Priores eodem Anno. 197. 2.
Regentis ſtudij Generalis, quodnam ſit officium, quæue authoritas? declaratur. 309. 2.
Regula, & Conſtitutiones noſtræ, quomodo nos obligent? 9. 2. & 11, 1.
Regula S. Auguſtini inter alias Regulas multum excellit. 109. 2.
Regulares ad Curiam Romanam leui ex cauſa recurrentes. ad ſuos Superiores remittantur, ſæueriori pœna plectendi. 135. 2.
Regularis extra Monaſterium delinquens, ab Ordinario loci puniri, ac corrigi poteſt. 142. 1.
Reuelatio criminum cum infamia Fratris particularis, vel Ordinis, pœnam grauem meretur. 255. 1.
Reuelari Prælatò crimen occultum Fratris non debet, niſi priùs præcedat tacita correctio, facta delinquenti à ſciente tale crimen. 273. 1.
Religioſus rerum ſibi conceſſarum vſum tantùm habet, ſed non vſumfructum. 85. 1.
Ad eandem Religionem in qua eſt pater, non recipiatur filius eius naturalis. 75. 2.
Religioſi qui volunt diſponere de rebus ſuis ſecundùm libitum propriæ voluntatis, ſunt in malo ſtatu. 84. 1. & 87. 2.
Religioſus propter aliquas tranſgeſſiones, non obligatur ad culpam. 85. 2.
Religioſus Profeſſus, nihil proprium poſſidere debet. 86. 2.
Religioſus ad ſuperfluitatem, & redundantiam res ſibi conceſſas habens, peccat. 90. 1.
Religioſi quomodo ſunt in ſtatu perfectionis? 101. 2.
Religioſi non committunt mendacium, dum poſt factam Profeſſionem non ſunt perfecti. *ibid.*
Religioſus non tenetur obedire Prælato ſuo in his, quæ ſunt contra præcepta Dei, & Eccleſiæ, & contra Regulam. 112. 2.
Religionem intrantes eandem gratiam conſequuntur, quam aſſequuntur Baptizati. 113. 1.
Religioſus quilibet non habet velle, aut nolle, nec eſt in eo diſſentire. 189. 1.
Res ad vſum alterius deſtinatas, abſque illius licentia accipere non licet. 117. 2.

S.

Sacerdos celebraturus antequam ſe induat, genuflexus confiteatur. 32. 2. & 84. 1.
Sacerdos Epiſtolam manibus ſuper librum vel Altare cancellatis, legat. 33. 1.
Sacerdos quilibet 30. Miſſas de *Requiem* in anno celebrare tenetur. 44. 1.
Sacerdos in celebratione Miſſæ impeditus, illam audiat. 21. 2.
Sacerdos pro Anniuerſario Fratrum, & Sororum 3. Miſſas dicat. 42. 2.
Salutem animarum quænam impediant? 8. 1.
Sacra Scriptura iuxta conſenſum SS. PP. exponenda. 302. 2.
Sacriſtæ omnia quæ pro Eccleſia offeruntur, in Inuentarium redigant. 174. 2.
Ad *Salue Regina* omnes Fratres etiam exempti conuenire tenentur. 28. 1.
Sacramento Sanguinis Chriſti, quanta reuerentia in Miſſæ celebratione debetur? 33. 1. & ſeq.
Satisfaciens pro grauiori culpa, quàm primùm ſatisfecerit, & officio, & vtraque voce, qua priuatus fuerat, gaudeat. 132. 2.
Secularibus ſcientijs addiſcendis, non multum occupentur Fratres noſtri. 301. 2.
Scapulare dormientes deferre non tenemur. 58. 1.
Scapulare commiſſuram manicarum, & tunicæ cooperiat. 60. 2.
Scapulare eſt Habitus Ordinis noſtri, proindeque benedicendum. 114. 2.
Scandaloſus, & Periculoſus, cuius conuerſatio nocet Communicati, in Carcerem recludatur. 148. 2.
Scholaſtica officia illis committenda, non qui ſunt natu maiores, ſed qui ad docendum aptiores. 310. 1.
Scripturæ, quæ in Depoſito aſſeruantur, inde nonniſi in præſentia Prælati extrahantur. 174. 2.
Scrutinium Electionis coram Vocalibus legi, & Sigillo claudi debet. 182. 1.
Scrutatores in Electionibus, quinam ſunt

ſunt de iure? 185. 2. & 214. 2.
Scrutinio ſemel publicato, Vocales non poſſunt amplius immutare vocem ſuam. 187. 1.
Scrutinia Prouincialium, per tabellarios, aut Conuerſos mittantur. 215. 1.
Scrutinium ſuper retentione, vel amotione Priorum tàm Prouincialium, quàm Conuentualium quomodo faciendum? 239. 2. & ſequent.
Secretarius Conſilij, vocem conſultiuam tantùm habet. 67. 1.
Secreta Conſilij reuelantes, priuandi ſunt Paternitate. *ibidem.*
Secreta Capituli Generalis aut Prouincialis nullus reuelet. 254. 2. & ſeq.
Secretum in damnum Communitatis, vel periculum ſcandali aut ruinæ vergens, Prælato præcipienti eſt reuelandum. 272. 1. & 263. 1.
Secreta quàm cautè ſuſcipienda, & quàm diligenter retinenda. 262. 2. & 272. 1.
Secunda Menſa, non tamen tertia facienda. 50. 2.
Sedentes in terra pro fractione ſilentij, non teuentur abſtinere in pane, & aqua. 65. 1.
Sedentes in terra pro alijs Culpis, qualia Cibaria habere debent? 130. 2.
Seruitores Menſæ in deferendis, & colligendis ſcutellis, ac menſæ reliquijs quomodo ſe habere debent? 50. 1. & 2.
Seruitoribus Menſæ, vel Miniſtris, nulla extraordinaria pictantia detur. *ibid.*
Seruus ad Religionem non recipiatur, niſi habeat licentiam Domini. 70. 2.
Silentium in quibus locis, & quàm rigorosè ſeruandum? 62. 1. & ſeq.
Silentium in Menſa diſpenſare, quibus competit? 63. 1. & ſeq.
Socius electus pro Capitulo Prouinciali, ſi contingat electionem fieri per Electores, non erit ille verus ſocius, ſed alius denuò eligendus. 212. 1.
Socij Priorum ad Capitulum Prouinciale, eligantur de Conuentibus, in quibus ſunt aſſignati. 231. 2.
Socij Priorum vocem habent in Capitulo Prouinciali, illo Anno tantùm, in quo fuerunt electi. 211. 2. & ſeq.
Socius ſemel ad Capitulum electus, non poteſt in eodem Conuentu, pro alio ſequenti Capitulo iterum eligi. *ibid.*
Socius Prouincialis euntis ad Generale Capitulum, vices ſui Prouincialis (ſi fuerit impeditus) in diffiniendo ſubire debet. 257. 1.
Socius Prædicatori aſſignatus, tanquam Superiori ſuo ſeruire tenetur. 280. 1.
Socij deſignandi Epiſcopis ex Ordine noſtro aſſumptis, diſcreti, moribusque probati eſſe debent. 292. 2.
Spectacula, ſeu repræſentationes etiam Religioſæ, in Eccleſijs noſtris fieri prohibentur. 31. 1.
Statuta Ordinis, prædicationem, & ſalutem animarum impedienda, non ſunt tàm rigidè obſeruanda. 8. 1.
Subditi propria anthoritate non poſſunt ſeipſos diſpenſare. 9. 1.
Studiorum in Religione noſtra inſtitutorum quanta vtilitas? 301. 1. & ſeq.
Studium Linguæ Græcæ, & Hebraicæ, in ſingulis Prouincijs inſtituendum. 302. 1.
Ad Studia Generalia mittendi, & bonis moribus præditi, & ad proficiendum apti, non inſolentes ac moleſti eſſe debent. 305. 1.
Ad Studia Generalia miſſi extra ſuas Prouincias, ſpectant ad illos Conuentus, ex quibus receſſerunt. 305. 2.
Studentium Formalium tempus præfinitum, eſt triennium completum. *ibidem.*
Studentes intra ſuam Prouinciam in aliquo ſtudio Generali, poſt triennij ſpatiam expletum, remanent Conuentuales, in illo Conuentu, in quo ſtuderunt. *ibidem.*
Studentes à Prælatis Conuentuum, in quibus ſtudent, benignè tractari, & penes ſua priuilegia conſeruari debent. 314. 2.
Studentes Formales quibus diebus ad Chorum tenentur? 315. 1.
Studentes extra terminos Conuentuum in quibus ſtudent, ſine licentia Prouincialis, vel eius Vicarij egredi nequeunt. *ibidem.*
Succeſſionem in libris, vel alijs rebus, nullus Frater poſt mortem alterius procuret. 91. 1.
Suffragia pro Fratribus Defunctis, qualiter à Sacerdotibus, Clericis, & Laicis facienda? 43. 2.
Ad Suffragia Fratrum in Vicariatibus, vel Monaſterijs Monialium, vel penes Epiſcopos decedentium, tenentur Conuentus quorum ſunt filij. 160. 1. & 168. 2.
Ad Suffragia defuncti Prioris, obligatur ille Conuentus, in quo fuit Prior. 43. 2. & 44. 1.

Superioribus Regularium, quando licitum eſt audire Confeſſiones ſuorum ſubditorum? 17. 2.
Superiores Regularium quorum peccatorum abſolutionem ſibi reſeruare poſſunt? *ibidem.*
Superiores pœnitentias graues, quibuſdam peccatis etiam non reſeruatis aſſignare, & determinare poſſunt. *ibid.*
Superiores notitia de peccatis ſubditorum in confeſſione habita, ad externam gubernationem non vtantur. 17. 1.
Supprior, & Vicarius eius, non poſſunt ſibi eligere Confeſſorem. 6. 1.
Suppriores in abſentia Priorum, omnes Fratres illius Conuentus, à Cenſuris abſoluere poſſunt. 7. 1.
Supprior mortuo vel amoto Priore quam authoritatem habet? 184. 2.
Suppriores de nouo inſtituti, duos Priores eodem Anno eligere poſſunt. 197. 2.
Suppriores per Conſilium maioris partis Patrum Conuentus inſtituatur. 200. 1.
In Suppriorem vt aliquis inſtituatur, debet eſſe aſſignatus in illo Conuentu. 200. 2.
In Conuentu Suppriore carente, infra menſem alius Supprior inſtituatur. *ibidem.*
Suppriores abſolui non poſſunt, imminente tractatu imittendorum ad Capitulum. *ibidem.*
Supprior in abſentia Prioris, non poteſt Vicarium inſtituere. 201. 1.
Suppriores in ſocios Priorum eligi non poſſunt. *ibidem.*
Suppriores ſi ſint Prædicatores Generales, ad Capitulum vadant. *ibidem.*
Supprior à Prouinciali inſtitutus, à Priore ſuo Conuentuali abſolui poteſt. 202. 1.
Suppriores extra Conuentum Baccalaureos non præcedant. *ibidem.* 2.
Supprior abſolui poteſt à Prouinciali, antequam Prior eligatur, vel in Domo præſens exiſtat. 202. 2.
Syndicus nec vltrà biennium ſuo Officio fungi, nec ad illud ante aliud biennium reeligi poteſt. 175. 2.
Syndico non eſt concedenda facultas acceptandi pecunias, extinctionem Cenſuum Annuorum cauſantes. *ibidem.*
Syndicus nullas pecunias expendat, niſi prius ad Commune Depoſitum importatæ fuerint. 176. 1.

T

Tabula nomina, & cognomina Fratrum Conuentus continens, penes commune oſtium Domus affigatur. 172. 1.
Taxillis ludentes pœnam Carceris merentur, 133. 2.
Tempus probationis Nouitiorum eſt vnus Annus completus. 69. 2.
Termini Conuentuum, & Domorum æquitate ſeruata limitandi ſunt. 158. 2.
Extra Terminos Prouinciæ ſuæ nullus Frater prædicare, vel quæſtum facere debet. 290. 1.
Teſtamentorum executores nequeunt eſſe Fratres noſtri, niſi cum licentia Superiorum. 8. 2. & 284. 1.
Teſtimonium falſum, pœna grauioris Culpæ puniendum. 137. 1.
Teſtimonia ſæcularium fide dignorum, ſi habeantur contra aliquem Fratrem, delinquentem, talis arctari, & ad quæſtiones poni debet. 129. 2. & 261. 2.
Thurificatio in Choro quo ordine facienda? 28. 2.
S. Thomæ Doctrina vbique propugnanda. 303. 2.
S. Thomæ Articuli Theologici, diſtinctè, & articulatè à Lectoribus ſunt declarandi. 304. 1.
Triremibus etiam ad tempus adiudicati, executione Sacrorum Ordinum perpetuò priuantur. 135. 2.
Tunicæ ad cauillam pedum deſcendere debent. 60. 1.
Tunicellam, cingulum, & caligas dormientes deferre tenemur, & ſine his dormire, non eſt ſine Culpa. 58. 2.

V

Vagabundi hinc inde curſitantes, & non recto tramite ad ſuos ſuperiores euntes, tanquam Apoſtatæ iudicandi, & carcerandi ſunt. 289. 1. & 2.
Veneni propinatio, etiam effectu non ſecuto, perpetuum Carcerem meretur. 145. 2.
Venia cum extenſione totius Corporis ſuper terram, quando facienda? 41. 2. & 117. 1. & 236. 1.
Venia facienda eſt ab eo, qui ſeruiendo, vel comedendo in aliquo offendit. 52. 2.
Veſtes viles, non pretioſas, certo numero comprehenſas deferre debemus. 59. 2.

Veſtes ex reditibus Conuentuum Fratribus indigentibus prouideantur. *ibi.*
Veſtes alterius coloris quàm albi, infrà tunicam habere prohibentur. 60. 1.
Veſtes Eccleſiaſticas, vel paramenta aliqua particularia Fratres non habeant. 89. 2.
Veſtes Fratrum per veſtiarium emi, & confici debent. 90. 1.
Vicarius totius Ordinis, à Magiſtro Ordinis inſtitutus, cum ipſo expirare debet. 14. 2.
Vicarius Prioris, non poteſt Nouitios ad Ordinem recipere. 72. 1.
Vicarij Monialium authoritas durare debet, donec reuocetur. 14. 2.
Vicarij Prioris Prouincialis, vel Conuentualis, Apoſtatas comprehendere, reducere, excommunicare, ac ab eadem Excommunicatione abſoluere poſſunt. 149. 2. & ſeq.
Vicarius Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis viſitandis Monaſterijs Sororum ſeſe ingerere non poteſt. 169. 2.
Vicarius Prioris deſinit eſſe mortuo vel amoto Priore. 184. 2. & 203. 2.
Vicarius electus à PP. poſt amotionem Prioris, quam authoritatem habet. 185. 1.
Vicarius Supprioris quinam propriè intelligitur? *ibidem.*
Vicarius electus à PP. Conuentus, vota eligentium recipere poteſt. 185. 2.
Vicarius datus in Conuentu ſuper omnes Fratres, uocem in electione, vt & alij Vocales habebit. *ibidem.*
Vicarius pro electione Prioris facienda, nonniſi in caſu magnæ diſſenſionis Vocalium mittendus. *ibidem.*
Idem voce paſſiua in tali electione caret. 185. 2. & 204. 1.
Vicarius à Priore inſtitutus, non poteſt alium Vicarium ſubſtituere. 201. 1.
Vicariatus Prouinciæ ad quem pertinet, ſi Prouincialis electus antequam confirmetur mortuus fuerit? 215. 2.
Vicarii contratarum quomodo inſtituendi, & quam authoritatem, ac permanentiam habeant? 217. 1.
Vicarius Magiſtri Ordinis, quam authoritatem habet. 207. 1. & 220. 1. & ſequent.
Vicarius Generalis Prouinciæ, locum Prouincialis in omnibus teneat. 240. 1. & 2.
Vicarij non generales, ſed particulares tàm Magiſtri Ordinis, quàm Prouincialium, quem locum, & quam authoritatem habent? 240. 2. & ſeq.
Iidem quo ordine collocari debent? *ibidem.*
Vicarij Congregationum extra Congregationem ſuam, non habent locum ſuprà Magiſtros, nec ſuprà Priores. 241. 1.
Vicarij Generalis Indiarum inſtitutionem, ſub pœna excommunicationis procurare illicitum. 256. 1.
Vigiliæ ante Sacramentum Euchariſtiæ quando fieri debent? 25. 1.
Vigilia Feſti in feriam ſecundam incidentis, Sabbato præcedenti ieiunetur. 48. 2.
Viſitatorem alicuius Prouinciæ nullus ſub grauiori Culpa procurare debet, non habita commiſſione maioris partis Patrum ſuæ Prouinciæ. 144. 1.
In Viſitatores non eligantur Priores, nec Lectores, nec Suppriores. 270. 1.
Viſitatores Prouinciarum, quomodo in ſuis Viſitationibus ſe habere debent? 269. 2.
Viſitatores non ſint iuuenes, ſed antiqui in Ordine. 270. 1.
Viſitatores munera non accipiant. 271. 1.
Viſitatores Excommunicationis ſententiam, quando fulminare poſſunt? 272. 1.
Viſitatores in ſuis Viſitationibus circa Studentium diligentiam, & profectu, inquirere tenentur. 315. 2.
Vitam ſingularem, & vitioſam ducere, quinam propriè dicantur, & qua pœna puniendi? 331. 1. & ſeq.
Vniformitas in omnibus intra Ordinem noſtrum ſeruanda. 4. 1.
Vnitas Ordinis noſtri vnde dependet? *ibidem.*
Vniuerſitates in ſingulis Prouincijs deſignatæ ad legendum pro gradu, & forma Magiſterij recenſentur. 321. 1.
Vocis priuationem merentur, qui Nouitios ante legitimam ætatem ad profeſſionem recipiunt. 102. 1.
Voce vtraque priuantur, illi qui ſunt condemnati ad pœnam grauioris Culpæ: quouſque per Magiſtrum Ordinis, vel Diffinitores non fuerint reſtituti. 131. 2.
Vocem actiuam in Electionibus Canonicis habent, qui expleuerunt Annos 6. à profeſſione tacita vel expreſſa, & ſunt Sacerdotes. 194. 2. & 243. 2.

Voca-

Vocalibus, qui non ſunt plures quàm duo in aliquo Conuentu, adiungi debeat alij, vt procedatur ad Electionem. 195. 1. & 2.
Vocem in Electionibus non poſſunt habere, qui ordinariè permanent extra Conuentus, quacunque ratione ibidem exiſtant. 195. 2. & 295. 1.
Vocem in Electionibus habent Fratres extranei, incorporati illi Prouinciæ in qua commorautur. 196. 1.
Vocales in quibus caſibus infra tempus Electionis à Conuentu remoueri poſſunt? 298. 2. & ſeq.

FINIS.

Digitized by

INCIPIVNT
CONSTITVTIONES
Sororum Ord. Prædicatorum.

PROLOGVS.

QVONIAM ex præcepto Regulæ iubentur Sorores habere cor vnum, & animam vnam in Domino: iuſtum eſt; vt quæ ſub vna Regula, & vnius profeſſionis voto viuunt, vniformes in obſeruantia canonicæ Religionis inueniantur: quatenus vnitatem quæ interius ſeruanda eſt in cordibus, foueat, & repræſentet vniformitas exterius ſeruata in moribus. Quòd profectò eò competentius, & plenius poterit obſeruari, ſi ea quæ agenda ſunt, ſcripto fuerint commendata: ſi omnibus qualiter ſit viuendum ſcriptura teſte innoteſcat; ſi mutare, vel addere, vel minuere nulli quidquam propriâ voluntate liceat: ne ſi minima negligant, paulatim defluant. Ad hoc tamen in Conuentu ſuo quæ præeſt, diſpenſandi cum Sororibus habeat poteſtatem, cum ſibi aliquando videbitur expedire: niſi in his in quibus Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis, vel eorum Vicarij ex cauſa aliter ordinarent. Prioriſſa etiam vtatur diſpenſationibus, ſicut & aliæ Sorores. Vt igitur vnitati, & paci Sororum prouideremus, librum iſtum quem Conſtitutionum appellamus, diligenter conſcripſimus: per certa Capitula infraſcripta diſtinctum, vt quod quæretur facilius inueniatur. Declaramus autem, quòd Conſtitutiones non obligent Sorores ad culpam, ſed ad pœnam tantùm, niſi propter præceptum, vel contemptum.

SERIES CAPITVLORVM.

De officio Eccleſiæ. 1
De inclinationibus. 2
De ſuffragijs mortuorum. 3
De ieiunijs. 4
De cibo. 5
De collatione. 6
De infirmis. 7
De minutione. 8
De lectis. 9
De veſtitu. 10
De communitate rerum. 11
De Communione, & lauatura capitũ,& tonſura. 12
De ſilentio. 13
De recipiendis. 14
De Nouitiabus, & earum inſtructione. 15
De modo faciendi Profeſſionem. 16
De leui culpa. 17
De media culpa. 18
De graui culpa. 19
De grauiori culpa. 20
De grauiſſima culpa. 21
De apoſtatis. 22
De electione Prioriſſæ. 23
De modo eligendi. 24
De inſtitutione Supprioriſſæ. 25
De circatricibus. 26
De cellaria. 27
De labore. 28
De ædificijs. 29
De ingreſſu, & egreſſu domorum. 30
De Capitulo. 31
De conceſſione domorum. 32

Cap. I. De officio Eccleſiæ.

AVDITO primo ſigno ſurgant Sorores cùm matura feſtinatione, religiosè, & honeſtè ſe præparando: & ſtando dicant in Dormitorio Officium de BEATA VIRGINE, quando pro tempore eſt dicendum; vnâ incipiente, & dicente vnum verſum, alijs verò reſpondentibus, & dicentibus alium verſum. Matutinas autem, & omnes Horas Canonicas ſimul audiant Sorores, niſi cum aliquibus ex cauſa legitima fuerit diſpenſatum, Horæ Canonicæ omnes in Eccleſia tractim, & diſtinctè taliter dicantur, ne Sorores deuotionem amittant, & alia quæ facere habent minimè impedian-

pediantur. Quod ita dicimus eſſe faciendum, vt in medio verſus metrum cum pauſa ſeruetur, non protrahendo vocem in pauſa, vel in fine verſus. Hoc tamen magis, & minus pro tempore obſeruetur. Horæ verò de BEATA VIRGINE, ante Horas Canonicas dicantur in Eccleſia, excepto duntaxat Completorio, quod nonniſi poſt officium de tempore, vel de feſto quocumque minoris ſolemnitatis, iuxtà diſpoſitionem Kalendarij, dicitur. Tempore quo bis reficiuntur Sorores legatur ante Completorium in Eccleſia: *Sorores ſobriæ* &c. Poſtea dicto ab ea, quæ præeſt *Adiutorium noſtrum in nomine Domini* & facta confeſſione, dictoque Completorio, Hebdomadaria aquam aſpergat benedictam: poſteà dicatur *Pater noſter*, & *Credo in Deum*. Poſt Completorium autem (receptis pro tempore diſciplinis, concedatur Sororibus ſpatium mediæ horæ ad clepſidram, vt ſacris meditationibus, & orationi mentali vacare poſſint: ſimiliter, & poſt Matutinas dum de nocte dicuntur. Si verò Matutinum in ſero dicatur, prædicta mentalis oratio medietati horæ commenſuranda, fiat de manè ante Horas Canonicas. Facto autem ſigno omnes egrediantur ab Eccleſia, & intrent locum dormitionis. Aliquis autem locus ſtatuatur, in quo ad præuidendum officium diuinum Sorores conueniant tempore opportuno; præſente Prioriſſa, vel alia cui commiſerit.

Cap. II. De Inclinationibus.

FINITIS Matutinis de BEATA VIRGINE, cùm Sorores in Chorum venerint, inclinent ante Altare profundè; & cùm ad ſedes ſuas venerint, facto ſigno ab ea quæ præeſt, flexis genibus vel inclinatæ profundè pro tempore dicant *Pater noſter*, & *Credo in Deum*: & iterum facto ſigno ab ea quæ præeſt, ſurgant. Horâ itaque deuotè inceptâ, verſæ ad Altare, muniant ſe ſigno Crucis, & ad *Gloria Patri*, inclinet Chorus contra Chorum profundè, vel proſternant ſe pro tempore; vſque ad *Sicut erat*. Hoc etiam

faciendum eſt quoties *Pater noſter*, & *Credo in Deum* dicuntur: niſi in Miſſa, & ante lectiones, & gratiarum actiones, in quibus inclinandum eſt ſolum ad *Pater noſter*, & ad orationem *Retribuere*.

Idem etiam faciendum eſt ad *primam collectam in Miſſa*, & ad *Poſtcommunionem*, & ſimiliter ad *Orationem, pro Eccleſia*, & in ſingulis horis ad collectam, & ad *Gloria Patri*, quotieſcumque in inchoatione horæ dicitur. Ad omnia autem alia *Gloria Patri*, & ad extremos verſus hymnorum, & ad penultimum verſum Cantici *Benedicite*, inclinent vſque ad genua: & quando cantatur *Gloria in excelſis*, ad *Suſcipe deprecationem noſtram*, & item in benedictione lectionis, & in capitulo ad orationem, *Sancta Maria*.

Item quando *nomen IESV* in Collecta, & in Præfatione, vel in Antiphona *Salue* vel in *Gloria in excelſis* nominatur. Quando autem *nomen Ieſu* alias nominatur in Choro, Sorores eidem reuerentiam faciant, capite cum deuotione inclinato.

Item in omni Oratione, quando *nomen Domini noſtri IESV Chriſti, & Beatæ Virginis, & Beati Dominici*, nominatur, & etiam quando *nomen Beatæ Virginis* nominatur ad Antiphonam *Salue Regina*, & in Miſſa in Præfatione, & ad *Gratias agimus &c.* Sorores in Choro inclinent profundè vſque ad genua. Horâ itaque prædicto modo deuotè inceptâ, poſtquam ad *Gloria*, poſt *Venite* inclinauerint vſque ad genua; ſtet Chorus contra Chorum: deinde ad primum Pſalmum ſedeat vnus Chorus, & ad ſecundum ſimiliter ſtet, & ſedeat alter Chorus, & ſic alternent vſque ad *Laudate Dominum de cælis*, & ſic faciant ad omnes Horas. Finitis autem lectionibus in Matutinis, (dum in verbis dicuntur) illa quæ legit, inter pulpitum quod eſt in medio Chori, & gradus Altaris inclinationem faciat, vel proſternat ſe pro tempore. Si verò Matutinæ in Cantu perſoluuntur, quælibet ex Sororibus, Finitâ Lectione quam cantauit, faciat inclinationem, vel proſtrationem, modo quo ſupra dictum eſt. Porrò ad *Salue ſancta parens*, & ad *Salue* poſt Completo-

pletorium ad illa verba nimirum *Eia erga aduocata noſtra* vſque ad *poſt hoc exilium oſtende*, maneant Sorores genuflexæ, verſo vultu ad Altare; Idem faciant ad illa verba inuitatorij, *Venite adoremus, & procidamus ante Deum*: poſt expletum verò hunc verſum, illæ quæ cantant, vel recitant Inuitatorium, reuerenter inclinent. Similiter ad *Veni Sancte Spiritus*, ad *Veni Creator Spiritus* in die Pentecoſtes, & per totam hebdomadam, ad *Ex Maria Virgine, & Homo factus eſt*, ad illa verba Hymni de Paſſione, *O Crux aue &c.* ad verba Euangelij: *Verbum Caro factum eſt*, & in die Epiphaniæ ad: *& procidentes adorauerunt eum*: ad Verſum Hymni Corporis Chriſti *Tantum ergo Sacramentum*, ad *Te ergo quæſumus* in Cantico *Te Deum*: in Proceſſione Dominicæ Ramis Palmarum, ad verba *Aue Rex &c.* in die Paraſceues ad *Sanctus Deus*, ad *Sub tuum præſidium*, ad *Aue Maris ſtella*, ad *Veni Creator Spiritus*. in Miſſa de Spiritu Sancto, ac demum in Hymno Feſti Sanctiſſimæ Trinitatis ad illa verba: *Ad ſumus & nos cernui &c.* Similiter in Hymno, *Chriſte qui lux es*. Ad verſum *quos ſanguine mercatus es* genua flectant.

In ferialibus quoque diebus iaceant proſtratæ à *Sanctus*, vſque ad *Agnus*.

In Feſtis verò Trium, vel Nouem Lectionum, iaceant proſtratæ ab eleuatione Corporis Chriſti, vſque ad *Pater noſter*. Non tamen faciant ijſdem Feſtis ſimiles proſtrationes ad Horas Canonicas, quas faciunt ferialibus diebus. Quando Prælatus, vel illa quæ præeſt iniunxerit aliquam communem orationem, inclinent omnes. Similiter omnes faciant, quibus aliquid facere, vel dicere iniunxerit. Si autem aliquam obedientiam, vel officium, vel miniſterium aliquod cuiuis iniunxerit, humiliter ſe proſternens, ſuſcipiat quod ei iniunctum fuerit. Quando etiam Sororibus quidpiam veſtimenti tribuitur, inclinantes *Benedictus Deus in donis ſuis*, dicant.

Cap. III. De Suffragijs mortuorum.

A Festo Sancti Dionyſij vſque ad Aduentum, pro Anniuerſario Fratrum, & Sororum, familiarium, & receptorum per litteras ad beneficia Ordinis, litteratæ Sorores Pſalterium, non litteratæ quingenta *Pater noſter*, dicant.

Idem faciat quælibet Soror pro Sorore defuncta ſui Conuentus. Et idem fiat pro Magiſtro Ordinis, & pro Priore Prouinciali defunctis.

Idem etiam pro Viſitatore earum, ſi dum intendit viſitationi Monaſterij, eum mori contigerit.

Idem etiam fiat pro Procuratore Ordinis, ſi in Curia Romana in procurationis officio decedat. Quælibet litterata pro Fratribus, & Sororibus noſtris defunctis, triginta vicibus ſeptem Pſalmos Pœnitentiales dicat in anno. Non litterata triginta vicibus centum *Pater noſter*. In Anno quatuor Anniuerſaria fiant. Anniuerſarium Patrum, & Matrum, tertia die poſt Purificationem Beatæ Mariæ. Anniuerſarium benefactorum, & familiarium die craſtina poſt Octauam Beati Auguſtini. Anniuerſarium verò Fratrum, & Sororum, in craſtino Beato Dionyſij. Anniuerſarium demum omnium ſepultorum in cœmiterijs noſtris, vbique fiat prima die vacante poſt octauam Viſitationis Beatæ Mariæ. *Porrò circa hæc Anniuerſaria ſeruetur illa Rubrica, quæ in Breuiarijs, & Diurnis nouiter impreſſis, ad diem 10. Nouembris adſcripta eſt.*

Cap. IV. De Ieiunijs.

A Paschate vſque ad feſtum ſanctæ Crucis, reficiuntur bis Sorores, exceptis diebus Rogationum, & ſextis ferijs, & vigiliâ Pentecoſtes, & ieiunijs Quatuor Temporum, vigiliâ ſancti Ioannis Baptiſtæ, Petri, & Pauli, Iacobi, & Beati Dominici Patris noſtri, Laurentij, Aſſumptionis

Bea-

Beatæ MARIÆ, & Bartholomæi, ac Natiuitatis Beatæ Virginis. A feſto autem ſanctæ Crucis vſque ad Paſcha continuum teneant ieiunium, & Nonâ dictâ comedant: exceptis diebus Dominicis (niſi diſpenſatio fiat interdum, & ex cauſa. In toto autem Aduentu, & Quadrageſima, & ieiunijs Quatuor temporum, & in vigilia Aſcenſionis, & Pentecoſtes, ſancti Ioannis Baptiſtæ, Petri, & Pauli, Iacobi, & Beati Dominici Patris noſtri, in vigilia ſancti Laurentij, Aſſumptionis Beatæ MARIÆ, Bartholomæi, & Natiuitatis BEATÆ VIRGINIS, Matthæi, Simonis & Iudæ, & Omnium Sanctorum, Andreæ Apoſtoli, & omnibus ſextis ferijs, Quadrageſimali vtantur cibo: niſi in locis in quibus in dictis ſextis ferijs aliter comederetur, vel niſi præcipuum feſtum fuerit, vel niſi cum aliqua ex cauſa diſpenſetur. Quando autem feſtum habens vigiliam, in qua ſecundùm Ordinem ieiunandum eſt euenerit in ſecunda feria; eius vigilia præcedenti ſabbato ieiunetur; contrariâ conſuetudine non obſtante. Feria ij. & iij. poſt Quinquageſimam, Quadrageſimali vtantur cibo; & ieiunent. In Paraſceue verò per totum diem in pane, & aqua abſtinebunt.

Cap. V. De Cibo.

HORA competenti ante prandium, vel cœnam, à Sacriſtiſſa paucis ictibus campana pulſetur, vt Sorores venire ad refectionem non tardent. Poſtmodum pulſetur cimbalum ſi cibus ſit paratus, alioquin non pulſetur donec paratus ſit. Congregatis Sororibus in atrium Refectorij, illa quæ præeſt, incipiat Pſal. *De profundis*: illa dicente vnum verſum, alijs verò omnibus reſpondentibus, & dicentibus alium Verſum; in fine tandem ſubiungatur Oratio *Abſolue.* Ablutis verò manibus nolam Refectorij quæ præeſt pulſet, & tunc Sorores ingrediantur; quibus ingreſſis dicat *Benedicite* quæ dicit verſiculos: & Conuentus proſequatur benedictionem. Seruitrices autem in deportandis pictantijs incipiant ab inferioribus vſque ad menſam Prioriſſæ aſcen-

dentes. Nulla Soror à prima menſa remaneat niſi ſeruitrices, & niſi de licentia, & ex cauſa, Quotquot autem remanſerint comedant in ſecunda, ita quod tertiam facere non oporteat. Nulla fiat pictantia ſeruitricibus, vel miniſtris, quæ non fit Conuentui: niſi ſint infirmæ vel minutæ. Soror non mittat Sorori piectantiam, excepta Prioriſſa; ſed ſibi datam dare poteſt à dextris, vel à ſiniſtris tantùm. Prioriſſa comedat in Refectorio, & cibarijs Conuentus ſit contenta: ſimiliter, & Infirmariæ, & aliæ quæ miniſtrant in officio quocumque, niſi cum aliquibus Prioriſſa diſpenſauerit ob aliquam cauſam. Pulmenta ſint in Conuentu ſine carnibus, præterquam in infirmarijs. Singulis diebus ſi fieri poteſt & expedierit, duo cocta pulmenta habeant Sorores. Poterit autem Prioriſſa ſuperaddere prout opus eſſe iudicauerit, & facultas permiſerit. Si quæ iuxtà ſe ſedenti viderit aliquid deeſſe de communi, requirat à miniſtra. Si quæ aliquam de Sororibus ſeruiendo, vel comedendo in aliquo offenderit, ſurgentibus Sororibus veniam pętat; & facto ſigno ab ea quæ præeſt, redeat ad locum ſuum.

Cap. VI. De Collatione.

TEMPORE ieiunij hora competenti Sacriſtiſſa ad collationem ſignum faciat: poſteà Refectoraria cimbalum pulſet. Deindè Sororibus venientibus in Refectorium, ad ſignum illius quæ præeſt, legat lectrix præmiſſo *Iube Domne benedicere*, & ſequatur benedictio: *Noctem quietam &c.* facto rurſus ſigno ab ea quæ præeſt, & dicto *Benedicite* à lectrice, datâque benedictione ab hebdomadaria, *Largitor omnium &c.* infra lectionem poterunt bibere quæ voluerint. Finita lectione dicat quæ præeſt, *Adiutorium &c.* Et tunc cum ſilentio intrent Sorores Eccleſiam. Quæcumque extra horam bibere voluerit, licentiam petat, & vnam ſociam accipiat. Cum tamen intrare Eccleſiam facta Collatione non ſit amplius in vſu, ſatius eſt vt Sorores ſeruent illam conſuetudinē quo ad hæc, quæ pro nunc in Monaſterijs obſeruari ſolet.

Cap.

Cap. VII. De Infirmis.

CIRCA Infirmas caueat ne ſit negligens Prioriſſa: ſic enim procurandæ ſunt Infirmæ, vt citiùs releuentur, ſicut dicit in Regula beatus Auguſtinus. Poterunt autem quędam veſci carnibus, prout earum grauior exigit infirmitas vel debilitas, ſecundùm quòd Prioriſſæ viſum fuerit. Si quæ verò talem infirmitatem habuerit, quæ nec eam debilitet multum, nec comedendi turbet appetitum; talis nec ſupra culcitram iaceat, nec conſuetudinaria frangat ieiunia, nec cibos Refectorij mutet. In domo non ſint niſi duo loca, in quibus comedant debiles & infirmæ, vnus carnium, & alius aliorum ciborum: niſi ſit euidens neceſſitas vel vrgens infirmitas. Si autem Prioriſſam infirmari contigerit, in infirmaria cum alijs procuretur.

Cap. VIII. De Minutione.

MINVTIO quater in anno fiat. Prima in menſe Septembri: ſecunda poſt Natale: tertia poſt Paſcha: quarta circa feſtum Beati Ioannis Baptiſtæ. Præter has minutiones nulla ſibi minuat, niſi diſcretio Prioriſſæ propter aliquam cauſam (præuio Medici conſilio, & explorata neceſſitatis veritate) iudicauerit alicui aliter eſſe faciendum. Minutæ verò extra Refectorium comedant cum ſilentio, & ſecundùm quòd facultas permiſerit commodiùs procurentur. Causâ verò minutionis non comedant carnes.

Cap. IX. De Lectis.

SVPER culcitras non dormiant Sorores, niſi in infirmaria: ſuper ſtramina, & laneos ſaccones dormire licebit. Quæ autem culcitras petierint, ieiunent vna die in pane & aqua. Cum tunica, & velo, & capitegio, & cinctæ dormiant: & etiam cum caligis in regionibus in quibus mulieres por-

tare caligas conſueuerunt. Nulla quæ in communi tolerari poſſit, habeat ſpecialem locum ad iacendum; niſi fortè propter rerum cuſtodiam, cum neceſſitas hoc requirat. In quo caſu non minus quàm tres iaceant in loco prædicto.

Cap. X. De Veſtitu.

VESTES laneas honeſtas, & non notabiliter prætioſas deferant Sorores: & in mantellis vilitas potiùs obſeruetur. Lineis non vtantur ad carnes. Pelliceum verò inter duas tunicas habere poſſunt, quod aliquantulum breuiùs ſit tunicis. Linteamina autem non habeantur, niſi fortè Prioriſſa in infirmaria cum aliqua propter grauem infirmitatem iudicauerit diſpenſandum. Pelliceis, & coopertorijs ſilueſtribus Sorores non vtantur. Tunicæ vſque ad talos, ſcapularia verò ſine quibus non vadant, ſint tunicis breuiora. Soccos, pepla, & capitegia, & vela habeant vt neceſsè fuerit, & facultas permiſerit: chirothecas autem non habeant.

Cap. XI. De Communitate rerum.

OMNES Sorores ſingulis annis, vel pluries ſi eis dictum fuerit, omnia ſibi commiſſa Prioriſſæ ſuæ exponant pariter & exhibeant; eius diſpoſitioni omnia relinquendo. Nulla etiam ſcyphum, vel vas aliquod, vel aliquid huiuſmodi ſibi approprie. Item nulla habeat arcam vel aliquid quod cum claue firmetur, exceptis illis quæ propter officium ſuum non poſſunt non habere. Item nulla mittat vel recipiat ſine licentia litteras, vel ſchedulam ſcriptam etiam ſine ſigillo, nec etiam ſcriptum aliquod in tabulis, vel in cera, niſi Magiſter Ordinis, vel Priori Prouinciali, vel Vicario aut Prioriſſæ oſtendat: Prioriſſa etiam cum duabus Sororibus quas elegerit, cum ſibi expedire videbitur, Sororibus abſentibus, ſcrutetur ſingulos lectos Sororum. Et

ſi in-

ſi inueniat ibi aliquid quod Soror ſine licentia Prioriſſæ habeat, illud accipiat; & eam condignè puniat. Item ſine licentia, & expreſſione perſonarum quibuſcumque viris nihil dent, nec ab ipſis recipiant: Quæcumque autem contra fecerit, furti iudicio condemnetur.

Cap. XII. De Communione, & lauatura capitum, & tonſura.

COMMVNIO poterit fieri in anno quindecim vicibus, in terminis, in quibus viſum fuerit Fratribus curam Sororum gerentibus: dummodò ad præparandum ſe poſſint habere copiam Confeſſorum. In Capitulo tamen Generali Barcinonen. Anno 1574. ordinatum eſt, vt Communio Generalis fiat quâlibet Dominicâ Aduentus, & Quadrageſimæ: alijs autem temporibus de quindena in quindenam fieri poterit, Septem vicibus in anno poterunt lauari capita, & tonderi capilli Sororum, Sit autem tonſura non modica, vt decet religioſas perſonas.

Cap. XIII. De Silentio.

SILENTIVM teneant Sorores in Oratorio, in Clauſtro, in Dormitorio, in Refectorio. Alibi verò loqui poterunt de licentia ſpeciali, prout & quando fuerit eis conceſſum. Si quæ tamen ſubmiſsè aliquid, & breuiter de neceſſarijs protulerit, non teneatur de ſilentij fractione. Omnes autem Sorores vbique in Menſa ſilentium teneant, tàm Prioriſſa, quàm aliæ: exceptâ vnâ quæ maior fuerit inter eas, vel alia cui pro ſe loqui commiſerit, & tunc taceat. Nulla autem aliarum ibidem loquatur, niſi de neceſſarijs menſæ, & hoc per vnicam orationem, vel dictionem breuiter, & ſubmiſsè. Si verò hoc ſilentium fregerit ex propoſito, vel licentiam loquendi dederit, in vno prandio aquam tantùm bibat, & vnam diſciplinam in Capitulo accipiat coram omni-

omnibus ſine diſpenſatione, exceptis infirmis decumbentibus. Caueat autem Prioriſſa, ne ſit facilis ad dandas licentias loquendi ſine cauſa rationabili. Quatuor de Sororibus magis Religioſis, & diſcretis aſſignentur, ſine quarum vna vel duabus, vel Prioriſſa, vel Supprioriſſa nulla licentietur ire ad feneſtram locutorij ſecularium. Nec aliquid loquatur ibi Soror niſi in auditu Sociæ, vel Sociarum. Iſta autem Socia, vel Sociæ debent accuſare eam cum qua mittuntur, ſi verbo, vel geſtu, vel aliter in aliquo notauerint reprehenſibilem. Prioriſſa autem, & Supprioriſſa cum aliquibus in prædicto locutorio non loquantur, niſi in præſentia alicuius quatuor prædictarum, vel alicuius antiquarum Sororum. Nulli detur licentia loquendi in locutorio ſecularium cum extraneis, aut intrandi locutorium illud; quamdiu horæ, vel Miſſa dicuntur, vel quando Conuentus dormit, vel comedit, niſi ex cauſa valdè neceſſaria. Ad feneſtras confeſſionum nulla loquatur de alijs quàm de confeſſione ſcienter, & ex propoſito, niſi fortè de pertinentibus ad officium Eccleſiæ cum exterioribus, & hoc de licentia, & ſubmiſsè. Nulla confiteatur alicui ſeculari, vel alicui cuiuſcumque alterius Religionis etiam Fratri, niſi de licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis; vel illius cui ſuper hoc ſecundùm certam formam aliquis horum commiſerit poteſtatem. Item ad rotam nulla loquatur, niſi alia, vel illæ, quæ propter aliquod officium ſunt ipſi rotæ deputatæ: & illæ etiam non loquantur ibi, niſi de pertinentibus ad officium prædictum. Pro prima fractione ſilentij ex deliberatione commiſſa extra menſam, dicat Soror Pſalmum *Miſerere mei Deus*: & pro ſecunda recipiat in Capitulo diſciplinam coram omnibus, pro tertia ſedeat ſemel in terra, & hoc in prandio non in cœna: computatio tamen iſta, inter duo capitula fiat. Prioriſſa tamen poteſt dare aliquas licentias generales loquendi Cellariæ, coquinarijs, ſiue alijs officialibus, prout ratione officiorum viſum fuerit expedire.

Cap. XIV. De Recipiendis.

NVLLA notabiliter iuuenis recipiatur in Sororem. Non recipiatur etiam aliqua, niſi cum diligenti examinatione facta ſeorſim de moribus, & vita, & viribus corporalibus; & induſtria animi: & vtrum ſit coniugata, & non per Eccleſiam ſeparata à viro. Examinetur etiam diligentiùs vtrum ſit grauida: & ſi non poſſit de hoc certitudo haberi expectandum eſt donec certitudo habeatur. Item inquiratur vtrum ſit ſerua vel ratiocinijs obligata, vel alterius profeſſionis, vel occultam habeat infirmitatem, vel alia impedimenta propter quæ non expediat eam recipi. Hæc autem examinatio à Prioriſſa, & à duabus Sororibus diſcretis de conſenſu Capituli ad hoc electis, fieri debet. Cûm autem recipienda adducta fuerit in Capitulum, proſternat ſe in medio. Interrogata verò ab ea quæ præeſt? *Quid quærat*: reſpondeat. *Miſericordiam Dei & veſtram*. Qua ad iuſſum illius quæ præeſt erecta, exponat ei auſteritatem Ordinis, propoſitum eius requirens. Quod ſi reſpondeat ſe proponere cuncta ſeruare, dicat poſt cætera. *Dominus qui incepit ipſe perficiat*, & Conuentus reſpondeat, *Amen*. Tunc depoſitis ſecularibus veſtibus, & Religioſis indutis, in ſocietatem Sororum in Capitulo recipiatur. Verumtamen antequam ſtabilitatem, & communem vitam promittat, & obedientiam ac profeſſionem faciat; tempus probationis aſſignetur. Probationis verò tempus ſtatuimus vnius anni, vel eò amplius; prout illi qui præeſt, de prudentum conſilio videbitur expedire: vt & ipſa auſteritates Ordinis, & Sorores mores ipſius experiantur. Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis, penſatis facultatibus domus; quæ pro tempore fuerint, aliquem certum numerum Sororum ſtatuant: vltrà quem non recipiatur aliqua in Sororem, niſi talis eſſet perſona, quæ ſine graui damno, vel ſcandalo recuſari non poſſet. Et tunc non niſi de conſilio Magiſtri Ordi-

Ordinis, vel Prioris Prouincialis recipiatur. Nulla etiam ſiat promiſſio de Sorore aliqua recipienda, antequam locus vacauerit. Licebit quoque aliquas recipere intus in Sorores Conuerſas, vbi hoc expediens videbitur: in numero tamen moderato, prout earum officijs, & adiutoriis aliæ Sorores indigebunt. Hæ autem dicant in profeſtis diebus pro Matutinis 28. *Pater noſter*, in Feſtis autem Nouem Lectionum 40. pro Veſperis 14. pro qualibet aliarum horarum ſeptem. Loco *Pretioſa*, tria: pro benedictione menſæ vnum: poſt menſam pro gratijs, tria. In ieiunijs, & vigiliis; & alijs quæ earum ſtatui competunt, ſe alijs conformabunt.

Cap. XV. De Nouitiabus, & earum inſtructione.

PRIORISSA Nouitiabus Magiſtram diligentem in ipſarum inſtructione præponat, quæ eas de Ordine doceat: in Eccleſia, & vbicumque negligenter ſe habuerint, verbo, ſigno, quantum poterit ſtudeat emendare; neceſſaria prout poteſt debet eis procurare. De apertis negligentijs cùm ante eam petierint veniam, pœnitentiam dare, vel eas in Capitulo proclamare. Humilitatem cordis, & corporis doceat eas habere, frequenter, purè, & diſcretè confiteri, ſine proprio viuere, propriam voluntatem deſerere: pro voluntate maiorum, obedientiam in omnibus voluntariè obſeruare. Quomodo vbique, & in omnibus ſe habere debeant, ipſas debet inſtruere; quòd locum vbi fuerint poſitæ vbique teneant. Qualiter ſe ad cameras contineant, vt oculos ſublimes non habeant. Quomodo vel quid orent, & quàm ſilenter, vt alijs rugitum non faciant. Quomodo in Capitulo vel vbicumque reprehenſæ fuerint ab ea quæ præeſt, venia ſit facienda; & quod ſi quæ Sororem ſuam aliquo modo ſcandalizauerit, ad pedes eius proſtrata veniam petat. Inſtruendæ etiam ſunt Nouitiæ, vt cum nemine contendere præſumant, & quod in omnibus Magiſtræ ſuæ obediant. In proceſſione Sociam ſibi collateralem atten-

attendant; nec loquantur locis, & temporibus interdictis, nec aliàs ſine licentia: & quod neminem penitùs iudicent: ſed ſi quæ ab aliqua fieri viderint; *licet mala, bona ſuſpicentur, vel bona intentione facta: ſæpe enim humanum fallitur iudicium*. Et quod non loquantur de abſente niſi quæ bona ſunt: quod diſciplinas frequenter ſuſcipiant, & cum duabus manibus bibant, & ſedendo: quod libros veſtes, & res alias Monaſterij cuſtodiant diligenter. Et quod ſi quid petitum fuerit ab vna earum quæ præeſt, & negauerit, non petatur ab alia; niſi negatione Priore expoſita: ſed nec ſi à maiore petierint, & negauerit; vadant ad maiorem. Item confeſſiones Nouitiarum ante profeſſionem recipiantur, & diligenter de modo confeſſionis, & in alijs inſtruantur, & omnia alia ad pedes Prioriſſæ ponant. Item Nouitiæ, & aliæ Sorores quæ aptæ ſunt, in Pſalmodia, & Officio diuino ſtudeant diligenter: præter Conuerſas, quibus ſufficiat vt ſciant vel addiſcant ea quæ debent pro horis dicere. Omnes verò in aliquo labore addiſcendo, vel exercendo occupentur. Item Nouitiæ non interſint Capitulo de culpis, ſed in principio ſe accuſent: vel Magiſtra earum, extra Capitulum culpas earum audiat, & ipſas quantùm poterit diligenter in moribus inſtruat, & charitatiuè corripiat.

Cap. XVI. De modo faciendi profeſſionem.

MODVS faciendi profeſſionem talis eſt. Ego Soror N. facio profeſſionem, & promitto obedientiam Deo, & BEATÆ MARIÆ, & Beato Dominico, & tibi Sorori N. Prioriſſæ talis Conuentus; vice Fratris N. Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, & Succeſſorum eius: ſecundùm Regulam Beati Auguſtini, & inſtitutiones Sororum quarum cura prædicto Ordini eſt commiſſa: quòd ero tibi obediens, alijſque Prioriſſis meis vſque ad mortem. Nouitiarum autem veſtes in earum profeſſione benedicantur hoc modo. ℣. *Oſtende nobis Domine miſeri-*

cor-

cordiam tuam. ℟. *Et ſalutare tuum da nobis*. ℣. *Domine exaudi orationem meam*. ℟. *Et clamor meus ad te veniat*. Oremus. *Domine Ieſu Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es: obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam; vt hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad innocentiæ, & immortalitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere digneris; vt quæ hoc vſa fuerit, te induere mereatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum*. ℟. *Amen*. Poſtmodum aſpergantur aqua benedicta. Ad profeſſionem nulla recipiatur infra 16. annos completos, iuxta Concilium Tridentinum ſeſs. 2. de Regular. Cap. 12. Nolumus etiam quòd aliquæ Sorores benedicantur, cùm Beatus Pater Dominicus hoc ordinaſſe dicatur, circa illas quæ fuerunt tempore ſuo. Et huiuſmodi benedictio ſoleat eſſe aliquibus occaſio, vt ſuper alias ſe extollant.

Cap. XVII. De leui culpa.

LEvis culpa eſt, ſi quæ mox vt ſignum factum fuerit, non relictis omnibus cum matura feſtinatione ſe præparauerit; vt ad locum pro quo fit ſignum veniat tempeſtiuè. Si quæ deſignatum ſibi legendi, vel cantandi officium, non attentè compleuerit; vel Reſponſorium, vel Antiphonam, vel aliud inceptura Chorum turbauerit. Si quæ malè legendo, vel cantando offendens, non ſtatim ſe coram omnibus humiliauerit. Si liber in quo legendum eſt in collatione, vel in Capitulo, vel in Eccleſia, cuiuſquam negligentiâ defuerit. Similis culpa eſt, ſi quæ ad menſam vel collationem, vel ſermonem, vel Capitulum, vel ad Horas in Eccleſia, vel ad laboratorium commune citò non venerit; vel ad lectionem menſæ notata ad benedictionem ſe tardè obtulerit. Si quæ in dormitorio, vel alibi in Conuentu aliquem tumultum fecerit, vel orantes, vel legentes, vel laborantes in aliquo inquietauerit. Si pannus ad inuoluendum Calicem, vel Patenam, vel Corporale

porale, vel Stola, vel Manipulus, vel ſimilia, per negligentiam cuiuſquam in terram ceciderit: vel ſi veſtes ſuas ſuo tempore, & loco ſtatuto, honeſtè, & ordinatè aliqua non repoſuerit. Item leuis culpa eſt ſi quæ cereum, vel aliquod vtenſilium perdiderit, vel fregerit, vel aliquod veſtimentorum ſuorum deteriorauerit, vel amiſerit. Si quæ in officio, vel ſermone, vel laboratorio dormitauerit; vel oculos vagos habens per clauſtrum, vel domum ad vanitates ſæpè direxerit. Si quæ verbis otioſis vacauerit, vel diſſolutè riſerit, vel alias ad ridendum concitauerit: vel in aliquo geſtu, vel motu, vel ſtatu, vel habitu, vel verbo reprehenſibilis apparuerit. Pro his vnus Pſalmus, vel plures ſecundùm quantitatem exceſſuum, prout videbitur Capitulum tenenti iniungatur.

Cap. XVIII. de Media Culpa.

MEDIA culpa eſt, ſi quæ ad *Gloria primi Pſalmi* non adfuerit, & in medio Chori non ſatisfecerit, vel in vigilia Annunciationis, vel Natiuitatis Domini in principio Capituli non adfuerit: vt pronunciatis exordijs noſtræ ſalutis, & redemptionis; gratias agat corde, & corpore Redemptori noſtro. Similis culpa eſt, ſi quæ in Choro non intenta diuino Officio, vagis oculis, & motu irreligioſo leuitatem mentis oſtenderit. Si quæ lectionem tempore ſtatuto non præuiderit: vel aliud legere, vel cantare præſumpſerit, quàm quod ordinatum eſt. Si quæ in Choro riſerit, vel alias ridere fecerit; vel in Conuentu diſſolutionem aliquam fecerit. Item media culpa eſt, ſi quæ à Capitulo, vel ſermone, vel collatione, vel refectione communi, vel laboratorio, vel hora aliqua ex cauſa minùs rationabili remanſerit. Si quæ commune mandatum dimiſerit. Si quid cibi potus, abſque benedictione aliqua ſumpſerit. Similis culpa eſt, ſi quæ eam à qua proclamata eſt eadem die quaſi vindicando ſe proclamauerit, vel clamans in proclamatione ſua iurgium fecerit. Si quæ (vt

loquendo fieri ſolet) cum iuramento aliquid affirmauerit, vel negauerit: vel vaniloquium dixerit. Si quæ Sororem proprio nomine, omiſſo hoc nomine (Soror) vocare in vſu habuerit. Pro huiuſmodi culpis Pſalmi, diſciplinæ, & veniæ ſecundùm diſcretionem tenentis Capitulum imponantur, quantitate culparum penſatâ.

Cap. XIX. De Graui culpa.

GRavis culpa eſt, ſi quæ cum aliqua lites habuerit, vel inhoneſtè contenderit. Si quæ alicui opprobrium dixerit, vel culpam pro qua ſatisfecit improperauerit. Si quæ in proclamatione iurgium fecerit, vel in illam à qua proclamata eſt, vel quamlibet aliam maledicta, ſeu verba inordinata, vel iniurioſa malitioſè inuexerit. Similis culpa eſt, ſi quæ diſcordias inter Sorores ſeminauerit: vel detraxerit, ſeu ſuſurratrix inuenta fuerit. Si quæ mala de Sororibus, vel domo malitioſè euomuerit: vel culpam ſuam, aut alterius proteruè defenderit. Si quæ mendacium ſcienter dixerit: ſi quæ pro victu, vel veſtitu, vel qualibet alia re murmurauerit. Si quæ ſilentium non tenere, in conſuetudinem duxerit. Item grauis culpa eſt, ſi quæ carnes abſque licentia, & neceſſitate comederit: vel ieiunia ſtatuta fregerit. Si quæ in aliquem oculum fixerit, vel turpem ſermonem protulerit. Si quæ res aliquas alij deputatas, quamuis non animo retinendi, ſine licentia acceperit: vel à Capitulo, vel ſermone, vel communi dormitione ſine cauſa aliqua, & licentia remanſerit. Pro huiuſmodi culpis, & ſimilibus, iniungantur tres dies in pane, & aqua, & tres diſciplinæ, vel plures in Capitulo coram omnibus recipiendæ: & Pſalmi, & veniæ prout ſecundùm exceſſus maiores, vel minores videbitur eſſe iuſtum.

* * * *

Cap. XX. De Grauiori Culpa.

GRAVIOR culpa eſt, ſi quæ per contumaciam, vel manifeſtam rebellionem ſuis maioribus inobediens extiterit: vel cum eis proteruè contendere auſa fuerit. Si quæ aliam malitioſè percuſſerit. Si quæ res aliquas alijs conceſſas, vel de communi (animo celandi) acceperit, vel proprium habuerit. Similis culpa eſt, ſi quæ munuſcula, vel alias res ſine licentia dederit, vel receperit, vel receptas celauerit. Si quæ litteras, vel aliqua in ſcripto aliquo ſine licentia miſerit, vel receperit, vel legerit: vel ſibi legi fecerit. Si quæ aliquid inhoneſtum domus, Sororum, vel ſecretum aliquod extraneo cuiquam reuelauerit: vel aliquod quodcumque crimen capitale commiſerit. Pro huiuſmodi culpis quæ rea fuerit, veniam petens, ſceleris ſui immanitatem lamentabiliter proferat: & denudata vſque ad cingulum vapulet ad pedes ſingularum; primò Prioriſsæ, deindè vtriuſque lateris ſedentium, & ſit omnium nouiſſima in Conuentu. In Refectorio quoque ad communem menſam non comedat cum alijs, ſed in medio Refectorij ſuper nudam terram: & prouideatur ei groſſior panis, & aqua; niſi quæ præeſt ei per miſericordiam aliquid impendat, nec reliquiæ prandij ſui cum alijs miſceantur. Ad Canonicas Horas, & ad gratias poſt comeſtionem, ante oſtium Eccleſiæ tranſeuntibus Sororibus proſtrata iaceat; dum intrant, & exeunt. Nulla verò audeat ſe coniungere ei, vel aliquid mandare. Talis quamdiù erit in hac pœnitentia, non communicet, non veniat ad oſculum pacis, nec notetur ad aliquod officium in Eccleſia: nec vlla ei committatur obedientia. Prioriſſa verò ne in deſperationem labi poſſit, mittat ad eam quæ eſt in tali pœnitentia Sorores: quæ illam moneant ad pœnitentiam, prouocent ad patientiam, foueant per compaſſionem, hortentur ad ſatisfactionem, adiuuent per ſuam interceſſionem. Quibus, & ſuffragetur totus Conuentus, ſi apparuerit in ea debi-

debita humilitas: nec renuat quæ præeſt cum ea facere miſericordiam; & ſi videbitur ei, denuò vapulet modo ſupradicto. Eodem modo debet pœnitere, ſi quæ (quod abſit) in peccatum carnis lapſa fecerit: quod grauius cæteris puniri cenſemus, & pluſquam alia abominamur. Poterit autem ei quæ talis fuerit, velum nigrum auferri, quamdiù fuerit in hac pœnitentia. Si verò huiuſmodi peccatum occultum fuerit, diſquiſitione ſecretâ ſecundùm tempus, & perſonam, condignam agat pœnitentiam. Si verò aliquæ per conſpirationem vel coniurationem, vel malitioſam concordiam aduerſus Prioriſſam, vel Superiores ſuos manifeſtè ſe erexerint, ſupradicto modo pœniteant: & de cætero in tota vita ſua extremum locum ſui Ordinis teneant; & vocem in Capitulo niſi in ſui accuſatione non habeant, neque eis aliqua obedientia iniungatur. Si quæ tamen non malitiosè, ſed in veritate aduerſus Prioriſſam aliquid habuerit quod tolerari non debeat nec deceat: prius inter ſe cum omni humilitate, & charitate, de ſua correctione eam admoneat. Quòd ſi frequenter admonita corrigere ſe neglexerit, aut contempſerit: Priori Prouinciali, vel eius Vicario ſignificetur.

Cap. XXI. De Grauiſſima Culpa.

GRAVISSIMA culpa eſt incorrigibilitas illius, quæ nec culpas timet admittere, & pœnam recuſat ferre. Si quæ igitur talis inuenta fuerit, exuta Habitu Sororum, & earum ſocietate priuata, recludatur in loco ſeparato, ac ſegregato ab alijs: & vtatur cibis qui pro grauiori culpa ſuperius ſunt expreſſi. Ad correctionem autem talium, habeantur aliqua loca apta: in quibus non ſolum prædictæ incorrigibiles; ſed etiam contagioſæ, & ſuſpectæ probabiliter, de nocumento inferendo in perſonis, vel rebus, vel de fuga, poterunt recludi. Pro culpis verò aliquibus minoribus iſtis, poterit interdum iniungi aliquibus, vt in eiſdem locis morentur ad tempus ſequeſtratæ: ſecundùm quòd videbitur expedire.

Cap. XXII. De Apoſtatis.

SI quæ in apoſtaſia, vel fuga deprehenſa, inuita reducta fuerit: pœnam quæ ſupra determinata eſt pro incorrigibili, ſuſtinebit. Si quæ verò fugitiua voluntariè redierit petens miſericordiam, nullatenus recipiatur in perpetuum, maximè ſi de lapſu carnis commiſſo ſuſpecta fuerit: niſi prius Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis ſuper hoc conſulatur; & niſi ab illis, quid in hoc caſu faciendum ſit plenè reſolutum fuerit. Cùm autem fuerit recipienda, denudata vſque ad cingulum cum virgis in Capitulum veniat, & proſtrata veniam petat: & pœnis omnibus ſupradictis de grauiori culpa, vel lapſu carnis, vel conſpiratione ſubijciatur. Receptura tamen de miſericordijs ibi taxatis plùs vel minus, citiùs vel tardiùs, ſecundùm exigentiam exceſſus præcedentis, & ſignorum pœnitentiæ ſubſequentis.

Cap. XX*III. De Electione Prioriſſæ*.

PRIORISSA eligi debet à Sororibus illis, quæ iam annos duodecim à profeſſione ſua expleuerunt: iuxta ordinationes Capitulorum Generalium, confirmatas à Gregorio XV. Summo Pontifice, per Breue quod incipit: *Exponi nobis &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 6. Aprilis 1623.* & etiam iuxta præſcriptum Concilij Tridentini ſeſs. 25. de Regular. Cap. 6. vbi dicitur: vt in Prioriſſam non eligatur quadragenaria minor, & niſi habuerit à Profeſſione annos duodecim; quorum octo poſt Profeſſionem expreſſam, laudabiliter tranſacti eſſe debent. Quòd ſi in aliquo Monaſterio non inueniatur perſona tantæ ætatis: in tali caſu, cum conſenſu Superioris eligatur aliqua alia ex Sororibus eiuſdem Monaſterij dummodò tamen habeat ætatis annos triginta completos, & à Profeſſione annos 12. pariter completos: in qua annorum duodena, demonſtrari debent ſaltem quinque honeſte, & religiosè exacti.

Porrò Conuentus qui confirmationem electæ Priorissæ petierit, ſcribat numerum, & ſimul nomina illarum Sororum, quę in electione nominatę fuerunt: & tunc Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis, vel quicumque alius, à prænominatis ad hoc ſpecialiter deputatus, legitimè electam confirmabit. Sorores Electrices vacante officio Prioriſſæ, habent tempus præfixum vnius menſis quoad electionem accedere poſſunt: ſi verò infrà illud ſpatium menſis vnius electionem non fecerint; deuoluitur omnis authoritas ad Magiſtrum Ordinis, vel Priorem Prouincialem, prouidendi de Prioriſſa huic, vel illi Monaſterio.

Cap. XIV. De modo eligendi Prioriſſam.

MODVS eligendi Canonicè Prioriſſas, iuxta tenorem Conſtitutionis Bonifacij VIII. hic antiquitus ſeruabatur; vt nimirum, vel per communem inſpirationem, vel compromiſſionem Prioriſſa eligeretur: iam verò nunc inhærendo Decreto Sacri Concilij Tridentini, electio fieri debet in hac forma, quæ ſequitur.

Poſtquam Supprioriſſa cum conſenſu Vocalium diem faciendæ electionis determinauerit, omnes Sorores vocem in electione habentes Sacrâ Communione refici debent: iuxtà ordinationem Capituli Generalis Romæ 1580. celebrati. Superior verò illarum, cum alijs duobus Patribus, qui & Scrutatorum munus ſubire debebunt, ad Crates Locutorij conuenient (abſque eo tamen vt Monaſterium ingredi audeant) ibique collocati, iuxta præſcriptum Conc. Trident. & declarationem Sac. Congreg. Concilij, recipient vniuſcuiuſque Sororum Electricum vota, ab ipſis per inuolutas ſchedulas porrecta, & in aliquo vaſe ſeu vrna ad hoc præparata recepta: in quibus ſchedulis exprimi debet nomen Prioriſſæ quæ eligitur, his verbis præciſè: Ego Soror N. eligo talem N. in Prioriſſam huius Monaſterij: nec vltrà hoc apponi debet nomen, vel ſignum aliquod, per quod poſſit deueniri in cognitionem eligentis. In reponendis verò huiuſ-

modi

modi ſchedulis Vocalium, prima debet eſſe Suppriorіſſa; & ſic deinceps aliæ Sorores conſequenter, ſecundùm ordinem profeſſionis illarum. Quòd ſi aliqua ex Vocalibus infirma fuerit, ac proinde ad locum electionis venire nequiuerit: tenebitur Suppriorіſſa cum duabus alijs Sororibus antiquioribus, Cameram decumbentis accedere; ab eaque ſchedulam inuolutam (vti ſupra dictum eſt) recipere: quæ vnà cum alijs ſchedulis Sororum Electricum commiſceri, atquè per manus Scrutatorum in vrna eadem reponi debebit.

Poſtquam verò omnium Electricum vota in toto fuerint recepta, PP. Scrutatores ſchedulas illas inuolutas in menſam effundere, numerare, atque cum numero Vocalium conferre tenebuntur. Quòd ſi numerus earum non fuerit æqualis numero eligentium, ſtatim omnes comburantur, abſquè eo quòd legantur, vel explicentur: adquè faciendam denuò electionem procedatur. Idem fieri debet, ſi nulla ex illis quæ in electione nominatur, habuerit duo vota vltrà medietatem: rurſùs enim noua electio inſtituenda erit. Vbi verò inuentum fuerit, electam quamcunique habere duo vota ſaltem, vltrà medietatem: ille qui inter Scrutatores maior fuerit, ſcrutinium publicabit; factoquè Decreto ſcrutinium Electionis ad Confirmatorem tranſmittetur.

Cap. XXV. De inſtitutione Suppriorіſſæ.

PRIORISSA de conſilio diſcretarum Sororum, & Prioris Prouincialis, vel Vicarij eius inſtituat Suppriorіſſam. Cuius officium erit, habere diligentiam, & curam circa Conuentum, & in alijs quantum Prioriſſa aſſignauerit ei, vel permiſerit. In quotidianis verò Capitulis non proclametur, niſi aliquando pro magno exceſſu: ſecundùm quòd Prioriſſæ viſum fuerit. Eadem autem Suppriorіſſa, mortuâ Prioriſsâ vel amotâ, vices eius plenariè obtineat; quouſque Prioriſsa fuerit electa, & confirmata: & niſi Magiſter Ordinis, vel Prior Prouincialis, vel eius Vicarius aliter ordinauerit.

Cap. XXVI. De Circatricibus.

PRIORISSA duas Sorores diſcretas aſſignet & ordinet Ordinis zelatrices: quæ ſint ſollicitæ, & intentæ, circa geſtus, & facta Sororum. Poſt Completorium, & de die etiam interdum, clauſtrum, & alias officinas circumeant: & ſi quam minùs religiosè in aliquò ſe habentem inuenerint; eam debebunt in Capitulo proclamare. Viſitatorem quoque tempore viſitationis, de ſtatu Religionis quomodo ſeruetur, vel non ſeruetur, plenè informare tenebuntur.

Cap. XXVII. De Cellaria.

CELLARIAM Sorores habeãt vnam de maioribus, & diſcretioribus Domus: quæ per ſe, & Socias ſibi aſſignatas, ex conſilio Prioriſſæ, & Supprioriſſæ, fideliter, & deuotè bona temporalia procuret: quæ pecunias, pannos, frumentum, vinum, vel aliquid huiuſmodi ſine licentia generali, vel ſpeciali dare non præſumat. Cellaria coram Prioriſſa, & Supprioſſa, & tribus de maturioribus Sororibus ad hoc aſſignatis à Conuentu, computationem faciat quolibet menſe receptorum, & expenſarum. Semel autem in anno, vel ampliùs ſi viſum fuerit, coram Priore Prouinciali, vel eius Vicario computatio fiat: & ſtatus Domus exponatur. Poſſeſſiones ſine conſenſu Conuentus alienari, vel minui non poſſunt, ſed obſeruanda ſunt in hoc paſſu Decreta Summorum Pontificum; tum & Decretum Sacræ Congregationis Concilij, factum cum conſenſu Vrbani Octaui Summi Pontificis, ſub die 7. Septembris 1624.

Cap. XXVIII. De Labore.

QVIA otioſitas inimica eſt animæ, & mater, ac nutrix vitiorum, nulla Sororum ſit otioſa: ſed diligenter obſeruetur vt exceptis illis horis, & temporibus, quibus

bus orationi, vel officio, vel aliæ occupationi neceſſariæ debent intendere, operibus manuum ad vtilitatem communem omnes attentè inſiſtant prout fuerit ordinatum. Cum Sororibus autem quamdiu ſunt in labore, Prioriſſa, vel Supprioriſſa, vel aliqua alia ad hoc à Prioriſſa aſſignata ſit præſens. Laborent autem cum ſilentio: nec vlla recedat à communi laboratorio, ſine licentia, & neceſſitate. Quæ autem ſic exierit, expletâ neceſſitate redeat.

Cap. XXIX. De Ædificijs.

ÆDIFICIA Sororum ſint humilia, curioſitate, vel ſuperfluitate non notanda: & apponatur cura diligens, vt ordinentur officinæ, prout meliùs fieri poterit pro Religione ſeruanda. Ante omnia detur opera, quod clauſura ſit valde alta, & fortis: ita vt egrediendi, vel ingrediendi per clauſuram, opportunitas nulla detur. Non ſit autem in clauſura Sororum, niſi vnum oſtium forte, & bonum: quod cum duabus clauibus, vel pluribus, quantitate, & forma differentibus claudatur; cum vna interius, & cum alia exterius. Interior autem cuſtodiatur exterius vel intùs, ſecundùm diſpoſitionem Prioris Prouincialis, vel Vicarij ejus: exterior verò intus ſecundùm diſpoſitionem Prioriſſæ, & Monaſterij. Aptetur autem in aliquo loco conuenienti ipſius clauſuræ, in muro inſeparabiliter ipſi adhærenti, aliquod inſtrumentum rotundum, quod Rotam vocamus: per quod ita poſſint res neceſſariæ dari, & accipi; quòd dantes & accipientes nullatenùs poſſint ſe videre. In Eccleſia verò in aliquo loco intermedio inter Sorores, & exteriores, aptetur aliqua feneſtra ferrata competentis magnitudinis, in qua fient ſermones. Similiter fiant in aliquo loco apto duæ feneſtræ paruulæ ferratæ, ad confeſſiones audiendas. Poterit etiam haberi aliquod locutorium ad loquendum cum extraneis in aliquo loco conuenienti: vbi aptetur feneſtra ferrata ſimili modo; ſicut dictum eſt de feneſtra maiori in Eccleſia. Vel in ipſa Eccleſia ad prædictam feneſtram maiorem, fieri poterunt

locu-

locutiones cum extraneis, vbi huiuſmodi locutorium non habetur. Porrò omnes ſupradictæ feneſtræ, vel feneſtrellæ fer ratæ, ſic diſponi debent, vel per duplicationem ferraturæ, vel per acutos clauos: quòd inter exteriores, & interiores; nullus poſſit interuenire contactus. Item omnes feneſtræ, vel feneſtrellæ, & etiam rotæ, debent interius habere oſtia lignea bona, cum clauibus diligenter firmanda. Præter prædictas feneſtras nulla alia habeatur: niſi fortè cauſâ loquendi, vna alia ſimilis feneſtrellæ confeſſionum, in loco competenti, de licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis concedatur.

Cap. XXX. De ingreſſu, & egreſſu Domorum.

CIRCA ingreſſum, & egreſſum Domorum Sororum, ſummam adhibere volentes cautelam: interdicimus ſub pœna anathematis; ne vnquam aliqua Sororum egrediatur clauſuram, niſi propter periculum ignis, vel ruinæ, vel latronum, vel malefactorum, aut ſimilium euentuum, qui ſolent vergere in periculum mortis: niſi forte de licentia Magiſtri Ordinis, ex cauſa aliqua transferri contigerit aliquam ad aliam Domum faciendam, vel factam. Iam verò B. Pius V. per Breue quod incipit: *Decori, & honeſtati.* Datum *Romæ apud S. Petrum die prima Februarij Anno* 1570. in tribus tantummodò caſibus permittit egreſſum Sororibus ex Monaſterio. Nimirùm propter vehemens incendium ſi fortè exoriatur: ſecundò propter lepram ſi aliquæ ex Sororibus ea afficerentur; ac tertiò demùm propter morbum contagioſum epidimiæ. Priùs tamen hæ infirmitates à viris peritis probè agnoſci, ac teſtimonio in ſcriptis dato ab ijſdem confirmari debent; antequam egreſſus extra clauſuram concedatur. Et per hanc Conſtitutionem præallegatam, abrogantur omnes anteriores conceſſiones, factæ à Summis Pontificibus Benedicto XII. Vrbano IV. Iulio II. tùm ab ipſo Concil. Trident. iuxta declarationem Sac. Congreg. Epiſcoporum, & Regularium; factam die 22. Septembris 1617.

Simi-

Similiter Gregorius XIII. per Breue quod incipit: *Vbi gratiæ, & indulta &c.* Datum *Romæ apud S. Petrum die* 13. *Iunij* 1575. reuocat,& annihilat omnes licentias datas antehac ad ingrediendum Monaſteria Monialium Commitiſſis, Marchioniſſis,& Principiſſis:alijſque omnibus viris & fœminis; ipſiſque prohibet ſub pœna Excommunicationis, ne prætextu huiuſmodi conceſſionum, ac licentiarum, Monaſteria ingredi præſumant.

Licitum nihilominùs eſt Magiſtro Ordinis, vel Priori Prouinciali ſub tempus Viſitationis ingredi Monaſteria Sororum, vna vice dumtaxàt in anno: ita tamen vt ſi vnus ex illis Monaſterium viſitando ingrediatur, alter eodem anno ingredi non poſſit; iuxtà tenorem Bullæ ab Alexandro VII. editæ, quæ incipit: *Fidei ſacrarum Virginum &c.* vbi hoc etiam cauetur: vt Magiſter Ordinis cum duobus Socijs, iam verò Prouincialis, nonniſi cum vno Socio Monaſteria ingrediantur. Et Gregorius XIII. in quadam Conſtitutione, quæ incipit. *Dubijs quæ emergunt*: Data *Romæ apud S.Petrum die* 23. *Decembris* 1581. Superioribus Regularium facultatem concedit ingrediendi Monaſteria Monialium, in caſu ſcilicet neceſſitatis:ſi verò aliquis extrà omnem neceſſitatem ingrediatur, pœnam Excommunicationis, ac priuationem officij ſuprà eundem decernit.

Quando autem aliquis prædictorum ingreditur, Prioriſſa cum tribus antiquioribus eum ſemper comitetur: aliæ verò non diſcurrant,ſed ſint in Capitulo, vel in Eccleſia, vel in alio loco honeſto omnes: præter illas quæ neceſſariò occupantur in aliquibus officijs, donec regreſſus fuerit extra domum. Nulla loquatur cum aliquo ingredientium ſeorſim ab alijs: niſi forſan occaſionaliter cum aliquo prædictorum; qui poſſunt, & debent intrare, & hoc de licentia: exceptis Prioriſſa, & tribus Sororibus ad hoc deputatis. Prioriſſa, cum prædictis tribus Sororibus ſimul ſtent, & ſimul vadant binæ, & binæ. Loquantur autem cum illis, quos ex aliqua cauſa contigerit ingredi, de expedientibus breuiter, & ſuccinctè.Item ſi oporteat infra terminos Sororum aliqua ope-

ra fieri neceſſaria, poterunt intrare operarij aliqui de licentia Prioris Prouincialis, vel Vicarij: & tunc Prioriſſa, & Suppriorifſa, & Procuratrix, vel aliæ tres de Sororibus antiquioribus, & maturis, ad hoc deputatæ, operarijs loqui poterunt; ita tamen quòd vna ab alijs duabus audiatur, aliæ verò nullo modo loquantur eis, nec etiam ad eos accedant. Item ſi aliquam ita infirmari contigerit, quòd ad locum conſuetum Confeſſionis, ac Communionis venire non poſſit: ſi deſideret confiteri; tenebitur Confeſſarius ad Cameram infirmæ venire, aſſociatus à Priorifſa, & duabus alijs Sororibus antiquioribus: & intereà dum infirma confitebitur, Socius Confeſſarij cum eo Monaſterium ingreſſus, manebit penes Priorifſam, & illas duas Sorores ſupradictas, in loco remotiori, dummodò tamen Confeſſarium infirmæ aſſiſtentem commodè videre poſſit, iuxtà Bullam Alexandri VII. Superiùs relatam. Si verò eam etiam communicare oportuerit, Sacerdos inſuperpelliceo cum ſtola Corpus Chriſti deferens reuerenter, præcedentibus eum duabus Sororibus cum cereis, & vnâ cum aqua benedicta, & aliâ campanulam deferente: aſſociantibus nihilominus aliquibus de maturioribus Sororibus, ad infirmariam vadat, & infirmam communicet; prout in Ordinario continetur. Si autem aliqua Soror infirmetur in tantum, quòd eam inungi oporteat: tunc Sacerdos indutus, vt ſupra de communione dictum eſt, oleum ſacræ Vnctionis deferat; & vnâ Sorore Crucem portante, præcedentibus duabus cum cereis ad infirmariam vadat, & totus Conuentus eum perſonaliter antecedat. Intrans autem Sacerdos infirmariam dicat: *Pax huic domui*: & cætera fiant, ſicut notatum eſt in Ordinario: ita tamen quòd abſterſiones cum ſtupis, fiant vel à Priorifſa, vel ab aliqua Sorore cui iniunxerit. Cauendum eſt autem ne de facili multiplicentur ingreſſus, modo cauſa Communionis, modo cauſa Vnctionis, ſine magna neceſſitate, ſed ſimul fiat vtrumque. Cum autem ſimul communicari, & iniungi aliquam oportuerit: Soror aliqua Crucem portet, & Frater, ac Socius ſacram deferant Vnctionem, & primò fiat Communio,

deindè

deindè Vnctio, & in iſto caſu ſemper remaneat Conuentus in infirmaria, vſque ad completionem Officij. Porrò vbi copia miniſtrorum ſupradictorum non habetur in promptu, vel propter aliquam neceſſitatem feſtinare oporteat; omiſſa Miniſtrorum aſſiſtentia, omniquè alio apparatu ac ſolemnitate, fiant omnia eo modo, quo meliùs perfici poterunt.

Cap. XXXI. De Capitulo quotidiano.

FINITIS Matutinis teneatur Capitulum, vel poſt Primam, vel poſt Tertiam, & Miſſam, ſi Miſſa poſt primam dicatur: aliquando etiam poterit intermitti, ſi Priorifſæ videbitur. Ingreſſo Conuentu Capitulum, Lectrix pronunciet lunam, & quæ de Kalendario pronuncianda ſunt: & Hebdomaria proſequatur *Prætioſa*, &c. Deinde Sororibus reſidentibus, Lectrix pronunciet lectionem de Conſtitutionibus, vel de Euangelio pro tempore, præmiſſo *Iube domne &c.* & Hebdomadaria ſubiungat benedictionem, *Regularibus diſciplinis &c.* vel *Diuinum auxilium &c.* pro tempore. Et facta abſolutione pro defunctis, dicat quæ tenet Capitulum, *Benedicite*: & reſponſo, *Dominus*, inclinent omnes. Deinde recitatis beneficijs, & recommendatis recommendandis orationibus omnium, ac dicto à Prioriſſa, *Retribuere dignare &c.* dictis etiam à Conuentu Pſalmis *Ad te leuaui*, & *De profundis &c. Kyrie eleiſon. Pater noſter &c.* ſubſequentibus etiam tribus Verſiculis. *Oremus pro Domino Papa &c. Saluos fac ſeruos tuos & ancillas tuas. Requieſcant in pace*, ab Hebdomadaria dicendis, cum his tribus Collectis. *Omnipotens ſempiterne Deus, qui facis mirabilia &c. Prætende &c. Fidelium Deus &c.* ſedeant Sorores. Tunc quę præeſt poterit dicere breuiter ſi quid ad honeſtatem, & correctionem Sororum viderit expedire. Poſt hæc dicat quæ præeſt: *Faciant venias ſuas, quæ ſe reas exiſtimant.* Continuò quæ ſe reas intellexerint, proſtratæ veniam petant. Deinde auditis primò Nouitiabus (ſi in Capitulo fuerint audiendæ (& egreſſis, aliæ ſurgentes humiliter confiteantur

tur culpas ſuas: & quarum culpa talis eſt,quæ digna ſit correctione; præparent ſe ad correctionem, quam tenens Capitulum faciat, vel illa cui iniunxerit. In Capitulo verò Sorores niſi duabus de cauſis non loquantur: ſcilicet culpam ſuam, vel aliarum dicendo ſimpliciter, & Prælatis ſuis tantùm ad interrogata reſpondendo. Vnâ etiam ſtante, & loquente, nulla loquatur. Nulla faciat proclamationem, ex ſola ſuſpicione. Item nulla accuſet de auditu, niſi perſonam à qua audierit, dicat. Similiter quælibet caueat ne malum quod audierit de alia, alteri conferat, niſi dicat à quo audierit. Auditis culpis dicatur Pſalmus *Laudate Dominum omnes gentes &c.* cum ℣. *Oſtende nobis Domine &c.* & *Domine exaudi &c.* & Collecta *Actiones noſtras &c.* In fine dicat Prioriſſa: *Adiutorium noſtrum &c.* & ſic ſoluitur Capitulum. Cùm non tenetur Capitulum de culpis, pronuncianda ſunt ea quæ ſunt de Kalendario: & deinde *Prætioſa*, ſiue in Choro, ſiue in Capitulo modo ſupradicto; exceptis recitationibus beneficiorum, & orationibus annexis.

Cap. XXXII. De conceſſione Domorum.

INHIBEMVS ſub pœna excommunicationis, ne aliqua ſcientèr det operam directè, vel indirectè, quòd aliqua Domus Sororum conſtruatur, vel conſtructa Ordini Fratrum Prædicatorum committatur: niſi priùs ſuper hoc habeatur conſenſus Capituli Generalis. Eâdem diſtrictione ordinamus, ne vnquàm in aliquo caſu, Domus aliqua recipiatur ſub curam ipſius Ordinis, niſi cum ſufficienti prouiſione in bonis temporalibus pro neceſſitatibus Sororum. Nulli etiam libellus iſte tradatur ad tranſcribendum, vel videndum, ſine licentia Magiſtri Ordinis, vel Prioris Prouincialis.

Hic finiuntur Conſtitutiones Sororum, Ordinis Fratrum Prædicatorum.

INCI-

INCIPIT TRACTATVS

De initio & fundatione Regulæ, ſeu formæ vel modi viuendi, Fratrum & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia B. Dominici.

TRACTATVM compilare intendo, ſuper informatione, & approbatione Regulæ, ſeu formæ vel modi viuendi Fratrum, & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici Fundatoris Ordinis Prædicatorum: per diuerſos Summos Pontifices approbatum, maximè per Papam Gregorium IX. Honorium IV. Ioannem XXII. Bonifacium IX. Innocentium VII. & Eugenium IV. ſicut habetur diffusè in legenda Beatæ Catharinæ de Senis cap. 8. quam compoſuit Reuerendiſſimus Pater Frater Raymundus de Capua, Sacræ Theologiæ Profeſſor, ac totius Ordinis Prædicatorum Magiſter Generalis 22. & Magiſter Thomas de Firmo eiuſdem Ordinis Magiſter Generalis 24. tranſtulit in vulgari Regulam de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici, Item inuenitur quidam liber in quo eſt Regula ſecundùm quam viuebant tempore Militiæ actualis contra hæreticos, qui liber eſt in Conuentu Ferrarienſi, & Veneto Ordinis Prædicatorum, & eſt talis. *Pateat vniuerſis fidelibus, qualiter ego Frater Thomas de Senis, vna cùm Reuerendo Patre, & Magiſtro Fratre Bartholomæo de Senis, ambo de Ordine Prædicatorum, Anno Domini 1422. Venetijs exiſtentes, & quantum valuimus diligentiùs inquirentes de Regula, ſiue ſtatu Fratrum, & Sororum de Militia Ieſu Chriſti, de pœnitentia Beati Dominici: inuenimus quantùm ad initium eiuſdem Regulæ taliter ſe habere, ſicut patet in legenda Beatæ Catharinæ de Senis ſupradicta, capitulo 8. vbi ſic dicitur.* Cunctis volenti bus legere

gere notum facio: prout legi pariter, & audiui à fide dignis, in diuerſis Italiæ partibus, geſtaque Beatiſſimi Patris Noſtri Dominici teſtantur. Ipſe glorioſus fidei Catholicæ pugil, ac Chriſti athleta Beatus Dominicus, ſicut totus zelator boni ſtatus Eccleſiæ militantis; per ſe, ac per ſuos Fratres, tàm in Toloſa, quàm in Lombardia, hæreticos triumphaliter debellauit: ita vt ſicut fuit tempore ſuæ Canonizationis coram Summo Pontifice Gregorio IX. probatum legitimè, centum millia hæreticorum, & vltrà conuerſi fuerunt tantùm in Lombardia, tàm doctrina, quàm miraculis ejus. Nam ita venenoſa doctrina hæreticorum infecerat mentes hominum, quòd ferè omnia iura Eccleſiarum erant per laicos occupata: qui ea poſſidebant quaſi iure hæreditario. Ex quo cogebantur Pontifices mendicare, nec vllam habebant potentiam, per quam poſſent errori reſiſtere: nec etiam Clericos, aut pauperes valebant ſecundùm ſui officij debitum nutriendo iuuare. Vndè in multis partibus etiam Italiæ regnabat iſta iniquitas: quod ſanctus Pater Dominicus zelotypa mente cernens & ſuſtinere non valens, qui pro ſe ſuiſque ſequacibus extremam elegerat paupertatem; cœpit pro diuitijs recuperandis Eccleſiæ, decertare. Aduocans igitur aliquos laicos Deum timentes, & ſibi præcipua deuotione affectos, & notos: cœpit tractare de ordinando quandam ſanctam Militiam; quæ haberet iura Eccleſiarum recuperare ſimul, & defenſare, nec non & reſiſtere fideliter hæreticæ prauitati. Nam illos quos voluntarios reperit ſic induxit, quòd iuramentum præſtabant ſibi, cuncta quæ dicta ſunt facere iuxtà vires: & propter hoc paratos exponere tàm perſonam, quàm illa quæ poſſidebant. Vt autem à coniugibus in hoc opere ſancto impediri non poſſent, faciebat coniuges, ſeu vxores eorum iurare, quòd viros non impedirent, ſed potius iuuarent: & iuxtà modum cooperarentur eis in omnibus ſibi poſſibilibus; & ſanctus Pater Dominicus promittebat vtrique parti copulæ ſeruanti hoc, vitam æternam. Vocauit autem eos Fratres de Militia Ieſu Chriſti. Verum vt per ali-

quod

quod ſaltem ſignum ſecernerentur ab alijs Laicis, & aliquid ſupererogatorij operis adderent vltrà conſuetudinem aliorum: dedit eis colorem habitus proprij; vt ſcilicet, tàm viri, quàm mulieres quâcunque figurâ veſtium vterentur, album tamen ſemper portarent, & nigrum: ita quòd vterque color exterius appareret ad innocentiæ, & humilitatis indicium. Inſuper aſſignavit eis quendam taxatum numerum Dominicæ orationis, & ſalutationis Angelicæ, quem pro qualibet hora canonica deberent quotidiè orando perficere, vt à Diuino ſeruitio non vacarent. Poſtquam Beatus Pater Dominicus ita benè ordinauit, migrauit ad Dominum. Crebreſcentibus eius miraculis, Apoſtolicæ Sedis Pontifex Gregorius IX. ipſum cathalogo Sanctorum annotans, honorandum, & adorandum exhibuit vniuerſis. Fratres hi, & Sorores dicti de Militia Ieſu Chriſti, volentes ordinatori ſuo iam glorioſo ſingularem reddere gloriam, & honorem: decreuerunt poſt mortem eius mutare nomen, & vocari Fratres de pœnitentia Beati Dominici. Induxit eos ſatis ad hæc;quia Beatiſſimi Patris meritis, atque miraculis, necnon & Fratrum ſuorum laborioſâ doctrinâ, iam peſtis hæretica penè defecerat: & neceſſaria non videbatur multum amplius pugna exterior; ſed reſtabat tantùm, vt per pœnitentiam cum hoſte interiori pugnarent, propter quod etiam nomen pœnitentiæ ſingularitèr elegerunt. Demùm creſcente quotidiè turba prædictorum fidelium, inter quos velut matutinum aſtrum reſplenduit Martyr, & Virgo Beatus Petrus, qui occiſus plures hoſtium conculcauit, quàm viuens: deleta eſt quaſi totaliter turba vulpecularum demoliri cupientium vineam Domini Sabaoth; redditaque fuit pax (faciente Domino) Eccleſiæ ſanctæ Dei. Quamobrem cauſa illius Militiæ ceſſauit ex toto, ac per conſequens, & effectus. Verùm decedentibus huiuſmodi ſtatus viris, fœminæ remanentes propter religioſam vitam, quam cum viris tenuerant, amplius nubere non audebant: ſed ſtatum quem ſervaverant; continuabant vſque ad mortem. Hoc cernentes aliæ non huius inſtituti viduæ,

 quæ

quæ decreuerant viduitatem ſeruare: cœperunt dictas Sorores de pœnitentia Beati Dominici velle ſequi; & earum obſeruantiam pro remedio ſuorum peccatorum imitari. Vndè paulatim creſcentes in diuerſis Italiæ partibus, coegerunt Fratres Prædicatores ibidem morantes, ad informandum eas de modo viuendi qui à beato Dominico fuerat inſtitutus. Quia verò modus ille ſcriptus non erat, quidam ſanctæ memoriæ Pater, qui totius Ordinis curam gerebat, vocatus Frater Munio, natione Hiſpanus, modum illum viuendi redegit in ſcriptis: quem hodie habent, & vulgariter Regulam vocant; quamuis Regula propriè dici non debeat, quia nec ſtatus de ſe propriè dicitur regularis, ex quo tria vota in qualibet Religione principalia non includit. Hæc ibi. Porrò numero, & meritò prædictorum Fratrum, Sororumque ſtatu creſcente, felicis memoriæ D. Gregorius Papa IX. in priuilegio quod incipit: *Egrediens hæreticorum &c.* Fratribus Militiæ Ieſu Chriſti directo, perſonas & bona Fratrum de Militia prædicta ſub Sedis Apoſtolicæ protectionem ſuſcepit: prohibens nihilominus, ne quis ex ipſis aliquem capere, rapinis, & iniuſtis collectis, & exactionibus fatigare, vel ad aliqua illicita iuramenta aut iniuſta prælia cogere, aut alias iniuſtè moleſtare præſumat; inſuper omnibus in vera pœnitentia perſiſtentibus, qui mortis periculum pro Fide Catholica ſubierint, peccatorum omnium indulgentiam elargitur. Similiter D. Honorius Papa IV. ſentiens odorem bonæ famæ ipſarum, conceſſit eis per Bullam, quòd tempore interdicti poſſent in Eccleſijs Fratrum Prædicatorum audire Diuina: vt patet in eius priuilegio quod incipit; *Congruum exiſtimantes &c.* Inſuper D. Ioannes XXII. Papa, poſtquam promulgauerat Clementinam, quæ Beghinas pariter, & Begardos excommunicatos declarauerat: per Bullam ſuam, quæ incipit; *Cùm de mulieribus &c.* illam decretalem de Sororibus de pœnitentia Beati Dominici per Italiam conſtitutis, non debere intelligi declarauit: nec per ipſam, ſtatui earum fuiſſe quomodolibet derogatum denunciauit. Præterea D. Bonifacius

facius in ſua obedientia Papa IX. nuncupatus, per priuilegium quod incipit: *Humilibus, & honeſtis* &c. Fratribus, & Sororibus de pœnitentia Beati Dominici directum, concedit; quòd pœnitentiam ſalutarem, & Sacramentum Euchariſtiæ à Fratribus Ordinis Prædicatorum, niſi in feſto Reſurrectionis, ſuſcipere valeant. Idem quoque in alio priuilegio, quod *Mare magnum* Bonifacij appellatur, & incipit; *Sacræ Religionis* &c. quòd tempore generalis interdicti Diuinis intereſſe, & Eccleſiaſtica poſſint recipere Sacramenta ab ipſis Fratribus, humanitèr conceſſit. Item D. Innocentius in ſua obedientia Papa VII. nominatus, prædictorum Fratrum, & Sororum Regulam, ſiue viuendi modum Apoſtolica authoritate confirmauit: in Bulla quæ incipit; *Sedis Apoſtolicæ* &c. Dominus quoque Eugenius Papa IV. præfatam Regulam, ſiue modum viuendi vnà cum prædicti Innocentij confirmatione ſimilitèr approbauit, vt in eius Bulla patet, quæ incipit *Prouiſionis noſtræ* &c. Cæterum D. Sixtus Papa IV. in priuilegio quod *Mare magnum* appellatur, concedit dictis Fratribus, & Sororibus de pœnitentia Beati Dominici: quòd non ſolùm in Eccleſijs Fratrum Ordinis Prædicatorum, ſed etiam vbicumque poſſunt Fratres celebrare, poſſunt Diuina audire, non ſolùm ipſi, & ipſæ, ſed etiam earum procuratores, & earum negotia gerentes, vtriuſque ſexus. Item in priuilegio quod *Bulla aurea* nominatur, idem Pontifex concedit: quòd loca, Monaſteria, Prioriſſæ, & Procuratores Fratrum, & Sororum, gaudeant eiſdem priuilegijs, quibus, & Fratres Ordinis Prædicatorum. Idem quoque Pontifex ad requiſitionem Reuerendiſſimi Magiſtri Leonardi de Peruſio olim totius Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſtri, per Bullam quæ incipit: *Sacroſancta* &c. ſub excommunicationis pœna inhibuit omnibus communitatibus, & poteſtatibus Ciuitatum, & quibuſcumque officialibus ſecularibus locorum: ne præſumant aliqua grauamina libertati Eccleſiaſticæ contraria, Fratribus, & Sororibus de pœnitentia Beati Dominici, continenbus, & coniugatis, ſecundùm Regulam, & inſtituta Regu-

laria Ordinis viuentibus , irrogare ; ſi tamen propter hanc libertatem obtinendam habitum non ſuſceperint . Bulla plumbea , eſt Bononiæ . Prætereà D. Alexander Papa VI. ad requiſitionem Reuerendi Patris Fratris Sebaſtiani de Brixia Congregationis Lombardiæ Generalis Vicarij , per Breue Apoſtolicum quod incipit : *Conſiderantes vberes* &c. concedit quòd Fratres, & Sorores de pœnitentia Beati Dominici omni tempore poſſunt recipere Eccleſiaſtica Sacramenta , & etiam in Feſto Reſurrectionis , & in mortis articulo : cuiuſuis licentia ſuper hoc minimè requiſita , ſed tantùm Prioris Domus , & Vicarij Generalis Congregationis Lombardiæ Ordinis Prædicatorum . Omnia ſupraſcripta priuilegia habentur authentica in libro priuilegiorum Ordinis , impreſſo Romæ 1555. Inſuper varij , & diuerſi Eccleſiarum Prælati videlicet Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi , Epiſcopi , prædicto Ordini , & Fratribus , ac Sororibus præfatis , varias indulgentias conceſſere ; quæ omnia enarrare longum eſſet . Hic igitur eſt Ordo à Beatiſſimo Dominico inſtitutus , de quo prodijt , & ſi non tempore , dignitate tamen primaria , glorioſa & Beata Catharina de Senis , Ieſu Chriſti ſponſa dilectiſſima : cuius geſta miranda Reuerendiſſimus Pater Frater Raymundus de Capua olim totius Prædicatorum Ordinis Generalis Magiſter , eiuſque Confeſſor , conſcripſit : quam Dominus Papa Pius II. in die Apoſtolorum Petri , & Pauli , Cathalogo Sanctorum adſcripſit , eiuſque Feſtum prima Dominica Maij celebrari inſtituit ; cuius Bulla plumbea in Conuentu Sancti Dominici de Brixia conſeruatur . Floruerunt inſuper in dicto Ordine aliæ innumerabiles Sorores magnæ perfectionis , & ſanctitatis : videlicet B. Angela de ſancto Seuerino , Beata Anna de Camerino , Beata Daniela de Beneuento , Beata Margarita de Ciuitate Caſtelli , quæ virginitatem vſque ad mortem conſeruans , multis claruit miraculis . Beata Ioanna de Vrbe veteri , ornatiſſima Virgo , & miraculis clara Beata Helena de Piſis : Beata Maria de Venetijs, quæ pluribus virtutibus ornata extitit , de qua legenda compilata

fuit.

fuit. Beata Margarita Soror Ducis Sabaudiæ, vxor quondam Marchionis Montis Ferrati, quæ in Conuentu Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Alba Ordinis Prædicatorum ſepulta iacet, Beata Sibilina de Papia, cuius corpus etiam integrum conſpicitur in Conuentu S. Thomæ Papiæ Ordinis Prædicatorum. Fuerunt & aliæ innumerabiles, quas enarrare longum foret: exiſtunt etiam in præſentiarum multæ aliæ magnæ ſanctitatis, & perfectionis mulieres, in diuerſis Italiæ partibus. Hæc omnia ſcripta ſunt, vt omnibus pateat quantùm Deus glorioſus hunc Ordinem clarum, venerandumquè fidelibus eſſe voluerit, qui eſt benedictus in ſecula. Amen.

INCIPIT COPIA

Confirmationis Regulæ Fratrum, & Sororum Ordinis de Pœnitentia Beati Dominici Fundatoris Ordinis Prædicatorum per D. Innocentium Papam VII. & D. Eugenium Papam IV. confirmatæ.

EVGENIVS EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei,

Ad perpetuam rei memoriam.

PROUISIONIS noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet conſeruetur. Hinc èſt quòd nos tenorem quarundam litterarum Innocentij in ſua obedientia (de qua partes infraſcriptæ tunc erant) VII. nuncupati, in ipſius regeſtro repertum pro eo: quòd ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum, ac dilectarum filiarum Sororum Ordinis Fratrum Prædicatorum de pœni-

tentia S. Dominici nuncupatorum, in Ciuitate noſtra Eugubina degentium petitio continebat;ipſi huiuſmodi tenore ex certis cauſis ſe aſſerunt indigere: de regeſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad Fratrum, & Sororum prædictorum inſtantiam petentibus annotari fecimus, quæ talis eſt.

INNOCENTIVS EPISCOPVS

Seruus Seruorum Dei,

Ad futuram rei memoriam.

SEDIS Apoſtolicæ prouidentia circumſpecta, perſonas ſub regulari obſeruantia vacantes aſſiduè ſtudio piæ vitæ,benigno fauore proſequitur: & ea quæ pro earum ſtatu ſalubriter dirigendo prouidè ordinata ſunt; vt illibata perſiſtant,Apoſtolico conſueuit munimime roborare.Sanè petitio pro parte dilectorum filiorum Fratrum, & dilictarum in Chriſto filiarum Sororum Ordinis Prædicatorum, qui quidem Fratres, & Sorores de pœnitentia Sancti Dominici nuncupantur, nobis nuper exhibita continebat: quòd ipſi quandam Regulam, ſiue religiosè viuendi formam, in qua nonnulla honeſta, & rationabilia, ac regulari diſciplinæ congruentia ſtatuta, & ordinata fore noſcuntur; hactenùs laudabiliter obſeruarunt, proùt, & obſeruant. Quodque licet Ordo, ac Fratres huiuſmodi, & Sorores, varijs per Sedem Apoſtolicam ſint priuilegijs communiti; tamen pro ſolidiori eorum ſubſiſtentia, & vt clementia Altiſſimi operante, de virtute in virtutem gradientes deuotiorem reddere valeant Domino famulatum: deſiderant huiuſmodi Regulam, ſeu viuendi formam per Sedem eandem approbari. Quare pro parte Fratrum,& Sororum eorundem nobis fuit humilitèr ſupplicatum: vt Regulæ, ſiue viuendi formæ huiuſmodi, robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere, illamque per dictos Fratres, ac Sorores præſentes, & poſteros in perpetuum obſeruari mandare de benignitate Apoſtolica di-

dignaremur. Nos igitur, qui ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis, Venerabilis Fratris noſtri Angeli Epiſcopi Hoſtienſis (cui examinationem eorundem commiſimus per ipſum faciendam, & quòd ea quæ per illam reperiret, nobis referre curaret) relatione plenaria, & fideli fuimus clariùs informati: huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Regulam, ſiue viuendi formam, quam per ſingula eius capitula clarè, & diſtinctè de verbo ad verbum præſentibus facimus annotari, nec non ſtatuta, & ordinationes prædictas ratas habentes, & gratas; illas authoritate Apoſtolica ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus: & nihilominùs Regulam, ſeu viuendi formam eandem per ipſos Fratres, & Sorores præſentes, & poſteros volumus, & mandamus perpetuis temporibus inuiolabilitèr obſeruari. Tenor verò Regulæ, ſeù viuendi formæ huiuſmodi, ſequitur, & eſt talis.

Cap. I. De Recipiendis, & eorum conditione.

IN PRIMIS, vt hic Ordo continuum, & perpetuum de bono in melius recipere valeat incrementum, quod ex receptione perſonarum benè diſpoſitarum plurimùm noſcitur dependere: volumus & ordinamus, quòd nullus recipiatur ad Ordinem huius fraternitatis; niſi per Magiſtrum, ſiue Directorem, & per Priorem dictæ Fraternitatis, vel de ipſorum licentia, ac etiam de aſſenſu maioris partis Fratrum profeſſorum Fraternitatis eiuſdem illius loci. Præmiſſa tamen diligenti examinatione ſi ſit honeſtæ vitæ, & bonæ famæ, ac de hæreſi nullatenus ſuſpectus: quinimmo tanquam ſancti Dominici ſingularis in Domino filius, ſit veritatis Catholicæ fidei iuxta ſuum modulum æmulator, ac zelator præcipuus. Qui etiam antequam Habitum Religionis recipiat, de alienis ſi quæ habuerit, ſatisfaciat ad plenum: & proximis reconciliari, nec non paratum, ſiue conditum teſtamentum tenere ſtudeat; iuxtà conſilium, & ordinationem Confeſſoris diſcreti. Et eadem examinatio fiat de mulieribus ingreſſum huius Ordinis petentibus: habentibus tamen

men viros, non pateat ingreſſus ad conſortium dictæ Fraternitatis; niſi de virorum ſuorum licentia, & conſenſu, de quo conſenſu fiat publicum inſtrumentum. Idem quoad hoc ſeruari volentes in viris vxores habentibus: niſi obſtaret in ipſis, vel altero ipſorum cauſa, quæ legitima iudicaretur conſilio diſcretorum.

Cap. II. De Habitu Fratrum, & Sororum.

OMNES autem tàm Fratres, quàm Sorores dictæ fraternitatis, induantur panno albo, & nigro: qui nec in colore, nec in valore nimiam pretioſitatem prætendat, ſicut decet honeſtatem ſeruorum Chriſti. Mantellum ſit de nigro, & Fratrum Capucia ſimiliter ſint de nigro: tunicæ verò ſint de albo; quarum manicæ protendantur vſque ad pugnum, & ſint clauſæ. Corrigias de corio tantùm habeant, quibus Sorores cingantur ſub tunica. In burſis, & calceamentis, & cæteris omnem mundanam reſecent vanitatem. Vela verò Sororum, & bindæ ſint alba de panno lineo vel canapino.

Cap. III. De Benedictione Veſtium, ſiue Habitus: & de modo recipiendi ad hunc Ordinem.

RECIPIATVR autem recipiendus in loco Capituli Fraternitatis, vel ante Altare Eccleſiæ Fratrum Ordinis Prædicatorum illius loci, à Magiſtro ſiue directore ſupradicto, vel eius Vicario. Qui Magiſter aſſiſtente induendo, & petente humiliter flexis genibus recipi præſentibus aliquibus alijs Fratribus Prædicatoribus, & Priore Fraternitatis, vel eius vices gerente, cum alijs de Fraternitate, benedicet primò habitum eius qui debet recipi; hoc modo videlicet. *Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam* &c. *Dominus vobiſcum*. Oremus. *Domine Ieſu Chriſte, qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es* &c. vt habetur ſupra Diſtinct. 1. pag. 114. Poſtea verò tali Habitu benedicto, & per receptum ſeorſim induto, atque ad gradus Altaris reuerſo, & ante Magiſtrum genuflexo, dicet: *Veni Creator ſpiritus*; &

Fra-

Fratres qui ei aſſiſtunt, ipſum proſequantur vſque ad finem. Deinde dicatur, *Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter*, &c. *Emitte ſpiritum tuum* &c. *Saluum fac ſeruum tuum* &c. *Dominus vobiſcum*. Oremus: *Deus qui corda* &c. & *Prætende Domine* &c. Et reſponſo *Amen*, aſpergatur ſic indutus à Magiſtro aqua benedicta. Deinde omnes Fratres Fraternitatis ipſum recipiant ad oſculum pacis, & eodem modo ante Altare recipiantur mulieres quemadmodum eſt de Fratribus ſupra dictum.

Cap. IV. De Profeſſione, ſeu modo profitendi.

COMPLETO anno vel ante, ſi Magiſtro, & Priori ſupradictis, vel cui commiſerint, & etiam maiori parti Fratrum profeſſorum Fraternitatis viſus fuerit idoneus, ad profeſſionem recipiatur. Profitebitur autem hoc modo videlicet: *Ad honorem Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, & Beatæ Mariæ Virginis, & Beati Dominici: Ego N. coram vobis N. Magiſtro, & Priore Fratrum Ordinis de pœnitentia beati Dominici talis loci, profiteor me velle de cætero viuere, ſecundùm Regulam, & formam Fratrum, & Sororum eiuſdem Ordinis de pœnitentia beati Dominici vſque ad mortem.* Mulieres verò eodem modo profiteantur coram Magiſtro ſupradicto, & Prioriſſa, vel cui commiſerit.

Cap. V. De permanentia in hoc Statu.

STATVIMVS autem, vt nullus Frater, nec Soror huius Fraternitatis, & Ordinis, poſt talem ſupradictam profeſſionem, de hoc Ordine egredi valeat: nec eiſdem ad ſeculum reuerti liceat, ſed benè poſſint liberè tranſire ad vnā de approbatis Religionibus, tria vota ſolemnia profitentibus.

Cap. VI. De Horis Canonicis dicendis.

FRATRES, & Sorores dicant quotidiè omnes horas Canonicas, niſi infirmitate impediantur. Pro Matutinis dicant viginti octo *Pater noſter*: prò Veſperis quatuordecim, pro qualibet aliarum horarum ſeptem. Ad honorem verò

verò Beatæ Mariæ ſemper Virginis, pro qualibet hora ſuperius nominata, tot *Aue Maria*, quot *Pater noſter*, dicere teneantur. Pro benedictione autem menſæ dicant vnum *Pater noſter*. Cùm verò ſurgunt à menſa, dicant ſimiliter vnum *Pater noſter*. Pro gratiarum actione, vel Pſalmum *Miſerere mei Deus*, vel Pſalmum *Laudate*, qui ſciunt. Omnes etiam, qui ſciunt ſymbolum Apoſtolorum, videlicet *Credo in Deum*, dicant illud ſemel in principio Matutinarum: & etiam ante Primam, & quando Completorium fuerit terminatum. Qui autem ſciunt, & dicunt horas Canonicas quemadmodum faciunt Clerici, prædicta *Pater noſter*, & *Aue Maria* dicere minimè teneantur.

Cap. VII. De ſurgendo ad Matutinas.

AD Matutinas Dominicis diebus, & feſtiuis, a feſto Omnium Sanctorum vſque ad fectum Reſurrectionis Dominicæ omnes ſurgant. In Aduentu, & Quadrageſima ſurgant etiam omni nocte. Qui verò occupantur quotidiano opere manuali, horas ſuas dicere poterunt de manè vſque ad Veſperas excluſiuè. De ſerò verò Veſperas, & Completorium ſimul dicant.

Cap. VIII. De Confeſſione, & Communione.

OMNES quater in anno adminùs videlicet in feſto Natiuitatis Domini, Reſurrectionis ipſius, Pentecoſtes, & in feſto Aſſumptionis, aut Natiuitatis Beatæ Virginis peccata ſua confiteantur diligenter, & Euchariſtiæ deuotè ſtudeant recipere Sacramentum: niſi forſan ex aliqua cauſa rationabili alicui ex ipſis eſſet à ſuis Confeſſoribus interdictum. Qui autem ex deuotione ſua ſæpiùs voluerint communicare infra annum, petitâ à ſuo Prælato licentiâ, & obtentâ, deuotionem ſuam cum Dei benedictione poterunt executioni mandare.

** ** **

Cap. IX. De Silentio in Eccleſia obſeruando.

IN Eccleſia dum celebrantur Miſſæ, vel cantatur Diuinum Officium, ſeu actualitèr ibidem proponitur verbum Dei, omnes ſilentium ſervare ſtudeant: & orationi, ac Diuino Officio diligenter intendant; niſi ex aliqua ſpeciali, & occurente neceſſitate aliquid ſilenter loquantur.

Cap. X. De reuerentia exhibenda Eccleſiarum Prælatis, & Eccleſijs eorundem.

FRATRES, & Sorores Eccleſias quarum Parochiani, & Parochianæ exiſtunt, iuxta Canonicas ſanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione ſtudeant viſitare: & Eccleſiarum ſuarum Prælatos, videlicet Epiſcopos, & inferiores ſummè reuereantur; ipſorumque iura abſque omni diminutione, & fideliter eis ſoluant. Et hoc tàm in decimis, quàm in oblationibus aliàs quomodolibet conſuetis.

Cap. XI. De Ieiunijs.

A Dominicâ prima Aduentus, vſque ad Natiuitatem Domini, quotidie tàm Fratres quàm Sorores ieiunent: ſimiliter à Dominica in quadrageſima, uſque ad Paſcha Reſurrectionis Domini idem obſeruent. Ferias autem ſextas ieiunabunt omni tempore, & ieiunia omnia ab Eccleſia inſtituta. Qui autem voluerint amplius ieiunare ſeu auſteritates alias facere: poterunt; habitâ licentiâ à Prælato ſuo, vel de conſilio Confeſſoris diſcreti.

Cap. XII. De Cibo.

FRATRES, & Sorores huius Fraternitatis, vti poterunt carnibus diebus Dominicis, tertia, & quinta feria: cæteris verò diebus abſtineant, niſi ſint infirmi, aut multum debiles, vel minuti; vel niſi præcipuum feſtum fuerit illa die, aut quia eſſent in itinere conſtituti.

* * * * *
* * * * * *

Cap. XIII. De diſcurſu Fratrum, & Sororum.

VAGOS, curioſoſque diſcurſus per ciuitatem non faciant: Sorores verò ſolæ non diſcurrant, maximè iuniores. Ad nuptias, choreas, ſiue ad diſſoluta, & mundana conuiuia, ſiue ad vana ſpectacula, nullo modo accedant. De ciuitate verò, ſeu caſtro vbi habitant, non exeant etiam causâ peregrinationis, abſque licentia ſpeciali Prælati, vel Magiſtri Fraternitatis iam dictæ.

Cap. XIV. De armis à Fratribus non ferendis.

INUASIONIS, ſeu impugnationis arma ſecum Fratres non deferant: niſi propter defenſionem fidei Chriſtianæ, aut alia rationabili cauſa, & de ſuorum Prælatorum licentia.

Cap. XV. De Infirmis viſitandis, & procurandis.

DEPUTENTUR per Priorem duo ex Fratribus, qui cum quempiam ex eiſdem nouerint infirmari, ipſum quàm citiùs potuerint, charitativè ſtudeant viſitare: & ſtatim à principio ad recipiendam pœnitentiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta eundem efficaciter adhortentur; & ſi neceſſe fuerit miniſterium corporale (prout commodè poterunt) eidem ſtudeant adhibere. Si verò fuerit pauper, neceſſaria de bonis proprijs, vel communibus (prout facultas permiſerit) ſibi miniſtrare procurent. Et idem faciant Sorores, circa Sorores ſuas infirmas.

Cap. XVI. De obitu Fratrum, & Sororum, & Suffragijs eorum.

QVANDO continget aliquem ex Fratribus ex hac luce migrare, cæteris Confratribus qui ſunt in eadem ciuitate vel caſtro, nuncietur: vt procurent defuncti exequijs perſonaliter intereſſe; à quibus non recedant, donec corpus fuerit traditum ſepulturæ. Hoc idem circa Sorores decedentes volumus obſeruari. Præterea infra octo dies

dies poſt ipſius defuncti ſepulturam immediate ſequentes, quilibet Frater, & Soror dicat pro anima eius: Sacerdotes vnam Miſſam; ſciens verò Pſalterium, Pſalmos quinquaginta: illiterati verò centum *Pater noſter* dicant, addendo in fine cuiuslibet, *Requiem æternam*, &c. Et præter hæc quilibet infra annum pro Fratrum, & Sororum, tàm viuorum; quàm defunctorum ſalute, tres Miſſas faciat celebrari: qui verò ſciunt Pſalterium, illud dicant, & cæteri quingenta *Pater noſter* dicere teneantur.

Cap. XVII. De inſtitutione Prioris, & Prioriſſæ.

PRIORE Fraternitatis mortuo, vel amoto, Magiſter ſiue Director Fraternitatis cum conſilio antiquorum de Fraternitate, inſtituat Priorem. Singulis autem annis infra Octauas Paſchæ, vel alio tempore, ſupradictus Magiſter habeat conſilium cum antiquioribus de Fraternitate ſuper amotione, vel confirmatione Prioris: & ſic Priorem confirmare, vel amouere poterit, ſecundùm quòd ipſe cum præfatis iudicauerit expedire. Conſimiliter etiam de conſilio dicti Magiſtri, & aliquorum de Fraternitate magis antiquorum, poterit Prior Fraternitatis ordinare de Supprioreꝛvel Vicario Fraternitatis,& etiam poſtmodum confirmare,vel amouere, ſecundùm quòd eiſdem viſum fuerit expedire. Qui Supprior, vel Vicarius tantam poteſtatem habeat, quantam Prior ſibi concedet. Et hæc eadem forma in inſtitutione Prioriſſæ, & Supprioriſſæ ſimili modo obſeruetur.

Cap. XVIII. De Officio Prioris, & Prioriſſæ.

PRIORIS officium erit cum omni diligentia ſeruare in ſe quæ in Regula ſcripta ſunt, & ſollicitam dare operam, vt ab alijs Confratribus obſeruentur. Si quos verò viderit tranſgredientes, aut etiam negligentes, charitatiuè corripiat, & emendet: vel ſi magis ſibi videbitur expediens, Fraternitatis Magiſtro, & Directori, vt corrigat, poterit intimare. Prioriſſæ etiam erit officium, ſollicitè Eccleſiam viſitare, cœteras etiam Sorores excitare ad obſeruan-

ſeruantiam regularem:diligenter etiam per ſeipſam, & alias quibus imponet obſervare; quòd in inceſſu, ſtatu, habitu, nihil per aliquam Conſororem fiat, quod cuiuſquam meritò turbare poſſit aſpectum. Præcipuè autem attendat ne Sorores cum quocumque viro cuiuſcumque conditionis exiſtat, familiaritatem contrahant, maximè iuniores: niſi forſan talis vir Sorori illi ſit coniunctus tertio ad ſummum conſanguinitatis gradu: ſitque præterea, & bonæ vitæ, & famæ integerrimæ.

Cap. XIX. De Correctione Fratrum, & Sororum.

SI quis notatus fuerit de aliqua familiaritate ſuſpecta, & ter admonitus per Prȩlatum, ſe non emendauerit; excludatur ad tempus à Capitulo, & conſortio cæterorum Confratrum. Quòd ſi nec ſic ſe correxerit, tunc de Fratrum conſilio diſcretorum, de ipſorum penitùs conſortio publicè excludatur: nec admittatur de cætero, niſi Confratribus omnibus videatur eſſe correctus.

Item ſi quis Confratri, vel alteri cuicumque opprobrium dixerit, quod ſonare infamiam videatur; aut ex ira quemquam percuſſerit, vel ad locum prohibitum ire præſumpſerit, ſeu inobedientiam quamcumque commiſerit, aut etiam Prælato mendacium ex induſtria dixiſſe deprehenſus fuerit: abſtinentiâ panis, & aquæ, vel excluſione à Capitulo, aut etiam à conſortio aliorum Fratrum, plùs, vel minùs ſecundùm conditionem perſonæ, & exigentiam delicti grauiùs, vel leuiùs corrigatur.

Item ſi quis crimen mortale commiſerit,talis de conſilio maioris partis Fratrum profeſſorum Fraternitatis illius loci ſecundùm exigentiam culpæ, & conditionem perſonæ, grauiùs,vel leuiùs puniatur;ſic tamen quod ſit cæteris in exemplum. Quam punitionem ſi ferrè recuſauerit,de conſilio diſcretorum de illo Ordine expellatur. Circa Sororum verò correctionem, illud idem volumus per omnia obſeruari.

Cap.

Cap. XX. De Congregatione Fratrum, & Sororum, & inſtitutione Magiſtri, ſiue Directoris eorundem.

IN quolibet autem menſe ſemel certâ die, & horâ per ſupradictum Magiſtrum, vel eius Vicarium deputandis, ad Eccleſiam Fratrum Prædicatorum conueniant Fratres omnes Ordinis Fraternitatis, Dei verbum, & etiam Miſſam, ſi hora competens fuerit, pariter audituri. Et tunc per ipſum Magiſtrum ipſis legatur Regula iſta, & exponatur: & tunc de agendis Fratres informet, & negligentes corrigat, & emendet, prout ſecundùm Deum, & iſtam Regulam, ſeu vivendi formulam viderit expedire. In cuiuslibet etiam menſis prima ſexta feria, Sorores ad Eccleſiam Fratrum Prædicatorum conueniant, ſimiliter Dei verbum, & Miſſam communiter auditurae: quibus etiam legatur Regula iſta, & exponatur; de ſuiſque exceſſibus corrigantur per Magiſtrum deputatum eiſdem. Volumus autem quòd in qualibet Ciuitate, & Caſtro vbi fuerint Fratres, & Sorores huiuſmodi, habeant in Magiſtrum, & Directorem, aliquem idoneum Fratrem Sacerdotem de Ordine Prædicatorum: quem poſtulauerint à Generali Magiſtro, vel Prouinciali illius Prouinciæ dicti Ordinis Prædicatorum; aut quem ipſi Generalis Magiſter, ſeu Prouincialis per ſe alium eiſdem concedere, & aſſignare decreuerit. Volentes inſuper, & ſtatuentes vniuerſos Fratres, & Sorores huiuſmodi de pœnitentia Beati Dominici vbicumque exiſtant, directioni, & correctioni ipſius Generalis Magiſtri Ordinis antedicti, & Prioris Prouincialis illius Prouinciæ eiuſdem Ordinis, pro eorundem ampliori conſervatione, & promotione totaliter ſubiacere quantùm ad illa videlicet; quæ eorundem viuendi modum, & formulam concernere dignoſcuntur.

Cap.

Cap. XXI. De diſpenſatione facienda rationabili cauſa concurrente.

PRIOR Fraternitatis cum Fratribus ſuis, & Prioriſſa cum ſuis Sororibus, Magiſter autem, & Director eis deputatus cum vtriſque in abſtinentijs, ieiunijs, & auſteritatibus alijs in ſupradictis Capitulis contentis, ex cauſa legitima, & rationabili, cùm expedire viderint, poterunt diſpenſare.

Cap. XXII. De obligatione huius Regulæ, & viuendi Formulæ.

DEMVM, quemadmodum in Conſtitutionibus Ordinis Fratrum Prædicatorum continetur, ita volumus, & ordinamus: quòd in iſta Regula, ſeu viuendi formula habeatur; videlicet, quòd præter Diuina, & Eccleſiæ præcepta, atque ſtatuta in ea contenta, in reliquis huiuſmodi Regulæ Conſtitutionibus, ſiue Ordinationibus Fratres, & Sorores ad culpam nullatenùs obligentur, ſed ſolùm ad pœnam. Quam cùm à Prælato, vel Magiſtro continget ex quauis tranſgreſſione imponi, per tranſgreſſorem humiliter, & prompte ſuſcipiatur, & ſimiliter opere perficiatur, cooperante gratia Domini, & Redemptoris Noſtri IESÙ Chriſti. Qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuit, & regnat Deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, communitionis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, vj. Kalen. Iulij, Pontificatus noſtri anno primo.

Cæterùm vt earundem litterarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat Apo-

ſtolica

ſtolica authoritate decernimus: vt illud idem robur eamque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia, habeat; quæ haberent originales litteræ ſupradictæ: & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur, quocumque, vel vbicumque, ſiue in iudicio, ſiue alibi, vt fuerit exhibitus, vel oſtenſus; & ſtetur firmitèr in omnibus, ſicut eiſdem originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum ius cuiquam de nouo acquiri volumus, ſed antiquum tantummodò conſeruari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Florentiæ Anno Incarnationis Dominicæ 1489. Pridie Idus Maij Pontificatus Noſtri Anno nono.

RVBRICA SPECIALIS

De modo, & ordine recipiendi Fratres, & Sorores de Pœnitentia B. Dominici, ad Habitum prædicti Ordinis, qui communitèr obſeruatur.

EST ſciendum, quòd poſtquam homo recipiendus, fuerit diligentèr examinatus ab ipſis Fratribus de pœnitentia beati Dominici profeſſis, & à Magiſtro ipſorum receptus, & acceptatus, ſecundùm quòd in Regula, & in expoſitione eiuſdem quantùm ad Fratres apparet: tunc ſiue in die Capituli ordinarij, quod fit quolibet menſe ſemel, ſiue in alia die ad hoc per ipſum Magiſtrum inſtituta; congregatis Fratribus alijs de Ordine Prædicatorum cum ipſo Magiſtro, ſeu Directore, ac alijs quibuſcunque honeſtis viris adeſſe volentibus, apud Eccleſiam Fratrum Prædicatorum, & ante Altare conſtitutis: ſiue de mane, ſiue aliâ decenti horâ, ſecundùm quòd opportunitas ipſa requiret,

idem Magiſter prædictus, vel alter Pater ſui Ordinis, cui ipſe commiſerit, locabitur ante Altaris medium, cum facie verſa ad Fratres, & perſonas alias circumſtantes; & Habitu illius qui debet indui ſuper dextra Altaris poſito, & duobus etiam cereis accenſis ſuper Altare poſitis. Et ipſe induendus venire debet ad gradus Altaris, ante præſentiam dicti Magiſtri; & cùm ſic venerit, debet genuflectere, & Magiſtro interrogante. *Quid petis?* debet manibus cancellatis deuotè, & humilitèr reſpondere: *Miſericordiam Dei, & veſtram,* ſiue in Latino, ſiue in vulgari ſermone. Ipſe verò Magiſter, illud quod pro tunc dicendum iudicauerit dicet. Et vbi induendus ſumpto Habitu debeat immediatè, aut modicum poſt profiteri, (prout in quarto Capitulo ſupradictæ Regulæ, & expoſitione ipſius quo ad Fratres apparet) benedicet Habitum induendi ſecundùm quòd habetur in tertio Cap. Regulæ, dicendo in bona voce, videlicet: ℣. *Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam.* ℟. *Et ſalutare tuum da nobis.* Et Magiſter. *Dominus vobiſcum.* ℟. *Et cum ſpiritu tuo.* Et Magiſter. *Oremus. Domine Ieſu Chriſte, qui tegumen noſtræ mortalitatis induere dignatus es: obſecramus immenſæ largitatis tuæ abundantiam; vt hoc genus veſtimentorum, quod ſancti Patres ad innocentiæ, & ſanctitatis indicium ferre ſanxerunt, ita benedicere ✠ digneris, vt qui hoc vſus fuerit, te induere mereatur Chriſtum Dominum noſtrum.* ℟. *Amen.* Quo facto Magiſter aſpergat Habitum, & etiam ipſum induere debentem Habitum, aquâ benedictâ. Et ſic induendus illum deuotè ſuſpiciens, depoſitis ſecularibus veſtibus, à Magiſtro ipſo Habitu induetur. Et dum Magiſter eundem ſic ſtantem ante ſe genibus flexis induit, mittendo ei clamydem nigram, ſiue induendo ipſum clamyde nigra, dicet; *Veni Creator Spiritus.* Et Fratres aſſiſtentes, & alij Clerici, ſi qui adeſſent, vertendo ſe verſus Altare proſequentes Hymnum, dicent in bona voce Hymnum, *Veni Creator Spiritus.* Et conſimiliter Magiſter cùm receptum induerit vertet ſe ad Altare genuflectendo, proſequendo, atque dicendo cum eis *Mentes tuorum viſita, imple ſuperna gratia, quæ tu creaſti pectora.* Quo primo verſu dicto,

dicto, ſurgere debent omnes, & Magiſter debet ſtare, & vertere ſe ad circumſtantes: alij verò contra ſe inuicem, & ſic dictum Hymnum paritèr complere debent. Quo finito, Magiſter dicet *Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon. Pater noſter*, cum Fratribus voce ſubmiſſa. Et conſequenter in bona voce ſicut ſupra dicet: *Et ne nos inducas in tentationem.* Et Frater ſiue Fratres, & ſi qui Clerici fuerint aſſiſtentes reſpondebunt: *Sed libera nos à malo.* Et Magiſter. ℣. *Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur.* ℟. *Et renouabis faciem terræ.* ℣. *Saluum fac ſeruum tuum.* ℟. *Deus meus ſperantem in te.* ℣. *Dominus vobiſcum.* ℟. *Et cum ſpiritu tuo. Oremus. Deus qui corda fidelium, ſancti Spiritus illuſtratione docuiſti: da nobis in eodem ſpiritu recta ſapere; & de eius ſemper conſolatione gaudere. Prætende Domine famulo tuo dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirat, & quæ dignè poſtulat aſſequatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum.* ℟. *Amen.* Deinde Magiſter aſpergat Fratrem nouitèr indutum aquâ benedictâ. Qui tamen Magiſter in caſu quo plures eſſent induendi, debet in ſupradictis orationibus, & locutionibus ſemper vti numero plurali, & non ſingulari. Deinde vbi videbitur Magiſtro, & Fratribus, quòd Frater indutus tunc ad profeſſionem recipiatur: poterit tunc profiteri ſecundùm quòd in quarto Capitulo Regulæ, & in expoſitione eiuſdem quantùm ad Fratres pertinet, continetur hoc modo. Quòd Magiſtro porrigente manus ſuas profiteri volenti, & ipſo profitente mittente manus ſuas in manibus Magiſtri, ad maiorem ſuæ profeſſionis firmitatem, dicat tunc in bona voce intelligibili, & expreſſa: *Ad honorem Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, & Beatiſſimæ Virginis Mariæ, & Beati Dominici: Ego Frater N. coram vobis Fratre N. Magiſtro, & coram vobis Priore, aut Suppriore, ſeu Vicario Fratrum Ordinis de pœnitentia Sancti Dominici talis loci; facio profeſſionem, & promitto me velle viuere de cæterò ſecundùm formam, & Regulam eiuſdem Ordinis de pœnitentia Beati Dominici vſque ad mortem.* Vel potiùs fiat in vulgari pro maiori euidentia.

Finis Regulæ, Tertij Ord. Prædicatorum.

INDVLGENTIÆ REGVLARIBVS CONCESSÆ.

SANCTISSIMVS D. N. Paulus PP. V. per litteras datas Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 23. Maij MDCV. Pontificatus Anno 1. quarum initium eſt, *Romanus Pontifex &c.* omnes Indulgentias, Religionibus conceſſas abrogauit, & annullauit: atquede nouo conceſſit perſonis Religioſis ſequentes gratias: quas declarauit pertinere tantùm ad eos qui intra clauſtra degunt, aut extra cum licentia Superiorum, legitimâ causâ concesſâ. Primò recipientibus Habitum Religionis cauſa profitendi in Ordine, ſi eodem die verè pœnitentes, & confeſſi ſacram Euchariſtiam ſumpſerint, plenariam indulgentiam conceſſit. Item Nouitio pœnitenti, & confeſſo, ſacra Communione ſuſcepta, qui expleto anno probationis Religionem profeſſus fuerit, ſimilitèr plenariam indulgentiam. Item quilibet Religioſus intra clauſtra viuens, in principali feſto ſui Ordinis confeſſus, & ſacra Communione refectus, aut celebrans: ſi preces fuderit pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, Rom. Pont. ſalute S. Rom. Eccleſ. exaltatione ſimilitèr plenariam. In articulo mortis verè pœnitens, & confeſſus, ac ſacra Communione refectus, vel ſi id nequierit, contritus, ſi nomen IESV ore, vel corde inuocauerit deuotè, etiam plenariam indulgentiam. Promotus ritè ad Presbyteratum, confeſſus, primam Miſſam celebrans, & Religioſi eodem die Communione refecti, aut celebrantes, qui Miſſæ interfuerint, plenariam indulgentiam. Qui de licentia Superiorum per decem dies à negotijs alieni in cella morabuntur, aut ab aliorum conuerſatione ſeparati operam dederint lectioni librorum ad ſpiritus deuotionem inducentium: addentes meditationes, & conſiderationes myſteriorum fidei, diuinorum beneficiorum, quatuor nouiſſimorum, paſſionis Domini, orationum iaculatorium, aut vocalium ſaltem duabus horis per dies ſingulos, & noctes; faciendo eodem tempore confeſſionem generalem, aut annualem, aut ordinariam, & communicantes,

cantes, aut celebrantes, quoties his exercitijs vacauerint, plenariam Indulgentiam. Item viſitantes ſuas ipſorum Eccleſias, & orantes pro Chriſtianorum Principum concordia; conſequenter eaſdem Indulgentias, quas conſequuntur viſitantes Eccleſias Vrbis Romæ, & extra eam perindè, ac ſi perſonalitèr in diebus ſtationum illas viſitarent. Item recitantes quinquies *Pater noſter*, & totidem *Aue Maira* ante Altare ipſarum Eccleſiarum quolibet die, quinque annos, & totidem quadragenas. Itinerantes de licentia Superiorum, aut degentes extra clauſtra tamquam Prædicatores, aut Lectores, eadem conſequentur; recitantes prædicta ante quodcunque Altare. Qui per menſem integrum ſingulis diebus per dimidiam horam orationi mentali vacauerint, & vltima Dominica illius menſis confeſſi, ac Communione refecti fuerint, ſexaginta annos, & totidem quadragenas. Qui pœnitentes proprias culpas, & imperfectiones in Capitulo confitebuntur, & ſpecialitèr communicantes, & exercitium virtutis facientes, tres annos, & totidem quadragenas. Quoties de licentia Papæ, & ſuorum Superiorum miſſi fuerint in ditiones infidelium, aut hæreticorum, aut etiam Catholicorum ad docendum, & prædicandum pro eorum ſalute: ſi confeſſione, & Communione ſe ad tantum opus præparauerint, quando itineri ſe accingent; plenariam Indulgentiam, & iterum quando Prouincias illas ingredientur plenariam ſimilitèr conſequentur. Item ſi Prælatus in viſitatione generali orationem quadraginta horarum indixerit, quilibet Religioſus, qui per duas horas interfuerit etiam diuerſo tempore, & orauerit pro Chriſtianorum Principum &c. Confeſſus, & Communicatus, plenariam Indulgentiam conſequetur.

Omnes iſtæ Indulgentiæ conceſſæ intelliguntur omnibus Monialibus in clauſura viuentibus, etiam Ordinarijs Locorum ſubiectis.

INCIPIT LIBER

De Inſtructione Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum,

A Reuerendiſſimo P. Fr. HVMBERTO Magiſtro Generali eiuſdem Ordinis, editus.

PROLOGVS.

RELIGIONES approbatæ, ſicut in Conſtitutionibus ferè omnium Religionum diligentèr perlectis vidimus, diſtinxerunt antiquitùs, officia tradentes in ſcriptis quid cuilibet competeret Officiali: vt dum hæc ſciret quilibet, nullus alterius occuparet officium, neque ſuum negligeret; & ſic ordinatiùs, & completiùs fierent vniuerſa. Porrò in Ordine noſtro ſunt Officiales quidam, qui habent ordinariè curas pertinentes ad animas, differentes ſecundùm plùs, & minùs: vt magiſter Ordinis, Prior Prouincialis, & Prior Conuentualis. Alij ſunt qui habent huiuſmodi curam ex commiſſione: vt Supprior, Magiſter Nouitiorum, Magiſter Conuerſorum, & Corrector familiæ. Ex horum quatuor, primus habet vniuerſalem in Conuentu, alij verò particularem circa determinatas perſonas. Alij ſunt circa cultum Diuinum, vt Cantor, Succentor, Sacriſta: alij circa ſtudium, vt Lector, Magiſter ſtudentium, Librarius, Procurator librorum, & ſcriptorum. Alij ſunt circa cuſtodiam diuerſarum rerum, quæ indigent cuſtodia: vt Examinatores recipiendorum, circa cuſtodiam ingreſſus Circator, circa cuſtodiam Religionis Zelator, Cuſtos Dormitorij circa

ca Dormitorium, & Portarius circa portam, Depoſitarius circa res depoſitas. Alij circa varias neceſſitates Fratrum: & horum quidam ſunt generales, Procurator, Conſiliarij, Eleemoſynarius; quidam particulares, & horum quidam ſunt circa neceſſitates quotidianas, vt circa Conuentum Refectorarius, ſeruitor menſæ, lector in menſa, & corrector in menſa, quorum primi deſeruiunt neceſſitatibus corporalibus, alij duo ſpiritualibus. Et circa infirmos infirmarius, & infirmorum cuſtos, & circa hoſpites, receptor hoſpitum: & his omnibus, ſcilicet Conuentui, infirmis, & hoſpitibus deſeruiens, coquinarius, & cuſtos cellarij. Alij circa indumenta, vt veſtiarius, ſartor, ſutor: alij circa opera Domus, vt præfectus operum; alij circa culturam horti, vt hortulanus. Sunt igitur in vniuerſum, quadraginta ſeptem genera officialium apud nos, ſcilicet: Magiſter Ordinis, Prior Prouincialis, Prior Conuentualis, Supprior, Magiſter Nouitiorum, Magiſter Conuerſorum, Corrector familiæ, Cantor, Succentor, Sacriſta, Lector, Magiſter ſtudentium, Librarius, Curam gerens de ſcriptis, Examinator, Circator, Cuſtos Dormitorij, Portarius, Depoſitarius, Procurator, Eleemoſynarius, Refectorarius, ſeruitor menſæ, Lector in menſa, Corrector in menſa, Infirmarius, Cuſtor infirmorum, Receptor hoſpitum, Coquinarius, Cuſtos cellarij, Veſtiarius, Sartor, Sutor, Præfectus operum, Hortulanus. Sunt inſuper alij, quibus Ordo non indiget continuè, ſed in caſibus, & ad tempus, vt ſunt Deffinitor Generalis Capituli, & Socius eius, Elector Magiſtri Ordinis, Elector Prioris Prouincialis, Definitor Capituli Prouincialis, Viſitator, Prædicator generalis, & Socius Prioris Conuentualis ad Capitulum, & Confeſſor. Similiter pręter hos ſunt alij quorum officia patent ex Ordinario, vt Hebdomadarius, & Miniſtri Altaris, lector Kalendarum, & alij qui in tabula ſcribi ſolent. Item cùm ſunt aliqui Fratres qui ſciunt artes aliquas mechanicas, vt ſuere, ſcribere, radere, dolare, & huiuſmodi, debent hoc facere, prout eis iniungitur: ſed hæc non computantur inter officia. Item

vbi paucitas eſt Fratrum, ſolent plura officia iniungi vni, & tunc ipſius intereſt omnia quæ pertinent ad illa exequi. Videtur autem tàm ex ratione, quàm ex conſuetudinibus noſtris, quòd ea quæ Religiones prædictæ ſuper huiuſmodi ediderunt, poſſuut apud nos diſtingui, & aſſignari modo prædicto.

Iſta quæ ſcripta ſunt de Officijs Ordinis, non ſunt ſcripta ad hoc, quòd inferant aliquam neceſſitatem: ſed ad hoc tantùm, vt Fratres quibus imponuntur aliqua officia, & non ſunt in illis plenè inſtructi, poſſint hic reſpicere ſi velint; & ſi aliquid ibi inuenitur, quod eis rationabile videatur, poſſunt acceptare ſi volunt: alioquin in nullo tenentur ex vi huiuſmodi ſcripturæ; propter quòd dicuntur Inſtructiones.

SERIES CAPITVLORVM.

DE Officio Magiſtri Ordinis cap. 1
De Officio Prioris Prouincialis 2
De Officio Prioris Conuentualis 3
De Officio Supprioris 4
De Officio Magiſtri Nouitiorum 5
De Officio Magiſtri Conuerſorum 6
De Officio Correctionis familiæ 7
De Officio Cantoris 8
De Officio Succentoris 9
De Officio Sacriſtæ 10
De Officio Lectoris 11
De Officio Magiſtri Studentium 12
De Officio Librarij 13
De Officio Examinatorũ 14
De Officio Circatoris 15
De Officio Cuſtodis Dormitorij 16
De Officio Portarij 17
De Officio Depoſitariorũ 18
De Officio Procuratoris 19
De Officio Conſiliariorũ 20
De Officio Eleemoſynarij 21
De Officio Refectorarij 22
De Officio Seruitoris menſæ 23
De Officio Lectoris mẽſæ 24
De Officio Correctoris in menſa 25
De Officio Infirmarij 26
De Officio Seruitoris Infirmorum 27
De Officio Receptoris hoſpitum 28
De Officio Coquinarij 29
De Officio Cuſtodis Cellarij 30
De Officio Veſtiarij 31
De Officio Sartoris 32
De Officio Sutoris 33
De Officio Pręfecti operũ 34
De Officio Hortulani 35
De quibusdam communibus, ad Officiales multos ſpectantibus 36
De Officio Definitoris Capituli Generalis 37
De Officio Socij Definitoris Capituli Generalis 38
De Officio Electoris Magiſtri Ordinis 39
De Officio Electoris Prioris Prouincialis 40
De Officio Definitoris Capituli Prouincialis 41
De Officio Viſitatoris 42
De Officio Prædicatoris Generalis 43
De Officio Socij Prioris Conuentualis ad Capitulum Prouinciale 44
De Officio Confeſſoris 45
De Officio Prædicatoris cõmunis 46

Cap. I.

Cap. I. De Officio Magiſtri Ordinis.

Circa Ordinem in generali.

MAGISTRI Ordinis Officium eſt, de toto Ordine ſibi commiſſo gerere aſſiduam ſollicitudinem: paupertatis, humilitatis, & omnium obſeruantiarum Ordinis, totiuſque ſanctitatis quantùm poſſibile eſt naturæ ſuæ, præ omnibus in ſe monſtrare indicia; vt non ſolùm præſentes Fratres exemplo ædificet, ſed etiam abſentes famâ reficiat. Fratres præſentes verbis, abſentes verò litteris promouere ad omne bonum: & Deo, ac Beatæ Virgini, & Beato Dominico recommendare in orationibus Fratres, & Ordinem inceſſantèr, & ad hoc etiam bonorum ſuffragia procurare. Debet quoque habere ſecum Regulam, Conſtitutiones, Priuilegiorum Ordinis tranſumpta, admonitiones Capitulorum Generalium, Breuiarium, & Miſſale benè correcta: & hoc ſcire benè, & Fratribus ſuper his ſatisfacere. Item ipſius intereſt pro poſſe laborare, vt interſit Capitulo Generali.

Circa Capitulum Generale.

IN Vigilia Pentecoſtes poſt Primam, prælectis in Capitulo Kalendis, & tabula, faciendus eſt ſermo aliquis breuis de pertinentibus ad Religionem, & ſtatum Fratrum ab ipſo, vel ab eo cui ipſe iniunxerit ad hoc idoneo: & poſtmodum admonitiones, circa ea quæ pertinent ad inſtans Capitulum. Orationes quoque aliquæ vel miſſæ pro ipſo Capitulo ſunt Fratribus iniungendæ. Poteſt etiam dare licentias aliquas generales durante Capitulo, vel de loquendo, vel de alijs ſecundùm quòd viderit expedire. Ipſius etiam eſt congregare tunc Definitores, & in Definitionibus minùs exercitatos dirigere: de Conſtitutionibus confirmatis, vel inchoatis, & de alijs actis præteriti Capituli, cùm neceſsè fuerit, rationes quæ mouerunt Definitores, reddere. Summa quoque cura eſt ei adhibenda, vt Conſtitutiones vtiles pro

pro Ordine procedant, aliæ verò non: & idem circa admonitiones, & alia agenda in Capitulo faciendum. Et circa huiuſmodi tunc prouidendum eſt ei, & frequentèr per totum Capitulum cogitandum. Litteræ generales aliquæ de aliqua conſolatione, & vtili exhortatione ad Fratres omnes, & Sorores, tunc ſunt ab eo tranſmittendæ: & tàm tempeſtiuè promulgandæ cum indulgentijs, ſi quæ novæ fuerint, vel litteræ Papales, vel alia præter acta per Ordinem mittenda; quòd ante Definitionem poſſint omnia à Fratribus tranſcribi. Curandum quoque eſt ei, quòd acta modo debito, & decentèr formentur, & quòd omnia fiant in Capitulo ordinatè. Committere etiam alicui debet, quòd habeat curam de litteris, de beneficijs concedendis, alij vel alijs, de legendis illis quæ fuerint tranſcribenda. Omnibus etiam qui ſcribunt ei ſiue Fratribus, ſiue extraneis de aliquo quod requirat reſcriptum; per litteram decentem reſcribendum eſt rationabilitèr, & prout poterit gratiosè, & vt pleniùs expediantur litteræ, debet ſibi de pluribus prouidere dictatoribus idoneis, tunc habendis. In tenendo quoque Capitulum curandum eſt ſibi quòd diſſolutiones non fiant, quòd in loquendo, & in alijs, modus, & forma ſcripta ſeruetur, quòd proclamationes iniquæ, vel indiſcretæ, doloſæ, & friuolæ reprimantur, quòd abſentes etiam leuiter non infamentur, & huiuſmodi multa. In terminatione verò Capituli, in ipſo Capitulo poteſt præfigere terminum, infra quem recedant Fratres: ſi timetur de mora Fratrum, & Domus grauamine. Denunciare quoque quò proponat iter dirigere, vt ſciant Fratres vbique vbi poterit inueniri, ſi eo indiguerint: & tàm præſentium, quàm abſentium Fratrum orationibus ſe recomendare. Et his factis ad abſolutionem ibidem faciendam eſt procedendum.

Circa Prouincias verò debet habere curam magnam, quòd bonos Prouinciales habeant, cùm ex ipſis pro magna parte dependeat bonus ſtatus Ordinis in Prouincijs. Et ideò debet interdùm electoribus Priorum Prouincialium litteras ad hoc pertinentes dirigere: interdùm etiam concedere

eisdem,

eiſdem; quòd poſſint eligere de alijs Prouincijs; interdùm etiam circa perſonam eligendam eos dirigere, cum autem electio deuoluta fuerit ad eum, cum diligenti diſcuſſione prout vtiliùs poterit prouidere. Item pro communi bono Prouinciæ debet quandoque ſpeciales litteras ſpecialibus Prouincijs mittere, ſecundùm exigentiam negotiorum, & temporis: vel Viſitatores interdùm ſecundùm formam taxatam cum diſcretione, cum maior fuerit neceſſitas, (præcipuè cum conſilium Definitorum in hoc concurreret) deſtinare. Item Prouincijs magis deſolatis, vel minùs ſufficientibus ſibi, debet eſſe fauorabilior in concedendis Fratribus vtilibus, & idoneis, ſiue ad legendum, ſiue ad prædicandum, ſiue ad alia Ordinis negotia peragenda: vel in collocando Fratres de illis Prouincijs alibi ad proficiendum in huiuſmodi gradibus, per quos poſſint vtilitèr releuari. Suum eſt etiam trasferre Fratres de Prouincia ad Prouinciam; pro vtilitate vel Ordinis, vel Fratrum transferendorum, vel Prouinciæ, à qua, vel ad quam translatio huiuſmodi fuerit facienda. Contentiones quoque, ſi quæ fuerint inter Prouincias debet dirimere, & à mutuis iniurijs conſeruare eaſdem. Per Fratres venientes ad Capitula, & aliàs cùm commodè poterit, de ſtatu Prouinciarum debet inquirere diligentèr: & ad habendam notitiam qualemcunque de regimine earum, vt Acta Capitulorum Prouincialium ad ſe deferantur ad Capitula generalia, ſi voluerit, mandare.

Circa Conuentus.

INTEREST etiam ipſius, vt ad Conuentus ad quos non declinat, interdum litteras mittat conſolatorias, ſi ſint in tribulationibus, vel de concordia, ſi ſint interſe diſcordes, vel aliàs ſecundùm quòd exigunt cauſæ variæ emergentes: vel etiam mittat Viſitatores ſecundùm formam taxatam, ſi maior neceſſitas, & Prioris Prouincialis carentia, vel abſentia, vel negligentia, & ſufficientia hæc requirant. Sanè

nè cùm declinat ad Conuentum aliquem in tranſitu, ſemper debet intrare Capitulum, & ibidem Fratribus congregatis recomendandos recommendare Fratrum orationibus, & cauſam ſui tranſitus (niſi ſit res ſecreta, referare eiſdem. Niſi verò arcta neceſſitas ipſum feſtinare compellat, non debet, ſi audiuit aliqua notabilia ibidem corrigenda, ipſa incorrecta dimittere. Si vera non audiuit nihilominus, vel in Capitulo, vel coram ſenioribus aliquibus debet ſe offerre ad corrigendum, ſi aliqua videntur ſuam correctionem requirere. Quòd ſi videatur ei, vt iſtis intendat, debet ſeorſim ſummatim illa,quæ eos mouerunt prælibare:& tunc ſi ei viſum fuerit, poſtea Capitulum, vel quoad omnia, vel quoad illos caſus tenere. Ante receſſum autem ſuum, debet cum omnibus in Refectorio, ſi fieri poteſt comedere, & in Capitulo aliquem ſermonem, vel collationem, vel admonitiones aliquas proponere Fratribus, tàm Clericis, quàm Laicis; ſecundùm exigentiam ſtatus eorum: & in fine conſuetam abſolutionem facere generalem; & ſe ſpecialitèr, & negotia ſi quæ grandia habet, tunc temporis Fratrum orationibus recommendare. Cùm verò moram trahit in aliquo Conuentu, debet tàm frequentèr, quàm diligentèr tenere Capitulum: & cùm non tenet, interdùm tàm vtiles, & tàm efficaces admonitiones proponere; quòd ex eius mora non ſolùm in eius præſentia, ſed etiam poſt receſſum ſequatur in eadem Domo euidens Religionis augmentum. Melius quoque eſt, vt neceſſitates ſuas de communi prouiſione Conuentus, vel aliquibus amicis Ordinis manifeſtè recipiat, quàm quòd aliquid fiat circa hoc per modum occultum, vel ab aliquo Fratre ſingularitèr procuretur. Cauendum eſt autem ei diligentèr, nè reddat oneroſum ſe in expenſis, aut in ſeruitijs, quæ Fratribus alijs fieri non conſueuerunt, aut faſtu aliquo tamquam non ſit vnus illorum, aut in ſeruiendo nimias fieri ſibi reuerentias: ſed potiùs laboret, vt ſocietas ſua non ſolùm Fratribus, ſed etiam familiæ (cum qua etiam habenda eſt ei aliqua Religioſa collatio) ſit amabilis, & accepta. Non decet

etiam

etiam vt extra Domum facilè comedat, vel inter ſeculares diſcurrat. Cùm autem eum ire oportuerit inter ſeculares, cum ſocietate moderata ire eum conuenit, ne nimis magna ſocietas attribuatur pompæ, vel nimis modica apud imperitos pariat contemptum. Sed in hoc tamen ſecundùm conditiones Regionum eſt temperandum. Fratres quoque qui occaſione eius ſuperueniunt, ne ex eorum mora Domus grauetur, debet breuitèr expedire, & licentiare curialitèr commorantes ſine cauſa.

Circa Fratres.

AD ipſum quoque pertinet maiorum Fratrum exceſſus virilitèr corrigere; minoribus verò ſe talem exhibere, quod ad illum non timeant accedere. Dignos honore pro meritis, vel alijs conditionibus decentèr honorare, irreligioſos, & malè viuentes à ſua gratia, & familiaritate ad correctionem repellere. Laborantibus laudabilitèr, & fructuoſè pro Ordine ſe gratum oſtendere: infirmis corpore, ſeu mente piè condeſcendere, proteruorum, contumacium duritiam frangere. Nouitijs tentatis, & afflictis, dulces conſolationes impertire, petitiones Fratrum rationabiles libentèr exaudire: cùm verò repellendæ fuerint, cauſas quare recipi non debeant prudentèr explicare; querelantium de alijs, cauſa diligentèr audita, quod iuſtum fuerit ordinare. Diſſolutiones notabiles coram ſe nunquam ſuſtinere, de vtilibus, vel de confeſſione loqui ſecum volentibus facilè locum dare. Fratres omnes aduenientes (niſi ſit certum quòd inordinatè vadant) cum læto vultu, & ad oſculum pacis ſemper recipere: diſcuſſa verò cauſa itineris, eoſdem ſecundùm merita tractare. Recedentes ad partes remotas cum oſculo licentiare abſolutionem generalem ſi petierint, eis conferre; & ſe per eos Fratribus ad quos declinauerint recommendare, & ſalutare eoſdem. Apoſtatis, & eiectis ad ſe confugientibus audientiam præbere, ipſiſque auditis ſcribere eorum Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus: & ſecundùm eorum relationem, quod viſum fuerit expe-

expedire. In ſimilibus, & diſſimilibus ſe ſingulorum vtilitatibus ſecundùm diuerſos ſtatus eorum, coaptare.

Circa Curiam Romanam.

CVRIA Romana viſitanda eſt à Magiſtro tàm pro ipſius reuerentia, quàm Ordinis vtilitate, temporibus opportunis: vbi ſi eam turbatam inuenerit in aliquo contra Ordinem, vel Fratres aliquos, debet ad ſedandam ipſam ſollicitè laborare. Indulgentias, conceſſiones etiam verbo ſolo, vtiles Ordini quas poterit, impetrare, D. Papæ, & Cardinalium, & aliorum Curialium beneuolentiam erga Ordinem captare, negotia magna ſi quæ habet Ordo, pro viribus promouere. Cappellanis, & Pœnitentiarijs Fratribus, & ſi qui ſunt alij in Societate Curialium, tenere Capitulum, & ipſos diligentèr corrigere: apponere etiam diligentiam, quòd indè cautè remoueantur, ſi qui fuerint minùs apti, & quòd pauci ſint ibidem in ſocietate alicuius Curialium, & quòd qui fuerint, tales ſint; quòd ex eorum mora in Curia honor ſequatur Ordinis, & vtilitas animarum. Prouidendum eſt etiam ab ipſo, quòd in Conuentibus Ciuitatum, vbi Curia fuerit, ſemper ſint ſiue de ipſa Prouincia, ſiue de alijs, Fratres perſonati diſcretione, & honeſtate pollentes: & præcipuè Prior, & Lector ſufficientes, & famoſi. Conſtituendus ſemper ab ipſo aliquis Frater in Curia litteratus, diſcretus, & zelator Ordinis, honeſtæ, & amabilis conuerſationis inter ſeculares, firmus in amore ſtatus Ordinis, & perſonatus: qui ſit ibidem Generalis Ordinis Procurator,habens ſuper hoc ſuas litteras cum diſcretione formatas. Cui etiam committenda eſt poteſtas aliqua ſuper Apoſtatas Ordinis, & ſuper Fratres ad Curiam inordinatè venientes: & etiam ſuper illos, qui ordinatè veniunt; vt cum conſilio ſuo procedant, & circa alia quædam, prout viſum fuerit expedire. Et de expenſis ei neceſſarijs, debet cum Definitoribus Generalis Capituli, vel per ſe, ſi commodè poterit, quod expedierit ordinare: & licentias ei dare, quæ ad exequendum ſuum officium vtiles reputantur.

Cap.

Circa Nationes.

LICET autem de omni fructu animarum per Ordinem faciendo ſit ei multum curandum, tamen ſpecialiorem curam, & zelum feruentiorem habere debet circa Barbaras nationes, & Paganos, Sarracenos, Iudæos, Hæreticos, Schiſmaticos, & huiuſmodi qui ſunt extra Eccleſiam: vt per Ordinis laborem, & ſollicitudinem in viam dirigantur ſalutis; & Chriſti in eis gloria dilatetur. Et ideò curandum eſt ei, vt ſemper in Ordine ſint aliqui tractatus contra errores eorum in quibus Fratres exercere ſe valeant competentèr: & vt aliqui idonei inſudent in locis idoneis ad linguas Arabicam, Græcam, & Barbaras addiſcendas. Et in Prouincijs quæ ſunt ad huiuſmodi fructum faciendum aptiores, debet ſuper hoc excitare Fratres: & non quoſcumque, ſed qui circa fructum huiuſmodi feruent, & alitèr ſunt idonei, ad huiuſmodi negotia, deputare.

Circa Extraneos.

CVM aliqui extranei voluerint Magiſtrum viſitare, non debet eſſe ad eum difficilis acceſſus: ſed ſine mora in loco opportuno, vel exeundo ad eos, vel ipſis introductis ad eum, ſui debet præſentiam exhibere acceptabilem; affabilitèr omnes recipere, & ſecundùm conditiones eorum plùs vel minùs honorare. Si verò petitiones aliquas faciunt, ſi commodè fieri poteſt, debet omnibus libentèr ſatisfacere: vel ſi non poſſunt exaudiri, de impotentia tali ſunt eis rationabiles cauſæ aſſignandæ. Caueat autem omninò ne inciuile aliquid in eo inueniatur, & det operam quantùm poteſt, vt nullus ſcandalizatus ab eo recedat. Circa legationes, & alios nuncios ad ſe miſſos, ſic ſe debet habere, vrbanè in loquendo, & in neceſſitatibus eis prouidere faciendo: ita quòd recedentes occaſionem habeant bona loquendi de eo. Cum Religioſis tractandum eſt ei de ſanctitate, cum ſecularibus ſunt ei verba ſalutaria verbis ſecularibus immiſcenda. Nulli qui manifeſtè non ſit indignus, negare

negare debet in propria perſona gratiam hoſpitalitatis, aut eleemoſynas quæ fieri conſueuerunt in Ordine. Benefactoribus, & amicis Ordinis ſpecialibus, dignæ ſunt gratiæ reddendæ, & in amore Ordinis ſunt per eius diligentiam confirmandi. Ipſi autem aliundè venientes (cùm eos tales cognouerit) ſunt cum omni deuotione ſuſcipiendi, & omnis humanitas tàm in hoſpitalitate, quàm in alijs quæ nos decuerint, eſt eis ab ipſo exhibenda. Prælati per quorum Diœceſes tranſit, & præcipuè ſub quibus morantur Fratres, ſunt ab eo viſitandi: & ſi quas habent erga Fratres turbationes, pro poſſe conandum eſt ei ipſos pacificare, & Fratribus gratiam eorum acquirere; aut in ipſa continuanda (ſi habent) eos ſolidare. Magnates, ſiue ſint Principes Seculares, ſiue perſonæ Eccleſiaſticæ, quos non expedit per Fratres quoslibet, vel argui, tempore opportuno cum diſcretione, & modeſtia charitatiuè de ſalute ſua debet etiam commonere. Ad pacem Fratrum Minorum cuſtodiendam diligentiam debitam debet adhibere, ipſoſque viſitare; aut ſi non poteſt per ſe, per Fratres ad eos miſſos excuſare. In viſitatione verò cùm opportunitas fuerit, collationem efficacem aliquam eis facere, eoſque cum omni deuotione recipere, & tractare: pedeſque eorum perſonaliter interdùm lauare, & exceſſus Fratrum contra eos ſine dilatione dignè corrigere. Prouidendum autem eſt ei, quòd omnes cùm quibus eum eſſe contigit, antequàm recedant ab ipſo aliquam ædificationem in verbo, vel in facto reportent. Ad trahendum quoque ad Ordinem perſonas idoneas, curam debet apponere diligentem.

Circa Diuinum Officium.

NON conuenit Magiſtro libenter ſe abſentare à Diuino Officio, & maximè à Completorio: niſi fortè propter impotentiam corporalem, aut ſi habeat occupationes circa maiores vtilitates. Cùm autem præſens fuerit in Choro, debet primum locum in dextro Choro tenere: tempore

 com-

communionis abſolutionem in Capitulo facere, & Miſſam celebrare Conuentualem. Fratribus infirmis, vbi præſens eſt ſacram miniſtrare Communionem, & extrēmam Vnctionem: & ſepelire Defunctos, recipere Nouitios, recipere ad beneficia, recipere legatos, & Magnates in Conuentibus in quibus fuerit; in magnis ſolemnitatibus facere Officia, & alias Conuentuales Miſſas interdùm, cum requiſitus fuerit à Cantore celebrare. Extra Chorum verò cum maiori maturitate, & diligentia quàm ab alijs communiter conſueuit fieri, eſt officium dicendum ab ipſo, & celebrandum frequenter. Officium quoque mortuorum, non decet ab eo prætermitti.

Circa Menſam.

CVM comedit in Conuentu, non eſt ei ſuſtinendum quòd ei ſingularitates notabiles fiant: cùm verò habet vnde poſſit aliquibus aliquid mittere, illi ſint potiùs eligendi, quibus cedit ad conſolationem; vt ſunt Nouitij, vel tentati, & huiuſmodi, vel qui ſunt magis indigentes, vt debiles, vel infirmi, vel qui pro aliqua ratione ſunt honorandi, vt qui fuerunt nobiles, vel diuites in ſeculo, vel ſunt in Ordine Lectores, & ſimiles. Protrahenda eſt ab ipſo comedendo ſic menſa curialiter, vt qui moroſiùs comedunt, comeſtionem interrumpere non cogantur: nec ſignum facere debet quouſque videat, quòd comeſtio communiter ſit completa. Quòd ſi quis morâ notabili faciat alios plus debito expectare, per ſeruitorem poteſt ipſum priuſquàm ſignum faciat, vt finem faciat commonere. Cùm autem extra Refectorium comedit in hoſpitio, vel in infirmitorio, cauendum eſt ei ne occaſione ipſiùs ſuperfluitates fiant inconſuetæ, & maximè ſi adſunt extranei. Nec danda eſt loquendi licentia paſſim, ſed modò vni modò pluribus, modò omnibus, modò nulli ſecundùm diuerſas circumſtantias ſecum comedentium: præcipuè verò cùm interſunt extranei, cautè ſunt huiuſmodi licentiæ dandæ. Intereſt autem valdè ipſius aliqua verba ædificatoria, & ſpiritualis con-

conſolationis interferere comeſtioni, & frequenter lectionem aliquam in menſa, in parte, vel in toto habere: niſi pro reuerentia perſonæ excellentis, quæ adſit intermittatur; aut de eius beneplacito fieri procuretur.

Circa Cameram.

CVm autem Camera ſit ei conceſſa propter certas vtilitates Ordinis, attendendum eſt ei, ne redundet in dammum Ordinis talis conceſſio: quod fieret, ſi fierent ibi diſſolutiones, ſi protenderentur vigiliæ vltrà ſignum; ſi fierent ibi comeſtiones, vel potationes, niſi tempore ſuæ infirmitatis, ſi permitteret fieri ibidem faſtum aliquem in lecto, aut in aliquo apparatu. Et ideò ſunt hæc ab ipſo, & familia coercenda. Nunquam etiam dormire debet in Camera, ſine duobus Socijs, & lumine.

Circa Itinera.

IN itinere conſtituto, vt tempus vtiliter expendatur, ſunt ei cum Socijs aliqui Pſalmi, & Orationes deuotæ dicendæ, aliquæ ſalutares collationes habendæ: ſed cum tali moderamine, ne vertantur in tædium graue Fratribus; quibus non moleſtum, ſed iucundum debet ſe Socium exhibere. Adiungentes ſe quoque ei debent ab eo, vel Socijs ſemper aliqua ſalutis monita reportare. Cùm opportunitas occurrerit, non eſt omittendum quin per eum, vel Socios prædicatio fiat. Illi autem qui cauſa Concilij, vel loquendi de ſalute ad eum acceſſerint, benignè ſunt audiendi, & cum fauore dimittendi. Quamuis autem Fratres viatores, non debeat facilè à ſua Societate repellere; tamen cauendum eſt ei, ne ex multitudine Fratrum concurrentium, vel ex ſuperfluitate expenſarum, quam cohibere poſſit, grauentur hoſpites, & ſine vtilitate eorum tranſeat. Et de ſalute animæ eſt cum habitantibus collatio ſemper habenda, & ad beneficia Ordinis ſunt interdùm recipiendi; & laborandum, vt nihil fiat, in quo malè ædificentur, & quòd bonus odor, & gratia apud eos remaneat poſt receſſum.

Circa Conuentus.

ITem circa Conuentus debet apponere curam quam poteſt, vt habeant omnes Priores idoneos: & vt in quolibet ſit Lector, & aliquis, vel aliqui gratioſi Prædicatores; ſimiliter aliquis, vel aliqui viri conſilij. Et vbi non poterunt haberi tot Lectores, quot ſunt Conuentus; ſaltem ſit aliqua lectio, vel de ſumma Caſuum, de textu S. Thomæ, de Artibus, vel de Hiſtorijs, vel de aliqua alia ſumma, & huiuſmodi. Conuentus autem deſolatos, & pauperes, & remotiores, magis debet habere cordi, & plus cauere ab eorum grauamine, & eis magis ſubuenire in quibus poteſt. Siue in Fratribus concedendis, ſiue in alijs; & ad ſubueniendum eis, Conuentus alios, & Fratres animare, eoſdem quoque per litteras conſolari frequentiùs, & excitare in bonum. In miſſione verò nouorum Conuentuum, ſic ſollicitè prouidere debet de Fratribus Religione claris; quòd à principio Religionis rigor in illis ſeruetur, & fructus animarum cum ipſis perueniat ad totam viciniam, & honor Ordinis, & fama in illis partibus dilatetur.

Circa Priores.

ITem circa abſolutiones Priorum qui boni reputantur, non debet eſſe facilis, nec propter eorum inſtantiam, nec Fratrum aliorum importunitatem. Magis autem debet eos animare ad oneris ſuſtinentiam propter Deum, & Ordinem, eóſque fouere, & adiuuare in quibus bono modo poteſt: eóſque moleſtantes comprimere, pacemque eis prout poſſibile eſt procurare. Priores verò minùs idoneos facilè debet abſoluere, cùm ſperatur quòd meliores poſſunt haberi; & quandoque etiam ſupèr eos aliquibus aliquam poteſtatem tradere, vel in recreationibus recipiendis, vel huiuſmodi, cùm cauſa rationabilis hoc requirit.

Circa Fratres.

ITEM ipſius eſt de Fratribus periculoſis, & diſſolutis, ſollicitè ordinare, quòd non ponantur in locis diſſolutis, in quibus minus viget diſciplina: ſed in domibus, in quibus meliùs cuſtodiri poſſint, & corrigi. Et quantùm fieri licet, conditiones eorum Prioribus ad quos mittuntur, notificare debet. Et cùm transferuntur de loco ad locum, prouidere, vt benè aſſocientur, & certum tempus habeant pro itinere taxatum. Qui autem peſtiferi fuerint inuenti ſecundùm quòd grauiores eorum culpæ requirunt, grauiùs, vel per carceres, vel percuſſiones, vel per eiectiones à Fratrum ſocietate, vel aliter puniantur. Perturbatores Conuentuum, aut Priorum aliò transferre, colligationes in malum, per diſperſionem diſſoluere. Talem ſe debet omnibus exhibere, quòd ad confitendum eidem non timeant accedere, Extra Capitulum quoque Fratribus aliquibus interdùm charitatiuas facere exhortationes, prout ſtatum eorum viderit indigere. Diligenter quoque debet vbique aduertere, qui & quot ſint in quolibet Conuentu, qui ſint apti ad proficiendum in ſtudio; & huiuſmodi ſi ſint benè morigerati, ad ſtudium promouere: vel ad ſtudia meliora mittendo, vel in ipſis domibus proprijs libertates aliquas concedendo, vel occupationibus aliquibus eximendo; inſuper de libris eiſdem prouidendo. Et eos etiam, de quibus eſt bona ſpes, quòd poſſint eſſe vtiles ad Prioratus, & officia Ordinis magis neceſſaria, in ſcientia, & huiuſmodi promouere. In recipiendis verò Conuerſis pluribus, vel qui non nouerint officia, in quibus poſſint Ordini deſeruire, & etiam Clericis minùs idoneis, dignam debet adhibere cautelam.

Circa Viſitationem.

ITEM viſitare frequenter Prouinciam debet prout poteſt, & frequentiùs Domos quæ plus indigent. Cùm autem non

non poteſt in propria perſona, debet interdùm cùm neceſsè fuerit, per alios Fratres diſcretos, & acceptos Fratribus hoc ſupplere; taxatâ eis per litteras diſcretè poteſtate. Cùm autem de Prouincia recedit, ſemper relinquere Vicarium; vel Vicarios per diuerſas partes Prouinciæ: & interdùm etiam cùm præſens eſt in Prouincia in aliquibus locis magis remotis, Vicarium, vel Vicarios inſtituere; poteſtate eis taxatâ ſemper per litteras,& expreſsâ. Item cùm Viſitatores aſſignati à Capitulo Prouinciali viſitare non poſſunt,pro eis Viſitatores idoneos ſubſtituere. Porrò in viſitatione tantùm debet in qualibet domo morari, quòd diligentèr, & plenè,quòd requirit viſitatio valeat exercere. Epiſcopum loci, Fratres Minores, & alios amicos Ordinis viſitare, vel cum ipſis eum viſitantibus competentem collocutionem, & collationem habere. Populo, Clero, & Religioſis (vbi hoc expedierit)prædicare; ſcandala, & turbationes ſi quas inuenerit erga aliquos Religioſos, Prælatos, Clerum, & alios, ſedare curabit.Cum Fratribus in Refectorio, in officijs diuinis, & in Dormitorio aliquo tempore intereſſe. Fratribus tàm Clericis, quàm Laicis ſui copiam facere, ſiue de confeſſione, ſiue de quibuſcumque alijs loqui voluerint cum eo, ſiue in Capitulo, ſiue extrà. Collationes Fratrum audire, vt de profectu eorum aliquid in ſtudio eorum aduertere poſſit, Saltem ſemel audire computationem domus, & ſtatum; quo ad temporalia. Auſcultare infirmos, puſillanimes, & tentatos, & Nouitios ſingularibus collationibus conſolari; Nouitijs Conuerſis aliquas priuatas collationes facere. Familiam vbicumque ſuperfluam inuenerit, remouere. Si quæ maioris ponderis ordinare voluerit, priùs diſcretorum conſilium conuocare. Et quantùm poteſt fieri rationabiliter dare operam, vt omnes in pace, & conſolatione relinquat. Et ſic inter eos in illo tantillo temporis ſtudeat conuerſari, quòd plùs eos exemplis, quàm verbis ædificet, & informet.

* * * * * * *

Circa

Circa Capitulum Prouinciale.

ITEM ad locum Capituli Prouincialis debet aliquantulum tempeſtiuiùs alijs venire, vt cum Fratribus domus tractet, ſi expedierit, de aliquibus ad Capitulum pertinentibus: & vt Fratres, qui quandoque citiùs veniunt pro aliquibus negotijs, expediat. Item intereſt ſua tunc temporis litteras ſibi miſſas per ſe, vel per Secretarium reſpicere, & ea ad quæ reſpondendum eſt notare: & quæ ſine Capitulo poteſt facere citò expedire. Ea verò, quorum reſponſio ex Capitulo dependet, in memorialibus ponere, vel ipſas litteras diſtinctè pro diuerſis Conuentibus ad confuſionem cauendam in diuerſis locis ſeruare, & quàm citò poterit expedire; illas verò quæ reſponſionem non requirunt, ſtatim diſcerpere. Item prouidere debet, quòd Acta Capituli Generalis, & litteræ Magiſtri, & ſi quæ aliæ litteræ, vel ſcripta emanauerint à Capitulo Generali per Prouinciam habenda, legantur ante electionem Definitorum: & ordinetur quòd certo loco, & certo tempore conueniant, qui habent tranſcribere, & per aliquem, vel aliquos legantur, & ad ſcribendum neceſſaria ibidem miniſtrentur de domo; ita quòd ante Definitionem Capituli omnia huiuſmodi ſint tranſcripta, & tunc acta Capituli, & ſi quæ alia mittenda ſunt in ſcriptis per Prouinciam, ſunt ab eodem Capitulo celeriter ſecundùm modum eundem ſcribenda. Item non debet dare licentias veniendi ad Capitulum ſine cauſis rationabilibus, & qui aliter veniunt, condignè cum conſilio Definitorum in ipſo Capitulo confundere debet, & punire: vel ſegregando à Capitulo, vel ſtatim remittendo, vel aliàs prout maior exceſſus eorum exigerit. Ordinare etiam debet quòd nimis tempeſtiuè non veniant, & quòd non nimis morentur qui venire tenentur. Item Definitores minùs expertos in aliquibus dirigere, & de conditionibus perſonarum, quarum notitiam non habent, (cùm de eis agitur) inſtruere eoſdem quantùm commodè, & licitè poteſt, & Ordinis vtilitas requirit. Item dare operam quòd paucæ mutationes

dum eſt ei, quòd nihil faciat niſi quod liceat, & quod expediat; & quod ſalutem Fratris non negligat propter onus. Cùm autem fuerit faciendum, ſic prouideatur, quòd habeat locum ad quem tranſeant antequam recedat, quod euagationi periculoſæ non exponatur. Circa diſpenſationem, & licentias, quæ ſibi reſeruantur, vt de ſtudio in liberalibus artibus, de eundo ad Curiam, vel quæ non conſueuerunt fieri per aliquem de facili, vt de ingreſſu mulierum in clauſtra, & ſimilia: talem mediocritatem tenere debet, quòd propter nimiam eius duritiam circa hoc maior fructus non impediatur; vel graue ſcandalum generetur, & rurſus ex nimia facilitate periculoſa diſſolutio in Ordinem inducatur. Circa ſe verò quantùm valetudo permittit, ipſi parum diſpenſationibus eſt vtendum: & cùm neceſſitas requirit aliud, huiuſmodi neceſſitas eſt opportuno tempore inſinuanda Fratribus, vt non ſcandalizentur in ipſo.

Circa Socios.

ELIGENDI ſunt à Magiſtro Socij Deum timentes, Ordinis zelatores, diſcretione pollentes, religioſæ, & amabilis conuerſationis, corpore potentes: qui inter Fratres ſe ſicut vnus cæterorum gerentes, nihil in hoc Officio quærant niſi ſolam Ordinis vtilitatem. Horum enim commune erit officium, quæ viderint in eo corrigenda, interdùm cum humilitate, & modeſtia ei dicere; interdùm quæ in alijs ſciuerint, vel audiuerint emendanda, eidem tempore ſuo referre. Agenda ei ad memoriam reducere, & circa eadem ipſum ſollicitare. Secreta quæ ad ipſum veniunt ſub diſtricto ſilentio cuſtodire. Si quæ grauia, vel periculoſa Ordini multum, ſciuerint in eo; Definitoribus, vel alijs qui prodeſſe poſſunt, & non obeſſe, tempore ſuo non tacere. Fratres cum eo loqui volentes, etiam in hoc timidos ad eum adducere. Aduenientes ad eum ſiue Fratres, ſiue alios extraneos benignè recipere, & ad eum ipſos introducere, vel ad ipſos eum euocare. Ipſorum negotia ſi quæ habent ſolli-

citè promouere, & curam habere, quòd charitatiuè tractentur à Fratribus in hoſpitalitate, & huiuſmodi, cum fuerit faciendum. Dare operam ad pacificandum eos, quos turbatos viderint occaſione repulſarum petitionum, vel alia de cauſa erga Magiſtrum; & quòd in pace recedant, & cum gratia. Cùm ſenſerint murmur de factis aliquibus Magiſtri, eidem charitatiuè narrare debent: & murmurantes pro poſſe reddendo rationes de factis, vel quas fortè ignorant, ſedare. Contra neminem ipſum prouocare, niſi fortè cauſa correctionis, prout neceſſe fuerit. Horum vnus debet eſſe Conuerſus, cuius erit officium ſpeciale cuſtodire ſigillum, ſigillare litteras, & pertinentia ad hæc in promptu habere: libros Magiſtri, & veſtes aliquas cùm fuerit neceſſe, portare in via, & circa neceſſitates eius corporales ſollicitudinem gerere, & ſuſtinere labores. Alius debet eſſe Notarius competens, qui magis debet laborare ad notandum ſententiosè, & breuiter, quàm adornata verba multiplicare. Cùm Magiſter commiſerit ei litteras ſibi miſſas, debet eidem legere, & ſenſum ei referre ſummatim, & plenè: & notare diligenter ad quas litteras, vel ad quos articulos ſit reſpondendum. Si aliquod ſecretum in eis contineri aduertit, ſtatim ſuperſedere debet à legendo, & reportare Magiſtro, Congregationibus, & ſimilibus perſonis, & pro magnis negotijs, decentes litteras facere; & de littera magis legibili, & meliori. Litteras de beneficijs, & alias quæ committuntur alijs ſcribendæ, vel faciendæ, ante ſigillationem debet inſpicere, vt videat ſi ſint debito modo formatæ, & ſcriptæ. Poteſt, & præter iſtos (ſi viſum fuerit) tertium aſſumere Socium, virum conſilij, & litterarum, cum quo poſſit habere conſilium, vel de ſcripturis conferre: modò in via, modò in Domo, & in ijs quibus ſibi ſtudendum eſt, ipſum adiutorem habere; vel aliqua ſibi agenda, ei interdùm committere, cùm viderit expedire. Præter ſupradicta verò ſunt alia quædam ſcripta in Regula, & in Conſtitutionibus, & ordinario, aut in vſu. Alia verò quædam quæ dicere in ſingulis caſibus eſt magis rationis benè diſpoſitæ, vel vnctionis,

quàm

quàm hominis : veluti nihil ſubitò negare , vel concedere , non de facili aliquid in futurum promittere , quorundam conſilijs interdùm acquieſcere , quorundam non ; de nocte Deo, de die proximis vacare , benignè omnes audire , & ſimilia quæ ſunt ei ſollicitè peragenda . Quod ſimiliter intelligendum eſt de alijs Officialibus infraſcriptis .

Cap. II. De Officio Prioris Prouincialis .

Circa principium regiminis .

Officium Prioris Prouincialis eſt , circa principium regiminis ſui cum timore , & tremore incedere , per orationem ad Deum concurrere; frequenter orationes aliorum ſibi ſollicitè procurare , pro poteſtate committenda ſupra ſe in confeſſione , ad Magiſtrum recurrere : nouitates nullas citò inducere , quouſque magis per experientiam , quàm per aliquam ſapientiam ſit edoctus : mutationes paucas facere , quouſque de ſtatu Prouinciæ , Conuentuum , & Fratrum notitiam habeat pleniorem:Fratrum Deum timentium , & Religionem zelantium , & ampliori diſcretione pollentium magis conſilijs adhærere:notam fouendi partem aliquam, ſi fortè inter aliquos reputetur, declinare pro poſſe ; & cauere ne ex amore priuato, vel familiaritate, aliquid faciat non faciendum , aut facere videatur . Item ad ipſius pertinet officium diligenter conſiderare , quæ de Officio Magiſtri ſunt prædicta , & ea quæ dicuntur infra de Officio Prioris Conuentualis , & ea quæ de illis competunt ſibi, ſecundùm ſtatum ſuum : & cum his , quæ continentur in præſenti nota de officio ſuo , quod debet ſtudioſè perlegere , & opere adimplere . Laudabilia quæ in anteceſſoribus ſuis fuerunt , prudenter inquirere , & inuenta pro viribus obſeruare: & per eorum Socios laude dignos inſtrui in officio humiliter , & deuotè . Item ipſius eſt in Choro ſiniſtro ſtare , & quòd Officium Diuinum dicatur reuerenter , & deuotè , & ſecundùm modum Ordinis , tàm in Choro, quàm extra, diligen-

nes Fratrum fiant, & quæ fiunt, non fiant ſine cauſa valdè rationabili: cùm ex huiuſmodi mutationibus frequentèr inconuenientia multa oriantur. Item cauendum eſt ei, ne in ſuis agendis ſit ita fauorabilis maioribus Conuentibus,& perſonis contra minores (quibus magis eſt ſubueniendum) quòd inde ſcandalum apud eos, & turbatio ſubſequatur. Ordinandum eſt etiam ab eo, quòd Fratres qui tunc mittuntur de Conuentu ad Conuentum, certam, & bonam ſocietatem, & tempus ad viam habeant arripiendam, & conſumandam. Eo modo expedit tunc ordinare propter diſcurſus euitandos, quòd Conuentus qui carent Prioribus, habeant poteſtatem eligendi,prout ſibi viſum fuerit aliundè: & confirmare in domo, vel vicino Conuentu aliquo interdùm, & pronunciare, quòd ad eum nulli Fratres mittantur pro huiuſmodi, & ſimilibus, quæ per garziones, & litteras valeant expediri.

Cap. III. De Officio Prioris Conuentualis.

Circa ſeipſum.

OFFICIVM Prioris Conuentualis eſt diligenter notare ea, quæ de ſupradictis Officijs Magiſtri, & Prioris Prouincialis ſibi competunt, ſecundùm ſuum ſtatum; & ea adimplere. Item pro Religione primò, & pro ſtudio ſecundò, pluſquàm pro alijs quibuſcunque zelare. Item non tantùm extra domum morari, quòd ea quæ ſunt intus agenda negligat; nec tantum intus reſidere, quòd fructus quos poteſt extra facere, damnosè perdat. Item amore quietis, Fratrum, & Ordinis negotia non negligere, & rurſus propter nimiam occupationem circa curam ad alios, nimis à ſe exire. Item circa occupationes odioſas, & deuotionem hominum ad Ordinem ſuffocantes, (vt ſunt viſitationes, & correctiones poteſtatiuæ Monaſteriorum, receptiones arbitriorum, & ſimilia,) ſe de facili non implicare. Circa fructum verò animarum, qui fit per prædicationes, per charitatiuas admo-

admonitiones,per conſilia,per confeſſiones,per paces, & huiuſmodi quæ magis decent Ordinem, & ſpiritum magis ſapiunt,libenter intendere debet,ſpiritualibus quoque exercitijs intra clauſtrum, vt ſunt ſcholæ, collationes, ſermones, Officium diuinum,& huiuſmodi,libenter intereſſe. Circa coquinam verò,veſtiariam,vel hortum,vel ędificia,& huiuſmodi quotidianas anguſtias, & minoris valoris, quæ per alios Officiales exerceri ſolent,occupari raro. Item ipſius intereſt in abſentia Magiſtri, vel Prioris Prouincialis, vel de eorum mandato (ſi præſentes exiſtunt) recipere Nouitios. In magnis ſolemnitatibus facere officium, ſepelire Fratres, infirmis miniſtrare Sacramenta, & alia ſimilia, quæ ſupra dicta ſunt in officio Magiſtri. Non autem debet de facili vnquam deeſſe à Completorio. Cùm autem eſt in Choro, ſtare in dextra parte debet.

Circa Maiores.

ITEM ad ipſum pertinet, Magiſtrum, vel Priorem Prouincialem,Viſitatorem, & omnes Maiores ſuos cum debita reuerentia ſuſcipere, & tractare: ſtatum ſui Conuentus cùm quæſierint,vel expetierint, fideliter eis exponere, eorum mandata, & ordinationes, & Capitulorum Generalium, & Prouincialium deuotè ſuſcipere; memoriæ commendare, Fratribus frequenter exponere; & vt plenariè obſeruentur operam dare. Vtilitatem quoque Domus, & Fratrum ſuorum ſollicitè procurare, grauia ſi quæ ſibi imponuntur ab eis, ſine murmure portare, eos pro ſua abſolutione, vel alijs negotijs, non grauiter moleſtare: repulſam petitionum ſuarum patienter ſuſtinere, & cauſam quare hoc fiat ab eis rationabilem eſſe (licet neſciat) ſupponere; & in ſuis anguſtijs de multitudine negotiorum, & impotentia ſatisfaciendi omnibus, eis potiùs compati, quàm de repulſa huiuſmodi indignari. Pro eis quoque orare, & alios frequenter inducere ad hoc ipſum. Si quæ in eis corrigenda viderit, vel de aliquo quocunque tractare cum eis habuerit, cum digna humilitate loqui debet eiſdem.

Circa

Circa Conuentum.

ITem ipſius intereſt Conuentui in victu,& in veſtitu, & infirmitatibus, & alijs neceſſitatibus, prout poteſt, commoditatem procurare. In Refectorio, in communi minutione, & raſura, & vbique libenter eſſe cum Conuentu. Singularitates in cibo, vel extraordinarijs comeſtionibus, & huiuſmodi, cauere. In veſtium pretio ſequi communitatem, tàm in ſe, quàm in alijs. Singulares prouiſiones in neceſſarijs nulli concedere, ſed de communi omnia prouidere: nunquam apud ſe, vel alium, niſi communem cuſtodem, & non niſi pro libris pecuniam habere, ſuperfluitates in hoſpitio, & infirmitorio, & horum frequentationes præter neceſſarias, reſtringere; & in diſpenſationibus circa corporalia ſe non facilem exhibere. Ipſos quoque Fratres in ſpitualibus debet in Capitulo informare, ad omne bonum ſanctis exhortationibus animare, magis in dulcedine ſpiritus, quàm per potentiam pertractare. Curandum eſt ei multum de pace Conuentus conſeruanda prout fieri poteſt: nec facilè deuiandum eſt ei à concordia ipſius, vel voluntate, vel conſilio, vel petitione. Debet quoque ab ipſo aſſignatos habere Fratres, qui audiant computationem, & ſtatum Domus ſciant, e de quorum conſilio in ædificijs procedatur. Diſpenſationes verò in ieiunijs, in abſtinentijs cum toto Conuentu, nunquam ſunt faciendæ, etſi perſonis aliquibus ſit interdùm meritò indulgendum. Debita magna contrahere, vel emptiones, vel venditiones magnas, vel alia magna facere non debet, ſine conſenſu Conuentus, vel conſiliariorum: qui ex parte Conuentus ad hoc fuerint aſſignati, & quibus ſuper his fuerit commiſſa poteſtas. Cùm autem accedit ad Capitulum, vel aliàs longè; debet ſemper Vicarium relinquere, ſiue Suppriorem, ſiue alium vtilem, & idoneum pro Religione: & prout fieri poteſt acceptum communitati Fratrum. Debet autem ei poteſtatem taxare, & in ijs quæ videntur vtilia inſtruere diligenter. Item cùm egreditur è ciuitate, ſem-

ſemper Suppriori,vel pluribus,cauſam viæ quò vadat ſignificare,& interdum ipſi Conuentui,ſi maior ratio hoc requirit.

Circa Officiales.

ITem ad officium eius pertinet Officiales idoneos cum conſilio Fratrum diſcretorum,vel conſtituere, vel abſoluere: ipſos verò conſtitutos in ſuis officijs diligenter informare, & poteſtatem quam eos habere voluerit taxare; & ſi expediens viderit in ſcriptis eiſdem tradere:licentias quoque aliquas generales dare pro loquendo,vel de remanendo ab horis aliquibus,vel alijs quibusdam, quæ ad exequendum officia ſua neceſſaria reputantur. Non licet autem ei aliqua officia ad manum ſuam tenere, nec de ipſis ſe multum intromittere: ſed potiùs officialium negligentias corrigere, & in eis quæ facienda fuerint, ipſos frequenter ſollicitare, & inſtruere. Fratres verò ipſos perturbantes corripere, reprimere, & pacem eis Fratrum procurare. Cauere etiam ne occaſione officiorum,ea quæ ſunt Ordinis negligant officiales,aut omittant;niſi quantùm propter officium compellūtur, vel de licentia rationabiliter eis permiſſum fuerit, aut conceſſum.

Circa varietates Fratrum ſuorum.

ITem ipſius eſt cognoſcere tàm interius,quàm exterius varias conditiones,& complexiones,& diſpenſationes Fratrum ſuorum, & non eodem modo tractare omnes: & coaptare ſe (quantùm ratio,& Religio permittit) ſingulis, ſecundùm eorum diſpoſitionem;& abſque peccato debet aliorum infirmitates, & defectus tàm morum, quàm corporum portare. Aliorum proteruiam, & contumaciam humiliare, puſillanimes roborare, deſolatos, & triſtes conſolari, naturaliter impatientes ad horam ſuſtinere:vitioſos debet corrigere, de Societate Fratrum eijcere contagioſos, feruentiores plùs debito, refrenare: periculoſos ſollicitè cuſtodire, ipſoſque ſi contingat interdùm exire, aſſociare cautè:

iuue-

iuuenes de facili non exponere: maturos, & idoneos ad fructum faciendum, non permittere otio de facili torpere: inutiles ad fructum animarum, circa negotia, & officia domus occupare. Cùm autem tempus extiterit, quòd Fratres ad prædicandum, vel quærendum neceſſaria fuerint diſpergendi; eſt ei de hoc tractandum cum Fratribus ſenioribus, & diſcretis. Summoperè verò illi, qui apti ſunt ad magna, vel officia Prioratuum, vel Lectoratuum, dare opportunitatem ad proficiendum in ſtudio: & ad hoc etiam compellere ipſos cùm fuerint negligentes. Sic agendo in ſimilibus, & diſſimilibus, modò priuatè, modò publicè, modò durè, modò blandè, modò verbis, modò diſciplinis, modò pœnis, modò recreationibus, modò per ſe, modò per alios Fratres diſcretos agendo, modò licentias negando, modò concedendo dare debet ſingulorum, & Ordinis profectibus operam efficacem. In trahendis verò, & recipiendis Nouitijs, tantam debet in Deo habere fiduciam: quòd nunquàm propter onus domus, aut expenſas in veſtibus, ſi pauperes fuerint; repellat aliquos, qui ad Ordinẽ idonei reputantur. Nec rurſum debet ità eſſe facilis, quòd Ordo oneretur perſonis inutilibus, & veniat in contemptum. Nullum quoque debet licentiare ab Ordine, abſque Magiſtri, vel Prioris Provincialis licentia ſpeciali.

Circa Fratres aliorum Conuentuum.

ITEM Fratribus, & Conuentibus vicinis, debet ſe fauorabilem, ſi eo in aliquo indiguerint, exhibere: eis piè in eorum neceſſitatibus, in quibus poterit ſubuenire, bona aliqua procurare. Aduenientes Fratres charitatiuè ſuſcipere, & tractare: & ſecundùm quòd eorum ſtatus requirit plùs, vel minùs honorare. Quando verò de alijs Provincijs venerint lætiùs eos videre, & in prouiſione eorum, quibus indiguerint, vt ſunt ſotulares, naulum, vel veſtes interdùm, & huiusmodi; antequàm cogantur petere, præuenire, & ipſos commodiùs recreare. Cauendum eſt tamen ne curialitatis

cauſa ad hoſpites, Fratres ad hoc ſe extendant, vt in hoſpitio nimis ſine neceſſitate rationabili detineantur: vel quòd ibidem diſſolutiones fiant, vel quæ ſunt Religionis diſſipentur: quin potiùs ad Capitulum euocandi ſunt, & corrigendi charitatiuè, & ad ea ſervanda, quæ ſunt Ordinis inducendi; & ſi neceſſe fuerit, compellendi.

Circa Extraneos.

ITem laborandum eſt ipſi, ad amicos Ordinis conſervandos, & multiplicandos, & habendam gratiam Prælatorum, Magnatum, Sacerdotum, Cleri, & Nobilium: & ſi fieri poteſt, omnium aliorum. Proindè debet omnes affabiliter recipere, eos etiam in ſuis negotijs honeſtis libenter per Fratres, & per ſe iuuare, illorum aliquos magis interdùm viſitare, ad hoſpitalitatem aliquos magis familiares recipere, & inuitare: & Fratribus eis notis aliquas licentias ſuper hoc cùm expedierit dare. In hoc tamen cauendum eſt, ne ſuperfluitates aliquæ, quæ paupertatem noſtram non deceant, pro eis fiant: & ne ad tantam recipiantur familiaritatem, quòd infirma noſtra videntes minùs appretient, quod antè in reuerentia habebant. Prouidendum eſt ei cum diſcretione, qui inducantur in hoſpitium, & qui in refectorium, & quòd quando comedunt in hoſpitio pauci Fratres, aut interdùm nulli, cum eis comedant: cùm autem in refectorio, deputandi ſunt Fratres, qui eos aſſocient intrando, & exeundo, & eos collocent in ſuis locis. Hoc prouiſo, quòd in menſa Prioris non ponantur paſſim perſonæ minores, nec mutetur ordo deferendi ſcutellas, niſi pro magnis perſonis, ſicut ſunt Epiſcopi, Comites, & maiores his: & nihilominùs vltima ſcutella feratur tunc Priori, & pro huiusmodi perſonis, & non minoribus, in refectorio remaneat ad gratias. Alij verò in Eccleſiam ſequantur Fratres, vel alij Fratres ducant eos ad capitulum, vel ad locutorium: & ibi redditis gratijs, ducantur ad lotionem manuum in lauatorio. Maioribus verò, qui remanent in refectorio, mini-

niſtretur ibi aqua ad lotionem prædictam poſt gratias; & poſteà ſecundùm morem patriæ, tam hi, quàm alij prædicti ducendi ſunt ad hoſpitium, ad bibendum, vel ad capitulum ad loquendum: & quôcunque ducentur habenda ſunt cum eis verba ſancta, & ædificatoria. Inſtruendi ſunt quoque ab eo ſeruientes, & Fratres, ad quos ſupradicta pertinebunt, circa prædicta, & alia facienda: & prouidendum eſt, quòd tales ſeruitores tunc ponantur, qui omnia expeditè faciant, & decenter. Cauendum eſt autem ne in menſa Prioris collocentur niſi perſonæ dignæ reuerentiâ: nec etiam omnes huiusmodi immediatè iuxtà eum collocentur, niſi magna reuerentia hoc exquirat; quod etiam ſtrictiùs ſeruandum eſt circa Priorem Prouincialem, & Magiſtrum, cum in illa menſa fuerint. Non debet autem cedere Magiſter loco ſuo, qui eſt antè campanam, niſi pro Rege, vel Cardinali, vel Legato, vel Epiſcopo, vel Electo. Pro Abbatibus verò, & Maioribus, vt ſunt Cluniacenſes, Ciſtercienſes, & ſimiles; Archidiaconis, & Decanis, Magiſter poteſt aliquantulum cedere, ità quòd campana ſit inter vtrumque. Priores vero Provinciales, vel Conuentuales pro minoribus cauſis poſſunt cedere, primo, vel ſecundo modo; ità tamen, quòd non ſine rationabili, & decenti cauſa.

Circa fructum animarum.

ITem ad officium eius pertinet ſcire clarè, & plenè, & cùm neſcit diligenter certificari ab alijs, cuiusmodi poteſtatem habeat Ordo in confeſſionibus audiendis, in prædicationibus, in diſpenſationibus, & in abſolutionibus circa Fratres, & alijs multis. Scire etiam cuiusmodi poteſtatem habeat ipſe ab Epiſcopo ſuo, vel Epiſcopis vicinis, circa confeſſiones, & abſolutiones tam pro ſe, quàm pro alijs Fratribus: & quid in huiusmodi poteſt committere Fratribus, & quid non. Et cauere debet ne vltrà poteſtatem, quæ habetur, fiat aliquid à quocumque. Procurandum etiam eſt ipſi, quid, & quantum, & quibus expediat in huiusmodi

committere Fratribus. Ipſos verò, qui novi ſunt Sacerdotes, vel etiam antiqui minùs inſtructi circa iſta, inſtrui diligenter, ne circa ſalutem animarum oberrent. Et licet quantùm rationabiliter fieri poteſt ſit ei zelandum pro animarũ ſalute, tamen magis expedit pro Ordine, & Fratribus: quòd minor potiùs fiat fructus, quàm cum fructu multo fiant Fratres occaſio periculi, vel ſcandali; dùm minùs idonei laxantur indiſcretè ad prædicandum, ad conſilia danda, & ad confeſſiones audiendas, & ſimilia.

Circa temporalia.

IN procurandis quoque temporalibus, ſiue per ſe, ſiuè per Fratres, cauendum eſt ei quantùm fieri poteſt, ne grauentur homines notabiliter, & ne fiant quæſtus inhoneſti. Cogitandum quoque eſt ei, quòd huiusmodi ſic acquiſita, cum timore Dei, & parcitate congrua expendantur: ne propter negligentiam cuſtodiendi depereant, vel prodigè conſumantur. In ædificijs verò nulla curioſitas, ſed ſola Fratrum commoditas eſt attendenda qualiscumque, & Religionis opportunitas eſt ei quærenda. Et quia Fratres laici propter Fratrum, & Religionis ſeruitia corporalia conceſſi ſunt in Ordine, non ſunt recipiendi, nec procurandi, niſi quibus neceſſariò indigent Fratres. Et attendendum eſt ei, quòd qui erunt in domo, omnes vtiliter occupentur.

Circa familiam.

FAMILIA quoque nonniſi neceſſaria, & de cuius honeſtate, & fidelitate firma præſumptio habeatur, nullatenus eſt habenda. Circa quam prouidendum eſt etiam, vt ipſi habeant Fratrem inſtructorem, & correctorem, vt per eius diligentiam apud Fratres proficiant in his, quæ pertinent ad ſalutem animarum ſuarum. Prouideatur autem, quòd non ſit notabilis in laſciuia, vel ætate, vel pulchritudine, vel ornatu. Cùm autem recipiuntur, fiat eis

pro-

proteſtatio , quòd Fratres nolunt eis teneri in aliquo , quin Fratres poſſint eos quandocumque voluerint , etiam ſine mercede licentiare , vel expellere : ſi ſibi à mortalibus peccatis non cauerent , vel bona domus diſtraherent , quamdiù eſſent cum eis . Prouidendum eſt tamen ipſi , quòd illi , qui laudabiliter Fratribus ſeruiunt , non fraudentur iuſtâ retributione: etiamſi Fratres ex pacto eis non teneantur;& quando incurrent infirmitates , vel impotentiam in ſeruitio Fratrum , non expellantur, ſed charitatiuè cum illis agatur.

Cap. IV. De Officio Supprioris.

Circa Priores , & Maiores.

Officium Supprioris eſt , cùm inſtitutus fuit quærere diligenter à Priore , & retinere memoriter , cuiuſmodi poteſtatem vult eum habere : ſiue in præſentia , ſiue in abſentia ſua,& non vltrà ſe extendere. Aliquando etiam eadem, quæ dicta ſunt de officio Prioris inſpicere , & notare quid ſibi conuenire poſſit , ſiue ratione officij Supprioratus , ſiue ratione Vicariæ , cùm Vicarius Prioris relinquitur , & illa cùm illis, quæ Conſtitutiones ſibi concedunt facere ſollicitè. Item ipſius eſt conſeruare memoriter mandata , & ordinationes Prioris Conuentualis, Viſitatoris , Prioris Prouincialis, Capitulorum Generalium,& Prouincialium: & dare operam, quòd à Fratribus plenariè compleantur. Item ipſius eſt Priorem fideliter adiuuare : queruloſorum , & turbantium alios , non ſe receptorem exhibere : & de his , quorum curam ei iniunxit Prior , vt hoſpitum,vel infirmorum , & huiuſmodi , ſollicitè ſeruare , vel curare. Ad ipſum etiam pertinet pacem Prioris erga Conuentum, quantùm poteſt, procurare: & in factis eius, quæ turbant aliquos,quantùm conſcientia permittit, ipſum apud alios excuſare : pro his quoque,quæ vtilia ſunt Conuentui, ſiue corporalia, ſiue ſpiritualia , apud ipſum intercedere ; & grauamina ſi quæ facit, ei-

 dem

dem ipſi charitatiuè oſtendere, & quandocumque occurrerit occaſio inter Priorem, & Conuentum, fidelis mediator eſſe. Ideò enim Supprior eſt, & ſuper alios, vt ſit mediator eorum. Ipſi etiam Priori debet maiora quando emergunt reſeruare, & quæ corrigere non valet ei denunciare, & de his, quæ agenda ſunt, vel corrigenda frequenter cum eo tractare. Item notabilia, quæ emerſerint in abſentia Prioris, debet eidem cùm venerit referre, licet fuerint correcta; & circa ea, quæ fuerint facienda ab ipſo, cùm fuerit oblitus, vel negligens, aut occupatus alijs, ipſum debet ſollicitare. Item ipſius intereſt ſpecialiter Viſitatori, & Prouinciali ſtatum Domus, & Fratrum, & Prioris enarrare fideliter: & ſuper his ſcribere Priori, vel Capitulo Prouinciali, vel Generali interdùm, cùm maior neceſſitas hoc requirit.

Circa Conuentum.

ITEM ipſius officium eſt de Conuentu magnam, & ſpecialem curam habere, & quaſi continuè cum ipſo eſſe. Cùm autem propter proceſſionem, vel funus, vel alios caſus emergentes fuerit conuocandus Conuentus, debet de conuocando ipſo, & de ducendo, & reducendo diligentem curam habere. Prouidere etiam debet, quòd non nimis citò, vel nimis tardè, ſed debito modo ſurgat; quòd ſigna, quæ ipſum conuocant, debito modo fiant; quòd nunquàm inutiliter moretur aliquid expectando; quòd horâ debitâ comedat, & intret dormitorium; quòd nunquam ſine rationabili cauſa extraordinariè congregetur, & omnia fiant decenter, & ornatè. Cùm autem in abſentia Prioris tractatur de Priore in Conuentu, vel de aliquo; ſiue tempore quo tractatur de mittendo ad Capitulum, ſiue alio; debet ipſum regere, & inordinationes, & inſolentias, ſi quæ emerſerint, cohibere. Si autem aliqua ordinantur, quæ Priorem, & alios, qui non adſunt non expediat ſcire, poteſt imponere, quòd illud non reueletur. Hebdomadam etiam ſuam, vbi non eſt multitudo Fratrum nimia, debet in Conuentu, ſuo

tem-

tempore facere, & in Conuentu vbique in ſiniſtro Choro, primum locum habere: & in abſentia maiorum ſigna facere in Choro, & in fine Horarum, *Fidelium* dicere; & in abſentia Prioris, quæ dicta ſunt ſupra de Priore, ſupplere pro eo. Item debet habere curam, quòd ſigillum Conuentus cuſtodiatur: & quod nihil ſigilletur cum illo, niſi negotia Conuentus.

Circa Religionem.

ITem ad ipſum pertinet, quòd Religio in Domo plenè ſeruetur, & diſtrictè. Et ideò curare debet, & apud Priorem laborare, quòd habeantur in Domo benè correcta, & benè legibilia, Regula, Conſtitutiones, literæ Magiſtri, Acta Capitulorum, & præcipuè admonitiones: & quòd totum officium Eccleſiæ diligenter ſeruetur. Vt autem per obliuionem non negligantur, debet ordinare communicato conſilio Prioris, ſi præſens fuerit, quòd interdùm cùm plures Fratres interſunt, legantur Conſtitu tiones, & litteræ prædictæ: aliæque Rubricæ de cfficijs, quorum notitia frequentiùs indigent Fratres. Debet etiam laborare, quòd habeantur in domo, vitæ Patrum, & liber Collationnm, & huiuſmodi libri, ex quorum lectione proficiunt Fratres in Religione; & præcipuè iuuenes ſollicitare, quòd in huiuſmodi partem ſtudij ponant: & ordinare, quòd in Refectorio in ſerò legantur. Item ipſius eſt aduertere defectus, & offenſas, quas faciunt Fratres in quocunque officio in Conuentu, vel qui aliquid de Religione omittunt, vel in aliquo reprehenſibiliter gerunt ſe: & ipſos quandoque extra Capitulum, quandoque in Capitulo accuſare, & corrigere. Item ſi dubietas de aliquo pertinente ad officium, vel Religionem inter Fratres oriatur, certitudinem debet habere à maioribus: & quod diffinitum fuerit, facere obſeruare. Manifeſtos quoque errores, & inordinatos, qui fiunt publicè in Conuentu ſtatim corrigere, maximè in abſentia maiorum.

Circa Vacationem Prioratus.

ITem ipſius intereſt, vacante Prioratu, ad tractandum de Priore creando conuocare Conuentum, & cum conſilio Fratrum diem ad electionem Prioris aſſignare: abſentes vocandos vocare, ac dare operam, quòd bonus Prior eligatur. Ad Priorem Prouincialem mittere gartiones pro huiuſmodi negotio, vel alios, cùm neceſſe fuerit, & à miſſione Fratrum quantùm commodè fieri poteſt, abſtinere. Item ad eum pertinet apponere curam, quòd Prior citò habeatur, & interim Conuentum in bono ſtatu cuſtodiat: quòd pauca immutet, quòd nihil magnum interim attentet, niſi fortè magna neceſſitas, vel euidens vtilitas hoc expoſcat; & conſilium magnum concurrat. Debet quoque Priorem cùm aliundè venerit, vel ſtatum Domus, vel Fratrum ignoraverit, ſollicitè in huiuſmodi inſtruere, prout viderit expedire: ipſique prout poterit, ſolatio eſſe, onera ipſius, circa primordia maximè, fideliter ferendo.

Cap. V. De Officio Magiſtri Nouitiorum.

Circa ſeipſum.

OFficivm Magiſtri Nouitiorum eſt in primis inquirere à Priore, quam poteſtatem velit eum habere ſuper Nouitios in confeſſione, & dandis licentijs de loquendo, & huiuſmodi: & in prouidendo eis in neceſſitatibus, quoad veſtes, quoad ieiunia, & alijs huiuſmodi. Item quas licentias Generales vult ei dare ratione officij quoad perſonam ſuam, ſiue de loquendo cum omnibus, ſiue cum ſolis Nouitijs: vel de intrando officinas, vel de remanendo ab horis interdùm; & cauere ne licentias petat, vel recipiat, niſi quas rationabiliter reputat ſibi neceſſarias propter officium ſuum, & quòd ipſis ad aliud non abutatur. Item diligentiam magnam

gnam apponere debet circa Nouitios, ſciens quòd tota ſpes eorum Religionis, dependet ex informatione eorum primitiua. Se quoque eis itâ amabilem debet reddere, quòd ſit eis ex hoc occaſio libentiùs in Ordine remanendi. Item reſpicienda ſunt ab eo diligenter ea, quæ habentur in Conſtitutionibus ad eum ſpectantia, & complenda.

Circa ingreſſum Nouitiorum.

ITem cùm aliquis debet ingredi, ducendus eſt ab eo in aliquem locum extrà capitulum idoneum antequàm intret capitulum; & ibidem debet dicere aliqua verba ei conſolatoria, & inquirere de his, quæ in capitulo publicè ſunt inquirenda. Et ſi inuenerit in eo aliquid de impedimentis, debet hoc notificare illi, qui habet eum recipere, antequàm vlterius procedatur: & fiat tunc, quod ei videbitur faciendum. Si verò nihil talium inuenerit, nihilominùs debet ei dicere, quòd hæc inquirentur ab eo in capitulo, & quomodò debeat reſpondere. Item ibidem debet eum inſtruere, quomodò ſit venia facienda in capitulo, deindè in choro; & ſi viderit expedire ei, ipſe Magiſter faciat, vel ab alio Fratre faciat fieri coram illo, vt meliùs ſic addiſcat. Item debet eum inſtruere quid debeat facere, vel reſpondere in capitulo, ad ea, quæ dicentur ei, ſecundùm quod ſcriptum eſt in Conſtitutionibus: & quid poſtmodùm ſit ei faciendum in choro cùm illuc ducetur. Item debet eum docere quomodò in capitulo remouebit veſtes ſeculares vſque ad tunicam, & prouidere, quòd omnia pertinentia ad veſtes ſint parata in capitulo, antequã eum inducat. Poſtea debet eum introducere, & vſque ad locum veniæ ducere, & ibidem propè eum ſtare: & dirigere, ſi neceſſe fuerit in agendis, & iuuare ad ipſum veſtiendum. Et egrediente Conuentu ipſum ducere in fine, vſque ad locum veniæ antè Altare, & ibidem interim propè eum ſtare, quouſque finitis Orationibus fuerit erigendus ab ipſo. Quo erecto ducendus eſt ab ipſo, extracto aliquantulum caputio ad receptorem, & aquâ benedictâ aſperſus, ad oſculum recipien-

piendus, & ab omnibus Fratribus, per choros diſcurrendo: & primò per dextrum, deindè per ſiniſtrum, ipſo Magiſtro eum ſemper ſociante,& in omnibus eum dirigente. Deindè ad locum tonſionum immediatè eſt ducendus ab ipſo: prouiſo primò, quòd in hoc nullus ſit defectus. Factâ autem tonſurâ, & raſurâ, poſtmodùm citò horâ competenti ducendus eſt ad locum,in quo deponat omnes veſtes ſeculares, & ſotulares;vt ſolùm ea,quæ ſunt Religionis,deindè habeat. In remotione ſecularium veſtium,& induitione regularium, curialiter eſt inſtruendus.

Circa Profeſſionem.

POrrò vt ſciatur quando ſit completus annus probationis, ſcribenda eſt ab ipſo dies receptionis: & appropinquante termino anni, animandus eſt ab ipſo ad profitendum, ſi viderit eum vtilem pro Ordine, aliter non. Et cùm petierit recipi ad profeſſionem, antè diem profeſſionis petitionem eius in capitulo proponere debet, & de eo cùm requiſitus fuerit, ſiue prò eo, ſiue contra eum, fidele teſtimonium perhibere: ità tamen quòd per teſtimonium,vel conſilium ſuum nulla mala ſuſpicio poſſit in cordibus Fratrum de ipſo generari: de aliquibus illorum malorum,ſi quæ ſunt;quæ ipſe per confeſſionem nouit,& aliter,& ab alijs neſciuntur. Sanè cùm recipiendus fuerit Nouitius ad profeſſionem, aſſignanda eſt dies profeſſionis,& antè illam inſtruere eum in omnibus,quæ ei tunc fuerint agenda: videlicet qualiter venia ſit facienda, & ad verbum dicentis: *Quid petis?* reſpondendum eſt: *Miſericordiam Dei,& veſtram.* Et cùm erectus fuerit,& propoſitum ei fuerit de voluntate profitendi, quid reſpondendum? quomodò verba profeſſionis ſunt ei cordetenus retinéda,& quomodò flexis genibus inter manus recipientis ſunt dicenda:& quomodò antequàm dicat illa,ſi vult petat quòd mutet ei in profeſſione alia vota, ſi quæ alia habeat. Deindè quomodò ſolus ille, qui recipit ad profeſſionem, poſt illum receptum, recipit eum ad oſculum pacis. Ad ipſum etiam pertinet prouidere,

uidere, quòd aqua benedicta, & liber, in quo eſt oratio benedictionis veſtium, ſint in promptu, & benedicendam veſtem offerre benedicenti: & deindè profeſſo tradere (quòd non ſolet fieri niſi de ſcapulari) poſtmodùm autem debet mittere profeſſum ad locum ſuum. Si autem viderit expedire, debet ſuggerere Priori, quòd adhùc ad maiorem humilitatem, & informationem, ſit cum alijs Nouitijs in capitulo eorum, & ſub cura ſua ad tempus: ſecundùm quod vtilitas illius, & Ordinis requirit.

Circa repulſam.

ITEM ipſius intereſt, cùm aliquis minùs benè ſe habet in probatione, circa tempus profeſſionis conſulere, quòd adhùc ſtet in probatione, niſi omninò ſit certum, quòd nullatenùs expediat, quòd recipiatur: & hoc ad videndum ſi melius ſe habebit; cum proteſtatione tamen, quòd adhùc tanquam Nouitius, & ſolùm ad probationem retinetur. Si ergo benè ſe poſteà habuerit, debet ipſi poſtmodùm adiutorium præſtare, quòd ad profeſſionem recipiatur. Si autem non fuerit ſpes in proceſſu temporis, quòd benè ſe habeat, procurandum eſt ei tam apud Nouitium, quàm apud Fratres, quòd recedat: & dandum eſt ei conſilium, & auxilium, quòd in aliqua Religione ſibi magis competenti ponatur. Non autem debet eſſe facilis ad repellendum, niſi magnæ cauſæ concurrant: & Fratribus minùs rationabiliter motis ad repellendum eum, prout meliùs poteſt, bono modo contrarium perſuadere, & pro Nouitio ſtare. Nunquàm autem repellendus videtur inuitus Nouitius pro illiteratura, vel impotentia aliqua, vel deformitate corporali, & huiuſmodi defectibus, qui ab initio noti fuerunt Fratribus: nec propter infirmitatem ſuperuenientem, niſi à principio receptionis facta fuiſſet proteſtatio expreſſa; quòd pro huiuſmodi caſibus, vel pro ſola voluntate, poſſent eum Fratres repellere ſi vellent. Cùm autem recedere debebit, prouidendum eſt ſollicitè ipſi Magiſtro, quòd tam vrbanè, & cautè, & occultè, & cum omnibus bonis ſuis, quæ portare voluerit recedat; quòd alijs

non

non ſit ſcandalum, nec ipſe ſcandalizatus recedat, ſed potiùs quantùm fieri poterit ædificatus, & cum amore Ordinis, & Fratrum.

Circa Scholam, & Capitulum.

ITem ad eum pertinet laborare, quòd aliquis locus ſequeſtratus, & remotus ab acceſſu ſecularium,& idoneus habeatur, qui ſit quaſi ſchola Nouitiorum: ad quem ducendi ſunt,cùm ipſe,vel alius Frater habuerit loqui cum eis de eorum neceſſitatibus, & de quocumque alio. In hoc loco inſtruendi ſunt in cantu, & legendo quæ neſciunt, addiſcere poſſunt.In hoc repetendum eſt ab eis quidquid habent legere, vel cantare in Conuentu: & auſcultandum,& reddendum cordetenus illud,quod de Pſalterio,& diuino Officio cordetenus ſcire oportet; videlicet Officium Mortuorum, & de Beata Virgine, Pſalmi de Horis diurnis, & Veſperarum per ferias. In hoc faciendæ ſunt eis admonitiones interdùm,vel collationes, vel collocutiones ædificatoriæ ab ipſo, vel Fratribus ad hæc gratioſis: ipſo procurante familiares collocutiones, & conſolationes. Cauendum tamen eſt ei, ne Fratres quicumque adiungant ſe eis ſua voluntate, niſi de ſua licentia, & quibus viderit expedire, In hoc etiam loco docendi ſunt de Regula, de Conſtitutionibus, de Officio, & alijs, quæ in docendo locutionem requirunt. In hoc etiam loco (ſi alius aptior non habetur) tenendum eſt eis capitulum: in quo cauendum eſt, quod Nouitius per multos dies non accuſet ſe, nec accuſetur, quouſque multoties viderit quomodò alij ſe accuſant, vel accuſantur: nec moleſtandi ſunt in aliquo pro culpis, quas in primis incurrunt. Si verò non fuerit niſi vnus Novitius, vel duo, mittendi ſunt aliqui de iuuenibus profeſſis ad capitulum eorum, qui ſe accuſando multis diebus, exemplo ſuo eos doceant, quomodò ſunt huiusmodi facienda. Cauendum eſt autem ipſi Magiſtro ne in capitulo eorum aliquid fiat, quòd alicui verecundiam inducat: & quòd modus capituli

tuli ſcriptus in Conſtitutionibus benè ſeruetur; quòd magis informationi eorum intendat, quàm punitioni culparum. Sunt etiam inſtruendi, quòd ad locum capituli ſui conueniant, cùm in capitulo Fratrum dicitur: *Exeant Nouitij*, ſi tunc debet eis capitulum teneri, vel alio tempore cùm teneri debet: & quomodò finito capitulo recipiant diſciplinas, qui recipere debent. Et poſteâ, vel alio certo tempore, & loco aſſignato ab eo, loqui de confeſſione. Cùm autem tanta fuerit multitudo Nouitiorum, quòd Magiſter non poteſt plenè ſufficere omnibus, poteſt aliquibus magis nouis, aliquos magis inſtructos aſſignare: qui circa eos curam habeant de aliquibus, prout eis videbitur expedire. Non tamen debet ità alijs imponere onus, quin ipſe nihilominus ſit frequenter cum eis, & eis quantum poterit intendat.

Circa neceſſitates.

ITEM ipſis Nouitijs ſemper piè compatiens debet cogitare, quod competenter ſecundùm quod Ordo, & facultates permittunt, habeant neceſſitates in victu, in veſtitu, in lecto, in infirmitatibus, & in huiusmodi: & diſpenſare quandoque cùm neceſſitas fuerit in vigilijs, & facilè in ieiunijs Ordinis. Cauere etiam debet ne ſingularitatibus aliquibus in abſtinentijs, vel vigilijs, vel alijs afflictionibus indiſcretis, conterant corpus ſuum. Porrò circa paupertatem, & neceſſitates, quas interdùm ſecundùm Ordinem oportet ſuſtinere, ſic debet eos animare, & ab omni ſuperflua recreatione retrahere, vt à principio quantùm fieri poteſt aſperis aſſueti ſemper Ordinem tolerabilius ferant: & declinare, prout commodè poteſt, vt causâ recreationis ad commune hoſpitium, vel minutionem, vel infirmitorium (vbi interdùm fiunt diſſolutiones maiores) ſed aliò ducantur. Et cùm oportebit ducere illuc, habeatur cura ab ipſo, vel ab alio, quòd tardè veniant, & citò recedant; & Fratres cauti reddantur, quòd coram eis diſſolutiones non fiant. Ipſos

quoque debet Nouitios confortare, quòd in quibuscumque aliquo indiguerint, ad eum ſicut ad matrem recurrant. Et debet eos docere, vbi ſit lectus, vel cella ſua; vt ſi die, vel nocte ipſo indiguerint, ſciant, vbi poterunt eum inuenire, & illuc ad eum recurrant. Debet etiam & docere eos, quomodò in neceſſitate in loco ſilentij per vnam dictionem, vel imperfectè loqui poſſunt: & quomodò in huiusmodi locis digito ori ſuperpoſito ſciant petere licentiam loquendi.

Quo ad membra ſua.

ITem ipſius officium eſt informare diligenter, & ſollicitè Nouitios circa hominem exteriorem, & interiorē. Circa exteriorem, quo ad membra ſua, vt manibus caueant ab omni tactu indecenti, & ab iniurioſo: pedibus à vagis, & incertis diſcurſibus, & ne intrent loca prohibita. Cùm ſederint ne coxas nimis diſiunctas teneant, vel vnam tibiam ſuper aliam ponant; cum maturitate incedant, nec ſe moueant de facili ad eundum ſine cauſa præmeditata. Cùm autem ſteterint, non ſicut arundo mobilis, ſed potiùs appareant ſicut fixi ſuper gradum ſuum. Oculis quoque caueant ab intuitu rei, quam non licet concupiſcere, à vagatione, ab hauſtu vanitatis, & aſpectu turpi, & curioſo. Linguam aſſueſcant refrenare, licet inuitam, & libentiùs audiant quàm loquantur. Cùm autem loquendum fuerit, pauca ſint verba, & priùs ad limam quàm ad linguā veniant. Omnibus autem cum reuerentia loquantur: per pluralem dicendo potiùs *vos*, quàm per ſingularem *tu*: nunquàm de Fratre, vel Fratribus loquendo vocent eum ſine additione huius nominis *Frater*, nec nomen nouum imponant Fratri, vel impoſitum recitent vllo modo, nec aliquid cum iuramento quantumcumque leui, more ſecularium proferant. Cùm autem maioribus loquuntur, ſemper caputium extrahant: vultum non triſtem habeant, ſed iucundum moderatè. Os ad cachinnos, vel ad riſus diſſolutos pronum non habeant, licet ad riſus mediocres ipſum interdùm aperiri ſit tolerabile. Ceruicem, & collum

lum erectum nō habeant,ſed potiùs mediocriter inclinatum. Iram, vel impatientiam in vultu, vel actu aliquo non oſtendant. Supercilia non erecta, ſed potiùs depreſſa habeant. Aures, non ad rumores ſeculares, & otioſa, ſed ad ea, quæ Dei ſunt, & ſalutaria, faciles, & veloces habeant. Nares ad fœtores aliquos ſi occurrant, non ſicut delicati cum ſcandalo intuentium nimis notabiliter obturent; ſed pro odoribus, in quibus malè delectati fuerant in ſeculo, iſta in pœnitentia patienter ferant. Quòd in faciendo venias non proſternant ſe ſuper ventrem, ſed ſuper latus,& in longum, tibiam vnam ſuper aliam tibiam tenendo. In proſtrationibus verò ſuper cubitos ſe appodient iunctis manibus ſtando. In inclinationibus verò vſque circa genua caput deponant. In genuflexionibus, ſtent ſuper genua capite elevato.

Quo ad Veſtes.

ITem quo ad veſtes informandi ſunt, vt eas diligenter ſecundùm modum Religioſum, non laſciuum ſibi coaptent, in omni loco,& tempore: prouidentes, quòd inferiores tunicæ non appareant vltrà ſuperiorem, & quòd tunicæ non nimis ſint ſuccinctæ, aut breuiatæ notabiliter; & maximè cùm tranſeunt per villas. Quòd cappa, vel caputium non ſint vltrà formam Conſtitutionum longa: in Conuentu, & in quocunque loco, caputium non nimis ſuper oculos habeant: quòd ad cameras è contrario vadant, & ſtent capite cooperto. Quòd in cameris ſedendo veſtes circa ſe non nimis eleuent, ſed potiùs ſe ipſos honeſtè cooperiant. Quòd in diſcalceando, & calceando ſe ſotularibus, aut caligis, tibias non nimis eleuent. Quòd vbicunque ſedeant, caveant ne veſtes eleuentur. Quòd cùm tunicas deponunt, retento caputio per aperturam tunicam ſuperiorem, vel inferiorem ſi voluerint deponat. Et quòd cùm intrant lectum, aut ſurgunt, vel ad miniſtrandum in Altari ſe parant, nunquam, ſine caputio in capite appareant. Quòd in Conuentuali loco diſcalceati, vel in caligis, vel ſoccis, ſine ſotularibus nunquam

quam vadant. Quòd ſedendo, vel inclinando, cappam ſuper genua complicent, vel caputium, cùm fuerint ſine cappa. Quòd in loco Conuentuali, nunquam deferant ad modum mantelli cappam. Quòd in raſura, & lotione capitis, caputium inuerſatum retineant, & in lotione pedum nunqnam vltrà genua ſe diſcooperiant. Quòd ad primam tunicam cingulum, & cordam pro bracali habeant. Quòd ad diſciplinas ſe parando, cincti corrigia retenta, & cappa, & caputio, vel caputio ſolo pro tempore, ſuperiores partes tunicarum cadere primò permittant, & poſtea cappam, vel caputium ſuper caput replicent. Quòd cappellum nunquam ſine neceſſitate ferre aſſueſcant, & quando ferunt vile ſit: & quòd nunquam in loco Conuentuali extra caputium appareant. Quòd prouideant ne pelliceum per collum, vel aliàs appareat vnquam. Quòd ad extraneos cum bottis magnis nunquam vadant, & de die ſine neceſſitate nunquam ferant: quòd cùm iacent, caputium, vel in capite retineant, vel de ipſo caput cooperiant, & quòd ſic ſemper ſe cooperiant, quòd aliquid indecens in eis videri nunquam contingat. Quòd lectum poſtquam ſurrexerint decenter cooperiant, & quòd ſubtùs, vel circa, nihil appareat, quòd videri, vel non deceat, vel non expediat. Quòd lectiſternia, & veſtes mundè cuſtodiant; & non ſub lecto, ſed in loco honeſto alio replicata reponant, & interdùm excutiant. & tempore ſuo ad lauandum tradant, & de modo excutiendi doceantur. Quòd cùm ſeruiunt in Refectorio, vel Hoſpitio, cappam deponant. Cùm autem in lauandis pedibus, vel capitibus occupantur. honeſtè ſe ſuccingant, caputij prima parte cum corrigia ligata. Quòd ad lectum, vel cellam alterius, ſine cauſa valdè neceſſaria non accedant. Quòd veſtes, vel ſotulares (cùm alij indigent) habitâ licentiâ libenter concedant. Quòd abiectas, & humiles veſtes cariùs complectantur. Quòd quando nouæ dantur, veteres ſemper reddant, & quæ ſunt vltrà numerum in Conſtitutionibus expreſſum.

Circa

Circa loca, & primò de Choro.

ITem ad officium eius pertinet inſtruere eos, circa loca quæ eis licet intrare ſine licentia, quæ non; & quando fiunt ſigna, ad quæ loca debent conuenire ſecundùm varietatem ſignorum; ſiue ad Eccleſiam, ſiue ad Capitulum, ſiue ad ſcholam, ſiue ad Refectorium, ſiue ad collationem, ſiue ad repetitionem officij, ſiue ad infirmitorium cùm infirmi fuerint, & huiuſmodi. Item quòd nunquàm ſe ingerant inter Fratres colloquentes, niſi vocati fuerint, aut adducti. Quod in omni loco vbi Conuentus fuerit congregatus, religioſiùs, & maturiùs ſe gerant: & in Choro præ cæteris, præcipuè quando miniſtrant ibi in aliquo officio, vel quando fiunt admonitiones, adorationes ſolemnes, vt in die Paraſceue ad adorationem Crucis, vel oblationem, vt in feſto Purificationis cùm cærei offeruntur, & huiuſmodi, & maximè verò tempore communionis; circa quæ, & ſimilia inſtruendi ſunt, quomodò ſe habeant ſecundùm formam traditam in Ordinario, cuius Rubricæ ad hæc pertinentes ſuis temporibus ſunt eis exponendæ, & addenda, quæ in illis minùs plenè continentur: ſicut eſt, quòd mappam cum duabus manibus vrbanè ſub mento applicent, quòd recepta hoſtia terram non oſculentur, ſed ſolùm aliquantulùm caput inclinent, & recedant ad locum, vbi flexis genibus hoſtiam conſumant; quâ conſumptâ ad calicem cum reuerentia accedant, & alia ad huiuſmodi pertinentia ordinatè faciant, & honeſtè. Docendi ſunt etiam, quos libros, & quibus horis ad Chorum deferant, & vt finitis horis reponant eoſdem decenter: & quomodò de nocte candelas pro abſconſis accendant tempeſtiuè, & ad libros ipſas teneant; cauentes, vt poterunt, ne lumine lædant oculos aliorum, & cum alijs diligenter cantent, & pſallant.

Circa Refectorium.

ITem inſtruendi ſunt circa Refectorium, quomodò lauandæ ſunt manus: ad quod cùm primò debent venire, veſtes replicent, ne eas deturpent, & vbi lotis manibus ſedeant. Quomodò intrantes Refectorium, ante imaginem quæ eſt ante menſam Prioris aliquantulùm inclinent. Quòd in prandio, vel cœna ordinatè intrent, & ſedeant, & exeant, ſua loca tenentes. In collatione verò non exigitur iſtud. Quòd collocantes ſe ad ſedendum, non nimis vnum ſuper alium ſe comprimant: ſed tantum ſit ſpatium, quòd competenter in illo valeant excreare. Quòd ſe collocent ante præparatam aliquam portionem. Quòd non nimis citò poſtquam ſederint ad modum ſecularium comedere incipiant, ſed cum maturitate; mappâ explicatâ, & pane inciſo. Quòd panem, vel aliam pictantiam ſuperfluè non ſcindant, vel in fruſtra comminuant, ſed ſolùm quantum comedent. Quòd paraturas panis notabiles non faciant. Quòd vinum (niſi temperatum fuerit) temperare aſſueſcant. Quòd à deturpatione manicarum, & cappæ, vel mappæ nimia, caueant. Quòd pro modica effuſione vini, vel aquæ, vel alijs huiuſmodi minimis, in fine veniam facere non opportet. Quod ſingularitates in comeſtione non faciant: ſed comedant, quod apponitur cum gratiarum actione; & ſi aliquod genus ciborum non conſueuerint comedere, aſſueſcant; vt poſſint inconſueta comedere. Quòd ſcutellas, quando comederint quod placebit, ponant in loco apto miniſtris ad tollendum. Quòd oculos vagos ad reſpiciendum quid alij faciant, non habeant. Quòd circa finem menſæ aduertant quando alij finiunt comeſtionem, ita vt eos in protrahendo comeſtionem expectare non faciant. Quòd cum alij replicare mappas cœperint, & ipſi replicent decenter: ſemper reliquias, & panem remouendum anteponant, vel ſeruientibus diſcurrentibus ad tollendum, in caniſtro eorum proijciant decenter. Quòd etiam prædicta, & alia huiuſmodi, quæ ad hone-

honeſtatem pertinent, ſeruent etiam alibi vbicunque eos comedere contingat, & magis quando ſeculares contigerit intereſſe. Quòd (niſi fortè aliquando data fuerit licentia loquendi ab aliquo, qui hoc poſſit,) nihilominus ſeruent ſilentium, aut valdè parum loquantur.

Circa Locutorium.

ITEM inſtruendi ſunt, quòd ad locutionem, vel ad locum alium loquendi, facilè non vadant, niſi vocati fuerint: vel ex aliqua cauſa rationabili, & præmeditata. Tolerabile eſt autem, vt interdùm vadant illuc ad horam, propter tollendum faſtidium, vel aliquam recreationem habendam, ſed cum licentia, & ſpeciali ad hoc Socio deputato; qui ad recreationem honeſtam eis faciendam idoneus reputetur. Verùm in huiuſmodi locis non eſt loquendum de facili, niſi ſedendo, & ſine clamore: & nunquam eſt coram Nouitijs diſputandum, vel contentiosè loquendum; ſed de aliquo vtili quærendum, vel conferendum. Si autem ad ſeculares vocati fuerint, nunquam ſine licentia ſpeciali, & Socio ad hoc deputato, eſt ad eos eundum. Cùm autem ſunt cum eis, debent dare operam, vt eos ædificent, religiosè, & maturè ſe habendo: vultus hilaritatem prætendendo, de rumoribus non curando, verba ſalutaria inſerendo, eos ſi peruerſi fuerint reprehendendo, & mala quæ fecerint deteſtando, & eis de religione, vel pœnitentia potiùs perſuadendo, & periculum ſtatus ſecularis oſtendendo. Non autem eſt immorandum cum eis in quacunque locutione, ſed inuenta curialiter aliqua occaſione recedendum eſt feſtinè. Item docendi ſunt quòd ſemper libentiùs morentur in clauſtro cum Fratribus, quàm extra cum ſecularibus. Item quòd libentiùs in clauſtro morentur in loco ſilentij, vt ſunt cella, oratorium, & huiuſmodi, quàm frequentent locutoria. Item quòd libentiùs interſint in locis omnibus cum Conuentu, quàm extra in locis alijs extra Conuentum, vt ſunt hoſpitium infirmitorium, & huiuſmodi. Item quòd libentiùs de-

clinent ad loca, vbi ſunt maturi,& religioſi aggregati, quàm vbi ſunt diſſoluti, & leues. Item quòd libentiùs currant ad loca in quibus audiuntur vtilia, vt ſunt ſcholæ, & locus collationum; quàm ad alia in quibus contigit interdùm audiri inutilia, vt ſunt hortus, & plateæ curioſorum. Item quòd libentiùs veniant ad loca, in quibus in aliqua actione ſalubri occupantur, vt eſt lotio pedum vel veſtium; quàm inutiliter diſcurrant per Domum. Item quòd plùs diligant loca, in quibus exercentur magis vtilia, ſcilicet pertinentiã ad Religionem, & virtutem, vt eſt Capitulum, & Oratorium; quàm alia in quibus minùs vtilia, & pertinentia ad ſcientiam, vel corporis neceſſitatem, vt ſunt ſcholæ, Infirmitorium, & Refectorium, & huiuſmodi.

Circa Tempus.

ITEM inſtruendi ſunt circa tempus, quòd ipſum non ſolùm quando ſunt in occupationibusConuentualibus,ſed etiam totum reſiduum vtiliter expendant. Et ideò inter duo ſigna poſt dictum Officium de B.Virgine, & quandocumque Conuentus congregatur, vel congregatus aliquid expectat; & intrando lectum, & ſurgendo,vel in lecto cùm iacentes dormire non poſſunt; vel cùm ſpatiando per hortum, vel clauſtrum deambulant ſoli, & huiuſmodi ſimilibus temporibus, debent aliquas orationes dicere, vel aliquid ſalubre meditari. Similiter, tempus quod eſt inter gratiarum actiones, & dormitionem in æſtate poſt prandium, in oratione, vel lectione, vel aliqua actione vtili ſub ſilentio occupent. Item tempus quodcunque conceditur ad loquendum, ſi in hoc recreari moderatè voluerint,reddere ſibi vtiles recreationes huiuſmodi ad finem debitum dirigendo: videlicet vt fortiores ex hoc reddantur ad Ordinis actiones,& ſeruitium Creatoris; vel in huiuſmodi recreationibus de repetitionibus lectionum, diſputationum, vel ſermonum, vel alijs vtilibus cùm alijs pertractando, vel dum his vacant, alijs, vel aliquibus quæ ſibi agenda ſunt, vt ſi habent aliquid facere in

ve-

veſtiaria, vel ſimilibus, tunc intendendo. Sunt etiam docendi, quòd in cella nunquam ſint otioſi: ſed legant, aut ſcribant, aut orent, aut meditentur vtilia. Item iuuando, Fratres in quibuſcunque officijs, vel ſeruitijs libenter occupentur. Quòd non de facili, otioſi, diſcurrant. Quòd aliqua mechanica, quæ neſciunt, vt ſunt ſcribere, qui neſciunt, vel ſimilia interdùm addiſcant. Quòd ad officium mortuorum extraordinarium libenter remaneant. Quòd in itinere rumores, & otioſa declinent: ſed de aliquo vtili quærant, vel conferant cum ſocio, vel cum alijs, cum quibus fuerint; ſiue in Domo, ſiue in via, quòd aliquem librum ferant, in quo cùm non meliùs fecerint, & vacauerint, ſemper legant.

Circa ſeruitia.

ITEM ipſius eſt inſtruere Nouitios, quomodo ſeruire debent in Miſſis priuatis, in miniſterio Altaris, in Conuentu, & incenſando Chorum: in Refectorio, & huiuſmodi, tàm in ſpiritualibus, quàm corporalibus ſeruitijs, diuerſis; ſecundùm quòd in Rubricis, & in deſcriptionibus officiorum diuerſorum continetur, & addat, quod minùs continetur in illis. Sunt etiam animandi, quòd libenter in huiuſmodi ſeruiant, vel ſuppleant vices Fratrum cùm fuerint requiſiti, & præcipuè in magis humilibus, ſicut eſt lotio pedum, mundatio Domus, lotio veſtium, ſeruire infirmis; parare mortuos, & huiusmodi. Cauendum eſt tamen ei, ne de facili occupentur in ſeruitijs extrà Conuentum, propter diſſolutiones, quas faciliùs videre ibidem poſſunt.

Circa reuerentiam.

ITEM inſtruendi ſunt, quòd reuerenter ſe ſemper habeant, & vbique. Quòd quando tranſeunt antè imaginem aliquam, vel Altare, vel alia ſacra, inclinent; & caputium extrahant aliquantulum. Quòd in Officio Diuino dicendo extrà chorum reuerenter ſe gerant, cum maturitate dicendo:

quòd dicendum eſt ſollicite præuidendo, in nullo alio ſe occupando, & humiliter inclinationes, & proſtrationes bono modo faciendo. Quòd non ſolùm Prælatis ſuis,immò etiam omnibus honorem exhibeant, & præcipuè ſenibus Sacerdotibus,Prioribus in Ordine, ſanctitate famoſis,& huiusmodi; prout variæ conditiones requirunt. Fiat autem reuerentia hæc multis modis: ſcilicet cùm tranſeunti aſſurgitur, cùm antè alium non nimis propè tranſitur, cùm antè alium inclinatur,aut genuflectitur; cùm ſedenti decenter aſſiſtitur, cùm juxtà ſedentem ſedere volens aliquantulum à longè ſe collocat., vel ſedere volenti ſedens aſſurgit, vel cedit, vel loqui volens antè alium extrahit caputium, vel in humili ſeruitio miniſtrat, vel alium in via, vel in omni verbo anteponit, vel cùm præire in aliquo cogitur, cum reuerentia hoc facit: & alijs varijs modis, quæ ſecundùm plùs, & minùs ſunt exhibenda diuerſis, & præcipuè Prælatis; non ſolùm Ordinis,ſed etiam Epiſcopis,quibus ſecundùm conſuetudinem regionum ſunt interdùm manus oſculandæ,vel genuflexiones faciendæ, ſimiliter Regibus, & Magnatibus.

Circa Confeſſionem.

ITem inſtruere debet eos circa Confeſſionem, quomodò plenè, & benè confiteri ſciant, ſupplendo cùm neſciunt per interrogationem de peccatorum generibus, & circumſtantijs: quòd,& de quibus circumſtantijs debeant confiteri. Item quando recordantur, vel aduertunt in ſcripturis aliquod peccatum, quod antè neſciebant, vel quod non ſunt confeſſi, vel aliquod de nouo occurrerit in cogitationibus, vel omiſſione alicuius eorum, quæ ſunt de Ordine, & ſimilibus: debent citò venire ad confitendum iſta. Item quando poſſunt ſcribere confeſſionem, vt per ſcriptum meliùs ſciant quando erunt plenè, & benè confeſſi.

Item attendendum eſt ei, quòd det eis bona conſilia, quomodò expediantur de reſtitutionibus, de irregularitatibus, de votis, ſi iſtis fuerint irretiti. Item & docendi ſunt,

quòd

quòd in confeſſione nihil celent, nec de præteritis, nec de emergentibus, nec de tentationibus quibuſcunque, nec de viſionibus, aut viſitationibus ſibi accidentibus, nec de ſingularitatibus, ſi quas ſupra alios facere voluerint: & quod ſuper his, & ſimilibus ſemper credant Magiſtro ſuo, ne fortè aliquo modo decipiantur. Item cùm fuerint nimis ſcrupoloſi, quomodo non oporteat eos de aliquibus vel timere, vel confiteri: cùm autem fuerint negligentes circa confeſſionem, quòd certò, & aſſignato tempore confiteantur. Item quomodo venientes ad confeſſionem debent facere veniam, & dicere *Mea culpa*: & erecti flexis genibus, inclinato capite, & procumbentes, extracto caputio incipere debent, dicendo: *Confiteor Deo Omnipotenti, & B.Mariæ ſemper Virgini, & B. Dominico P. N., & omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccaui nimis cogitatione, locutione, opere, & omiſſione, mea culpa*: vel cauſa breuitatis, ſic dicere: *Mea culpa, ego peccavi in hoc, & in hoc*, & in fine dicere: *Et in multis alijs, mea culpa, precor te orare pro me*; & receptâ pœnitentiâ, & abſolutione, & completa inſtructione, ſi in aliquo Confeſſor eum inſtruere voluerit; ſurgere debet, caputium reponendo vt primò. Item quòd nunquàm cùm conſcientia alicuius peccati mortalis ingrediantur lectum de nocte, vel accedant ad Sacramentum aliquod, vel miniſterium Miſſæ, ſiue in Conuentu, ſiue in priuatis Miſſis, niſi priùs confiteantur. Item quòd non confiteantur, niſi Magiſtro ſuo, vel Priori, ſine licentia ſpeciali. Item quòd quando per primam Confeſſionem generalem nō eſt eorum conſcientijs ſatisfactum plenè, poſſunt ſecundò, vel pluries Confeſſionem generalem iterare, vt tunc eis pleniùs ſatisfiat, cùm ſciunt meliùs confiteri.

Circa Orationes.

ITem circa Orationem debet eos inſtruere, quòd non ſolùm Pſalmos, vel orationes formatas debent dicere, immò ſecundùm varias neceſſitates modò pro peccato, vel offensâ alit, vel talibus remittendis, vel cauendis, vel pro talibus

defectibus tollendis, vel talibus gratijs, aut virtutibus conferendis, & ſimilibus deuotè ſupplicare. Item, quòd orationi ad contritionem, vel deuotionem incitandam potiùs debent intendere, quàm in multis dicendis laborare. Item non ſolùm ſui, ſed etiam parentum, & amicorum, familiarium, & benefactorum, & etiam peccatorum, & infidelium Deum ignorantium, aliorum, qui adhuc longè ſunt à Deo, & per diuerſa detinentur peccata, debent memores eſſe. Item tempora otioſa debent in aliqua oratione occupare, & aliquem locum ad hoc idoneum in Eccleſia eligere: vel antè Altaria ſingula diſcurrendo ibidem, ad quodlibet aliquam orationem facere ſpecialem, vel in quocumque loco facere idem. Item, quòd in orationibus communibus magis, quam in priuatis debent confidere, & illis libentiùs intereſſe: ſiue in Horis, ſiue in priuatis poſt Completorium, poſt Matutinas, & quòd ad hæc benè, & deuotè dicenda, debent magnam curam adhibere; & quòd antè plenam terminationem Horarum, vel gratiarum, à Choro ſine neceſſitate non recedant, nec etiam ipſis terminatis, niſi priùs aliquantulùm orent; vel Deo ſe commendent. Item, quòd cùm legendo, vel audiendo intelligunt aliqua, in quibus peccauerunt, vel omittendo, vel committendo; vel aliqua bona, quæ eis deſunt: debent in ipſa lectione conuerti ad orationem, pro malis amouendis, vel bonis adipiſcendis. Item quomodò in perplexitatibus, dubijs, & tentationibus, & difficultatibus, & in principio nouarum actionum ad orationem recurrere: & quomodò pro malis quibuscumque, quæ vident, vel audiunt, tollendis, vel remittendis aſſueſcere ſupplicare, & pro bonis gratias agere, & in omnibus tam proſperis, quàm aduerſis, ſemper Deum laudare oporteat. Item quomodò laborare debent, vt in his, quæ dicunt orando, cor verſetur; quòd ſi non ſemper fecerint, non tamen debent propter hoc deſperare, quin orationes ſint fructuoſæ; nec propter impugnationes, quas acriores interdùm ibi faciunt inimici, debent eis cedere, & oratio-

nes

nes dimittere. Item, quòd in orando non debent ſe ſuper ventrem, nec ſe totos extendere, vel caput nimis inclinatum tenere; ſed potiùs ſtando ſuper genua, erecti, vel aliquantulùm incuruati orare debent.

Circa Studium.

ITem inſtruendi ſunt ab ipſo circa ſtudium, quòd ſecularibus ſcientijs neglectis, ſe totos transferant ad diuinas: & inter alias à principio magis vacent vtilibus, & planis, quàm ſubtilioribus, & obſcurioribus; & præcipuè illis, quæ vtiliores ſunt ad informationem, & inflammationem ipſorum: vt ſunt Meditationes B. Bernardi, S. Bonauenturæ, & Diui Anſelmi: Liber Confeſſionum S. Auguſtini: Collationes, & Vitæ Patrum, & dicta eorum, Paſſiones, & Legendæ Sanctorum. Epiſtola ad Fratres de Monte Dei; D. Bernardus de gradibus ſuperbiæ. Item lib. de diligendo Deum. Et Libri Fr. Ludouici Granaten. Item Tractatus de vitijs, & virtutibus, & ſimilia. Item, quòd potiùs intendant pauca ſapere, & memoriæ commendare, & circà illa ſe afficere, & ſe informare, quàm multa legere. Item quandocunque aliqua audiunt, vel legunt, conſiderent ſi poſſint ſibi ad aliquid valere, & indè aliquam ædificationem trahere. Item, quòd ſemper libenter audiant, & ad docendum non feſtinent. Item, quod quando incipiunt facere collationes, vel ſermones, potiùs ſtudeant circà bonum modum dicendi, & vtilem materiam, quàm circà multitudinem verborum: & quòd ſemper multitudinem caueant, ſiue in audiendo lectiones plures, & nimias, ſiue in legendo nimis; ſiue in docendo multa in collationibus, & in ſermonibus, & lectionibus, ſi quandoque contingat ipſos Lectores fieri. Item, quòd nunquàm ſic ſint ardentes circà ſcientiam, quòd propter ſtudium negligant ea, quæ ſunt Religionis, vel virtutum, vel charitatis. Item, quod nunquàm de libris, & ſcriptis ſuis ſint auari, ſed libenter illa alijs communicent; & quòd nunquàm confidentiam de ſciendo aliquid ponant in ſcriptis,

ptis,

ptis, ſed potiùs ingenium, & memoriam excitent ad ſciendum cordetenùs quidquid poſſunt.

Circa Meditationes.

ITEM circà Meditationes inſtruendi ſunt, quòd tempus interdùm expendant: vel cùm ſunt in via, vel cùm per clauſtrum, vel hortum, vel alibi per Domum quaſi ſpatiando deambulant; vel cùm ſunt in orationibus ſecretis, vel in cella, vel in lecto vigilando quieſcunt. Sunt autem Meditationes huiuſmodi habendæ quandoque circà Dei beneficia generalia, vel particularia: quandoque circà peccata ingratitudinis humani generis generalia, vel propria: modò circà opera creationis, modò circà opera Redemptionis, vt eſt Incarnatio, Paſſio, & huiusmodi; modò circà præmia bonorum, modò circà pœnas malorum: modò circà vindictas iàm factas, modò circà miſericordias exhibitas: modò circà creaturas, modò circà ſcripturas, modò circà proprios defectus: modò circà profectus, modò circà fallacias dæmonum, modò circà miniſteria Angelorum; modò circà exempla Sanctorum, modò circà peruerſitates peruerſorum, modò circà ſtatum ſuum interiorem, modò circà exteriorem: modò circà facta recogitando, modò circà facta faciendo, modò circà Dei omnipotentiam, modò circà eius ſcientiam; modo circà bonitatem, modò circà ſeueritatem, modò circà eius miſericordiam, modò circà iuſtitiam, modò circà iudicia manifeſta, modò circà occulta. Sunt autem in huiusmodi, & ſimilibus, diuerſæ trahendæ affectiones: modò ſpei, modò timoris, modò doloris, modò gemitus de malis, modo ſuſpiria ad bona; modò admirationis, modò exclamationis, modò gratiarum actionis, modò ſupplicationis, modò verecundiæ, modò reuerentiæ, & huiusmodi, quæ per experientiam meliùs, quàm per doctrinam addiſcuntur.

Circa alia exercitia multa.

ITem inſtruendi ſunt, quòd de viſionibus videndis, & miraculis faciendis non curent: cùm hæc parùm valeant ad ſalutem, & interdùm in his homines illudantur; ſed potiùs curent de virtutum operibus, in quibus ſalus conſiſtit. Item, quòd ſi conſolationes diuinas, quas audiunt alios recipere, non habent, non indè contriſtentur; ſed ſciant hoc interdùm ex cauſa ſubtrahere pium Patrem. Item, quòd ſi compunctionis, vel deuotionis gratiam non habent, non ex hoc reputent ſe non eſſe in ſtatu bono: dummodò bonam habeant voluntatem, cùm ipſam ſolùm reſpiciat Deus. Item circa conſcientiam dirigendi ſunt, quòd ipſi purgandæ, curam magnam habeant, & apponant: quòd non nimis ſcrupuloſam, vel audacem habeant, quòd contra ipſam nihil faciant, quòd erroneam ad conſilium deponant. Item intentionem in omnibus operibus ſaltem à principio ad Deum erigant, & vana ſi quando aduenerint, abijciant. Item, quòd nullam affectionem carnalem ad aliquam perſonam habeant ſuſpectam, vel in ſe diù durare permittant: & quòd caueant ne affectiones ſanctæ in carnales tranſeant. Item, quòd propriam voluntatem frangere aſſueſcant, ſenſum ſingularem penitùs dimittant, priuatum amorem ad aliquid nunquam habeant. Item, quòd in omnibus obedientiam præponant, & propter ipſam omnia alia etiam bona dimittant. Quòd tam ſibi, quàm alijs in melioribus bonis, quàm minoribus libentiùs vacent, & intendant. Quòd virtutes eorum, quos audiunt laudabiliùs viuere, diligenter notent, & imitentur pro poſſe. Quæ autem ſuprà ipſorum vires, vel naturam ſunt; potiùs admirentur, quàm imitentur. Quòd ſuper lapſus aliorum non indignentur, ſed compatiantur, & ſibi à ſimilibus timeant. Quòd de factis aliorum non cogitent, nec de domus negotijs ſint in aliquo ſolliciti, ſed tantummodò de ſe. Quòd omnia agant cum diſcretione: quæ ſummè conſiſtit in hoc, vt non ſenſu ſuo

ſe

ſe regant, ſed alterius, & maximè Magiſtri ſui. Quod ea, quæ audiunt in ſcripturis de virtutibus, & operibus à Deo acceptis, ſtudeant exercere; & vitia, ſeu mala, quæ quotidiè in ipſis ſcripturis plùs, & plùs cognoſcunt, diligenter cauere.

Cap. VI. De Officio Magiſtri Conuerſorum.

AD Officium Magiſtri Conuerſorum pertinet ſcire à Priore, poſtquàm impoſuerit ei iſtud Officium, qualem vult eum habere poteſtatem ſuper eos: ſiue Nouitios, ſiue Profeſſos, ſiue in confeſſionibus audiendis, ſiue in licentijs dandis, ſiue in corrigendis exceſſibus. Item reſpicere diligenter, quæ prædicta ſunt de officio Magiſtri Nouitiorum, & illa, quæ de illis ad Conuerſos, ſiue Nouitios, ſiue Profeſſos pertinere poſſunt, notare; & circa illos executioni mandare. Item debet eiſdem exponere de Regula, & Conſtitutionibus, quæ ad eos pertinent: & ea, quæ dicuntur in Actis Capitulorum Generalium, vel Prouincialium, vel in Capitulo Conuentuali, vel à Priore Conuentuali, vel à Priore Prouinciali, vel Viſitatoribus, vel à Suppriore, vel Vicarijs ipſorum, ad eos pertinentia ſollicitè retinere, & ijſdem notificare, & obſeruanda imponere: & *Pater noſter*, & *Aue Maria*, & *Credo in Deum*, cùm neſciunt docere, non in ſcriptis, ſed cordetenùs. Item debet eis tenere capitulum tempore, & loco ad hoc à Priore aſſignato, & accuſationes Fratrum Clericorum, quas in capitulo ſuo, vel extrà de eis faciunt retinere: & eos ſuper his in capitulo proclamare; & Fratres Clericos, qui interdùm ad capitulum eorum propter hoc veniunt, recipere ad accuſandum, & exceſſus maiores Priori relinquere ad corrigendum. Ipſum quoque Priorem Conuentualem inuitare frequenter ad tenendum eis capitulum: & tam ipſum Viſitatorem, quàm etiam Priorem Prouincialem (cùm ad domum veniunt) de corrigendis circa ipſos, debet inſtruere. Item ſtudium debet appo-

apponere, vt fiant eis exhortationes vtiles, & ad ſtatum ſuum pertinentes; ſiue ſermones, ſiue collationes, ſiue per alium, ſiue per ſe: ita tamen quòd pauca ſemper dicantur eis vna vice. Procurare etiam debet, quòd ſit aliquod ſignum in Domo, per quod conuocentur, vel ad ſuum Capitulum, vel ad Capitulum Clericorum, ſecundum diuerſitatem ſignorum: & cum vocandi fuerint, debet illa ſigna facere. Accuſationes quoque eorum contra Clericos (ſi quas habent) debet ex parte ipſorum in Capitulo Clericorum facere, & moleſtatores eorum accuſare, & ab iniurijs aliorum prout poteſt defendere: & cùm irrationabiliter aliqui inſurgunt in eos; in Capitulo, vel extra quantùm poteſt cum bona conſcientia, eorum innocentiam oſtendere, & in ſua iuſtitia ſemper eos fouere. Item debet eſſe certus, quòd confiteantur frequenter, vel ſibi, vel Priori, vel alij de licentia ſpeciali: & ſi negligentes fuerint, ſtatuere eis certum tempus, & locum, in quibus confiteantur. Item debet eos in officijs, quæ eis imponuntur interdùm inſtruere, quomodo illa faciant ſollicitè, & plenè, & diligenter. Item illis qui neſciunt, aliquam artem in Ordine neceſſariam, debet aſſignare de illis qui ſciunt aliquem, qui eos doceat; & ad diſcendum eos compellere. Item debet eos ſummè incitare ad laborandum ſemper, & libenter in aliquo opere pro Conuentu: & propter hoc licentiare eos ab omnibus horis ſiue de die, ſiue de nocte, præterquam à Completorio; à quo non ſunt licentiandi, niſi propter ſeruitia quæ tunc ex neceſſitate ſunt facienda. In Feſtis etiam ſimiliter ſunt licentiandi propter officia quæ tunc oportet fieri, & etiam concedendum eſt eis, quòd nunquam teneantur ad Miſſam Conuentualem, vel Horas Canonicas præter Completorium: ſed ſufficiat eos audire aliquam Miſſam priuatam, & dicere horas vbi voluerint. Illis etiam qui inſtante hora dormitionis de die laborant, poterit indulgeri ne ſurgant ad Matutinas. Coercendi ſunt etiam à multitudine Miſſarum audiendarum, & ab audiendo Horas Conuentuales: cùm propter hoc labores omittant. Inſtruendi ſunt etiam diligenter ab eo quando

ſunt

ſunt inter extraneos, vt honeſtè ſe habeant, & maturè: & quòd ad menſas magnorum ſe non collocent, niſi inuitati, & tunc etiam cum quadam difficultate. Itēm debet eſſe ſollicitus pro eis, quòd in infirmitatibus, & alijs eorum neceſſitatibus, charitatiuè miniſtrentur eis neceſſaria. Item cùm ſenſerit eos ſcandalizatos ex aliquibus ordinationibus, quæ interdùm fiunt circa eos per capitula, vel maiores, quæ reputant fieri in eorum contemptum, piè, & prudenter debet eos ſedare: oſtendendo quomodo non in contemptum eorum hæc fiant, ſed propter aliquam cauſam rationabilem. Sicut ſupra Priores, & Lectores, & alios interdùm fiunt ſimilia, non in contemptum eorum; ſed propter aliquam vtilitatem Ordinis, oſtendendo quomodo in ſtatu honorabili magis ſunt apud nos, quam alij Conuerſi in alijs Ordinibus. Item debet eis reducere ad memoriam, quomodo faciunt eandem profeſſionem quam, & Clerici: vt ex hoc intelligant ſe ita eſſe obligatos ad ea quæ ſunt Ordinis, & ſic non negligant ea quæ ſunt Religionis. Item vbi habent dormitorium ſeparatum, debet iacere cum eis; vbi verò non habent ſeparatum, debet ſaltem iacere propè eos. Debet etiam quandoque de eis ſollicitudinem ſpecialem habere, vbique notare defectus, & offenſas eorum, & ipſos charitatiuè corrigere, vel ad partem, vel in Capitulo. Cùm aliqui fuerint ei inobedientes, quod ſupra vires ſuas eſt, debet maioribus referre, vt per eos meliùs emendentur.

Cap. VII. De Officio Correctoris familiæ.

FRATER cui imponitur cura de familia, debet præ cæteris Fratribus curare, quòd non recipiantur in familia niſi tales, de quibus ſit bona ſpes, quòd honeſtè ſe habeant inter Fratres. Cùm autem recepti fuerint, debet habere curam quòd ſibi, vel alij confiteantur frequenter, & de hoc debet eſſe certus. Inſtruendi ſunt etiam ab eo, cùm ei confitentur, vel alio cui confitentur, ipſo procurante. Circa con-

confeſſionem, quod plenè ſint confeſſi, & quòd ſciant benè confiteri. Item informandi ſunt ab eo ſingulariter, & inſimul de modo habendi ſe honeſtè, & cogitandi, & laborandi pro ſalute ſua; & interdùm faciendæ ſunt eis aliquæ collationes ab ipſo, vel ab alio, ipſo procurante, & ordinante: & curet, quòd veniant ad ſermones, qui fiunt ad populum in Domo cùm poſſunt, vel ad ſermonem qui fit Conuerſis interdùm, ſi Priori viſum fuerit. Item quòd laborent fideliter, & diligenter in ſuis officijs: & qui fuerint in coquina mundè faciant omnia, & bono modo parent quæ habuerint ibi præparare, & ea quæ neſciunt ſollicitè addiſcant, vel à Fratribus, vel ab alijs de familia qui ſciunt. Item quòd per villam non diſcurrant niſi pro neceſſitatibus Domus, & cum licentia; nec pro ſeruitijs Fratrum ſpecialibus dimittant communia, niſi de licentia Prælati ſpeciali. Item debet Priori oſtendere, & apud eum procurare, ſi clauſura Domus eſt minus bona, quòd ſic aptetur; quòd non poſſint egredi de nocte, vel hora dormitionis: ne fortè ex nimia requiſitione ab eorum deuotis, videantur modo aliquo abhorreri. Item debet eſſe ſollicitus quæ ſit fama de eis, vel intus, vel extra, & conſiderare facta eorum, & vitam; & quòd inuenerit, vel per alios audierit corrigendum in eis, ad partem corrigere, vel interdùm in communi quaſi per modum capituli poſſunt eis pœnitentiæ aliquæ tolerabiles tamen iniungi. Et eſt eis dicendum in principio quando veniunt, quòd ſi volunt eſſe cum Frarribus, quòd ipſi ita corrigentur. Cauendum tamen eſt omninò ne vnquam ipſe, vel alius Frater eos percutiat, non ſolùm ex ira, ſed nec ludo, nec etiam cauſa correctionis. Fratres quoque qui excedunt in eos, vel indebitè eos moleſtant, vel aliquod malum exemplum oſtendunt eis, vel in aliquo reprehenſibiliter ſe habent circa eos, debet proclamare in Capitulo: & cùm minùs rationabiliter loquuntur contra eos, debet eos excuſare prout poteſt cum bona conſcientia, dum non ſunt in culpa ſuper illis quæ dicuntur. Item cùm aliquis petit recipi in Conuerſum,

ſum, debet fidele teſtimonium perhibere quid ſuper hoc expediat: magis attendendo Ordinis vtilitatem quam illius petitionem. Cùm autem aliquis inuenitur talis, quòd non expedit Fratribus, vt cum eis moretur; debet apponere curam quòd ſic vrbanè licentietur, quòd non ſcandalizetur contra Fratres, ſed cum amore eorum, & Ordinis recedat, & ad id laborandum eſt circa omnes qui recedunt à Fratribus quocumque modo. Porrò circa aduenientes gartiones debet cauere, quòd nunquam introducantur alicubi vltrà portam: niſi priùs conſtet, quòd ſint apud Fratres alios vnde veniunt intimi, & familiares valdè, & quaſi vnus ex eis. Debet autem inſtare apud Procuratorem, vel Priorem, quòd fiat eis in porta, vel in villa quoad iacendum, illud quod fuerit faciendum. Debet etiam laborare quòd illis qui gratis ſeruiunt, & propter Deum Fratribus; vel laudabilius ſe habuerunt inter eos, Fratres ſint magis grati, deuoti, & in ſuis neceſſitatibus ampliorem eis exhibeant charitatem. Ipſius etiam intereſt maiorem apponere diligentiam, quòd omnia quæ de ipſis ordinantur in Capitulis, vel à maioribus, executioni mandentur: ſicut eſt illud, quòd diuiſim iaceant tam illi de Domo, quam extranei. Quod non habeant veſtes notabiles in pulchritudine, vel ornatu, vel pretio, vel colore: & rurſus, quòd non habeant veſtes ſimiles Conuerſis, nec tondeantur ad modum eorum. Quod non recipiantur ad ſecreta, & familiaria ſeruitia Fratrum, vt eſt lauare pedes Fratrum, ſeruire in hoſpitio, in Refectorio, in infirmaria, quòd carnes pro eis non parentur. Quod nullus Frater ſingularem habeat gartionem. Quòd quando mittuntur, ita prouideatur eis in expenſis, quòd alios Fratres non grauent, & ſimilia. Et quæ non poteſt deducere ad effectum, debet ad Priorem deferre, & ipſum ſollicitare, vt hoc faciat obſeruari.

Cap. VIII. De Officio Cantoris.

Circa libros, & ſcripta.

OFFICIVM Cantoris eſt ſollicitare Priorem, vt totum officium benè correctum habeatur in Domo, & ſi negligens fuerit circa hæc, apud maiores eum accuſare, & laborare ſollicitè quod hoc faciat emendare. Pertinet etiam ad eum libros Eccleſiaſticos corrigere diligenter in cantu, & verbis, & punctuationibus, & accentibus, & huiuſmodi: vel per ſe, ſi ſcit, vel per alios ſi neſcit, adhibita authoritate Prioris; & eoſdem mundos ſeruare, præparare, & reparare in camiſijs, & coopertorijs, & in ligaturis, & malè tractantes accuſare. Item debet reſpicere diligenter totum officium, & firmare cordetenus: & maximè ea quæ ad ipſum pertinent, ſecundùm quod notata ſunt in diuerſis locis, & Rubricis; & in notula præſenti, quæ continet multa, quæ alibi minùs plenè ſunt notata. Item oportet procurare quod aliquod armarium habeatur in Choro, vel in Sacriſtia, vel alibi, prout videbitur locus magis idoneus deputatus ad hoc, in quo libri omnes de Choro reponantur: præter libellos proceſſionales, & inde per ipſum, vel per alium, ſi Prælato viſum fuerit, deportentur ad Chorum tempore officij, prout neceſſarij fuerint, & poſteà reportentur. Ipſius autem eſt diſtribuere ipſos per Chorum, prout videbitur expedire, ſiue pro funeribus, ſiue proceſſionibus. Item ipſius intereſt ponere in aliqua cedula, quæ affigenda eſt parieti in Sacriſtia in loco apto, numerum Miſſarum, & Orationum, quæ iniunguntur in Capitulo, vel à maioribus cuilibet Fratri, vel Conuentui: vt Fratres ſciant ad quid tenentur, & quando ſoluerunt totum; & de Miſſis quæ debentur à Conuentu ſpecialem curam debet habere, vt ſoluantur quàm citò commodè fieri poteſt, & facere memoriale de ſolutis. Item quando emanat aliquod mandatum, quòd fiat aliquod Feſtum, vel memoria alicuius Sancti, vel alicuius defuncti Anniuerſa-

rium,vel memoria alicuius animæ perpetuò per Orationem aliquam in Miſſa,debet hoc inſerere per ſcripturam in libris, in ſuis locis. Item ipſius eſt procurare apud Prælatum,quod aliquæ rubricæ de officio , quæ magis ſunt neceſſariæ ad ſciendum,legantur in Refectorio interdùm,maximè quando Fratres plures interſunt; & ſimiliter illæ,quæ habent maiorem difficultatem,& minùs ſunt vſitatæ,vt ſunt illæ,quæ pertinent ad tres dies lamentationum , & ſimiles , legantur inſtantibus diebus,ad quos pertinent. Item ad ipſum pertinet formare litteras , quæ interdùm ad alia loca mittuntur pro ſuffragijs impetrandis , & procurare per quem mittantur . Forma autem huiuſmodi litterarum eſt talis : *Tali die obijt Frater talis in tali Conuentu*. Similiter recipere huiuſmodi litteras quando mittuntur aliundè, & tradere eas ei,qui legit Kalendas, vt eas recitet in Conuentu ante illud : *Commemoratio Fratrum,& Sororum &c.* ſimiliter in rotulis qui mittuntur interdùm pro ſuffragijs ſcribere . Et ſcribi ſolet hoc modo: *Titulus Fratrum Prædicatorum talis loci: anima eius,& animæ omnium fidelium defunctorum requieſcant in pace. Orauimus pro veſtris,orate pro noſtris. Die tali fuit rotulus apud nos.* Item debet auſcultare Fratrem , qui voluerit , qui habet aliquid legere,vel cantare,loco,& tempore ad hoc aſſignato.Et etiam ſi fuerint aliqui rudes in his, debet eos per Priorem facere corrigi . Interdùm etiam cùm occurrunt nouæ hiſtoriæ, vel alia ad cantandum difficilia , debet conuocare Conuentum hora qua videbitur Priori , vt communiter cantus huiuſmodi præuideatur , & repetatur . Item ipſius intereſt facere tabulam ſemper , niſi fortè ad alleuiationem eius alij iniungatur à Priore . Debet autem ipſo procurante haberi tabula bona,& ad hoc officium apta, & de littera bona, per illum, qui eam ſcribit, vel alium ſibi ad hoc aſſignatum : & ita tempeſtiuè , quòd in Sabbato legi poſſit cum Kalendis poſt lectionem de Conſtitutionibus , vel de Euangelio illa tabula,quæ eſt pro ſeptimana; illa verò quæ fit pro Feſtis, & alijs diebus , in menſa præcedentis diei . Debent autem , omnes abſque acceptione perſonarum ſcribi ad officia tempore

pore ſuo, qui poſſunt, & ſciunt ea facere: niſi fortè aliquibus ex cauſa de licentia Prioris parcatur quò ad aliquod officium; hoc tamen prouiſo, quòd in Feſtis, & diebus quando plures conueniunt, talis Sacerdos ponatur ad officium, qui laudabiliter ſciat dicere, & maximè Miſſam. Qui autem ex impotentia, vel ignorantia, vel de licentia non facit illa officia, debet ſic in alijs recompenſare, quæ poteſt facere, & ad illa ſcribi; vt fiat æqualitas qualiſcumque. Cùm autem poſt tabulam ſcriptam aliquis de Fratribus ſcriptis in ea debet recedere, vel infirmatur, vel aliàs habet cauſam rationabilem, quare non poteſt facere illud, ad quod ſcriptus eſt: debet hoc notificare Cantori, qui debet tunc alium ſcribere loco eius. Quotieſcunque immutat aliquid circa tabulam poſt pronunciationem eius, debet notificare illi qui ſcribitur, & illi qui deletur. Porrò defectus Fratrum qui deſunt, nec alios poſuerunt loco ſui, debet ſupplere authoritate ſua, per ſe, vel alios, & omnes debent eidem in hoc obedire: & facientes defectus, debet tempore ſuo in Capitulo proclamare. Frater qui per quatuor dies facit officium ad quod ſcriptus eſt, & poſteà impeditus non poteſt reſiduum facere, ſeptimanam feciſſe reputetur. Si Prior ordinauerit, quòd aliqui Fratres ſcribantur in tabula per ſeptimanam, vel quindenam, vel menſem, vel ampliùs, ad aliqua officia, quæ non pertinent ad Eccleſiam: vt eſt ſeruire infirmis, vel in hoſpitijs, & huiuſmodi; faciendum eſt ſecundùm modum quem dixerit, & de perſonis, & de tempore. Tabula verò ſcripta collocanda eſt in Sacriſtia, vel in alio loco idoneo eminenti, & aperto, vt poſſint ibidem legere, qui eam non audierint, vel audientes non intellexerint: vel qui audierint, & obliuioni tradiderint, & vt ſciatur quidquid debet facere, & quos defectus quis faciat.

Circa Sedes.

ITEM ad ipſum pertinet ſtare in Choro dextro, poteſt tamen cauſa officij mutare ſedem, & ſtare modò ſupra, modò in-

infra, modò in Choro maiori, modò in Choro minori, & quandoque tranſire ad ſiniſtrum. In feſtis verò Duplicibus, & Totis Duplicibus, licet habeat ſtare in medio Chori incipiendo aliquid, tamen poteſt poſt incæptionem diſcurrere ante Fratres ſui Chori, ad incitandum eos ad cantandum meliùs: & interdùm in Choro ſuo ſedere inferiùs, vel appodiare ſe in aliqua ſede. Ipſius eſt etiam collocare Nouitios, vel alios Fratres de nouo venientes in Choro altero, prout viderit expedire, in ſuis ſedibus ſecundùm tempus, quo ſteterint in Ordine: quod à ſuperuenientibus quærere, pertinet ad ipſum. Cùm autem aliqui extranei intrant Chorum, vel ponunt ſe in oſtio, pertinet ad ipſum ſecundùm quod digniores fuerint, eos trahere ad locum honeſtum. Si autem abiectæ fuerint perſonæ, vrbanè eos trahere à ſedibus dignioribus, vel à toto Choro, ſi ſine ſcandalo fieri poteſt. Ipſius etiam eſt dare operam, ne extranei nimis faciliter intrent Chorum, & maximè laici, vel pueri. Quod ſi Clerici aliqui cantent cùm Fratribus, ipſius eſt in pauſis, & cantu eos rectificare, vt Fratribus ſe conforment, & eos in locis debitis collocare. Ad ipſum etiam pertinet ſic prouidere cum conſilio Prioris vtrique Choro de Fratribus, qui ſciunt legere, & cantare, quòd non ſit inæqualitas notabilis. Cùm autem propter abſentiam Fratrum aliquando Chorus alter nimis eſt vacuus, debet innuere aliquibus de alio Choro, vt ad alterum ſe transferant, & illi debent in hoc obedire eidem: vel ad horam, vel ad diem, vel plùs faciendum quòd ipſe ordinauerit. Ipſius etiam eſt nouos Sacerdotes inſtruere circa Miſſam; & prouidere eis de adiutore, & inſtructore idoneo in Miſſis primis, quouſque ſint ſufficienter edocti. Similiter omnes promotos de nouo debet in ſuis officijs inſtruere diligenter. Cùm autem Abbas, vel Epiſcopus, vel alius extraneus celebraturus eſt in Conuentu, debet prouidere quòd tales ponantur ad officia, qui omnia ſciant facere decenter, & ordinatè: & quod talem Sacerdotem ſibi aſſiſtentem habeant (ſi viderit expedire)

qui eos ſciat in omnibus rectificare diſcretè. Cùm autem tales celebrant, vel miniſtrant in Conuentu, vel etiam Fratres celebrant, de quorum ruditate timet; debet accedere verſus Altare interdùm, vt ſi voluerint aliquid ab eo quærere, habeant eius copiam, vel ipſemet eos in aliquibus præueniat: vt quando debet dici *Credo*, vel non, vel quando debet dici *Flectamus genua*, vel non; vel cuiuſmodi Orationes debent dici, & huiuſmodi, maximè quæ non habentur ſemper in memoria à minùs prouidis. Debet etiam notificare Sacerdoti in Miſſa, vel antè, quando aliqua Oratio, vel aliquæ Orationes ſunt ex aliqua iniunctione dicendæ in Miſſa: vt pro infirmis, vel pace, vel huiuſmodi.

Item Miſſas, quæ non debentur, vel ratione diei, vel ordinis, vel alicuius iniunctionis, non debet dicere pro arbitrio ſuo in Conuentu, ſed cum conſilio Prælati. Cùm autem Miſſa fuerit celebranda, poteſt interdùm inter primum ſignum, & ſecundùm ad Sacriſtiam ire, ad ſollicitandum Sacerdotem, & miniſtros ſuper faciendis. Item ad officium eius pertinet facere Officium, cum hebdomada pertinet ad Chorum dextrum: & ſemperità citò venire ad officium, & maximè in ſeptimana ſua, quòd in principio inchoationis ſit; & ità continuè, & finaliter ibi manere, quòd ex eius abſentia non ſit defectus in aliquo. Item debet excitare dormientes in Choro, & torpentes incitare ad cantandum, & pſallendum: & interdùm eos ad librum ducere, ad meliùs cantandum, maximè in Feſtis deuotioribus. Item Antiphonas in Choro ſuo imponendas debet iniungere, ſimilitèr omnia cantanda, vel legenda, quæ ex Ordinario, vel tabula non ſunt determinata à quo debeant dici, debet imponere in hebdomada ſua. Item Antiphonas de Choro ſuo debet reincipere, præter Antiphonas ſuper Magnificat, & Benedictus in Duplicibus, & Totis Duplicibus. Similitèr Alleluia in Miſſa in hebdomada ſua, cùm cantatur à pluribus. Item inchoare Pſalmum ex parte Chori ſui modo mediocri, & tenere tonum, & exaltare vocem, tam in Pſalmis, quàm in alijs, quando nimis demittitur, & facere ſigna cum manus

 per-

percuſſione ad pauſas in Pſalmis, vel Hymnis, & alijs huiuſmodi faciendis diſtinctè cùm notabiliter confunduntur: & ad illos, qui confundunt pauſas, interdùm accedere, ad corrigendum eos, ſine ſtrepitu manuum, & ira, ſed cum pace, & honeſtate, ne correcti perturbentur, & adſtantes offendantur. Item Sacerdoti, in Feſtis præcipuis deferre verſiculum, quem oportet dicere antè Laudes. Item, quando tardè ſurgitur ex errore ad Matutinas, facere feſtinare officium, & abbreuiare lectiones. Item pertinet ad eum in hebdomada ſua, in ſolemnibus Proceſſionibus, in ſepulturæ officio, in miniſtratione Sacramenti infirmis, & huiuſmodi, prouidere de miniſtris, ſi non ſunt ſcripti in tabula: & ſi ſunt ſcripti, reducere ad memoriam quid facere debeant. Debet etiam prouidere, quòd omnes vadant ordinatè, & quòd qui facit officium, habeat librum ſibi neceſſarium: & iuxtà eum ſtare frequentèr, & rectificare eum, & alios omnes in his, quæ agenda ſunt, vel dicenda. In Proceſſionibus verò ſolemnibus pertinet ad vtrumque, ſcilicèt Cantorem, & Succentorem de his curam habere. Item ipſius intereſt in hebdomada ſua cùm Prælatus non vult, vel non poteſt facere officia, quæ ad eum pertinent, & eſt præſens; de conſilio eius imponere alicui alij huiuſmodi officia. Si autem non eſt præſens, vel ei loqui non poterit, debet alicui iniungere, quòd faciat officium: hoc obſeruato, quòd huiuſmodi officia ſemper iniungantur perſonis ſenioribus; & qui ſciant ipſa facere competentèr. Ipſius etiam eſt corrigere errores in quocumque errent, ſiue ab aliquo, ſiue à Conuentu, ſiue in legendo, ſiue in cantando, ſiue in annexis Officio: vt ſunt inclinationes, proſtrationes, genuflexiones, ſeſſiones, ſtationes, & ſimilia, in quocumque loco, præterquàm in Refectorio, in lectione, & ſuper huiuſmodi facere proclamationes. Ipſius autem correctionem omnes ſequi debent (etiamſi erret) dummodò error non ſit intolerabilis, & obedire ei in his, quæ pertinent ad officium, licet proclamandus ſit in Capitulo, & corrigendus ſuper his, in quibus errauerit.

Cap.IX.

Cap. IX. De Officio Succentoris.

OFFICIVM Succentoris eſt reſpicere diligentèr, quæ prędicta ſunt de Officio Cantoris, & circa ea, quæ dicta ſunt de libris, & ſcriptis ſollicitare Cantorem, & iuuare eundem diligenter: & quæ ad ſe pertinent de illo titulo memoriter retinere, & ſtudere in Officio diligenter, & firmare cordetenùs, & de diſtributione librorum in ſuo choro executioni mandare. Item pertinet ad eum iuuare Cantorem circà tabulam faciendam, vel ipſam facere pro ſeptimana ſua, vel ſemper, ſi à Priore fuerit ordinatum. Defectum verò Fratrum debet in hebdomada ſua ſupplere ſecundùm modum, qui ſupradictus eſt de Cantore in Choro ſuo. Ipſius eſt etiam ſtare in Choro ſiniſtro, & mutare ſedem ſuam poteſt ratione officij in Choro ſuo, cùm voluerit. In Feſtis Duplicibus, & Totis Duplicibus, poſt inceptionem, quæ fit in Miſſa, vel in Choro, poteſt facere, quòd ſuprà notatum eſt de diſcurſu, & ſeſſione, & apodiatione Cantoris. Item de extraneis collocandis, vel repellendis, & de Clericis, qui cantant in Choro ſuo rectificandis, debet habere curam, ſicut ſupradictum eſt de Cantore. Cùm autem Chorus ſuus nimis à Fratribus vacuus fuerit, ſi in alio abundant, poteſt innuere Cantori, vt aliquos mittat ad Chorum ſuum. Ad ipſum etiam pertinet facere in ſeptimana ſua circà Miſſam quidquid ſupradictum eſt ab illo loco: Cùm autem tales in Conuentu celebrant, vel Fratres, &c. vſque ad illum locum: Item officium eius pertinet, &c. Item ipſius eſt, cùm hebdomada ſua fuerit ex parte ſui Chori, facere officium, & exequi diligenter ea, quæ circà officium Cantoris ſuprà notata ſunt ab illo loco: Semper ità citò venire, &c. vſque ad illum locum: Ipſius autem correctionem, &c. in quantùm pertinent ad Chorum, & ſeptimanam ſuam; hoc excepto, quòd correctiones, & directiones in Officio non pertinent ad eum ſuper totum Chorum, ſed ſolùm ſuprà Chorum ſuum, niſi tempore hebdomadæ ſuæ, præter errores intolerabiles, quos ſemper poteſt corri-

gere Cantore non corrigente. Ad Cantorem verò pertinet illa omni tempore, quando ſibi videtur expedire. Item ad ipſum pertinet acquieſcere Cantori in dubijs, & etiam ſi malè corrigat, vel dicat non debet ei contradicere in Choro, ſed corrigi debet in Capitulo. Item, quando Cantor non eſt præſens, debet ſupplere vices eius, & tranſire in eius ſeptimana ad Chorum eius, & è contrario, quando Succentor, vel non habetur, vel non eſt præſens in Choro, debet Cantor facere per eo, vel alij committere, vt ſuppleat vices eius. Cùm autem conſtituuntur aliqui adiutores Cantoris, vel Succentoris, vel vtriuſque; eorum intereſt ſupplere vices eorum cùm deſunt, & cùm præſentes ſunt iuuare poſſunt eos, in quibus fuerit de conſilio Prælati ordinatum.

Cap. X. De Officio Sacriſtæ.

OFFICIVM Sacriſtæ eſt curam habere de Eccleſia ſæpè ſcopanda, & ab araneis, & huiuſmodi purganda, & mundè ſeruanda: & de choro magis, quàm de naui, & de presbyterio tam maioris Altaris, quàm minorum, quàm de choro. Et vbi eſt conſuetudo in maioribus Feſtis in æſtate herbas virentes, vel ramuſculos aliquarum arborum, & in hyeme paleas ſternere in choro, & presbyterio, & antè parua Altaria, & in Sacriſtia, & in capitulo: & habere curam de reparandis coopertorijs, ne vnquam pluat in Eccleſia, & de alijs reparandis in Eccleſia, vel Sacriſtia, cœmeterio, & de ſeris, & clauibus oſtiorum omnium. Et debet hæc claudere, & aperire tempore ſuo, ſequens ordinem Prioris de horis claudendi, & aperiendi oſtium Eccleſiæ de die.

Circa pulſationes.

ITEM ad eum pertinet omnis pulſatio, quæ fit in Eccleſia, niſi quando fiunt cauſa Capituli, vel ſermonum. Porrò primum ſignum ſic debet fieri, quòd non ſit nimis prolixum, nec nimis breue, ſed mediè temperatum: hoc tamen magis,

vel

vel minùs pro tempore obſeruetur. Similiter ſignum, quod fit pro collatione, ad quod ſufficiunt quaſi quinque ictus ex vtraque parte campanæ. Secundùm verò ſic debet eſſe prolixum, quòd à principio illius poſſint conuenire Fratres de omni loco in quocumque fuerint in domo, ad Eccleſiam: & tunc debet ſtatim terminare cùm venerint omnes, non expectato etiam ſigno Prælati. Spatium verò, quod eſt inter duo ſigna, ſic debet eſſe temperatum præcisè, quòd in illo ſpatio poſſint eſſe Fratres expediti de Horis Beatæ Virginis, quas habent dicere; & de neceſſitate camerarum, & lotione manuum hora Primæ. Ad Veſperas verò tali debet hora pulſare, quòd poſt ſecundam menſam tempore binæ refectionis, vel poſt Veſperas tempore ieiunij, non ſit multum de ſpatio, vel tempore vſque ad horam Completorij. Ad Completorium verò tali debet hora pulſari, quòd facto vltimo ſigno in æſtate ſit adhùc quaſi dies, in hyeme verò quaſi nox. Spatium verò, quod conceditur ad orandum poſt Completorium, nec nimis prolixum ſit, nec nimis breue; ſed mediè temperatum, & tam moderatum, quod Fratres communiter ſine faſtidio poſſint illud tempus in oratione expendere; quod reputatur poſſe fieri, cùm tempus eſt tantum præcisè, quod poſſint in illo dici Pſalmi ſeptem, & Litaniæ. Signum verò vltimum ſic faciendum eſt, quod benè poſſit audiri vbique per totam domum. Cæterum de modo pulſandi ad Miſſam, & ad funus, poteſt conſuetudo patriæ obſeruari. Conſuetudo tamen Ordinis magis generalis videtur eſſe, quod pulſatio ad Miſſam fiat per tres interruptiones. Ad funus verò, & ad proceſſionem, & ad vnctionem faciendam, conuocantur Fratres per ſignum in campana factum tantùm ex vna parte. Ad ipſum etiam pertinet habere curam, vt ſollicitet Priorem, & Fratres de bonis campanis habendis, & moderatæ magnitudinis: & de habendo horologio tali, quod non ſit notabile curioſitate, vel pretioſitate, magis autem detur opera, quod ſit verax, & certum. Et de conſilio Prioris, & Fratrum,

horam ſurgendi ad Matutinas, & Primam, & Nonam tempore dormitionis diurnæ obſeruet. Debet autem valdè eſſe ſollicitus circa pulſationes tempore ſuo, & modo debito faciendas, ne earum inordinatione contingat Conuentum turbari, vel impediri.

Circa Luminaria.

ITem ipſius intereſt cura de habendis lampadibus, & oleo, & cera, & candelis, & cereis, & candelabris competentibus: & in miniſterio circa Altare maius, & in proceſſionibus, circa funera, & de miniſtrandis his tempore ſuo, & in lampadibus, cereo Paſchali, & alijs cereis circa maius Altare in Miſſa, in Veſperis, in Matutinis, in Completorio accendendis, & extinguendis, & melius inflammandis, & emungendis. Similiter curam debet habere, & prouidere, quod non ſolùm in maiori Altari, ſed etiam in minoribus, cerei aliqui competentes ſecundùm varietates dierum, & Feſtorum, & candelæ ſufficientes ibidem in choro ſemper ſine defectu habeantur. Debet etiam prouidere de candelis in hoſpitio, in infirmitorio, refectorio, & Fratribus itinerantibus, & ſimilibus, vel plus, vel minus, vbi hoc ordinatum fuerit à Prioribus. Porrò expenſas ad ſupradicta debet accipere à Procuratore, vel de quæſtu proprio, vel de oblationibus, vel alio modo, ſecundùm ordinationem Prioris, & de omnibus computationibus ſecundùm tempus computare. Beneficia verò collata Sacriſtiæ ſpecialiter debet recitare in capitulo. Debet etiam habere ferrum, & lapidem, cum quo ſolet ignis excuti ad habendum ignem, ſi fortè eſſet neceſſe; in quo caſu contingit ignem non inueniri in domo. Item debet prouidere, quod hoſtiæ pulchræ cum pixidibus decentibus, & vinum purum, & ſanum, & bonum, & aqua recens, & munda, cum ampullis honeſtis: calices, veſtimentis, libri neceſſarij pro Miſſis, carbones in patellis tempore magni frigoris, flabella tempore muſcarum, thuribu-

lum

lum cum carbonibus, & thus in diebus feſtiuis in maiori Miſſa, & Crux deferenda in Totis Duplicibus, cuſſini, & mappulæ ad tergendas manus, & aliæ ad purgandos nares, candelabra, inſtrumenta apta ad candelas tenendas in Miſſis, & omnia alia neceſſaria pro Miſſis, tàm in maiori ſolemnitate, quàm alijs ſemper habeantur in promptu, & in certis, & competentibus locis inueniantur, & reponantur. Cauere quoque debet ne hoſtię propter loci humectationem, vel aliàs corrumpantur, & cùm minus idoneæ fuerint, alias miniſtrare. Debet etiam prouidere, quòd in Sacriſtia in loco competenti ſemper inueniatur aqua ad lotionem manuum volentium celebrare, vel miniſtrare, & mappulæ ad exterſionem faciendam. Solent etiam haberi ibidem à quibusdam pectines honeſti ad capillos componendos, & forcipes ad vngues ſcindendos ab illis, qui interdùm his indigent, & hoc ibidem volunt facere. Debet etiam prouidere, quòd in Sacriſtia ſit piſcina, vel peluis, in quibus recipitur vltima ablutio, & quòd mundè, & honeſtè, & ſollicitè cuſtodiantur in omni munditia, & quòd in iſtis nunquàm alia ablutio recipiatur, vel ad alios vſus applicetur. Debet etiam procurare, quòd aliqua ſcamna lignea ſint circà minora Altaria apta ad orandum, in quibus interdùm procumbere poſſint Fratres miniſtrantes, vel aſſiſtentes.

Circa Sacramenta, & Sacramentalia.

ITem accuratiùs quoque debet habere diligentiam magnam, quòd locus honeſtus, & decentis pulchritudinis habeatur ſuper Altare, in quo Corpus Domini in pixide habeatur, & honeſtè ſub claui ſeruetur.

Item, quòd Oleum infirmorum ad faciendam Extremam vnctionem ſemper habeatur in Domo, & in honeſta ampulla in loco honeſto ſub claui conſeruetur.

Item ſi debent fieri Ordines in Domo, vel Confirmationes, vel Conſecrationes Eccleſiæ, vel Altaris, vel Epiſcoporum, vel benedictio Abbatum, vel Cœmeterij, & ſimilia:

lia: debet prouidere cum conſilio Capellani Epiſcopi, vt ſecundùm Ordinarium eius omnia ad huiuſmodi pertinentia fiant, & habeantur in promptu. Si verò fiant aliquæ coronæ, eius eſt aſſiſtere Epiſcopo, & miniſtrare forcipes ad capillos incidendos, & ipſos debet recipere, & comburere. Et cum inſtat inunctio facienda pro Fratribus, vel communio infirmi decumbentis, vel etiam ad Altare non potentis venire, vel etiam extraordinaria Communio Fratris alicuius ex alia aliqua cauſa facienda in Conuentu, debet de omnibus ad hoc pertinentibus gerere ſollicitudinem, & de neceſſarijs prouidere: & conuocandos conuocare vel verbis interdùm, vel cum pulſationibus, cùm Conuentus fuerit conuocandus. Item circa funera eius officium eſt prouidere de foſſis faciendis, & de loco foſſarum, cum conſilio Prioris. Item de cereis, & candelis, & candelabris, & thure, & thuribulo, & carbonibus pro thuribulo, & de conuocandis Fratribus ſuo tempore, & de Cruce deferenda, & aqua benedicta, & ſtola, & libello Sacerdoti recepturo funus, & de libellis manualibus, & alijs neceſſarijs miniſtrandis tam pro Fratribus, quàm pro extraneis defunctis curam debet habere. Item debet, ſi contingat Epiſcopum, vel Abbatem vtentem mitra, vel anulo, vel baculo, vel Cardinalem, vel Legatum, vel alium dignitatis excellentis apud nos facere officium in Miſſa, vel Proceſſione, vel aliter quocunque modo: debet cum conſilio Capellani ſui, vel aliorum ſociorum eius, de neceſſarijs, ſecundùm ſuæ dignitatis exigentiam prouidere, & gerere ſollicitudinem, quod non ſit defectus in aliquo, & quod fiant omnia ordinatè.

Circa ornatus, & paramenta, & mundicias.

ITEM ad officium eius pertinet apponere curam, quam poteſt, quod habeantur indumenta pro Miniſtris, & ornamenta pro Altaribus honeſta, & pulchra, & diuerſa, ſecundùm diuerſitatem temporum, & Feſtorum; ita quod in diebus feſtiuis meliora producantur. Porrò ad ornatum

tum Altaris cuiuslibet, præter illam mappam, quæ adhæret lapidibus, debet habere aliam deſuper: quæ tam longa ſit, quod quaſi vſque ad terram ex vtraque parte deſcendat, ſuper quam palla iterum collocetur, quæ ſit adeò longa, & lata, quod quaſi totum Altare deſuper cooperiat, ſuper quam eſt corporale collocandum. Cùm autem iſta fuerint replicata, debet haberi aliquod groſſum coopertorium ad totum cooperiendum Altare. Cogitandum eſt etiam ei, quod habeantur aliquæ Reliquiæ in vaſis pulchris, & decentibus, vel arcellis, & Cruces, & imagines competentis decoris: & de his aliqua ſunt ponenda in Feſtis maioribus ſuper Altare ad ornatum. Debet etiam habere curam, quod ampullæ, piſcinæ, pelues, & alia vaſa, & vtenſilia, camiſiæ, albæ, pallæ, & tobaliæ, & Altarium corporalia, & manutergia, & cætera omnia linea in vſus Altarium, vel miniſtrorum ſic frequenter lauentur; quod ſemper inueniantur munda, & nitida, & præcipuè ea, quæ ſunt circa Altaria. Corporalia verò, & panniculi pro abſterſione calicum, & manuum poſt vltimam ablutionem, lauanda ſunt ſeparatim ab alijs, & lotio in piſcinam ſacram mittenda. Cùm autem conſumpta fuerint vetuſtate comburenda ſunt, & cineres in eandem piſcinam mittendi.

Circa Cuſtodiam rerum.

AD ipſum etiam pertinet cùm de nouo ponitur in officio, facere memoriale de numero calicum, librorum, paramentorum, & omnium huiuſmodi, quæ ſunt valoris notabilis, & ſunt ab eo cuſtodienda. Et cauere debet ne perdatur aliquid de iſtis, ſed potiùs ſecundùm eius induſtriam augmentetur. Et cùm abſoluitur, ſucceſſoribus per memoriale debet rationem reddere de prædictis. Debet etiam cauere veſtimentis, & paramentis à putrefactione, & corroſione, interdùm ad ventum, & calorem exponendo, non in locis humidis, ſed ſiccis, & à tineis conſeruando. Debet curam habere, quod diſſuta reſarciantur, & læſa in

aliquo, ſiue vaſa, ſiue vtenſilia, & huiuſmodi, reparentur diligenter. Vetuſta, & minùs vtilia, quæ poſſunt vendi, de licentia vendantur, & eorum pretia in aliqua meliora commutentur. Item debet oblationes omnes Eccleſiæ recipere, & diligenter cuſtodire, & eas Procuratori integrè reddere, vel neceſſaria pro Sacriſtia de illis procurare, & reſiduum eidem Procuratori, ſi quid fuerit, reddere; vel in alios vſus expendere, ſecundùm quod Prior duxerit ordinandum. Pro receptione verò, & cuſtodia horum ſolent interdùm haberi trunci in Eccleſia, vel pixides clauſæ deſuper, cum modicis aperturis, vel alia huiuſmodi apta ad ſecuram reſeruationem. Sunt etiam habenda aliqua armaria, & arcæ fortes, & aptæ ad cuſtodiam rerum, vel in Sacriſtia, vel extra in loco ſecuriori, vel vtrobique. Et Sacriſtia debet eſſe fortis in oſtijs, feneſtris, & clauibus, in qua etiam, propter rerum cuſtodiam iacere poteſt cum vno ſocio, vel duobus, cum locus ad hæc aptus fuerit: & hoc, ſi Priori videbitur expedire.

Circa Ordinarium.

AD eundem pertinet ſcire benè Ordinarium totius Officij, vt per eum quandoque Fratres rectificentur de aliquibus, quæ requirunt: & ea, quæ in eodem ſcripta ſunt præter ſupradicta ad eum pertinentia; vt in cineribus in capite ieiunij, & ramis in die Palmarum, & ſimilibus ſollicitè exequatur. Debet etiam habere curam, quod Ordinarium de Miniſtris, & Miſſa maiori, & alijs habeatur in Sacriſtia, vt Fratres per huiuſmodi ſcripturam certificari poſſint, cùm de aliquo dubitant de prædictis. Summas quoque, & tractatus Magiſtrorum de officijs Eccleſiæ, debet procurare libenter cùm poterit, vt in Sacriſtia inueniantur. Poſtremò, quia in magnis Conuentibus difficile eſt omnia ſupradicta ab vno executioni mandari; tamen cum ſocius ei datus fuerit de conſilio Prioris, poſſunt ſupradicta ſic per eos diuidi, vt vtroque ſciente, quid ad ſe pertineat, nec conſi-

confidente de alio in his, quæ ad ſe pertinent, fiant ordinatiùs vniuerſa.

Cap. XI. De Officio Lectoris.

Circa Doctrinam.

OFFICIVM boni Lectoris eſt conformare ſe capacitati auditorum; & vtilia, & expedientia eis vtiliter, & intelligibiliter legere; opiniones nouas refugere, & antiquas, & ſecuriores tenere: ea quæ non benè intelligit nunquàm dicere: à faſtidioſa prolixitate, quæ accidere ſolet ex nimia repetitione eiuſdem, aut ex inuolutione verborum, vel ex alijs cauſis, cauere ſemper. Dare operam, vt ex lectionibus ſuis proficiant auditores, aut circa veritatem librorum, aut circa quæſtionum vtilium intelligentiam, aut circa aliqua, quæ poſſint ad morum ædificationem eſſe: literam tantùm legere, relicta multitudine eorum, quæ dici poſſunt ad ſingula: quòd auditores ſub eo proficiant ad ſciendum Biblia, & hiſtorias, & ſententias, maximè lectiones, aut omnes, aut ſaltem vnam continuare libenter. Tempore verò vacationum, & in alio tempore, libenter legere debet aliquid Fratribus aliquibus in camera, qui habiles ad proficiendum in ſtudio reputantur. Dubitantibus verò, & interrogantibus de aliquo debet benignè, & charitatiuè ſatisfacere; prout poteſt, & ſcit. Cùm verò exigente intelligentia, & vtilitate auditorum, interdùm expedit diſputare, eligenda eſt ab eo materia vtilis, & intelligibilis, maximè ſi ſit diſputatio inter minùs peritos. Vt autem melius, & fructuoſius officium exequatur, debet ſtudere diligenter, & præcipuè in ſcriptis, quæ communi iudicio meliora reputantur. Et vt melius poſſit vacare ſtudio, ab alijs occupationibus, debet ſiue in domo, ſiue extrà, poteſt ſaluâ obedientiâ ſubtrahere ſe libenter.

Circa

Circa Vitam.

ITem ad ipſum pertinet, vt ſicut alios præcellit in ſcientia Diuina, ita, & in exemplo totius ſanctitatis, & virtutis,& præcipuè humilitatis, patientiæ,& ſobrietatis. Debet etiam animare alios ſermonibus, collationibus fraternis ad omnem Religionem obedientiam ſpecialiter, & iuuare efficaciter Prælatos.Item ad Prælatos ſemper pacem habere debet, & reuerentiam dignam, & cauere ne perturbatores, vel diſcoli, vel indiſciplinati apud eum refugium inueniant, vel favorem. In Refectorio, vel Choro debet libenter eſſe cum poteſt, & à Capitulo, vel Completorio nunquam ſine magna, & euidenti neceſſitate remanere. Diſpenſationes verò in ieiunijs, & abſtinentijs (cùm non indiget) aut nunquam, aut raro, & cum difficultate recipere; cùm verò recipit, caueat ne in infirmitorio, vel hoſpitio, occaſione eius fiat aliqua diſſolutio, aut in vigilijs, aut ſuperfluitatibus, aut inordinatis locutionibus, & ſimilibus. Item nomine Magiſtri, vel Lectoris quantùm in eo eſt, non debet permittere ſe vocari,ſed ſolùm nomine Fratris. Cùm habuerit, debet ſe ad Socium habere non ſicut dominus, ſed ſicut Socius, & Frater, nec permittere debet,quod ei faciat ſeruitia, quæ non ſolent alijs Fratribus fieri, vt eſt facere lectum ſuum, & diſcalceare eum, & ſimilia. Debet etiam cauere ne camera ſua ſit in occaſione diſſolutionis, aut ex vigilijs, aut ex frequentibus ibidem collocutionibus,vel conuenticulis,vel clamoribus, vel huiuſmodi alijs. Item non debet verecundari, quin libenter quærat ab alijs dubitationes ſuas, immò quandocunque occurunt notare debet diligenter, & cùm inuenerit à quo poſſit edoceri, quicunque ſit ille, quærere debet humiliter, & audire, & retinere diligenter. Debet etiam procurare quantùm in eo eſt, quod habeat aliquem ſublectorem, qui legat interdùm cùm hoc requirit multitudo, vel vtilitas auditorum, & eidem charitativè in omnibus aſſiſtere debet. Porrò monitiones ema-

emanantes à Capitulis circa Lectores, debet diligenter retinere in memoria, & ſeruare. Licentijs verò generalibus de loquendo, vel remanendo à choro, & ſimilibus non debet vti propria auctoritate, & ad libitum ſuum; ſed prout Priori viſum fuerit,& cauſa rationabilis requiſiuerit.Poſtremò verò, vt Deo, & Prælatis, & Fratribus ſit acceptum eius obſequium, non debet ſe reddere difficilem ad legendum, vel quærere in hoc aliquid, quod ſapiat vanam gloriam, vt eſt legere in maioribus Conuentibus, vel anhelare ad habendam licentiam in ſolemnibus ſtudijs;vel ferre grauiter,ſi de modo legendi in aliquo corrigatur;ſed bono animo debet implere quidquid à ſuis maioribus fuerit ordinatum, & ſe corrigere libenter in his,quæ fuerint ſibi dicta corrigenda.

Cap. XII. De Officio Magiſtri Studentium.

Circa ſtudium in genere.

OFFICIVM Magiſtri Studentium eſt habere zelum, & curam ſpecialem de ſtudio promouendo, modis omnibus, quibus poteſt. Et ideò debet habere in memoria ea, quæ ſcripta ſunt in Conſtitutionibus, & Ordinationibus, quæ emanauerint, vel emanant, quotidiè à Capitulis vel Generalibus, vel Prouincialibus, à Priore Prouinciali, vel Viſitatoribus circa ſtudium; & dare operam, vt diligenter ſeruentur. Ipſius etiam eſt notare diligenter, & ſuggerere admonitiones,quas reputat expedire fieri Fratribus,pro ſtudij promotione in domo. Debet quoque ſollicitare Priorem, & maiores, vt procurentur libri vtiles pro Conuentu: negligentias verò Prioris, & Fratrum circa ſtudium Priori Prouinciali, & Viſitatoribus referre fideliter, & ſuper his accuſare eosdem, vel in domibus proprijs, vel mittere accuſationem ad Capitulum Prouinciale. Interdùm procucurare etiam, & pro poſſe ſuo laborare, quod neceſſaria ad ſtudium, ſcilicet cellæ aptæ, atramentum, ſebum pro tem-

pore ad lumen, & ſimilia ſine defectu habeantur in domo, & Fratribus cum his indiguerint, miniſtrentur. Ipſius etiam eſt habere ſollicitudinẽ, quod habeantur ſcholæ cõpetentes, & aptæ in feneſtris, & ſedibus, & contra pluuiam benè munitæ. Et vbi veniunt ſeculares, debet prouidere, quod recipiantur, & collocentur honorificè, iuxtà exigentiã ſui ſtatus.

Circa Sermones.

ITEM ipſius intereſt, iniungere Sermones, qui ſolent in capitulo fieri in omni feſto nouem Lectionum, niſi legatur in ſcholis: & in capite ieiunij, & in vigilia Natalis Domini, & in alijs caſibus emergentibus, ſicut eſt tempore Capitulorum Prouincialium, vel Generalium, & quandocumque in caſu aliquo ſunt faciendi. Non ſunt autem ad huiuſmodi ſermones paſſim admittendi extranei, niſi vbi intereſſe voluerit competens multitudo, & hoc de licentia, & cum ſcientia Prælati, & debet dici illi, qui facturus eſt ſermonem, quod extranei debent adeſſe; & in hoc caſu non iniungantur ſermones alicui, niſi tali, de quo credatur, quod ſit idoneus ad laudabiliter proponendum. Porrò ſermones, qui fiunt in Generali, vel Prouinciali Capitulo, debet iniungere de licentia, & ſcientia maioris Prælati. Extraneis verò non debent huiuſmodi ſermones iniungi, niſi de ſcientia, & voluntate Prælati. Cùm autem contingit pertranſire Cardinalem, vel Legatum, vel Epiſcopum magnæ litteraturæ, vel Magiſtrum aliquem in Theologia, vel alium magnæ authoritatis virum, & in prædicatione exercitatum: vel Miniſtrum Fratrum Minorũ Generalem, vel Prouincialem, vel aliquem de Ordine noſtro Priorem, vel Lectorem, vel Fratrem alium in prædicatione famoſum; debet cum Prælato conferre, ſi ſit horum aliquis inuitandus ad prædicandum Fratribus in Capitulo aliqua die, & fiat quod ei videbitur faciendum. Huiuſmodi verò ſermones Capituli fieri ſolent vel poſt Matutinas, cùm ſunt noctes prolixæ, vel poſt Primam, cùm hora illa non eſt in alijs occupata, vel poſt Nonam tempore dormi-

dormitionis diurnæ, vel alia hora, ſecundùm ordinationem Prioris, in qua Fratres poſſunt commodiùs intereſſe. Pertinet verò ad ipſum pulſare hora competenti pro ſermone huiusmodi. Cùm autem horam variari contigerit, debet in præcedenti Capitulo, ſi hoc ſciuerit, Prælato dicere, vt Fratribus prædicatur. Debent autem huiusmodi ſermones Fratribus tam tempeſtiuè iniungi, vt ſe de modico tempore non valeant excuſare. Debet etiam dirigere Fratres, maximè iuniores, indicando, in quibus libris inuenire poſſint opportunas materias ad prædicandum, & magis vtiles ad ſalutem audientium: & diligentiam adhibere, quod tales libri in domo habeantur, aut procurentur, quibus Fratres magis proficere valeant; & circa hoc frequentius ſollicitare Priorem, aut alios, ad quos ſpectabit, prouidere. Vndè cùm aliquis Frater ſe excuſat à faciendo ſermone ſibi iniuncto, nec apparet rationabilis cauſa, præter ſolam ignauiam, non debet eſſe facilis ad relaxandum eum; ſed omninò vrgere, & omnem operam polliceri. Si autem imminente die prædicationis, appareat ei, quod debeat eſſe defectus ſermonis ex cauſa quacumque, debet rogare Prælatum, vel alium ad hoc idoneum, quod ſuppleat hunc defectum, vel ipſemet ſuppleat: & ille, qui defectum huiusmodi facit, ſuo tempore, vel in ipſo die ſermonis in Capitulo, corrigatur. Si autem aliqui Fratres adeò ſunt inepti, quod non ſperetur, quod vnquam poſſint habere modum prædicandi; non oportet, quod ſit nimis importunus iſtis, ad iniungendum ſermones. Ipſius etiam eſt præmonere Fratres, quibus iniunguntur ſermones, vt caueant à prolixitate ſermonum: interdùm iuxtà eos ſedere, vt cùm nimis prolongant ſermones, faciat eis ſignum. Cùm autem aliquid reprehenſibile dixerint in ſermone, debet ipſa die hora competente charitatiuè oſtendere Fratri, vt aliàs caueat circa illud; vel ſi melius ei videbitur, & fructuoſius, antequàm ſermo fiat in Conuentu, præuidere quid ibi ſit dicendum, & blandè corrigere, ſi quid diſplicuerit; ne fortè Frater concionaturus animum de-

ſpondeat. Porrò ſermones ad populum in villa, vel extrà; debet alij, cui Prior iniunxerit imponere, & annexa illi officio exequi: vel ipſemet, vbi propter paucitatem Fratrum, hoc ei committitur à Prælato.

Circa Collationem.

CIrca collationes, quæ fieri eius opera, & diligentia inter Fratres ſolent, aduertat in primis, quod ad eas non ſunt admittendi extranei, ſiue ſeculares, ſiue Religioſi alterius Ordinis, niſi eſſent adeò familiares, quod in defectibus Fratrum, ſi quos ibi viderent, credatur eos non eſſe ſcandalizandos. Tam verò circa collationes priuatas, quàm circa publicas diſputationes, ad eum ſpectat ſuggerere Priori admonitiones, quas in capitulo faciat Fratribus: ad hoc, vt benè ſe habeant, & religiosè in omnibus prędictis. Item ad ipſum pertinet conuocare Fratres aliquo ſigno ad collationes in loco apto ad hoc, ſecundùm ordinationē Prioris, & hoc ſemèl, vel bis in ſeptimana, vel frequentiùs, vbi, vel quando non ſunt lectiones. Facienda autē eſt huiusmodi conuocatio cum ſigno ad hoc determinato, vel poſt Nonam, binæ refectionis tempore, vel poſt Veſperas tempore ieiunij, vel inter comeſtionem, & Completorium in Quadrageſima; vel alia hora, in qua Fratres commodiùs poſſint intereſſe, ſecundùm voluntatem Prioris. In huiusmodi autem collationibus ſolet interdùm recitari aliqua quæſtio determinata in ſcholis ab illo, cui fuerit iniunctum, vel recitari aliqua ab aliquo, qui eam præuiderit, ex iniunctione ſibi facta: & poſt recitationes, Fratres qui volunt opponant recitanti, & ità exercitent ſe opponendo, & reſpondendo. Vel ſolet ab eo quæri aliquid de lectionibus, vel quæſtionibus auditis à Fratribus, vt videatur de profectu eorum. Vel ſolent fieri collationes de moralibus, vel de certa aliqua materia, vt de Euangelio, vel de Epiſtola, vel de ſumma de vitijs, & virtutibus, vel de caſibus, & ſimilibus: ità quod quilibet Frater ſciat de quo titulo debeat recitare, vel de quolibet,

libet, ad voluntatem cuiuslibet, & ab illis, qui non ſunt adhuc ſufficientes ad maiora, ſaltem aliqua notabilis authoritas recitari. Solet autem interdùm ordinari, quod vnus Chorus dicat vna vice, & alius alia vice; vel certis Fratribus iniungi, quod faciant collationem, alij in vna die, alij in alia die, & ſic de alijs. Et de modis iſtis quis ſeruetur, fiat cum conſilio Prioris, quod melius videbitur. Fratres autem, qui non faciunt, quod debuerint, vel in aliquo offendunt, vel falſum dicendo, vel authoritatem aliquam non bono modo aſſignando, vel confusè, vel prolixè loquendo, vel ibidem clamosè contendendo, vel aliàs quoquo modo reprehenſibiliter ſe habendo: debet ibidem verbis corrigere, cum humilitate, & curialitate; & de exceſſibus grauioribus ſuo tempore in Capitulo accuſare. Cùm verò ſunt intermiſſæ aliquando collationes, & debent reſumi, debet hoc prædici in Capitulo præcedenti, & ordinari quomodo fiant.

Circa Diſputationem.

ITEM ipſius intereſt inſtare, quod fiant diſputationes cùm expedit, vel quod non fiant, vel raro fiant: vel quando non eſt ad hoc Lector ſufficiens, vel non ſunt qui conuenienter poſſunt opponere, vel reſpondere; vel non creditur, quod ſequatur indè notabilis vtilitas propter ſtatum auditorum. Cùm autem fiunt, debet conferre cum Lectore, quod fiant de vtili materia. Debet etiam antè prædicere Fratribus tempeſtiuè, de quo fieri debet diſputatio, vt ſibi prouideant; & docere, in quibus ſcriptis, & vbi poſſint de illa materia inuenire. Debet autem ſemper iniungere alicui, vt ſibi prouideat de reſpondendo, ſi neceſſe fuerit, ne ſit in hoc vnquàm defectus. Debet autem iniungere Fratribus, qui ſunt ad hoc idonei, quod ſemper in omni diſputatione ſint parati opponere in aliquo: & quòd ſibi in hoc prouideant illi, qui ſine præuiſione ad hoc ſufficere non putantur. Non debet autem aliquis incipere, opponere, vel reſpondere in ſcholis, niſi priùs ei hoc impo-

ſitum fuerit, vel licentiam habuerit. Extranei verò quando veniunt ad diſputationes, honorandi ſunt, vt cedatur eis ab omnibus cùm volunt opponere, & inuitentur ad reſpondendum; & ſi malè dicunt, non confundantur, nec contendatur cum eis, & caueatur ab eorum offenſa. Porrò ſi quis, vel Frater, vel Lector in diſputando in aliquo reprehenſibiliter ſe habuerit, debet eum ſuper hoc ſuo tempore in Capitulo proclamare. Si autem aliquis contentioſus notabiliter in diſputatione ſe habeat, & non ſperetur de eius correctione; debet ei imponere ſilentium extrà ſcholas in aliquo loco charitatiuè, vel ſuggerere Priori, quòd hoc faciat in Capitulo publicè, vel priuatim, ſi magis viſum fuerit expedire.

Circa Lectiones.

ITEM ad ipſum pertinet conferre cum Fratribus, quot lectiones, & quæ ſint lectiones legendæ; & ad illud, quod ei viſum fuerit vtilius, inducere Lectorem. Vbi verò eſt ſtudium ſolemne, vel magna multitudo Fratrum, vel aliorum auditorum; debet procurare ſi poteſt, quod habeatur aliquis Frater, qui legat extraordinariè tempore vacationum: & in diebus vacationum, quibus non legit Lector, ſaltem ſit aliqua lectio leuis, vel de hiſtorijs, vel de aliqua ſumma, vel ſimilibus: & ſi aliqui ſunt iuuenes habiles ad proficiendum, habeant aliquem Lectorem in Grammaticalibus, vel Logicalibus, & ſimilibus, priùs ſuper hoc licentiâ impetratâ. Item debet procurare, quod fiat repetitio Lectionum ſemper, vel per eum, vel per alium; vel per alios: vel modo per iſtum, vel modo per alium, vel vna lectio per vnum, alia repetatur per alium, prout ab ipſo, vel à Priore fuerit ordinatum. Fratres verò, qui proficiunt, & non ſunt multum prouecti in ſcientia, & maximè iuniores, ſunt compellendi, vt repetitioni huiuſmodi interſint.

Circa

Circa profectum Fratrum in ſtudio.

ITem ad ipſum pertinet gerere ſollicitudinem circà Fratres omnes, & ſingulos, quomodo ſe habeant circà ſtudium, vel qui frequentant ſcholas, collationes, diſputationes, repetitiones: vel qui non libenter in cellis reſident, vel ſunt vagi, vel qui ſtudent, in quo ſtudent: qui habent voluntatem proficiendi in ſtudio, & qui nõ curant; qui ſtudent ordinatè, & qui cõfusè, qui circà vtilia, qui circà curioſa, qui libenter audiũt, vel interrogant, quod neſciunt, & qui non: & quidquid circà hoc, & ſimilia inuenerit reprehenſibile in aliquo, ſtudeat emendare, modò per admonitiones ſecretas, & charitatiuas, modò per accuſationes, in Capitulo, & modis alijs, quibus poterit diligenter. Cùm autem fuerint aliqui in Conuentu, de quorum profectu in ſtudio multum ſperetur, & ſunt benè morigerati; debet laborare, vt detur eis occaſio, & adiutorium ad proficiendum in ſtudio; iuuando eos ad hoc, in quibus poteſt per ſe, & innoteſcendo hoc maioribus, intercédendo pro eis, vt mittantur ad ſtudia meliora, aut parcatur eis ab alijs occupationibus; vt fiant eis aliquæ recreationes (ſi fuerint debiles) vt habeant aliquas licentias ab officio remanendi: & ſimilia, quæ poſſunt ad promotionem valere prædictam. *Hæc ferè omnia ad officium Regentis pertinent, iuxtà Conſtitutiones noſtras diſtinct.2. cap.14. de Studentibus.*

Cap. XIII. De Officio Librarij.

Circa armarium.

OFficivm Librarij eſt, habere curam vt poteſt, quod habeatur bonus locus pro Libraria, & ſecurus, & benè aptus contrà pluuiam, & intemperiem, & copiam habens boni aeris pro libris cuſtodiendis. Armarium autem, in quo libri reponuntur, debet eſſe de lignea materia, vt meliùs cu-

ſtodiantur à putrefactione, vel nimia humectatione, & habere multa intermedia, & diſtinctiones, in quibus reponantur libri, & ſcripta diuerſarum facultatum, & diuerſi libri; & huiuſmodi eiuſdem facultatis ſeparatim, & non confusè, cum ſignationibus debitis factis per ſcripturam: quæ applicanda eſt vnicuique interſtitio, vt ſciatur, vbi inueniatur, quod quæritur. Debet autem ipſe cuſtodire clauem huiuſmodi armarij, ſeu Librariæ, & aperire, & claudere tempore ſuo: & habere cellam pro ſtudio (ſi locus eſt aptus) in ipſa libraria: vel propè, vt citiùs inueniatur, cùm quæritur pro aliquo negotio ad ſuum officium pertinente.

Circa Libros.

ITem ad ipſum pertinet habere chartam, in qua ſint ſcripti omnes libri Conuentus, & cùm augmentantur, vel minuuntur, ſcribere, vel abradere in charta illa, ſicut fuerit faciendum. Huiuſmodi autem chartam debet tradere ſucceſſori ſuo, cùm dimittit officium, & accipere à prædeceſſore, cùm aſſumit officium de nouo: vt ſic ſemper poſſit reddi ratio de libris, cùm exigitur à Prælato, ne per obliuionem eos deperire contingat. Ipſius etiam intereſt habere curam, quod per ſe, vel per alium, ſecundùm ordinationem Prioris reparentur, cooperiantur, & benè ligentur, & ſignentur in vnoquoque volumine in tergo cuiuſmodi libri, vel liber ſit, vel cuius ſcriptum, vel ſcripta contineantur in illo, & in principio cuiuslibet ponatur titulus huiuſmodi: *Iſte liber eſt talis Conuentus Fratrum Prædicatorum.* Et ſi fuerit dignum, quod dator libri in memoria habeatur, addatur, & dicatur; *quem dedit talis N. pro anima ſua.* Debet etiam dare operam, quod libri communes ſub eo augmententur, acquirendo eleemoſynas ad hoc aliquas cùm poteſt: vel à Nouitijs cùm intrant, & habent libros aliquos, vel laborando, quod de libris Fratrum decedentium aliqui ad vſus communes applicentur, & modis alijs, quibus poterit diligenter. Item debet apponere curam, quod libri, qui non habentur in omni genere facul-
tatum,

tatum, habeantur. Cùm habentur aliqui duplices, vel triplices, de quibus Fratres non multum indigent, retentis melioribus alij cum licentia vendantur, & pretium in alios vſus librorum, qui non habentur, conuertatur; & idem fiat de veteribus, vel aliàs parum valentibus. Item ſemel in anno, vel bis, debet omnes recolligere, & ad locum idoneum reportare, cum ſocijs ad hoc ſibi deputatis ad vertendum, & ad videndum ne aliquis depereat, vel ne aliquis à vermibus deſtruatur. Quod ſi aliquem inuenerit deeſſe, debet diligenter laborare, quod reinueniatur. Si autem aliquis læſus fuerit in aliquo debet apponere curam, quod reparetur, & cauere in poſterùm ab his, quæ libris inuenerit nocuiſſe. Et cum viderit aliquos libros de armario otioſos, debet illos ad armarium reportare. Item ad ipſum pertinet prouidere, quod in aliquo loco ſilentij, & apto, ſit aliquis pulpitus magnus, vel plures, in quibus ligentur aliqui libri, quibus frequentiùs Fratres indigent cùm habentur: vt eſt Biblia gloſſata in toto, vel in parte, Biblia ſine gloſſis, Summæ de Caſibus, Concordantiæ, Interpretationes, Decreta, Decretales, Deciſiones morales; Sermones varij de Feſtis, de Dominicis per totum annum; Hiſtoriæ, Sententiæ, Chronica, Paſſiones, & Legendæ Sanctorum; Hiſtoria Eccleſiaſtica, & ſimilia multa, vt communitas Fratrum in promptu poſſit illa habere. Armarium verò ſic debet apertum tenere certo tempore, vel eſſe iuxtà eum, vel in ipſo; vt qui volunt aliquid in tranſitu videre in alijs libris, qui ſunt, vel habere ad horam breuem; poſſint copiam eorum de facili habere.

Cap. XIV. De Officio Examinatorum.

OFFICIVM Examinatorum eſt reddere cautos Fratres, qui aliquem volunt examinari, quod non præſentent aliquem, de quo certum ſit, quod non ſit ſufficiens; ne fiat ei, qui talis eſt, confuſio pro nihilo. Illos etiam de quibus veraciter conſtat per certos teſtes, vel facti euidentiam, vel famam publicam, quod ſunt benè ſufficientes, non oportet examinare,

minare, ſed referre Priori huiuſmodi certitudinem. Cùm autem de aliquo propter dubium fuerit examinatio facienda, non expedit, quod fiat cum aliqua ſolemnitate, vel acerbè: ſed itá vrbanè quod ipſe, qui examinatur, quod ſit examinatus plenariè non aduertat; quod fiet quando diuiſim, vel etiam ſimul Examinatores eundo per hortum, vel alibi loquuntur latinè cum eo, modò de rumoribus mundi, modò de rebus impertinentibus ad ſcientias, modò de ſcientia aliqua inquirendo, in qua ſtuduit, & quantum, & vbi, & ſub quibus Magiſtris: & ſic intrando quaſi inſenſibiliter ad inquirendum aliquid de ſcientia, in qua ſtuduit, & modò tranſferendo ſe ad alios rumores, modò reuertendo ad propoſitum. Magis autem attendendum eſt ad ingenium, ad facundiam, ad aptitudinem ad addiſcendum, & ad bonam diſpoſitionem ingenij naturalem; quàm ad hoc, quod multa audierit, & diù. Poſſunt etiam examinare illos, qui ſciunt ſcribere, imponendo eis, quod faciant aliquam litteram de aliqua materia, quam dent eis quaſi ad videndum quomodo ſciunt ſcribere: & tunc poſſunt ex modo dictandi, aliquid perpendere de ſufficientia illius. Poſſunt etiam inquirere ſi ſciunt cantare, & legere, vt ſi in huiuſmodi ſunt excellentes, poſſit faciliùs cum eis in alia inſufficientia diſpenſari. Poteſt autem ſufficiens, quo ad ſcientiam reputari quicunque talis eſt, quod ex bono ingenio, & alijs bonis naturalibus, & ex ſcientia iàm acquiſita, vel ex alijs, quæ apparent in eo poteſt æſtimari, quod poſſit Theologiam addiſcere: & apud Fratres proficere ad hoc, vt poſſit tantùm intelligere de ſcripturis, quod poſſit fieri Prædicator, vel Confeſſor ſecurus. Veruntamen ſecundum ſtatum, & indigentiam Prouinciarum, vel Conuentuum, & abundantiam, vel penuriam litteratorum in natione, faciliùs ſunt aliqui recipiendi in vno loco, quàm in alio; & poſſunt ſecundùm modum patriæ, alicubi aliqui ſufficientes iudicari, qui alibi inſufficientes reputantur. Porrò inquiſitio de moribus ſic cautè eſt facienda, vel à ſocijs, vel à notis, quod ipſi non aduertant propter quid fiat. Huiuſmodi autem inquiſitio fieri debet maximè circà

vitia,

vitia, quæ ſunt quaſi naturalia, & inſeparabilia: vt innata iracundia, ebrietas, vel à debilitate naturæ prouenicns, vel à vitioſa conſuetudine: diſpoſitio ad furioſitatem, vel malitiam, vel percuſſionem, vel huiuſmodi perpetranda: & de receptione talium, & ſimilium, de quorum correctione vix ſpes habetur ſummoperè eſt cauendum. Si verò poſt examinationem de ſcientia, & moribus huiuſmodi, videatur Examinatoribus, quod indubitanter recipi debeat examinatus ſic à Conuentu: poſſunt antequàm plùs procedatur, inquirere leuiter de illis impedimentis recipiendorum, quæ in Conſtitutionibus ſunt expreſſa; nè fortè in vanum vlteriùs procedatur, ſi tale aliquod habeat, propter quod nullo modo ſit recipiendus. De omnibus autem, quæ inuenerint, debent Priori, & Conuentui relationem facere fideliter, nec zelo receptionis, & repulſionis in partem aliquam declinare.

Cap. XV. De Officio Circatoris.

OFFICIVM Circatoris debet imponi tali Fratri, qui ſit zelator Religionis, & maturus, & induſtrius ad cognoſcendum ea, quæ ſunt Religionis, vel contrà; non præceps in zelo ſuo. Huiuſmodi ergo officium eſt circuire per totam Domum, & per omnes officinas, & in Eccleſia exteriori, & vbi Fratres ſolent Confeſſiones audire, vel loqui, vel morari cum exterioribus; & per omnia alia loca infrà ambitum clauſuræ exterioris, ſemel vel pluries in die; præcipuè cùm viderit expedire. Specialiter verò poſt prandium tempore dormitionis id facere tenetur, & notare, ſi alicubi invenerit in quocunque loco aliquid fieri ab aliquo Fratre, ſiue maiore, ſiue minore, quod ſit contrà Religionem, vel debitam honeſtatem. Præcipuè autem debet circuire poſt vltimum ſignum, vel cum lumine, cùm profunda nox fuerit, vel ſine lumine, cùm adhuc dies ſit,

ſit, per hoſpitium, & infirmitorium: ad videndum, ſi ſunt adhuc in locutionibus, vel aliquibus diſſolutionibus Fratres aliqui; & per oſtia ſingula claudenda, ad videndum vtrum ſint benè clauſa. Et tempore Matutinarum interdùm per dormitorium, & cellas, ad videndum, ſi aliqui remanſerint in locis iſtis. Ipſius etiam intereſt prouidere, ne aliquod oſtium faciat inquietudinem tempore ventoſo; & ponere repagula in oſtijs, & feneſtris, cùm fuerint reponenda. Cùm autem pluuia ſuperinundat, debet citò ſuccurrere in locis, in quibus maximè nocere poteſt, & præcipuè circà libros. Si aliqui remanſerunt in lectis, vel ſi dicunt Matutinas, qui remanent de licentia, loco, & tempore debito: vel ſi qui habent licentiam cauſa ſtudij, vacant ſtudio tunc, vel reuertuntur ad lectos. Verùm non eſt eius ſingula circumeundo corrigere, ſed notare, & memoriæ commendare, & proclamare proclamandos in capitulo, & referre grauiores diſſolutiones, & magis inuſitatas Prælatis, vt maius apponant conſilium; & tempore viſitationis Prouinciali, vel alij Viſitatori ſtatum Domus quo ad Religionis obſeruantiam pleniùs indicare. Poteſt tamen aliquod leuè verbum dicere interdùm, vel ſignum aliquod facere in tranſitu, ad diſſolutiones aliquas compeſcendas; & præcipuè poſt vltimum ſignum, vel tempore dormitionis diurnæ. Ad ipſum etiam pertinet diligenter notare, ſi clauſura Domus ſit bona, ſi bona oſtia, ſi bonæ claues vbique: & ſi quid in his emendandum fuerit pro hoc inſtare apud Prælatos frequenter. De claudendis verò oſtijs aliquibus, vel clauibus oſtiorum aliquibus cuſtodiendis, & accipiendis, & reddendis, facere debet prout Prior ordinauerit. Porrò ſi Conuentus adeò magnus fuerit, quod vnus Circator non ſufficiat, debent aſſignari duo, vel plures: & ità inter ſe dividere officium per loca, & tempora; quod nihil ex mutua confidentia negligatur. Si autem Circatorem recedere contigerit ad breue tempus, debet alicui vices ſuas committere: ſi ad longum tempus,

pus, debet ad memoriam reducere Prælato, quod alicui vices ſuas imponat, vſque ad ſuum regreſſum. Item Prior, & Supprior poſſunt, & debent interdùm huiuſmodi officium exercere (non obſtante, quod ſit alius Circator) cùm eis videbitur expedire.

Cap. XVI. De Officio Cuſtodis Dormitorij.

CVSTODIA Dormitorij ſolet iniungi Fratribus per ſeptimanas in tabula, vel alicui Conuerſo, ſeu Clerico, qui ad alia minùs vtilis inuenitur, poteſt iniungi ſimpliciter. Huiuſmodi autem officium eſt claudere, & aperire dormitorium ſuis temporibus. Cùm autem poſt vltimum ſignum, vel ſecundam menſam tempore dormitionis fuerit claudendum, debet facere cuſtos aliquod ſignum modicum cum clauibus parum antequam claudat, vt ſi qui adhùc extrà ſunt intrare feſtinent. Verùm ſi fuerint hoſpites Fratres, debet inueſtigare vtrum fuerint expediti, & ſi ſic propter eos, non oportet ampliùs expectare. Si autem non fuerint expediti, & intrare debent dormitorium, poteſt aliquantulum expectare, & ſignum eis facere, quod feſtinent. Ad eum etiam pertinet claudere, & aperire feneſtras communes dormitorij, & cellarum, & camerarum, etiam proprias ſingulorum in abſentia Fratrum, cùm fuerint aperiendæ, cauſa aeris, vel pluuiæ, vel caloris, vel frigoris, vel venti, vel alicuius inquietudinis, & huiuſmodi. Ipſius etiam intereſt prouidere, ne aliquod oſtium faciat inquietudinem tempore ventoſo, & ponere repagula in oſtijs, & feneſtris, cùm fuerint reponenda. Cùm autem pluuia ſuperinundat, debet citò ſuccurrere in locis, in quibus maximè nocere poteſt, & præcipuè circa libros. Defectus autem circa oſtia, & feneſtras, & claues, & repagula, & coopertaram dormitorij, cellarum, camerarum, & domorum aliarum, & viarum, ſi quæ ſunt his annexæ, debet ſignificare Priori, & inſtare, vt emendentur. Item ad ipſum pertinet prouidere de oleo in lampadibus dormitorij, & camerarum,

& vijs inter hæc: & accendere, & extinguere huiuſmodi lumina tempore ſuo. Item ipſius eſt, ſi aliquæ immunditiæ inueniantur in cameris, quæ ſunt abſtergendæ, vel dormitorium ſit ſcopandum, vel cellæ; hoc per ſe facere, ſi poteſt commodè, vel cum alijs adiutoribus ſibi datis. Item debet habere curam, quod ſic ſemper ſit aptatum dormitorium, quod ſi quos intrare contigerit, nihil ibi videant, quod eorum offendat aſpectum. Et debet aliorum negligentias in huiuſmodi ſupplere, faciendo circa hæc, quod fieri debet; & ipſos ſuper huiuſmodi negligentijs in capitulo proclamare. Item ſi fuerint plura oſtia in dormitorio, debet habere locum ad ſedendum, vel ſtudendum propè illud, per quod communiùs eſt ingreſſus ſecularium de die, & alia ſi fuerint claudenda claudere. Iuxtà introitum verò illius oſtij, debet eſſe campanula parua, in qua faciant illi, qui introducunt extraneos, vel ipſe ſi præſciuerit ingreſſum iſtorum, ſignum, ſi illi Fratres omiſerunt facere ſignum: vt Fratres, qui ſunt in dormitorio, vel in cellis hoc audito caueant ne apud eos aliquid videant, quod eorum offendant aſpectum, & in quo malè ædificentur. Ipſe etiam debet eſſe ſollicitus, ne per illos, qui ſic intrant, vel etiam occaſione aliquorum operum, libros aliquos, vel res alias deperire contingat. Item cauſa ſeruandi dormitorium ſecurum, vel ſaluum, poteſt remanere à Matutinis, vel alijs Horis, vel à prima menſa, cùm neceſſe fuerit, & Prior duxerit ordinandum. Si verò non hoc fuerit viſum Priori, nihilominus cum vadit ad Horas, vel ad menſam. debet habere curam, quod claudantur, quæ claudenda fuerint, vel ponatur ad cuſtodiam alius loco ſui. Notare quoque qui aliqua reprehenſibilia habent, vel faciunt circa lectos, & cellas ſuas, & ipſos in capitulo proclamare. Fratribus verò, qui circa ſe ſunt negligentes, aut in coopertorijs, aut in cuſſinis, aut in lecti commoditate aliqua, & ſimilibus, compati debet, & procurare, quod eis meliùs prouideatur.

Cap.

Cap. XVII. De Officio Portarij.

Circa ſtatum Portarij.

CVSTODIA portæ debet iniungi tali Fratri Conuerſo, vel Clerico, ſi poteſt haberi, qui ſit ætate prouectus, religioſus, aſpectu gratioſus, & in actibus ſecurus: contra omne vitium, diſcretus in ſenſu, prudens in reſponſis, dulcis in affectu; qui nullum multiplicibus interrogationibus fatiget, nullum dura reſponſione, aut iniurioſa, vel ruſtica collocutione commoueat: qui ſcandalizatos ſciat placare, & omnes cum eo moram aliquam contrahentes, vel eidem ſe applicantes, verbis, & factis ædificare ſufficiat. Hic debet habere locum aliquem aptum iuxtà portam intrinſecus, in quo cùm non habeat aliam operationem, operetur aliquid, ſi eſt Conuerſus, vel legat, vel ſcribat, vel aliud honeſtum faciat, ſi eſt Clericus. Non autem debet eſſe vagus, ſed ibi continuè reſidere: niſi fortè ex cauſa rationabili interdùm declinet, & alium, vel ſocium, ſi habet loco ſui, ponat. Cùm autem alibi eum declinare oportet, & nullus ibidem remanet, ſic debet oſtium firmare, quod nullus antè ſuum introitum poſſit intrare. In hoc quoque loco, cùm ſocium non habuerit, poterit tempore dormitionis diurnæ remanere, propter aduenientes: vel vigilare, vel paululùm dormitare, & in nocte à Matutinis remanere, niſi per Priorem aliter fuerit ordinatum, videlicet, vt de die dormiat, & aliquis ſit in loco illa hora pro eo: & hoc idem ſeruetur de remanendo à prima menſa, & collatione, hoc addito; quod cùm comedit in ſecunda menſa, ordinetur, qui tunc portam cuſtodiat loco eius. Si autem ſocium habuerit Fratrem, tunc per ſeptimanas poſſunt diuidere quis de die lectum intret, & in prima menſa comedat, & interſit collationi communi. Si verò fuerit ſecularis ſocius, tunc ſecundùm ordinationem Prioris fiat de dormiendo de die, & comedendo in prima

menſa, & de conueniendo ad collationem communem: ita quod ſocius ſemper portam cuſtodiat, cùm ipſe fuerit abſens. Porrò ab Horis diurnis, & Miſſa ſemper remanere poteſt, ſi fuerit Conuerſus, & Miſſam audire in manè priuatam, antequam in ſuo officio eum oporteat occupari. Si autem fuerit Clericus, eodem modo ab Horis poteſt remanere, niſi propter paucitatem Fratrum ſit eius præſentia interdum neceſſaria: & ſemper Miſſam audiat Conuentualem, vel priuatam; ita tamen, quod in his caſibus, aliquis ſit in porta loco eius. Si fuerint duo Fratres ad portam, tunc ſi ſunt ambo Clerici, vel vnus; ſemper Clericus vnus ſit in Miſſa maiori, ſi poteſt alius competenter ſupplere, quæ tunc circa portæ cuſtodiam ſunt agenda.

Circa multa Officia eius.

ITEM ad eum pertinet habere curam de portis, per quas eſt ingreſſus ad curiam exteriorem, & ad clauſtrum claudendis, & aperiendis ſuo tempore; & claues vel ſeruare, vel tradere illi ſeruandas, de quo Prior ordinauerit. Si aliqui de nocte pulſauerint ad intrandum, vel exire voluerint, debet inueſtigare cauſas, & cum difficultate, & non ſine licentia ſpeciali tunc alicui aperire.

Item, cùm aliqui Clerici, vel Religioſi, vel peregrini tranſeuntes petunt hoſpitium, vel comeſtionem, debet vel vrbanè oſtendendo paupertatem Domus, vel conſuetudinem contrariam eos expedire: vel procurare, quod petunt, ab illis, ad quos pertinet, ſi fuerint perſonæ dignæ, vel de ſcandalo, ſi non fiat, timeatur. Cùm autem aliqui recipiuntur ad comedendum ad portam intùs, vel extrà; debet gerere curam de miniſtrando eis charitatiuè, & mundè, quod fuerit miniſtrandum, & curialiter licentiare, cùm fuerint expediti. Item ipſius eſt cum omnibus, qui cum eo reſident, vel moram contrahunt, aliquid loqui de Deo; & cauere, ne quis ſcandalizatus recedat ab eo. Item, cùm videt aliquos per Domum diſcurrentes, debet eos pacificè,

ficè,& curialiter reuocare. Eos verò qui quandoque intrant ſine licentia, & non conſueuerint licentiari ad intrandum, debet ſimiliter pacificè, & manſuetè inducere ad egreſſum. Cùm pulſatur ad portam, citò debet adeſſe per feneſtram paruam aliquam, (quæ ſemper debet eſſe in oſtio,) antequam oſtium aperiat, reſpicere perſonam pulſantis; & ſi fuerint tales,quas non oportet introduci, vt mulieres, & viles perſonæ, debet eis ſatisfacere ſicut poterit in his, quæ petunt, ſine introductione. Cùm autem introducendi fuerint, ſi ſunt perſonæ excellentes, ducat eos ad Capitulum, & aduocet illis Fratres, qui fuerint aduocandi. Si fuerint perſonæ mediocres, remaneant propè portam, & ibi aduocentur ad eos, qui fuerint aduocandi. Si verò Prælati, vel Religioſi, primò ducantur ad Eccleſiam ad orandum, quàm ad Capitulum. Si verò fuerint Fratres extranei,ducantur ad Eccleſiam, & quæratur qui det eis benedictionem, & ſignificetur ſtatim hoſpitium receptori.Si verò perſona fuerit excellens, vt Epiſcopus, vel Abbas, vel vir nobilis, magnus amicus Fratrum, vel ſimilis; dum venerit ad Domum Fratrum, debet hoc indicare Prælato, etiam ſi non petatur ab eis. Item in recipiendo aduenientes, debet habere modos diuerſos ſecundùm differentiam perſonarum: omnes quidem in primo occurſu,debet affabiliter recipere,& iucundè, ſi verò fuerint Religioſi cum humili inclinatione,& reuerentia. Si Epiſcopi, vel Abbates excellentes, cum maiori humiliatione, vel oſculando manus, vel flectendo genua, ſecundùm morem patriæ. Si Fratres Minores, vel noſtri extranei, vel magni familiares, cum ſummo gaudio, & charitate magna. Si fuerint Principes, vel ſublimes in ſtatu ſæculari, cum magno honore tàm per ſe, quàm per alios Fratres, ad hoc idem per ipſum inuitatos. Debet etiam habere magnam ſollicitudinem de cognoſcendis familiaribus Fratrum, vt cùm venerint, nullus defectus fiat circa eorum receptionem: & debet Fratribus qui non cognoſcunt eos, eorum notitiam dare; & Prælatos incitare ad oſtendendum eis omnem familiaritatem, & humanitatem in hoſpitio, &

in alijs quibuſcunque. Item in vocando Fratres ad portam, debet ſeruare modum, qui à Prælato fuerit ordinatus. Ordinant autem Prælati quandoque ex cauſa, quod aliqui Fratres nunquam vadant ad portam, aut nunquam ad mulieres, aut nunquam ad talem, vel talem perſonam, aut nunquam niſi prius dicatur eis, talis aut talis vocatur à tali: quandoque autem dant licentiam aliquibus, vt Confeſſoribus, vel alijs, qui poſſint ire, quandocunque vocantur: de alijs volunt, vt non vadant ſine licentia ſpeciali, primò quæſita à portario, non à Fratre, vel è contrario ab ipſo, non à portario. In his ergo, & ſimilibus obſeruare debet Domus conſuetudinem, & ordinationem Prioris. Item ipſius intereſt notare Fratres, qui in aliquo excedunt circa portam, aut nimis loquendo cum mulieribus, frequenter, & leuiter veniendo, & morando in porta, aut qui duros ſe exhibent ad veniendum ad Confeſſionem, & ſimilia, & referre Prælatis, vel proclamare interdùm, vel facere proclamari eoſdem. Si quis etiam ſit defectus in ſeris, in portis, in clauibus, et repagulis pertinentibus ad ſuum officium, debet hoc indicare Priori, & inſtare, quòd emendetur. Porrò ſi duo, vel plures fuerint portarij, debent onera, & officia ita inter ſe diuidere, quod in ſpe alterius, alter defectum non faciat, ſed fiant omnia plenè, & ordinatè.

Cap. XVIII. De Officio Depoſitariorum.

CVSTODIA Depoſitorum ſolet imponi duobus, vel tribus Fratribus, diſcretis, & ſecuris, quorum quilibet debet habere clauem vnam de loco depoſiti, nec alij committere, ſed apud ſe diligenter cuſtodire. Iſti autem debent habere curam, quod locus depoſitorum ſit ità firmus, & ſecurus in omnem euentum, quod nec ab interioribus, nec ab exterioribus, poſſit aliquatenus temeraria manus ad Depoſitum aliquod vnquam extendi. Porrò in recipiendo Depoſita, cauere debent ne vnquam recipiant aliquod Depoſitum ſine licentia ſpeciali, vel generali: nec depoſita recipiant, quæ

ſe-

ſecundùm Conſtitutiones noſtras recipi non debent, niſi fortè ex depoſitione Prælati expreſsè facta ſuper hoc, interdùm ex cauſa. Item ſecurius eſt quod ſemper illud, quod recipitur, recipiatur ſignatum, vel clauſum quàm aliter: quia in rebus,quę ſunt in pondere,numero,& menſura,ſi aliter reciperentur; videretur ſecundùm iura, quòd periculum tranſiret ad depoſitarium, & non apud deponentem remaneret, & ideò ſi periret, poſſet agi contra depoſitarium, ſicut de commodato. Item debet in aliquo memoriali ſubſcribi cuius ſit Depoſitum, & quid inde deponens ordinauerit, de reddendo ſibi,vel alij: vel quid inde ſit faciendum, ſi contigeret non repeti, vel deponentem mori. Item ſolet interdùm per chirographum, cuius vna pars ſit apud deponentem, alia apud Depoſitarium, ordinari de depoſito, ſecundùm voluntatem deponentis, de modo reddendi: licet iſtud, ſecundùm iura non reputetur multum efficax ad aliquod probandum. Item cauendum eſt depoſitarijs, ne vnquam aliquid accipiant de depoſito, nec etiam pro mutuo, ſine voluntate deponentis, nec depoſitarius tenetur ſuper hoc in contrarium obedire Prælato. Item Depoſitum ſemper reddi debet ſecundùm formam traditam à deponente, niſi in caſibus quatuor exceptis à iure. Primus eſt, cùm quis gladium deponit, & furens repetit. Secundus, cùm deponens fuerit deportatus, nam bona eius tunc in publicum deferuntur. Tertius eſt cùm fur deponit, & repetit, ſed repetitio domini cum fure concurrit. Quartus, cùm fur rem furtiuam deponit apud illum,à quo ſurripuit. Et ſciendum quia ſi res deponitur præſente Prælato, & Capitulo, tenetur Eccleſia illa de depoſito, aliter non; niſi ſolus ille, vel illi apud quos deponitur, vt Sacriſta, Theſaurarius, & huiuſmodi. Cùm autem redditur depoſitum, ſemper ſub bono teſtimonio reddi debet, propter calumnias euitandas, quæ naſci poſſent, ſi aliter fieret.

* *

Cap. XIX. De Officio Procuratoris.

PRocvrator licet verſetur circa temporalia, tamen quantæ virtutis debeat eſſe, debet conſiderari ex verbis Beati Benedicti, de ſtatu Cellerarij (qui apud nos Procurator vocatur) ſic loquentis: *Cellerarius Monaſterij eligatur de congregatione ſapiens, maturus moribus, ſobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniurioſus, non tardus, non prodigus: ſed timens Deum, qui in congregatione ſicut pater curam gerat de omnibus: ſine iuſſione Patris nihil faciat, quæ iubentur, cuſtodiat, Fratres non contriſtet.* Si quis Frater ab eo fortè irrationabiliter aliqua poſtulat, non ſpernendo eum contriſtet, ſed cum humilitate malè petenti deneget: animam ſuam cuſtodiat, memor ſemper illius Apoſtolici præcepti: *Qui benè miniſtrat, gradum bonum ſibi acquirit.* Infirmorum, infantum, hoſpitum, pauperumque cum omni ſollicitudine curam gerat, ſciens ſine dubio, quod pro his omnibus in die iudicij rationem redditurus eſt. Omnia vaſa Monaſterij, cunctamque ſubſtantiam, ac ſi Altaris vaſa ſacrata conſpiciat, nihil ducat negligendum, nec auaritiæ ſtudeat, ne prodigus ſit, aut extirpator ſubſtantiæ Monaſterij, ſed omnia menſuratè faciat ſecundùm iuſſionem Abbatis ſui. Humilitatem autem ſuper omnia habeat, & cùm ex ſubſtantia non eſt quod tribuatur, ſermo bonus reſponſionis porrigatur, vt ſcriptum eſt: *Sermo bonus, ſuper datum optimum.* Omnia quę ei iniunxerit Abbas, ipſe habeat ſub cura ſua, à quibus eum prohibuerit, non præſumat. Fratribus conſtitutam annonam ſine aliquo typo, vel mora offerat, vt non ſcandalizentur; memor eloquij Diuini, quid mereatur, *qui ſcandalizauerit vnum de puſillis iſtis, expedit ei, vt ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris.* Si congregatio fuerit magna, dentur ei ſolatia, à quibus adiutus, & ipſe æquo animo adimpleat officium ſuum. Horis competentibus dentur, quæ danda ſunt, & petantur, quæ petenda ſunt; vt nemo perturbetur, neque contriſtętur in Domo Domini.

Circa actus multiplices.

AD huius officium pertinet, recipere omnia, quæ dantur Domui, vel procurantur, vel obueniunt quoquomodo: niſi quando fortè Prior in aliquo aliter interdùm duxerit ordinandum. Item facere, & ſoluere omnes expenſas, quæ fiunt in Domo, niſi fortè circa Sacriſtiam, vel opera, vel alia huiuſmodi Prior aliter ordinauerit. Item recitare fideliter beneficia omnium in Capitulo. Item computare de omnibus coram Priore, & Suppriore, & Fratribus conſiliarijs, quoties ipſis viſum fuerit, & debet habere proprium ſcriptum, in quo recepta, & expenſa ſollicitè ſcribat quotidiè, ne per obliuionem aliquid omittatur; in quo etiam ſtatus Domus quo ad ea quæ debentur eidem, diligenter, & per ſingula apertè deſcribat. Item ipſius intereſt emere omnia, quæ emenda ſunt tempore ſuo, vt ligna, oleum, corium, & ſimilia, quæ ſolent emi. Similiter vendere, ſi quæ vendenda fuerint, de his quæ ſub manu eius ſunt, vt bladum interdùm, vel vinum ſuperfluum, & huiuſmodi. Item cùm inſtat tempus ad procurandum in aliquo, vel quærere; debet ſuggerere Prælatis tempeſtiuè, quod ordinent de Fratribus ad hoc mittendis. Cùm autem aliqua quæſita fuerint, debet habere curam qualiter apportentur, & apportata qualiter in locis debitis reponantur, & conſeruentur. Item debet habere ſollicitudinem generalem, ne aliquæ res ex mala cuſtodia depereant, vel malè tractentur, ne fiant ſuperfluitates in hoſpitio, vel infirmitorio, vel alibi, & ea quæ remanent, diligenter recolligantur: quòd officiales particulares, vt ſeruitor hoſpitum, ſeruitor infirmorum, Coquinarius, Refectorarius, & ſimiles, officia ſua diligenter faciant; & ad hæc videnda interdùm diſcurrere debet per officinas, & ſupplere defectus eorum, & ſuper huiuſmodi facere proclamationes in Capitulo. Item ipſius eſt habere ſpecialem curam quotidiè de Conuentu, &

hoſpitibus, ſi fuerint procurandi, & de pictantijs, ſecundùm poſſibilitatem Domus, & Prioris ordinationem faciendis. Circa horam verò prandij debet ſemper viſitare coquinam, & ſi res non ſunt paratæ, facere differri pulſationem cymbali. Et cùm viderit expedire, vel cauſa hoſpitum, vel Conuentus, vt iuuet in coquina, vt melius fiant omnia, poteſt à prima menſa remanere. Ad ipſum autem pertinet tempore minutionis generalis, vel particularis, tempore raſuræ, tempore lotionis pedum, vel capitum Conuentus, tempore ignis faciendi propter frigus pro Conuentu, cogitare, & prouidere de neceſſarijs ad hoc, & pro miniſtris ad hoc neceſſarijs requirere Prælatum; vt eos aſſignet, vel in tabula pronuncientur. Item debet habere curam de cognoſcendis amicis Fratrum, & familiaribus: & cum ad Domum veniunt, eos honorificè, & deuotè recipere, & tractare. Licet autem ſine licentia generali, vel ſpeciali nihil dare debeat, tamen debet conſiderare, quibus expediat aliquando aliqua ſeruitia fieri, vel de fructibus horti, vel de mittenda aliqua pictantia, vel faciendo aliquam remunerationem pro ſeruitijs exhibitis, vel in domo à gartionibus, vel extrà ab aliquibus pauperibus, licet gratis: & ſimilia, & ſuggerere Priori, quod bonum videbitur in hac parte, & cum licentia eius facere, quod fuerit faciendum. Circa gartiones debet habere diligentiam, vt videat qui valent, qui vtiles, qui fideles, qui neceſſarij, qui ſuperflui, qui religioſi, qui irreligioſi, qui ſuſpecti, qui ſecuri ſunt: & quod ei videbitur bonum de abijciendis, de retinendis, de recipiendis de nouo, ſuggerere Priori; & cum conſilio, & licentia eius facere, quod fuerit faciendum. Item ad ipſum pertinet iuxta poſſe ſuum procurare per ſe, & per alios vtilitatem Domus in teſtamentis, & alijs modis, quibus poterit, iuxta modum, qui fuerit conſuetus in Domo.

Cap.

Cap.XX. De Officio Conſiliariorum.

QVÆDAM modica frequenter oriuntur in Religione, quæ Prælatus poteſt ſine conſenſu aliorum expedire. Quædam verò ſunt adeò magna, quod nullo modò debent ſine conſilio Conuentus expediri : quædam verò media, ad quæ expedienda ſolent aſſignari Fratres aliqui à Conuentu, de quorum conſilio, quæ huiuſmodi ſunt expediantur; ne vel Conuentus in huiuſmodi nimis fatigetur, vel Prælatus pro ſuo libitu faciens iſta, minùs ſapienter procedat. Debent ergo ad hoc aſſignari, ſi poſſibile ſit, Fratres, qui bonæ ſint diſcretionis, exercitati in agendis, amatores boni, in ſenſu ſuo non nimis abundantes, authoritatis competentis, & qui Dei ſpiritum habere credantur. Porrò ad horum officium pertinet audire cum Priore, Suppriore, & Procuratore computationem, & ſcire ſtatum Domus in his, quæ habentur, & quæ debet Domus. Item dare conſilium circa ædificia, circa officiales creandos, vel abſoluendos, & mutandos, circa Fratres ad Ordines promouendos, circa miſſionem Fratrum, & combinationem : vel cauſa prædicationis, vel quæſtus, circa familiam recipiendam, vel abijciendam, vel ſuſtinendam, circa prouiſiones in neceſſarijs emendis, vel procurandis, circa diſtributionem librorum Fratrum defunctorum, & ſimilia; in quibus neceſſariò non requiritur de iure conſenſus Conventus. Porrò in apponendo ſigillum Conuentus aliqua littera, vel charta, in alienatione, vel emptione rerum immobilium, & mobilium, in magna ſumma, in receptione Fratrum, & ſimilium, in quibus requiritur de iure conſenſus Capituli, cauere debent, ne dent conſilium ſine licentia, & cum ſcientia Conuentus (niſi fortè ſuper his commiſſionem habeant à Conuentu) ſed referre debent talia ad Conuentum.

Cap. XXI. De Officio Eleemoſynarij.

Circa petitionem eleemoſynæ.

ELeemosynarivs dicitur, qui habet petere eleemoſynam. Porrò ad iſtud officium debet poni talis Frater Conuerſus, qui ſit ſecurus contra omne peccatum, affabilis in verbis, amabilis, & honeſtę conuerſationis inter homines, qui ſufficiat aliqua verba ædificatoria ſimplicia interdùm dicere: prudens in obſeruando quid, & quando, & qualiter, & à quibus petere debeat, non importunus notabiliter in petendo, nec tædioſum ſe reddens hominibus; nec de fructu ſui laboris, & induſtriæ ſuperbiens inter Fratres. Ad huiuſmodi officium pertinet eſſe ſollicitum qualiter cautè, & religiosè meliùs poſſit procurare eleemoſynas pro Fratribus, ſiue in pane, ſiue in pictantijs, ſiue pro infirmis, ſiue in denarijs, ſiue in alijs rebus ſecundùm morem patriæ, & ordinationem Prioris. Quod autem in pecunia acquirit, debet ſecundùm ordinationem Prioris, vel in pane, vel in alijs neceſſarijs expendere, vel Procuratori tradere. Debet autem ſibi familiares acquirere, qui eum, & Domum iuuent, & dirigant interdùm in procurando aliquas eleemoſynas de teſtamentis, vel alijs eleemoſynis. Item eundo per villam, non ſe debet à Socio ſeparare, maximè cum aliquam domum intrat: & cauere debet ne vnquam cum mulieribus longas collocutiones habeat, vel frequentes, ſedens cum eiſdem. Vbi autem eſt conſuetudo, quod petitur eleemoſyna panis, clamando pro Fratribus, debet ſub nomine Prædicatorum, & non alio. Ad Magnates autem cùm tranſeunt, non debet pro eleemoſyna accedere, niſi prius habita collatione cum Prælato. Et cùm accedit, debet explorare modum Curiæ illorum virorum, videlicet vtrum in propria perſona ſoleat ab eis peti eleemoſyna, vel ab eleemoſynarijs ſuis, vel alijs de curia ſua, & conſuetudinem curiæ ſeruare. Item cùm Fratres habent aliquid mandare, vel explorare aliqua quæ per

eos

eos expediri poſſunt, & procurari in villa, debet hoc libenter expedire, ne diſcurſus per alios oporteat multiplicari.

Circa largitionem eleemoſynarum.

PORRÒ ad largiendam eleemoſynam communem ſecundùm poſſibilitatem Domus, ſolet Frater aliquis aſſignari: vel idem, qui habet petere eleemoſynas, aut alius qui ſit pius in compatiendo, manſuetus in tolerando improbitates, & moleſtias petentium, diſcretus in diſtribuendo, ſollicitus in congregando, quæ fuerint largienda. Ad huius officium pertinet recolligere debito tempore in Refectorio, in procuratione, in hoſpitio, in infirmitorio, in coquina, tàm Conuentus, quàm infirmariæ, in domo familiæ, & vbicumque ſolet in domo comedi, ea quæ remanent ad eleemoſynam pertinentia: & ſeruare mundè, & honeſtè in vaſis proprijs ad hoc deputatis, in loco honeſto vſque ad tempus diſtributionis. Ea verò, quæ in infirmitorio colliguntur, in quibus aliquid de carnibus, vel brodio carnium poteſt inueniri, ſic debet ſemper ſeparare, & cuſtodire, & dare alicubi in villa, non in porta ſecundùm conſilium Prioris; ita quod nunquam aliquid mixtum de iſtis, inueniatur in eleemoſyna communi. Eleemoſyna communis ſecundùm morem patriæ, & ordinationem Prælati, debet, vel certis perſonis dari, vel ad eleemoſynam venientibus ad portam, certis diebus, & horis, & locis ad hoc aſſignatis. Cùm autem datur ad portam, cauere debet, ne ingerentes ſe improbè, vel tumultum facientes percutiat, vel aſperis verbis corripiat, ſed cum omni patientia eos ordinatè, & pacificè faciens reſidere, miniſtret charitatiuè quod habet, & de verbis dulcibus conſoletur eos. Si qui verò inter iſtos veniunt, qui videntur magis reuerendæ, & verecundæ perſonæ; ad partem eos ſegreget; miniſtrans eis honorabilibus quod poterit, & à verecundia ip-

ſis

ſis caueat prout poteſt. Infirmis verò, & magis miſerabilibus, abundantius prout poteſt aliquid debet dare. Item debet ſollicitè curare, ne ea, quæ debent in eleemoſyna dari, per negligentiam pereant, vel in vſus alios transferantur. Diligenter etiam debet conſiderare, ſi ſit aliquid in Domo, ſiue legumina, ſiue herbæ in horto ſiue alia quæcunque non ſint neceſſaria Fratribus; & inſtare apud Prælatum, quod huiuſmodi in eleemoſynas largiantur.

Cap. XXII. De Officio Refectorarij.

Circa Menſam Conuentualem ordinariam.

AD officium Refectorarij ponendus eſt Frater Clericus, vel Conuerſus, qui ſit induſtrius, & diligens ad faciendum honeſtè, quæ huiuſmodi requirit officium. Porrò ad ipſum pertinet præparare menſam tempeſtiuè ante comeſtionem, decenter, & mundè: & ſic plenè in ea ſingula ponenda collocare, quod ſeruitores non habeant ponere niſi pulmenta, ſalſas, & pictantias. Proindè debet à principio aptare mappas, ponere panem, & vinum vbi vſus eſt vini: vel in ſingulis vaſis pro ſingulis Fratribus, vel in vaſe vno pro multis, ſecundùm conſuetudinem, & ſcyphos. Item ſal, & aquam in tot vaſis, quot competenter poſſint habere, qui voluerint. Item cochlearia, cum fuerint apponenda aliqua, ad quæ ſunt neceſſaria. Item candelas cum decentibus candelabris, cùm cœnatur, vel fit collatio tardè, tot, quot ſufficienter illuminent vnumquemque. Sic autem aptandæ ſunt mappæ, quod à parte interiori remaneat tantum de menſa nudum, quod vaſa pro vino, pro ſale, pro aqua, pro candelabris, & oſſa fructuum, & paraturæ pomorum, & huiuſmodi inutilia remanentia, ibidem valeant collocari, ne mappam deturpent. Alia verò prædicta, quæ ſuper map-

mappam collocantur, debent cooperiri de parte mappæ dependente, ſuper illa replicata honeſtè, quouſque Fratres ſedentes partem illam replicent ſuper genua. Debet etiam habere curam, quod tempore magni frigoris, quando Prior dederit licentiam, vt ſtupha Refectorij calefiat (vbi eſt vſus ſtupharum) vel vbi non eſt vſus huiuſmodi, carbones accenſi habeantur in Refectorio in patellis congruis deferendis per ſeruitores: & in aliquo vaſe, vel in aliquibus aqua calida, vinum calidum pro illis, qui voluerint vinum ſuum calefacere. Debet etiam expeditè in ſolo caputio, & frequenter circuire per menſas ad videndum ſi deeſt aliquid alicui de communi: vel ſi quis aliquid dimittit, illud reportet, vel det alij, qui non habuerit. Si qui verò fuerint Fratres, qui propter infirmitatem, vel alia de cauſa, de licentia vtantur aliquibus alijs quàm communibus, vel aliter paratis; debet eſſe ſollicitus circà illos, vt ſciat ſine defectu, prout Prior duxerit ordinandum. Et debet circumeundo coram Prælato ſe præſentare frequenter, ad videndum, ſi quid dixerit ei faciendum. Cùm aliquis Frater tardè venit, & non audet intrare ſine licentia, ipſius eſt petere pro eo licentiam, & prouidere de loco; ſi fortè ſedes omnes fuerint occupatæ, & eidem miniſtrare, vel ſervitoribus hoc ſuggerere. Si autem aliquos extraneos contingit in Refectorio comedere, tunc magis debet eſſe ſollicitus, ne ibi videant aliquid quod eos minùs ædificet: & ſecundùm eorum ſtatum magis curare de eis, & Priori reducere ad memoriam, ſi vult eis mittere aliquid, vel vult eis aliquid meliùs miniſtrari, in pane meliori, vel alijs quibuſcunque. Porrò ea, quæ remanent, & recolliguntur de menſa, quæ non deferuntur ad coquinam, ipſius eſt ſeruare, & ſequeſtrare: ſeorſim ponendo ea, quæ pertinent ad eleemoſynam, & alia, quæ poſſunt iterùm Fratribus dari; & illa, quæ magis competunt familiæ, vel operarijs, quando ſunt tales, quibus provideatur in cibo, vel in huiuſmodi vſus alios reſeruare. Cæterùm cùm Fratres conueniunt ſolùm cauſa collationis, vel in die Paraſceues ad Refectorium, non

ſunt

ſunt mappæ ponendæ, niſi ſolùm ea, quæ pertinent ad horam illam, & diem.

Circa menſam extraordinariam.

ITem ipſius eſt ſeruire Nouitijs, & illis, cum quibus diſpenſatur, vt bis comedant tempore ieiunij: & certo tempore ad hoc facere ſignum, & præparare ea, quæ fuerint præparanda ſine defectu; & miniſtrare illis prout à Priore fuerit ordinatum. Si autem aliquos Fratres cum licentia contingat præoccupare horam comeſtionis cauſa egrediendi, vel poſt vtramque menſam venire, & comedere in Refectorio: debet iſtis ſeruire, & adſtare ipſis; & ea, quæ Conuentus ſunt eiſdem miniſtrare. Si aliquis extraneus ibi de licentia comedat, debet eidem ſeruire, & miniſtrare, ſecundùm ſtatum perſonæ ſuæ, & familiaritatem ad Fratres, plùs, vel minùs. Debet autem cum tanta diſciplina, & religione ſe habere in omnibus, ne occaſione officij frangat ſilentium cum aliquibus; nec clamet altè pro negotio, nec ad feneſtram coquinæ tumultuosè, nec multum, niſi de neceſſarijs loquatur. Benignè autem, & manſuetè ſe habeat ad omnes, & charitatiuè, & hilariter ſeruiat, & faciat, quæ fuerint facienda. Caueat tamen ſollicitè, ne alicui, vel in menſa ordinaria, vel extrà miniſtret, niſi quæ ſecundùm ordinem fuerint, nec miniſtrare permittat. Et licet ab acceptione perſonarum ſit ei cauendum, tamen Nouitijs, & magis indigentibus debet oſtendere ampliora viſcera charitatis.

Circa Domum Procurationis, ſiue Diſpenſam.

ITem ipſius eſt habere domunculam iuxtà Refectorium; quæ dicitur Domus Procurationis, vel Diſpenſa, quam debet mundam habere: & ſic aptare modis diuerſis in feneſtris, in perticis, & in armarijs, & in arcis, & ſimilibus; quod commodè poſſint ibi ſeruari, & collocari, quæ ſunt ibi ſeruanda, vel reponenda. In hac verò debet ſer-

uare

uare panem, & miniſtrare per totam Domum vbicumque fuerit miniſtrandus: hoc ſeruato moderamine; quod in infirmitorio, meliorem infirmis miniſtret, vbi varietas panis habetur. In hac etiam debet ſeruare caſeos, fructus, & cæpas, & huiuſmodi, quæ ſibi traduntur à Procuratore, vel quotidiè, vel certis diebus; ſecundùm eius ordinationem miniſtranda. In hac etiam debet ſeruare mappas, caniſtros, vtenſilia neceſſaria ad ſuum officium, niſi fortè in Refectorio reponantur in alio loco apto. Tempore quoque comeſtionis, vel collationis inſtante, debet de cellario vinum apportare ad hanc: & ſi temperatum non fuerit temperare, & indè in Refectorio miniſtrare; vel tradere ſeruitoribus miniſtrandum. Ibi etiam debet in certo loco reſeruare ea, quæ pertinent ad eleemoſynam, quæ de Refectorio colliguntur, ut eleemoſynarius indè accipiat tempore opportuno.

Circa Lauatorium, & munditias, & alia quædam.

ITEM ad ipſum pertinet prouidere de aqua in lauatorio, & ipſum lauatorium frequenter mundare, & mundum ſeruare. Item de manutergijs in clauſtro prouidere, & illa frequenter mundare, & interdùm alicubi remouere certa hora, propter aduenientes ea deturpantes. Item debet prouidere, quod mappæ de Refectorio lauentur, & mundetur tempore congruo, & quod iuſtæ, & lagenæ, & ſcyphi pro ſale, & aqua, & vtenſilia, & cœtera omnia, quæ ad Refectorium pertinent, lauentur, & tergantur, & munda ſeruentur: & Refectorium, & Procurationis Domus ſcopentur, & ab araneis, muribus, & huiuſmodi immunditijs lauentur, vel purgentur ſæpè, & diligenter, prout requirit neceſſitas. Cùm autem Magnates comedunt in Refectorio, debet prouidere, quod ſemper pulchras mappas, & honeſtas, ſcyphos, & ſcutellas, & cochlearia, & huiuſmodi habeant in menſa ſua: inſuper pulchra manutergia debet habere, quæ antè eos ponantur

cùm

cùm comedunt; & alia ſimilia, quæ eis apponantur in manuum lotione. Debet quoque ſollicitare Coquinarios, vt ſic tempeſtiuè parent omnia, quod facto ſigno in Eccleſia omnia ſint parata: & ipſo audito, & inquiſito vtrum ſint omnia parata, ſine mora debet cymbalum pulſare, ſi omnia ſunt parata, ne Fratres otioſi ſpectent. Et huiuſmodi mora ſimiliter cauendum eſt in pulſando cymbalum ad collationem, poſt ſignum factum in Eccleſia. Ad ipſum etiam pertinet habere curam, quod ſedes aptæ habeantur in clauſtro, in quibus ſedeant Fratres poſt manuum lotionem. Cùm autem aliquid aptandum fuerit in refectorio, vel extrà, vel aliqua emundanda, vel reficienda, circa ea, quæ pertinent ad officium ſuum: debet pro his inſtare ſollicitè apud Procuratorem, vel Prælatum, ſi negligens fuerit Procurator. Cùm autem ſcit aliquos extraneos debere comedere in refectorio, vel debere xenia deferre, vel aliàs intraturos; debet Priorem cautum reddere, ne aliquos ſedere in terra permittat: quod ſi aliqui ſederint iam, & alij debeant ſuperuenire, debet hoc Priori dicere antequàm aliquos intrare contingat. Debet quoque vel ſemper certis ſic adſtare in refectorio, vel circa illud, quod cùm neceſſe fuerit, poſſit facilè reperiri; præcipuè vbi magnus eſt Conuentus, & multæ occupationes circa refectorium occurrunt. Vbi verò propter paucitatem Fratrum modica ſunt agenda, debet cùm circà refectorium non eſt occupatus, in alijs occupari libenter.

Cap. XXIII. De Officio Seruitoris Menſæ.

Circa primam Menſam.

Servitor, ſeu Seruitores primæ menſæ, audito ſigno poſt Horas in Eccleſia facto, debent feſtinè ad refectorium ire, & remota cappa in caputio ſolo remanentes, iuuare Refectorarium, in faciendis, quæ ad eum pertinent circa illam

illam horam, ſi fortè illa non compleuit. Pulſato verò cymbalo debent incipere ponere ſcutellas, incipiendo à menſa Prioris (præcipuè vbi eſt magnus Conuentus) niſi fortè propter magnum frigus, & muſcas interdùm dimittant; & ſi neceſſe fuerit aliquos de Fratribus, qui manus iam lauerint, ad adiuuandum ſe in hoc aduocare. Facta autem benedictione, & reſidentibus Fratribus, ſcutellas quæ poſitæ non fuerint, ponant: vel ſi nullæ poſitæ fuerint feſtinè, & maturè eaſdem apportare debent, incipiendo tunc ab inferioribus. Collocatis verò primis ſcutellis ſine mora longa apportare debent quidquid eſt iterùm apportandum antè remotionem primarum ſcutellarum: ita quod ſi ſalſa fuerit apportanda ſeparatim ab alio, cum ferculo illo, vel antè apportetur; & idem eſt obſeruandum in tertio, vel vltimo ferculo, ſi fuerint apportanda in comparatione ad præcedens. Cùm autem communiter videntur Fratres expediti de pulmento, vel alio ferculo, tunc primò debent illud communiter remouere; cauentes ne remoueant aliquid à conſpectu Fratris, qui illud non elongauerit à ſe, & ampliùs non videatur curare de illo. Ipſorum etiam eſt circuire cùm aliud non habent facere, ad videndum ſi deeſt aliquid, vel aliquis aliquid dicere velit. Appropinquante autem fine primæ menſæ, cùm omnia vaſa, in quibus miniſtratur apportauerint ad coquinam, debent fructus, ſi qui fuerint ſupra in caniſtris, vel alijs vaſis decentibus, & paraturas fructùum, & teſtas ouorum, & nucum, vel huiuſmodi, & inutilia in alijs vaſis decentibus recolligere ſeparatim, & ad procurationem deferre. Tandem cùm Fratres communiter ceſſant comedere, in ſportis, vel alijs vaſis honeſtis recolligere panis particulas, quæ ſuperſunt. Attendendum autem eſt eis in omnibus, quod diſciplinatè ſe habeant, & maturè incedant: ne in frangendo ſilentium, vel clamando, vel tumultuando ad feneſtram coquinæ, vel contendendo cum aliquo, vel frangendo, vel effundendo aliquid, aliquem ſcandalizent, & præcipuè cùm extraneos contigerit intereſſe: circa quos magis debent eſſe ſolliciti,

& tanto

& tanto plùs, quanto fuerint honeſtiores, vel excellentiores perſonæ. Ipſorum etiam eſt tempore comeſtionis primæ menſæ curam habere de oſtijs, & feneſtris claudendis, & aperiendis, prout fuerit opportunum, & de catis, & de huiusmodi animalibus excludendis. Cùm autem plures ſunt Seruitores ſcripti, vbi propter paucitatem Fratrum vnus tantùm ſufficit; debent inter ſe ordinare, quod vnus interdùm comedat, & alter ſeruiat viciſſim. Porrò ad ſervitores ſecundæ menſæ pertinet, quod egreſſo Conuentu de refectorio ipſi remaneant, & ibidem gratijs redditis remotis cappis parent menſam, in qua debent comedere, qui comeſturi ſunt in ſecunda menſa: & ipſis ſeruiant portando, & reportando, & alia faciendo, quæ dicta ſunt ſupra de ſeruitoribus primæ menſæ. Si autem aliqua ſuperfuerint in menſa, quæ non pertinent ad eleemoſynam, ſi poſſunt iterùm dari Fratribus, illa debent colligere, & ponere ſeparatim: quæ omnia facienda ſunt poſt ſecundam menſam, ſi fortè illa durante non habuerint ad hoc tempus. Si autem iſtis factis adhuc durante menſa tempus fuerit, debent in ſcyphis tergendis, vel in alijs ad adiutorium Refectorarij pertinentibus occupari; vel, ſi Fratres voluerint, & eis vacauerit, legere aliquid ſubmiſsè. Finita verò ſecunda menſa, debent facere de remanentibus in illa, ſicut ſupra dictum eſt de reliquijs primæ. Tempore verò ieiunij debent mappas, & omnia (præter ſcyphos) remouere de menſa in prandio, & in ſuis locis reponere, ſimiliter ſemper in cœna. Cùm verò bis comeditur, debent mappas poſt prandium in menſis dimittere vſque ad cœnam replicatas decenter.

Circa Collationem.

AD Seruitores verò primæ menſæ pertinet audito ſigno in Eccleſia pro collatione conuenire, & iuuare Refectorarium in his, quæ ad collationem pertinent, & ſeruire in collatione. Seruitores verò ſecundæ menſæ ſer-

uire debent illis, qui poſt Conuentus receſſum à collatione immediatè habent bibere; & iuuare ſi neceſsè fuerit Refectorarium, in his, quæ tunc habet facere, ſi poteſt breuiter abſque Completorij amiſſione. De ſcribendo verò ſeruitore vno, vel pluribus in menſa, debet fieri prout Prior ordinauerit, conſiderata paucitate, vel multitudine Fratrum.

Cap.XXIV. De Officio Lectoris Menſæ.

AD officium verò Lectoris Menſæ pertinet præuidere diligenter, lectionem non ſolùm quò ad punctuationes, & modum accentuandi; ſed etiam quoad ſcientiam, vt ſciat ſenſum eorum, quæ dicuntur, & vt ſic etiam ibi proficiat in addiſcendo. Cùm autem de aliquo dubitat ſiue quò ad ſenſum, ſiue quò ad modum legendi, debet recurrere ad gloſſas, & poſtillas, vel ad Fratres; per quos poſſit inſtrui, & maximè ad Correctorem menſæ. Cùm autem accipit benedictionem in prandio, vel cœna, debet accipere in medio Refectorij: in Collatione verò de ſede, in qua ſedet, facto ſigno à Prælato, vel Hebdomadario, ſi Prælatus non fuerit præſens. In prandio verò, & cœna debet expectare, quòd omnes ſedeant pacificè, antequam incipiat legere. In Collatione verò poſtquam aliqui licet pauci conuenerint, poteſt incipere ad ſignum prædictum, vel ſine ſigno illo, cùm deſunt illi, ad quos pertinet illud facere. Debet autem ſe ſic diſponere in ſede, in qua legit, quòd pro magna parte habeat vultum verſum ad Conuentum, ſi loci diſpoſitio hoc permittat. Porrò in legendo debet cauere ne nimis ſubmiſsè, vel clamosè legat, nec nimis curſim: ſed morosè valdè, & diſtinctè, & ſonorè; & pauſas faciat interdùm competentes. Debet autem aurem apponere ad intelligendum, ſi in aliquo corrigitur, & correctionem, quæ fit à Correctore, etiam ſi minùs benè dicit, humilitèr ſuſcipere, & exequi; dummodò manifeſtum errorem non dicat. Cùm autem legitur in Biblijs, debet ſic incipere:

Talis libri, Capitulum tale, dum incipit lectio in principio Capituli: ſi autem incipit infra Capitulum, debet ſic incipere: *Talis libri, Capitulo tali*. Cùm incipit in principio alicuius libri, ſic debet incipere: *Incipit liber talis*. Cùm autem incipit in aliquo Prologo, ſi ſit vnicus Prologus in libro illo, debet ſic incipere: *Incipit Prologus in talem librum*. Si verò multi, debet in primo ſic incipere: *Incipit primus Prologus in librum talem*, in ſecundo verò ſic: *Prologus ſecundus in librum talem*, & ſic deinceps. In Epiſtolis verò Diui Pauli debet ſic incipere: *Incipit argumentum, &c.* poſteà legere argumentum, deindè dicere: *Incipit Epiſtola talis*. Si autem legit Homiliam, præmiſſo textu Sancti Euangelij, & præmiſſo: *In illo tempore, &c. & reliqua: & lectio Sancti Euangelij, &c.* debet ſic incipere: *Homilia talis*. Cùm autem legit Euangelia, & venit ad Paſſionem debet tranſire vſque ad Reſurrectionem. Vbi autem eſt conſuetudo, quòd legatur tabula in menſa in Feſtis maioribus, debet eam præuidere, & legere circa finem menſæ. Cùm verò finitur liber, debet ſic terminare: *Explicit liber talis*. In legendo autem talem, vel talem librum, ſiue in comeſtione, ſiue in collatione, non debet aliquid propria authoritate facere, ſed quod ei dictum fuerit à Correctore in menſa. Regulam debet legere prima die poſt Dominicam, quando non contingit extraneos intereſſe in Refectorio. Ad ipſum etiam pertinet habere curam de libro, in quo legitur, cuſtodiendò, & portando in Refectorium, & reportando. In terminatione verò lectionis, debet aliquod ſignum tunc facere cum cera, vel ſperam ſuperponere, vt ſciat vbi debeat reincipere, vel oſtendere ſucceſſori, ſiue alij, qui legerit loco ſui. Cùm debent extranei intereſſe, ſi non eſt talis Lector, qui conſueuerit benè legere, debet alij magis idoneo ad legendum committere lectionem: vel rogare Prælatum, vt hoc faciat, præcipuè cùm illi extranei litterati, & intelligentes reputantur.

Cap.

Cap. XXV. De Officio Correctoris in Menſa.

OFFICIVM Correctoris in Menſa, eſt ordinare cum Prælato quid, quo tempore, ſiue in prandio, ſiue in cœna, ſiue in collatione legatur. Ipſius etiam intereſt cum conſilio Prælati obſeruare, quando Fratres meliùs ſunt in Domo: tunc facere legere frequenter in anno Acta Capitulorum Generalium, & Prouincialium, litteras Magiſtri, & Conſtitutiones; & notas aliquas de Rubricis magis vtiles, & frequentiùs neceſſarijs ſecundùm iudicium Cantoris. In collatione verò, & in cœna debet prouidere, quòd legantur libri aliqui bonæ ædificationis, & præſertim hiſtorias, quæ retineri valeant, continentes: vt ſunt vitæ Patrum, libri collationum, & ſimiles. In prandio verò, etſi frequentiùs Biblia eſt legenda, tamen poſſunt interdum vtiles libri aliqui legi. In vigilijs verò, & Feſtis, & in diebus priuilegiatis, vt ſunt dies Rogationum, & huiuſmodi, poſſunt legi Paſſiones, vel Homiliæ, vel Sermones Sanctorum ædificatorij, & in die Paraſceues ſolent legi Threni Hieremiæ, vel Sermones deuoti de Paſſione. Porrò ipſius eſt præuidere diligenter lectionem, & ſtudium ſuum circa illa maximè applicare: & Lectorem inſtruere cùm petierit, vel etiam ſi ipſe non petierit, præuenire eum in hoc; maximè cùm in lectione occurrerit aliquid difficile, vel dubium in accentuando, vel pronunciando. Cùm autem ſedes ſua nimis diſtat à loco lectionis, vel non eſt benè diſpoſita ad intelligendum Lectorem, poteſt de licentia eligere locum alium ad ſedendum in Refectorio, propinquum Lectori antè faciem conſtituto. Cavendum eſt autem ei ne correctionibus nimis curioſis, ſeu inuſitatis, vel minùs vtilibus moleſtet Lectores, vel auditores. Si autem contingat, quòd extranei litterati debeant intereſſe, & Lector non reputetur multum idoneus ad legendum: prouidendum eſt ei, quod alius legat loco ipſius, & ſuper hoc Prælatum

adeat. Cùm verò aliquem Lectorem viderit frequenter circa aliqua deficere, debet his obſeruatis ad aliquem locum congruum ipſum aduocare, & ipſum circa defectus,& ignorantias ſuas inſtruere charitatiuè. Vt autem, quæ ad iſtud officium pertinent, meliùs fieri poſſint, debet procurare, quod habeantur in Domo aliquæ ſummæ de modo accentuandi, & pronunciandi, & ad Grammaticam pertinentes: per quæ Fratres in legendo poſſint dirigi, & Corrector in corrigendo,& hoc debet Corrector,prout poterit procurare.

Cap. XXVI. De Officio Infirmarij.

INFIRMARIVS dicitur, qui habet curam generalem infirmorum, & infirmitorij. Debet autem ad huiuſmodi officium poni Frater, qui ſciat eſſe patiens ad moleſtias infirmorum, & compatiens infirmitatibus, & neceſſitatibus eorum: qui ſit dulcis eloquio, verbis conſolatorijs affluens, & prouidus, & diſcretus in procurandis, ſeruandis, & miniſtrandis neceſſarijs; nec tenax in diſpenſando neceſſaria, nec prodigus in conſumendo aliqua ſine cauſa. Ad huiuſmodi igitur officium pertinet, habere curam de omnibus, quæ ad infirmitorium vel infirmos pertinent generaliter, vel in caſibus varijs, & emergentibus, quæ pro aliquibus haberi debent, vel fieri: & prouidere de his, quod habeantur ſine defectu tempore opportuno.

Circa res habendas.

PROINDE debet ſollicitudinem habere apud maiores quantùm poteſt, quod habeatur infirmarium ſanum & bonum, & benè diſpoſitum in officinis commodè aptis, ſufficientibus, commoditate camerarum, & horto ſeu prato ad recreationem infirmorum: in quo etiam ſint aliqua loca, ſeu domunculæ, & arcæ, & armaria apta ad repoſitionem rerum omnium, quas ibidem ſeruare oportet; & quod huiuſmodi domus frequenter purgetur, & munda ſeruetur, et reparetur, et reficiatur, cùm neceſſè

ſè fuerit diligenter. Debet etiam prouidere, quod habeantur ibidem competentia vaſa, vel vtenſilia, mappæ, ſcyphi, ſcutellæ, menſæ communes, & ſingulares pro comedentibus in lecto, inſtrumenta, & huiuſmodi neceſſaria abundanter: circa coquinas, circa lectos, circa comeſtionem, circa medicinalia, balnea, vel ſtuphas, circa minutiones, circa raſuram, circa lotiones pedum, & capitum, circa potionandos, vrinaria quoque, & ſellæ pro impotentibus ſurgere, & ire ad cameras communes: feretrum quoque, & coopertoria propria, & alia neceſſaria pro mortuis, & loca apta ad lauandum mortuos, & lauatorium commune pro manibus, & receptacula aquarum, quæ effunduntur interdùm: libri quoque pro Officio Diuino dicendo, & ad legendum interdùm pro conſolatione, & ædificatione infirmorum, vt ſunt, vitæ Patrum, & ſimiles libri. Candelæ quoque, & oleum pro lampade, ſeruitores ſecundùm exigentiam multitudinis, & ſecundùm conditiones infirmorum, procuranda ſunt apud Prælatum. Et cauendum ne extranei ſeruiant infirmis, ſed Fratres inuicem, vbi hoc poteſt commodè obſeruari. Vbi verò extraneos aduocare compellit neceſſitas, cauendum eſt ne aliqui ad huiusmodi recipiantur ſeruitia, niſi adeò familiares ſint, quod Fratrum ſecreta poſſint eis reuelari ſecurè. Ipſius eſt etiam, ſi nouit per ſe medicinam, vel alios Medicos Fratres, vel extraneos, adhibere conſilium medicinæ, circa infirmos, & procurare, quod fiat, quod faciendum fuerit pro ſalute; ordinare etiam, & prouidere quid quotidiè comedatur, ſiue ab illis, qui veniunt ad menſam communem, ſiue qui decumbunt: & habere ſollicitudinem, quod tam hoc, quâm medicinalia tempeſtiuè, & ſuo tempore miniſtrentur, ſicut requirit conditio, & neceſſitas infirmorum. Neceſſaria verò pro expenſis debent à Procuratore recipere, vel aliter ſi Prior duxerit ordinandum: & omnia computare, & in capitulo recitare, ſi quæ ſpecialia beneficia notabilia fuerint collata infirmis. Ipſius etiam intereſt frequenter viſitare infirmos, & diſcurrere per co-

quinam, & officinas alias ad videndum ſi fiunt omnia, quæ fieri debent: & ſi quid negligentiæ inuenerit, corrigere debet: & cùm commodè poteſt apponere manum ad adiuuandum. Notare etiam ſi aliqua fiat diſſolutio, vel inordinatio ibidem, & illud interdùm charitatiuè corrigere, & interdùm etiam Prælatis referre, interdùm etiam in capitulo ſuper huiuſmodi proclamare. Si quæ verò dicta fuerint in capitulo, quæ ad infirmos pertineant, debet illa infirmis referre; & cùm eorum infirmitates aggrauantur, prælato in capitulo dicere, vt faciat orare pro eis. Mortuos quoque de nouo, ipſi Prælato in capitulo ad memoriam, vt Fratribus recommendentur reducere, & habere curam, quod per Domos alias citò ſignificentur per Vicarium.

Circa Infirmos.

PORRÒ cùm aliquis de nouo mittitur ad infirmitorium, debet eum cum omni charitate ſuſcipere, & dulciter conſolari; & ſecundùm ſuam neceſſitatem de eo ſollicitè cogitare: ſiue in aſſignando locum, & lectum, ſi expedit eum iacere in infirmitorio, ſiue de ſpeciali ſeruitore ſi indiget, & alijs huiuſmodi, quibus eius infirmitas noſcitur indigere. Si autem commiſſum fuerit ei à Priore, quod curam habeat de ponendo Fratres in infirmitorio, debet eſſe ſollicitus de his, quibus indigent, cùm ei dicitur, vel aduertit: & eos præuenire antequàm petere illud cogantur. Cùm verò aliquis abutitur infirmitorio, ſine cauſa rationabili ibi nimis morando, debet hoc cautè ſuggererere Prælato, vt ipſe faciat, quod circa hoc fuerit faciendum. Circa verò illos, qui ex nimia humilitate, vel religione petunt licentiam recedendi antequàm expediat eorum ſtatui: debet etiam Prælatum cautum reddere, vel ipſemet debet eſſe cautus; ſi data eſt ſibi poteſtas in huiuſmodi licentijs concedendis, ne cedat eis ſua religio in corporis

poris notabile detrimentum. Cùm verò nullus infirmus fuerit, debet habere curam de domo infirmitorij claudenda, & cuſtodienda.

Cap. XXVII. De Officio Seruitoris Infirmorum.

SERVITOR infirmorum dicitur, qui deputatus eſt ad ſeruiendum infirmis; vel in communi, quo ad illos, qui veniunt ad menſam communem, vel ſingulariter alicui, vel aliquibus cùm decumbunt. Huius autem officium eſt ſollicitum eſſe, vt fiant omnia facienda ratione officij diligenter, & ſuo tempore: & pium eſſe ad infirmorum neceſſitates, patientem ad eorum moleſtias: conſolationes charitatiuas verbis, & factis impendere eis, & omnia, quæ ad ſtudium, vel alias occupationes (quæ non ſunt de neceſſitate ſalutis, vel Ordinis) poſtponere, propter huiuſmodi pietates.

Circa communem Seruitorem.

PORRÒ qui deputati ſunt ad ſeruiendum commnniter omnibus, ſiue ad ſeruiendum in domo, in qua comeduntur carnes, ſiue in domo recreationis; debent ſcire diligenter illud, quod ſuprà notatum eſt circà officia Refectorij, & ſeruitorum primæ menſæ, vel ſecundæ; circà menſas parandas, & ſeruitium ibidem faciendum, & renouanda, & recolligenda in fine, & munditias faciendas, & vtenſilia, & huiuſmodi cuſtodienda, & lauanda: & lauatorium, & ſimilia, & illa omnia, quæ ex illis ad ſuum vſum pertinere videntur exequi diligenter. Debet autem in infirmitorio eſſe domus aliqua pro procuratione, vel duæ pro duabus prædictis domibus in loco, vel in locis idoneis, quarum, vel cuius cuſtodiam, debet, vel debent habere qui eſt, vel qui ſunt principales ſeruitores. Cùm autem comeſtionis hora appropinquat, debet huiuſmodi ſeruitor facere ſignum cum campana,

quæ ad hoc debet apta haberi in infirmitorio, in loco idoneo; ad conuocandum Fratres in infirmitorio conſtitutos. Cùm verò eos conueniſſe viderit, debet aliud modicum ſignum facere ad manuum lotionem: quo facto ſine aliqua expectatione eorum, qui non venerunt, debet fieri benedictio. Si verò aliquid mittatur infirmis, debet cauere ne deferens introducatur: quouſque prouideatur, quod nihil ibi videri poſſit, quod ipſum valeat ſcandalizare. Debet etiam prouidere, quod liber aliquis ædificatorius habeatur ſemper in promptu, in quo, vel ipſe quando non eſt in alijs occupatus, vel aliquis Frater alius de comedentibus legere poſſit interdùm in menſa ſi velit. Si verò menſæ fuerint mobiles, debet eas in fine reponere in loco ſuo. Expeditis verò omnibus, quæ ad comeſtionem pertinent, debet habere curam de claudenda Domo, in qua comeditur: ſi ibi lecti non fuerint, in quibus aliqui iaceant, tempore, & hora à Priore determinatis. Debet autem cum infirmario conferre in ſerò de his, quæ agenda ſunt pro infirmis, vel paranda, & innoteſcere ei, de multitudine infirmorum, & conditionibus eorum: & cùm multiplicantur, vel minuuntur, vt faciat meliùs quid, & quantum ſit in craſtinum præparandum. Ipſius etiam eſt accipere, & apportare panem, & vinum de Refectorio, & cellario, prout fuerit ordinatum, & cauere ne ſuperfluè apportentur, & ne ea, quæ remanent pereant, vel inutiliter conſumantur; ſed pro eleemoſyna, vel ad aliquos vſus, ſicut ordinatum fuerit diligenter ſeruentur. Debet etiam ſæpè cùm neceſsè fuerit viſitare coquinam, ſollicitare coquinarios, & eos iuuare cùm poteſt, & ipſi indigent, vt meliùs, & citiùs omnia expediantur. Cùm verò non ſunt tot infirmi, vel tot facienda, quod oporteat eum morari multum in infirmitorio, debet cauere multum, ne otiosè ibi commorans, effundat ſe in diſſolutionibus, & omittat ea, quæ ad ſtudium pertinent, & ad Religionem, & Conuentum: & committere poteſt aliqua modica infirmis facienda, qui poſſunt illa facere; vt eſt comple-

tio

tio alicuius modici ſeruitij,vel quod vnus,qui non comedit ſeruiat alij , vel quod remoueat mappas , vel menſas cùm comederint aliqui , & huiuſmodi , vt poſſit ipſe cum alijs intereſſe Conuentui . Cùm autem expeditus fuerit de Conuentu, redire debet ad videndum,ſi quæ commiſit, facta fuerint; & ſi quid deeſt ſupplendum ab eo. Debet etiam curam habere de faciendis lectis infirmorum , qui non habent proprios ſeruitores , cùm ipſi voluerint .

Circa Seruitorem ſpecialem .

PORRÒ ad Seruitorem deputatum alicui, vel aliquibus decumbentibus , pertinet eius coopertoria , & veſtes , & huiuſmodi de dormitorio apportare , ſi ipſe voluerit , vel indiguerit ; facere lectum infirmi, procurare ei vrinalia, vel alia vaſa, ſeu ſellam , & huiuſmodi , quæ fuerint neceſſaria ; reſeruare vrinam ad oſtendendum , aſſiſtere eidem de die , & nocte cùm fuerit neceſſe , iuuare eum in diſcalceando , in ſurgendo , in intrando lectum , & ſimilibus . Iacere in infirmitorio, vigilare coram eo cùm fuerit neceſsè, ſeruare eum in calore, & coram eo ſtare ne ſe diſcooperiat. Quærere conſilium diligenter cum Infirmario de infirmitate eius à Medico , & quæ Medicus mandauerit exequi diligenter , ſiue in medicinalibus , ſiue in cibis , ſiue in alijs quibuſcumque . Habere etiam curam ſpecialem de eis, quæ paranda ſunt in coquina pro eo quotidiè hora debita , & in hoc faciendo iuuare, vel totum facere ſi fuerit neceſsè; & de aptando menſam circà eum commodè, & omnibus ad menſam pertinentibus miniſtrandis , & recolligendis , & reponendis in locis ſuis , & de calefaciendo aquam , vel vinum , & brodium , & ſimilia. Veſtes etiam eius, & coopertoria, & alia lauanda lauare, & purgare locum, vbi iacet . Procurare etiam omnia, quæ ſunt in caſu neceſſaria, vel cauſa balnei, vel minutionis, vel lotionis pedum , vel capitis , vel cocturæ alicuius , & ſimilium (dummodò in aliquod periculum mortis non ſint;

vel

vel grauis mutilationis) & his aſſiſtere, & iuuare, vel totum facere, cùm poteſt, commodè, & honeſtè. Panem verò, & vinum, & huiuſmodi communia debet accipere à communi ſeruitore, alia verò, quæ non habentur communiter, quæ tamen ſunt neceſſaria, interdùm, debet quærere ab Infirmario. Ipſius etiam intereſt prouidere de lumine, & libris pro Officio dicendo, cum eo, vel coram eo, cùm ipſe non poteſt: in quo etiam non eſt omittendum, quin dicatur coram eo Officium Miſſæ, cùm ad Miſſam ire non poteſt. Cùm verò poteſt,ſed debilis eſt, eum iuuare debet, eundo,& redeundo. Debet etiam aliquem librum conſolatorium, & ædificatorium habere in promptu, in quo aliquid legatur coram eo interdùm ad eius conſolationem. Et tam per ſe, quàm per alios Fratres ad hoc idoneos, quos interdùm debet ad hoc inducere, intendere conſolationi, & ædificationi eiuſdem. Si quid verò petierit, vel facere voluerit, quod ſuæ contrarium ſanitati ſit, cautè debet eum admonere. Si autem non ſit contrarium, debet ei obtemperare, cùm commodè fieri poteſt: excogitare quod ei prodeſſe poſſit, ſiue quò ad corpus, ſiue ad animam, debet totum, ſiue per ſe, ſiue per alios facere, vel procurare diligenter.

Circa Sacramenta ſuſcipienda.

PORRÒ circà Confeſſionem, & Vnctionem, & Communionem petendam, ſi fuerit negligens, debet eum cautè ſollicitare: & cùm hæc facienda fuerint, ſignificare illis, ad quos pertinet, & neceſſaria ex parte infirmi ſollicitè procurare; & ingraueſcente infirmitate reducere ad memoriam Priori in Capitulo, vt faciat orare pro eo, ſi Infirmarius hoc non fecerit. Cùm verò morti appropinquauerit, debet facere ſignum cum tabula, ad conuocandos Fratres ad commendationem faciendam: cineres, & locum præparare cùm ſuper eis fuerit deponendus; & pertinentia ad hoc, & ſimilia circà ſtatum illum dirigere,

& fa-

& facere, & ſocijs ad hoc cùm indiguerit aduocatis, vel à Prælato petitis. Cùm verò mortuus fuerit, debet habere curam de aqua calefacienda pro ablutione corporis eius, & inuoluendo, & coopertorio ad hoc deputato apponendo: ipſo verò ſepulto, feretrum, & coopertorium reportare ad ſua loca. Deindè veſtes eius, & coopertoria, in quibus iacuit (ſi apportata fuerint de dormitorio) debet tradere veſtiario: vt ipſis lotis, & mundatis per eum diligenter, de illis poſteà fiat, quod fuerit faciendum. Si verò coopertoria prædicta erant de infirmitorio, ipſa & capitergia, & huiusmodi, quæ cum eo fuerint, debet tradere Infirmario; vt illa faciat diligenter mundari, & aptari antequàm in vſus Fratrum iterùm aſſumantur: ſotulares verò, et bottas, et conſimilia debet reddere in ſutoria. Debet quoque Infirmario reducere ad memoriam, quod habeat curam, quod in primo ſequenti Capitulo recommendetur anima defuncti Fratribus: et quod citò denuncietur per alios Conuentus, et ipſius in hoc ſupplere negligentiam, ſi fortè ipſe negligens extiterit. Si verò aliquem extraneum in Domo aliquo caſu contigerit ægrotari, ad Infirmarium pertinet, vt ſecundùm voluntatem Prælati ordinet, vbi ponatur, et qualiter, et per quos ſeruiatur eidem tam charitatiuè, et ſollicitè, ſecundùm exigentiam perſonæ, quod in hoc nunquàm negligentia committatur.

Cap. XXVIII. De Officio Receptoris Hoſpitum.

AD receptionem hoſpitum talis Frater Clericus, vel laicus eſt ponendus, qui ſit induſtrius in agendis, hilaris vultu, verbis affabilis, charitatiuus in neceſſitatibus, promptus in omni obſequio, diſciplinatus in moribus, in expendendo mediocris, inhoneſtis ſolatijs carens, non tardus in labore, competenter potens, ædificatorius in verbo, & qui ſciat moribus aliorum, et diuerſita-

ſitatibus varijs prudenter, et religioſè ſe conformare, et gratum cunctis ſeruitium exhibere.

Circa curam, quam debet habere.

AD huiusmodi officium pertinet habere curam de domo, vel de domibus hoſpitum (ſi ſunt plures) cuſtodiendis, claudendis, aperiendis tempore ſuo, mundandis, et honeſtè, et commodè aptandis, in formis, in ſedibus, in menſis, et huiusmodi: et quod habeatur lauatorium pro manibus intùs, vel extrà in vicino, et receptacula aquarum, quæ effunduntur, vt domus non madefiat. Et menſæ, et ſedes, ſiue ſedilia ſufficientia, et quod habeatur ibidem aliqua domuncula pro procuratione, & arcæ, vel armaria, ſeu feneſtræ, & perticæ, & huiuſmodi, ad repoſitionem, & conſeruationem rerum, quas ibidem oportet ſeruari interdùm. Et quod habeantur ibidem ſcyphi, & vaſa propria, & cochlearia, & vaſcula pro ſale, & huiusmodi vaſa, ſeu vtenſilia, prout neceſsè fuerit, ſiue ad pedum lotionem, ſiue ad alios vſus; quæ debet mundare frequenter, & diligenter, & in locis debitis cuſtodire. Debet etiam curam habere de lectis eorum parandis honeſtè, & mundè vbicunque fuerint, & habere aliquas caligas, & tunicas, & caputia munda, & bottas ſub aliqua claue, quas poſſit indigentibus tradere, pro tempore, ad mutandum ſua: candelas etiam pro neceſſitatibus hoſpitum, ſiue in domo, ſiue in via cùm recedunt: campanulam etiam aliquam, cum qua fiat ſignum cùm fuerit communis hora comedendi pro hoſpitibus, niſi ſit conſuetudo in illo Conuentu, quod fiat cum cymbali ictibus. Porrò panem à refectorio recipiat, vinum verò à Cellario, quale per Procuratorem fuerit ordinatum. Quæ verò pertinent ad ſotulares, vel veſtes, à Veſtiario ſi modica fuerint, vel à Prælato ſi fuerint magna, quærere debet, & accipere. Ea verò, quæ ad cibum pertinent, vel alia quæcunque, debet miniſtrare Procurator, & pro eis recurrendum ad eum.

Circa

Circa Fratres Hoſpites.

CVm igitur intellexerit Frater hoſpitarius aduentum Fratrum aliquorum, qui non ſunt de Conuentu, vel etiam de Conuentu, qui diù ſteterunt extra Domum, ſtatim ad eos debet feſtinare, et occurrere læto vultu: etſi non ſunt auctoritatis magnæ, debet dare oſculum pacis; ſi verò ſunt grandis auctoritatis, non debet ſe ingerere ad oſculum pacis, niſi primò inuitetur ab eis. Deindè ducere eos ad benedictionem, ſi non receperunt, et quærere Sacerdotem, ſi ipſe non eſt Sacerdos, qui eam faciat: et ipſa recepta acceptis baculis, et libris, et alijs ſi quæ gerunt, quæ ſunt ab eo cuſtodienda, ducere eos ad hoſpitium, et ſignificare Prælatis aduentum eorum. Si verò fuerit Magiſter Ordinis, vel alius recipiendus à Conuentu, ſua intereſt pulſare campanam Capituli, ad congregandos Fratres hora competenti ad benedictionem, et ipſa recepta iterum pulſare ad Capitulum, cùm debuerit intrare Capitulum, primò ſuper hoc eius inquiſita voluntate. Cùm ergo reſederint in hoſpitio, ſi tali venerint hora, quòd iam comederint, debent inuitari ad potum: deindè ad requieſcendum in lectis, ſi voluerint, et hora hoc requiſierit; et de loco camerarum edoceri. Et ſi non eſt dies, in quo eos oporteat ieiunare, inquiſito de qualitate refectionis, quam illa die habuerint, debet hoc ſignificare Procuratori: vt ſecundùm exigentiam neceſſitatis, debito modo paretur, quod poterit haberi. Si verò nondum comederint, nec audierint Miſſam, debet de Miſſa audienda, vel celebranda cùm ipſi voluerint, & de miniſtris habendis prouidere. Si verò fuerint fatigati, & quieſcere voluerint, fiat hoc ſi voluerint ante Miſſam, vel poſt: & interim ſollicitare Procuratorem de prouidendo, quæ fuerint neceſſaria ad refectionem; & ipſe ſollicitè adiuuet in præparando, & ordinet, ſi neceſſe fuerit per Prælatum, quòd aliquis, vel aliqui interim ſint cum hoſpitibus, qui eos aſſocient, & dirigant ſi aliqua voluerint:

Cùm

Cùm ergo fuerint omnia præparata, ſi fuerit hora conſueta comedendi pro hoſpitibus, faciendum eſt ſignum prædictum, aliter non. Quod etiam obſeruandum eſt omni tempore circa hoſpitum comeſtionem; & deindè ablutis manibus, & dicta benedictione, & collocatis Fratribus ab eodem, ſecundùm ſtatum eorum, proſequenda ſunt cætera, quæ ad menſam pertinent. Porrò in parandis, & ſeruiendo, & remouendis menſis, & colligendis reliquijs, & reponendis, tàm illis, quàm ſcyphis, & alijs huiuſmodi, obſeruanda ſunt ea, quæ ſupra dicta ſunt circa Refectorium, & ſeruitores primæ menſæ, & ſecundæ, & ſeruitores infirmorum, prout & quantum competere poſſunt in Hoſpitio. Habendus eſt etiam aliquis liber in Hoſpitio ædificatorius in promptu, in quo dum comeditur legi poſſit interdum aliquid ab aliquo, ſi viſum fuerit expedire. Ablutis verò manibus poſt refectionem offerendus non eſt potus, niſi aliqui petierint, vel indiguerint, & ſit in patria talis vſus. Ordinandum verò eſt à Prælatis, quòd cùm comedunt hoſpites hora comeſtionis Conuentus, nec ſunt expediti finitâ primâ mensâ Conuentus; quòd aliquis, vel aliqui de Fratribus, qui comederunt, veniant ad Hoſpitium, & ſuppleant vices Receptoris hoſpitum: vt ipſe comedere poſſit in ſecunda menſa, & facta comeſtione redire debet ad videndum, ſi ſunt omnia benè facta, & ſupplendum, quod factum fuerit minus. De lotione verò pedum, & miniſtratione potus in prandio, & cœna tempeſtiuè fiendis, debet prouidere hora talis, quod eorum occaſione non protrahantur vigiliæ poſt ſignum dormitionis, niſi fortè propter tardum aduentum hoſpitum, ſi obſeruari non poſſit: in quo caſu ſi fieri non poſſunt omnia conſueta, fiat quod ſecundùm horam fieri poterit bono modo; ſiue in procuratione eorum, ſiue in alijs. Cùm autem ad lectos ducuntur, prouidendum eſt eis de vrinalibus, vel alijs vaſis idoneis ad vrinam, & edocendi ſunt de loco camerarum, ſi vſque tunc neſciunt: & oſtendendæ ſunt eis tunicæ, & caligæ, & caputia ad mutan-

tandum, ſi aliquo indigent; & ſi nox fuerit dandæ ſunt eis aliquæ candelæ, cum quibus vadant ad cameras, vel alibi, & cum quibus dicant Officium. Si verò veſtes eorum indigent lotione, cum eorum licentia debet procurare, quod lauentur. Si verò habeant magnam indigentiam in ſotularibus, vel aliqua veſte, vel fecerint aliquas rationabiles expenſas in via nondùm ſolutas, vt de naulo, & huiusmodi; debet hoc oſtendere Priori, vt antequàm petant, cum eius licentia, illud quo indigent offeratur eisdem. Quantò autem ſunt magis extranei, vel de nationibus remotioribus, vel de maiori labore veniunt, vel ſunt maioris authoritatis ratione ſtatus ſeculi, vel ratione maioris ſtatus in Ordine, vel ſi ſunt Nouitij; tantò in omnibus ſunt magis charitatiuè tractandi. Quod ſi fuerint conſueti vagationi, & diſcurſui, vel de modica religioſitate notati, tantò diſciplina religionis, & auſteritatis circa eos magis eſt obſeruanda, & excluſi citò de hoſpitio mittendi ſunt ad Conuentum, & ad Capitulum ſuo tempore vocandi. Qui ergò digni ſunt ſecundùm ordinem prædictum officio charitatis, cùm recedere voluerint, inuitandi ſunt ad manendum, & morandum ſecurè, & ad hoc quodammodò ſunt cogendi. Ad benedictionem verò vocandi ſunt ab ipſo aliqui de Fratribus antiquis, & præcipuè Prælati, & cnm oſculo, & recommendatione ſui, & orationibus eorum, & aliorum Fratrum, ſunt per eos licentiandi: & vſque ad portam, vel plùs, ſecundùm quod Prælato viſum fuerit per aliquos conducendi. Porrò in communibus, & quotidianis ſeruitijs receptor hoſpitum debet eſſe ſollicitus, tempeſtiuè parare omnia diligenter, & conferre cum Procuratore, vt prouideat de neceſſarijs, ſecundùm multitudinem, & conditiones hoſpitum: & ſeruientes in coquina pro hoſpitibus ſollicitè iuuare, cùm neceſsè fuerit diligenter. Et ſi aliqua dicantur in Capitulo, quæ pertinent ad hoſpites, debet ipſis referrè, ſi in Capitulo non fuerint. Quod ſi aliqui in hoſpitio nimis morari voluerint, vel nimis citò recedere, debet Prælato ſuggerere, quod viderit expedire; ſimiliter de eis ad Capitu-

pitulum conuocandis, vel Chorum interdùm cùm circa hæc acidioſi videntur. Cùm verò Fratres Minores apud nos contigerit comedere, vel hoſpitari de nocte, in omnibus deuotiùs, & hilarius debet eis aſſiſtere, & miniſtrare quàm Fratribus noſtris.

Circa hoſpites extraneos.

CVm aliquos alios extraneos, ſiue Religioſos, ſiue ſeculares hoſpitari contigerit apud nos, pertinet ad eum habere curam diligentem, ſecundùm conſuetudinem Domus, vel ordinationem Prælati, vbi & quid comedant, vbi iaceant: & conducere eos per officinas, cùm illas voluerint viſitare, ducere ad Refectorium, lotis priùs manibus cùm ibi debent comedere, & in locis debitis collocare; & finita menſa cum eis remanere, & ducere eos ad Eccleſiam, ad gratias, vel ducere extrà, & dicere cum eis Officium ſi fuerint magnæ perſonæ. Et poſteà ad loca debita ducere, reddere etiam cautos ſeruitores menſæ, quod eis diligenter ſeruiatur ſecundùm ſtatum eorum. Si autem Capitulum, vel Chorum, vel Eccleſiam ad officium intrare debuerint, debet eos in locis debitis collocare, ſecundùm ſtatum eorum: & cùm exire debuerint, eos iterùm ad debitum locum ducere. Licet autem omnes ſic tractare debeat, quod conſolati, & ædificati recedant, tamen ſecundùm exigentiam ſtatus eorum, & familiaritatem maiorem, vel neceſſitatem, plùs, vel minùs eſt cum eis aliquid faciendum. Vtrum autem cùm Fratribus in hoſpitio comedere debeant, vel alibi; & vtrum illi ſoli, vel aliqui Fratres cum eis: ad Prælati diſcretionem pertinet ordinare. Si autem fuerint adeò familiares, quod quaſi Fratres habeantur, non oportet omnem ſollicitudinem ſupradictam circa eos habere.

Cap. XXIX. De Officio Coquinarij.

COQVINARIVS dicitur Frater, qui habet curam de coquina, & de pertinentibus ad coquinam. Ad quod debet aſſignari Frater laicus, qui habeat induſtriam in parandis eis, quæ ad cibos pertinent, competenter honeſtè, & mundè. Qui etiam ſit diſcretus in diſpenſando, & prudens in prouidendo, & cuſtodiendo, & in occupationibus non turbulentus, patiens, & pacificus cum omnibus, qui ſecum habent aliquid agere, & non impotens ad officij ſui labores. Ad officium ergò huiuſmodi pertinet habere curam, quantùm poteſt circà domum coquinæ, quòd ſit benè apta, & extraneis non peruia: & quod munda ſeruetur, & ſuo tempore claudatur. Item, quod habeantur ibidem ſcutellæ, & vaſa huiuſmodi vtenſilia neceſſaria, & ſufficientia: & quod diligenter cuſtodiantur, & frequenter mundentur. Item, quod prouideatur per Procuratorem tempore debito, quod habeantur ibidem in promptu ſemper ligna, ſal, oleum, allia, cœpæ, & huiuſmodi, quæ quotidiè, vel frequenter ſunt neceſſaria: & in loco debito illa cuſtodiantur diligenter, & moderatè conſumantur, vel expendantur. Item, quod habeantur ſub eius cuſtodia legumina, quæ ſolent comedi in competenti quantitate. Item intereſt ipſius, quod legumina, vel herbas de horto ſecundùm dies, in quibus illa ſolent comedi, vel alia pulmenta, faciat tempeſtiuè, & diligenter mundari, & parari. Apponenda eſt etiam magna cura, quod pulmenta bona ſemper habeantur in Conuentu.

Circa Conuentum, & Hoſpites, & alios extraneos.

SCIRE etiam debet à Procuratore tempeſtiuè quid præter pulmenta debeat præparare: vtrum vnum pulmentum, vel plura; & habere diligentiam magnam, quod

Fratribus nunquàm dentur oua putrida, vel piſces, vel alia, vel minùs cocta. Cùm autem appropinquauerit hora comedendi, nunquàm debet dicere, quod pulſetur cymbalum, quouſque omnia, ſiue pictantiæ, ſiue ſalſæ, ſiue alia ſint ità plenè, vel ferè parata; quod miniſtrando omnia continuè nullam moram opporteat facere. Ipſius etiam eſt facere ſcutellas, & diuidere, & diſpenſare pictantias, & alia huiuſmodi bona fide, & omnia ad feneſtram miniſtrare ſeruitoribus: niſi fortè Procurator aliquando hoc ſibi aſſumere velit: vel ipſemet aliqua de iſtis committere velit pueris, vel alijs, qui tunc ſeruiunt in coquina. Si autem Prælatus ordinauerit, quod alicui, vel aliquibus paretur aliquid aliud, quàm communiter paratur propter aliquam infirmitatem, vel cauſam, vel ad tempus, vel ſemper: debet prouidere, quod circà hoc non fiat defectus. Similiter debet habere diligentiam debitam circà ea, quæ parantur pro hoſpitibus, ſiue operarijs, ſiue alijs quibuscunque, quod omnia fiant tempeſtiuè, & ordinatè, & benè: & quod omnia, quæ de menſis remanent reſeruentur, ſiue ad eleemoſynam, ſiue ad alios vſus, prout eorum qualitas requirit.

Circa Adiutores.

CIRCA familiam, quæcunque fuerit in coquina, debet habere curam, vt indoctos charitatiuè inſtruat in agendis, minùs diſciplinatos, vel morigeratos, prout poterit bono modo ad honeſtatem inducat, & corrigenda circà eos, eorum indicet Correctori, & caueat ne res Domus diſtrahant, vel prodigè pro ſe, vel pro alijs expendant. Summè verò cauere debet, vt nunquàm eos percutiat, vel conuicijs, aut maledictionibus, vel huiuſmodi verbis inordinatis conturbet, vel aliquid faciat, vel dicat coram eis, vnde poſſint habere occaſionem detrahendi Ordini poſt receſſum. Debet etiam prouidere eis de cibo, & potu, & de numero, & horis comeſtionis,

eorum

eorum ordinare, & diſtribuere eisdem, quid in pictantijs, vel alijs fuerit diuidendum: & carnes, quæ infirmis remanent, eis interdùm dare, & diuidere; ſi Prælato viſum fuerit expedire. Debet etiam cautè prouidere, vt cùm eis, vel ſeruitoribus hoſpitum, vel infirmorum, vel alijs accedentibus nunquàm litiget, vel clamosè contendat: ſed in ſpiritu patientiæ, & manſuetudine omnibus ſatisfaciat, prout poteſt. Cauendum etiam ei diligenter, ne vnquam extranei intrent coquinam, niſi fortè aliqui Coqui Magnatum, cùm apud nos comedunt, & Conuentum procurant: & tunc valdè cauendum eſt, ne videant aliquid in coquina, quod eos poſſit offendere; in quo caſu cauendum eſt etiam ne cibi infirmorum cum carnibus vnquam parentur in communi coquina Conuentus, ſed alibi. Vt autem omnia fiant diligenter, debet ſe extrahere ab alijs occupationibus, & manè breuem Miſſam audire, & ſuſcitare ſeruientes in coquina, cùm nimis dormiunt: & non ſolùm dicendo, ſed manum apponendo dare operam ad omnia peragenda. Cùm autem comedere habet in ſecunda menſa, debet ordinare, quod aliquis de ſeruientibus in coquina interim ſuppleat vices ſuas, & dicere quid ſit ei faciendum.

Circa Infirmos.

VBi autem in magnis Conuentibus coquina infirmorum ſeparata eſt à coquina Conuentus, debet ibidem eſſe proprius Coquinarius, qui ſecundùm modum notatum omnia peragat, quæ ad coquinam infirmorum poterunt pertinere. Cuius eſt etiam habere curam, quod plumæ, vel animalium pelles, ſi quæ ſuperfuerint, ad vſus aliquos reſeruentur. Si verò coquina infirmorum non eſt alia à communi Conuentus, ſed in communi præparatur pro eis, debet ibidem eſſe proprius ſeruiens pro infirmis, ſi communes ſeruitores non ſufficiant, qui diligenter ibidem præparet; quæ pro eis fuerint præparanda, ſequeſtra-

tim ab alijs, & diſtinctè. Si verò contingat, quod nullus Frater ponatur in coquina pro coquinario, ſed famulus aliquis ſecularis, debet Procurator ſupplere quæ prædicta ſunt de Coquinario per ſe, vel per aliquem de famulis ad hoc aptiorem.

Cap. XXX. De Officio Cuſtodis Cellarij.

CVSTOS Cellarij dicitur Frater, qui habet cuſtodiam vini, & omnium quæ ad potum pertinent. Ad quod officium ponendus eſt Frater aliquis, qui ſciat de his, quæ pertinent ad cuſtodiam vini. Et ſi neſcit, inquirere debet ab alijs, qui dicuntur ſcire de arte huiusmodi, & exequi, quæ ad hoc pertinent, ne vinum aliquo modo, per eius negligentiam deſtruatur. Porrò ad hoc officium debet habere cellarium, ſecundùm modum terræ in bono loco, & benè aptatum: habens vnum oſtium ex parte exteriori ad inducendum vinum, & aliud ex parte interiori, ad intrandum illuc ſecretò cùm fuerit neceſsè. Debet autem, ſi fieri poteſt, ſic eſſe diſpoſitum, quod habeat feneſtras ad Aquilonem. Cauendum etiam eſt, ne vnquàm illùc intrent extranei, niſi valdè familiares Fratrum ſint. Et ideò expedit aliquam domunculam, vel appendicium fieri antè cellarium extrà, in quo reponatur vinum à ſecularibus, poſteà introducendum per Fratres, vel familiam, vel alios magis familiares, ſiue per canales, ſiue alio modo. Pertinet etiam ad iſtum officialem appropinquantibus vindemijs, habere curam de dolijs diligenter parandis, & habere vtenſilia in loco debito, vel inſtrumenta, & ſimilia ad ſuccurrendum, cùm timeretur de vini effuſione; vel ad reparationem aliquam faciendam, vel alios vſus. Debet etiam cum candela frequenter die, & nocte circuire per dolia, ad videndum ne aliquod periculum immineat de effuſione. Cùm autem dolia euacuata fuerint, debet ea diligenter mundare, & reponere in loco apto cuſtodiæ eorum, ne putreſcant, vel deteriorentur. Ipſius quoque inte-

intereſt frequenter tentare vina, ne corrumpantur, & transferre de vaſe in vas, & miſcere ad inuicem cùm fuerit faciendum: & ſcire, quæ meliùs ſeruari poſſunt ſecundùm ordinationem Procuratoris, vel Prælati, habita cum eis collatione; primò miniſtrare, quæ ipſi primò dixerint miniſtranda, & ſecundùm ordinationem eorum ſcire, quod vinum Conuentui, quod hoſpitibus, quod infirmis, quod familiæ, quod operarijs, quod aduenientibus diuerſis dare debeat; & vtrùm temperatum, & qualiter, vel purum; & vtrum in menſura, & quod ipſi ordinauerint, exequatur diligenter. Poſt comeſtionem verò debet per omnes officinas, in quibus fuerit vinum, diſcurrere, & recolligere ſi quid ſuperfuerit in loco quocunque: & ponere in certo loco, vt detur poſtmodum, quibus ſecundùm ordinationem Prioris, vel Procuratoris viſum fuerit expedire. Solet autem ad cuſtodiam huiuſmodi reliquiarum, vel deputationem vini haberi dolium, in quo omnes huiuſmodi reliquiæ reponantur, vt meliùs conſeruentur. Debet etiam prouidere, quod horis debitis inueniatur circa cellarium, cùm vinum fuerit miniſtrandum: nec debet tradere, niſi illis ſolis, ad quos pertinet ex officio accipere; & nec illis det in alijs horis, vel extra menſuram taxatam, niſi de licentia ſpeciali. Cùm autem aliquid de vino contingit corrumpi grauiter, nunquam poſtmodum dandum eſt Fratribus, nec miſcendum cum alio vino bono: ſed ſecundùm voluntatem Prælati fiat de eo, quod ipſe dixerit faciendum. Cùm autem tempus fuerit procurandi, vel emendi vinum, vbi emitur, vel ex toto, vel ex parte; debet hoc ita tempeſtiuè Prælato, & Procuratori ad memoriam reducere, quod valeant in tempore congruo prouidere. In claudendis verò feneſtris, & aperiendis, ſiue de nocte, ſiue in calore, ſiue in frigore, ſiue in temperie, ſiue in inquieto tempore, ſiue in vento auſtrali, ſiue aquilonari, & claudendo cellarium, & cuſtodiendo clauem diligenter, tantam debet habere curam; ne omiſſione aliqua contingat lædi vinum, vel in

aliquo deperire. Porrò vbi non eſt vſus vini, ſed ceruiſæ, vel alterius potus; ſic facere debet circa illud genus potus, omnia ſupradicta, quæ competunt circa illud: & alia, quæ requirit conditio potus illius, ſicut fuerit faciendum.

Cap. XXXI. De Officio Veſtiarij.

VESTIARIVS dicitur non Frater, qui facit veſtes, ſed qui eſt conſtitutus tam ſuper eos, qui faciunt veſtes, quàm ſuper illos, qui faciunt ſotulares.

Circa res habendas.

AD officium eius pertinet habere curam de omnibus, quæ pertinent ad indumenta, & calceamenta, & annexa his: vt ſunt cappæ, caputia, tunicæ, pellicea, & capelli, cinguli, cinctoria, vaginæ cultellorum, ſotulares, conciſiæ ſotularium, bottæ, brachalia, ſiue cordæ, & ligaturæ ad caligas, & vnctum ad ſotulares, caligæ, ſocci, & ſimilia. Item lecti, & coopertoria pro lectis, & cuſſini, & ceruicalia, ſtramina, paleæ, fiſcones, & culcitræ, & capitergia pro infirmis, linteamina pro balneis. Item foreli, & camiſiæ pro libris. Item panni pro lotione pedum, & capitum; & pro raſura, pectines, et raſoria, et bindelli pro minutione, et forcipes ad vngues ſcindendas, et ſi quæ ſunt alia. Ad horum autem conſeruationem, et repoſitionem debet habere domum aliquam idoneam, et in loco apto præter illam, vel illas, in quibus operantur ſutor, et ſartor; qui debent habere duas, vel vnam in duas diſtinctam, in quibus ipſi famuli ſeculares, ſi qui fuerint neceſſarij, operari debent; & omnes ſub cura veſtiarij, & eius obedientia debent eſſe. Intereſt etiam ipſius curam habere de omnibus prædictis procurandis, reparandis, reficiendis, miniſtrandis, recolligendis, & conſeruandis: & expenſis pro huiuſmodi factis computandis, quas recipere debet, vel à Procuratore, vel aliundè, vel ipſemet, vel ab

alijs

alijs quærere ſecundùm ordinationem Prælati, & conſuetudinem Domus. Cùm autem hyemale tempus appropinquauerit, debet apponere curam, quòd id quod dandum eſt Fratribus pro veſtibus, ſic tempeſtiuè procuretur, quod antequam frigore Fratres lædantur, omnia habeantur. In diſtributione verò intereſt ipſius videre quid quiſque habeat, vt meliùs ſciatur indigentia cuiuſcunque. Debet autem ſcire à Prælato, quæ liceat eum dare ſine licentia ipſius, & quæ non; & quod iuſſerit obſeruare. Cùm autem Frater aliquid petierit de prædictis, & indiguerit, debet ei charitatiuè ſine difficultate miniſtrare, ſi poteſt ſine licentia, vel licentiam procurare. Si autem non indiguerit, debet eum charitatiuè monere, vt ſuperſedeat à ſuperfluitate quam petit. Quod ſi noluerit, debet hoc ipſum indicare Prælato, & facere quod iuſſerit faciendum. Nihilominus debet inſpicere Fratrum neceſſitates, vel intelligere, cùm ab alijs ei ſignificantur. Et licet Frater indigens nihil petat, debet ei tantò magis ſollicitè prouidere, quantò humilitas ſua dignior eſt fauore. Cùm autem nouum aliquid datur Fratri, debet vetus reddere, niſi de licentia (ſi indiguerit illo) eum retinere contingat. Cùm autem emenda fuerint aliqua de prædictis, ſiue de bonis Conuentus, ſiue ex pecunia ſpecialiter ad hoc alicui data, debent omnia emi per manus eius. Nunquam autem ſine licentia eius debet aliquis ſibi facere ſcindi veſtem, vel huiuſmodi, aut in Domo, aut extra: niſi fortè in itinere conſtitutus. Eius etiam eſt recipere, ſiue pannos, ſiue veſtes, ſiue denarios, qui dantur pro huiuſmodi, vel Conuentui, vel etiam Fratri cuicunque, & cuſtodire: & facere quod de his fuerit faciendum. Ad ipſum quoque pertinet Nouitiorum veſtes præparare cùm fuerint induendi, & in Capitulum portare, & veſtes eorum ſeculares ſeruare; nec ſine eorum voluntate aliquid facere de eiſdem. Debet etiam prouidere Receptori hoſpitum de veſtibus pro hoſpitibus ad mutandum, & familiæ de competentibus veſtibus, & calceamentis, ſecundùm ordinationem Prælati, cùm Domus ipſis ad

iſta tenetur: Et aduertere ne veſtes deferant laſciuas, ſeu minus honeſtas. Seruitoribus etiam infirmorum, & hoſpitum miniſtrare debet illa, quibus indigent pro illis, quibus ſeruiunt, ſiue pro lectis, ſiue pro alijs quibuſcunque ad ſuum officium pertinentibus. Cùm autem in Dormitorio fit aliquis lectus de nouo, vel aliquis eſt, qui non habet neceſſaria, ipſius eſt in huiuſmodi, ſiue ibi, ſiue alibi prouidere in tota Domo quæcunque neceſſe fuerint. Tempore verò Capituli ſuperuenientis multitudinis Fratrum, cùm non ſufficiunt lecti, aut ſupellectilia Domus, ipſius eſt procurare de foris, quod deeſt: & ſignare cuius ſit vnumquodque, & habere curam de reddendo tempore ſuo; prouiſo, quod ſi aliquid deturpatum fuerit, vel in aliquo læſum, prius reparetur, & mundetur. Item ad ipſum pertinet habere aliqua groſſa ſcapularia pro Conuerſis, quæ eis tradat quando ſeruiunt in coquina, vel cæmento, vel huiuſmodi operibus, quæ ſolent veſtes deturpare. Similiter pro Fratribus, vel famulis, qui ſeruiunt in coquina, vel pro Fratribus qui raduntur, & illis qui radunt; aliquas camiſias, quibus tunc vtantur deſuper ad munditiam conſeruandam. Porrò cùm lotio communis veſtium fuerit facienda, debet de omnibus ad hoc pertinentibus, ſiue lixiuio, ſiue miniſtris, & ſimilibus curam habere, & hoc in Capitulo prædicere; vt certa hora, & certo tempore deferant Fratres, quæ fuerint lauanda, & cum ſignis appoſitis veſtibus, tradere ſingula ipſo præſente. De quibus cuſtodiendis: & reddendis ſingulis, quæ ad curam ipſius pertinent, & idem in vnctione communi ſotularium obſeruetur. Cùm autem aliqua viderit circa lectos, vel alibi, ſiue coopertoria, ſiue alia ad ſuum officium pertinentia otioſa, vel derelicta, debet ipſa recolligere ſollicitè; & bottas, & pellicia omnia, tempore certo ad veſtiariam deferre, & dare operam circa omnia, quæ ſunt in veſtiaria ſic cuſtodienda, & excutienda, vel ad Solem, vel ad aerem pro tempore exponenda; vt à tineis, vel à muribus, vel aliàs non lædantur. Cùm autem Frater indiget aliqua reparatione veſtis,

veſtis,vt cùm manicis alijs indiget,vel ſoleis,& ſimilibus;ſuper his debet prouidere, quod fiant. Cùm autem indiget aliquibus ſutoribus ad huiuſmodi opera peragenda, nunquam debet eos introducere ad loca Fratrum ſecreta, niſi ſint valdè honeſti, & familiares: ſed in loco à ſecretis Fratrum remoto, in Domo alicubi ſunt ponendi; vel in villa ad eos, vel ad domos proprias interdum huiuſmodi opera ſunt mittenda, dummodò ſint talia, quæ poſſint à ſecularibus ſine ſcandalo videri. Quod ſi ſeculares Domum frequentant, debet cautos reddere Fratres, ne quid per manus temerarias perire contingat. Quod ſi Frater aliquis circa cuſtodiam huiuſmodi negligens fuerit, vel veſtes ſuas malè tractauerit, vel in aliquo circa ea, quæ ad ſuum officium pertinent offenderit, pertinet ad ipſum illum in Capitulo proclamare, & ſuggerere Prælato de admonitionibus, quas viderit faciendas circa ea, quæ ad ſuum officium pertinent quoquo modo. Cùm autem perpenderit,quod aliqui Fratres aliquas ſuperfluitates habeant in veſtibus, & coopertorijs, & huiuſmodi, debet inſtare apud Prælatum, quod iniungat in Capitulo: quod quicunque habet aliquod extra numerum taxatum à Conſtitutionibus, vel aliter ſuperflua, ſic, vel ſic, reddat infra certum tempus veſtiario. Tempore verò ſcrutinij cùm inuenitur aliquid ſuperfluum de his, quæ ad ipſum pertinent, debent omnia talia ſibi tradi. Si verò aliquis Frater aliundè aſportauerit aliquam veſtem, vel nimis longam, vel in aliquo notabilem, ſeu etiam ſotulares; pertinet ad ipſum huiuſmodi veſtem corrigere, vel Prælato ſuggerere, quod auferatur ei; ſi ſecundùm Ordinem tolerari non debet. Vbi autem pro veſtibus faciunt fieri Fratres pannos de lana, vel empta, vel aliàs data, debet ſic hoc fieri cautè, quod apud extraneos indè facilè non poſſit murmur exoriri.

Cap.

Cap. XXXII. De Officio Sartoris.

SARTOR dicitur Frater Converſus, qui ſcit artem ſcindendi, & ſuendi in pannis, & in pellibus, & cognoſcendi pannos: & ſi quid minus plenè ſcit, in iſtis debet addiſcere diligenter.

Circa res habendas.

AD huius officium pertinet habere ſecretam aliquam domum benè feneſtratam ad habendum multum de lumine, in qua ſit aliquod inciſorium, ſcilicet locus aliquis de aſſeribus complanatis collocatus in alto, & aptus ad ſcidendum: inſuper perticæ, & arcæ, & armaria, & huiuſmodi ad repoſitionem, & cuſtodiam rerum, quæ apud eum ponuntur. Ad iſtum etiam pertinet habere forcipes, acus, fila, & ſimilia ad artem ſuam neceſſaria, in locis certis pro ſe, & ſuis adiutoribus abundanter, ſecundùm quod requirit multitudo eorum, quos oportet interdum ad ſuum adiutorium conuocari. Non debent autem aliqui famuli recipi ad manendum in domo continuè ſine licentia Prælati, nec ad horam etiam ſine licentia Veſtiarij. Debet autem illis, qui debent in domo comedere ſecundùm ordinationem Procuratoris, & quid, & quando, & vbi comedant prouidere, & de lectis ſi iacent in domo, ſecundùm ordinationem Veſtiarij, ſuper hoc cum Prælato collationem habere. Si verò pro pretio ſtant cum Fratribus, pertinet ad Veſtiarium ſoluere, & ipſius eſt, ad hoc eum inſtigare. Si verò aduerterit in eorum aliquo, aliquid propter quod non expediat, vel deceat, eum in domo commorari, vtpotè quia deſtruit bona Domus, vel eſt malæ vitæ in aliquo, vel ſimilia; debet Veſtiario ſine mora, vel Prælato ſignificare. Debet autem tam honeſtè coram eis ſe habere, quamdiù ſunt apud nos, & eos in his, quæ ad ſalutem pertinent dirigere, & inſtruere; quòd non ſe ingerant inter Fratres, vel in loca vbi non debent, & ſimiliter quod ipſi ex conuer-

uerſatione inter Fratres, meliores fiant, & Fratres ab eorum ſocietate non moleſtentur in aliquo, vel perturbentur.

Circa actus eius.

PORRÒ in operando ſic debet eſſe ſollicitus, quod non ſolùm de die, verùm etiam de nocte tempore, quo Fratres vigilare ſolent, operetur ad lumen, orationibus pro Matutinis breuiter conſummatis. Similiter in æſtate, dùm Fratres dormiunt in meridie, ſi poteſt commodè ſuſtinere, & licentiam obtinere, quæ de facili dari debet, & in hoc indulgeri, vt poſſit à Matutinis remanere, & dormire tunc: vt poſſit huiuſmodi vigiliam de die meliùs ſuſtinere. Propter opus etiam poteſt ab Horis omnibus, præterquàm à Completorio remanere, & ſufficit vnicam Miſſam priuatam breuiter, & expeditè audire. Sic autem debet ſubiacere Veſtiario, quod in omnibus præferat ea, quæ ipſe dixerit; nec ſine eius licentia debet aliquid dare Fratribus, licet etiam modicum: vt capellum, vel ſocos, & huiuſmodi; nec magnum quid pro eis facere, vt eſt ſcindere tunicam, ponere nouas manicas, & ſimilia. Modica tamen, vt eſt ſuere aliquid in tunica, vel apponere modicam petiam in veſte, & huiuſmodi, debet facere ſine licentia ſpeciali. In ſcindendis verò veſtibus Fratrum, debet diligenter curare, quod religioſè, & non ſeculariter fiant, vel cum aliqua laſciuia parentur, ſed vniformiter: & ideò debet habere formas aliquas, vel exemplaria de pergameno, vel ſigno pro caputijs, pro capellis, pro manicis, & ſimilibus; vt vniformiter, & modo religioſo ad illa exemplaria faciat vniuerſa, & fiant in competenti menſura. Cùm autem aliquis pannus ei apportatur à quocunque, etiam Veſtiario, & videtur reprehenſibilis in pretioſitate, vel colore, vel aliàs: nunquàm debet ipſum incidere quouſque Prælato oſtenderit, vt ipſo examinato ab eo iubeat, quod voluerit. Cùm autem non habuerit certum opus, debet circà illa, quæ reparanda ſunt, vel paranda pro futuris temporibus

ſic vacare, quod tempore neceſſitatis maioris illa expedita ſint, & tunc poſſit meliùs ſe impendere neceſſitatibus inſtantibus.

Cap. XXXIII. De Officio Sutoris.

SVTOR dicitur Frater laicus, qui ſcit artem faciendi ſotulares, & ſuendi in corio. Cùm autem huiuſmodi officium imponitur ipſi, pertinet ad eum ſcire omnia circà huiuſmodi materiam, quæ dicta ſunt de Sartore circà pannos: & cauendum eſt ei diligenter, ne faciat ſotulares, qui in forma, vel ſtrictura, vel in aliqua alia nota, aliquid ſapiant ſeculare; ſed potiùs humilitatem, & religionem, nec ſint in altitudine nimia reprehenſibiles. Cùm autem habet famulos, poſſet in miniſtrando eis cibum, officium per ſeptimanas diuidere cum Sartore, ne vterque inſimul occupentur in eo, quod poteſt per alterum fieri competenter. Cùm autem officinæ huiuſmodi operariorum ſunt ità extrà clauſuram clauſtri, quod de nocte non poſſunt ire ad illas ad operandum, debent aliqua apportare ad dormitorium, vel ad locum aliquem intrà clauſuram prædictam, tempore hyemali, in quibus operentur nocte, cauentes à tumultu. Cùm autem indiget Sutor Sartore in iuuando ad vnctionem, Sartor Sutore ad lotionem veſtium, & ſimilium; debent libenter mutuò ſe iuuare. Porrò cùm non eſt aliquis in domo Frater ad artem huiuſmodi, vel earum alteram exercendam, ſed famulus aliquis ſecularis; pertinet ad Veſtiarium huiuſmodi famulo committere omnia, quæ ad officialem pertinent prædictum, vel aliqua: & ordinare de eo, & circà eum hoc, & alia, prout viderit expedire. Si verò nec Frater, nec famulus ſit in domo ad iſta facienda, quod valde cauendum eſt; prouidendum eſt à Veſtiario, quod ſic cautè per familiares fiant, quod ex indè non poſſint oriri ſcandala, vel domus in bonis damnificari.

Cap.

Cap. XXXIV. De Officio Præfecti operum.

PRæfectvs operum dicitur Frater, qui conſtituitur ad exequendum circa opera illud, quod Prælatus de conſilio operariorum (ſi magnum quid fuerit) vel etiam alia ſine conſilio (dummodò non ſint magna) duxerit ordinandum. Debet autem ad huiusmodi officium haberi, ſi poſſit, Frater qui circa huiusmodi habeat prudentiam, qui inter operarios, & inter alios ſeculares ſciat honeſtè, & pacificè conuerſari, qui etiam circa agenda gerat ſollicitudinem competentem; & qui à maiori bono propter huiusmodi occupationes non auellatur. Cùm autem, ſecundùm modum prædictum, inſtant aliqua opera facienda de nouo, vel complenda, vel reponenda: ipſius eſt cogitare, & prouidere de materiá habenda, & Domum portanda, vt ſunt ligna, lapides, tegulæ, arena, calx, & ſimilia. Si autem aliqua iſtorum poſſunt procurari per Fratrum ſtudium, & laborem, debet ſuper hoc ſollicitare Priorem, vt fiat cum debita diligentia, tempore opportuno. Si autem oporteat iſta emi, debet cum bonis viris, qui circa hoc habent experientiam conferre, qualiter bona materia, & cum meliori pretio, & quo tempore, & vbi poſſit haberi: & qualiter deferri, & exequi, quod ipſi conſuluerint faciendum. Et ſi ſtatim non ponatur huiusmodi materia in operibus, cùm fuerit Domum apportata, vel extrà etiam quæſita, ſuum eſt prouidere quomodò cuſtodiatur diligenter, ne pereat, vel deterioretur. Porrò circa opera, quæ fiunt, debet attendere, ne fiat aliquid, quod curioſitatem, vel ſuperfluitatem prætendat: & ad hoc operam dare, quod fiant opera durabilia, & humilia, & paupertati, ac Religioni conſona. Ad ipſum etiam pertinet conducere operarios, & ſollicitare eosdem, & cùm ſunt in expenſis Domus, de cibo, & potu, debito prouidere eisdem;

dem, loco, & tempore opportuno: & ſi debent aliqui iacere in Domo, de loco, & lectis, ſecundùm ordinationem Prælati, ordinare. Debet autem attendere, quod illi, quos aſſumit, ſint operarij boni, & fideles, honeſtæ conuerſationis, & famæ; & ſi contrarium in eis inuenerit, ſunt ab eo quantocitiùs licentiandi cum tali cautela, quod ſcandalizati non recedant. Sic autem ſe debet habere, & dare operam, quod Fratres alij ſic ſe habeant coram eis, & cum eis, quod non videant apud Fratres aliquid, quod eis cedat in ſcandalum, vel offenſam; ſed magis apud Fratres proficiant in his, quæ pertinent ad ſalutem. Soluere quoque eis mercedem ità tempeſtiuè, & fideliter, quod occaſionem non habeant contra Fratres murmurandi. Item ipſius intereſt notare, & videre, quæ ſunt in Domo reparanda, vel melioranda, ſiue in tectis, ſiue in clauſuris, ſiue in his, quæ ruinam minantur, & in alijs quibuſcumque: & oſtendere Prælato, & ſecundùm diſpoſitionem, & licentiam eius dare operam ad huiuſmodi facienda. Debet etiam diligenter computare quantum recipit, & vndè, & quantum, & in quibus expendit; & de hoc ſuo tempore reddere rationem, & procurare quod poterit pro operibus ſi ei imponatur: & quod datum fuerit pro operibus ſpecialiter, ſi non ad manus alias, ſed ad ſuas, ſecundùm ordinationem Prælati, deueniat, in Capitulo recitare. Si verò Frater aliquis fuerit in Domo, qui ſciat in huiuſmodi operari, ſi ponatur ad operandum, huiuſmodi Officiali obedire debet; & eum adiuuare, in quibus dixerit ei, niſi fortè ipſi iſtud officium imponatur.

Cap. XXXV. De Officio Hortulani.

HORTVLANVS dicitur Frater, qui habet curam, videlicet de horto procurando: ad quod officium ponendus eſt Frater, qui habeat experientiam circa huiuſmodi, vel ſciat ſaltèm habere ſollicitudinem ad inquiren-

rendum ab illis, qui ſciunt, & exequendum ſecundùm conſilium aliorum.

Circa virgultum.

AD huiuſmodi officium pertinet dare operam ad arbores, vites, arbuſta, & omnia ad virgultum pertinentia plantanda, inſerenda, riganda, purganda, ſeu putanda, appodianda, liganda, ſuffodienda, & ſimilia facienda, prout eorum, & terræ conditio requirit. Et cauendum eſt circà huiuſmodi, ne arbores, vel arbuſta, vel alia huiuſmodi inutilia habeantur, ſed ea, quę fructus vtiles, & abundè ſecundùm modum terræ producere ſolent, varios ſecundùm tempus, & varietates; & præcipuè tales, qui infirmis proſint, vel ſaltem non ſint infirmitatũ facilè generatiui. Porrò prouidere debet ne arbores altæ ſint iuxtà clauſuram, per quas poſſit aſcenſus fieri, vel deſcenſus. Item, quod non ponantur nimis ſpiſſæ, præcipuè vbi terra ſub arboribus non ſolùm reſeruatur ad pratum, ſed ad aliquid ſeminandum, quod in decenti ordine, & diſtantia collocentur: vt non ſolùm ex fructibus, ſed etiam recreationem faciant ex decore. Item, quod nunquàm ſit tanta ſpiſſitudo arborum, vel lignorum, quin omnes deambulantes, vel reſidentes in loco quocunque poſſint competenter videri. Porrò in plantandis arbuſtis debet attendere, quod ſint talia, quæ poſſint in aliquo valere: vt vimina ad ligandum, roſæ ad aquam roſaceam, Altarium ornatum, & ſimilia; & quod hæc talibus locis collocentur, quod non impediant vtilitatem maiorem. Sine licentia verò Prælati non debet magnum quid nouum facere, vt arborem aliquam eradicare, vel plantare in loco, qui ſolet ad aliquos vſus haberi, & ſimilia, quæ poſſunt fieri.

Circa terræ naſcentia.

PERTINET etiam ad eum dare operam, quod habeantur prata, ſiue pro infirmis, ſiue pro hoſpitibus, ſiue pro

Con-

Conuentu in locis opportunis, ſecundùm diſpoſitionem Prælati competentia, pro recreatione honeſta, & munda; & quod huiuſmodi opus exigit, facere diligenter. Item apponere curam magnam, quod habeantur in horto ſemper abundanter herbæ tempore competenti ad faciendum olus. Item aliqua legumina, quæ recentia Conuentui ſolent dari, vt fabæ, & piſa noua. Item, porri, cœpæ, allia, cucurbitæ, cucumeres, pepones, & ſimilia, prout gignere poteſt humus nationis illius. Item ſaluia, petroſelinum, & huiuſmodi herbæ, vel flores pro ſalſis, tàm ſollicitè cultiuentur, quod quocumque tempore de ipſis reperiatur copia pro ſalſamentis faciendis, pro condimento pulmenti, pro pulueribus, pro medicinis idoneis. Item radices, vt paſtinacæ, & ſimilia ſemina feniculi, & aniſi, & ſimilia, quæ in varias vtilitates, & vſus cedere poſſunt; ſiue pro Conuentu, ſiue pro medicinis, ſiue certo tempore conſumenda, ſiue in tempus longius conſeruanda. Debet autem in ipſo horto tales diſtinctiones, & vias facere, quod omnia ſint diſtincta, & locis debitis ſic collocata, quod non contingat ea pedibus tranſeuntium conculari. Vbi verò ſolent multi conuenire cauſa habendi ſaluiam, vel petroſelinum, & huiuſmodi modicà, faciendus eſt aliquis hortulus propè portam, vbi fieri poſſint, in quo ſint huiuſmodi: de quibus extraneis ſufficiat, ne ad interiora eos frequenter oporteat intrare.

Circa vtraque.

ITEM pertinet ad eius officium procurare diligenter bonos ſurculos aliundè ad inſerendum bona ſemina, & huiuſmodi præcipuè, quæ non habentur in domo: & tempora obſeruentur apta ad ſingula facienda. Item, vt meliùs terra fructificet, debet habere curam de ipſa firmanda, & riganda, ſi haberi valeat aqua, & de fodienda, & eligendis lapidibus, & eradicandis herbis, & arbuſtis malis: ſuis temporibus, ſingulis iſtis, &

ſimi-

ſimilibus faciendis. Scire etiam debet, quo tempore, qui fructus, quæ ſemina, quæ radices, & ſimilia ſunt colligenda, quæ, & quomodo debeant, & valeant conſeruari, & vbi, & apud quem, ſecundùm diſpoſitionem Prælati: & dare operam, vt fiat circa hoc, quod fuerit faciendum. Si verò huiuſmodi Hortulanus ſit Conuerſus, debet proprijs manibus laborare in prædictis: & alia, quæ circa laborem diurnum dicta ſunt ſuperius de Sartore, poſſunt ad ipſum pertinere. Si verò ſit Clericus, poteſt idem, licet non tantum laborare, ſi ſciat: ſi verò ſit Hortulanus aliquis extraneus ſecularis, & familiaris, pertinet ad Procuratorem ipſi præeſſe; & ſecundùm ſupra dicta ordinare de ipſo. Ipſius etiam eſt cuſtodire clauem horti, & claudere, & aperire tempore oportuno: & cauere ne aliqui extranei indiſcretè ingredientes diſſipent horti bona. Si verò fuerint perſonæ reuerendæ, nullatenùs debet eos prohibere, vel moleſtare: dare quoque non debet aliquid de horto extraneis ſine licentia generali, vel particulari.

Cap. XXXVI. De quibuſdam communibus ad Officiales multos ſpectantibus.

DEINDE circa Officiales ſunt quædam notanda, quæ ad multos pertinere videntur. Debet ſiquidem omnis Officialis dùm imponitur ſibi officium aliquod, ſi videtur ſibi, quod non habeat gratiam ad illud faciendum, humiliter excuſare ſe apud imponentem: & oſtendere ſine falſitate, vel fictione defectus ſuos circa illud officium. Quod ſi non audierit illum imponens officium, debet in confidentia de bono obedientiæ ſuſcipere deuotè, quod fuerit imperatum. Item recepto officio debet conſiderare cuiuſmodi licentiæ generales ſunt ſibi neceſſariæ ad officium exequendum, pro quibus difficile nimis eſt recurrere ad Prælatum aſſiduè, & de illis cum Prælato conferre, quas debet Prælatus liberaliter ei concedere. Quod ſi nolit,

debet nihilominùs facere, quod poteſt bono modo, & pro licentijs huiuſmodi recurrere ad ipſum, quamquam difficile videatur. Item cùm aliqui excedunt circa aliqua de pertinentibus ad officium ſuum, debet eos ſuper his proclamare, & Prælatis ſuggerere, quod fiant admonitiones vtiles aliquæ circa illa, de quibus eidem videbitur expedire. Item cùm non ſufficit ſolus peragere ea, quæ ſunt officij ſui, poteſt apud Prælatum pro adiutore inſtare: & cum adiutoribus ſibi datis ità ſociabiliter, & amabiliter ſe habere, quod inueniantur facilè, qui in eius adiutorium ſuſtineant aſſignari. Item cùm contingit eum recedere de Domo, vel infirmitate, vel alia impotentia ab officio præpediri, debet officium ſuum vel alijs committere, vel ad officiales, qui in huiuſmodi habent poteſtatem, vel ad Prælatum recurrere: & ſic diligenter aduertere, quod ex eius abſentia defectus non fiat. Item debet diligenter aduertere, ſi quæ ſcripta ſunt in Conſtitutionibus, vel Ordinationibus Capitulorum Generalium, vel Prouincialium, vel quotidianorum, quæ ad ſuum pertineant officium, & illa ſollicitè cuſtodire. Cùm etiam imponitur ſibi officium, cui res aliquæ ſint annexæ, vt Sacriſtæ calices, paramenta, libri, & huiuſmodi, & ſic de alijs: debet cùm recipit officium ſuum, ſcire quæ, & quot recipit; & in dimiſſione ſi excreuerint, vel ſi aliqua non ſuperſunt, reddere rationem. Non debet autem ſine licentia generali, vel ſpeciali aliquid dare de pertinentibus ad officium, vel intùs, vel extrà, nec recipere: cùm receperit etiam de licentia, debet in Capitulo beneficium collatum Fratribus ad ſuum officium pertinens recitare. Item expenſas, quas facit pro officio ſuo recipere debet vel à Procuratore, vel aliundè, ſecundùm diſpoſitionem Prælati; & de ipſis computationis tempore, vel quandocumque requiſitus fuerit, reddere rationem. Item cùm Officiales in aliquo non conſentiunt, non debet litigare, vel ſe perturbare; ſed ad Prælatum, vel alium recurrere, qui ſuper his habet poteſtatem. Item cùm habet aliquos ſeculares in adiutorium, vel

vel cum eis aliquid facere cauſa officij; debet ſic honeſtè, & pacificè cum eis, & coram eis agere vniuerſa, quod non ſcandalizentur: & cùm ſunt de familia ad ſuum officium pertinente, curam gerere ſpecialem, & in omni tempore cauere ne vnquam aliquem famulum, vel operarium etiam leuiter percutiat, vel iniurijs laceſſet, charitatiuè tamen poteſt eum corrigere, & inſtruere. Cùm verò vnum officium duobus committitur, debet ſic prouidere Prælatus, quidnam ad vnumquemque eorum pertineat: ne fortè dùm vnus in alterum omnia perficienda refundit, interim aliquid ex neceſſariò faciendis, vel negligatur, vel plenè omittatur. Denique ſuper omnia cauere debet, ne ſit in aliquo negligens circa ea, quæ ad officium ſuum pertinent: & præcipuè in his, vndè turbatio, vel damnum, temporale, vel ſpirituale Fratrum ſequi, vel ſcandalum poſſit oriri. Cùm autem imponitur ei officium de nouo, de quo non eſt conſcius benè, quod ſciat illa, quæ ſunt in illo officio facienda; debet à Prælato petere, vt per aliquem exercitatum in illo officio ſe faciat in omnibus inſtrui diligenter.

Cap. XXXVII. De Officio Definitoris Capituli Generalis.

Circa ea, quæ ſunt agenda antè definitionem.

AD officium Definitoris Capituli Generalis pertinet, cùm electus fuerit præſens in Capitulo, quod poſtulet à Priore Prouinciali huiuſmodi laborem ſibi iniungi in remiſſionem peccatorum: & ſic ipſo imponente recipiat officium humiliter veniam faciendo, & hoc ſi oportuerit eum ire in regionem longinquam. Bonum eſt etiam, quod ſuper huiuſmodi officium pro ſe, & pro ſocio ſibi aſſignato

teſtimoniales recipiat litteras à Priore Prouinciali, & Definitoribus, vel aliquibus alijs Prioribus de Capitulo: quas non negligat propter multas difficultates, quæ ex defectu litterarum huiusmodi poſſent oriri. In ipſo Capitulo, in quo eligitur, debet ordinari de Socio, ſi præſens fuerit, vtrùm inſimul ire debeant, & quando, & per quas vias. Si autem alter illorum tantùm præſens fuerit, debet prædictas litteras procurare, & de ſupradicta via cum abſente per litteras ordinare: quod ſi neuter præſens fuerit, debet Prior Prouincialis prædictas litteras procurare, & Definitori, vel Socio mittere: & qui primò recipit, alteri debet de via prædicta ſignificare. Cùm autem declinauerit ad Conuentus, & in ipſo Capitulo, & inter extraneos, per quos tranſit, ſic in vigilijs, in ſobrietate, in ſilentio, in ſtudio, in oratione, & in omni honeſtate, & obſeruantia Religionis, in collocutionibus, & verbis ædificatorijs dare debet exemplum, & conſolationem omnibus; vt euidenter appareat, quod non immeritò ad tantum negotium Ordinis ſit aſſumptus. Si verò Fratres aliqui, per quos tranſit, vel in ipſo Capitulo velint ipſi aliquid dicere de pertinentibus ad Ordinem, quod ſuum officium poſſit reſpicere, debet diligenter audire; ſed cauere, ne credat omni ſpiritui, vel ſuggeſtioni; niſi loquentes plenè ſibi ſint noti, vel niſi poſt inquiſierit diligenter à Fratribus diſcretis, & fide dignis de conditione, & diſcretione, & zelo, & intentione, & motu loquentium, & in quibus, in quantum debeat eis credere. Debet etiam ſcire, quod meliùs eſt frequenter ſequi conſilium, & ſenſum eorum, qui parum ei loquuntur, quàm multorum, qui multum ſe ſolent ingerere ad loquendum, & ſolent de ſingulis iudicare: nec eſt ſecurum conſcientiam ſuam ex huiuſmodi auditu formare, quouſque conſtet ſibi pleniùs de auditis. Item poſtquàm factus eſt Definitor, debet diligenter reſpicere Acta Capituli præcedentis: & conferre cum Fratribus diſcretis, tam ſuper illis, quàm ſuper alijs, quæcumque ad vtilitatem Ordinis poſſint in Capitulo

pitulo promoueri, & ſuper his per totum annum frequenter cogitare, & conferre, vt ſic meliùs ea poſſit promouere in Capitulo, ad quod debet dare operam habendo in aliquo memoriali Conſtitutiones nouas, vel admonitiones, & alia huiuſmodi, quæ videntur ei promouenda, quæ proponere debet inter Diffinitores tempore opportuno.

Circa definitionem.

ITem ad Capitulum debet ita tempeſtiuè venire, ne mora eius Diffinitores alij ex hoc impediantur à procedendo in agendis: & cùm in Domo fuerit, ſic Officium, & Miſſam dicere, vel audire tempore congruo, quòd eorum occaſione, vel alia non impediatur, quin ſemper ſit cum ipſis tempeſtiuè, vel in Capitulo, vel in loco diffinitionum. Cùm autem in Capitulo reſederit, ſic in loquendo, iudicando, & in omnibus, Socijs ſuis debet deferre, & ſibi eos anteponere, & in omnibus maturè, honeſtè, & commodè agere, iuſtè, & rigidè tamen: & ſic ſine perſonarum acceptione pro tempore ſe habere; quod nec præſumptuoſus, vel inutilis, vel remiſſus, vel ſine zelo Religionis valeat ab aſtantibus reputari. Porrò in diffinitionibus non debet contentiosè aliquid agere, vel clamosè, nec eſſe multùm confirmatus in ſenſu ſuo ſuper his, quæ ante deliberauerat, vel alijs quibuſcunque emergentibus, præcipuè cùm in diſcuſſione videt validiores ad oppoſitum rationes, vel videt illos, qui magis exercitati ſunt, & diſcretiores habentur, à ſua ſententia diſcrepare: quod ſi fortè in aliquam declinat ſententiam, quæ ante pronunciationem diffinitionum videbatur ſibi nimis bona, poteſt, & debet illam ſententiam reuocare ante diffinitionem prædictam. Summoperè cauendum eſt ſibi cùm ſit iudex, ne aliquo caſu faciat aliquid pro perſona aliqua, vel Conuentu, vel Prouincia, vel Natione, vel contra, quod ſapiat acceptionem quamcunque; neque vn-

quam debet declinare in aliquam ſententiam, quæ ad eneruationem Ordinis, vel minorationem ſtatus eius cedere poſſit; vel in aliquam ordinationem, quæ intolerabilis Communitati Fratrum reputetur, vel poſſit eſſe tranſgreſſionum occaſio plurimarum: ſed ſic in omnibus cum zelo ſancto, & diſcretione intendat, quòd in patriam reuertens, ſuper aliquo, quod fecerit modico tempore poteſtatis ſuæ, non reportet conſcientiam remordentem. Si verò aliqua ſibi iniuncta fuerint à Condefinitoribus facienda, vtpotè legere litteras, vel ſcribere aliqua memorabilia de his, quæ leguntur inter Definitores, vel habere curam de aliquibus, quæ inter eos recitantur, vel aguntur; ita quòd circa hoc omiſſio, vel negligentia nulla contingat. Si verò Fratres aliqui velint ſibi tradere litteras aliquas, vel aliqua pertinentia ad Definitores, debet ea recipere, & Definitoribus in communi præſentare. Debet etiam introducere quandoque Fratres, qui habent negotia, cùm commodè poteſt, ad eos. Ipſius eſt prouidere, quantùm poteſt, ne ipſe, vel alij Definitores tantùm occupentur circa alia perſonalia, vel localia, vel minus vtilia, quod communia, & vtiliora currente tempore expedire non poſſint. Item de his negotijs, quæ pertinent ad Prouinciam ſuam, debet conferre cum ſocio ſuo, vt ea cum communi conſilio (ſi talia ſunt, quæ vtrique ſunt communicata, vel communicari poſſint) expediat diligenter, & non confusè. Proindè ſi habentur litteræ aliquæ, aut negotia aliqua pertinentia ad ſolum Magiſtrum, debent ante Capitulum quàm citò poſſunt ei litteras præſentare, & negotia proponere ordinatè: ſcilicet ea, quæ Prouinciæ ſunt primò, quæ ſunt Conuentus, vel Conuentuum aliquorum, ſecundò: quæ ſunt Fratris, vel Fratrum, tertiò: quæ ſunt eorum, qui non ſunt de Ordine, quartò. Si verò pertinent ad Definitores, obſeruata hora ab ipſo Definitore, debet ingredi Socius, & cum Definitore reddere litteras, vel proponere negotia ordine ſupradicto: & debent habere curam de expediendis negotijs, & reſcribendo cùm fue-

fuerit reſcribendum. Si verò ſunt negotia impertinentia ad Magiſtrum, vel ad Definitores, ut ſunt emptio librorum, & ſimilium, debent cum licentia Magiſtri (ſi fuerint neceſſaria) vel Prioris Domus (ſi ad eum peruenerint) adiutorio (ſi indiguerint) illa, prout poterunt honeſtè, & religiosè expedire. Si verò fuerit aliquod negotium tale, quod inter vtrumque non ſit communicandum, debet ille, cui commiſſum eſt, vel ad quem pertinet, illud prout commodè poterit, expedire. Cùm autem inter Definitores agitur de Prouinciæ ſuæ ſtatu, vel aliquibus ad eam pertinentibus, debet ſuper quibus requiritur ab eis, vel à Magiſtro, per ſe fidele teſtimonium dare loquendo de ſingulis, de ſcientia, vel credulitate, vel neſcientia, prout conſcientia ſua reperit vniuerſa. Si autem aliquid habet referre de ſua Prouincia, debet omnia ſic recitare diſtinctè, vt ſciatur à Definitoribus, quid dicat de motu ſuo, quid ex parte Capituli Prouincialis, vel Definitorum Capituli Prouincialis, vel Conuentus, vel Conuentuum, vel Fratris, vel Fratrum aliquorum.

Circa ea, quæ fuerint agenda poſt definitionem.

POstremò terminata definitione, ſua intereſt dare operam, quod omnia, quæ ad ſuam pertinent Prouinciam, quæ nondum ſunt expedita, expediantur: & vbi in ingreſſu invenerit Fratres turbatos in aliquibus in Capitulo ordinatis, reddere eis rationem ſuper iſtis, & eos vt commodè poterit ſedare. In Capitulo verò ſuo Prouinciali, debet reddere omnia, & conferre, quæ ad ipſum pertinent, quæ de Capitulo Generali emanauerint: vt ſunt Acta Capituli Generalis, litteræ Magiſtri, litteræ, vel Indulgentiæ nouæ, ſi quæ ſunt impetratæ de nouo, & ſimilia: & habere curam, quòd ibidem publicentur: & in Conſtitutionibus inchoatis de nouo, vel admonitionibus, ſi quæ obſcuritas inuenitur, vel admiratio oritur, declarare intellectum, & rationes aſſignare, quæ Definitores mouent

ad iſta Si verò Magiſter, vel Definitores commiſerint ei aliqua verbo, & litteris, in ſua Prouincia, vel alibi nuncianda, vel exequenda, quòd iniunctum fuerit diligenter executioni mandare.

Cap.XXXVIII. De Officio Socii Definitoris Capituli Generalis.

OFFICIVM Socij Definitoris Capituli Generalis eſt huiuſmodi. Cùm officium ſibi fuerit iniunctum, debet cum venia, & humilitate recipere; deindè cum Definitore de agendis (ſi præſens eſt) verbo, vel ſi abſens eſt, per litteras pertractare, & ei tanquam maiori in eis, quæ communiter ad eos pertinent obedire. Habere etiam curam ſpecialem de petitionibus Prouinciæ, & litteris Capituli Prouincialis, vel Conuentuum, vel Fratrum portandis: & de negotijs alijs, vt ſunt cauſæ, vel quæſtiones, vel alia quæcunque, proferendis, & cum conſilio Definitoris, & auctoritate ipſius ſuo tempore promouendis. Si autem contingat eum ire cum Definitore, licet prior ſit in Ordine, debet eum tanquam Priorem habere, & procurare apud Priorem Prouincialem, quòd hoc ipſum ordinetur ab eo.

Circa Capitulum.

PORRÒ cùm in loco Capituli fuerint, debent in dicendo officium, in celebrandis Miſſis, in iacendo propè eum, ſi fuerit ordinatum, in ſcribendo, vel exequendo aliqua pro eo, ſi voluerit, & ſimilibus, ei aſſiſtere reuerenter, & diligenter iuuare: negotia quoque, prout poterit, debet eidem reducere ad memoriam, & cum eodem, ſi vult conſilium, promouere: litteras quoque ad Magiſtrum Ordinis, & Definitores pertinentes, quas habet cum eius conſilio reddere tempore opportuno. Item dum Definitor vacat definitionibus, debet habere curam ſpecialem de litteris Magiſtri, & Indulgentijs nouis, ſi ibi

ibi fuerint, & ſub authentico ſigillo habendis, & ſimilibus, quæ oportet ad profectum ſuæ Prouinciæ deferre, & ſollicitare Magiſtrum ad reſcribendum illis, qui ſcripſerunt de ſua Prouincia. Debet etiam litteras procurare de beneficijs, quæ fuerint procurandæ pro perſonis ad ſuam Prouinciam pertinentibus, & proſequi cauſas ſuæ Prouinciæ, ſi quæ fuerint vel agendo, vel reſpondendo quantùm de iure poteſt; & alia negotia ſuæ Prouinciæ, quantùm poteſt ſine Definitore expedire, & pro iſtis cùm poteſt ad eum recurrere; & omnia huiuſmodi ſic ſollicitè expedire, quod facta definitione non oporteat moram contrahere propter iſta. Si verò Definitores, vel Magiſter Ordinis inquiſierint aliquid ab eo de pertinentibus ad Prouinciam ſuam, vel ipſe aliquid de iſtis habeat dicere eis, debet circa iſta fideliter, & diſcretè procedere, ſicut ſupra dictum eſt de Definitore.

Circa regreſſum.

IN regreſſu verò magis ſpecialem curam debet habere de Actis, & litteris, & alijs huiuſmodi reportandis, quàm Definitor; licet vterque habeat de his cogitare, & reddere omnia, quibus fuerint reddenda. In Capitulo verò Prouinciali debet Acta, litteras Magiſtri Ordinis, & Indulgentias, quæ ſunt nouæ, & alia pertinentia ad Capitulum illud, reddere Definitori; & laborare cum eo, vt legantur, & fiat de eis, quod fuerit faciendum. Si verò Magiſter, vel Definitores aliqua commiſerint ei agenda cum Definitore, vel ſoli; debet exequi diligenter prout fuerit ſibi dictum.

Circa ſucceſſionem in definitione.

QVòd ſi oporteat eum Definitorem eſſe ſecundùm formam Conſtitutionum propter mortem, vel impedimentum Definitoris, tunc ad eum pertinent omnia, quæ de Definitore ſunt prædicta. Si verò antequam re-

receſſerit de Prouincia ſua, contingat illud impedimentum tali tempore, quod hoc Prouinciali poſſit ſignificare, debet illi notificare, & cum eius conſilio Socium accipere, qui prædicta de Socio prout poterit, compleat diligenter. Si verò in via Definitor impediatur, vel tam intempeſtiuè, quod non poſſit habere recurſum ad Priorem Prouincialem, tunc ſicut poterit prouideat de Socio. Denique tam ad Definitorem, quàm ad Socium pertinet, cùm ſunt noui, & inexperti in iſtis, dare operam, vt per expertos circa huiuſmodi in his, quæ neſciunt inſtruantur: & ipſi cùm inſtant agenda, debent diligenter notare, quomodo ſe habeant illi, qui magis ſufficientes in huiuſmodi reputantur, & eiſdem prout potuerint ſe conforment.

Cap. XXXIX. De Officio Electoris Magiſtri Ordinis.

AD Officium Electoris Magiſtri Ordinis pertinet, quod poſtquam electus eſt, poſtulet, (vt ſupra dictum eſt de Definitore) ſi oporteat eum ire longiùs, à Priore Prouinciali huiuſmodi laborem ſibi iniungi in remiſſionem peccatorum, & iniunctum ſuſcipere cum venia humiliter & deuotè, & hoc ſi fuerit præſens in loco electionis. De litteris quoque teſtimonialibus idem ſeruetur, quod de Definitore eſt ſupra dictum: de Socio verò, & via, & tempore eundi, debet facere ſecundùm conſilium Prouincialis. Porrò in via inter Fratres, inter extraneos, in Conuentibus, in Capitulo, & vbique, debet illam honeſtatem, & religioſitatem ſeruare, quæ de Definitore ſunt ſuperiùs prædicta. Pro negotio verò electionis, debet à tempore ſuæ electionis orare deuotè, & orationes à ſanctis perſonis cùm poterit impetrare: vt ſecundùm voluntatem Dei, & vtilitatem Ordinis tam ipſe, quàm alij dirigantur. Cùm autem aliquos Fratres inuenerit diſcretos, & Deum timentes, exercitatos in negotijs Ordinis, & per-

& perſonarum, habentes Ordinis notitiam; debet libenter cum eis conferre in ſancta, & ſimplici intentione: vt per eos in aliquibus pertinentibus ad negotium pleniùs informetur. Cauendum eſt autem ei, ne propter auditum, aut notitiam leuem, ad eligendum aliquem inclinetur, niſi priùs per fide dignos, & qui talem magis de propinquo nouerint, pleniùs inſtruatur: nec vnquam debet ſic animum ſuùm in aliquem firmare, quin ſi aliquid meliùs ex collatione aliqua poſtmodum appareat, paratus ſit ad alium transferre vocem ſuam. Illud quoque diligentiſſimè præcauendum eſt ei, ne notitia, vel familiaritas, vel confidentia præſumpta de aliquo, vel turbatio contra alium, vel deſpectio quæcunque, vel aliæ ſimiles, vel diſſimiles cauſæ, quæ Spiritum Sanctum non ſapiunt, eum moueant in aliquo contra aliquem; ſed ſolùm pura, & ſancta intentio, & recognitio; ſolùm Dei voluntatem, & vtilitatem Ordinis inueſtigans. Debet etiam attendere, quòd licet in huiuſmodi perſona ſint multa attendenda, ſi reperiri poſſent in aliquo, vtpotè conditio generis, & perſonæ, ſcientia, fama, auctoritas, notitia, gratia prædicandi, & inter homines conuerſandi, & alia multa: tamen ſuper omnia videntur attendenda, vitæ ſanctitas, diſcretio naturalis, experientia prælationis, zelus ſanctus; animoſitas ad mala perſequenda, & bona promouenda; maturitas in agendis cùm oportuerit, condeſcenſio ad infirma, firma de Deo fiducia in ſolitis, & grauibus cùm emergunt. Cæterùm verò tanquam perniciosum, & viliſſimum eſt procul abijciendum, ne vnquam inducat, vel inducere ſuſtineat quemcunque circa huiuſmodi negotium ad aliquid, niſi quod purè ſanctitatem ſapiat, & virtutem; ſed ſic in omnibus cum timore Dei diligenti deliberatione procedat, & votum ſuum ſolùm in Deum, & Ordinis transferat vtilitatem: habens præ oculis, quòd nihil faciat vndè malam reportans conſcientiam, gemere habeat omnibus diebus vitæ ſuæ, cùm aliquid fecerit, quod poſtmodum nunquam poterit emendare. Si verò

facto

facto ſcrutinio publico nondum valet electio, nec videatur per proceſſum, quod valere poſſit, niſi mutet vocem ſuam, multò meliùs eſt mutare vocem (dummodò cum bona conſcientia fieri poſſit) quam diù diſcordiam ſuſtinere. Sed in mutatione iſtud videtur ſecuriùs, quod cùm oportet mutari propter concordiam, illorum ſequatur conſcientiam, & ſenſum, qui ſecundùm ſuam conſcientiam, & ſenſum melioris, & ſanioris ſententiæ reputantur. Denique omnia, quæ acta ſunt in ſecreto, ſic debet habere ſecreta, quod nunquam ex ore eius egrediatur aliquid vnde poſſit aliquid de illis percipi: vel poſſit aliquis Frater percipere, quod talis, vel tales Fratres elegerunt hunc, vel illum reprobauerunt, vel illi contrarij fuerunt, & ſimilia, quæ poſſunt inducere turbationem. Debet etiam eſſe cautus, quod in collatione facienda de aliquibus eligendis ante electionem inter Electores ſuos, non eſt ſecurum conſentire propter occaſiones, denigrationis famæ multorum, & alia multa, quæ ſolent inde ſequi. Porrò in regreſſu cùm declinat ad Fratres, debet laudare quantumcunque poteſt cum bona conſcientia, quod factum eſt, & ſuper hoc Fratrum animos conſolari.

Cap. XL. De Officio Electoris Prioris Prouincialis.

AD Officium Electoris Prioris Prouincialis pertinet, vt cùm electus fuerit, conferat cum Priore, & Conuentu de litteris ſuper hoc habendis, & de ſocio in via, & faciat, prout ſuper hoc duxerit ordinandum: in alijs autem, quæ ad electionem pertinent, obſeruet habito reſpectu ad Prouinciam, omnia, quæ ſupra dicta ſunt de Electione Magiſtri Ordinis, habito reſpectu ad Ordinem Vniuerſum. Multùm autem attendere debet, quòd talis eligatur (ſi fieri poteſt) qui ſit ad pacem, & conſolationem communem Prouinciæ, dummodo aliæ circumſtantiæ

tiæ bonæ concurrant: & libentiùs debet procurare, quod aliquis de Prouincia eligatur, dummodò ſit ſufficiens, & habeatur vtilis; quàm aliundè, etiam ſi magis ſufficiens habeatur, de quo non ſperetur, quod poſſit haberi, niſi cum magna anguſtia animi ſui, & anhelaret ad recedendum, quàm citiùs poſſet. In formatione verò decreti, ſi opus fuerit, debet in omni caſu ſine difficultate qualibet, teſtimonium perhibere veritati.

Cap. XLI. De Officio Definitoris Capituli Prouincialis.

AD Officium Definitoris Capituli Prouincialis pertinet, vt poſt electionem audiat negotia Fratrum modò ſequeſtratim, modò cum alijs Definitoribus, prout ipſi requirunt, & ipſe poterit vacare: recipere etiam litteras, vel memorialia, quæ ad Definitores pertinent, cùm ei porriguntur; vt ea inter Definitores præſentet tempore opportuno. Poſtquàm autem inchoatum fuerit Capitulum, debet cum Priore Prouinciali in loco Definitorum in Capitulo ſedere, hoc ordine ſeruato inter Definitores, vt qui primò ſedent in choro, primò ſedeant inter eos. Cauendum eſt autem ei ne aliquid faciat pro Fratre, vel Conuentu, vel contrà, quod ſapiat priuatum amorem, vel turbationem, vel vindictam contra alium: ſed tantùm ea, quæ ſapiunt æquitatem, & bonum. Item ne ſit facilis ad mutationes faciendas, ſiue in abſolutione Priorum multorum, vel translationibus Lectorum, & Fratrum, niſi quando poſt diſcuſſionem diligentem manifeſta ratio reperitur. Item non tantùm intentus ſit circa particularia facta, ne quod ad commune bonum, & magis, quod pertinet ad ſtatum totius Prouinciæ, negligatur. Porrò circa Conuentus nouos, & remotos, & deſolatos, vel præ paucitate Fratrum, vel paupertate, vel propter aliqua ſcandala ibi orta, vel alijs de cauſis, vt releuentur à grauaminibus, & benè proui-

uideatur eisdem, & in aliquo non grauentur: ſimiliter circa ſtudium, & omnia pertinentia ad id promouenda. Item circa Fratres, qui notati ſunt de ſcandalo turbationis, & periculoſi reputantur, reprimendos, & refrænandos, & in talibus Conuentibus collocandos, vbi ſub diſciplina, & cuſtodia bona alicuius cuſtodiantur; & ſimilibus, quæ ſunt maioris neceſſitatis, debet habere curam maiorem quantùm in eo eſt. Sunt & alia quædam notata in Capitulo de Officio Prioris Prouincialis circa Fratres, quæ pro magna parte eidem quantùm ad officium ſuum in modico tempore pertinent, conſideranda ſunt, & ſollicitè obſeruanda. Item pertinet ad eum, cum alijs diuidere Viſitatoribus Domos viſitandas, & alia quædam, quæ in Conſtitutionibus expreſſa ſunt, & in admonitionibus Capituli Generalis quandoque inſeruntur: inſuper & multa alia de illis, quæ ſupra notata ſunt de Officio Definitoris Capituli Generalis, quæ omnia ſunt ab eo conſideranda diligenter, & prout competunt obſeruanda. Deindè finita definitione, cum aliquos turbatos viderit de aliqua ordinatione, non debet ità ſe ſuper aliquo excuſare, (licet in illo non conſenſerit) quod ſuper ſocios ſuos calũnia deuoluatur; vel quæ acta ſunt inter eos, de quibus oritur turbatio, per quos factũ ſit, reueletur.

Cap. XLII. De Officio Viſitatoris.

Circa ea, quæ præcedunt viſitationem.

AD Officium Viſitatoris pertinet, ſi laborioſa fuerit ſua viſitatio, poſtulet à Priore Prouinciali laborem in remiſſionem peccatorum ſibi iniungi. Socium quoque de eius ordinatione, ſi poteſt ei loqui, vel ſcribere, vel ſi hoc non poteſt, de ordinatione Prioris ſui Conuentualis aſſumere debet. Si verò antè tempus viſitandi contigerit eum infirmari, vel aliter impediri: debet Priori Prouinciali hoc indicare, vt de alio prouideat, qui ſuppleat vices eius. Porrò tempus ad viſitandum debet eli-

gere tale, in quo Fratres meliùs poſſint haberi in domo, ſine damno prædicationis, vel prouiſionis temporalium: & quod non concurrat cum viſitatione Prioris Prouincialis, vel nimium ſit vicinum viſitationi, vel Capitulo ſequenti, vel præcedenti Prouinciali, vel Generali: ſi fuerint in Prouincia illa celebranda. Cùm autem venturus eſt ad domum aliquam, debet primò ſignificare tempus aduentus ſui; vt Fratres abſentes commodè conuocari poſſint. Non debet autem ad conuocandos Fratres inferre neceſſitatem, qui ſine magno damno domus, aut ſalutis animarum conuenire non poſſint: niſi magna, & rationabilis cauſa, & neceſſitas hoc requirat.

Circa quædam in generali.

INTEREST etiam ipſius portare ſecum litteras Magiſtri Ordinis, & alia, quæ emanauerunt à Capitulo Generali, vel Prouinciali: & facere ea legi, in præſentia ſua, in Capitulo, vel in menſa cùm Fratres communiter interſunt. Debet autem ſummatim in omni Conuentu videre, & inquirere, ſi habentur libri Officij Eccleſiaſtici benè correcti. Item ſi habentur libri ſcholaſtici ſufficienter, ſi habentur paramenta Eccleſiaſtica, & huiuſmodi, quæ pertinent ad cultum Dei competentia. Item quomodo ſit Diuinum Officium, & quomodò proficitur in ſtudio. Item qui, & quot Fratres ſunt in domo, qui multum reputentur idonei ad proficiendum in ſtudio, quos exigentibus meritis ad hoc expediat promoueri: quot boni Prædicatores, quot boni in conſilijs, quot boni ad Confeſſiones; ſi qui graues in moribus, vel notati publicè de ſcandalo: ſi multi grauibus, & longis infirmitatibus prægrauati: ſi habentur competenter temporalia, & qualiter. Item ſi habitant inter deuotos homines, ſi domus eſt onerata multitudine Fratrum, vel paucos habet, ſi ſunt Fratres de illa Natione, vel aliundè, ſi libenter morantur Fratres in illo Conuentu, vel inuiti, ſi habent pacem Fratres cum Prælatis, & ſimilia multa;

vt

vt tempore ſuo his cognitis in genere, ſciat meliùs Priori Prouinciali, vel Definitoribus conſulere de his, quæ circà domum illam fuerint ordinanda, & ipſe nihilominùs faciat bonum quod poterit, quantùm officium ſuum ſe extendit. Porrò antè tempus viſitationis ſuæ, non pertinet ad eum facere aliquam inquiſitionem ex officio, licet ipſe poſſit audire aliqua, ſi aliqui gratis ad hoc ſe ingeſſerint, vel ſine inuitatione aliqua gratis dicere voluerint: in quibus tamen non ſunt expendendi dies multi; ne in fraudem prolongandi dies officij, hæc fieri videantur.

Circa Capitulum.

CVm autem primò Capitulum intrauerit ad officium exercendum, poteſt aliquam breuem collationem facere Fratribus de aliqua ſpirituali materia, & vtili ſi voluerit: deindè recommandare Fratrum orationibus illos, quos voluerit. Poſtmodum facere iniunctionem, & admonitiones de pertinentibus ad officium; ſicut viderit expedire. Solet autem in communi viſitatione Capituli, vbi aliqua ſpecialis cauſa hoc requirit, iniungi vniuerſis abſque præcepti expreſſione, quod quilibet dicat ei illud, quod ſibi videtur dicendum ſecundùm ſuam conſcientiam pro bono Ordinis, ſiue in Capitulo, ſiue extrà, ſecundùm quod requirit natura negotij: videlicet, quod dicendum eſt in Capitulo, dicat ibi; & quod extrà dicendum eſt, dicat extrà. In admonitionibus verò ſolent Fratres reddi cauti, ne aliquid dicant contrà aliquem ex aliqua turbatione, vel motu inordinato; ſed ſolùm ex ſinceritate fraternæ charitatis, & amore Ordinis. Item ne taceant aliquid dicendum, vel ex familiari amore, perſonæ, vel timore quocunque, vel alia quacunque ex cauſa minùs religioſa. Ipſis etiam Prælatis, & Fratribus poteſt iniungi, ſi videatur expediens, quod occaſione eorum, quæ dicuntur ex conſueto modo contrà aliquem nihil poſtmodùm durè agant, cùm

etiam

etiam ſit conſuetum, quod ipſi Priores inſtante viſitatione ſoleant animare in Capitulo Fratres ad dicendum fideliter omnia, quæ videntur eis dicenda. Item, quod caueant, quod non dicant inutilia, vel quæ aliàs ſunt correcta: vel quæ ſecretè ſunt dicenda, non dicant in publico, & ſimilia. Item, quod in proclamando ſe habeant modeſtè, & formam Conſtitutionum obſeruent diligenter. Hæc quoque, & ſimilia plura, vel pauciora poſſunt dici, ſecundùm quod ratio ſuggeret, ſtatu domus, & circumſtantijs ad hoc pertinentibus conſideratis. Poſt huiuſmodi verò iniunctiones, & admonitiones antequàm procedatur ad culpas audiendas, dandum eſt aliquod tempus Fratribus ad loquendum ſibi ſecretò, ſi voluerint; vt ex aliquibus auditis magis inſtructus, ſciat meliùs quid ſit agendum. Si verò ſibi videatur, poteſt vocare aliquos, & maximè diſcretos, & magis dignos fide, etiamſi gratis non veniant, ad inquirendum de ſtatu domus leuiter, & ſummatim. Ex his verò, quæ ſibi dicuntur ad partem, non multum expedit, quod conſcientiam ſuam formet, niſi poſtquàm diligentiùs inueſtigauerit de conditionibus perſonæ loquentis; ſi fortè eum non cognoſcat, ex diſcretione, & zelo, & motu, & modo. Ex his autem, quæ dicuntur in oculto, non debet ad aliquam ſententiam contrà aliquem in aliquo procedere, niſi in publico recitentur. Inſtruere etiam debet ſibi loquentes in ſecreto, cùm loquuntur de talibus, quæ ſolent, & poſſunt in proclamationibus dici, quod non benè liberant animas ſuas, niſi in publico illa dicant. Si autem viderit aliquos paratos ad dicendum aliqua in publico, quæ dici ſic non ſolent, nec debent; debet eos inſtruere charitatiuè, ſi ex ſimplicitate hæc faciunt, quid eis ſit agendum. Si verò ſibi videatur malitiosè id fieri, terroribus, & comminationibus debet eos in iuſtitia refrenare, & condignè punire poſtmodùm ſecundùm quantitatem exceſſus, ſi procedunt. Porrò cùm prælibatis prædictis, tenetur Capitulum de culpis, ſic cum debito moderamine, & diſcretione cuncta ſunt eidem agenda; vt viſita-

tio, quæ inducta eſt ad correctionem malorum, non ſit occaſio exceſſuum augendorum. Proindè curandum eſt ei, quod malè accuſantes reprimat, & refrenet, & quod benè accuſantes iuuet; quod dubia diligenter inquirat, quod accuſato det licentiam, & tempus ad reſpondendum: quod in friuolis non permittat ſe occupari, quod ea, quæ digna ſunt reprobatione cùm audiuntur, valdè verbis reprobet, & inſinuet eſſe horrenda; quod laudabilia ſic commendet, quod ad ſimilia animet audientes, quod iniungendo pœnitentias prudenter diſcernat quantitates culparum, & prout poſſibile eſt ſine tranſitione puniat iuſto modo, & pluſquàm in quotidianis Capitulis puniri ſoleant exceſſus, ne viſitatio veniat in contemptum. Antè iniunctionem verò pœnitentiæ, agrauet culpas, quas audiuit dignas maiori reprobatione in quolibet accuſato; vt per hæc audientes inducantur efficaciùs ad cauendum. Ad hoc, ſi in his, quæ in ſecreto, vel in publico, in domo, vel etiam extrà domum audiuit, videatur quod circà aliqua maiora ſit pleniùs aliquid inquirendum, de quibus per communem modum ſupradictum viſitandi nondùm ei eſt ſatisfactum; poteſt procedere ad præcepta, vel omnibus, vel aliquibus facienda, in publico, vel ſecretò; ſecundùm quod negotij natura requirit. Cauendum tamen ne faciat aliquid contrà aliquem iniuriosè: in grauibus verò ne ità parcat alicui, quod culicem excolare, & camelum glutire videatur. Sunt, & alia ei diligenter obſeruanda, quæ in Conſtitutionibus, & admonitionibus Capitulorum, & ſuprà in *Capitulo de Officio Prioris Prouincialis* circà viſitationem ſunt conſcripta. Cùm autem ad terminationem viſitationis accedere voluerit, ſi vult aliquas ordinationes, vel admonitiones arctiùs cuſtodiendas relinquere, debet primò ſuper his cum diſcretis Fratribus conferre, & eorum ſenſui, qui nouerunt pleniùs ſtatum domus, & patriæ, quàm ſenſui ſuo credere. Poteſt autem, & huiuſmodi in ſcriptis in aliquo memoriali relinquere in cuſtodiam Supprioris, vt ſciatur tempore ſuo ſi

illa

illa fuerint correcta, vel obſeruata, & ipſe poteſt memoriale retinere. Finaliter autem principaliter debet intendere ad hæc, & laborare, quod per viſitationem ſuam ſequatur correctio exceſſuum, pax, & tranquilitas relinquatur. Propter quod ſi videt aliquam turbationem, debet antè terminationem viſitationis dare operam ad quietandum; ſi religio in aliquo depereat, reformetur, obedientia, concordia, deuotio, & omne bonum in Fratribus augeatur.

Circa quædam poſt Viſitationem.

SI verò Fratres, vel Conuentus rogauerit eum, vel ſuper aliquibus promouendis apud Priorem Prouincialem, vel ad Definitores Capituli Prouincialis, vel Magiſtrum Ordinis, vel alibi: ſi ſibi rationabilia videntur, debet eis libenter acquieſcere, & ſuper his memoriale facere, & proponere ea tempore opportuno: nec Fratrum defectus, niſi ſolùm Prouinciali, vel Definitoribus, vel Magiſtro, prout eſt ſecundùm ordinem faciendum dicat; ſed potiùs bona de Conuentibus viſitatis prædicet, prout ſecundùm conſcientiam facere poterit bono modo.

Cap. XLIII. De Officio Prædicatoris Generalis.

AD Officium Prædicatoris Generalis pertinet, cùm ad hoc aſſumitur, cùm venia ſuſcipere illud officium, & ad Capitulum Prouinciale venire, niſi de licentia, vel ex cauſa remanſerit. Cùm autem non venerit, debet ſe excuſare per litteras continentes cauſam abſentiæ ſuæ. Ipſe etiam eſt de corpore Capituli Prouincialis, & pertinet ad ipſum electio Definitorum Prouincialis, & Generalis Capituli, & Viſitatorum, & diſcuſſio petitionum Capituli eiuſdem, & ſimliter, quæ ad ipſos pertinent.

Et ideò ſolet ſpecialiter talibus concedi, quod habeant ſpeciale ſigillum. Ad hoc etiam debet apponere curam, quod habeat maiorem notitiam Fratrum de Prouincia, & exercitium circà ea, quæ in Capitulo ſunt agenda, vel pertinent ad communem ſtatum Domus, vel Prouinciæ. Debet etiam frequentiùs, & libentiùs vbique prædicare, præcipuè ſi gratiam habeat prædicandi. Non eſt autem propter hoc officium exemptus in aliquo ab obedientia Prioris ſui, vel à communi vita Fratrum aliorum: niſi quo ad hoc, quod poteſt ſine licentia ſpeciali ire ad Capitulum Prouinciale, vt prædictum eſt. Sed de Socio, & tempore eundi, ſtare debet ordinationi Prioris ſui, dummodò ſic ordinauerit, quod ſperetur, quod poſſit illuc commodè peruenire.

Cap. XLIV. De Officio Socij Prioris Conuentualis euntis ad Capitulum Prouinciale.

Circa quædam antè Capitulum.

PRIORI Conuentuali ituro ad Capitulum Prouinciale, eligendus eſt in Socium Frater, qui poſſit laborem viæ ſecundùm formam Ordinis ſuſtinere: qui commodè exercitium habeat, vel ſaltem aptitudinem ad ea, quæ in Capitulo agenda ſunt, quod etiam fidelis reputetur ad agendum pro omnibus, ſiue pro Conuentu, ſiue Fratribus ſingulis, ſiue Prælatis, ſiue Lectore, quod ſecundùm veritatem fuerit faciendum. Ad huiuſmodi verò officium pertinet accuſationes Prioris, ſi quæ fuerint, petitiones, & litteras, & negotia quæcunque, ſiue Conuentus, ſiue Fratrum ſingulorum recipere, & portare ad Capitulum; & dare operam, quod illa, quæ ſigillanda ſunt, ſigillentur.

Circa Capitulum.

CVm autem fuerit in Capitulo, pertinet ad eum ſicut ad membrum, cùm ſit de corpore, circà omnia, quæ ad cauſam pertinent, ſicut prædictum eſt de Prædicatore Generali. Specialiter verò negotia Conuentus, vel Fratrum ſuorum, debet procurare; videlicèt litteras miſſas Priori Prouinciali, vel Definitoribus, vel alijs reddere tempore opportuno. Accuſationes Prioris ſui in Capitulo diſcretè, & ſimpliciter proponere, prout fuerint formatæ. Si autem aliquas alias de motu ſuo facere voluerit, eas ſequeſtratim, & diſtinctè ab alijs opponere. Petitiones ſingulorum Fratrum ad Prouincialem, ſi quæ ſibi commiſſæ fuerint, oſtendere, & procurare. Si verò à Prouinciali, vel Definitoribus aliquid ab eo fuerit inquiſitum, de ſtatu Prioris, vel Conuentus, vel Fratrum aliquorum, ſic ſimplicem veritatem dicere debet, quod pro aliquo, vel contrà aliquem nunquàm inclinet ſe: niſi quantùm requirit æquitas, & veritas, omni motu inordinato excluſo. Cùm autem aliquid dicit, debet huiuſmodi diſtinguere diſcretè, quid dicit de motu ſuo, quid de aliorum, & quorum: quid de voluntate Conuentus, vel totius, vel maioris partis, & quæ ſit pars illa maior, ſi expedierit enarrare. Item pertinet ad ipſum oſtendere Priori Prouinciali indigentias Domus, quas habet, aut in Lectore, aut in Prædicatoribus, aut in Fratribus expeditis in conſilijs, aut in Confeſſoribus, aut in Cantoribus, aut in Conuerſis, ſecundùm varia exercitia, aut in paucitate Fratrum, & ſimilibus, & grauamina, aut in infirmis, aut in diſcolis, aut in nimia multitudine Fratrum, & ſimilibus; & laborare debet per ſe, & per Fratres ſibi notos, & amicos ſui Conuentus, vt domui ſuæ per Priorem Prouincialem, & Definitores vtiliter prouideatur. Cauendum etiam eſt ei, ne de motu ſuo, vel aliorum de ſuo Conuentu, qui ad partes locuti fuerint, ſibi procuret aliquid,

quod ad turbationem Conuentus, vel Fratrum de Conuentu ſuo, qui meliores, & diſcretiores reputantur valeat prouenire.

Circa quædam poſt definitionem.

VERVM ſi contingat Priorem ſuum abſolui, vel poſt definitiones omitti aliquid eorum, quæ in ſuo Conuentu ſunt neceſſaria, vt prouiſio de Lectore, & huiuſmodi: tunc cum illis, qui fuerint in Capitulo de domo ſua, vel etiam aliorum Fratrum, vel quibus Conuentus ſuus confidit, debet tractare quid poſſit fieri pro domo ſua; ſiue in poſtulando, quos poſſit eligere, ſiue in confirmationis commiſſione, ſiue in prouiſione de Lectore, & ſimilibus. Deindè in regreſſu non debet moram contrahere, ſed ſicut poterit bono modo ad Conuentum ſuum feſtinare. Et ſi aliqua negotia fuerint, quæ expediat eis tàm citò ſcire, debet hoc, quàm citò poterit per litteras intimare, ſi antè aduentum ſuum hoc præſciri expediat. Cùm autem venerit, cauere debet ne rumores inutiles de Capitulo referat, vel infirma, vel aliquid, vndè Fratres turbet contrà Priorem Prouincialem, vel Definitores, vel aliquos Fratres, qui minùs fuerint fauorabiles, vel contrarij in ſuis negotijs, ſed potiùs ea referat, quæ ad conſolationem, & pacem Fratrum debeant prouenire; & det operam pacificare Fratres in communi, & ſingulariter, ſi aliquos eorum viderit turbatos ſuper ijs, quæ acta ſunt in aliquo, vel ommiſſa, ſuper his reddens, prout poterit excuſationem rationabilem.

Cap. XLV. De Officio Confeſſoris.

FRATER, qui confeſſiones auditurus eſt, neceſſarium eſt, vt ſciat quantum poteſtatis habet. Item, vt ſciat, quæ & qualiter à confitente inquirere debet. Item oportet eum eſſe cautum circà abſolutiones, & circà excommunicationes, diſpenſationes, & alias ſatisfactiones, &

circà

circà caſus matrimoniales: & circà pœnitentiarum iniunctiones, & ſimoniarum reſignationes, & circà modum habendi ſe ad confitentem, & ſpecialiter circà ſecretum Confeſſionis.

Circa poteſtatem.

CIRCA poteſtatem notandum eſt, quod Frater, cui non eſt dictum à Prælato ſuo, vel ab alio, qui poſſit ei dare iuriſdictionem, quod audiat Confeſſiones, de nullo peccato mortali poteſt abſoluere. Ille autem, qui habet poteſtatem à Diœceſano videre debet, quam poteſtatem habeat, & ad maiorem certitudinem, bonum eſt, quod de hoc litteras habeat, vel memoriale aliquod.

Circa inquiſitionem.

CIRCA inquiſitiones notandum eſt, quod duo ſunt genera interrogationum, quæ à peccatore confitente quærendæ ſunt. Quædam enim pertinent ad ipſam perſonam confitentis: quædam verò ad facta perſonæ. Illæ verò, quæ pertinent ad perſonam naturaliter ſunt priores: vndè niſi Sacerdos ſciat, poteſt inquirere à confitente vtrum ſit Clericus, vel laicus: & ſi Clericus, vtrum Religioſus, vel non, & vtrum habeat beneficium Eccleſiaſticum, vel non, præcipuè cum cura animarum. Si laicus, inquiri poteſt cuius officij ſit, & vtrum in matrimonio ſit, vel ſolutus: & vtrum paterfamilias, vel de familia alterius. Cognito verò qualis ſit perſona, ſecundùm ſtatum ſuum, vel perſonæ, poſſunt fieri aliquæ aliæ interrogationes. Mulieres verò præcipuè inquirendæ ſunt de ijs, quæ ad eas pertinent. Milites inquirendi ſunt præcipuè de rapinis, & iniurijs, de venditione iuſtitiæ, de profuſione pecuniæ cauſa adulationis, vel hiſtrionatus facta: de vana gloria, & laboribus, & doloribus, quos pro ea habent: & ſumptibus, quos propter ea faciunt. Mercatores verò quærendi ſunt de mendacijs, & periurijs, & venditione ad termi-

num in fraudem vſurarum facta, & de alijs fraudibus. Burgenſes verò inquirendi ſunt de ſocietate, de modo, & cauſa congregandi diuitias. Inquirendi ſunt etiam de inuidia: mos enim ciuium eſt, alios alijs inuidere. Illi verò, qui ſunt de familia alicuius potentis inquirendi ſunt vtrum domino ſuo fideles extiterint, de adulatione, de mendacijs, de rapinis, de prauis conſilijs, de iniqua acceptione munerum, & vtrum domino præcipienti aliquod impium, obedierunt. Clerici verò inquirendi ſunt de perceptione ſimoniaca beneficiorum, & Ordinum: & ſi deſeruiunt, prout beneficia ſua requirunt; & an dicant officium, ſecundùm quòd Ordo eorum requirit, & de modo diſpenſandi reditus ſuos. Alij, qui habent curam animarum, inquirendi ſunt, vtrum ſint ſolliciti, quomodò de cibo ſpirituali filijs ſuis prouideatur: & alijs, quæ ad regimen animarum pertinent. Inquirendi ſunt agricolæ de fraudatione ſui laboris, & vtrum reddant, quæ ſunt Cæſaris Cæſari, & quæ ſunt Dei Deo: de falſis teſtimonijs, & de vſurpatione alienarum terrarum, & de inuidia; & de accuſatione proximorum apud Deum. De fide non eſt tutum interrogationem facere, licet hoc aliqui magnifaciant, niſi in caſu, in quo illa perſona ſuſpecta eſſet de fide. De peccatis verò occultis, vt eſt de peccato contrà naturam, non eſt inquirendum, niſi cautè, ne aliquid manifeſtetur ſimplicibus, quod ipſi neſciant, quod poſſit eis eſſe occaſio peccandi. Modus autem inquirendi poterit eſſe talis: poterit quæri vtrum inſultus carnis aliquando patiatur: & ſi reſponderit, quod ſic, poterit quæri, vtrum titillatio ducat eum ad aliquid faciendum: & ſi ſic, quod eſt illud, & ſic nihil ei manifeſtatur, ſed datur ei occaſio manifeſtandi ſe. Aliqui tamen quærunt vtrum vigilando ſemen effuderit abſque naturali vſu mulierum, & ſi reſponderit, quod ſic; qua occaſione ei accidit. Sed inexperti opus carnale, non intelligerent, quid eſſet effuſio ſeminis.

Circa

Circa abſolutiones verò.

NOTANDVM eſt, quod non eſt requirendum ab eo, qui confitetur iuramentum, vel votum, vel alia obligatio; quod abſtineat à mortali; ſed ſufficit, quod habeat bonum propoſitum, & bonam voluntatem abſtinendi, & ſpecialiter à luxuria: & quod remittat odium, ſi quod habet contrà aliquem: & quod velit ſatisfacere pro poſſe de iniurijs, ſi quas fecit: & quod pœniteat de omni peccato mortali, quod fecit, ad minùs in generali. Si autem dicit ſe nolle, vel non poſſe abſtinere ab aliquo mortali, non eſt iniungenda pœnitentia; ſed ſignificandum eſt ei, quod ſi decederet in tali ſtatu, damnaretur. Verùm dandum eſt ei aliquod conſilium, quod faciat, vt Deus illuſtret cor eius ad pœnitentiam; & dicendum eſt ei, ne in tali ſtatu communicet.

Circa Excommunicationes.

NOTANDVM eſt, quod ille, qui audit confeſſiones, non debet ſe intromittere ad dandam alicui abſolutionem ab Excommunicatione, niſi ſciat ſe poteſtatem habere; & niſi ſciat formam, ſecundùm quam debet fieri abſolutio. De qua forma breuiter notandum eſt, quod minor Excommunicatio abſoluitur ſolo verbo: maior abſoluitur ità: *Authoritate, qua fungor, abſoluo te ab omni vinculo Excommunicationis: vel ſpecialiter ab Excommunicatione, qua ligatus es pro hoc facto, vel à tali iudice.* De poteſtate autem talium abſolutionum breuiter notandum eſt, quod ille, qui audit confeſſionem, non poteſt abſoluere ſua authoritate ab aliqua maiori Excommunicatione, quam alius iudex tulerit, qui ſit maior, vel par ei. Item notandum, quod abſolutio Excommunicationis debet præcedere abſolutionem peccatorum.

Circa

Circa diſpenſationes.

NOTANDVM eſt, quod circa diſpenſationes nullus debet intromittere ſe de aliqua diſpenſatione votorum, vel irregularitatum, niſi ſciat ſe habere poteſtatem licentiandi, & diſpenſandi: neceſſe eſt etiam, vt ſciat ſecundùm quam formam debet fieri diſpenſatio votorum. Dicat ergò peccatori, vt quæ vouit impleat, donec ſibi conſultum ſit ab eo, qui cum eo poſſit diſpenſare.

Circa verò reſtitutiones.

NOTANDVM eſt, quod non eſt alicui danda pœnitentia, niſi voluntatem habeat reſtituendi proximo, quod ei abſtulit, niſi proximus voluerit ei remittere. Caueat verò ne det ei dilationem, nec iniungat, quod indè faciat eleemoſynas: ſpoliato enim debet illud reſtituere, vel hæredi eius, quam citiùs potuerit, niſi ſpoliatus det ei dilationem, vel non poſſit inuenire, cui reſtituendum eſt. Tunc etiam debet erogari de conſilio Eccleſiæ in pios vſus, & niſi peccator habeat voluntatem ſic faciendi, non eſt ei iniungenda pœnitentia. Si verò occultum eſt factum, inſtruendus eſt peccator, quomodò occultè reſtituat, vel occultè dilationem petat, ſcilicet per aliquam honeſtam perſonam, præcipuè Sacerdotem, cui in confeſſione reueletur, quod tacito nomine peccatoris negotium procuret.

Circa iniunctiones pœnitentiarum.

SIMILITER oportet eſſe cautum, vt paruas iniungat: meliùs eſt enim ponere homines in Purgatorio, quàm in Inferno, habet enim Deus, vbi purget filios ſuos, ſi non purgentur hic. Dicat etiam quando numerum orationum iniungit: quod ſi aliquando non dixerit, non ei ad culpam imputetur, ad minùs mortalem. Item, non iniungatur

pœni-

pœnitentia alicui, ſi habet officium, quod ſecundùm conſcientiam ſuam ſine peccato mortali facere non poſſit, niſi deſerat id officium. Item, ſi habeat aliquam aliam peccandi occaſionem, ex qua veriſimile eſt, quod non poſſit ſibi cauere à peccato mortali, niſi eam à ſe remouerit: (vt eſt cohabitatio mulieris ſuſpectæ, cum qua peccare conſueuit) pœnitentia non detur ei, niſi occaſionem illam à ſe remoueat.

Circa verò Simoniacos.

NOTANDVM eſt, quod ille, qui per ſimoniam adeptus eſt aliquod beneficium, non debet recipi ad penitentiam, niſi habeat propoſitum renunciandi illi beneficio purè, & ſimpliciter: quæ autem diſpenſatio poſſit poſteà fieri cum eo inuenies in *Summis in Tractatu de Simonia*. Forma verò abſoluendi à peccatis hæc eſt: Facta generali confeſſione in latino, vel in Romano à peccatore, & dicta illa oratione: *Miſereatur*, &c. *Abſolutionem*, &c. *Et ego abſoluo te ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris*, &c. Debet autem tunc eſſe fides tam Sacerdotis, quàm eius, qui confitetur, quod niſi per culpam confitentis ſteterit, remittentur peccatori peccata ſua tunc, & gratia Dei infunditur, ſi priùs non erant dimiſſa, & gratiam non habebat. Si verò priùs peccata dimiſſa, & gratiam priùs habebat, tunc augetur Dei gratia.

Circa modum habendi ſe ad confitentem.

ITEM ad officium Confeſſoris pertinet, omnes confiteri volentes benignè, & affabiliter recipere, & præcipuè illos, qui raró confiteri conſueuerunt. Omnes autem, qui neſciunt modum ſtandi in confeſſione debet inſtruere, vt ſtent flexis genibus, inclinato capite, appodiando ſe ad dexteram, vel ad ſiniſtram Sacerdotis. Antequàm verò incipiat confiteri, poteſt illis, qui non ſunt aſſueti confiteri fre-

frequenter, aliqua verba dicere de pertinentibus ad confeſſionem; vt quærere de patria ſua, vel huiusmodi, vt confitens interim ſumat audaciam ad confitendum. In pœnitentia verò iniungenda, debet reminiſci, quod præter ea, quæ iniungit ſpecialiter, imponat ei etiam omnia bona, quæ fecerit in remiſſionem omnium peccatorum, & det ei poteſtatem cuicumque confiteri poterit, quod laxare poſſit de pœnitentia ſibi iniuncta ab eo, ſi fortè viderit expedire. Debet etiam diligenter obſeruare Confeſſor, quod ſemper libentiùs, & priùs audiat confeſſiones illorum, qui magis indigere reputantur, vel qui raro venire ſolent, vel qui ſunt extranei, vel qui ſunt in ſtatu maiori, vel de quorum confeſſione maior vtilitas ſecutura ſperatur.

Porrò circa mulieres cauere debet, ne vnquàm audiat earum confeſſiones, niſi in publico, & vbi ab aliquo, vel ab aliquibus videatur. Illis verò, quæ vocantur *Beghinæ*, & frequenter volunt confiteri, certum tempus aſſignet ad confitendum: extrà quod ipſas non audiat, nec in alijs collocutionibus frequentibus ſe eis exponat vnquàm; & ſemper potiùs duris, & rigidis verbis vtatur ad eas, quàm mollibus.

Deindè circa ſecretum confeſſionis ſic debet eſſe cautus, ne vnquàm directè, vel indirectè, de longè, vel de propè, in genere, vel in particulari, poſſit aliquid percipi de ore eius, quod aliquam notam habeat de aliqua reuelatione quantumcumque leui. Nec etiam debet in ſpeciali laudare aliquem, cuius confeſſionem audiuit, de virginitate, vel innocentia, & huiusmodi, ne apud ſapientes, cùm de alio orietur verbum, quem etiam audiſſet, & non ità laudaret, poſſet oriri ſuſpicio, quod idem non eſſet in illo.

Cap

Cap. XLVI. De Officio Prædicatoris communis.

Qualis debeat eſſe in ſe?

PRÆDICATOR communis habet officium ſpeculi quantùm ad bonum exemplum, & habet officium lucernæ ardentis quantùm ad prædicationis verbum. Vndè neceſſe eſt, vt concordet in ipſo vita, & doctrina, ne quod per vnam manum ædificat, per aliam deſtruat. Prætendat itaque Prædicator in habitu humilitatem, in moribus honeſtatem, in verbis diſcretionem, in zelo animarum charitatem, in cibo, & potu ſobrietatem, & in agendis maturitatem.

Qualiter ad Socium?

PRÆDICATOR egrediens, difficultatem non faciat in Socio, ſed acceptet illum, quem ſibi Prior aſſignauerit. Ad hæc etiam niti debet, vt quemlibet Socium ſuſtineat, vt poſſit quemlibet ſuſtinere: in via, & in hoſpitijs, non ſe notabiliter ſeparet à Socio. Item, concordes ſint ad inuicem, & pacifici, nec loquantur ſimùl aſperè, aut contentiosè, & præcipuè coram ſecularibus mutuo ſe honorent, aut ſupportent. Si ad vnum mota fuerit quæſtio aliqua alter non reſpondeat pro eo, dummodò ille ſit ſufficiens reſpondere: pro via non litigent, ſi quandoque errauerint non propter hæc ſe obiurgent. Iterùm, ſi ambo ſunt Prædicatores, & æqualem habent gratiam, maior in via non ſibi ſolemniores ſtationes eligat, ſed prædicationes ſuas diuidant, prout paci ipſorum, & ſaluti animarum viderint expedire, niſi Prælatus aliter cum ipſis ordinauerit. De nocte meliorem lectum maior notabiliter non eligat, nec in alijs ſe ſuper Socium extollat.

Qua-

Qualiter in hoſpitijs?

PRædicator non ſolùm domi ſtudeat, ſed etiam in hoſpitijs, & in via ædificatoria verba libenter dicat. Non fatiget homines, alios cibos, quàm præparauerint poſtulando, aut etiam aliquos refutando. Item non habeat in conſuetudine cibos menſæ diuerſis mittere, vel diuidere, vel etiam eleemoſynas dare pro arbitrio ſuæ voluntatis. Item in bonis conſuetudinibus conformet ſe his cum quibus conuerſatur. Sunt etiam alia, quæ apud homines ſunt indecentia, ſicut dormire in menſa, vel loqui dùm quis cibum in ore tenet, & huiuſmodi: hæc vbique ſunt vitanda. Item, quando Prædicator propter æſtum, vel propter viæ laborem ſitim patitur, poteſt in menſa, vel antè per hauſtum aquæ illam reſtinguere, vel vinum cum aqua meliùs temperare. Committat Socio verbum quandoque in menſa, nec ibi dicantur otioſa, ſed ſerioſa; & de Paſſione Domini non debet fieri mentio, niſi cum omni reuerentia, & maturitate.

Quid prædicandum?

CVm Prædicator proponit verbum Dei, attendat quid dicat, quia materia ſermonis eius eſt, Deus, Angelus, Homo, Cœlum, Diabolus, Mundus, Infernus, præcepta, conſilia, ſacra Scriptura, virtutes, vitia. Item, magis illa ſtudeat ſemper prædicare, per quæ magis videtur poſſe fructificare.

Quibus prædicandum?

ATtendat etiam quibus dicat, vt ſecundùm hoc ſermonem ſuum formet. Quibuſdam enim competunt ſubtilia, quibuſdam plana, & ſimplicia, quibuſdam inſtructiua, quibuſdam motiua, quibuſdam terribilia, qui-

quibuſdam gaudioſa. Conſideret ergò, quid Clericis conueniat, vel laicis, quid Religioſis, vel ſecularibus, quid militibus, aut ruſticis, quid ſanis, aut infirmis, quid iuuenibus, aut ſenibus, quid obſtinatis, vel humilibus, ac deuotis.

Qualiter prædicandum?

STVDEAT quandoque prædicare breuiter, feruenter, vtiliter, faciliter, & decenter: multum denique nitatur, quod tractim prædicet, & diſtinctè. Item ſi Fratres Minores antè ſermonis inchoationem ſuperuenerint, verbum prædicationis eis exhibeat, niſi rationaliter quid obſtet. Si verò quæſtuarij ſuperuenerint habentes litteras Apoſtolicas vel Epiſcopi, ſtudeat vt in pace ſit cum eis.

Quæ ſunt vitanda in prædicatione?

NON prædicet ſine præmeditatione, ſciat aliàs quid dicere velit, vel debeat. Item vitet, quando bono modo poteſt, prædicare immediatè poſt prandium: id enim tempus eſt tam audientibus, quàm loquentibus minùs aptum: ſed ſi oportet fieri temperatiùs ſumat cibum, & potum. Item non rapiatur in iram contrà impedientes prædicationem, vel contrà pueros ibi flentes, aut etiam contrà dormientes, ſed benignè moneat eos. Item caueat in ſermone deriſiones præſentium, vel derogationes abſentium: ſpecialiter autem vitam Clericorum, vel Religioſorum coram populo nunquàm arguat: nec eos directè, vel indirectè quaſi ſub pallio notet; quia de talibus non ſequitur ædificatio, ſed frequenter ſcandalum, & turbatio plurimorum. Item videat diligentiſſimè Prædicator, ne quando de verbo Dei faciat ſibi viam vindictæ, vt videlicet in ſermone ſuas perſequatur iniurias. Item dubia pro veris non prædicet, nec fabulas vanas, aut ſcurrilia, quæ poſſunt ſermonem facere contemptibilem, vel minùs authenticum.

Item non verecundetur idem prædicare ſæpiùs : dummodò bonum ſit, & vtile, nec etiam id omittat dicere, quòd aliàs prædicauit. Denique tam in ſermonibus publicis, quàm in collationibus priuatis, aduertat Prædicator circumſtantias, quæ continentur in hoc verſu :

Reſpice quid, cur, vbi, quomodo, quando loquaris.

Explicit Liber de Inſtitutione Officialium Ordinis Fratrum Prædicatorum, Reuerendiſſimi Patris Fratris Humberti præfati Ordinis Generalis Magiſtri.

TRACTATVS DE IVDICIIS

In Ordine faciendis.

1 PRÆLATI non damnent aliquem ad pœnam grauioris Culpæ, aut carceris, niſi in iudicio confeſſum, vel conuictum, & hoc in ſcriptis. Et ſi ſecus factum fuerit, totum ſit irritum, & inane. *Prologus Conſtitutionum*.

2 Ad confeſſionem delicti à reo habendam, vel ad conuincendum reum in iudicio, quamquam ex Bonifacij VIII. & IX. Conſtitutionibus non teneantur Prælati rimas, & apices ſequi, ſed in correctionibus Fratrum iuris ordine poſtpoſito, ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſolùm facti veritate inſpectâ procedere: quædam tamen in huiuſmodi correctionibus ita neceſſariò requiruntur; vt illis omiſſis, iudicia nullius ſint roboris, aut iniqua. Scriptum namque eſt Deuter. 16. *Iuſtè, quod iuſtum eſt, perſequeris*. Bonifacij VIII. *in* 3. *Conſtit.* Bonif. IX. *in* 2.*d.c.*17. *Conſt. Ord.* & Romæ 1601. Ordinat. 24.

3 Duo enim ſunt in quolibet iudicio: vnum eſt, quod ad ſolemnitatem, vel ſubtilitatem iuris, alterum, quod ad ſubſtantiam, & integritatem iudicij ſpectat. Quæ ad ſolemnitatem, vel ſubtilitatem iuris pertinent, vocantur apices, & rimæ, pro prorogandis, vel abrogandis iudicijs adinuentæ: quales ſunt, trina citatio in ſcriptis concepta, & non aliter, per interualla cum teſtibus intimata, deindè iudicij dies non feſtus, locus non priuatus, conteſtatio litis cum ſolemnitate inchoata; dilationes interlocutoriæ, exceptiones fruſtratoriæ, appellationes dilatoriæ, aduocatorum

contentiones, & iurgia, ſententia ſedendo, vel ſtando prolátà. Poterit iſta Prælatus omittere, neque trinam citationem facere, non in loco Capituli, ſed in cubiculo ſuo tribunal erigere, quocumque die ſiue feſto, ſiue profeſto Iudicium inſtituere: horâ quâcumque, ſiue diurnâ, ſiue nocturnâ, ſiue ante ortum, ſiue poſt occaſum Solis examinare; bandum, ſeu intimationem diei, & loci iudicij intermittere, & alias quaſcumque accidentarias iuris ſolemnitates non ſeruare. Quæ ad eſſentiam, & integritatem iudicij pertinent, ſunt illa, quæ ad ipſius veritatis realem, perfectamque cognitionem, ac legitimam vel defenſionem, vel damnationem reorum neceſſaria eſſe videntur, aut Diuino, aut naturali iure introducta, aut euidentiſſima ratione ab omnibus ſtabilita, *Pegn. can.* 104. *verſ. fin. in* 3.*p. Direct. Inquiſit. ex Clement. lib.*5. *tit. de verb. ſignif.*

4 Ex his euidens eſt quid ad eſſentiam, & integritatem iudicij neceſſariò requiratur. Nimirùm primò petitio, ſeù delatio criminis, 2. articuli, 3. probationes, 4. iuramentum de non calumniando, & de veritate non malitiosè dicenda, 5. citatio rei, & teſtium, ſiue realis, ſiue ſcripto recepta, 6. examen rei, partium, & teſtium, 7. defenſiones reo concedendæ, 8. confeſſio, vel conuictio rei, 9. inſtrumentum actionis, ſeu proceſſus, 10. ſententia definitiua, 11. pœna, 12. appellatio.

Cap. I. De petitione, ſeu delatione criminis.

IVDEX, cùm perſonam publicam ſuſtineat, non ſecundùm priuatam notitiam, aut conſcientiam, aut veritatem ſibi priuatim cognitam procedat; ſed ſecundùm publicam ſcientiam ad iudicium exercendum accedat. *Nauar. conſ. unico, de officio Iudicis num.* 5.

2 Publicam ſcientiam Iudex de crimine ſibi comparat, vel ab accuſatione, vel à denunciatione iuridica, vel à clamo-

moroſa inſinuatione (quam infamiam vocant) vel à notorietate facti, vel demùm ab indicijs grauiſſimis facti, ſiue permanentis, ſiue tranſeuntis. Facti permanentis delicta ſunt, quorum veſtigium aliquod poſt illa commiſſa ſenſibile manet: vt homicidium, ſtuprum, incendium, percuſſio ſi cicatrix, vel liuor, vel vulnus relinquatur, furtum cum fractura, &c. Facti tranſeuntis dicuntur illa eſſe delicta, quorum nulla poſt ipſa perpetrata ſenſibile, aut viſibile manet veſtigium, vt conuícium, blaſphemia, iniuriæ verbales, fornicationes, percuſſio ſine ſigno relicto, furtum ſine fractura, &c.

3 Iudici itaque in primis conſtare debet de corpore delicti, ſiue per accuſationem, ſiue per denunciationem iuridicam, ſiue per inquiſitionem, quæ oritur vel à notorietate facti, vel ab infamia, vel ab indicijs violentis: adeout nullus poſſit proceſſum indiciarium contra aliquem ſibi ſubditum inſtituere, niſi contra accuſatum, aut iuridicè denunciatum, aut legitimo modo infamatum, aut in flagranti crimine notorio deprehenſum, aut denique indiciatum. *Commun. ſent. Doct.*

Cap. II. De modo procedendi per inquiſitionem.

1 INQVISITIO fit, quando Iudex ex officio ſuo inquirit delicta ſubditorum, occaſione viſitationis, quam Prælati Regulares facere tenentur.

2 Inquiſitio eſt duplex: Vna generalis, quando Prælati accedunt ad Conuentum, & præceptum formale in ſcriptis proponunt, vt ſi aliqua ſint corrigenda in Conuentu, Fratres reuelent. Altera ſpecialis, quando præceſſit notitia de aliquo ſingulari delicto, & perſona delinquente, & Prælatus ad inueſtigationem, punitionemque ex officio procedit.

3 Ex officio Iudex procedit ad inquiſitionem tunc,

cùm crimen aliquod eſt perpetratum, & eſt omninò occultus criminoſus; vel ſi non eſt omninò occultus, non eſt tamen aliquis contra eum accuſator: ſed tantùm, vel in inquiſitione criminis alicuius reuelator, vel infamiæ delator, vel ipſe eius in notorietate facti publicè deprehenſus ſui ipſius reuelator.

4 Inquiſitionem itaque ex officio, debet præcedere euidentia facti, & publica ſcientia, non autem priuata. Hæc autem oritur, vel ex notorietate facti, vel ex infamia publica, quæ eſt, aut de ipſo facto, aut de indicijs certis, & claris, vt docet S.Thomas cum Caiet. 2.2. *qu.67. art.2.& q.69. art.1. & 2.* & communiter omnes Doctores. Namque & ipſe Deus, cùm proceſſiſſet ad inquiſitionem Cain, motus eſt à notoria ſanguinis effuſione, & ad Pentapolitanos puniendos ex publico clamore. Qui clamor cùm non eſſet contra Iudam furantem, & proditorem, licèt priuatim ſciret, quod eſſet fur, & proditor, non tamen proceſſit contra eum ex ſcientia priuata.

5 Inquiſitio ex officio non ſe extendit, niſi ad crimina, de quibus aliquis laborat infamia, non autem ad aliqua alia occulta. Ita docet *Caietanus 2.2.q.69. ex C.inquiſit.*habentur, inquit, hæc verba: *Inquiſitio fieri debet ſolummodò ſuper illis, de quibus aliqui clamores præceſſerunt*. Quæ decretalis(ait)ita exigit præcedentem infamiam ſuper aliquo crimine, quod etiam ſi duo, vel plures, etiam iurati affirment, aliquem crimen aliquod eiſdem videntibus commiſiſſe, de quo aliquã non laborat infamia, non eſt propterea contra eum procedendum, aut inquirendum. Omnia enim iudicia ſicut ad publicam poteſtatem, ſic etiam non ad priuatam, ſed publicam ſcientiam ſpectant. Caueant ergo (ita monet idem Caietanus) ſuæ, & ſubditorum conſcientiæ Prælati illorum Religioſorum, qui diffamato de uno, præcipiunt accuſari de alijs, de quibus non eſt infamatus: peccant enim præcipiendo, & ſubditi non tenentur obedire. Neque excuſantur Prælati huiuſmodi ex eo, quod inquirunt de aliquo, de quo fuit ſuſpicio aliquando; oportet enim infamiam, ſeu clamo-

moroſam inſinuationem præcedere, & non ſimplicem ſuſpicionem, aut præſumptionem. Ità Doctores omnes, vt refert *Rodericus to.2.q.5.ar.7.& 9.& q.113.ar.3.& q.19.ar.8.*

6. Inquirens ex officio debet habere ſummariam probationem, & quidem ſemiplenam, ſi contrà perſonam inferioris conditionis: omninò autem plenariam, ſi contrà inſignem, antequàm citet reum ad inquirendum, vel puniendum. *Concil. Trident. ſeſs.25. cap. 6.* ex communi ſententia Doctor.

7. Porrò quantùm ad reuelationem occultorum, ſeu ſecretorum quorumcumque, hæc infraſcriptæ regulæ, tàm à iudicibus Prælatis, quàm à ſubditis ſcientibus, vel committentibus aliquid in occulto obſeruentur, & antè oculos habeantur.

Primò ſecretum in ſacramentali Confeſſione auditum nullus Sacerdos quomodocunque præcipienti Prælato, neque directè, neque indirectè, nec verbo, nec nutu, nec ſigno, nec ſcripto, neque quouis alio excogitabili modo audeat reuelare. Quod ſi fecerit, pœnâ ſacrilegij puniatur.

Secundò, ſecretum ab aliquo ſub fidem ſilentij receptum, ſi vergit in præiudicium, vel periculum Ordinis, aut perſonarum, vel ex eius retentione imminet periculum ſcandali, vel ruinæ, vel graue damnum, aut incommodum alicuius Fratris, vel Communitatis, cui poteſt obuiari per reuelationem ſecreti: Prælato præcipienti in genere, tenetur ſubditus illud reuelare, quia ſicut iuramentum non eſt vinculum iniquitatis, ſic ſecretum promiſſum, vel commiſſum, non debet eſſe vinculum, aut velamen ſcandali, & ruinæ, & maximi damni proximi, vel Communitatis. Non tamen tenetur de illo crimine ſibi ſub ſecreto commiſſo illum accuſare, niſi poſſit hoc ſufficienter probare, quia nullus tenetur ad id, quod nequit perficere.

8. Habitâ informatione de crimine, citet reum, vel per ſcripturam, ſi abſens eſt, vel per realem ipſius ad

ſuum tribunal, & ad locum iudicij vocationem. Locus autem iudicij eſt camera Prioris, vel aliquis alius locus, vbi iudicialiter agatur contrà reum.

9. Citato, & comparenti reo informato, ſeu denunciato debet in primis Iudex dare in ſcriptis, vel verbotenus ſignificare cauſam, propter quam ſit citatus, ſeu vocatus, antequàm illi præceptum de veritate dicenda faciat, & antequàm ille reſpondere teneatur.

Forma procedendi per viam inquiſitionis.

QVANDO Prælatus, vel Viſitator non habet accuſationem, vel denunciationem, ſed perſonæ graues, & zelantes notum faciunt Prælato delictum graue, ſic proceditur. Die mensis anno

Cùm perueniſſet ad notitiam, vel ad aures R.P.Prioris, vel Viſitatoris, publica quadam fama deferente, in Conuentu N. tale delictum ſcandaloſum fuiſſe patratum, quod attendentes delictum vergere in Dei offenſam, & in iacturam Religionis: ex debito officij viſum eſt iuridicas informationes capere à fide dignis, quæ poſſent veritatem patefacere. Et ideò vocatus R.P.N. coram R.P. exiſtente in ſua cella, vel Conuentu in propria habitatione, & facto ſibi præcepto formali &c. & præuijs debitis admonitionibus.

Interrogatus, an ſciat, vel ſaltem imaginetur cauſam ſuæ vocationis, & præſentis examinis &c. & ſcribatur latino, vel vernaculo ſermone eius reſponſio: & ſi affirmat, addatur.

Et ei dicto, quod ſeriatim dicat, vel narret quidquid ſcit de huiuſmodi re, vel facto &c. Omnia notentur, & animaduertat, vt exprimantur omnia neceſſaria, & circumſtantiæ, ſcilicet delictum, delinquens, complices, locus delicti, tempus præciſum quando commiſſum, occaſio, ſiue cauſa, toties, & quoties, teſtes, qui fuerunt præſentes, aut de viſu, aut de auditu, & alia ſimilia.

Si verò Teſtis dicat ſe ignorare cauſam ſuæ vocationis, & examinis.

In-

Interrogatus, an ſciat aliquot delictum fuiſſe patratum, vel verba dicta in eo Conuentu, vel Congregatione, quod vergat in dedecus Religionis, &c.?

Et ſi affirmet, dicatur, vt referat omnia, & explicet circumſtantias, prout ſupra.

Et ſi neget, monitus, vt caueat à mendacijs, & veritatem dicat, quia datur inſiſtens informatio, &c.

Et ſi neget, dicatur, impono tibi ſilentium, &c. obtenta eius ſubſcriptione, & notetur. Tunc fuit dimiſſus, &c.

Cap. III. De modo procedendi per denunciationem.

1 DENVNCIATIO eſt duplex: altera Euangelica, altera iudicialis: Euangelica eſt, quæ ſequitur correctionem, in qua primò admonetur ſecretò Frater delinquens: deindè emendatione non ſequutà, adhibentur teſtes: poſteà hæc denunciatio Euangelica, quæ ad eum finem tendit, vt Prælatus, non vt Iudex, ſed vt Pater, admoneat delinquentem. Iudicialis ea eſt, quæ ſequitur Euangelicam, quando illa non prodeſt. Differunt autem inter ſe valdè hæ duæ denunciationes: nàm Euangelica fit ore tantùm ſine ſcriptura, & figura iudicij: Iudicialis verò, ſi fit de graui crimine in ſcriptis redigenda eſt. Finis Euangelicæ eſt ſola emendatio delinquentis, quæ habita deſiſtit: iudicialis verò etiam ſi emendationem peccatoris intendat, adhùc tamen ſatisfactionem offenſæ expoſtulat, ſiue publicam, ſiue priuatam, ad differentiam accuſatoris, qui (vt dictum eſt) publicam vindictam legis in ſuo rigore petit. Euangelica ſoli innititur charitati: iudicialis verò, partim charitati, & partim iuſtitiæ. Vndè hæc media eſt inter denunciationem Euangelicam, & accuſationem. Omiſsâ igitur Euangelicâ, de iudiciali aliqua dicamus.

2 Peccata ſunt duplicia, quædam publica, quædam occulta. In publicis non tenetur denunciator præmittere cor-

rectionem fraternam, quia hæc tantùm de occultis fieri præcipitur. Qui autem publicè aliquem offendit, non ſolùm eum cùm peccat, offendit, ſed etiam alios videntes, quos turbat. Peccata autem occulta adhùc ſunt ſubdiuidenda; nàm quædam ſunt in nocumentum corporale, vel ſpirituale proximi, vt proditio Ciuitatis, vel auerſio hominis à fide, & in horum denunciatione non debet præmitti correctio, quia non ſolùm in te peccat, ſed etiam in alios: niſi forſàn firmiter exiſtimares, quod proditor, vel hæreticus per correctionem à delicto auerterertur, quod difficile creditu eſt, & ideò talia delicta denuncianda ſunt. Quædam verò peccata omninò occulta ſunt, quæ malum inferunt tantùm peccanti, vel ei etiam, in quem peccatur, per offenſam, vel notitiam ſolam: & in his denunciandis, ſecreta monitio debet præcedere. Sunt tamen aliqui caſus à Theologis præſcripti, in quibus non tenetur præmittere correctionem ſecretam denunciationi iudiciali: ſcilicet, quando nulla eſſet ſpes emendationis, quando ſibi iuſtè timeret de malo inferendo, quando in delicto graui periculum eſſet in mora; quando ageretur de delicto in perniciem multitudinis; & quando punitio delicti eſſet ob ſcandalum maximè neceſſaria.

Forma procedendi per viam denunciationis.

Die mensis anni

CORAM R. P. exiſtente in Conuentu, &c. ſpontè ſeſe obtulit P. N. ætatis annorum tot, qui medio præcepto formali expoſuit, &c. vt infrà; & legatur præceptum in forma.

Et per extenſum notetur ſeries facti, & conteſtes, & tempus, & locus: & ſi delictum eſt talis naturæ, vt aliqua veſtigia relinquantur, antè omnia debet conſtare in proceſſu, ſcilicet vulnus in corpore, fracturæ ſcrinij, ſi furtum fuerit

fuerit factum, & alia ſimilia, &c. & apponentur in proceſſu dicta negatiua, vel dubia, videlicet, non recordor, quo tempore, loco, vel occaſione, &c.

Non fiant interrogatoria ſuggeſtiua, videlicet, eſt ne verum, quod furatus eſt, vel vulnerauit fratrem? &c.

In fine examinis interrogetur, an ea, quæ dixit, odio, vel amore depoſuerit, an Dei gloria, & pro correctione Fratris? &c.

Et poſt hæc legatur eius depoſitio, & notetur in proceſſu: & ſi verbum voluerit addere, ſcribatur, &c. & Scriba terminabit examen his verbis:

Quibus habitis, dimiſſus fuit, impoſito ſibi ſilentio ſub eodem præcepto, & ſubſcribatur: Ego F. N. &c. affirmo, vt ſupra. Deindè Scriba concludat: Acta ſunt hæc per me F. N. Scribam aſſumptum, præſentibus pro teſtibus F. N. & F. N. qui ſe ſubſcribent.

Poſt hæc procedendum ad examen teſtium hac forma, videlicet: Eodem die, vel &c. vocatus P.N. coram eodem Priore, vel Viſitatore exiſtente in eodem loco, &c. & facto ſibi præcepto, &c.

Interrogatus, an ſciat, vel imaginetur cauſam præſentis examinis? & ſi dicat ſcire, vel imaginari, dicat, &c.

Si negat: Interrogatus, an ſciat aliquod delictum patratum in Conuentu, quod vergat in offenſam Dei, & in ſcandalum, vel dedecus Religionis: & ſi perſiſtat in negatiua, moneatur, vt dicat veritatem: & ſi recuſabit, &c. dimittatur, impoſito ſilentio, & ſe ſubſcribat, &c.

Et ſi affirmabit, explicabit omnes circumſtantias, temporis, loci, & conteſtium, & occaſionis, &c. prout in denunciatione.

Et examinentur teſtes, qui ex certa ſcientia erunt informati: & ſi reſultabunt grauiora indicia contrà reum, & ſit periculum de fuga, poterit carcerari, vel arreſtari in cella.

Cap.

Cap. IV. De modo procedendi per viam accuſationis.

1 NVllvs poteſt aliquem accuſare de crimine, quod non poteſt probare, vt docet D.Thom. 2. 2. quæſt.65. & habetur *in gloſſa Conſtitut. de ſolemni celebratione Capituli*, vbi dicitur: Fratres ne aliquem accuſent de crimine, niſi viderint ipſum delinquere: quod ſi de auditu eum tantùm accuſent, nouerint id ſibi non licere, niſi probare poſſint, quod nedùm ab alijs audierint, ſed etiam quod in rei veritate accuſatus illud crimen commiſit.

2 Qui ſciuerit aliquod crimen vergens in damnum ſpirituale, vel temporale Communitatis, (quod tamen probare poteſt, vt dictum eſt) tenetur ex præcepto reum accuſare: vndè accuſandi ſunt nedùm illi, qui totius Religionis diuiſionem moliuntur; ſed etiam, qui Prouinciam, aut numeroſum Conuentum conturbant, vel ſuis delictis infamiam notabiliter inurunt.

3 Accuſationes ſemper debent fieri in ſcripto, quapropter in Conſtitutionibus dicitur, vt nullus condemnetur ad pœnam grauioris culpæ, vel ad carceres, niſi confeſſus, aut conuictus in ſcriptis, vt dictum eſt.

4 Tenetur autem Iudex, præſertim priuatus, accuſationem ſibi factam proſequi vſque in finem, quamuis poſſit etiam vel accuſationem in principio non admittere, aut inceptam diſſimulare, aut ſuſpendere quotiescumque viderit id cedere in bonum commune, quod præferendum eſt particulari. Si verò ex abolitione, vel diſſimulatione, aut ſuſpenſione accuſationis, nullum auxilium bono communi additur, Iudex quilibet accuſationem debet proſequi, & non debet, neque poteſt ab incœpta accuſatione ceſſare.

5 Quando Prælatus procedit per accuſationem, debet ipſam accuſationem ab accuſante accipere in ſcriptis, ſub hac forma: Coram vobis R. P. F. N. Prouinciali, vel

Prio-

Priore, Ego F. N. propono accuſando, & in ſcriptis proponendo accuſo Fratrem N. quod commiſit furtum in Eccleſia N. vel quod tale peccatum fecit: & quia hoc eſt grauiſſimum ſcelus, & enormis iniquitas, ideò peto iuſtitiam deſuper fieri, & offero me per præſentes ad probandum, faciens prædictam accuſationem, & proponens tam verbo, quàm ſcripto. Datum in noſtro Conuentu N. die menſis anni Ità eſt F. N. manu propria.

6. Vbi diligenter animaduertendum eſt, quod Prælatus non tenetur, neque poteſt vocare Patres à conſilijs, etiàm ſi ſint Patres Prouinciæ, vt aſſiſtant ipſi in actuali formatione proceſſus, cùm hoc debeat eſſe ſecretiſſimum; & ad ſolum Iudicem cum ſuo Notario pertineat. Deindè formato corpore delicti, de quo reus accuſatur, & lecto infraſcripto præcepto, debet examinare teſtes ſuprà formatos, & ordinatos articulos, ſub forma infraſcripta:

In primis vocato altero ex teſtibus, qui producuntur ab accuſatore, & accepto aliquo Religioſo pro Notario, legat ſequens præceptum ipſi teſti:

Nos F. N. Prouincialis, vel Prior Prouinciæ, vel Conuentus N. authoritate officij noſtri, in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, ſub formali præcepto, mandamus tibi F. N. vt nudam, & ſimplicem veritatem nobis dicas ad interrogata: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Poteſt etiam addi pœna Excommunicationis, ſi enormitas delicti illam expoſtulauerit.

Facto præcepto, ſic poteſt inchoari examen. Die menſis anni In Conuentu N. vocatus fuit coram A.R.P.F.N. Prouinciali, vel Priore, F.N. de N. & facto illi in ſcriptis formali præcepto de veritate dicenda ad interrogata.

Interrogatus primò, an ipſe ſciat Fratrem N. habuiſſe aliquas pecunias, vel monile, vel gemmas? &c. Reſpondit: Ego vidi, vel audiui à F. N. quod F.N. habebat decem aureos, vel vnum adamantem, vel auream catenam penès ſe &c.

Interrogatus ſecundò, an alter eſſet cum ipſo, quando hoc vidit, vel audiuit? Reſpondit: Erat mecum F. N. & F. P.

Interrogatus tertiò, an ipſe ſciat, vndè F. N. habuiſſet illas pecunias, gemmas &c? Reſpondit: Ipſemet F.N. dixit ſe habere à P. &c.

Interrogatus quartò, an ſciat quid fecerit ex illis pecunijs F. N? Reſpondit: Aliquibus emit ſibi pallium, aliquibus chirothecas, aliquibus pileum &c.

Interrogatus quintò, an aliàs vidiſſet, vel audiſſet ipſum Fratrem N. feciſſe ſimilia, vel circà iſta habeat aliquid aliud dicendum? Reſpondit: Nihil ſcio, ſi fecit: audiui tamen aliqua, quorum non benè recordor, nec aliud habeo dicendum circà prædicta.

Acta ſunt hæc per me Fratrem N. de N. loco Scribæ, & Notarij in hac cauſa vocatum, & prædicto Fratri N. de verbo ad verbum lecta, ab eoque in confirmationem veritatis depoſita, & fideliter ſcripta propria manu ſubſcripta eadem die, & anno ſicque dimiſſus fuit, facto priùs illi eodem præcepto formali de non reuelandis his, ſiue directè, ſiue indirectè.

Ità eſt Frater N. manu propria.

7. Sic examinatis teſtibus omnibus, vocatur reus, & quidem ſi abſens fuerit, debet citari ſub hac forma:

Nos Frater N. non valentes, nec volentes cuiquam petenti negare iuſtitiam, neque contrà inauditum, aut abſentem proferre ſententiam: tibi P. F. N. notum facimus, quod contrà te obijciuntur quædam, quæ formam accuſationis ſequuntur. Propterea ad requiſitionem eius, qui te accuſare intendit, primò, & ſecundò, ac tertiò peremptoriè te vocamus, ac in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, ſub præcepto formali, & ſub pœna conuicti, vel carceris, vel &c. tibi præcipimus, vt intrà ſex dies, vel horas, quarum duas pro primo, duas pro ſecundo, & duas vltimas pro tertio, & peremptorio termino aſſignamus, coram nobis in Conuentu N. comparuiſſe,

fuiſſe, & te præſentaſſe debeas, reſponſurus his, quorum accuſatus fueris: aliàs ſi contumax fueris, ad ſententiam procedemus, & ad alia, quæ contumacibus inferri ſolent; de harum autem tibi facta præſentatione, latori præſentium fidem dabimus. Datum, &c.

Poſtquam autem præſens fuerit reus, fiat illi tale præceptum.

Nos Frater N. Prouincialis, vel Prior Prouinciæ, vel Conuentus N. cùm coram noſtro officio accuſatio officioſa præſentata ſit contra te Fratrem N. quod contra votum paupertatis, (vt ſupra) per occultam rerum, vel pecuniarum retentionem, vel acceptationem feceris; nec volentes cuiquam petenti negare iuſtitiam ad iudicium deſcendentes: te primò, ſecundò, & tertiò admonemus, & hortamur ad veritatem dicendam, tibique in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, ſub formali præcepto, & pœna conuicti (vel etiam excommunicationis) præcipimus; vt ſine tergiuerſatione meram, ſimplicem, & integram veritatem reſpondeas ad interrogata. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

8 Prædicta citatio, vel præceptum, vel vtrumque ſimul, ante rei examen ſcribendum erit, & immediatè ſic proſequendum.

Eadem igitur die in Conuentu N. vocatus fuit ante officium eiuſdem P.Prouincialis R. F. N. & facto, & lecto illi præfato præcepto de veritate dicenda.

Interrogatus primò. An ipſe habeat, vel habuerit aliquas pecunias, monile, vel gemmas? Reſpondit: Ego non habeo, ſed habui ante duos menſes à Placido meo benefactore.

Interrogatus ſecundò. Quot florenos habuit? Reſpondit: Decem aureos.

Interrogatus tertiò. Quid fecerit ex ipſis pecunijs? Reſpondit. Emi res mihi neceſſarias, videlicet pileum, chirothecas, & alia.

Interrogatus quartò. Quid ampliùs ex àlijs pecunijs fecerit?

rit? Reſpondit: Emi mihi aliquoties vinum propter indiſpoſitionem ſtomachi.

Interrogatus quintò. An cum licentia Prælati acceperit, vel expenderit iſtas pecunias? Reſpondit: Non accepi licentiam.

Acta ſunt hæc per Fratrem N. de N. & ſecundùm formam præſcriptam præfato Fratri N. lecta, ab eoque eadem die, & anno manu propria ſubſcripta. Ita eſt Frater N. manu propria. Si neſciat ſcribere dicatur ſic: Et cùm neſciret ſcribere, coram Fratre N. & P. teſtibus vocatis fecit crucem †

Ita eſt Frater N. manu propria.

Ita eſt Frater P. manu propria.

Cap. V. De Teſtibus.

1 IN duobus caſibus tenentur teſtes ſe ſpontè exhibere, ſcilicet, quando crimen eſſet in damnum Communitatis, & quando ſcirent aliquem iniuſtè condemnari: tunc enim debent facere, quod in ſe eſt, vt eum liberent, propalando veritatem alicui, qui poſſit prodeſſe.

2 Requiſitus teſtis tenetur dicere veritatem, quando delictum non eſt occultum, quia occulta ſoli Diuino iudicio ſubſunt: & etiam ſi delictum fuiſſet manifeſtum, ſi tamen teſtis de illo habuit notitiam ſolùm in confeſſione ſacramentali, non poteſt illud prodere, quantumcumque eſſet contra bonum commune.

3 Duo teſtes conteſtes omni exceptione maiores plenè poſſunt probare delictum, iuxtà illud: *In ore duorum, vel trium ſtat omne verbum*, & ad maiorem certitudinem tres, qui tamen nec ullus illorum debet eſſe accuſator, aut denunciator. Si autem teſtes deponant contra ſuum Prælatum, exactiori diligentia vtendum eſt, vt habetur in formulario noſtrarum Conſtitutionum: nam Prælati, quos oportet alios arguere, & caſtigare, multorum captionibus obijciuntur.

4 Teſtimonium ex auditu debile eſt, & aliquando etiam ſi multiplicentur talia teſtimonia, vix vnius teſtis

au-

auctoritatem habent. Nam centum poſſunt audiuiſſe ab vno, & quantùm valet illius teſtimonium, tantùm valet omnium ſimul. Rurſus vnus poteſt audiuiſſe à centum, & illis abeuntibus, aut abſentibus, ſolus relinquitur.

5 Teſtis falſum deponens peccat mortaliter, quia agit contra duo præcepta; ſcilicet: *Non periurabis, & non dices falſum teſtimonium contra fratrem tuum.* Et etiam peccat dicendo mendacium, non tamen mortaliter neceſſariò, niſi ſit pernicioſum.

6 Teſtes conteſtes debent interrogari de cauſa ſcientiæ, per quem modum ſciunt crimen illud fuiſſe commiſſum, vtrum ſcilicet per auditum, vel per viſum, quando, vbi, quo præſente, quomodo, quoties factum viderunt? Quamobrem interrogandi erunt de his circumſtantijs: Quis, cui, cur, quomodo, quando, vbi, quibus videntibus, quibus ſocijs, quibus auxilijs, &c. Teſtes conteſtes ſi deponunt de auditu, probant infamiam, & ſequitur inquiſitio: ſi deponunt de facto, ſequitur pœna. Et quando aliquis de vno peccato iterabili actu per teſtes conteſtes conuincitur, poteſt de iteratis actibus eiuſdem peccati in ſpecie, & numero, cæteris paribus, concurrentibuſque per teſtes ſingulares, ſi eſt factum iterabile, (vt carnis peccatum cum vna, vel vno, vt ſunt etiam detractiones famoſæ, blaſphemiæ, furta, &c.) conuinci; & tunc poſſunt idonei reputari ſocij, ſiue ſint eiuſdem Ordinis, ſiue non, & contubernales, vbi factum eſſe dicitur, & iniuriam, vel contumeliam paſſi. Secus ſi de nullo primùm actu per conteſtes coniunctus eſt, & poſt accuſatur à pluribus non conteſtibus, ab vno de vno actu, à ſecundo de alio eiuſdem ſpeciei; tunc talis non eſt conuictus, nec poteſt ſententialiter condemnari. Sed ſi alia concurrunt, poteſt inquiri, ſicut fuit decretum Perpiniani 1327. & Ferrariæ 1362.

7 Teſtes conteſtes, vel ſingulares quoque deficientes in primo Capitulo, non ſunt admittendi ad ſequentia per *C.* 1. *qu.* 10. Quod etiam à Concilio 7. Carthagineñ. confirmatur, in quo ſic ſtatutum legitur: *Placuit, vt quotieſcum-*

cumque Clericis ab accuſatoribus multa crimina obijciuntur, & vnum ex his, de quo priùs egerint, probare non valuerint, ad cætera iam non admittantur. Idem decretum eſt in Concilio 3. Arelateñ. in quo ſic habetur: *Eos qui falſa Fratribus Capitula obiecciſſe, &c.* & rationabiliter, qui enim ſemel impoſtor, ſemper impoſtor.

8 Inter iudicia ponendum eſt, quod à Conſtitutionibus poſitum eſt, de mala familiaritate ſuſpecto. Si quis autem de mala familiaritate notabiliter ſuſpectus fuerit, & poſt admonitionem à Prælato de conſilio diſcretorum Fratrum, coram eiſdem ſibi pluries factam, ſe non correxiſſe deprehenſus fuerit: præcipiatur ei in virtute ſanctæ obedientiæ, per Prælatum coram illis, coram quibus monitus fuerat, ſi præſentes fuerint, vel coram alijs diſcretis de conſilio eorundem, vt à tali familiaritate deſiſtat. Quod ſi tale præceptum tranſgreſſus fuerit, poſtquam hoc legitimè conſtiterit, tanquam reus, & conuictus de ſuſpecto crimine habeatur.

Cap. VI. De Reo.

1 REvs tenetur dicere veritatem ad interrogata, quando interrogatur ſecundùm ordinem iuris: ideſt, quando interrogatur à Iudice competenti, & quando præcedit infamia contra reum, vel indicia manifeſta; vel ſemiplena probatio: quo caſu reus negans veritatem, peccat contra dilectionem Dei, cuius eſt iudicium, & contra dilectionem proximi, tùm ex parte Iudicis, cùm negat, quod debet fateri, tùm ex parte accuſatoris, quem reddit mendacem, & dignum pœnâ.

2 Non eſt licitum reo dicere mendacium, etiam quando interrogatur contra ordinem iuris prædictum, quia hoc eſt intrinſecè malum: ac propterea nunquam eſt licitum; poterit tamen tacere veritatem, modo à Doctoribus præſcripto.

3 Quando per præceptum veritas haberi non poteſt, & vr-

& vrgent indicia grauia circa delictum enorme, tunc deueniendum eſt ad ſequeſtrationem, quæ tria bona parit. Primò, quia cùm ſit pœnalis, mouet reum ad fatendum delictum. Secundò, impedit, ne quærat, quid depoſuerint teſtes, vel eos ſubuertat. Tertiò, retinet, ne fugam arripiat: & hi ſunt, qui dicuntur arreſtati, ad differentiam deſtinatorum ad carceres per ſententiam.

4. Poſtremum medium ad indagandam veritatem quando prædicta non ſufficiunt, eſt tortura, & tormenta corporalia: in Religione autem vſitatæ ſunt abſtinentiæ, diſciplinæ, & huiusmodi.

5. Nunquàm contrà abſentem, vel inauditum debet ſententia proferri: & ſi petierit tempus, debet illi competens tempus concedi ad reſpondendum: ſi petierit procuratorem aliquem ex Fratribus, qui pro ipſo reſpondeat, præſertim quando fuerit ignarus, non debet renuere Prælatus illum concedere: & ſi reus adhùc negauerit modo ſupradicto, debet poni ad torturas, & tandem debet proferri ſententia.

6. Reus patienter eſt interrogandus, & multis interrogationibus vrgendus ſuper delictum, de quo contrà ipſum extant indicia, omni poſtpoſita paſſione, & reſpectu humano, Deum præ oculis habendo, & veritatem: nec vnquàm promittenda eſt impunitas ſi confiteatur, niſi eſſet complex aliorum delinquentium, & aliter non poſſet veritas haberi.

7. De reo enim eſt nomen inquirendum, progenies, Ciuitas, conditio, qualiter ſe aliàs habuit in moribus, quomodò ſe habet in èxamine, an palleat, rubeat, timeat, titubet, vacillet, audacter proferat, omnia ſunt ſcribenda.

8. Cauendum eſt ab interrogatorijs ſuggeſtiuis.

9. Improbandæ ſunt reſponſiones datæ, quæ falſitatem, aut impoſſibilitatem, ſeu inueriſimilitudinem præſeferunt, exempli gratia: Et ſibi dicto quomodò audeat negare, &c. quia in proceſſu, &c. ipſe confeſſus eſt, &c. vel etiam conſtat ex dictis plurium, &c. Omnia verò

interrogata ſunt extendenda, neque interrumpendus eſt reus.

10. Reus interrogandus eſt, an habeat inimicos, & quos, & dicat cauſam inimicitiæ per extenſum.

11. Si reperiantur in camera rei indicia aliqua, vel ſcripturæ, aut ſimilia, illi oſtendenda ſunt pro recognitione, quæ eſt facienda per ſimilia verba: Ad omnem bonum finem, & effectum, &c. oſtenſa fuit illi ſcriptura talis, &c. quæ viſa, inſpecta, lecta, & diligenter conſiderata, dixit &c. hæc eſt mea ſcriptura, non viciata, non cancellata, non ſuppoſita, ſed à me verè ſcripta; & principium, & finis ſcripturæ ſcribenda ſunt in hunc modum: Quæ incipit,&c. finis verò, &c.

12. Denegatis defenſionibus, nunquàm poteſt procedi ad torturam, *Cathaldus de Sindicatu num.* 165. Ibi, adde quod dicitur: Quamobrem offerendæ ſunt defenſiones completo proceſſu, per decretum temporis præſentis. Tunc Iudex, &c. volens venire ad expeditionem cauſæ, & cauſarum, obtulit N. ſuas defenſiones, ſi quas facere intendit, ac decreuit copiam proceſſus, habitis priùs teſtibus pro ritè examinatis, & confrontatis. Saluo tamen iure officij, ac ſine præiudicio vlterioris proceſſus, & examinis, aſſignato illi termino trium dierum, plùs, & minùs, pro arbitrio, &c. omni meliori modo, &c. Poteſt enim, ac debet ex iuſta cauſa prolongari terminus dierum, &c. Itàque priùs reus debet clarè habere teſtes pro ritè examinatis, tamen cum clauſula: Saluis ſibi exceptionibus contrà perſonas, & dicta teſtium, ac repetitione, quatenùs opus fuerit, &c. Nec antè hanc approbationem danda eſt copia proceſſus reo, vel procuratori ſuo. Si verò non habet illos pro repetitis, citandus eſt ad danda interrogatoria; & tunc hæc fiunt, quando reus non eſt confeſſus delictum.

13. Auditâ rei confeſſione, ſi aliqua reſultant, quæ habeant vim plenæ, aut ſemiplenæ probationis, iubeatur ire in arreſtum: ſed Prælatus aduertat, quod id faciat circum-

cumſpectè. Si enim aliquis eſt inſignis auctoritatis, vel opinionis, ex cuius detentione maior eſſet infamia, damnum, vel ſcandalum Communitati, quàm ex delicto, de quo eſt infamatus, non tamen conuictus, neque plenariè confeſſus: ſi deindè non eſt periculum de fuga alicuius, qui nondùm eſt plenè conuictus, aut confeſſus, non procedat inquirens ad realem detentionem ipſius. Nàm hæc eſt iniuria irreparabilis, & infamia, quæ nunquàm ex perſona, & Communitate aboletur; etiam ſi poſtmodùm ſententialiter abſoluatnr reus. Secùs ſi ſit perſona mediocris, vel inferioris conditionis, & eſt periculum euidens de fuga illius, & non oritur ſcandalum. Ex mente *Concilij Tridentini ſeſs.* 25. *cap.* 6. & ex communi ſententia Doctorum.

14. Reo in arreſto detento debet inquirens dare locum, & tempus defenſionis, porrectis illi articulis, de quibus in proceſſu; deindè probationibus, nominibus teſtium, copijs indiciorum, inſuper, & notâ propriæ confeſſionis, & inquirere, an ſcilicet velit aliquid opponere contrà deponentes, aut depoſitiones, & an velit ſuæ confeſſioni aliquid addere, vel explicare, vel corrigere: vt communiter habent Doctores ex exceptione illa Act. 25. quæ dicit: *Non eſt Romanis conſuetudo damnare hominem aliquem, priuſquàm is, qui accuſatur, præſentes habeat accuſatores, locumque defendendi accipiat, àd abluenda crimina.* Defenſionem verò tàm neceſſariam eſſe aiunt Doctores ex multis deciſionibus Rotæ, vt neque ipſi diabolo, ſi adeſſet in iudicio, deneganda eſſet. Doctores etiam plurimi apud Franciſcum Pegna, atque Eymericum aſſerunt, neminem poſſe defenſioni renunciare; præſertim, quæ eſt ex exceptionibus contrà teſtes, quibus inter alia poteſt obijci inimicitia, quæ oritur ex iurgijs, conuicijs, minis, verberibus, & alijs præuijs, tùm etiam ex ſtudijs factionis contrariæ.

15. Propoſitis articulis, interrogetur reus per præceptum, vel ſub excommunicationis ſententia; An fecerit, ſcilicet, an acceperit pecuniam à tali, & an eam cœlauerit

animo proprietario? Si neget ſurgens compurgator dicat per conſcientiam ſuam, quod credit ipſum veritatem dixiſſe, & quod credit ipſum ab impoſitis criminibus innocentem eſſe.

16. Si crimen eſt notorium, vel accuſator offerat ſe ad probationem, non debet Prælatus recipere purgationem, etiam ſi infamatus offerat ſe daturum.

17. Recuſans canonicam purgationem, quia præſumitur eſſe reus, debet canonicâ animaduerſione puniri.

18. Deficiens in canonica purgatione, Regularis non debet puniri pœna ordinaria, *C. ſignificaſti, de adult.* nàm tunc Iudex procedit ex præſumptione, quæ valdè ambigua eſt; & moderationem ſententiæ extorquet, *C. affert. de præſumpt.* & Silueſter *in verb. canonica purgatio*, & communiter Doctores. Vndè etiam tunc non exprimitur cauſa in ſententia lata.

19. Inter pœnas extraordinarias numeratur correctio verbalis, quæ pro ratione criminis, & perſonæ vſurpanda erit, *Sotus de ratione tegendi ſecr. membr. 2. quæſt. 4. concl. 3.*

20. Inter pœnas ordinarias, eſt priuatio vocis, abſolutio, & reliqua *in cap. de grauiori, & grauiſſima culpa.*

Cap. VII. De Sententia.

1. IVDEX ſententiam diffinitiuam prolaturus, debet in narratiua ſummariè articulos proponere, & cauſas, quæ ad ſententiam ferendam mouent exprimere, ſententiamque in ſcripto conceptam, ſedens in loco iudicij pro tribunali ipſe proferre, quæ poterit formari in hunc modum: Nos Frater N. &c. in cauſa contrà te Fratrem N. &c. coram nobis pendente, & per proceſſus in ſcripto formatos deducta, ad vltimam concluſionem per diffinitiuam ſententiam procedere volentes, cùm publicam famam, ſeu potiùs infamiam (vel cùm per plurium Religioſorum, & bonæ conſcientiæ Fratrum denunciationem)

nem) ad noſtram notitiam perlatum fuiſſet, te Fratrem N. ſupradictum, pecuniam à D. N. clam recepiſſe, neque ad depoſitum commune detuliſſe; certiùs informandi, vtrum clamorem opere compleueris ad examen deſcendimus. Adhibitis ergo, & ſub iuramento examinatis teſtibus idoneis, in certam, & probatam facti cognitionem venimus, quam è veſtigio confirmauit confeſſio tua, primùm in arreſto excuſſa, & demum extra illud repetita. Ideòque ſedentes in camera noſtra in ſella, quam pro tribunali, & loco iudicij elegimus, Deum, & iuſtitiam præ oculis habentes, Chriſti nomine inuocato; pronunciamus, & ſententiamus contra te, videlicet: quia tu pecunias clam accepiſti, eaſque in depoſito communi non depoſuiſti; ideò te in pœnas in Conſtitutionibus noſtris expreſſas, & huiuſmodi culpæ appoſitas damus: videlicet, te præfatâ pecuniâ priuamus, eamque Conuentui applicamus, teque carceri addicimus, & addictum eſſe declaramus per tres annos ibidem ieiunijs panis, & aquæ ſemel in qualibet hebdomada macerandum: reſeruantes nobis, & diſcretioni Præſidentis facultatem moderandi, vel diſpenſandi in prædictis, &c. Acta, lata, & lecta fuit hæc ſententia in camera noſtræ reſidentiæ per me Fratrem N. præfato Fratre N. præſente, & audiente, & teſtibus infraſcriptis, qui propria manu ſubſcripſerunt die Menſis Anni

2 Si aliquis ſenſerit ſe eſſe grauatum, poterit gradatim appellare, & Apoſtolos, ſeu dimiſſorias litteras ad ſuperiorem Iudicem petere, & Prælatus quandoque non debet eos illi denegare.

3 Iudex ſi aliquem deprehenderet in flagranti crimine, iudiciario ordine prætermiſſo, adeòque nullis dato reo defenſionibus, poteſt ſententiam in grauioribus proferre; quemadmodum S. Paulus notorium quendam Corinthium Sathanæ per excommunicationis ſententiam nullo ſeruato iudiciario ordine tradidit. 1. *Corinth.* 5.

Forma condemnandi conuictum per accuſatorem.

NOs F. N. &c. in cauſa, & cauſis contra F. N. coram nobis pendente, ac per proceſſus in ſcripto formatos deducta, cùm per accuſationem à F. N. coram nobis cum inſcriptione propoſitam, accuſatus fueris, quod furtum T. commiſeris, & per productos idoneos teſtes ſub præcepto examinatos, datis tibi defenſionibus, idem furtum feciſſe conuictus fueris: nos verò, vt ad finem cauſæ per definitiuam ſententiam procedere vellemus, inſtanter fuerimus requiſiti; vt iuſtitiæ deferamus ad ſententiam hoc modo deuenimus, videlicet, quod ſedentes in camera noſtra in ſella, quam pro tribunali, & loco iudicij elegimus, Deum, & iuſtitiam præ oculis habentes, accuſatione, atteſtationibus, defenſionibus, & dictis vtriuſque partis auditis, & viſis, & omnibus diligenter inſpectis, peritorum etiam conſilio deſuper habito: Chriſti nomine inuocato, dicimus, pronunciamus, & ſententiamus te Fratrem B. quamuis non confeſſum, conuictum tamen eſſe criminis furti talis, & tanquam conuictum, & reum damnamus: cùmque aliter non ſis ſolvendo, decernimus, vt per pœnas culpæ ſatisfacias: & miſericorditer tecum agendo, arcto carceri per tres annos addicimus, ibidem tribus diebus, qualibet hebdomada per annum integrum panis, & aquæ ieiunio, ac ſingulis menſibus vna feria ſexta diſciplina circulari in Capitulo, & proſtrationibus ante ianuam Refectorij tranſeuntibus ante, & poſt prandium Fratribus flagellandum, affligendum, & humiliandum. Reſeruantes tamen nobis facultatem remittendi, & moderandi pœnas prædictas, vel totaliter relaxandi, ſi confeſſus culpam, humiliter petieris veniam, & emendationem promiſeris. Acta, lata, & lecta fuit hæc ſententia in camera tali, per me Fratrem T. præſente, & audiente præfato Fratre B. & teſtibus infraſcriptis, qui propria manu ſubſcripſerunt die Menſe Anno

Forma ſententiæ contra accuſatorem, qui probatione defecit.

NOs Fr. N. &c. Recolentes nos ex iuſtitia debitores eſſe æqualitatem conſtituendi, & attendentes te Fratrem A. magna vſum iniquitate, cùm per accuſationem inſcriptione appoſita Venerandum Religioſum B. criminis proprietatis,& furti accuſaſſes,nec tamen intra tempus conſtitutum teſtes legitimos, & ſufficientes (prout te obligaueras) produxiſſes: vel nec productis teſtibus,& ſub præcepto examinatis, ſufficienter probaſſes, quod propoſueras contra eum; propter quod, ſi conuictus fuiſſet, pœnam grauioris Culpæ, & carceris pati debuiſſet; ac propterea incidiſſe te in talionem: idcircò vt in caput authoris recidat malitia eius, & cæteris exemplo ſis non perpetrandi ſimilia, ſedentes in Cella noſtra in ſella, quam pro tribunali, & loco iudicij elegimus, Deum, & iuſtitiam præ oculis habentes dicimus, pronunciamus, & ſententiamus te Fratrem N. præfatum, fuiſſe, & eſſe iniquum accuſatorem, & malitioſum infamatorem, ac ſubinde pœna talionis damnamus ad arctum carcerem per tres annos, in quem ſtatim induci debeas, ibique, &c. reſeruantes, &c. non tamen contra noſtrarum Conſtitutionum tenorem. Acta, lata, &c.

Cap. VIII. De Pœnis.

1 NE crimina ſint impunita, debet Prælatus conuicto, vel confeſſo pœnam ordinariam in Conſtitutionibus expreſſam infligere.

2 Renuncianti ſuis defenſionibus ex his, quæ reſultant in proceſſu, attentâ perſonæ qualitate, & criminis grauitate, debet pœnam, vel extraordinariam, vel ſi ordinariam, non tanto tempore, neque cum tanta rigiditate, quantam ſi admiſſis, petitiſque defenſionibus conuictus meruiſſet, imponere.

Reliqua de pœnis habentur in *Conſtitut. D.* 1. *cap.* 16. *& ſequentibus*.

Cap. IX. De Appellationibus.

1 DENVNCIAMVS Fratribus noſtris, olim apud Carcaſſonam 1312. ſtatutum fuiſſe, quod quicunque Frater repertus fuerit (iudicio eius ad quem ſpectat) ſine cauſa rationabili à quocunque Superiore ſuo appellaſſe, carcerali cuſtodiæ mancipetur.

2 Denunciamus etiam, Bonifacium Papam VIII. Pont. Max. ſtatuiſſe huius, qui ſequitur tenoris Conſtitutionem: *Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia indulgemus, quod prædictus Magiſter, & alij Præſidentes in dicto Ordine, ad quos id pertinuerit pro tempore, in correctionibus Fratrum eiuſdem Ordinis, iuris ordine propoſito, ſecundùm conſuetudines approbatas, & inſtituta Ordinis antedicti procedere liberè, & licitè poſſint, & valeant. Quodque nullus ex Fratribus, & Sororibus Prædicatorum Ordini ſubiectis, aliquem, vel aliquam ex Fratribus, ac Sororibus huiuſmodi coram quocunque Iudice: qui non ſit de dicto Ordine, ex quacunque cauſa conueniri, nec à correctione quacunque, ſeù aliàs ab aliquo Prælato, vel Fratre dicti Ordinis quauis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere audeat: niſi priùs coram Conuentuali, ſeu Prouinciali Priore, ſeu Magiſtro Ordinis, & ſucceſſiuè in Capitulo Generali dicti Ordinis cauſam, & querelam ſuam propoſuerit verbo, vel ſcripto.* Vide plura de hac materia ſupra *Diſtinct.* 2. *cap.* 8. *pag.* 249. & 259.

FOR-

FORMVLARIVM

PRINCIPALIORVM ACTVVM,

Ad Officium Prioris Prouincialis, & Conuentualis Ordinis Prædicatorum ſpectantium.

Reformatum iuxtà nouam Conſtitutionum editionem, habens annexum modum faciendarum Electionum, tum & aliarum Ordinis functionum.

OPtima totius Ordinis noſtri diſpoſitio conſurgit, cùm partes omnes in ſeipſis benè diſpoſitæ fuerint, & alteræ cum alteris congruo loco conuenerint. Idcircò ſuppoſita cura Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis, cui totum Ordinem moderari incumbit, in ſingulis Prouincijs, Priores Prouinciales ſumma ope niti oportet, vt ſinguli Conuentus optimo iure gubernentur. Quod profectò efficient, cùm eorum capita, & membra præcipua, ſana, & integra fuerint. Ijs enim rectè, decenterque diſpoſitis, facilè cætera componentur; & velut in harmonico inſtrumento, ex diſparibus vocibus concors, & ſuauis reſonabit melodia. Debet igitur P. Prouincialis prouidere, primùm de Prioribus,& Præſidentibus Conuentuum, de Inquiſitoribus, & Viſitatoribus, Lectoribus, quorum opera cæteri dirigantur. Deindè ſingulorum Fratrum, vel benè facta gratijs, & fauoribus promouere, vel minus bona, aut etiam mala, monitis, & correctionibus emendare, vel (vt alij caueant) caſtigare, & punire:

nire: de quibus omnibus nonnihil in hoc libello agitur. Priores eliguntur, confirmantur, viſitantur, deponuntur; quorum omnium formulas hic ſubijcimus.

De Electionibus.

ECclesiæ noſtræ, Priuilegio D. Gregorij Papæ IX. & Innocentij IV. ac aliorum Summorum Pontificum dicuntur Conuentuales, Conuentus autem iuxtà declarationem Capituli Romani 1558. (vt videre eſt ſupra *Diſt.* 2. *cap.* 1. *pag.* 162.) ſex ad minus Fratribus vocem in Capitulo habentibus, conſtat; qui rectè dici poteſt Collegium, quod iuxtà leges, *ff. de verb. ſignif. l. Neratius*, tribus perficitur: ergo ad illum iure communi ſui capitis, & Prioris electio pertinet.

Electio non poteſt fieri in aliquo Conuentu, niſi is, qui tali officio præeſt, ſit penitùs ab eodem amotus. Nec poteſt fieri ſub conditione, videlicet, ſi eum ab officio amoueri contigerit. Nec poteſt vltra menſem à notitia mortis, vel amotionis differri. Si autem differatur, ita quod nullus actus ab Electoribus fiat, deuoluitur ad Superiorem poteſtas eligendi. Et ſi caſſatur, non poteſt ab Electoribus denuò fieri, niſi eis intimetur caſſatio per verbum caſſo, vel caſſamus.

Item eligendus in Priorem. 1. debet eſſe profeſſus in Ordine tacitè, vel expreſsè. 2. debet eſſe Sacerdos, quia curam gerit animarum, & fuiſſe in habitu 12. annis à profeſſione. 3. illegitimè natus non poteſt eligi ſine diſpenſatione, quam poteſt dare Prior Prouincialis. 4. Qui ſemel electus, vel poſtulatus fuerit, Confirmatore electionem eius, vel poſtulationem aliqua rationabili cauſa caſſante, non poterit pro illa vice ſecundò eligi, vel poſtulari, ſine licentia Confirmatoris. Quod ſi Electores, caſſata eius electione, vel poſtulatione, eundum ſine licentia Confirmatoris, vel ipſius Superioris, denuò elegerint, vel poſtulauerint; electio nulla erit, & poteſtas prouidendi de Priore; ad ipſum

ipſum Prouincialem deuoluitur, ex Capitulo apud Montempeſulanum 1271. & Florentiam 1272. 5. Non poteſt eligi, aut confirmari, niſi ſciat grammaticè loqui abſque falſa latinitate, & competenter proponere verbum Dei. 6. Qui non poteſt ſequi Chorum, Dormitorium, Refectorium, & communia, prout decet, ex Capitulo Cœnomanen. 1491.

Elector debet eſſe in ſacris Ordinibus, non irregularis. Narbon. 1354. poſt ſex annos à profeſſione. Tranſlatus autem de Habitu Conuerſorum ad Clericalem, poſt annos ſeptem à ſuſceptione Habitus Clericalis, Brugis 1369. Si verò de aliena Prouincia fuerit, admittitur poſtquam per annum continuum in illa Prouincia aſſignatus, moratus fuerit. Electores debent eſſe præſentes in Conuentu, quamuis non interſint Capitulo, ſeu loco electionis. Et ſi fuerint infirmi, debent Scrutatores ad eorum cameras ire, & illorum vota ſcrutari, & recipere: quoniam electio in Ordine noſtro non poteſt fieri per Procuratorem, licet ſecundùm iura fieri poſſit. Quæ omnes Electorum, & eligendorum conditiones hìc breuiter attactæ, clariùs explicantur ſupra *Diſtinct.* 2. *cap.* 2. *pag.* 179. *& ſequent.* vbi de electionibus ex profeſſo tractatur.

Modus faciendi Electionem Prioris Conuentualis.

CVM electio Prioris Conuentualis eſt facienda, primò debet Supprior, vel Vicarius per litteras vocare, & citare omnes Vocales abſentes, non tamen pluſquam per vnam dietam diſtantes, & eis terminum ſtatuere, & dare conueniens temporis ſpatium, intra quod commodè conuenire poſſint. 2. Vocatis, & expectatis abſentibus, ad diem præfixam vocari debent Vocales per ſonum campanæ ad locum electionis; & præmiſſo tractatu ſaltem in communi de perſona eligenda, debet interrogare Vocales,

cales , ſi eis placet locus , & tempus pro electione. 3. Debet facere proteſtationem , quod non intendit excludere aliquem admittendum , nec admittere quemquam excludendum . 4. Ad cautelam facere abſolutionem à Cenſuris . 5. Inuocetur Spiritus Sancti gratia per Hymnum, *Veni Creator* . Antiph. *Veni Sancte* . *Kyrie eleiſon. Chriſte , Kyrie eleiſon , Pater noſter* . ℣. *Emitte ſpiritum,&c.* Oratio , *Deus , qui corda , &c.* 6. Debet aſſumere ſecum duos , qui diutiùs Habitum poſt profeſſionem portauerunt, & cum eis accedere ad bancum ante fores Capituli paratum : qui duo Scrutatores non debent eſſe cæci , neque ſurdi . Quod ſi aliquis præſentium in Conuentu , cuius intereſt ſedere ad bancum , eſſet aliquo prædictorum , vel alio quocunque legitimo impedimento impeditus ; debet non antiquior in Habitu illi ſuccedens , ſed alius per electionem Capituli loco illius ſubrogari : & ipſis Scrutatoribus poteſt (ſi maiori parte Capituli placuerit) quartus adiungi . Ille videlicet , qui per ſchedulas Electorum , à tribus illis recipiendas , à pluribus , licet medietatem votorum non excedant , nominatus fuerit : & ſi plures æqualia vota habere contingat , antiquior in Habitu Ordinis præferatur ; ita quod primo ſuffragio ſemper Scrutator habeatur , pro ea dumtaxat electione . 7. Scrutatores tres , vel quatuor (ſi quartus electus fuerit) ad bancum ſedentes , in aliquod vas , ſingulas à ſingulis Electoribus acceptas ſchedulas inferant , inuolutas , ſeu clauſas ; in quibus nomen eligendi tantùm ſcriptum ſit , abſque nomine eligentis hoc modo : Eligo Fratrem N. 8. Schedulas effundant , & antequam ipſas aperiant numerent , & ad numerum Vocalium conferant : & ſi æquales numero non ſint , ſtatim eas comburant , & iterùm alias ſchedulas modò conſimili accipiant . Quas ſi cum Vocalium numero conuenire inuenerint , aperiant , & nomina eorum , qui in eiſdem nominati ſunt , ſcribant ; cum numero votorum , quem habet vnuſquiſque : & facta collatione numeri ſchedularum ad numerum,

& nomina ſcriptorum in ſchedulis, eas ſtatim comburant. Deindè ad medium Capituli venientes, ſcrutinium publicent, vniuſcuiuſque in ſchedulis nominati nomen, & numerum votorum, quem habent exprimentes. Et ſi nullus à pluribus vltrà medietatem nominatus fuerit, iterùm ad recipiendum ſchedulam procedant, vt priùs, donec aliquis à maiori parte, vltrà medietatem fuerit nominatus; niſi fuerit de gremio eligentium: quia tunc oportet, vt habeat vnum votum ſuprà maiorem partem vltrà medietatem.

9. Inuento quod aliquis eſt nominatus à maiori parte modo iàm dicto, primus Scrutator (licet ipſe in ſchedulis non nominauerit electum) formet decretum: niſi fortè ipſe fuerit ſic nominatus:quia tunc ſecundus Scrutator debet publicare vota, & formare decretum, quod his verbis formari debet: *Ego F. N. vice præſentium electorum, eligo F. N. in Priorem huius Conuentus N. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.*

10. Habeantur litteræ paratæ,& in litteris ſcrutinij ſcribantur confirmatori ea tantùm, quæ in Capitulo publicantur: iuxtà formam inferius empreſſam, & ſic à ſingulis Scrutatoribus ibidẽ ſubſcriptæ, & ſigillo coram omnibus clauſæ, mittantur ad Confirmatorem, niſi ſit præſens in Conuentu: quia tunc non oportet claudere, aut ſubſcribere litteras.

De Poſtulationibus Priorum.

POSTVLATIONES admiſſæ ſunt in Ordine noſtro ex conceſſione Apoſtolica,per litteras Alexandri Papæ IV.& Sixti ſimiliter IV. quibus conceditur Confirmatori Prioris tàm Prouincialis, quàm Conuentualis, vt poſſit confirmare aliquem de illis Fratribus, quos ipſi electores, vel maior pars eorum per litteras ſuas ab eo petierint, ſeu poſtulauerint, quando ad ipſum pro electi confirmatione mittunt: ſi ex aliqua cauſa electionẽ ab ipſis Fratribus eiuſdem Ordinis quorum intereſt factam,non confirmari contingat. Et ideò non oportet eſſe ſollicitum ad quærendum, & ſciendum,quid ſecundùm

cundùm iura, vel ſacros Canones ſeruandum ſit in poſtulationibus, ſed ſufficit noſſe practicam Ordinis, quæ tamen in verbis litterarum Apoſtolicarum ſuprà poſitis eſt expreſſa, & in Cap. Rom. 1553. declaratum, quod ly per ſuas litteras, intelliguntur litteræ ſcrutinij electionis.

Cùm ergò ad electionem proceditur per ſcrutinium iuxtà formam Cap. Bononien. per ſchedulas, tacito, ſeu omiſſo nomine eligentis, ſolùm nomen eligendi ſcribatur cum nomine, vel nominibus poſtulatorum ſic: Eligo Fratrem A. & poſtulo Fratrem B. & F.C. & F.D. & quot quiſque voluerit, & ſi plures vltrà medietatem, fuerint præter electum poſtulati, debent coram omnibus legi cum electo, & in litteris ſcrutinij, ſeu decreti ad confirmatorem mittendis ſcribi debent ſic: F.A. in electione habuit tot vota, & F.B. in poſtulatione tot, & F. C. & F. D. &c. dummodò ſint plura vltrà medietatem.

Forma litterarum ſcrutinij, ſeu decreti electionis, mittendarum ad Confirmatorem.

REVERENDE Pater &c. Vacante Prioratu noſtri Conuentus N. poſt expletum triennium Reuerendi Patris F.N. in officio Prioratus eiuſdem (vel propter abſolutionem R.P.F.N. vel propter aſſumptionem R. P. F.N. ad Prioratum N.) ſolliciti fuimus nobis de capite, & paſtore prouidere, ne diutiùs abſque legitimo capite permanentes, aliquod damnum pateremur. Ideòque citatis per me F.N. Supprioprem, vel Vicarium eiuſdem Conuentus, & vocatis, ac expectatis omnibus, & ſingulis, quorum intereat, aut intereſſe putabatur ad electionem conuenire, die   menſis   ad conſuetũ ſonum campanulæ, Capitulum ingreſſi ſumus; cùmque locus, & tempus eligendi cunctis placuiſſet proteſtatus ſum me nullum admittendum excludere velle, nec excludendum admittere facta generali abſolutione à Cenſuris, & omnibus Vocalibus Sacramento Euchariſtiæ refectis, inuocata deindè gratia Spiritus Sancti, cuius nutu cuncta regun-

reguntur: omnibus denique, & ſingulis præmiſſis, quæ in huiusmodi electionibus præmitti debent, & ſolent: Ego, cum duobus in habitu Ordinis, à profeſſione antiquioribus, ad menſam coram omnibus paratam acceſſimus, ibique vota omnium, & ſingulorum in ſchedulis accepimus. Quibus acceptis, enumeratis, atque apertis, & demùm lectis, nominibusque eligendorum in ſcripta redactis, atque ad numerum collatis, inuentum eſt, quod F. A. à maiori parte vltrà medietatem per dictas ſchedulas in electione nominatus fuit. Nàm cùm eſſemus octo, vel nouem habuit quinque vota; & F.B. habuit tria vota, vel quatuor; & F.C. habuit quatuor, vel quinque vota. Item F.D. & F.E. fuerunt poſtulati; cùm enim eſſemus nouem F.D. habuit ſeptem poſtulationes, & F.E. quinque. Tunc ego cum prædictis Scrutatoribus ad medium Capituli veniens, & librum Conſtitutionum noſtrarum tenens, formaui decretum hoc modo: *Ego F. N. Supprior, vel Vicarius huius Conuentus N. vice præſentium electorum eligo R. P. F. A. in Priorem huius Conuentus N. & poſtulo F.D. & F.E. ad idem officium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.* Cùm ergò electio noſtra ſit ritè facta, & de perſona tam moribus, & religione, quàm prudentia, & doctrina prædita; rogamus Reuer.P.V. vt eam probare, & electum omninò, vel ſaltèm vnum ex poſtulatis confirmare, & nobis concedere dignetur; cui nos, & Conuentum noſtrum commendamus. Datum in Conuentu N. die mensis anno

Si autem aliqua contradictio, vel oppoſitio fiat ab aliquo, debet ſcribi in eisdem litteris, vel alijs ſeparatis, cum decreto tamen mittendis, putà: Duo Fratres, videlicet, F.N. & F.P. noluerunt huic noſtræ electioni conſentire, vel oppoſuerunt ei, quod facta fuerat per practicas, & minas: quod tamen non probauerunt. Deindè ſubſcribantur hoc modo: Ego F.N. Supprior, vel Vicatius, & primus Scrutator ſubſcripſi manu propria. Ego F.P. 2. Scrutator ità eſſe confirmo. Ego F.M. 3. Scrutator ità eſſe confirmo. Et ſic claudantur litteræ, & tranſmittantur.

Forma

Forma electionis Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum.

1. IN primis cantetur Miſſa de Spiritu Sancto, cum Orationibus de Beata Virgine, & de Beato Dominico.

2. Diſponatur locus electionis cum diſco, atramento, papyro, & pennis.

3. Aſſignentur Conſtitutiones, & Rubricæ alicui, vel aliquibus poſtmodùm lecturis.

4. Inueſtigetur ab electoribus, qui ſunt tres antiquiores Prouinciales, & qui inter eos eſt antiquiſſimus.

5. Congregentur Fratres ad Capitulum.

6. Publicetur determinatio Examinatorum vocum.

7. Legatur Bulla, ſi quæ legenda eſt.

8. Legatur Rubrica, & Conſtitutio.

9. Moneantur Priores Prouinciales, vt ſint parati ad introducendum Patres Electores in conclaue, & ad ipſum cuſtodiendum.

10. Ordinentur Cuſtodes pro conclaui.

11. Imponantur Miſſæ, & Orationes.

12. Fiat proteſtatio.

13. Fiat generalis abſolutio.

14. Includantur Electores in conclaui.

Antè omnia iſta, debent fieri tres Examinatores vocum, vnus de Hiſpania, vnus de Italia, & vnus de Gallia.

In conclaui fiant iſta:

1. LEGATVR Rubrica, & Conſtitutio de electione Magiſtri.

2. Deindè flexis genibus, & deuotè dicatur Hymnus, *Veni Creator*, *&c.* cum ℣. & Oratione; & habeatur liber pro Hymno, & Oratione dicendis.

3. Inueſtigetur ſi aliquis Elector eſt abſens.

4. Exponatur per Vicarium de tempore procedendi, ſcili-

ſcilicet, an velint illo tempore ad electionem procedere.

5. Tres antiquiores Prouinciales vadant ad diſcum.

6. Recipiant in aliquod vas ſchedulas inuolutas, iuxtâ formam in electione Prioris Conuentualis poſitam.

7. Redigant omnia in ſcriptis in conſpectu omnium ſecretè, & in eadem domo, & loco.

8. Fiat collatio numeri ad numerum.

9. Formetur electio per antiquiſſimum Prouincialem, ſi ipſe non eſt electus: & ſi eſt electus, tunc alius antiquior immediatè ſub eo formet decretum, iuxtà ordinationem Capitulorum Generalium.

Deindè incipiatur in conclaui *Te Deum laudamus*, & Fratres ab extrà ipſum proſequantur;& conueniant omnes Fratres ad locum conclauis,& per Prouincialem antiquiſſimum recitetur proceſſus electionis, breuiter, & ſuccinctè, & formetur decretum,vt ſupra. Poſteà conueniant Fratres ad Eccleſiam, & duo Prouinciales antiquiſſimi ducant Magiſtrum Ordinis antè gradum Altaris, & Magiſter flexis genibus proſtratus iaceat, & antiquiſſimus Prouincialis dicat Verſum,& Orationem. ℣.*Saluum fac Seruum tuum,&c.* ℣.*Dominus vobiſcum, &c.*

ORATIO.

Concede quæſumus Omnipotens Deus, vt Famulum tuum, quem ad regimen animarum noſtrarum elegimus, dono tuæ gratiæ proſequaris, vt te largiente cum ipſa tibi noſtra electione placeamus. Per Chriſtum.

Poſteà ijdem antiquiſſimi Prouinciales Magiſtrum eleuent, & ipſum ponant in ſede ſua in choro dextro.

Et interim pulſetur ad Capitulum, & Fratres ſine proceſſionis ordine intrent Capitulum, & Magiſter vltimò; & poſitus in loco ſuo, Fratrum orationibus ſe commendet, & alia, quæ vult proponere proponat; & moneat Fratres circa ſpiritualia, & actus ſcholaſticos, & bonos mores, & vt dent memorialia, & ſcrutinia.

Surgat Magiſter completo Capitulo,& dicat: *Adiutorium noſtrum, &c.*

De Confirmatione Prioris Conuentualis.

CONFIRMATOR, in electionibus, ſeu poſtulationibus per ſcrutinium, ſi hoc ſolùm ſeruatum viderit, quod maior pars vltrà medietatem conſenſerit antè publicationem ſcrutinij, poteſt eas pro canonicis approbare. Et ſemper intelligitur ſupplere defectus electionis, qui eius ſubſunt poteſtati, quando ſine clauſula diminutiua confirmat electionem, *ex Conſtitutionibus diſtinct. 2. cap. 2.*

Forma Litterarum Confirmationis Prioris Conuentualis electi per ſcrutinium.

IN Dei filio ſibi dilecto Reuer. Patri F. N. &c. Ordinis Prædicatorum F. N. eiuſdem Prouinciæ B. Prior Prouincialis, ſalutem.

Cùm Fratres Conuentus noſtri N. ſuo legitimo Priore deſtituti conueniſſent, vt ſibi, & ſuo Conuentui prouiderent; diuino (vt credimus) numine inſpirati, te cuius probitatem, religioſum zelum, in agendis prudentiam, atq; doctrinam, apprimè nouerant, vnanimi voto (vel ſi electio nō ſit vnanimis, canonicè) elegerunt: nosque rogarunt, vt eorum electionem probare, teque illis concedere, præficere, & confirmare vellemus. Quorum votis, & petitionibus facilè condeſcendimus; licet enim tibi tua tecum tractare, ac ſolitudines in corde ędificare, & inibi, quàm ſuauis eſt Dominus guſtare cupienti, durū videri credamus poſt gregum veſtigia detineri, eorum diſtrahi curis, infirmitatibus infirmari, paſſionibus angi, & concuti: confidimus tamen, quod ſolitâ prudentiâ, conſiderabis te non tibi ſoli eſſe natū, & charitate chriſtiana fretus, alienos profectus propriis commodis antepones; ac demùm Chriſti, & Apoſtolorum eius exemplo, rem tuam omnem, & ſi opus fuerit, etiam vitam pro Fratrum ſalute contemnes. Ideòque his, atq; alijs animi tui dotibus, & virtutibus nobis ingentia promittentes, prudentumque Patrum confirmati con-

conſilio, dedimus, præfecimus, & confirmauimus, & authoritate Officij noſtri, ac præſentium tenore, te R.P.F.N. damus, præficimus, & confirmamus Priorem, caput, & Paſtorem præfati Conuentus N. datumque, præfectum, & confirmatum decernimus, & declaramus. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Damusque tibi in, & ſuper dicto Conuentu, & Fratribus, ac perſonis etiam vtriusque ſexus Tertij Ordinis noſtri ad ipſum quauis ratione ſpectantibus omnem in ſpiritualibus, ac temporalibus authoritatem, & poteſtatem: quam cæteri Priores in noſtro Ordine, & Prouincia, vel eodem Conuentu ritè confirmati, de iure, vel approbata conſuetudine, ſeu etiam ex priuilegijs, habere conſueuerunt. Inſuper inſtituimus te Vicarium noſtrum, ſuper Monaſteria A. & B. cum eadem authoritate, quorum curam per te, vel alium, ſeu alios gerere poſſis. Et quamquam de tua voluntate, & prompto animo confidamus, tamen vt meritorum cumulus per obedientiam tibi non deſit; in virtute ſanctæ obedientiæ tibi præcipimus: vt intrà quatuor horas, dicta Prioratus, ac Vicariatus officia ſuſcipias, & ad illorum executionem quantocyus te accingas. Eodem quoque præcepto præcipimus omnibus, & ſingulis ad dictum Conuentum, & Monaſteria quomodolibet pertinentibus: vt te tanquàm verum, & legitimum ſuum, & dicti Conuentus Priorem, & Vicarium reſpectiuè ſuſcipiant, habeant, ac venerentur. Non obſtantibus quibuscunque. In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis, manu propria ſubſcripſimus. Datum in Conuentu noſtro N. die mensis anno

Alia introductio ad idem.

IN Dei filio &c. Non te lateat, Conuentum noſtrum N. ſuo Priore deſtitutum remanſiſſe, ac ſubindè à Fratribus eius legitimè adunatis, te, cuius ſufficientiam probè nouerant, vnanimiter (vel canonicè) fuiſſe electum: (vel poſtulatum) prout pleniſſimè conſtat, ex eorum ad

nos miſſo decreto, quo requiſiti ſumus, vt eorum electionem confirmare, teque illis concedere vellemus. Nos ergò tuam ad hoc ſufficientiam exploratam, atque compertam habentes, eorum votis abſque alio examine poteramus facere ſatis; veruntamen vt res ſpectatior prodiret, atque probatior, ſeniorum, prudentumque Patrum conſilium habere, iudiciumque, & ſententiam expectare maluimus: quæ tibi dura, & grauis propter onus fortaſſe videbitur. Si tamen ad brauium, & præmium, quæ ex eiusmodi curſu te manent, oculos mentis direxeris; ſi charitatem, qua Chriſti membra complecti debes, tenere volueris, onus, aut omninò non ſenties, aut cum ſuauitate portabis; vel ſaltem cum patientia perferes, atque in eandem ſententiam manibus, ac pedibus ibis. Quæ, quia de tua prudentia, religione, probitate, & charitate nobis promittimus, idcircò electionem prædictam tanquam canonicam probauimus, & eorundem Fratrum votis condeſcendentes, te eis conceſſimus, atque præfecimus: ac authoritate Officij noſtri, & præſentium tenore te &c. *vt ſuprà*.

Alia ad idem.

IN Dei filio &c. Summus Paterfamilias, qui contractiorem noſtri Ordinis vineam, opera Beatiſſimi Patris noſtri Dominici plantauit, ad partes illius fructuoſius excolendas, operarios continuè conducere non deſiſtit. Id eum nunc feciſſe credimus, cùm in Conuentu noſtro N. huius vineæ portione non contemnenda, per Fratrum illius canonicam (vel vnanimem) electionem, ad eius ſpiritualem culturam vocatus es: prout ex eorum Decreto, quod confirmari petierunt, latiſſimè patet. Vide igitur, & conſidera, quod ad opus peteris, ad laborem vocaris. Attamen ne viribus fatigeris, non deſpondeas animum. Opus quidem arduum eſt, & humeros poſcens pluſquam Athlanticos. Tu Chriſti tantùm viſcera,

ſcera, & amorem indue, illum ſolum in omnibus intuere, & cum Apoſtolo, in eo, qui te confortat, omnia poteris: Quæ, quia te facturum confidimus, & prudentum conſilio moniti, & impulſi ſumus; ideò eorumdem votis, & petitionibus ſatisfacere decrevimus. Quare auctoritate Officij noſtri, &c. *vt ſupra*.

Forma Litterarum ſcrutinij Prioris Conuentualis ad Capitulum Prouinciale.

REVERENDI Patres, poſt humilem commendationem, &c. Inſtante celebratione Capituli noſtri Prouincialis hoc anno in Conuentu N. noluimus debito, quo juxtà Conſtitutiones noſtras tenemur, habere ſcrutinium ſuper confirmatione, vel amotione Venerandi Patris noſtri Prioris vllo pacto deeſſe. Ideòque vocatis per me Fr. N. Suppriorem, vel Vicarium Conuentus N. & adunatis Fratribus dicti Conuentus, ad diem, &c. vt moris eſt, intrauimus Capitulum: & cum duobus in Habitu Ordinis poſt profeſſionem antiquioribus, ad bancum coram omnibus acceſſi, & primò quidem electo per ſchedulas Socio Prioris, Venerando Patre Fratre N. ſcrutinium deindè ſuper confirmatione noſtri Venerandi Prioris habuimus hoc modo, videlicet:

Ego Fr. N. Supprior, vel Vicarius, & primus Scrutator peto confirmationem.
Ego Fr. A. ſecundus Scrutator peto confirmationem.
Ego Fr. B. tertius Scrutator peto confirmationem.
Ego Fr. C. peto amotionem.
Ego Fr. D. renuncio voci meæ.

Quod ſcrutinium habitum, & per nos ſubſcriptum coram omnibus clauſimus, & Conuentus noſtri ſigillo ſignatum dedimus Socio prædicto, deferendum veſtris RR.PP. quibus nos, & Conuentum noſtrum commendamus. Dat. N.N.&c.

Ego Fr.N. Supprior, manu propria.
Ego Fr. A. ſecundus Scrutator manu propria.
Ego Fr. B. tertius Scrutator manu propria. *A tergo littera-*

rum fiat ſuperſcriptio: Scrutinium Venerandi Prioris Conuentus N.

Forma Litterarum Socij Prioris Conuentualis, ad Capitulum Prouinciale.

NOs infraſcripti fidem fàcimus, & atteſtamur, qualiter Venerandus Pater Fr. N. electus fuit à maiori parte Vocalium noſtri Capituli, & Conuentus N. in Socium noſtri Reuerendi P. Prioris ad Capitulum Prouinciale habendum in Conuentu N. hoc anno: Nam in electione eius, quæ (ſeruatis, quæ ſeruanda fuerant) habita eſt per ſchedulas, cùm eſſemus octo, vel nouem, ipſe habuit ſex vota. Cùm ergo ſit electus à maiori parte, & Socius factus: rogamus, vt tanquam Socius admittatur, In quorum fidem his manu propria ſubſcripſimus. *Non oportet has litteras claudere, aut munire ſigillo, ſed ſubſcriptio Scrutatorum, ſic fiat.*

Ego Fr. N. Supprior, vel Vicarius, ita eſſe atteſtor.
Ego Fr. A. ſecundus Scrutator, confirmo, vt ſupra.
Ego Fr. B. tertius Scrutator, confirmo, vt ſupra.

Forma Litterarum, quibus reſtituitur Vocalibus facultas procedendi iteratò ad nouam electionem Prioris Conuentualis.

ELectores peccantes in forma eligendi, aut in materia electi, ſunt ea vice priuati iure, & voce ad eligendum: poteſt tamen P. Prouincialis (ſi ei placuerit) illos habilitare, vt ad nouam electionem procedere poſſint, & voci reſtituere ſic.

In Dei Filio ſibi dilectis, Venerandis Patribus Suppriori, (vel Vicario) & Fratribus Vocalibus Conuentus N. Ordinis Prædicatorum Fr. N. Prior Prouincialis, &c. Examinato diligenter Decreto electionis veſtræ, quam feciſtis de Vener. Patre Fr. N. in Priorem veſtri Conuentus N. & iudicio

dicio Peritorum benè diſcuſſo, percepimus vos commiſiſſe talem defectum in forma, vel materia, &c. ac propterea incidiſſe in pœnam priuationis vocis, ita quod pro hac vice non poteſtis eligere Priorem. Et quia veſtram electionem (cùm iure ſubſiſtere non poſſet) caſſauimus, & irritauimus, Conuentus veſter adhuc remanet abſque Priore. Nos ne hanc ob cauſam detrimentum patiatur, poteſtatem eligendi, quæ ad nos deuoluta erat, hac vice vobis reſtituimus, & conferimus; voſque, & veſtrum quemlibet ad eligendum habilitamus. Mandantes vobis, vt ad nouam electionem, ea diſcretione, & prudentia procedatis, quæ nullius vitij, vel intolerabilis defectus accuſari poſſit: eumque vobis eligatis, quem vos habere, & nos confirmare poſſimus. Benè valete, & pro nobis Deum orate. Datum, &c.

Forma eligendi Priorem per R. P. Prouincialem, quando ad illum propter aliquem defectum poteſtas eligendi deuoluta eſt.

IN Dei Filio, &c. Cùm Fratres Vocales Conuentus N. in electione, quam fecerunt de Venerando Patre Fr. N. in Priorem Conuentus eorum, intolerabiliter defecerint, eligendo illegitimè natum ſine diſpenſatione, vel à nobis, vel à iure prohibitum, (vel non formando Decretum electionis, vel excludendo talem admittendum) & ob id non ſolùm illi à iure eligendi, quod habebant ceciderint, ſed etiam poteſtas eligendi ad nos deuenerit, ac translata fuerit: nec volentes Conuentum præfatum, diutiùs cum grauioris alicuius damni periculo ſine Priore permanere: idcircò ad prouidendum de Priore procedentes, diſcretorum Patrum ſuper hoc habito conſilio, & iudicio: te Venerandum Patrem Fr. N. de cuius religione, prudentia, zelo, & doctrina confidimus, ad hoc munus deſignauimus: ac auctoritate Officij noſtri, & præſentium tenore, eligimus, damus, perficimus, & confirmamus Priorem, Caput, & Paſtorem præfati Conuen-

tus N. & ſic electum, datum, præfectum, & confirmatum declaramus. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Damusque tibi, &c. *vt ſupra*.

Corripiuntur Priores per Litteras priuatas clauſas, quarum tenores arbitrio RR. Prouincialium dimittimus: ſuſpenduntur autem ab officio multis de cauſis, quas explicare poteſt in litteris ſub hac forma.

NOs Fr. N. Ordinis Prædicatorum Prouinciæ N. Prior Prouincialis. Certiores facti à fide dignis te Venerandum Patrem Fr. N. publicè iurgatum fuiſſe cum Domino N. & ipſum in iurgio percuſſiſſe, cum ſcandalo plurium adſtantium: & ex tua ipſius confeſſione de eodem confirmati, nec valentes modò cauſam definire, ſcientes tamen eam nonnullam ſatisfactionem apud ſcandalizatos expoſcere; ſuſpendimus te ab officio Prioratus, & tibi in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, vt nullum actum ad officium Prioratus ſpectantem exerceas, donec re iudicialiter cognitâ, per noſtram definitiuam ſententiam, vel tanquam reus damneris, vel vt innocens declareris. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

Forma excuſatoria Prioris Prouincialis, nolentis confirmare electum, vel poſtulatum.

VENERANDI Patres. Accepi Decretum electionis veſtræ, de Venerando Patre Fr. N. in Priorem Conuentus veſtri N. cum poſtulatione pro Fr. N. ad idem officium, cui adiunxeratis preces pro illius confirmatione: quibus propter bonos reſpectus, & rationabiles cauſas, adhærere, vel condeſcendere non potui, prout velletis; & propterea, tam electionem, quàm poſtulationem caſſaui, & præſentium tenore, caſſo, & irritas eſſe declaro: adhortans

tans vos, vt me excuſatum habere velitis, & ad alterius electionem denuò procedatis. Valete. Datum, &c.

A tergo. Venerandis Patribus Suppriori, vel Præſidenti, & Vocalibus Conuentus N. Ordinis Prædicatorum.

Forma inſtituendi Suppriorem.

NOs Fr. N. &c. Requiſiti, vt Conuentui N. de Fratre, qui Supprioratus officium competenter exequi, & honeſtè gerere poſſet, prouidere vellemus: te Venerandum Patrem Fr. N. conſiderationis oculo reſpeximus, & in tuam ſufficientiam direximus intuitum; ſperantes tuâ induſtriâ, & prudentiâ prædicto Conuentui pro eodem officio ſufficienter eſſe prouiſum. Et propterea auctoritate officij noſtri, & præſentium tenore, te in dicto Conuentu aſſignamus, remouentes aſſignationem tuam, à quocumque alio Conuentu, & loco, & ſic aſſignatum inſtituimus, & facimus Suppriorem: cum omni auctoritate, & poteſtate, quam cæteri Suppriores in noſtra Prouincia, iuxtà Conſtitutiones, & approbatam conſuetudinem habere ſolent. Mandantes tibi in virtute ſanctæ obedientiæ, vt quamprimùm (commodè tamen) potueris in dictum Conuentum te conferas, & præfatum Supprioratus officium diligenter exequaris. Datum N. ſub noſtro ſigillo, die, &c.

Forma inſtituendi Vicarium ſupra totam Prouinciam.

IN Dei Filio, &c. Cùm ad celebrandum noſtrum iam, iamque inſtans Generale Capitulum proficiſci debeamus, & eſſe extra Prouinciam; ne propterea detrimentum patiatur, ſi abſque Capite, & Directore permaneat: vices noſtras in, & ſuper eam tibi committere decreuimus.

mus. Ideòque auctoritate Officij noſtri, & præſentium tenore, te Venerandum Patrem Fr. N. præfatum damus, inſtituimus, & præficimus Vicarium noſtrum Generalem in, & ſuper tota noſtra Prouincia N. atque ita datum, inſtitutum, & præfectum declaramus, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Damusque tibi in, & ſuper ea, & omnibus, ac ſingulis Cœnobijs, Monaſterijs, Conuentibus, locis, ac Domibus, necnon omnibus, & ſingulis Fratribus, Sororibus, ac vtriuſque ſexus perſonis, tam capitibus, quàm membris, etiam Tertij Ordinis, ad eam quomodolibet pertinentibus, omnem in ſpiritualibus, & temporalibus auctoritatem, quam nos habemus: & ſpecialiter, confirmandi (ſi opus eſſet) non tamen abſoluendi Priores, & generaliter omnia faciendi, quæ nos facere poſſumus, etiam ſi mandatum exigerent ſpeciale. Quæ auctoritas, poteſtas, & officium incipiat, duret, ac locum habeat, quamdiù fuerimus extra Prouinciam. Mandantes tam tibi, quàm omnibus, & ſingulis ſupranominatis in virtute ſanctæ obedientiæ: tibi quidem, vt dictum Vicariatus officium ſuſcipias, & diligenter exequaris; illis verò, vt te tanquam Vicarium noſtrum ſuſcipiant, habeant, ac venerentur. Non obſtantibus quibuſcumque, &c. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

Si verò inſtituatur Vicarius Nationis, vel partis Prouinciæ, formetur ſic.

IN Dei Filio, &c. Negotiorum multitudo, & grauitas, meique corporis, & virium imbecillitas non permittunt me ſingulis quibusque partibus noſtræ Prouinciæ, (prout vellem, & ipſis opus eſſet) intendere: & quia melius, & diligentius ſingula prouidentur, cùm frequentius, & propius inſpiciuntur, tibi Reu. Patri Fr.N. qui in Natione N. degis, & ex propinquo crebriùs inueſtigare, & penitius noſſe, & religioſo zelo, atque prudentia, malè, vel minus benè facta corrigere, & bona promouere

ſuffi-

ſufficis, in eadem Natione vices noſtras committere decreuimus. Ideòque auctoritate Officij noſtri, & præſentium tenore, te Reu. Patrem Fr. N. præfatum damus, inſtituimus, & præficimus Vicarium noſtrum in, & ſuper Natione N. noſtræ Prouinciæ, ac ſuper omnibus, & ſingulis Conuentibus, Monaſterijs, locis, ac Domibus, necnon omnibus, ac ſingulis Fratribus, Sororibus, ac vtriuſque ſexus perſonis etiam Tertij Ordinis tam capitibus, quàm membris ad dictam Nationem quomodolibet pertinentibus, omnem in ſpiritualibus, & temporalibus auctoritatem, & poteſtatem, quam huiuſmodi Nationum Vicarij, ex Conſtitutionibus noſtris, vel approbata conſuetudine habere ſolent. Mandantes, &c. *vt ſupra*.

De Viſitatoribus.

VISITATORES iuxtà Conſtitutiones antiquas *Diſtinct.* 2. *Cap.* 11. *Text.* 1. in Capitulo Prouinciali, à P. Prouinciali, & Definitoribus inſtituebantur: ſed in Capitulo Bononienſi 1275. in Conſtitutiones redactum fuit *Cap.* 3. vt Reu.P.Prouincialis totam Prouinciam ſuam per ſe (ſi poterit) vel Vicarios idoneos teneatur ſingulis annis viſitare: quibus auctoritatem ſuam committat, prout ſibi videbitur expedire. Poteſt igitur ex Conſtitutionibus ipſe ſolus inſtituere Viſitatorem.

Forma inſtituendi Viſitatorem.

IN Dei Filio, &c. Cùm vultum pecoris noſtri (iuxtà Sapientis præceptum) cognoſcere teneamur ex officio, diuerſæ tamen, & graues occupationes, quibus nunc detinemur obſiſtunt, ne id per nos ipſos agere valeamus. Verumtamen tua nobis explorata, & comperta prudentia, & fides, tanti apud nos valet, vt quod per te gerimus, nos ipſos geſſiſſe putemus. Quapropter cùm Conuentus noſtri N. & N. hoc anno viſitati non fuerint, & nos de ipſorum diſpoſitione cer-

certiores fieri cupiamus, eorumdem viſitationem tibi committimus. Ideòque auctoritate Officij noſtri,& præſentium tenore, te Vener.P. Fr. N. inſtituimus, & facimus Viſitatorem præfatorum Conuentuum: damusque tibi in, & ſuper eis, & omnibus, & ſingulis perſonis ad eos pertinentibus, tam capitibus, quàm membris, omnem in ſpiritualibus, & temporalibus auctoritatem, & poteſtatem, quam cæteri Viſitatores ex Conſtitutionibus noſtris, vel approbata conſuetudine habere ſolent. Mandantes tam tibi, &c.

Viſitator taliter inſtitutus, cùm primùm peruenerit ad Conuentum, accepta benedictione, & facta breui oratione, conuocari faciat Fratres ad Capitulum, ibique legi ſuas litteras, vt innoteſcat omnibus eius auctoritas. Indè exponat ſuccinctè, quæ intendit à Fratribus audire tam circa eſſentialia Religionis, & tria vota, quàm circa cæremonialia, & cæteras obſeruantias Regulæ, & Conſtitutionum, iuxtà ea, quæ in eis expreſſa ſunt *Diſtinct.2. Cap.11.* Inde ſuper his faciat præceptum in virtute ſanctæ obedientiæ, vt Fratres dicant ſibi confidenter zelo Religionis abſque vlla paſſione, quæ dicere tenentur. Inde vadat ad ſepulturas Fratrum comitatus à Conuentu, & dicto cum Fratribus Pſalmo *De profundis. Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon, Pater noſter. A porta, &c. Oremus, Abſolue quæſumus, &c.* Inde viſitet infirmos, ſi qui ſunt. Locum ſuæ profeſſionis, vel gradus vbique teneat, niſi in Capitulo, dum actus viſitationis exercet. In inquirendo, examinando, impendere poteſt quot dies iudicauerit neceſſarios, & opportunos: tres verò dies tantùm iuxtà Conſtitutiones expendat in corrigendis, & diſponendis his, quæ occurrunt, & per viſitationem inuenit, & nihil præter victum accipiat.

Forma inſtituendi Inquiſitorem.

IN Dei Filio, &c. Quamquam cœleſtis Paterfamilias, per Apoſtolos, & Apoſtolicos Viros, in fertiliſſimo Eccleſiæ agro puriſſima credibilium fidei ſemina ſeminauerit; ini-

iniqui tamen, & inimici homines (iuxtà parabolam Euangelicam, ceſſantibus, vel dormientibus agricolis; infelicia non ceſſant hæreſum ſuper ſeminare zizania: & niſi vulpibus illis per Inquiſitores tanquam per Sanſonem, ignis ſuæ cenſuræ, quo Philiſthæorum cadentium ſegetes cremantur, alligaretur ad caudas, breui tempore, dominicam meſſem à zizanijs præfocatam plangeremus. Nobis ergo quibus Apoſtolico priuilegio conceſſa eſt facultas huiusmodi Cenſores, & Inquiſitores inſtituendi, operoſiùs laborandum eſt, vt hoc munus illis committatur, qui ſcientiæ lumine adulterina ſemina à veris diſcernere norint, qui prudenter ijs, quæ diſcreuerint, remedia adhibere ſufficiant, qui demùm zelo fidei ſuccenſi, velint, & animi fortitudine valeaut, quæ prudenter diſpoſuerant ad effectum perducere. Et quia de tuo feruenti zelo, conſtanti fortitudine, efficaci prudentia, catholica doctrina, & vitæ integritate confidimus, eiuſmodi munus tibi iniungere decreuimus. Cùm igitur in Ciuitate, Diœceſi N. propter amotionem, vel obitum Reuerendi N. Inquiſitionis officium vacet, nobisque illi prouidere incumbat, authoritate Apoſtolica nobis, & noſtro officio commiſſa, & præſentium tenore, te Reuerendum P. F. N. decernimus, inſtituimus, & facimus Inquiſitorem hæreticæ prauitatis in præfata Ciuitate, & Diœc. N. factumque inſtitutum, & decretum declaramus: cum omnibus gratijs, priuilegijs, immunitatibus, authoritate, & poteſtate, quibus cæteri Inquiſitores ritè inſtituti, Summorum Pontificum indultis, & priuilegijs, ac ſecularium Principum, Regum, vel Imperatorum conceſſione, quomodolibet potiri, & gaudere conſueuerunt. Vt autem tàm præclarum, ſanctumque munus, & opus, non vacet obedientiæ merito, in virtute ſanctæ obedientiæ tibi præcipimus, vt intrà horam dictum Inquiſitionis officium ſuſcipias, ac iuxtà gratiam tibi à Domino præſtitam diligentiùs exequaris. In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus. Datum &c.

Forma dandi facultatem alienandi bona immobilia, iuxtà breue Clementis Papæ VII. conceſſum Prouinciali Romano, & Magiſtro Ordinis ſuper ſibi ſubditis in Italia Conuentibus, Monaſterijs, & locis.

IN Dei filio ſibi dilectis, venerandis Patribus Priori, & Fratribus noſtri Conuentus N. Ordinis Prædicatorum. Expoſuiſtis nobis, quod pro victu, ſuſtentatione, & neceſſitatibus Fratrum veſtri Conuentus coacti fuiſtis multa exponere, propter quod ære alieno, ac debitis obnoxij remanſiſtis, & remanetis: ad quorum ſolutionem cùm reditus annui, ac eleemoſynæ quotidianæ minimè ſufficiant, neceſſe eſt vendere aliquid immobile, vt creditoribus pro iuſtitia ſatisfiat: ideòque rogaſtis nos, vt agrum, ſeu fundum terræ, quem Conuentus veſter habet in loco N. inter alia bona ad ipſum ſpectanctia minùs vtilem vendendi licentiam vobis concedere vellemus. Nos igitur, qui iuſtitiam per debitorum ſolutionem ſeruari cupimus, & agrum, ſeu fundum illum in loco N. cuius valorem annuum centum aureos non excedere, & vobis minùs vtilem eſſe credimus, authoritate Apoſtolica nobis per litteras in forma breuis, à fel. record. Clemente VII. collata, & præſentium tenore, vobis dictum agrum, ſeu fundum ſub ſuis finibus, & terminis latiùs in contractu exprimendis, vendendi, ſeu aliàs iuſto contractu alienandi, licentiam, & facultatem concedimus, diſpoſitione fel. rec. Pauli Papæ II. cui per eaſdem litteras derogatur, & alijs in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuscunque. Dummodò ad hoc accedat aſſenſus duorum tertiorum veſtri Capituli, & pretium in dictorum debitorum ſolutionem realiter, & cum effectu conuertatur. In quorum fidem &c. Datum &c.

Alia

Alia pro eodem.

IN Dei filio, &c. Expoſuiſtis nobis, habere vos præ manibus vnam domum, vel poſſeſſionem veſtro Conuentui accomodam, quam ſi emeretis non modica vobis proueniret vtilitas: ſed cùm pretium pro eius emptione non poſſitis habere, niſi ex aliorum immobilium venditione; rogaſtis nos, vt aruum, ſeu hortum, ſeu ſyluam, vel domum, &c. in loco N. poſitam, minùs vtilem, & incommodam, vendendi licentiam vobis dare vellemus. Nos igitur bonam ſpiritualium diſpoſitionem, quæ ex temporalibus benè diſpoſitis, & adminiſtratis ſeruatur, in Conuentu veſtro teneri, & augeri cupientes, & de prudentia, atque conſcientia veſtra confidentes, quod nonniſi vtilitatem publicam, & commodum commune quæretis, petitionibus veſtris facilè condeſcendimus. Ideòque authoritate Apoſtolica, &c. *vt ſupra*.

Forma inſtituendi Lectorem principalem.

NOs F. N. Ordinis Prædicatorum, & Prouinciæ N. Prior Prouincialis. Cùm ex commiſſione Reuerendiſſimi Magiſtri Generalis noſtri Ordinis, vel Capituli Generalis Conuentui N. debeamus de Lectore principali prouidere, te venerandum Patrem F. N. cuius doctrinam, docendi facilitatem, & elegantiam diſſerendi, necnon probitatem, & religioſos mores non paruo tempore ſumus experti) delegimus, cui munus præfatum in aliorum profectum, & tuæ obedientiæ meritum demandemus. Ideòque authoritate, vt ſuprà nobis commiſſa, te F. N. præfatum damus, inſtituimus, & facimus, & ſic datum, inſtitutum, & factum aſſignamus Lectorem principalem in Conuentu N. cum omnibus gratijs, priuilegijs, & exemptionibus, quibus huiusmodi Lectores potiri, & gaudere conſueuerunt. Mandamusque tibi in virtute ſanctæ obedien-

dientiæ, vt dictum Lectoratus ófficium ſtatim ſuſcipias, & ad illius executionem, & tuam pro eo aſſignationem, quantocyus (commodè tamen) potueris, te accingas. Datum &c.

Forma licentiæ ad Epiſcopatum.

IN Dei filio, &c. Æterna Dei ſapientia Chriſtus, ſicut vnà cum Patre, & Spiritu Sancto in humano corpore diſparibus gradibus, & officijs membra diſtinxit, ità in myſtico Eccleſiæ, quoſdam pedum, aut manuum vicem gerere, quoſdam verò quaſi oculos eſſe decreuit: & licet illi quidem magis neceſſarij ſint, & ampliori (iuxtà Apoſtolum) honore circundati, hi tamen illorum ſunt facti rectores, qui cæteros dirigere, & illuminare ſufficiant. Eiuſmodi fuerunt primum Apoſtoli, nunc autem ſunt Apoſtolici viri, plebium Præſules, quos mundi lumina, ſalem terræ, Ciuitates in ſublimi poſitas Dominus appellauit. Ad horum conſortium nuper te tuis egregijs meritis Summus Pontifex extulit, cùm Ciuitati N. præfecit Antiſtitem: munus certè arduum, & humeris etiam Angelicis formidandum, quod tu (quæ tua eſt modeſtia) declinans, ad noſtram, quam profeſſus es obedientiam confugiſti, vel hac ſaltèm ratione, vt communia noſtri Ordinis ſuffragia non amitteres: quin etiam, vt (ſi iugo collum dare neceſſe eſt) ad illud ſapienter, fortiterque ferendum, per illa iuueris. Nos igitur prudentiam tuam, doctrinam, religioſoſque mores, & regiminis experientiam cognoſcentes, quamquam modeſtiam tuam laudamus, magis tamen Summi Pontificis propoſitum efferimus, Eccleſiæque N. de tua promotione gratulamur, ac tibi Epiſcopatum prædictum acceptandi licentiam, & facultatem (quod ex nobis eſt) præſentium tenore concedimus; ſuffragia quoque, merita, & beneficia noſtri Ordinis, non ſolùm illæſa, & integra tibi manere, ſed etiam maiori cumulo (ſi poſſibile eſt) ſuperaddi volumus, &

decer-

decernimus. In quorum fidem his officij noſtri ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus. Datum &c.

Alia ad idem.

IN Dei filio, &c. Quoniam iuxtà Conſtitutiones noſtras quicunque ſine licentia P. Prouincialis Præſulatum receperit, ſuffragijs, ſocietate, & omnibus beneficijs Ordinis, in morte, & in vita priuatur: tu R. Pater, qui ob egregias animi tui dotes, & præclara merita, Epiſcopus factus es, eiusmodi ſuffragia magnifaciens, eorum communione, & participatione priuari nollens, licentiam præfatam tibi dari deſideras. Nos igitur commune bonum priuato præferentes, & fructum animarum, in eadem Ciuitate ex tua promotione ſperantes, facultatem, & licentiam ſuſcipiendi prædictum Epiſcopatum, præſentium tenore tibi concedimus: ſuffragijs verò, meritis, & beneficijs Ordinis, te non modò non priuari, ſed eorum maiori cumulo te ditari, & munerari, volumus. Hortamur nihilominùs præſtantiam tuam, vt bonæ, & religioſæ educationis reminiſcens, talem te Epiſcopum præbeas, qualem Timotheo delineauit Apoſtolus. Datum &c.

Forma promouendi ad Magiſterium ſacræ Theologiæ.

PROMOTOR habeat annulum, & birretum nigrum paratum, & ſedens expectet promouendum, qui flexis genibus ad pedes Promotoris, interrogetur ab eo: *Quid petis?* & reſpondeat humiliter: *Peto promoueri ad gradum Doctoratus, & Magiſterij ſacræ Theologiæ.* Promotor: *Promittis tenere, ſeruare, docere, & defendere doctrinam ſanam, & Catholicam, iuxtà determinationem Sanctæ Matris Eccleſiæ Catholicæ Romanæ?* Promouendus: *Promitto, & ſpondeo in hac forma:*

Profeſſio fidei iuxtà formam Bullæ Pij Papæ IV.

EGo F. N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicèt: Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum antè omnia ſecula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundùm ſcripturas. Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterùm venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimùl adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſeculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ Obſeruationes, & Conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſacram Scripturam, iuxtà eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto: nec eam vnquàm, niſi iuxtà vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ Legis, à Ieſu Chriſto Domino inſti-

ſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis, neceſſaria; ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaque gratiam conferre; & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & Sanguinem vnà cum Anima, & Diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in Corpus, & totius ſubſtantiæ vini in Sanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantùm ſpecie, totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animasque ibi detentas Fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero, imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia à ſa-

cris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor, ſimùlque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extrà quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè, Deo adiuuante, retinere, confiteri, atque à meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, (quantùm in me erit) curaturum. Ego idem F. N. ſpondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Promotor. Quoniam ſapientiam vocaſti amicam, & amator factus formæ illius, quæſiſti eam tibi ſponſam aſſumere ecce Deus dat tibi eam ſponſam, vt ſemper tecum ſit, & cor tuum poſſideat. In ſignum ergò: Accipe annulum in manu tua, & ego authoritate Apoſtolica per litteras, &c. mihi commiſſa, inſtituo, creo, & facio te Doctorem, & Magiſtrum in ſacra Theologia, doque tibi poteſtatem, & facultatem publicè legendi, docendi, interpretandi, exponendi, & declarandi ſacram Theologiam. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Deindè ſurgat, & faciat promouendum ſedere in ſua ſella, dicens:

PROMOVEO te ad gradum Magiſterij ſacræ Theologiæ, annumerans te conſortio Doctorum, & Magiſtrorum dictæ facultatis: ità collocet, & ſedere te faciat Dominus cum Principibus, vt ſolium gloriæ teneas.

Deinde

Deindè imponat birretum capiti eius, dicens:

ACcipe inſulam, ſeu birretum nigrum, inſigne Magiſterij: ſic ornet te Deus corona gloriæ.

Deindè eleuet eum, & dans ei oſculum, dicat:

ECce odor filij mei, ſicut odor agri pleni: creſcere te faciat Dominus in millibus, & benedicat tibi in ſecula ſeculorum. Amen.

Forma Litterarum promotionis ad Magiſterium.

IN Dei filio, &c. Graues, & honeſti labores illi, quos ab adoleſcentia, multis annis in diuerſis Gymnaſijs, bonas litteras quaſi fugientes perſequendo tuliſti, & deindè pluribus in locis legendo, diſſerendo, diſputando, & humanam, Diuinamque Philoſophiam alios docendo, multa cum laude, & fructu proſequutus fuiſti; meritò requirunt glorioſum fructum honoris, quo nullum maiorem poſſunt interim virtutibus exhibere mortales: Nos quoque decet excellentiæ, quæ in te eſt, vel naturalis ingenij, vel ſcientiæ tot laboribus, & incommodis acquiſitæ illum præbere, præſertim cùm ex obedientia pro Religione hæc omnia ſubieris. Cùm igitur ad Scholaſticos gradus, etiam Magiſterij fueris à Prouincia tua petitus, & iàm quatuor annos in Vniuerſitate N. non paruo fructu Sententias legeris, aliosque actus omnes feceris, quos iuxtà Conſtitutiones, aut Capitulorum Generalium Ordinationes facere debueras; ac demùm per Examinatores deputatos examinatus, idoneus, ac ſufficiens habitus, & iudicatus

fueris. Nos prædictorum omnium rationem habentes, ac de eis plenius, & certius informati, authoritate Apoſtolica, nobis per litteras in forma Breuis commiſſa, te R. P. F. N. ad gradum Magiſterij promouemus, datisque annulo in digitum tuum, & infulâ, ſeu birreto nigro inſigne Magiſterij tuo capiti impoſito, facimus, inſtituimus, & creamus Magiſtrum, & Doctorem ſacræ Theologiæ, ac numero, & conſortio Doctorum, & Magiſtrorum annectimus, inſerimus, & incorporamus. Dantes tibi facultatem, & & poteſtatem publicè legendi, interpretandi, diſputandi, exponendi, & declarandi ſacras litteras, & Diuinam Scripturam, cum omnibus gratijs, priuilegijs, indultis, immunitatibus, exemptionibus, voce, & loco, quibus cœteri huiuſmodi Magiſtri, & Doctores in Ordine noſtro ritè promoti, de jure, vel approbata conſuetudine potiri, & gaudere conſueuerunt. Eadem Apoſtolica authoritate diſpenſando ſupplentes, & ſupplendo diſpenſantes tecum in, & ſuper omnibus, & ſingulis defectibus, & alijs quibuscumque, quæ huic promotioni, ex Apoſtolicis Decretis, aut ex Conſtitutionibus, vel Capitulorum Generalium, ſeu Prouincialium ſtatutis, ordinationibus, & conſuetudinibus obijci poſſent. Mandantes omnibus, & ſingulis noſtræ obedientiæ, vt te tanquam Magiſtrum, & Doctorem (vt præfertur) habeant, ſuſcipiant, & admittant; gratijsque, priuilegijs, indultis, fauoribus &c. voce, & loco prædictis vti, & potiri faciant, & permittant, non obſtantibus quibuſcumque. In quorum fidem &c. Datum &c.

Forma licentiæ ad arctiorem vitam.

IN Dei filio &c. Religioſa conſuetudo tua, quam in noſtro Ordine multis annis tenuiſti, ſpem nobis faciebat, in eadem te perſeueraturum, ac Apoſtolicum præceptum ſeruaturum, quo præcipit; vt quiſque in qua vocatus eſt vocatione permaneat. Sed poſtquam tantâ te vidimus inſtantiâ poſtulare facultatem ad arctiorem vitam

vitam Eremitarum N. tranſeundi, Spiritum Sanctum, cuius fortè duceris impulſu, nolumus impugnare: quin potius, vbi ſpiritum Domini vel credimus, vel ſuſpicamur, ibi libertatem eſſe volentes, præſentium tenore, libertatem, & facultatem (quoad noſtrum eſt) tibi concedimus, ad Ordinem: ſeu ad vitam Solitariorum Eremitarum tranſeundi, ibique per ſolemnem profeſſionem Deo te dedicandi. Reſeruantes nobis quam nunc habemus ſuper te iuriſdictionem, donec eidem Ordini, ad quem tranſieris, per ſolemnem profeſſionem fueris obligatus. In quorum fidem, &c.

Alia ad idem.

NOs Fr. N. Vniuerſis, & ſingulis, ad quorum notitiam hæ noſtræ peruenerint, fidem facimus, & atteſtamur: nos V. P. Fratri N. ad ſuæ petitionis inſtantiam, dediſſe, prout etiam tenore præſentium damus, & concedimus facultatem, & libertatem ab Ordine, Habitu, & Inſtitutis noſtris tranſeundi ad Ordinem Camalduleñ. Eremitarum, quem ipſemet ſub arctioris vitæ ſpecie, ſuæ complexioni magis accommodum, & opportunum delegit. Reſeruantes nobis quam nunc habemus ſuper eum iuriſdictionem, donec in eo Ordine per ſolemnem profeſſionem obligetur. In quorum, &c.

Forma diſpenſandi illegitimè natos Fratres profeſſos.

NOs Fr. N. &c. Cupientes, vt Fratres noſtræ curæ crediti, Religioni, cui addicti ſunt in omnibus, ad quæ Spiritus Sanctus eos vocare dignatus fuerit, liberè valeant deſeruire; Te Venerandum Religioſum Fr. N. (quem religioſa vita, ſpectabiles mores, Catholica doctrina, & in agendis prudentia, & honeſti labores commendabilem reddunt) auctoritate Apoſtolica nobis, & officio

noſtro commiſſa; & præſentium tenore, ad omnia, & ſingula officia, gradus, dignitates, & Ordines, etiam Sacerdotij, etiam Prioratus Conuentualis, & Prouincialis, etiam Prædicatoris Generalis, ac Magiſterij in ſacra Theologia, & Definitoris tam Prouincialis, quàm Generalis Capituli, & Electoris etiam Magiſtri Ordinis, à quorum ſuſceptione, vel exequutione ob defectum natalium, iuxtà Conſtitutiones noſtras, eſſes impeditus, habilitamus, & habilem facimus, non obſtantibus quibuſcumque. In quorum fidem, &c.

Forma mittendi Prædicatorem.

NOs Fr. N. &c. Requiſiti à Reuerendiſſimo D. Epiſcopo N. vel à Reuerendis DD. Canonicis Eccleſiæ N. (vel à præſtantibus Officialibus Ciuitatis N. vel Oppidi N.) vt eorum Eccleſiæ de idoneo Prædicatore pro hac Quadrageſima (vel vt eorum Eccleſiæ virum, qui conciones habere dignè poſſit hac proximè futura Quadrageſima) prouidere vellemus: Te Venerandum Fr. N. cuius doctrinæ copiam, & ſinceritatem, in dicendo facundiam, & efficaciam, in moribus religionem, & grauitatem nouimus; deſignauimus, atque decreuimus, cui præfatum munus demandemus. Mandamusque tibi in meritum obedientiæ, vt opportuno tempore ad dictam Ciuitatem te conferas, habiturus in eius Eccleſia conciones hac proximè futura Quadrageſimâ; atque ita te geras, & habeas, vt qui nunc exiens vadis mittendo verbi ſemina, poſt Paſcha rediens, manipulorum ſpiritualium fructus vberes referas, &c.

Alia ad idem.

NOs Fr. N. Recolentes Ordinem noſtrum ad animarum ſalutem prædicatione quærendam ſpecialiter inſtitutum eſſe, & Te Venerandum Patrem Fr. N. zelo ſalutis

carum accenſum, tuâ Catholicâ doctrinâ, atque naturali facundiâ, arte, et gratiâ diſſerendi id poſſe præſtare, religioſis moribus, quæ dixeris comprobare, et demùm verbis, et exemplis ad ædificandam Eccleſiam ſufficere; Eccleſiæ N. ad quam pro hac proximè futurâ Quadrageſima petitus fuiſti Prædicator, (vel à tuis Patribus Concionator decretus fuiſti) Concionatorem definimus, damus, et deputamus. Mandantes tibi in meritum obedientiæ, vt opportuno tempore Ciuitatem N. adeas, et in eius Eccleſia N. conciones habeas hac Quadrageſima: ac eâ peractâ ad Conuentum tuum reuertaris. Hortamur denique te, vt Concionatoris munus ſuſcipiens, verbum Dei tanquam ex Deo, coram Deo, in Chriſto loquaris, &c.

Forma licentiæ peregrinandi in Terram Sanctam.

IN Dei Filio, &c. Quoniam in hac vita peregrinum te (iuxtà Apoſtolicam ſententiam) eſſe cognoſcis, ad terram, in qua Deus ipſe factus homo peregrinum ſe fecit, religionis cauſa peregrinandi licentiam tibi à nobis dari petijſti. Nos ergo eò faciliùs tuis petitionibus condeſcendimus, quò vehementiùs cupimus, vt eidem Domino noſtro Ieſu Chriſto, per ſpiritum (quæ noſtra perfectio eſt) renaſcaris, mundo moriaris, inque vitæ nouitate reſurgas; atque in cœleſtibus tota mente verſeris; ac propterea ad Natiuitatis, Mortis, Reſurrectionis, et Aſcenſionis eius loca videnda, ibique orandum, vbi ſteterunt pedes eius, proficiſcendi licentiam, et facultatem concedimus per præſentes. Commendamusque te omnibus, et ſingulis Conuentuum, et locorum noſtrorum Præſidentibus, et Fratribus, ad quos eundo, vel redeundo ex itinere declinaueris, vt te recipiant, et hoſpitaliter cum charitate pertractent. In quorum fidem, etc.

Alia

Alia communis, & teſtimonialis.

NOs Fr. N. etc. Harum exhibitorem Venerandum Patrem Fr. N. Sacerdotem, vel Studentem, vel &c. ad N. cum obedientia, et noſtra benedictione exeuntem, commendamus omnibus, et ſingulis Conuentuum, et locorum noſtri Ordinis Præſidentibus, ac Fratribus, ad quos &c. *vt ſupra.*

Forma licentiæ recipiendi, & inſcribendi in Confraternitatem Roſarij.

NOs Fr. N. certiores facti, Te Venerandum Patrem Fr. N. non vulgarem deuotionis affectum gerere ad Beatiſſimam Virginem Dei genitricem, ac propterea cupidum propagandi cultum eius, et deuotionem erga illam per Confraternitatem Roſarij pectoribus Fidelium inſerendi: præſentium tenore tibi concedimus, vt vbicumque fuerint huiuſmodi Confraternitates, nomina omnium in eis recipi volentium ſcribere, Roſaria benedicere, et quando ex obedientia ad prædicandum exieris, vbi non fuerit dicta Confraternitas, eam erigere, et inſtituere aliquem, qui eius curam habeat, et recipi volentes ſcribat, Roſaria benedicat, deputare; et omnia, et ſingula facere poſſis, et ille poſſit, quæ per Fratres noſtros ad id in noſtris Eccleſijs deputatos fieri ſolent, et poſſunt: dummodo pro huiuſmodi ſcriptura, benedictione, &c. nihil recipiatur. In quorum fidem his noſtro ſigillo munitis manu propria ſubſcripſimus. Datum, &c.

Alia forma ad Eccleſias extra Ordinem.

NOs Fr. N. etc. Attendentes ad vberes, odoratosque fructus, quos in Sanctæ Eccleſiæ horti concluſi roſeto protulerunt, atque in dies magis proferunt roſea illa plan-

plantaria, quæ Roſarium Beatæ Mariæ Virginis appellantur, vbique illa plantari vellemus. Modus enim Deum orandi ijs ineſt adeò facilis, vt omnibus ſit peruius: adeò numeri myſterio, & ordine, ac varietate diſtinctus, vt omnibus poſſit eſſe iucundus; adeò frugifer, vt ad Chriſtianæ perfectionis apicem compendioſiſſimè ducat, Orationem quippè Dominicam, & Angelicam Salutationem, quibus Roſarium conſtat, nullus Chriſtianus ignorat. Pſalterium proindè dicitur, quod Angelica Salutatione centies & quinquagies in eo repetita, Pſalmorum Dauidici Pſalterij numerum referat: vtque varietate delectet, ad quamque decimam, vnam interſerit Orationem Dominicam. At verò ſi ritè perſoluitur fructum reddit ampliſſimum: nàm (præter hoc, quod Chriſti vita, quæ in eo per multa myſteria recolitur meditando) mens inſtruitur, reficitur, & ſpirituali conſolatione pinguefcit; heroicæ illæ virtutes in eadem velut in firmamento ſydera fulgentes, ad conſimilia faciendum, meditantis animum trahere ſufficiunt. Ad quæ præſtanda ſi quid fortè ex noſtra infirmitate deficeret, Beatiſſimæ Virginis interceſſio, in eodem ſæpiùs implorata, facilè impetrabit. Cui rei, Sodalium, Confraternitatumque toto Orbe diffuſarum, in meritorum participatione communio ſuffragatur. Indulgentiæ demùm, peccatorumque remiſſiones, à diuerſis Summis Pontificibus huiusmodi Sodalibus, & Confraternitatibus collatæ, ad hæc plurimùm conferunt. His forſan, aut alijs, bonis tamen rationibus moti Chriſti-fideles Oppidi N. vel Eccleſiæ N. cupientes tanto ditari theſauro, Confrâternitatem huiusmodi in eadem habere, & Altare pro ea deputare cupiunt: atque vt dictarum Indulgentiarum poſſint eſſe participes, noſtram ſuper his licentiam petierunt. Nos igiturGlorioſiſſimæ Virginis Mariæ cultum augere, & Fidelium animos ad veram pietatem, & deuotionem per hæc accendere cupientes; tibi Reuerendo N. (vel vobis in Chriſto dilectis Fidelibus Oppidi N.) præſentium tenore concedimus, vt in Eccleſia N. Confraternitatem Roſarij huiusmodi inſtituere,

tuere, & habere, Altare pro ea deputare poſſitis: cui nunc primum Reuerendum D. N. Rectorem, & Directorem damus, & nominamus; & poſt eum ſucceſſiuè, qui per Confratres pro tempore deputabitur, cui nomina omnium in eadem recipi volentium ſcribendi, Roſaria, ſeu Coronulas benedicendi, & omnia, ac ſingula faciendi, quæ per Fratres noſtros ad id in noſtris Eccleſijs deputatos fieri ſolent, & poſſunt, facultatem concedimus. Dummodò pro huiuſmodi receptione, ſcriptura, benedictione, & alijs ſimilibus nihil exigatur, aut recipiatur, ne pietas in quæſtum, & deuotio degeneret in auaritiam. Volumus autem pro recognitione, quod nomina eorum, qui nunc primùm ſcribentur, ad Conuentum noſtri Ordinis, Eccleſiæ veſtræ propinquiorem deferantur. In quorum &c. Datum &c.

Forma recipiendi ad beneficia Ordinis.

IN Dei Filio, &c. Deuotus veſtræ charitatis affectus, quem ad noſtrum Ordinem vos habere multiplici, & grata Fratrum noſtrorum relatione cognouimus, meritò requirit; vt beneficia Ordini noſtro Dei benignitate collata, vobis gratiùs impertiamur. Quare de Omnipotentis Dei miſericordia, & liberalitate confiſi, omnium Miſſarum, Orationum, prædicationum, ſtudiorum, vigiliarum, ieiuniorum, abſtinentiarum, laborum, cæterorumque bonorum operum, ac meritorum, quæ per Fratres, & Sorores noſtras Diuina bonitas (in noſtra Prouincia) vel in Orbe fieri dederit vniuerſo, communionem, & participationem concedimus, & elargimur: voſque ad ipſius Ordinis (vel Prouinciæ) beneficia, & ſuffragia recipimus, & admittimus, in vita pariter, & in morte; vt multiplici ſanctorum ſuffragiorum præſidio adiuti, hic augmentum gratiæ, & in futuro vitam percipiatis æternam. In quorum fidem, &c.

Forma ad induendum Nouitios.

CVm aliquis recipi ad Ordinem petit, Prior de conſenſu Capituli eligat tres Examinatores, qui recipiendum examinent, an ſit aptus Religioni noſtræ, an ſit boni ingenij, & competentis litteraturæ, & quanto tempore ipſe habuit hanc voluntatem, & qua ratione ingrediatur, ſi propter deuotionem, vel fugam laboris, vel neceſſitatem, vel parentum rigiditates: & ſi eſt coniugatus, vel ſeruus, vel habeat reddere rationem de adminiſtratione, vel ſit debitis obligatus, vel profeſſus alteriùs Religionis, vel habeat occultam infirmitatem; an ſit illegitimus, & cuius ætatis. Cùm igitur quilibet de his eum examinauerit, referant Priori, & Capitulo quid ſibi videatur de illo. Tunc Prior quærat conſenſum Fratrum, & ſi maior pars conſenſerit, ſi in Clericum eſt recipiendus, poterit recipi: ſi verò fuerit Conuerſus requiritur authoritas Prouincialis, & conſenſus duarum partium vocalium: Vocales autem hic ſunt omnes Clerici profeſſi. Interim Magiſter Nouitiorum inſtruat eum quomodo ſe proſternat, & ad interrogationem Prioris petentis, *Quid petat*? quod reſpondeat: *Miſericordiam Dei, & veſtram*. Cùm igiuur ducendus eſt ad Capitulum, Magiſter Nouitiorum eum ducat vſque ad medium Capituli, & oſtendat ei locum veniæ faciendæ. Qui toto corpore in terram proſtratus, & manibus in modum crucis extenſis, Priori petenti. *Quid quærat*? reſpondeat: *Miſericordiam Dei, & veſtram*. Tunc Prior faciat eum ſurgere, & dicat ei: Fili chariſſime in iſta petitione tua duo petis, ſcilicet miſericordiam Dei, & veſtram: ſed miſericordiam Dei tibi dare non poſſumus, benè tamen credimus te fuiſſe eam conſuetum, quia Dominus Deus te inſpirauit ad ingreſſum huius Religionis. Noſtram autem miſericordiam tibi dare non poſſumus ſine quibuſdam conditionibus, quas ſi non haberes, aut non proponeres obſeruare, non poſſes

poſſes habere miſericordiam noſtram. Nàm in primis, ſi eſſes coniugatus, & matrimonium conſummaſſes cum vxore tua, non poſſemus te recipere, quia tu illi eſſes obligatus. Secundò, ſi eſſes ſeruus emptitius, ſimiliter non poſſemus te recipere, quia eſſes in poteſtate domini tui. Tertiò, ſi haberes debita magna, quæ ſoluere non poſſes, aut eſſes obligatus reddere rationem alicuius adminiſtrationis per te factæ de rebus alterius, donec de illa eſſes expeditus, non poſſemus te ſimiliter recipere: quia Religio eſt pauperrima, & non poteſt ſoluere debita aliorum. Quartò, ſi eſſes profeſſus alterius Religionis, quia illi eſſes obligatus, non poſſemus te recipere. Quintò, ſi haberes aliquam ocultam, & manifeſtam infirmitatem, ſimiliter non poſſemus te recipere, quia Religio propter labores ſuos corpora conſumit, & non reſtaurat: & Fratres multa habent agere, quæ ſi infirmis continuè ſeruire deberent, non poſſent peragere. Habes tu aliquam, vel aliquas iſtarum conditionum? Quo reſpondente; *Pater non*, dicat Prior. Ad conſequendam miſericordiam noſtram non ſufficit non habere prædicta, ſed etiam oportet, quod intelligas, quæ habeas ſeruare in Religione: ne porteà dicas te fuiſſe deceptum, vel non credidiſſe tot ardua eſſe in ea. In primis oportet te ſeruare tria vota principalia Religionis, ſcilicet obedientiam, paupertatem, & caſtitatem. Quantùm ad obedientiam, ſcias, quod eris obligatus ſeruare Regulam, & Conſtitutiones noſtras, & obedientias maiorum tuorum, ità quod non exiſtimes te vllam habere libertatem, ſed totaliter eſſe ſubiectum, & priuatum propriâ voluntate. Nàm non poteris manducare, vel bibere ſine licentia, nec ad aliquem locum accedere, nec tibi aliqua placita facere ſine voluntate tui Prælati. Et ſi velles ſtare Barcinonæ, & tui Superiores voluerint quod Romæ, aut Florentiæ, aut Mediolani, aut in Francia, vel in Hiſpania, teneberis obedire eis, & non tibi complácere. Quantùm ad paupertatem, ſimiliter non poteris habere aliquid quantum-

cumque modicum, quod poſſit dici tuum, vel quod tu poſſis dicere, hoc meum eſt; ſed ea, quæ tibi erunt conceſſa, erunt ſubiecta voluntati Prælati tui, qui ea tibi auferre poterit quotieſcunque voluerit, & tu non habebis contrà eum ius aliquod. Nec poteris tenere pecunias, & ſi tibi datæ fuerint non poteris eas expendere, nec aliquid de tibi conceſſis donare, alienare, vel commutare ſine licentia Prælati tui, quantumcunque minimum ſit. Circà caſtitatem teneberis non ſolùm ſeruare caſtitatem corporis, ſed etiam mentis; ideſt, quod non cogites de rebus inhoneſtis, nec delecteris in illis, & vltrà hoc non poteris loqui turpia, aut facere alios actus turpes, & inhoneſtos, & lubricos nutus, & fixionem oculorum in mulieres: & ità te exiſtimes in hoc tanquam non eſſes homo, ſed lapis, vel lignum. Et ad meliùs ſeruanda iſta, Regula, & Conſtitutiones ordinauerunt aliqua ad corporis macerationem, ſcilicet vigilias, quia quando placebit tibi dormire, tunc oportebit te ſurgere ad Matutinas, vel ad faciendas alias obedientias. Item ieiunia, quia vltrà omnia ieiunia Eccleſiæ teneberis ieiunare à feſto Sanctæ Crucis vſque ad Paſcha, exceptis diebus Dominicis, & etiam in omnibus ferijs ſextis totius anni. Et non poteris comedere carnes vnquam ſine neceſſitate, infirmitate, vel licentia. Et quia Religio eſt diſcreta, & non vult à Religioſo, niſi id, quod poteſt, ſcias, quod accedente aliqua neceſſitate, Prior, vel Prælatus poterit diſpenſare tecum in huiusmodi auſteritatibus aliquando, maximè in vigilijs, & ieiunijs. Item oportebit te ambulare longa itinera pedeſtrem, & aliquando ſine pecunijs quæſtuando victum. Item oportebit te ire per villas ad quæſtuandum grana, vinum, & alia pro victu Fratrum, pro pane quærendo cun ſacco, & neceſſe erit tibi etiam aliquando portare veſtes laceras, & viles, & pati multa incommoda, & multos labores; & quando iſta feceris, adhùc habebis tribulationes, & reprehenſiones, & vilificationes, quas omnes

oportet

oportet te ferre patienter : quæ ſi graues ſint, habent tamen magnam mercedem, ſcilicet vitam æternam, quam tibi ex parte Dei firmiter promitto, ſi prædicta obſeruaueris. Vis ergò obſeruare omnia prædicta pro poſſe tuo? Quo reſpondente, *quod ſic*, dicat Prior: *Dominus, qui incepit ipſe perficiat*. Et Conuentus reſpondeat: *Amen*. Tunc Magiſter Nouitiorum ducat eum ad Priorem, & faciat eum genuflectere coram eo, & Veſtiarius ſimiliter portans veſtes præparatas, eas Priori porrigat, & Prior primò eum induat tunicâ, & poſteà cingat cingulo, poſteà ponat ei ſcapulare, & caputium, & vltimò cappam. Quo induto, omnibus flectentibus genua, Cantor incipiat in cantu Hymnum: *Veni Creator Spiritus, &c.* & Fratres bini, & bini vadant cantando Hymnum ad Chorum. Poſt Priorem verò ſequatur Magiſter Nouitiorum ſecum ducens Nouitium, vſque ad gradus Altaris maioris; & ibi faciat eum proſterni. Completo Hymno, & dicto *Kyrie eleiſon &c. Pater noſter*. ℣. *Emitte ſpiritum, &c.* ℣. *Saluum fac, &c. & Orationibus : Deus, qui corda, &c. & Prætende, &c.* à Priore dicendis; Magiſter Nouitiorum ducat Nouitium antè Priorem, & faciat eum genuflectere, & diſcooperire, & Prior aſpergat ipſum aquâ benedictâ; poſtmodùm verò recipiat eum ad oſculum pacis, & poſt Priorem ſimiliter omnes Fratres primò in Choro dextro, poſteà in ſiniſtro, & interim cantetur: *Te Deum*. Quo facto Magiſter ſuus eum ad Priorem reducat; qui ſi vult, tunc poteſt ei nomen mutare. Poſteà dicat: Ecce fili tu recepiſti miſericordiam noſtram ex parte, quia tibi dedimus Habitum noſtrum ad probationem: reſtat tibi facere profeſſionem, vt ipſam miſericordiam noſtram poſſis habere completè. Et quia fortè mores Religionis non placebunt tibi, aut mores tui non placebunt nobis: ideò authoritate Eccleſiæ, & Ordinis tibi concedo vnum annum, vt tu poſſis probare mores noſtros, & nos mores tuos. Et ſi tibi placebit nobiſcum

biſcum viuere,& nobis placebit conuerſatio tua, recipiemus te ad profeſſionem : aliàs & nos, & tu erimus in libertate. Conare ergo iugum hoc pro amore Dei libenter ferre, & Magiſtro tuo in omnibus obedire tanquam mihi. Tunc Prior dicat: *Adiutorium noſtrum, &c.*

Forma, & modus faciendi Profeſſionem.

CIRCA finem anni poſt receptionem, Prior in Capitulo mandet Magiſtro Nouitiorum, quod referat quomodo Nouitius ille ſe habuerit. Qui fideliter referens mores eius, & aptitudines ad Religionem noſtram, dicat opinionem ſuam, an ſit recipiendus ad profeſſionem. Poſtea Prior requirat conſenſum Capituli, quo accedente, completo anno Magiſter Nouitiorum ducat Nouitium in Capitulum ante Priorem: & facta proſtratione, & petita miſericordia Dei, & Ordinis, & expoſitis ei per Priorem impedimentis, & auſteritatibus, vt ſupra in receptione Nouitij notatum eſt; & Nouitio promittente ſe illas ſeruare velle, Prior dicat: *Dominus, qui incipit, ipſe perficiat*, & Conuentus reſpondeat, *Amen*. Tunc accedens Nouitius genuflectat ante Priorem, & Prior accipiat manus Nouitij inter manus ſuas, & liber Conſtitutionum ſuper manus vtriuſque ponatur, & ille qui profitetur legat: *Ego Frater talis, &c.* vt ſupra habetur pag. 101. Poſteà ſolus Prior recipit ipſum ad oſculum pácis. Completa profeſſione, Prior benedicat ſcapulare, ſicut in Conſtitutionibus ſcriptum eſt ſupra pag. 114. Si fuerint plures Nouitij recipiendi, mutetur in ſuprapoſitis numerus ſingularis in pluralem.

Forma tenendi Capitulum quotidianum.

POSTQVAM Prior ingreſſus fuerit Capitulum, dicat: *Benedicite*, & reſponſo ab omnibus, *Dominus*; dicat Prior: *Recitentur beneficia, quæ ſunt recitanda*. Quibus recitatis, Prior dicat: Multa ſunt beneficia, Patres,& Fratres in Chriſto dilecti, quæ continuè nobis à Deo conferuntur, quibus viuimus & ſuſtentamur. Vndè ne Domino Deo, & benefa-

ctoribus noſtris inueniamur ingrati, recommendo Miſſis, & orationibus veſtris bonum ſtatum S. Romanæ Eccleſiæ, & Capitis eius Summi Pontificis, & Collegij Reverendiſſimorum DD.Cardinalium, maximèque Reuerendiſſimi Domini Protectoris Ordinis noſtri: ſtatum omnium Prælatorum Eccleſiæ ſanctæ Dei, maximè aſſumptorum de Ordine noſtro: ſtatum Reuerendiſſimi Domini Patriarchæ,vel Archiepiſcopi, vel Epiſcopi huius Ciuitatis, cum toto Clero, & Populo ſuo. Quoad Ordinem noſtrum, recommendo ſtatum totius Ordinis noſtri in generali. In ſpeciali autem ſtatum Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis, & Reuerendiſſimi Procuratoris Ordinis cum Socijs eorundem: & omnium Prouincialium, & Priorum Ordinis, & permaximè Reuerendi Patris Prouincialis,& omnium Priorum noſtrę Prouinciæ,et mei ipſius qui plurimum indigeo. Quoad ſtatum temporalem recommendo Miſſis, et orationibus veſtris in communi ſtatum totius Chriſtianitatis: in particulari verò ſtatum Auguſtiſſimi Imperatoris, et omnium Regum, Ducum, Principum, Dominorum, et Communitatum totius Chriſtianitatis, maximè autem huius dominij, ſub quo viuimus, et ſuſtentamur: et Sereniſſimi Regis, vel Principis, vel magnificæ Communitatis ipſius; vt Dominus pacem, et tranquillitatem eis concedere dignetur ad regendum Populum ſibi commiſſum. Recommendo etiam vobis ſtatum benefactorum,parentum, conſanguineorum, amicorum, beneuolorum, et affectorum noſtrorum, et totius Ordinis noſtri, et maximè huius Conuentus, et Ciuium huius Ciuitatis, et maximè talem N. qui maximè nobis afficitur, et bonam eleemoſynam contulit. Item N. qui grauiter infirmatur,vel eſt in tali N. vel tali N. neceſſitate, tribulatione, vel anguſtia conſtitutus. Recommendo etiam omnes Chriſtianos, qui ſunt in tribulatione, in captiuitate, in ſeruitute infidelium, et in quibuſcumque anguſtijs paupertatis, vel infirmitatis conſtituti. Multæ ſunt etiam perſonæ, quæ in tribulationibus, et anguſtijs poſitæ ſæpè rogant commendari orationibus veſtris, habentes deuotionem in eis: illas igitur ſecundùm fidem earum vobis

re-

recommendo. Quoad ſtatum defunctorum in generali recommendo Miſſis, et orationibus veſtris animas omnium Fidelium defunctorum. In particulari verò animas parentum noſtrorum, Fratrum, Sororum, Ordinis amicorum, et benefactorum, qui nobis annuales, ſiue quotidianas eleemoſynas contulerunt: vel pro quibus à ſuis nobis collatæ ſunt, et conferuntur, et maximè illarum, pro quibus eleemoſynæ præcedentes recitatæ fuerunt. Inſuper recommendo animam talis Fratris N. vel talis perſonæ N. quæ his diebus ex hoc ſeculo migrauit. Et ſi quæ eſſent obligationes, vel eleemoſynæ datæ pro aliquibus animabus, pro quibus non eſſet ſatisfactum; ego accepto animas illas ad participationem Miſſarum, et omnium bonorum noſtrorum, donec fuerit pro eis ſatisfactum coram Domino Deo. Hos igitur nominatos, et alios meritò nominandos tam viuos, quàm defunctos, Miſſis, et orationibus veſtris recommendo, pro quibus omnibus in præſentiarum dicemus ad Dominum. Prior ſurgens dicat orationem *Retribuere, &c.* Pſal. *Ad te leuaui,* cum *Gloria Patri. De profundis* cum *Requiem. Kyrie eleiſon, Chriſte eleiſon, Kyrie eleiſon. Pater noſter.* ℣. *Et ne nos, &c.* ℣. *Oremus pro Domino Papa.* ℟. *Dominus conſeruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in animam inimicorum eius.* ℣. *Saluos fac ſeruos tuos, & ancillas tuas.* ℟. *Deus meus ſperantes in te.* ℣. *Requieſcant in pace.* ℟. *Amen. Dominus vobiſcum, &c. Oremus, Omniponens ſempiterne Deus, qui facis mirabilia magna ſolus, prætende ſuper famulum tuum Papam noſtrum, & ſuper cunctas Congregationes illi commiſſas, ſpiritum gratiæ ſalutaris: & vt in veritate tibi complaceant, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde.*

Protende Domine famulis, & famulabus tuis dexteram cæleſtis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ dignè poſtulant, aſſequantur.

Fidelium Deus omnium conditor, & redemptor, animabus famulorum, famularumque tuarum, remiſſionem cunctorum tribue peccatorum. vt indulgentiam, quam ſemper optauerunt, pijs

ſupplicationibus conſequantur. Qui viuis, & regnas per omnia ſecula ſeculorum. ℟. *Amen.*

Forma tenendi Capitulum pro ſcrutinio Prioris, & electione Socij Prioris euntis ad Capitulum Prouinciale.

PRIMÒ, Supprior, vel Vicarius Conuentus, debet intrare Capitulum cum Fratribus vocalibus, & ſtatuere diem electionis Socij, & ſcrutinij Prioris.

Secundò, exhortetur Fratres ad eligendum pacificè, quietè, & concorditer Socium Prioris.

Tertiò, obſeruentur omuia, quæ canonicè obſeruatur in electione Prioris.

Quartò, eligatur Socius à maiori parte.

Quintò, fiat ſcrutinium Prioris.

Sextò, ſcribantur accuſationes Prioris in ſcrutinio.

Septimò, ſigilletur ſcrutinium per Suppriorem, vel Vicarium Conuentus coram toto Conuentu ſigillo Conuentus, & nullo modo publicetur ante ſigillationem, vel poſt, & ſic ſigillatum detur Socio.

Octauò, ſcribantur in charta petitiones, quæ fiunt à Conuentu.

Nonò, ſcribantur in eadem charta nomina Fratrum, quos Conuentus petit amoueri, et nomina illorum, quos petit aſſignari.

Decimò, ſcribantur in eadem charta obitus Fratrum, qui à tempore Capituli Prouincialis proximè præteriti in dicto Conuentu obierunt.

Item ſcribantur debita Conuentus in eadem charta. Hæc charta ſigilletur ſigillo Conuentus, et detur Socio, vt eam portet ad Capitulum Prouinciale.

Item Socius debet deferre Capitulo nomina Fratrum ſui Conuentus, cum expreſſione ordinum, et officiorum ſuorum, conſcripta in vna charta particulari, hoc ordine: Iſti ſunt Fratres, qui aſſignati ſunt in Conuentu N. de N.

Sacerdotes.

IN primis Frater N. Prior.
Frater N. de N. Supprior.
Frater N. Sacriſta.
Frater N. Syndicus, et ſic de ſingulis Officialibus.
Frater N.
Et hanc chartam ſimiliter præſentare debet R. Prouinciali, et Definitoribus Capituli.

Forma celebrandi Capitula Generalia, vel Prouincialia, ſecundùm conſuetudinem FF. Prædicatorum.

IN hebdomada præcedente aſſignationem futuri Capituli, fiant quæ ſequuntur.

1. Conſilium de Examinatoribus vocum teneatur, per Patres Nationum ſimul cum Prouinciali.

2. Collatio in Capitulo fieri debet.

3. Statuantur cuſtodes, ne ſeculares impediant Capitulum: & pronuncientur in Capitulo, vel in menſa Examinatores vocum.

4. Statuatur vnus, qui ſcribat nomina Fratrum aduenientium.

5. Prouideatur de Fratribus vocandis Conuentuum propinquiorum ad Proceſſionem.

6. Diſponantur Prædicatores per totum Capitulum.

7. Ordinentur circuli, & diſputationes Cathedrales, & Fratres, qui habent tenere Concluſiones.

Tertia die ante inceptionem Capituli fiant hæc. Die Iouis, vel Veneris.

1. SCRIBANTVR nomina Patrum vocandorum ad conſilium die ſequenti pro electione Definitorum, & ponatur ſchedula, quòd manè, tempeſtiuè veniant ad conſilium.

2. Mandetur Vocalibus, quod in mane ſequenti conueniant ad Capitulum.

3. Scribatur tabula Officialium Capituli.

4. Scribatur tabula Vocalium pro ſcrutinio Definitorum.

5. Scribantur mandata neceſſaria.

6. Scribantur in vna tabula, vel quaterno nomina Conuentuum, & dimittatur ſpatium pro Fratribus aſſignandis: & ita fiat de alijs fiendis in Capitulo, puta de ordinationibus, pœnitentijs, & pro cæteris Actis Capituli.

Die ſequenti fiant hæc. Die Sabbati.

1. MAne teneatur conſiliũ de Definitoribus Capituli. 2. Habito conſilio vadant ad Capitulum.

3. Fiant publica mandata neceſſaria.

4. Legatur tabula Officialium Capituli.

5. Audiantur Examinatores vocum.

6. Petantur voces Fratrum, ſi placet ſententia.

7. Fiat proteſtatio.

8. Fiat generalis abſolutio.

9. Prouincialis, Prior, & Supprior vadant ad diſcum, & audiant vota Fratrum, & ſit ibi papyrus, atramentũ, & calami.

10. Acceptis ſchedulis à præſentibus Vocalibus, vadant ad infirmos, ſi qui ſunt in Domo.

11. Publicetur per Superiorem Electio.

12. Vocentur electi ad medium, & imponatur eis officium definitionis, & poſtea ſedeant in locis ſuis ſuper omnes alios, quem locum teneant durante ipſorum auctoritate.

13. Poſt electionem Definitorum fiat ſermo litteralis.

14. Petatur aſſenſus Definitorum ad omnia, quæ prius ordinata ſunt, & eorum auctoritate confirmentur.

15. Dicatur Prioribus, & Socijs Conuentuum, & Fratribus, vt dent in ſcriptis Fratres iuuenes, quos nouerunt aptos ad ſcientiam.

16. Mandetur Socijs Conuentuum, quod portent ſcrutinia, memorialia, petitiones, & debita Conuentuum: & ſi quæ voluerint proponere Definitorio, ponant in ſcriptis.

17. Ordinentur ſacculi pro Definitoribus.

18. Ordinetur campſa, campanula, & alia neceſſaria pro Definitorio, & de ſeruitoribus prouideatur.

In-

19. Inuitentur per Priorem ſeculares, & Religioſi ad ſermonem craſtinum.

20. Statuatur dies Proceſſionis, & qui debeant ſe præparare, & committatur alicui.

In Definitorio fiant iſta.

1. ACCEDAT Prouincialis, & Definitores ad locum Definitorij, & aperiantur ſcrutinia Conuentuum.

2. Committatur alicui de Definitoribus dictamen ordinationum.

3. Audiantur Priores, & Socij, & mittatur pro eis.

4. Audiantur Viſitatores, vel Vicarii Nationum, ſi qui ſunt, & mittatur pro eis.

5. Sit in Definitorio aliquod folium, in quo conſcripta ſint nomina omnium Priorum Prouinciæ de per ſe: & iuxtà nomen cuiuslibet Prioris, ponatur nomen Socij Conuentus ſui, & Viſitatoris, & Vicarij Nationum: vt quando Definitorium mittit pro aliquo Priore, mittatur etiam pro Socio, & Viſitatore, & Vicario Nationis, ſi fuerint præſentes.

6. Proponatur in menſa, quod ſi Fratres volunt aliquid proponere in Definitorio, citò ſe expediant, & tales volentes proponere audiantur.

7. Videantur petitiones Conuentuum, memorialia Fratrum, & litteræ Dominorum, & Communitatum, ſi quæ ſunt.

8. Videatur numerus Fratrũ iuxtà Conuentus Prouinciæ.

9. Examinetur qui Priores ſunt abſoluendi.

10. Diſponantur aſſignationes Fratrũ pro Conuentibus.

11. Fiant Prædicatores generales.

12. Aſſignentur Studentes.

13. Dentur pœnitentiæ.

14. Fiant Vicarij in Conuentibus, in quibus Priores ſunt abſoluti.

15. Aſſignentur ſuffragia pro viuis, & mortuis.

16. Dentur Socij Prouinciali, vel Definitori euntibus ad Capitulum Generale.

17. Aſſignetur ſequens Capitulum Prouinciale.

Inſti-

18. Inſtituantur Iudices ad cauſas.
19. Taxetur pœna in eorum litteris.
20. Audiantur Iudices.
21. Approbentur eorum ſententiæ.
22. Prouincialis reddat computum de receptis, & expenſis Prouinciæ.
23. Fiat ratiocinium de receptis, & expenſis Capituli.
24. Prouideatur Prouinciali, & Definitoribus, & alijs, qui laborauerunt pro Capitulo.
25. Fiant litteræ reſponſiuæ Dominis,et Cõmunitatibus.

Die ſequenti fiant iſta. Die Dominico, vel die Lunæ.

1. DECLARENTVR Iudices ad cauſas.
2. Exponantur Examinatores litterarum de beneficijs.
3. Videatur ſi quæ præter conſueta ſint dicenda in Capitulo.
4. Pulſetur ad Capitulum.
5. Poſt Benedicite, legitur Conſtitutio de ſolemni celebratione Capituli à principio vſque ad finem illius §. ſcilicet *Finito ſermone*.
6. Dicatur *Veni Creator Spiritus*, cum ℣. et Collecta.
7. Detur benedictio ſermocinanti, et fiat ſermo.
8. Finito ſermone, legatur Conſtitutio ab illo loco: *Finito ſermone, &c.*
9. Recitentur obitus Fratrum.
10. Fiat commendatio viuorum, et defunctorum, et dicatur Pſalmus *Ad te leuaui, &c.* et *De profundis*, cum ℣℣. et Collectis, vt dicitur in eodem Capitulo, vbi ſupra.

Die ſequenti fiant iſta. Die Martis.

2. EGREDIANTVR qui non ſunt de corpore Capituli.
2. Legantur qui deficiunt, et excuſentur.
3. Culpæ audiantur ſingulorum de Capitulo.

Quan-

4. Quando Priores dicunt culpas ſuas, petantur Viſitator, Vicarius illius Nationis, et Socius Conuentus.

5. Committatur audientia reliquarum culparum.

Die ſequenti. *Die Mercurij.*

1. TENEATVR conſilium de Definitore mittendo ad Capitulum Generale.

2. Pulſetur ad Capitulum.

3. Mandetur Fratribus, quod non diſcedant.

4. Prouincialis, Prior, & Supprior vadant ad diſcum.

5. Scrutentur per ſchedulas vota Fratrum, & publicetur electio.

6. Vocetur electus ad medium, & imponatur ſibi officium definitionis.

Die ſequenti fiant iſta. *Die Iouis.*

1. PROCEDATVR ad ſcrutinium Prouincialis per Definitores.

2. Sigilletur in conſpectu omnium.

3. Requirantur petitiones.

4. Scribatur in ſcrutinio nomen Definitoris, & Socij.

5. Aſſignetur ſcrutinium Definitori, ſi præſens eſt in Capitulo.

Die ſequenti fiant iſta. *Die Veneris.*

1. PVLSETVR ad Capitulum. 2. Legatur Conſtitutio de Capitulo Generaliſſimo §. V. ibi: *De ſolutione autem quæſtionum, &c.*

3. Poſt *Benedicite*, recitentur beneficia.

4. Exhortentur Fratres, vt benignè, & humiliter ſuſcipiant, quæ acta ſunt.

5. Legantur Acta Capituli.

6. Priores abſoluti veniant ad medium Capituli, & conſignent ſigilla Conuentuum ſuorum.

7. Fiat mandatum, quod nullus Socius Conuentuum recedat de Capitulo ſine Actis.

Signi-

8. Significetur iter Prouincialis.

9. Fiat generalis abſolutio.

10. Conſignentur Definitoribus, aut Vicarijs Conuentuum, vel Socijs ſigilla Conuentuum.

11. Terminetur Capitulum per *Adjutorium noſtrum*.

Poſtea iſta fiant.

1. VIDEATVR de Contributionibus perſoluendis.

2. Exhortentur Fratres ad benè exequenda officia ſua, & Priores ad recipiendos Nouitios benè natos, & aptos pro Ordine.

3. Dentur Fratribus litteræ reſpouſiuæ Dominis, & Communitatibus, quas portent.

4. Sollicitentur Fratres, vt citò vadant ad Cōuentus ſuos.

5. Ordinetur vnus quaternus, in quo ponantur puncta litterarum directarum aut Capitulo, aut Magiſtro Ordinis, vel Prouinciali, & ſcribatur datum, & dies, qua fuerunt receptæ.

6. Ordinetur de reſponſionibus litterarum receptarum.

Circa Proceſſionem generalem Capituli.

1. SCRIBANTVR ſigillatim omnes Fratres iuxtà gradus ſuos.

2. Prouideatur de via Proceſſionis.

3. Ordinetur vbi cantari debet Miſſa.

4. In quibus ſit magis cantandum.

5. Si alicubi debet pauſari Proceſſio.

6. Fiant Ordinatores Proceſſionis, qui prævideant viam, & cum ſilentio corrigant Fratres.

7. Sint Fratres præparati cum reliquijs Sanctorum.

8. Prædicti Fratres, & Cantores ſint raſi.

9. Fiant plures Ordines de Cantoribus.

10. Scribantur xij. Fratres, qui ſint primi parati in Proceſſione.

11. Publicetur Proceſſio in prædicatione.

Ante

12. Ante Proceſſionem Prouincialis intret Capitulum,& declaret modum Proceſſionis: & hortetur Fratres,vt diſcretè, & honeſtè incedant,& faciat aliqua mandata ſuper hoc.

13. Inter Miſſarum ſolemnia fiat ſermo.

14. Finitâ Miſsâ omnes proceſſionaliter redeant ad Conuentum.

15. Sint in Proceſſione duæ Cruces cum quatuor Acolythis, vna in principio, alia in medio.

Iſta ſunt mandata obſeruanda in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus.

1. NVLLVS recedat à Capitulo abſque licentia.

2. Fratres ſint ſolliciti circa celebrationem Miſſarum, & ſequelam Chori.

3. Fratres ſint ſolliciti intrare Capitulum, quando pulſatur, & ſimiliter circa Proceſſiones fiendas poſt Completorium.

4. Omni die veniant ad Proceſſionem, quæ fit poſt Miſſam Conuentus.

5. Officium Diuinum, diurnum pariter, & nocturnum in Eccleſia deuotè dicatur.

6. Nullus recedat, niſi prius conſignauerit pannos,& clauem cellæ Officiali deputato.

7. Nullus tranſmutet pannos de loco ad locum, nec deponat ſchedulas.

8. Nullus mittat extra Conuentum vtenſilia Capituli, & Conuentus, nec etiam cibaria.

9. Nullus contrahat debita in Ciuitate.

10. Nullus accedat ad loca ſuſpecta, & inhoneſta.

11. Nullus dormiat extra Conuentum abſque licentia Prouincialis.

12. Quilibet ſit cautus in portando, & tenendo ignem in cella de nocte.

13. Nullus committat defectum in officio ſibi commiſſo.

14. Fratres ſint obedientes Officialibus Capituli, ſecundùm

dùm quod fuerint ab eis requiſiti.

15. Nullus Frater vadat ſolus in Ciuitatẽ, aut ſine cappa.

16. Nullus Frater accedat ad aliquod Monaſterium Monialium, abſque licentia Prouincialis.

Forma generalis abſolutionis, quæ fit in Capitulis, vel ſolemnitatibus magnis.

QVANDO facienda eſt generalis abſolutio in Capitulo, vel Choro; Fratres omnes ſe proſternant. Et dicto *Confiteor, & Miſereatur,* ſurgat Prior ſolus, & dicat: *Si tenemini aliquo vinculo, (vel aliquibus vinculis) excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti, in quantùm ſe extendunt gratiæ, & priuilegia Ordini noſtro indulta, mihi commiſſa, & vobis conceſſa, Ego abſoluo vos, & reſtituo vos ſacroſanctis Sacramentis Eccleſiæ, Communioni, & vnitati Fidelium, In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. Item eadem auctoritate Ego diſpenſo vobiſcum ſuper irregularitate, (vel irregularitatibus) ſi quam (vel ſi quas) contraxiſtis, & habilito vos executioni Ordinum, & officiorum veſtrorum. Item eadem auctoritate, Ego abſoluo vos ab omni tranſgreſſione Regulæ, & Conſtitutionum, Ordinationum, & admonitionum maiorum veſtrorum, & ab omni pœnitentia oblita, & neglecta: & maximè à pœna, quæ debetur propter fractionem ſilentij inter duo Capitula, & ab omnibus alijs, de quibus conſueuit fieri abſolutio in conſimilibus Capitulis (vel ſolemnitatibus) vt ſitis abſoluti hìc, & ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, habeatiſque vitam æternam, & viuatis in ſecula ſeculorum Amen.* Poſtea iniungat pœnitentiam ad arbitrium ſuum.

FINIS FORMVLARII.

INCIPIVNT COMPENDIOSA CHRONICA REVERENDISSIMORVM MAGISTRORVM GENERALIVM

Ordinis Fratrum Prædicatorum.

DOMINVS noſter, & Saluator Ieſus Chriſtus, verus Samaritanus, infundens miſericordioſiſſimè ſauciato, vulneribus pleno vinum, & oleum, immò vt verus pater-familias meſſem videns quamplurimam, operarios autem paucos; nouiſſimè diebus iſtis miſit operarios in meſſem ſuam. Poſuit quoque meſſores ad fructus vberes in agro Dominico colligendos, Fratres de Ordine Prædicatorum, qui prædicando verbo pariter & exemplo, confeſſiones audiendo, ac per alia virtutum exercitia, Hæreticorum propulſarent vitia, & extirparent; mundum errabundum verbo doctrinæ illuſtrarent, tenebris profugatis. Qui ſupradicti Fratres cùm adhùc floruit charitas, affuit benignitas, viguit hominum compaſſio, in ſpiritus feruore, abiectis ſarcinis mundanarum facultatum, calceati pedes in præparatione Euangelij, pro proximorum ſalute multis laboribus, & vigilijs, ac periculis, non ſolùm apud Chriſtianorum nationes, verùm in diuerſarum regionum partes ſe diſperſerunt; morti ſe pro Chriſto expoſuerunt, & quotidiè perſeuerant reddere Domino populum acceptabilem: etiam in terris

Infidelium, Saracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Æthyopum, Syrorum, Iberorum, Gazarorum, Gothorum, Ruthenorum, Iacobitarum, Nubianorum, Neſtorianorum, Georgianorum, Armenorum, Perſarum, Indorum, Tartarorum, aliarumque Infidelium nationum, vt proteſtantur in ſuis priuilegijs Alexander IV. Innocent. IV. Clemens IV. Bonifacius VIII. Ioannes XXII. & Gregorius XI. Hi enim diuinâ gratiâ cooperante, laudabilibus incrementis ſucceſſiuè Sanctæ Eccleſiæ profuerunt, qui aſſiduè flores proferentes copioſos honeſtatis; producunt vberes fructus vitæ. Hæc enim euidens vtilitas vniuerſali Eccleſiæ proueniens, beatiſſimis Apoſtolicis, & Summis Pontificibus nota, promeruit, ipſum Ordinem Prædicatorum, & Fratres ſpeciali fauore proſequi, defenſare priuilegijs, ac communire ſpecialibus Sedis antedictæ multiplicibus gratijs: vt Apoſtolicæ gratiæ maioribus fauoribus quaſi rore irrigati, ſemper tribuente Domino, conſurgat, & dilatetur ipſorum incrementum. Ne ergò tàm glorioſorum Virorum noſtri Ordinis Fratrum laudabilia opera, ipſa negligentia, quæ eſt mater ingratitudinis, & gratiæ inimica aboleret; curaui poſt terga metentium cum humili Ruth hinc indè ſpicas per modum Chronicæ ab Ordinis noſtri origine, glorioſorum Fratrum magis ſtudioſorum ſollicitudinem circa doctrinam, & ſcripta, plus quàm vitam, colligere, (quoniam multorum vitæ glorioſæ in vitas Fratrum ſunt collectæ) vt legentibus normam, & formam, cæteriſque traderem imitandi; atque ea, quæ oculi mei minimè reperire potuerunt, eiſque nota ſecundùm diſcretionem patriarum, nationum, atque terrarum, ipſi ad hunc tractatum addere, atque apponere curent, in laudem, & gloriam nominis Domini noſtri Ieſu Chriſti. Qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuit, & regnat Deus vnus in ſecula ſeculorum. Amen.

SERIES

SERIES MAGISTRORVM ORDINIS.

I. Beatiſſimus Pater DOMINICVS Inſtitutor, ac Magiſter primus Ordinis Prædicatorum.
II. Beatus Iordanus Saxo.
III. Sanctus Raymundus de Peñafort, Barcinonenſis.
IV. Frater Ioannes, Teutonicus.
V. Frater Humbertus, Burgundus.
VI. Frater Ioannes de Vercellis, Italus.
VII. Frater Munio Zamorenſis, Hiſpanus.
VIII. Frater Stephanus Biſuntinus, Burgundus.
IX. Frater Nicolaus Taruiſinus, Italus.
X. Frater Albertus Clauarus, Genuenſis.
XI. Frater Bernardus Gallicus, Vaſco.
XII. Frater Aymericus Placentinus, Italus.
XIII. Frater Berengarius de Landor, Gallus.
XIV. Frater Herueus Natalis, Brito.
XV. Frater Barnabas, Vercellenſis.
XVI. Frater Hugo Campanus, Gallus.
XVII. Frater Gerhardus de Domaro, Gallus.
XVIII. Frater Petrus de Palma, Burgundus.
XIX. Frater Guarinus de Giaco, Gallus.
XX. Frater Ioannes de Morlandino, Gallus.
XXI. Frater Simon Lingonienſis, Burgundus.
XXII. Frater Elias Petragoricenſis, Gallus.
XXIII. Frater Raymundus de Capua.
XXIV. Frater Thomas Firmanus, Italus.
XXV. Frater Leonardus de Datis, Italus.
XXVI. Frater Bartholomæus Texerus, Gallus.

XXVII. Frater Petrus de Rochim, Gallus.
XXVIII. Frater Guido Flamochetti, Gallus.
XXIX. Frater Martialis Auribelli, Gallus.
XXX. Frater Conradus Aſtenſis, Italus.
XXXI. Frater Leonardus de Manſuetis, Italus.
XXXII. Frater Saluus Caſſeta, Siculus.
XXXIII. Frater Bartholomæus de Comatijs, Italus.
XXXIV. Frater Barnabas Saxonus, Neapolitanus.
XXXV. Frater Ioachimus Turrianus, Venetus.
XXXVI. Frater Vincentius Bandellus, Italus.
XXXVII. Frater Ioannes Clarèe, Normandus.
XXXVIII. Frater Thomas de Vio, Caietanus.
XXXIX. Frater Garſias de Loayſa, Hiſpanus.
XL. Frater Franciſcus Sylueſtrius, Ferrarienſis.
XLI. Frater Paulus Butigella, Papienſis.
XLII. Frater Ioannes de Fenario, Gallus.
XLIII. Frater Auguſtinus Recuperatus, Italus.
XLIV. Frater Albertus Caſaus, Hiſpanus.
XLV. Frater Franciſcus Romeus, Italus.
XLVI. Frater Stephanus Vſusmaris, Italus.
XLVII. Frater Vincentius Iuſtinianus, Chienſis.
XLVIII. Frater Seraphinus Caballus, Brixienſis.
XLIX. Erater Paulus Conſtabilis, Ferrarienſis.
L. Frater Sixtus Fabri, Lucenſis.
LI. Frater Hippolytus Maria Beccaria, Pedemontanus.
LII. Frater Hieronymus Xauierre, Hiſpanus.
LIII. Frater Auguſtinus Galaminius, Italus.
LIV. Frater Seraphinus Siccus, Papienſis.
LV. Frater Nicolaus Rodulphus, Florentinus.
LVI. Frater Thomas Turcus, Cremonenſis.
LVII. Frater Ioannes Baptiſta de Marinis, Genuenſis.
LVIII. Frater Ioannes Thomas de Rocaberti, Hiſpanus.
LIX. Frater Antonius de Monroy, Mexicanus.

C A P V T I.

De Origine Beatiſſimi Dominici Patris noſtri, & Inſtitutione Ordinis Prædicatorum.

ANno igitur 1203. tempore Innocentij III. qui cœpit anno Domini 1198. & ſedit annis 18. menſibus 4. diebus 23. & huius Innocentij Pontificatus anno VI. B. Dominicus Ordinis Fratrum Prædicatorum Magiſter, & Inſtitutor primus, natione Hiſpanus, de Villa, quæ dicitur Calaroga Oxomenſis diœceſis, vir ſcientiâ Dei plenus, vitâ ſincerus, religione conſpicuus, incępit Ordinem Fratrum Prædicatorum mente concipere, & voto tractare: in partibus Toloſanis primordia computando, cùm primùm Toloſam aduenit. Siquidem XII. Abbates Ciſtercienſis Ordinis, cum vno Apoſtolicæ Sedis Legato, mittuntur ab hoc Innocentio Papa in Terram Albigenſium, vt fidem Catholicam prædicarent, & hæretica venena pro viribus propulſarent. Quibus de Hiſpania D. Didacus Oxomenſis Epiſcopus habens in comitatu ſuo B.Dominicum, pro hæreticis conuertendis adiungitur. Poſt biennium autem redeuntibus ad propria Legato Sedis Apoſtolicæ, & XII. Abbatibus dictis, & D. Didaco Oxomenſi Epiſcopo, B. Dominicus cum paucis ſibi adhærentibus ſolus permanſit ibidem, in indefeſſa continuatione prædicationis, & in impugnatione hæreſis ferè per annos decem, vſque ad tempus Lateranenſis Concilij, quod celebratum fuit anno Domini 1215. ſub eodem Innocentio menſe Nouembri.

Hoc tempore, ſeu vt Chronicon Guidonis ait, anno 1206. vel 1207. videns B. Dominicus quod aliqui nobiles in partibus Toloſanis egeſtate compulſi, tradebant filias ſuas hæreticis nutriendas, & erudiendas, immò potiùs peſtiferis erroribus imbuendas: earum miſeratus calamitatem, inſtituit Monaſterium de Prulliano ad earum ſuſceptionem. Vbi ancillæ Dei virtutibus, & numero plu-

rimùm excreſcentes, deuotum Altiſſimo exhibent famulatum. Et hoc fuit primùm Monaſterium Sororum Ordinis. Poſteà ſucceſſiuè circà annum 1218. Beatiſſimus Pater Dominicus poſt Ordinis confirmationem, inſtituit Monaſterium Sancti Sixti de Vrbe, ad mandatum D. Papæ Honorij III. in quo centum, & quinque Sorores incluſit. Ab his ergò omnia alia Monaſteria Sororum Ordinis originem habuerunt, & ſic Ordo iſte Sororum, qui ſecundus Ordo appellari poteſt, originem habuit à B. Dominico.

Profectus eſt itaque B. Dominicus cum Fulcone Epiſcopo Toloſano ad dictum Concilium Generale, cum quo adijt Innocentium Papam, petens vt ſibi dignaretur confirmare Ordinem, qui Prædicatorum diceretur, & eſſet. Qui cùm ſtatim non acquieſceret, nocte viſum eſt eidem Pontifici in ſomnis, quod Lateranenſis Eccleſia grauem ſubitò minaretur ruinam: quod dùm timens aſpiceret, ex aduerſo vir Dei Dominicus occurrebat, humeriſque totam illam caſuram fabricam ſuſtentabat. Euigilans autem, & viſionem intelligens, petitionem viri Dei hilariter acceptauit, eum cohortans, vt ad Fratres ſuos rediens, Regulam aliquam approbatam vnius ex ſacris Ordinibus Eccleſiæ ſibi eligeret, & ad ipſum rediens confirmationem ad libitum reportaret. Eodem tempore, cùm Innocentius Papa quædam ſcripta dirigere vellet pro negotijs fidei ad partes Toloſanas, deliberauit ſuper his ſcribere Beato Dominico, & his, qui cum eo erant. Accito autem Notario, ait: *Sede, ſcribe ſuper his Fratri Dominico, & ſocijs ejus in hæc verba*. Et ſtans paululùm ait: *Noli ſcribere ſicut prædixi, ſed ſic: Fratri Dominico, & cum eo prædicantibus in partibus Toloſanis &c.* Et aliquantulùm plùs conſiderans dixit: *Scribe ſic: Magiſtro Dominico, & Fratribus Prædicatoribus &c.* Et ex tunc cœperunt vocari nomine iſto, *quod os Domini nominauit*, tam in Curia, quàm alibi.

Per illud tempus dùm B. Dominicus Romæ in Eccleſia

Sancti

Sancti Petri oraret, apparuerunt ei Beatiſſimi Apoſtoli Dei Petrus, & Paulus, quorum primus B. Petrus baculum, B. verò Paulus librum porrigebat, dicentes: *Vade, & prædica Euangelium, hoc enim tibi à Domino demandatum eſt miniſterium*. Reuerſus eſt igitur B. Dominicus ad Fratres ſuos Toloſæ conſiſtentes. Erant autem Fratres numero 16. Quos conuocans apud Prullianum, inuocato primùm Spiritu Sancto, Regulam B. Auguſtini Doctoris, & Prædicatoris egregij, ipſi pariter re, & nomine Prædicatores futuri, vnanimiter elegerunt; quaſdam arctioris vitæ conſuetudines, quas ſibi per formam Conſtitutionum obſeruandas ſtatuerunt, inſuper aſſumentes. Electâ autem Regulâ B. Dominicus Romam rediens, inuenit Innocentium Papam apud Peruſium defunctum, & Honorium III. electum, à quo Ordinis confirmationem impetrauit.

C A P V T II.

De Habitu Fratrum Prædicatorum dato per B. Virginem, & de Prophetia Abbatis Ioachim, & de Inſtitutione Fratrum, & Sororum Tertij Habitus.

ANNO itaque Domini 1216. XI. kalendas Ianuarij, in craſtino S. Thomæ Apoſtoli, Romæ apud S. Sabinam Ordo Fratrum Prædicatorum eſt confirmatus: Pontificatus Domini Honorij Papæ III. anno primo. Nec eſt prætereundum, quod confirmatione Ordinis Habitâ, B. Dominicus, & alij primitiui Fratres, Habitum, quem nunc habemus non ſtatim deferre cœperunt: ſed ſuperpelliceis vſi ſunt ad modum Canonicornm Regularium, cuius Ordinis fuerat B. Dominicus; vſque ad ingreſſum Magiſtri Reginaldi Decani Aurelianenſis ad Ordinem noſtrum, qui ipſo anno confirmationis ingreſſus eſt. Huic Magiſtro Reginaldo grauiter decumbenti, & à Medicis

deſperato, nocte quadam Beata Virgo apparens, ſalutari vnctione perunxit eum, atque ſanauit; eique Habitum Ordinis oſtendens, ait: *En Habitus Ordinis tui*. Qua reuelatione facta Fratres Habitu Ordinis cœlitùs deſignato vti cœperunt.

Venerabilis autem Abbas Ioachim Floriacenſis Ordinis Inſtitutor, Fratribus ſuis Habitum, quem dictus Magiſter Reginaldus à Beata Virgine acceperat prophetice demonſtrans, in quodam Monaſterio ſui Ordinis, quod eſt in Calabria depingi fecit, dicens: *Citò ſurrecturus eſt in Eccleſia Dei Ordo nouus docentium, & prædicantium, cum tali Habitu: cui præerit vnus maior, & cum eo, ac ſub eo erunt duodecim Ordinem prædictum regentes. Quia ſicut Patriarcha Iacob cum xij. filijs ingreſſus eſt Ægyptum, ſic & ipſe cum illis duodecim ingredietur, & illuminabit vniuerſum mundum*. Diuina prætereà prouidentia B. Dominicum, ſecundùm quod de Beato Iob ſcriptum eſt, Cap. 5. *Scies quoque quoniam multiplex erit ſemen tuum, & progenies tua, vt herba terræ,* nobili prole fœcundauit. Diſpergente namque B. Dominico Fratres ſuos tanquam quoſdam radios, immò quædam luminaria, vbique terrarum cœperunt in breui tempore copiosè multiplicari.

Eodem tempore dùm per totam Italiam, & etiam per partes Toloſanas hæreticorum, & illis credentium perfidia in tantùm diffuſa eſſet, quòd quaſi nullus Catholicus eis poſſet reſiſtere; adeò etiam iura Eccleſiæ à laicis fuerant occupata, quod Pontifices, & Clerici mendicare cogebantur. Inſuper, & venenoſa hæreticorum veſania adeò multorum, & potentium animos ſubuerterat, quod ſine magna fidelium multitudine non poterant coerceri, quin ſuos errores publicè prædicarent, & in ſcholis docerent. Volens igitur feruentiſſimus fidei zelator Beatiſſimus Pater Dominicus, tàm bona, & iura Eccleſiæ defendere, quàm hæreticorum venenoſa figmenta detegere, aduocatis quibuſdam viris fidelibus ſibi deuotis, cœpit cum eis de Eccleſiæ defenſione, & de hæretica perfidia extirpanda

tra-

tractare. Et vt competentiùs talia perficere poſſet, inſtinctu Spiritus Sancti cogitauit nouum Ordinem Catholicorum laicorum facere in pœnitentia viuentium: qui eum adiuuarent ad hæreticorum perfidiam abolendam, & Eccleſiam, ac fidem Catholicam defendendam. Et quos voluntarios inuenerat faciebat iurare, quod omnia bona ſua, & vitam corporalem pro his exponerent. Quapropter cum multos tales inueniſſet, eos Fratres de *Militia Ieſu Chriſti* appellauit. Et vt vxores eorum eos non impedirent, faciebat etiam eas iurare, quod in negotio Eccleſiæ, & fidei defenſandæ, nullum maritis præſtarent impedimentum. Vt autem tales manifeſtè ab alijs diſcernerentur, tàm viris, quàm eorum vxoribus, Habitum album, & nigrum contulit, et eis certum numerum orationum indixit: cum quibuſdam ieiunijs, et alijs abſtinentijs, Fratresque, et Sorores de *Militia Ieſu Chriſti* appellauit. Igitur cum miniſterio B. Dominici, et aliorum Fratrum Prædicatorum, auxilioque, et armis militum *Militiæ Ieſu Chriſti*, hæretici fuiſſent quamplurimùm debellati, et deſtructi, in tantùm, quod in Canonizatione B. Dominici probatum fuit, quod pluſquàm centum millia hæreticorum per doctrinam, merita, et miracula B. Dominici fuerant ad fidem conuerſa: poſt obitum B. P. Dominici; et eius ſolemnem Canonizationem viſum eſt tàm Patribus Ordinis, quàm ipſis Confratribus *de Militia Ieſu Chriſti*, ad honorem B. Dominici ſui Inſtitutoris mutare nomen militiæ, in nomen pœnitentiæ; et appellari voluerunt *Fratres, & Sorores de pœnitentia B. Dominici*. Qui ſub vtroque nomine, et titulo diuerſa priuilegia à Sede Apoſtolica habuerunt, et nouiſſimè per D. Innocentium Papam VII. iſte Ordo fuit pleniſſimè confirmatus, et gaudet omnibus priuilegijs, quibus gaudent Fratres Ordinis Prædicatorum. Et ſic Beatiſs. P. Dominicus tres Ordines inſtituit, et fundauit, ad laudem Dei Patris, et Filij, et Spiritus Sancti.

CAPVT III.

De receptione Conuentuum Bononienſis, & Pariſienſis, & primis Capitulis Generalibus: & de obitu Beati P. Dominici, & Magiſtri Reginaldi.

ANno Domini 1218. Fratribus Prædicatoribus data eſt Domus S. Iacobi Pariſijs, à Magiſtro Ioanne Decano Sancti Quintini, et Vniuerſitate Pariſienſi. Indè miſſus fuit Frater Petrus Cellani Lemouicam, vbi factus eſt primus Conuentus Franciæ. Et ſtatim miſſi ſunt Fratres Remos, et Aurelianum, et eodem anno Conuentus ibi receperunt. Hoc tempore multi magni, et literati viri Archidiaconi, Decani, Abbates, Priores, Doctores omnium facultatum, Ordinem intrauerunt. Inter quos fuit Magiſter Clarus Sextus Bononienſis, qui Pœnitentiarius D. Gregorij Papæ exiſtens, et Regens in Iure Canonico Ordinem intrauit. Anno Domini 1219. miſſi ſunt Fratres Roma, Bononiam à B. Dominico, quosipſe poſteà ſubſecutus eſt: et miſit indè Fratrem Reginaldum, Pariſiis iàm à Regina Cœli perunctum. Qui Pariſios veniens, *Ieſum Chriſtum, & hunc crucifixum* prædicabat verbo pariter et exemplo. Vbi paulò poſt obdormiens in Domino, in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Campis ſepultus eſt (quia Fratres ius ſepulturæ nondùm habebant) cuius corpus poſt 400. annos incorruptum, illæſumque inuentum eſt. Hic vir Beatiſſimus Fratrem Iordanum Teutonicum eo tempore ad Ordinem receperat, qui tunc temporis Pariſijs erat Theologiæ Baccalaureus. Anno Domini 1220. fuit celebratum Bononiæ primum Capitulum Generale à Beato Dominico; & anno ſequenti, ſcilicet 1221. Beatus Dominicus ſecundum Capitulum Generale celebrauit Bononiæ, in quo Capitulo ordinatum eſt, ne poſſeſſiones, vel reditus Fratres noſtri retinerent, ſed & his, quæ habuerunt, penitùs renunciauerunt.

In eodem Capitulo Frater Iordanus prædictus, qui nondùm in Ordine annum compleuerat, factus eſt Prouincialis Lombardiæ, fundatis jàm per Orbem circiter 60. Conuentibus, qui in octo Prouincias erant diſtincti; ſcilicèt Hiſpaniam, Prouinciam Prouinciæ, Franciam, Lombardiam, Romanam, Teutoniam, Hungariam, & Angliam. Poſt iſtud Capitulum Generale ſtatim, à confirmatione Ordinis anno v. obijt Beatus Dominicus 6. die menſis Auguſti, Pontificatus D. Honorij Papæ III. anno vi. & Bononiæ ſepultus eſt. Contigit in diebus illis Reuerendiſs. Virum D. Hugolinum Cardinalem Oſtienſem Apoſtolicæ Sedis Legatum in Lombardia, (qui poſteà fuit Summus Pontifex, & Gregorius IX. appellatus eſt) Bononiam Domino ordinante adueniſſe: propter quod multi, & magni Viri, & Eccleſiarum Prælati aderant tunc præſentes. Hic cognita Beati Viri morte, aduenit, & officium Miſſæ perſoluens, Corpus eius ſanctum cum digna deuotione ſepulturæ mandauit. Nouerat quidem ſanctam eius conuerſationem in Domino, & ſpirituali eũ dùm viueret ſibi adſtrinxerat amoris amplexu. Qui etiam præſens extiterat, quando idem Pater Sanctus Romæ Neapoleonem D. Stephani Cardinalis nepotem, à mortuis orando ſuſcitauit. Aderat etiam cum prædicto Legato Reuerendiſs. Patriarcha Aquileienſis, pluresque Epiſcopi, & Abbates, aliorumque Prælatorum multitudo non parua, qui omnes eius ſacro funeri interfuerunt, & dictus Reuerendiſs. Cardinalis eum proprijs manibus ſepeliuit. Quo tempore quidam Frater Bernardus Bononienſis dæmoniacus, multum Fratres vexabat, cuius grauis vexatio, & quas Fratres patiebantur Pariſijs, fuit vna de cauſis, quibus moti Fratres *Salue Regina* poſt Completorium decantari inſtituerunt apud Bononiam, & indè per totum Orbem illa deuotio glorioſiſſimæ Virginis eſt diffuſa.

Eodem anno Frater Paulus Hungarus cum quatuor Socijs miſſus fuit ad Hungariam ad prædicandum. Hic actu erat legens in Iure Canonico, quando intrauit Ordinem. Hi igitur totam Prouinciam peragrantes, magnum fructum

fece-

fecerunt in populo, & multiplicatis ibidem Fratribus, miſſi ſunt aliqui à dicto Fratre Paulo in Terram, quæ Structium dicitur, quam Hæretici, & Schiſmatici incolebant, vbi poſt multas tribulationes, tandem Domino largiente mirabiliter profecerunt. Deindè memores dicti Fratres deuotionis Beati Dominici, qui ire volebat ad prædicandum Cumanis, qui nullam penitùs Dei notitiam habebant, ordinauerunt mittere Fratres ad dictam terram: quam ingreſſi, ſed exire compulſi, & denuò regreſſi ad eam prædicare cœperunt, duobus ex ipſis ab Infidelibus martyrio coronatis, alij in prædicationis officio perſeuerantes conuerterunt primò Ducem vnum ex ipſis, nomine Bruchi, qui in fidei Chriſtianæ confeſſione deceſſit. Poſteà verò alium Ducem maiorem, nomine Bribrech, cum mille de familia ſua, quem Rex Hungariæ Andreas de ſacro fonte leuauit: qui ſimiliter ſuſceptis Sacramentis Eccleſiæ fideliter deceſſit. Fratres igitur perſeuerantes ibidem fructum maximum fecerunt, & Conuentum cœperunt. Cùm hæc agerentur, & feruor Fratrum magis ad conuerſionem Paganorum accreſceret, Dei occulto iudicio venerunt Tartarorum exercitus, qui non ſolùm prædicationem prædictam impediuerunt, verùm etiam circa nonaginta Fratres ad Regnum Cœleſte per coronam martyrij tranſmiſerunt. Poſt Tartarorum autem expulſionem miſſi ſunt alij Fratres, qui indefeſsè Dei verbum prædicantes, multa millia ex eis conuerterunt, & baptizauerunt.

Item miſſi fuerunt à Domino Honorio Papa in Boſinam, & Dalmatiam Fratres ad Hæreticos conuertendos; qui prædicationi, & diſputationibus inſiſtentes, multos Hæreticos ad fidem conuerterunt, licet aliqui Fratres ab eis martyrio coronati fuerint; & duo Conuentus Ordinis, quos ibi habebamus, igne cremati ſunt. In partibus etiam tranſmarinis multi Fratres miſſi ad prædicandum, ibidem à Saracenis martyrio coronati ſunt: inter quos Chriſtianus Patriarcha Antiochenus, Ordinis noſtri, cum quatuor Fratribus in captione Antiochenæ Vrbis coram Altari mactatus

tus eſt. Frater etiam Guido de Longimello, vir deuotus, & ſanctus, in eiſdem partibus cum vno Socio paſſus eſt martyrium.

CAPVT IV.

De Beato Iordano Teutonico II. Ordinis Generali, & de Translatione, ac Canonizatione S. P. Dominici.

ANNO Domini 1222. Frater Iordanus Teutonicus de Prouincia Saxoniæ, & ipſe natione Saxo, de villa, quæ dicitur Borterge, Diœceſis Moguntinæ, verus Iſraelita, electus eſt in ſecundum Magiſtrum Ordinis, in Capitulo Generali Pariſijs celebrato: Erat enim tunc Prouincialis Lombardiæ. Sub hoc Magiſtro fuit Ordo merito, & numero dilatatus. Quem per annos ferè 15. optimè regens, ac dirigens, mille Fratres, & ampliùs manu ſua ſacro Religionis Habitu induit. Inter alios tunc Religioni nomen dederunt viri illuſtres: Frater Rolandus Cremonenſis, Magiſter, & ſummus Philoſophus, qui primus Pariſijs ex noſtris Fratribus ſacram Theologiam docuit, & ſummam eiusglorioſam compilauit. Magiſter etiam Moneta Cremonenſis, famoſiſſimus in toto Orbe terrarum, qui *ſummam Theologiæ contrà Hæreticos* congeſſit. Magiſter quoque Ioannes de S. Ægidio, & multi alij excellentes viri, Humbertus, Guarinus, Gualla, & Rachonus, quorum ſcripta vſque in hodiernum diem, eorum ſapientiam, & doctrinam demonſtrant. Item Pater Hugo de S. Theodorico Burgundus, qui Purpuram Sacram in Ordinem Prædicatorum primus inuexit: vt infrà pleniùs dicetur. Hos ſecutus eſt Beatus Albertus Magnus, S. Thomæ Aquinatis Magiſter, qui in ſingulare Catholicæ Eccleſiæ, atque noſtræ Religionis decus, Dominicanam togam induit Patauij per manus Beati Iordanis.

Anno

Anno Domini 1224. die 9. Auguſti, in Vigilia Beati Laurentij, venerunt Fratres primò in Magdeburg Ciuitatem Saxoniæ, miſſi à Capitulo Pariſienſi, & Magiſtro Iordano, ad petitionem Reuerendiſſimi Domini Archiepiſcopi Magdeburgenſis, & quorundam aliorum Epiſcoporum, & nobilium: & ſecundo anno introitus Fratrum, primum Prouinciale Capitulum eſt ibidem celebratum, superuenientibus tantùm decem Fratribus extraneis; quia in Prouincia Teutoniæ tantùm quatuor Conuentus erant ſcilicet Friſacenſis, Colonienſis, Argentinenſis, & Magdeburgenſis.

Anno Domini 1227. xv. kalendas Aprilis, mortuo Honorio Papa, D. Gregorius IX. qui anteà Dominus Hugolinus Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis appellabatur (de quo ſupra dictum eſt) in Pontificali Cathedra ſublimatus eſt, & ſedit annis 14. menſibus 5. diebus x. Eodem anno in Generali Capitulo tertio, Pariſijs celebrato ſub Magiſtro Iordano, erant ſuperadditæ Prouincijs iàm erectis aliæ quatuor Prouinciæ: ſcilicet Poloniæ, Daciæ, Græciæ, & Terræ Sanctæ. Et ſic Ordo à ſua confirmatione Anno xj. erat diuiſus in xij. Prouincias; ſcilicet Hiſpaniam, Prouinciam Prouinciæ, Franciam, Lombardiam, Romanam, Teutoniam, Hungariam, Angliam, Poloniam, Daciam, Græciam, & Terram Sanctam.

Anno Domini 1233. crebreſcentibus per totam Italiam S. Dominici euidentibus miraculis, fidelium duxit deuotio, Corpus Sancti Patris humili loco repoſitum, ad altiorem locum debito cum honore transferre. Facta eſt ergò hæc translatio in Capitulo Generali Bononiæ ix. kalend. Iunij poſt annos xij. à ſepultura viri ſancti. Ad quam tranſlationem conuenerunt de mandato D. Papæ Gregorij, viri Reuerendiſſimi: videlicet Archiepiſcopus Rauennas, & Epiſcopus Mutinenſis, poſtmodùm Sabinenſis, Brixienſis, & Tornacenſis; necnon & Magiſter Ordinis, communi elogio *Dulcis* appellatus, Pater Iordanus cum Definitoribus Capituli. Poteſtas quoque Bononienſis cum Ciuibus multis

Bono-

Bononienſibus, aliarumque Ciuitatum non paucis Ciuibus honoratis, cum Fratribus, & Clericis, laicisque adfuerunt. Ex cuius ſacris oſſibus tanta prodijt odoris fragrantia, quod non defuncti cadaueris ſepulchrum, ſed pigmentorum, & odoramentorum omnium apotheca, patuiſſe videretur. Oſtendit etiam Dominus multa miracula in eadem translatione, ad laudem, & honorem Sancti ſui, anno Domini, quo ſuprà, Pontificatus verò Domini Gregorij IX. anno vj. à Confirmatione autem Ordinis anno xvij. à tranſitu verò Beati Dominici xij. Sit ergò per omnia benedictus Deus. Anno ſequenti 1234. conſtitutus Reatæ præfatus D. Gregorius Papa, præſentibus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliarumque Eccleſiarum Prælatis multis, fidelem Chriſti famulum Beatum Dominicum Sanctorum cathalogo ſolemniter canonizando adſcripſit, perhibens tale de eo teſtimonium: *Quod itá dubitabat de ſanctitate eius, ſicut de ſanctitate Beatiſſimorum Apoſtolorum Petri, & Pauli*; quia vt prædictum eſt, magnam familiaritatem adinuicem habuerant. Conſummatum eſt ergò totum Canonizationis officium Reatæ ſolemniter, anno, & temporibus præſcriptis, ſub Reuerendiſſimo, & ſanctiſſimo Patre Magiſtro Iordano Generali Ordinis Magiſtro II. & directæ ſunt literæ Apoſtolicæ per omnia regna Eccleſiæ hoc atteſtantes, in quibus ipſius vitæ ſinceritas, & gloriæ ſublimitas, Chriſtifidelibus declaratur.

Sub iſto Magiſtro Iordano Fratres primò fuerunt licentiati Pariſijs ad legendum, & ipſe primus fuit, qui literas encyclicas à Capitulo Generali ad Prouincias Ordinis mittere cœpit. Scripſit idem Pater *ſuper Apocalypſim* Poſtillam gratioſam. Item *ſuper Priſcianum minorem*. Item *quædam Grammaticalia delicata*. Scripſit prætereà *Libellum de Ordinis initio*, qui incipit: *Filijs gratiæ*, &c.

Coronulam Beatiſſimæ Virginis Mariæ compoſuit, & in omnibus Conuentibus, & Monaſterijs Ordinis recitari fecit pro ſuffragijs, antè Altare in dormitorio erectum

cuius

cuius recitationi quicunque interuenerint, lucrantur indulgentias centum dierum à Gregorio XIII. conceſſas, per Bullam, quæ incipit: *Quæ Chriſti*, &c. Datam Romæ die 11. Decembris 1584.

Cùm verò pijſſimus hic Pater in Terram Sanctam pro viſitandis ibi Conuentibus, & Saracenorum conuerſione nauigaret, ſæuâ tempeſtate exortâ naufragio perijt, vnà cum Socijs. Contigit autem eius mors anno 1236. die 13. menſis Februarij.

De hoc glorioſo Pàtre, & dulciſſimo, vide librum, qui *Vita Fratrum* dicitur, in tota tertia parte.

CAPVT V.

De Sancto Raymundo de Peñafort III. Ordinis Generali.

SECVTA morte Beati Iordanis, vno anno & dimidio Magiſterium Ordinis vacauit, Beato Alberto Magno Vicario Ordinis exiſtente. Indicto tandem Generali Capitulo, Bononiæ anno 1238. abſens eligitur in Magiſtrum Ordinis tertium, Frater Raymundus, natione Cathalanus, Barcinonenſis. Hic antequàm Ordinem noſtrum ingrederetur, fuit excellentiſſimus Doctor in Iure Canonico, in quo multis annis rexit Bononiæ. Tranſeunte autem Berengario Epiſcopo Barcinonenſi per Bononiam, ab eo cum magnis precibus ad patriam reductus, & Canonicus, ac Præpoſitus Eccleſiæ Cathedralis factus, vbi poſtmodùm anno ſalutis 1222. feria 6. in Paraſceue Ordinem Prædicatorum eſt ingreſſus. Diſuaſerat enim Raymundus cuidam in noſtram Religionem ingreſſum, vndè pungente ſcrupulo, iacturam hanc, perſonâ ſuâ, & quidem meliori cum fœnore compenſauit. Auditâ autem famâ ſanctitatis, & doctrinæ eius Dominus Sabinenſis Cardinalis, Apoſtolicæ Sedis Legatus,

cum

eum licet renitentem in Socium legationis aſſumpſit, & diù ſecum tenuit. Cùmque eum vellet Romam ſecum ducere, nullo modo acquieuit. Qui tamen Romam reuerſus, multa de eo Domino Papæ bona narrauit. Summus verò Pontifex Gregorius IX. litteras præceptorias direxit, mandans ei vt ad ſe veniret. Qui obediens Apoſtolicis litteris, Romam veniens, ab eodem Pontifice factus eſt Pœnitentiarius, & Confeſſor Papæ, & Aduocatus, ac Expeditor cauſarum pauperum. Nec multò poſt mandauit ei, quatenus Decretales in vno volumine compilaret, quo in iudicijs, & Scholis nunc omnes vtuntur. Tandem propter vigilias, & labores, quos in Curia contraxerat, maximè quia nunquam carnes comedere voluit, nec cibaria Ordinis mutare, in grauem incidit ægritudinem, & magnam: à qua cùm Romæ minimè liberari potuiſſet, habitâ cum magna difficultate licentiâ, ad Conuentum Barcinonenſem redijt; in quo & permanſit, vſque dum in Magiſtrum Ordinis, vt dictum eſt, eligeretur. Factâ autem hac illius electione, adhuc Electores dubitabant ne Magiſterium recuſaret: ac proindè quatuor Patres ex præſtantioribus à Definitorio ad eum Barcinonam miſſi ſunt, qui ei perſuaderent, quòd Ordinis curam acceptaret: inter quos fuit Frater Hugo, qui poſtea fuit primus Cardinalis Ordinis noſtri. Qui timens Ordinis ſcandalum, ad preces illorum Patrum electionem cum multis lachrymis acceptauit.

Hic Sanctus Pater multis claruit miraculis in vita, & in morte, & Ordinem per biennium ſapientiſſimè gubernauit. Hic etiam Conſtitutiones Ordinis in duas partes diuiſit, ſicut ſunt nunc, cùm antea ſatis eſſent confuſæ. *Summam* etiam *de Caſibus Conſcientiæ* omnium primam, ac valdè vtilem, quam à nomine vocauit Raymundinam publicauit. Cùm autem per biennium Ordinem rexiſſet, & duo Generalia Capitula habuiſſet, alterum Pariſijs, alterum Bononiæ, in hoc ſecundo anno 1240. allegans debilitatem ſuam Generalatui ceſſit. Quapropter

B ma-

magna turbatio in Ordine exorta eſt, propter eius ceſſionem. Hincque ſtatutum fuit in Conſtitutionibus, quod Magiſtri ceſſio nullo modo admitteretur de cætero, niſi propter perpetua impedimenta. Vixit autem in Conuentu Barcinonenſi per annos 35. poſt hanc Generalatus renunciationem: illeque Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, (vnà cum S. Petro Nolaſco, & Iacobo Aragonum Rege, cuius Confeſſarius erat) fundauit; eique Regulam viuendi præſcripſit. Obijt tandem anno 1275. in Feſto Epiphaniæ Domini multis clarus miraculis; quem Clemens VIII. Sanctorum Cathalogo adſcripſit. Anno 1601.

CAPVT VI.

De Fratre Ioanne Teutonico IV. Ordinis Generali, Viriſque ſub eo clariſſimis.

ANNO Domini 1241. poſt renunciationem Magiſtri Raymundi, electus fuit in quartum Magiſtrum Ordinis noſtri, in Capitulo Generali Pariſijs, Frater Ioannes Teutonicus, quondam Epiſcopus Boſinenſis in Hungaria, natione Vveſtphalus Bremenſis Diœceſis. Hic Prouincialis in Hungaria exiſtens, factus Epiſcopus Boſinenſis, impetrauit ab Epiſcopatu ceſſionem, nulla ſibi prouiſione retenta. Poſtmodum effectus Prouincialis Lombardiæ, eligitur in Magiſtrum Ordinis. Cùmque renueret, nec vellet acceptare, allegans exceptiones Pontificiæ dignitatis antea habitæ; è contrariò porrecta fuit littera Domini Papæ Gregorij IX. quam propter ipſum Fratres impetrauerant, quæ ipſum totaliter Ordinis obedientiæ ſubponebat. Igitur compulſus Ordinis Magiſterium ſuſcepit, & tanquam vir Deo plenus, ac in omni virtute conſpicuus, xij. annis cum dimidio Ordini præfuit, virtutibus, & miraculis, tam in

in vita, quàm in morte clariſſimus. Duodecim Capitula Generalia celebrauit, quinque in diuerſis Regionibus, ſcilicet Coloniæ, apud Montem Peſulanum, Treueris, Metis, & Londini: cætera verò Bononiæ, & Pariſijs. Argentinam deindè profectus, vt Fratres ad Cumanorum conuerſionem mitteret, in eadem Ciuitate diem clauſit extremum, pridie Nonas Nouembris anno 1252.

Sub eius Generalatu anno Domini 1242. apud Auinionetum Toloſanæ Diœceſis, in Camera Comitis Toloſani, martyrizati fuerunt pro fide Chriſti Frater Guilhelmus Arnaldi de Monte Peſulano, Inquiſitor hæreticæ prauitatis, & Frater Bernardus de Rupe forti, ac Frater Garſias de Aura, omnes de Ordine Prædicatorum, qui poſtmodum multis claruerunt miraculis.

Anno Domini 1243. poſt vacationem Sedis Apoſtolicæ per vnum annum, menſes octo, dies 5. poſt mortem Cœleſtini IV. Pontificis, electus eſt in Papam Innocentius IV. natione Iánuenſis: & ſedit annis 11. menſibus 5. diebus 14.

Hic ſecundo anno ſui Pontificatus fecit primum Cardinalem Ordinis Fratrum Prædicatorum Fratrem Hugonem de Sancto Charo, de Barchinonetta, ſub ditione Ducum Sabaudiæ, primum Prouincialem Franciæ, exindè Vicarium Generalem Ordinis, & demùm Archiepiſcopum Lugdunenſem: & hic primus fuit *Poſtillator totius Bibliæ*, & eam tam excellenter poſtillauit, quod hucuſque parem non habuit. Scripſit etiam *ſuper quatuor Sententiarum Libros*. Item librum, quem *Speculum Eccleſiæ* appellauit. Et ſicut primis temporibus cùm ſolus Origenes cæteros omnes Doctores, & Scriptores vinceret in ſcribendo, ipſe in Canticis ſcribens ſeipſum vicit; ſic temporibus his, ſolus Hugo cùm Poſtillatores omnes vinceret, & excelleret ſuis poſtillis, ipſe ſeipſum in Pſalterio, & in Iſaia, & in Euangelijs ſuperauit: non tantùm extenſiuè in quatuor ſenſibus quemlibet latiùs, & diffuſiùs proſequendo: ſed etiam intenſiuè de quolibet gratioſiùs, &

impermixtiùs diſſerendo. Legis enim verba per legem explanauit, nec phyſica, nec alia quælibet intermiſcens, nec Muſas Poeticas interponens, ſed legem per legem expoſuit gratiosè. Ab eodem Innocentio Pontifice (cui ſemper probum, ac fidelem Conſiliarium ſe præſtitit) factus eſt Legatus à Latere in Germaniam, quo officio laudatiſſimè perfunctus eſt. In Patria Conuentum, & Eccleſiam ſui Inſtituti, propriâ pecuniâ erexit, & dotauit. Multis igitur pro Eccleſia Dei exantlatis laboribus, curisque perfunctus, pluribus virtutum inſignibus clarus, vita functus eſt Vrbeueteri anno 1264. xiv. Kalendas Aprilis, ibique in Templo Prædicatorum tumulatus. Deindè poſt aliquot annos aperto eius ſepulcro integer, & incorruptus inuentus, Lugdunum ad Eccleſiam Fratrum ſui Ordinis translatus fuit: ibique magna cum ſolemnitate conditus eſt, adiecto infraſcripto Elogio.

In hoc Sepulcro iacet Vir Venerabilis Hugo
De S. Theodorico, Deo, & hominibus gratioſus,
Tituli S. Sabinæ quondam Presbyter Cardinalis.
Hic habetur vt luminare magnum Eccleſiæ,
Ordinis Fratrum Prædicatorum lucerna,
Theologiæ Pariſius Doctor egregius,
Famoſus Diuinarum Scripturarum Tractator,
Et Expoſitor prælucidus:
Verbi Dei Prædicator eximius,
Oliua pietatis, Palma iuſtitiæ:
Speculum honeſtatis, Religioſorum Patronus,
Veritatis præco, Pater pauperum,
Et ſolatium miſerorum.
Qui obijt apud Vrbem Veterem
Anno Domini M. CC. LXII.
xiv. Kalend. Aprilis.

Fue-

Fuerunt ab initio naſcentis Eccleſiæ in Terra Sancta, & maximè in Carmelo Eremitæ multi, ſicut patet ex Chronicis, & ex multis Sanctorum vitis. Horum conuerſationem videns felicis recordationis Dominus Albertus Patriarcha Hieroſolymitanus, multùm eos ſpiritualiter in Domino nutriebat: & in ſcripta modum vitæ eorum redigens, ſeparatim in cellulis per totum montem Carmeli anteà habitantes, ſub cura vnius eorum ipſos adunauit: & per profeſſionis vinculum pariter colligauit, & per Sedem Apoſtolicam confirmari curauit. Qui poſt multos annos ad Papam Innocentium IV. venientes Lugdunum, pro eo, quod Regula grauis erat, nec eis in Ciuitatibus, & Villis habitare licebat: obtinuerunt, quod negotium totum committeretur Venerabilibus Patribus, videlicet Domino Hugoni de Sancto Charo Presbytero Cardinali, & Fratri Guilhelmo Epiſcopo Anteradenſi, qui ambo erant de Ordine Prædicatorum. Qui eis ſpecialem Regulam ſcripſerunt, quam ex tunc profitentur, & tenent; primâ per tantos viros ſepultâ, & ſecundâ per Innocentium Papam IV. bullatâ, & confirmatâ.

Per idem tempus paſſus eſt pro fide Chriſti, & ab hæreticis veneno extinctus, Frater Pontius Hiſpanus Inquiſitor hæreticæ prauitatis apud Vrgellum Cathaloniæ Ciuitatem, & ibidem in Eccleſia Cathedrali multis clarens miraculis honorificè ſepultus.

Anno Domini 1252. Frater Petrus Veronenſis Ordinis Prædicatorum hæreticæ prauitatis Inquiſitor, ab Innocentio IV. inſtitutus ab hæreticis nonis Aprilis Sabbato in Albis, dùm Prior Comenſis exiſtens pro exequenda Inquiſitione contrà eos properaret; martyrio coronatus eſt. Hic vir beatiſſimus à teneris annis fidem Catholicam defendens, Ordinem Prædicatorum ingreſſus, virtutibusque, ac miraculis decoratus, Euangelicam prædicationem per totam Italiam cum mirabili gratia, & fructu diſſeminans, ac virgo permanens, nulliusque mor-

talis peccati maculâ vnquam fœdatus, martyrioque coronatus, tribus decoratus coronis, Cœlum conſcendit. Hunc, dùm infinita miracula ad eius tumulum, & per multas mundi partes fierent, Dominus Innocentius Papa prædictus, nondùm anno elapſo à paſſione eius, Sanctorum Martyrum Cathalogo adſcripſit: ſtatuitque feſtum eius iij. kalendas Maij ab vniuerſali Eccleſia celebrari; quia dies paſſionis eius frequenter inter Paſchalia feſta occurrit. Paſſus eſt cum eo Frater Dominicus ſocius eius, qui ab eodem lictore quatuor ictibus lethaliter vulneratus, quinta poſt die obijt.

CAPVT VII.

De B. Humberto V. Ordinis Generali, viriſque ſub eo ſanctitate, ac doctrina clariſſimis.

ANno Domini 1254. mortuo Magiſtro Ioanne Teutonico, electus fuit apud Budam Prouinciæ Hungariæ in Capitulo Generali in Magiſtrum Ordinis quintum, Magiſter Humbertus natione Burgundus ex Prouinciali Franciæ, cunctis exiſtens Religionis exemplar, & imago. Hoc tempore quidam Canonicus Matiſconenſis videlicet Guilhelmus de ſancto amore, qui Pariſijs legebat, ex quibusdam authoritatibus ſacræ Scripturæ, & Doctorum per eum malè intellectis, vel potiùs malignè ad ſuum propoſitum adductis, magnum libellum D. Innocentio Papæ IV. porrexit: in quo probare nitebatur, quod Fratres non poterant de eleemoſynis viuere, nec mendicare, niſi cum damnatione animarum ſuarum. Multa inſuper alia hæretica, & falſa conflans, Ordines Mendicantium valdè vexauit.

Eodem etiam tempore idem Innocentius fulminauit Bullam terribilem contrà Mendicantes, præcipiens in virtute

tute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, quod nullo modo diebus Dominicis, & Feſtiuis Parochianos alienos in ſuis Eccleſijs reciperent ad Diuina, nec eorum confeſſiones audirent, ſine ſpeciali licentia Sacerdotum Parochialium, nec in Eccleſijs ſuis antè Miſſarum ſolemnia prædicarent: ſed in prima parte diei omnes Parochiani ad Parochias ſuas ad audiendas Miſſas accederent; nec in Eccleſijs Parochialibus, vel quando Epiſcopus prædicaret, vel faceret ſolemniter coram ſe prædicare, minimè prædicare poſſent; & quod de funeralibus portionem canonicam (etiam non requiſiti) infrà octo dies dare tenerentur Sacerdotibus Parochialibus, de quorum Parochia eſſent defuncti. Iſtis anguſtijs, & tribulationibus ſic Fratres nimium vexantibus, ordinatum fuit, quod Fratres dicerent poſt Matutinas ſeptem Pſalmos, & Litanias cum orationibus Beatæ Mariæ, & Beati Dominici. Quæ dùm in quodam Conuentu dicerentur, quidam Frater deuotus, vidit Beatam Virginem rogantem dulciſſimum Filium ſuum, atque dicentem: *Fili exaudi eos, Fili exaudi eos*. Nec mora, & ecce exaudiuit eam Dominus: nam Guilhelmus de ſancto amore prædictus, ad inſtantiam Magiſtri Humberti citatus, Romæ in publico Conſiſtorio coram Domino Alexandro Papa IV. dicti Innocentij ſucceſſore à Beato Alberto Magno diſputando confuſus, priuatus beneficijs, quæ poſſidebat, combuſtoque libro eiusdem in publico Conſiſtorio, quem contrà Mendicantes dictauerat, è Clero expulſus fuit. Contrà hunc etiam ad mandatum Magiſtri Ordinis ſcripſit libellum vnum Sanctus Thomas de Aquino, qui prænotatur: *Contrà impugnantes Religionem*.

Innocentius autem in ſua ſententia permanens, dùm eſſet Neapoli graui infirmitate percuſſus, aduertens, quod malè egerat Religioſos moleſtando, ad cor rediens, dixit: *Propter iniquitatem corripuiſti hominem, & tabeſcere feciſti animam meam*. Et his dictis expirauit. Ex quo tempore Cardinales, & Prælati dicere ſolebant in quodam ſolatio:

Canete à Litanijs Fratrum Prædicatorum , quia mirabilia faciunt .

Anno Domini 1254. viij. kalend. Ianuarij , mortuo eodem Papa Innocentio , ſucceſſit ei Alexander IV. natione Campanus , & ſedit annis vj. menſibus 5. & diebus 5. Hic Alexander anno Pontificatus ſui primo , Bullam Innocentij contrà Mendicantes reuocauit , & nullius roboris eſſe voluit ; aliamque ampliſſimis fauoribus refertam Ordini gratioſiſſimè conceſſit . Hic etiam magnus amicus Religioſorum fuit , & plura , & inſignia eis priuilegia conceſſit . Hoc tempore claruit Frater Guilhelmus de Peyranta , ſeu Peraldus Diœceſis Viennenſis , vir deuotus , & verax , qui *ſummam de virtutibus , & vitijs , & ſermones de tempore , & de Sanctis* ; ac *Expoſitionem profeſſionis , quæ eſt in Regula Sancti Benedicti* ; & librum *De Inſtitutione Religioſorum , & de regimine Principum* , & alia multa compoſuit .

Hoc etiam tempore diuina prouidente clementia , duo magna luminaria ex Ordine Prædicatorum mundo ſplendebant , ſcilicet luminare maius , ideſt Dominus Thomas de Aquino , vt præeſſet diei , & luminare minus , ideſt Beatus Albertus Magnus , vt præeſſet nocti . De quibus poſſet dici illud Propheticum Zachariæ 4. *Iſti ſunt duæ oliuæ* , videlicet *fundentes oleum , duo filij ſplendoris* . Et Apocal. 11. *Hi ſunt duæ oliuæ , & duo candelabra lucentia antè Dominum , vt luceant omnibus , qui in Domo Domini* , ideſt in Sancta Eccleſia *ſunt* . Verùm quia Beatus Albertus Magnus Dominum Thomam de Aquino præceſſit , primò de eo agetur .

Albertus cognomento Magnus , Philoſophorum omnium totius Chriſtianitatis Sol præclariſſimus , & generalis , natione Sueuus de Oppido Laumbigenſi , propè Auguſtanam Ciuitatem ad quatuor miliaria , ex genealogia militarium natus xxviij. ætatis anno Ordinem noſtrum propter deuotionem , & ſtudium ingreſſus ; cùm ſtuſtio intenderet diligenter (fortè ad maiorem Beatiſs. Virginis

ginis gloriam, cui Albertus maxima deuotione afficiebatur, & deuota mente ſeruiebat) adeò labilis memoriæ, & hebetis ingenij erat, quod nihil proficere poterat. Proficientibus autem ſocijs cùm nihil ipſe proficeret, deliberauit, omninò Ordinem relinquere. Cùmque in iſto propoſito inſiſteret, in viſione raptus, ſibi videbatur, quod apponebat ſcalam ad murum Conuentus, vt extrà Conuentum, & Ordinem recederet. Cùmque ſcalam aſcendiſſet, vidit in ſummitate eius quatuor venerandas Matronas, quarum vna repulit eum, & ad terram deiecit. Cùmque iteratò ſcalam aſcendere vellet, à ſecunda veneranda perſona ſecundò repulſus fuit, & ad terram deiectus. Cùm autem tertiò idem attentaret, à tertia veneranda perſona interrogatus fuit de cauſa aſcenſus ſui per illam ſcalam. Cui verecundo vultu reſpondit: Domina video, quod ſocij mei in Philoſophia proficiunt, & ego nihil addiſcere poſſum: propter hunc igitur ruborem, diſcedere ab hoc Ordine propono. Cui illa: *Illa Domina, quam vides hic, eſt Mater Dei, Regina Cœli, & Mater Miſericordiæ, & nos ſumus eius ancillæ. Recommitte te ei, & nos te adiuuabimus, vt ipſa intercedat pro te ad Filium ſuum, pro docili ingenio tibi concedendo.* Quo audito, lætatus in his, quæ audiebat, dixit: Valdè libenter; vndè rogo vos, vt ſitis mihi adiutrices. Cùmque vna cum ipſis Reginam gloriæ rogaret, dixit illi Beatiſſima Virgo: *In qua ſcientia vis docilis fieri, in Theologia, an in ſcientia naturali?* Cui cùm reſponderet, quod in naturali Philoſophia, & annexis ei ſcientijs libenter vellet proficere: & talis fieri, qualis nunquàm fuit aliquis, vel futurus eſt in ea. Reſpondit Beatiſſima Virgo Maria: *Habebis quod rogaſti: ſed quia non quæſiuiſti ſcientiam Fili mei, in vltimo vitæ tuæ omnem ſcientiam tuam amittes, & eris obtuſi ingenij ſicut modò exiſtis.* Annuente ergò glorioſa Virgine vt orationi, deuotioni, & ſtudio vacaret, ſic facere promiſit.

Recedente viſione ad ſe rediens, mandatum Virginis

exequi ſatagens, quidquid legebat pleniſſimè intelligebat. Et ſi aliquando aliquam difficultatem habebat, orationibus apud Beatam Virginem inſtabat; & quod proprio ingenio non poterat, precibus impetrabat. Frequenter autem rogabat ipſam Beatam Virginem, ne permitteret eum Philoſophorum rationibus à veritate fidei auerti: ſed in fidei ſoliditate eius animam firmaret. Quæ apparuit ei, & conſolans eum ait: *Eſto fidelis, & in ſtudio perſeuerans, quia Deus te tanta copia ſapientiæ ditabit, quod per libros doctrinæ tuæ tota Eccleſia illuminabitur. Tamen antè mortem tuam à te omnis ſyllogiſtica ars auferetur, ne in fide vacillare poſſis, & vt in ſinceritate fidei perſeveres.* Hanc viſionem de ſeipſo narrauit Beatus Albertus Magnus prædictus in vltima lectione, quam legit, in qua ipſa viſio completa eſt, & verificata.

Igitur vir iſte ſanctus, & præclariſſimus, poſt adeptam diuinitùs ſcientiam (vt prædictum eſt) primò legit ſententias in Conuentu Hildeſemenſi Prouinciæ Saxoniæ: ex cuius Conuentus Refectorio naturali arte, muſcarum multitudinem taliter abegit, quod de cætero vſque in præſens nulla muſca potuit ibi viua conſiſtere. Poſteà legit in Ratispona duobus annis, deindè Pariſijs poſt ſententias glorioſæ lectas, Magiſter factus, ibidem tribus annis reſedit. Deindè Coloniam reuerſus, legere cœpit glorioſiſſimè, quo tempore Sanctus Thomas de Aquino ipſum audiuit, & eius diſcipulus fuit. Poſt hæc Magiſter Albertus fuit Prouincialis Teutoniæ, & illo tempore Monaſterium Sororum de Suſato, Colonienſis Diœceſis, quod dicitur Paradiſus, inſtituit: & Sorores in eo introducens ſua benedictione ſtabiliuit. Exindè à Papa Vrbano IV. propter quoſdam errores eliminandos ad Curiam vocatus, ad eius petitionem, & Dominorum Cardinalium Beati Ioannis Euangelium, & Epiſtolas canonicas, inaudito modo exponendo legit: de quo aduerſarij veritatis obſtupeſcentes confuſi ſunt.

Frater Thomas Cantipratanus, author libri de Apibus, refert

refert in eodem libro, quod quidam Canonicus Regularis de Bauaria vir ſanctus, & bonus, qui pro ſuis negotijs ad Curiam venerat, vna dierum exiſtens in Eccleſia Sancti Petri, orans, ad exceſſum mentis raptus: vidit ipſam Eccleſiam ſerpentibus totam plenam, quorum horribili ſibilo tota Roma replebatur. Cùmque ille miraretur, vnus Frater Prædicatorum Ordinis ſibi incognitus Eccleſiam intrauit. Qui licet à ſerpentibus multipliciter impediretur, violenter tamen reſtitit, & eos à ſe repellens aſcendit ambonam, in qua diebus ſolemnibus ſolet legi Euangelium. Et perlecto Sancti Ioannis Euangelio, vſque ad *Verbum caro factum eſt*, omnis illa multitudo ſerpentium à ſibilo ceſſauit, & de dicta Eccleſia effugata eſt. Reuelatumque eſt illi diuino reſponſo, quod ille erat Frater Albertus Teutonicus: Poſt hæreſum igitur expugnationem, Vrbanus Papa fecit eum Epiſcopum Ratisponenſem: quàm dignitatem cum tribus annis adminiſtraſſet, videns vir ſanctus, quod magnis tumultibus ſe implicabat, reſeruatis ſibi quibusdam reditibus, Epiſcopali curæ renunciauit, & Coloniæ ad Ordinem redijt, ac continuè per annos 18. legit gratioſiſſimè.

Conſtrui autem fecit in Conuentu Colonienſi chorum, in quo Diuinæ Laudes perſoluuntur ſuis expenſis, normamque ædificandi ſecundùm veram Geometriam ædificantibus dedit. Totus denique ſtudio intentus, & bonis operibus, ſicut oliuâ fructifera deditus, feruenter Clero, & populo prædicabat, conſilia petentibus ſaluberrima dulciter, & affectuosè dabat, deuotione præcipua vigebat, locum ſepulchri ſui quotidiè viſitabat, & officia ibidem pro ſe, ac ſi eſſet defunctus dicebat. Quotidiè poſt lectiones factas totum Pſalterium dicebat. Hic Doctor clariſſimus infinita propemodum ſcripſit, quæ vulgatiſſima ſunt, & in fine vitæ ſuæ libellum *de Sacramento Altaris* compilauit. Et infinita penè alia opuſcula compoſuit ad laudem Ieſu Chriſti, quæ hic non enumerantur.

Tandem per triennium antè mortem ſuam, dùm ſemel Coloniæ legeret, omnem memoratiuam amiſit. Et recordatus viſionis B. Virginis, prædictam viſionem, quam adoleſcens habuit omnibus narrauit, & ait: Ego filij de cætero non legam, ſed confiteor publicè coram vobis, me omnes articulos fidei veraciter credere, & de eis nil penitùs dubitare; ſupplicans mihi exhiberi Eccleſiaſtica Sacramenta tempore opportuno. Et ſi quid dixi, vel ſcripſi fidei, vel bonis moribus incongruum, ex nunc ipſum reuoco, omnem doctrinam meam Sanctæ Matris Eccleſiæ Romanæ correctioni ſubdens. Et ſic de Cathedra Magiſtrali deſcendens, omnibus lacrimantibus, ac eum oſculantibus, vſque ad mortem in magna ſimplicitate permanſit, nihil de his, quæ Religionis ſunt prætermittens. De eius autem mirabili doctrina, ſequens metrum compoſitum fuit:

Cunctis luxiſti ſcriptis, præclarè legiſti,
Mundo luxiſti, quia totum ſcibile ſciſti.

Anno igitur Domini 1280. annis ſex, & octo menſibus poſt obitum D. Thomæ de Aquino, die xv. Nouembris anima illa ſanctiſſima carne ſoluta eſt: & per Reuerendiſſimum D. Siffridium Colonienſem Archiepiſcopum, accedentibus omnibus Congregationibus Collegiorum Colonienſis Ciuitatis, necnon & Dominorum omnium in circuitu, & totius Ciuitatis concurſu, in choro Conuentus Colonienſis Ordinis Prædicatorum antè maius Altare ſepultus fuit. Cuius ſepulchro tale fuit Epitaphium inſculptum:

Phœnix Doctorum, paris expers, Philoſophorum
Princeps Doctorum, vas fundens dogma ſacrorum;
Hic iacet Albertus præclarus in orbe diſertus,
Præ cunctis certus aſſertor arte repertus.
Maior Platone, vix inferior Salomone,
Quem tu Chriſte bone Doctorum iunge coronæ.
Annis his denis minùs actis, ac mille tricenis,

Chriſti

Chriſti naſcentis de corporis exit habenis.
Quinta poſt feſtum Martini luce, moleſtum
Omne petendo Deum tranſiuit, agens iubilæum,
Qui legit hos verſus, mox ad tumulum retrouerſus,
Inclina *dicat Collectam, cum* Requieſcant.

Cùm autem poſt aliquot tempus corpus eius in tumba poſitum, fuiſſet requiſitum, cùm poſitum fuiſſet ſupinum, vt moris eſt, repertum fuit genuflexum, ac in faciem incuruatum, prout orare ſolebat dum viueret. Non ceſſauit autem Deus eius gloriam reuelare poſt mortem, quam felix in patria poſſidebat. Magiſtro ſiquidem Theodorico Lectori Treuerenſi, in cella ſua ſtudenti, quædam ſancta, & nobilis mulier, quæ ei in vita ſua confiteri conſueuerat, xv. diebus poſt mortem ſuam apparuit; dicens ſe fuiſſe à Deo miſſam, vt eum de tribus certificaret, quorum veritatem ſcire volebat. Et cùm quæſiſſet ab ea, quomodo ſe haberet, reſpondit: In conſpectu ſum Sanctiſſimæ Trinitatis, & quieta gloriæ beatitudine fruor. Cùmque ab ea quæſiſſet, quæ ſcire deſiderabat, & illa reſpondiſſet optimè ad omnia, ait illi: Cognoſcisnè Fratrem Albertum Teutonicum, qui nuper in Colonia defunctus eſt, qui fuit Frater Ordinis noſtri? Cui illa; Optimè. Ad quàm Magiſter: Vbi eſt inquit? Et illa: Gaudet lætitia inenarrabili longè ſuper nos. Fratri etiam Conrado de Dosborgh, eiuſdem Beati Alberti Socio, & Miniſtro, pro eius anima oranti, poſt Matutinas in Eccleſia Fratrum in Colonia vigilanti, poſt receſſum aliorum Fratrum, apparuit Beatus Albertus Magnus corporaliter, pretioſiſſimis veſtibus Pontificalibus indutus, habens in infula ſuper frontem gemmam ſpecioſiſſimam, quæ ſolares radios emittens, totam Eccleſiam illuminabat. Qui ab eo requiſitus qualiter ſibi eſſet, reſpondit: *Humani ſenſus non ſunt capaces gloriæ meæ: claritas autem, quæ ex gemma frontis meæ procedit, ſignificat inexpli-*

plicabilem gloriam in claritate ſcientiæ, quam tradidit mihi Dominus, qua totam Eccleſiam ſuam dignatus eſt illuſtrare meo miniſterio, & labore. Et euanuit ex oculis eius, ad fruitionem Sanctæ Trinitatis, nunc, & in perpetuum manſurus accedens. Hæc breuiſſimè de vita Beati Alberti Magni dicta ſufficiant. Floruit etiam hoc tempore Frater Vincentius Bellouacenſis Ordinis Prædicatorum, qui ſcripſit *Quatuor magna Specula*, ſcilicet *Naturale*, *Doctrinale*, *Morale*, *& Hiſtoriale*. Beato Ludouico Francorum Rege ei libros miniſtrante. Scripſit etiam *Librum gratiæ*, & *Epiſtolam conſolatoriam* ad eundem Sanctum Ludouicum ſuper morte ſui primogeniti. Scripſit etiam libellum *De laudibus Beatiſſimæ Virginis* ex dictis Sanctorum concatenatum, & multa alia.

Anno Domini 1261. obijt Dominus Alexander Papa IV. ex Comitibus Signiæ ſpecialis Patronus Fratrum Prædicatorum, quos quàm tenerrimè dilexerit, vltrò deducitur ex Bullis 130. quas inauditis gratijs referras, Ordini lubens impertiuit. Sedit annis 6. menſibus 5. diebus 5. Poſtquam vacaſſet Sedes Romana menſibus tribus, & diebus tribus; electus poſtmodum fuit Dominus Vrbanus IV. natione Campanus, & pridie Nonas Septembris Viterbij in Eccleſia Fratrum Prædicatorum coronatus, ſedit annis tribus, menſe vno, diebus quatuor.

Anno ſequenti 1263. Magiſter Humbertus, Ordinis exemplar, & ceremoniarum Pater, totum Officium, quo Ordo vtitur ordinauit: quam ordinationem Dominus Clemens Papa IV. poſtea approbauit, & confirmauit. Scripſit etiam hic Pater Sanctus *ſuper Regulam Sancti Auguſtini* egregium volumen. Item libellum *De ſeptem gradibus contemplationis*. Item *De tribus votis religioni eſſentialibus*. Librum præterea *De omnibus officijs Ordinis* miro ordine dictauit; vt quilibet Frater ſciret, quid ſua intereſſet, cùm ei aliquod officium imponeretur. Scripſit etiam ſuper *Conſtitutiones*, ſed non perfecit morte præuentus.

Sub Generalatu Beati Humberti circa annum 1257.

San-

Sanctus Hyacinthus Odrouanſius Polonus, poſtquam multis annis bonum certamen certaſſet, curſum conſumaſſet, repoſitam ſibi coronam percepturus, perexit ad Chriſtum: quem poſtmodum Clemens Papa VIII. Sanctorum Cathalogo adſcripſit. Sanctum Hyacinthum ſecutus eſt ad gloriam Beatus Gundiſaluus de Amarantha, innumerum miraculorum patrator. Circa annum etiam 1260. proprio ſanguine candidati cœlum conſcenderunt, Beatus Sadochus cum triginta & octo Patribus, qui Sandomiriæ in Polonia, dum Antiphonam *Salue Regina* publicè in Eccleſia decantarent, ab irruentibus Scythis omnes trucidati ſunt.

Tandem glorioſus Pater Humbertus præclarum Sancti Raymundi exemplum imitari geſtiens, cùm annis nouem Ordinem laudabiliter rexiſſet, Magiſterio ceſſit anno 1263. in Capitulo Londonenſi, & ſuperuixit annis xj. obijtque plenus bonis operibus anno Domini 1274. in Conuentu Valentino. Eius ſanctitatem tanti fecit Sanctus Ludouicus Rex Francorum, vt dederit ei Robertum filium ſuum ſextum anno 1256. Pariſijs in Capitulo Generali è ſacro Fonte ſuſcipiendum; ex quo Roberto proceſſit Borboniorum ſtirps, quæ hodiè regnat.

Hic etiam ordinari fecit librum *De vitis Fratrum Prædicatorum* per Fratrem Gerhardum de Fracheto Lemouicenſem, ſtylo quidem ſimplici, ſed tam pio, vt librum exornet, qui ornare tentauerit.

CAPVT VIII.

De Fratre Ioanne Vercellenſi, VI. Ordinis Generali, Viriſque ſub eo clariſſimis.

ANNO Domini 1264. in Capitulo Pariſienſi electus eſt in Magiſtrum Ordinis VI. Frater Ioannes de Vercellis Prouincialis Lombardiæ, magnæ prudentiæ, & ſapientiæ vir. Hic transferri fecit Corpus Beati Dominici in

arcam de alabaſtro valdè pulchram, in qua etiam nunc requieſcit, quam ipſe fieri procurauit, hoc anno Domini 1267. Quæ translatio cùm ageretur, apparuit cometa ſuper Templum noſtrum Bononienſe, ibidemque permanſit, donec cæremonia finita eſſet.

Hic etiam totum Ordinem viſitauit cum baculo ſuo pedeſter ſemper incedendo. Qui vt meliùs oculata fide, mores Fratrum exploratos haberet, superueniebat Conuentibus incognitus, & diligenter obſeruabat qualiter Religio ſeruaretur. Vndè cùm ſemel ad quendam Conuentum valdè famoſum Teutoniæ debuiſſet accedere, dimiſſis Socijs extra Ciuitatem, ipſe cum vno Fratre hora prandij Conuentum ingreſſus eſt. Cùmque quæreretur ab eis qui eſſent? reſponderunt, quod erant Fratres Lombardi. Quod Prior, qui in Refectorio prandebat audiens, hoſpitium minimè eis præparari iuſſit, ſed ſeruitori dixit; Vade, & præpara illis Lombardis in vltimo loco illius menſæ. Quod cùm factum fuiſſet, & malè fuiſſent procurati, videns Magiſter Ordinis, quòd Prior, & Fratres alij haberent bonos piſces, & eis ſolum ferculum datum fuiſſet; vocato ſeruitore, dixit: Bone Frater, dicatis Patri Priori, quod placeat ei dare nobis etiam modicum de piſcibus, quia laſſi ſumus, & ieiunamus. Quod cùm Priori à ſeruitore dictum fuiſſet. Prior alta voce clamauit: *Non habemus piſces pro Lombardis*. Magiſter Ordinis hoc audito patienter ſuſtinuit. Finito prandio, ſicut Magiſter ordinauerat, dum Fratres gratiarum actiones peragerent, Socij Magiſtri ad portam Conuentus pulſauerunt. Et intromiſſi, dum peteretur ab eis, qui eſſent? reſponderunt: Socij ſumus Reuerendiſſimi Magiſtri Ordinis. Et illi: Vbi eſt, inquiunt, Magiſter Ordinis? Quibus Socij Magiſtri dixerunt: Nunquid non venit ad vos iamdiù Pater vnus antiquus cum baculo, & vno Socio? Conſternati illi, & verecundia, ac confuſione repleti, quid agerent neſciebant: Tunc Magiſter Ordinis mandauit pulſari ad Capitulum; & ingreſſus

Ca-

Capitulum aſſumpſit pro themate: *Non habemus piſces pro Lombardis*: & increpata duriſſimè inhumanitate Prioris, & Fratrum, facta viſitatione Priorem abſoluit, & Fratres, ac Conuentum in melius reformauit. Hic beatiſſimus Pater Ordinem rexit annis ferè 20. & ob eius ſingularem ſapientiam, & prudentiam, aliquibus legationibus D. Papæ laudabiliter functus eſt. Et dum eſſet vltrà montes, & celebraſſet Capitulum Generale apud Montem Peſulanum, ibidem pridie Kalendas Decembris ſanctiſſimè diem clauſit extremum anno Domini 1283.

Horum præcedentium Magiſtrorum, Humberti videlicet, & Ioannis tempore, claruit etiam aliud luminare maius, ſcilicet Sanctus Thomas de Aquino, qui genere nobiliſſimus, vtpotè in linea paterna natus ex genere Comitum Aquinorum, qui dicuntur Comites de Loreto, & de Belcaſtro, & antiquitùs dicebantur de Frangipanis Romanis: quæ fuit progenies Sanctiſſimi Gregorij Papæ primi huius nominis, & progenies eſt antiquiſſima. Retulit Dominus Bernardus Comes de Loreto, ſe habere vnum inſtrumentum apud ſe pertinens ad progeniem ſuam, in quo Boetius Senator, ſummus Philoſophus, & Theologus, qui aliàs Sanctus Seuerinus appellatur, pro teſte inducitur, in quo ipſa domus de Loreto, & de Belcaſtro vocatur de Frangipanis: vt reperitur in quadam Chronica antiqua in Conuentu Sanctorum Ioannis, & Pauli de Venetijs. In linea verò materna habuit matrem Neapolitanam Theodoram nomine, etiam nobiliſſimam. Ex hac ergo clariſſima progenie ortus beatiſſimus Thomas, Ordinem Prædicatorum infra annos pubertatis ingreſſus eſt anno 1232. à quo nullis parentum blanditijs, vel tribulationibus potuit amoueri: ſed poſt plures eorum perſecutiones, miſſus fuit Coloniam, non Pariſios, (vt aliqui abſque vllo monumento authentico inſigniter fabulantur) ad ſtudendum ſub Magiſtro Alberto Magno. Quo in loco exiſtens, dum eſſet deuotus, ſtudioſus, & taciturnus, nec die, nec nocte Chorum neglexit, Refecto-

rium, & alia communia frequentans, nihil in eis faſtidiebat. Quo effectum eſt, vt præclariſſimæ ſcientiæ apicem apprehenderit: vndè miſſus Pariſios pro Baccalaureo, curſum ſuum laudabiliter exercuit, cum tanta omnium admiratione, & præclaro, nouoque agendi modo, quòd ſchola eius quotidiè replebatur. Quo tempore ſcripſit *Super quatuor Sententiarum libros*. Viginti autem & quinque annorum exiſtens, factus eſt ſacræ Theologiæ Magiſter: in quo Magiſterio annis ferè 20. permanens, multa præclara, & magna conſcripſit volumina, quæ per manus doctiorum verſantur. Et quia Officium Corporis Chriſti edidit, congruè cauſa tanti Feſti inſtituendi hic ponitur.

Cùm Sanctus Thomas ad mandatum Domini Vrbani Papæ IV. dictaſſet *Opus continuum ſuper quatuor Euangeliſtas*, pro præmio laboris Dominus Papa ei Epiſcopatum obtulit, quem tamen ipſe noluit acceptare. Vnde rogauit eundem, vt pro reuerentia eiuſdem Sacramenti, Feſtum inſtitueret particulare de eo, ad laudem Saluatoris, & in recompenſationem ſui laboris. Quod Papa libentiſſimè fecit, concurrentibus maximè ad hoc quibuſdam reuelationibus factis, ac miraculis circa huius ſacratiſſimi Sacramenti venerationem. Ad preces igitur Sancti Thomæ prædictum Feſtum inſtituens, ordinauit Officium per eundem dictari, quod per vniuerſalem Eccleſiam tali celebritate dici poſſet. Quod & factum eſt: nam Officium, quod per totam Eccleſiam ſolemniter cantatur in tali celebritate, eſt illud, quod Sanctus Thomas dictauit; omninò diuerſum ab eo, quod Sancta Iuliana virgo Leodienſis edi curauerat. Et ita Feſtum Corporis Chriſti eſt quaſi Feſtum Sancti Thomæ, & Fratrum Prædicatorum, quia ad eius inſtantiam, & remunerationem laboris eius inſtitutum fuit.

Eodem tempore floruit Frater Guilhelmus Morbea Brabantinus, Sacræ Theologiæ Baccalaureus, ac demum Archiepiſcopus Corinthienſis, qui ad inſtantiam Sancti Thomæ, omnes libros *naturalis, & moralis Philoſophiæ, & Metaphy-*

taphyſica Ariſtotelis, de Græco in Latinum transtulit, & librum *de Apibus*, *& naturis rerum* compoſuit. Hic Vrbanus Papa IV. ſecundum Cardinalem ex Ordine noſtro fecit, Fratrem Anibaldum Hannibaldenſem de Molaria, Romanum, virum apprimè doctum, & pium, ac ingenio ſubtilem: quem tanti fecit Angelicus Doctor Sanctus Thomas, vt doctas in 4. Sententiarum libros lucubrationes illi dicandas iudicauerit. Scripſit dictus Cardinalis *Commentaria in quatuor Libros Sententiarum*, & *Librum Quodlibetorum*. Cùm autem decem annorum ſpatio Cardinalis dignitatem ingenti cum laude ſuſtinuiſſet, tandem è vita exceſſit Vrbeueteri anno 1272. ibidem apud Fratres Prædicatores ſepultus.

Anno Domini 1262. Vrbano IV. migrante Peruſij, electus eſt in Papam Dominus Clemens IV. natione Prouincialis, & ſedit annis tribus, menſibus 9. & diebus 24. Hic Pontifex multùm Ordinem noſtrum dilexit, ac varijs priuilegijs decorauit. Qui moriens Viterbij, in Eccleſia Fratrum Prædicatorum, quorum tunicam albam detulerat, vitam, & abſtinentiam dudum imitatus fuerat, corpus ſuum ſepeliri iuſſit. Quod & factum eſt. Ab hoc ſanctiſſimo Pontifice cùm quidam miles peteret, quem Ordinem meliùs ſibi eſſet ingredi, ſcilicet an Ordinem Prædicatorum, vel Minorum? eidem litteras infraſcriptas direxit, videlicet: *Clemens Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, Dilecto filio P. militi ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quæris à nobis conſilium, quod apud te rectiùs poteris inuenire. Si enim tibi Dominus inſpirauit, relicto ſeculo, vitæ frugem appetere melioris, Dei Spiritum, ſicut nec poſſumus, ſic nec volumus prohibere; præſertim cùm filium habeas benè diſciplinatum (vt credimus) qui tuæ domui ſciet prouidere. Quòd ſi propoſito non mutato ſciſcitaris vlteriùs, quem tibi ex Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus præeligendum credimus, id præcipuè conſcientiæ tuæ relinquimus. Magis enim tu ſcire poteris vtriuſque Ordinis obſeruantias, quæ non ſunt pares in omnibus, & in diuerſis articulis excedentes,*

& exceſſæ. Alterius quidem iſtorum Ordinum lectus eſt durior, nuditas grauior, & (vt nonnulli iudicant) paupertas profundior: & alterius cibus parcior, longiora ieiunia, & (vt quamplures autumant) ſanctior diſciplina. Neutrum ergo neutri præficimus, ſed in una, & arctiſſima paupertate fundatos, ad vnum tendere credimus, ſalutem ſcilicet animarum. Et ideò ſiuè hunc, ſiue illum elegeris, arctam viam aggredieris, & per portam intrabis anguſtam, ad terram mellifluam, & præ cæteris ſpatioſam. Vnde hoc apud te pondera, hoc diligenter aduerte, quis magis animo tuo placeat, quemque ſperes te melius portaturum. Et ſic vni conuerſatione adhæreas, vt amore ab altero non diſcedas. Frater enim Prædicator eſt reprobus, qui Minores non diligit: & execrabilis Frater Minor, qui vel odit Prædicatorum Ordinem, vel contemnit. Datum Peruſij xiij. Kalendas Maij, Pontificatus noſtri anno ſecundo. Intrauit autem prædictus Miles Ordinem Prædicatorum, & etiam filius eius poſt eum.

Anno Domini 1271. x. Kalendas Septembris, electus fuit in Pontificem Dominus Gregorius X. vir ſanctus, & iuſtus, poſtquam per triennium ferè Cardinales in contentione fuiſſent: & ſedit 4. annis, menſibus 4. & diebus 10. à die electionis. Prima Creatione hic fecit Cardinalem Fratrem Petrum de Tharantaſia Magiſtrum in Theologia, virum doctiſſimum, qui poſtea fuit Summus Pontifex. Hoc tempore in Ordine Prædicatorum plurimæ fulſerunt præclariſſimæ ſtellæ, tam in ſanctitate vitæ, quàm doctrinæ amplitudine, vltrà eos qui ſupra nominati ſunt. Quorum primus fuit Frater Petrus de Tharantaſia prædictus qui ſcripſit.

Poſtillas ſuper Geneſim.	*De intellectu, & voluntate.*
Super Leuiticum.	*Super Exodum.*
Super Deuteronomium.	*Super Numeros.*
Super omnes Epiſtolas Diui Pauli.	*In Lucam.*
	Super Pſalmos.
Super 4. Sententiarum Libros.	*De Vnitate formarum.*
De materia Cœli.	*De æternitate mundi.*

Huius

Huius contemporaneus fuit Fr. Ægidius de Liſciuijs, Baccalaureus in Theologia, qui ſcripſit dnos libellos *De Vnitate formarum*, & *De immediata viſione Diuinæ eſſentiæ*.

Fr. etiam Vlricus Teutonicus, Baccalaureus in Theologia, ſcripſit *ſuper librum Metheorum*. *Super ſententias*, & *ſummam Theologiæ* magnam, & ſubtilem.

Frater Geraldus Midenſis, Baccalaureus in Theologia, ſcripſit *ſuper Metaphyſicam*, & *ſuper Eccleſiaſten*.

Fr. Theodoricus de Friburgo, Magiſter in Theologia, ſcripſit *De origine Prædicamentorum*. *De tempore*. *De Iride*. *De menſuris rerum*. *De defenſione priuilegiorum Ordinis*. *De tribus difficillibus*. *De quidditatibus rerum*. *De generatione lucis*. *De viſione beatifica*.

Frater Ioannes Pariſienſis Magſter in Theologia, ſcripſit *ſuper 4. libros Sententiarum*. Item librum *de Iride*, & *contrà correctorium Sancti Thomæ*. Item in *libros Metheorum*. *De vnitate eſſe*, & *eſſentiæ*. *De Aduentu Chriſti*, & *Apologeticum*.

Fr. Iacobus de Voragine, Archiepiſcopus Ianuenſis, ſcripſit *Legendam Sanctorum abbreuiatam*. Item *Sermones Dominicales*, *Quadrageſimales*, & *de Sanctis per totum annum*, valdè bonos, & vtiles, & *Mariale B. Virginis*.

Fr. Ioannes de Friburgo Lector, ſcripſit *Summam Confeſſorum in Caſibus* valdè notabilem. Item *Confeſſionale pro audiendis confeſſionibus*.

Fr. Hermanus de Minda, Prouincialis Teutoniæ, ſcripſit *De interdicto*, & *inquiſitionibus criminum*, & *epiſtolas ſingulares*.

Fr. Ioannes Chriſtophori de Minda, ſcripſit *ſuper quatuor Euangelia*, *ſuper Apoſtolum totum*, *ſuper Canonicas Epiſtolas*, *ſuper librum Elenchorum*, & *ſuper librum de Anima*.

Fr. Guilhelmus de Anona Anglicus, Magiſter in Theologia. Hic ſcripſit *Poſtillam ſuper Matthæum*. Item *de decem Virginibus*. Item *ſuper Eccleſiaſten*. Fr. Thomas de Suetonia Anglicus, qui ſcripſit *ſuper prædicamenta*, & *ſex principia*. Item compleuit ſcriptum S. Thomæ *ſuper librum*

Perihermenias. Item ſcripſit *ſuper librum Priorum*. Item *de Vnitate formæ*. Item *duo Quodlibeta*. Item *De relatione*. Item *Summam Theologiæ*. Item *Super Pſalterium*. Item *quæſtiones difficiles pro declaratione dictorum Sancti Thomæ*. Frater Riccardus Clapoel Anglicus, Magiſter in Theologia ſcripſit *Super quatuor libros Sententiarum*. Item *contrà correctorium Sancti Thomæ*. Item *de vnitate formarum*. Item *de immediata viſione Diuinæ eſſentiæ*.

Eodem tempore Gregorius X. congregauit Concilium Lugdunenſe, ad quod dùm properaret, Vicarium Papalem in Vrbe, atque in tota Italia eſſe voluit noſtrum P. Aldobrandinum de Caualcantibus pro tunc Epiſcopum Vrbeuetanum. Ad idem Concilium dictus Pontifex, paulò antè hæc tempora vocauit S. Thomam propter eius eminentem ſcientiam. Qui dum de Neapoli Romam accederet, in itinere infirmatus deuotiſſimè apud Monaſterium Foſſæ nouæ Ciſterecienſis Ordinis Terracinenſis Diœceſis, ad dominum migrauit, ætatis ſuæ anno 50. inchoante 10. kalend. Februarij, & ſepultus fuit in illa Abbatia ſub depoſito tamen, cuius Abbatiæ conſanguinei eius erant patroni, multis miraculis clariſſimus.

In eo Concilio vidit omnis Eccleſia Dei, gloriam Ordinis noſtri, dùm inter tot diuerſos Infulatos 33. Præſules ex Prædicatoribus numerabantur. Eadem ætate floruerunt inclytæ virgines Ordinis noſtri Beata Helena de Hungaria, quæ habuit quinque ſtigmata Chriſti, & magnæ perfectionis in Hungaria ſanctimonialis Ordinis Prædicatorum fuit: & eius diſcipula Beata Margarita Regis Hungariæ filia, ſimiliter Sanctimonialis mirabilibus virtutibus refulſit.

Mortuo Gregorio X. creatus eſt Pontifex cum ſumma Ordinis noſtri gloria anno 1276. xiij.kal.Febr. Dominus Innocentius Papa V. natione Burgundus, anteà Frater Petrus Cardinalis de Tharantaſia vocatus, Archiepiſc. Lugdunen. poſteà Cardinalis Epiſcopus Oſtienſis, & Veliternus, ac S. R. E. Maior Pœnitentiarius, de quo ſuprà dictum eſt.

Hic

Hic ſedit tantum menſibus 5. & diebus 2. Sepultus Romæ in Eccleſia Lateranenſi.

Eodem anno 10. kalendas Iunij electus fuit in Papam Adrianus V. patria Genuenſis, qui nonniſi menſe 1. & diebus 7. in Pontificatu ſuperuixit: obijt Viterbij non conſecratus, nec coronatus. Illi ſucceſſit Dominus Ioannes Papa XXI. Luſitanus, qui ſedit menſibus 8. & diebus 8. Contigit poſtmodùm Pontificatus Dominum Nicolaum III. patria Romanum, de familia Vrſini: hic electus anno 1277. 8. kalen. Decembris, ſedit annis 2. menſibus 8. diebus 29. Idem Pontifex prima creatione, ex Ordine Prædicatorum 2. Cardinales creauit: primus fuit, nepos Pontificis, vocatus Frater Latinus de Frangipanis, vel Malabranca, Magiſter in Theologia, ac Generalis Inquiſitor, demùm Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis, & Veliternus, vir maximâ pollens facundiâ, ac Concionator eximius, qui Apoſtolicæ Sedis Legatus miſſus fuit in Tuſciam ad Florentinos pro pace ſtabilienda. Cùmque in Cardinalatu annis 17. ſuperuixiſſet, obijt anno 1394. 4. idus Auguſti, ſepultus Romæ ad Mineruam.

Alter Cardinalis à Domino Nicolao Papa III. eodem tempore creatus fuit, Frater Robertus Kiluuarbius, natione Anglus, Doctor Pariſienſis, Archiepiſcopus Cantuarienſis, & Angliæ Primas, ac tandem Cardinalis Sanctæ Rufinæ, & Epiſcopus Portuenſis, vir Theologicis, ac Philoſophicis ſtudijs clarus, qui ſcripſit:

Opuſcula de Sacram. Altaris.
De Vnitate Formarum.
Super Philoſophiam, & Metaphiſicam Ariſtotelis.
Sophyſticam Logicalem, & Gramaticalem.
Super Ezechielem.
De Conſcientia, & Syndereſi.
De Anima, & cauſis Animæ.
Diſtinctiones Doctorum.
Quodlibeta plurima.
De principio Scientiarum.
Super quatuor Libros Sentent.
Super Boetium.
Super Priſcianum minorem.
De modo ſignificandi.
Super Confeſſiones S. Auguſtini
Super Epiſtolas Divi Pauli.
De differentia ſpiritus, & animæ, ac Commentaria Theol.

Obtulerat etiam idem Pontifex Ioanni Vercellenſi, Ordinis Magiſtro, Patriarchatum Hieroſolymitanum, cui dignitati cùm ille ſpontè, & vltrò renunciaſſet, coactus eſt in Generalatu perſeuerare, vſque ad annum 1283. quo obijt apud Montem Peſulanum in Gallijs 3. kalend. Decembris, poſt inſumptos in regimine Ordinis annos 20. cum dimid. multoſque pro Eccleſia Dei exantlatos labores.

CAPVT IX.

De Fr. Munione Zamorenſi, VII. Ordinis Generali; alijsque quatuor Magiſtris, in Officio Generalatus illi ſuccedentibus.

DEFVNCTO Nicolao Pontifice, poſt ſemeſtrem Sedis Apoſtolicæ vacationem, electus eſt in Papam Martinus IV. natione Gallus, anno 1281. 8. kalendas Martij: qui cùm ſediſſet annis 4. menſe 1. & diebus 7. obijt Peruſij.

Quatriduo poſt Martini IV. obitum, denunciatus eſt Pontifex Maximus anno 1285. nonis Aprilis Dominus Honorius IV. natione Romanus, gente Sabella, ſeditque annis 2. & 2. diebus. Eodem etiam anno electus eſt in Magiſtrum Ordinis vij. in Capitulo Generali Bononienſi, Frater Munio Zamorenſis, Prouincialis Hiſpaniæ, vir magni animi, & patientiæ ſingularis in aduerſis. Hic Magiſter Regulam Fratrum, & Sororum *de Pœnitentia Beati Dominici* dictauit, quam nunc habent, & quam Honorius IV. confirmauit: cùm priùs ſub quibuſdam conſuetudinibus à Sancto Patre Dominico eis traditis viuerent; & Ordinem illum plurimum auxit, & gratijs communiuit. Circa idem tempus felici fine quieuit Beatus Ambroſius Sanſedonius Senenſis, ſanctitate, prædicationibus, miraculiſque conſpicuus.

Anno Domini 1288. 8. kalendas Martij renunciatus eſt Summus Pontifex Nicolaus IV. ex Ordine Minorum,

(poſt-

(poſtquàm Cathedra Petri vacauit menſibus 10. & diebus 18.) Seditque annis 4. menſe 1. diebus 14. Hic Pontifex Magiſtrum Munionem, iàm per ſex annos in Generalatu exiſtentem abſoluit, toto Ordine reclamante. Hanc tamen irrogatam Ordini iniuriam compenſauit, tùm varijs honoribus, gratijs, & priuilegijs, tùm promouendo ad Purpuram Fratrem Hugonem Seguin, natione Gallum de Billiomo, Archiepiſcopum Lugdunenſem, quem fecit Cardinalem tituli Sanctæ Sabinæ, anno 1288. eumque poſteà Celeſtinus V. Nicolai ſucceſſor, Epiſcopus Oſtienſis, & Veliternis adſcripſit. Virum in Theologicis verſatiſſimum, qui in lucem edidit:

In 4. Libros Sententiarum.
De immediata viſione Diuinæ eſſentiæ.
Sermones plures.
Commentaria in Threnos Ieremiæ.
Contrà Corruptorium S. Thomæ.

Eodem tempore Henricus de Gandauo, qui Doctor ſolemnis appellatur Pariſius, & Frater Iacobus de Viterbio Ordinis Eremitarum, & Magiſter Godifridus de Fontibus, multa conſcripſerunt, quibus lucidiſſimam, ac veridicam Sancti Thomæ doctrinam impugnare niſi ſunt. Contrà quos ſuſcitauit Dominus ſpiritum glorioſorum Doctorum Ordinis Prædicatorum, qui doctrinam impugnatam glorioſius defenſarent, fundarent, & declararent. Quorum primus fuit Robertus Oxford Anglicus, qui contrà Henricum de Gandauo ſcripſit in his, in quibus vult impugnare Sanctum Thomam. Item contrà primum Ægydij, vbi aduerſatur doctrinæ Sancti Thomæ. Frater Bernardus Baccalaureus in Theologia, ſcripſit contrà Henricum. Item contrà Godefridum de Fontibus, & contrà Iacobum Viterbienſem Auguſtinianum, in his, quibus impugnant Sanctum Thomam. Idem ſcripſit *ſuper quatuor Libros Sententiarum*. Frater Guilhelmus de Maſſet Anglicus, Magiſter in Theologia, ſcripſit contrà Henricum de Gandauo, vbi S. Thomam impugnare conatur. Item *contrà Correctorium corruptorij*. Item *quæſtiones de Angelis.*

Depoſi-

Depoſitione facta Magiſtri Munionis, celebratum eſt Capitulum Generale Romæ anno 1292. quo electus fuit in Magiſtrum Ordinis octauum Frater Stephanus Biſuntinus Burgundus, Doctor Pariſienſis. Hic Ordinem rexit in virga ferrea, in obſeruantia Regularis diſciplinæ peruigil, à licentijs, & diſpenſationibus omninò abſtinens. Præfuit Ordini annis 2. cum dimidio, obijt deindè in Conuentu Lucenſi anno 1295. Scripſit autem *ſuper Eccleſiaſten*. Item libellum *de authoritatibus Sanctorum, & Philoſophorum*. Item librum *exemplorum per alphabetum narrationum*. Item *Poſtillam ſuper Apocalypſim.* Huius temporibus fuerunt Viri literati multi in Ordine Prædicatorum, inter quos fuit Frater Bernardus de Trilia Gallus Nemauſenſis, Magiſter ſacræ Theologiæ, qui ſcripſit:

Poſtillas ſuper Eccleſiaſten.
Tria Quodlibeta.
Quæſtiones de Spiritualibus creaturis.
Quæſtiones de differentia eſſe, & eſſentiæ.
Quæſtiones de potentia Dei.
Super librum Sapientiæ.
Quæſtiones de anima coniuncta.
Quæſtiones de anima ſeparata.
Quæſtiones ſuper totam Aſtrologiam.

Frater Oliuerius Brito, Magiſter ſacræ Theologiæ, ſcripſit *ſuper quatuor libros Sententiarum*, & *ſuper librum Elenchorum*.

Frater Nicolaus de Gorram, Prouincialis Franciæ, & Confeſſarius Regis Philippi, ſcripſit *Poſtillas ſuper Eccleſiaſticum. Super canonicas Epiſtolas. Super Matthæum, & Lucam. Super totum Apoſtolum. Super Pſalterium. Super Apocalypſim.* Item *diſtinctiones, & themata*.

Hoc anno obijt Frater Robertus Domus, Aueniorenſis, genere nobilis, ſed ſanctitate nobilior, qui prædixit peſtilentiam futuram antè annos triginta, quam cœperit: quæ ſecuta eſt infallibiliter, ſicut prædixit. Prædixit etiam propheticè multa alia, quæ completa ſunt ex magna parte; claruit autem multis miraculis in vita, & in morte. Inter cætera autem, cùm ſacrum eius Corpus ad ſe-

pul-

pulchrum deferretur, Diuina virtute ità in altum eleuatum eſt, quod Subdiaconus cum Cruce non potuit ipſum tangere, & ſic eleuatum diuinitùs delatum eſt vſque ad ſepulchrum.

Anno Domini 1293. mortuo Nicolao Papa IV. poſt diuturnum Apoſtolicæ Sedis interregnum, procurantè Fratre Latino Cardinali noſtri Ordinis, electus eſt ex eremo Sanctus Celeſtinus V. in Pontificem Maximum, qui ſolus ſine exemplo poſt menſes 5. dies 7. Papatui renunciauit. In huius locum ſucceſſit Benedictus Caietanus, qui ſibi Bonifacij VIII. nomen accepit: ſeditque annis 8. menſibus 9. diebus 28.

Hic obiter tantùm inſinuare ſufficiat, quod anno 1296. in Capitulo Generali Argentinenſi electus fuit in Magiſtrum Ordinis ix. Frater Nicolaus Boccaſinus de Taruiſio, Prouincialis Lombardiæ: cuius præclara geſta, vitæ ſanctimonia, honoresque, quibus tàm intrà, quàm extrà Religionem cumulatus reſplenduit, ad Summum vſque Pontificiæ dignitatis apicem euectus; oblongiori narratione toto Capitulo ſequenti recenſentur. Poſt Nicolaum Tarviſium, electus fuit in Magiſtrum Ordinis x. Frater Albertus Clauaro Ianuenſis anno Iubilæi 1300. in Capitulo Generali Maſſiliæ congregato. Hic fuit Baccalaureus Pariſienſis in Theologia, vir doctiſſimus, ac Regularis obſeruantiæ ſectator feruidus. Præfuit Ordini menſibus tribus, & tandem 28. menſis Auguſti mortuus eſt in Conuentu Anagniæ. Illo defuncto electus eſt in Magiſtrum Ordinis xi. Frater Bernardus de Iuzico Conuentus Burdigalenſis, pro tunc Prouincialis Prouinciæ, anno 1301. in Capitulo Generali Colonienſi: qui cùm Ordini præfuiſſet duobus annis, & menſibns 4. & celebraſſet duo Capitula Generalia, alterum Bononiæ, Biſuntij alterum, completo hoc ſecundo mortuus eſt in Conuentu Treuerenſi xv. Kalend. Octobr.

CAPVT X.

De Domino Benedicto XI. Pontifice Maximo; aliàs P. Nicolao Boccaſino de Tarviſio, Ordinis Prædicatorum.

ANnus Domini 1303. felix, fauſtusque illuxit Prædicatorum Ordini, dùm Orbi, atque Eccleſiæ dedit ſecundum Pontificem Maximum Patrem Nicolaum Boccaſinum de Taruiſio, olim Ordinis Generalem, & poſt Cardinalem Oſtienſem, qui poſt mortem Bonifacij Papæ VIII. electus eſt in Pontificem Maximum 12. kalendas Nouembris, & appellatus Benedictus XI. De eo ex Chronico Ordinis Frater Guidonis ſic habetur:

Eadem Romana Eccleſia geminata lætitia gratulatur ſe habuiſſe Præſulem, & Paſtorem Dominum Benedictum XI. qui priùs dictus eſt Frater Nicolaus de Taruiſio. Hic 14. ætatis ſuæ anno Prædicatorum Ordinem eſt ingreſſus, in quo 14. annis primis ſtuduit, & laudabiliter profecit, & in alijs 14. annis ſequentibus exercuit officium Lectoris, & 14. annis alijs in Prælationis officio in Ordine laborauit. Hic Prior Prouincialis Lombardiæ exiſtens, factus fuit Magiſter Ordinis in Capitulo Generali Argentinæ anno Domini 1296. vt iàm ſupra inſinuatum eſt. Hic præfuit in Magiſterio annis duobus cum dimidio in pace, & humilitate, & æquitate magna, magnus amator communitatis.

Celebrauit duo Generalia Capitula, creuitque ſub illo Prouinciarum numerus; ità vt, cùm priùs nonniſi 12. fuiſſent, multiplicatæ tunc fuerunt ad 18. Deindè creſcentibus eius meritis, & præconijs claræ famæ, vocatus eſt de Magiſterio ad Cardinalatus titulum, & honorem, per Dominum Bonifacium Papam VIII. dùm eſſet ipſe in Prouincia Prouinciæ. Cui per nuncios

D. Boni-

D. Bonifacius Papa infraſcriptas direxit litteras Apoſtolicas, videlicet: *Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Fratri Nicolao de Taruiſio, quondam Magiſtro Ordinis Fratrum Prædicatorum, in Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyterum Cardinalem aſſumpto, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Inter cæteros Ordines in agro plantatos Dominico ſacrum Fratrum Prædicatorum Ordinem dileximus hactenus, & diligere non ceſſamus; ad ea, quæ proſperum ſtatum eius, ſuique honoris incrementa reſpiciunt, paternis ſtudiis intendentes. Volentes itaque perſonam tuam, quam laudabilis fama refert, ac fide digna clamat aſſertio, claris virtutum inſignijs decoratam, & in te præfatum Ordinem multipliciter honorare; te nuper de Fratrum noſtrorum conſilio, in Presbyterum Cardinalem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ duximus aſſumendum. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum tibi onus à Domino prompta deuotione ſuſcipiens, te ſubmoto dilationis obſtaculo præpares, ad noſtram præſentiam quantocyus acceſſurus. Datum Reatæ Nonis Decembris, Pontificatus noſtri anno quarto.*

Præfatam litteram cum Bulla recepit Ipſe Dominus Nicolaus in Leſinhano propè Narbonam, & ſequenti mane intrauit Narbonam. Et in Capitulo Fratrum, præſentibus Fratribus, & Dominis Ciuitatis, & multis ſolemnibus Viris, fecit legi litteras Apoſtolicas, & renunciauit Magiſterio Ordinis lacrymabiliter, & Cardinalatum acceptauit.

Hic igitur primò Cardinalis Presbyter fuit tituli Sanctæ Sabinæ, & poſtmodum translatus fuit ad Epiſcopatum Hoſtienſem, in quibus dignitatibus manſit quaſi annis quinque. Tandem mortuo Bonifacio VIII. factus eſt Summus Pontifex, & Benedictus XI. fuit appellatus. In quo Pontificatu vixit menſibus 8. diebus 6. & migrauit è vita Peruſij 1304. Nonas Iulij, die Martis, hora quaſi nona, omnibus Eccleſiaſticis Sacramentis deuotè ſuſceptis: & ſepultus fuit in Eccleſia Fratrum Prædicatorum ibidem ante Altare ſub terra, ſicut ipſe mandauit, dum adhuc

viueret, ne in alto poneretur, ſed ſub terra, ex magna humilitate quam habebat. Et licet modico tempore vixerit, multa tamen bona fecit, & meliora ſperabantur. Nam Conſtitutionem Bonifaeij de ſepulturis reuocauit tanquam nimis rigidam, & aliam fecit, quæ incipit: *Inter cunctas, ad fauorem Religioſorum, &c.* Præterea duos Cardinales ex Columnenſibus reconciliauit, quos Bonifacius acriter fuerat perſecutus. Hic etiam fecit ſucceſſiuè tres Cardinales de Ordine Prædicatorum, videlicet: Fratrem Nicolaum de Albertinis ex Comitibus de Prato, virum inſignis litteraturæ, ac vitæ ſanctiſſimæ. Item Fratrem Guilhelmum Maresfeldium natione Anglicum, Baccalaureum Pariſienſem, egregium Philoſophum, & Theologum; ſed eo ante promotionem inſcio Pontifice mortuo, alium ſuffecit, nimirum Fratrem Gualterum Vuinkerburnum etiam Anglum natione, Eduardi primi Anglorum Regis Confeſſarium. Horum Cardinalium primus, videlicet Frater Nicolaus Pratenſis antequàm aſſumeretur ad Purpuram, fuit primò Prouincialis Romanus, mox totius Ordinis Procurator, tandem Spoletanus Epiſcopus, ac Romanæ Vrbis Vicarius. Claruit etiam Legationibus ad Philippum Galliæ, & Odoardum Britanniæ Reges, vt illos bello certantes, eloquentiâ ſuâ, quâ plurimum pollebat, pacaret, quod & effecit. Superuixit in Cardinalatu annis 19. erexitque in Patria Cœnobia duo, vnum Fratribus Prædicatoribus, aliud Sancti Nicolai Monialibus. Reſtaurauit quoque Cœnobium Piſtorienſe Sancto Dominico ſacrum, & aliud Auenione conſtruxit, in quo & vitam finiuit, anno noſtræ ſalutis 1321. ibidem ſepultus. Scripſit doctiſſimè *De Paradiſo*, & *De Pontificalium Comitiorum habendarum ratione*. Cardinalis etiam Gualterus ſupranominatus Orator, ac Poeta inſignis, necnon Philoſophus, ac Theologus, ſcripſit *Libros tres Summæ Theologiæ. Librum vnum de peccato Originali. Librum Quæſtionum Theologicarum. Librum Sermonum*, quos habuerat coram Odoardo Anglorum Rege. *Super Libros*

Sen-

Sententiarum : & nonnulla alia . Obijt Ianuæ octuagenario maior anno 1305. die 24.Septembris, ibidem ſepultus apud Fratres Prædicatores .

Circa hæc tempora Ordo Fratrum Seruorum Beatæ Mariæ, qui dicitur ortum habuiſſe à Beatiſſimo Petro Martyre Ordinis noſtri (licet alij dicant , quod non originem habuit ab eo , ſed magnum incrementum receperit) à Domino Benedicto Papa XI. Ordinis Fratrum Prædicatorum , fuit confirmatus , ob magnam deuotionem , quam ad ipſum Martyrem glorioſum habebat . Ipſe quoque primus iuſſit fieri Feſtum Impreſſionis Stigmatum in corpore Sancti Franciſci . Et quia ſicuti ſcriptum eſt : *Qui ſe humiliat exaltabitur*, quia iſte Sanctus Pontifex ſe valdè humiliauerat , adeò poſt mortem eius adiecit Dominus eum magnificare ſuper terram , coruſcatione miraculorum ; vt per hoc oſtenderet , quod felix viueret in excelſis . Quædam hic inferiùs annotaui , prout accepi ex litteris fide dignorum in Curia exiſtentium , qui viſu , vel auditu de eis certiùs potuerunt informari , & quædam ex eis poſtmodùm audiui relatione plurium confirmari . Quæ quidem breuiter, & ſummatim ponam , dimiſſa omni hiſtoriæ longitudine .

Ipſa die obitus Beati Benedicti Papæ , quâ ſancta illa anima Cœlum conſcendiſſe credita eſt , tantus fuit concurſus populorum circa corpus eius in palatio adhuc poſitum , venientium ad pedum oſcula Beatorum , & in craſtinum in Eccleſia Fratrum Prædicatorum , dum Officium cantaretur ; & ſuper ſepulcrum , ipſo etiam tumulato , quòd preſſura gentium à nemine potuit cohiberi . Cœperuntque varijs languoribus laborantes , Beati Benedicti Papæ ſuffragium implorare , moxque Diuinam adeſſe virtutem percipere , & ſentire . Mater cuiuſdam Fratris Ordinis Prædicatorum , quæ per 14. annos continuos dolorem capitis continuum ſuſtinuerat , deuotè ſe illi deuouens , protinùs eſt curata . Homo quidam filium habens paruulum , qui tribus diebus ſine cibo , & potu

potu fuerat, de vita ipſius pueri quaſi deſperatus, ad ſepulcrum Beati Benedicti eundem attulit. Et quia tulit cum Reguli, ac Centurionis fide, & deuotione, quærens ſalutem filij, ſtatim Beati Benedicti meritis ſanitatem recepit: & per ſe in Eccleſia deambulare cœpit, qui priùs fuerat deportatus. Mulier quædam brachium alterum curuum, & quaſi aridum habebat, cum quo nihil agere poterat: quæ benedictionis, & ſalutis ibidem petens auxilium, à Benedicto Domini protinùs eſt curata: ita quòd ſic cum eo, ſicut cum altero omnia poterat operari. Quædam etiam mulier, & quidam puer penitùs nil videntes, ad Benedicti ſepulcrum perducti, ſtatim fuerunt eius meritis ad lumen priſtinum reſtituti. Quidam Domicellus Vicecancellarij impotens factus in uno brachio, audiens tanta miracula Beati Benedicti Papæ meritis diuinitùs perpetrari, cum fide, & deuotione ad eius ſepulcrum veniens, fuit ibidem continuò liberatus. Quandam mulierem à fluxu ſanguinis, quem per annum paſſa fuerat, liberauit. Puerum vnum ad ambulandum penitùs impotentem in pedibus, & tibijs, & retrò, iam multis annis, ibidem ſuis meritis inſtaurauit, & greſſum reddidit, præſente populo, & teſtimonium perhibente. Quædam mulier dæmoniaca ad ſepulcrum Beati Benedicti Papæ adducta fuit, ijſdem diebus paulò poſt ipſius tumulationem, quam diabolus multùm vexabat, & torquebat, & vociferare præ anguſtia miſerabiliter compellebat. In qua diabolus mulieris vtens labijs latinum congruè, admirantibus audientibus, loquebatur. Muliere igitur iuxtà ſepulcrum poſita, vnus Frater Prædicator, præſentibus omnibus, qui aderant, Clericis, & laicis in multitudine copioſa, & duobus Fratribus Minoribus, incepit dæmonem adiurare, dicens: Adiuro te ex parte Dei, & Serui ſui Papæ Benedicti, vt exeas inde, & dimittas iſtam mulierem. Tunc reſpondit dæmon verbis latinis: Quomodò credis, quod Benedictus me hinc expellet, cùm Franciſcus me non potuerit expellere?

Præ-

Prædicta namque mulier prius adducta fuerat Aſſiſium ad Beati Franciſci tumulum. Tunc Frater dixit: Scio, quod vterque habet poteſtatem à Deo expellendi te, ſed Deus poteſt iſtam gratiam reſeruare Sancto Papæ Benedicto, quam non fecit Sancto Franciſco hac vice. Tum dixit dæmon: Rogo te, vt non vexes me amplius, nec infeſtes, quia per 16. annos in hac muliere manſi: & iterato cœpit Frater eum adiurare ex parte Beati Papæ Benedicti, vt priùs, & dicere Euangelium ſecundùm Ioannem: *In principio erat Verbum*. Cùmque perueniſſet ad finem, & dixiſſet: *Et Verbum caro factum eſt*: continuò exiuit diabolus, & dimiſit mulierem ita conquaſſatam, & vexatam, quod multo tempore nihil potuerit loqui. Poſtquam autem reſpirauit, viribus aliqualiter iam reſumptis, deuotè laudes, & gratias egit Deo, & Sancto Benedicto: nec vlteriùs locuta eſt latinum, quod non didicerat, nec ſciebat, nec recordata eſt, quod vnquam taliter fuerit locuta, ſed cùm ſibi dicebatur de hoc plurimùm mirabatur.

O R A T I O.

Deus, qui Beatum Benedictum Pontificem tuum benedictionis tuæ gratia ſubleuaſti ad Cœlum: populum tuum quæſumus noua benedictione gratiæ tuæ ſanctifica; & à cunctis malis imminentibus eius meritis, & precibus, tua nos virtute defende. Per Chriſtum.

C A P V T XI.

De Fratre Aymerico Placentino XII. Ordinis Generali: alijsque duobus Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

ANNO Domini 1304. electus eſt in Magiſtrum Ordinis XII. in Capitulo Generali Toloſano Frater Ay-

mericus Placentinus, Lombardus, Prouincialis Græciæ, vir doctus, qui & Bononiæ, & alibi 23. annorum ſpatio docuit. Hic ſtudiorum, & litteratorum amantiſſimus, ordinauit inter alia, ut in ſingulis Prouincijs ſpecialis Conuentus deſignaretur, in quo tres Linguæ, Latina videlicet, Græca, & Hebraica docerentur. Completo demùm Magiſterij ſui ſeptennio, ſpontè officio ceſſit; pluribusque poſt annis ſuperuiuens, tandem Bononiæ anno 1327. die 12. Aprilis diem clauſit extremum, ibidem ſepultus.

Anno 1305. poſt mortem Benedicti Papæ XI. & longam Cardinalium per menſes xi. contentionem, eligitur in Papam Clemens V. noſtri Cardinalis Nicolai Pratenſis opera, & ſagacitate. Sedit annos 8. menſes 10. dies 16. Hic tranſtulit Curiam vltrà montes, in Galliam ſcilicet: quæ ibidem remanſit annis 70. vſque ad Pontificatum Gregorij XI. qui Diuina reuelatione per Sanctam Catharinam Senenſem ſibi facta, Curiam in Vrbem reduxit. Sub hoc Pontifice celebrata eſt Synodus Generalis Viennæ Allobrogum, in eaque damnati ſunt Templarij, Prædicatorum opera, in ſeſſ. 2. xi. Kalendas Aprilis.

Idem Pontifex ex Ordine Prædicatorum tres Cardinales creauit ſucceſſiuè, nimirùm prima Creatione anno 1305. Pontificatus ſui anno primo, creauit Cardinalem tituli Sanctæ Sabinæ Fratrem Thomam Ioſſium Anglum, olim Beati Alberti Magni, vnà cum Sancto Thoma de Aquino diſcipulum, Prouincialem Angliæ, ac Odoardi Anglorum Regis Confeſſarium. Item tituli Sancti Euſebij fecit Cardinalem Fr. Nicolaum de Farinula natione Gallum, Philippi Pulchri Galliarum Regis Conſiliarium, ac Confeſſarium. Horum duorum Cardinalium primus, vti erat vir eruditionis eminentia planè admirandus, ſcripſit

Super 4. Libros Sententiarum.
Poſtillam in Pſalterium.
Sermones in annum.
De Doctrina Scholarium.
De Conceptione B.M.V.
In Geneſim Commentaria.
Super Boetium de Conſolatione.
Contra Ioannem Scotum.

De

De Concordantia Librorum S. Thomæ Aquinat.
Poſtillas in Prouerb. Salomon.
In Cantica Canticorum.
In Libros S. Auguſtini de Ciuitate Dei.
Aduerſus Iconoclaſtas.
Quodlibeta.
Quæſtiones Theologicas.
De Statu animarum poſt mortem.

E vita exceſſit apud Allobroges in Legatione ad Henricum Imperatorem die 13. Decembris anno 1310. ſepultus in Cœnobio Oxomenſi Fratrum Prædicatorum. Cardinalis autem Farinula deceſſit Lugduni, ibique apud ſuos Prædicatores ſepultus anno 1323. Cardinalatus 18. Reliquit compoſitos, ac conſcriptos *Sermones plurimos*, & *Rituales libros*. Tertia deindè Creatione idem Pontifex Clemens V. euexit ad Cardinalatum tituli Sanctæ Cæciliæ Fratrem Guilhelmum Godin, natione Gallum, Doctorem Pariſienſem, Virum ingenij admirandi, qui poſtmodum à Ioanne Papa XXII. renunciatus fuit Epiſcopus Sabinenſis. Hic ab omnibus habebatur magnus Ordinis Prædicatorum parens, vtpotè de illo optimè meritus. Cœnobia quinque Diuo Dominico ſacra ædificauit, & tres Eccleſias Fratribus ſui Ordinis erexit, vnam Auenione, alteram Toloſæ, tertiam Baionæ. Scripſit *de Nuptijs Chriſti Domini, & Eccleſiæ*. Item *Conceſſiones, & Priuilegia Romanæ Eccleſiæ, Sermones quoque permultos*, Iura naturæ perſoluit Auenione, ibidemque apud Fratres Prædicatores ſepultus anno 1336. pridie Idus Iunij, Cardinalatus anno 24.

Anno Domini 1312. in Capitulo Generali Carcaſſonenſi, electus eſt in Magiſtrum Ordinis XIII. Frater Berengarius de Rodex, Prouincialis Toloſanus, ac Vicarius Ordinis. Hic præfuit Ordini annis quinque, ac totidem Generalia Capitula celebrauit. Miſſus fuit à Ioanne XXII. Pontifice (de quo mox infra dicemus) Apoſtolicus Legatus ad Regem Galliæ, ac paulò poſt ab eodem Pontifice ad Archiepiſcopatum Compoſtellanum aſſumptus; quem acceptans, onus Magiſterii depoſuit. Poſt Genera-

ralatum ſuperuixit Berengarius aliquot annos, ac tandem dum præſens adeſſet in exercitu Chriſtiano, contra Saracenos dimicante, lethali vulnere confoſſus, in Conuentu Cordubenſi ſpiritum Deo reddidit anno 1325.

Claruerunt his temporibus Doctores inſignes in Ordine, Fr. Albertus de Brixia Doctor præcipuus, cui reuelata fuit à Diuo Auguſtino gloria Sancti Thomæ illis verbis: *Thomas mihi par eſt in gloria, virginali præſtans munditia*. Hic cùm eſſet apprimè doctus, *Summam de Officio Sacerdotis* valdè vtilem, & bonam compilauit, & dies ſuos in ſanctitate vitæ, & commendatione S. Thomæ compleuit. Item Frater Robertus Holckot Anglicus, qui ſcripſit

Super Librum Sapientiæ.
Item *Moralitates pulchras.*
Super 7. prima Capitula Eccleſiaſtici.

Floruit quoque Frater Ioannes de Sancto Geminiano, qui Sermones pulcherrimos conſcripſit *de Tempore, tam pro Dominicis, & Ferijs Quadrageſimæ*, quàm etiam *de Sanctis, & pro Defunctis ad omnem ſtatum*. Item ſcripſit *Librum de Similitudinibus*. Frater Hugo de Prato compoſuit *Sermones Dominicales, & Quadrageſimales, ac communes pro diuerſis ſolemnitatibus*. Frater Henricus de Arimino compilauit egregiè *Summam de quatuor Virtutibus*. Fr. Gratiadeus de Aſculo, qui in *Logica*, & *Philoſophia* multa compoſuit. Frater etiam Dominicus Gronier de Conuentu Toloſano, Doctor Pariſienſis, qui ex Magiſtro Sacri Palatij creatus fuit Epiſcopus Appamienſis, *in Diuinam Scripturam commentaria magna* dictauit. Circa hæc quoque tempora floruerunt Frater Bartholomæus, & Frater Raynerius vterque Piſanus, quorum primus *Summam Piſanam*, & nonnulla alia volumina, alter verò *Summam magnam Theologiæ* compilauerunt.

Tempore dicti Berengarij Magiſtri Ordinis, obijt Foroliuij anno 1314. Beatus Iacobus Salomonius Venetus annum ætatis agens 83. Hic, dum viueret, multis virtutibus, & gratijs adornatus, omnibus exemplar ſanctitatis fuit: poſt mortem verò magnificis continuè miraculis coru-

coruſcauit, & coruſcat. Hunc ſecuta eſt ad gloriam anno 1317. Beata Agnes de Monte Politiano, Virgo Deo dilectiſſima, miraculis innumeris effulgens. Cuius Corpus venerabile aliquando liquorem ſudat, valentem ad multorum ſalutem, qui deuotè ad eam accedunt. Corpus eius nunquàm ſepultum fuit, ſed nec humanitùs perunctum: ſed ſolo liquore ex ſe defluente, ità eſt conſeruatum; vt integrum adhùc per omnia perſeueret. Huius ſanctæ Virginis admirabilem vitam Magiſter Raymundus de Capua diligenter conſcripſit.

Clementis V. Papæ corpore Carpenctorati ſepulto, poſtquàm Apoſtolica Sedes annis duobus, & vltrà ſuo viduata Paſtore manſiſſet, tandem anno 1316. eligitur, & conſecratur in Conuentu Lugdunenſi Fratrum Prædicatorum Ioannes Papa XXII. ſeditque annis 18. menſibus tribus, diebus 28.

Biennio poſt hanc Pontificis electionem, ſecuta eſt electio Fratris Heruei Natalis Armorici Britanni in XIV. Magiſtrum Generalem Ordinis, in Capitulo Lugdunenſi anno 1318. Fuit Herueus, dùm aſſumeretur ad Generalatum Vicarius Generalis Ordinis, Prouincialisque Franciæ: eratque præſtantiſſimi ingenij vir, Doctor Pariſienſis, communique voce omnium ſui temporis ſapientiſſimus habebatur. Multa ſubtiliter ſcripſit tam in Phyſicis, quàm in Theologicis, doctrinam Diui Thomæ acerrimè propugnando contrà Henricum Gandauenſem, & durandum. Scripſit proindè:

Super 4. libros Sententiarum.
Super 8. Quodlibeta.
De Verbo.
De peccato Originali.
De Beatitudine.
De ordine ſecundæ intentionis ad primam.
De paupertate Chriſti, & Apoſtolorum.
De æternitate Mundi.
De cognitione primi principij.
De virtutibus moralibus.
De ſecundis intentionibus.
De Sacramentis.
De Poteſtate Papæ.

 & plu-

& plura alia Opuſcula. Eodem tempore ſcripſit etiam Frater Durandus ſenior Tractatus diuerſos. Duos *ſuper Sententias*, & *duo Quodlibeta*. Item Tractatum contrà Ioannem XXII. Papam, *de Viſione Diuinæ eſſentiæ*. Aderant quoque his temporibus, & alij Scriptores, videlicet: Frater Nicolaus Triuet Anglus, qui ſcripſit *ſuper Boetium de Conſolatione. Super Declamationes Senecæ*, & ſuper Auguſtinum *de Ciuitate Dei*. Fr. Paganus ſcripſit:

Poſtillas ſuper Pentatheucum.
Super Ruth.
Super Regum.
Super Ioſue.
Super Iudicum.
Super Paralipomenon.
Super Eſdram.
Super Tobiam.
Super Parabolas Eccleſiaſten, & Cantica.
Super 4. Prophetas maiores.
Super Nehemiam.
Super Iob.
Super librum Sapientiæ.
Super Pſalterium.
Super Euangelia.
Super Apocalypſim.

Circa hæc tempora, feliciſſimè in Cœlum euolauit Beata Margarita de Caſtello Virgo, Tertiaria Ordinis noſtri: quæ innumeris à Deo affecta beneficijs, miraculisque clariſſima, migrauit è vita anno 1320. die xiij. Aprilis ætatis ſuæ anno 33. Cuius Corpus adhùc integrum, & incorruptum in eadem Ciuitate apud Fratres Prædicatores, cunctis viſendum patenter oſtenditur.

Contigit autem anno 1323. die 29. Iulij, vt S. Thomas Aquinas procurante idipſum Magiſtro Generali Herueo, à Ioanne XXII. Pontifice inter Sanctos reponeretur annis 50. à ſuo obitu: peracto ſolemni Canonizationis ritu in Eccleſia Cathedrali Auenonienſi. Aſſiſtentibus huic functioni Rege, & Regina Franciæ, & Rege Siciliæ. Quamprimùm enim prædictus Pontifex famam, miraculorum, vitæ, & doctrinæ Sancti Thomæ ſubaudiuit, deputauit ſolemnes Inquiſitores, qui inquirerent de prædictorum veritate: omnibusque canonicè probatis, de Prælatorum omnium tunc in Curia exiſtentium conſilio, & aſſenſu, eum Sanctorum Confeſſorum Cathalogo adſcri-

ſcripſit. In die Canonizationis ipſius prædicauit primò D. Papa Ioannes XXII. in palatio ſuo, aſſumpto themate: *Scitote quoniam mirificauit Dominus Sanctum ſuum*; & in eo mirabiles commendationes dixit, tam de Ordine, quàm de ipſo Sancto Doctore. Inter alia propalauit hoc, quòd Sanctus Thomas, in Ordine noſtro geſſerat vitam Apoſtolorum, qui Ordo nihil habet in proprio, licet habeat, & viuat in communi: ſubiunxitque, quòd credebat iſtam eſſe vitam Apoſtolorum; & quòd nullus haberet pro malo, quod iſte Sanctus Doctor poſt Apoſtolos, & Doctores primos, plùs illuminauit Eccleſiam Dei.

Poſtmodùm prædicauit Frater Petrus Graterei. Tertio loco Rex Siciliæ. Quarto loco prædicauit Archiepiſcopus Capuanus vir excellentiſſimus. Quinto loco alius quidam Epiſcopus. Sexto prædicauit Archiepiſcopus Arelatenſis. Septimo Epiſcopus Vintonienſis. Octauo loco prædicauit Epiſcopus Londonenſis de Ordine Minorum. Hi Sermones facti fuerunt idibus Iulij. Poſteà dictus Pontifex 14. kalendas Auguſti, in feſto Sancti Alexij, Miſsâ cantatâ, eloquenti Panegyri Sanctum Thomam laudauit, ab hoc themate exorſus: *Magnus es tu, & faciens mirabilia*; & tunc vltrò per Reges, Reginam, Comitemque Sancti Seuerini feſta ſunt celebrata, apparatu permagnifico, confluentibus velut agmine facto Religioſis, Prælatis, Principibus ad Conuentum Prædicatorum.

Interea Magiſter Generalis Herueus diffluebat præ gaudio, videns lucernam poſitam ſuper candelabrum Eccleſiæ, illudque Simeonis ſæpiùs ingeminabat: *Nunc dimittis Domine Seruum tuum in pace, quia viderunt oculi mei ſalutare tuum.* Compleuitque Deus deſideria eius, nàm poſt paucos dies, nempè 10. Auguſti eiuſdem anni, fatis ceſſit Narbonæ, florenti adhùc ætate, poſtquàm præfuiſſet Religioni annis 5. & menſibus 3.

Anno ſequenti Canonizationem Sancti Thomæ Aquinatis, Dominus Stephanus Epiſcopus Pariſienſis, de conſilio Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum, ac 23. Magiſtrorum

in Theologia, & 29. Baccalaureorum, quoſdam articulos, qui videbantur tangere doctrinam Sancti Thomæ condemnatos per Vniuerſitatem Pariſienſem, per litteras publicas retractauit. Immò in Indice Librorum prohibitorum Concilij Tridentini, reperitur littera L. *Liber continens errores damnatos à facultate Pariſienſi, contrà doctrinam Diui Thomæ.* Hæ autem litteræ Epiſcopales reuocatoriæ, in feſto Sancti Thomæ coram Vniuerſitate per ſermonem publicatæ fuerunt, cum omnium gaudio, & lætitia, ad laudem Saluatoris.

C A P V T. X I I.

De Fratre Barnaba Vercellenſi XV. Ordinis Generali; alijsque ſeptem Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

ANNO Domini 1324. in Capitulo Generali Burdigalenſi electus eſt in Magiſtrum Ordinis XV. Frater Barnabas de Vercellis, Prouincialis Lombardiæ ſuperioris, qui Doctor famoſus exiſtens in Iure Canonico Ordinem intrauit, in eoque multis annis docuit. Erat vir aſpectu venerandus, affabilis auditu, geſtu humilis, in obſeruantia aſſiduus, in gratijs concedendis ſat liberalis. Annis ſeptem, totidem menſibus Ordinem rexit laudabiliter, minùs tamen feliciter: nàm ſub eo perſecutiones multas, & malas paſſus eſt Ordo à Ludouico Bauaro, hoſte Eccleſiæ. Sed & ipſe Barnabas Generalis pati debuit indignationem Pontificis Ioannis XXII. qui eidem reditum ex Hiſpania in Italiam omninò interdixit. Quo exilio dùm ſummopere affligeretur, reuerſus in Gallias, Pariſijs quieuit in pace anno 1333. ibidem ſepultus. Celebratis tempore ſui Generalatus ſeptem Capitulis Generalibus.

Ac-

Acceſſit Ordini noſtro ſub Generalatu Barnabæ Vercellenſis vnus Cardinalis, à præfato Pontifice Ioanne XXII. creatur Frater Matthęus Vrſinus Romanus ſacræ Theologiæ Magiſter; qui cùm priùs fuiſſet Prouincialis Romanus, factus fuit poſteà Epiſcopus Agrigentinus, tandem Archiepiſcopus Sipontinus, ac vltimò Presbyter Cardinalis tituli Sanctorum Ioannis, & Pauli, ac Epiſcopus Sabinenſis renunciatus fuit, anno Domini 1327. die 18. Septembris. Obijt Auenione anno 1340. xv. kalendas Septembris. Corpus Romam relatum, in Eccleſia Sanctæ Mariæ ſuper Minervam conditum eſt.

Anno Domini 1333. ſedente adhùc Ioanne XXII. Pontifice, in Capitulo Generali apud Diuinionem in Gallia congregato, aſſumptus eſt in Magiſtrum Ordinis XVI. Frater Hugo de Vanſſeman, Campanus, natione Gallus, Doctor Pariſienſis, Prouincialis Franciæ, ac Ordinis Vicarius. Gubernauit Ordinem annis octo, & vltrà, difficillimis ſanè temporibus, totidemque Generalia Capitula celebrauit. Obijt Auenione anno Domini 1341. pòſt feſtum Sancti Dominici, dùm apud Curiam moraretur pro ſedandis grauiſſimis procellis, quibus Ordo noſter agitabatur. Intereà Ioannes Pontifex breui ſe moriturum ſentiens, ſuam doctrinam de animabus ſeparatis non videntibus clarè Diuinam eſſentiam antè expectationem nouiſſimi judicij, retractauit, totùmque correctioni Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiecit. Mortuus anno Domini 1334. nonagenario maior.

Defuncto Ioanne Pontifice, ſucceſſit in locum illius Benedictus XII. ex Ordine Ciſtercienſium, electus Auenione in Conuentu Prædicatorum anno Domini 1334. viij. kalendas Ianuarij. Seditque annis ſeptem, menſibus 4. diebus 6. Viuebat hac ætate Frater Venturinus de Bergamo Prædicator excellentiſſimus, qui fructum mirabilem per totam Italiam fecit: adeò, vt innumeras paces fecerit inter capitales inimicos. Et licet iniuſtè multas tribulationes patienter ſuſtinuerit, ex ſuſpicionibus Benedicti Papæ; conſolatus

tamen

tamen ab eius ſucceſſore Clemente VI. ſanctiſſimè obijt in Nigroponte, ſeu Euboea inſula, in Eccleſiaſtico exercitu contrà Turcas. Eius quoque præcipuè meritis, exemplis, prædicationibus, & miraculis motus creditur ad renunciandum mundo, & Religionem noſtram amplectendam Princeps Delphinatus Imbertus, qui ea conditione inter cæteras Principatum ſuum ceſſit Regi Franciæ, vt deinceps Regni primogenitus Delphinus diceretur.

Sub Generalatu Hugonis anno Domini 1340. translatum eſt Corpus Sancti Petri Martyris in arcam pretioſiorem, ſumptus exhibente Rege Cypri; præſentibus Archiepiſcopo Mediolani, Ioanne de Vicecomitibus, ac tota nobilitate: nec defuere miracula ad inuocationem glorioſi Martyris.

Paulò antè hæc tempora anno videlicet 1339. ex hoc ſeculo migrauit Beata Maria de Venetis, Tertiaria, virtutibus, ac bonis operibus locupletiſſima.

Benedicto XII. Pontifice ex hac vita migrante, paucis mortem eius deflentibus, iterùm Cardinales in noſtro Auenionenſi Conuentu pro Conclaui recluſi, ad Pontificatus gloriam deportauere anno Domini 1342. ix. kalendas Maij, Fratrem Petrum Rogerij, Monachum Benedictinum, qui nomen Clementis VI. ſibi aſſumpſit. Sedit annis 10. menſibus 7.

Eodem anno, & menſe electus eſt in Magiſtrum Ordinis XVII. in Capitulo Generali apud Carcaſonam Frater Gerardus de Adaumario, Prouinciæ Toloſanæ, Magiſter in Theologia, & Clementis VI. Pontificis ex ſorore nepos, vir non minùs doctus, quàm Religioſus. Vix tribus menſibus præfuit Ordini, nàm menſe Septembri eiuſdem anni aſſumptus eſt à dicto Pontifice ſuo auunculo ad Cardinalatum tituli Sanctæ Sabinæ, in qua dignitate duobus tantùm annis ſuperuixit, ſepultus Auenione apud Fratres ſuos, vbi & è viuis abijt.

Anno ſequenti 1343. in Capitulo Generali Pariſijs congregato, electus fuit in Magiſtrum Ordinis XVIII.

Frater

Frater Petrus de Palma, natione Gallus, Patria Biſuntinus, Magiſter Theologiæ, Prouincialis Franciæ, atque Ordinis Vicarius; vir Religionis zelo, prudentiæque virtute præditus. Biennio ſuſcepti muneris necdùm peracto, moritur Pariſijs kalend. Martij 1345.

Frater Guarinus de Giaco, Campanus, Doctor Pariſienſis, Prouincialis Franciæ, atque Ordinis Vicarius, eligitur in Magiſtrum Ordinis XIX. in Capitulo Generali apud Briuam anno 1346. celebrato. Hic vix biennio, & duobus menſibus Ordinem rexit, nàm anno 1348. in Conuentu Montis Peſulani deceſſit, peſte percuſſus, quæ per totam Europam ſæuiſſimè graſſabatur, prout 30. annis antè prædixerat Pater Robertus Domus Auenionenſis vti ſupra dictum eſt, ad finem Capitis 9.

Anno 1349. electus eſt in Capitulo Generali Barcinonenſi, in Magiſtrum Ordinis XX. Frater Ioannes de Molendinis Lemouicenſis, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter, vir doctrina, dono prædicationis, alijsque virtutibus ornatiſſimus. Hic biennio in Generalatus Officio necdùm exacto, renunciatus eſt Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Sabinæ, ab eodem Clemente VI. in qua dignitate vixit vſque ad annum 1353. quo mortuus eſt Auenione die 23. Februarij, ſepultus apud Fratres ſuos. Edidit complures *de Tempore, Sanctisque* ſermones: & Librum *de Reparatione hominis lapſi*.

Vicarius Ordinis à Clemente VI. Pontifice Maximo inſtitutus intereà fuit Frater Simon Lingonienſis, Doctor Pariſienſis, ac Prouincialis Franciæ, quo munere defungebatur, vſque ad annum 1352. Quo anno, dùm Capitulum Generale apud Caſtras congregaretur, idem ipſe Simon Lingonienſis vnanimiter in Magiſtrum Ordinis XXI. acclamatus eſt. Erat etenim vir doctiſſimus, tantùm eloquentia, rerumque experientia præſtans; vt communi elogio *Piſcator hominum*, ſeu alter Simon Petrus diceretur. Hic annis 13. cum dimidio Magiſterium tenuit, ſingulis annis Capitula Generalia in diuerſis Prouincijs intimando.

Factus

Factus deindè Eccleſiæ Nannatenſis Epiſcopus, illamque annis duodecim prudentiſſimè gubernans, meritis tandem cumulatus ſuperos adijt, anno 1375. in noſtro Templo Nanneti tumulatus.

Tempore ſui Generalatus dictus Simon Magiſter, duorum Summorum Pontificum electionem aſpexit. Prima fuit anno 1352. xv. kalend. Ianuarij, qua die poſt mortem Clementis VI. euectus eſt ad Summum Pontificatum Innocentius VI. Seditque annis 9. menſibus 8. diebus 26. Altera electio peracta eſt in anno Domini 1362. v. kalend. Octobr. vbi electus eſt in Pontificem Maximum Vrbanus V. Monachus Cluniacenſis, abſens, & extrà Collegium Cardinalium. Seditque annis 7. menſibus 2. & 24. diebus.

Vterque hic Pontifex, Ordinis noſtri amantiſſimus fuit. Primus Sanctum Thomam Aquinatem Salomoni prætulit, hoc addens in commendationem doctrinæ illius, *vt nunquàm qui eam tenuit, inueniatur à Veritatis tramite deuiaſſe: & qui eam impugnauerit, ſemper fuerit de veritate ſuſpectus.* Alter Pontifex Vrbanus V. mandauit Corpus Sancti Thomæ Aquinatis, quod 75. annis ſub depoſito in Monaſterio Foſſæ nouæ iacuerat, ad Conuentum Toloſanum Ordinis Prædicatorum transferri: quod quidem magnis, & multiplicibus corruſcans miraculis, cum magna ſolemnitate translatum eſt anno 1369. Innocentius VI. Pontifex in ſignum ſuæ in nos propenſionis, in ſecunda creatione anno 1356. Purpura Cardinalitia ſuperueſtiuit Fratrem Nicolaum Roſelli Hiſpanum, olim Prouincialem Aragoniæ, eiuſdemque Regni Inquiſitorem. In qua dignitate annis 5. ſuperuixit, ſepultus Maioricis in Eccleſia Prædicatorum. Vrbanus quoque Papa V. prædeceſſoris ſui ergà nos amorem imitatus, prima creatione creauit Cardinalem anno 1366. die 18. Septembris Fratrem Guilhelmum Sudre Gallum Lemouicenſem, priùs ſacri Palatij Apoſtolici Magiſtrum, deindè Epiſcopum Maſſilienſem; qui in Cardinalatu, & inſuper Epiſcopatu Oſtienſi, & Veliterno, ſuperuixit vſque ad annum Domini 1373.

ſe-

ſepultus Auenione inter ſuos Fratres. Scripſit *nonnulla de Myſterijs S. Crucis. Epiſtolas plures in Cauſa Fidei, & quædam pertinentia ad Logicæ ſubtilitatem.*

Sub Generalatu Simonis Lingonienſis floruerunt plures Viri ſanctitate, ac doctrina præſtantes. Quorum primus Beatus Henricus Suſo: cuius Corpus quieſcit in Eccleſia Vlmenſi in Germania. Frater Ioannes Thaulerus Teutonicus, cuius opera ſpirant diuinitatem. Alter Henricus de Erfordia Mindenſis, Prouinciæ Saxoniæ, qui ſcripſit *Chronicon glorioſum* ab origine Mundi vſque ad annum 1352. in quatuor magnis voluminibus. Item ſcripſit *Catenam aurcam* in pulchro volumine. Item *Tractatum de Conceptione Virginis glorioſæ*, & alia multa.

Floruit etiam hac ætate ſacratiſſima, & admirabilis Virgo Catharina de Senis, Tertij Ordinis *de Pœnitentia S.P. Dominici*. Cuius excellentiſſima vita, & doctrina profundiſſima, eam multipliciter commendant. Hæc obijt anno 1380. ætatis ſuæ tertio circiter & trigeſimo: quam Pius II. Pontifex Maximus Sanctarum Virginum Cathalogo adſcripſit. Vitam verò illius virtutibus admirandam, Beatus Raymundus de Capua Magiſter Generalis Ordinis deſcripſit.

Eiuſdem Inſtituti, cuius erat Sancta Catharina Senenſis, fuere quamplurimæ Sorores Deo deuotiſſimæ, diuerſis temporibus, quæ miraculis claruere. Et in primis in Ciuitate Vrbeuetana fuere duæ Virgines glorioſæ, & innocentes: videlicet Beata Vanna, & Beata Daniela, quæ in vita, & in morte miraculis claruere. In Ciuitate Florentiæ fuit Soror Ioanna nuncupata, vitæ continentiæ, & miraculis celeberrima. In Ciuitate Piſana fuit Soror Pina, eximiæ pietatis, & conuerſationis ſanctiſſimæ. In Ciuitate Senarum eſt alia Soror Catharina, magnæ virtutis adoleſcentula, quæ iacet in Eccleſia Campi Regij in Cappella Sancti Dominici.

Anno Domini 1397. in Capitulo Generali Auenionenſi electus eſt in Magiſtrum Ordinis XXII. Fr. Elias Toloſanus Petracoricenſis, Magiſter in Theologia, qui primùm

fuit

fuit Romanæ Curiæ Pœnitentiarius, deindè Procurator, ac Vicarius Generalis Ordinis. Vir doctrinæ pariter, ac ſolertiæ ſingularis, zelo ardens Religionis, cùm non modico vtilitatis, & gloriæ obuentu. Hic Religioni iura dedit annis 13. ſi autem etiam numeretur tempus, quo in Schiſmate aliquas Prouincias Elias ſuſtinuit, præfuit Ordini annis 23.

Mortuo Vrbano Papa V. poſt reditum in Gallias ex Italia, electus eſt Auenione in Pontificem Maximum Gregorius XI. natione Provincialis, anno 1370. iij. kalendas Ianuarij. Sedit annis 7. menſibus 2. diebus 29. Hic Diuina reuelatione, per Beatam Virginem Catharinam Senenſem ſibi facta (vt iam ſupra inſinuauimus) Curiam à tempore Clementis V. ad illam vſque diem, ſpatio 70. annorum vltrà montes detentam, Romam reduxit. Hoc tempore Florentini ſuis machinationibus peſſimis, fecerunt rebellare omnes terras Eccleſiæ ab obedientia Pontificis, & bona omnium Eccleſiarum ſui potentatus immobilia abſtulerunt, & vendiderunt; vt contra Eccleſiam dimicarent. Propter quod graui anathemate à Papa Gregorio fuerunt innodati, & diuinis interdicti.

Huic pientiſſimo Pontifici è viuis ſublato anno 1378. Eodem anno ſucceſſit in Pontificatum Vrbanus VI. Seditque annis ij. menſibus 6. diebus 7. Hic Pontifex cùm Cardinales Gallos, & Vltramontanos malis moribus aſſuetos corriperet, ab eis derelictus eſt: vndè elegerunt alium Antipapam, quem Clementem VII. appellauerunt. Et ſic factum fuit ſchiſma in Eccleſia Dei omnium peſſimum, quod durauit annis 52. ſub quatuor Summis Pontificibus. Hoc ſchiſma tunc deſæuiens, ſciſsâ Eccleſiæ pulchrâ vnitate, fuit occaſio, vt & Ordo Prædicatorum (aliorum Ordinum exemplo) bifariam diuideretur: cuius vna pars Fratrem Raymundum Capuanum Magiſtrum Generalem ſibi delegerat, cùm eoque Vrbano Pontifici adhærebat, vtpotè Italia, Germania, Anglia, Portugallia, Hybernia, Dacia, Polonia, Bohemia, & Vngaria: ſola Hiſpa-

ſpania, & Gallia cum Magiſtro Elia Toloſano, Clementis VII. partium erant.

Et tunc Vrbanus Papa VI. prima Creatione anno 1378. duos Cardinales ex Ordine noſtro creauit. Primum, tituli S. Cyriaci in Thermis, Fratrem Nicolaum Miſquinum è Caracciola nobiliſſima Neapolitani Regni familia. Qui ab ineunte ætate Sacrum Prædicatorum Ordinem profeſſus, in pietate, & eruditione mirum in modum profecit: Sacræ Theologiæ Magiſter, Inquiſitor Generalis Regni Neapolitani renunciatus, ſtrenuam nauauit operam pro Romana Eccleſia, vt illam à ſchiſmate liberaret. Meſſanenſis Archiepiſcopus, Presbyter Cardinalis tituli Sancti Cyriaci factus, multas geſſit Legationes. Romæ è vita exceſſit iv. kal. Auguſti, anno 1389. ſepultus in æde Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam. A nonnullis Beatus poſt mortem nuncupatus fuit. Scripſit *Summam de Pœnitentia*: eumque Sacrarum Litterarum Interpretem nominat Leander Arbertus, de Viris illuſtribus Ordinis noſtri.

Alterum ex Ordine Prædicatorum Cardinalium Collegio, ſub titulo Sanctorum Gabini, & Suſannæ, Vrbanus Papa VI. adſcripſit, Fr. Philippum Gezza de Rufinis (non de Vrſinis). Hic dum eſſet Legatus Vrbani Papæ VI. diſertiſſimè concionando, populos in Italia in fide Pontificis nutantes, retinuit. Scripſit *in Libros Phyſicorum Ariſtotelis*. Ad Superos euolauit anno 1384. ſepultus humili loco ad Sanctam Sabinam in Eccleſia Fratrum Prædicatorum abſque vlla ſepulcrali inſcriptione.

CAPVT XIII.

De Beato Raymundo de Capua, XXIII. Ordinis Generali; alijſque tribus Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

CVm defeciſſet Magiſter Elias Toloſanus (vt dictum eſt) ab obedientia Vrbani Pontificis, conuenientibus

bus ad Capitulum Bononienſe Patrum illarum Prouinciarum, quæ à Generali Elia defecerant: electus fuit in Magiſtrum Ordinis XXIII. anno 1380. Frater Raymundus de Vineis Capuanus, Magiſter in Theologia, vir ſanctus, & eruditus, qui fuit Sanctæ Catharinæ Senenſis Confeſſarius cœlitùs deſignatus. Hic ſtatim facta ſui electione manum miſit ad lapſi Ordinis reformationem: cœpitque reformare Conuentum Sancti Dominici Venetiarum, & conſequenter eodem modo Lombardiam, Thuſciam, Siciliam, Trinacriam, Holandiam, Vngariam, Alemaniam, Hiſpaniam, & Franciam ipſe reformauit. Rexit Ordinem annis 19. Capitula tamen Generalia nonniſi quinque celebrauit: tandem totus ſenio contractus, migrauit in Cœlum in Conuentu Nurimbergenſi, in Germania anno 1399.

Poſt Vrbanum Papam VI. electus eſt in Pontificem Maximum anno Domini 1389. iv. Nonas Nouembris, Boniſacius IX. Seditque annis 14. menſibus 2. Huius anno Pontificatus xi. Domini verò 1401. electus fuit vnanimiter in Capitulo Generali Vtini, in Magiſtrum Ordinis XXIV. Frater Thomas de Firmo, Sacræ Theologiæ Doctor; vir ſummæ prudentiæ, & in Regulari obſeruantia enutritus. Moderatus eſt Ordinem annis 13. aliquibus Generalibus Capitulis intimatis. Multa præterea Priuilegia Ordini à Bonifacio Papa IX. obtinuit, voluitque, quod Prouincia Lombardiæ inferioris nominaretur Prouincia Sancti Dominici, ſuperioris verò Sancti Petri Martyris; & hoc fuit per tria Capitula approbatum. Denique Magiſter Thomas abſoluto Ianuæ Capitulo, ibidem perpetuò quieuit anno 1413. fluctuante adhuc Eccleſia.

Hoc tempore claruit Sanctiſſimus Pater Beatus Vincentius Ferrerius Valentinus, Ordinis noſtri, vir eximiæ ſcientiæ, vitæ ſincerrimæ, Apoſtolico ſpiritu plenus, à Deoque pro gentium, ac peccatorum conuerſione in mundum miſſus. Hic per annos 40. quotidiè prædicauit, celebrauit, & alia præclariſſima opera fecit. Ex cuius

præ-

prædicatione, quod 25. millia Judæorum, & 8. millia Saracenorum, ad Fidem Catholicam fuerint conuerſa; veriſſimè comprobatum fuit. Inſuper vltrà 100.millia hominum peruerſorum, & deſperatorum, ac publicorum peccatorum, ad vitam bonam venerunt. Inter cætera Apoſtolorum dona, quæ habuit, linguarum gratiam habere promeruit: nam prædicans in ſuo idiomate Cathalano, ab omnibus quarumcumque linguarum intelligebatur. Migrauit ad Chriſtum, quem futurum Judicem prædicauit, Venetijs in Britania anno 1419.

Anno Domini 1404. xvi. kalendas Nouembris, electus eſt in Papam Innocentius VII. non minori, quàm Prædeceſſor ſuus charitate in Fratres Prædicatores exeſtuans: qui Tertium Ordinem Fratrum, & Sororum *de Pœnitentia Sancti Dominici*, necnon eorum Regulam, ſeu viuendi Formulam, quam prius Generalis munio præſcripſerat, denuò confirmavit: inſtante Fratre Thoma Senenſi, qui magna ſanctitatis opinione obijt Venetijs. Sedit hic Pontifex annis duobus, & diebus 21. Eius tempore claruit Foroliuij D. Marcolinus. vir eximiæ ſanctitatis, & miraculorum gratia inſignis.

Anno 1406. electus fuit in Papam Gregorius XII. natione Venetus, vir eximiæ ſanctitatis. Sed poſtea Papatui ſpontè renunciauit in Concilio Conſtantienſi, propter vnionem Eccleſiæ faciendam. Hic Pontifex in prima Creatione fecit Cardinalem, tituli Sancti Xiſti Fratrem Joannem Dominici de Florentia, Archiepiſcopum Raguſinum, Ordinis noſtri, qui peractâ Legatione tùm ad Sigiſmundum Imperatorem, tùm ad Conſtantienſe Concilium, in quo in perſona Gregorij Papæ, ceſſionem Pontificatus coram Patribus executus eſt; obijt Budæ in Conuentu noſtro Sancti Pauli primi Eremitæ anno 1420. ſcripſit

Commentarios in Eccleſiaſticum.
In Cantica Canticorum.
In Euangelium S.Matthæi.
Notationes ſuper Magnificat.

In Epiſtolam Diui Pauli ad Romanos.
De Amore Charitatis.
Sermones Quadrageſimales.
Librum de Poſſeſſionibus.
Itinerarium deuotionis.
Et Sermones de Sanctis.

Anno Domini 1409. conuenerunt Cardinales duorum Pontificum, Gregorij ſcilicet, & Benedicti XII. & facto Conſilio Piſis, elegerunt in Papam Alexandrum V. qui Ordinem Minorum profeſſus, priùs Magiſter in Theologia famoſiſſimus, deindè Cardinalis, & Archiepiſcopus Mediolanenſis fuit. Sedit menſibus 10. diebus 8. obijtque ætatis ſuæ anno 71. ſepultus Bononiæ in Conuentu Sancti Franciſci. Hic glorioſum Priuilegium Fratribus Mendicantibus conceſſit, quod incipit: *Regnans in excelſis, &c.* quale nimio zelo Pariſienſes, & alij in Concilio Conſtantienſi impugnare voluerunt, ſed minimè potuerunt: cœpitque hoc Pontifice cooperante ſchiſma in Ordine diminui, dum non ſolùm Generalem Thomam de Firmo in Magiſtrum Ordinis confirmauit, ſed etiam datis Apoſtolicis litteris, & in Capitulo Bononienſi publicatis, demandauit; vt illi ſoli omnes obediant, & ſubijciantur.

Succeſſit Alexandro V. in Pontificatum Joannes XXIII. antea vocatus Balthaſar Coſſa. Hic electus Bononiæ anno 1410. xvj. kalendas Junij, ſedit annis quinque, diebus 15. Concilium Conſtantienſe ille indixit, in Ciuitate Conſtantiæ apud Rhenum, in Moguntina Germaniæ Prouincia; in eoque Concilio è Pontificatu depoſitus, & primò in Caſtro Cellis, deindè in Gellobes per triennium recluſus, ac ſequoſtratus fuit.

Sub tempus triennalis Sedis Apoſtolicæ vacationis, poſt depoſitionem iam dicti Joannis XXIII. electus fuit in Magiſtrum Ordinis XXV. in Capitulo Generali Florentino, celebrato anno 1414. Frater Leonardus de Datis Florentinus, primò Bononiæ Inquiſitor, dein Prouincialis Romanus, Procurator Generalis, Sacri Palatij Apoſtolici Magiſter, inſuper Ordinis Vicarius. Hic adfuit Con-

Concilio Conſtantienſi, fuitque vnus ex Electoribus conſtitutus; & ſuffragium tulit pro Martino V. Pontifice (de quo mox dicetur) ab eoque incomparabilia pro Ordine Priuilegia ſuſcepit. Præfuit Ordini annis 10. & vltrà, celebratisque ſui regiminis tempore quatuor Generalibus Capitulis, obijt Florentiæ anno 1426. xvij. kalendas Aprilis. Nondum accepta eius obitus relatione Martinus V. Papa, eodem anno quo obijt,die 23. Junij, eum Presbyterum Cardinalem declarauit: verùm Nuntij à Summo Pontifice Florentiam miſſi, hominem, quem de ſua promotione ad Cardinalatum certiorem reddere voluerunt, fatis ceſſiſſe inuenerunt.

Eius tempore claruit doctiſſimus Frater Joannes Capreolus Toloſanus, qui ſcripſit ſuper *Quatuor Libros Sententiarum* egregiè in defenſionem doctrinæ Sancti Thomæ, contra eam impugnantes. Item Franciſcus de Rethſa, in Vniuerſitate Viennenſi ſupra annos 12. Sacræ Scripturæ Lector: de Beatiſſima Virgine plurima volumina congeſſit, reiterando, & ſemper applicando illud thema; *Primi, & puriſſimi fructus eius*. Scripſit etiam ſuper *Salue Regina* integrum volumen, & multa alia.

Claruit etiam hoc tempore Frater Jacobus de Suſato Magiſter, Conuentus Colonienſis, ibidem Inquiſitor contra hæreticos, qui ſcripſit

Quatuor Libros Sententiarum ad litteram.
Super Epiſtolam ad Hebræos.
Super Epiſtolam ad Titum.
De Veritate Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis.
De hora mortis Chriſti.
Mappam Mundi.
Collationes breues, & Latinos ſermones.
Super Librum Sapientiæ.
Super Matthæum tria volumina.
Super Miſſam vnum volumen.
De origine, & vnitate Eccleſiæ.
Item Chronicam vnam.
Diſtinctiones pro arte colligendi.

Coordinauit etiam *Priuilegia Ordinis, cum defenſione eorundem*: combinauitque *Chronicon breue Ordinis*, ex quo

pro maiori parte illa, quæ hic habentur excerpta ſunt. Hoc eodem tempore facta eſt diuiſio Prouinciarum aliquarum Ordinis, ſcilicet, ampla Prouincia Hiſpaniæ, diuiſa fuit in Prouinciam Hiſpaniæ, & Sancti Jacobi Portugalliæ: aſſignatis cuilibet illarum proprijs Conuentibus, contentis in Bulla diuiſionis Prouinciæ Hiſpaniæ, data in Concilio Conſtantienſi, anno primo Pontificatus Martini V.

Qui præfatus Pontifex Martinus, natione Romanus ex nobiliſſima Columnenſium familia anno Domini 1417. tertio idus Nouembris vnanimitèr in Pontificem acclamatus fuit; renunciante Pontificatui Gregorio XII. ac pro Legato Marchiæ declarato: abſolutiſque per Concilium Joanne XXIII. (vt iam ſupra diximus) & Benedicto XIII. tanquam ſcandalizantibus Dei Eccleſiam. Hic ſedit annis 13. menſibus tribus, diebus 10. Creauit Cardinalem ex Ordine Prædicatorum Fratrem Joannem Caſanoua Aragonenſem, Theologum famoſiſſimum, qui primò Sacri Palatij Magiſter, deindè Epiſcopus Boſanus, & Eluenſis, ac tandem in Purpuratorum cœtum translatus fuit cum titulo Sancti Xyſti: quamquam pileum rubrum non receperit, niſi ab Eugenio IV. Martini Papæ ſucceſſore. Scripſit *de Poteſtate Papæ ſupra Concilium*, & alia multa in Sacra Theologia. Exceſſit è viuis anno 1434. Barcinonæ ſepultus.

Anno Domini 1426. in Capitulo Generali Bononienſi, abſens per compromiſſum aſſumptus fuit in Magiſtrum Ordinis XXVI. Frater Bartholomæus Texerius, natione Gallus, Prouincialis Prouinciæ, Pariſinæ Vniuerſitatis Doctor, & egregius Concionator. Hic gubernauit Ordinem annis 24. cùm fama ſanctitatis. Conuentum Bononienſem, aliosque multos in Italia reformauit, obtentis multis pro Ordine priuilegijs; præſertim impetrauit diſpenſationem à Martino Papa V. quod Fratres habere poſſent poſſeſſiones. Octo Capitula Generalia celebrauit, ac demùm in ſenectute bona migrauit ad Domi-

minum in Conuentu Lugdunenſi anno Domini 1449.

Defuncto Martino Pontifice, quem luxit totus Chriſtianus Orbis, ſtatim anno Domini 1434. v. nonas Martij eligitur in Ponti ficem Maximum, Romæ in Sacrario Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam Ordinis noſtri, Eugenius IV. natione Venetus, homo ſingularis prudentiæ, & religioſiſſimæ vitæ. Sedit annis 15. menſibus 11. diebus 21. Hic Pontifex Ordinem noſtrum plurimum dilexit, ac proindè tertia creatione, Fratrem Ioannem de Turrecremata Hiſpanum ſac. Theologiæ Doctorem, ac ſacri Palatij Magiſtrum, Presbyterum Cardinalem tituli Sancti Sixti renunciauit. Erat autem Ioannes infracti ſemper animi, ità, vt nec precibus, nec minis ab ijs, quæ fidei, quæ veritatis, ac Religionis erant, vnquàm auerti, vel deterreri potuiſſet. Egregiè in Concilio Baſileenſi authoritatem Pontificiam defendit, aliaque plura in Eccleſiæ vtilitatem in Concilio Florentino præſtitit. Quapropter *Fidei Defenſor* eſt appellatus. Templum Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam teſtudine, clauſtrumque à fundamentis erexit, ac picturis exornauit. In eadem Eccleſia Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam Societatem Sanctiſſimæ Virginis Annunciatæ fundauit, cum copioſiſſimis reditibus pro Virginibus quotannis Sponſo terreſtri, vel Cœleſti copulandis: quos ipſimet Pontifices eodem die, in dicta Eccleſia poſt ſolemnem Cappellam Pontificiam, in ſchedula proprijs manibus diſtribuere non dedignantur. Fuit dictus Ioannes vir doctiſſimus, ſcripſit:

In Gratiani Decreta, volumina 4.
De Conceptione Domini, libros tres.
De Corpore Chriſti contrà Bohemorum errores.
Contrà Iſmaelitas.
De Animæ Salute.
De Pœnitentia.
De Conſecratione.
De Concilijs.
De aqua luſtrali.
Meditationes in vitam Chriſti.
De Vnitate Græcorum.
De Sacramentis, librum vnum.
Summam Eccleſiæ, libri ſex.
De authoritate Romanæ Eccleſiæ.

In Regulam Sancti Benedicti.

Poſtillam in totius anni Euangelia.

Sermones de Tempore, & de Sanctis.

De Conceptione Deiparæ, libros 13.

Præterea *Commentaria, ſeu Phraſim breuiſſimam, locupletiſſimam; lucidiſſimamque*, ſimplici, & aperto ſermone ad Pium II. dictatam *in omnes Dauidicos Pſalmos*, & alia quædam. Toſtati Theologicas quaſdam Theſes impugnauit. Laudabiliter, ac ſanctiſſimè vixit, de Eccleſia benemeritus. Anno ætatis ſuæ 79. vel, vt alij volunt, 80. maior, multis glorioſiſſimè functus Legationibus, die 26. Septembris anno Domini 1468. Romæ in Conuentu Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam ſpiritum Deo reddidit; & in Sacello à ſe conſtructo ſepultus eſt. Cùm in Concilio Florentino egregiè diſputaſſet, à Græco Scriptore *Philoſophus Latinorum, & Dialecticæ peritiſſimus* appellatur. Nemini vnquàm obtrectare viſus eſt: alijs plurimum tribuens, ſibi autem nihil arrogans.

Hac etiam ætate floruerunt & alij Viri ſanctitate, & doctrina clariſſimi; inter quos Magiſter Ioannes de Monte Nigro, qui publicè in Concilio Florentino diſputauit contrà Græcos, & eos ſuperauit. Hic multa compoſuit, & præcipuè *Tractatum de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis*. Magiſter quoque Leonardus de Vtino, Vir excellentis doctrinæ hoc tempore claruit. Hic compoſuit *Sermones Dominicales, & Quadrageſimales* valdè notabiles; *& Sermones aureos de Sanctis*. Fecit etiam alia quamplurima Opuſcula tam in Philoſophia, quàm in Logica, quæ in ſuo Conuentu habentur.

Item Frater Ieremias Siculus, qui Bononiæ ad Ordinem receptus eſt; poſtmodùm ad Siciliam profectus, magnam partem illorum Conuentuum reformauit. Hic pijſſimus Pater multos doctos, & pulchros Sermones compilauit, & ſanctè in Domino obdormiuit.

Frater Manfredus excellentiſſimus, & fructuoſiſſimus Prædicator, & hæreticæ prauitatis in Germania Inquiſitor,

ſitor, Vir bonus, & ſanctus, qui Magnum fructum prædicando fecit, & poſtmodùm Romæ ſancto fine quieuit.

Hoc tempore etiam floruit Sanctus Antoninus Archiepiſcopus Florentinus, Vir doctus, & Sanctus, qui *Summam in quatuor partes diſtinctam* compilauit. Inſuper *Confeſſionalia tria*, vnum latinum, & duo vulgaria. Item *Sermones plurimos*, & præcipuè *Chronicon ab initio mundi, vſque ad tempora ſua*. Miraculis viuens, & poſt mortem conſpicuus; Sanctorum numero adſcriptus eſt ab Adriano Papa VI. Anno Domini 1523.

C A P V T X I V.

De Fratre Petro Roſchini XXVII. Ordinis Generali; alijsque octo Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

ANNO Iubilæi 1450. in Capitulo Generali Lugdunenſi electus eſt in Magiſtrum Ordinis XXVII. Frater Petrus Roſchinus, Gallus, Narbonenſis, Prouincialis Prouinciæ Prouinciæ, & Vicarius Ordinis, Vir doctrina clarus; ſed morte præmatura correptus, nonniſi quindecim dies in Magiſterio ſuperuixit.

Illo mortuo electus eſt Romæ anno immediatè ſequenti 1451. in Magiſtrum Ordinis XXVIII. Frater Guido Flamochettus, Gallus, cùm eſſet Ordinis Procurator, & Vicarius: certè Vir ſingulari prudentia, ſolertia, & morum elegantia ornatus. Sed & hic infrà primum annum ſuæ promotionis obijt Neapoli in Conuentu Sancti Dominici, ibique eſt reconditus.

His duobus Ordinis Magiſtris, modico tempore in Officio ſuo viuentibus, ſucceſſit Frater Martialis Auribelli, Auenionenſis, Prouincialis Prouinciæ, & Vicarius Ordinis, electus in Magiſtrum Ordinis XXIX. in Capitulo Generali Nannetis in Britania anno Domini 1453. celebrato. Hic

fuit Magiſter in Theologia doctiſſimus, ac prudentiſſimus, & quod maius eſt, feliciſſimæ memoriæ. Præfuit Ordini annis octo, multosque Conuentus in Italia, Flandria, & alijs Prouincijs reformauit. Tandem à Pio II. Pontifice à Generalatu fuit abſolutus, ſtudio quorumdam, eius depoſitionem quærentium.

Tempore eius Generalatus Sanctus Vincentius Ferrerius in Sanctorum Confeſſorum numerum à Calixto III. anno Domini 1455. die 29. Iunij relatus eſt; magno Cleri, ac populi Romani apparatu. Claruit enim Sanctus Vincentius virtutum multitudine, & in vita, & poſt mortem tanta miraculorum gloria, vt prolatum fuerit, poſt mortem 28. mortuos ſuſcitaſſe.

Anno Domini 1447. pridie nonas Martij electus eſt in Pontificem Maximum Nicolaus V. Vir doctiſſimus, & Ordinis noſtri amicus, qui Bononiæ apud noſtros Philoſophiam, & Theologiam diſcerat. Sedit annis 8. diebus 19. Illo mortuo ſucceſſit in Pontificatum Callixtus III. electus anno Domini 1455. vj. idus Aprilis; & cùm ſediſſet annis tribus, menſibus 4. obijt Romæ anno 1458.

Eodem anno xiv. kalendas Septembris electus eſt in Pontificem Pius II. Senenſis, qui contrà Turcas multa facere tentauit, ſed morte præuentus non perfecit. Idem Pontifex poſt diligentem inquiſitionem (vt moris eſt) factam, Beatam Catharinam Senenſem Sanctorum cathalogo adſcripſit, magna cum ſolemnitate. Sedit annis ſex, minus tribus diebus.

Quarto anno Pontificatus Pij Papæ II. Domini verò 1462. in Capitulo Generali Senis celebrato, electus eſt in Magiſtrum Ordinis XXX. Frater Conradus Aſtenſis, Lombardus, ſacræ Theologiæ Magiſter, Procurator, & Vicarius Ordinis, Vir obſeruantiâ regulari præpollens. Præfuit Ordini annis tribus, poſteà officio ſpontè ceſſit: totusque orationibus, ac ſtudijs deditus, mortuus eſt in ſuo Aſtenſi Conuentu anno 1470.

Hoc tempore orta eſt Prædicatores inter & Minores non

leuis

leuis controuerſia, de Sanguine Chriſti: nùm videlicet Diuinitas fuerit ſeparata à Chriſti Sanguine in Cruce effuſo? Affirmabant Minores innixi authoritati Franciſci Mayronij; Prædicatores negabant, adducentes rationes, & authoritates Sanctorum Doctorum; & etiam contrariæ opinionis condemnationem, factam in Eccleſia Cathedrali Barcinonenſi, de mandato Clementis Papæ VI. Poſt longum tandem certamen, concluſum eſt in fauorem Prædicatorum; ſed ob euitanda ſcandala vtrique parti ſilentium impoſitum.

Hoc tempore claruit doctiſſimus Vir Frater Gabriel Caſſaſages, Barcinonenſis, Bononiæ Regens; qui in dicta controuerſia publicè coram Summo Pontifice diſputans, maximè inclaruit. Eius coætanei fuerunt Frater Iacobus Brixienſis, ſacræ Theologiæ Magiſter, Inquiſitor Hæreticæ prauitatis, & Frater Vercellinus de Vercellis, Vir apprimè doctus, & eruditus: & hi erant miſſi à Conuentu Bononienſi, ad faciendam diſputationem jàm inſinuatam. Floruerunt etiam eo tempore Frater Ioannes de Neapoli Magiſter, & Frater Ioannes de Piſtorio, vterque famoſiſſimi Prædicatores: quorum prior S. Catharinæ Senenſis præconia, poſterior verò S. Vincentij miracula prædicando, magnum fructum fecerunt in populis.

Anno Domini 1464. electus eſt in Pontificem Paulus II. Venetus, ſeditque annis 6. menſibus 10. diebus 26. Eius Pontificatus anno primo, reaſſumptus eſt iterùm ad Generalatum Frater Martialis Auribelli (de quo ſupra egimus) in Capitulo Generali Nouariæ ann. 1465. celebratum; qui poſt reaſſumptionem rexit Ordinem annis circiter octo, triaque Capitula Generalia celebrauit. Demùm ſenio, & laboribus fractus, obijt Auenione anno Domini 1473. Circa hæc tempora felici fine quieuit Beatus Alanus de Rupe, qui collapſum Sanctiſſimi Roſarij inſtitutum reparauit, auxit, dilatauit.

Anno Domini 1471. v. idus Auguſti electus eſt in Pontificem Sixtus IV. ex Ordine Minorum, ſeditque annis 13.

Hic

Hic priuilegia Ordinis noſtri ampliauit, & gratias multas conceſſit. Inter alia hic Pontifex *Mare magnum* effudit, & *Bullam auream*, in qua liberam facultatem conceſſit, recipiendi, conſeruandi, & poſſidendi bona immobilia. Eius Pontificatus anno tertio electus fuit in Magiſtrum Ordinis XXXI. in Capitulo Generali Romæ celebrato anno Domini 1474. Frater Leonardus de Manſuetis, Peruſinus, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter, & Vicarius tunc Ordinis; qui cùm ſexennio exercuiſſet ſuam adminiſtrationem, Romæ obijt. Hic dicitur valdè fuiſſe remiſſus, maximè in cauſa Stigmatum Sanctæ Catharinæ Senenſis: quam verè habuiſſe Stigmata Chriſti, tàm diſertè, tàmque authenticè declarat, qui eam ſacris faſtis adſcripſit Pius II. Pont. Max. in Hymno Veſperarum Officij à ſe in honorem ipſius Sanctæ Virginis editi.

Anno Domini 1481. electus eſt in Magiſtrum Ordinis XXXII. Frater Saluus Caſſetta, Panormitanus, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter, procurante hanc ipſam eius electionem Sixto IV. Pontifice. Hic biennio tantùm, & menſibus 4. Ordinem gubernauit; nàm iuſſu Pontificis Legatione in Teutoniam ſuſceptâ, omnibusque pro voto Pontificis peractis, Romam reuerſus, Purpura donandus, obijt anno 1483. Dùm in Germania Legatione fungeretur, Corpus Beati Alberti Magni repertum integerrimum, poſt 200. ab eius obitu annis, in loco pulchriori collocauit, brachiumque ad Pontificem detulit, quod nunc extat in Conuentu Bononienſi.

Saluo è vita migrante, factus eſt Magiſter Ordinis XXXIII. Anno 1484. Frater Bartholomæus Comatius Bononienſis, ſacræ Theologiæ Magiſter, & Vicarius tunc Ordinis. Hic menſe decimo ſui Generalatus Peruſij peſte ſublatus eſt. Eodem anno 1484. iv. kalendas Septembris electus eſt in Summum Pontificem Innocentius VIII. ſeditque annis 7. menſibus 10. diebus 27.

Hoc tempore in Ordine Prædicatorum claruit Magiſter Iacobus Sprenger, Prouincialis Teutoniæ, qui poſt

Beatum

Beatum Alanum Britonem Roſarij Inſtauratorem, incredibili cum vtilitate, idem inſtitutum plurimum dilatauit. Item floruit Frater Dominicus de Flandria, vir doctiſſimus, qui ſuper *Metaphyſicam Ariſtotelis* magnum volumen compoſuit. Scripſit etiam ſuper *Libros Poſteriorum*, *Libros de Anima*, & multa alia. Claruerunt pariter & alij viri doctiſſimi, videlicet Magiſter Petrus de Bergamo, vir inter omnes ſui temporis doctiſſimus, qui primus *Tabulam Auream in omnia opera Diui Thomæ Aquinatis* miro ingenio, & labore contexuit. Dùm fuiſſet multis annis Bononiæ Regens, multos præclaros diſcipulos reliquit: vtpotè Fratrem Bartholomæum Comacium (de quo ſuprà egimus) Fratrem Vincentium Bandellum Generales Ordinis, Fratrem Paſchaſium Hiſpanum Epiſcopum Burgenſem, Fratrem Thomam Brixienſem, Fratrem Ambroſium de Alemania, Fratrem Paulum Soncinatem, qui quæſtiones acutiſſimas in *Libros Metaphyſicæ* compoſuit, ac plura alia eleganter dictauit.

Item Magiſter Franciſcus de Neritono, vir ſapientiſſimus, ac doctiſſimus, qui Paduæ plurimis annis docuit, multosque inſignes diſcipulos reliquit: vt Dominum Cardinalem Dominicum Grimanum Venetum, omnium doctrinarum genere eruditiſſimum, & Dominum Antonium Pizamanum Feltrenſem Epiſcopum, aliosque Archiepiſcopos, Epiſcopos, ac Doctores plurimos. Magiſter etiam Valentinus Camers magnæ ſcientiæ vir, hoc tempore floruit.

Anno Domini 1486. in Capitulo Generali Veneto, electus eſt in Magiſtrum Ordinis XXXIV. Frater Barnabas Saxonus de Neapoli Procurator, ac Vicarius Ordinis, ſed hic vix vnum menſem in officio ſuperuixit. Vnde ſequenti anno Domini 1487. ibidem Venetijs electus manſit in Magiſtrum Ordinis XXXV. Frater Ioachinus Turianus Venetus, Prouincialis Lombardiæ, & Ordinis Vicarius, vir linguæ Græcæ, & Latinæ peritiſſimus, inſignisque Theologus.

Hic

Hic Pater dulciſſimus, & humaniſſimus in benignitate, & charitate Ordinem gubernauit annis 13. menſibus duobus, nulli moleſtus niſi malis, omnibus bonis bonus. Tempore huius Patris, multa officio Diuino ſunt addita, & quatuor octauæ Solemnes inſtitutæ, & memoriæ Sanctorum, quæ erant in Kalendario, in Feſta 3. Lectionum ſunt permutatæ. Hic etiam multa bona reliquit officio Generalatus, & Conuentui ſuo multos libros Græcos, & Latinos magni pretij, ac in ornatum Eccleſiæ perpulchros pannos, & pretioſos. Obijt anno Domini Iubilæi 1500. Romæ cum magna Ordinis mæſtitia, qui Patrem Fratrum ſe amiſiſſe dolebat, & ibidem ſepultus quieſcit. Huius tempore floruit Magiſter Vincentius Merlinus Venetus, præclaræ ſcientiæ vir, qui annis pluribus in Vniuerſitate Patauina, ſumma cum laude Metaphyſicam docuit.

Anno Domini 1492. Alexander VI. electus fuit in Papam, & ſedit annis 11. Hoc etiam tempore floruit Frater Thomas Donatus Venetus origine, & eiuſdem Ciuitatis Patriarcha: qui laudabiliter in Ordine annos 44. percurrens, in officio prædicationum, & Prioratuum, ac multorum aliorum laborum exercitijs; tandem per annos 12. Patriarchatu non ſine magnis curis, & corporis languoribus, ac diuturna cœcitate laudabiliter adminiſtrato, migrauit à ſeculo ſeptuagenarius, toti Clero, ac Ciuitati optimam ſuæ adminiſtrationis famam relinquens.

Claruit quoque hoc tempore R. Pater Frater Antonius de Brixia, Brixienſis Inquiſitor, magnæ prudentiæ vir, qui præclaros ſermones à ſe editos poſteritati reliquit. Hic Pater prædicationis tuba, per totam Italiam per multos annos gratioſè intonuit, & multorum Conuentuum Prior extitit. Floruit hoc tempore etiam vir præclariſſimus, & doctiſſimus Magiſter Paulus de Monelia Ianuenſis: qui cùm poſt Prouincialatum Lombardiæ ſuperioris, ſacri Palatij Magiſter effectus, plures annos in

dicto officio cum magna gloria, & omnium Prælatorum Curiæ gratia peregiſſet per Alexandrum VI. Epiſcopus Chij effectus, in Legatione eiuſdem Pontificis Budæ in Hungaria ad Dominum deuotiſſimè migrauit.

Hoc etiam tempore floruit ſanctiſſima Virgo Columba, apud Peruſium, Tertij Ordinis *de Pœnitentia B. Dominici*, cuius miri actus leguntur. Anno 1498. non minori ſanctitatis apud multos, & doctrinæ apud omnes opinione floruit Fr.Hieronymus Sauonarola Ferrarien. qui è Congregatione Lombardiæ, Congregationem Tuſciæ, ſeu S. Marci de Florentia erexerat, ac regularem obſeruantiam promouerat. Hic poſt reformatos mores,& regimen Ciuitatis Florentiæ, facinoroſum rabie, cum duobus, Dominico videlicet & Syluestro, noſtri Ordinis Fratribus, in publica platea (ſicut ipſe prædixerat) crematur, ſparſis poſtea in Arnum amnem eorum cineribus. Multa prædixit futura. Complura ad Catholicæ Fidei confirmationem, & morum reformationem doctiſſimè, ac religiosè ſcripſit. Conciones eius, vel ex ore prædicantis exceptæ, vel ex annotatis ab ipſo ſummatim, & per capita, per alios extenſæ fuerunt, apud multos adhuc habentur in pretio; quod contra tepidos, quendam ad amorem Dei, & ſui contemptum, vitalem ſpiritum ſpirare videantur. *Rationalem, Moralem, ac Naturalem Philoſophiam* ad compendium exactè, clariſſimèque reduxit. Huius opus eſt *Liber de Triumpho Crucis*, ſeu Chriſtianæ Fidei. Item *de Simplicitate Chriſtiana*, & alia complura. Cuius opera, cùm à quibusdam æmulis examinanda ad Pontificem delata fuiſſent, S.Philippus Nerius Ordinis noſtri amantiſſimus, dum pro felici illius negotij in Eccleſia noſtra S. Mariæ ſuper Mineruam ſucceſſu oraret, in extaſim raptus, vidit Chriſtum manu ſua omnes, qui pro eadem re preces fundebant benedicentem: vnde præ cordis iubilo exclamauit: *Victoria, victoria, exaudita eſt oratio noſtra*. Apud Ferrariam celebris habita eſt Soror Lucia Narnienſis, cuius obtentu Illuſtriſſimus Dux Ferrariæ Monaſterium ſolemniſſimum conſtruxit.

CA-

CAPVT XV.

De Fratre Vincentio Bandello XXXVI. Ordinis Generali; alijsque tribus Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

ANNO Domini 1501. in Capitulo Generali Romæ celebrato, electus fuit vnanimiter, & concorditer, nemine diſcrepante Fr. Vincentius Bandellus de Caſtro nouo Terdonenſis Diœceſis, Lombardus, in Magiſtrum Ordinis XXXVI. & Ordinem rexit annis 5. & menſibus duobus. Hic in adoleſcentia ſua Prædicatorum Ordinem ingreſſus, religioſiſſimè vixit; ac litteris intentus, magnum ſapientiæ, & doctrinæ culmen conſcendit. Quam cùm per 20. annos legendo, diſputando, & ſcribendo, charitatiuè, & ſine inuidia communicaſſet, Cathedram Magiſtralem ſumma cum laude Bononiæ eſt conſecutus, ibidem per plures annos Regens exiſtens: quo tempore multos diſcipulos apprimè eruditos reliquit. Inter quos fuit Ordinis noſtri monile præcipuum Fr. Paſchaſius Hiſpanus, Epiſcopus Burgenſis Hiſpaniæ, vir doctus, ſanctus, eleemoſynarius, & omni virtute adornatus. Scripſit autem prædictus Pater Generalis, *de Conceptione Beatiſſimæ Virginis* tria volumina ſucceſſiuè, & *Tractatum de Poteſtate Papæ*, & quædam alia, quæ quidem omnia ſapientiam eius oſtendunt. Item fecit declarationem *ſuper Conſtitutiones Ordinis*, ex Actis Capitulorum Generalium excerptam, quæ per Capitulum Mediolanenſe 1505. fuit acceptata, & approbata. Dictauit quoque, vt Beatæ Virginis deuotiſſimus, Officia eiuſdem *de Feſto Sanctificationis, & de Viſitatione eiuſdem*. Dehinc Prior Bononiæ bis, & totidem vicibus Generalis Vicarius Congregationis Lombardiæ, Prior Mediolani factus, ac Principi, & omnibus Curialibus gratiſſimus, talia non requirens, Diuino nutu Generalis Ordinis; omnibus vnanimiter

miter conſentientibus Electoribus, electus eſt. Quo in Magiſtratu iuſtitiâ, rectitudine, & humanitate, ſubditis mirum in modum ſatisfecit.

Hic igitur pijſſimus Pater, poſt labores diuturnos in Ordine, tam in ſtudendo, quàm in legendo, & gubernando toleratos, poſt viſitationem Prouinciarum Romanæ, Lombardiæ, Sabaudiæ, Franciæ, Holandiæ, Flandriæ, Hiſpaniæ, Prouinciæ Prouinciæ, & nouiſſimè Regni Siciliæ: tandem in Vigilia Sancti Auguſtini anno 1506. in Conuentu Montis alti Calabriæ, ſeptuagenarius migrauit ad Dominum, corpus ſuum Neapoli in Conuentu Sancti Dominici mandans tumulari.

Fecit duo Capitula Generalia, quibus ſanctiſſimas ordinationes pro vtili Ordinis reformatione ſtatuit: Conuentum Pariſienſem, & alios multos, præcipuè autem in Prouincijs Vltramontanis, reformauit. Sub eius etiam Generalatu emanauit Bulla à Domino Iulio Papa II. *De Temporalitate Prælatorum Ordinis*. Floruit hoc tempore vir doctiſſimus, Magiſter Dominicus de Mortario eiuſdem Generalis Socius, qui poſteaquàm per 15. annos, & vltrà in Ordine legiſſet, & multos excellentes diſcipulos inſtituiſſet, Bononiæ plenus virtutibus, & bonis operibus beato fine quieuit.

Anno 1503. Alexandro VI. ex hac luce ſubtracto, Pius III. Senenſis, Pij II. Nepos, electus Summus Pontifex, vixit tantùm dies 27. cui Julianus de Ruere Cardinalis Sancti Petri ad Vincula, Sixti IV. ex Fratre Nepos ſuffectus eſt, ac Julius II. vocatus, ſeditque annis 9. menſibus 3. diebus 21. *Bullam de Temporalitate Prælatorum Ordinis* edidit, ſuggerente Illuſtriſſimo Cardinali Oliuerio Caraffa, noſtri Ordinis Protectore. Qui vt magnificus, & Ordinis amator erat, ita omnem affectum, & operam ad eius impendebat profectum, & Romæ Conuentum S. Mariæ ſuper Mineruam, ædificijs, & annuis redditibus ornauit.

Anno 1506. die Sancti Auguſtini, defuncto Magiſtro Vincentio Bandello, opera eiuſdem Illuſtriſſimi Protectoris inſti-

ſtitutus eſt Vicarius Ordinis Frater Joannes Clereus Nortmannus, Doctor Pariſienſis, qui Chriſtianiſſimo Francorum Regi Ludouico XII. à confeſſionibus erat: vir vitæ regularis zelantiſſimus, & anno 1507. apud Ticinum, ſeu Papiam 6. Junij, Sabbato videlicet poſt Feſtum Trinitatis, ſecundis ſuffragijs, Magiſter Ordinis XXXVII. electus fuit; magna bonorum expectatione, quòd reformationem Ordinis, quam Pariſijs Fratribus, & Piſſiaci Monialibus induxerat, in cæteris Conuentibus, ac domibus proſecuturus eſſet. Quod quidem fecit in Ciuitate Parmenſi, Conuentum, ac Monaſterium ad Regularia Inſtituta reuocando, itidem facturus in reliquis, niſi eodem anno in Vigilia Diui Laurentij, ex vrbe à Summo Pontifice reuerſum Papiam, mors rapuiſſet. Triſtitiam porrò quam de illius obitu boni conceperant, ſolata eſt præſtantiſſimi tam ſcientiâ, & prudentiâ, quàm religione, & charitate præditi viri Fratris Thomæ de Vio, Caietani, promotio.

Qui anno 1508. in Feſto Pentecoſtes, in Generali Capitulo Romæ habito, ſummo omnium conſenſu, & gratulatione in Magiſtrum Ordinis XXXVIII. electus eſt. Huius Viri acutiſſimum ingenium, ac doctrinæ profunditatem probant, & manifeſtiſſimè conteſtantur ſcripta per eum doctiſſimè tam in humana, quàm in Diuina Philoſophia. In librum quippè Sancti Thomæ, *de Ente, & Eſſentia* ſubtiliſſima Commentaria edidit, adhuc adoleſcens. Iuuenis verò *Libros Prædicabilium, Prædicamentorum, ac Poſteriorum*, & *Libros Ariſtotelis de Anima*, Commentarijs, & Quæſtionibus illuſtrauit. *Summam* deindè *S. Thomæ*, iam vir, & Magiſter Theologiæ commentatus eſt. Cùmque *in primam partem* doctiſſimus, & admirabilis in ſpeculabilibus haberetur, tàm acutè deindè *in ſecundam partem* Moralia tractauit, tàm copiosè, exactèque Martini de Magiſtris argutias, & ratiocinationes enucleat, refellit, elidit; vt neſcias in qua parte eum magis admireris. Iam grandior natu, & à Leone X. inter Cardinales renunciatus, ſacras litteras, & Sacramenta adorſus, *in tertiam partem*

pro-

proſecutus eſt Commentaria. *Librum Pſalmorum, & nouum teſtamentum* præter *Apocalypſim, Pentatheucum*, Hiſtoriales, ac Sapientiales libros explanauit ad litteram. Prophetas expoſiturus, tria tantùm Iſaiæ capita explicuit, reliqua præpeditus expectatâ morte, abſoluere non potuit. *Opuſculorum quatuor Tomos: Summam quoque de Caſibus*, de ſuo cognomine *Caietanam* nuncupatam, compendioſam, ac reſolutam, tanquam memoriale quoddam pro doctis edidit.

Eius porrò prudentiam, ac religioſum zelum videre licet ex his, quæ Magiſterium Ordinis per annos 10. gerens, tam prudenter, quàm ſanctè diſpoſuit. In ſingulis Prouincijs habere ſtudebat viros probos, communis boni, regularisque vitæ zelatores, quorum operâ, & conſilijs vteretur ad cognoſcendum, & diſponendum, quæ authoritatem eius expoſcerent. Nihil negligebat, minima quæque curabat, ſed tanta dexteritate, vt ordinarijs Prælatis non eſſet oneri, neque moleſtiæ: cùmque ipſe omnia faceret, nihil tamen facere videretur. Illud idem probant Conſtitutiones, ipſius ſollicitudine in Capitulo Ianuenſis 1513. inchoatæ, quæ Neapoli anno 1515. confirmatæ, in Capitulo demùm Romæ 1518. inter alias relatæ fuerunt. Quamquam ipſe eo Capitulo non præfuerit Ordini, quippè qui anno præcedente, ſcilicet 1517. kalend. Iulij à Leone X. Presbyter Cardinalis tituli Sancti Sixti, & poſteà Epiſcopus Caietanus, ac poſt Archiepiſcopus Panormitanus creatus fuerat. Perfunctus eſt etiam officio Legati à latere ad Maximilianum Imperatorem, ibique perfidum Lutherum (de quo pleniùs infrà) vt cauſam coram ſe diceret die illi præfixo coegit. Pedibus ſuis prouolutum benignè ſuſcepit, & ad errores execrandos efficaciſſimis induxit argumentis. Conuictus ille pœnitentiam ſpopondit,at noctu aufugiens, oppignoratam fidem eluſit non reſipiſcens. Cuius rei causâ, inſtante Caietano Romæ damnatus eſt.

Superuixit Cardinalis Caietanus vſque ad annum 1534. quo die 9. Septembris, Romæ laneis interulis, vt ſemper anteà more Ordinis veſtitus, defunctus eſt: atque ad Miner-

uam præ foribus Eccleſiæ, in tumulo quem ſibi viuens ſub terra parauerat, conditus.

Intereà Concilium Lateranenſe, quod ſub Leone X. conſummatum eſt Iulius II. inchoauerat, & ſi non ob aliud, hac ſaltem ratione, vt Conciliabulum Piſanum labefactaret, ſupprimeretque: iurauerat namque Summus Pontifex Concilium Generale, pro reformatione Eccleſiæ, & pace inter Chriſtianos Principes componendâ ſe habiturum; dùmque cunctatur, & rem trahit in longum, quidam Cardinales, contrà eius voluntatem, & authoritatem, Epiſcopos, & Chriſtianos Principes ad Generale (quod dicebant) Concilium Piſas conuocarunt. Vbi Fratrum noſtri Ordinis fides, & ergà Sedem Apoſtolicam obſeruantia emicuit. Requirentibus namque illius ſathanicæ Congregationis, Prælatis: Clericos, Parochos, ac Religioſos eiuſdem Ciuitatis, vt ſecum ſentirent, & communicarent: Faciemus, reſpondebant illi, quod Fratres Sanctæ Catharinæ (id enim noſtræ ibidem Eccleſiæ nomen eſt) facere videbimus.

Incolebant eo tempore Cœnobium illud Fratres Congregationis Tuſciæ, ſeu Sancti Marci, caputque eiuſdem Congregationis (quem Vicarium Generalem nuncupabant) vir per omnia laudabilis, Theologiæ, Canonicique Iuris doctiſſimus Frater Bartholomæus Rundininus Fauentinus, illò ſe cum pluribus doctis viris contulerat, contrà prædictos futurus, & Fratres ſuos confirmaturus. Hunc illi blandis, & mollibus verbis tentant, promiſſis ingentibus pulſant, aſperis demùm, ac minis vrgent, vt in ſuam ſententiam trahant. Sed ille fundatus, & in Apoſtolicæ Confeſſionis petra ſolidatus, ratiocinationum iacula in auctores retorſit, conuicit, & confudit aduerſarios: erectosque in expectationem animos Clericorum confirmauit, ſummum quoque Pontificem, diuerſis vijs, clàm per litteras, certiorem de omnibus fecit. Intercipiuntur quædam litteræ ab his, qui Ciuitati Piſarum, præerant, indèque de patria, & vita Fratres periclitari cœperunt: ſed inualeſcente lumine fidei, & vincente veritate expulſi illi, qui Conciliabulum agebant, Mediolanum

num ſe contulerunt, ſicque laqueus contritus, & Fratres liberati ſunt.

At non minori virtute, fideique conſtantiâ paulò antè ſe geſſerant Fratres noſtri in Ciuitate Bononiæ, cùm idem Summus Pontifex contrà Bentiuolos, qui ſibi tyrannidem in ea vſurpauerant anathemati, ac interdicto eam ſubieciſſet: paratos enim ſe exibuerunt, indè exules, & extorres potiùs fieri, quàm rem Diuinam publicè facere, aut Eccleſiaſticâ cenſurâ notatos ad diuina recipere.

Floruerunt hoc tempore viri litteris, vitæ ſanctitate, & regiminis prudentiâ inſignes, inter quos Frater Matthias de Pace in Studio Salmantino. Frater Didacus de Aſtudillo in Hiſpanijs. In Galijs Frater Guilhelmus Pepinus Ebroicen. Guilhelmus alter parui, quem Chriſtianiſſimus Francorum Rex Franciſcus, ob vitæ integritatem, & rectitudinem, prudentiamque in conſulendo, & concionando facundiam, & efficaciam, ſuæ iuuentutis adſciuit moderatorem. In Italia Frater Chryſoſtomus Iauellus, cuius laboribus, & ſcriptis *in Logyca, & Phyloſophia* etiam nunc fruuntur ſtudioſi. Pater Siluester Prierias, qui Sancti Thomæ doctrinam ex diuerſis eius libris, & locis, in duo conflauit volumina, conflatamque vocauit *Summam de Caſibus* de ſuo nomine *Syl-ueſtrinam*. Compoſuit *Auream roſam* in Euangelia totius anni cum caſibus, & quæſtionibus nonnullis. *Sermones Quadrageſimales*. *Opus de ſtrigibus*, & alia quædam, quæ manifeſtè docent, quanta ſiti hauſerit ille copiam è fonte Thomiſticæ doctrinæ. Claruit in Teutonia Frater Conradus Koellinus, qui totam *ſecundam partem Summæ Sancti Thomæ*, in clariſſimam formam digeſſit magnis Commentarijs, ſed maximè probatur *in Prima ſecundæ*. Fecit etiam, & reſoluit doctiſſimè nonnullas *Quodlibetales quæſtiones*.

His eroibus annectere non verebor Virginè in Hiſpanijs, opinione ſanctitatis admirabilem Sororem Mariam de Sancto Dominico, tantæ apud ſuos æſtimationis, tantæque famæ; vt nemo ſe putaret illo tempore nobilem, qui filiam, aut aliam quampiam ſibi neceſſitudine iunctam, regularibus

inſtitutis erudiendam illi non commendaſſet. Quo factum eſt, vt in ſolitudine propè Oppidum Petræfixæ Monaſterium erexerit, in quod vltrà trecentas, & circiter quadringentas Virgines, eaſdemque nobiles adduxit: tantâ Religionis obſeruantiâ, tantoque ſpiritus feruore, victusque, & veſtitus auſteritatē, & ſimplicitate; vt priſcum illum naſcentis Eccleſiæ feruorem referre viderentur. Mirabile prorſus erat, ibi videre tot nobiles tenerè, ac molliter educatas puellas, cibi, potusque horrere delicias: panis, & aquæ prandia, cinere prælibato, in delicijs habere: potum compunctionis lachrimis temperare. Veſtium ſuarum ipſasmet, linum, ac lanam pectere, ipſas nere, ipſas texere, ac proprijs manibus ſuo vſui coaptare.

Huius Magiſtri tempore anno videlicet 1513. defuncto Iulio II. Leo X. Medices, patria Florentinus, Cathedram Petri tenuit annis octo. Hic inchoatum ſub Iulio Lateranenſe Concilium proſequutus eſt, & clauſit, in quo Mendicantium priuilegia, nonnihil perſtricta fuerunt, & quædam adempta: ſed paulò poſt idem ipſe Pontifex (vt erat facilis ingenij) eadem per partes reſtituit, & alia ſuperaddidit. At quies, & vnio Chriſtiani populi, ex Concilij celebratione ſperata, & parta, paruis, ſed prauis initijs interturbata eſt, authore (cuius ſupra meminimus) Martino Luthero, ab Ordine Eremitarum Sancti Auguſtini primùm apoſtata, deindè hæreſiarcha. Hic primò circà Indulgentiarios, & Indulgentias, & (quod Hæreticis familiare eſt) contrà Summi Pontificis poteſtatem dogmatizare cœpit: deindè tantùm fidei, ſeu fiduciæ, ſeu veriùs præſumptioni humanæ in Chriſtum inniti conceſſit, vt bonis operibus, & libero hominis arbitrio detraheret. Indè proceſſu temporis, hæreſum, & dogmatum tanta lues, Hæreticorum, & dogmatizantium tanta colluuies, & in tot ſciſſa capita ſubſecuta eſt; ac in tot partes vnica Chriſti tunica ſciſſa, & lacerata, tantumque profecit impietas, vt in quibusdam partibus eliſa, funditusque ſit euerſa Religio.

Ex Ordine noſtro coniecturamur cæteros. Nàm in Anglia,

glia, Dacia, Scotia, Hungaria, Saxonia penitùs interijt, vix conſeruatur in Bohemia, Polonia, Teutonia in Prouincia, & inferiore Germania, laborabat in Toloſana, & Francia, interijt in Græcia, & Terra Sancta: in Prouincijs Italiæ, & Hiſpaniarum necdùm plenè reſtituta ſanctioris vitæ diſciplina. In Tridentino Concilio (quod anno 1564. clauſum fuit) Ordo noſter præ alijs pollere viſus eſt, vt ſuo loco fuſiùs. Verùm enimverò, quemadmodùm in naturalibus euenit, vt vnius corruptio, ſit alterius generatio, & (iuxtà Paulum) fractis per infidelitatem Iudaicis ramis, inſertæ ſunt Gentes, radicisque, & pinguedinis olearum ſociæ factæ: ità caſus quarumdam Prouinciarum, Nouarum fuit natiuitas. Nauigatio ſiquidem Hiſpanorum duce Chriſtophoro Columbo Ianuenſi, nouum per Oceani vaſtitatem aperuit Orbem ad polum Antarcticum, & Antipodas, vbi tàm magnæ ad meſſem repertæ ſunt ſegetes, vt in Capitulo Generali Salmanticenſi anno Domini 1551. in quinque Prouincias diſtributa ſit illius amplitudo Regionis, vt ibi adnotatur.

Anno Domini 1518. Frater Thomas de Vio Caietanus, qui Magiſterium cum Cardinalatu Summi Pontificis iuſſu tenuerat, Capitulum Generale Romæ habendum indixit: vbi Magiſterio ſe abdicaturum declarans, Vocales vt ad electionem liberè procederent hortatus eſt. Quorum communibus ſuffragijs electus eſt Magiſter Ordinis Frater Garzias à Loayſa Prouincialis Hiſpaniæ, qui reformationi per prædeceſſorem in quibusdam Prouincijs inchoatæ, in quibusdam promotæ, animum adijciens; nonnihil profecit in Hiſpanijs, quorum ingenia callebat Hiſpanus. At minùs feliciter ſucceſſit in Italia, vbi Congregationes minùs in Regularis vitæ rigore confirmatæ, alijs vitæ laxioris admixtæ, eas non modò non prouexerunt ad optimum, ſed ne quidem in bono confirmare potuerunt: quin potiùs in ſuo jpſæ ortu conciderunt, & in partu extinctæ ſunt.

Habuit dictus Magiſter Ordinis Capitulum Generale

Valliſoleti in Hiſpania anno Domini 1523. & paulò poſt à Carolo V. Auguſtiſſimo Romanorum Imperatore, & Hiſpaniarum Rege in Confeſſorem adſcitus, Oxomenſem Epiſcopatum in Hiſpanijs accepit, & Ordinis Magiſterium depoſuit, quem geſtauit ânnis 6. & ampliùs. Demùm à Summo Pontifice Clemente VII. anno 1530. inter Cardinales ad titulum Sanctæ Suſannæ renunciatus, deindè ex Epiſcopatu Oxomenſis ad Saguntinum, è Saguntino demùm ad Hiſpalenſem promotus, Regij Conſiliarij Præfectus; obijt in Hiſpanijs anno 1546.

Huius Magiſtri tempore, anno videlicet 1522. v. idus Ianuarij, Adrianus V. Flandrus Petri Cathedram Vir eruditus, & pius moderatus eſt, anno vno, menſibus 8. diebus 3. Cui, anno 1523. ſuffectus eſt Clemens VII. Medices, Florentinus, atque annos 10. menſesque totidem, ac dies 7. ſedit: ſi tamen ſediſſe dici potuit, qui tot agitationibus affectus, & afflictus fuit. Primò quidem ſeditione quorumdam ſpoliato Palatio Vaticani, vix euaſit in Adriani Molem, quam dicunt Arcem Sancti Angeli: deindè ab exercitu Cæſareo captâ Româ, atque direptâ, in eadem Arce, quò cum multis abſque commeatu confugerat, ſeſe dedere, ac è Militum manibus pecuniâ ſe redimere coactus fuit Chriſti Vicarius. Sed hæc alijs relinquamus, nos noſtri Ordinis, & æui incidentia percurramus.

Hoc tempore Frater Franciſcus de Victoria, eximiæ doctrinæ Vir, Cathedram Salmaticenſem claram fecit, Hiſpanorum ingenia ad Theologica ſtudia prouocauit, excitauitque ad veram Philoſophiam: cuius ſtudium æmulatus eſt Frater Didacus ipſi carne germanus, ſed concionibus aptior, & magis intentus, qui Confraternitatem Sanctiſſimi Nominis Dei inſtituit. Quorum Religionem ſectatus eſt Frater Dominicus à Monte-maiori, qui dùm reſtitutioni vitæ Regularis impenſiùs incumbit, à facinoroſis occiſus fuit.

Bonorum quoque ſtudiorum æmula Gallia, dedit nobis

Fra-

Fratrem Raymundum Iolinum Toloſanum, reformationis parentem, & fidei zelantiſſimum defenſorem, qui munus cenſuræ Hæreticorum, ſiue Inquiſitionis fideliter exequens apud Toloſates, coactus eſt exulare, & patriâ, domeſticis, & amicis relictis, mori. Dedit & Fratrem Ioannem de Fenario, teſtimonio Caietani doctiſſimum. Fratrem Carolum quoque Pinellum Britonem, cuius doctrinæ fluidam vbertatem, Roma mirata eſt. Nec defuit Italia mater Ingeniorum proferre Fratrem Martinum Iuſtinianum Ianuenſem, Fratrem Gaſparum Peruſinum, Gymnaſij Patavini Metaphyſicum, cui collegas adiunxerunt ſe Frater Nicolaus Columbus, & Frater Sebaſtianus, ambo Peruſini; ſed ille Philoſophus, iſte Aſtrologus.

CAPVT XVI.

De Fr. Franciſco Syluestro Ferrarienſi XL. Ordinis Generali; alijsque quatuor Magiſtris, in Officio Generalatus eidem ſuccedentibus.

ANNO Iubilæi 1525. in Capitulo Generali Romano electus eſt vnanimiter in Magiſtrum Ordinis XL. Frater Franciſcus Syluester Ferrarienſis, tunc Vicarius Ordinis. Vir egregia forma, Principibusque, ac Magnatibus ſummè gratus. Hic plures annos Bononienſe Studium rexit, & ſolemniſſimis diſputationibus clarum ſe fecit. Illuſtrauit clariſſimis Commentarijs Libros Sancti Thomæ contrà *Gentes*, Libros quoque *Phiſicorum*, & *Poſteriorum Ariſtotelis*. Præfuit Ordini toto triennio, & licet corpore grauis, Prouincias tamen Ordinis viſitando luſtrauit ex officio, reſtituendæ vitæ Regularis, quam in Congregatione Lombardiæ à teneris imbiberat, pro viribus intendens. Et cùm ex Gallijs in Hiſpaniam pertranſire meditaretur, in Conuentu Rhedonenſi mortuus eſt anno Domini 1528. Adſtitit morienti D. Iuo Mayeux eiusdem Vrbis Epiſcopus, ex Ordine no-

noſtro, (cuius Beatificationis Cauſa in Sac. Rituum Congregatione hoc tempore agitatur) eidemque ſuis manibus Sacramenta vltima miniſtrauit.

Secuta morte Magiſtri Sylueſtri, vacauit Magiſterium per totum Interregnum, vſque ad annum 1530. quo anno, in feſto Pentecoſtes, in Capitulo Generali Romano, factus eſt omnium ſuffragijs Magiſter Ordinis XLI. Frater Paulus Butigella, Papienſis, ex Congregatione Lombardiæ, tunc Procurator, & Vicarius Ordinis exiſtens, Vir in regendis, ac moderandis Cœnobijs famoſus, Ordinis tamen gubernio parum intendere potuit, infirmitate, & celeri morte præpeditus; quippè qui anno ſequenti die 9. Octobris obijt Neapoli.

Eo tempore duæ Congregationes in Italia, Religionis opinione celebres, & vitæ Regularis obſeruantiâ conſpicuæ, in Prouincias erectæ ſunt; ſuppreſſo nomine, & titulo Congregationis. Huius præcipua cauſa hæc affertur. Clemens VII. in ſuis quas paſſus erat tribulationibus, inter cætera vouiſſe fertur, ſi Deus illi quietem præſtitiſſet, ac libertatem, daturum ſe operam, vt Ordines Mendicantium ad antiquam viuendi formam reuocarentur. Perſuaſumque illi fuerat, id facilè ſe conſecuturum, ſi Capita Ordinum, ex reformatis, ſeu (quod dicebant) ex Obſeruantibus aſſumerentur; Caput verò, & Magiſtrum in Ordine Prædicatorum ſemper eiuſmodi futurum, ſi Electores illius ex reformatis fuiſſent: quod tunc futurum ſperabatur ſi titulus Prouinciæ illis Congregationibus datus fuiſſet. Propterea Summus Pontifex Congregationem vtriusque Lombardiæ in duas Prouincias partitus eſt: Prouinciæ Sancti Dominici, ſeu Lombardiæ inferioris, & Prouinciæ Sancti Petri Martyris, ſeu Lombardiæ ſuperioris titulum conferens. Congregationem verò Tuſciæ, ſeu Sancti Marci, in Prouinciam Romanam reformatam erexit, atque his tribus Prouincijs tunc primùm Priores Prouinciales, Apoſtolicâ poteſtate præfecit: hac lege; vt ſuos Conuentus, ideſt Fratrum Obſeruantium per ſe immediatè regerent, Conuentus verò

cæte-

cæteros per Vicarios moderarentur,quoad reformationem, quam Pontifex intendebat ipſi etiam apprehenderent. Alij aliam huius Apoſtolicæ diſpoſitionis cauſam aſſignabant, ſed mihi hæc maximè probatur vera.

Congregationis Lombardiæ Proceres, & Patres, præfatam diuiſionem Regularis vitæ detractiuam, & deſtructiuam arbitrantes, egerunt cum Summo Pontifice, vt Congregatio integra remaneret, Prouinciæ tamen titulo gauderet: ſicque duæ præfatæ Prouinciæ in vnam vtriusque Lombardiæ Prouinciam coierunt, ſub vno Priore Prouinciali; quem ex ſuis tantùm eligerent, excluſis Fratribus Conuentuum non reformatorum, qui olim gaudebant & titulo, & priuilegijs Prouincialium. Idem etiam factum eſt in Romana Prouincia; indèque ſecutum eſt, quod Fratres Conuentuum non reformatorum, tam in dictis duabus Prouincijs Lombardiæ, quàm in Romana, vbi ſenſerunt ſe excluſos, ſubiectionem à Prouincialibus declinauerint: & caput, cuius cura dirigerentur, ſibi ex ſuis præfici petierint, & obtinuerint, quem Vicarium nuncuparunt. Qui ex illis, & ab illis electus, inſtar Prioris Prouincialis ſuis Conuentibus præeſſet, omnibusque priuilegijs gauderet, quibus Priores Prouinciales, præter vocem in electione Magiſtri Ordinis, & in Capitulo Generali. Ità nouum nomen Vicariarum inuectum eſt in Ordinem: erantque tres in Italia, videlicet Sancti Dominici, Romana, & Sancti Petri Martyris.

Anno Domini 1532. in Generali Capitulo, Romæ habito ad feſtum Pentecoſtes, Fr.Ioannes de Fenario, Gallus, Conuentus Morlanenſis, Prouinciæ Toloſanæ, communi voto, ex Procuratore, & Vicario Ordinis, in Ordinis Magiſtrum XLII. electione peruenit. Hic reformationi, quam Summus Pontifex intendebat vehementer fauit, habuitque Generale Capitulum Lugduni anno Domini 1536. Deindè Franciſco Chriſtianiſſimo Regi Francorum, vel propter verbum (vt dicebatur) liberiùs prolatum, & repetitum ſuſpectus, vel propter depoſitionem Prioriſſæ Prulliani,

contrà

contrà quorundam Procerum Regni voluntatem infenſus, vel ob aliam, quæ nos latuit cauſam, iuſſus eſt non exire ſepta Conuentus Toloſani. Sicque ſextum à ſua promotione annum complens, die 6. Iulij anno Domini 1538. Toloſæ, paulò antè libertate donatus, diem clauſit extremum.

Intereà Clemente VII. ad Patres relato anno Domini 1534. Alexander Farneſius, patria Romanus, ad Summum Pontificatum euectus, Paulus hoc nomine III. dictus eſt: ſeditque annis 15. diebus 29. Vir certè ſuo ſeculo omnium prudentiſſimus, qui rem Eccleſiaſticam, & Pontificiam dignitatem magnâ ſemper maieſtate ſeruauit. Concilium Tridentinum primò Mantuæ, poſteà Vincentiæ, tertiò Tridenti indixit, ac celebritate magna inchoari fecit anno Domini 1545. Quod tandem anno 1563. iv. Decembris abſolutum, & clauſum eſt, ſub Pio IV. Hic Paulus Ordinem noſtrum præcipuâ dilectione complexus eſt, & fouit ſemper: illeque Fratrem Nicolaum à Scomberg, quem Leo X. anno 1520. Archiepiſcopum Capuanum inſtituerāt, Cardinalitio galero donauit anno 1535. Virum ſummæ virtutis, qui liberales artes ſub diſciplina Fratris Hieronymi Sauonerollæ didicit. Multas obiuit Legationes, à Clemente VII. Pontifice commiſſas, quas ſummâ prudentiâ in Eccleſiæ honorem expleuit. Clemente Papa mortuo, necdùm Cardinalis, parum abfuit, quin in Comitijs Adriani Papæ VI. Summus Pontifex ſit renunciatus. Scripſit plures Epiſtolas, & quinque edidit Orationes, *De Chriſti pugna cum diabolo*. Virtutibus, & doctrinâ clarus, v. idus Septembris anni 1537. defunctus, in humili loco, quem elegerat, Romæ antè fores Eccleſiæ Conuentus Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam tumulatus eſt.

Idem Pontifex Paulus III. anno Domini 1538. die 20. Decembris, retulit inter Cardinales Fratrem Ioannem Aluarez, Hiſpanum, ex nobiliſſima Toletana familia, Albæ Ducis filium, Ordinis noſtri Alumnum: qui primò Cordubenſis Epiſcopus, deindè Burgenſis, ac tandem

Archie-

Archiepiſcopus Compoſtellanus factus, à dicto Pontifice, primò Sancti Sixti, deindè Sancti Clementis, tandem Sancti Pancratij Presbyteri Cardinalis titulo decoratus; indè Epiſcopus Albanus, & demùm Tuſculanus factus, mortuus eſt anno 1557. & ſub depoſito ad Mineruam commendatus. Idemmet Fratrem Thomam Badia Mutinenſem, qui multis annis Magiſter ſacri Palatij multos, & graues labores pro fidei Catholicæ defenſione pertulerat, honorare volens, non ſemel tantùm, ſed etiam ſecundò, duobus diuerſis Generalibus Capitulis pro electione Magiſtri habitis propoſuit; vt ad Magiſterium Ordinis eligeretur. Cùmque Capitulum ſuis petitionibus parùm morigerum in hac parte fuiſſet expertus, vim inferre noluit Ordinis libertati, ſed aliundè remunerationem honeſtiſſimã viro parauit, eumque fecit Presbyterum Cardinalem tituli Sancti Silueſtri anno Domini 1542. Qui ſuæ profeſſionis non immemor, ſimplicitatem victus, veſtitusque, & morum, quam in Ordine ſemel imbiberat, etiam Cardinalis retinuit. Obijt autem anno Domini 1547. viij. idus Septembris. Scripſit *Commentaria in octo Libros Phyſicorum. In Libros de Anima. In Libros Metaphyſic. De Prouidentia Dei*, & *Librum Quæſt. Phyſic. & Metaphyſic.* Sed dùm Pauli III. dilectionem, & affectum ergà Ordinem proſequor, aliquantiſper euagatus ordinem hiſtoriæ prætergreſſus ſum, ad ipſam ergò regredior.

Anno Domini 1539. in Capitulo Generali Romæ, in feſto Pentecoſtes habito, Frater Auguſtinus Recuperatus, Fauentinus, Procurator, & Vicarius Ordinis, factus eſt Magiſter Ordinis XLIII. Vir ſagax, & acris ingenij, qui reformationem in Conuentu Sancti Dominici Neapoli tentauit, & quamdiù ipſe ibidem fuit profecit nonnihil; ſed eo diſcedente, poſt non multum temporis, res in deterius lapſa eſt, & defecit. In Vrbem reuerſus, & in febrim prolapſus in vigilia Sancti Thomæ Apoſtoli anno 1540. Magiſterium cum vita depoſuit. Indictum fuerat Generale Capitulum Barcinonæ in Prouincia Aragoniæ, ac propterea

pterea Pater Prouincialis eiuſdem Prouinciæ, tanquam Ordinis Vicarius, Ordinis regimen iuxtà Conſtitutiones aſſumpſit: ſed Summi Pontificis authoritate, translatùm fuit Capitulum ad Conuentum Mineruæ, Romanæ Prouinciæ; atque hanc ob cauſam Frater Angelus Cataneus Diacetus Florentinus, illius Prouinciæ Prouincialis, & iure Conſtitutionum, & litteris Summi Pontificis, factus eſt Vicarius Ordinis: ſtetitque toto interregno, ad annum 1542. quo anno in feſto Pentecoſtes Romæ in Generali Capitulo, concordi obedientiâ, & communi ſubiectione Frater Albertus Caſaus Hiſpalenſis Prouinciæ Bethicæ, egregius apud Hiſpanos Concionator, ex Procuratore Ordinis electus eſt XLIV. Ordinis Generalis. Is paulò poſt ex Vrbe in Hiſpanias, viſitando reuerſus eſt. Cùmque Ianuam prætergreditur Sancti Dominici Ianuenſe famoſum Cœnobium, Fratribus vitæ regularis Prouinciæ vtriuſque Lombardiæ noſtri Ordinis, tradidit incolendum. Ipſe verò languens, Valliſoleti ſubſtitit, vbi 16. Nouembris 1544. migrauit ad Chriſtum. Eius corpus illo defuncto delatum Hiſpalim honeſtiſſimo conditum eſt loco ad Sanctum Paulum. Vacauit Magiſterium Ordinis poſtmodùm ad annum 1546.

Hoc interregno celeberrimus Conuentus noſter Sancti Marci Florentiæ, datus fuit Fratribus Congregationis Lombardiæ, Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini expulſis ex eo Fratribus noſtri Ordinis, abſque beneplacito, aut conſenſu, immò etiam ſine ſcitu Sedis Apoſtolicæ. Quam rem egerrimè tulit Paulus Papa III. ſuſpicatusque eſt (vel quod ſuſpicatus fuiſſet videri voluit) negotium illud Religionis, & fidei cauſa factum eſſe, quod in oculis eius, in portis Vrbis, Fratres noſtri Ordinis, qui fidei propugnatores, & acerrimi Sedis Apoſtolicæ poteſtatis aſſertores habiti ſemper fuerunt, nullâ ipſorum (quæ allegaretur) culpa è domo propria, & domo tàm inſigni pulſi eſſent, ac Fratres illi alienam domum occupaſſent. Nec diſſimulauit, quin etiam minis, & cenſuris Eremitanos abire iuſſit;

noſtris

noſtris verò domum, & Conuentum ſuum reſtitui omnibus ſcilicet, qui indè eiecti fuerant: vt videlicet, qui contumeliâ, aut ignominiâ affecti fuerant, ijdem ipſi honore afficerentur. Quod magno Dei beneficio factum eſt ſexageſimâ quintâ die, poſtquam indè extruſi fuerant: expertusque eſt Ordo noſter, in quantâ apud Prælatos Eccleſiæ, & Principes ſæculi eſſet opinione, quantoque coleretur affectu, & reuerentiâ. Fauit huic cauſæ præſentia Fratris Bartholomæi Spina Piſani, religioſiſſimi viri, & rerum fidei ardentiſſimi zelatoris, tunc Magiſtri ſacri Palatij: cuius ſinceritate, zelo, & eruditione delectatus Paulus Pontifex, familiariſſimè illo vtebantur, & libentiſſimè quidquid hac in cauſa ſuggeſiſſet, audiebat.

Nouâ autem cœpit hac ætate Dominicana Religio in Romana Curia dignitate ſplendeſcere. Cùm enim Paulus Papa III. Sanctæ Romanæ, & Vniuerſalis Inquiſitionis Congregationem anno 1542. erexiſſet, illique Petrum Cardinalem Caraffam præcipuum, vnà cum noſtro Cardinali de Toleto iàm ſuprà memorato arbitrum præfeciſſet; primus eiuſdem Inquiſitionis Commiſſarius promulgatus fuit Frater Theophilus de Tropela Calaber: quo vita functo, ſuffectus fuit in idem officium Frater Michael Ghislierius, ex Prouincia Lombardiæ ſacræ Theologiæ Magiſter (de quo infrà redibit ſermo.) Sed cùm & hic paulò poſt propter officium Generalis Commiſſarij Inquiſitionis probè adminiſtratum à Paulo Papa IV. ad Epiſcopatum Nepeſinum veheretur; ſucceſſit in eius locum Frater Thomas Scotus ex eadem Prouincia Lombardiæ, vir doctiſſimus: ſicque ex tunc vſus inualuit, & conſuetudo in legem tranſiſſe videtur, fauente Romana Sede; vt Fratres Prædicatores ex Prouincia Lombardiæ Commiſſarij Sancti Officij denominarentur. Et quamquam aliorum Ordinum quidam hoc Officium ambiuerint, petierint, & fortè meriti fuerint; non tamen illud vnquàm obtinere potuerunt.

His etiam temporibus floruerunt in Ordine doctiſſimi viri,

Multa quoque alia circa Diuinum Officium mutata ſunt ibidem, quorum qui cupit habere notitiam, videat Acta eiuſdem Capituli Salmantini. In eodem quoque Capitulo decretæ ſunt Vniuerſitates pro exercitatione, & curſu graduandorum, extrà quas non liceat ad gradus promoueri.

Ibi etiam diſcretæ, & ſuis limitibus determinatæ ſunt quinque Prouinciæ Indiarum Maris Oceani: quarum quædam priùs erectæ, quædam tunc deſignatæ, & inſtitutæ fuerunt. Harum omnium prima eſt Sanctæ Crucis, cui data eſt Inſula Hiſpaniola, cum adiacentibus: videlicet, de Cuba Sancti Ioannis, Portus diuitis, & Iamaica. Secunda Sancti Iacobi de Mexico, quæ habet nouam Hiſpaniam à terra Tequantepeque excluſiuè, vſque ad Floridam. Tertia Sancti Io. Baptiſtæ del Peru, à Portu nominis Dei incluſiuè, & vltrà, quouſque terminetur quarta S. Vincentij de Chiappa, à Tequantepeque incluſiuè vſque ad Oppidum de Nata Hiſpanorum per littus antarcticum, & à littore Arctico, ad Oppidum de Guazaqualco incluſiuè. Quinta Sancti Antonij de nouo Regno Granatæ, cum Regno Popayan, vſque ad Prouinciam de Quito excluſiuè, & per terram interiorem quouſque terminetur: per littus verò maris, ab Oppido de Acla quouſque terminetur.

Nec prætereundum ſilentio eſt, quod huic Magiſtro Generali, per Gallias iter facienti, & Conuentus ex officio viſitanti, Rex Francorum Henricus per litteras inhibuit, ne vlterius progrederetur. Perſuaſus namque fuerat (licet falsò) Generalem Romeum cum pompâ, & familiâ multa grauare Conuentus, qui in veritate ſunt pauperes. Cæterùm eam calumniam confixerant illi, qui iuſtiſſimè formidabant viſitationis examen: cùm reuera Magiſter Ordinis præfatus, maximâ cum ſimplicitate, & exiguâ familiâ comitante procederet. Hanc tamen veritatem aperuit, & ſuggeſſit Regi Dominus Michael à Turre Cenedenſis Epiſcopos, tunc in Regno Galliæ Nuncius Apoſtolicus: cui cùm propter affectum, & beneuolentiam multùm

tum debeat Ordo noſter, vel ex hoc maximè debet; quod eius opera, & inſtantia Rex ipſe certior factus, ſuis litteris ampliſſimam facultatem, & poteſtatem in toto Regno fecit Magiſtro Ordinis ſuper Conuentus, & perſonas. Poſt hæc Generalis Romeus ex Tridentina Synodo (cui poſt Salmaticenſe Capitulum interfuit) reuerſus, Romæ obijt anno 1552. die 20. Iulij, graui tactus apoplexia, eſtque conditus ad Mineruam ſub marmoreo lapide, antè Aram maiorem.

Tempore eius Generalatus, Sedem Petri conſcendit Iulius III. Pontifex Maximus electus anno 1550. vj. idus Februarij, anteà vocatus Ioannes Maria de Monte, Epiſcopus Cardinalis Præneſtinus. Hic pro Iubilæo magno portas de more aperuit, & facultatem exeundi Italiâ, (quam Paulus III. Magiſtro Ordinis propter Concilium noluerat impertiri) facilè conceſſit. Sedit annis quinque, menſe vno, diebus ſexdecim. Hic Pontifex, anno ſui Pontificatus ſecundo, tertia creatione, promouit ad Cardinalatum tituli Sanctorum Petri, & Marcellini, Fratrem Petrum Bertanum Mutinenſem, ex Ordine Prædicatorum: virum magnis in Eccleſiam meritis, & laboribus perhonorificum, qui à Paulo Papa III. Epiſcopatu Tanenſi donatus, ab eoque ad Concilium Tridentinum miſſus, mox à Iulio Pauli ſucceſſore ad Carolum V. Imperatorem Nuntius deſtinatus fuerat. Immò parùm abfuit, quin à Cardinalibus Conclaue ingreſſis, in Iulij III. ſucceſſorem omnium conſenſu nominaretur. Obijt anno ætatis ſuæ 57. Domini verò 1558. viij. idus Martij; ſepultus in Eccleſia ſui Ordinis Romæ apud Sanctam Sabinam, in Monte Auentino.

Anno 1553. ad feſtum Pentecoſtes indictum fuerat Capitulum Generale, celebrandum Romæ per Fratrem Stephanum Vſuſmaris Ianuenſem, tunc Procuratorem Ordinis, & Vicarium authoritate Apoſtolica factum: in quo idem ipſe maxima pace, ſummo omnium conſenſu, & gratulatione aſſumptus eſt ad Magiſterium Ordinis;

factusque Generalis XLVI. Vir profectò eo munere dignus, quippè qui ad regendum Fratres videretur natus; tanta illi comitas, tanta facilitas, tanta ergà omnes beneuolentia; vt omnes tanquàm pater filios admitteret: tantus deindè zelus, & legum obſeruantia, & grauitas, vt ab omnibus reuereretur, ſicque & timeretur à malis, & coleretur à bonis. Eccleſiaſticarum cæremoniarum callentiſſimus, Chorum continuò frequentabat. Apud doctos eruditus, ſimplicioribus verò non moroſus, apud magnates honorabilis, apud minores humilis. Delicta rationibus, non contumelijs, aut conuitijs arguebat: efficax in dicendo, promptus & argutus in reſpondendo, in decernendo ſolidus, omnibusque numeris adeò abſolutus fuit; vt in eo nihil, quod ad regimen Fratrum ſpectat, deſiderari poſſet tantùm autem commodum inuidit Ordini mors præpropera, quæ illum die 3. Martij 1557. ſuſtulit. Corpus eius ſolemni pompa ſub marmoreo lapide ad Mineruam, præ gradibus Presbyterij conditum eſt. Non deſiit autem hoc breui tempore regularem vitam promouere, viſitatis ex officio Italiæ Prouincijs, & Florentino Sanctæ Mariæ Nouellæ illuſtri Cœnobio regulari vitæ reſtituto. Quin etiam ſuæ diſciplinæ, & inſtituti reliquit alumnum, & ſucceſſorem Fratrem Vincentium Iuſtinianum, qui ſibi ſex annis, quibus Procuratorem, vel etiam Vicarium Ordinis egit, & quatuor quibus Magiſterium geſſit, amanuenſis, & à ſecretis, comesqne indiuiduus fuit, de quo mox infrà.

Intereà verò Iulio III. per mortem ſubtracto, ſucceſſit Marcellus Papa II. electus anno 1555. v. idus Aprilis, & nonniſi 22. diebus Cathedram Petri tenuit: ad quam poſt eius mortem eodem anno, x. kalendas Iunij aſſumptus eſt Paulus Papa IV. Ioannes Petrus Caraffa anteà nominatus, vnus ex Neapolitanis Proceribus. Seditque annis 4. menſibus duobus diebus 27. Hic Pontifex in adoleſcentia ſua, animo accipiendi Habitum Ordinis noſtri Conuentum Sancti Dominici de Neapoli ingreſ-

ſus

ſus eſt: ſed antequam eo indueretur, vi indè abreptus fuit. Deindè Caroli V. Hiſpaniarum Regis, & Romanorum Imperatoris Curiam, indè Romanam coluit, ingenio, & memoria pollens: non fruſtrà literis Græcis, & Latinis operam dedit, ità vt græcè, ac latinè, hiſpanicè quoque, atque italicè ex tempore dicere poſſet, ac perorare. Humanam Philoſophiam, ſed longè magis Theologiam calluit, Iuris vtriuſque non ignarus. Epiſcopatum Theatinum aliquamdiù tenuit, cui tempore Clementis Papæ VII. ſub ſpecie ſanctitatis, & quietioris vitæ vale fecit; alijs quibuſdam ſe comitantibus, qui ſimili ſtudio, beneficijs Eccleſiaſticis, & non tenuibus redditibus renunciauerant. Ex his Clericorum in communi ex oblatis viventium conflata eſt Congregatio Theatinorum, è qua primus ipſe Inſtitutor prodijt, à Paulo III. inter Cardinales relatus. Tùm verò Theatinum Præſulatum, non iàm Epiſcopali, ſed à Clemente VII. Archiepiſcopali titulo cohoneſtatum reaſumpſit, & Marcello defuncto, Summi Pontificatus munus adeptus eſt.

Regebat intereà Ordinem noſtrum poſt obitum Magiſtri Stephani Vſuſmaris, Frater Petrus Martyr de Lugano, quem idem Summus Pontifex Paulus IV. ob eximiam de illius prudentia, religione, & ſanctitate opinionem, Ordini Vicarium præfecerat, ſibique in Confeſſarium delegerat; & in Palatio Apoſtolico commorantem, de ſuo penu alebat. Vtque vtrique operi poſſet ſufficere, Fratrem Vincentium Iuſtinianum Prouincialem Angliæ, rerum, perſonarum, & ſtatus Ordinis apprimè gnarum, ei dedit adiutorem. Sed hic Vincentius in Capitulo Generali Romano, ad feſtum Pentecoſtes anno 1558. celebrato omnium conſenſu, primo ſuffragio Magiſter Ordinis XLVII. electus eſt, & à Summo Pontifice comprobatus. Erat ille natione Græcus è Regulis Chio, in Conuentu de Caſtello Ianuæ profeſſus, ingentis vir animi ſummæ prudentiæ, totusque ad regendum natura com-

paratus: dignus denique ſui in Magiſterio Prædeceſſoris Alumnus, & hæres. Hic ſuo Officio, & muneri intentus, Prouincias Franciæ, Hiſpaniæ, & aliquas in Italia inuiſit, ac pro poſſe Ordinem antiquo candori reſtituere curauit. Celebrauit in diuerſis locis Capitula Generalia, primùm quidem Auenioni anno 1561. Indè reuerſus Oecumenicum, ac Generale Concilium Tridentinum adijt, vbi magnum ſibi doctrinæ, prudentiæque nomen comparuit, omniumque ibidem præſentium Religioſorum, ac Prælatorum animos ſibi conciliauit. Magna cōſtantia, ſed & modeſta libertate ſtabat, & loquebatur pro Religioſis, Religioſorumque Ordinibus, ac eorum Priuilegijs, & exemptionibus; quas ex toto quidam moliebantur auferre. Contrà quos (deſpondentibus animo cæteris) ille fermè ſolus acriter ſeſe oppoſuit. Si tamen ſolus reputandus erat, qui tot, tantorumque ex Ordine ſuo virorum multitudine, & dignitate fulciebatur. Erant quippè illi preſtò ex Prædicatorum familia, octodecim Antiſtites, illique doctiſſimi: vltrà hos viginti ſeptem Theologi inſignes, è quorum numero vnus fuit ille Frater Franciſcus Forerius Luſitanus, qui deputationi ad Cenſuram Librorum Secretarius in eodem Concilio datus, Indicis Librorum ordinandi, & in eam formam, qua legitur edendi auctor fuit. Hincque conſuetudo inualuit, vt officium Secretarij Indicis, ad hæc vſque tempora, nonniſi Fratribus ex Ordine Prædicatorum conferatur. Eidem etiam Fratri Franciſco Luſitano Pius Papa IV. iàm poſt Concilium Tridentinum commiſerat, vt cum duobus alijs ex Ordine noſtro aſſumptis Antiſtitibus, Breuiarium, & Miſſale Romanum reformarent, Catechiſmumque ſelectiſſimum conficerent.

Concilio Tridentino (quod per annos 27. ab indictione protrahebatur) cùm Pius Papa IV. finem impoſuiſſet, ſtatim è veſtigio celebrauit Capitulum Generale Bononiæ, Magiſter Ordinis ſupranominatus: vbi abolita quædam priuilegia intimauit, promptaque obedientia obſeruan-

tiam

tiam Statutorum eiusdem Concilij præcepit. Et hoc deſeruiuit pro norma, & exemplo alijs etiam Religioſorum Ordinibus: qui dùm in Curia Romana in contrà reclamare aliquantùm attentarent, ijs ſtatuta, & decreta Capituli noſtri Bononienſis à Iudicibus obijciebantur; vt nimirum obtemperarent Concilio, ad exemplum Fratrum Prædicatorum. Aliud Capitulum Generale Romæ celebrauit Magiſter Iuſtinianus anno Domini 1569. in quo Congregatio Franciæ erecta eſt in Prouinciam, cum titulo Prouinciæ Occitanæ. Peractâ tandem honorificâ Legatione ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem pro negotijs Eccleſiæ Mediolanenſis, conſumptisque in gubernio Ordinis annis duodecim, aſſumptus eſt Magiſter Generalis Iuſtinianus à Beato Pio Papa V. (de quo mox dicemus) ad Cardinalatum, primò tituli Sancti Nicolai inter Imagines, & poſtmodùm tituli Sanctæ Sabinæ anno 1570. xij. kalendas Iulij; in qua dignitate cùm annos xj. laudabiliter exegiſſet, fractus infinitis pro Eccleſia Dei ſuſceptis laboribus, migrauit ad Dominum Romæ anno 1582. v. kalendas Nouembris. Sepultus in Eccleſia Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam, in qua & Sacellum in honorem Sancti Thomæ Aquinatis, & Bibliothecam in proximo Cœnobio, ac vicinas ædes extruxit.

Tempore huius Magiſtri Generalis protulit Ordo noſter Viros doctrinâ claros, & Eccleſiæ pugiles. Hæreſum namque, ac Hæreticorum occaſione, quorum ſolent feruere præcordia, & pacem turbare Sanctorum, (iuxtà Diui Auguſtini ſententiam) proficit Eccleſia: nàm multa ad Fidem Catholicam pertinentia, dùm Hæreticorum callidâ inquietudine exagitantur, vt aduerſus eos defendi poſſint; & conſiderantur diligentiùs, & intelliguntur clariùs, & inſtantiùs prædicantur: & ab aduerſario mota quæſtio, diſcendi exiſtit occaſio. Hinc ergò Ordini noſtro, duæ datæ ſunt occaſiones claritatis, vna ſcilicet literario ſtylo cum Hæreticis congrediendo, alterò cenſuram in Hæreticos propter ſancti Officij Congregationem inſtitutam,

Commiſſarioſque in ea ex Ordine noſtro deſignandos (vt ſupra ad finem Capitis 16. retulimus) exercendo. Qui ad Magiſterium ſacri Palatij Apoſtolici vocati ſunt, neruos omnes intenderunt contrà hæreſes : & vires expenderunt Hæreticis impugnandis, expugnandisque. Quorum labores etiam temporaliter remuneraturi, vel induſtria eorum ad commune Eccleſiæ bonum, & altiorem gradum vſuri Summi Pontifices, ad Præſulatus, & Infulas promouerunt complures. Hinc Frater Hieronymus Mozzarellus Bononienſis, à ſacri Palatij Apoſtolici Magiſterio ad Archiepiſcopatum Compſanum promotus eſt. Indè etiam Frater Ægidius Foſcararius, nobilis Bononienſis, Epiſcopatum Mutinenſem iuſſus eſt gubernare, fidemque Catholicam in eo ſtatuere, & confirmare. Quod ſanctiſſimis exemplis, & Catholica prædicatione præſtitit, Vir pius, & doctus. Nec eo minùs fecit Frater Iacobus Naclantus in Epiſcopatu Clugienſi; niſi quod etiam ſcriptis Eccleſiam ædificauit, in quasdam *Apoſtolicas Epiſtolas* editis *Commentarijs*. Item *ſuper Pſalmum 90.* Dedit etiam *ſacræ Scripturæ Medullam*: ità enim opus ab ipſo editum inſcribitur. Alia etiam meditatus non minùs ſanctè, quàm doctè. Promotus eſt ad Præſulatum Canarienſem Frater Melchior Canus Vir doctiſſimus, & paulò antè quam fuiſſet ſacratus, Epiſcopatui liberè ceſſit; & inter Fratres tamquam vnus è Fratribus degens, Prouinciæ ſuæ Hiſpaniæ factus eſt Prior Prouincialis, in quo munere mortuus eſt. Si omnes qui hac occaſione promoti ſunt recenſere voluiſſem, in immenſum creſceret volumen.

Nec tamen laborum ſuorum glorioſo fructu fraudandi ſunt, qui non promoti ad altiorem gradum, in laboribus perſtiterunt. Quales fuerunt Frater Petrus Paulus Aretinus, gracili quidem, & exigua corporis habitudine, ſed magna ſcientia, & ardenti zelo : & Frater Daniel Cremenſis, quem ſecutus eſt Frater Thomas Manrique, auito genere illuſtris, ingenio ſolers, doctrina clarus, iudicio ſolidus, & propoſiti prudenter admiſſi tenaciſſimus; qui

primò

primò Procurator Ordinis ad Vrbem vocatus, indè Magiſter ſacri Palatij Apoſtolici factus, in opere, & officio deceſſit.

CAPVT XVIII.

De F. Seraphino Caballo XLVIII. Ordinis Generali; & ſimul reliquis omnibus Magiſtris Ordinis, quotquot ad hæc vſque tempora fuerunt.

INEVNTE anno Domini 1560. vij. kalendas Ianuarij, electus eſt Summus totius Eccleſiæ Pontifex Pius IV. ex Medicea familia. Seditque annis 5. menſibus 2. diebus 15. Succeſſorem illius in Sede Petri læta aſpexit, & in hanc vſque diem deuotiſſima colit, ac ſupplex inuocat Dominicana Religio: Summum Pontificem, filium ſuum inclytum, vitæ ſanctitate, & miraculis clariſſimum Beatum Pium Papam V. ex familia Ghisleria, Michaelem Cardinalem Alexandrinum anteà vocitatum: qui poſt obitum Pij Papæ IV. anno ſalutis 1566. vij. idus Ianuarij, Diuino potiùs, quàm humano nutu, præter ſuam, & omnium expectationem, Eccleſiæ Dei gubernaculis admotus fuit: hoc ipſo tempore, quo Religioſorum Ordines peſſundati, deiecti, & ſemiſepulti videbantur.

Iàm Beatus hic Pontifex, antequàm eligeretur, annos ferè xj. in Cardinalatu exegerat, ad quem à Paulo Papa IV. poſt triennalem, & ampliùs Eccleſiæ Nepeſinæ, & Sutrinenſis adminiſtrationem aſſumptus fuerat: renunciatusque anno 1557. idibus Martij Presbyter Cardinalis, primò tituli Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam, & poſteà tituli Sanctæ Sabinæ, ac demùm ad priſtinum Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam titulum translatus; quem & retinuit, vſque dùm in Pontificem Maximum acclamaretur. Michael igitur, qui *quaſi Deus* (iuxtà nominis interpretationem) vel *humi-*

litas Dei, quæ celſior eſt hominibus, admouit manum Petri nauiculæ, tot hæreſum fluctibus agitatæ, infidelium armis tàm dirè vexatæ, tot malis Chriſtianorum moribus labefactatæ, iàm iàmque mergendæ; vt priſtinæ libertati reſtitui, & in optatum tranquillitatis portum reduci poſſit. In huius rei certiſſimam ſpem erigebantur, qui eius inculpatos mores, vitæ integritatem, rectitudinem, ſimplicitatem, & pietatem, quam ſemper coluit, contuebantur. Sedit in Pontificatu annis *6.* menſibus 3. diebus 23.

Hic Beatus Pontifex duos Cardinales ex Ordine Prædicatorum ſucceſſiuè creauit (vltrà promotionem Cardinalis Iuſtiniani, prout ſuperiori Capite retulimus.) Prima quidem creatione habita anno 15*66.* Pridie nonas Martij, fecit Cardinalem tituli Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam, Fratrem Michaelem Bonellum Pronepotem ſuum, quem etiam Cardinalem Alexandrinum cognominari voluit. Sed vel in ipſa hac noui Cardinalis creatione ſumma B. Pij V. iuſtitia, & integritas conſpiciebatur, quod nimirum carni, & ſanguini nihil concederet, ſed totum virtuti, ac probitati. Cùm etenim complures Proceres, & Cardinales, apud Pontificem inſtarent, vt dictum Fratrem Michaelem Bonellum ſuo Cardinalitio pileo donaret, & ornaret; Epiſcopumque, ac Legatum crearet: vt ſibi eſſet in quo confidenter arcana deponeret, & ad quem (vt illi allegabant) alijs facilior pateret acceſſus. Huiuſcemodi petitiones non exaudiuit, nec eum ad Epiſcopatum ob defectum legitimæ ætatis promouit (primò enim tunc Michael Bonellus 25. annum agebat) nec priùs Cardinalem fecit; donec de illius moribus, religione, ſcientia, & ingenio ab his, qui eius familiarem conſuetudinem habebant, eumque penitiùs nouerant, certior fieret. Tunc demùm illis aſſenſit, fecitque eum Eccleſiaſtici regiminis quaſi conſortem, & in agendis executorem, ac ſuæ baculum ſenectutis: vt quæ ipſe Pontifex ſanctè, prudenterque meditatus eſſet, Cardinalis Pronepos induſtriè, ac fortiter exequeretur: datâ illi in ſpiritualibus, tempo-

ralibus,

ralibus, ac mixtis ampliſſimâ poteſtate. Ac ne vel errore, vel ob rerum magnitudinem, ac nouitatem terrore deficeret, aut deflecteret, ſed haberet ſemper ad quem in arduis, & dubijs confidenter recurreret, quemuè conſuleret; graues, & peritiſſimos viros illi adiunxit: præſertim Reuer. Patrem Fratrem Euſtachium Locatellum, doctrina, induſtria, & rerum agendarum experientia præſtantiſſimum, ſuique inſtituti Religioſum, tunc in Romana Curia totius Ordinis Procuratorem. Superuixit Michael Bonellus in Cardinalitia dignitate annis ferè 32. religionis, prudentiæ, integritatis, eximiæque virtutis laude præſtantiſſimus. Legationibus ſacri Fœderis ineundi cauſa ad Reges in Galliam, Hiſpaniam, & Luſitaniam perfunctus, multisque pro Eccleſia ſuſceptis laboribus, obijt Romæ anno ſalutis 1598. ætatis 57. ſepultus in Eccleſia Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam.

Alterum ex Ordine Fratrum Prædicatorum Cardinalium Collegio idem Beatus Pius Papa V. adſcripſit Fratrem Archangelum de Blanchis, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, qui priùs ſanctæ Inquiſitionis Commiſſarius fuit. Aſſumptus poſteà ad Epiſcopatum Theanenſem, annis nouem illam Eccleſiam rexit: ac tandem in tertia creatione anno 1570. habitâ; Presbyter Cardinalis tituli Sancti Cæſarij in Palatio renunciatus; dum magna de illo apud multos expectatio eſſet, inopinatâ febre affectus Romæ anno 1580. è vita abijt, ſepultus in Eccleſia Sanctæ Sabinæ.

Anno Domini 1571. in Capitulo Generali Romano, electus eſt in Magiſtrum Ordinis XLVIII. Frater Seraphinus Caballus Brixienſis ſacr. Theol. Magiſter priùs terræ Sanctæ Prouincialis, ac Socius, fidusque Comes Prædeceſſoris ſui Magiſtri Vincentij Iuſtiniani, Hiſpaniarum Prouincias viſitantis, ac poſtmodùm Procurator Generalis Ordinis. Vir ſanè integerrimus, & de Romana Eccleſia optimè meritus. Præfuit Ordini annis ſeptem, & vnum Capitulum Generale Barcinonæ celebrauit. Prouincias

Italiæ,

Italiæ, Hiſpaniæ, Galliæ, & Flandriæ viſitauit, in eisque Religioſam diſciplinam ſtabiliuit. Cùmque jàm ſecundo in Hiſpaniam regrederetur, Hiſpali in Conuentu S. Pauli cum magna ſanctitatis opinione defunctus eſt anno Domini 1578. in ipſo feſto Præſentationis Beatæ Mariæ Virginis, cuius Roſarij deuotiſſimus Promotor fuerat.

Anno ſequenti 1572. poſt mortem Beati Pij Papæ V. (quem poſt decurſam integram 100. annorum periodum, Clemens Papa X. in Beatorum Album ſolemni ritu retulit) renunciatus eſt Summus Pontifex Gregorius XIII. Hugo Boncompagnus anteà vacatus. Seditque annis 12. menſibus 10. diebus 28.

In Capitulo etiam Romano anno Domini 1580. celebrato, electus eſt in Magiſtrum Ordinis XLIX. Frater Paulus Conſtabilis, Ferrarienſis, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter, natalibus, atque doctrina illuſtris: cuius electioni Gregorius Papa XIII. benignè annuit: illum etenim Vocalibus Capituli primum inter Candidatos propoſuerat, cuius inſignes virtutes, & religionis zelum optimè nouerat. Hic viſitatis Prouincijs Regni, & Siciliæ, cùm Venetias perueniſſet, curſum ſuum iubente Domino conſumauit, ibidem migrans ad Chriſtum die 17. Septembris anno ſalutis 1582.

Hoc tempore floruerunt ſanctiſſimi Viri: in Aragonia Frater Ludouicus Bertrandus, cuius habentur multa præclara opera, (ob quæ Sanctorum Faſtis, à Clemente X. Summo Pontifice, adſcriptus eſt) eiusque feſtum celebratur die 10. Octobris. Item, Frater Ludouicus Granatenſis, multorum Librorum Scriptor illuſtris: non ſolùm in Prouincia Bethicæ, & Portugalliæ, ſed & in toto terrarum Orbe clariſſimus. Frater etiam Bartholomæus de Martyribus, Archiepiſcopus Bracarenſis in Portugallia, qui cùm annis 23. concreditum ſibi gregem pauiſſet, ſponte cedens dignitati, quam inuitus ſuſceperat, in pauperem cellulam ſe abdidit in Vianenſi Cœnobio, à fundamentis per ſe conſtructo. Etiam Frater Alexander Capocius, Florentinus, alii-

aliique complures; quorum geſta non poſſunt tam breui compendio enarrari, ſed in maioribus Chronicis requirenda erunt Lectori.

Anno Domini 1583. in Capitulo Generali Romano, electus eſt in Magiſtrum Ordinis L. Frater Sixtus Fabri, Lucenſis, ſacri Palatij Apoſtolici Magiſter. Rexit Ordinem annis ſex, viſitationi Prouinciarum intentus. Intereà dùm in Hiſpania viſitatione Ordinis detineretur, electus fuit in Pontificem Maximum Sixtus V. Picenus, ex Ordine Conuentualium Sancti Franciſci, anno Domini 1585. die 12. Aprilis. Seditque annis 5. menſibus 4. diebus 3. Hic Pontifex Magiſtrum Generalem præfatum, ex Hiſpania Romam ad ſe accerſiuit, ibique futurum Generale Capitulum celebrandum indixit. Reuerſus Romam Magiſter Sixtus, à Generalatu per Pontificem deponitur. Cauſa depoſitionis credebatur infirma Sixti valetudo, multis enim corporis infirmitatibus, & potiſſimùm podagra diuexabatur. Depoſitione facta in Conuentum Sanctæ Sabinæ de Vrbe ſe recepit, in quo quadriennium poſt ſuperuixit. Quieuit in pace anno Domini 1594. die 16. Iunij: ibidem ſepultus propè Fratrem Munionem Zamorenſem, etiam à Generalatu depoſitum per Nicolaum Papam IV. Franciſcanum pariter.

Idem Pontifex Sixtus V. tertia creatione anno Domini 1586. habita, ex Ordine Prædicatorum creauit Cardinalem tituli Sancti Thomæ in Parione, Fratrem Hieronymum Bernerium de Corrigio ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Virum doctrina celebrem, vitæque exemplo admirabilem. Hic dùm iuſſu Sixti Pontificis in Conuentu S. Sabinæ de Vrbe Priorem ageret, ad Epiſcopatum Aſculanum aſſumptus fuit; demùm eius exigentibus meritis, & in gratiam Alexandrini Cardinalis, in Purpuratorum numerum cooptatus extitit. A diuerſis Summis Pontificibus, diuerſos Epiſcopatus ſucceſſiuè ſibi oblatos habuit, vtpotè Albanum, Præneſtinum, ac Portuenſem, illosque ſumma laude adminiſtrauit. Superuixit in Cardinalatu vſque ad annum

num 1611. quo & mortuus eſt. Tumulatus in Æde Sanctæ Sabinæ in Sacello Sancti Hyacinthi.

Anno 1589. facta depoſitione Sixti Fabri à Generalatu, in eius locum in Capitulo Generali Romano ſalutatus eſt Magiſter Ordinis LI. Frater Hippolytus Maria Beccaria, Pedemontanus, nobilibus in Monte Regali parentibus ortus, vir doctrina, ac deuotione inſignis; cùm pro tunc Commiſſarius Sancti Officij, & Prouinciæ Lombardiæ Definitor fuiſſet. Hic terminato Capitulo vniuerſum ferè Ordinem percurrere ſtatuit: quod & præſtitit, viſitando non ſolùm Prouincias Italiæ, Galliæ, Hiſpaniæ, ſed in totam Germaniam, Hungariam, Bohemiam, Morauiam, Sileſiam, Poloniam, Ruſſiam, & Pruſſiam excurrere non neglexit. Annis 11. multa charitate, ſollicitudine, & iuſtitia Ordinem gubernauit. Celebrauit tria Capitula Generalia in diuerſis Regnis, vltimum Neapoli habuit anno 1600. vbi eodem anno è viuis exceſſit, in Eccleſia Sancti Dominici tumulatus. Ante, & poſt obitum miraculis fulſiſſe traditur.

Eius tempore excitata percrebuit magna illa, & celebris *de Auxilijs* controuerſia, in qua Ordo noſter efficaciam Diuinæ gratiæ, ſine læſione liberi arbitrij inuictiſſimè propugnauit. Tuncque plures Ordinis noſtri Viri extitere doctiſſimi. Inter quos Frater Thomas de Lemos Hiſpanus, ex Galleciæ Regno, vir doctrinæ ſingularis, ac in Sanctorum Patrum Auguſtini, & Thomæ operibus adeò verſatus, vt in referendis eorum ſententijs, nec minimum iota mutari permiſerit, minimos librorum apices ita memoriæ affixos habere videretur. Studiorum, & Scholarum vmbris innutritus, ad publica certamina Romæ in celeberrimis illis 47. Congregationibus, duobus coram Pontificibus Clemente VIII. & Paulo V. præ cæteris delectus eſt. Irrefragabilem eorumdem Sanctorum Patrum Auguſtini, & Thomæ, de gratia Sententiam, etiam ſcriptis comprobauit, *Panopliam gratiæ* Tomis 4. comprehenſam, futuris ſeculis reliquit: vbi de rationalis Creaturæ in finem ſupernatu-

naturalem, gratuitâ, Diuinâ, ſuaui-potente ordinatione, ductu, medijs, liberoque progreſſu Theologicè differit. E viuis exceſſit magna cum Ordinis iactura anno 1629. octogenario maior; in tanta ſanctitatis opinione habitus; vt ad illius funus tota concurrente Roma, aliquam eius veſtium particulam exſcindere quiſque conaretur, proſtante per triduum inſepulto eius cadauere.

Floruit etiam hoc tempore Valentiæ in Aragonia, Frater Dominicus Anadon, eximiæ charitatis erga pauperes, cuius habentur inſignia opera typis excuſſa. Floruit & Frater Melchior Molticenſis Polonus, Conuentus Cracouienſis filius, ibidemque hæreticæ prauitatis Inquiſitor, hæreticorum omnium malleus fortiſſimus: vir nunquam ſatis commendatus Scriptorum calamo, qui aliquot millia hæreſi infectorum, Catholicæ Religioni reconciliauit.

Anno Domini 1590. xvij. kalendas Octobris electus eſt in Summum Pontificem Vrbanus VII. Romanus, Joannes Caſtanea prius dictus: qui poſt duodecimum à ſua electione diem, antequam coronaretur, obijt. Illi ſucceſſit Gregorius Papa XIV. Mediolanenſis, cui antea Nicolai Sfondrati nomen erat: ſed & hic nonniſi menſes 10. & dies totidem Eccleſiæ præfuit. Deuoluta tandem eſt Sedes Petri ad Innocentium Papam IX. Bononienſem, prius Antonium Facchinettum vocatum, ſed & ille non plus, quàm duos menſes in Pontificatu ſuperuixit. Clementi igitur VIII. Petri nauicula gubernanda traditur anno 1592. iij. kalend. Februarij, quam tenuit annis 13. menſe 1. diebus 4.

Anno Domini 1601. congregatum eſt Romæ Generale Capitulum pro nouo Magiſtro Ordinis eligendo, in quo aſſumptus eſt in LII. Generalem Frater Hieronymus Xauierre Cæſarauguſtanus, ex Prouinciali Aragoniæ: vir doctus, & pius, ac verè ad magna natus. Hic viſitatis Etruriæ, & Lombardiæ Conuentibus, tranſiit in Hiſpaniam; ibique anno 1605. Generale Capitulum celebrauit Valliſoleti, ipſius Regis Hiſpaniæ Philippi III. & Reginæ, multorumque Principum præſentia illuſtratum. Exindè factus eſt eidem

Regi

Regi à ſacris confeſſionibus, illiusque opera renunciatus eſt inter Cardinales S.R.E. à Paulo Papa V. ad titulum S. Xiſti anno 1607.

Sed in hac dignitate exiguo tempore ſuperuixit, ſequenti etenim anno 1608. die 12. Septembris deuotè ſuſceptis Eccleſiæ Sacramentis, Valliſoleti migrauit ad Chriſtum, depoſitis omnibus bonis, quæ temporaliter eidem arridere videbantur: quæ tamen à tam ingentis animi viro, ſemper fuiſſe contempta, ſatis oſtendit eiuſdem epiſtola, quæ ipſius Actis Capituli Generalis præpoſita eſt. Cadauer eius delatum eſt ad Conuentum Sancti Dominici Cæſarauguſtanum, & ibidem in Capitulo marmoreo ſepulchro honorificè conditum, opera Illuſtriſſimi Domini Fratris Ludouici de Aliaga, olim eius Socij, poſteà Archiepiſcopi Valentini, ac Generalis Hiſpaniarum Inquiſitoris, & Regij Confeſſoris, atque de Conſilio Status Philippi III. Hiſpaniarum Monarchæ.

Sub hoc Generali Vicaria Sancti Petri Martyris erecta creuit in Prouinciam, pariter Congregatio Aprutina Sanctæ Catharinæ Senenſis. Plures etiam hoc tempore floruerunt Viri ſanctitate inſignes: inter quos Frater Antonius Vincentius Domenech Cathalanus, ex Conuentu Barcinonenſi, qui in Monaſterio Sancti Dominici Gerundæ miraculorum gloria nitet. Alter Frater Petrus Joannes Guaſch, Magiſter in Theologia, obſeruantia Religionis præclarus, qui in Conuentu Sancti Raymundi de Peñafort, à ſe fundato, ſepultus manet. Horum Virorum magnalia, in maioribus Chronicis Ordinis requirenda erunt.

Mortuo Clemente Papa VIII. prouectus eſt ad Apoſtolicæ Sedis apicem Leo XI. ex Mediceorum familia anno Domini 1605. ſed hic ne vnum quidem in Pontificatu menſem expleuit: creatus enim Pontifex die 1. Aprilis, eſſe deſijt 27. eiuſdem. Poſt illum Paulus V. Burgheſius Summi Pontificatus thronum conſcendit, electus die 16. Maij eiuſdem anni. Seditque annis 14. menſibus ferè 8.

Sub hoc Pontifice, Magiſtri ſacri Palatij munere fungeba-

ba-

batur, Frater Auguſtinus Galaminius Brixichelenſis, Prouinciæ Lombardiæ, vir multiplici litterarum doctrina, vitæque integritate commendatiſſimus. Hunc Patres ad Capitulum Generale Romanum anno 1608. congregati, vnanimiter in LIII. Ordinis Magiſtrum elegerunt. Electus ad luſtrandum Ordinem ſeſe contulit, viſitatisque Italiæ, & Galliæ Prouincijs, in eis collapſam Religionem reformauit, ac regularem obſeruantiam excitauit. Celebrato deindè Capitulo Generali Pariſijs anno 1611. dum maiora moliretur, & profectionem ad alias Prouincias pararet; Romam reuocatus eſt à Paulo Papa V. ab eoque factus Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Mariæ de Ara-cœli, & poſtmodum Epiſcopatu primò Lauretano, deindè Auximenſi donatus. Fuit ſui Ordinis decus, Epiſcoporum ſpeculum, lumen Senatus & Purpuræ. Cùmque Cardinalis vixiſſet annos octo ſupra 20. moritur Auximi 1639. ibique in Eccleſia Cathedrali ſepultus.

De ſucceſſore illius in officium Generalatus, tractatum eſt in Capitulo Generali Romano anno 1612. congregato, placuitque Vocalibus acclamare vnanimiter in Magiſtrum Ordinis LIV. Fratrem Seraphinum Siccum Papienſem, Vicarium Generalem Ordinis: virum regularis obſeruantiæ amatorem, ſed quodammodo auſterum, & in gratijs concedendis reſtrictum. Annis 16. Ordinem moderatus eſt, pluteſque Prouincias Italiæ, Galliæ, Hiſpaniæ perluſtrando viſitauit. In 4. Capitulis Generalibus, quæ celebrauit, multa ad regularem obſeruantiam promouendam vtilia, piè, prudenterque ordinauit. Præſertim verò in Capitulo Vlyſſiponenſi anno 1618. celebrato, curauit diligentiſſimè, vt Conſtitutiones Ordinis noſtri, cum ſuis gloſſis denuò Typis ederentur; expunctis pluribus non neceſſarijs, etiam reuocatis, & adiectis declarationibus ex Capitulis Generalibus per annos retrò 50. celebratis, vt pleraque clariora haberentur. Ipſe etiam Corpus Diui Thomæ proprijs manibus transtulit, in arcam ex auro, argentoque conflatam, gemmis quaquauerſus contextam, & irradiantem. His peractis,

cùm

cùm ex Gallijs Romam reuerteretur, è viuis exceſſit propè Auenionem anno 1618. die 24. Septembris.

Sub hoc Generali anno 1617. Sancta Roſa de Sancta Maria, Tertij Ordinis, primus floſculus ſanctimoniæ in Indijs Occidentalibus, inſeritur amænis cœli viridarijs. Floruit etiam Soror Hippolyta è nobili Domo de Rocaberti, cœleſti ſapientia plena, multorumque auctrix librorum. Etiam Soror Theodora de Roſatis Romanæ Prouinciæ, miraculis clara, quæ Sancti Hyacinthi apparitione ab inſanabili morbo conualuit. Floruerunt etiam his temporibus Antiſtites ex Ordine noſtro aſſumpti, in ſola Aragoniæ Prouinciæ ſuperſtites (omiſſis alijs Viris Illuſtribus, ne opus in immenſum excreſcat) numero quinque: videlicet Illuſtriſſimus Dominus Frater Iſidorus Aliaga Archiepiſcopus Valentinus. Reuerendiſſimi Domini Fr. Simon Bauca Epiſcopus Maioricenſis, Frater Andreas Balaguer Epiſcopus Oriolæ, Frater Joannes Baptiſta de la Nuza Epiſcopus Barbaſtrenſis, & Fr. Raphael Riphoz Epiſcopus Helnenſis.

Sed & Gallia non caruit viris doctiſſimis, qui eloquentia, & eruditione inſignes, ſcriptis tam vernacula, quàm Latina lingua editis, in defenſionem Eccleſiæ, aduerſus hæreticos decertarunt. Vnum meminiſſe ſufficiat, Fratrem Nicolaum Coeffetæum multorum librorum authorem: qui à Ludouico XIII. primò ad Lombatienſem, & Santonenſem Eccleſias nominatus, easque acceptare renuens, poſtmodum ad Dardanienſem Epiſcopatum, & ſucceſſiuè ad Maſſilienſem promotus fuit, de quo plura in *Gallia Chriſtiana*.

Nec omittenda memoria Fratris Deſiderij Scaliæ Cremonenſis, qui ex Generali Romanæ Inquiſitionis Commiſſario à Paulo Papa V. Presbyter Cardinalis (abſque titulo) renunciatus fuit; ſimulque Epiſcopus Melphienſis deſignatus anno 1621. Quem poſtmodum Gregorius XIV. ad Comenſem Eccleſiam transtulit, aſſignato illi titulo primùm Sancti Clementis, poſtea Duodecim Apoſtolorum, ac deindè Sancti Caroli in via Curſus. Erat vir in conſultationibus

bus acer, viuidique ingenij, & rectæ mentis: in benefactores gratus, in amicos officioſus. Deceſſit Romæ ſeptuagenarius, Anno ſalutis 1639. ſepultus in Eccleſia S. Caroli de Curſu.

Interea dum Paulus Papa V. fatis ceſſiſſet, à Cardinalibus Conclaue ingreſſis anno 1621. v. Idus Februarij renunciatus eſt Romanus Pontifex Gregorius XV. Alexander Cardinalis Ludouiſius antea appellatus. Vixitque in Pontificatu vſque ad annum 1623. Quo mortuo, electus fuit in Papam Vrbanus VIII. Barberinus, die 6. Auguſti, eiuſdem anni 1623. Seditque vnum & viginti annos, octo diebus exceptis.

Hic Pontifex anno 1641. in octaua Cardinalium creatione, inter Purpuratos repoſuit ex Ordine Prædicatorum Fratrem Vincentium Maculanum de Florenzuola, diuerſis prius officijs in Ordine ſummâ cum laude perfunctum: vtpotè qui & Inquiſitoris, & Procuratoris, ac Vicarij Generalis, & Sancti Officij Commiſſarij, & Magiſtri Sacri Palatij munus exercuit. Nec ſuffecit dicto Pontifici facere eum Cardinalem tituli Sancti Clementis, etiam Archiepiſcopatu Beneuentano eundem exornauit. Superuixit Maculanus in Cardinalatu vſque ad annum 1667. expletoque ætatis ſuæ anno 89. felici fine quieuit, die 15. Februarij, ſepultus in Eccleſia Sanctæ Sabinæ in Auentino.

Anno 1629. in Capitulo Generali Romano, electus eſt in Magiſtrum Ordinis LV. Frater Nicolaus Rodulphius Florentinus, Leonis Papæ XI. ex Sorore Pronepos: qui tunc Magiſtri Sacri Palatij, & Vicarij Ordinis munere fungebatur. Vir ſummis animi dotibus exornatus, ac verus parens Ordinis: quem cùm zelo ſingulari moderaretur, & Encyclicis, ſiue circularibus Epiſtolis, vnctione deuotiſſima delinitis, tum Prouincias, tum Congregationes ad Profeſſionis ſcopum efficaciter excitaret; ipſemet in perſona Galliam, Siciliam, Regnumque Neapolitanum viſitando, inuidorum quorumdam calumnijs exagitatus, poſt 15. annos Magiſterij, ab Vrbano Papa VIII. à Generalatu depo-

ſitus eſt. Sed deinceps eius cauſa iuſſu Innocentij X. reuiſa, innocens declaratus, cùm quinquennio poſt, extincto eius in officio ſucceſſore Fratre Thoma Turco, inſtantibusque Capituli Generalis initijs anno 1650. ad Generalatum reuocaretur, morte pretioſa Ordini ereptus eſt, ſepultusque in Eccleſia Mineruæ.

Floruit hoc tempore Frater Dominicus Grauina Neapolitanus, ex Congregatione Sanitatis, ſacræ Theologiæ Magiſter, Prouinciæ Regni Prouincialis, & in Vniuerſitate Neapolitana publicus Theologiæ Profeſſor, qui ſcripſit:

Tomos 4. Controuerſiarum aduerſus omnes veteres, & nouos Hæreticos.
Apologeticum pro depoſito Fidei Catholicæ, & Apoſtolicæ.
Opuſculum de indiuiſa, & vnanimi Euangelij prædicatione.
Vindicias Orthodoxas pro Sacramento Ordinis.
Lapidem Lydium viſionum, & reuelationum.

Et Librum in commendationem doctrinæ Sancti Thomæ Aquinatis, cui titulus: *Cherubin Paradiſi.*

Poſt abdicationem Magiſtri Rodulphij, Vocales ad Capitulum anno 1644. Romam congregati, elegerunt in Magiſtrum Ordinis LVI. Fratrem Thomam Turcum Cremonenſem, de Prouincia vtriusque Lombardiæ, Procuratorem Generalem Ordinis: virum doctiſſimum, qui viſitatis Prouincijs Italiæ, Galliæ, Flandriæ, & Hiſpaniæ, celebratoque Generali Capitulo anno 1667. Valentiæ in Hiſpania pro translatione Corporis Sancti Ludouici Bertrandi, poſt 60. ab eius obitu annos integri reperti; & procuratâ impreſſione operum Beati Alberti Magni, Hugonis Cardinalis, Petri de Tharantaſia, aliàs Innocentij Papæ V. Maluendæ, & aliorum ex Ordine Scriptorum, dum in bonum Religionis maiora moliretur, Romam reuerſus, ibidem anno 1649. deuotiſſimè vitæ curſum expleuit, cum dolore totius Ordinis, cui præfuit annis 5.

Hoc tempore anno videlicet 1644. deceſſit in Hiſpania magnus ille Magiſter Frater Joannes à Sancto Thoma, in Com-

Complutenſi Academia primarius Theologiæ Profeſſor, Supremus Fidei Cenſor, & Philippo IV. Magno Hiſpaniarum Regi à confeſſionibus, qui ſcripſit: *Tomos 3. in primam partem Sancti Thomæ, & 1. 2.* Item *Tractatum de Incarnatione Verbi Diuini. Diſputationes abſolutiſſimas de Sacramentis in genere.* Et ſpecialiter *de Sacramentis Euchariſtiæ, & Pœnitentiæ.* Inſuper & *Curſum Philoſophicum*, vno volumine comprehenſum.

Eodem anno 1644. die 14. Septembris eligitur in Summum Pontificem Innocentius X. Pamphilius: ſeditque annis decem, menſibus 3. diebus 23.

Hic Pontifex duos ex Ordine Prædicatorum Cardinalium Collegio aggregauit. Et primum quidem anno 1647. in quarta Creatione renunciauit Cardinalem tituli S. Cæciliæ Fratrem Michaelem Mazzarinum Romanum, quem priùs Archiepiſcopatu Aquenſi exornauerat. Hic dum à Rege Chriſtianiſſimo Orator Romam mitteretur, ex aeris mutatione, graui morbo correptus, obijt anno 1648. die 31. Auguſti. Sepultus in Æde Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam ad pedes Fratrum ſuorum.

Alter ex Ordine Prædicatorum promotus ad Cardinalatum, tituli Sancti Syluestri de Capite, fuit Frater Dominicus Pimentellus Hiſpanus, Comitis Beneuentani filius, qui de Eccleſijs Oxomenſi, Cordubenſi, & Archiepiſcopali Hiſpalenſi, ad quas regendas aſſumptus fuerat optimè meritus, abſolutaque inſigni Legatione ad Vrbanum Papam VIII. à Philippo IV. Hiſpaniarum Rege, ad eiuſdem Regis inſtantiam Sacra Purpura ab Innocentio huius nominis X. ſuperueſtlri meruit anno 1652. ſed vix biennium purpuratus vixit. Calculi enim dolore preſſus ſupremum diem obijt Romæ anno 1653. die 2. Decembris, in eadem Eccleſia Mineruæ ſepultus.

Anno Domini 1650. electus eſt in Capitulo Generali Romano, in Magiſtrum Ordinis LVII. Frater Ioannes Baptiſta de Marinis, Ianuenſis, cuius nobiliſſima familia ab antiquo Ordini noſtro addictiſſima, eximios eidem Viros

ſuppeditauit. Fungebatur tunc officio Secretarij Indicis: & quamvis manſuetiſſimi fuerit pectoris, magno tamen zelo, & Regularem obſeruantiam fouit, & iura Ordinis propugnauit.

Floruit Ordo ſub eius Magiſterio (quod annis 19. perdurauit) & Viris ſanctiſſimis, & Præſulibus digniſſimis, & Doctoribus inclytis, & Prædicatoribus verbi Dei clariſſimis, quorum præconia tàm reſtrictum Chronicon dare non poteſt. Nàm plùs minùs 40. Patres ad Infulas aſſumpti ſunt, & qui ex iam aſſumptis, illuſtrem ſui memoriam reliquerunt. Tot, tantaque præclara geſſit Illuſtriſſimus Petrus de Tapia, à Cordubenſi Eccleſia, translatus ad Metropolitanam Hiſpalenſem; vt vita eius integro volumine deſcripta, ipſum exhibeat priſcis Eccleſiæ Patribus, ac Paſtoribus comparandum. In Facultate Pariſienſi, vt ſydus lucidiſſimum effulgebat Pater Ioannes Nicolai, Vir omniſcius, qui vltimum Summæ Sancti Thomæ ornamentum adiungens, primum, & ſecundum ſcriptum Diui Thomæ, *in 4. Libros Sententiarum*, ſimùlque Catenam Auream ex varijs authoritatibus SS. Patrum, quas Angelicus Doctor adducit, fideli collatione illuſtrauit. In Hiſpania effulgebat pietatis, & ſapientiæ iubar ſingulare, Illuſtriſſimus Dominus Petrus de Godoy, in Salmaticenſi Vniuerſitate per complures annos primariæ Cathedræ Moderator, Regius Concionator, ac demùm ad Epiſcopatum Oxomenſem aſſumptus. Hic ſcripſit Diſputationes Theologicas, *in primam partem, & primam ſecundæ, & tertiam partem Summæ Sancti Thomæ*. In Gallijs pariter celebris habitus eſt Frater Ioannes Baptiſta Gonet Biterenſis, Prouinciæ Toloſanæ, in Vniuerſitate Burdigalenſi publicus Theologiæ profeſſor, qui ſingulari ſtudio, & ingenij ſui felicitate, confecit *Clypeum Theologiæ Thomiſticæ, contrà nouos eius Impugnatores*; quod opus planè inſigne nunc omnium Scholaſticorum manibus tractatur, & territur. Item edidit *Manuale Thomiſticum*, ſeu breuem Theologiæ curſum, admirabili claritate intertextum. Floruit etiam hoc tempore

pore Romæ Frater Petrus Maria Paſſerinus de Sextula, ſacræ Theologiæ Magiſter, Procurator Generalis Ordinis, & in Romana Sapientia publicus Profeſſor, (qui & Vicarius Generalis Ordinis poſt demortuum Magiſtrum Generalem de Marinis vſque ad ſubſequens Capitulum fuit) hic ſcripſit:

Commentaria in 1. 2. & 3. Librum Decretalium.
Tractatum de Electione Summi Pontificis.
Commentaria in 3. par. Summæ Diui Thomæ.
Tractatum de Indulgentijs.
Inſpectiones Morales de Statibus Hominum, & Officijs.
Regulare Tribunal, ſeu Praxim formandi Proceſſus.
Et Tractatum de Electione Canonica.

Hoc eodem tempore Doctrina Angelica, controuerſiarum omnium Lydius Lapis, nouam à Sede Apoſtolica approbationem accepit. Cùm enim Vniuerſitas Louanienſis Conſtitutionem Innocentij Papæ X. qua quinque Propoſitiones Ianſenij damnauerat, (quamque Conſtitutionem Summus Pontifex Alexander VII. confirmauerat) ea qua par eſt in Sedem Apoſtolicam reuerentia ſuſcepiſſet, ſimùlque propoſuiſſet circa materiam *de Auxilijs* ſequi fideliter doctrinam Sanctorum Auguſtini, & Thomæ, quos in ſpeciales Magiſtros elegerat: commendauit proindè præfatus Summus Pontifex ſuo reſcripto eorum obedientiam, & zelum; eo maximè, quòd *præclariſſimorum Eccleſiæ Doctorum, Auguſtini, & Thomæ Aquinatis, inconcuſſa, tutiſſimaque dogmata, ſequi ſemper, ac impensè venerari ſe velle aſſererent: quorum profectò Sanctorum Virorum penès Catholicos ingentia, & omnem laudem ſupergreſſa nomina, noui præconij commendatione planè non egent.*

Succeſſerant etiam his quæſtionibus aliæ *De opinionum probabilitate*, ſed ne in animarum perniciem cederent, plures ex Ordine noſtro ſcripſere iuxtà genuinam Sancti Thomæ doctrinam: in Italia quidem Frater Iulius Mercorus Inquiſitor Mantuanus. In Hiſpania Fr. Ioannes Martinez de Prado multis voluminibus. In Gallia Fr. Io. Baptiſta Gonet, & Frater Vincentius Contenſon, & alij plures.

Anno Domini 1655. renunciatus eſt Summus Pontifex Alexander VII. Chiſius, ſeditque vſque ad annum 1667. quo è viuis exceſſit die 22. Maij. Eodem ſtatim anno die 20. Iunij creatus eſt Pontifex Maximus Clemens IX. Roſpiglioſus, qui in Pontificatu ſuperuixit vſque ad annum 1669. Cui poſtmodùm ſucceſſit Clemens Papa X. ex familia Alteria.

Hoc Pontifice feliciter regnante, & Magiſtro Generali de Marinis morte pretioſa ſublato, electus fuit in Capitulo Generali Romæ anno 1670. celebrato in LVIII. Magiſtrum Ordinis Frater Ioannes Thomas de Rocaberti, Prouincialis Aragoniæ, ex nobiliſſima, & antiquiſſima familia Comitum de Perolada: qui totum ſeſe ad ea, quæ ſanctitatis ſunt applicans non multò poſt ſolemnem Canonizationem Sancti Ludouici Bertrandi, & Sanctæ Roſæ Limanæ, ſimulque extenſionem cultus Beatorum Gundiſalui, Alberti Magni, Pij V. Iacobi de Meuania, ac Beatarum Margaritæ de Caſtello, & Margaritæ de Sabaudia per totum Ordinem à dicto Clemente Papa X. impetrauit. Idem etiam Pontifex Beatum Ioannem Colonienſem, vt Martyrem ab omnibus colendum declarauit. Feſtiuitatem omnium Sanctorum, & Sanctarum Ordinis noſtri ſub vna celebritate die 9. Nouembris in toto Ordine recolendi auctoritatem dedit, & ſequenti die 10. Nouembris Commemoratio omnium Fratrum, & Sororum defunctorum Ordinis noſtri, vt haberetur, benignè indulſit.

Sub hoc Generali duos ex filijs ſuis Cardinalium Collegio coaptatos lætus aſpexit Ordo Dominici (& vtinam quam diutiſſimè adhùc eos ſuperſtites haberet) videlicet Fratrem Vincentium Mariam Vrſinum Romanum, ex Grauinenſium Ducibus ætatis ſuæ tunc annorum 23. dùm Philoſophiæ Lectorem in Conuentu Brixienſi ageret: qui tamen nonniſi Pontificis præceptis adactus honorem hunc admiſſit, obſeruantiæ regularis retinentiſſimus. Alterum Fratrem Philippum Thomam Houuardum, Anglum, Ducis Norfolciæ, perpetui Angliæ Mareſchalci germanum fratrem.

trem. Virum non minùs Religione, ac fidei zelo, quàm parentela, & indole ſublimem. Hic dùm in Anglia apud Sereniſſimam Britaniæ Reginam primi Sacellani, & Eleemoſynarij fungeretur officio, eo quod inconcuſſa animi conſtantia Catholicorum partes apud Regem, & Magnates ſuſtineret, adeò vt in eorum fauorem de libertate conſcientiæ in cunctis Anglicæ Coronæ partibus concedenda decretum obtinuerit, edicto Parlamenti exulare Bruxellas vſque coactus fuit: dùmque ibi à Magiſtro Ordinis licentiam veniendi in Vrbem expectaret, præuentus fuit benigna eiuſdem Summi Pontificis clementia, qui eum vniuerſalis Eccleſiæ Senatui, cum titulo Cardinalis Sanctæ Mariæ ſuper Mineruam adſcriptum eſſe voluit.

Eodem quoque tempore recepit condignum laborum ſuorum præmium Frater Hyacinthus Libellus,promotus ad Archiepiſcopatum Auenionenſem poſt exercitum honorificè Magiſtri ſacri Palatij Apoſtolici munus.

Rexit Ordinem Reuerendiſſimus Generalis Rocaberti vſque ad annum 1676. quo à Rege Hiſpaniarum nominatus ad ArchiepiſcopatumValentinum,& ab Innocentio Papa XI. Clementis X. ſucceſſore acceptatus, & proclamatus Magiſterio cedens, ad ſuam Eccleſiam properauit.

Anno ſequenti 1677. electus eſt in Magiſtrum Ordinis LIX. Fr. Antonius de Monroy Mexicanus, & quondam in Vniuerſitate Mexicana Theologiæ Profeſſor: qui Romæ priuatim viuens, nec quid tale vir modeſtus, & humilis cogitans, ad ſupremam Magiſterij Præfecturam eſt euectus. Eius tempore tertius ex noſtris Purpura decoratus eſt, Frater Raymundus Capiſuccus Romanus, factuſque Presbyter Cardinalis tituli S. Mariæ Angelorum, dùm iterato Magiſtri ſacri Palatij Officio fungeretur. Vir magni nominis, ac doctrinæ ſingularis, qui ad decorem Eccleſiæ, & legentium vtilitatem, ſolida eruditione compilauit; ac in lucem edidit: *Quæſtiones Theologicas Selectas, Morales, & Dogmaticas.*

Circa hæc tempora in Conuentu Cadenetenſi in Gallia,

obijt venerabilis Pater Frater Antonius à Sanctiſſimo Sacramento, vitæ auſteritate, miſſionum laboribus clarus, Conuentus aliquos in ſumma paupertate in Comitatu Veneſino fundauit, quos in Congregationem ſub Sanctiſs. Sacramenti nomine Reuerendiſſimus Pater Antonius de Monroy Magiſter Ordinis erexit, in eiuſdem Sanctiſſimi Sacramenti cultum Maſſiliæ nouum Monaſterium inſtituit. Huius Religioſi viri vitam, virtutibus plenam, Frater Archangelus ab Incarnatione eiuſdem Congregationis Alumnus gallicè deſcripſit, eidemque Magiſtro Generali dedicauit anno 1686. quo tempore dictus Magiſter, Regis Catholici nominatione ad Archiepiſcopatum Compoſtellanum aſſumptus eſt, poſt expletum integrùm in regimine Ordinis decennium.

Cæterùm, qui res noſtras hoc compendioſo Chronico (cui finem imponimus) comprehenſas, pleniùs ſcire cupierit, habet varios Scriptores, qui diuerſo idiomate Ordinis noſtri acta ediderunt. Extat latinè *Tomus primus Annalium*, ab eruditiſſimo, ſolertiſſimoque Thomæ Maluenda conſcriptus. Habetur hiſpanicè *Hiſtoria generalis* à Ferdinando Caſtillo Granatenſi compilata, & ab Illuſtriſſimo Ioanne Lopez Epiſcopo Monopolitano continuata. Italicè edidit Hiſtoriam Michaël Pius. Adeſt & *Diarium Dominicanum* Illuſtriſſimi Domini Dominici Mariæ Marcheſij Epiſcopi ex Ordine noſtro aſſumpti. Sed multò copioſiùs omnia traduntur gallicè in *Anno Dominicano*, cuius iàm in menſes ſingulos, tomi ſinguli, & in maium duo cum præcedentium ſupplemento, vſque ad Iunium incluſiuè typis excuſſi habentur.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

F I N I S.

BREVIS

BREVIS SYLLABVS

RERVM MEMORABILIVM,

Quæ in hoc Reſtricto Chronico continentur.

A

ADrianus V. electus fuit in Papam anno 1276. pag.39.

Adrianus VI.Pontificatum conſcendit anno 1522. pag.86.

Ægydius Foſcararius floruit ſub Vincentio Iuſtiniano 102.

B. Agnes de Monte Politiano obijt anno 1317. pag.53.

B.Alani de Rupe mors contigit circa annum 1473. pag.73.

B. Albertus Magnus Patauij Ordinem noſtrum ingreditur p.13. *miraculosè à B. V. M. ſcientiam Philoſophiæ impetrat* pag. 25. *eius præclara vita,& mors pretioſa deſcribitur* pag. 27. & ſeq. *Vicarium Ordinis geſſit* pag. 16. *eius corpus ſubleuatur* p.74. *Brachium eius Bononiam defertur* ibid. *operæ illius ſub Generali Turco imprimuntur* pag.114.

Albertus Clauarus electus fuit in 10. *Ordinis Generalem anno* 1300. pag.43.

Albertus de Brixia quo tépore claruit,& quæ ſcripſit? 52.

Albertus Caſſaus eligitur in 44. *Ordinis Generalis anno* 1542. pag.92. *ſub eius Generalatu viri illuſtres recenſentur* 94.

Aldobrandinus de Caualcantibus fuit Vicarius Papalis in Vrbe, ſub Pontificatu Gregorij X. 38.

Alexander IV. electus fuit in Papam anno 1254.pag.24.

Alexander Papa V. ex Ordine Minorum,glorioſum Priuilegium Mendicantibus conceſſit 66. *eius tempore ſchiſma in noſtro Ordine diminutum* ibidem.

Alexander Papa VI. eligitur anno 1492. pag.76.

Alexander VII.ſit Summus Pōtifex anno 1655. pag.118.

Ale-

Alexander Capoccius floruit ſub Generalatu Pauli Conſtabilis 106.

B. Ambroſius Sanſedonius obijt ſub General. Munionis Zamorenſis 40.

S. Antoninus Archiepiſc. Florentinus doctrina, & miraculis claruit 71. *adſcribitur Sanctorũ numero ab Adriano Papa VI.* ibidem.

Antonius de Brixia Inquiſitor, & Prædicator celebris, claruit ſub Generalatu Ioachimi Turiani 76.

Anibaldus Hannibaldenſis fuit ſecundus ex Ordine noſtro Cardinalis, multaque præclara ſcripſit 35.

Antonius Vincentius Domenech floruit ſub Generalatu Xauierre 110.

Antonius de Monroy eligitur 59. *Ordinis Generalis anno* 1677.pag.119. *idem ad Archiepiſcopatum Compoſtellanum aſſumitur* 120.

Antonius à SS. Sacramento Cõgregationem nouam in Gallijs fundauit 120.

Antipapa eligitur tempore Vrbani VI. 62.

Archangelus de Blanchis fit 34 *ex Ord. noſtro Cardin.* 105.

Auguſtinus Recuperatus eligitur anno 1539. *in* 44. *Magiſtrum Ordinis* 91.

Auguſtinus Gallaminus fit 53. *Magiſter Ordinis anno* 1608. p.111. *deindè creatur* 37. *ex Ordine noſtro Cardin.* ibid.

Aymerici Placentini in 12. *Magiſt. Ordinis electio, ab eoque geſta deſcribuntur* 49.

B

Barnabas Vercellenſis eligitur in 15. *Ordinis Generalem anno* 1321.pag.56.

Barnabas Saxonus fit 34. *Ordinis Magiſter ann.* 1486.p.75.

Bartholomæus Texerius 26. *Ordinis Generalis electus fuit anno* 1426.p.68. *impetrauit diſpenſationem ad poſſidenda bona immobilia* ibid.

Bartholomæus Comatius electus anno 1484. *in Magiſtrum Ordinis* 33. pag.74.

Bartholomæus Rõdininus Theologus, & Iuriſta inſignis 82.

Bartholomæus de Martyribus Archiepiſcopatu Bracarenſi cedens, in priuatam fortunam redigitur 106.

Benedictus XI. aſſumitur ad Põtificatum ex noſtro Ordine anno 1303. pag.44.

Benedictus XII. Ciſtercienſis eligitur in Summum Pontificem anno 1335. pag.57.

Bernardus de Rupeforti pro fide Martyriũ ſubijt 1242. p.19.

Bernardus de Trillia Scriptor præclarus ſub General. Stephani Biſuntini 42.
Bernardus de Iuſico eligitur 11. *Ord.Gener.anno* 1301. p.43.
Berēgarius de Rodex aſſumptus in 13.*Ordinis Magiſtrum anno* 1312. pag.51.
Bonifacius VIII. Pontifex denunciatur anno 1294.p.43.
Bonifacius IX. eligitur in Papam anno 1389.pag.64.
Breuiarium noſtrum ſub Generali Franciſco Romeo reformatum fuit 76.& 96.
Bulla de Temporalitate Prælatorū ſub Pontificatu Iulij II. emanauit 79.
Bulla Aurea circa poſſeſſiones bonorum immobilium à Sixto Papa IV. Ordini noſtro conceſſa 74.

C

CAlixtus III. in Pontificem eligitur anno 1455.p.72.
Cæleſtinus Papa IV. ſucceſſit Gregor.IX.anno 1241. p.19.
S. Cæleſtinus Papa V. electus anno 1294. pag.43.
Carmelitæ Regulam à Fratribus noſtris præſcriptam acceperunt 21.
S.Catharina Senenſis floruit ſub Generalatu Simonis Lingonienſis 61. *ex Diuina reuelatione Curiā Romam transferri Gregorio XI.ſuadet* 62. *eius obitus, & Canonizatio* 72.*eius præconia enarrantur à Fr. Ioanne de Neapoli* 73. *verè ſtigm.Chriſti habuit* 74.
Catharina de Piſis magnæ virtutis adoleſcentula 61.
Chriſtianus Patriarcha Antiochenus à Saracenis pro fide Martyrium ſubijt 12.
Clarus Sextus Bononienſis Ordinem intrauit circa annum 1218. pag.10.
Clementis Papæ IV. electio, & in Ordinem noſtrum amor deſcribitur 35.
Clemens Papa V. eligitur anno 1305. pag.50.
Clemens VI. Benedictinus eligitur in Summum Pontificem anno 1342. pag.58.
Clemens Papa VII. electus anno 1523. *in arcem S. Angeli fugit, vitamque ſuam, & ſuorum pecunia redimit* 86.
Clemens VIII. quo tempore in Pontificatu ſedit? declaratur 109.
Clemens IX. eligitur in Pontificem anno 1667.pag.118.
Clemens X. ſucceſſit immediatè in Pontificatum poſt Clementem IX. 118.
Soror Columba Tertiaria Ordinis noſtri, vitæ ſanctitate celebris 77.

Com-

Commemoratio omnium Fratrū, & Sororum defunctorum Ordinis noſtri, à Clemente Papa X. conceſſa 118.

Commiſſarij Sanctæ Vniuerſalis Inquiſitionis inceperunt ex noſtris aſſumi, ſub Paulo Papa III. 93. & 104.

*Concilium Lugdunenſe celebratum fuit ſub Gregor.X.*p.38. *ex noſtro Ordine* 33.*Epiſcopi dictoConcil.interfuerūt* ibid.

Concilium Conſtantienſe indictū ſub Ioanne Papa XXIII. 66. *in eo Gregorius XII. Pontificatui renunciauit* 65.

Concilium Lateranenſe inchoatum ſub Iulio II. ſub Leone Papa X. continuatum fuit 82. & 84.

Concilium Tridentinum in diuerſis locis fuit indictum, & inchoatum 90. *huic Concilio quammulti ex noſtris interfuerunt* 100. *perdurauit annis* 27. p. 100. *ſub Pio Papa IV. finitum fuit* ibid. & 85. & 90. *In Conciliabulo Piſano Fratrum Ordinis noſtri erga Sedem Apoſtolicam obſeruantia enituit* 82.

Confraternitas Sanctiſs. Nominis Dei à Fr. Didaco de Victoria eſt inſtituta 86.

Congregatio Franciæ erecta eſt in Prouinciam Occitanam anno 1569. pag.101.

Congregatio Aprutina S. Catharinæ Senenſis in Prouinciam erigitur 110.

Conradus Aſtenſis eligitur 30. *Ord. Generalis anno* 1462. pag.72.

Controuerſia de Sanguine Chriſti in Cruce effuſo, inter Minoritas, & noſtros exorta, in fauorem Prædicatorum determinatur 73.

Controuerſia de Auxilijs, excitata fuit ſub Generali Beccaria 108.

Coronula B. M. V. à B. Iordano compoſita, certas Indulgentias annexas habet 15.

Conradus Koelinus Scriptor inſignis ſub Generalatu Thomæ de Vio Caietani 83.

Conuentus Lemouicenſis factus fuit primus Conuentus Franciæ 10.

Conuentus Rhemenſis, & Aurelianenſis erecti ſunt anno 1218. pag.10.

Conuentus Florentinus S.Marci Auguſtinianis traditur, & iterū à noſtris repetitur 92.

Curia Romana vltrà montes translata, ibidem remanſit annis 70. pag.50.

D

B*Eata Daniela de Vrbeueteri claruit circa* 1352. p.61.

Daniel Cremenſis floruit ſub Generalatu Vincentij Iuſtiniani 102.

Deſiderius Scalia fuit 37. *ex Ord.noſtro Cardin.*112.

Diuiſio Prouinciarum Hiſpaniæ, & Portugalliæ facta ſub Generalatu Leonardi de Datis 68.

Didacus de Aſtudillo doctrina claruit tempore Generalis Caietani 83.

S.P. Dominicus iecit initio Ordinis circa annum 1203. p.5. *apparitione SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli ad prædicationem animatur* 7. *Militiam Ieſu Chriſti inſtituit* 8. *plus quàm centū millia Hæreticorum conuertit viuens* 9. *obijt anno quarto à confirmatione Ordinis* 10. *Corpus eius ſolemni pompa ſubleuatur* 14. *in SS.Confeſſorum numerum refertur* 15. *in arcam pretioſiorem Corpus eius transfertur* 32.

Dominicus Gronier ſcriptis claruit ſub Generali Berengario 52.

Dominicus de Flandria Scriptor, & Theologus, ſub Generalatu Comatii 75.

Dominicus de Mortario doctrina clarus ſub Generali Bandelio 79.

Dominicus à Montemaiori à facinoroſis occiditur 86.

Dominicus Soto Caroli V. Imperatoris Confeſſarius, & Scriptor inſignis 94.

Dominicus Anadon ſcriptis claruit ſub Gen. Beccaria 110.

Dominicus Grauina claruit ſub Rodulphio 114.

Dominicus Pimentellus fit 30. *ex Ord.noſtro Cardin.* 115.

Domus Pariſienſis S. Iacobi data eſt Fratribus noſtris anno 1218. pag.10.

Durandus Senior multis præclarè ſcriptis inclaruit tempore Magiſtri Heruei 54.

E

Elias Toloſanus eligitur 22. *Ordinis Generalis anno* 1367. pag.61.

Ad Epiſcopatus diuerſos plurimi ex Ordine noſtro promoti 52. 95. 103. 113. & 117.

Eugenius Papa IV. eligitur anno 1431.*& non* 34. pag.69.

Euſtachius Locatellus doctrina illuſtris, & B. Pio Papa V. charus 105.

F

Feſtum Corporis Chriſti eſt Feſtum FF.Prædicat. 34.

Feſtum Stigmatum S. Franciſci, à Benedicto XI. Ordinis noſtri inſtitutum fuit 47.

Florentini Eccleſiæ rebelles fiūt, & ex-

& excommunicantur 62.

Franciſcus de Rhetſa de Beata Maria Virgine plurima ſcribit ſub Generali Leonardo de Datis 67.

Franciſcus de Neritono pluribus annis publicus Patauij Profeſſor 75.

Franciſcus de Victoria floruit ſub Generali Garſia 86.

Franciſcus Sylueſter 40. *Ordinis Generalis, multis præclarè ſcriptis inclaruit* 88.

Franciſcus Romeus 48. *Ordinis General. eligitur anno* 1546. pag. 95. *ſub illo facta eſt notabilis reformatio Breuiarij* 96.

Franciſcus Forerius primus fuit Secretarius Indicis 100. *Breuiarium Romanum ex mente Pontificis reformauit* ibid.

G

G*Abriel Caſaſages diſputationibus claruit ſub Generalatu Conradi* 73.

Garſias à Loayſa eligitur 39. *Ord. Generalis anno* 1518. pag. 85. *fit* 26. *ex Ordine noſtro Cardinalis* 86. *ſub eius Generalatu viri doctrina inſignes recenſentur* ibid.

Garſias de Aura pro fide Martyriũ ſubijt anno 1242. p. 19.

Gerardus de Adaumario electus fuit in 17. *Ordinis Magiſtrum, anno* 1342. pag. 58. *idem fit* 15. *ex Ordine noſtro Cardinalis* ibid.

Gratiadeus de Aſculo ſcriptis inclaruit ſub Generali Berengario 52.

Gregorius IX. electus fuit in Papam anno 1227. pag. 14.

Gregorius Papa X. aſſumptus fuit 1271. pag. 36.

Gregorius XI. eligitur anno 1370. pag. 62. *Curiam vltrà montes transfert* ibid.

Gregorius Papa XII. electus circa ann. 1406. p. 65. *idem in Concilio Conſtantienſi Põtificatui ceſſit* ibid.

Gregorius XIII. Cathedræ Petri inſedit anno 1572. pag. 106.

Gregorius XIV. fit Sũmus Pontifex anno 1590. pag. 110.

Gregorius XV. electus in Pontificem anno 1621. pag. 114.

Gualterus Vvinckenburnus fuit 10. *ex Ordine noſtro Cardinalis* 46.

Guarinus de Giaco eligitur in 19. *Magiſtrum Ordinis, anno* 1346. pag. 59.

Guido de Longimello à Saracenis pro fide Martyrium ſubijt 13.

Guido Flamochettus eligitur anno 1450. *Ordinis Generalis* 28. pag. 71.

Guilhelmus de S. Amore Religio-

gio-

gioſorum oſor iniquus, decreto Pontificio plectitur 22. & 23.
Guilhelmus de Peiranta claruit ſub Pontif. Alexan. VI. 24.
Guilhelmus Morbea Scriptor excellens, ſub Generali Ioanne Vercellenſi 34.
Guilhelmus Marcsfeldius fuit 9. *ex Ordine noſtro Cardinalis* 46.
Guilhelmus Godin Scriptor pręclarus, fuit 13. *noſtri Ordinis Cardinalis* 51.
Guilhelmus Sudre fuit 18. *noſtri Inſtituti Cardinalis* 60. *Scripta nonnulla reliquit* ibid.
Guilhelmus Pepinus floruit ſub Generalatu Thomæ Caietani 83.
Guilhelmus Parui moderator iuuentutis Regis Galliarum 83.
Guilhelmus Arnaldi Inquiſitor, pro fide Martyrium ſubijt 19.
B. Gundiſaluus innumerum miraculorum patrator, obijt circa annum 1257. pag. 31. *in Beatorum numerum relatus à Clemente X.* 119.

H

Habitus Ordinis noſtri à B.M.V. cælitùs deſignatus, & oſtenſus; tum & ab Abbate Ioachimo propheticè demonſtratus fuit 7.
B. Helena de Hungaria Stigmata Chriſti Domini detulit 38.
B. Henricus Suſo ſanctitate clarus, ſub Generali Simone Lingonienſi 61.
Henricus de Erfordia ſcripſit Chronicon glorioſum ab origine mundi 61.
Herueus Natalis fuit 14. *Ordinis Generalis* 53.
Hieronymus Sauonarola prophetiæ dono inſignis, & Scriptor præclarus, Florentiæ crematur cum duobus alijs 77.
Hieronymus Bernerius fit 35. *ex Ordine noſtro Cardinalis* 107.
Hieronymus Xauierrę eligitur anno 1601. *in* 52. *Ordinis Generalem* 109. *deindè fit* 36. *ex noſtris Cardinalis* ibi.
Hieronymus Mozzarellus floruit ſub Generali Iuſtiniano 102.
Hippolytus Marìa Becaria eligitur in Magiſtrum Ordinis anno 1598. pag. 105. *ſub eius Generalatu viri illuſtres deſcribuntur* ibid.
Soror Hippolyta de Rocaberti, fuit multorum Librorum auctrix 112.
Honorius Papa IV. electus anno

no 1285. pag. 40.

Hugo de S. Charo Scriptor inſignis, primus ex Ordine noſtro Purpura donatur 19.

Hugo Seguin Scriptor præclarus fuit 6. *ex noſtro Ordine Cardinalis* 41.

Hugo Campanus 16. *Magiſter Ordinis, eiuſque geſta deſcribuntur* 57.

Humbertus Burgundus eligitur 5. *Ordinis Generalis anno* 1254. pag. 22.

S. Hiacynthus Polonus è vita excedit circa annum 1257. pag. 31. *adſcribitur Sanctorum numero à Clemente VIII.* 31.

I

Iacobus de Suſato ſcriptis claruit, ſub Generali Leonardo de Datis 67.

Iacobus Brixienſis Theologus, floruit ſub Generali Conrado Aſtenſi 73.

Iacobus Sprenger Sanctiſſimi Roſarij Inſtaurator, claruit circa annum 1484. pag. 74.

B. Iacobus Salomonius obijt Foroliuij anno 1314. pag. 52.

Iacobus Naclantus Scriptor preclarus, ſub Generalatu Iuſtiniani 102.

Ieremias Siculus Prædicator famoſus, ſub Generalatu Bartholomæi Texerij 70.

S. Ignatius Fundator Soc. Ieſu, Pariſijs apud noſtros Theologiæ ſtuduit 94.

Imbertus Princeps Delphinatus Ordinem noſtrum ingrediens ſuum Principatum Regi Fráncorum certa conditione ceſſit 58.

Innocentius Papa IV. eligitur anno 1243. pag. 19. *Bullam terribilem contra Mendicantes fulminat* 22. *moritur in pœnitudine, quod Religioſos moleſtauerit* 23.

Innocentius Papa V. ex Ordine noſtro eligitur anno 1276. pag. 38.

Innocentius VI. in Papam eligitur anno 1352. pag. 60.

Innocentius VII. fit Summus Pontifex circa annum 1404. pag. 65. *idem Tertium Ordinem S. Dominici, & eius Regulam confirmat* ibid.

Innocentius VIII. Summo Pontificatu potitur anno 1484. pag. 74.

Innocentius IX. eligitur Pontifex anno 1591. pag. 110.

Innocentius X. Sedem Petri occupat anno 1644. pag. 115.

Innocentius XI. ſucceſſit in Pontificatum Clementi X. p. 119.

Ioachimus Turianus eligitur in Magiſtrum Ordinis 35. *anno* 1487. pag. 75. *ſub illo multa addi-*

addita Breuiario noſtro. 76.
Ioannes Papa XXI. electus anno 1276. pag.39.
Ioannes Papa XXII.eligitur anno 1316. pag.53.
Ioannes Papa XXIII. in Concilio Conſtantienſi deponitur, & incarceratur. 66.
Ioannes Lemouicenſis ex 20.*Ordinis Generali, fit* 16. *noſtri inſtituti Cardinalis.* pag.59.
Ioannes Dominici Scriptor præclarus, fit 21. *ex Ordine noſtro Cardinalis.* pag.65.
Ioannes Caſanoua fit 23. *ex Ordine noſtro Cardinalis.* p.68.
Ioannes de Turrecremata aſſumitur 24.*ex noſtris Cardinalis.* pag.69. *in diuerſis Concilijs Fidei defenſorem ſe exhibet.* ibidem. *Societatem SS. Annunciatæ Romæ fundat.* ibid. *Scripta præclara relinquit.* ibid.
Ioannes Aluarez fit 28. *ex noſtris Cardinalis.* 90. & ſeq.
Ioannes Teutonicus eligitur in Magiſtrum Ord. anno 1241. pag.18.
Ioannes Vercellenſis fit Ordinis Generalis anno 1264. p.31.
Ioannes Clareè 37. *Ordinis Magiſter, electus anno* 1507. pag.80.
*Ioannes de Fenario General.*42. *à Rege Galliarum in Conuentu Toloſano ſequeſtratur, ibique moritur.* 90.
Ioannes Baptiſta de Marinis, eligitur in 57. *Ordinis Magiſtrum anno* 1650.pag.115.
Ioannes Thomas de Rocaberti electus in 58. *Generalem anno* 1670. pag.118.
Ioannes Thaulerus Prædicator, & Scriptor inſignis, ſub Magiſtro Simone Lingonien. 61.
*Ioannes Capreolus defenſor acerrimus doctrinæ S.Thomæ.*67.
Ioannes à Monte Nigro in Concilio Florentino Græcos diſputando ſuperat. 70.
Ioannes de Neapoli Encomiaſtes S.Catharinæ Senenſis. 73.
Ioannes de Piſtorio Prædicator miraculorũ S. Vincentij Ferrerij. ibid.
Ioannes Chryſoſtomus Iauellus Scriptor præclarus, ſub Generali Caietano. 83.
Ioannes Benedicti præficitur à Rege Galliæ Ordini Valliſcholarum. 94.
Ioannes Nicolai Summam Sancti Thomæ notis doctiſſimis illuſtrat. 116.
Ioannes à Sancto Thoma deceſſit anno 1644. pag.114.
Ioannes Baptiſta Gonet, Theologus celeberrimus, floruit ſub Generali de Marinis. 116.
Soror Ioanna de Florentia mira-

culis celeberrima. 61.

Beati Iordani Teutonici electio, geſta præclara, & mors ex naufragio deſcribuntur. 13. & ſeq.

ulius II. eligitur in Pontificem anno 1503. pag.79.

Iulius Papa III. electus anno 1550. pag.97.

L

Latinus de Malabranca fuit 4. ex Ordine noſtro Cardinalis. 39.

Leo Papa X. Concilium Lateranenſe clauſit. 82. *Mendicantiũ Priuilegia reſtrinxit.* 84.

Leo XI. eligitur in Pontificem anno 1605. pag.110.

Leonardus de Datis Magiſter Ordinis 25. *in Concilio Conſtantienſi pro Martino V. votum tulit.*66. *Moritur antequam noua de ſua ad Cardinalatum promotione accepiſſet.* 67.

Leonardus de Vtino Scriptor inſignis, claruit ſub Pontificatu Eugenij IV. 70.

Leonardus de Manſuetis Ordinis 31. *Magiſter, in cauſa ſtigmatum S. Catharinæ valdè remiſſus eſſe dicitur.* 74.

Litteræ encyclicæ, ſeu circulares, cœperunt fieri in Ordine noſtro ſub B. Iordano Teutonico. 15.

Litaniæ Fratrum Prędicatorum quam mirabilia faciant? Experimentum deſcribitur. 24.

Soror Lucia Narnienſis fundauit Monaſterium Ferrariæ. 77.

Lutherana Hæreſis quanta damna in Eccleſia Dei fecerit? 84.

*S. Ludouicus Bertrandus floruit ſub Magiſtro Conſtabili.*106. *Adſcriptus eſt Sanctorum numero à Clemente X.* 118.

Ludouicus Granatenſis, multorum Librorum Scriptor, eodem tempore claruit. 107.

M

Marcellus Papa II. electus anno 1555. pag.98.

B. Marcolinus ſanctitate, & miraculis claruit ſub Generalatu Beati Raymundi Capuani. 65.

Manfredus famoſus in Germania Prædicator, floruit ſub Generali Texerio. 70.

Martinus IV. electus in Papam anno 1281. pag.40.

Martinus Papa V. eligitur anno 1417. pag.68.

Martialis Auribelli 29. *Ordinis Generalis à Pio II. deponitur.*71. *Iterum aſſumitur.*73. *Moritur Auenione.* ibid.

B. Maria de Venetijs Tertiaria obijt anno 1339. pag.58.

B. Margarita de Hungaria virtutibus admirabilis, claruit ſub Generali Ioanne Vercellenſi. 38.

B. Margarita de Caſtello è vita migrauit anno 1320. p.54.

Soror Maria de S. Dominico Monaſterium Petrefixæ fundauit. 83. 84.

Martinus Lutherus Hæreſim ſuam dilatare cœpit poſt Concilium Lateranenſe. 84.

Matthæus Vrſinus fuit 14. *ex Ordine noſtro Cardinal*. 57.

Matthias de Pace floruit ſub Generalatu Caietani. 83.

Melchior Canus floruit ſub Generali Vincentio Iuſtiniano. 102.

Melchior Moſticenſis claruit ſub Magiſtro Ordinis Beccaria. 109.

Michael Bonellus fit 33. *ex Ordine noſtro Cardinal*. 105.

Michael Mazzarinus creatur 40. *ex noſtris Cardin*. 116.

Monaſterium de Prulliano fundatum eſt in initio Ordinis. pag.5.

Monaſterium S. Sixti de Vrbe à S. Dominico erectum. 6.

Munionis Zamorenſis electio, & acta deſcribuntur. 40.

N

Nicolaus Papa III. electus anno 1277. pag.39.

Nicolaus IV. aſſumitur ad Pontificatum anno 1288. p.41.

Nicolaus Papa V. Ordinis noſtri amicus eligitur anno 1447. pag.72.

Nicolaus Boccaſinus eligitur in 9. *Ordinis Generalem*. 43. *Idem primò ad Cardinalatũ, deindè ad Pontificatum euehitur*.45. *Miraculis poſt obitum claret*. 47. & ſeq.

Nicolaus Pratenſis fit 8. *ex Ordine Cardinalis*. 46.

Nicolaus Farinula fuit 12. *ex noſtris Cardinalis*. 50.

Nicolaus Roſelli aſſumitur in 17. *ex Ordine Cardinalem*. 60.

Nicolaus Miſquinus fit 19. *ex noſtris Cardinalis*. 63. *Scripta præclara relinquit*. ibid.

Nicolaus à Scomberg creatur 27. *ex Ord. noſtro Cardin*. 90.

Nicolaus Rodulphius 55. *Generalis, ab officio deponitur*. 113.

Nicolaus Triuet ſcriptis præclarus, floruit ſub Generali Herueo Natali. 54.

Nicolaus Coeffetæus multorum Librorum Author extitit. 112.

Nomen Prædicatorum *ab Innocentio III. nobis impoſitum* pag.6.

O

OCtauæ ſolemnes quatuor ſunt inſtitutæ ſub Generali Ioachimo Turiano. 76.
Officium pro feſto Sanctificationis, & Viſitationis B. M. V. Magiſter Bandellus dictauit. 78.
Officium Secretarij Indicis, primus in Ordinem noſtrum inuexit Fr. Franciſcus Forerius. 100.
Oliuerius Brito claruit ſub Magiſtro Stephano Biſuntino 42.
Ordo Sororum ſecundi Habitus à S. P. Dominico originem habuit. 5.
Ordo noſter ab Honorio III. confirmatus anno 1216. pag. 7.
Ordo Fratrum, & Sororum de Pœnitentia à S. P. Dominico inſtitutus, & à pluribus Summis Pontificibus confirmatus fuit. 9.
Ordo B. M. de Mercede Redemptionis Captiuorum, à Beato Raymundo de Peñafort fundatus fuit. 18.
Ordo Seruorum B. M. V. à quo, & quo tempore originem habuit? 47.

P

PAganus Scriptor illuſtris floruit ſub Generalatu Heruei Natalis. 54.
Paſchaſius Hiſpanus ex Ordine noſtro fuit Epiſcopus Burgenſis. 78.
Paulus II. in Pontificem acclamatur anno 1464. pag. 73.
Paulus III. electus anno 1534. Concilium Tridentinum in diuerſis locis indixit, ac inchoari fecit. 90.
Paulus Papa IV. Fundator Congregationis Theatinorum. 99.
Paulus Papa V. electus anno 1605. pag. 111.
Paulus Butigella eligitur 41. Ordinis Magiſter anno 1530. 88.
Paulus Conſtabilis fit 49. Ordinis Generalis anno 1580. pag. 107.
Paulus Soncinas Scriptor inſignis, ſub Generali Bartholomæo Comatio. 75.
Paulus de Monelia Epiſcopus Chy, & Legatus Budæ obijt. 76.
Paulus Hungarus plurimos ad fidem ſua prædicatione conuertit. 11.
S. Petrus Verònenſis ab Hæreticis occiditur, & paulò poſt Canonizatur. 21. Eius Corpus in arcam pretioſiorem transfertur. 58.
Petrus de Tharantaſia fuit 3. ex Ordine Cardinalis. 36.

Idem

Idem aſſumitur ad Pontificatum anno 1276. pag.38.
Petrus Bertanus fuit 31.*ex Ordine Cardinalis.* 97.
Petrus de Palma eligitur 18. *Ordinis Magiſt. anno* 1343. 58.
Petrus Roſchinus fuit aſſumptus ad Generalatum anno 1450. pag.71.
Petrus de Bergamo Scriptor, & Doctor inſignis. 75.
Petrus de Soto, Caroli V. Imperatoris Confeſſarius, & Scriptor celebris. 94.
Petrus de Lugano, Pauli Pp.IV. Confeſſarius, & Ordinis Vicarius. 99.
Petrus de Tapia fuit Epiſcopus Hiſpalenſis. 116.
Petrus de Godoy Epiſcop. Oxomenſis, & Scriptor inſignis. 116.
Petrus Maria Paſſerinus Scriptor præclarus, ſub Generali de Marinis. 117.
Petrus Paulus Aretinus floruit ſub Generali Vincentio Iuſtiniano. 102.
Petrus Ioannes Guaſch Fundator Conuentus S. Raymundi. 110.
Pius Pp.II. electus anno 1458. *S. Catharinam Senenſem Canonizauit.* 72.
Pius III. fit Summus Pontifex anno 1503. pag.79.
Pius Papa IV. Pontificatum tenuit anno 1560. pag.103.
B.Pius V. ad Pontificatum euehitur anno 1566. pag. 103. *In Beatorum numerum refertur à Clemente X.* 118.
Soror Piña de Piſis, pietate inſignis, floruit tempore Generalis Lingonienſis. 61.
Philippus Giezza de Ruffinis, fuit 20. *ex noſtris Cardinalis.* 63.
Philippus Thomas Houardus factus 43. *ex noſtris Cardinalis.* 118.
Poſſeſſiones, & reditus vt habeamus, diſpenſauit Sixtus Papa IV. 74.
Pontius Hiſpanus Inquiſitor pro fide ab Hæreticis Martyrium ſubijt. 21.
Prouinciæ Indiarum exdiuiſæ, & ſuis limitibus circumſcriptæ fuerunt in Capitulo Salmantino. 97.
Prouinciarum numerus à principio Ordinis quantus fuit, & quomodò ſenſim creſcere, & augeri cœpit? pag. 10. 14. 44. 68. 85. 89. 102. & 110.

R

R*Aymundus de Peñafort eligitur in* 3. *Ordinis Magiſtrum anno* 1238.p.16.

B. Raymundus de Capua eligitur in 23.*Ordinis Magiſtrum anno* 1380.pag.64. *Scripſit Vitá S.Catharinæ Senen.* 61.

Raymundus Capiſuccus fit 44. *ex Ordine noſtro Cardinalis.* 119.

Raymundus Iolinus, Inquiſitor Toloſanus, exilio ab Hæreticis plectitur. 87.

Raynerius Piſanus ſcriptis claruit ſub Generali Berengario. 52.

B. Reginaldus Habitum Ordinis noſtri à B. V. M. ſibi apparente accepit. 7. *Corpus eius poſt annos* 400. *incorruptum inuentum eſt.* 10.

Regula Fratrum, & Sororum de Pœnitentia B.P.Dominici à Magiſtro Munione Zamorenſi dictata fuit. 40.

Robertus Kilvvarbius Scriptor celebris fuit 5. *ex noſtris Cardinalis.* 39.

Robertus Domus Auenionenſis ſanctitate, & dono prophetiæ illuſtris. 42.

Robertus Holckot ſcripta præclara poſt ſe reliquit. 52.

Robertus Cremonenſis primus ex noſtris Pariſijs Theologiam docuit. 13.

S.Roſa Limenſis obijt an. 1617. pag.112. *Canonizata à Clemente X.* 118.

S

Sancti diuerſi ex Ordine noſtro Canonizantur à Clemente X. 118.

B. Sadochus cum 38. *Patribus à Scythis Martyr occumbit.* 31.

Saluus Caſſetta electus in Magiſtrum Ordinis 32.*anno* 1481. pag. 74. *Legatus in Teutoniam mittitur.* ibid. *Corpus Beati Alberti Magni in loco pulchriori collocat.* ibidem. *Brachium illius ſecum defert* ibid.

Salue Regina, *quam ob cauſam poſt Completorium decantari conſueuit?* 11.

Schiſma in Eccleſia Dei, & in Religione noſtra exortum, ſub Vrbano Papa VI. 62.

Scriptores diuerſi ex Ordine noſtro floruerunt ſub Pontificatu Gregorij X. 37.

Scriptores celebres ſub Magiſterio Berengarij recenſentur 52.

Scriptores noſtri contrà Probabilitatem opinionum. 117.

Seraphinus Caballus eligitur in Generalem 48. *anno* 1571. pag.105.

Seraphini Sicci Papienſis electio, & præclarè geſta deſcribuntur. 111.

Silueſter Prierias multa præclara

clara ſcripta reliquit. 83.

Simonis Lingonienſis in Generalatum electio, Virique ſub illo illuſtres recenſentur. 59.

Sixtus IV. Pontificatu potitur anno 1471. pag. 73. Mare magnum, & Bullam aureã *concedit*. 74.

Sixtus V. Minorita in Papam eligitur anno 1586. p. 107.

Sixtus Fabri electus 50. *Ordinis Magiſter, per Pontificem ab officio depoſitus fuit*. 108.

Stephanus Biſuntinus fuit 8. *Ordinis Generalis anno* 1292. pag. 42.

Stephanus Vſusmaris eligitur 46. *Ordinis Magiſter anno* 1553. pag. 98.

Stephanus Archiepiſcopus Pariſienſis, articulos ſuos contrà doctrinam S. Thomæ retractauit. 55. 56.

Stephanus Paris fuit Rothomagenſis Eccleſiæ Suffraganeus. 94.

Synodus Viennenſis celebrata fuit ſub Clemente Papa V. 50.

T

TEmplarij opera FF. Prædicatorum in Synodo Viennenſi damnantur. 50.

Tertius Ordo Sancti Dominici, & eius Regula ab Innocentio VII. confirmantur. 65.

S. Thomas de Aquino Ordinem ingreditur. 33. *Officium Corporis Chriſti componit, illiusque Feſtum celebrari procurat*. 34. *Moritur Foſſæ-nouæ apud Ciſtercienſes*. 38. *Doctrina eius à diuerſis impetitur, ſed à noſtris Scriptoribus ſtrenuè defenſatur*. 41. *Eius gloria reuelatur Fr. Albertus de Brixia*. 52. *Corpus eius ad Conuentum Toloſanum defertur*. 60. *Canonizationis illius Proceſſus deſcribitur*. 54.

Thomas Ioſius Scriptor inſignis fuit 11. *ex Ordine noſtro Cardinalis*. 50.

Thomas Caietanus ex Magiſtro Ordinis fit 25. *ex noſtris Cardinalis*. 80. *Legatus in Germaniam mittitur*. 81. *Lutherum ad ſe citat, & conuincit*. ibid.

Thomas Badia Mutinenſis fuit 29. *ex noſtris Cardin*. 91.

Thomas de Firmo eligitur 24. *Ordinis Magiſter anno* 1401. pag. 64. *Sub illo Prouincia Lombardiæ diuiditur*. ibid.

Thomas Turcus fit 56. *Ordinis Generalis anno* 1644. p. 114. *Libros diuerſos Scriptorum Ordinis noſtri imprimi curat* ibid.

Thomas Senenſis obijt cum opi-

nione ſanctitatis. 65.
Thomas Donatus Patriarcha Venetus, floruit ſub Pontificatu Alexandri VI. 76.
Thomas Lemos pietate, & doctrina inſignis, ſub Generali Beccaria. 108.
Thomas Manrique floruit ſub Generali Iuſtiniano. 102.

V

B. V. *Anna Vrbeuetana miraculis claruit.* 61.
Valentinus Camers Vir magnæ ſcientiæ, claruit ſub Generali Comatio. 75.
Vercellinus de Vercellis doctrina inſignis, ſub Generali Conrado Aſtenſi. 73.
Venturinus de Bergamo Prædicator inſignis, floruit ſub Generali Hugone. 57.
*S.Vincentius Ferrerius miraculis clarus moritur ann.*1419. pag. 64. *Reponitur in Sanctorum numero*. 73.
Vincentius Bandellus eligitur 36. *Ordinis Generalis.* 78.
Vincentius Iuſtinianus fit 47. *Ordinis Magiſter*. 99. *In Concilio Tridentino Religioſorum Priuilegia acriter defendit*. 100. *Promouetur ad Cardinalatum.*101.*Eius tempore Viri illuſtres recenſentur.* 103.
Vincentius Maculanus fit 39. *ex noſtris Cardinalis.* 113.
Vincentius Vrſinus aſſumitur 42. *ex Ordine noſtro Cardinalis*. 118.
Vincentius Merlinus doctrina clarus, ſub Magiſtro Ioachimo Turiano. 76.
Vincentius Bellouacenſis, Scriptor inſignis ex Ordine noſtro 30.
*Vicariæ quomodo in Ordinem noſtrum inuectæ fuerunt?*90.
Vicaria S. Petri Martyris in Prouinciam erigitur 110.
Vniuerſitates pro Curſu graduandorum exercendo decretæ ſunt ſub Generali Romeo 96.
Vrbanus IV. electus in Papam circa annum 1261. pag. 30.
Vrbanus V. Monachus aſſumitur ad Pontificatum anno 1362. pag.60.
Vrbanus VI. fit Summus Pontifex anno 1378. pag.62.
Vrbanus VII.prouehitur ad Pontificatum anno 1590. p.109.
Vrbanus VIII. eligitur in Papam anno 1623. pag.113.

LAVS DEO.